Nahcivânî
(Nîmetullah bin Mahmûd Şeyh Elvan)
Tefsiri
(El-Fevâtih-uI-İlâhiyye veI-Mefâtih-uI-Ğaybiyye)

1.Cilt

Mütercim: Ali İhsan TÜRCAN

Copyright © Şubat 2014

Tüm hakları mahfuzdur. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, kullanılmazdan önce hak sahibinden uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

turcanaliihsan@gmail.com
0536 525 07 38

BASKI
AYRINTI BASIMEVİ
TEL: 0312 394 55 90
Matbaa Sertifika No: 13987

ÖNSÖZ

Nahcivâni Hazretleri Azerbaycan'ın Nahcivân şehrinde doğdu. Asıl ismi Nîmetullah bin Mahmûd Şeyh Elvan'dır. 1514 senesinde Konya'ya bağlı Akşehir ilçesinde vefât ettiği nakledilir.

Dînî ilimlerde yüksek deha sahibi olduğu gibi dünyevî ilimlerde de devrinin yüksek deha sahiplerinin ufku açık olanlarının en seçkinlerindendir. Tefsirinin tercemesini okurken; Yerle, Gökle, Güneşle, Ayla, Güneşin doğuşu, batışı ve batarken okyanusta oluşan manzara, hulasa tüm yaratılanlarla ilgili açıklamalarında ne kadar yüksek bir kültüre ve yüce anlayışa sahip olduğunu göreceksiniz. Adını gizlediği; yüksek deha sahibi ve tasavvufta pek büyük nasiplere ermiş bir mürşidden ders alıp yetiştiği anlaşılmaktadır. Yine tefsir ilminde pek üstün maharet sahibi olduğu; başta Kazîî Beyzavî Tefsiri olmak üzere tefsirlerden yeri geldikçe notlar nakletmesi açıkça anlaşılmaktadır. Kur'ân'nın tamamının her an ezberinde olduğu ve bir oturuşta baştan sona ezbere dinletebileceği yine Sûrelerin giriş ve sonuçlarını okurken anlayacaksınız. Maalesef bazı kardeşlerimiz bu Tefsiri pek Büyük bir Zata isnad etmişler. Hâlbuki sırf Ayet el-Kürsî Tefsirinde MuhyidDîn Arabî ve Kazî'den nakiller olduğunu göreceksiniz. O Büyük Zat ise bu Muhterem iki Büyüğümüzden bir hayli zaman evvel yaşamıştır. Hulasa Nahcivânî Hazretleri aldığı mânevî işâret üzerine memleketinden ayrılıp Osmanlı Ülkesine gelmiş, Konya'ya bağlı Akşehir'e yerleşmiştir. Orada İslâm'ın görünen ve görünmeyen yüzünü tam bir başarı ile ve üstün bir hizmetle Ümmete arz etmiştir. Şeriat, tarikat, hakikat, marifet ve İlâhî sırlarda bütün üstazları hayran bırakmıştır.

Peygamberimiz (s.a.v) Efendimizin yaşayış tarzından başka bir tarz tanımayan bu Mübarek Zat **"El-Fevâtih-ul-İlâhiyye vel-Mefâtih-ul-Ğaybiyye"** ismindeki bu Tefsiri yazmıştır. Beydâvî Tefsîrine yazdığı hâşiye ile Muhyiddîn-i Arabî'nin **"Füsûs-ül-Hîkem"** isimli eserleri yazdığı diğer eserlerden bazılarıdır.

Tercemesini yaptığımız bu Mübarek Tefsirin bizzât kendi el yazısıyla olan nüshası, Topkapı Sarayı Üçüncü Ahmed Han Kütüphânesinde mevcuddur. 1908 de, Matbaa-i Osmâniyyede iki cild hâlinde basılmıştır. Elimde bulunan iki cilt orijinal olan bu basımdandır. Eseri anlayanlar olmadığından ikinci basımı yapılmamıştır. Miladi 2000 yılından sonra fotokopilerine ve ofset basımlarına rastlanmaktadır. Bu tarihten önce (1985 yıllarında) 12 aded şeklinde fotokopi yaptırıp seçkin öğrencilerime ders olarak okuttum.

Arapça ve Farsçayı çok iyi bilip mükemmel eserler yazan ve değerli hizmetler veren bu Zat Akşehir'de 1514 yılında vefât etmiş, Nasreddin Hoca'nın (rh.) türbesinin iki kilometre yakınında Baştekke yolu üzerindedir. Allah'ın lütuf ve ikramıyla ziyaretini yaptığım gayet sade bir türbe içerisinde medfundur. Akşehirlilerden türbesini bilen ve bu Zatı tanıyan pek azdır. Bu Zatın türbesini

bulmama bir deli rehberlik etti. Bana dedi ki, Hocam çekinme; beni sorarken Deli Tayır (Tahir) demezsen beni bilmezler.

Nimetullah Nahcivânî Hazretlerinin sade ve mütevazî olan türbesi; Akşehir'in güney-batı tarafında bulunan Sultan Dağlarının Şehre bakan eteğinde yeşil vadi içerisinde ağaçlar arasında bulunmaktadır. Şehrin içerisinde bulunan ve herkesçe bilinen Nasreddîn Hoca Efendi Türbesi ile arası yaklaşık üç km. dir.

Bu Mübarek Tefsirin yaptığımız tercemesiyle ilgili önemli bazı uyarılar:

Bu Tefsirin Arapça aslını Arapçayı çok iyi bilen Araplar anlayamayınca Türkçe olan tercemesini anlamak da Türkler için pek kolay olmayacaktır. Bunu bildiğim için gayet sade bir terceme yapmağa Allah'ın izni ve yardımıyla çok çaba harcadım. Pek çok kısmı terceme yaptıktan sonra parantez açarak yararlı açıklamalar yapmağa a'zamî gayretler gösterdim.

Açıklamalar yaparken önce Kur'an, Sünnet ve İslâm kültürünü esas aldıktan sonra, Bu Zatın bir Ayeti açıklarken; aynı konuyu anlatan diğer Ayetlere ne açıklama yaptığına da baktım. Kur'an'da tekrar-tekrar geçen misal; "Arş"kelimelere hep aynı manayı verebilmiş mi, yoksa önce anlamları yeterli bulmayıp sonra gelenlere daha geniş açıklamalar mı yapmış? Tüm bunlara bakarak ilk karşılaştığım konularda parantez arası açıklamalarla insanlığa faydalı olmağa çalıştım. Söz buraya gelmişken; Bu ve benzeri manevî eserleri açıklayıp halka yararlı olmak için önceden çalışacaksınız. Yani; Şeriat, Tarikat, Hakikat, Marifet, Fenâ fişşeyh, fenâ firRasûl, Fenâ fillâh, Beka billâh, mükâşefe, müşâhede ve tecelliyat mertebelerinde üstün başarılara ermiş sadık mürîdler olmalısınız. Bu ve benzeri eserleri yazmak, terceme edip halka sunmak isteyenler bu dediklerimden istiğna etmemelidirler. Dinleyen ve okuyanlara gelince hiç olmazsa inanarak okuyup dinlesinler ki, faydalanabilsinler. Bunun için, Bu Eseri terceme ederken KIRK DERSTE TASAVVUF ADLI bir eseri; Bu Eseri Kitap haline getirmeden yazdım ki, faydalı olalım. Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsünde okurken Arapça Hocamız Hulusî Kılıç Bey; Arapça Dilbilgisinde ve birçok İslâmî bilgi dallarında geniş nasip sahibi idi ve buna rağmen derdi ki, "men lem yazuk, bilmez yazuk." Yani; Tarikat sahibi olup başarısı onaylanan kâmil insanlar ancak manevî sözleri anlar ve anlatabilir. Bir misalle açıklayalım: Meşhur bir Tasavvuf Profesörü Tarikata inanmıyor, Tasavvuf üstazlarına da varıp ders almaz. Zira Tasavvufta kendisini daha yetkili görür. Kendince eserler yazmış ve çokça açıklamalar yapmış. Bir açıklaması; Amaiyet: Hz. Muhammed'in hakikati, körlük.

Size soruyorum: Hz. Muhammed'in hakikati körlükle nasıl açıklanabilir? Diyeceksiniz ki, sadece rezillik. Diğer pek çok terimlerin açıklanması da yaklaşık böyle...

Bir diğer önemli husus; ilme, ilim sahiplerine ve gerçeklere değer verdiğim için pek çok kelimeyi Türkçe sözlüklerinin aksine olarak aslına uygun yazmağa çalıştım. Misal: Azıîm, Müstekîm, Müstekıl, mikdar, hakîm v.s.

Nasıl ki, mikdar anlamına da gelen ve aynı kökten olan kader yerine; kater yazsak anlam bozulursa, miktar yazdığımızda da anlam bozuluyor. Hekim yerine hakîm yazdım. Zira hakîm; sağlam ilim ve eşsiz icraat sahibi demektir. Hekim olunca birkaç anlama geliyor. En hafifi; kötü adam demektir. Bir ayakkabı tamircisi değerli iken, yaratılmışın en şereflisi olan insanın bedenini tamir eden değerli el ve sanat sahibi ve insanlığın ne demek olduğunu anlayan bir insan hiç kötü adam olur mu? Özetle diyorum ki, ya başka dildeki kelimeleri güzelce terceme ederek Türkçesini

kullanacaksınız. Ya da olduğu gibi alıp aslını bozmayacaksınız. Rast gele almamalı. Misal; Hâkime kadı, hukme ise kaza demişiz. Bu iki kelime aynı köktendir. Harflerin değiştirilmesine anlam verebilir misiniz?

Çok önemli bir uyarı: Allah Azîmüşşan'ın Hz. Muhammed'in Kutsal Dilinden Ortaya Koyduğu ve yazdırıp Kitab haline getirdiği Kur'an'dır. Bunun dışında kalan tüm çalışmalar ve açıklamalar; hangi dilden (Arapça, Türkçe, Latince, Farsça...) olursa olsun hepsi kul sözüdür.

Allah Teâlâ; Kendi Sözü Olan Kur'an'ı korumaya almış ve kimse onda bir değişiklik yapamamış ve yapılamayacak... Ama insanların sözlerine (tefsirlere ve meallere) gelince bunların hiçbiri koruma altında değil. Bunlara yanlışlıklar karışabildiği gibi kasıtlı olarak yanlış açıklamalar da yapılmıştır. Misal; politik açıklamalar... Basit çıkarlar uğruna ne hainlikler yapılmıştır. Hal bu ki, Kur'an; Allah'ın indirip insanlık için Kıyamete kadar tatbik olunmak üzere tesis ettirdiği Hayat Tarzı, Hukûmeti ve iktidarıdır. Sonsuz rahmet ve nimetlerin Sahibi, Tek Rabbimiz ve Yüce Mevlâ'mız Olan Allah; tüm insanlığı Buna layık ve uygun hale getirerek huzur ve gerçek kardeşlikler ikram etsin, Îman ve İslâm ehli olarak yaşamak, ölmek ve ihlâsa ererek başta Sevgili Rasûlü olmakla tüm salih kullarıyla olmamızı tevfîkıyla müyesser eylesin.

Bilesiniz ki, en güzel ve en mükemmel Tefsir; Hz. Muhammed Efendimizin; Mübarek sözleri, icraatları ve onaylamaları ile ortaya koyup kurduğu İslâm'dır. Görevimiz O'nu açıklayıp yansıtmaktır. Kimsenin İslâm'a bir şey eklemeğe, eksiltmeğe, tasarrufta bulunmağa ve bilhassa O'nu pazarlık konusu yapmağa hakkı ve haddi yoktur. Zaten yapamaz da... Ancak ve ancak kendilerini satar ve rezil ederler.

Kardeşlerim! Allah'a kulluk Yüce Peygamberimize (s.a.v.) uygunluk ve Allah için yaratılmışa hizmet çerçevesinde çalışın, gevşeklik göstermeyin ve asla üzülmeyin. Bir de Allah'tan korkan, namazını tam bir olgunlukla kılan, Hz. Muhammed Efendimizi canından çok seven, Vatanı ve Vatandaşı için gece-gündüz çalışıp insanlığın zulümden kurtulmasını dert edinen büyük-küçük insanlarla beraber olun. Allah'ın Selâmı; Hakka, hakikatlere, Hak ve gerçek Saadet Yoluna uyanlara olsun.

İÇİNDEKİLER

	Sahifeler
TEFSİRE GİRİŞ	**1**
1-FÂTİHA SÛRESİ	**29**
FÂTİHA SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	30
FÂTİHA SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	33
2-BAKARA SÛRESİ	**36**
BAKARA SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	37
BAKARA SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	190
3-ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ	**192**
ÂL-İ İMRÂN SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	193
ÂL-İ İMRÂN SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	277
4-NİSÂ SÛRESİ	**279**
NİSÂ SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	280
NİSÂ SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	365
5-MÂİDE SÛRESİ	**367**
MÂİDE SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	368
MÂİDE SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	427
6-EN'ÂM SÛRESİ	**430**
EN'ÂM SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	431
EN'ÂM SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	493
7-A'RÂF SÛRESİ	**495**
A'RÂF SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)	496
A'RÂF SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)	569
8-ENFAL SÛRESİ	**571**

ENFAL SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 572

ENFAL SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 604

9-TEVBE SÛRESİ **605**

TEVBE SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 606

TEVBE SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 658

10-YÛNÜS SÛRESİ **660**

YÛNÜS SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 661

YÛNÜS SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 704

11-HÛD SÛRESİ **706**

HÛD (A.S) SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 707

HÛD (A.S) SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 747

12-YÛSÜF SÛRESİ **749**

YÛSÜF (A.S) SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 750

YÛSÜF (A.S) SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 788

13-RA'D SÛRESİ **789**

RA'D SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ) 790

RA'D SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU) 807

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ

Allah'tan başka ilâh yoktur.

اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Taşlanarak kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım. Rahamut ve rahmet Sahibi Allah adıyla. Yani rahamutun; iyi-kötü, canlı-cansız her şeyi kuşatan sonsuz ve sınırsız rahmetin, has kullara özel rahmet ve ikramların Sahibi Olan Allah Teâlâ'nın adıyla inanır, konuşur, icraatlarda bulunur ve yaşarım.

(Ya Allah (c.c.)) Seni daima tenzih ve tesbih ederiz. (Sen bambaşkasın). Senin bize öğrettiğin dışında hiçbir bilgimiz yok. Sen her şeyi bilen Alîm ve hükmün, hıkmetin, hâkimiyyetin sahibi Hakîmsin. Zatına mahsus İsimlerin ve Sıfatların giysileri içerisinde Zatından Zatına tecellî eden Zat-ı Akdes'i tesbih ederim. O (Yüce Mevlâ) kibriyası (sonsuz ve sınırsız büyüklüğü) sebebi ile; sanatının eserlerinin , Zatının görünme sahaları ve aynaları olan yarattığı tüm mevcûdatın dilleri ile tanıtılmaktan münezzehtir. (Hiçbir şey O'nu hakkıyla tanıtıp tarif edemez ancak Zatını Kendisi tanıtır; Kur'an'da tanıttığı gibi). Her noksandan uzak olan O Zat hiç bir yolcuya yol, hiçbir yönelmişe yön değildir. (Yollara , hedeflere, yönlere ve hiçbir şeye benzemez). O'nu idrâk edene şaşarım. Nedir idrâk? (Fâni ve ölümlü olan hiçbir kimse idrâk edemez). Öyle bir makam ki, orada (yaratılmışın efdali ve en alîmi Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin): Seni tesbih ederim. Seni hakkıyla tanıyamadık ilanından başka bir şey mümkin olmaz. İnsanların gayretleri ile idrâk olunmaktan; artma, eksilme, ayrılma, birleşme, gelişme, yaşlanma, etkilenme vs. tüm kusur ve noksanlıklardan münezzeh ve uzaktır.

(Yaratılmışın) hayalinde bir şey parlayıp meydana geldiğinde O (bundan ve) ihata olunup kuşatılmaktan Münezzehtir. O'nun gibi bir şey yoktur. O hiçbir şeye benzemez.

Ya Rabbi! Sen Kendine hamd etmenle; sonsuz güzelliklerini anlatmanla (bizlere ma'rifet ve ilimler lutfedersin) bizler de bunları okumakla vesile edinir, Zatına kulluk yapmağa, Rızana ermeğe yollar araırız. Ve Sen, Zatını ne ile sena eyliyorsan (övüyorsan) biz de o uslupla Seni sena eyliyoruz. Seni övmek için vasıflarını saymaktan aciziz. Sen Kendini sena eylediğin gibisin.

Katından desteklediğin Rasûlün; Muhammed (s.a.v.) Efendimize ve kullarıyın seçkinleri olan tüm peygamberlere tam bir saygı ile Senden salevat ve selamlar diler, kalplerimizi hidayetinden sonra tekrar sapıklığa düşmekten korumanı niyaz eyleriz. Her şeyin ve tüm işlerin yularları, bütün mevcûdatın her an idaresi Senin elinde, göğüslerde cereyan edip gelip geçen her şey Senin dilemenledir O'na sonsuz salevat olsun; zira O (s.a.v.) hukümlerinin ve hıkmetlerinin sırlarını bizlere ulaştırandır.

Kardeşlerim (Kıymetli üstazlar)! Allah Teâlâ ömürler versin. Üzerinde bulunduğum hâl ve gidiş (İlâhî sırları açmaya kalkışmam) sebebi ile beni

kınamayın, ayıplamayın. Zira O'nun (c.c.) sünnet ve âdetindendir sırlarını açığa koyması, yokları var etmesi. Ben de O'na (c.c.) uydum (ve bunu izni ile yaptım). Allah Teâlâ istediğini yapar, dilediğine karar verir. Hiçbir şeyde ve hiçbir kimsede güç ve kudret yoktur ancak her şey Allah ile vardır. Sizde olan her bir ni'met Allah'tandır (c.c). O (c.c.) hep gerçekleri söyler, yola koyar; hakka erdirir. Başarım ancak Allah iledir. (Herkese ve her şeye karşı) O'nu Vekil edindim (avukat tuttum) ve hep O'na yöneliyorum. Özellikle bana kusur verecek, kalbime şüphe bırakacak her şeyden O'na sığınıyorum. Kardeşlerimden ve dostlarımdan arzum bu esere sadece ibret gözüyle bakmalarıdır. Fikir yürütmesinler, manevî zevk ve vicdanla baksınlar. (Nefsî hesap ve tahminle değil) delille, belge ile, gerçek bir görüşle; muayene ve müşâhede ile baksınlar.

Allah'a yemin ederim ki, bu fakir (önemsiz) kardeşiniz bu eseri yazarken bir takım notlara bağlanarak, bir takım belgelerin ucundan tutunarak eser yazan, Yaratan ve yaratılandan bahsederken saçmalayan, yanlış iddialarda bulunan sahte sofilerden değildir. Aksine (ben aciz) suretlerden ve âdetlerden sıyrılıp çıkan, gerçek sofilere (tasavvuf ve maneviyat ehline) hizmet edenlerdenim. Onlar öyle bir hizmet ehlidirler ki, her vakit ve her hâlin ihatasında kendilerine Hak Teâlâ'dan zuhur edecek olan hakikatleri ve tecellîleri murakabe edip beklerler. Allah sübhaneh Kur'an'la bize ve size faydalar versin. Göğüslerimizi ve göğüslerinizi Ayetlerine ve hıkmet dolu zikir ve derslerine açsın. O Cevad'dır; çok cömert, Kerîm'dir; tüm iyi şeyleri ve iyilikleri verendir. Tevvab'dır; kullarının tevbe ve dönüşlerini kabul eden, af ve rahmetiyle onlara yönelendir. Rahîm'dir; yarattığına merhamet eden, onların tüm ihtiyaçlarını görendir.

Bilesiniz ki, Bu esere Allah katından: "الفواتح الالهية و المفاتح الغيبية" İlâhî önsözler ve girişler ve ğaybın anahtarları diye ad verildi. Çünkü bu eserde ne varsa; tamamı Allah Teâlâ'nın bahşedip açığa koyduğu ve sırf rahmetinden ibaret açıklamalardır. Bu eser Kur'an'ın kelimelerini açıklar, Furkan'ın hıkmetlerini izah eder.

Maksada dalmadan önce bilmiş olunuz ki; insanları irşâd etmek, ma'rifet sahibi olmalarını sağlamak, kesin bilgilere ermeleri konusunda olgunlaşmalarına çalışarak Tevhîdin merkezine yerleşip orada makam sahibi olmalarına vesile olmak için; hakikatlerin ve ma'rifetlerin inceliklerine dair umumi ve kapsamlı bir tarzda usul ve esas bilgilerine onları hazırlamak lazımdır. Bunun için; kâmil insanların kalplerine doğup gelen müşâhede ve mükâşefelere, tüm emirlere ve nehiylere, Allah'tan gelen mübarek sahifelerde ve kitaplarda ortaya konmuş olan hukümlere ve tekliflere, peygamberlerin (a.s.) seçilip gönderilmelerine, kitapların indirilmelerine, evliyaullahın ve irşâd ehli olan salihlerin sırlarına, vahyin ve ilhamın hıkmetlerine, İlâhî Dînlerin vaz' olunmasına ve esasların te'sisine, dünyevî ve uhrevî taat , ibâdet ve inanç biçimlerine, neşre (dirilip kabirden çıkmağa), haşre (arasatta hesap için toplanmağa), ceza ve sırata, tüm bunlara bağlı olarak ruhanî ve cismanî meselelere, Cennetin yüksek derecelerine ve Cehennemin alçak

derekelerine (azap çukurlarına), dair bilgileri sunup izah edeceğiz. Ayrıca peygamberlerden ve kitaplardan günbegün duyulup açığa çıkan meseleleri, şeraitlerin ve dinlerin örfü çerçevesinde insanlığa sunulan tüm konuları da hazırlayıcı bilgiler olarak sunacağız.

Bilesiniz ki, Öz Varlık; Allah adı ile (ezelde) adlandırılan Zat'ın Birliği ve Tek olan Varlığı'dır. Bu Zat'a eren Muhammed'in (s.a.v.) Hakikati de ayrı bir şey değildir. Tüm varlıkları ihata eden, bütün mazharlara ve onların her şeyine sirayet eden (büyük küçük her şeyi kuşatıp her şeye kendisinden yakın olan) da O Varlıktır (c.c.). O'nun Allah adı tüm İlâhî isimlerini ve sıfatlarını anlamca ihtiva eder. Bu isim O'na; özel isim olarak konmuştur tıpkı yaratılmışa özel isimler konması gibi. Aslında O'nu hakkıyla anlatacak kelimenin O'na ad olması imkânsızdır. (O'nun İsimleri ve Sıfatları dahi O'nu anlatamaz.)

Hulasa O Öz Varlık, Zat-ı Ehadiyyet; hakikî Mebde' ve Menşe'den (her şeyin ilk yaratılış ve var oluş sebebi olmaktan) ibarettir. O (c.c.); gizli-âşikâr, bilinen-bilinmeyen, görünen ve görünmeyen her şeyin aslı ve başlangıcı, varlık denizinin Kaynağıdır. (Her şey O'ndan geldiği gibi) varlıkların ve tüm var edilenlerin (sonunda varacağı) Kıble de O'dur. Allah'tan başka her şey asılsız ve fânidir. Her şey gölgeden ibarettir. Velhasıl bunca sözlerimizden muradımız ve uyarımız İlâhî Hakikat ve Birliğe dairdir. O Zat Hak'tır. Müstakildir (hiçbir şeye bağı, bağımlılığı yoktur). Varlığının tek olduğunu, eş, ortak ve ortaklık gibi hâllerden, çoğalmak-eksilmek gibi tüm varlıkların kayıt ve kurallarından Münezzehtir. Varlık deyince sözlük anlamını anlamaktan da sakının. O Allah (c.c.); bölünebilen bir bütün değildir. Bilin ve anlayın ki, O (c.c.); Kendi Varlığı Makamında gelişmekten, bölünmekten başkalaşım gibi (sonradan meydana gelen ve yok olan) hallerden Münezzehtir. O'nun (c.c.) hakkında şüphe ve yanlış bilgilere kapılmayın. Bir takım notlara, bazı belgelerin uçlarına tutunarak kabustan ibaret değersiz düşlerine ve vesveselerine kapılan, akıllarınca itibarlı (aslında safsatadan ibaret olan) sahtekârların sözlerine; Allah Teala hakkında yanlış dedikodularına aldanmayın.

Onların Yüce Ilâhla ilgili görüş ve bilgileri, özleri ve sözleri hayvanî ve dünyalık varlıklarına şeytanî yollardan bırakılan vesvese ve kuruntulardan ibarettir. Bu yanlış bilgiler onlara; Yüce Allah'a ortak koşmayı, putperestlikte bulunmayı miras kılar, pek çok yanlışlıklara yol açar. Onlar, uyuyan zekâlarını manevî âleme ve Hak Teâlâ'nın hakîkatına dair uyandırıp işletmemişler.

Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine dayanan ruhanî kuvvetlerinin gereklerine (kâinatta etkin olan İlâhî güçlerin lüzumuna) akıllarını çalıştırmamışlardır. Tüm bu yanlışlıkları; anlayışlarının karanlıklarından (Allah Teâlâ' dan gafil olup sadece) duyu organlarına bağlı idrâklerinden, sırf görüp hissettikleri basit, cüz'î ve küllî kazanımları ve taklide dayalı olarak yoğunlaşıp kökleşmiş seviyesizce alışkanlıkları sebebiyledir, insanlıklarının dünyalık tarafında kalan ve maneviyata geçemeyen fâni varlıktan ibaret kalıp alet ve organlarının ve tüm geçici güçlerinin kalp ve kafalarına yerleşmiş olmasındandır. (Varlıklarının sırf

bedenden ibaret olmadığını, bir de canlarının olduğunu Kur'an'ın nûruyla anlamadıkça ve can gözüne sahip olup Allah'ın Ayetlerinin nûruyla bakıp idrâk etmedikçe karanlıklardan kurtulamazlar, doğruyu ve gerçeği bulamazlar.) Dolayısıyla bu şuursuzların Îlâhî âleme uygun olan pak karaktere, pek hoş melekelere ve yüce kabiliyetlere dair uyanışları da yok. Velhasıl; Allah (c.c.) her kim için Nûr var etmedi ise onun nûru yoktur. Şu hâlde sana lazım olan; (İlâhî) Varlık sözünden hep Var oluşu; şu anda, ezel- ebed, daima ve gerçek Var oluşu, varlığında da devamlılığı anlamandır. Bunun karşılığı Farsça bir kelime olan: "Hest" dir ki, vardır demektir. Zıddı yine Farsçada: "Nîst" dir ki, yoktur anlamındadır. Bu durumda varlık; yokluğun zıddıdır. Varlıkla – yokluk her zaman ve her yerde birbirine öyle zıt düşer ki, birinin diğeri ile vasfolunması (birinin diğeri anlamına gelmesi) asla mümkin olmaz. Bu durumda Vücud (Hak varlık); Vacib ül-Vücud: Varlığı muhakkak ve zorunlu olandır. Adem (yokluk) ise; mümteni'ul-vücud: Varlığı mümkin olmayan. Bunun biri, diğeri ile bir arada bulunmaz. Birinin diğeri ile cem olup bir araya gelmesi imkânsızdır. İşte (hiçbir an, hiçbir yerde yokluğu kabul etmeyen) bu Vücud; Yüce İlâh'a aid olan, Ezel ve Ebed Varlıktır. Dilersen sen bu Vücud'a, ayrı ve farklı bir anlam gözetmeden Mevcûd da dersin. O (c.c.) öyle bir vücud ki, ezelde ve ebedde Hay (Canlı, tüm canların ve canlıların Sahibi), Kayyum (tüm Esmâ-i Husnâ'sı ile Var ve Bir olarak daima duran tüm varlıkları tutup idare eden) ve Bâkıî'dir (her şey ve herkes gelip gittiği, olup öldüğü ve yok olduğu hâlde sonsuz olarak Kalandır). Nasıl ki, Bu Yüce Varlığın; varlığının gereği, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları Kendisinden ayrılmaz ve yok olmazsa bu Yüce Varlığın zıddı olan ademin (sonsuz yokluğun) gereği de kendisinden ayrılmaz, yok olmaz. Bu da (adem de) daima yoktur. VÜCUD (c.c.) (Hak varlık) var. Adem (sonsuz yokluk) var. Üçüncü bir şey yok. Çünkü bu ikisi arasında vasıta yok, ikisi arasında boşluk yok.

Mümkin-ül vücud denen şeye gelince; bu varlığın, o ikinin kapsamından hariç olmaması gerekir. Çünkü mutlak olarak anlaşılan şey bu ikisine aittir (Yani sonsuz ve sınırsız varlıkla, yokluk; Hak Vücud ile zıddı olan ademe münhasırdır). Ulema-i rusûmün (geçici suret ve şekillere takılıp kalan alîmlerin) "varlığı mümkin olan varlık" diye açıklamaları gibi şeyler doğru değildir. Adalet caddesinden sapan, keskin zekâ derecesinden düşen, sağlam karaktere has şuurun gerekli gördüğü her şeyden ayrılan kimselerin müsbet dediği (isbata çalışıp var dediği) şey sadece kendi kuruntu ve hayallerinden ibarettir. Kuruntu ve hayal (insanı yoldan çıkarmakta âdeta) iki şeytandır. Bu açıklamalara önem verilmez. Yani varlığı mümkin olan şeyin varlıktan sayılması caiz olmaz. Çünkü bu (Gerçek Varlık) daima Vacib-ül Vücud olandır. Bunun varlık gereği de asla yok olmamaktır. Varlığı mümkin olan şeyin, varlığının gitmesi ve yok olması da mümkindir. O zaman yoklukla nitelenir. Bu durumda yok kapsamına girer. (Onların iddia ettikleri mümkin; yok hukmündedir.)

Bu (hakîkatta yok olan geçici dünyevî ve tüm fânî) varlıkların asıl varlık suretinde ortaya çıkması ve sayısız işlere ve eserlere kaynak ve dayanak olarak görünmesi muhakkak ki, Hak Varlığın (Allah Teâlâ'nın) yokluk aynası üzerinde zuhur edip kemaliyle görünmesindendir. Vacib-ül Vücud (varlığı zorunlu olan Allah Zül-Celâl) ezel-ebed, daima Zatî İsimleri ve Sıfatları ile tecellî eder de tüm bunlar (geçici varlıklar) meydana gelir. O'nun (c.c.) nihayetsiz tavırları, tüm hâlleri ve makamları ile, Kerîm Cemâli, kerem ve bereket kaynağı olan Yüce Varlığının parıltılarının yokluk sayfalarına (adem aynasına) Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları ile tecellî edip görünmesine göre sayısız suretler ve eserler meydana gelir. Adem (yokluk âlemi Allah Teâlâ tarafından) ayna kılınmış, onda tecellî etmekle tüm kâinatı (olmuş ve olacak olan her şeyi, tabiat âlemini, gayb ve şehâdet âlemini, Dünya ve Ahiret âlemlerini, Dünya ile Ahiret arasındaki berzah âlemini (kabir ve ötesini) ve tüm mevcûdatı meydana getirmiştir. Bu mevcûdatın Hak Teâlâ'ya alakası, bir resmin kendi sahibine alakası gibi, Güneşin gölgelerinin ve yansımalarının Güneşe, suyun dalgalarının suya nisbeti gibidir. Bu durumda yaratılıp var olmuş olan umum varlıklar Asıl Varlıktan (Allah Teâlâ'dan) bir koku koklamamıştır (İlâh'lık ve Rab'lıktan kimsede hiçbir pay yoktur, zira hiçbir şey O'ndan doğmuş veya ayrılıp gelmiş değildir.) Zira O'ndan başka her şey yok hükmündedir. Sadece Gerçek varlık (c.c.) yokluk aynasına Varlığını arzedip görünmesi ile serap hükmünde olan bunca varlık meydana gelmektedir ve ol demesiyle olmaktadır. Tıpkı bir şeyin suda veya aynada görünmesi gibi. Bu geçici varlıkların görünüp durması, tavırdan tavra, hâlden hâle dönmesi, her şeyin değişimi ve türlü görüntüler arzetmesi yok hukmündedir. Çünkü bunlar geçici ve nisbî varlıklardır. Şunu söyleyene Allah (c.c.) hayır (ve saadetler) versin: Kâinatta olan her şey ya kuruntu, ya da hayal, Ya aynalarda yansımalardır, ya da gölgelerdir (geçip gidenlere bak, bak da ibret al).

Ağyardan ibaret gölgede (her şey karanlığa dönüşüp hiçbir varlık kalmadığında) kuşluk güneşi (her şeyi Var eden, Yaşatan ve nûra erdiren Allah Teâlâ) tecellî etti ve göründü. Şaşkınlık çölünde şaşıp kalmayı bırak (Hak'ka dön, hidayete dal). Anlatılanlara bağlı ve dayalı olarak (bil ki,) Halis Varlığın (Allah Teâlâ'nın) anlatılan mana ve makamda sayısız türde durumları, mertebeleri, sınırsız ve hesapsız tavır ve tarzları vardır. Zira Hak (ve Gerçek) Varlık ; Hay, Kayyum, Ezel ve Ebed olduğu hâlde bunca iş ve icraatın Kendisinde olmasıyla; İlahî Kemale dayalı olarak sonsuz zuhurata, sınırsız tavır ve şâna, iş ve icraata, san'at ve irade ve idarelere sahiptir. İlahî Kâmil Varlık yeniden yeniye, sürekli olarak sonsuz tavırlar, işler, yaratıklar ve olayları sonsuz olarak, hiçbir işini ve yarattığını tekrarlamadan yapan, eşsiz hünerler sergileyen Daim (En Güzel isimlere Sahip Olan) Hak Varlıktır.

Şimdi sana gereken; karakteriyin alışkanlıklarından, kuvvet ve organlarıyın kavramlarından, özünü tamamıyla her şeyden arındırman, tüm resim, cisim ve adetleri aradan çıkarıp attıktan sonra (halis) zevk ve vicdanına dönmen gerekir. Sonradan olan tüm varlıkları, bozuk ve düzensiz olan her şeyi gözünden ve

özünden çıkarıp atman lazım. Bundan sonra özünde (Dünyayı isteyenlerin aksine) manevî bir tavır, hoş bir hâl, farklı bir üslûb bulunsun. O zaman vicdanında ve iç âleminde Ledünnî bir tad tadarsın. Gerçek ve manevî bir şuur ve anlayışla huzur dolu, keşfe ve şühûda dayalı, basit görüş ve düşüncelerden, her türlü seviyesizliklerden uzak, kâmil bir vicdana erersin. Bu makam nefsin riyâkârlıkları ile, aklın ve fikrin güçleri ile değil; (Allah Teâlâ'dan sana) hîbe olunmakla ve arınmış olan öze ermekledir. O zaman sonradan olma âlemin asılsız görünümden ibaret sahnesinde yansımadan ibaret olan bütün varlıklar gözünde yok olur ve sadece O Kahır ve Lütuf sahibi Olan Allah'ın Varlığı kalır. Şayet sen bu makamı özünde buldunsa sana gösterdiğimiz tadı taddın ve tam bir ebedîliğe, huzur ve gerçek varlığa erdin. Artık Hak'ta Hak olmak makamının hâli ve tadı içinde bulunursun. Bunu keşfetmenle ve görmenle İlmel-yakîn sonra Aynel-yakîn sonra Hakkal-yakîn makamlarına yükselirsin. Böylece ereceğine ermiş, ulaşacağına ulaşmış olursun ki, artık Allah Azîmüşşan'dan başka murad ve gaye yoktur. Bu büyük meşhede (görme ve erme makamına) ermenden, İlâhî Rıza ve Teslim makamında muvaffak olmandan sonra Hak Varlığın hâlleri sana hâl olur, sonsuz gelişmelere yol bulursun. Hak Varlığın Kâmil ve Noksansız hâlleri sende peş peşe ve yeniden yeniye yüz gösterip meydana gelir. (Bu gelen hâller ve ni'metler; Yaratan'ı göstermek, O'nu anlatmak ve geldiği makamın tarz bakımından birbirine benzer.) Öyle nimet ikramı ki, gelen bu sayısız nimetler birbirinin aynısı değildir, aynı ni'metin tekrarı da değildir. İlâhî Nûr'un parıltıları (seni aydınlatmak için) devam eder. İlâhî tavırlar ve misaller devam eder. Varlığın Tecellîleri (Allah Azîmüşşan'ın görünmesi) sonsuz olarak devam eder; keza tecellîleri birbirine benzer ama hep yeni olup farklı farklıdır. Hak ve Gerçek Varlığın sırf Kendisi olduğunu göstermekte haklı olan Allah Azîmüşşan'ın Varlığı'na ve Nûr'unun anlatılan tarzda parlamalarına nail olmandan sonra tüm ölüp yok olacak olan varlıkların suretleri, gölgeleri, **bunlarda meydana gelen yansımalar ve bunlara** dayalı benzer varlıklar sana zahir olup **sende anlaşılır hale gelir ki,** tüm bunlar yokluk âleminden yansıyan âlem diye isimlendirilen ağyar ve mâ sivadan (Allah Teâlâ'dan gayrı tüm fanî varlıklardan) ibarettir. Tüm bu varlıkların meydana gelmesi Hak Varlığın Nûrunun yokluk aynasında görünüp bu âleme uzanması ve yansımasındandır. (Evet böyledir) çünkü Hak Varlığın bu yokluk aynasından başka zıddı yoktur. O Zat'ı (c.c.) ancak zıddı olan bu yokluk aynası ile anlatıyoruz. Bu yüce Varlığın ancak; yokluk aynası vasıtası iledir görünmesi ve eserlerini açığa koyması. Çünkü O Sübhan'ın Cemâlinin bambaşka oluşu ve tecellîyatlarının parıltıları O'na eren herkesin gözünü ve varlığını yakar yok eder.

Bil ki, Hak varlığın ezel- ebed nûrlar sunup varlığını bu tarz üzere açığa koyması ve kendisini teceddüd ederek (her bir hâli yepyeni ve bir sonraki hâli bir öncekine benzemediği hâlde) göstermesi, bununla beraber görünmelerin bir varlığa ait olduğunu işaret edecek tarzda birbirine benzemesi açıkça gösterir ki, tüm bunların sahibi Tek ve Bir Varlık olan O Zat'ın Kendisidir. Böyle tecellî ederek kendisini

anlatıp haber verdi. Misal şu anda bakıp durduğumuz Güneşin gövdesi ebedî olarak hep aynı yerde dursaydı yine ısısını, ışınlarını, renklerini ve devam edip duran sayısız hâllerini ve etkilerini devamlı olarak ortaya koysaydı ama doğup-batma gibi halleri olmasaydı o zaman kim bu sıcaklığın ve aydınlığın Güneşten meydana geldiğini nasıl ve nereden bilecekti?. İşte böylece Hak Teâlâ'nın tecellîleri, Yüce Varlığının şanları, Zat'ına mahsus icraatları, ezel-ebed farklı hallerde ve hiçbir durum diğerinin tekrar olmaksızın devam etmektedir. O (c.c.) daima kemal dairesinde tecellî edip duran Bir Varlıktır. Tecellîleri birbirine uygunluk ve benzerlik arz eder ancak biri diğerinin tekrarı değildir. Tecellîlerinin sınırı da, sonu da yoktur.

Hulasa; keskin zekâ, sıhhatli zevk, tam bir görgü, bilgi ve anlayış sahibi olan (üstaz) dan bizi mazur görmesini istiyoruz çünkü; işaret ettiğimiz hususlar, anlatmak istediğimiz konular anlatımında aciz kalabileceğimiz, yanlış yapabileceğimiz konulardır. Bu zatların ömrü hoş, vakitleri mübarek olsun, kendilerinden bizi bağışlamalarını diliyoruz. Zira O mutlak ve sınırsız Varlıktan (sınırlı olan) kelimelerle, harflerle ve (bu fâni) dillerle bahsetmeye kalkışmak, O Yüce Varlığın sırlarının, tanıtılıp izah edilmesini, hakkıyla anlatılmasını açıklamaya çalışmak ve böyle bir şeyi üstlenmek imkânsızdır. O Zat-ı Akdes'in üzerinde bulunduğu durum ve mertebeyi idrâk edip anlatmak mümkin değildir. Ancak O'nun hakkında, iş ve icraatında denecek olan; O'ndan öğrenip anladığımız kadar anlatımdır. Çünkü O (yüceler Yücesi Allah sübhaneh) hakkıyla anlatılmaktan, Zat'ını anlatmaya yeterli delillerin bulunmasından ve hayal edilmekten münezzehtir. Bizim yapacağımız; O'nun varlığına, Birliğine, tavırlarına, iş ve icraatlarına, her şeyin O'nun Esma-ı Husna'sına dayandığına inanıp anlayış ve anlatımlarda bulunmaktır. Yoksa O'nun hakîkatlerine dair makamlar ezelde sonsuz olduğu gibi ebedde de sonsuzdur.

Ömrüme yemin ederim ki, O Varlığa (Allah'a) (c.c.) ermek ve ulaşmakta sermayemin **olmayışına, kesin bilgimin** zayıflığına, anlayışımın kabalığına, ayağımın sürçer olmasına ve azmimde bocalamalar bulunmasına rağmen tattığım zevkleri anlayıp anlatmağa ve Allah Teâlâ'nın bana kolaylaştırıp lutfettiği hâlleri yazmağa azmettiğimde lisanım aciz kaldı, dilim tutuldu. Anladığım, iç âlemimde bulduğum, Hak Varlığın ikramı gereği keşfettiğim hâlleri ve hakîkatleri yazıp açığa koymayı istediğimde gücüm-kuvvetim kesildi, alet ve imkânlarım tükendi sadece; gönlümde kendimden geçme, içimde fevkalade bir sevinç ve kuvvetli bir saygı kaldı. Öyle bir haz ki, asla çevresinde gaflet, atalet, tembellik ve kusur bulunmaz. Bunları hakkiyle anlatmamdaki acizliğim tembelliğimden değil -umum arifler, sahih zevk ve salim akıl sahipleri bilir ve mazur görürler- iç âlemde bulunan ve erişilen bu yüce hakikatlerin izahının zorluğundandır. Tabii anlayışlar (fâni âlemlerle ilgili kavrayışlar ve bunları anlatmak) böyle değildir. Arzu eden herkes içinde duyduğu tabii ve Dünyalık olayları kolayca ve hakkıyla anlatabilir. Allah A'lem (Allah (c.c.) her şeyi en iyi Bilendir); insanlarda kavrayış, anlayış ve duygu

gücü, kazanılmış idrâk ve kabiliyetler herhangi bir şeyi duyup hissettiğinde harekete geçer ve tüm bunları taşıyan aklın varlığı çerçevesinde resim ve suretleri tasvir ve temsil ederek anlatmak mümkin olur. Diğer tüm duygu ve düşüncelerde oluşan misaller ve suretler de böylece anlatılır ancak; manevî makamlarda kalbin; idrâk edip etkilendiği zuhuratları anlatması böyle değildir. Nasıl ki, İlâhî emirden olan ruhdan, ruhun hakîkatinden, hâllerinden anlatım mümkin değilse; manevî zuhuratları anlatım da mümkin değildir. İlâhî huzur ve makama dair hâller de anlatılacak türden değildir.

Önceden sana okuyup açıkladığımız üzere Ezel-Ebed, Var, Daim, Hay, Kayyum olan Hak Varlığın gerçekten Var ve Bir olup daima Hazır ve her şeye Yakın olduğunu, üzerinde bulunduğu Mertebesi ile (Ezel Ebed Var olup Kendisinden başka İlâh Olmadığı hususu ile) Kendisine tam bir idrâk ile şâhidlik yapılarak bilinip tanınırlığını, kemaliyle bilinip idrâk olunuşunu, Kendisinin Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının olduğunu ve Bu İsimleri ve Sıfatları ile bitip tükenme olmaksızın ve ara vermeksizin daima Kendisini gösterdiğini idrâk edip anlatmak mümkin ancak; Zat-ı Akdes'in Varlığına tamamen vakıf olmak, nasıllığına, niceliğine ermek, O'nun hakîkatini, sonsuz ve engin Varlığını kavramak, izah edip haber vermek mümkin değildir. İnsan kendisini dahi hakkıyla bilemezken O'nu (Allah Zül-Celâl'i) nasıl bilecek? Nitekim yaratılmışın En Doğrusu ve onların En Doğru Söyleyeni: "Kim nefsini (kendisini) bilirse Rab'bini şüphesiz bilir". buyurdu. Çünkü nefis ve ruh; her ikisi de İlâhî emirdendir. Dolayısıyla bunu bütünü ile bilmek bizim için mümkin değildir. Şu var ki, O varlığın (c.c.) Hak olduğunu bilir ve Huzuruna ereriz.

Ezel ve Ebed, Hak ve Mutlak Vücud Olan Rab Teâlâ'nın her şeye yakınlığının ve Hazır oluşunun bilineceği ancak kayıtlanmaktan ve sınırlanmaktan Münezzeh ve Sonsuz Olan Varlığının bütünü ile bilinemiyeceği anlaşıldıktan sonra (bilesiniz ki,) Hak Vücud'un (c.c.) maddî-manevî, gizli- âşikâr, **Dünya-Ahiret tüm âlemlerde** görünmesi Yüce İlâh'ın ezel-ebed **Esma-i Hüsna'sının ve Yüce Sıfatlarının** perdelerinin (yaratılmışa kapalı olan sırlarının) arkasından tecellî etmesiyle olur. Bunu ancak kemaliyle Tevhîd ehli olanlar, bu sırları keşfedenler, Allah'ın Cemâline (Güzel Varlığına) ererek kendilerinden geçenler ve O'nun (c.c.) Bekası ile bâkî olarak yakınlığına erdirilenler bilir ve anlarlar. Tüm varlık âlemleri bu İlâhî Sıfatların ve İsimlerin yansımalarından meydana gelen suretler ve eserlerden ibarettir. Her şey (Allah Zülcelâl'in) Varlığına, İsimlerine ve Sıfatlarına dayanır. Bu itibarla bütün varlıklar, sayısız eserler, sınırsız kabiliyetler, renkler, simalar yeniden yeniye oluşan misaller ve örnekler, farklı-farklı gölgeler ve suretlerden ibarettir. Bahsettiğimiz ve bahsetmediğimiz bütün varlıklar bu İlâhî İsimlere ve Sıfatlara bağlı ve dayalı olarak medyana gelir. Bu İsimler ve Sıfatlar nedeniyle sayısız eserler, çokça kabiliyetler, farklı gölgeler, türlü yansımalar, yeniden yeniye (sürekli ve hep taze olup öncekinden farklı) misaller ve varlıklar, üreyip türeyen, dal budak salarak çoğalan bütün varlıklar meydana gelmektedir. Bu mevcûdat;

insanlık âlemi, melek âlemi, ğayb ve şehâdet âlemi, his ve hayal âlemleri, misaller ve nakışlar âlemleri karartılar ve kuruntular âlemleri vs. tüm âlemler, umum varlıklar ve sınırsız ibareler ve anlamlar İlâhî isimlerin tesirinden, sebebiyet, kaynak ve dayanak oluşundandır. Her şeyin aslı, sebebi ve idare makamı olan bu âlemler sınıflarına ve derecelerine göre lâhutî âlem, melekût âlemi, emir âlemi, ceberût âlemi, gayb âlemi, nefisler ve ruhlar âlemi ve a'yan-ı sabite gibi isimlerle isimlendirilirler. Muhammedî hakîkat başta olmak üzere tüm güzel isimleri ve yüce sıfatları, bütün bu âlemleri ve bunlardan yansıyıp meydana gelen cümle mevcûdatı yarattığı gibi yaşatan, kavrayıp kuşatan Hak Varlık (c.c.); Allah Adı ile anılıp bahsolunmaktadır ki, Bu İsim; bütün güzel isimlerin anlamını taşıyan İsm-i A'zam'dır (En büyük isimdir). Her türlü putperestlik yok olacak, bütün varlıklar, sayıya, hesaba sığmayan her şey dönüp O Zat-ı A'la'ya varacak ve O'nda birliğe erecektir. Ve bu Allah adı Sonsuz Hak ve Gerçek Varlığı, sınırsız bilinmezliği, önsüz-sonsuz olan O Zat'ı, , her türlü kayıttan ve alakadan, nisbetten, benzerlikten Münezzeh, Hay, Kayyum olan ve daima Kendisini anlatan, hissettiren Yüce Yaratıcıyı ifade eder, anlatır.

Velhasıl bütün bu sana okunup anlatılan, rivayet olunup işaret olunanlardan; murad ve arzularıyın (Yegane) Kıblesi Olan Hak Ma'budünü iyice anlaman lazımdır. Hem de kelimelerin örtülerinden, ifadelerin söz kısmından arınmış olarak tüm bunların işaret ettiği Hak Varlığı anlayasın ve bilesin ki, O Sübhan umum istek ve gayeleriyin önünde olan gayendir. Ve sana yaraşan; değersiz resim ve cisimlerden, (ruhuna ters olan) yeniden yeniye edinmekte olduğun âdet ve törelerden fikrini ve iç âlemini boşaltman, insanî karakteriyin gereği olarak aklını arındırman lazımdır. Hatta duyu organlarıyın, güç kabiliyetiyin elde ettiği her şeyden ve tüm kazanımlarından vazgeçmen gerekir. Özetle; beşerî varlığından tamamen arınman ve yüce âleme dair gaybî ve manevî varidata (gelen yüksek **ahlaka) bürünmen, O'nun katından akıp gelen** Hak olan Varlığına uygun Hak boyasıyla boyanmış **hâllerle hâllenmen** (İlahî nûrla nûrlanman) lazımdır. (Allah'tan başka her şeyden arınıp O'nun nûruyla nûrlanacak olan bu karakterin) öyle bir karakter ki, Allah Teâlâ seni; her şeyi kuşatan, ezel-ebed var olan ilmi ile bu karakter üzerinde yarattı. Bu durumda olmanı (İlâhî hukümlerin levhası olan) Levh-ı Mahfuz'da belirledi. O (Levh-ı Mahfuz) ezel-ebed değişiklikten, bozulmaktan, silinmekten, tasarruftan, dokunulmaktan münezzehtir. (Evet pek çok şeylerden arınman ve korunman gerekir ki) onlardan en şerli olanı; insanî hayallerin, kuruntu ve vesveselerin kaynağı olan şeytanlardır. Bunlar her türlü suretleri, mümkin olan olduğu kadar Hak'tan alıkoyan her türlü bağ ve bukağıları, çokluk perdelerinin her türlüsünü doğurup ortaya koyarlar. Halbuki, Rab Teâlâ mutlak olarak Zatında insanlık âleminin ve kâinatın çokluk hâllerinden Münezzeh Olan Halis Varlıktır. Kelimelerin söz ve suretlerine bakıp da takılıp kalmaktan sakın. Onlar (kelimeler) seninle gerçek maksadın arasında sarkıtılmış perdelerden ibarettir. Eğer ifade ve istifade (anlama ve anlatma) kelimeler ve cümlelerle tam

olarak mümkin olsa; hak ve hakikat bu ikisi ile kemaliyle açığa konabilse idi o zaman bunlara perdeler demek uygun olmazdı. (Bu yolda öğrenci olanlara bunları anlatmamız gerekiyor.) Hakikat ehline; özellikle manevî zevk sahiplerine, hakîkatta karar ve istikrara erip halis ma'rifete (kusursuz İlâhî bilgilere) erenlere bunlardan bahsetmeliyiz. Bu zevat-ı kiram her türlü örtü ve perdeleri yırtar yok ederler. Muradları ile aralarında perde olmaz. (Harften, tüm varlıklardan ve sözden hatta kendi öz varlıklarından geçip Hakka göçerler). Allah Teâlâ bizleri bunların hizmetçileri ve ayaklarının tozu, toprağı eylesin.

Bu asla; yani ana bilgiye bağ ve ilave olarak diyoruz ki, Allah Azıîmüşşan'ın zuhuru ve tecellîsi; insanlık âleminin eserlerinin, kâinat ve tabiat gibi gölgeden ve yansımalardan ibaret varlıkların ötesinden olur. Bütün bunlar hakîkat âleminin isimlerinin ve sıfatlarının elbise ve örtüleridir. Allah Azıîmüşşan gölge ve yansımalardan ibaret olan tüm varlıklar içerisinden; Îman ve irfan karakteri üzere yaratılan, katında kabul ve kabiliyet, inayet, ihtimam ve ehemmiyet sahibi olan kullarını Zat'ını; tanımaları ve tanıtmaları için uyarıp irşâd etmeyi murad etti. Bu seçkin kullar Allah Teâlâ'ya halife olmak ve irade, idare, söz ve icraatta O'nu (c.c.) temsil etmeye ve bunun üniformasını giyinmeye (bu hil'ata bürünmeye; İlâhî Ahlakla ahlaklanmaya) hak kazanmışlardır. Bunlar Rahman (c.c.) Suretiyle suretlenmiş olarak yaratılmışlardır. (O'nun İsimlerini ve Sıfatlarını taşırlar). Rahman Azıîmüşşan Celâl ve Cemâl (kahır ve lütuf) Sıfatlarının tamamıyla Muttasıf (donanımlı), Varlığında ve Birliğinde Tek olandır. Şayet Yüce Mevlâ; Varlığını ve Birliğini kullarına arz etmese ve kullarına türlü yollar ve sebeplerle bunu öğretip göstermeseydi kulların Rab'lerini bilip anlamaları mümkin olmazdı. Mesela: Farz edelim (öyle diyelim) ki, Güneşin gövdesi hiç batmadan dursa, ısınlarını ve ışınlarını sergileyip bütün parlaklığıyla devam etse. Gece diye bir şey olmasa. Bu ısı ve aydınlığın Güneşten meydana geldiğini kim nereden bilecekti? Halbuki, Güneş kendisini ve bunca eserleri bize arz edip sunuyor ve biz de Güneşin doğup batması ve diğer değişik halleri sebebiyle görüp biliyoruz ki Güneş var; bu sayılan nimetler de Güneş yüzündendir. İşte gerçek manada Hak ve Hakikat güneşi olan Allah Zülcelâl tarafındandır tüm aydınlıklar, ilimler, fenler, icraatlar, hayat-memat ve tam bir düzen içerisinde devam edip duran her şey...Özetle (diyoruz ki,) Allah Azıîmüşşan; ezel- ebed Var olan Bir ve Tek Zat olduğuna kullarını irşâd edip onları haberdar etmeseydi, kullar Rab'larından mahcub (perdeli) ve habersiz kalacaklar, asla O'na yol bulamayacaklardı. Lakin Yüce Rab'bimiz hıkmet ve rahmetinin gereği olarak Varlığının ve Birliğinin bilinip bulunmasına sebepler ve yollar var etti. Varlıkta Hak, İlâhlıkta Tek olduğuna, Ezeliyyetine ve Ebediyyetine, İstiklâline (Bağımsız olduğuna), Müstağnîliğine (hiçbir şeye muhtaç olmadığına), Vacib-ül Vücud olduğuna (Varlığı zorunlu Olan, olmaması düşünülemeyen olduğuna) ve tüm güzelliklerin, yüce niteliklerin ve her şeyin Sahibi olduğuna ve tamamen bunların bilinip anlaşılmasına sebepler ve yollar koydu ve tüm yollara O (c.c.) erdirdi. (Büyük-küçük bütün varlıklar Zat'ının aynaları ve mazharlarıdır). Sayısız

ve sınırsız varlıklar olan mazharlarına (tüm yaratımlaşa) Kendi Yüce Varlığının sirayet edip her şeyi kuşattığını ve bunların tamamının Zatî Sıfatlarına ve Esma-ı Hüsna'sına dayandığını (başıboş hiçbir şey olmadığını), her şeyin Kendi Mübarek İsim ve Sıfatlarının tavır ve hâllerine göre olduğunu haber verip îzah eyledi. Her şeyin sürekli doğup meydana gelmesinin, olayların ve olanların birbirinin tekrarı ve aynısı olmaksızın yeniden yeniye taptaze olmasının tamamen Zat'ına; tüm noksanlıklardan, her türlü gevşeme, bozulma ve değişmeden Münezzeh Olan Yüce Varlığının Kemaline (kusursuzluğuna ve tamlığına) ve de Sevgisine dayandığını anlatıp öğretti. Öyle ki, O (Yüce Varlık (c.c.) inciler saçarak parlar durur. Yanlışlık ve noksanlıklardan Münezzeh, Ezel-Ebed Tek ve Kâmil Bir Varlık olarak Kendisine has işler ve hâller üzere daima tecellî eder. Tüm işler, suretler ve misaller buna göre meydana gelir. Her türlü yansımalar, gölgeler (gelip geçen fâni varlıklar) bundan ortaya çıkar. O Sübhan, sağlam hıkmetine ve yüce ilmine göre peygamberlikler ve evliyalıklar ortaya koymuştur. Îman, irfan ve tüm hakîkatları idrâk edip anlamalar bunlardan doğar, saf ve temiz kalblere sahip olan şahsıyyetlerde bu yüce hâller ve yüksek makamlar hasıl olur. Bu anlatılan mertebelere karşılık zıt eserler, yanlış işler, batıl suretler aynen doğar, devam eder. Bundan dolayı da görüş ve fikirler farklılık arzeder. Yollar ve mezhepler kalabalıklaşır. Dînler ve hayat tarzları başkalaşır. Tavırlar ve hâller birbirine ters olur. Velhasıl; ilim, idrâk ve Îman fıtratı üzere yaratılan insan türü; farklı görüş ve düşüncelere, ayrı-ayrı yollara yönelip ayrılırlar. Böylece (birlik yok olmuş) çokluk istenmeyen hedeflere, zıtlıklar ve ayrılıklar da zirveye ulaşmış olur. Bunun için Yüce İlâh (c.c.) üstün hıkmetinin gereği ikinci âlem olarak Ahiret âlemini gerekli görmüştür. Birinci âlem olan Dünyada peygamberlere (a.s.) indirdiği kitaplarda; İlâhî konum ve sunum neticesinde emirleri, yasakları, nafileleri, haram ve mekruhları, Dîn'de bilinip beğenilen ve tavsiye olunan hoş davranışları, yadırganıp beğenilmeyen ve istenmeyen çirkin işleri kapsayan tüm hareketleri (İlâhî Sistem olarak) ortaya koymuştur. İkinci âlem olan Ahirette ise Dünyada yapılanların karşılığının tam olarak verilmesi, herkesin ettiğini bulması için Allah Zülcelâl Cenneti ve Cehennemi, sevabı ve cezayı meydana koymuştur. Bu ise İlâhî adaletinin gereğidir. Zira davetine; uyanlarla uymayanlar birbirlerinden seçilecekler, Dünyadaki davranışlara göre iyilere; iyilikler, yüce makam, mertebe ve dereceler, kötülere ise ceza, azab çukurları ve rezillikler sunulup herkese hak ettiği verilecek.

Bu açıklamalardan sonra bil ki, tüm âlemler yani; Allah Zülcelâl'in yaratıp ortaya koyduğu her şey; ğayb âlemi, şehâdet âlemi, ruhlar âlemi, Semavat âlemi, a'yan-ı sabite (bütün mümkinat ve mevcûdatın hakikatlerinden, asıl ve esaslarından ibaret olan âlem), tabiatlar âlemi, rükünler âlemi gibi tüm âlemler her biri başlı başına veya ikişerli olarak bu âlemde suretlere bürünüp temessül ederler. Hakikat âleminde olan varlıkların kimi birbirine uygun, kimi birbirine zıt olduğu gibi bu âlemde (Dünya âleminde) de heykeller (maddî varlıklar) ve suretler olarak

uygunluk ve zıtlıklar halinde ortaya çıkarlar. İki âlemin her birinde olan diğerini etkiler. Bu ise ince ilgilere ve yüce bağlara dayanır ki, bunu sadece O (c.c.) bilir. Rüyaların şekilleri ve onların tabirleri yine bu inceliklerdendir. Bu sırlar ve incelikler hakikatlere ve ma'rifetlere sahip olan zatların bazısına açılıp bildirilen muammalardır. Bu şan, şeref ve keramet sahibi şahısların kemalâtı (olgun insan olmaları) sağa sola bakınmaksızın, durup dinlenmeksizin kulluk vazifelerini icra etmeleri iledir. Hulasa (bir âlemde olanın diğerini etkilemesi); bu âlemlerin parçalarının ve bireylerinin birbirine bağlı olmasından, her bir parçanın diğerinin sıfatıyla sıfatlanmasındandır. Bu da birinin diğerinden bedel, hakikat ve sonuç itibariyle hepsinin bir olmasındandır. Allah (c.c.) tüm sözleri ve anlayışları en iyi bilendir. Her an ve her hâlde hamd Allah'a dır. (Cellellah ve azze).

Diğer bir bölüm. Allah Zülcelâl tüm âlemleri ve âlemlerdeki varlıkları bütün çokluğu, farklılıkları ve zıtlıkları ile yaratıp ortaya koyduktan sonra peygamberlik ve evliyalık makamlarını açığa koydu. Hani biz şuna işaret etmiştik: Hak Teâlâ mukaddes canlardan bazısını özel olarak ğaybî ilhamlara mazhar kılmıştır. Keşfe; yüce anlayış ve idrâke dayalı olarak İlâhî iltifatları ve ikramları bu tertemiz canlar için hazırlamıştır. Çünkü bu seçkin kullara O Zat-ı Akdes'in Birliğinin saltanatı ve hukümranlığı iner (Allah Teâlâ'nın İzzeti onlardan gözükür). Bu makamda olan her şey Allah Teâlâ'nın İsimlerine ve Sıfatlarına göre olur. Hak Teâlâ'nın vahdetinin ve Tevhîdinin hakikati bu canlara inip bunlarda yüz gösterince onlar insanlık hâllerinden ve maddi varlıklarından arınıp O Hak Varlıkta (c.c.) yok olurlar. Bu zevatın bir kısmı –bu yüce mertebeye- insanlık elbiselerinden, Dünyalık varlık ve hâllerinden büsbütün arınıp ayrılarak çekilip giderler ve Hak'kın varlığında o derece yok olurlar ki, asla dönmezler, o makamı bir daha terk etmezler. Bilesiniz ki, bu seçkin kullar bedillerdir (Allah Teâlâ'nın halîfeleri), emînlerdir (İlâhî sırlara emanetlere sahip olanlar), ariflerdir (Allah Azîmüşşan'ı hakkıyla bilenler), hâirler (Allah'ın (c.c.) Cemâlini görüp hayretlerde boğulanlar), hâimlerdir (İlâhî tecellîlere dalarak kendilerini kaybedenler), Valihlerdir (İlâhî sırlara ve zevklara dalarak yol, yordam, varlık ve benlik bilmeyenler), vasıllardır (Allah'a erenler), fâizlerdir (gerçekten ve ebediyyen kurtuluşa erenler), bâkıîlerdir (şehîdler mertebesi üstü ölmezliğe erenler, dâimler (erdikleri bu yüce makamdan ayrılmayanlar), tâihler (İlâhî sonsuzlukta kendilerini kaybedenler) ve âminlerdir (Allah Zülcelâl'in korumasına ererek her türlü korku ve zarardan güvende olup dostlara güven verenlerdir). Evet onlar, Vâcib-ül Vücud (Varlığı zorunlu ve olmaması düşünülemez) olan Allah Zülcelâl'in izzet ve üstünlük kubbelerinin altında, koruması ve güveni içerisinde en yüce makamlara yerleşmiş olanlardır. Onlar sonradan olma ve fânilik durumlarından sıyrılıp çıkmışlardır.

۞ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

"Bilesiniz ki, Allah'ın evliyasında hiçbir korku olmaz, üzüntüye de düşmezler" Bunlar iki mertebeyi; zahir ile batını, ğayb ile şehâdeti, Dünya ile Ahireti cemedip

(kendilerinde toplayıp) kavramış ve kemaliyle idrâk etmişler ve böylece İlâhî hilafet ve niyabet makamına ermişler, milk, melekut, nasut ve lâhut (madde ve mana) âlemlerini ihata etmişler, her türlü tazim ve saygıyı kazanmışlardır. Allah katında yüceliğe, olgunluğa, kıymete ve üstün terbiyeye ermişlerdir. Nasıl olur da bu şerefe ermezler ki, bunlar O Zat'ın (c.c.) tarafından desteklenmiş, Mukaddes Kuvvetle saf karaktere uygun keşf ve idrâkle İlâhî İsim ve Sıfatların bazılarının terbiye ve eğitimi ile eğitilmişlerdir. Bunlar Zat-ı Akdes'in Halifeliği makamına eren, gerçek vekilleri olmayı elde eden Enbiya-yı Izam ve Asfiya-yı Kiramdır. Bunların Yüce Âleme dair kâmil idrâkleri ve Ledünnî ilimleri; her şeyi Kuşatan İlâhî ilimden doğup gelen Akl-ı külden dökülüp gelmektedir. (Bu seçkin Zevatın fazilet dolu) bu ilimleri varlıklarının Aslı'na, var oluşlarının hakikî makamına, Varlık Sebebi, Asıl Varlık Olana (Allah Azîmüşşan'a) ulaşmaktadır. Özetle; bunların tüm nitelikleri, icraatları ve her türlü tavır ve durumları kaynayıp gelmiş oldukları Feyyaz Mebde'e (her şeyi ve sonsuz nimetleri yarattıklarına bolca akıtan; her şeyin İlki ve başlangıcı Yüce Yaratıcıya) ulaşmaktadır. Nasıl olmaz ki, Hak Teâlâ bunları; Kendi Ahlakı ile ahlaklandırarak Zat'ından vekiller ve temsilciler yapmıştır. Onları; yarattığının tamamını Tevhîd ehli yapmaları, Yaratanlarına ve O'nun Dînine erdirmeleri için görevlendirmiştir. Onları mucizelerle, kerametlerle, harika nitelikler ve yüce Ayetlerle destekleyip üstün kılmıştır ki, resimleri cisimleri, zulüm ve batıl olan her şeyi ortadan kaldırarak hakka ersin ve erdirsinler.

Her bir peygamberi (a.s.) peygamberliği zamanında; kendisine (a.s.) özel hukümler, dîn ve sistemler koyarak halkı irşâda görevli kılmış, peygamberlerden rasûl olanları kitaplar ve sahifelere mazhar kılarak yüceler yücesi yapmıştır. Bu kitaplar (Tevrat, Zebur, İncil, Kur'an) ve sahifeler (Âdem (a.s.)'a 10, İdris (a.s.)'a 30, Şit (a.s.)'a 50 ve İbrahim (a.s.)'a 10); övgü dolu üstün ahlakı ve gidişatı, peygamberlerin yüce sünnetlerini ve üstün hayat tarzlarını, riayet edildiğinde İlâhî Rıza'ya, sonsuz mutluluklara ve sayısız nimetlere ulaştıran emir ve yasakları ve en yüce hasletleri ihtiva eder. (Devletlerin yönetiminde olduğu gibi tüm peygamberlerin ve kitapların devri tamam olmuştur. Söz, yetki ve insanlığın dîn ve irşâd görevi artık Kur'an ve Hz. Muhammed'indir. Bütün peygamberlere (a.s.) ve onlara inen kitaplara, sahifelere ve sünnetlere Îman ederiz. Bilesiniz ki, hangi peygamber zamanında olsak derhal şartsız olarak onun yanında olurduk. Bugün Hz. Muhammed Aleyhisselâm'ı; inanç, söz ve icraatı ile kabul edemeyen Yahûdî, Hıristiyan, Mecusi ve her kimse gibiler karşılaştıkları peygamberi kabul etmediler. Ve bilesiniz ki, bizler muharref olmasına rağmen bugünkü İncil vb. kitapların meallerine dahi saygı duyar, abdestsiz dokunmayız. Ola ki, sözlerin arasında aslından bir parça da olsa meal bulunabilir. Kiliselere vs. mabedlere saygı duyarız ve ibâdet dışında kullanılmasına razı olmayız. Çünkü biz Allah Zülcelâl'e ve O'ndan gelen her şeye Îman eder saygı duyarız. Tüm peygamberler Tevhîd'i ve Allah'ın Nizamını tesis için geldiler. İlâhî nûru, hak ve adaleti hâkim kıldılar. Bazıları öldürüldüler lakin mahkûm ve mağlub olmadılar; zira davanın arkasında Allah

azze ve alâ (Azîz ve Alî: Yüce Allah) peygamberlerini (a.s.); akla, hayale, sayıya ve hesaba gelmeyen ordularıyla destekleyerek davasını devam ettirdi ve devam ettirecektir. Allah (c.c.) Yaratandır, Hakîmdir. O'nun dışında herkes ve her şey O'nun mahlukudur (yarattığıdır), mahkûmudur. Herkesin ve her şeyin gücü, kuvveti O'ndandır, O'nunladır. Dilediğinin dermanını anında keser. İstediğini derhal yok eder. O'na karşı gelecek hiçbir güç yoktur. İnananlara ne mutlu).

Bilesiniz ki, bazı sahih zevk ve meşreblerin sahipleri (itikadı besleyen kaynaklara, İlâhî aşk ve huzura ermiş olanlar); İlâhî İsimlerden ve Sıfatlardan bazılarını, diğer İsimlerine göre terbiye ve irşâd için daha etkin buldular. Bu sebeble Hak Teâlâ'ya yürürken her şeyden kopan öğrencilerine İlâhî İsimlerin ve Sıfatların önde gelenlerini ders verip zikrettirdiler, O İsim ve Sıfatları tam bir huzur ve ağır başlılıkla okumalarını öğrettiler. Bu yüzden kâmil olan ve kemale erdirmeyi bilen mürşidler öğrencilerinden taleb ve irşâda yatkın olanları öğrenciliklerinin ilk anlarında buna irşâd ederek tam bir vakar ve şuurla (çokça) zikrettirirler. Öyleyse müridler (bu yolun öğrencileri); üstazlardan bu isimlere ve sıfatlara tam bir alaka kurmayı, kemaliyle bağlanmayı ders alsınlar ve bu isim ve sıfatlardan teessür ve infiali (etkilenme ve kemale ermek için harekete geçmeyi) öğrensinler. Bu İlâhî İsimleri üstazlarının telkinleri ile bol tekrar etmeleri suretiyle bu Yüce İsim ve Sıfatların etkisi ve eserleri bu seçkin öğrencileri kavrar, bunun neticesinde İlâhî İsim ve Sıfatlar melek suretinde temessül ederek onlara manevî âlemin ğaib ve bilinmeyen sırlarını ve ilimlerini ilham ederek onları nice malumatlara erdirir. Ders olarak verilen bu İsimlerden sonra başka İsimlerin dersine üstazlarının gözetiminde devam ederler. Bu şekilde devam ederek İlâhî İsimler ve Sıfatlar üzerindeki dersleri tamamlanınca vekil ve halife olmaya hak kazanırlar. Artık bu kâmil öğrencilere Hak ve hakikatın bürgüleri ve perdelerinin açılması sebebiyle üstazları tarafından icazet verilerek insanları irşâd etmeleri emrolunur.

Sonra bil ki, bütün âlemler; Allah Zülcelâl'in Esma-ı Husnâ'sının ve Sıfât-ı Ulyâsı'nın görünme sahaları, O'nun iş ve icraatının meydanları, eserlerinin görünme yerleri olarak var edilmiştir. Bunlar (İlâhî sırlar ve hakikatler) fâni olan beden gözleri tarafından görünmekten münezzehtir. (Dünyaya dalmış olan fâni) akıllar, heves ve arzular; bunları kavrayamaz, hesab edemez. Bunların (İlâhî zuhurat ve tecellîlerin) sınırı da, sonu da yoktur. Kim bunlara erdi ise o ermiştir. O zaman o kimse erdiği o makamda gerçek tasdik ehli olmuştur. Kim buna (bu yola ve bu yolun ders ve kurallarına) boyun eğmemekle bu hakikatlere erememiş ve o yüce makamda bulunmamışsa asla bu anlatılan hakikatleri inkâr etmeğe kalkışmasın. Aksine bunlara inansın. Hak Varlığa (c.c.) teslim olup O'nun Sonsuz Varlığına kendini bıraksın. O Zat'ın sonsuz işlerinin ve tavırlarının zuhur sahasında Yüce Katından doğup gelen hâllere uysun.

۞ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۞

"Rabb'ıyın askerlerini Kendisinden başka bilen olmaz". Mutlak Varlığın (Hak Teâlâ'nın) sonsuz işleri ve sayısız tecellîleri hakkında hiçbir kimsenin bilgi ve kavrayışı yoktur. Adî, resmî ve cismanî bilgi ve anlayışlar, hayal, kuruntu, basit sebep ve vasıtalara dayalı kısır bilgiler, zan ve tahminler bu anlatılanları, Esma-ı Hüsna ve Sıfât-ı Ulya'nın eserlerini kavrayamaz. Bunları idrâk edip anlamak ancak Ledünnî yollar (Allah katından ikram edilen vesileler), asıl ve halis karakterin şuur ve idrâkleri, Hak Varlığa (c.c.) erme ve O'nunla bir olma ile elde edilen idrâkler ve ilimlerle mümkindir. İlâhî malumatın sınırsız olduğu gibi İslâmî fıtrat ve karakterlerini muhafaza ederek Allah'a ermeleriyle O'nun ikramı olan Ledünnî ilme ve yüce idrâke erenlerin ilim ve idrâkleri de sınırsızdır. Bir de insan fertlerinden her bir ferdin, hatta dilsiz yani konuşamayan hayvanların ve meydana gelmiş olan tüm diğer varlıkların, Semavat ve arza bağlı bileşik varlıkların (çok hücrelilerin), Semavat ve Arzda bulunan zerrelerin (ve tek hücrelilerin) türlü yolları ve sınırsız hâlleri ve duyarlılıkları vardır. Bunlar (tüm varlıklar ve olaylar) Hak Teâlâ'nın Varlık Denizinden coşup gelmekte, zamanların sürekli akıp gitmesi ile türlü karakterler hâlinde bu zahir âlemde vücut bulmaktadır.

Yaratılmıştaki tüm bilgi ve anlayışlar Akl-ı Kül'den şube-şube doğup gelmektedir. Akl-ı Kül ise; ilmi her şeyi kuşatan, her an hazır, mevcûd ve sonsuz bir ilmin Sahibi olan Allah Zülcelâl'den yansıyan ve O'nun sonsuz ilmine bağlı olup o ilmi temsil eden manevî ilim denizidir. Yaratılmış olan varlıklar ve yaratılmışta bulunan ve bir taraftan doğup gelmeğe devam eden bu ilimler nerede ise sonsuz ve sınırsızdır. (Bunları Allah Teâlâ'dan başkası ihata edemez).

Tüm âlemlerin, bütün varlıkların, tamamının bilgi ve idrâk yollarının -kullar için- sonsuz ve sınırsız olduğu anlaşınca ve herkes de; bilmediğinin bildiğinden çok olduğunu kabul edince, akıl sahibi olan hiçbir kimse; görmedim ve bilmiyorum diye bir şeyi inkâr edemez. Hulasa; kim Rahman Azıîmüşşan'ın Sureti üzere yaratılan, kâmil Îman sahibi olan insanın kalbi gibi bir kalbe ererse ve göğsü sonsuz boşluğa, sınırsız yokluğa mazhar olursa artık (sonsuzluğa eren) o göğsü; hiçbir ölçü birimi ile ölçmek mümkin olamaz. Dolayısıyla Hak Teâlâ'nın mazharlarının ve tecellî sahalarının sonsuzluğuna ve sınırsızlığına rağmen erişilip idrâk olunması; sonsuzluğa ulaşan bu kalbin ve göğsün sahibi olan gerçek kemal ehli insan olmakla olur. Bu yüzden (herkes haddini bilmeli, ben böyle bir şeye eremedim, bunları anlayamadım diye) inkâr etmemeli, olmaz dememeli. Sana; arifler Sultanı, erenler Burhanı; Muhyiddîn Arabî'nin: "Arş-ı A'la ile içindekiler ve yüz milyon katı kadar varlıklar kâmil Îman sahibi olan insanın kalbinin köşelerinden bir köşeye girse o insan bunun farkında olmaz" sözünü tartıp düşünmen gerekir. Ve yine; Yüce Dîn İslâm'a can katan, unutulanları yenileyen (bunun için kendisine Muhyiddîn denen) Şeyh-ı Ekber buyurdu ki: " Varlığı sonsuz olarak tasavvur olunan bir şey hakikaten arif olan bir İnsanın kalbinin sadece bir

köşesine girse hissetmez. Allah (c.c.) O zat'ın sırrını takdis etsin (özünü arındırsın), O'nu rahmetine nail eylesin. Bizleri de O'nun sırlarına erdirsin.

Allah'ın Sevgilisi Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimiz Hadis-i Kudsî olarak (Kuddûs Olan Allah Teâlâ'nın sözünü naklederek) buyurdu: "Benim olan Gökyüzü ve Benim olan Yeryüzü (her şeyi içinde bulunduran tüm âlemler) Beni içine alamaz; ancak Beni Îman sahibi olan kulumun kalbi içine alır". (Yani Allah Zülcelâl Kendisini ancak kâmil Îman sahibi kulunun bu kalbi ile idrâk edip bileceğini anlatmaktadır). Evet bu İlâhî söz, evvelki o iki söze senin ihtiyacını koymaz. O kalb; Künhüne erişilemeyen, asla anlaşılamayan, Sonsuz ve Sınırsız Varlık Olan Hak Teâlâ'yı ihata eder, bilir ve tanır. Kim bu makama erer ve orada bulunursa artık inkâr etmeye ve bunu tartışmaya ve itirazda bulunmaya dermanı kalmaz (çünkü kesin bilgiye ve kâmil Îmana ermiştir). Allah azze ve celle lutf u keremiyle bizleri de buna erenlerden eylesin.

Sonra bil ki, İlâhî isimlerin, Zatî ve fi'lî sıfatların tamamının anahtarları Mutlak ve Sınırsız Varlığın Ezelî ve Ebedî Hay İsmi ve hayat Sıfatıdır. Cenab-ı Hak'kın sonsuz, devamlı, ebedî ve hakikî Kayyûmiyyeti (Varlığının Ezel-Ebed, Tam ve Kâmil olarak durması ve her şeyi tutup idare etmesi) bu hayat Sıfatının lüzumundan ve ayrılmazlarındandır. Allah Zülcelâl'in Hak (Asıl ve Gerçek) Varlığının, canların ve canlılıkların daima kaynağı ve dayanağı Hay ismi ve hayat Sıfatı gibi kemal Sıfatları ile zorunlu olarak muttasıf (nitelikli ve donanımlı) olması gereklidir. (İlâh Budur ve böyledir. Böyle olmayan da İlâh değildir. Dolayısıyla Allah'tan başka İlâh yoktur). Kayıtsız ve Sınırsız olan İlâhî Varlığın Hay ismi ile Ezel-Ebed isimli ve Hayat Sıfatıyla sıfatlı olduğu hak, sabit ve şüphesizdir. Hayat, Beka, Devam ve Kayyûmiyyet Sıfatları diğer tüm Zâtî Sıfatları gibi Hak Teâlâ'nın ayrılmaz Sıfatlarındandır. Varlığı Zorunlu yani; olmaması düşünülemez Olan Allah Zülcelâl; tam bir bağımsızlıkla daima Var olarak Duran, her şeyi, tüm eserleri, gölgeden ibaret bütün varlıkların tamamını da Güzel isimlerine ve Yüce Sıfatlarına bağlı olarak ayakta Tutan ve Yaşatandır.

Ve yine bil ki, Allah Zülcelâl'in Zat-ı Ülûhiyyeti'nin (Eşsiz İlâh Olan Kendi Varlığının) sayı, hesap, sınır kabul etmeyen; sonsuz İsim ve Sıfatlarının eserleri vardır ki, bunların bazısı (diğer eser ve yaratıklara) hazırlık sağlar, onlara kabiliyetler verir. Yaratılmış olan âlemlerin bazısı diğer bazısından kendisi üzerine dökülüp gelen uygun kemalatı kabul eder ve buna kendisini önceden hazırlar. Bunlar bir takım mertebeler ve oluşumlar içerisinde olur. Ve bir diğer mertebe ve oluşumlarda ise aksi olur; yani onlar da verir, yardım ederler. Bazen etkileyen etkilenen, bazen de etkilenen etkileyen olur.

Velhasıl Allah Zülcelâl'in İsimlerinin ve sıfatlarının biri bir eseri ortaya koyar, bu eser diğer bir ismin ortaya koyduğu eserden etkilenir ve yardım görür. Bu etkileme ve etkilenme varlıklar arasında zincirleme devam eder. Bir eserden etkilenen eser; bir başka eseri etkiler. Tüm etkileme, etkilenme, oluşum ve meydana gelmelerdeki karışımlar İlâhî İsimlerin ve Sıfatların gereği olarak ezel-ebed devam eder. Hak

Teâlâ'nın (var Eden-yok Eden, Yücelten-Alçaltan, Kahreden-Lutfeden, Ağlatan-Güldüren gibi) sayısız farklı İsim ve Sıfatlarına, Bunların sonsuz ve sınırsız eserleri olan sayısız âlemlere ve varlıkların çokluğuna rağmen nasıl ki, O Var ve Bir ise her şey O'nun Varlığının ve Birliğinin sirayeti ve ihatası altında(O'nun Var ve Bir olduğunu işaret edip anlatarak) cereyan etmektedir.

Ey ma'rifet sahibi ve ey gönlü her türlü keder ve kargaşadan arınmış olan kimse ! Sana gereken, kendini her türlü nefsanî bilgi ve anlayışlardan arındırman, kendi organlarından, araç ve gereçlerinden, his ve duygularından kurtulmandır. Özetle varlığını iradî ölümle öldürerek (bir gün öleceğini düşünüp arzu ve isteklerini yok ederek, kalbini fanî olan her şeyden arındırarak) Dünya ehli olmanın tüm ilgi, bağ ve alakalarından tamamen koparak âdeta yok olmalısın. Sonra gerçek hayatla dirilip o hayatın tüm nitelikleri ve manevî bağları ile donanıp o hayatın ezelî, ebedî, ruhanî ve ölmeyen nicelik ve nitelikleri ile beka bulup ebedîleşmelisin. İşte o zaman değişme, bozulma ve sarsıntıya uğramadan, âlemlerin Rab'binin halifesi olma makamına ermen senin için mümkin olur. Evet o zaman, ilmel-yakîn, aynel-yakîn ve hakkal-yakîn makamlarının yüce meydanları olan Hak Teâlâ'nın görünme sahalarında ve Cemâlini arz etme sahnelerinde Allah'tan ğayrıdan kurtulmanın huzur ve rahatına erersin. Artık sen; Fâni âlemin senliğinden kurtularak mükâşefe ve müşâhede (Allah Zülcelâl'i görme ve sırlarına erme) bahçelerinde nimetlenirsin. O cennet bahçelerinde hakikat ve ma'rifetlerin nehirleri akar. O nehirler Ledünnî ilim suları ve Nefs-i kül ile Akl-ı kül'den dökülüp gelen öz karakterin ilim, idrâk ve anlayışları ile dopdoludur. Akl-ı kül; Allah Azîmüşşan'ın her şeyi kuşatıp bilen ilminden, Nefs-i kül de O'nun mutlak güç ve kudretinden meydana gelmiştir. Her şey O Zat'ın cömertliği sebebi ile O'nun Sonsuz Varlık Denizinden taşar gelir.

Sakın ha sakın dünyanın alçak parıltılarına, hayvanî güçlerin istek ve gereksinmelerine, nefsin ve hevanın arzu ve iştahlarına eğilip bakma. Bunlar seni Yüce Mevlâ'dan uzaklaştırır, Hak yol'u bulmak ve kemale ermekten alı kor. Allah Zülcelâl, lütuf ve keremiyle bizleri, tüm müridleri ve Bu Hak Yolun öğrencilerini heva ve hevese uymaktan, nefse takılıp kalmaktan korusun.

Sonra bil ki, her şeye sirayet eden (büyük-küçük, gizli-açık her şeyi kuşatıp ihata ve idare eden) Allah Zülcelâl'in Kendi Varlığında ve Birliğinde saklı olan sayısız ve sonsuz İsim ve Sıfatlarının bulunması ve O Sonsuz Varlığın sayısız eserlerinin olması ve O'nun bu sayısız eser ve varlıkları ihata ve idare etmesi O Zat'ın (c.c.) görünüp bilinmesini gerektirir (ki, kullar bu Yüce Efendi'ye saygı duysun, her işlerinde O'nu gözetip mutlu olsunlar). Bunun için Allah Teâlâ Kendisine has umumî ihata ve idaresiyle daima tecellî eder. Devamlı olarak görünmek, Varlığını ve hak olduğunu açığa koymak O Yüce Varlığın kemalatının gereklerindendir. Bütün bunlar, Yüce Mevlâ'nın rahmeti, cömertliği ve sevgisine dayalı olan tecellîlerinin gereğine ve Varlığının kemaline göre olur. Şüphesiz ki, (eşi, benzeri olmayan, İlâh olmakta, En Güzel İsimlere ve En Yüce Sıfatlara Sahip bulunmakta,

noksanlıklardan uzak olmakta eşsiz ve benzersiz Olan) Yüce İlâh'ın Zat'ına mahsus İsim ve Sıfatlarının görünmeleri de; yine Kendisine has kemaline göre olur (hiçbir şeye ve hiçbir şeyin görünmesine benzemez). Bütün eserler ve cümle varlıklar bu İlâhî İsim ve Sıfatlardan ve bunların tecellîlerinden meydana gelir. Görünen-görünmeyen tüm mazharlar (tecellî ve görünme sahaları yani tüm varlıklar), misaller, yansımalar, gölgeler ve gölgeden ibaret cümle mevcûdat, her bir şekil ve suretler düzenli ve sürekli olarak İlâhî İsimlerin ve Sıfatların tecellîlerinden meydana gelir.

İlâhî isimlerden ve sıfatlardan meydana gelen tüm bu eserlerin, suretlerin ve bütün fâni varlıkların meydana gelmesi; Allah Zülcelâl tarafından takdir ve tayin edilip ortaya konan müsemmalara (her varlığın isim ve varlık sebebi olan öz ve asıl varlıklara) dayanır. Fâni varlıkları taşıyanlar; bunlardır (bu manevî varlıklardır). Tamamı Allah Teâlâ'nın Esma-ı Husna'sına ve Sıfat-ı Ulya'sına dayanmaktadır. Hakikatte bu fâni varlıkların dayanakları (kendilerinin ruhları gibi) manevî varlıkları değil Allah Azîmüşşan'ın İsim ve Sıfatlarıdır. Zira bu manevî varlıklar da diğer tüm varlıklar gibi O'nun (c.c.) İsim ve Sıfatlarından yansıyan gölgelerden ibarettir. Noksanlıklardan Münezzeh Olan O Kâmil Varlık (c.c.); görünmeyi ve açığa çıkmayı gerekli görüp murad ediyor; Varlığının eserleri ve şâhidleri olarak şehâdet âleminde (görünen şu âlemde) sayısız bütün varlıkları meydana koyuyor. (Fâni gözle bakan görür fânileri, yeri-göğü, mekanı... Hakikat gözüyle bakan görür herşeyin Sahibi Olan Sultanı).

Evet yukarıda anlatılan tarz üzere Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının zuhurundan ibaret olarak Rablık ve kulluk mertebeleri; yaratma-yaratılma, varlığa Sahib ola-var etme, isteme-yapma gibi her türlü iş ve icraatlar açığa çıkıp gelmektedir. Yine bunun gibi, Yaratan Azîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine, Zat'ına has ve aid olan şan ve hâllerine dayalı olarak bütün mevcûdat, hatta tüm ibareler, sözler ve ifadeler doğup gelmektedir. Böylece tüm İlâhî tekliflerin ve sorumlulukların sebepleri ile umum emir ve yasakların doğuş yerleri de anlaşılmış oldu. Tüm hıkmetler, hukümler, ahlak, karakter, tavır ve hareketler, yerine getirilmesi emredilen övgülü yüce iş ve davranışlar, bunların zıtları olan bütün yasaklı hareketler, kötüler ve kötülükler, Peygamberlerin mübarek dillerinden ve İlâhî Kitablardan kullara anlatılan bütün emir, yasak ve konular; her ne varsa hepsi kulluk mertebelerine bağlı ve dayalıdır. Bunlara (Peygamberlere ve onlardan a.s. gelenlere) riayet etmek ve o çizgide onlar (a.s.) gibi yaşayıp gitmekle olgunluğa ve mutluluğa erişilir. Zira tamamı kulları irşâd için gelmiştir. Bu yüce emanetlerle; Hakkın ve hakikatin gölgelerinden ibaret olan kullar yükümlü olarak, bu değerli yükü (İman ve İslâm'ın ve insan olmanın gereğini) taşımak suretiyle Allah'ın ahlakıyla ahlaklanıp başarıya ulaşmış olmakla O'na yakın olsunlar, O'na halife olup tüm iş ve icraatlarda O'nu temsil etsinler. Çünkü onlar bunun için yaratıldılar. Bu karakter üzere var edildiler ve her biri istidadına göre bunları eda etmek için mükellef tutuldular.

Velhasıl bu iki emir ve yasak mertebelerinden dolayı Cennetin makam ve dereceleri, Cehennemin derekeleri ve korkunç bölümleri, Allah Teâlâ'ya ve O'nun rahmet ve her türlü nimetlerine erişme mertebeleri, Allah'ın (c.c.) rahmetinden mahrum olma, ateş ve azap çukurlarına yuvarlanma yerleri açığa konmuştur. Cehenneme götürmeye sebepler ve vasıtalar olarak evham (kuruntu) ve hayal âleminin organları olan şeytanlar, onlara uymak suretiyle yapılan kâfirlik ve sapıklığın her türlüsü anlatılıp tanıtılmış ve bunların peşinden gelen azap yılanları ve akrepleri de suçlulara arzolunmuştur.

Cennet ehli olanlar için ise hidayet ve selamet yollarında yürümelerine, Mü'minler ve Müslimanlar olarak yaşayıp ölmelerine karşılık; hizmetleri peşinden içerisinde sadakat timsali huriler, nimet taşıyıp hizmet sunan gençlerin bulunduğu Cennetler sergilenmiştir.

Allah Zülcelâl'in kitaplarında ve peygamberlerin (a.s.) hadislerinde Cennet ehline sayılan bu nimetler müjde, cehennem ehli için anlatılanlar da tehdid ve uyarı olarak anlatıla gelmiştir.

Şunu da bilesiniz ki, Allah Azîmüşşan' ın İsimleri ve sıfatları Kendisidir. (Ancak farklı görünümlerinden ibarettir. Biliniz ki, Allah Rahmandır, Rahîmdir...Alîmdir, Kadirdir...). O Zat'ın tüm İsimleri ve Sıfatları da Kendisi gibi Ezel ve Ebeddir. O'nun Varlığından ve Birliğinden ibarettir. Ayrısı, gayrisi, zıddı değildir. Öyle ki, bütün İlâhî İsimler ve Sıfatlar Hak Varlık (c.c.) olarak tecellî eder, Allah Zülcelâl'in Varlığının hâllerinden, makam ve mertebelerinden ibaret olarak açığa çıkarlar, O'nun kemaline(kusursuzluğuna ve tamlığına) ve noksanlıklardan münezzeh olduğuna, Daim ve Kadîm oluşuna işaret ederler. Hulasa Allah Teâlâ; Ezel-Ebed Bir Varlık olmakla beraber O'nun her bir İsim ve Sıfatı O'nun ayrı bir yüzü, sonsuz genişliği, sınırsız ve tükenmez zenginliği olarak görünür. Çünkü O Halis Varlığın her an ve her yerde herkese ve her şeye göre iş ve îcadı vardır. O'nun her bir işi yepyenidir. Bir sonraki iş ve icraatı; bir öncekine benzemez. Hiç bir iş ve îcadı bir öncekinin tekrarı değildir. Tüm eserler, gölgeden ibaret bütün varlıklar O'nun sonsuz işlerine, tavır ve icraatlarına dayanır. Bütün suretler, misaller ve her şey O'nun şan ve tavırlarından yansıyıp meydana gelmektedir. Tüm şekiller, karartılar; karanlık varlıklar, heykeller, maddî ve fâni her şey yokluk aynalarında ve serap âleminde görüşüp buluşurlar. Yaratılan bu fâni varlıkların ve keza hakikatlerinin sonu ve sınırı yoktur.

Allah Teâlâ'nın Varlığından ibaret tecellîlerin ve bu tecellîlerin iş ve icraatlarının; varlık suretlerini, eserleri, misalleri, karartılardan ibaret şahısları, akla-hayale sığmaz ve sayısız çeşit ve hâldeki sonsuz ve sınırsız varlıkları meydana getirmesinden dolayı bunlara (İlâhî tecellîlere, iş ve icraatlara) İlâhî İsimler denir. Her şeyi türlü suretlerde ortaya koyması ile nitelenmesi ile de Zatî Sıfatlar denir. (Tamamı Var ve Bir Olan Allah Azîmüşşan'ın sayısız, sınırsız ve biri diğerine benzemeyen benzemeyen görünümleridir). Hak Teâlâ'nın sonsuzluğuna, her

şeyden mücerred, Arı, Beri olduğuna, kemal sıfatları ile Muttasıf Olmakla nûrlarını ve icraatlarını ızhar etmesine göre de tecellîlerine (c.c.); İlâhî şanlar (işler) denir.

Kim; Bir Olan Allah Zülcelâl'in Bilinmez, Bulunmaz, Erişilmez, Sonsuzluk, Ğaib ve gizlilik Âleminin makamından bu görünme âlemine inmesini, her varlıkta ve her sahada zuhur etmesini ve Nûrunu kemaliyle açığa koyup tüm âlemlerde tecellî etmesini, tüm bunların nasıllığını ve niceliğini ders yapar ve ğayret gösterirse (büyük bir idrâk ve inkişafa ererek) erdiği bu ilme göre geniş ve kapsamlı bir tarz üzere Allah Teâlâ'ya isimler ve sıfatlar isbat eder (Var eden, Yok eden, Yürüten, Yöneten gibi O'nun nice isim ve sıfatlarının olduğunu anlar ve ortaya koyar). Bunları ilmel-yakîn bilir ve müşâhede eder ki, bu İlâhî İsimler ve Sıfatlar; tüm tecellîlerin ulvî ve süflî vukua gelme sahalarının; yani tüm varlıkların ve onların var olmalarına sebep olan müsebbebatın (var olmalarına neden olan kaynak ve dayanakların) var olmalarının sahipleri ve nedenleridir. (Her şeyi ve her şeyin aslını, kaynağını ve varlık nedenini bu İlâhî İsimler ve Sıfatlar ortaya koyar). Küllî âlemler, cüz'î âlemler, görünen-görünmeyen âlemler, Dünyevî-Uhrevî âlemler, Berzah (kabir ve ötesi) âlemi, misal âlemi vs. tüm âlemler bu tecellî ve zuhurun sahalarından ve makamlarından ibarettir. Zat Güneşi (c.c.); bu âlemler üzerine doğmuş, Sınırsız Varlığın (c.c.) şimşekleri bunlar üzerinde parlamış da bu âlemler vücud bulmuş. (Allah Teâlâ tecellî etmiş, O'nun Yüzünü göstermesiyle cümle varlıklar meydana gelmiştir).

Kim ilimden, ayna (hak bilgi ile bilme makamından, Hak'kı görme) makamına yükselirse; şekiller ve misallerden ibaret varlık perdelerini kaldırmakla, tüm nakışları, yansımaları, gölgeden ibaret varlıkları özünden ve gözünden siler, gönül aynasına yerleşmiş, varlık defterinde bulunan umum nakış, resim ve cisimleri yok eder, bütün ilgi ve alakalardan arınarak Hak Teâlâ'yı muhakkak görür. O'nu (c.c.) âşikâre bulur. Bu erme ve görme; İlâhî İsim ve Sıfatlara dayalı tüm mevcûdatın varlık ufuklarından her şeyin yok olması sonrasında Yegane Varlık, Hak ve Gerçek Güneş Olan Allah Teâlâ'nın Zahir olup görünmesi tarzı üzere olur. O'nda ve orada nasıllık, nicelik, nereden, ne yönden ve ne konumda diye bir şey olmaksızın o görme ve bakmada ve o makamda Hak'tan (c.c.) başka bir şey yoktur. Ağyarın (Allah'tan c.c. başka her şeyin) tamamı, nakışlar, suretler ve gölgeden ibaret bütün varlıklar o makamda yok olmuştur. Artık gördüğünün tamamı Hak Teâlâ ve O'nun Esma-ı Hüsna'sı ve Sıfat-ı Ulya'sıdır. Ve Rabbının en büyük Ayetlerini ve alametlerini gördüğünde gözü hiçbir şeye kaymamak ve azgınlık yapmamak suretiyle Sonsuz Varlık olan Allah Azîmüşşan'ı görmüştür. O Sonsuz Varlık (c.c.) çokluktan, nisbet ve alakadan Münezzehtir. En Sevgili Kul Hz. Muhammed Efendimizin Yüce Mevlâ'ya bu tarzda O'na kavuşup gördüğünde artık gönül, gördüğü hususta yalancı değildir, o gönlün yanlışı ve yanılgısı da yoktur. Gaye (kâmil kul için) Allah'a ermek (böylece Muhammedî bir ömür sürmek)'tir. O'ndan öte bir gaye ve de bir murad yoktur.

Kim aynel-yakîn makamından hakkal-yakîn makamına yükselirse erdiğine ermiş; varacağına varmıştır. Artık o kimse için Sidretül Münteha'da olan olmuş (bu kimse bulacağını bulmuş)'tur. Cennet ül- Me'va, O'nun (Sidretül-Münteha'nın) yanındadır. Buluşma şerefi ile şereflendikten sonra Ka'be Kavseyn ev Edna makamına da ererek sonsuz keramet ve ikramlara ulaşmıştır. O Makamda Allah Azıîmüşşan (Hz. Muhammed (s.a.v.) başta olmak üzere) bu makama eren kimseye vahyettiğini vahyetmiştir. O makamda isimlerin ve sıfatların defterleri kapanmış Ehadiyyetin Sahibi olandan başkası; Dünya ve Ahiretin varlığı dahil her şey yok olmuştur. Orada O'ndan (c.c.) başka varlık yok, öz yok, görüş yok-göz yok, anlama, yoklama, idrâk yok. Heves, arzu ve hatta isim de müsemma da silinip gitmiştir. Bu makama eren kulun hurriyyeti de, hüviyyeti de Hak Teâlâ'nın Zat'ında ve Hüviyyetinde yok olmuştur. Fena fillah makamına kemaliyle ermiştir. Sonra o makamda (Ehadiyyet âleminde) Sonsuz İlâhî gizlilik kendini göstermiş, bu ermiş kul İlâhî sırda sır olmuştur. Bu Amaiyyet (Allah Azıîmüşşan'ın Batın, Sırlı ve Gizliliğinin Sonsuzluk) mertebesi tam bir kedersizliği, arınmışlığı ve huzuru ihtiva eder. Artık orada karanlık-aydınlık yok. Sabah-akşam yok. Lezzet yok, bıkkınlık yok. Bulma, bulunma, kaybolma yok. Ayrılık, gayrılık yok. Nûr üstüne nûr, huzur içinde huzur var. Devamlı öyle. Ara verme, sona erme yok. O makamın yanında, yakınında gaflet, dalgınlık olmaz. Bozulma, dağılma bulunmaz. Ne gevşeme, ne de eksilme olur. Allah Zülcelâl kime nûr vermedi ise o nûrsuzdur. (Cemâlüllah'ı göremez ki, tasdik etsin). Ey Rahîm! Ey Azîz ! Ey Ğafûr! Bizlere nûrunu ve buna erme sürurunu ikram eyle.

Sonra bil ki, bütün mevcûdat, her muhkem iş ve icraatler, tüm şekiller, misaller ve suretler Allah Teâlâ'nın Ezeli İsimlerine, Sıfatlarına ve bunların hakikatlerine dayanmalarına rağmen ebedî değillerdir. Bunlar süratle meydana gelirler ve çabucak yok olurlar. Zira bunlar hakikat âleminde müstakil hak varlık olmayıp sadece yansımalardır. Hakikatte Hak ve Asıl Varlık Allah Teâlâ'dır. Allah Azıîmüşşan'dan başka ne varsa, su üstünde oluşan dalgalar ve bunlardan meydana gelen şekiller gibi geçicidirler.

İlâhî İsimlerin ve Sıfatların her birinin sebep olduğu suret ve eser o İsmin ve Sıfatın kendisine hastır. Bu eserler ve varlıklar, cüz'î ve küllî âlemlerde bu özelliklerle belirip ortaya çıkarlar. Bu eser ve suretlerin her biri; (varlık sebebi olan) O İsmi ve Sıfatı gösterir. Her bir eser ve suret aid olduğu İlâhî İsim ve Sıfat tarafından değiştirilir, sürekli olarak O İsim ve Sıfattan yardım görür. Böylece varlıklar yenilenir ve değişimlere uğrarlar. Tıpkı a'razın (bulut misali geçici varlıkların) türlü şekiller ve suretlerle yeniden oluşum ve gelişimlerden geçmesi gibi. İlâhî İsim ve Sıfatlarda ise asla yok olma olmaz. Hatta değişme, bozulma, başkalaşma dahi yoktur.

Özetleyecek olursak; sonradan olan tüm eserler, İlâhî tecellîlerin aynaları ve mazharları olan âlemler, gölgeden ibaret bütün fâniler, hayal, havatır, vs. her şey yok olmağa mahkûmdurlar. Her şeyin aslı, esası ve dayanağı Allah Azıîmüşşan'ın

İsimleri, Sıfatları, Şan ve hâllerinden başka bir şey değildir. Sayıya ve hesaba sığmayan tüm varlıkların nedeni, etkeni, sevk ve idare edeni sadece ve sadece ezel-ebed Allah Teâlâ ile kaim olan sayısız ve sınırsız farklı-farklı İsim ve Sıfatlarıdır. Daha evvel açıklamamız geçtiği üzere Allah Teâlâ'nın sayısız ve sınırsız olan eşsiz ve benzersiz Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları çeşit ve farklılıklarına rağmen tamamı O'nun Varlığında ve Birliğinde hep O Zat (c.c.) ile Kaim ve O'nun aynıdırlar. Öyle ki, Zat'ı ile İsimleri ve sıfatları arasında başkalık yoktur.

Allah Teâlâ'nın Kelam Sıfatı bütün vahiy ve ilhamları taşır, idare ve icra eder. Vahye ve ilhama mazhar olan; hangi ırk ve hangi dil sahibi olursa olsun fark etmez. Bütün dîn, dil, mezheb, meşreb, hâl, yol, hukuk, sistem ne varsa hepsinde kullanılan kelime ve konuşmaları Yüce Kelam Sıfatı icra ve idare eder. Diğer tüm İlâhî icraatlar böyledir. Maddî ve manevî âlemlere, Emir ve Halk âlemine, Ceberut vs. tüm âlemlere hatta zerre-küre ne varsa her şeye dair İlâhî idare ve icraat da böyledir (Yani her şey ve her konu ayrı- ayrı İlâhî İsim ve Sıfatların idaresi altında cereyan eder. Halk Sıfatı Yaratır. Hay Sıfatı Can verir. Rab Sıfatı Yönetir. Rızk sıfatı besler...). O'nun Hukmü böylece cüz'î ve küllî; kaza ve kadere dayalı (olmuş, olacak ve var olan her şeye dair) ne varsa hepsini açığa koymakta, icra ve idare etmektedir. Yaratılmışın karakter ve kabiliyetlerinde saklı, gizli ne varsa her şey O'nun hukmü, icra ve idaresi altındadır.

Hulasa Allah Teâlâ'nın Kelam Sıfatı; olup biten tüm olaylara ve bütün tasarruflara sebep ve araçtır. Bu Kelam Sıfatının umum âlemlerden her bir âleme, İlâhî Tecellî sahalarından her bir sahaya nisbetle özel bir eseri ve kendisine has bir merbubu (hizmetlisi ve elemanı) vardır. Kelam Sıfatından her bir âleme nisbetle her bir esere bir yansıma olur. İlâhî Kelam sıfatının idaresinde olan anlattığımız her bir âlemdeki tüm işler ve eserler Kelam Sıfatına nisbet edilir (Bu Sıfata aid sayılır).

Rahman (c.c.) Sureti üzere suretlenen (O'nun Ahlakının sonsuz güzelliklerini taşıyacak olan ve İslâm karakteri üzere yaratılan) insan âlemindeki İlâhî Kelam Sıfatının özel eseri; ses ve konuşma eseridir. Bu eser; Kelam Sıfatından meydana gelen harf cevherlerinin; insan türünün (boğaz, ağız, dil vs.) çıkış yerlerinde; kesişme ve bölünmelerin oluşmasından hasıl olan bir eserdir. Bu kelimelerin birleşip cümlelere dönüşmesinden sınırsız tarzlarda sözler meydana gelir. Ve konuşulan söz türleri, varlıklara ad konup takılan türlü isimler, mana müfredatları, kaynak kitaplardaki müfredatlar, yoklamalar, zapt u rapt altına alınan türlü konular ve yine kelimelerin birleşip birikimiyle ince ilgiler, hassas bağlar ve münasebetler ortaya çıkar. İlâhî Kelam'ın Ayetlerinin ve Surelerinin cüzleri ve Mushafları, her türlü gazeteler, basın, yayın, çeşitli kaside ve hikaye kitapları, nice göz, görüş ve sanat ehlinin açığa koydukları anıları, ibret dolu sözleri hep bu suret ve tarz üzere ortaya konur. Yine mana ve söz ehlinin içinde, kalp ve kafasında saklı olup uçsuz söz meydanına çıkmayı bekleyen her kelime, kelam, rakam ve sayılar da

bu İlâhî Kelam İsmi ve Sıfatının icra ve idaresi ile meydana çıkar, kâinat sayfa ve sahalarına yayılır.

Yine âlemlerin Rabbı, Rahîm, Kuddûs, Selam, Alîm ve Allâm Olan Allah Teâlâ'nın Yüce İlminden çağlayıp gelen vahyin ve ilhamın ortaya koyduğu mübarek sözlerin nimetleri, ikramları ve tüm düşünce mahsulleri (hep Kelam Sıfatına dayanır). Enbiya-yı Kiram ve Rusül-i Izam (a.s.) Efendilerimizin mübarek dillerinden dökülüp gelen vahiylerin, Allah Dostları olan tüm Erenlerin dillerinden ortaya çıkan İlâhî ilhamların tamamı (hep kelam sıfatına dayanır). Gerçek ma'rifet sahibi alîmler inen Âyât-ı Celîleleri, ilim ve hıkmetleri ezberleyip göğüslerinde muhafaza ederler. Allah Dostları olan gerçek Veliler; keşif ve şühûd (Hak ve hakikatlere erme, Hakkı ve hakikatleri görme) mertebelerine eren, Kerîm ve Vedûd Olan Allah'ı (c.c.) bilen ve bulan ve böylece O'nun Cemâlini görenlerdir. Onlar Kevser Havuzuna ermiş, Makam-ı Mahmud'da yer tutmuşlardır. Makam-ı Mahmud; Asıl Zorlu ve Zorunlu Varlıktan ve Zatî Birlik Sonsuzluğundan ibarettir. O Yüce Varlık ve Sonsuz Zatî Birlik; cömertliğin, her türlü güzelliğin, üstünlüğün ve değerin kaynağıdır. Gerçek Varlık Denizinin kaynayıp durduğu menba'dır. Her arzu ve murad orada son bulur. Sonra bil ki, Allah Azıîmüşşan; ne zaman kullarını fazl u kereminden (üstün bağış ve ikramından) olarak Asıl Kıble Olan Kendi Varlığına ve Birliğinin uçsuzluğuna erdirmeyi murad ettiyse onları îkaz ve irşâd edip eğiterek onlara; kurtuluşa, yüksek saadet türlerine, yüce Cennetlerin derecelerine ermeleri için yollar gösterir. Cehenneme ve cehennemin elem ve azap çukurlarına götüren her türlü inad, küfür, sapıklık ve azgınlıklardan uzak durmalarını emreder. Hulasa Hak Teâlâ onları; insanlığın maddiyatlarına dayalı dalgınlık ve oyalanmalarından, korkunç fâni derinliklerde ömür tüketmekten ve Cehennemî seviyesizlik çukurlarından kurtarıp manevî âlemin yüceliklerine erdirmeyi, Kendi Varlığına ve sonsuz nimetlerine kavuşturmayı murad etti de onlara sonsuz kerem ve keramet sahibi Peygamberlerini gönderdi. Yoksa, gaflet içerisinde Dünyevî bataklıklarda ömür tüketmek, kulları; her türlü mahrumiyetin, azap ve acının karargahı olan Cehenneme sokar. Hem de kendi cinslerinden, kendi oğullarından vb. yakınlarından olan bu seçkin insanlara (a.s.) kitaplar indirerek, kalplerini hakkın ve hakikatin nûruyla doldurup türlü ilim ve hıkmetlere mazhar ederek onların kurtuluşlarına vesîle etti. Peygamberlerini kesin belgelerle destekledi. Dînî merasimler bahşetti. Böylece peygamberlere Îman edip uyan kullar da; bu ilim ve irfanlara nail olmakla yüce mertebelere ererler.

Allah Zülcelâl Peygamberlerini (a.s.); her şeyi kuşatan İlminin timsali ve temsilcisi olan Akl-ı külden yansıyıp gelen cüz'î aklın elçiliği ile vahiyler ve ilhamlar indirerek takviye edip desteklemiştir. Onlara (a.s.) her türlü hakikat ve ma'rifetleri, keşif ve müşâhedeleri bol bol verdi. Bu ikramlar, Hak Varlık Denizinden yansıyıp gelen manevî sellerdir. Ve her şeyi ihata edip saran İlâhî kâmil kudretten yansıyıp O'nun timsali ve temsilcisi olan Nefs-i kül'e (Can deryasına) bağlı bulunan cüz'î nefs ile Onları (a.s.) kemale erdirdi. Böylece onları (a.s.) umum taat ve icraatlara

kabiliyetli kıldı ve Onları (a.s.) manevî âlemin sonsuzluğuna; Rahman'ın (c.c.) huzuruna erdirecek her türlü hayra ve salih amel işlemeye istidatlı (kapasite bakımından elverişli) eyledi. (Bu ikramlar) Onları -Allah'ın Selamı Üzerlerine olsun- imkân âleminin (bu geçici varlıklar diyarının) zindanlarından, İnsanlığın fâni Dünyasının darlığının sıkıntı ve kederlerinden kurtarıp uzak kıldı ve zaman zincirlerinden, mekan bukağılarından azad etti (zaman ve mekana esir olmadılar).

Kesinlikle biliniz ki, Allah Azıîmüşşan Peygamberlerini (a.s.); şu eşsiz iki emanete şeref ve kuvvetle mazhar kılmıştır:

Birincisi Hazret-i İlim.

İkincisi Hazret-i Kudret.

Birincisi; Allah Azıîmüşşan'ın İlm-i Huzurîsinden (Ezel-Ebed Hazır ve Var olup artma, eksilme, araç ve gerece muhtaç olma gibi noksanlıklardan Münezzeh olan ve her şeyi kuşatan ilminden) yansıyıp gelen; Ledünnî ilmin (Allah Teâlâ'nın has kullarına özel ikramı olan manevî bilgilerin) Babası (temel ve menşei) olan Emanet.

İkincisi; Allah Azıîmüşşan'ın Sonsuz Kudretinden (Kadir İsim ve Sıfatından) yansıyan, her şeyi kuşatan, her hukmün, bütün amel ve icraatın Anası (temel ve menşei) olan Emanettir. Bu Yüce İki esasın Onlarda buluşup kaynaşmasından, O Seçkin Kullarda; tüm salih ameller, hoş ahlak, yüksek hasletler zahir olmuştur. Zira Onlar (a.s.) bu yüce ahlakla ahlaklanıp tüm fazîletlerle donanmak suretiyle Allah Azıîmüşşan'ın halifeleri olmağa ve her konuda O'nu temsil etmeğe layık kılınmışlardır. Bu Makama ermeleri ise sadece Allah Teâlâ'nın fazl u ikramı ile olmuştur. Bunlar Allah Azıîmüşşan'ın sağlam ve şaşmaz hıkmetinin tezahüründen ibarettir. Hoş ve değerli nimetler; hoş ve değerli kullara layık görülmüştür. Sonra bu seçkin kulların zürriyetlerinden; kendileri gibi peygamberler ortaya koymuş ve aynı nimetleri onlara da ihsan eylemiştir. Allah Teâlâ; Rahmanî Suretiyle suretlenen ve Yüce Ahlakıyla ahlaklanan Peygamberlerini ve Salih kullarını her türlü manevî güzelliklerle donanmış olarak kullarını eğitip öğretmeleri, Tevhîd ve hidayete çağırarak onları küfrün, şirkin, kötülüğün her türlüsünün ve zulmün karanlıklarından çıkarmaları, Îman ve İslâm'ın nûruna erdirmeleri, İlâhî birliğin hayat suyuna, Allah Teâlâ'ya ve sonsuz rahmetine ulaştırmaları için görevlendirip göndermiştir. Allah Zülcelâl'in bu Elçileri onların kalplerine İlâhî hıkmet ve ma'rifetlerin, kesin ilimlerin tohumlarını ekerler. Böylece onları bu çokluk ve sıkıntı âlemi olan fâni Dünyadan ve buraya saplanıp kalmanın neticesi olan Cehennemden kurtarıp Ezel-Ebed Var Olan Allah Azıîmüşşan'ın Sonsuz Varlığına, sayısız ve hesapsız rahmet ve nimetlerine kavuştururlar.

Peygamberlere ikram olunan bunca ilim ve irfanlar, tüm irşâd tarzları ve bu yolda onlara takviye ve yardım için gönderilen ve indirilen vahiyler, ilhamlar, kitaplar, Dînler vb. her şey yine Mübarek Kelam Sıfatından alınmakladır. Allah'ın Dîni işte bunlarla ve böylece ortaya konmuş İlâhî bir Nizamdır. Daha evvel buna işaret ettiğimiz gibi yüce manalar ve hakikatler; peygamberlerin mübarek

varlıklarından ve tüm telaffuz organlarından harfler ve kelimeler şeklinde kesilip biçilerek Onların karakterlerine boyanmak suretiyle insanlık âlemine sunulmuştur. Böylece insanlar kendilerinden olan peygamberleri (a.s.) ve onların dilinden dökülen Dînin hakikatlerini anlasınlar ve onları tasdik etsinler. Ancak bunca kolaylaştırmaya rağmen pek az kimse inanmıştır. Hem de peygamberlerin hâllerinin erişilmez, kitapların bir benzerinin getirilmesi mümkin olmaz olduğu ve her şeyin Allah Teâlâ'nın Elinde bulunduğu açık- seçik görülüp anlaşılmasına rağmen...

Sonra bil ki, Peygamberlerin En Üstünü, Kendilerine Fasl-ı hıtap sağlayan (kavga ve tartışmaları ortadan kaldırıp adaleti herkes için ortaya koyan) kitaplar verilmiş olan rasûllerin en Fazîletlisi ve En Sonuncusu Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir. O'nun getirdiği Dîn ve Hayat Nizamı doğup ortaya çıkınca bütün dînlerin ve sistemlerin sicilleri (kayıt defterleri) kapanmıştır. O'NUN PEYGAMBER OLMASI İLE (Allah Azîmüşşan'ın sonsuz salevat ve teslîmatı daima O'na olsun). Evet O İlâhî Güneşin doğması ile batıl yok olmuş; O İlâhî Güneşin doğması ve Peygamber olması ile (s.a.v.) batıl yok olmuş, küfrün ve zulmün karanlıkları, her türlü sapıklıklar, fitne, nifak, bozgun ve bozguncular ortadan kalkmıştır. Çünkü, kâinatın bütün zerrelerinin ufuklarında, Varlığın ve Birliğin Hakikati ve Kendisi Olan Allah Azîmüşşan; O Sevgili Kulu ve Rasûlü Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğmasıyla tecellî edip zuhur eylemiştir.

Böylece Allah'ın Nûru bütün ruhlarda, bedenlerde, manada, maddede ve tüm varlık safha ve sahalarında kemaliyle parlayıp görünür olmuştur. Yokluk uçurumlarındaki ve fâni varlıkların mağaralarındaki batıl davanın karanlıkları da kaybolup gitmiştir. O Hak Önderinin (a.s.) iç âleminin nûru ve berraklığı güven ve sadakat ehli olan bütün Allah dostlarının kalplerini aydınlattı. Bu yüce velilerin varlıkları; O'nun (s.a.v.) şanlı mertebesinin; Nübüvvet ve Risaletinin Mişkât ve Kandilinin Nûrundan iktibas ile nûrlanır; bu cihetle bu gerçek alîmler ve Ümmet içerisindeki seçkin insanlar, Allah Rasûlünü temsil ederek halkı irşâd ederler. Bu sırdandır ki, Rasûlüllah (a.s.) şöyle buyurdu: "Ümmetimin alîmleri İsrail (Yakub (a.s.)) Oğullarının (Yahûdî ve Hristiyanların) peygamberleri gibidirler". Onlar bu mertebeye; Tevhîd davasında ve Rasûlüllah'a uymaktaki samimiyyet ve başarılarından, manen O'nun (s.a.v.) terbiyesinde yetişip hâliyle hâllenmelerinden, ahlakıyla ahlaklanmalarından ve her konuda Ebubekr misali O'nu (a.s.) kemaliyle temsil etmelerinden dolayı ermişlerdir.

Rasûlüllah (s.a.v.) Efendimizden önceki peygamberler (a.s.) irşâd ve sohbetlerinde Allah Teâlâ'nın varlığını ve birliğini anlatırlarken Zatından değil, Allah Zülcelâl'in Sıfatlarından ve Fiillerinden bahsederlerdi. Elbette ki, bütün peygamberlerin görevi yaratılmışı; Yaratan'a ve O'nun Dîn'i olan İslâm'a davettir. (Toplumların dilleri değişik olsa da anlam birdir misal: Yahûdîlik; her şeyden Allah' dönüş, Hıristiyanlık; Allah'ın peygamberine ve Dîni'ne yardım etme, İslâm; inanç, söz, icraat ve her şeyi Allah'a teslim etme manasındadır. Görüldüğü gibi anlamca

hepsi birdir). Evet aynı Da'vanın daveti ve O Da'vanın (Allah'ın Dîninin) tesisi için sırası ile gelen tüm peygamberler (Allah'ın selâm ve rahmeti onlara olsun); Allah Teâlâ'nın Zat'ından bahsetmesi ve kulları O'nun Zatı'na irşâd etmesi için Hz. Muhammed Efendimizi (a.s.) beklediler. (Çünkü emir böyle idi). Zira bu Yüce Tevhîd Davası; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının ve Birliğinin tasdik edilmesi, insanlığın insanca yaşaması, bunun için Allah Teâlâ'nın çizdiği Yol'da (İslâm Dîn'i üzere) gidilmesi O En Sevgili ile yani; Allah'ın Sevgili Peygamberlerinin Sonuncusu Hz. Muhammed ile olacaktı. (Allah'ın salevat ve selamları hepsine ve Onlara uyanlara olsun). Hulasa O'nun (s.a.v.) gelecek olması ile beraber, Erişilmez Nitelikleri, olağanüstü başarıları, O'na indirilecek Kitabın ve tesis edeceği Nizamın geçmiş ve geleceği kapsayacağı ve her şeyi neshedeceği ama Kıyamete kadar bâkî kalıp asla nesholunmayacağı, Eşsiz Hayatının tamamının hıkmetlerle dopdolu oluşu, Ashabının çokluğu, gayret ve başarıları, Allah'a ermek ve erdirmekte, Dînî ve Dünyevî her işte Allah'ı (c.c.) temsil etmekte ve her işte erişilmez kolaylıklara sahip olmaktaki farklılığı bütün Peygamberlere haber verilmişti (a.s.) Ve sonunda Beklenen "Hakk'ın Güneşi" doğdu. Haber verilen her şey kemaliyle ve etraflıca gerçekleşti.

Zatî Tevhîd Kelimesi (Allah Teâlâ'nın Zat ve Hüviyetinde Bir Olduğu davası, Ezel-Ebed, Hay, Kayyum... Olduğu dersleri) Rasûlüllah'tan (s.a.v.) sonra O'ndan hidayet ve irşâdın ebedî hayat suyundan nasiplenen kullar tarafından dilden dile devam edecektir. Ve yine Sevgili Peygamberimiz Efendimizin Neslinden Hak ve hidayet ehli imamlar, yüce halifeler, Ashab, etba' ve kıyamete kadar Rasûlüllah'ın izinde Hak ve İstikamet üzere yaşayan tüm takipçiler Bu Yüce Da'vayı devam ettireceklerdir. Çünkü Peygamberlik son buldu ama Kur'an Bâkî, Yüce Dîn İslâm bütün gücüyle ve kemaliyle ortada. İşte sayısız hizmet ehli olan bu seçkin halifeler hizmeti kıyamete kadar devam ettirecekler. Hz. Muhammed (s.a.v.) den sonra peygamber; Kur'an'dan sonra İlâhî kitap; İslâm'dan sonra dîn yok. Vahyin yolları net olarak tamamen kapanmıştır. Bunun için Efendimiz (s.a.v.) buyurdu: "Ben ahlakın (insanlık için inanç, söz ve icraattan ibaret Hayat Nizamının) bütün güzelliklerini tamamlamak için Peygamberiniz olarak sizlere Allah tarafından gönderildim". Şanı Yüce, Azîz ve Hakîm Rabbimiz de Kur'an'ın inmesi ve Sevgili Kulu ve Rasûlünün Ömrü tamam olunca: "Bugün size Dîninizi tamamladım." buyurarak bütün konu ve meselelerin tamamlanıp mühürlendiğini haber verdi. Hak ve Öz varlık güneşi Muhammedî Mişkâtten doğup Kur'an vasıtası ile Allah Teâlâ'nın Varlığı, Birliği ve Kimliğini anlatan Hak Yol İslâm kemaliyle ortaya çıkmış başka bir da'vete ve davetçiye hacet kalmamıştır. (Hak gelince batıl ve batıl taraftarları kahroldu).

Allah Azıîmüşşan bizleri; En Yüce Habîbi, En Kâmil Peygamberi Hz.Muhammed'e (a.s.) Dînine, Kitabına ve Sünnetine uymakta ve layıkıyla hizmetini yapmakta muvaffak kılsın.

Şunu da bil ki, yaratılmışın En Hayırlısına İnen, her şeyi bir-bir ayırıp seçen Kur'an-ı Kerim; Allah Teâlâ'nın Kendi Varlığı ve Birliği esasına dayalı olan Yüce Dîn İslâm'ın emir, yasak ve tüm hukümlerini açıklama bakımından İlâhî kitapların En Büyüğü, Şan ve Makamı yönünden En üstünü, belge ve delil olma bakımından En Âşikârı, açıklama ve etkileme bakımından En Kuvvetlisi, hıkmet ve hukümler bakımından En Kapsamlısı, İlâhî keşif ve ma'rifetler içermekte En Tam Olanı, Allah Teâlâ'nın Varlığına ve Birliğine erdirmekte En Hidayetlisi ve irşâdça En Güçlüsüdür. Zaten Allah Azîmüşşan'ın Varlığı ve Birliği; Yüce Huzurundan gelen Kitapların ve Sahifelerin Sebebi ve Dayanağıdır. Ve yine her şeyin doğuşunun ve başlangıcının Merkezi ve Kaynağıdır. Tüm yüce ve sağlam hıkmetlerin, yüksek maslahatların Sebebi ve Dayanağı O'dur (c.c.). Dînlerin, mezheplerin, usul ve yolların ortaya konması O'ndan (c.c.) gelmektedir. Hak (c.c.) tarafından halka indirilen Kur'an-ı Hakîm;Furkan-ı Azîm hak olarak; Hak ehline hak ve hakikatleri anlatıp açıklamak için indirilmiştir. O Kur'an-ı Hakîm öyle Bir Kitap ki, O'nun ne önünden ne sonundan O'na batıl ilişmez, ilişemez. Hiçbir şey ve hiçbir kimse O'nu hukümsüz ve geçersiz sayamaz. Allah'ın Suretiyle suretlenen, tüm yaratılmış içinde O'nun (c.c.) halifesi olarak yaratılan insanı tam olarak şerheden, kemaliyle kavrayıp anlatan İlâhî kitaptır. O Kur'an, insanın tüm güzel tavırlarını, Yaratan yanında kabul görüp beğenilen ahlak ve gidişatını Kapsayan, küfrün ve her türlü alçaklığın karanlıklarından, Îman ve İslâm'ın; insanca yaşamanın nûruna, Hak ve hakikate Erdiren bir Rehberdir. Allah Teâlâ'nın kitaplarının En Büyüğüdür. Zira Allah Azîmüşşan'ın öğrencileri ve seçkin memurları olan Peygamberlerin (a.s.) En Büyüğüne (s.a.v.) indirilmiştir. (Her peygamber; bir yere ve bir topluluğa gönderildi. O (s.a.v.) ise; tüm yaratılmışa gönderildi). Allah Azîmüşşan; Sevgililerin En Sevgilisi ve Kendisine (c.c.) En Yakın Olanı Hz. Muhammed Efendimizin Mübarek Göğsünü; tüm emir ve yasakların, huküm ve hıkmetlerin, ma'rifet ve hakikatlerin hulasa tüm ilim, haber, hadise ve konuların tamamını Bu Kur'an'la talim ve irşâd ederek nûrlandırdı ve O'nu her hâl ve makama hazır duruma getirdi. O'na (s.a.v.) hakkı da batılı da öğretti. Hidayet ve sapıklığı, yaratılış gayesine riayet ederek hak ehli olan kâmil insanı da, insanlığını kaybedip en aşağı seviyesizliklere düşen zalimi de O'na bir-bir seçip anlattı. Kâmil insanlar; insanlığın gereği olan en sağlam Caddede yani; İslâm Nizamı üzerinde dosdoğru yaşar, Allah'ın Zat'ına Sıfatlarına, İsimlerine ve Bu Güzel İsimlerle Yüce Sıfatların eserleri olan sonsuz nimetlere yolculuk yaparlar.

Rasûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Mübarek Göğsü açılıp içerisine Hak Teâlâ'nın Sonsuz Nûru dolmak suretiyle Allah Azîmüşşan'ın Varlığında fâni olup O'nun Bekasıyla bâkî olmak suretiyle İlâhî Birliğin Sultanlığına mazhar oldu. O'nun (a.s.) kendi varlığı fâni olunca Hak Varlık (c.c.) O'nda (s.a.v.) kemaliyle zahir oldu. Zahir olmaya zaten En Haklı ve En layık Olan da O'dur (c.c.). İlâhî Letaiflerde kendisini kaybedip Ezelî ve Ebedî Saltanatın Tek Sahibi Olan Allah'ın Ahlakıyla Ahlaklandı, İlâhî Kelam Kur'anla doldu ve böylece Allah'ın En Kudretli Halifesi ve En Kâmil

Temsilcisi oldu. Her konuda sınırsızlığa ermekle de Allah Azîmüşşan'ın yarattığının tamamına yer ve zaman kaydı olmaksızın Peygamber oldu. (Yüce Mevlâmız Allah Teâlâ bizleri inanç, söz ve icraatlarımızda Bu Öndere uygun eylesin). Allah Teâlâ'ya halife olma karakteri üzere yaratılan insanlardan her kim Bu Yüce Önderin Da'vetini kabul eder ve izince gider, O'nun hâliyle hâllenip Ahlakıyla ahlaklanırsa İlâhî Hayat Suyunun birliğine (ve sonsuz nimetlere), hatta Rasûlüllah'ın halifeliğine erer, her konuda O'nun temsilcisi olur. İşte bu gibi insanlar kâmil insanlardır. Çünkü bunlar yaratılmış oldukları İslâm fıtratı üzere insanlığın kemal mertebesine sahip, tüm güzel ahlak ve meziyetlerle donanmış mümtaz kullardır.

Velhasıl kim Rahman (c.c.) Sureti üzere yaratılan insanın; kemal mertebesine ermeyi dilerse Kur'an ahlakı ile ahlaklanması, Kur'an'da olan tüm emirlere sarılıp yasaklardan kaçınması, tüm İlâhî sınırları ve hukümleri muhafaza etmesi, yüce hıkmetlere ve inceliklere sağlam bir görüş, tam bir uyanıklıkla sahip olması gerekir ki, muvaffak olsun. Evet her kim Kur'an'ı ve O'ndaki hıkmetleri, kıymetli öğütleri ve her türlü dersleri anlamak isterse; Kur'an'daki hakikatlere, ilim ve ma'rifetlere, işaret ve sırlara, kâmil kul için gösterilen gayeye yönelsin.

Özetle diyoruz ki, kim Kur'an'a ve Kur'anda olanın tamamına ihlâsla sarılır, Kur'an ahlakıyla ahlaklanır, adabıyla adaplanır ve hayatının tamamını O'nunla tanzim ederse kâmil insan mertebesine ulaşıp yerleşir. O makamda hakkal-yakîn (gerçekten kavuşarak) karar kılar ki, artık bu insan Hak Teâlâ'nın aynasıdır. Bu mertebeye eren kâmil insanda Allah Azîmüşşan'ın tüm İsim ve Sıfatları görünür.

Allah Azîmüşşan; bizleri Kur'an'a ve Kur'an'da olanın tamamına sımsıkı sarılan, Kur'an'da türlü misallerle en güzel tarzda anlatılan ders, hikaye, ibretlerle dolu havadis, tüm konular ve öğütlerden faydalanan, Allah Teâlâ'nın seçkin kulları gibi Kur'an ahlakıyla ahlaklanan, Allah Rasûlü Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimize kusursuz itaat ve hizmette bulunup O'nun Sünnet-i Seniyyesi üzere ömrünü tamamlayanlar eylesin. Lütuf ve ikramıyla Razî olduğu muradlarımıza erdirsin. ÂMÎN !

İşte ben arzulayıp durduğum muradıma (Kur'an-ı Hakîmi tefsir etmeğe) başlıyorum. Allah Müveffik ve Mülhim'dir (başarılar Veren ve yarattığına her şeyi anlatandır). Tüm iyilik ve güzellikler, doğrular ve doğruyu bulup isabet etme O'ndandır. Ümmül-Kitap (her şeyin kayıtlı ve koruma altında olduğu Sonsuz İlâhî ilmin değişmez levhası ve sahnesi olan Levh-ı Mahfuz) O'nun (c.c.) huzurundadır.

FÂTİHA SÛRESİ

FÂTİHA SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Hiç şüphe yok ki, tüm âlemler ve âlemlerin içerisindeki her şey Allah Azıîmüşşan'ın Zatî İsimlerine dayalı olan sayısız İlâhî Sıfatlarının eserlerindendir. Bu hakikati idrak etmek; Allah Azıîmüşşan'ın gaflet uykusundan uyandırdığı ve unutma dalgınlığından kurtardığı kimselere asla gizli kalmaz. Çünkü varlık mertebelerinden her bir mertebede AllahTeâlâ'ya ait özel bir İsim, özel bir Sıfat ve bu İsim ile bu Sıfata ait bir eser vardır. İster tane, ister zerre, ister bir bakış ve ister bir hatırlama olsun bütün varlık mertebelerine varıncaya kadar böyledir.Sayılır olmaktan, eşi ve benzeri bulunmaktan Münezzeh Olan ve İlâhî Birliğin makamı olan Ehadiyyet ve Amaiyyet Makamı (Allah'tan gayriye tam bir bilinmezlik ve kapalılık arz eden Amaiyyet makamı) için de böyledir. Yani aynı esaslar üzere Bunların da (Ehadiyyet ve Amaiyyetin de) her varlıkta eserleri vardır. Kâmil akla, kalp ve can gözlerine sahip olan Kâmil insanlar Amaiyyet Makamından nasiplenip OÂleme erdiklerinde hiç şüphesiz kendilerini kaybederler, tam bir çaresizliğe düşerler ve sonsuz acayiplik ve hayranlık yaşarlar. O Makam has velilerin ruhanî yolculuklarının son bulduğu Makamdır ve Peygamberlerin (a.s.)Allah Teâlâ'ya miraçlarının ve yüce yolculuklarının En Son Hedefidir (Amaiyyet; O'nun Batın İsmi'nin hakikati ve sonsuz sırları Âlemidir). Artık gerçekten o ermiş kullar bundan sonra O'na değil, O'nunla da değil,O'nda (O'nun Varlığında (c.c.) seyr ü sefer ederler (gezip dolaşarak hayatlarını sürdürürler). Ta ki, Hak Varlık ve Birlik denizinde boğulup tamamen yok olurlar. O makamda Tevhîdin hakikati anlaşılır; Allah'tan başka İlâh olmadığı ve her şeyin yok olup sırf O'nun (c.c.) Varlığı'nın kaldığı sırrı zahir olur.

Sonra bilesiniz ki, Allah Teâlâ kullarının; aşka ve gerçek sevgiye yönelmelerini ve bu konuda gayret etmelerini istedi ki, Zatına yakın olsunlar da ayrılık ve gayrılıktan kurtulsunlar. İlâhî aşk, hak ve hakikî mahabbet; çokluğu ve sen-ben ikiliğini işaret edip ortaya koyan her türlü bağları yok etmeye vesiledir. Kullar bütün bunlara erdikten sonra niyyetleri ve talepleri Allah'ta fâni olmakta sağlam ve samimi olunca Hak Teâlâ onları dua çerçevesinde tam bir eğitim ve irşâd ile uyardı ki, çokluktan (Allah'tan başka her şeyden) Allah'ın birliğine yavaş-yavaş ermeye ve O'nunla buluşmaya (Şu Yüce Anahtarla yani Allah'ın Adıyla) başlayın ve daima okuyun:

۞ بِسْمِ اللهِ ۞

1.Ayet: "Allah adıyla..." Amaiyyet Makamından inip yaratılmışlar âlemine bir mertebe yaklaştığında Zat-ı A'lâ'nın Ehadiyyeti (O Yüce varlığın Varlığı ve Birliği);Allah (c.c.) kelimesiyle anlatılır. Çünkü O Makamı başka bir kelime ile anlatmak mümkin olmaz. Olmuş ve olacak her şeyin ve tüm mazharların hakikatleri İlâhî Varlığın ve Birliğin kapsam ve kuşatmasında olan sonsuz Yüce İsimlere ve Sıfatlara dayanır ki, mükaşefe erbabı (yaratılmışın sır ve incelikleri

kendilerine açılmış olanlar) bunlara (olmuş olacak her şeyin değişmez hakikatlerine) A'yan-ı sabite (değişmez hakikatler)derler. Dîn dilinde ise Levh-ı Mahfuz ve Kitab-ı Mübîn denir.

۞ الرَّحْمَنِ ۞

Var ve Bir Olan Zat (c.c.); tüm İsimleri, Sıfatları, ilim ve icraatları ile tecelli edip kâinatın ve varlıkların tamamını ortaya koyup tüm safha ve sahalarda sayısız tavır, tarz ve biçimlerde, farklı renk ve tabiatlarda, çeşitli bilgi ve görünümlerde eserlerini sunduğunda ve sonsuz kudretini arz ettiğinde Bu Rahman İsmi ile anlatılır.

۞ الرَّحِيمِ ۞

Var ve Bir Olan Zat (c.c.); bölük-bölük çokluktan ibaret tüm âlemleri yok edip varlık defterlerini dürdükten sonra; Hak Varlığının Bir olduğunu ortaya koyduğunda Bu Rahîm İsmi ile anlatılır.

۞ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۞

2.Ayet: Kendilerini yoktan var Eden ve sayısız nimetler Veren Allah'a (c.c.) yönelen canlı ve cansız varlıkların ve tüm zerrelerin dillerinden meydana gelen ve can u gönülden yapılan tüm övgüler, her türlü güzelliklerle yâd etme Allah'a aiddir. Yani bütün Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi olan, âlemlerin ve âlemlerde olan varlıkların tamamını yarattığı gibi yaşatan Zat (c.c.)içindir.

۞ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

Tüm âlemleri, bütün varlıkları ve her şeyi yaratıp Yaşatan ve idare Eden içindir. Eğer mevcûdat üzerindeki idaresi (saniyeden az) bir an dursa birden âlem yok olur.

۞ الرَّحْمَنِ ۞

3.Ayet: Yokluk aynalarına Güzel İsimlerini ve Yüce sıfatlarını lutfedip arzetmekle bütün âlemleri ve içindeki her şeyi; biri diğerinin aynı olmaksızın ilk yaratma âlemi olan Dünyada yoktan var Edendir. Varlık âleminin bütünü, parçası, görüneni, görünmeyeni, öncesi ve sonrası hiç bir bozukluk ve aksaklık olmaksızın yokluk aynalarından (Allah Azıîmüşşan'ın eserleri olarak) yansıyıp var olur. Bunların tamamını rahmet ve ikramlarda bulunarak Yapan O Rahman'dır.

۞ الرَّحِيمِ ۞

İlâhî isimlerin sahnesi olan Semâvâtı (gökler ve ötesinden ibaret yüce âlemleri) ve İlâhî tabiatların ve kuralların sahnesi olan alçak Dünyayı dürüp varlıklarına son vermekle her şeyi geldiği yere yani ikinci bir diğer yaratılışla Ahiret âleminde Yüce Huzuruna döndürüp Getirendir. Her şeyin dönüşü ve sonu O'nadır.

۞ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞

4.Ayet: Dîn Gününün yani; karşılık görme günü olan Kıyamet Gününün Hâkimi ve Yöneticisidir. O Kıyamet tam bir bela ve dehşetten ibarettir. Kıyamet koptuğunda yerler gökler paramparça olup savrulmuş, geçmiş ve geleceğin, öncekilerin ve sonrakilerin o anda kayıt defterleri kapanmıştır. O Gün tüm görüş ve fikirler alt üst olmuş, tüm perdeler kalkmış, Allah'tan başka ne varsa yok olmuş, sırf Vahid ve Kahhar olan Allah Teâlâ Kemal-i Bekası ile Zahir olmuştur. (O anın bilgisi ile burada bilgi sahibi olduktan ve bu hâl ile hallendikten) sonra kul; bu sırrın hakikatine erip bu makamda muvaffakiyetle muradına erdiğinde tüm işlerini de Melik, Allam, Kuddûs, Selam Olan Allah'a bıraktığında artık ona yaraşan Rabbine bağlanması ve perdesiz olarak O'nun'la konuşması, kulluk mertebesi tamamlanmakla aradan sen-ben vasıtasının kalkmasıdır. Böylece gözden bulut (öz varlık olan tertemiz candan; fani varlık olan beden, Dünyalık ilim ve amel; sonradan olan varlıklar) kalkar ve o makamda kulun hâl diline uygun olarak söz lisanı der:

۞ إِيَّاكَ ۞

5.Ayet: Senden başkasına değil sırf Sana

۞ نَعْبُدُ ۞

Kul olur hizmet ederiz; zira Senin katında var olan hiçbir şey yok. Sana yönelir, boyun büker ve perişanlığımızı arz ederiz. Çünkü Senden başka Ma'bud ve Murad yoktur.

۞ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞

Her konuda yardımı ve Sana kulluk için güçlü ve kudretli kılınmayı sırf Senden dileriz. Zira Senden başka varacağımız kimse yoktur.

۞ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞

6.Ayet: Lutfunla bizleri;Tevhîdiyin zirvesine ulaştıracak olan yolların En Doğru olanına (Muhammedî Hayata) erdir.

۞ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۞

7.Ayet: Kendilerine sonsuz nimet ve güzellikler verdiğin Peygamberler, Sıddıklar, Salihler ve Şehîdlerin yoluna ve onlar gibi inanıp yaşamağa erdir. Onlar ne güzel arkadaşlardır.

۞ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ۞

Gazaba uğramışların yoluna değil;yani karışık ve bozuk akıllarına uymak suretiyle şüphelere düşüp bocalayan ve Apaçık Hak Yoldan sapanların yoluna değil.

۞ وَلَا الضَّالِّينَ ۞

Şeytanların aldatmaları,küfrü ve her türlü kötülüğü sevdirmeleriyle,alçak Dünyanın ve türlü parıltılarının kendilerini aldatması suretiyle Hak Yoldan ve kesin bilgi üslûbundan sapanların yoluna da değil.

اٰمِينَ

Ey En Merhametli! Senden kabul etmeni dileriz.

FÂTİHA SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Allah'a ve O'nun Birliğine yönelen Muhammedî ! (Hz. Muhammed'e (s.a.v.) mensup ve bağlı olan insan!) sana gereken; Allah Azîmüşşan'ın Yedi Zatî Sıfatlarından yansıyıp İnen, hem Mekke'de ve hem de Medîne'de inişi ve Kur'an'ın her bölümü öncesinde okunuşu tekrar edilmekle Es-Seb'ul-Mesanî diye isimlendirilen ve Kur'an-ı Kerîm'de bulunan Bu Fatiha Sûresini ihtiva edip kapsayan Yedi Deniz (Allah'ın Yedi Zatî Sıfatları) hakkında iyice düşünmendir. Bu Yedi Ayete münasip olarak Yedi Sema ve kâinatın temel varlıklarından olan yedi yıldız; Bu Yedi Mana Denizine uygun olarak var edilmiştir. Bunlar üzerinde layıkıyla düşün ve Bu yüce Sûre ile kendisine işaret edilen,Allah katında kabul ve beğeni görecek olan ahlakla muttasıf ol da Allah Teâlâ'nın Cennetine ermene engel olan, yedi tane Cehenneme akıp giden vâdilerden (haram sahalardan) kurtul. O Yüce Varlığa erişildiğinde tüm fazlalıklar, sonradan olan bağ ve alakalar yok olur. Senin için bu düşünce ve anlayış ancak ve ancak Yüce Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin Dînî kurallarına; Kur'an'dan alınan şanlı ve pak esaslarına uymanla, hem dış varlığını, hem de iç âlemini O'nun (a.s.) sağlam kuralları ve ahlakı ile arındırmanla mümkin olur. Rasûlüllah'ın (s.a.v.) kazanımı olan Bu Yüce Ahlak; her şeyi ihtiva eden Fatiha Sûresine konmuş ve bu iki yönü (iç âlemin ve dış âlemin tüm güzelliklerini) kapsayan Kur'an; En Yüce Peygamber'in (a.s.) Zahir-Batın ahlakı olmuştur. Bu; (muazzam inanç, söz ve icraattan ibaret olan) ahlak O'na (s.a.v.) Rabbinden mirastır. O Rab (c.c.) Bu Kur'anî Ahlakla Kendisine O'nu (s.a.v.); Halife ve Temsilci kılmıştır. Özetle Kur'an; Allah Azıîmüşşan'ın ahlakıdır ki, Katından Peygamberine (a.s.) indirilmiştir. Kim Kur'an'la ahlaklanırsa erdiğine erer (ve en üstün makam olan Allah'a (c.c.) halife olmak şerefine ulaşır). Bundan dolayı O Şanlı Peygamber (s.a.v.) buyurdu: Allah'ın ahlakıyla ahlaklanınız. O ahlak Kur'an'dan ibarettir.

Fatiha ise Kur'an'ın tamamından en açık ve en yeterli tarzda süzülüp özetlenerek alınmıştır. Fatiha üzerinde kim hakkıyla düşünür, araştırma yaparsa Kur'an'ın tamamından ereceğine erer. Bu yüzden Hak Varlık ve Birliğe (c.c.) dönüp yönelme esnasında yani; Dîn dilinde Namaz anında okunması farz kılınmıştır.

Namaz Îman ehlinin Mi'racıdır (Allah'a yükselmesidir). Nitekim Efendimiz(a.s.) buyurdu: Namaz Mü'minin Mi'racıdır. Ve yine buyurdu ki, Fatiha'sız namaz yoktur.

Ey Hak ve Gerçek Kıbleye; İlâhî Birliğe ve Yüce Samediyyete yönelip namaz kılan kul ! Sana gereken, farz kılınmış olan namazlara Kâmilen devam etmendir. Seni O Zat'a (c.c.) namaz erdirecektir. Onun farz kılınışının sebep ve hikmetlerinden ibaret olan değerlere sarılmalısın. Şöyle ki, O Zat'ın Huzuruna dönüp kapısına yöneldiğinde ilkin abdest ve gusül alarak bedenen ve ruhen her türlü pisliklerden arınman, geçici arzu ve lezzetlerden vazgeçerek, Hak Yoldan çıkarmağa ve Haktan ayırmağa çalışan şeytanların vesveselerinden uzaklaşman lazımdır. Hulasa senin Dünyalık nasip ve zevklerinin tamamını kendine haram kılarak AllahTeâlâ'nın kıyassız ve sonsuz Büyüklüğünü i'lan ederek; اللهُ اكبر dediğinde Bu Sözün manasını düşünmen lazım. Çünkü O (sübhaneh) hiçbir varlığa kıyas edilmeksizin sırf Kendisi olarak En Büyüktür. Zira O'nun makamında O'ndan başka bir varlık yoktur. Bu büyüklük sıfatının افعل vezninde gelmesi vezin bakımından اللهُ Kelimesine uygunluk içindir; varlıklar arasında mukayese yaparken olan tafdîl için değildir. Evet, bu yüce manaya dalmakla beraber O Zatı (c.c.) gözünün önünde bil yani şöyle anla: maksadın ve muradın sadece O'dur. Sözlerin en uğurlusu ve bereketlisi ile başlayarak: بِسْمِ اللَّهِ dediğinde arzun ve isteğin süratle O'na doğru harekete geçer.

الرَّحْمَنِ Dediğinde, O'nunla teneffüs eder (gerçek diriliğe erer)'sin. Bu sana; O'nun Huzuruna yükselmende yardım eder.

الرَّحِيمِ Dediğinde O'nun Rahmet ve Lutfunun esintilerinden esinlenip rahatlarsın ve O'nunla ünsiyet edip mahabbet makamına erersin. O makamda, sana olan nimetleri Kendisi (c.c.) tarafından sayılıp zikredilir. Nimetlerine şükredip O'na sena ve övgüde bulunarak الْحَمْدُ لِلَّهِ dediğinde; O'na (ermek için) nimetlerine şükretmeyi yol edinmiş olursun. رَبِّ الْعَالَمِينَ Dediğinde; Tevhîd makamında tahakkuk eder,Hak'ta fâni olursun ve Allah Azîmüşşan'ın bütün varlıkları, tüm olup bitenleri sarıp kuşattığını, idare edip yaşattığını keşfedip anlarsın. الرَّحْمَنِ Dediğinde; rahmetinin genişliğini ve merhametinin ihatasını ümit etmiş olursun. الرَّحِيمِ Dediğinde; Hak Teâlâ'dan gayriye yönelmekten ibaret olan tüm elem ve ızdıraptan kurtulup ayrıldıktan sonra O'na (c.c.) ermiş, hatta O'nda fâni olmuş olursun. مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ Dediğinde; sebeplerin tüm zincirlerini koparıp ermek ve görmek bakımından hakikate erersin. O zaman her şey sana ayan beyan olur. Artık bu durumda lisan-ı cem ile (kendi benliğinden çıkıp Allah Teâlâ'nın tüm kulları

bünyesinde olarak) إِيَّاكَ نَعْبُدُ Senin'le Sana;ey Rabbim! Sırf Sana kulluk yapar; buyruğundan çıkmayız. Senin hıtabına kulak verir, وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ve Seninle sadece Senden yardım dileriz. اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ Dediğinde; kulluk makamında yer tutar kararlılığa erersin. صِرَاطَالَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ Dediğinde; Birlik makamında tahakkuk eder, Hak'da cem olursun. غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ Dediğinde; Allah Zülcelâl'in Kahır ve Azamet Sıfatının çarpmasından uzaklaşmış olursun. وَلَاالضَّالِّينَ Dediğinde; kavuştuktan sonraayrılmaktan korkup sakınmış olursun. Kabul dileyip arzu ve istekte bulunarak : اٰمِينَ dediğinde; taşlanarak kovulmuş olan Şeytandan emniyete alınmış olursun. Artık; namazını sana anlatılan bu şekilde kılmalısın ki, namazın; Hak Varlığın ve Birliğin zirvesine seni erdirmek için Mi'rac, sonsuzluğun yüce âlemine basamak, Ezelî ve Ebedî hazinelerin anahtarı olsun. Bu ise ancak senin arzu, istek ve beşerî gereklerinin ölmesiyle; ölmeden evvel ölümü idrâk etmenle ve beğeniye ermiş ahlakı ahlak edinip İlâhî; Yüce Vasıflarla vasıflanmanla mümkin olur. Tüm bunlara ermen de gaflete dalmış insanlardan ayrılıp uzaklaşarak yalnızlığa yönelmen, insanların âdet ve gidişatlarından tamamen kopmanla mümkin olur. Yoksa insanların tabiatları hırsız, hastalıkları bulaşıcıdır. Nefisler heva ve hevesi emretmekte, Yüce Mevlâ'dan sapıp yan çizmektedir.

Allah Azîmüşşan nefislerimizin ve benliklerimizin şerlerinden bizleri korusun ve aldatmalarından Lütuf ve keremiyle bizleri kurtarsın.

BAKARA SÛRESİ

BAKARA SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Tevhîd suyuna susayan, hakkı ortaya koyma yollarında derece-derece yol alan maneviyat yolcularına; Allah Teâlâ'ya giden yolların, yaratılmışın tamamının nefeslerinin sayısınca olduğu gizli kalmaz. Çünkü hiç şüphesiz kainat zerrelerinden her bir zerrenin bu yollardan; Allah Teâlâ'ya bir yolu var. Yolların En Sağlamı, En güzeli, En Açığı ve En Anlaşılır olanı; Allah Azıîmüşşan'ın; Habibi Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimize ve O'nun mirasçıları olan Evliyaya seçip tercih ettiği İslâm'dır.

Bu Mübarek Yol, Sûreler halinde çevrilmiş, Ayetler halinde ayrılmış, Muhkem ve Müteşâbih olanlar olarak taksim olunmuştur. Her bir Sûre Dîn'in hukümlerini, Tarikat adabını ve hakikat sırlarını ihtiva etmektedir. Kur'an'ın denizlerinin enginliklerine dalan kimseye ve kesin bilgi, gerçek kültür incilerini çıkarmak için o denizlere dalan dalgıçlara; Sûrelerden her bir Sûre hakkında mükemmel bir tarzda düşünmek gerekir ki, Kur'an'daki sırlar kendisine kabiliyyet ve kapasitesince açılmış olsun. Yoksa (bilsin ki,) O'nun derinliği pek uzak, dibi çok derindir.

Kur'an-ı Kerîm'in Sûrelerinden Bakara Sûresi'nin baş kısımları Dînî hukümleri ihtiva eder. Bu hukümler kulların dış alemini her türlü kötülüklerden, insanı rezil edecek olan yanlış davranışlardan ve kabul edilmeyen tüm kötü huylardan arındırır. Orta kısımları tarikat edeplerini ve inceliklerini, beşerî kir ve bulanıklıklardan iç alemi arındırıp yüce makamlara erdirecek güzel ahlak ve davranışları ihtiva eder. Bu mübarek Sûrenin sonları ise sırf Zatî Tevhîdi yani; Allah Azıîmüşşan'ın Halis Birliğini, çokluk kargaşasından, ikilik lekesinden ve tüm eş, denk vb. noksanlar ve noksanlıklardan Münezzeh oluşunu ihtiva edip anlatır. Rasûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Bu Yüce Sûre sonunda özel olarak zikredilmesi Allah Teâlâ'nın Zatî Tevhîd'inin mazharı olması sebebiyledir. Geçmiş Peygamberler (a.s.) Efendilerimiz buna mazhar değillerdi. Hem de Tevhîd davası O'nun (s.a.v.) Peygamberliği ile sonlandı, vahyin gelmesi, Kitabın indirilmesi ve Allah'ın Dîn'inin tamamlanması işi O'nunla sonlanıp tamamlandı.

Sonra, Hak -sübhaneh- kullarını hidayete erdirip sapıklık yolundan uzaklaştırmayı murad etti de her iki konuyu ihtiva eden Bu Yüce Sûreyi indirdi ve sözün En Uğurlu ve Bereketlisini başa alarak, bir de kullarına bunu öğretmek tarzında yaratılmışın tamamına Gönderilen Saygın Peygambere (s.a.v.) hıtab ederek buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ ۞

Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları vasıtasıyla cümle âlemlerin, tüm varlıkların ve bütün olup bitenlerin elbiselerine bürünen (her şeyde Mevcut olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan, daima Bir ve Tek Olduğunu sergileyen) Allah Adıyla.

۞ الرَّحْمَنِ ۞

O (c.c.); Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının sahneleri ve aynaları olan kullarına; Dünya'larında Varlığının Nûrundan serpiştirmekle ve üzerlerine yardımını sürekli iletmekle rahmedip her türlü ihtiyaçlarını ikram Eden Rahman'dır.

۞ الرَّحِيمِ ۞

Ve O (c.c.) has ve Îmanlı kullarını Ahiretlerinde; türlü ikramlara mazhar kılan, Şeriat dilinde Seîr ve Cahîm (çılgın ve yakıcı ateş) denen Cehennemden; sonradan olma âlemin sıkıntı ve karanlıklarından onları kurtarıp kulların teslimi, Allah Azîmüşşan'ın da kendilerinden Razı olması neticesinde onları Cennete erdirip her türlü nimete ulaştıran Rahîm'dir.

۞ الم ۞

1.Ayet: Ey Halifemiz olup bizi temsil etmeğe layık, Rabliğimiz ve Yöneticiliğimizin sır ve inceliklerini, tüm kainat ve varlık safhalarını sirayet edip Kuşatan Varlığımızın her şeye nasıl sirayet edip kuşattığını anlayıp açığa koymağa kararlı, ezel-ebed var olan ve her şeyi kuşatan İlmimizden alınıp elde edilen yarar ve kazanımları tahsil etmeye aralıksız devam Eden Kamil İnsan!

۞ ذَلِكَ الْكِتَابُ ۞

2.Ayet: O Kitab (Bu Kur'an) öyle bir Kitab'dır ki, Derecesinin yüksekliği; yaratılmışın anlayış ve idrakinden çok uzaktır. O'na ne öncesinden ne de sonrasından Allah'tan başkasının sözü, (hele-hele Şeytanın sözünden ibaret) batıl ve yalan ilişmez ve karışamaz. Bu kitap bilinen ve bilinmeyen tüm âlemlerdeki İlâhî İsimlerin ve Sıfatların tüm mertebelerini kuşatıp kapsayan, Senin; ezelden ebede istisnasız, tüm varlık mertebelerini kavrayıp içine alan Nübüvvet ve Hatemiyyet Mertebene indirilmiştir.

۞ لَا رَيْبَ فِيهِ ۞

Söz ve mana bakımından Katımızdan indirilmekle O'nda hiçbir şüphe yoktur. Söz bakımından Kusursuz ve İlahî Kitab olduğunda şüphe olmayışına; ne kadar söz ve edebiyat ustaları varsa her türlü sebep ve imkânlarının olmasına rağmen karşı çıkamayışları ve kısa bir Sûresinin benzerini getiremeyişleri delildir.

Manaca şüphesizliğine, Kendisinde hiçbir kusur ve yanlışlık bulunmayışına ise; tüm hakikatleri aynen ihtiva etmesi, gaybın bütün sırlarını içermesi, olmuş ve olacak her şeyi haber vermesi itiraz olunamayacak bir kanıttır. Bütün bunlardan haberdar olmak ve her şeyi bu eşsiz üslub üzere ifade etmek her şeyi ve bütün gaybı Bilen Allah Azîmüşşan'dan başkası için mümkin olmaz. Ey Peygamberlik görevine ve İlâhî Halifelik makamına layık olan! Bu Muazzam Kitabı Sana indirdik

ki, Bununla hakikat deryasına eresin ve sapıklık çöllerinde bocalayan şaşkınlardan koşup gelerek Sana uyanları da o deryaya erdiresin.

۞ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۞

Zira Bunda, hakiki temizlik ve arınmağa, sonra da İlâhî Birlikten ibaret olan asıl mertebeye ermeğe tamamen engel olan tüm ısyan ve günah pisliklerinden varlıklarını koruyup Allah Teâlâ'nın emir ve yasaklarına harfiyen riayetle O'na (c.c.) ters düşmekten korunan kullara büyük bir irşad ve rehberlik vardır.

۞ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ ۞

3.Ayet: Onlar Kur'an'ın hakikatlerini iyice bilirler, O'nun ma'rifetlerine candan tabi olurlar. Gayba; Hakikat Denizinin Menbaı Olan İlâhî Varlığın ve Birliğin ve her şeyin dönüşünün Kendisine olacağı Zat'ın sonsuz sırlarına Îman ederler. Tarafından konmuş hukümlerin gerekleri ile O Zat'a (c.c.) yönelirler. O Yüce Kur'an sebebiyle O'na (c.c.) ererler.

۞ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ ۞

Namazı hakkıyla kılarlar ve O'nun Yüce Huzuruna cümle organları ve bütün varlıkları ile tam bir saygı gösterip samimi bir teslimiyetle yönelirler. Çünkü O (c.c.) büyük-küçük, bütün-parça herkesin ve her şeyin Muradı ve Gayesidir. Dolayısıyla her bir varlığın, her bir organın ve her bir parçanın kendisine uygun olarak; O'na (c.c.) tam bir teslimiyyeti, boyun büküp secde etmesi ve böylece O'na bir yolu vardır. Bu yolların tafsilatına; Rasûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Namazı kılış tarzı erdirir. İctihad sahibi raviler tarafından O'nun (s.a.v.) icraatlarının hepsi bize ulaşmıştır. Allah Teâlâ onlardan Razî olsun.

۞ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۞

Bu değerli insanlar Peygamber Sallellahü aleyhi ve sellem Efendimize uyarak hakiki bir yönelişle İlâhî Huzura her şeyleriyle yönelince Dünyanın geçici parıltılarına ve kendi çıkarlarına hiçbir meyilleri kalmamış; bu yüzden kendilerine, varlıklarına katkı olsun, hayatlarını devam ettirsin diye rızık olarak gönderdiğimiz her şeyden Bizim Yolumuzda infak edip harcarlar. Rızıklandıkları şeylerden arta kalanı daha da kolay dağıtırlar. Bunu; Bizi Razî etmek ve kendilerini Biz'den alıkoyacak her şeyden uzaklaşmak için yaparlar.

۞ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ ۞

4.Ayet: Bu takva ehli kullar; Sana indirilen, her şeyi ihtiva eden ve geçmiş kitaplarda olanları da kapsayan Kitaba (Kur'an-ı Hakim'e) en tam ve en güzel tarzda inanıp teslim olurlar, O Yüce Kitaba ve Sana ilham edilerek ortaya konan Üstün Ahlaka sımsıkı sarılırlar.

۞ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۞

Bununla beraber; Sen'den önce geçmiş Peygamberlere (a.s.) indirilen tüm İlâhî kitaplara açık bir şekilde inanırlar.

۞ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۞

Ahirete Îmanı ihtiva tüm İlâhî kitaplara Îmanla beraber; bu Mü'min kullar özellikle Ahireti kesin olarak bilip tasdik ederler. Öyle ki, bütün İlâhî kitapların ihtiva ettiği Ahirete Îman'ın önemi büyüktür. Bütün kitaplarda kulların Ahirete Îman etmeleri önemle istenmiştir. Ahirete Îman'nın öneminden ve buna rağmen Ahiret hakkında şüphe edenlerin çok olduğundan dolayı Cenab-ı Hak, Ahirete Îmanı özel olarak bahsetti.

۞ أُوْلَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۞

5.Ayet: Velhasıl Bu kamil Îman sahipleri; inen tüm kitaplara Îman ve Ahirete kesin bilgi ve ilgi ile beraber özel olarak; kendilerini türlü iyilik ve inceliklerle yetiştirip idare Eden Rableri tarafından ikram olunan muazzam bir irşad ve yol üzerindedirler. Bu yol onları O'nun Pak ve Yüce Huzuruna götürmektedir.

۞ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

Bu bahtiyar ve mutlu insanlar; bu muazzam mükâfaat ve büyük fayda ile beraber Allah Azîmüşşan'ın Sonsuz Varlığına erenlerdir. Bunlar varlık âleminin her türlü darlıklarından, azap ve cezadan kurtulmuşlardır.

Allah Azîmüşşan kurtuluş ve Zatına erme nimeti ile bizleri de rızıklandırsın.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۞

6.Ayet: Hak Teâlâ; sünnet-i seniyyesi gereği, (takva ehli kullarına yaptığı) müjde peşinden, inkarcıları tehdid ederek buyurdu: Hakkı örtüp ondan yüz çeviren, inad ederek kafirliklerinde ısrar eden, Hakka kafa tutan hain ve nankör insanlara Senin uyarın hiç fayda vermez.

۞ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

Öyle ki, Senin onları uyarman veya uyarmaman onlar için birdir; asla Sana ve Sana indirilen Bu Kitab'a Îman etmezler .

۞ خَتَمَ اللّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ ۞

7.Ayet: Zira onların varlıklarını, durum ve tüm işlerini tamamen Kuşatıp Bilen Allah Azîmüşşan; idrak ve anlayış sahiplerinden olmamaları için kalplerini mühürledi.

۞ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۞

Allah yolunda cihad edenlerden olmamaları için kulaklarını da mühürledi.

۞ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

Onların gözleri üzerinde öyle kalın bir perde ve yoğun bir bürgü vardır ki, Sen dahi o perdeyi kaldıramaz ve onları bu körlükten kurtaramazsın. Onlara olan bu kahrım; hakikati görenlerden olmamaları içindir. Dahası onlar için Ahirette, doğruluktan ve doğruların meclisinden mahrum olma, şeref ve üstünlük sahasından sürülme ve Cehennemde ceza görmekten ibaret olan büyük bir azap vardır. Bundan daha büyük azap olmaz. Hulasa bu uğursuz eşkıya, her türlü rahmet, iyilik ve nimetlerden sürülüp uzaklaştırılmış ve huzurdan kovulmuşlar, mahrumiyyet çöllerinde azmışlar, her türlü zarar, perişanlık ve çaresizlikle varlık karanlıklarında azap içinde kalmışlardır. Bu durumdan Allah Teâlâ bizleri korusun.

۞ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ ۞

8.Ayet: İlk yaratıldıklarında Allah Azîmüşşan'a söz veren insanlardan öyleleri var ki, verdikleri o sözü unuttular, yanlış inanç ve batıl yola saptılar. Buna rağmen pis itikadlarını örtüp sahtekârlık yaparak diyorlar ki, Allah'a, Rasûlüne ve bize indirdiği Kitaba tam bir kabul ve teslimiyetle Îman ettik.

۞ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۞

Ahiret Gününe de kesin olarak inanıyoruz.

۞ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ۞

Halbuki onlar içlerinden inanmıyorlar, sadece sahtekârlık yapıyorlar .

۞ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا ۞

9.Ayet: Böyle yapmakla zannediyorlar ki, tüm durumlarını ve yaptıklarını Bilen ve Kuşatan Allah'ı (O'nun Rasûlünü) ve Tevhîd ehli olup Allah'ın öğretmesi ve başarılara erdirmesiyle O'na (c.c.) ve O'nun her şeyi kuşatıp idare ettiğine inanan Mü'minleri güya kandırıyorlar. Allah (c.c.) insanlardan biriymiş gibi davranıyorlar. Allah Teâlâ bunların zannettikleri her şeyden Münezzehtir. Bu sahtekârlığı canlarını ve mallarını korumak ve çıkar sağlamak için yapıyorlar.

۞ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۞

Onlar bu davranışlarıyla sadece kendilerini aldatıyorlar, farkında değiller. Allah Teâlâ ve hatta Mü'minler onların bu hilelerinden müberra ve uzaktırlar ama onlar bunu anlamıyorlar .

۞ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۞

10.Ayet: Kalplerinde dert ve lanet perdesi olduğu ve kalpleri mühürlendiği için Hakkı anlamaktan mahrumdurlar. Bu perdeleri Allah'ın Peygamberine inen Kitaba Îmandan başka bir şey açmaz. Onlar da Buna kalpten Îman etmiyor, hatta dönüp bakmıyorlar. Dahası Kendisine Bu Kitap indirilmiş olan Yüce Rasûlü yalanlıyorlar. Allah Teâlâ da kalpleri mühürleyip kararının kesinliğini ortaya koymak için dertlerini artırdı, perdelerine perde ilave etti.

۞ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۞

Îman ehlini kandırıp aldatmak için kalplerindekinin aksini konuşarak yalan söylediklerinden dolayı bu ceza ile beraber Ahirette onlara çok acı bir azap ve İlâhî Yüce huzur sahasından uzak kalmak vardır.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ۞

11.Ayet: Allah katından bu iğrenç hallerinin açığa konması ve Mü'minlerce onların ne yaptıklarının bilinip anlaşılması ile kendilerine: "Allah'ın Kitabını ve Kendisine Kitap indirilen Peygamberini inkar etmeniz suretiyle yeryüzünde tahribat ve bozgunculuk yapmayın, Allah'ın halifesi olmak gibi şerefli mertebeden düşmeyin, çünkü insanın halife olması Allah Teâlâ'yı nisbetlerden tenzih edip layıkıyla Tevhîd etmekle olur. Bu da Allah'a, Kitabına ve Rasûlüne gerçekten inanmakla kazanılır" diye halis bir nasihat yapıldığında;

۞ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۞

Münafıklıklarında ısrarla ikiyüzlülüklerine devam ederek dürüstlük ve yararlılıkta kendilerinden başkasının bulunmadığını ilan ederler ve derler ki, bizim işimiz düzeni korumaktan, sırf yarar sergilemekten başka bir şey olmaz. Böylece bozgunculuklarını ve işe yaramayacak olan hilekârlıklarını büsbütün ortaya koyarlar, yaptıklarını Mü'minlerden saklamaya devam ederler.

۞ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

12.Ayet: Ey Allah'ın Kitabına Îman edip Rasûlünü tasdik edenler! Uyanın ve anlayın ki, onlar özellikle tahribat ehli olan bozgunculardır. Onlardan asla salah ve felah ummayın. Onlar sapıklık ve bozukluk hali üzere damgalanmışlardır. Fakat bunu ve kalplerinin, kulak ve gözlerinin bu hal üzere kapandığını duyuları ile duyup hissetmezler.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ ۞

13.Ayet: Allah'ın Peygamberi tarafından; bütün peygamberlerin âdeti olduğu gibi onlara merhamet ve nezaketle; Mü'min insanlar gibi Îman edin. Onlar; babalarının

parıltılı hayatlarını terk edip Allah'a, O'nun Kitabına ve Peygamberine Îman ettiler. Îmanları sebebiyle Dünya ve Ahirette pek büyük nimetlere erdiler." dendiğinde

۞ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۞

Onlar kalplerinin katılığından, son derece gafil hatta sarhoş olduklarından ve inananları da yerip sertlik göstererek: Şu iftiracı davetçinin kandırmasıyla babalarının dînini terk eden beyinsizler gibi; gözümüzde değeri olmayan Bu Adama ve O'nun düzmecesinden ibaret olan Bu Kur'an'a mı inanacağız? dediler.

۞ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Ey İslâm'a ermeye kabiliyyetli olarak yaratılan insanları içine düştükleri dalâletten kurtarıp Hidayete erdirmek için Gönderilen! Bil ve anla ki, o sahtekârlar fitne ehli olan ifsatçıların ta kendileridir. Onlar ta başta azgınlık üzere seçilmişlerdir. Onları hidayette kılman asla mümkin değildir. Çünkü Îman etmeğe kabiliyyetleri yoktur. Kendilerini bozuk kuruntuları sebebiyle akıllı zannetseler de akıl ve anlayışları da yok. Cehaletlerinin koyulaşması sebebiyle özlerinden kabiliyetleri soyulup alınmıştır.

۞ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا ۞

14.Ayet: Bu alaycı sapıkların münafıklıklarının alameti (şudur): Allah'a, Rasûlüne ve Kitabına inanan Mü'minlere rastladıklarında; onlara karşı sahtekârlık yaparak aldatmalarına devam edip kendilerini yüceltmeğe çalışmak suretiyle gerçek iş ve gidişattan haber verircesine "Biz de inandık" derler. Bunu derken son derece cahillikleri sebebiyle, bir de inananları anlayışsız sanarak konuşmalarını tekid ve mübaleğadan mücerred mazi fiille yaptılar. Güya Mü'minlerin anlayışı az olduğu için eskiden beri Mü'minler olduklarını söylemelerine inanacaklarını, Îman etme konusunda makam ve konumlarının reddolunup iddialarının kabul edilmemesi lazımken Mü'minlerin saflığından dolayı kendilerinin gerçekten Mü'minler olduklarına inandıklarını zannederek sözü yeminsiz ve tekidsiz ifade ettiler.

۞ وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ ۞

Kafirliklerini açığa koyup hep sapıklık üzerinde bulunan ve Şeytan gibi kafirlikte kararlı olan dostlarıyla yalnız kaldıklarında ise derler ki, her ne kadar menfaatimiz gereği o akılsız Müslimanlara yağcılık yapıp öyle diyorsak da gerçekte sizlerin yanındayız ve dince sizlerle beraberiz. Bizim onlara: "Biz de Mü'minleriz" dememiz sadece dalga geçmektir, asla tasdik değildir. Bunu ifade etmek için de başında tahkik edatı ان bulunan isim cümlesi getirdiler. Ve dediler ki, hulasa biz onlara parlak söz sarf edip onları kandırıyoruz.

۞ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ ۞

Öyle ki, biz onlarla sadece dalga geçiyoruz, gerçekle alakası olmayan sözlerle onları hafife alıp cahil oldukları için yalan sözlerle kandırıyoruz. Hulasa (bu münafıklar) sapıklık ve dalâlete son derece batmış ve suç ehli mağrur (Şeytan tarafından aldatılmış) kimseler olduklarından, alay eder dalga geçerler, fakat hakikatte alay edilecek kendileridir, farkında değiller.

۞ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞

15.Ayet: Çünkü her şeylerini; boş hayallerini ve bozuk fikirlerini bilip Kuşatan Allah Teâlâ onların alay ve eğlencelerini her an ve her lahza takip edip kaydediyor ve cezalarını veriyor fakat Allah Teâlâ'nın verdiği cezaların farkında değiller. Bu azgınlıkları içerisinde Allah onlara mühlet verip yaşatıyor. Onlar da şuursuzca bu aşırı azgınlıkları içerisinde yaptıklarını güya Allah'tan ve inananlardan saklayarak bocalama sahasına benzeyen hayatları dairesinde koşuşturup duruyorlar.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۞

16.Ayet: Velhasıl; hidayet yolundan uzak kalmış bu sapkınlar, babalarını taklid ederek içlerinde kökleşmiş olan sapıklığı hidayetle değiş tokuş yapıp satın aldılar, Allah'a ve Rasûlüne Îman üzerinde dallanıp rahmet ve bereket kaynağı olan hidayete, (kahrın ve azabın vasıtası olan) sapıklığı tercih ettiler. Elbette onların bu ticareti kazanç getirmedi. Bu alış veriş sebebiyle kazanma hedeflerine eremediler. Aksine telafisi mümkin olmayan zarara girdiler ve sonsuz şaşkınlığa duçar oldular. Ya da mana şöyledir: Onların ticareti hidayete ve gerçek bir kâra rastlamadı.

۞ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۞

17.Ayet: Bu alış veriş ve ticaretleri sebebiyle onların Ahiret günündeki durumu; aradığına ulaşmak için ateş yakıp etrafını aydınlatmaya çalışan kimsenin durumuna benzer.

۞ فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ۞

Yaktığı ateş çevresini aydınlatıp da arzusunu bulmak için bakınırken yolundan sapar, aradığını kaybeder, büyük ve sonsuz zarara duçar olur.

۞ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ ۞

Allah bu gibi münafıkların lambalarının ışığını ve ateşlerinin nûrunu söndürüp yok eder. Münafıkların Dünyada menfaatten ibaret (hakikatte fesat kaynağı olan) kafirlik ve münafıklık aydınlıklarını yok eder, işledikleri ibadetlerin sevabını imha eyler. Umduklarını bulamazlar, bir de Allah Teâlâ yanlış istekler sebebiyle onlara azap eder.

۞ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ۞

Allah Azıîmüşşan onları; yaptıkları yanlışlıkları yüzünden babalarını taklid etme yolunda; içlerine yerleşip karar kılmış olan sapıklıklarının ve kâfirliklerinin karanlıklarında bıraktı. Bu sonsuz karanlıklar kafirliklerinin, münafıklıklarının ve sapıklıklarına bağlı olarak kendi kuruntularınca aydınlık uğrunda aradıklarını bulamamalarının sonucu olan karanlıklardır. Bu kâfirlik, münafıklık ve zalimliklerinin kat-kat karanlıkları ve yakmış oldukları ateş sonrasında oluşan geçici karanlık sebebiyle hidayet ve rahmet yolunu göremezler. Allah'ın azabından kurtulmalarına umut kalmamıştır. Hatta o azap içinde ebedî kalacaklar. Nasıl kalmasınlar ki, kendi içlerinde bulunan Peygamber'in Da'vetine ve tüm Peygamberlerin dilden dile naklettikleri Hakka kulak asmadılar .

۞ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ ۞

18.Ayet: Onlar devamlı olarak anlatılan Hakkı ve İlâhî Kelamı duymayan sağırlar, Îman ve tasdik sözünü söylemeyen dilsizler, özlerindeki kabiliyet ve kapasitelerine rağmen apaçık Mu'cizeleri, İlâhî delilleri ve Allah'ın Kitabını görmeyen körlerdir.

۞ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞

Dünyada ifrat ve tefriti dillerine dolamakla İslâm'ın hidayet ve adaletine dönmeleri umulmayan sapıkların yanlışlıkları bu azabı doğurmuştur. Onlar tevbe etmez ve Hakka dönmezler.

۞ أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ ۞

19.Ayet: Ya da, yanlış alış veriş yapan bu münafıkların durumu gökten inen buluta benzer.

۞ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ ۞

O bulutun içerisinde farklı bulutların birbirine yaklaşıp öbek-öbek karışmasıyla birbirini izleyen ve üst üste yığılmış karanlıklar ve yine bu bulutun içerisinde kuru duman bulutlarıyla su buharlarından ibaret bulutların birbirine temas etmeleriyle meydana gelen gök gürültüleri ve şimşekler var. İnsanlar şimşeğin çakmasını gördüklerinde ve gürleme seslerini duydukları zaman;

۞ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۞

bulutlardan inen, vurduğu kimseyi ekseriyetle helak eden yıldırımlardan korktukları için parmaklarını kulaklarına sokarlar ve bunu yıldırım çarpması sonucu ölmekten korktukları için yaparlar. Yani onlar ilk açığa çıkması anında İslâm Dînini; şu anlatılan buluta, araştırıp inceleme yapmaları sonrasında anlayışsızlık ve düşüncesizlik yaparak kendi kuruntularınca İslâm'ın türlü ve farklı

yükümlülüklerini; bulutun ihtiva ettiği karanlıklara, İlâhî emir ve yasakları şimşek ve gök gürültüsüne benzettiler. Atıl düşleri ve batıl görüşleri gereği İslâm'ın (seadet kaynağı tekliflerini) dert ve sıkıntı görerek bunlardan yan çizmeyi üzerlerine borç bildiler. Bu yüzden İslâm'dan saptılar. Bunlardan korktukları gibi arzu ve istekleri öldürerek varlıklarının Allah Azîmüşşan'ın Varlığında fâni olmasından da korkarlar. İnanıp zannederler ki bundan kurtulacaklar. Bilmiyorlar ki kurtuluş yok. Herkes O Zat'da fâni olacak.

۞ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ۞

Zat'ından Zat'ına Tecelli eden Allah Teâlâ; fâni ve bozuk varlıklarının kendi zan ve kuruntularınca Rab Teâlâ'yı örtüp perdelediklerini zanneden kafirleri sarıp kuşatmıştır. Üzerlerindeki İlahî Cemâl ve Celâl Tecellilerinden gafildirler. Kendilerine ve tüm varlıklara Bu Tecelliler aralıksız doğar da o sayede varlık sahibi olurlar. Nasıl olur da bu sırdan gafil ve cahil olurlar?.

۞ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا ۞

20.Ayet: Varlıklarının sebebi olan İlâhî lütuf (Cemal) Tecellisinin parıltısı neredeyse gözlerini kapıp kör edecek. O tecellî ve Nûr o kadar aşikâr ki, Onun sebebiyle görüyorlar ve kendilerini başlı başına varlık zannetmeleri de O Zat'ın Nûru sayesinde oluyor. O Zat her zaman Cemâl Tecellîsinden onların varlığına ışık verip varlık katar da O Varlık dairesinde yürür ve hayat sürdürürler. Celâl ve Kahrından Tecellî edip varlık sebebi gölgesini onlardan çekip varlık defterlerini dürdüğünde (yok etmeyi murad ettiğinde) dururlar ve önceden yok idiler tekrar yokluk halinde kalırlar.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۞

Hulasa; intikam ve gayret Sahibi olan Allah Teâlâ dileseydi onların varlıklarının menşe'lerini yok eder, varlıklarını büsbütün ortadan kaldırırdı. Zannederler ki, menşe'leri sabit temellerdir ve o sayede hakikaten vardırlar. Halbuki, esas itibariyle kendi başlarına varlıkları yoktur. Hak ve hakikat ehli arif olan kul bilir ki, varlıklar; çokluk ve izafetleri ortadan kaldıran Allah'ın Varlığına ve Birliğine bağlıdır.

۞ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Ey Peygamberlerin En Kamili! Lisan-ı cem' ile (tek başına değil Allah'a ermiş olarak sınırsız lisanla) de: Lutfu ve Cemâliyle Tecellî Eden Allah (c.c.) onları var edip kalıcı kılmaya Kadirdir. Yine Kahrıyla Tecellî ederek onları yok etmeğe de Kadirdir. İdaresinde dilediği dışında hiçbir şey olmaz.

Sonra Allah Teâlâ kullarının Kendisine nasıl döneceklerini anlattı ve onları Tecelliyatlarına dair uyardı ve onlara merhamet gösterip ikramda bulunarak seslendi ki, kabul etsinler ve O'na yönelsinler:

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

21.Ayet: Ey baba ve atalarına uymakla Allah'ın hukukunu terk eden insanlar! Sizleri ve sizden öncekileri yoktan var Eden Rabbinize tam bir saygı ve teslimiyyetle kulluk yapınız. O sizi ve sizden önce gelip geçen tüm atalarınızı Cemâl Sıfatından Tecellîlerini lutfederek sizi yokluğun gizliliklerinden varlık fezasına çıkardı. O'na saygı ile hizmet ediniz ki, Kahrıyla Tecellî edip sizleri helak etmesinden korunmuş olasınız. Hayatın başından sonuna kadar böyle devam ediniz.

۞ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً ۞

O öyle Rab ki, üzerinde huzur ve istikrarla yaşamanız ve türlü rızıklarla beslenmeniz için Yeryüzünü size yayıp döşedi. Semayı başınızın üstünde tavan yaptı. Buhar ve dumanların yükselmesi, bulutların var olup yoğunlaşması gibi sağlam hıkmetinin gereği olan her şeye sahne yaptı. Tüm bu sebepleri var ettikten sonra;

۞ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ۞

sırf ikram edip bolca vermesinden ibaret olarak sizlerin huy, tabiat ve tüm varlığınıza takviye için her türlü sebze ve meyvelerin çıkıp yetişmesine sebep olan suyu Sema (Gökyüzü) tarafından sizler için indirdi. Çünkü sizler bu nimetler sebebiyle Rabbinize hizmet edip O'na yönelerek O'nun Varlığını ve Birliğini tasdik edip isbat etmekte başarılı olacaksınız. Zira bunun için yaratıldınız, bu gayeye hizmet edeceksiniz.

۞ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

İş ve hakikat böyle olunca, ey Allah'ın türlü nimetleriyle bolluk içerisinde yaşayan insanlar! Asla Allah'tan başkalarını yetki, kudret ve ibadete hak sahibi görmeyin, asla O'na kimseleri denk tutmayın, ortak koşmayın. Çünkü Allah Azîmüşşan Birdir, zalim ve ısyankârları ezen ve helak edendir. Yaratmakta, vücuda getirmekte, yeşertmek ve yetiştirmekte, beslemekte, can vermekte, özetle İlâh olmanın gereği olan her şeyde İlâh ve yaratıp idare Eden O'dur, eşi, ortağı ve benzeri yoktur. Aslında O'nun Tevhîdine erdiniz; Hak ve Tek varlık olduğunu, her şeyin O'ndan gelip O'nda son bulacağını biliyorsunuz. O halde asla zalimlik yapmayınız.

Her şeyi O (c.c.) var etti. Hakikatte de O'ndan başka var olan yok. Zira her şey fânidir, yok idiler ve yok olacaklar. Gaybın anahtarları O'nun katında. Bu makamda tahakkuk etmek; böyle kamil bir Îmana ererek O'ndan başka bir şey bilmemek ancak Allah Teâlâ'nın ahlakıyla ahlaklanmakla ve bu da Allah'ın ahlakıyla tam olarak ahlaklanan Zat'a (Hz. Muhammed'e) hakkıyla uymakla olur. O'nun (c.c.) ahlakıyla ahlaklananların En Kamili Peygamber Efendimizdir. O'nun (s.a.v.) bu ahlakla ahlaklanması hiç şüphesiz; Allah'ın ahlakının tamamını ihtiva eden Kitabla

(Kur'an'la) ahlaklanmasıyla olmuştur. Zaten Bu Kur'an da O'nun (s.a.v.) tüm varlık mertebelerini kapsayan Yüce Mertebesine inmiştir.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ ۞

23.Ayet: Ey batıl dîn ve sistemlerle varlıkları ve gözleri; perdeli olanlar! Yüce eğitim ve irşadımızla eğitip yetiştirdiğimiz Halifemiz Olan, Varlığımızın ve tüm Yüce Sıfatlarımızın aynası, vahyimizin taşıyıcısı Kulumuza indirdiğimiz Kitab hakkında şüphe içindeyseniz; İlâhî ahlakı ihtiva etmekte O Kitabın küçük bir sûresinin hatta kısa bir cümlesinin benzerini getirin. Ahlakımızın tamamını kapsayan Bu Kitab Makamımızdan O'na indirilmiştir. Çünkü Bu Kitabın tamamının; İlâhî ahlakın tamamını ihtiva etmesi ana özelliklerindendir. Yine her bir Sûresinin O İlâhî ahlakı özeti olması ve de Kitabın tamamını içinde bulundurması bir başka özelliktir. Düşün ve (bu sırra) er.

۞ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

Eğer Ayetlerimiz karşısında benzerlerini getirmekten aciz kaldınızsa; her önemli iş ve dehşetli hadiselerde kendilerine müraceatte bulunduğunuz yandaşlarınızı ve kendilerine ilâhlık nispet ettiğiniz Allah'tan başka yardımcılarınızı çağırın. Sizleri ve hepsini kemaliyle Kuşatan Allah'tan başka; tüm yardımcılarınıza; Hak Ma'bud'un tüm Niteliklerini içeren bir Ayetin getirilmesini söyleyin, eğer onların ilâhlar oldukları iddianızda ve sizlerin Allah'a karşı bir şeyler yapabileceğiniz konusunda doğru iseniz. Durmayın. Allah Azıîmüşşan; zalimlerin her türlü görüş ve iddialarından tam bir Büyüklük ve Yücelikle münezzeh, onlardan ve onların her türlü pis anlayış ve görüşlerinden uzaktır.

۞ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا ۞

24.Ayet: Ey cahiller ve meydan okuyup karşı çıkmakta inad eden zavallılar! Eğer bunu yapamadınız ve O'nun bir Ayetinin benzerini dahi getiremedinizse ki, hiçbir zaman getiremeyeceksiniz ve kendilerine itibar ettiğiniz asılsız ve işe yaramaz putlarınızla beraber bunu yapamayacaksınız, o halde kafa tutmaktan, kavga çıkarıp çekişmekten vazgeçin.

۞ فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۞

Tam bir teslimiyetle Kulumuza indirilen Kitabdaki emirlere sarılın, yasaklardan kaçının. Allah Teâlâ'nın tekrar-tekrar haber vererek: "Yakıtı; Allah'ı bırakıp başkalarına kulluk yapan insanlar ve onların elleriyle yontarak yaptıkları sonra da hiçbir aslı ve geçerliliği olmadığı halde taptıkları taşlardır." diye beyan ettiği Cehennem ateşinden korunun. Bu korkunç nitelikleriyle anlatılan Cehennem ateşi, Hak Teâlâ'nın Varlığına ve Birliğine götüren Yolu inkar eden, Allah Teâlâ'yı ve Rasûlünü yalan çıkarmaya uğraşan kafir ve inkarcılara hazırlanmıştır.

۞ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۞

25.Ayet: Kesin bilgi ve Tevhîd ehli olan Mü'minleri müjdele. Onlar Kulumuza indirilen Kitaba inandılar, O'ndaki yarar kaynağı olan emirleri icra edip O'nda yasak olduğu belirtilen, karakteri bozan her türlü yasaklardan kaçındılar.

۞ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۞

Bu sebeple her türlü yanlışlıklara ve Hakka aykırı durumlara ilgi ve alakalardan kurtulmaları sonrasında; Allah'ı bilme, görme ve O'na erme sahaları olan Cennetler onların olmuştur. Bu yüce dereceler; Allah'ın halis Birliğine ermeye engel ve aykırı olan tüm bağ ve bukağılardan kurtaran manevî yüksek ma'rifetler ve hakikatlerin umum bilgilerdir. O Cennetlerin altlarından o umum ma'rifetlere dayalı olarak bölük-bölük ma'rifet ve her türlü hoş içecek nehirleri akar.

۞ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا ۞

Îman edenler İlâhî makamın umum ma'rifet Cennetlerinden; kendi kalplerinde dikili olan yakîn ve ermişlik ağacından meydana gelen meyvelerinden rızıklandıkları her zaman:

۞ قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۞

Geçen zamanları hatırlayarak: "Önceden ruhlar âleminde de benzeri nimetlerle rızıklanmıştık." derler. Bu konuda A'yan-ı Sabite âleminde, veya Levh-ı Mahfuzda veya İlâhî İsimler ve Sıfatlar aleminde gibi farklı sözler de söylenebilir.

۞ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا ۞

Son derece zevk duyup tad alırlar. Hep birbirine benzeyen bu nimetleri almaya ve yemeye devam ederler. Bu nimetler onlara sonsuz olarak devamlı gelecektir.

۞ وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Bu Ledünnî yani; Allah'ın rahmet ve ikramından ibaret olan kulluk mertebelerinin tamamında inanan kullar için; ebedî hayat yurdu olan Cennetlere engel olacak tüm kusurlardan arındıran, salaha erdiren ameller, yararlı işler ve tertemiz niyyetler vardır. Onlar bu mertebelerde ebedî kalacaklar, Allah'ın Ebedîliği ile ebedîleşecekler ve O'nunla buluşup Cemâline bakmağa dalacaklardır. Ey âlemlerin Rabbi ve Rabbimiz Olan Yüce Allah! Bu mertebelere erme tadını; yanmak ve susamaktan ebediyyen kurtaran Seni bilme, görme ve Sana kavuşma başarısının serinliği ile bizlere de tattır.

Allah Azıîmüşşan; kafirlerin ısyan ve azgınlık içerisinde bulunmaları, kendi-kendilerine ululanmaları, kendi başlarına asıl varlık olduklarına inanmaları, ortaya konan eserlerini kendilerinden bilmeleri, Allah Rasûlüne ve O'na inen Kitab'a karşı çıkıp: Senin Hakîm Rab'bin Olan Allah katından Bu Kitabın Sana vahiy yoluyla

inmesi, O'na önem verilip itimad olunmasını gerektirmez, ayrıca bütün Kemal Sıfatlarıyla Muttasıf olan Allah'tan olduğuna delil de yok. Zira içerisinde değersiz, önemsiz ve zayıf şeyler misal veriliyor. Mesela: Köpek, eşek, sinek, arı, karınca, örümcek vs. İçerisinde bu gibi şeylerin bulunduğu söz, Sonsuz Yüceliğin Sahibi Olan Allah tarafından gelmiş olamaz." diyerek ayıplamalarda bulunduklarında Allah Teâlâ; Rasûlünün makamını yükselterek onlara cevap verdi ve buyurdu:

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۞

26.Ayet: Allah Teâlâ; var oluş mertebelerine tüm varlık âlemlerinin gerekli dayanakları olan tüm Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların tamamının Sahibi Olan Varlıktır. Can; bedenin bütün parçalarına nasıl sirayet edip onu tutuyorsa, Güneş; nasıl tüm varlıkların ufuklarında doğup her şeyi sarıyorsa, Allah Azîmüşşan da; tüm mazharlarda (Görünme ve bilinmesinin saha ve sahneleri olan bütün varlıklar) da hiçbir kusur ve aksaklık olmadan Zahir'dir (Görünmekte ve bilinmektedir). İşte sonsuz üstünlüklerin ve güzelliklerin Sahibi Olan Allah (c.c.); yarattığı varlığın herhangi birini misal verip anlatmaktan utanmaz. Utanacak olan, işinde eksik ve kusur olandır. Allah böyle olmaktan Münezzehtir. Allah'ın yarattığı hiçbir yaratıkta düzensizlik yoktur. (Varlıklarda olan hastalıklar ve sakatlıklar dahi sebep ve etkilerin muazzam ve muntazam icra edilmeleriyledir ve bilinir ki, suçlar ve suçlular cezasız kalmaz). Allah Teâlâ; Zatı, tüm Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarıyla kainatın her zerresinde izafet ve karışıp kaynaşma olmaksızın görünür ve anlaşılır. Allah Teâlâ'nın varlıklarda görünmesi açısından hiçbir düzensizlik yoktur. Malum Rahman Teâlâ'nın yarattığında hiçbir kusur ve düzensizlik bulunmaz. Bu yaratık sizce önemsiz görülen sivri sinek de olsa... Hatta sivri sinekten daha küçük karınca, kene ve daha büyük diğer yaratıkların hangisi olursa olsun Allah katında hepsi birdir. Allah Azîmüşşan dilediğini yapar ve kimseyi hesaba katmaz.

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۞

Peygamber (s.a.v.) Hazretlerini tasdik etme şerefine eren Mü'minler; O her bir anlatımı, misali ve temsili Sevgili Rasûl; Allah Katından getirdi diye bilirler ve Îmanda olgunluk şerefine ererler. Verilen o misali layıkıyla anlayarak gayet yerinde ve hoş bir misal olarak bulurlar. Zira bu misal; her şeye Kadir ve sonsuz hıkmetin Sahibi ve Rab'leri Olan Allah Tarafından yapılmıştır. Çünkü Rab'lari; eşyanın hakikatlerini onlara açıp anlatarak, hıkmet ve ma'rifet dersleri vererek üstün seviyelerde yetişmelerini sağlamıştır.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۞

Hakkı ve Allah'ın Rasûlünü tasdik etmekten yan çizen kafirler; dalga geçmek tarzında: "Müsliman'ların; her türlü ayıp ve düşüklüklerden Münezzeh ve tüm övgü dolu Sıfatları Haiz dedikleri Allah; bu basit ve değersiz yaratığı misal

vermekle ne istedi?" derler. Güya Allah Rasûlüne pek ağır bir tarzda laf dokunduruyorlar ve: "Bu Kur'an Muhammed tarafından katmerli düzmece. O'nu kendi söylüyor, Allah'a iftira ediyor. Böylece kendi sözünü zayıf görüş ve anlayış sahiplerine satmaya çalışıyor." diyorlar. Son derece cahil ve kafa tutan inatçılar oldukları için kalpleri kör oldu da hikmeti göremediler.

۞ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ۞

Ve bilemediler ki, intikam Sahibi olan Allah, ululuk taslayarak yaratıkları önemsemeyen çoğu kimseyi bu temsilleri inkarları sebebiyle sapıklıkta bırakır. Çoğu kimseleri de yani; Tevhîd ehli Mü'minleri de hidayette kılar, her türlü hayra erdirir. Çünkü onlar kesin bilgi sahibi olan ve yaratılanda Yaratan'ı görenlerdir. Bu büyük şühud makamında (hak bilgi, görgü ve hakka ermişlikte) âdi sebep bağları ve her türlü münasebetlere asla yer olmaz ve orada bu alaka ve itibarlar gözden düşmüş olup hesaba katılmaz. Sonra Allah Teâlâ sapıklıkta bırakılmalarının sebebini açıklayarak buyurdu: Bilesiniz ki, Allah bu temsille; sadece Allah'a verdikleri sözü bozan ve yaratıkları küçük görerek Tevhîd Yolundan çıkan azgınları sapıklıkta bırakır.

۞ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ ۞

27.Ayet: Bunlar bozulmayacak sözleşmeyi bozdular ve endişe etmediler, o sözün neticesindeki habere ve onu yerine ulaştırmaya değer vermediler. Halbuki, bu ahd ve sağlam söz Allah'ın Zatının Ezelinden; İsimlerinin ve Sıfatlarının Ebedine uzanan ipidir. Bu söz A'raf suresi 172. ayetteki hitaptır:

﴿ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى ۞

Allah'ın: "Ben sizin Rab'biniz değil miyim" dediği, onların da " nasıl olmaz ki... Evet elbette Rabbimizsin" dedikleri söz ve ahiddir.

۞ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ ۞

Allah Teâlâ'nın; ulanıp yerine ulaştırılmasını emrettiği bu ahdi kesip kopardılar.

۞ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۞

Dahası onlar ahdi bozmakla kalmıyor ve bununla yetinmiyorlar, yeryüzünün pek çok bölgelerinde türlü bozgunculuklar yapıyorlar, zayıf kimselerin inançlarını bozuyorlar, güvenilir bilginlere buğzediyorlar, Allah'ın Peygamberlerine ve Evliyasına düşmanlık yapıp onlarla uğraşıyorlar.

۞ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

Bu; Tevhîd yolundan sapan, lanete uğrayan fasıklar husrana duçar olmuşlar, sonsuz büyük zarar üzerlerine biçilmiştir. Bundan daha büyük zarar yoktur.

Allah (c.c.) bizleri ve bütün kullarını o zarardan korusun.

İlk yaratılışlarındaki verdikleri sağlam sözü onlara hatırlatmak, aslî karakterlerinde bulunan gayret ve duyarlılıklarını canlandırmak için kendilerinden meydana gelen kafirlik ve azgınlıkların kabul edilemeyeceğini kendilerine söyleyerek -kinaye yollu (üstü kapalı ve dokundurarak)- o fasıklara Allah Teâlâ sordu:

۞ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

28.Ayet: İlm-i Ezelîsinde sizi yaratıp vücuda getirmeyi takdir eden Allah'ı nasıl inkâr ediyor ve tanımıyorsunuz? Sizler; bilinmez, anılmaz dilek ve seçimi olmayan ölüler ve yoklardınız. Takdirinden sonra gölgesini üzerinize arz ederek yokluk aleminden sizi canlı varlıklar olarak vücuda getirdi. Sizleri açığa koymasından sonra türlü nimetler vererek Dünyada sizleri geliştirip yetiştirdi ki, nimetin Sahibini tanıyasınız ve bunca nimetlere karşılık olarak O'na şükredesiniz. Sonra Kudretinin ve karşı konulmaz Hâkimiyyetinin eseri olarak sizleri öldürerek Dünyadan çıkaracak ve ikinci var ediş ile Ahirette size tekrar can verecek ve böylece Dünyada kazandıklarınızın karşılığını göreceksiniz. Pek çok merhale ve mertebeleri geçtikten sonra da O'na (c.c.) döndürüleceksiniz. Gölge ve yansımalardan ibaret tüm varlıkların O'ndan başka varacağı yoktur. Çünkü O'ndan başka hakikatte varlık yok. Hak olan şu ki, Allah'tan başka başlangıç ve son yoktur. Her şeyin dönüşü sadece O'nadır. Her şey yok olacak, sırf O'nun Varlığı kalacak.

۞ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ ۞

29.Ayet: Ḫulasa O (c.c.); sizleri tüm Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının mazharları ve aynaları olarak Kendi Sureti üzere vücuda getirip Yeryüzünde Zatının (Kendisinin) halifeleri ve temsilcileri kıldı. Sizleri tüm yaratıklarına ve diğer mazharlarına üstün yaptı. Zira Yeryüzünde olanın tamamını sizler için yarattı. Aşağılık âlem olan Dünyadaki; İsim ve Sıfatlarının eserlerinden ibaret her şeyi; türlü biçimlerde yaratıp yöneterek emrinize verdi. Böylece Dünyalık payınızı alarak cisimleriniz tamama ve olguluğa erdirilecek, dilediğinizde onları kullanıp faydalanacaksınız. Bu aşağılık âlemin takdir edilip düzenlenmesinden sonra manevî aleme dair payınızı tamamlamak için Yüce âlem olan Semaya yönelip yedi kat Semalar olarak takdir ve tanzim eyledi. Yedi Sema; türlü ilim ve anlayışların, sayısız iş ve davranışların ve pek çok özellikleri sahibi olan melekleri, nice eserleri ve sırları taşıyan yıldızları içlerinde bulundururlar. Tüm bu varlıklar O'nun (c.c.) İsimlerinin ve Sıfatlarının gereği ve aynalarıdır.

۞ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Velhasıl O Allah (c.c.); alemler ve âlemlerdeki hiçbir şey Kendisine gizli kalmayan ve yerde-gökte zerre ağırlığınca hiçbir şey bilgisi dışında olmayandır. Her şey tam olarak bilir.

Her şeye Şahid ve her şeye kendisinden Yakın Olan Allah Teâlâ; Semalarda ve Arzda olan her şeyi insan türü için yarattığını açığa koyduktan sonra insan türü içerisinden Zatına (Kendisine) halife olup; İlâhî Varlığa kâmil bir ayna olarak Yeryüzünde Kendisini temsil edecek şahsı seçeceğini işaret etti. Peygamberi ve En Sevgili Kulu Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizi; mertebelerin en kapsamlısına hazırlayıp kabiliyyetli hale erdirmek için O'na buyurdu:

۞ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۞

30.Ayet: Yad eyle o vakti ki, Rabbin danışıp görüşme tarzında meleklere: Aşağılık âlem olan Yeryüzünde; sonradan olma kir, pas ve alakalardan arınmış, Varlığımı tam olarak yansıtacak ve kendisinde Tüm Güzel İsimlerimle, Yüce Sıfatlarımla ve Zatımla görüneceğim kâmil ve berrak bir ayna, her konuda Beni temsil edecek bir halife var edeceğim ve o aynada kendime bakacağım. Ayrıca bu halifem tüm kullarımın bozukluklarını düzeltecek, ahlaklarını güzelleştirecek" dedi. Melekler sırf Cemâlinin, Rahmet ve Lütfunun yansımaları olup onlardan İlâhî Kahrın ve Celâlin eserleri meydana gelmez. (Allah'ın Kahır ve Gazabını gerektiren davranışları olmaz. Bir de Celâl ve hışmını temsil edemezler.) Velhasıl bu güzel yaratıklar ve salih kullar bu aşağılık âlemin sırrını bildikleri için şöyle dediler:

۞ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۞

Kavga ve fesad âlemi olan bu süfli alemde fesad ve düşmanlıktan başka bir şey olacağını görmüyoruz. Bize danışmandan sonra bunu kabul edip Sana olur diyemeyiz. Şimdi Sen bu âlemde rahmet ve Izzetinin gereği olarak özellikle de orada sınırlarını tanımayarak fesad çıkarıp kanlar dökecek olan kullarından Kendine temsilci bir halife mi yaratıp yapacaksın? Seni her türlü noksan ve yanlışlıktan uzak biliriz ancak; biz bunu kabul edecek güce sahip değiliz. Bu işi Senin Büyüklüğüne uygun görmüyoruz. Eğer dilersen bizler kullarının arasında düzeni sağlamaya ve işlerini yürütmeye daha uygunlarız. Ve hem de bizler Seni sürekli tesbih etmekle, nimetlerine şükredip Seni övmekle meşgulüz. Senin herhangi bir şeyi ne sebeple ve hangi maksadla yaptığını kimse anlayamaz. Seni tenzih ederiz; ancak halifen olmağa biz daha elverişliyiz.Çokça söz sergilemelerinden sonra:

۞ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

Allah Teâlâ onları irşad edip Âdem (a.s.) üzerinde olacak nimetlerini arz etmek için cevap olarak (meseleyi) toparlayıcı bir tarzda buyurdu: "Varlığımın, tüm Güzel İsimlerimin ve Yüce Sıfatlarımın mazharı olan Âdem hakkında sizin bilmediklerinizi bilmekteyim". Yani O'nda olan sınırsız kapasite sizde yok. Bunu siz bilmiyorsunuz.

Sonra Cenabı Hak danışma anında meleklerin özetle arz ettikleri kuşkularını gidermek için Âdem'in (a.s.) halife olmaya layık ve Kendisini temsil etmeğe hak, mertebe ve kapasite sahibi olduğunu etraflıca anlattığını beyan ederek dedi ki,

۞ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

31.Ayet: Rab'bin; Âdem'e bütün mevcudatın isimlerini etraflıca anlatıp öğretti. Zaten her şeyi Adem'in varlığına saklamıştı. Tüm türlerin isimleri ve farklı sıfatları tamamen Âdem'e verilmiş, Allah Teâlâ'nın kendisine özel kıldığı gaybî hadiseler dışında Âdem'e hiçbir şey gizli kalmamıştı. Hulasa tüm bu isimlerin sahipleri olan varlıkların tamamını meleklere sundu ve dedi ki: "Eğer halife olmaya bizler daha uygunuz iddianızda doğru iseniz bunların varlıklarına ve âlemlerin ufuklarındaki yapacakları işlerine ve eserlerine uygun olarak isimlerini, neden ve ne için olduklarını doğru olarak ve bilip görerek haber verin.".

۞ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞

32.Ayet: Melekler bu korkunç ve korkutucu kelimeler karşısında korkup ürkerek, Allah Azîmüşşan'a karşı edepsizlikten ürperip cezalandırmasından endişe ederek, Allah Teâlâ'nın yaptığına dair sordukları sorulardan utanıp boyun bükerek dediler ki: "Ey Efendimiz; Yüce Mevla'mız! Ne biz ne de bizim dışımızda yarattığın herhangi biri; ne ve niçin yaptığını soramaz. Mal Senin, idare Senin. Her şeyde karar ve yetki Senin. Sen itiraz olunmaktan ve Soru sorulmaktan Münezzehsin. Senin bize konuyu açmanla biz açıldık. Bizim kabiliyyetimiz çerçevesinde bize ne öğrettinse onu biliriz. Başka hiçbir şey bilmeyiz. Sen her şeyi ve tüm kabiliyyetleri Bilen ve layık olana ne lazım ve ne layıksa bunda hıkmet Sahibi Olansın." Yanılışlarını ve ileri gidişlerini kabullenip kusurlarından dolayı özürlerini arz edince Hak Teâlâ mazeretlerini ve tevbelerini kabul etti. Sonra onlara Âdem'in (a.s.) halife olmasını gerektiren hıkmeti açıkladı ve kırılıp dökülmelerini sarıp telafi etmek, mahcubiyetlerini gidermek ve türlü nimetlerde bulunmak üzere buyurdu:

۞ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۞

33.Ayet: Ey, İlâhî sınırsız ve sonsuz farklı İsimlerin bütün eserlerini kapsayan Âdem! Meleklere; varlığında saklı olan mevcudatın isimlerinin tamamını kâmil bir ilim ve tam bir erginlikle haber ver. Sana sunulan tüm nedenleri de anlat ve âlem denen her şeyi açıkla. Rab'binin çağrısını duyunca Âdem (a.s.) Allah'ın vahyi ve ilhamı gereği cevap vermekte acele etti ve her şeyi bir-bir cevapladı.

۞ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۞

Allah'ın başarı ihsan etmesi ile her şeyin isimlerini ve niçin yaratıldıklarını tüm genişlikleri ile onlara haber verdi. Bu sınırsız malumatı Allah Teâlâ O'nun içerisine zaten koymuştu. Zira ayna kendisine bakana benzer ve bakan varlığı bütünü ile

gösterir. Hulasa Âdem (a.s.) kemaliyle cevap verince, melekler de her şeyi ondan duyunca O'nun hakkında kendilerinden meydana gelen yanlıştan son derece utandılar. Allah Teâlâ'ya karşı utançları daha da arttı. Susarak, kendilerini kınayarak samimiyetle O'na (c.c.) yöneldiler. Sonunda Hak Sübhaneh (O'nu tesbih ederiz) onlara hoş muamele etti, bu hıkmeti onlara etraflıca bildirdi ve geniş rahmeti ile onları kucakladı. Çünkü (terk etmeyip) onlarla konuştu, Kendisi ile onlar arasında olup bitenleri edep dersi olarak anlattı ki, bir daha benzeri yanlışlıklar olmasın, ilim ve amellerine aldanmasınlar ve Hak Teâlâ'nın aynaları olan varlıkları küçük görmesinler. Onları küçümseyerek bakmasınlar aksine; ibret gözüyle ve ders alarak baksınlar. Herhangi bir şeyi Allah'tan gizleyeceklerini zannetmesinler. O Allah ki, her şeyi Hazır ve Nazır olarak kuşatır ve bilir. Bu cihetle:

۞ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۞

Önceden Ben size Semalar, Arz ve tüm alemlerde gaib ve gizli ne varsa sizlerden daha iyi bilirim demedim mi? Sebepler âlemi olan Semaların hallerini etraflıca bildiğinizi iddia ediyordunuz ve sebeplerin neden olduğu hadiseler hakkında da görünen tarafa bakarak tahminde bulunup bir takım hesaplarla konuşuyordunuz. Ve yine Ben Âdem hakkında O'na karşı ululuk taslayıp O'nu küçük görerek dilinizle açıkça söylediklerinizi ve içinizden O'nu nasıl görüp gözettiğinizi, Bana karşı sevginizde aşırı olduğunuzu, bu sevgide özel ve rakipsiz olduğunuzu (iç âleminizde sakladığınızı) çok iyi biliyorum.

Melekler bu uyarılardan sonra hata ve kusurlarını kabullenip Hak Teâlâ'ya saygı ile yönelip-atılganlık yaparak O'nun'la tartışma yaptıklarından pişman olup-tevbe edince ve Allah Teâlâ'nın Kendisine halife yapmak istediği Âdem hakkında hoş olmayan şeyler söyleyip kendilerini bu makama daha layık görmeğe kalkışmalarından dolayı Allah Azîmüşşan ve Âdem'den (a.s.) utanıp ezilince Allah Zülcelal özürlerini kabul etti ve Âdem'in onlar üzerindeki hakkını düşürüp sildi. Sonra Âdem'in değerini kabul edip O'ndan helallık almaları için O'na secde etmelerini emretti ki, hakkını ödesinler ve bu hak yakalarından düşsün.

۞ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۞

34.Ayet: Ey Peygamberlerin en Kamili! Bize karşı yaptıklarından tevbe eden meleklere: Emrimi tutup alınlarınızı; pişman olmanızı ve küçüklüğünüzü bilmenizi arz etmek üzere toprağa koyunuz ve Âdem'e tekrim ve teşrifte bulunup secde edip küçülerek saygı gösteriniz. Dediğimiz ve Şeytan müstesna hepsinin derhal secde ettikleri vakti an, anlat ve Ümmetine güzel bir ders yap.

۞ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞

Şeytan secde etmekten kaçındı, O'na bükülmekten yan çizdi ve üzerinde bulunduğu inat ve inkarda ısrar etti. Böylece sarılmakla emrolunduğu zorunlu görevi yapmamakla İlâhî huzurdan kovulan kafirlerden oldu.

Allah Azıîmüşşan'ın Şeytanı secde etmekten hariç tutmaktaki ve O'na bu hukümde başarısızlıkla imkan vermemesinin sırrı Rab olmakla kul olmayı, Îman ile küfrü, Cennet ile cehennemi, , Dîn'in ve Îman'ın esaslarını, İlâhî teklifleri ve Varlığını, Birliğini, sonsuz kudret ve Hâkimiyyetini açığa koymasıdır. görünüp Her şeyi ve bütün mevcudatı açığa koyması; Kendisinin daima tecellî ederek icraatlarda bulunduğunun alametidir. Şeytanı lanetledikten sonra Onun bazı isteklerini kabul edip bıraktı ve Ona bazı yetkiler verdi. Zira Şeytan sebebiyle ikilik doğacak, yollar çoğalacaktı. Görüşler ve sözler farklı-farklı olacaktı. Onun aldatması, yoldan çıkarması, hakkı örtüp batılı açığa koyması ile kavga ve ayrılıklar ortaya çıkacaktı. Güya sırf kendisi Mevlâ'nın kapısına bağlı, O'na karşı saygı ve edep kurallarını gözetiyor ve arzu ediyor ki, kimse O'na (c.c.) yönelip gelmesin, o kapıya yol bulmasın. Tüm bunları Allah ZülCelâl'i kıskandığı ve O Pak ve Mübarek Varlığı sakındığı için yapıyordu. Bu sırdandır ki, hakka erenlerden pek çok maneviyat ehli O'nun bu mertebesini arzulamıştır (Şeytan kadar Allah Teâlâ'ya düşkün olsam, demiştir). Ancak Şeytan, Allah Teâlâ'yı kıskanmış fakat Allah'ın kullarını O'ndan alıkoymak için onları Dünyanın adi parıltıları ve geçici lezzetleri ve zevkleri ile Allah'a yönelip tam bir teslimiyyetle kulluk yapmaktan uzaklaştırmış ve bu yanlışlığı da lanete uğrayıp İlâhî huzur ve rahmetten uzaklaştırılmasının sırrı ve sebebi olmuştur. Bunun için Allah Teâlâ kullarını; Şeytana uymaktan sakındırmış, O'nun nasıl bir düşman olduğunu, zarar vermek için peşlerini bırakmayacağını onlara iyice öğretmiştir. Buna rağmen kulların çoğu O'na uymayı bırakmadı, Rablerine kulluk yapmaktan alıkoyucu engellerinden kaçınmadılar. Kendi şer ve kötülüklerimizden Allah'a sığınırız.

(Hak Teâlâ buyurdu:) Âdem'i yeryüzünde halife kılmamızdan ve O'ndan; ayıplayıcıların ayıp ve kusur isnadlarını def edip yok ettikten sonra tüm bu hasımlarının O'na saygı ile secde etmelerini emrettik. Bu İlâhî emir ve buyruğa; aralarından Şeytan hariç tamamı sarıldı ve secde ettiler. Az önce anlatılan hıkmetten dolayı O secde etmedi. Onların bu secdeleri karşısında büyüklenmemesi ve zorbalığa kalkışmaması için Âdem'e buyurduk- her ne kadar Âdem oğullarının çoğu gelecekte içlerinden tanrılık iddiasına varan, ululuk taslayan azınlığa uymaları ile bu emri çiğneyecek olsalarda- ve şefkat tarzında nasihat ederek şöyle dedik:

۞ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۞

35.Ayet: Ey Âdem! Sen kulluğumuza bağlı seçkin halifemiz olarak daima Bize yönel, halife oluşuna aldanıp da (hata yapma. Hata durumunda) azarlayıp

cezalandıracağımızdan gafil olma. Bil ki, kulluk ancak emirlerimize sarılıp yasaklarımızdan uzak durmakla olur. Bundan sonra Senin öncülüğünde Eşinle beraber mutluluk yurdu, rahat ve huzur yeri olan Cennete yerleş. Orası tüm kusurları Silen Ğafur Rabbinle dost olacağın makamdır. Oraya yerleştikten sonra Cennetin tüm nasip ve nimetlerinden can ve bedeninizin tad alıp zevk duyacağı tarzda, her şeyden herhangi bir kimse ile çekişme ve sıkışma olmaksızın dilediğiniz şekilde bol-bol yiyiniz. Şu belirli özel ağaca yaklaşmayınız. Aksi takdirde kulluk halkasından çıkar ve neticesinde yasağın çiğnenmesi sonucu, İlâhî sınırlardan çıkan zalimlerden olursunuz.

Şeytan Allah Teâlâ'nın Âdem'e yaptığı bu önemli emir ve hatırlatmayı öğrenince Âdem'in; Allah'a verdiği sözü ve antlaşmayı bozup terk etmesi için ne yapması lazımsa onu yapmağa koyuldu. Onlara vesvese verip ağaç konusunda kalplerine; Bu ağacın özelliği nedir ve yasaklanmasında ne mana var diye şüphe bıraktı. Vesvese vermeye devam edince Allah'ın emrini ve O'na verilen sözü unuttular.

۞ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۞

36.Ayet: Hulasa görevi yanıltmak ve yoldan çıkarmak olan Şeytan onları yanıltıp yasak ağaçtan yemeğe sevketti. O yasak ağaçtan yemeleri sebebiyle Rab Teâlâ Onları; içinde bulundukları huzur ve mutluluk Yurdundan çıkardı.

۞ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ۞

Hatalarından sonra İkisine ve nasihat verenleri olan Şeytana dedik ki, sürur ve mutluluk Yurdundan, gurur(aldanış) ve keder Yurduna, değer ve bolluk Yurdundan (Cennetten); bela ve perişanlık yurduna (Dünyaya) inin. Orada türlü çekişme ve düşmanlıklarla yaşayın. Zira Orada birbirinize; kahra uğratmak için fırsat kollayan düşmanlarsınız. Tefrika, fitne ve sıkıntı sahası olan Yeryüzünde; oraya indikten sonra sizler için Şeytanın devamlı nimet diye aldattığı, hakikatte ise geçici lezzetler ve sahte parıltılardan ibaret bir hayat var. Bu geçici hayat Kıyamet anına kadar sürecek. Kıyamet belaların en büyüğüdür .

۞ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

37.Ayet: Bu hata Âdem'in kendinden ve karakterinin gereğinden olmadığı; aksine düşmanının aldatması ve vesvese verip yanıltmasından olduğu için Rab Teâlâ O'na şefkat edip lütufta bulundu ve emre ters düşen, yanlış yapan Âdem kendisini önceden halife seçmekle ikramda bulunup rahmetiyle kendisine yönelen Rabbinden kelimeler ve hoş sözler aldı. Bu kelimeler kendisinden meydana gelen yanlıştan kurtuluşunu ve tevbe edip Allah'a dönüşünü kapsayan sözlerdi ki, O'na Allah Azıîmüşşan ilham edip sunmuştu. O kelimeler A'raf suresi 23. ayetteki şu duayı içeren kelimelerdi:

﴿ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴾

Ey Rabbimiz! Biz yanlış yaptık, kendimize yazık ettik. Eğer günahlarımızı silip bizi arındırmazsan hüsrana uğrayan; sonsuz zarara düşenler oluruz. Bu kâmil sözleri alıp onlarla Rab Teâlâ'ya yönelerek bir daha böyle bir yanlış yapma meylinden vazgeçince Allah Teâlâ O'na merhamet edip ikramda bulunarak tevbesini kabul etti ve O'na ikramlarla yöneldi. Nasıl olmaz ki, O (c.c.); tevbe edip Kendisine candan yönelen ve tevbesinde samimi olan kuluna çok Affedici olup tüm ikramlarla tevbe eden kuluna Yönelen Tevvab ve Rahîmdir. Af dileyen kulunu azarlamaz, tevbe edenden intikam almaz.

Kulumuz Âdem'e kelimeleri telkin ettikten, O'nun da tevbe etmesinden, Bizim de O'nu ve tevbesini kabulümüzden sonra O'nu umutsuzluktan ve çaresizlikten çıkarıp Cennete tekrar dönebileceğini ummasını lutfettik.

﴿ قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ﴾

38.Ayet: Âdem'e ve O'ndan türeyip meydana gelecek çocuklarının ruhlarına; tevbe edip dönüş yollarını onlara uyarıp anlatarak şöyle dedik: Cennetten çıkarak iniş yeriniz olan Yeryüzüne ininiz ve Oraya yerleşin. Buradan çıkarken iznimle tekrar girmeyi umutla bekleyin.

﴿ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾

Ey beklemeyi bilenler eğer size benden bir vahiy, ilham ve rehber gelirse bilin ki, bu Benim iznime ve dönmenize razı olduğuma alamettir. Kim irşadıma uyar ve gereğiyle dönüş yaparsa bilesiniz ki, Asıl Makamına ve Gerçek Vatanına dönüşleri anında hiçbir korku yok ve Rab Teâlâ'ya dönmelerinden sonra üzülecek bir hal de yaşamazlar. Nitekim ilkin yaratıp huzurunda bulundurduğu gibi O'na döneceksiniz.

﴿ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴾

39.Ayet: Gelen hidayet ve rehbere dönüp bakmayan, Cennetteki konumlarını unutup oraya dönüşü gözetmeyen, daha da ileri giderek yüce kılavuzları; şanlı peygamberleri ve onlara gelen apaçık Ayetleri görüp dinlemeksizin onların doğru olduklarının delilleri olan mucizeleri inkâr eden kafirlere gelince; O Asıl Vatandan ve Hakiki Makamdan indikten sonra rehberleri olan peygamberleri yalanlamak, Hak Yolu inkâr etmek suretiyle ebedî Cenneti; geçici Dünya eşyasıyla değiştiren kafirler; mahrumiyet, her nimet ve iyilikten uzaklık, lanet ve azap mahalli olan Cehennemin halkıdırlar. Hakikatleri unutup terk etmeleri ve kâfirlikleri sebebiyle orada Allah'ın dilemesiyle ebediyyen kalacaklar.

Ey Rab'bımız bizleri hidayet ve İslâm ehli kıldıktan sonra kalplerimizi sapıklık ve eğriliğe düşürme. Katından bize rahmet; ebedî seadete ulaştıracak rızıklar ve vasıtalar bahşet. Sen karşılıksız Veren Vehhab'sın. Cenabı Hak hidayet (İman ve

İslâm'a erdirilme) ve dalâlet (Îman ve İslâm'dan sapma) yollarını ve her birinin karşılığını özetle açıklayıp anlatınca Îman ehli olanlar ibret alsınlar diye geçmiş toplumların hikâyelerini ortaya getirmek suretiyle konuyu etraflıca açıklamaya işaret etti. Geçmiş toplumların olaylarından biri de İsrail Oğullarının (Yakub Peygamber Aleyhisselâmın yoldan çıkmış olan Sülalesinin) hayat hikâyeleridir. Cenabı Hak onlara üzerlerindeki nimetleri düşünmelerini ve Cömertliği karşısında verdikleri sözlerini hatırlamalarını ve bu nimetlere şükredenler olmalarını şu kavli celiliyle buyurup taleb etti:

۞ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ ۞

40.Ayet: Ey Yakub Oğulları! Size ve sizleri arkalarında bırakan atalarınıza verdiğim nimetlerimi yâd edin (anlayıp anlatın). Sizler pek büyük nimetlerimle barınmaktasınız.

۞ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ۞

Kitap sahibi olan ve olmayan pek çok peygamberimin dillerinden sizlere inen emir ve emanetlerime uyacağınıza dair bana verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin ki, Ben de; sıkıntı âlemine inmenizden önce içinde bulunduğunuz asıl Makamınıza (Cennete) tekrar dönderileceğinize dair sözümü yerine getireyim. Ahiret alemine dönmeniz sonrasında başkalarına karşı korkunuz kalmayacak. O zaman sırf benim kahrımdan ve haşmetimden korkmanız icab edecek. Bu da her zaman kahır ve azamet Sahibi olduğumdandır. Bu korkunun arz olunduğu vakit Benden korkun. Daima Bana dönün ve Bana sığının ki, sizinle dost olup sizden korkuyu gidereyim.

۞ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ ۞

41.Ayet: Ve bilesiniz ki, ahde vefanızın alameti Îman etmenizdir. O halde tam bir teslimiyetle, kesin bilgi ve ihlâsla bütün peygamberlerime indirdiklerime ve özellikle de tamamlayıcı olarak Gelen Son Peygamberim Yüce Hazret'e indirilen Kur'an'a Îman edip tasdik eyleyin. O; kesin deliller, parlak belgeler, üstün mucizeler ve apaçık Ayetlerle desteklenmiştir. Hem Bu Kur'an öyle bir halde gelmiş ki, yanınızdaki Tevrat ve İncil'le beraber tüm peygamberlere inenleri, ihtiva ettikleri tüm hukümleri, hikâye, vaaz, vs. geçmiş tüm olay ve incelikleri ile beraber (ve karşılaşılan inkar ve tahrifatları da haber vererek) tasdik etmektedir.

۞ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۞

Kur'an'ın açığa çıkıp anlaşılmasından ve Kendisine Önderlik ve Peygamberlik inen Hz. Muhammed'i tasdik ve iddia etmesinden sonra Bunu inkâr edip kâfir olmakta öncüler olmayın, aksine Kitap ve bilgi sahipleri olanlar olarak Îman ve tasdikte öncüler olun. O'na ve Rabbinden getirdiği her şeye Îmanda öncülük yaparak böyle Mü'minler olma fırsatını kaçırmayın.

۞ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ۞

Bunun gelmesinden ve anlaşılmasından sonra gafiller (ve azgınlar) olarak peygamberlerime inen Ayetlerimi geçici parıltılardan ibaret azıcık bir paraya satmayın. Sizler karakterinizin bozulması sebebiyle bu alış verişi bırakmakta zorlanırsanız bu ve (böyle bir şey) size sunulduğunda Bana karşı gelmekten korunun ve korkun ki, sizi her zarardan koruyayım ve zorları kolaylaştırayım. (Zira Allah'tan korkan için emrini tutmak, yasağından uzak durmak gayet kolaydır).

۞ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

42.Ayet: Akılsız denecek derecede zayıf görüşlü insanlarca parlak ve değerli zannolunan asılsız görüş ve geçici şeylerle; her zaman var olan apaçık Hakkı örtmeyiniz. Özellikle de aklen Hak olduğunu bildiğiniz Halde hakkı içinizde saklı tutmayın.

۞ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ۞

43.Ayet: Allah'a ve peygamberlerine indirdiği kitaplara Îman ettikten, yasaklarından da kaçındıktan sonra namazı düzgünce kılın ve Yüce İlâh'a yaklaşmağa, kapısına yüz tutmağa tüm organlarınız ve bütün varlığınızla eğilimli olmağa devam edin. Gerçek yönelmeye engel olan bedensel ve şehevî tuzaklardan, nefsin tüm alıkoyucu faaliyetlerinden iç ve dışınızı boşaltın. Dış etken ve alakalardan varlığınızı arındıran zekâtı da hakkıyla veriniz. Zekât ruhunuzda oluşacak her türlü haset, kin ve cimrilik gibi bulaşıcı hastalıklardan varlığınızı temizler. En tam ve mükemmel tarzda Allah'a yönelip yakın olmak istiyorsanız namazı cemaatle kılmak suretiyle rüku edenlerle rüku edin. Böylece Yüce İlâh'a acizliğinizi tam olarak arz etmekle bükülüp iradelerinizi yok ederek; kendi fâni varlıklarından çıkan ve erdiklerine erenlere karışmış olursunuz. Onlar; kalplerinde olmayanı (kâmil Îman ve Allah'a yakınlık mertebelerini) dillerinden düşürmeyen ikiyüzlüler gibi değiller. Bu yüzden Hak Teâlâ; hak etmedikleri yüce makamlara ermekten bahseden, yüksek mertebelerden bahsederek halka tavsiyelerde bulunan ve fakat Dünyayı Ahirete tercih eden ikiyüzlü zalimleri yererek ve azarlayarak buyurdu:

۞ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

44.Ayet: Ey vaiz ve irşatçıların riyakâr olanları! Sizler kesin bilgi ve geniş kültür sahibi, vaaz u nasihatte ihlâs sahipleri olduğunuz iddiasıyla insanlara; Allah'a yaklaştırıcı itaat ve salih ameli emrederken kendilerinizi unutarak dediklerinizi yapmayı terk mi ediyorsunuz? Halbuki, sizler tüm emir ve yasakları ihtiva eden Kitabı okuyor ve ilim sahibi olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Size yaraşan önce Kitaba sizin sarılmanızdır. Siz gaflet ve dalâlet içerisinde ısrarcı olduğunuz halde

başkalarına vaaz edip öğüt vermeyi nasıl üstleniyorsunuz? Ey hak, hukuk ve sınır tanımayan zalimler! Bu yaptığınızın iğrenç olduğunu bilip anlamıyor musunuz?

۞ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ۞

45.Ayet: Ey Îman edenler! Îmandan sonra varlığınızı bedenen ve ruhen arındıran namaz ve zekâtı eda etmenizle emr olunmanızdan sonra size lazım olan; her bir emre en tam ve mükemmel tarzda sarılmanızdır. Bu da size ancak iki değerli haslet ve niteliğe sahip olmanızla kolay ve mümkin olur. Bu iki haslet: Yolda (İslâm'ı yaşamakta) dürüst olmak ve Allah'tan yardım ve destek istemektir. Bunun için bu kavl-i celîli ile emretti ve buyurdu: Allah Azîmüşşan'a yönelip yakın olmakta canın arzularına ve bedenin tat aldığı maddelere karşı sabretmekle, bir de Allah'tan gayriden yüz çevirip sırf O'na dönmek görevi olan namazı kılmakla Allah Teâlâ'dan yardım isteyiniz. Bunu yapmayı ve eda etmeyi hafife almayın, küçük görmeyin. Zira bu herkes için ağır ve zor bir şeydir. Sadece Allah ile aradan perdeyi kaldıran, can gözünden pas ve lekeyi arındıran ve namazı tam bir saygı ile kılanlar hariç.

۞ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۞

46.Ayet: Onlar inanır ve ümit ederler ki, bu âlemde de Rablerine kavuşacaklar. Çünkü O'nu görüyor gibi O'na kulluk yapıyorlar. Ve kesin bir bilgi ile inanıyorlar ki, Ahirette var oluş araç-gereç ve sebeplerinden hiç birine değil sırf O'na (c.c.) dönüp varacaklar. Ey Allah ve Yüce Mevlâ'mız! Bizleri bu seçkin kullarından ve bunları sevip kendilerine uyanlardan eyle.

Allah Teâlâ Ahiret Âlemi çerçevesinde ruhlar âleminde eser ve ürünlerini anlatıp açığa koyduğu nimetlerini İsrail (Yakub Peygamber) Oğullarına sayıp anlattıktan sonra Dünya Âlemi çerçevesinde eserlerini açığa koyduğu maddî nimetlerini de onlara bahsedip hatırlatmada bulundu ve şöyle başlayarak seslendi:

۞ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

47.Ayet: Ey Yakub Oğulları! Size ve Atalarınıza lutfettiğim nimetlerimi hatırlayıp şükrediniz ve nankörlük yapmayınız. Bilesiniz ki, güç ve kuvvetimin sonsuzluğunu açığa koymakla sizleri sizin türünüzün çocuklarına sayı ve hesaba gelmez ölçüde; türlü farklılıklarla üstün tuttum. Nimetlerimi hatırlayın. Bunları Veren Rabbinizi unutmayın ve bu fazl u keremime aldanmayın.

۞ وَاتَّقُوا يَوْمًا ۞

48.Ayet: Kahredeceğimden ve bir gün kahır Pençemle kıskıvrak tutup yakalayacağımdan korkun, çekinin. Ve bir Günden (Onun korkunç azabından) korunun. Öyle bir Gün ki, (dehşeti o Gün anlaşılacak) O Gün top yekûn Bana dönüp Huzurumda hesap vererek yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız. O Ceza Gününde

۞ لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞

Hiçbir kimse diğerinin cezasını üstlenemez, itaat ehli olsun, ısyankâr olsun kimse hiçbir günahkârın suçunu düşüremez ve kimse kimseyi azabtan kurtaramaz. Yine ısyankâr olan kimse için hiçbir samimi dostun veya şefaatçinin şefaati (desteği) ve de hiçbir fidye kabul edilmez, azab biraz ertelensin diye yardımcı olmak isteyen hiçbir adil kefilin dahi isteği kabul edilmez. O Gün suçlulara yardımcılar yoluyla yardım yapılamayacak, aksine herkes (her suçlu) yaptığı şeyler karşılığında tutuklanacaktır.

Allah Teâlâ; nimetlerinin hatırlanmasını emredip nankörlüğün cezasından sakındırdıktan sonra İsrail Oğullarına verdiği ve onlara özel kıldığı muazzam nimetlerini sayıp anlatacağına işaret edip buyurdu:

۞ وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۞

49.Ayet: (Ey Yahûdîler!) Unutmayın ki, bir zaman Firavun ve Toplumu size alçaltıcı bir işkence uyguluyorlardı da Allah sizi onlardan kurtardı. Cezanın bundan daha kötüsü olmazdı; çünkü onlar

۞ يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۞

Dünyada adınız anılmasın diye oğullarınızı boğazlayıp yok ediyorlardı. Malum baba oğlu ile anılır. Daha kötüsü; nikahsız ilişki için kızlarınızı öldürmüyorlardı. Böylece size ağır bir utanç sarıyorlardı. Cahiliyyede bu gibi rezilliklere düşülür korkusu sebebiyle kız çocukların öldürülmesi hoş ve değerli bir davranış sayılıyordu.

۞ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۞

Hulasa bu işaret ettiğim sıkıntılarda size Rab'bınızın büyük bir imtihanı var. Buna sabretmenizden dolayı sizi o sıkıntılardan kurtarmasından daha büyük nimetlerle mükâfaatlandırdı. Bu ise sizi onlardan ve onların istilalarından kurtarmasıdır.

۞ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۞

50.Ayet: Sıkıntıları, yorgunlukları ve türlü kederlerden ibaret darlıkları yüklenip taşımanız suretiyle sizleri imtihana tabi tutmamızdan sonra Düşmanlarınızın ceza ve işkencelerinden sizleri kurtarmayı, onları bir anda helak etmeyi murad ettik. Bu sebeple sizlere; harekete geçip düşmandan kaçmanızı emrettik. Gece kaçtınız ve denizle karşılaştınız. Bu sırada düşman sizleri buldu. Hatırlayın o anı ki, sizin ihtiyacınız sebebiyle aslında bir olan denizi; geçip onlardan kurtulmanız kolay olsun diye çokça (on iki tane) yollar halinde böldük. Hulasa tam bir esenlikle denizden sizleri geçirip düşmandan kurtardık. Tam bir öfke ve azgınlıkla arkanızda olan Firavun ve toplumunu; yollar halinde ayrılmış olan denizi önceki haline çevirip (denizde) boğduk. Sizler denizin bölünmesini, ardından kavuşmasını

ve düşmanlarınızın boğulmalarını görüp izliyordunuz. Nasıl olur da bu muazzam nimeti anıp da şükretmezsiniz?

۞ وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَى أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ۞

51.Ayet: Düşmanlarınızı bir anda suda boğup sizleri denizden hiçbir zarar görmeksizin çıkardıktan sonra sizleri onların topraklarına, yurtlarına, yuvalarına ve tüm mallarına mirasçı yaptık. Bunları yâd edin. Firavunun memleketini ele geçirdiğinde ne yapacağını bilemeyen Mûsa'ya (a.s.) buluşma vakti olarak belirlediğimiz O An ile ilgili hadiseyi de hatırlayınız. Dedik ki, eğer bize yönelip (Seni tüm işlerinde ehliyetli kılmamız için Bizden yardım görmek isteğinde) Bize müracaatta samimi olursan Sana 40 gün yalnızlık halinde murakabe ve riyazatta bulunup manevî eğitimde bulunmanı tavsiye ederiz. Cenabı Hak özellikle bu kırk günü O'na emretti; çünkü bu kırk günlük eğitim O'nu; ihlâsa engel olacak her iş ve uğraşıdan arındıracaktır. Cenabı Hak buyurdu ki, bunun sonunda Sana; Dîn ve Dünya işlerinin tamamını, Îman ve amel konusunu, zahir-batın hikmet ve tedbirleri yani; en sağlam söz, icraat ve yönetim biçimlerini kapsayan bir kitabı (Tevrat'ı) indireceğiz. Mûsa (a.s.) bu sözleşmenin gereği ile ve andını yerine getirmekle meşgul olup Mikat'a (belirlenen vakit ve yerde İlâhî Buluşmaya) gittiğinde sizler (Ey İsrail Oğulları) elinizde bulunan kıymetli takılardan eritip kalıba dökerek yaptığınız buzağı heykelini tanrı edinip taptınız. Buzağı işini; Mûsa'nın (a.s.) Ashabının önde gelenlerinden olan Samiri ihdas etti. O buzağıdan bir böğürme sesi meydana gelmekle bir fitneye düşürülüp o sıkıntı ile imtihan olundunuz. O'nun saptırması ile buzağıyı Allah'a ortak koştunuz ve daha sonra O'nun: "Bu sizin tanrınızdır. Hatta Mûsa'nın da tanrısıdır" demesi ile (Allah'tan gayrının olmayan) İlâhlık vasfını bu Buzağıya has kıldınız. Özetle sizler Mûsa'nın gitmesinden sonra ve dönmesi öncesinde O'na olan sözleşmenizde ve andınızda yalan çıktınız. Dolayısıyla ahdi bozmanız ve o şeyi sahiplenmeniz sebebiyle Tevhîd ve Îman çerçevesinden çıkan zalimler oldunuz.

Bu tür sapıklıklardan Allah Azîmüşşan'a sığınırız.

۞ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

52.Ayet: Sonra böyle bir zalimliğe kalkışmanızın ardından; Mûsa sayesinde pişman olup vazgeçmeniz sebebiyle yaptığınız bu zalimliğin cezasını üzerinizden kaldırıp sizleri affettik ki, şükredenler olasınız. Zira zulüm sebebiyle Allah'ın kahır ve azabına uğramayı hak etmiş olanın affedilmesi sonrasında o kulun; Allah'ın lütuf ve güzelliğinin eserlerinden olan şükretmek şerefine erenlerden olması umulur. Böylece bolda-darda şükreden kullardan olmanız için sizi affettik.

۞ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞

53.Ayet: Sizlerin sözünüzde durmamanız ve buzağıya tapmanızdan sonra Biz Mûsa'ya malum kırk geceyi tamamlaması öncesi verdiğimiz sözden size rağmen

vazgeçmedik. Aksine vadimizi yerine getirip O Kitabı yani; Hakla batılın, hidayetle sapıklığın ayrımını yapıp her şeyi açıklayan Tevrat'ı Mûsa'ya verdik. Allah'ın Rab oluşunun sırlarını ve her şeyi ihtiva eden bu Kitabı; Ona uymak suretiyle Tevhîdin Yoluna erşip uğrunda çalışarak Bana ermenize engel olan her şeyden kurtulasınız diye lutfettik.

۞ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِئِكُمْ ۞

54.Ayet: Yâd eyle o anı ki, Mûsa'ya verilen va'din yerine getirilmesinden sonra kavmine öfkelenerek üzüntü içerisinde dönmüş ve şöyle demişti: Ey kavmim! Ahdi bozdunuz ve Allah'ın hududunu çiğnediniz. Buzağıya ilâh deyip tapmanız suretiyle de kendilerinize çok yazık ettiniz. Sizi kusursuz olarak yoktan var Eden Rabbinize tevbe edin; buzağıya tapmaktan ve bu bozuk inançtan, tam bir samimiyyetle boynunuzu bükerek ve niyazda bulunarak O'na (c.c.) dönün ki, sizi arındırıp cezadan kurtarsın.

۞ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ۞

Mûsa Îman edip kendisiyle sözleşme yapan kavmine dedi ki, size bu zalimliği emreden nefs-i emmarenizi; türlü terbiye ve eğitimlerle, geçici lezzet ve arzuları terk etmekle, alışkanlıklarınızı kesip atmakla, beğenilerinizi bırakmakla öldürünüz. Türlü azar ve yasaklarla nefsinizin payını verin. Nihayet nefsiniz (varlığınız) İlâhî kazanın hukmünün akışına razı olarak, Hak Teâlâ tarafından kendisine taksim olunan nasibi benimseyen yatkın ve huzurlu bir varlık olsun. Allah Teâlâ'nın Varlığında büsbütün yok olmak ve bu yokluğa dalmakla; kendisini yok edip Hak Teâlâ'nın aşikâr olduğuna ermekle de Yüce Allah kendisinden razı olunsun.

۞ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

Bu size gösterilen tevbe etmek ve Hakka dönmek, türlü çabalarla rezilliklerden ve suçlardan kurtularak sınırsız yokluğa ermek O Kusursuz Yaratıcınız katında sizin için çok hayırlıdır. Çünkü O sizi Tevhîdin ve manevî kültürün yararları için yarattı. Sizin O'na dönüşünüz ve bu dönüşünüzdeki samimiyetiniz gerçekleşince tevbenizi kabul etti ve sizden Razı oldu. Zira O (c.c.); kullarının hataları ne kadar büyük olursa olsun onların tevbelerini kabul etmekte çok vefalıdır ve onlara karşı pek merhametlidir.

۞ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۞

55.Ayet: Ve bir vakti de hatırlayın ki, sizi Îman ve hidayete davet ettiği zaman demiştiniz ki, ey Mûsa! Sen peygamberlik iddia ediyor sadece haber vererek bizi Allah'a davet ediyorsun. Kendisinden peygamberlik aldığın Allah'ı açıkça görmedikçe Sana da, Rabbinden getirdiğine de Îman etmeyiz. Birbirimizi gördüğümüz gibi hiçbir perde olmaksızın O'nu görmek istiyoruz. Bu taşkınlıkta

bulunmanız neticesinde derhal kahır ve gazabımızdan inen yıldırım misali azabımız sizi kapıp helak etti. Zira Güneşten aşikâr olan zuhurumuzu inkâr ettiniz. Öyle ki, Güneş Bizim zuhurumuzdan (apaçık olarak görünüşümüzden) bir yansımadır. Hatta kahır ve lütuf Sıfatlarımızın nûrlarının gölgelerindendir. Sizler hiçbir tedbir ve tasarrufa malik olmaksızın tam bir şaşkınlık içerisinde bakarken bu dehşetli yıldırım sebebiyle kahrımız altında kahrolup gittiniz.

۞ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

56.Ayet: Sonra lutfumuzla tecelli ettik ve (Mûsa'nın duasıyla) sizi affedip merhamet bahşederek kahır ve gazabımız sebebiyle ölmenizden sonra tekrar can verip vücuda getirdik ki, Kıyamet Gününde olacağı va'd olunan Haşre Îman ve itikad edesiniz, var edilmenize şükredenler olarak yaşayasınız.

۞ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۞

57.Ayet: Hatırlayın o anı ki, yaz günü hiçbir gölge yokken çölde tam bir şaşkınlık içerisindeydiniz. Üzerinize bir bulut ikram ederek sizi serinlettik ve baldan ibaret tatlı indirdik ki, hararetinizi teskin etsin ve karakterlerinizi serinletsin. Gıdanızın temini için bıldırcın eti de indirdik ki, size verdiğimiz bu hoş rızıkları yiyesiniz, bu özellikli nimetlerden ve tüm nimetlerimizden dolayı şükredesiniz, bunları inkâr etmeyesiniz.

۞ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞

Velhasıl nimetleri inkâr etmek ve iyiliğin haklarını yerine getirmemekle Bize değil ancak kendilerine zulmediyorlar, hukümlerimizi ve koyduğumuz sınırları çiğnemekle ve nimetlerimizden dolayı Bize şükretmekten mahrum oldukları için kendilerinin olacak nimetlerden mahrum oluyorlardı.

۞ وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ ۞

58.Ayet: Ve yine bir vakit kendinize yaptığınız zulmü hatırlayınız ki, çölden çıkmanız sonrasında size şefkat gösterip nimetler sunmak üzere dedik ki, Peygamberlerin ve Allah dostlarının yurtları olan Şu Kent'e yani; Kudüs'e girin ve Orasının yemişlerinden ve meşrubatından bol-bol, hiçbir dert ve sıkıntı görmeden afiyetle yiyiniz ve içiniz. Vücutlarınız böylece zafiyetten kurtulup kuvvet bulsun. Orada size korku, kargaşa ve kavga da yok. Nimetlerimizle kuvvet bulmanızdan sonra Bize dönün ve sizler için yaptığımız oradaki Mabedimize yüzünüzü çevirerek kapısından secde ederek, haddinizi bilip (Yaratanınıza karşı) hiçliğinizi ve perişanlığınızı arz ederek giriniz. Rab'binizden af ve mağfiret dileyiniz ve deyiniz ki, ey Mevla'mız Senden dileğimiz şudur: Başımıza gelen musibetlerden ve bizden hasıl olan günahlardan dolayı üzerimizdeki yükü al (bizi arındır ve makbul kullar eyle).

۞ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ۞

Emrolunduğunuz tarzda girmenizden ve size öğretildiği gibi arınma dilemenizden sonra hatalarınızı silelim ve sizleri kabul edelim. Ayrıca sizlerden ihsan sahibi olanlara katımızdan bahşiş ve ikram olarak fazlaca nimetler verelim. İhsan sahipleri hiçbir hukuka geçmez, sınırları çiğnemez ve İlâhî emre asla ters düşmez.

۞ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ ۞

59.Ayet: Oraya girmenizi ve yapacağınız duayı öğretip emretmemizden sonra bazılarınız zalimlik yaparak ve arzu ettikleri şekle çevirerek emre karşı geldi ve durumlarını düzeltmemiz, icra etmeleriyle olgun kullar olmaları için kendilerine yaptığımız emri değiştirdiler. Kendilerine: Hıtta (Bizi bağışla) demelerini emretmiştim. Onlar ise: Hınta (kaliteli bol buğday) isteriz diyerek kendilerine denen ve emredilen sözü buyruğumuzdan çıkarak bozdular ve nefislerinin arzu ettiği sözle değiştirdiler.

۞ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞

Bu suçları sebebiyle Kahrımız ve Azametimiz gereği onlara özel olarak Semadan murdar bir azabı; taun (veba) hastalığını indirip onları buna mahkûm ettik ki, onlara azabımız ve bu intikamımız zalimlikleri ve İlâhî sınırları çiğnemelerinin uğursuzluğu sebebiyle olmuştur. Halbuki, o İlâhî sınırlar ve emirler Peygamberlerin dilleri vasıtasıyla Bizim Adımıza ortaya konmuştur.

۞ وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۞

60.Ayet: Üzerinizde olan nimetlerimizin büyüklüklerini ve Mûsa'nın (a.s.) Bizden kavmi için yağmur indirmemiz suretiyle su istemesini hatırlayın. Zira atalarınız çölde susuzluktan şikayet etmişlerdi. Biz Mûsa'ya; Kendisinden beklenen halkın su muradını işaret ederek dedik ki: "Ey Mûsa! Elindeki asanla önünde bulunan taşa vur. Bu olacak şey değildi. Ancak Mûsa Peygamberlik Nûru ile İlâhî emrin sırrını kavradı ve derhal taşa vurdu.

۞ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۞

O taştan derhal her biri, on iki kabileye ait on iki pınar fışkırdı.

۞ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ ۞

On iki kabileden her biri belirlenen pınarlarını biliyorlar ve böylece kalabalık ve kavga sebebi ortadan kalkıyordu.

۞ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۞

Sonra size gizli-aşikâr yararınıza olan şeyleri emredip buyurduk: Allah'ın rızkından bolluk içerisinde afiyetle yiyiniz-içiniz. O nimetleri sizlere; sayıp hesap

edemeyeceğiniz kadar göndermekteyiz. Sizlere maddî ve manevî zararlı olan şeyleri yasaklayıp dedik ki, Yeryüzünde türlü bozgunculuk, tahribat yaparak ve ululanarak dolaşmayın. Bilesiniz ki, zalimlerden intikam Alan Allah (c.c.) şımarık zalimleri sevmez.

۞ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ ۞

61.Ayet: Hatırlayın o vakti ki, çölde Rabbinizden mucize olarak indirilen tatlı ve etli yüce rızıktan beslenmeniz ve sert kayadan su fışkırtılarak su ihtiyacınız karşılandıktan sonra ihlâs ve mahabbetten uzak, nimetlere nankörlük, gaflet ve bozukluktan doğan bir söz ve tam bir edepsizlik ile dediniz ki, ey Mûsa! Bizim karakter ve tabiatımıza uymayan ve tek bir çeşit yiyeceğe dayanamayacağız. Bizi büyütüp beslediğini iddia ettiğin Rabbine dua et; varlığımızın büyük kısmının unsur ve dayanağı olan topraktan gıdalar çıkarıp hazırlasın.

۞ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۞

İnsan tabiatına acılığı, ekşiliği ve kekremsiliği ile uygun sebze türleri, yendiğinde vücudu serinleten salatalık ve kabakgiller, karakter ve tabiata kuvvet veren sarımsak ve hububat türleri ki, Şeytan; Atamız Âdem'i bundan yemeden hataya düşüremedi. İnsanların tabiatlarının Dünyada buna olan meylinden ve buna aşırı ilgi ve ihtiyaçlarından dolayı Rabbimiz yasağı kaldırıp bunları insanlığa helal kıldı. Gıdaların hazmedilmesine yardımcı olan mercimekgiller, tatlı ve yağlılara doyup bunlardan kaçınan kimseler için de soğan türleri çıkarsın (da bol- bol yiyelim).

۞ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۞

Musa (a.s.) bu azgınlıklarını görüp sizden hayasızca sözleri duyunca; düzeltilip düzgün insanlar olmanızdan umudunu kestiği için dedi ki, ey keyiflerine uyan ve Hak yoldan sapan Yahûdîler! Siz alçak âlemden (Dünyadan) çıkanı, Yüce Âlemden (Allah katından) gelene tercih edip ve bunları isteyip O Yüce Nimetlerden vazgeçiyorsunuz öyle mi? Ben sizin bu isteklerinizi Allah Teâlâ'ya arz etmekten hayâ ederim.

۞ اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ ۞

Amalika ve Firavunların memleketi gibi bir memlekete inin, yerleşin. Orada istediğiniz her şey var ama sizlerin çiftçilikle, çalışmak, çabalamak ve yorulmanızla elde edeceğiniz rızıklar olacak.

۞ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ۞

(Allah Yolunda yürümeyi bırakarak) Değeri düşük şeyleri istemeleri sebebiyle kendilerini alçaltmalarından sonra; kalplerinin katılığından ve varlıklarının pisliğinden dolayı zahmetlere girdiler. Üzerlerine iğrençlik damgası vuruldu ve karakterlerine münafıklık yerleşti. Bu yüzden her bir Yahûdî'yi gerçekten pek

düşük ve iğrenç, kazancını da pis ve pislik görürsün. (Denmiştir ki, hazinelere sahip olsalar aç gözlülükten ve sahtekârlıktan kurtulamazlar). İğrençliklerine bağlı olarak adilikleri ve pislikleri üzerinde oluşan miskinlik; hakirlik ve değersizlik damgası ile de damgalandılar. Nihayet içlerini ve içlerinde gizlenen her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan'ın gazabına uğradılar. (Allah bu zalimleri sevmez, bunlar da Allah Teâlâ'yı sevmekten yoksundurlar. Bu yüzden en büyük azap daima peşlerindedir).

۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۞

Üzerlerine gazabın inmesi; Allah Azıîmüşşan'ın Kitabını ve Ayetlerini, apaçık hukümlerini ve mucizelerini inkâr eden, yüce nimetlerine nankörlük yapan, dahası kendilerine mutluluk kaynağı olan Dînlerinin huküm ve kurallarını öğreterek her zarar ve zararlıdan uzaklaştırmaya çalışan masum peygamberleri; hiçbir haklı dayanakları olmaksızın öldüren pek zalim kafirler olmaları yüzündendir.

۞ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۞

Bu denli iğrenç kafirler olmalarının sebebi ise; Allah'a (c.c.) ve O'nun seçkin kullarına sürekli karşı gelmeleri, Hakka ters düşmekte ve İlâhî kurallardan çıkmakta aşırı gitmeleri olmuştur. Bu sebeple Mûsa (a.s.) bunların; Allah Teâlâ'dan uzaklaşıp O'nun nimetlerine nankörlük yaparak, hakikatlerden yan çizerek ve inat ederek Allah'ın hududunu ve hukukunu terk etmelerinden ve Dînde ya tembellik ya da taşkınlık yapmaları sonrasında ileri gitmelerinden anlamıştır ki, Dînde başarı ve kurtuluşa ermeleri umulmaz. Bunlardan umudunu kesmiş ve tebliğden vazgeçmiş (yıllar sonrasında; "ey Rabbim! Kendim ve Kardeşimden başkasına gücüm yetmiyor. Bu bozuk Toplumdan bizi kurtar." Demiş ve İlâhî gazap onları sarmıştır).

Sonra Allah Azıîmüşşan; Yahûdîlerden ve Onlar gibi Dîn sahiplerinden Hakka eren, Sırat-ı Müstakîme yönelen insanların da varlığına işaret ederek şu açıklamayı yaptı:

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَىٰ وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا ۞

62.Ayet: Hiç şüphesiz Muhammed'in (a.s.) Dîn'ini tasdik eden Mü'minler, Mûsa'nın (a.s.) Dîn'ini kabul edip yaşayan gerçek Yahûdîler, İsa'nın (a.s.) Dîn'ini kabul edip yaşayanlar ve vaktiyle Nûh'un (a.s.) Dîn'i ile Allah'a kulluk yapan insanlar, hulasa Âdem Peygamber'den (a.s.) Kıyamete kadar Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini; hakikatte O'ndan başka var olmadığını bilip tasdik eden, emrolundukları şeyde Allah için başarılı olan ve Vahid, Ehad, Samed Olan Allah'tan başka Rab tanımayan, hesap verme günü olan Ahireti tasdik eden ve Îmanlarına uygun doğru ve yararlı işler yapan gerçek Îman ve İslâm sahiplerine;

۞ فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۞

kendilerini Tevhîd ve ihlâsta başarılı Kılan Rab'leri katında (pek büyük ve sınırsız) mükâfaatları var.

۞ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

Azap ve cezalandırılmak konusunda onlara hiçbir korku yok, kötü akıbete ve kötü sonuca uğrama endişeleri olmaz ve hiç üzülmezler. (Zira hoş bir son onları beklemektedir).

۞ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ ۞

63.Ayet: Yine bir vakti hatırlayın ki, Mûsa'ya (a.s.) uyasınız ve Kitabının emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınasınız diye sizden sağlam bir ahd isteyip söz almıştık. Sizler O'na uymaktan uzaklaştınız ve O'na teslim olmadınız. Biz ise Cebrail'e (a.s.) Tur Dağını yerinden koparmasını, katımızdan bir başarı ile Bizim için yerinden kopmuş haldeki Dağı üzerinizde tutması ile sizi itaat etmeye zorladık.

۞ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

Ve dedik ki, size verdiğimiz Kitabın ve Dînin tamamına kuvvetle ve tam bir gayretle sarılıp Kitapta bulunan konuları anlamak üzere ders yapın. Bunu yapmazsanız dağı üzerinize bırakır, sizi helak eder ve kökünüzü kuruturuz. Üzerinize düşmesinden korktuğunuz için zorunlu olarak ahdi yerine getirdiniz. Bunu size kahır ve intikamımızdan korunmanız için yaptık.

۞ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۞

64.Ayet: Sizlere uzun ömür ikram etmemiz suretiyle bu korku ve dehşeti sizden giderdik. Rahat içerisinde hayat sürmeniz sonrasında verdiğiniz sözden vazgeçtiniz ve buyruklarımdan çıktınız. Velhasıl sizler karakteriniz bakımından haddi aşan zalim toplumsunuz. Zulüm ve taşkınlık yapmak üzere karakterli, İlâhî hukuku tanımayan, sınırları çiğneyen zalimlersiniz.

۞ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

Sizlerin Îman edip yarara ermenizi istemesi sebebiyle Allah'ın sizlere; peygamberler gönderip kitaplar indirmek suretiyle rahmeti üzerinizde olmasaydı şüphesiz kendi varlığınız çerçevesinde; kıyamet gününde kendilerini ve ailelerini helak eden, hüsrana ve sonsuz zarara uğrayanlardan olurdunuz. Bilesiniz ki, bu apaçık hüsrandır. Nasıl olur da ahidler bozan, hüsrana uğrayan kimseler olmazsınız ki, elbette büyük zararlara uğramayı hak edenlersiniz. Çünkü bu anlatılan iğrençlikleri ve fazlasını işleyen bir toplumsunuz.

۞ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ ۞

65.Ayet: Allah'a yemin olsun ki, Davud (a.s.) zamanında sizin atalarınızdan; cumartesi günü av yapmak hususunda taşkınlık yapan zalimlerin hikâyesini bilip hatırlamaktasınız. Onlar İlâhî ahdi çiğnemişlerdi. Deniz kenarında Eyle denen Kentte yaşıyorlardı. Geçimleri denizden balık avlamakla sağlanıyordu. Allah Teâlâ Davud'u (a.s.) Onlara Peygamber olarak gönderdi. Onları davet etti. Onlar da O'na Îman ettiler. Allah Teâlâ Davud (a.s.) dilinden onlara Dînî günleri olan Cumartesinde avlanmalarını yasakladı. Davud'a saygı duyacaklar, Allah'a (c.c.) yönelip kulluk yapmakta O'nunla olup yardımcı olacaklardı. Emri kabul edip sağlam söz verdiler. Cumartesi günü balıklar deniz kıyısına geliyor, birikip ağızlarını sudan çıkarıp duruyorlardı. Günler ve zamanlar geçti artık bunlar dayanamayıp hilebazlığa başladılar. Cumartesi günü çukurlar ve havuzlar kazdılar. Balıklarla o çukurlar arasına da arklar ve yollar açtılar. Balıklar oralara dolunca açılan yolları kapattılar. Pazar günü olunca da suları boşaltıp biriken balıkları topladılar. Allah Teâlâ; onlara azab etmeyi geciktirince O'nu kandırdıklarını zannettiler. Halbuki bu hile ile ahdi bozdular. Ahdi bozmakla kendilerindeki insan olmanın gereği olan Îman ve güzel ahlak adına ne varsa her şeyi bozdular. Biz de onlardan intikamımızı almak üzere:

۞ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۞

Madem ki, insanlığınızın gereklerini, ahde uymayı ve görevleri yerine getirmeyi bozdunuz; Biz de derhal sizin insanlığınızı bozuyoruz. Bedenen ve ruhen alçak ve perişan maymunlar olunuz, diye onlara ferman buyurduk. Derhal insanlığın gerekleri olan hak ilim, ma'rifet, Îman ve yüce idrak onlardan silinip alındı. Hayvanların sınıflarına karıştılar ve hatta durum itibarı ile onlardan da alçak oldular.

۞ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ۞

66.Ayet: Bu; maymuna çevrilmelerinin ve iğrenç durumlarının hadisesini; o zamanda bulunup bunlara şahit olan insanlara ve bu hadise ardından gelip tarihi öğrenip ders alacak olanlara ibret alınacak ceza yaptık. Özellikle Allah'ı ve Allah'tan gelenin tamamını tasdik edip O'na ters düşmekten ve bilumum yasaklardan korunanlara vaaz ve nasihat eyledik.

۞ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۞

67.Ayet: Ey Peygamberlerin En Kamili! Sana uyan Mü'minlere; İsrail oğullarının Kardeşin Mûsa Peygambere (a.s.) davranış bozukluklarını ve yaptıkları kötülükleri anlat. Allah'la konuşmakta farklı konumda olmakla Kendisine Kelîmullah denen O yüce Şahsa kötülükler yaptılar. Katımızdan getirdiği hak konusunda sırf inatları ve cehaletleri sebebiyle O'nun la tartıştılar. Mü'minler uyanıp anlasınlar ki, Allah'a ve

Peygambere Îman; teslim olup itaat etmeyi, O'na karşı gelmemeyi ve tartışmamayı, devamlı severek O'na bağlılıkta samimi olmayı, işleri O'na bırakmayı gerektirir ki, Rablik ve kulluk, Peygamberlik ve tebliğ görevi, Dîni tesis edip kullara görev yükleme, kulların teslim olup Peygambere uyma, Hakka ve hakikate yol arayıp yakınlık kazanma ve gayeye erme sır ve incelikleri tamam olsun. Evet o vakit İsrail oğulları arasında büyük bir fitne meydana gelmişti. Şöyle ki, İleri gelenlerinden bir adam ölmüş, geride çokça mal, arazi ve değerli topraklar ve bir de oğlan çocuğu bırakmıştı. Malın tek varisi olan bu çocuğun çokça amca çocukları vardı. (Bu çocuk yüzünden mirastan faydalanamıyorlardı). Çocuğun malına göz koyup öldürdüler ki, malın mirasına konsunlar. Sonra o cesedi öldürülen şahsın kapısı önüne atıp kayboldular. Halkın cesed başında toplandığını öğrenince de feryat ederek katilinin bulunmasını istediler. Allah Azîmüşşan da onları açığa çıkarıp rezil etmeyi murad etti ve Mûsa'ya şunu söylemesini emretti: Bilesiniz ki, tüm işlerin sır ve gizliliklerini Bilen Allah Teâlâ; öldürülenin durumunu size açıklamak için bir sığır kesmenizi emrediyor.

۞ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۞

Hz. Musa'dan (a.s.) bunu duyduklarında bu emir karşısında, şaşırıp olacak şey değil, diyerek ve O'nu buyruğunda kınayarak: Ey Mûsa bizimle eğleniyor musun? Bizimle eğlenmen Sana yakışmaz.

۞ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞

Hz. Mûsa kendisini tenzih edip halkla eğlenmek ahlaksızlığından uzak olduğunu hatırlatarak şöyle dedi: İnsanlarla eğlenen cahillerden olmamdan Allah'a sığınırım. Ben ancak vahye uyarak konuşurum.

۞ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۞

68.Ayet: Hz. Mûsa'nın (a.s.) Allah'a (c.c.) sığınmışlığını ve kusursuzluğunu duyup anlayınca Allah Azîmüşşan'ın kendilerini imtihan ile belaya uğratmasından korktular. Hainler olduklarından her biri kendi içerisinde panikledi. Bu işi üzerlerinden atmaya koyuldular ve aralarında danışıp konuştular. Nihayet kendilerince bilinen, anlaşılan, özellikli bir sığırı kesmekte görüşleri kararlaştıktan sonra dediler ki, Rabbine söyle, sığırın mahiyetini açıklasın. Yaşlı mı, genç mi?

۞ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ۞

Mûsa (a.s.) buyurdu: Rab Teâlâ diyor ki, O ne zayıflığa yüz tutmuş yaşlı ve ne de küçük; aksine ikisi arası gelişmekte kemale ermiş orta yaşlı bir sığır. Durumu hakkında gerçeği kavradınız. Derhal emredildiğiniz şeyi yapın.

۞ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا ۞

69.Ayet: Vahyin inmesi sebebiyle (bir taraftan rezil olmaktan korkarken, diğer taraftan) işi geciktirip mühletler isteyerek, ayak direyip yan çizerek güya sığırın iyice belirlenmesi talebiyle dediler ki, Rabbine dua edip sor. Bilinen ve anlaşılan renklerden rengi nedir? Bilelim ve keselim.

۞ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ۞

Mûsa (a.s.) dedi ki, Rabbimiz diyor ki, o parlak koyu sarı. Sanki sarı ismi onun için konmuş. Altın gibi; görenleri sevince boğar.

Sürur ve sevinç; insanın her şeyden kopup kurtulduğunda irkilip açılmasından ibarettir. O durumda her şeyden, hatta kendinden geçer. Bu kendinden geçiş tam bir hayranlığa (mutlak şaşkınlığa) dalmaya götürür. O zaman tabanı ve kenarı olmayan bir denizde boğulur adeta.

Ey kendini kaybedenlerin (ve yoldan çıkmışların) Rehberi! Bize (ve imdadımıza) yetiş.

۞ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۞

70.Ayet: Ya Mûsa! Bizim adımıza Rabbine dua edip sor. Tam olarak o nedir?

۞ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ۞

Ne zaman senden niteliğini sorsak müşterek nitelikleri anlatıyorsun. Sığırlar birbirine benziyor. Durumu bize iyice karıştı. (Bizi aydınlatırsan) Allah diler ve izin verirse onu kesmeye yol buluruz.

۞ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ ۞

71.Ayet: Mûsa (a.s.) dedi ki, Rabbimiz buyuruyor: O ne tarlaları sürüp ekin ekerek perişan olmuş, ne de kuyudan kova çekip su taşıyarak kötürüm olmuş.

۞ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ۞

O küçüklüğünden beri tüm eza verici işlerden başıboş ve serbest kalmış, kusursuz ve lekesiz; sırf sarı. Dediler ki, Gerçeği şimdi getirip ortaya koydun. Ve nihayet onu kestiler. Eğer rezil olmak korkusu ile zorlanıp mecbur tutulmasalardı bunu yapamayacaklardı. Çünkü çok pahalıydı.

Hikâye olunuyor ki, İsrail oğullarının salih (Allah dostu) olanlarından bir ihtiyarın idi bu hayvan. Onu Eyke kentine götürüp küçücük oğlunun işine yarasın diye Allah'a ısmarlayıp salıvermişti. İhtiyar vefat etti. Allah Azıîmüşşan'ın himayesindeki bu hayvana; çocuk büyüdü ve sahip oldu. O çocuktan bu sığırı; derisi dolusu altına satın aldılar..

۞ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۞

72.Ayet: Ey İsrail oğulları! Hanı; haksız yere bir cana kıymıştınız. Onun öldürülüşü sorumluluğunu üzerinizden düşürmek için aranızda atışmıştınız. Kanını döktüğünüz halde konusunu kapatmıştınız. Bütün sırlarınızı ve içinizde saklı olanları Bilen Allah ise içinizde saklı olanı açığa çıkaracak olandır.

۞ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

73.Ayet: Suçu üzerinizden atmaya çalışmanızdan ve atışmanızdan sonra size dedik ki, kesmekle memur olup kestiğiniz sığırın herhangi bir parçasıyla maktule vurunuz. Allah Azîmüşşan'ın izni ile maktul derhal dirildi ve katillerini haber verdi. Atışma bitti ve katiller de açığa çıkıp rezil oldular. İşte böylece nasıl ki sebepsiz yere öldürülen bu maktulü Allah (c.c.) diriltti ise ki, buna aklınız bir gerekçe bulamıyor nefsiniz de buna (bu cinayete) razı değil, her şeye Kadir olan Allah (c.c.); Kıyamet Günü akıl sahiplerinin aklının gerekçe arayamayacağı ve hiçbir sebep ve vesile soramayacağı tarzda tüm ölüleri diriltecek. Zira Allah Katında ilk yaratma; tekrar diriltmenin aynı, tekrar diriltme de ilk yaratmanın aynısıdır. Öyle ki, her şey O'nun Dilemesinde ve Kudretinde eşittir. Ahiret meydana gelmeden önce onun gerçekleşeceğinin Ayet ve alametlerini size gösteriyor ki, düşünüp anlayasınız, Dînî ve Uhrevî tüm inanç esaslarına Îman ve tasdikte bulunup Allah Teâlâ'ya karşı ahmaklar olmayasınız aklınızı başlarınıza alasınız. Kulluk ve teslimiyet tarzında bu Ayetleri getiren Peygamberlerle tartışmayasınız ve Onların (a.s.) mirasçıları tertemiz insanlar olan Allah evliyasına da karşı gelmeyesiniz.

Böyle bir yüce rütbe sizin için kolay olmaz ancak; nefs-i emmarenizden ibaret sığırınızı boğazlamanız sonrasında kolay ve mümkin olur. Nefs-i emmareniz; Dînî emirler ve yasaklara riayetten yan çizen huy ve karakterlerinize sürur ve mutluluk türlerini sunarak ve tüm gücüyle size saldırmakta. Şayet onu boğazlar da onun bir parçasıyla; zulümle öldürülmüş olan nefs-i mutmeinneye ebedî ve kalıcı bir hayatla dirilmesi için vurursanız bu yüce mertebeye erersiniz. Çünkü nefs-i mutmeinne size; haddi aşan, zalim nefsin neler yaptığını haber verir. Allah bizleri ve tüm kullarını onun tehlikelerinden kurtarsın.

۞ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۞

74.Ayet: Sonra aslında ve karakterinde katılık ve pas bulunan kibir ve zorbalık dolu kalpleriniz bu ölüyü diriltme mucizesinin ardından tekrar katılaştı. Halbuki, o hadise kalpleri yumuşatmış, Allah korkusundan titrer ve korkar hale getirmişti. Bu yumuşamadan sonra katılaşan kalplerinize o büyük mucize etki etmez oldu. O kalplerin sertlikte etki kabul etmeyen ve delinemeyen taşlar gibi olduğu bilinir ve anlaşılır oldu. Ve hatta taşlardan da sert. Zira taşlara bir takım çarelerle etki edilir. Kalpleriniz ise asla etki kabul etmiyor.

۞ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۞

Taşlardan öylesi var ki, kendilerinden nehirler fışkırır. Zira (Allah'ın emrine boyun eğerek) sulardan etkilenir. Kalpleriniz ise Allah'ın Varlık Denizinden uzanıp gelen ma'rifet ve ilim nehirlerinden etkilenmez. O nehirler Peygamberlerin (a.s.) Mübarek lisanlarının arklarından akıp gelmiştir.

۞ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۞

Ve taşlardan öylesi var ki, yılların tekrarı ve zamanların geçmesiyle ya da dışarıdan bir etkenle meydana gelen bir çözülme ve kendiliğinden olan bir olayla parçalanır, içine su işler ve ondan su çıkar. Sizlerin kalpleri ne kendiliğinden ne de dışarıdan bir etkenle asla etkilenmez.

۞ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۞

Ve taşlardan öylesi var ki, her şeyi yerinden söken zelzele, kasırga ve bol yağmur gibi kâinatta Allah'ın Ayetlerinin açığa çıkmasından meydana gelen Allah korkusundan dolayı yükseklerden aşağıya iner. Kalpleriniz ise Allah Teâlâ'dan size inen apaçık Ayetlerden etkilenmez. Bu sözde Yahûdîlere pek kuvvetli ve pek mükemmel tarzda azarlama ve hakaret var. Mü'minlere ise bunların durumundan sakındırma ve sakınmaya teşvik var. Yahûdîler durum itibariyle taşlardan daha kötü. Zira Ayetlerden etkilenip faydalanmaya kabiliyetleri var ama Ayetlerdeki Dünya ve Ahiret yararlarına olan etkiyi kabul etmiyorlar. Taşlarsa sertliklerine rağmen etkileniyorlar. Buna rağmen Allah Teâlâ'yı; yaptıkları alçaklıklardan habersiz zannedip O'nu aldatmaya kalkışıyorlar.

۞ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

Allah Azîmüşşan bir bakış, bir hatırlama ve bir göz kıpırdaması kadar bir an dahi yaptıklarınızdan habersiz değil.

۞ أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ ۞

75.Ayet: Hak Teâlâ İsrail oğullarına iyiliklerini, Onlara olan türlü nimetlerini anlattıktan ve yine Onların zalimliklerini, taşkınlıklarını ve nimetlere nankörlüklerini bahsettikten sonra, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Îman ehli olan arkadaşlarını; Yahûdîlerin Îman edip Allah Rasulüne itaat etmelerini ve kendileriyle kardeş olmalarını temenni etmelerinde yanıldıklarını haber verip uyarmayı murad etti. Yani ki, isteyip arzuladığınız şey imkânsızdır. Onların size Îman edeceklerini mi arzuluyorsunuz? Halbuki, siz onların durum ve karakterlerini biliyorsunuz.

۞ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ۞

Sizler sağlam yollardan çokça duyup bilmektesiniz ki, Onların geçmişinden bir gurup kendilerine inen Allah'ın Sözü olan Tevrat'ı duyup okuyorlar ama Onda yazılı olan Peygamberimiz Muhammed'in (s.a.v.) niteliklerinden rahatsız olup peygamber olarak gönderilmesine tahammül edemiyorlardı.

۞ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Sonra O'nun zamanı yaklaşıp bazı belirtileri ortaya çıkınca anlıyorlardı ki, Bu Muhammed (s.a.v.); Kitaplarında müjdelenen Peygamberin ta kendisidir. Derhal Allah'ın Kitabı Tevrat'ı değiştirmeye koyuluyorlar, hem de Müjdelenen Zatın O olduğunu bildikleri halde hased ve inatlarından dolayı Allah'ın Kelamını tahrif ediyorlardı.

Ve yine onlar kendi içlerinden Müjdelenen Peygamberin Bu Zat olduğunu ama Araplardan geldi bizden gelmedi diye inat ve haset ettiklerini de biliyorlardı. Onlardan öylesi de var ki, Dünyevî çıkar için inanır gözükür fakat içinin pisliğinden ve karakterinin alçaklığından dolayı içten inanmaz. Böyle olanları; onların en alçaklarıdır.

۞ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ۞

76.Ayet: Bunların pisliğinin alameti şudur: Îmanlarında samimi olan Mü'minlere rastladıklarında; "Sizin Peygamberinize Îman ettik. Şüphe yok ki, Tevrat'ta müjdelenen Peygamber O'dur. Rabbi katından getirdiği her hususta O'nu tasdik etmekteyiz" dediler. Ama kafirliklerini saklamayan ısrar ve inatçılara bu münafıklar rastladıklarında; her bir gurup diğerine şikâyette bulunup akıl almaya çalışarak şöyle diyordu: Ey Yahûdîler ne yapabilirsiniz? (Durmayın, bir şeyler yapın.) Tevrat'ta müjdelenen Peygamber Bu. Görüyor musunuz Bu Adamın işini? Nasıl yücelip yükseliyor. Ve bir kısmı diyordu ki, Allah'ın size Kitabında açıp haber verdiği O'nun ahlakını ve vasıflarını onlara anlatacak mısınız ? (Bunu asla yapmayın).

۞ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۞

Çünkü sizin bu durumunuza bakarak fırsat bulur ve sizinle tartışıp sizi alt ederler. Bu bize utanç verir. Kitabınızı tahrif edin ve O'nun niteliklerini inkâr edin, söylemeyin.

۞ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

Ey atalarının dîni üzerinde dîndar Yahûdîler! Bu adam konusunda düşünüp aklınızı işletmeyecek misiniz? İşte bu gibi saçmalıklar Yahûdîlerden ortaya çıkıp durdu. Sonunda farklı guruplara bölündüler.

۞ أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۞

77.Ayet: Ey Sevgili Peygamber! Yahûdîler hakkında bize vekaleten hayret uyandıracak tarzda konuş ve de ki, bu akıl ve anlayış karakteri üzere yaratılanlar bilip anlamıyorlar mı ki, ezel ve ebed var olan ve her şeyi kuşatan ilmi ile Allah Teâlâ; inat, kibir, inkâr ve kafirlik gibi tüm gizlediklerini ve ağızlarından çıkan ve kalplerindeki bulunan inançlarına aykırı konuşmalarını tamamen biliyor.

Yahûdîlerin ilim sahibi olan dîn adamlarının durumu daima bu münafıklık olmuştur. Dilleri ile konuştukları; kalplerindekine asla uymaz.

۞ وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۞

78.Ayet: Onlardan bir de ümmî olanlar (tahsil yapmayıp analarından öğrendikleri ile kalanlar) var. Allah'ın Kitabını, Onun indirilişini, Peygamberin gönderilişini ve Kitapta bulunan emirleri ve yasakları bilmezler. Sadece Dünyalık kuruntuları gibi Dîn konusunda da arzu ve isteklerince kuruntulara sahiptirler. Bilgileri; başlarında bulunan reis ve ruhbanları taklit etmekten başka bir şey değil. Dînin inanç konularında hakkı batıldan seçecek akıl sahipleri değiller. Allah'ın Kitabını tahrif eden alîmlerini seçmekte de yoğun bir zandan başka bir şeyleri yok. Bu bozuk zanları sebebiyle Allah'ın Yüce Peygamberine Îman etmezler. Kendileri sapkın olup tahrifatta bulunarak peşlerine taktıklarını da yoldan çıkaran bu kimseler azabın en şiddetlisini hak etmişlerdir.

۞ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۞

79.Ayet: Murada ermeğe yaklaşılmışken, makamların en yükseği olan Yüce Varlığa kavuşma makamından mahrum olma, Ahirette bu Yüce İlâhî huzurdan Cehennem çukuruna atılma ve ebedî hürriyetten sonsuz esarete çevrilip sevk olunma gibi korkunç son ve çetin azap; Allah'ın Kitabı Tevrat'ı bozup değiştirerek alçak görüşlerini oraya yazıp biraz para, birtakım hediyeler ve bahşiş almak ve yazdıklarının değerini artırmak için "Bu Allah katından inen kitaptır." diyenlerindir. Böylece kendilerini güvenilir ve dîn işlerinde alîm bilerek yanlarına gelen zayıf ve zavallılardan biraz menfaatler elde ederler.

Nitekim zamanımızda şeyhlik yapan (Dîn konusunda cahil, Şeriat ve tarikat, hakikat ve marifet ve diğer konularda taklid ve tahminden başka nasibi olmayan) çoğu kimseler; benzeri yollarla etraflarında dolaşan sıradan Mü'minlerden benzeri yararlar sağlarlar. Allah Teâlâ onlara adaletiyle muamele etsin. (Durumlarımızı; durumların en iyisine çevirsin, Dünya ve Ahiret güzellikleri versin.)

İlâhî kahrın ve hışmın sonucunda düşülen mertebelerin en kötüsü ve İlâhî Lütuf ve Cemâl'den en uzak olan bir mertebe olunca "Veyl"i Hak Teâlâ birkaç kez tekrarladı ve Yüce Huzurundan kovulup lanete uğramaktan korkup ürkenleri bundan sakındırmak için buyurdu:

۞ فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ۞

Allah'ın Kelamı Tevrat'ı tahrif ettikten sonra elleriyle yazdıkları türlü kafirlikleri Allah'a isnad iftirasında bulunan lanetli alçaklarındır Veyl ve iğrenç faaliyetleri ile kazanç kazananlarındır Veyl yani; en kötü mertebe ve en korkunç azab.

۞ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً ۞

80.Ayet: Şu da onların iğrenç saçmalıklarındandır ki, zavallı Yahûdî halkı; Mûsa (a.s.) zamanında Allah Azıîmüşşan'ı bırakıp buzağı heykeline tapan ve onların izinden giden Yahûdîlerin Allah'ın gazabına uğrayıp azabına duçar olacaklarını öğrenip endişelendiklerinde; İkiyüzlü ve çıkar peşinde koşan dîn adamları onların İslâm'a dönmelerinden korktukları için dediler ki, bize Cehennem ateşi atalarımızın buzağıya taptıkları kadar yani; kırk gün gibi belki daha az sayıda birkaç gün dokunacak. Sakın endişe etmeyin ve önemsemeyin.

۞ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

Ey Peygamberlerin en Kamili! Onlara; yalanlarını ve seviyesizliklerini bildirmek için de ki, Allah'tan size; Kitabınızda indirilmiş ve Cehennemin sizi yakmayacağına dair kesin bir söz mü aldınız? Biz inanır ve tasdik ederiz ki, O'nun böyle bir sözü varsa Allah Teâlâ asla sözünden vazgeçmez, kesin olarak yerine getirir. Yoksa, böyle bir şeyin olmadığını bile-bile Allah'ın kahır ve intikamına karşı cahillik yapıp Allah'a iftira mı ediyorsunuz? O durumda da bilesiniz ki, iftiranızı cezasız bırakmaz.

۞ بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

81.Ayet: Sizin iddianızın aksine şunu; Allah'ın değişmeyen ve süregelen Sünnet-i Seniyyesi ve değişmez Metodu olarak biliniz ki, kesinleşmiş ve var olan gerçek böyle değil. Kim; hak ve hakikattan uzaklaştıran bir kötülük ve ahlaksızlığı işler ve onun bu pis yanlışı kendisini vazgeçmemesi sebebiyle tamamen sarar, o da bu günaha büsbütün batmakla tam bir lanetli olursa işte bu ve bunun gibi kötülüklere mağlub olup yanlışları sebebiyle Hak Yol'dan (İslâm'dan) uzaklaşanlar Cehennem ateşi sakinleridir. Onlara oradan kurtuluş yok. Allah'ın dilemesi olarak hep orada kalacaklar.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

82.Ayet: Sadece, Allah Azıîmüşşan; Mutlak (Sonsuz, Sınırsız ve Bağımsız) Tek Varlıktır diye bilen ve O'na Îman edip tasdik eyleyen, kesin bilgi ve kalpten tasdikle beraber tüm organları ile bu inancına dayalı yararlı işler işleyen kimselere gelince onlar; Allah Teâlâ'ya yakınlık makamına ve O'ndan ikram olunan tüm değer ve güzelliklere erenler ve bu yakınlık ve ermişlikten ayrılmayan Cennetliklerdir. Onlar orada; Allah'ın dilediği surette ebedî olarak yerleşip kalacaklar. Allah'tan başka

gaye ve murad yoktur. Çünkü O'ndan başka ilah (âmir, hâkim ve itaat olunacak) yok. Güç, kuvvet ve her şey ancak ve ancak Allah ile var. (Sahip O, sayılıp sevilecek O'dur (c.c.) Büyüklerimiz; büyüklüklerini ve görevlerini bildikleri müddetçe onlara saygı ve hizmet Allah Teâlâ'ya saygı ve hizmettir. Küçüklere olan Allah için sevgi de böyledir).

۞ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۞

83.Ayet: Ey Peygamberlerin en Kamili! Allah'a verdikleri sözleri ve yapılan sağlam anlaşmaları bozma niyyetlerini fark ettiğinde; İsrail Oğullarından tekrar sağlam söz aldığımız vakti Mü'min kullarıma anlat. Buyruğumuzu tamamlamak ve ahdimizi pekiştirmek tarzında onlara dedik ki: "Sizi yoktan var edip türlü incelikler ve iyiliklerde bulunan Allah'tan başkasına kulluk yapmayın. Sırf O'na kul olun, O'na yönelip yaklaşmaya çalışın. Zira O'nu hakkıyla tanımak bununla olur. Allah'ın vekilleri olarak varlığınıza sebep olan ve sizi yetiştiren baba ve ananıza davranışınızda güzellikler sergileyin ve karşılarında küçülerek hizmet kanatlarınızı onlar için yerlere döşeyin. Mallarınızı onlara harcarken ve organlarınızı onlar için kullanırken cömert ve yiğit olun.

۞ وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ ۞

Baba ve ana yoluyla size ilgisi olan akrabalarınıza da iyiliklerde bulunun. Baba ve ana himaye ve sorumluluğundan mahrum yetimleri ve çocukları ezmeyin, onlara şefkat gösterip ihtiyaçlarını temin edin. Kazanç, araç, gereç ve imkânları olmayan, geçinecekleri ihtiyaç maddelerini kazanamayan çaresizleri de görün, gözetin.

۞ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا ۞

Özetle tüm insanlara hatta sizin yardım ve lütuflarınıza ihtiyacı olmayan yabancılara dahi dostluk ve hoş geçimi işaret eden güzel söz ve ifadelerde bulunun.

۞ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۞

Var oluşlarına ve yaşantılarına dair emir ve yasaklarda bulunmamızdan sonra, tekrar diriltilip bize dönüşleri ile ilgili emirlerde bulunup onlara dedik ki: "Namaz görevinizi kamil ve tam olarak ortaya koyunuz ve Yaratan Rabbinize yönelme görevinizi aksatmayınız.

Namaz; Tevhîdin zirvesine gerçekleşen yükselişinizdir. Bu zirveye (İlâhî huzura) yükseliş ancak ve ancak Allah'tan gayri ile ilgiyi kesmek ve hiçbir şeyle meşgul olmamakla olur. Ve yine Allah'tan başkasını sevmek derdini sizden gideren, sizi cimrilikten arındıran, dahası sizi; Mevlâ'ya ermekten alıkoyan varlıklarınızı sevip durmaktan kurtaran zekâtı tam olarak verin."

۞ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ ۞

Ey Yahûdîler! Tüm bunlardan sonra emir ve yasaklara uymayı ağır görüp bu ahdi de bozdunuz. Sonra bunlara uymaktan tamamen vazgeçip Ayetleri arkanıza attınız. Allah Teâlâ'nın:

﴿ ۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا... ۞ ﴾

Bu Ayette kendilerinden övgü ile bahsettiği; sizden bazı kimseler müstesna.

۞ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ۞

Hulasa sizler haktan uzaklaşmaya devam ediyorsunuz. İşiniz, gücünüz Haktan yüz çevirmek ve Hak ehlinden kaçmaktır.

۞ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ۞

84.Ayet: Nasıl Haktan yüz çevirip uzaklaşmazsınız ki, bir vakit sizden; zulüm ve haksızlık yaparak, Dînî bir gerekçe olmaksızın birbirinizin kanlarınızı dökmeyeceksiniz, varlığınızın parçaları olan yurttaşlarınızı yurtlarınızdan çıkarmayacaksınız diye sizden sağlam söz aldık. Bunu kesin biliş ve görüşlerinizle onayladınız, hepiniz top yekûn buna razı oldunuz fakat, bu ahdinizi de bozdunuz. Bu yaptığınız işin çirkinliğini hatırlayın.

۞ ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ ۞

85.Ayet: Sonra siz ey ahmak, pis, fesatçı, zalim Yahûdîler! Kesinlikle yapılan bu sözleşmeniz sonrasında haksızca kendi adamlarınızı öldürdünüz, yurt ve yuvalarına ısınmış olan sizden bir gurubu yurtlarından çıkardınız, zulmedip sürgün ettiniz.

۞ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۞

O masumlara karşı Dînî hukümleri arkaya atıp haddi aşan zalimler olarak günah ve tüm çirkin davranışlarınızda; zalimlerle dayanışma içerisinde bulunuyordunuz.

۞ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ ۞

Sürgün ettiğiniz bu masumlar düşman eline düşmüş esirler olarak size geldiklerinde ahdinizin bir parçası olarak ahde vefa gösterip fidyelerini vererek kurtarıyordunuz. Hem de fidye vermek sizlere farz değil bir tavsiye iken (bu güzel davranışı yapıyordunuz).

۞ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۞

Halbuki ağır haramlardan olan cana kıymak ve onları yurtlarından çıkarmak size haram kılınmış ama siz bunlarla ilgili ahdinizi bozuyordunuz.

۞ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۞

Şimdi sizler fidye konusundaki ahdi yerine getirmek, insanları öldürmemek ve onları yurtlarından çıkarmamak hususundaki ahdi yerine getirmemekle Allah'ın Kitabının bazı yerlerine inanıp bazı yerlerini inkâr mı ediyorsunuz? Halbuki Allah katından indirilen ahitlerin aralarında fark ve uyuşmazlık yoktur.

۞ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ ۞

Bilesiniz ki, ey zalim ve azgınlar! Sizden her kim Allah'ın Kitabında olan emir ve diğer hukümler arasında ayrım yaparak tefrika çıkarırsa muhakkak onun cezası Dünyada rezil edilmek ve insanlar içerisinde istenmez duruma düşürülmektir. Adaletin ve cezanın tam olarak uygulanacağı Kıyamet Gününde ise Allah'a olan ahitlerini bozan bu kimseler azabın en şiddetlisine; kurtuluş olmaksızın varlık âlemindeki Cehennemin dibine sevk olunacaklar.

۞ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

Varlıkların tamamını, gizli-aşikar, yaş ve kuru her şeyi kuşatan Arşın üzerinde Hâkimiyetini Kuran Allah Azıîmüşşan; yaptıklarınızdan habersiz değil, aksine iş, durum ve tüm davranışlarınız O'nun huzurunda apaçık ve O'na malumdur. Sınırsız, benzersiz ve her şeyi kuşatmış olan ilmi ile her şeyi bilir. Asla hiçbir şey bilgisi dairesinin dışında değildir.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞

86.Ayet: Doğruluk ve dürüstlük yolundan pek uzak olan bu kimseler; ebedî hayatın, sonsuz nimetlerin ve yüce lezzetlerin yurdu olan Ahiret karşılığında; geçici ve değeri düşük olan Dünyayı satın aldılar. Çaresizlik âlemi olan Cehennem azabı bir an hafiflemeden onlara uygulanacak, Dünya ve Ahiret çaresizlik içinde kalarak yüzleri kararacak, muradlarına eremeyecek ve hiçbir yardım göremeyecekler.

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ ۞

87.Ayet: Ey Peygamberlerin en Kamili! İnanan kullarıma; Yahûdîlerin yaptıklarından ders almaları için yaptıkları iğrençlikleri anlat. Kendilerine tarafımızdan Peygamber olarak gönderilen Mûsa'ya (a.s.) Dünya ve Ahirete dair tüm yararları içinde bulunduran Tevrat Kitabını verdik. O'na inen bu Kitabımızı inkar ettiler, her peygambere yaptıkları gibi O'nu yalancılıkla suçladılar. Mûsa'nın (a.s.) görevi ifa edip ölmesinden sonra ardından peş peşe peygamberler gönderdik. Allah'ın peygamberleri tarafından ortaya konan apaçık Ayetleri, kesin delilleri, karşılarındaki tüm iddia ve belgeleri ezip geçen üstün mucizelerle gelen tüm davetçilerimizi, kendilerine gelen bütün hak ve hakikatleri; dönüp bakmadan inkâr ettiler. Hak Yolunda canlarını feda eden, sağlam ve güvenilir bu zatların vefatından sonra onlara peygamber olarak İsa'yı (a.s.) gönderip O'na; insanların Dünya ve

Ahirete dair tüm işlerini ve muhtaç oldukları her şeyi açıklayıp anlatan üstün mucizeleri ve apaçık belgeleri verdik.

۞ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۞

Bir de O'na ayrıcalık bahşedip pak ve kutsal ruh vererek destekleyip kuvvet sahibi eyledik. Fâni alemin rezilliklerinden uzak olması sebebiyle Sema'ya yükselttik. Buna rağmen Bu Zatı öldürmek istediler ama başaramadılar.

۞ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ۞

Şimdi ey emir tanımayan, anlaşmaları bozan ahmak Yahûdîler! Sizler zalimler ve taşkınlık yapan cahiller değil misiniz? Sizleri eğitip düzgün insanlar yaparak Hak Yola erdirmek üzere her bir peygamber geldiğinde canlarınızın istemediğini getirmesi sebebiyle peygambere kafa tutup horlayacaktınız öyle mi? Özetle sizler; Mûsa ve İsa (a.s.) gibi birçok peygamberi (a.s.) inkâr ettiniz. Zekeriyya ve Yahya (a.s.) gibi pek çok peygamberi de (a.s.) öldürdünüz. Bir toplum ki, halleri bu. Bunlardan; Allah'ın Kahır ve Gazabından kurtuluşa ermeleri ve rahmete ulaşmaları asla umulmaz.

۞ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۞

88.Ayet: Ey Muhammed ve ey Tevhîd Davasını tamamlamakla görevli en Kamil Rasûl! Bunlar Sana ve Seninle beraber olan Mü'minlere son derece düşman olduklarından; kendilerini Îmana ve İslâm Dînini tasdik etmeğe çağırdığında; Kalplerimiz kalın perdelerle kaplı. Davetin ve anlattıkların oraya ulaşamaz. Bizleri; Seni dinlemekten ve duymaktan mazur gör, sözünü kavrayamıyor, manasını anlamıyoruz. diyerek dalga geçtiler. Ey peygamberlerin en Kamili! Onları azarlamak ve yermek için de ki, kesin olarak biliyorsunuz ki, kalbiniz Îman ve İslâm için yaratılmış bir kaptır. Oraya Îman'ın girmesini engelleyecek hiçbir perde ve örtü yoktur sadece engel olarak inadınız, İslâm Dîni'ne olan hasediniz ve O'nun yayılmasına daralmanız var.

۞ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ ۞

Ve hatta onları kafirlikleri ile baş başa bırak, terk et onları. Zira Allah Teâlâ; karakterlerine yerleşmiş olan şirk ve kafirliklerinin uğursuzluğu sebebiyle Müntekım (intikamını alan) İsmi gereği onlara lanet etti ve onları; yüce Huzuru olan rahmet sahasından uzaklaştırdı. Allah'ın Müdıl (sapıklıkları içerisinde bırakan) ve Müzil (alçaltıp perişan eden) İsmi altında ezilmeğe mahkûm olmuşlardır.

۞ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ۞

Yahûdîlerin durumu bu olunca içlerinden pek azı Îman edip Allah'ın Varlığını ve Birliğini tasdik yolu olan Tevhîd'e ererler. Îmana eren bu zatlar; üzerinde

yaratılmış oldukları asıl ve öz karakterin yani; İslâm fıtratının gereğini ortaya koymuş ve hakkını vermiş olurlar.

Bu seçkin insanları Allah Teâlâ; şu Ayetiyle anlatmaktadır:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا... ﴾

﴿ وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ﴾

89.Ayet: Velhasıl bu azgın Yahudîlerin Îman etmeleri umulmaz. Yine bu Yahûdîler inat ve ısyanlarının çetinliğinden ve İslâm'ın doğmasına hasetlerinin aşırı olduğundan dolayı, kendilerine Allah katından kesin bilgileri, hayatî hukümlerin ve hakikatlerin, Dîn'in itikad meselelerinin tamamını içeren, kendisine karşı olan her türlü hasmı aciz koyan ve gelip geçen tüm peygamberleri ve onlara inen kitapları ve yanlarında olan Tevrat'ı ve içindeki hakikatlerin tamamını tasdik eden O Muazzam Kitap; Kur'an-ı Hakîm geldiğinde hak olduğunu kesin olarak bilmelerine rağmen; evet bilip anladıkları Bu Kitab onlara geldiğinde O'nu inkar ettiler. Halbuki, Bu Kitabın gelmesi öncesinde çağdaşları olan şirk ve küfür ehline karşı Allah Teâlâ'dan bu Kitap hürmetine zafer diliyorlar, gelecek olan son Peygamber, Kamil Dîn; İslâm ve Bu Yüce Kitapla müjdelenip kuvvet buluyor ve teselli oluyorlardı. Hiç şüphe yok ki, böyle bir Kitabı; sırf hak karşısında inat etmeleri, benlik ve büyüklük taslamaları sebebiyle inkâr ettiler. Kendilerine uğursuzluk sebebi olan bu inkârları yüzünden de Allah Azıîmüşşan'ın gazabını kazanıp Tevhîd yolundan uzaklaştırıldılar ve türlü zararlar ve perişanlıklarla Cehennem ateşinde ebedî kalmağa mahkûm oldular. Allah Azıîmüşşan'ın gazabından yine Kendisine sığınırız.

﴿ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴾

Umum kullarını; yolların En Düzgün olanına sevk eden Allah Teâlâ'nın laneti; nimet ve rahmetinden uzaklaştırıp mahrum koyması devamlı olarak kafirlerin tamamının üzerine inip dursun. Onlar; kullara karşı kibirlenip kafa tuttular, daima Hakka karşı inat ettiler.

Hak Teâlâ bunların iğrenç huylarını hayli bahsettikten ve çirkin tavır ve davranışlarını çokça saydıktan sonra ayıplanmaları ve azarlanmaları için güzel bir söz söylemeyi murad etti ki, Îman eden kullar bunu anlayıp ders yapsınlar ve gafiller de anlamlı bu güzel söz sebebiyle uyansın ve dikkatli olsunlar. Özetle beyan etti ve dedi:

۞ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۞

90.Ayet: O Yahûdîlerin; karşılığında canlarını sattıkları şey ne kadar kötü. Zira Allah'ın indirdiği Kitabı bırakıp kendilerini O'nu inkâr edip kâfirlik yapmayı satın aldılar. O Kitapla sahip olacakları ma'rifetler, mükaşefe ve müşahedelerden (Cennete erme, Allah'ın Cemâlini görme nimetinden) kesin olarak bildikleri ve hiç şüpheleri olmadığı halde vazgeçtiler. (Rabbiniz O Kitabı) Îman ve İslâm'a ermeye kabiliyetleri olanlara; Hak yoldan sapanları kurtarmak gayesiyle indirdi. Bu inkârları; son derece inatçı ve azgın olduklarından oldu.

۞ بَغْيًا أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۞

Evet, onların bu kâfirlikleri; bütün kabiliyetleri toplayıp huzura getirmeğe Kadir Olan Allah Zülcelâl'in; seçkin kullarından dilediğine hiçbir sebep ve maksat olmaksızın peygamberlik gibi bir ikramda bulunmasından, onların da buna karşı azgınlık, taşkınlık ve haset yaptıklarından dolayıdır. Allah'ın seçkin kulları ise Allah'a bağlılık ve hizmet uğrunda varlık ve benlikleri yok olup ortadan kalkmış kimselerdir. O seçkin kullar Allah'ın Varlığında öyle yok oldular ki, onlar için Allah'tan başka hiçbir şey yoktur.

۞ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞

Bu lanetliler Allah'ın peygamberlerine karşı hasetlenip Allah'ın rahmet ve nimetlerinde de cimrilik yapmaları ve bu suçları devamlı işlemeleri sebebiyle; intikam Sahibi olan Allah'ın ağır ve yoğun gazabına uğradılar. Allah'ın Müntekım İsmi tecelli etmekle o lanetlilere büyük gazabı ve azabı dilediği kadar gerçekleşmiştir. Allah'ın Peygamberini; Kitabını ve Dînini beğenmeyip tahkir etmeğe çalışan tüm kafirlere Dünyada ve Ahirette onları hor edici ve alçaltıcı azap var. Dünyada onlara rezillik, değersizlik, çaresizlik, ağır vergiler altında ezilmek, her türlü aşağılanma, zarar ve iflaslar var. Ahirette ise yüksek huzurdan kovulup her türlü nimetten mahrum olma var. Bundan daha zorlu azap yoktur. Halbuki, insan olarak yaşayıp iyi kul olarak varanlara Orada; yüksek huzur (ve sonsuz hayat ve sayısız nimet) var.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۞

91.Ayet: Yahûdîlere; vaaz ve öğüt vermek üzere; huy ve davranışlarınızı tertemiz yapmak için Allah'ın indirdiğinin tamamına Îman edin dendiğinde, son derece kâfirler ve kafa tutup yan çizen insanlar oldukları için dilleri tutulup duraklar ve sonra bile bile kâfirlik yaparak derler ki,

۞ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ ۞

Allah katından bize indirilenin (Tevrat'ın) tamamına inanırız. Kendi Kitapları dışında kalanı inkâr ederler.

۞ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ ۞

Halbuki, Bu Kur'an Hak Teâlâ'dan, hak olarak, hak ve gerçek olan Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Hakkı açığa koyması için indirilmiştir. Hem de yanlarındakini (Tevrat'ı) tasdik edip çoğu hukümlerde ittifak ettiği halde. Onlar bunu biliyorlar ancak iğrenç huy, bozuk karakter ve pis hayallerine yerleşmiş olan inat ve hasetlerinden dolayı Bu Kur'an'ı inkâr ediyorlar. Birbirine sahip çıkıp birbirini destekleyen iki şeyden birine Îman, diğerine de Îmanı gerektirirken bunlar aşırı inat ve şuurluca kâfirlikleri sebebiyle Bu Kur'an'ı inkâr etmekte ısrar ettiler. Bu gösteriyor ki, Onların Tevrat'a Îmanları yok. Her ne kadar ağızlarıyla inandıklarını söyleseler de tüm iş ve icraatları gösteriyor ki, O'na inanmıyorlar.

۞ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Ey peygamberlerin En Kamili! Onları bağlamak ve susturmak için onlara söyle: Ey Yahûdî dîndarlar ve ey Tevrat'a inanıp O'nu tasdik edenler! Eğer Tevrat'a inanıp O'ndaki hukümlerin tamamını tasdik ediyorsanız niçin Tevrat'ı taşıyıp O'ndaki hukümlerle icraatta bulunanları özellikle de Allah'ın peygamberlerini öldürüyordunuz. Hak ve gerçek şu ki, sizler Tevrat'a inanmayan kâfirlersiniz. Çünkü O'nun gerektirdiği hayat tarzına karşı çıktınız ve O'nunla hukmeden peygamberleri inkâr ederek öldürdünüz.

۞ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ۞

92.Ayet: Ey Muhammed! Eğer kâfirliklerini kabul etmezlerse onlara Ayetimi oku: Katımızdan Mûsa (a.s.); Tevrat'ta bulunan apaçık Ayetlerimizi, Tevhîd ve Îman yolunu açıp gösteren belgelerimizi sizlere getirdi fakat sizler O'nu inkar ettiniz, Ayet ve mucizelerimizi kabul etmediniz. Sonra da sizi olgunlaştırmak, fayda dolu diğer emirleri Bizden almak için Tur'a gitmesinin ardından rezil bir nesneyi; Samiri'nin yaptığı buzağıyı ilâh edindiniz. Hulasa sizler olgun insan olma yolundan, Hak Caddesinden sapan ve Allah'ın sınırlarını aşan zalimler toplumusunuz.

۞ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا ۞

93.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Onları büsbütün susturmak istersen şunu hatırlatıp Bana vekaleten de ki, ey Kitabımızı inkar edip ahdlerimizi bozanlar! Bizimle sağlam bir sözleşme yaptınız sonra ondan vazgeçtiniz. Verdiğiniz sözü yerine getirmeniz için Tur Dağını yerinden koparıp kaldırdık, asılı nesne gibi başınızın üzerinde tuttuk. Zorlayıp Egemenliğimizi göstererek size; Peygamberinizin tüm emir ve yasaklarına tam bir gayret ve ciddiyetle sarılıp riayet edin ve Kitabın içindeki tüm hakikat ve ma'rifetleri görüp açığa koyarak kabullenmek duygusuyla duyup dinleyin, dedik.

۞ قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۞

Tüm bunlara rağmen açıktan; bize buyrulan ve yasaklanan her şeyi duyduk deseler ve halk yanında yapıyor görünseler de kalplerinde taşıdıkları fitne ve kâfirlikleri, tutum ve davranışlarıyla âdeta bizler; Hakka baş kaldıran ısyankârlarız dediler.

۞ وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ۞

Görüşlerinin bozukluğu, karakterlerinin alçaklığı ve düşük seviyeli olmalarının neticesi olan bu ısyanları sebebiyle kalpleri buzağı sevgisiyle dolduruldu. Yani Tevhîd, Îman, kesin bilgi ve ma'rifet mahalli olan kalplerinde; süs eşyalarından mamul buzağıya sevgi ve hayranlık duydular. Bu ise onların açıkça kâfirlik yapan, Allah Azîmüşşan'ı, O'nun peygamberlerini ve kitaplarını inkârcılar olmalarının iğrençliği sebebiyledir. Onlar; Hakkın görünmesini sadece bir varlığa ait kıldılar (buzağıda bir harika görerek ona ilâhlık verdiler. Halbuki, bütün eserler ve eserlerdeki her şey Allah'ın izni ve yaratması iledir.) ve her şeyi böylece inkar ettiler. Buna rağmen Mûsa'ya (a.s.) inandıklarını iddia ediyorlar.

۞ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Ey peygamberlerin en Kamili! Onlara anlamlı söz söyleyip azarlayarak de ki, Allah'a (c.c.) şirk koşmanızdan, Allah'ın kitaplarını ve peygamberlerini inkâr etmenizden ve haklı hiçbir yanı olmadığı halde onları öldürmenizden ibaret olan bu Îmanınız ne kötü. Şayet Mü'minleriz iddianızda doğru iseniz (tüm bunlar ne demek oluyor? Tevrat'a Îman hiç bu kâfirlik ve zalimlikleri yaptırır mı?).

İnsanlar arasında Yahûdîlerin "Cennete Yahûdîlerden başkası asla giremeyecek" demeleri yaygınlaşıp İslâm Dînini kabul etmeye karar verip yönelenlerin çoğunun vazgeçmesi ve zayıf Müslümanların bu sebeple üzülmeleri neticesinde Allah Teâlâ bu iddiayı ortadan kaldırmağa işaret ederek Sevgilisi olan Rasûlüne seslenip buyurdu:

۞ قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ ۞

94.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! O Yahûdîlere de ki, eğer şehidlerin, Allah'a ait her konuda arif ve alîm olanların, fena ender fena makamına erenlerin (Allah'ın Varlığında tamamen yok olanların), sadıkların, emînlerin ve varlıkları İlâhî Ebedilikle ebedileşen kulların makamı olan Ahiret Yurdu; Vahid, Ehad, Ferd ve Samed olan Allah katında sırf sizin ve

۞ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ ۞

diğer dînlere mensup insanların payı olmaksızın sadece size aidse; oranın lezzetlerine sizi götürüp ulaştıracak olan ölümü samimi ve candan dileyip arzulayın. Nitekim Allah'ın Varlığını ve Birliğini iyi bilen ve idrak eden, Îman ehlinin önde gelenleri; durum ve vakitlerinin çoğunda ölümü arzularlar.

Ashab içerisinde Allah'ın rızasına ermiş olanların en Büyüğü olan Hz. Ali (k.v.) şöyle dedi: Allah'a yemin ederim ki, Ebu Talibin Oğlu (Ben) ölümü; çocuğun annesinin göğsünü arzulamasından fazla arzular (arzulamaktayım). Ve yine dedi ki (a.s.) ölümün üzerime düşmesine veya benim ölüm üzerine düşmeme aldırmam. Şiirinde de buyurdu: İkram olarak Allah bizi ölümle mükafaatlandırsın, çünkü ölüm bize her iyilikten iyi ve şefkatlidir. Canları eziyetlerden kurtarmaya ve yurtların en şereflisi olan Ahirete kavuşturmaya koşar durur.

Hz. Ömer (r.a.) şehid edilmesi öncesinde şöyle dedi: Şu an (en mutlu ânım) sevgililerime; Yaratılmışın En Sevgilisi Hz. Muhammed ve Arkadaşlarına kavuşuyorum.

۞ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

Ve ey Yahûdîler iddianızda doğru iseniz sizler de ölümden korkmayın.

۞ وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞

95.Ayet: Allah'a yemin ederim ki, o Yahûdîler; kendileri elleriyle işledikleri iğrenç günahlar ve uzun emel, alçak şeyleri tatma, mal, makam, insanlar arasında itibar ve kuruntular peşinde koşma ve onlara üstünlük taslama gibi yanlışlıkları yüzünden asla ölmeyi istemezler. Görmez misin ki, onlar kendilerini ölüme götürecek bir belanın inmesi anında Allah'a yönelip tevbe ederler, o belayı kendilerinden kaldırıp huzura çıkarmasını isterler ve üzerinde bulundukları ölümcül durumdan rezilce kaçarlar. Kullarının sırlarını ve içlerinde gizli olan her şeyi Kuşatan Allah, İlahî sınırları çiğneyip çıkan, kalplerinde olmayanı ağızlarıyla var diye söyleyen zalimleri pekala bilmektedir.

۞ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۞

96.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Eğer durumlarını inceleyerek sırlarını ve içlerinde dolaşan fikir ve niyetlerini açığa koysan; Vallahi Yahudîleri sürekli yaşamaya (hiç ölmemeye); insanların en düşkün olanları ve hatta Dünya hayatından başka hayat yok zanneden kâfir ve müşriklerden de düşkün ve istekli olarak görürsün.

۞ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ ۞

Dünyaya aşırı düşkünlüklerinden dolayı her bir Yahûdî arzu eder ki, kendisine bin yıl ömür verilse.

۞ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ ۞

Halbuki, bu arzusu üzere son derece uzun ömürlü olmak; onu azaptan uzaklaştırmaz aksine bu âlemde birikimlerinin artması sebebiyle uzun ömürlü olması onun azabını artırır.

۞ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞

Onları yaptıkları karşılığında cezalandıracak olan Allah Teâlâ; ömürleri boyunca yaptıkları her şeyi Görendir. Çünkü hiçbir an, hiçbir şey O'nun bilgisinden gizli kalmaz.

Bu ve benzeri Ayetlerin inmesi, İslâm'ın ortaya çıkıp yüce yetkisinin yayılması ve şanının yükselmesi, Kur'an'ın da inerek tüm kitapların ve dînlerin huküm ve görevlerini sonlandırması sonunda Yahûdîler sarsıntı içine düşüp çokça rahatsızlanınca, Allah'ın Rasûlüne (s.a.v.); Kendisine vahyi getiren meleği sordular. Sevgili Peygamber (s.a.v.); Kardeşimiz Cebrail (a.s.) diye cevap verdi. Yahûdîler dediler ki, O bizim eski Düşmanımızdır. O'nun bize düşmanlık yaparak gelmesinin ilki değil bu. Önceden de dînimize suikast ederek defalarca geldi. Allah Azıîmüşşan da Sevgili Kuluna şöyle buyurdu:

۞ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

97.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Sana Kur'an'ın indirilmesine vasıta olan; vahyimizin Emîni Cebraîl'e düşmanlık davasında bulunan herkese söyle; Onu düşman edinmenize asla yüzünüz olamaz. Buna hiçbir yol ve sebep yok. Çünkü O (a.s.); Îman ve İslâm'ın Korunaklı sarayı, vahiy ve ilhamın indiği Muazzam Makam olan Kalbine Kur'anı; Allah'ın izni ve O'na bunu vermesi ve vahyi ile indirdi. Bunu kendiliğinden yapmadı. Asla Allah'a düşmanlık yapılmaz ama eğer bu yüzden düşman edinecekseniz Cebraîl'i değil, Allah'ı düşman edinin. Zira hakikatte Âmir olan ve Bunu İndiren O'dur (c.c.). Kur'an kendinden önce gelen tüm kitapları ve peygamberleri tasdik edip Îman ve Tevhîd yoluna erdiren, Kendisi ile yol bulup hakka eren Mü'minleri Allah'ın nimetleri ile daima müjdeleyen kılavuzdur.

Allah Teâlâ bizleri; o erenlerden ve izlerince gidenlerden eylesin.

۞ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ۞

98.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Söyle onlara: Kim Allah'a verilen sözleri bozmakla, emirlerine yapışmamak ve yasaklarından kaçınmamakla Allah'a düşman olursa, meleklerin münezzeh olduğu şeyleri onlara nispet etmek ve peygamberlerle alay ederek, onları küçük düşürmeye çalışarak, onları öldürmek ve inkâr etmek suretiyle düşmanlık sergilerse özellikle Allah'ın katında yakınlık, emniyyet ve güven sahibi olan o iki meleğe; Cebraîl ve Mîkaîl'e yanlışlık nispet ederek düşmanlık yapanlar; bu hurafeleri (bozuk inanç, söz ve davranışları) sebebiyle Allah Azıîmüşşan'ı inkâr etmiş olan kâfirlerdir. Bilsinler ki, Allah da küfürleri ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle tüm kafirlerin düşmanıdır.

۞ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ۞

99.Ayet: Ey Makam ve Mazhariyyeti tüm Ahlak ve Sıfatlarımızı Kuşatan En Kamil İnsan! İkram ve rahmetimizin tam ve kâmil oluşu sebebiyle Sana; Îmanı, bütün

sırları, her inceliği ve tüm hakikatleri bilme yollarını açığa koyan Ayetlerimizi indirdik de kâfirlikleri ve inatları yüzünden onları inkâr edip yalanlamaya uğraştılar. Bunların; Allah'tan gelen Ayetler olduğu o kadar parlak ve açık ki, bunları ancak insanlık rütbesinden çıkmış fâsıklar; yani tevbe edip düzelmeleri mümkin olmayan bozuk kâfirler inkâr eder. Onların bu düşüklük ve bozuklukları aslında; Allah'ın Kitabına ve Peygamberine teslim olmadıklarından, Îman etmediklerinden ve Kitabın indirilmesine ve O'nu İndirene Îmansızlıklarındandır.

۞ أَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

100.Ayet: Onlar niçin; İlâhî sınırların icaplarından çıkan fâsıklar olmasın? Elbette fasıklardır. Zira onlar son derece cahil sapıklar olduklarından; Allah (c.c.) ve Peygamber (a.s.) ile tüm ahid ve sözleşmelerinde; yeminle bağlayıp desteklediklerini bu ahdi onlardan büyük bir gurup; fâsıklıkları, vefasızlıkları ve görevi yerine getirmemeleri sebebiyle terk edip arkalarına attılar. Sonra da bu İlâhî emir ve ahdi bozma (hastalıkları) tümüne bulaştı. Öyle ki, bunların çoğu Îman etmezler, peygamberlerin dillerinden dökülen ve kitaplarda olan emirlere ve kendilerinden alınan sözlere asla kulak vermezler.

۞ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

101.Ayet: Onların ısyanlarından ve inatlarından sadece birkaçı şunlardır: İnsanlar arasında ayrılık ve kargaşayı ortadan kaldırmak için peygamberler gönderen Allah (c.c.); Katından onlara bir peygamber; hem de kendilerine peygamberleri tarafından getirilen kitaplarını onaylayan, ellerinde bulunan Tevrat'ta bütün durumları açıklanıp haber verilmiş olan bir peygamber geldiği zaman; kendilerine Tevrat kitabı verilen Yahûdîlerden bir gurup Allah'ın Kitabı Tevrat'ı arkalarına atarlar, O'nun içinde bulunanın gereğiyle icraatta bulunmaz ve O'na dönüp bakmazlar. Öyle olurlar ki, sanki onlar; gönderilen peygambere aşırı düşmanlıkları ve inatlarından dolayı Kitaplarını hiç okumayan cahiller gibi davranırlar.

۞ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا ۞

102.Ayet: (Allah'ın Kitabını bıraktılar) Süleyman Peygamber'in (a.s.) saltanatına (muazzam idaresine) dair cinlerin azgın şeytanlarının kendilerine okudukları iftiralara uydular. Şeytanlar bunlara diyorlardı ki, O'nun (a.s.) saltanatı, insanlara, cinlere, vahşi hayvanlara, kuşlara ve rüzgarlara baskı yapıp hukmetmesi hiç şüphesiz sihirle yapılıyordu. Halbuki, Süleyman (a.s.) asla sihre bulaşan bir kâfir olmadı. Aksine O'nun şanı ve tüm işleri sadece gayb âleminden doğup gelen İlâhî vahiy ve ilhamlara dayalı idi. Fakat (cinlerin azgınları olan) şeytanlar meleklerin sırlarından bazı bilgiler kaçırıyorlar ve adi sebep ve araçlara; iş ve olayları (şu yıldız şöyle doğarsa bunun neticesi şu olur gibi şeyler diyerek) nispet ediyorlar ve

halka büyü ve sihirlerle Allah'ı unutturarak kâfirlik yapıyorlar ve Allah Azıîmüşşan'a bir kısım yaratıkları ortak koşarak O'na karşı kâfirlik yapıyorlardı.

۞ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۞

Bu şirk ve kâfirliklerinden sonra da her türlü kâfirliği, azgınlığı, ısyanı ve Allah'ın buyrukları çerçevesinden çıkarak hayvanlar gibi yaşamağa sevk eden sihri ve büyücülüğü insanlara öğretip duruyorlar. Özellikle de Bâbil Şehrinde hapsedilmiş olan Harut ve Marut adında iki meleğe inen bilgiden hırsızlık yapmağa çalışıyorlardı. Halbuki, o İki Meleğe indirilen bilgi kulların denenip imtihan edilmesi için sıkıntıya düşme konusunda tehlikeli bir tuzaktı. Şöyle ki:

۞ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۞

O iki melek; "Bizler, Alîm ve Hakîm olan Allah tarafından tabii adetler üstünde sihirle gösteri yapabilen iki meleğiz. Size öğüt ve tavsiyede bulunur ve deriz ki, biz imtihan aracıyız. Sakın sihir bilgisi öğrenmeyi dileme. Bizden sihir bilgisi alıp bizlere işlerde yetki nispet ederek kâfir olma." demedikçe insanlardan kimseye onu öğretmiyorlardı.

۞ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۞

Bu iki meleğin çokça nasîhatları ardından azgın şeytanlar o iki melekten; karı-koca arasını açacak sihir bilgileri öğreniyorlardı. Böylece karı-koca arasında Allah'ın yüce hıkmetine dayanan soy ve neslin korunmasını sağlayan sevgi ve bağlar yok oluyor. Evlenip yuva kurmanın gereği ortadan kalkıyor, En Doğru hayat Tarzı olan İslâm'dan sapılıyor ve Kusursuz Dîn'e zarar veriliyor.

۞ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۞

Ama onlar (büyücü şeytanlar ve onların çırakları) Allah Azıîmüşşan'ın dileyip takdir etmesi olmadan hiçbir kimseye zarar veremezler. Çünkü tüm âlemlerdeki saltanat ve idare O'nundur, her an ve her yerde sadece O'nun (c.c.) dediği olur.

۞ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۞

Velhasıl onlar kendilerinin akıllı ve bu sahada ilim sahibi olduklarını; etki ve yetkilerinin olduğunu iddia ederek dünya ve Ahirette kendilerine iğrenç bir zarar veriyorlar. Her iki alemde de bu yaptıklarının zararından başka asla kendilerine faydası olmaz.

۞ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۞

Rabbiniz Allah'a yemin olsun ki, Allah'ın Kitabını sihir ve büyü karşılığında satan Yahûdîler çok iyi bilmektedirler ki, bu alçakça alış verişi yapan kimsenin Ahirette hiçbir nasibi yoktur. İlimde kesinlik derecesine erseler ve akılları da hakikati

kavrasa idi bu değiş tokuştan uzak dururlardı. İlimleri hakka ermedi ve böyle bir ticaret yaptılar. Bu da gösteriyor ki, akıl sahibi olan alîmlerden değiller.

Hak Teâlâ bunları çokça ayıplayıp fazlaca cahilliklerinden bahsettikten sonra onları şiddetle kötüleyerek tekrar ayıplarını ortaya koydu ki, öğüt dinlemeye kabiliyetli olanlar bundan öğüt alsın, ders çıkarsın. Ve yine Hak Teâlâ yemin ederek onların yaptıklarının iğrençliğini şöyle ifade etti:

۞ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

Yemin olsun ki, sihirbazların; karşılığında kendilerini sattıkları şey pek kötüdür. Yani bunlar sihir karşılığında ruhanî lezzetlerinden, kendilerinin olacak (saadet kaynağı olan) ma'rifetlerinden, Hak ve hakikate eren ve erdiren yüce bilgilerinden vazgeçtiler. Zira sihir Allah Azıîmüşşan'ı, meleklerini, peygamberlerini ve kitaplarını inkâr üzerinde oluşup gelişiyor. Çünkü sihirle uğraşanlardan (duyulan) yaygın görüş şu: Kâfir olup pisliğe batarak bunda yoğunlaşmadıkça sihirleri etkinlik kazanmaz ve rağbet görmez. Fakat hakikaten alîm olup yaptıklarının iğrençliğini anlasalardı bu işe kalkışmazlardı. Hakikatte cahil olduklarından bunu yaptılar. Dolayısıyla cahillikleri ve anlayışsızlıkları gerçekleşmiş oldu. Buna rağmen Allah'a, peygamberlere ve kitaplara Îman ettiklerini iddia ediyorlar.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

103.Ayet: Eğer onlar ihlas yoluyla (bizler dahil her şey Allah'ındır demek suretiyle) Allah Teâlâ'ya Îman edip çekişip tartışmaksızın Allah'ın peygamberlerini ve kitaplarını tasdik etseler ve kendilerini Allah'ın yasaklarından korusalardı muhakkak Allah katından onlara gelecek olan az bir mükâfaat; onlar için Dünyadan ve Dünyadaki altın, gümüş ve tüm geçici parıltılardan çok daha hayırlı olurdu. Nitekim Allah'ın Varlığını ve Birliğini kesin olarak bilip tasdik eden Mü'minler için böyledir. Eğer bunun hayırlılığını bilselerdi asla Allah'ı inkar etmezlerdi. Fakat kâfirlik yaptılar ve cahillikleri kesinleşti. Dolayısıyla Hiçbir şeye yaramayan hayal ve düşlerinin gereği olan hususlarda uğraşıp duruyorlar.

Mü'minlerin; Rasûlüllah'a (s.a.v.) tüm durum ve olaylarda dönüp vardıklarında Bize bakar mısın? Anlamında:

۞ رَاعِنَا ۞

dediklerini Yahûdîler duyduklarında dediler ki, Bunlar O'na inanmıyor ve teslimiyet göstermiyorlar. Zira O'nunla konuşup görüşürlerken bunu söylüyorlar. Güya bize riayet et: Sen ey bize muhtaç olan ve ikramımız altında bulunan, bizi gözetmek mecburiyetindesin anlamına geliyor. Allah Azıîmüşşan da Mü'minleri edepsizlik uyandıran bu sözü bırakıp O'nu layıkıyla gözetmeleri ve tam bir iltifatta bulunmaları için nasıl konuşacakları konusunda onları irşad etti ve şöyle buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۞

104.Ayet: Ey Îman edenler! (Sevgili kullarım!). Peygamberinizle konuşurken -bizi gözet- demeyiniz. Sizler gerçekte iyi niyetli dürüstlersiniz; ancak bu söz maksadınızın aksini hissettiriyor. Bunun için O'nunla (s.a.v.) konuşmak zorunda olduğunuzda; sizlerin şanına layık olarak: Ey Allah Rasûlü şefkat ve merhametinle bizleri duy ve gör deyiniz. Ey Mü'minler! Bu öğüt ve tavsiye; buyrukları severek ve kabul ederek duyanlar olmanız sebebiyledir. Bunun (Îman ve itaatinizin) gerektirdiği davranışlara devam ediniz ki, kimse size; Peygamberinize karşı edepsizlik nispet etmesin.

۞ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, bu ve benzeri yasak kelimelerin Mü'minler tarafından kullanılmasını fırsat bilen kâfirlere; Dünyada ve Ahirette gayet şiddetli ve ağır acılar veren azap var.

Bu kâfirler açıktan size karşı koymakta aciz kalınca içlerinden sizi ahmaklıkla nitelemelerine rağmen sizi sevdiklerini söyleyerek size dostluk sergiliyorlar. Münafıklık yapmak onlar için kanlarını ve mallarını sizden koruma usulüdür. Onların sevgi gösterilerine aldanmayın ve yalan sözlerini dinlemeyin; çünkü:

۞ مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

105.Ayet: Yahûdî milletinin kâfirleri ve müşrikler; sizleri tüm toplumlara üstün kılan Rabbinizden size; durumlarınızı düzeltmek, sizleri bol nimetlere ve yüce değerlere erdirmek için hayır ve bereket kaynağı olan vahyin indirilmesini istemez ve razı olmazlar. Çünkü onların size buğuz ve haset edip kin gütmeleri ve Allah'ın verdiğine cimrilik göstermeleri karakterlerine yerleşmiştir. Halbuki, Allah Teâlâ'nın verdiğine engel olmaları mümkin olmaz.

۞ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۞

Allah Teâlâ; Tevhîd, ma'rifet (peygamberlik ve velilik) gibi geniş rahmetini ve kapsamlı nimetini sebep, garaz, maksat, tercih ve tahsis gözetmeksizin, neden ve gerekçe aramaksızın seçkin kullarından dilediğine özel olarak verir.

Bilesiniz ki, Allah Teâlâ hiçbir şeye mecbur değildir. Bazı felsefecilerle Mutezile Mezhebi sahiplerinin yanlış iddialarına kapılmayın. Özellikle Allah Azıîmüşşan'ın İlâhlığı ile ilgili konularda basiretsizlik yaparak saçmalıklarda bulunurlar. Allah Azıîmüşşan'a mecburiyet isnat etmeleri bundandır. Allah Teâlâ'yı kim mecbur tutabilir?

" Allah'ın nûr vermediği kimse nûrsuzdur".

۞ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

Allah Zülcelâl'in rahmeti geniş olduğu halde bazılarının mahrum edilmesi ve bazılarının lanetlenmesi konusunda asla şikayetçi olmayınız. Allah Teâlâ iradesine, hıkmet ve maslahatına göre dilediğine dilediği kadar ikramda bulunmağa sahiptir. Bunlar kullarının akıllarına gizli olan sırlardır. Kâmil kulları müstesna ki, Allah Teâlâ onları; icraatlarının sırlarından haberdar eder. Allah (c.c.) bizleri onları seven ve onlara uyanlardan eylesin.

Sonra bil ki, âlemlerde olup biten görünen-görünmeyen, bütün-parça, kuruntu, hayal ve her ne varsa tamamı; her şeyi kuşatan İlâhî İsimlerin ve Sıfatların tamamının icabı olarak meydana gelir. Varlıklar sonsuz olarak ayrı-ayrı nitelikler halindedir. Hiçbir varlık diğerinin tekrarı veya aynısı değildir. Kainat ve fesat aleminde meydana gelen her bir şey Allah'ın özel bir İsminden ve özel bir Sıfatından meydana gelir. Dolayısıyla bu ona ayrı özellik verir. Bundan dolayı denmiştir ki, Allah Teâlâ hiçbir surette (varlık aynasında) iki defa görünmez. Zira "tekrar" O'nun Kâmil kudretine aykırıdır. Bir suret ve bir biçimi de iki şeye vermez. Bu da başka bir suret meydana koymakta aczi gerektirir. O (c.c.) ise bundan Münezzehtir. Bu sırra işaret ederek şöyle beyan buyurdu:

۞ مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا ۞

106.Ayet: İlâhî bir İsim tarafından kesin olarak özel bir tarzda inen bir Ayeti; icap ettiğinde ne zaman nesh etsek veya hiç inmemiş gibi kalplerden kazıyıp silsek ondan daha etkin olanı veya o nesh olunan gibisini getiririz. Çünkü yenilenip gelişme birbirine benzer şeylerle olur veya ilk başta olan gibisini döndürüp getirmekle. Yani ikinci bir zamanın gerek ve ihtiyacına göre bununla ilgili bir İsimden inip gelen daha kuvvetli olanı getiririz. Ya da benzerini. Zira tam ve sağlam hıkmet gereği kulluğun kemale ermesi hususunda İlâhî Varlığın halkın gelişip yükselmeleri üzerinde devamlı etkisi bulunmaktadır. (Nasıl ki, bir çocuk doğduğunda anne sütü ile beslenmesinin emredilmesi, sonra emzirme işine son verilerek sıvı gıdalarla beslenmesin önerilmesi vs. Hulasa gelişip kuvvet bulması için gereken başka buyrukların takibi.)

۞ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

107.Ayet: Sonra Hak Teâlâ Sevgili Peygamberinin büyüklüğünü ve saygınlığını anlatmak ve inananlara ders vermek için O'na (s.a.v.) sordu ve buyurdu: Ey Peygamberlerin en Kamili! Bilmez misin ki, sonsuz tecellilerin Sahibi Olan Allah (c.c.) yoktan var etmeğe, ölümden sonra diriltmeğe, Ayetler indirmeğe, inen Ayetleri ve hukümleri değiştirmeğe Kadirdir. Kesin olarak bilirsin ki, Rabbin; istediği her şey Kadirdir. Her an ve her yerde yetki ve icraat sadece O'nundur.

۞ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

Ve bilmez misin ki, Yeryüzünde, Gökler ve ötesinde idare sadece O'nundur, Onlarda ve oralarda neyi, ne kadar ve nasıl dilerse öyle icraatlarda bulunur. Asla gevşeme, yorulma ve de kusuru olmaz. Bunlar; âlemlerde olanlardır. Bir de kendinize dönüp bakınız. Bilesiniz ki, sizin varlığınızda ve kimliğiniz çerçevesinde; sizi ve tüm niteliklerinizi Kuşatan ve işlerinizi Yürüten ve size yardım edip Yaşatan Allah'tır. O'ndan başka sahibiniz ve yardımcınız yok. Öyle ki, O'nun Varlığı; varlık ve kimliklerinizi sarıp kuşatmıştır. Nitekim Kudsî hadiste buyuruyor: Kulumun gören gözü, duyan kulağı, tutan eli olurum. Şimdi ey Îman edenler! İşlerinizi Allah'a havale ederek Allah'a ve O'nun Peygamberine teslim olup tam bir kulluk ve teslimiyetle İslâm Dîn'ini kabul ediyor musunuz?

۞ أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ ۞

108.Ayet: Yoksa durumlarınızı düzeltmek için sizlere inen Ayetlerin sırlarını; inat ve ısrarla Peygamberinize (a.s.) neden, niçin diye sorup duracak mısınız? Nitekim; Mûsa (a.s.) sizden önce bu suallere muhatap olmuştu. Yahudîlerin durumlarını düzeltmek için inen her bir Ayetin sırrını ısrarla sormuşlar Allah Teâlâ da ısrarlarının gereği olarak cezalarını vermişti. Eğer siz de bunda ısrar ederseniz; Allah sizin de cezanızı aynen verir.

۞ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۞

Kim iğrençlik ve kuruntu kaynağı olan kâfirliğe; kesin hakikat olan Îmanı değişirse Allah'ın Varlığına ve sonsuz nimetlerine erdiren yolların en doğrusu olan Tevhîd ve İslâm Yolundan şaşmış ve sapmış olur. İsrâîl Oğulları Allah'ın Kitabına ve Peygamberlerine ters düşerek böyle yaptılar.

۞ وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ ۞

109.Ayet: Ey Mü'minler bilesiniz ki, kendilerine kitap inmiş olan toplumlardan, özellikle de Yahûdî ve Hıristiyan olanlardan pek çoğu türlü münafıklık ve hilelerle isteyip arzularlar ki, Allah'a, O'nun kitaplarına ve Peygamberlerine Îman etmenizden sonra Dîn'inizden dönesiniz ve Allah katında kahra uğramanızı, hukuken de öldürülmenizi gerektirecek suç olan kâfirler olasınız. Bunların; kâfir olmanızı istemeleri sadece ve sadece (bozduktan sonra keyiflerince düzene koydukları) dînlerinde gayretleri ve katılıklarından ve dahası size karşı karakterlerinden doğup gelen haset ve düşmanlıklarındandır.

۞ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۞

Hem de bunu; kendilerine Hak zahir olduktan yani, Peygamberleri tarafından müjdelenen, Kitaplarında da yazılı olan Dîn'inizin; gerçek Dîn İslâm'ın geldiği kendilerince anlaşıldıktan sonra yaptılar.

۞ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۞

Onlara ceza vermekten, intikam almaktan vazgeçin ve onlara sert davranmak, ayıplamak gibi davranışlarda da bulunmayın. Onlara Allah hukmünü getirinceye kadar sabredin. Yani üzerlerine gazap, çaresizlik ve perişanlık gelecektir, bekleyin.

۞ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Bilesiniz ki, intikam alma İsmi ve Sıfatı ile Kendisini sık-sık Gösteren Allah (c.c.) en tam ve en çetin tarzda intikam türlerinin tamamına Kadir'dir.

۞ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۞

110.Ayet: Ve ey Mü'minler! İşlerinizi Allah'a ısmarlayıp O'nu; düşmanlarınızın kötülüklerine karşı devamlı sizi koruyan Avukatınız ve Yöneticiniz bildikten sonra tam bir saygı, bükülme ve teslîm olup küçülme ile görünen ve görünmeyen bütün varlığınızı O'na bağlayarak namazınızı kılınız. Allah'tan başkasına bükülmek ve sapmaktan kalplerinizi arındırarak zekâtlarınızı veriniz.

۞ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۞

Bilesiniz ki, Bu Âlemde batılı sevmekten kurtulup Hakka yönelmeden ibaret her ne iyiliği bırakmaksızın yaparsanız -Tevhîde hizmet etmek suretiyle- varlık perdelerinden kurtulmanız ve Hakkın her şeyden Münezzeh olarak açığa çıktığı anda; Dünyadayken Rabbinize tam bir yönelişle yaptığınız bütün iyiliklerinizi Allah yanında (sizi bekliyor olarak) bulacaksınız.

۞ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Özet olarak biliniz ki, Varlıklarınızı kuşatmış olan Allah Azıîmüşşan; yaptıklarınızı tamamen Gören ve her şeyden Haberdar Olandır.

۞ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۞

111.Ayet: Yahûdîler hilekârlık yapıp sizleri aldatarak küfre düşmenizi arzu ettikleri için; dîn ve mezhep sahibi toplumlardan sadece Yahûdî olanlar Cennete girecekler diye öğüt ve nasihatte bulundular. Hıristiyanlar da aynı iddiada bulundular. Bunlar ilmî ve Dînî dayanağı olmayan sadece onların içlerinde gizledikleri arzuları ve saçma sözleridir.

۞ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

Şayet belge var diye iddia ediyorlarsa Ey peygamberlerin En Mükemmeli! Onları susturmak için de ki: Ey şaşkın iddiacılar! Şayet Allah'ın Ayetlerinden ve O'nun peygamberlerinin (a.s.) sünnetlerinden ibaret kanıtınız varsa getirin. Bu; Cennetin sizlere özel oluşu iddianızda doğru iseniz (iddianızı ispatlayınız).

۞ بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ ۞

112.Ayet: Ey Peygamberlerin en Kamili! Onlara şaşkınlıklarının ardından bencillikten değil de sırf İlâhî hıkmetten doğan bir söz olarak de ki, sizin iddianızın aksine Cennetin özelliği ve aid oluşu; varlığını Allah'a vererek sırf O'na (c.c.) kul ve köle olanlara ait olmasıdır. Kim kendisine geçici olarak verilen cemâlini (yüzünü secdeye koyarak) ve tüm varlığını tam bir kulluk sergileyerek ve Allah'ı biliyor ve görüyor olarak yaşamak suretiyle O'na teslim ve tahsis ederse işte Cennet onundur.

۞ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

O kulun; kendisini yaratıp Yaşatan Rabbi katında dönüp varacağı va'dolunan Cennette mükâfaatı var. Sonradan olan karakterlerinin neticesi olan korku ve üzüntüden kurtularak Rablerinin denetim ve terbiyesi altında ebedîliğe ermekle huzura ermişlerdir. Artık üzüntü yaşamazlar.

۞ وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ ۞

113.Ayet: Yahûdîler Tevhîd ve aydınlık yolundan gafil anlayışsızlar olduklar için dediler ki, dîn sadece bizim dînimiz olan Yahûdîlik, peygamber sadece bizim peygamberimiz ve kitap bizim kitabımızdır. Hıristiyanlar dîn konusunda hak iddia edecek konumda değiller. Onlar Haktan sapan ve Hakka eremeyenlerdir. Ancak dînimizi tasdik ederek bize uyarlarsa o zaman Hak ehli olurlar. Aynen Hıristiyanlar da; dîn bizim dinimiz. Yolumuz teyit edilmiş, peygamberimiz ebedî âleme alınmıştır. Yahûdîler dîn ve Îman konusunda asla hak bir dava üzerinde değiller. Dediler.

۞ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ۞

Halbuki, her iki topluluk da peygamberlerine indirilen kitabı okuyorlar. Îman ve itaat sahibi olduklarını iddia etmelerine rağmen inat etmekten ve cehaletten kurtulamıyorlar. Bunlar her türlü ayrılığı ve tartışmayı tümüyle yok eden Tevhîdi anlayamıyorlar. Halbuki Tevhîd (Allah'ın Varlığına ve Birliğine hakkıyla Îman etmek) gerçek kültürü ve hoş geçimi gösterir. Öyle ki, bunlarla; Yaratıcıyı inkâr eden müşrikler arasında fark yok.

۞ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۞

Kitap, peygamber, Dîn ve Îman tanımayan cahiller de bunların dedikleri gibi diyorlar. (İnsanlık seviyesinden düşen) cahiller derler ki: "Gerçek; üzerinde bulunduğumuz yaşantı şeklidir. Kitap da yok, peygamber de yok. İnsan, üzerinde bulunduğu tarzı tercih etme karakterine sahiptir. Bu tarz hak olur, batıl olur, yarar veya zarar olur fark etmez." Halbuki, peygamberler (a.s.) insanlara; Hakkı batıldan, yararı zarardan seçmeleri için gönderilmiştir. Ehl-i Kitap (Yahûdî ve Hıristiyanlar)

kendilerine peygamber gönderilmesine ve ellerinde kitap olmasına rağmen; her biri diğerinin Peygamberini ve Kitabını tıpkı müşrikler gibi inkâr ediyorlar. (Gerçek Îman sahibi olsalardı Allah'ın hiçbir peygamberini ve kitabını inkâr edemezlerdi.)

۞ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

Bunların tüm sırlarını ve gizlediklerini kemaliyle bilip kuşatan Allah; tüm iş ve durumlarını bilmesinin gereği -yapılanların karşılık bulması için hazırlanan Kıyamet gününde- bunların farklı arzu ve görüşlerinin neticesinde tartıştıkları bütün konularda tam olarak kararlar verip herkesi bildikleri ve bildiklerine göre icraatta bulunmaları karşılığında cezalandıracak.

۞ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا ۞

114.Ayet: Kullarını yoktan var Eden Allah'a karşı; Allah'ın mescidlerinde O'nun Adının zikredilmesine engel olan kimseden daha zalim kim var? Halbuki, kullarını; Kendisini tanıyıp itaat etmeleri, o mescidlerde, değişik bölgeler ve türlü yerlerde Kendisine yönelip Adını ansınlar diye yoktan var etti. Allah'ın adı anılsın diye hazırlanmış olan mescidlerde Adının zikredilmemesine çalışan ve mescidlere engel olanlardan daha zalimi yok. Yani Îman ehli olanlar; oralarda Allah'ın Pek Güzel İsimlerini anlayıp anlatsınlar ve çokça zikretsinler diye o mescidler yapılmıştır. Buna engel olan zalimler ise bununla da yetinmezler, o mescidleri tahrip edip kökünden kazımaya çaba ve gayret gösterirler ya da yapılış gayesi dışında tutarlar.

۞ أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ۞

Bu lanetli ve zalim müşriklerin; mescidlere girmeleri caiz değildir. Çünkü onlar pislikten ibarettirler ve karakterleri de pistir. Sadece zorunlu bir ihtiyaçları olduğunda girerler, o durumda da korkup ürkerek ve eğilip bükülerek girerler. Zira Allah'tan utanırlar (farkında olmadan O'nun kahrından korkarlar) ve sağa sola bakmaksızın camiden çıkıncaya kadar başlarını eğerek yürürler.

۞ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

Ey peygamberlerin en Kamili! Beni temsil ederek de ki, Dünyada zulüm ehli olan müşriklere; öldürülmek, sürgün edilmek, esir alınmak ve perişan edilmek gibi rezillikler var. Ahirette ise kâfirlik ve zalimlikleri sebebiyle rahmet ve nimetlerden ebediyyen mahrumiyet ve büyük bir azap var.

۞ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ۞

115.Ayet: Meşrık ve mağrip yani doğuş ve batış yerleri ve arası, doğan ve batan her şey ve tüm varlık âlemleri, bütün âlemlerde var olan her şey Allah'ındır, sırf O'na aittir. Nerede ve ne zaman yüzlerinizi O'na doğru dönseniz Allah'ın Varlığı oradadır. Zira tüm yönlerin ve mekânların son bulduğu Varlık Kendisidir. Her

şeyden Hali ve Gaip olduğu halde her şeyi kuşatmıştır ve her şeyden de Münezzehtir.

۞ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, sınırlandırılmaktan ve ölçülebilir olmaktan Münezzeh olan Allah Teâlâ pek Geniş ve pek Güçlüdür. Kalplerin; kavrayıp kuşatabileceği bir varlık olmaktan Münezzehtir. Ancak kime Rahmetinin genişliğinden genişlik vermişse o başka. Nitekim Kudsi sözü ile bunu haber vererek buyurdu: Dünyam ve Göklerim Beni içine alamaz, ancak Îmanlı kulumun kalbi Beni içine alır. O her şeyi Bilen Allah'ın ilminden; hiçbir şey gaip olmaz ve O'na hiçbir şey gizli kalmaz. O'nu dileyerek her nereye dönseniz önceden döneceğinizi bilir. Siz O'ndan geldiğiniz gibi dilek, istek ve dönüşleriniz de O'ndandır. Hakikatte Kendisine Dönen Kendisidir. (Ayet-i Celîle'de mealen): Hiçbir ilah yok sadece O Var. O'ndan başka her şey yok olacak (denmiyor mu ?). Bir takım insanlar; yerin-göğün içine alamadığı, sınırsız Varlık Olan ve her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan hakkında; son derece cahil olduklarından O'na şahsiyet verdiler ve O'nu cisim olarak hayal ettiler. Dolayısıyla O'na cismin gereği nitelikler isnat ettiler de:

۞ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۞

116.Ayet: Allah'ın; İsa ve Uzeyr (a.s.) gibi çocukları var, melekler O'nun kızlarıdır dediler. O Ferd ve Samed Olan Zat; bundan münezzehtir. O öyle bir Şan ve Makam Sahibidir ki, O baba değil, bebe de değil. Hiçbir şey O'na denk değil. O, Eş ve çocuk edinmek gibi hallerden Münezzeh ve pek Yücedir.

۞ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۞

Öyle ki, Gökler ve tüm Yüce Âlemlerde bulunan varlıklar, Yeryüzü ve tüm süfli âlemlerdeki varlıklar Allah'ındır. Her şey Allah'ın Varlığının ve Birliğinin görünmesinin mazharları ve buna ayna konumundadırlar. Her varlık Zatında saklı bulunan sonsuz Sıfatlarına dayalıdır. Tam ve Kâmil Olan Varlığını açığa koyup anlatmak için sürekli olarak tüm varlıklar üzerinde tecellî eder; varlığını açığa koyar. (Her varlık O'nundur, O'na aittir). Varlıkların O'na nispet edilip ait olması; yaratıp var etmesi hususundadır. Varlıkların yaratılışında hiçbir farklılık olmayıp hepsi birdir. İsa ve Uzeyr (a.s.) da bunca varlık gurubundandır. Tüm görüntüler görünene, bütün varlıklar var Edene dönüp ait olmaktadır.

۞ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ۞

Tamamı O'na bükülüp teslim olurlar ve açığa konmadan önceki yokluk hallerini kabullenip tasdik ederler.

۞ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۞

117.Ayet: Zira O (c.c.) Gök ve ötesindeki tüm Yüce âlemleri, Yeryüzü ve altındaki tüm varlıkları hiçbir madde yokken ve bir müddet geçmeksizin yoktan var Edendir.

۞ وَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

O'nun her şeyi ayrı, eşsiz ve benzersiz yaratmasının incelik ve güzelliklerinden olarak bir işi yapmaya ve bir şeyi yaratmağa hukmettiğinde kararını geçerli kılmak için ona sadece ol der ve o şey de; gevşeklik ve gecikme olmaksızın derhal oluverir. Buradaki takip edatı çabukluğu anlatmak içindir. Aslında harfler ve edatlar O'nun hukmünün icrasının çabukluğunu anlatacak mertebede değildir .

۞ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ ۞

118.Ayet: Ne zaman ki, Kur'an'ın; kendinden önce gelip geçen İlâhî kitapları nesh ettiği, hepsinin Hak Yola erdiren peygamberlere Allah (c.c.) katından geldiğini yine Kur'an söyleyip tasdik ettiği halde artık Bu Nesheden Kur'an'ın hukmünün geçerli olduğu, nesh olunan kitapların hukmünün geçerli olmadığı, nesh eden ve nesh olunanın her ikisinin de Allah'ın Kelamı olduğu halde nesh olunanın izi ve etkisinin kalmadığı haberi yayılınca Allah'ı tanımayan ve O'nun tüm Güzel İsimleri ve Sıfatlarının her birine göre tecelli edip - hiçbir şan ve duruma benzemeyen Zatının şanına yakışır tarzda her an Kendisini gösterdiğini bilemeyenler - böyle bir hukme inanmayız ve bunu kabul etmeyiz dediler. Ve dediler ki, Allah gelip bizlerle yüz yüze ve ilk ağızdan desin ki, önceki indirdiğim kitaplara Bu Kur'an üstün kılındı. Veya Peygamberlik iddia eden bu Şahıs uğrunda bir mucize gelip dolaşarak O'na destek verse de hiçbir ihtimale mahal bırakmaksızın bu hukmü bizlere açıkça gösterse. Bu iki isteğimizden biri olmadığı müddetçe inen bu hukme inanmayız, kabul de etmeyiz. Ey peygamberlerin en Kâmili! Bu ve benzeri asılsız ve haksız sözleri onlardan duymanı sürpriz görme.

۞ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۞

Zira geçmiş peygamberleri inkâr eden önceki kâfirler de bunların dedikleri gibi demişlerdi. Bu inkârcılarla onların arasında hiçbir ayrılık ve gayrilik yok. Önden gidenlerle arkadan varan kâfirlerin; asılsız, safsata ve düzmece sözlerle yoğrulmuş olan inkârcı kalpleri hep birbirine benzemektedir.

۞ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۞

Halbuki, Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren, katımızdan indirilen Ayetleri ve mucize alametleri; inkâr bulanıklığından arınmış kalp sahiplerine ve hem kendi varlıklarında hem de tüm âlemlerde aşikar ayet ve alametlerin eser ve izlerini bilip anlayan toplumlara bir-bir açıkladık. Bu şirk ehli kâfirler fâni varlık âleminin bulanıklığına daldıkları için İman etmeleri umulmaz. Bunu asla beklemeyin.

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ۞

119.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Seni; Yüce Makamımızdan rahmet ve ikramlarda bulunup Hak yolla müjdeleyici ve batıl yoldan uyarıp sakındırıcı Hak Peygamber olarak gönderdik. Kendilerine görevi tebliğ etmenden sonra bu uyarı ve müjdeyi kabul etmezlerse Cehennem ehli olacak kimselerin Senden yüz çevirmelerinden sen sorumlu tutulmayacaksın. Aksine küfür ve inat üzere karakterli olan bu kimselere Kıyamet Gününde Haktan kaçıp ayrılmalarını kendilerine soracağız ve yaptıklarının gereği ile cezalarını vereceğiz .

۞ وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۞

120.Ayet: Her ne kadar samimî dostluk ve hoş geçim sergilesen, ne kadar (yaptıklarına sabredip) mühlet versen; Yahûdîler ve Hıristiyanlar dînlerine dönmedikçe asla senden razı olmazlar. Zira bunlardan her biri sadece kendi dînlerinin hak olduğunu, hidayet ve istikametin de sadece kendi dînleri üzerinde bulunduğunu iddia ediyorlar.

۞ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۞

Ey peygamberlerin en Kamili! Onlara samimî bir nasihat ve öğüt verme tarzında de ki, Gerçek Yol; Allah'ın kendisi ile kulları Hakka erdirdiği yoldur. O da İslâm Dîni ki, Katından inmiştir. O Dîne uyunuz ki, ermişler (gerçek insanlık yolunda Dünya ve Ahiret saadetini bulmuşlar) olasınız. Ey peygamberlerin en Kamili! Yemin olsun ki, Sen ve Sana uyanlar; onların sizlere uymasından umut keserek sizin irşâdınız için katımızdan Sana gelen ilim kaynağı Kur'an'dan ve Sünnet-i Seniyyeden sonra Rabbiniz Allah'a ihlâsla kulluğa devam etmez aksine onların batıl görüş ve yollarına uyarsanız ;

۞ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

Bil ki, Senin için; yolların En Düzgününe Erdiren Allah'ın gazap etmeyi dileyerek gazap ile Seni helâk etmesinden koruyacak hiçbir sahip bulamazsın ve bu cezayı senden uzaklaştıracak hiçbir yardımcı da olmaz.

۞ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۞

121.Ayet: Kavimler arasından seçerek peygamberler gönderme ve görevlendirme yoluyla kendilerine kitap verdiğimiz (Peygamberimiz vasıtasıyla kendilerine Kitabımız geldikten sonra Kitabımızı okuyup ezberleyen, layıkıyla anlayıp hikmet ve sırlarına eren, Razı olduğumuz tüm iyilik ve hayırlarda öncülük yapan) o seçkin kullar Allah'ın kitabını tam bir itina ile, bozup değiştirmeden hakkıyla okurlar, içinde bulunan emir ve yasakları düşünüp incelerler (Peygamberimiz vesilesiyle ortaya koyduğumuz İslâm Dînini hakkıyla yaşarlar) . İşte bunlar Kitaba ve Kitaptaki Ayetlere, haberlere ve hukümlere tam olarak inananlardır.

۞ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

Kim (Peygamberlerin Sünnetinden ve Hayat Tarzından yani; İslâm'dan sapar) keyiflerine, pis görüş ve arzularına göre Allah'ın Kitabını bozup değiştirmek gibi davranışları ile kâfirlik yaparsa bilsin ki, çıkarları uğruna tahrifat ve tahribatçılık yapanlar en büyük zarara düşmüş olanlardır. Ebedî zarar ve sonsuz mahrumiyet onlarındır. Böyle kimseler; Allah'ın Kitabını tahrif etmeleri sebebiyle Dünyada ve Ahirette kendilerini korkunç zarara sokmuşlardır.

Tüm açıklama ve uyarılardan sonra Hak Teâlâ Yahûdîlere seslendi ve birinci buyruk olarak ahdi ifa etmelerini yani; sözlerini yerine getirmelerini buyurdu. Zira sözü yerine getirmek Îman ehlinin şiarı; onun Mü'min olduğunun alametidir. Allah'a verilen söze bağlı olarak da her şeyden ayrılıp arınarak O'na dönmüş olmak, kitaplarına ve peygamberlerine Îman etmek, kafirliği ve Ayetleri değiştirme gibi sapıklık ve azgınlığı terk etmektir ki, bu ayetler Allah'ın Varlığına ve Birliğine apaçık şahidler ve delillerdir. Evet, bu Ayetleri ve İlâhî hukümleri Dünyanın geçici parıltıları, aslı ve dayanağı olmayan malları karşılığında satmamak, asılsız olan kuruntudan ibaret batıl sistemi tercih ederek apaçık olarak ortaya konmuş olan Hakkı batılla örtmemek gerekir. Ve Kendisinden geldiğimiz Yüce Yaratıcıya gerçek dönüşten ve karaktere dayalı (İslâmî) yönelişten doğup gelişen namaz kılmayı ve zekât vermeyi, huzurda tam bir küçülüp eğilme ile secde etmeyi, rüku yapmayı ve Allah'ın Varlığında yok oluncaya, hatta gerçek ebedîliğin yansıması için tekrar-tekrar yok oluncaya dek bunları eda etmeyi de emretti. Allah Azıîmüşşan; kendilerini gaflet ve cehalet içerisinde bırakanları ayıpladı. Zira Yaratanlarına dönmediler, işlerinde O'na (c.c.) yönelmediler.

Sonra Allah Teâlâ seçkin kullarına başarı kaynağı olan sabrı ve varlıklarını arındırmak için her türlü ısyan ve günahları yok eden namazı emretti. Namazı kendilerine şiar edinerek namazla; Kendisinden (c.c.) yardım istemelerini önemle buyurdu. Daha sonra Yahûdîlere ikinci bir buyruk olarak insanlara; Dînî ve dünyevî pek çok iyilik ve nimetlerle üstün tutulmalarından dolayı bu nimetlere şükretmelerini emretti. Dünyalık geçimleri ile ilgili işlerde durum ve niteliklerini temiz ve dürüst tutmaları suretiyle Kıyamet ve Hesap Günü için onları şiddetle uyarıp sakındırdı.

Yine Hak Teâlâ Yahûdîlerin nankörlüklerini, azgınlıklarını, İlâhî kitaplara ve Peygamberlere teslim olmadıklarını; hatta onları inkâr edip o peygamberlerden bazılarını şehid ettiklerini bahsetmektedir. Çünkü bunlar; karakterleri pis, tabiatları alçak, kalpleri katı olan zalimler olup Îman ehline çetin düşmanlık besleyenlerdir. Hele-hele geçmiş peygamberlere hep kötülük yapmışlardır.

Allah Zülcelâl ikinci kez geçen buyruğunu pekiştirerek de Yahudîlere hata yaptıklarını, cezalandırmayıp mühlet verdiğini, ayrıca ikramlarda bulunduğunu bahsetti ki, uyansınlar. Ama onlar uyanıp aldırış etmediler. Yüce Mevlâ şöyle (c.c.) buyurdu:

۞ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

122.Ayet: Ey türlü ahlaksızlıklarla Benden yüz çeviren ve türlü hilelerle Ayetlerime karşı gelen Yahûdîler! Geçen geçti. Sizlere iyiliğim, bağış ve bahşişlerim gereği verdiğim nimetleri hatırlayın ve tamamına şükredin. Özellikle sizleri yaratılmışa üstün kılmam ve makam sahibi yapmam karşılığında nankörlük yapmayın. Üstün ikramım ve bol nimetimle sizleri geçmişte halka üstün kılmamı da unutmayın. Emrime sarılın, hukmümü çiğnemeyin. Kahretmemden ve intikam almamdan sakının ve korkun.

۞ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞

123.Ayet: Muazzam bir Gün var ki, ondan sakının. O Gün Huzuruma itaat ve ibadet ehli olarak gelen hiçbir kişi, ısyan ehli olan bir kişinin vebâl ve günahlarından az bir şey dahi üstlenemez. Suçlu bir kimseyi Allah'ın cezasından kurtarmak için verilmek istenen hiçbir fidye (bedel) kabul edilmez. O suçlu kimsenin azabının hafifletilmesi için hiçbir dost ve yakınının şefaat ve desteği de ona fayda vermez. Bu kimselere başkaları tarafından azaplarının bir kısmı sırtlarından alınıp yüklenilmek gibi yardımlar da yapılmaz. Aksine orada her bir günah yükü; sahibi kim ise ona yüklenir.

Evet bunca aşırı uyarılara rağmen aslı ve esası; Allah Dostu İbrahim Peygambere dayanan bu Ak ve Pak Kusursuz İslâm Dînine Yahudîlerden pek azı Îman etmektedir. Ancak Yahûdîlerin çoğunluğu Bu Dîne aykırıdırlar. Halbuki, bunlardan beklenen: Topyekûn Allah'ın Varlığına ve Birliğine inanmaları, hayatlarını ve tüm varlıklarını Allah'a tahsis edip O'nun çizdiği yolda yaşayarak namazlarını kılmalarıdır. Lakin bunlar bunu yapmazlar. Pek azı namaz kılar. Onlar da namaz şuurundan uzak olarak kılarlar. Zira mal ve makam bunları hak ve hakikatten alıkoymaktadır. Allah bu durumdan bizleri korusun.

Allah Teâlâ Yahûdîlerin hikâyelerini, Onlara türlü nimetler verdiğini ve karakterlerinin pis olduğundan nankörlük yaptıklarını anlatınca İbrahim (a.s.) soyunun karakterlerinin paklığını, inançlarının temizliğini, belalara karşı sabır ve tahammüllerinin tamlığını anlatmak için şöyle buyurdu:

۞ وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۞

124.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Atan İbrahim'in (a.s.) imtihan edildiği anı yâd eyle. Rabbin O'nu mancınık ile ateşe atılmak, vatanından sürgün edilmek ve oğlunu kurban kesmek gibi türlü imtihanlarla ve Rabbi katından inen birtakım buyruklarla imtihan edip nasıl bir dost olduğunu denedi. O da kendisine emrolunduğu tarzda hiçbir gevşeklik ve eksiklik yapmadan dostluk ve halifelik makamına uygun olarak tüm vazifeleri tamamladı. Hak Teâlâ türlü bela ve sıkıntılarla dostluğunu denediği Dostuna; dostluğun gereği olan türlü ikramlarını da göstermek üzere şöyle buyurdu:

۞ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۞

Hiç şüphe yok ki, Ben Sana olan sonsuz sevgim ve dostluğumdan dolayı Seni insanlara önder yapacağım. Bana dönüşü; unutan insanlara yol gösterici olup onları Tevhîd Yolu olan İslâm'a erdireceksin. İbrahim (a.s.) Rabbinin kendisine nimetlerini ve ikramlarını bol-bol vereceğini görünce:

۞ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۞

Ey Rabbim Kıyamete kadar Benim çocuklarımdan Seni temsil edecek önderler yap, dedi.

۞ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ۞

Hak Teâlâ O'na olan lütuf ve ikramını arz ederek dedi ki, Bu; Sana ve yine çocuklarından buna layık olup salih olanlara yapılan bir büyük ikramdır. Fakat fâsık ve zalimlere Beni temsil edecek derecede önderlik vermeyeceğim. Çünkü bu makam ve halifelik üniformam emir ve sınırlarımı çiğneyen zalimlere verilmez .

۞ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى ۞

125.Ayet: O'nu insanlara önder ve Hak Yola erdirici yaptıktan sonra O'na (a.s.) irşad ve rehberlik yolunu da hazırladık. Şöyle ki, Bize yönelme gayesiyle hazırlanan Ka'be'yi insanlar için sevap kazanma yeri yaptık ki, vatanlarından, ailelerinden, mallarından, her türlü bağlarından koparak, alışkanlıklarını bırakarak, cinayet, küfür, çekişme, şehvet peşinde koşma gibi Gerçek Hayata (Cennet hayatına) engel olan her türlü geçici hayatın ilgi ve saplantılarından uzaklaşıp Zatımıza yönelsin ve Bize yakın olsunlar. Ayrıca tavaf ve ziyaret ihlâs ile olunca Ka'be'yi her türlü korkudan güven yeri yaptık. Ka'be'yi sevap kazanma yeri yapınca ziyaret ve tavaf edenlere; "Dostumuz İbrahim'in makamı civarında namaz kılmak için yer tutun" diye buyurduk ki, O'na uygunluk göstermek suretiyle bize teveccüh makamına ersinler. Rahman Azıîmüşşan'ın salevât ve rahmeti Atamız Olan İbrahim'e olsun.

۞ وَعَهِدْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ۞

Ka'be'yi ziyaret edenlere tüm emirlerimizi buyurduktan sonra Dostumuz İbrahim'e ve Oğlu; Kurbanımız İsmail'e (a.s.) her türlü ilgi ve uğraşıdan hakikaten arınmak için hazırlanan Evimizi; canlarını feda ederek huzurumuza yönelip tavaf edenlere, kendilerine yüklenen görevlerin sırrına ermek için kapımızda bekleyenlere, kulluk makamının hakikatine ulaşmak için kibir ve gururlarını kırarak son derece küçülme ile Bize bükülenlere ve secde edip yerlere kapananlara hizmet vermek üzere " O Saygın Evimi her türlü pis ve pislikten temizleyin."diye buyurduk.

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا ۞

126.Ayet: O Evin temizlenmesini her ikisine emretmemizden ve görevlerini yerine getirmelerine muktedir kılmamızdan sonra hanı İbrahim demişti: "Ey Rabbim! Manevî yönelişe engel olacak her şeyden koparak buraya yönelip gelen, kapında bağlılıklarını arz eden kullarına Evini Güvenli bir Sığınak ve Muazzam bir Vatan yap. "

۞ وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۞

Evine yönelmeleri sonunda (Evini ziyaretten döndükten sonra) Dünyevî uğraşılara dalmış olan, bu sebeple gönül Ka'be'sine; Beytullah'ın Kendisini temsil ettiği Hakiki Kıbleye (c.c.) yönelmekten mahrum kalan ve fakat Ka'be'yi ziyaret ve tavaf etmeleri kendilerine farz olan kullarını; Bu Evin bu göreve tahsis edilip bunun için belirlenmesine dayalı olarak gelen ürünlerle onları da nasiplendir. İbrahim (a.s.) bu özetli ve mutlak (kayıt ve istisnası olmayan) duasını yapınca, Allah Teâlâ duasına açıklık getirip cevap verdi ve buyurdu: Çocuklarından; Vahid ve Ehad Olan Allah'a Îman ederek kulluk yapan ve tam bir teslimiyyetle yönelip Beytullah'ı ziyaret edenleri ve meydana gelmesi kesin olan Ahireti tam bir teslimiyyetle tasdik edenleri duana karşılık olarak büyük nimetler ve üstün kılınma mükâfaatlarıyla nasiplendireceğim.

۞ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ ۞

Çocuklarından küfre düşüp Hak yol kendilerine aşikar olduktan sonra inkâr edenleri ise arkadaşlarına ululanıp öğünecekleri, vatanlarında biraz rahatlık görecekleri kadar geçim vesileleri verip biraz barındıracağız fakat bu inkârları sonunda korkunç ateş olan cehennem azabına onları sokacağız. Bundan daha kötüsü; varlık âleminin cehenneminden kurtaran kulluk mertebesine ermeyi kazandıran O Mübarek Evi ziyaret ve tavaftan ve bundan hasıl olan sevaplardan mahrum olmaktır.

۞ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

Bunların dönüp oraya varışları ne kötü. Zira Cehenneme düştükten sonra hiçbir kimse için kurtuluş yok.

Allah bizleri ve cümle kullarını lütuf ve keremiyle bundan korusun.

۞ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ ۞

127.Ayet: Ey peygamberlerin En kamili! Tüm varlığı ile ah edip bana yönelen İbrahim kulumun; Evim Ka'be'nin inşaatından meydana gelen ağır görevleri üstlenişini (temel ve duvarlarını aşkla ve dualarla yükseltişini) yâd eyle. Bu Ev (Ka'be) asıl Kıble'ye ermek; yani canların Kıblesi Olan Allah'a kavuşmak için hazırlanmıştır. Buna ise ancak geçici hayatın bağlarından kurtulmakla ve bu hayata

dair niteliklerden sıyrılıp alışkanlıkları terk etmek ve iradeyi öldürmeye engel olan her şeyin alakasını koparıp atmakla erişilir. İradeyi öldürmek yani tüm arzulardan geçerek, ölüp yok olmayı tefekkür ederek fâni olup yokluğa ermek; İlâhî Birliğin merkezine erdirir. O makam çokluğu (Allah'tan gayriyi) yok eder. Birlik Âleminin sonsuz genişliğinden ayırıp uzaklığa düşüren çokluk âlemi; aslında kuruntu ve hayal hukmündedir. Keza Atan İsmail'in hizmetini de an. O Allah'ın hukmüne razı, Allah da başından geçen belalara sabrından dolayı O'ndan Razı. Ve her ikisinin (a.s.) ağır ve zor işler üstlenmesi sonunda Rablerine dua edip yakarışlarını da yâd eyle (an ve anlat) şöyle niyazda bulundular:

۞ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ۞

128.Ayet: Ey türlü nimet ve lütuflarla bizi yetiştiren ve geliştiren Rabbimiz! Bu nimetlerin hiç birine bizim gücümüz yetmez. Bize güç vererek sahip kıldığın her yararlı işimizi kabul eyle. Sen tüm ihtiyaçlarımıza ve onları temin etmeğe Muktedirsin. Her şeye gücün yeter. Sana kavuşmadan ve huzurda isteklerimizi söylemeden önce tüm konuşmalarımızı ve her şeyi duyarsın. Tüm niyyetlerimizi ve onlardaki ihlâs ve samimiyetimizi bilirsin.

۞ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

Ey Rabbimiz! Sahip ve Yöneticimiz! Bizleri katından ikramınla; tüm işlerini Sana ısmarlayan ve işlerinde ihlâs sahibi olan Müslimanlar eyle. Ve bizim çocuklarımızdan Sana bağlı olan, itaat ehli, Bizler gibi buyruğunu tutan ümmet vücuda getir.

Bizlere; yapacağımız kulluk sırlarını ve kurallarını göster ve öğret ki, onları buyruğuna uygun tarzda yapalım. Şayet yanılır ve bize emrettiğin görevlerden ayrılırsak bize tevbe ve dönüş nasip et. İnsanlığımız gereği başımıza gelen hatalardan dolayı bizi affet. Sen; kullarına şefkat ve merhametle çokça yönelen, tevbeleri ne kadar bozmuş olsalar da tekrar-tekrar kabul Eden ve ihtiyaçlarını Gören merhamet Sahibisin.

İbrahim ve İsmail (a.s.) Efendilerimizin üzerindeki tebliğ görevi; ağırlıkla Allah Teâlâ'nın Sıfatlarının ve fiillerinin Tevhîdine hizmet idi. Yani sonsuz yüce Sıfatların ve tüm hıkmetli fiil ve işlerin Var ve Bir Olan Rab Teâlâ'ya ait olduğunu tebliğ ve bu doğrultuda kulları irşad ile görevli idiler. Buna rağmen çocuklarından birine Allah Teâlâ'nın Zatının Tevhîdini; yani Hak Varlığın bir olduğunu, her şeyin Ondan gelip O'na döneceğini ağırlıklı olarak anlatıp irşad edecek peygamberlik verilmesini saygı ile dua edip istediler ve dediler:

۞ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۞

129.Ayet: Ey Rabbimiz! Kendilerine ve birbirlerine selâmını okuyan, İman ve İslâm ehli olan Ümmet içerisinde kendi aralarından bir Peygamber gönder de onları Hak varlığın Tevhîdine (Senin Birliğine) erdirsin. Onlara birinci görev olarak Varlığıyın Bir olduğunu açıkça gösteren Ayetlerini okuyup öğretsin. İkinci olarak Ayetlerin ve mucizelerin inceliklerini ve Kitabını öğretip anlatsın. Üçüncü olarak Senin Zatının Tevhîdinin Yoluna (Varlığına ve Birliğine Götüren Yola) gitmekten ibaret olan hıkmeti (Eşsiz Sünnet-i Seniyye'yi ve En Üstün Hayat Tarzını onlara açıklayıp göstersin. Dördüncü olarak sonsuz varlık sahasında ve tüm âlemlerde Senden gayriyi görmekten onları temizleyip arındırsın.

۞ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

Sen izzet ve üstünlüğün Sahibisin. Senden gayri her şeyi yok edensin. Vücud verip açığa koyduğun her şeyde dilek ve isteğine uygun olarak Sen Yüce hıkmet Sahibisin.

۞ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۞

130.Ayet: Biz Dost İbrahim'i kendisine uyulacak ve yaratılmışı Allah'ın huzur ve esenlik dolu Yurduna erdiren önder yapmamızdan sonra kim İbrahim'in dosdoğru ve kusursuz Dîninden sapar da her suçu ve pisliği doğuran batıl görüşlere, sapık yollara şaşırıp gider? Halbuki, İşi Allah'a ısmarlayıp O'na dayananların kalplerini; sırf İlâhî vahiy ve ilhamdan doğan O'nun (a.s.) Ak ve Pak Olan Dîni nurlandırıp irşad etmiştir. Bu Berrak Yoldan; ancak nefsini varlık âleminin karanlıklarına atarak kendisine zulmeden, Hak ve Vacib Varlık Olan Allah'ın Yoluna uymamakla O'na (c.c.) dönmekten mahrum olan kimse sapar.

۞ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۞

Yemin olsun ki, Biz O'nu (a.s.); Dünyada halkı İman ve İslâm Yoluna erdirmesi için yaratılmış arasından seçip Peygamber yaptık.

۞ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ۞

Ahirette ise Hak Varlık Denizinin kaynağına (Allah'ın Varlığına) ulaşmayı gerçekleştirdiği için Salih kullardan olmuştur. Allah'a ulaşma ve kavuşma iki varlığın bitişmesi veya birinin diğerine girmesi gibi değil; Hak varlığın görünmesi yoluyladır. Allah Zahir olup görününce tüm varlıklar ve varlıkların ilgi ve hesap edilmeleri ortadan kalkmıştır .

۞ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

131.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! O'na (Atan İbrahîm'e) Rabbin; "Bilgin, idrakin ve Beni anlayışın kadar Bana yönel ve her şeyinle teslim ol." deyip

kendisini imtihan ettiği vakti yâd eyle. O da Rabbini bilip tanımasının gereği üzere dedi ki: "Âlemlerin Rabbine dönüp teslim oldum." Çünkü Rabbi bütün varlıkları; kainatın zerrelerine kadar O'na açıp anlatmıştı. (İbrahîm her şeyi kavradığı için) mazharların; yani yaratılmışın arasında ayrım yapmaksızın hepsini Rabbe bağlayıp O'na mal etti ve dedi ki, âlemlerin Rabbine (Yani her şeyi Yaratan ve Yöneten Allah'a) tüm varlığımla teslim oldum, sırf O'nun hizmetkârıyım.

۞ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ ۞

132.Ayet: İbrahim Bu Tevhîd Kelimesini Hak Yola erdirmek için oğullarına emretti. Torunu Yakub (a.s.) da Atasının Bu Da'vasını çocuklarına emretti. Her biri çocuklarına dedi ki, Oğullarım! Rabbimiz Allah; Zatını, Sıfatlarını, fiil ve yüce işlerini Tevhîd etmeyi yani; Hak olan Bir Varlıktan bilmeyi içeren Yüce Dîn İslâm'ı siz insanlar için seçip ortaya koydu.

۞ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۞

Her durumda Müslümanlar olarak yaşayın bilhassa sadece ve sadece Müslümanlar olarak ölün ve hep Tevhîd ehli olarak kalın.

Yahûdîler dediler ki, Yakub Peygamber ve oğulları Yahûdî idiler. Hıristiyanlar da "Hayır, onlar Hıristiyan idiler." deyip bu inanç ve iddiada bulununca Allah Azîmüşşan onların inanç ve iddialarının asılsız olduğunu açığa koymayı murad etti ve dedi ki, sizler Yakub ve Oğullarının Yahûdî veya Hıristiyan olduklarını; size gönderilen peygamberlerden ve indirilen kitaplardan mı duydunuz.

۞ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي ۞

133.Ayet: Yoksa sizler Yakub'a ölüm geldiğinde orada hazır ve şahitler miydiniz? O ne Yahûdî ve ne de Hıristiyan idi. Aksine sizler her şeyden habersiz iftiracılarsınız. Çünkü Yakub (a.s.) ölmek üzere iken oğullarını irşad için onlara dedi ki, ey oğullarım! Benden sonra neye ve kime tapacaksınız?

۞ قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا ۞

Dediler ki, Senin İlâh'ına, Deden İbrahim'in, Amcan İsmaîl'in ve Baban İshak'ın İlâh'ına; Vahid, Ehad, Ferd, Tek ve Samed, Eş ve çocuktan Münezzeh olan İlâh'a (sırf Allah'a) tapacağız.

۞ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۞

Bizler batıl ve sahte tanrılara değil sırf O Hak İlâhe; Tek Ma'buda teslim olan; tüm varımızla yönelen Mü'minleriz.

Ey Peygamberlerin En Kamili! Hiçbir dayatma ve tartışma yapmayan, kulların kalplerine yerleşmiş tahmincilik ve taklitçilik damarlarının tamamından arınmış biri olarak, samimi bir irşadda bulunup net bir sözle; içlerinden seçilip kendilerini

Allah'a ve sırf O'na kulluğa da'vet etmen için Peygamberlikle görevlendirildiğini insanlara deki:

۞ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۞

134.Ayet: Bu anlatılan zatlar yaşayıp gitmiş olan bir ümmet; bir soydur. Zamanları ve durumlarına göre kazandıkları Dînî tüm vazifeler yararlarına, yaptıkları ile ilgili her kötülük zararlarınadır. Îman ve İslâm'ınızın faydaları yararınıza, zamanınızdaki, işlediğiniz küfür ve azgınlıklarınızın şer ve belası zararınızadır. Onlardan ve sizden hiçbiriniz yaptığı dışında bir şeyle ceza ve karşılık görmez.

۞ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Onların yaptıklarından sorumlu olmaz ve cezaya uğratılmazsınız. Nitekim onların yaptıkları iyiliklerinin sevabı da sizlere verilmez. Öyle ki, herkes yaptığı karşılığında rehin alınır ve alıkonur.

۞ وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۞

135.Ayet: Her ne kadar Yahûdîler; Hidayet ehli olmanız ve doğru yolu bulmanız için Yahûdî olunuz ve Hıristiyanlar da aynen: Hıristiyan olunuz ki, Hak ve hidayet ehli olasınız. deseler de Sen Ey Muhammed onlara de ki, Bizler sizin batıl görüşlerinize ve bozuk düşüncelerinize uymuyoruz, aksine her türlü sapıklıktan Münezzeh olan İbrahim (a.s.) Atamızın Dînine ve gidişatına uymaktayız.

۞ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

O asla Allah'tan başkasının varlığını hiçbir durumda O'na ortak ve denk yapmadı ve O (a.s.) katiyyen müşrik değildi.

۞ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ ۞

136.Ayet: Ey İbrahim'in Dîni'ne uymuş olan Mü'minler! Onların iddialarına karşılık Hak Yolu onlara duyurmak ve onları da Hakka erdirmek için deyiniz ki, Bizler tüm Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların hakkıyla Sahibi Olan ve bütün âlemlerde tecellî edip kendisini Gösteren Bir ve Tek Olan Allah'a Îman ettik. Ve yine Peygamberimiz yoluyla aslımıza ve oraya dönüşümüze dair yararları açıklamak üzere bizim zamanımızda bize indirilen Allah'ın Kitabı Kur'an'a da Îman ettik. Ve yine Bu Dîni bize miras koyan İbrahim'e (a.s.) indirilen sahifelere ve vahye, İsmaîl'e, İshak'a; Yakub'a ve Onların torunlarından gelen tüm peygamberlere inen vahiylerin ve buyrukların tamamına Îman ettik.

۞ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ ۞

"Ve yine Mûsa'ya ve İsa'ya (a.s.) indirilen Kitaplara, tüm beyan ve mucizelere Îman ettik. Kitapların ve Ayetlerin tamamı Allah'ın Kendisinin, Sıfatlarının ve fiillerinin Bir olduğunu göstermektedir. Ve yine Allah'ın kullarını sapıklıktan kurtarıp Hak ve

hidayete götüren tüm peygamberlere indirilen kitapların, sünnetlerin ve mucizelerin tamamına Îman ettik. Hepsinin görevi insanları irşad edip Tevhîd ve Îmana erdirmektir, her ne kadar metotları farklı-farklı olsa da... Onlardan bazısına Îman ve bazısına inkârda bulunmak ve aralarında ayırım yapmak gibi bir sapıklığa asla düşmeyiz.

۞ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۞

Her ne kadar Allah Teâlâ'nın İsimleri ve Sıfatlarına göre Varlığının tecellilerinden yansıyan zamanlar ve asırlar farklı olmakla Allah Azîmüşşan; her ne kadar farklı-farklı peygamberler ve farklı kitaplar ortaya koysa da, hepsinin tek görevi Allah'ın kullarını Tevhîd ve İslâm'a erdirmekten başka bir şey olmadı. Bu inanç ve şuurla biz O'na (c.c.); O Tek Hâkim ve Yegâne Âmirin huküm ve emrine yönelip teslim olduk. Böyle ve bu gerçek ifade ile Mü'min ve Müslimanların sizler olduğunu o sahtekârlara arz ediniz.

۞ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۞

137.Ayet: Şayet onlar sizlerden bu hak söz ve görüşleri duyduktan sonra sizlerin peygamberinizden Hak yolu duyup Îman ettiğiniz gibi Îman ederlerse sizin erdiğiniz gibi Îman ve İslâm'a ermiş olurlar. Eğer sizin sözlerinize itibar etmeyip yüz çevirir giderlerse bilesiniz ki, onlar özlerinde ki düşmanlıklarını hala taşımakta olup büyük bir ayrılık ve fitne içerisindedirler.

۞ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

Ey peygamberlerin En Kamili! Seni ve onları Kuşatan, içlerinde ve özlerinde saklı ve gizli her şeyden Haberdar Olan Allah (c.c.); onlara karşı Seni koruyup kollamaya Kafîdir. Ve ey Mü'minler! Onlara karşı, Allah'ın; Rasulün korumağa yeteceği konusunda asla şüpheye düşmeyin. Zira Rabbiniz onların yalan ve asılsız sözlerini Duyan, kalplerinde gizli münafıklıklarını Bilen ve her şeye gücü yetendir.

۞ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ۞

138.Ayet: Onların getirdiğimiz Hakka; karşı çıkmalarından sonra deyiniz ki, hiç şüphesiz bizler İbrahim'in kusursuz, Nûr ve Pak Olan Dînine uymaktan ibaret olan Tevhîd Makamında Allah'ın; İslâm boyası ile boyadığı Mü'minleriz. Allah Teâlâ; Münezzeh Varlığına ve Birliğinin Hayat Suyuna ermemiz için kalplerimizi Bu Boya ile; İslâm'ın nûruyla boyadı. Renk vurma, nurlandırma, yüce ilim ve ahlaka erdirme bakımından Allah'tan daha güzel kim var ki, ona uyalım? (Elbette kimse yok): Çünkü gerçekte O'ndan başka var olan yok. Her şey O'ndan geldi ve dönüşleri de sadece O'nadır (c.c.). Böyle olunca bizler sadece O'na kulluk yapıyor ve gölgenin gölge sahibine, aynadaki görüntünün aynaya bakana dönüp gittiği gibi O'na yön dönmüşler olarak yaşıyoruz.

Yahûdî ulemasının ve üstazlarının Mü'minlerle tartışmaları uzayıp Allah Rasûlü ile çekişmeleri artınca Hak Teâlâ Sevgili Peygamberine; onlara sırf hıkmetin özünden doğan ve sadece yararı olan sözler söylemeyi emretti ve buyurdu:

۞ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ۞

139.Ayet: Ey peygamberlerin en Kamili! Onlara; Her şeyi ortadan kaldıran, Benden başkasının bana eş, ortak, baba ve bebe gibi ilgisini kabul etmeyen Öz Varlığımın Tevhîdini anlatan bir dille söyle ve de ki: Allah hakkında belgeler sunarak Benimle tartışmaya mı çalışıyorsunuz? O her şeyi yokluk âleminin gizliliğinden; mübarek Sıfatlarının görünmeleri nûru ile ve her bir varlığa Nûrundan haller serpilmekle vücuda getirdi. Halbuki, O'nun Rab oluşu ayrı gayri değil, aksine sizin, bizim ve her şeyin Rabbi O'dur. Bizim, sizin ve her şeyin varlığını yoktan var Eden de O'dur. Bizleri var etmesinden sonra da bizim iyi veya kötü amellerimiz bize ve sizin iyi veya kötü amelleriniz sizedir. Herkes yaptığının karşılığını görecek. Ne sizden bize bir şey bulaşır ve ne de bizden size. İbrahim Dînine (her şeyden uzaklaşarak sırf Allah'a dönüp kulluk yapmağa) uymuş olan bizler; Türlü İsimleri ve Sıfatları ile görünmek suretiyle Kendinden gayri varlıkları açığa Koyan Allah'a yönelip 'Her şey O'nundur ve O'na dönecektir.' diyoruz. O'ndan başka ne varsa O'nun Varlığı sınırında sadece gölge misali varlıklardır. Hakikatte O'ndan başka varlık yok. Bu ihlâs O'nun varlığında yok olmayı isteyip arzu etmemizden doğmaktadır.

Allah bizleri; hakkıyla ihlâs sahibi olan ve rızasına eren sevgili kullarının hizmetçilerinden etsin.

İbrahim Dîni üzere olduğunuzu kendilerine açıklamamızdan sonra Yahûdî ve Hıristiyanlar Müsliman olurlar mı, yoksa cahilce asılsız iddialarında ısrar mı ederler? Onlara sor ve de:

۞ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى ۞

140.Ayet: Ey Yahûdîler, sizler hala; İbrahîm, İsmaîl, İshak, Yakub ve Onların soy ve torunlarından gelen her peygamber Dînimize tabi Yahûdî idi ve Ey Hıristiyanlar sizler de hala onlar Hıristiyan idi mi diyorsunuz? Eğer dikleşip batıl ve asılsız iddialarında ısrar ediyorlarsa; ey peygamberlerin En Kamili! Onları uyarıp rezil etmen için de ki:

۞ قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۞

Onların durumunu sizler mi daha iyi biliyorsunuz yoksa; onlarda Yahûdîlik ve Hıristiyanlık olmadığını ortaya Koyan Allah mı daha iyi biliyor? Her şeyi herkesten iyi Bilen Allah Azîmüşşan buyuruyor ki, İbrahim (a.s.); ne Yahûdî ve ne de Hıristiyan idi. Fakat O; her ikisinden ayrı, Allah'a gayet bağlı ve dosdoğru bir kul idi. Artık bırak bunları sapıklıkları içinde yüzüp dursunlar.

۞ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

Allah'ın Peygamberi Muhammed'in (s.a.v.) Dîn'inin Hak olduğu ve İbrahîm'in Dînine uygunluğu, Yahûdî ve Hıristiyanların peygamberlerini ve kitaplarını tasdik ettiği anlaşıldıktan sonra katında bulunan şahitliği; birbirini tasdik eden peygamberleri gönderip kitapları İndiren Allah'tan saklamaya çalışandan daha zalim ve Allah'ın haklarına karşı daha saldırgan kim olabilir? Zira Hz. Muhammed'in ve Kur'an'ın geleceği ve Allah'ın rahmetinin bu yolla âlemleri saracağı Tevratla ve İncil'le ayrı-ayrı müjdelenmişti. Onlar ise zalimlik yapıp sırf hilebaz tefrikacı düşmanlar olduklarından bu bilgiyi saklıyorlar, şahitlik yapmıyorlardı. İçlerinin bozukluğundan ve son derece cahil olduklarından dolayı bunları Allah'tan saklayabileceklerini zannediyorlardı. Allah ise onların; atalarının ve kendilerinin mevkilerini korumak için yaptıkları tüm münafıklıklarından, hile ve pis hayallerinden Haberdardır. Her şeyi Kuşatan Allah; hiçbir şeyden habersiz değildir.

Ey peygamberlerin En Kamili! Sana uyan Mü'minleri uyarmak ve dikkatli davranmalarını sağlamak için söyle:

۞ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

141.Ayet: Onlar, düzgün veya bozuk her ne ise geçmiş olan bir millettir. Dünyadayken kazandıkları iyilik veya kötülüklerin karşılıkları Ahirette kendilerine aittir. Sizinkiler de size ait. Hesap Gününde onların yaptıklarından sorumlu olmayacaksınız. Nitekim onlar da sizin yaptıklarınızdan sorumlu olmayacaklar. Aksine herkes yaptığı ile cezalanır, kazandıkları ile yargılanır.

Ey şaşkınlara yol Gösteren Yüce Mevlâ'mız! Adaletinden Sana sığınırız. (Bizler kulluk yapamadık. Katından yapacağın ikramlarla bizi kurtuluşa erdir).

(Bakara Suresi 142. Ayetin tefsirinde gelecek olan Kıble konusu için Bu Tefsiri terceme eden Kardeşiniz Ali İhsan Türcan'dan bir uyarı: Âlemlerin Tek Rabbi, Hak Ma'budu ve bütün varlıkların Tek Yaratıcısı Olan Allah Azıîmüşşan'a sadakat ve ihlâsla yapılan kulluk tarzı olan İslâm Dîninin İlk, Ezel ve Ebed Kıblesi; Yeryüzünün Merkezi olan Mekke Şehrindeki Ka'be'dir. Yörelere ve kavimlere peygamberler (a.s.) Gönderen Allah Teâlâ; bol suları ve hoş toprağıyla üzerinde büyük kitleleri barındıran Kudüs Şehrine de- Ka'be'den binlerce sene sonra bir kıble daha inşa ettirmiş ve O Topraklarda bulunan peygamberler ve ümmetleri oraya dönerek namaz kılmışlardır. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin Peygamberliğinin 14. Senesine kadar insanlık için İki Kıble var idi. O Günün şartları, ulaşım eksikliği ve Yeryüzü ile ilgili halkın bilgisinin azlığı bunu gerektiriyordu. Peygamber Efendimiz Medîne'ye vardığında Allah'ın ilhamıyla; Mescid-i Aksa'yı bilip Oraya doğru namaz kılan samimî Yahûdî ve Hıristiyanların kafaları karışmasın ve şirk ehli kâfirler onları üzmesin diye yine Allah'a yönelmeyi temsil eden ve ikinci Kıble olan Mescid-i Aksa'ya yönelerek namaz kılmağa devam etti. Herkes bilir ki, En Kâmil

Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.); Hicretinden sonra Allah'ın izni ve emri ile İslâm Devletini tüm âlemlere Hâkim kılmak üzere Medîne'de kurmağa başladı. Ayetler iniyor, hukümler, emirler ve yasaklar sırasıyla tesis olunuyordu. Bu arada geçmiş peygamberlerin kitaplarında ve hayatlarında yasak olan hukümlerin bazısı helal kılınıyor, bazı emir ve tavsiyeler de yasaklanıyordu. Misal: Elbisenin pisliğe değen kısmı kesilip atılırken, İslâm; orasının yıkanmasıyla temiz olacağına hukmediyor. Zekât malın dörtte birini vermekken; İslâm bunu kırkta bire çekiyor. Geçmiş peygamberlerce kahramanların heykellerini yapmak; halkın onlara bakarak ders almalarını sağlamak gayesiyle hoş bir iş ve iyi bir hizmet iken, İslâm; putperestliğe dönüşen bu işi yasaklıyor, bunun yerine Allah Yolunda Cihad eden kahramanların başarı ve güzel niteliklerini ders yapıyordu. Hulasa Yüce Yaratıcı; Dünyanın Ömrünün sona yaklaştığını, Kıyamete kadar neler olacağını, hızlı değişim ve gelişimlerin başladığını bildiği için elbette Yaratan; tüm yarattığını ve neler yaratacağını bilmekle insanlığı; Eşsiz Kıble Olan Ka'be'ye yönelmekle mükellef tuttu. Artık bütün insanlığın; hatta tüm âlemlerin Peygamberi; Hz. Muhammed, Kitabı; Kur'an, Dîni; İslâm, Kıblesi; Ka'be oldu. Geçmiş peygamberler döneminde yürürlükte olan bazı İlâhî hukümlerin; İslâm'ın yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kalktığı gibi Mescid-i Aksa'nın kıble olması hukmü de yürürlükten kalktı.

Kardeşlerim! Bilesiniz ki, peygamberlerin büyük-küçük tamamı; Allah Azıîmüşşan'ın temsilcileridirler, Hak ve Tek Da'va Olan İslâm'a hizmet edip yaratılmışı Yaratana; doğru ve dürüst ölçüler içerisinde ve Hak Yolda götürmekte kardeştirler. Tamamı Dînin ana meselelerinde ittifak içerisindedirler. Hukümlerin emredilip sonra yürürlükten kaldırılması, zaman ve yerlere göre ve küçük meselelerde oldu. Bilinen bir şeydir ki, devletin idarecisi ölüp yerine oğlu idareci olduğunda dahi, yeni-yeni kararlar alınır ve önceki bazı kararlar yürürlükten kaldırılır. Bugün Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Îman etmeyip geçmiş peygamberlere inandığını iddia eden sahtekârların karakterini taşıyan zalimler; o zamanda da o peygambere Îman etmediler ve bir öncekine Îman ettiği sahtekârlığında bulundular. Akıl sahibi olan herkes; aklını insanlığa aykırı kirlerden arındırdığında görür ki, Yaratan ve yaratılan, Hak ve batıl, doğru ve eğri, iyi ve kötü apaçık görünüp bilinmektedir. Şunu bilesiniz ki, Dîn; Allah'ın tasarrufundadır. Hiçbir peygamber Dînde tasarruf sahibi olmadı ve kimseyle Dîn konusunda DİYALOG yapmadı. Dünya işlerinde Allah'ın izniyle alış-veriş ve anlaşmalar olur, pazarlıklar yapılır. Dîn Tek İslâm'dır. Ondan başka dîn arayan; lanetli bir sapıktır. Kim Allah'ın Dînini tartışmaya açar, hukmünü değiştirmeğe kalkışır veya pazarlık konusu yaparsa Allah'ın kahrına uğrar ve en büyük azabını hak etmiş olur.

Şunu da bilesiniz ki, bazı kimseler İslâm'ın Nûrunu kaybedip küfür ve şirkin, pislik ve karanlıklarına batarak demişlerdir ki, Peygamber (s.a.v.) Hicret öncesinde Ka'be'de namaz kılarken Mescid-i Aksa'ya yönelirdi, yok çıkar sağlamak için kıble değiştirdi. Bu gibi saçmalıklar kâfirlik pisliğine batmışların kokuşmuş sapıklıklarıdır.

Bizleri insan olarak yoktan Vareden, Îman ve İslâm'la şereflendirip sayısız nimetler Veren, Kur'an ehli kılıp katından ilim, hıkmet, ma'rifet ve hakikatlere Erdiren Allah'a sonsuz şükürler, hamd ve senalar olsun.)

(Tefsirin tercemesine devam ediyoruz.) Peygamberimiz (s.a.v.) ilk zamanlarda peygamber atalarından kendisine miras kalan Tevhîd hizmetlerinde İlâhî Sıfatlar ve İsimler Mertebesinde hizmet yapıyordu. Haliyle onların kıblesi olan Kudüs'e yöneliyordu. Sonra Ona Allah Azîmüşşanın Zatının sırları açılıp Zattan tecellilere erdi ve hayranlıklar sonrasında tamamen Yüce Varlıkta fâni oldu ve Kendi varlığından geçti. Daha sonra Allah'ın sırlarına ve O'nun tarafından yüce kemallere ermiş olarak ayılınca Rabbi O'nu Hak ve Tek Ma'budu temsil eden Ka'be'ye çevirdi. Kudüs'e doğru namaz kılarken Ka'be'ye dönmesi emredildi. Namazı bozmadan Ka'be'ye döndü. Münafıklar bunu fırsat bilip gıybet etmeğe başladılar ve işi tartışmaya kadar götürdüler. Allah Teâlâ da onların içinde bulundukları münafıklığı ve bölücülüğü Peygamberine haber verip uyarmayı istedi ve şöyle dedi:

۞ سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا ۞

142.Ayet: Allah'ın Alîm İsminden meydana gelen cüz'î akıllarının gerektirdiği; insanlık seviyesinden düşen, Yüce Varlığın Nûrundan meydana gelen taayyünatın (ruh, cevher ve tabiat gibi öz varlıkların) gölgeleriyle perdelenen (Yüce Yaratana yol bulamayan) beyinsizler yakında şöyle diyecekler: Bunları (Muhammed ve arkadaşlarını); üzerinde bulunup durdukları Kıbleden kim ve ne çevirdi? Halbuki, önceki peygamber atalarına bağlılıklarını ve onların Dîni üzere olduklarını iddia ediyorlardı...

۞ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

Kendisine erdiğin Zatî Tevhîd Mertebesinin diliyle onlara söyle: Doğular-batılar, doğanlar-batanlar ve tüm âlemler, bütün varlıklar; her varlıkta kendisini gösterdiği halde hepsinden ve her şeyden, yerlerden ve yönlerden münezzeh, herhangi bir şeye benzemekten uzak olan Allah'ındır. Her şey O'nun Varlığının görünme sahneleri, İsim ve Sıfatlarının aynalarıdır. Kullarından huzuruna yönelenleri Öz Varlığının sevgi ve isteğiyle Tek Varlığına Götürüp, yolların en doğrusu olan Hak ve Daim Yoluna erdirir. Her şeyi Kuşatan Allah Teâlâ dilediğini, dilediği yer ve zamandan, dilediği yol ve yönden yavaş-yavaş mertebe-mertebe alarak Kendisine kavuşturur.

۞ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۞

143.Ayet: Sizleri Bana erdiren Yolların En Sağlamı ve En Düzgünü olan Sırat-ı Müstekîmi ortaya koyup yüce bir ikramda bulunduğum gibi sizleri; Bana halife olmağa uygun, elverişli, sağlam yol ve adalet sahibi bir ümmet yaptım ki, kullar arasında işleri üstlenip icra edesiniz ve Bize yönelmekten habersiz insanları

adaletle yönetip denetleyesiniz. İçinizden Bir peygamberi de size gönderdim ki, sizi gevşeklik ve aşırılıktan koruyarak gözetip denetlesin. Allah'a erenler ve Hak yolda karar kılanlar olmanız için size gerekli olan; Rabbinizden gelen Peygambere ve getirdiklerine sarılıp sahip olmanızdır.

۞ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ ۞

Ey peygamberlerin En Kamili! Üzerinde bulunduğun Kıble hadisesini; Peygambere uyanla, iki ökçesi üzerinde geriye; eski durumuna dönüş yapanı birbirinden seçmek için yaptık. Zira Sana uyanlar Tevhîd hizmetinde Allah'ın Zatının Bir olduğu sırrına ererler (ve kendi varlıkları dahil her şeyden O makama göçerler).

۞ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۞

Allah'ın Zatının Birliğine ermek; Allah'ın erdirdikleri müstesna gerçekten ağır ve zor bir görevdir. Buna erenler Allah'ın irşadına ve başarısına ermekle erişmişlerdir. Maddî varlıklarınızı açığa koyan ve hikmet Sahibi Olan Allah; sizleri Îmana erdirdikten sonra Îmanlarınızı zayi etmez (O'na ve Peygamberine uyarak yaptığınız amellerinizi boşa çıkarmaz).

۞ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, Allah; ihlâs ve samimiyetle kendilerini Allah'ın Tevhîdine erdiren, Peygamberini ve Allah'tan getirdiği her şeyi tasdik eden insanlara çok şefkatli ve pek merhametlidir. Lütuf ve keremiyle onları ne için yaratıldılarsa o gayelere erdirir.

Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Allah Teâlâ'nın Güzel İsimleri, Yüce Sıfatları ve Fiillerinin tecellîlerinden sonra Zatının (c.c.) tecellîlerine erdikten, Tevhîd Davasının Bu Makamda hizmetine mazhar olduktan ve Bu Yüce Mana Kendisine açıldıktan sonra Bu Makama ve Bu manaya aid ve Bunu temsil eden Kıbleyle ilgili vahiy ve ilhamları beklemeğe başlamıştı. Hak Teâlâ buyurdu:

۞ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۞

144.Ayet: Ey Habib'im! Benim Birliğimin sırrının Sana açılıp anlaşıldığı anı bilip görmekteyiz. Dolayısıyla bedenen yüzünü evirip çevirmenden ve Sema'ya; Güzel İsimlerimin ve yüce Sıfatlarımın tecelli etmesiyle vahiy ve ilhamların meydana geldiği Yüce âleme bakınıp durduğundan Haberdarız. Bu Yüce Maneviyatın Sana açılmasından sonra Seni suretler Âlemi olan Dünyada da O Manaya uygun kıbleye çeviriyoruz. Bu Kıble Sana Öz Varlığımı işaret edecek. Artık Yüzünü; Kendisinde Benden gayriye dönmek haram olan ve içerisinde Ka'be bulunan Mescid-i Harama çevir. Orada Bana; tüm ilgilerden, herhangi bir şeye ilgi ve alakadan Münezzeh Pak varlığıma dönülür ve hizmet yapılır. Bu keramet ve şeref Seninle beraber Senden kendilerine geçen ve Sana uyan tüm Mü'minlere de verilmiştir.

۞ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۞

Dolayısıyla Sen ve Sana uyan Mü'minler varlık mertebelerinden her bir mertebede ve Dünya âlemindeki her bir makamda sizlere olan İlâhî ikram ve değerleri duyduktan sonra derhal yüzlerinizi Allah'ın Evinin olduğu Mescid-i Harama çevirin. Zira sizler böylece keşif ve idrak ehli olup Allah'ın Varlığına erenler olacaksınız.

۞ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۞

Gerçek şu ki, sizden önce kendilerine kitap verilen Yahûdî ve Hıristiyanlar kitaplarında görmeleri ve peygamberlerinden duymaları sebebiyle Senin geleceğini, Tevhîd ve Risalet davasında; Allah Teâlâ'nın İsimleri ve sıfatları fevkında Zatının sırlarına ererek en yüce makamda hizmet göreceğini ve bu Kıble değişikliğinin hak olduğunu biliyorlardı. Ve biliyorlar ki, Bu Hakikat kendilerine akıl verip yetiştiren, akıl ve idrakleri geliştiren Rableri tarafındandır. O akıl Hakkı batıldan, haklıyı haksızdan seçer ama bunlar buna rağmen Seni, Yüce Dînini ve Şanlı Kitabını; inat edip dikleşerek inkâr ediyorlar. Kullarının göğüslerinde dolaşanı bütünüyle bilen Allah (c.c.) her şey açığa çıkmasına, Senin ve Da'van Olan İslâm'ın hak olduğu anlaşılmasına rağmen; hala Hakkı örtmeye ve saklamaya çalışmalarından habersiz değildir.

۞ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۞

145.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Sahibin Allah'a yemin olsun ki, eğer Senin; en yüksek hedefin ve en yüce muradın olan Benim Birliğime ve En Yüce Dîne hizmetle görevli olduğuna; makamımdan inecek olan en büyük mucizeyi Yahûdî ve Hıristiyanlara delil ve şahit yapsan yine Senin Kıblene uymazlar. Çünkü onlar tamamen gaflete düşmüş ve hatta sapıklığa batmışlar. Durum Sana bildirildikten sonra artık Sen de onların kıblelerine uymayacaksın.

۞ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۞

Aslında zan ve tahminleri (bataklığında bocalamaları) nedeniyle; zanlar, tahmin ve görüşler de farklı olunca hiçbiri diğerinin kıblesine uymaz (Her biri kendi keyif ve arzusuna uyup sapıklık içerisinde yaşamaktadır).

۞ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞

Ey peygamberlerin En Kamili! Yemin olsun ki, eğer; bilerek, görerek ve yaşayarak Bana ermen ve her şeyi bilmene rağmen bilhassa Sana gelen hak ve gerçek ilim bir de vahiyden, hakiki Kıbleye erdirmemden ve kimseye vermediğimi Sana vermemden sonra o beyinsizlerin batıl ve boş görüş ve arzularına uyarsan; o zaman benden vazgeçen zalimlerden olursun. Bu söz Peygamber Efendimize hem tehdid, hem geleceğe hazırlama, hem kendisine öğretilen ve ikram edilen nimetlere

bakıp sahip olmasına teşvik ve Mü'minleri; O'na uymakta sağlam durmaları konusunda gayrete getirmekten ibarettir. Bunun benzeri ifadeler Kur'an'da çokça geçmektedir.

۞ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ ۞

146.Ayet: Kendilerine Allah'ın Sıfatları ve Fiilleri makamında Tevhîd hizmetlerini açıklayan, İlâhî Zat makamında hizmeti ve o hizmeti Yapacak olan Son Peygamberi işaret eden Tevrat ve İncil Kitaplarını verdiğimiz Yahûdî ve Hıristiyanlar O Müjdelenen Peygamberi; kendi zürriyyetlerinden olan çocuklarını tanıdıkları gibi aşikâre olarak bilirler. Zira Tevrat ve İncil'deki özelliklerinin ve niteliklerinin tarifi çok netti. Ve hatta oğullarından şüpheleri olur da O'ndan (s.a.v.) şüpheleri olmaz.

۞ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Bilesiniz ki, onlardan bir grup inat edip kafa tutarak Kitaplarında var olan gerçeği saklıyorlar. Hem de bunlar cahil değiller; kesin bilgi sahibi oldukları halde bunu yapıyorlar.

۞ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۞

147.Ayet: Kendisini ortaya koymakla bütün dînleri yürürlükten kaldırdığın Hak Dîn İslâm; herkes bilsin ki, Seni Kendisine kamil bir ayna; tam Temsilci Yapan Rabbin tarafından ortaya konmuştur.

۞ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞

Artık Sen ve Sana uyanlar; önceden Allah'ın İsimlerini ve Sıfatlarını tasdik konusunda şüphe etmediğiniz gibi, Allah'ın Varlığının Tevhîdini tasdik makamında da şüphe etmeyin.

۞ وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۞

148.Ayet: Bilesiniz ki, tüm ümmetlerin fertlerinden her bir ferdin; Yüce İlâh'ın Zatî İsim ve Sıfatlarından dileyip kendisine yöneldiği bir kıblesi vardır. Allah Teâlâ'nın; o ferde özel olan o İsim ve Sıfatı o kimseye hukmeder ve o ferdin kendisine yönelmesini gerekli kılar. O halde ey Muhammed Ümmetinin fertleri! Bu İsim ve Sıfatlardan doğup gelen tüm iyilik ve yararların kaynağına koşun. Bilesiniz ki, her iyilik ve güzelliğin kaynağı; tüm Sıfatları, İsimleri ve her şeyi kuşatıp Kapsayan Tek olan Zattır (Allah'ın (c.c.) Öz Varlığıdır).

۞ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Bu İlâhî Sıfat ve İsimlerin gerektirdiği yer ve makamların her neresinde olursanız olun; bu Sıfatlardan meydana gelen ayrı özelliklere sahip varlıklarınızın ortadan kaldırılmasından sonra her şeyi Kendisinde Toplayan Allah Teâlâ topyekûn hepinizi huzuruna getirecek. Zatî nitelikleriyle Kendisini devamlı gösteren Allah

Teâlâ; İlk Var Eden ve Zahir Olan (Daima Görünen) İsmi gereği farklı özelliklerle ortaya çıkan sayısız varlıkları; Ahirette tekrar diriltme ve Sırrına erişilemeyecek tarzda Batın (Pek Gizli) İsmi gereği; sınırsız bunca varlıklardan farklılıkları kaldırmağa, huzuruna toplayıp birliğe ulaştırmağa Kadir (Gücü Yeten)'dir.

۞ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۞

149.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Allah Teâlâ'nın bazı Sıfatlarının hâkimiyyet altına alarak Seni etkilemesiyle Zatından (c.c.) ayrı kaldığın anda tekrar ;Hakiki Kıble Olan O Zata (c.c.) yüzünü çevir ve tüm Varlığınla Mescid-i Harama yani; Kendisinden başkasına o Makamda yönelmek haram olan Asıl secde Makamına yönel. Bil ki, Seni tüm Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları gereği yetiştirip geliştiren Rabbine yönelme işi; Rabbinden inip gelen bir gerçektir.

۞ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

Tüm sırları, saklı ve gizli her şeyi Bilen Allah, Senin ve Sana uyanların yaptıklarınızı bütünüyle Bilendir. Ahirette yaptıklarınızın karşılığını verecektir.

۞ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۞

150.Ayet: Ey Peygamberlerin En Kamili! Bazı varlıkların inkârda bulunup yönelmeyi terk etmeleri olmakla beraber Sen yüzünü; bütün varlıkları Kendisinde toplayan Mescid-i Harama yani; Varlığımdan ibaret olan Gerçek Kıbleye çevir. Ve ey Mü'minler! Sizler de Peygamberinize (s.a.v.) uymanız suretiyle yüzlerinizi O'na doğru çevirin.

۞ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ۞

Zira kendilerine tanrılık nispet edilen bir kısım varlıkları tanımayarak Allah'ın varlığını ve O'ndan başka ilâh olmadığını ilan ve iddia etmeniz karşısında itiraz sahibi olan insanların sizi alt etme belge ve bahaneleri olmasın. Ancak; Allah'ın Varlığını, Yüce Sıfat ve icraatlarını tanımayan, tabiattan başka bir şey görmeyen ve Ahirete inanmayıp zamanın sonsuz olduğunu zanneden zalimler müstesna. Onlar susmaz ve sizin kusursuz olmanız onları tartışmadan vazgeçirmez. Ama sizler onlara ve saçmalıklarına aldırış etmeyin ve Gerçek Kıblenize yönelmekte onlardan korkmayın. Yüce Sıfatlarımın kazandıracaklarından mahrum olmamanız için Bana yönelmekten vazgeçme konusunda Benden korkun.

۞ وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞

Yüce Sıfatlarım ve Güzel İsimlerim yoluyla sizlere bol nimetler vermem ve bu nimetler sebebiyle Kendime erdirmem için Bana yönelip kulluk yapmağa devam ediniz.

۞ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ۞

151.Ayet: Nitekim rahmet ve cömertlik makamımızdan Sizi irşad için sizin içinizde sizden bir Peygamber gönderdik. Her şeyden evvel Bizim Bir olduğumuzu gösteren niteliklerimizin eserleri olan Ayetlerimizi sizlere okuyor. İkinci olarak da akl-ı külden (Allah'ın İlminden yansıyan akıllar deryasından) bağını koparıp alakasını kesen cüz'î aklın ortaya koyduğu bozuk görüşler ve asılsız arzulardan sizleri arındırıyor. Üçüncü olarak ise O Yüce Peygamber sizlere Kitabı ve O'nun nasıl okunup anlaşılacağını ve yaşanacağını öğretiyor. Bu Kitap tüm görüş ve inançları gösteren, iyisini kötüsünden ayıran alametleri ve delilleri sizlere açıklıyor. Dördüncü olarak da sizlere Yüce Zatın (c.c.) Birliğine ulaştıran hikmeti öğretiyor.

۞ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۞

Bu sayılanlardan sonra da tüm sağlam bilgileri ve her türlü incelik ve anlayışları öğretiyor. Bunlar sahip olunan pek kıymetli kazanımlardır. Ve eğer O (s.a.v.) Peygamber olarak görevlendirilip sizi irşad etmeseydi bunların hiçbirini bilmezdiniz.

۞ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ۞

152.Ayet: Ey ehl-i Tevhîd olan ve Allah'ın sevgilisi Olan Muhammed'e bağlı bulunan Mü'minler! Size bunca nimetlerde bulunup nimetimi tamamlamamdan sonra devamlı Bana dönüp tam ve dürüst bir yönelişle Beni anın ki, Canımdan sizlere can üfleyerek, rahmet deryamdan sizlere nimet ve ikramlar yağdırarak Ben de sizleri anayım.

۞ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ۞

Nimetleri Benden bilmeniz suretiyle bana şükredip karşılığını eda ediniz. Nimetlerimi adi sebeplere ve bayağı yol ve kurallara dayandırmak suretiyle nankörlük yapıp kâfirlik etmeyin.

İnsanların asıl karakterlerinin; Allah'ın Varlığını Tevhîd etmek üzere yaratılmasına rağmen onların bu görev için dikkatli olmalarını dileyerek Hak Teâlâ onları hep irşad edip sık-sık uyardı ve buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۞

153.Ayet: Ey Hak Varlığa ve O'nun Bir olduğuna Îman edenler! O'nun size açılıp hakikatine ermeniz için başınıza gelen ve canlarınızı ürküten belalara sabretmek suretiyle ve tüm organlarınızla devamlı olarak huzuruna meyledip namaz kılmakla Hak Teâlâ'dan yardım dileyiniz. Bilesiniz ki, tüm Kemal Sıfatlarıyla Kendisini gösteren Allah (c.c.); sabredip Allah'ın Cemâli kendilerine açılıncaya kadar imtihanlara tahammül edenlerle beraberdir.

۞ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ۞

154.Ayet: Cihad sırrı anlaşılıncaya dek sabrın türlü acılığının yudumlanmasına devam etmek Allah'tan yardım istenilecek hususlardandır. Bunun için Kapısına ulaşmayı dileyerek Allah Yolunda öldürülenlere-diğer ölenler gibi- ölüler demeyiniz. Aksine onlar gerçek hayatla diridirler ve İlâhî ebedîlikle bekaya (ölümsüzlüğe) ermişlerdir. Ancak sizler bu geçici hayat perdeleri ile perdeli olduğunuz müddetçe onların yaşadıklarını anlayamazsınız. Dünyadaki bu geçici hayat; o hakiki hayattan bir yansımadır. Dünya hayatı; haddizatında ölü bir hayattır. (Zira Dünya insanının; maneviyatı görecek gözü, idrak edecek özü yoktur).

۞ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۞

155.Ayet: Allah'a yemin olsun ki, Allah'tan gayriyi ve çokluğu gösteren Dünyalıklardan az bir şeyle Îman ve Tevhîd'de sebat ve kararlılığınızı deneyip imtihan edeceğim. Misal: Hoşa gitmeyen yangında yanma, suda boğulma, düşman tehlikesi gibi dışarıdan gelen korku belalarıyla. cimrilik, haset, geçici arzu, geçici şeylere düşkünlük gibi içinizde bulunan kanaatsizlik, tüm açlık ve çaresizlik gibi istenmeyen hallerle sizleri imtihana tabi tutacağız. Tabiatınız gereği kalplerinizin kendisine kaydığı mallarınızın zarar görüp eksilmesi ile, kendileriyle boy gösterip övündüğünüz evlat, kardeş, akraba ve arkadaş gibi canlardan bazısının ölümleriyle, çevreye ve hasımlarınıza karşı varlığıyla boy gösterip üstünlük sağlamaya çalıştığınız mallarla ve bu sayılan varlıklarla elde edilen makam, varlık ve tüm ürün türlerinde meydana gelen zararlarla da sizleri imtihan edeceğiz. Ey peygamberlerin En Kamili! Îman ve Tevhîd ehli olan kullarımdan sabredenleri müjdele.

۞ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ۞

156.Ayet: O ehl-i Tevhîd olan has kullar; cem' (benlik ve ayrılıklarından geçerek İlâhî Huzurda tek vücud olan kulluk deryasındaki birlik) diliyle derler ki, bizler, Güzel İsimleri Ve Yüce Sıfatlarıyla tecellî eden, Bir ve Tek olan Allah Zülcelâl'in; ilk var oluş âlemi olan Dünyada gölgeleriyiz. Bu Âlemin yok olmasından sonra da gölgeden ibaret her hangi bir varlığa değil, sadece O'na dönüp varacağız. Tıpkı gölgelerin sahiplerine dönüp vardığı gibi...

۞ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ۞

157.Ayet: Hulasa Allah'a teslim olup işlerini O'na ısmarlamak suretiyle Tevhîdin merkezinde yer tutan ve seadet ehli olan bu kulların üzerinde Rablerinden daima ve aralıksız olarak İlâhî ikram ve lütuf bulutlarından meydana gelen cezbeler ve nûrlar vardır ki, onları kendilerinden geçirip hakiki rahmete erdirir. Bu manevî bulutlar Yüce Varlık denizinden doğup gelen manevî ilmin hayat sularını ihtiva

eder. Manevî ilimden ibaret olan bu hayat suları; İlâhî İsim ve Sıfatların arklarından; görünüm sahası olan bu Âleme; bu kulları hakikat ve ma'rifetlere erdirmek için gelir dökülür. Yüce karakter ve kabiliyet bahçelerini sulayan bu hakiki ilim ve ma'rifetler; kulları ebedî ve kalıcı nimet yurtlarına kavuşturur. Ve bu kullara Rablerinden her şeyi kuşatan bir de rahmet var. İşte bu seçkin ve ermiş kullar özellikle Hak ve hidayet ehlidirler. Onlar gerçek Vatan olan geldikleri Makama (İlâhî Huzura) ermişlerdir. Kurtuluş ebedî olarak onlarındır.

Allah Teâlâ Hakiki Ka'be'ye karşı kullarını uyarıp irşad edince madde âlemindeki Ka'be'ye ve O'na götüren alametler ile Onunla ilgili kurallara dair irşad ve uyarıda bulunmak üzere buyurdu:

۞ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ۞

158.Ayet: Mekke'de bulunan malum iki (küçük) dağ olan Safa ve Merve Allah'ın Varlığının ve Birliğinin nişanelerindendir. Ayrıca Bu İki Dağ Allah Azîmüşşan'ın; görünenlerin En Aşikârı ve gizlilerin de En gizlisi Olduğunu dolaylı ve ince bir tarzda anlatır.

۞ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۞

Hakikî ve manevî Evden; yani Allah'ın Huzurundan ve Oraya dönmekten bedel olarak ortaya konan madde âlemindeki Ka'be'yi kendisine farz olan Haccı yapmak maksadıyla kim ziyaret eder veya sünnet olan Umreyi yapar ve böylece tüm maddî bağlardan vazgeçerek Allah'ın Varlığına dönmeye azmederse; Safa ve Merve arasında Sa'y edip dönmesinde ona bir zorluk ve sıkıntı olmaz. Yeter ki, Bu iki Dağın birbirine bağlı ve aslında Bir Dağ olduğuna inanmış olsun.

۞ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ۞

Kim kendisine farz kılınan (Hac vs.) ameller üzerine ilave hayırlar yaparsa bilsin ki, bu görevleri kendisine Kolaylaştıran Allah Teâlâ; ondan Razı olarak o kimsenin mükâfaatını verir ve onun niyyet ve ihlasını bilir (karşılıksız koymaz).

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ

وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

159.160.Ayet: Allah Teâlâ'nın Zatı ile ilgili konularda ve en yüksek Dînî Makamda Tevhîd Davasını üstlenmiş olarak gelecek Son Peygamberle ilgili Tevrat'taki açıklamaları; insanlara arz edip açıklamamızdan sonra gizlemeye çalışan, O'nun bütün yaratılmışa Peygamber olarak gönderilip bütün dîn ve sistemleri ortadan kaldırıp insanlığı irşad ederek her konuda insanları olgunluğa erdireceğini, kendisinden sonra kitap ve peygamber gelmeyeceğini gösteren kısmı saklamaya uğraşan o taşkınları; Allah lanetleyip rahmetinden uzaklaştıracak. Onlara; kulluk makamında kendilerini ispatlayıp tam bir olgunlukla memur oldukları kulluğa

devam ederek dostlara şefaat etmeye, düşmanlara da lanet etmeye yetkili kılınanlar da aynen lanet edecek. Fakat Yahûdîlerden tevbe edip zalimlikten vazgeçerek hallerini düzelten ve bildiklerini anlatan, Tevrat'ta olanı haber verip açıklayanlar müstesna. Rableri olan Allah'a dönen ve emanetlere riayet ederek Kitaplarındaki her şeyi açığa koyan ve böylece kendilerini düzeltenleri huzuruma kabul eder, günahlarını siler, affa erdiririm. Başlarından geçen küfür, ısyan ve azgınlıklarını tevbe ile siler ve samimiyetle dönüp kendilerini Bana teslim ettikleri için onlara merhamette bulunup tüm ihtiyaçlarını görürüm.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۞

161.Ayet: Allah Teâlâ'nın; Kitabında açıkladığını gizlemek suretiyle kâfir olanlar, tevbe etmeyip ölürlerken de; Kitaptaki Peygamberî nitelikleri saklayıp kâfir olarak ölenler lanete uğramışlardır. Her şey açığa konduktan sonra bu saklama suçunda inat edip diklenenler var ya; Allah'ın laneti onların üzerine inip kararlaşmış, tevbe edenlere Allah'tan af ve mağfiret dileyen meleklerin lanetleri de onlar üzerine inmektedir. Yine Allah'ın haklarını bilen, tüm edep kuralları çerçevesinde kulluk yapan has insanların da laneti tam bir ittifakla onlaradır. Zira bu hainler kulluk çerçevesinden çıkmışlar, düzelecek ve kurtulacak halleri kalmamıştır.

۞ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ۞

162.Ayet: O derece ki azap onlara bir an hafifletilmeyecek ve bir an dinlendirilmeksizin lanet ateşi içinde kalıp azap görecekler .

۞ وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ۞

163.Ayet: Ey Mü'minler! Sadakatle kul olan siz Mü'minleri ve hakikatleri saklayan tüm kâfirleri, hulasa her şeyi yoktan var Eden İlâh'ınız (Yaratanınız, Yaşatanınız ve dolayısıyla Kendisine kulluk yapacağınız Ma'budunuz); Bir ve Tek Olan aynı İlâh'tır. (Hepinizin Rabbi Birdir.) Gerçekte O'ndan başka hiçbir ilâh yok. Hakikatte gerçek varlık O'dur. Mutlak ve sınırsız olan O varlıkta ikilik yok, çokluk yok. O (c.c.); Öz Varlığında ve Tüm Sıfatlarında Birdir. O'nun benzeri yok. Can Sahibi sadece O ve tüm canlar O'ndan birer yansımadır. O Rahman ; sizi ve her şeyi Kendisini göstermekle meydana koyduğu nûrlarının parıltısıyla ve yokluk aynasına Varlığının gölgelerini uzatmakla Dünyada vücuda Getirendir. Ahirette de; geldiğiniz makam olan gerçek hedefinize dönderip erdirecek O Rahîm Olan Mevlâ'nızdır.

Malum ki, düşünen her bir kul için Allah Azîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine, yaptığı ve yarattığı hayret verici eserlerde Kudret ve Azametine; sayısız deliller ve sonsuz alametler var.Bunlardan birazına işaret ederek Yüce Rabbimiz şu açıklamayı yaptı:

۞ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞

164.Ayet: Rabbinizin Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının etki ve icraat âlemi olan Gökyüzü ve ötesindeki Yüce Âlemlerin yaratılıp açığa konmasında, Yüce Âlemlerden etkilenip oradan inen halleri kabul edip taşımaya elverişli olan tabiatların ve varlık aşıllarının âlemi olup süfli hallerin ve düşük mahallerin sahası olan Yeryüzünün yaratılmasında, gecenin, karanlığın, cehalet ve körlüğün çeşitlilik ve değişiklik arz etmesinde, keza gündüzün, İlâhî Nûrun, ilmin ve irfanın türlü-türlü yüz göstermesinde, diğer taraftan tabiatların etkisinde, Kıyısı ve derinliğinin sınırı olmayan Kusursuz ve Gerçek Varlık Denizinde (c.c.) Güzel İsimlerin ve Yüce sıfatların tecellîleri ile meydana gelip insanlara gerçek faydalar sağlayan hakikat ve ma'rifet incileri (İslâm'ın ruhunu ve niteliklerini) taşıyan maneviyat gemileri olan kâmil ve seçkin insan bünyelerinde, madde âleminin Sema'sından (Gökyüzünden) yaratılmışın ihtiyacını temin için Allah'ın indirdiği suda ve bir de manevî yüce âlemden ruhları besleyip olgunlaştırmak için indirdiği yüksek ilim ve kesin bilgilerde, maddî su ile kuruyan toprağı yeşertmesinde, manevî rahmetiyle de cehaletle ölmüş karakterleri diriltmesinde, İlâhî Sevginin yüz göstermesiyle his ve harekete kabiliyetli bilumum hayvanların yeryüzünde çoğalıp dağılmasında, maddî âlemde rüzgarların evirilip çevrilmesinde ve manevî âlemde canların; Rahman tarafından gelen bir esinti ile yüce geliş makamlarına doğru yükselmelerinde, yine bu varlıkların kirlenmiş cisimlerinin bulanıklığı sebebiyle de bulanık tabiatlara doğru sürüklenmesinde, Gökyüzü ile Yeryüzü arasında hizmetle görevli bulutlarda, İlâhî İsimlerin Yüce Âlem ile tabiat âleminin arasında hizmete sokulmuş kulluk perdelerinde, İlâhî Sıfat ve İsimlerin gereği olarak Allah'tan gayri varlıkların ilgi ve kayıtlarında; Allah'ın Varlığına, Birliğine ve her şeyi var edip açığa Koyanın Tek kendisi olduğuna kesin bilginin ürünü olan, sağ duyu ve akıl sahibi olan topluma kesin ve açık deliller vardır. Onlar her şeyi delillerle bilirler. Bu bilgi de o toplumu hakikati görmeye ve hakka ermeye götürür.

Ya Rabbi Sen Cömertsin, kerametler ve güzellikler Sahibi Sensin! Bizlere verdiğin emanetleri ve içimizde sakladığın eşsiz güzellikleri lütuflarınla, fazlın ve cömertliğinle bizlere aç.

۞ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ۞

165.Ayet: Bunca açık ayet ve mucizelerin nûrlarının ortaya çıkmasına, çokça alenî şahid ve delillerin her şeye ışık tutmasına ve gaipten doğup gelen rehberlerin parlak işaretlerinin Allah'ın Varlığının Tek olduğunu göstermesine rağmen Tevhîd karakteri ve kabiliyeti üzere yaratılan insanlardan kimi var ki, Bir ve Tek olan, Samedaniyyet Sahibi, eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah'tan başka; O'na denk ve

ortaklar edinirler ve onlara ilâhlık ve rablik verip onlara taptıkları gibi halkın da tapmasını arzularlar. O kadar ki, bunlar asılsız tanrılarını; her şeyi Kuşatan Allah'ın sevilmesi derecesinde severler. Zira bu putperest gurupların her biri ayrı bir varlığa bir ilâhlık makamı verirler. Ona tapılacak tanrı unvanı takarlar, zor ve önemli olaylarda dönüp o taptıklarına varırlar. Bu inanç ve davranışlarıyla da Allah'ı inkar etmiş olurlar.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ۞

Allah'ın Bir Olduğuna Îman eden Mü'minler, Allah'ı sevmekte o müşrik putperestlerin taptıklarına olan sevgileriyle kıyaslanamayacak derecede pek üstün bir Allah sevgisine sahiptirler. Îman edenler bilirler ki, Allah her şeyi Kuşatandır, İlâh ve Rab olmak sırf Allah'a aittir. Hak Varlık, Öz Hüviyyet O'na mahsustur. En Güzel İsimler ve Yüce Sıfatlar O'ndan başkasına değil Sırf O'nadır. O'nun Vücudu aşikar olduğunda başka bir varlık kalmaz. Her şey yok olur, sırf O'nun Cemâli ve Yüce Varlığı kalır. O'ndan başka İlâh yok. Dünyada her şeyi sırf O (c.c.) yarattı. Huküm O'nun ve her O şeyi yaşatıyor. Ahirette her şeyin dönüşü O'na olacaktır.

Ey Yüce Mevlâ'm! Bizlere lütfunla kesin bilgi ve şüphesiz Îman tadını tattır. Ve bizleri; hakikat ehli olan Mü'minleri sevmekle nasiplendir.

۞ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ۞

Sınır tanımayan bu zalimlerin; Tevhîdin Yolundan çıkıp Sırat-ı Müstekîmden saparak bazı varlıkları Allah'a denk tutup onları; Allah'ı sever gibi sevdikleri şu Dünyada gözleri açılsa da Ahirette kendilerinin ve taptıklarının girecekleri azabı gördükleri anı ve bütün kuvvet ve yetkinin tamamen Allah'ın olduğunu ve Allah'ın korkunç azabını, dehşetli intikamını ve kimseninkine benzemeyen işkencelerini keşke bir görseler. Yani Ahirette göreceklerini bu zalimler Dünyadayken görseler; kuyruklar başlarından, başlar kuyruklarından kopuverir. Zira orada görecekler ki, kudret, kuvvet, azamet, bağımsızlık, eşsiz ve ortaksız Tek oluş, hiç kimseye ve hiçbir desteğe muhtaç olmamak Allah'ın hakkı ve Şanıdır.

۞ إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ۞

166.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! An ve anlat o anı ki, kendilerine tapılan ve peşlerine düşülen o tanrılar ve liderler; korkunç azabı gördüklerinde kendilerini tanrı sayanları başlarından atmaya çalışırlar. Böylece sapmak ve saptırmak suçundan beraet etmeye uğraşırlar. Bunların bu rezilliklerini gören ayaktakımı da orada bunları inkar ederek intikam almaya koyulurlar ama intikama güçleri olmaz. Zira dünyadaki sebepler ve aralarındaki tüm bağlar ortadan kalkmıştır.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا ۞

167.Ayet: İntikam umudu kalmayan ayaktakımı halk o vakit derler: Ah Dünyaya bir kez dönebilsek de bunların bizden uzaklaştığı gibi bizler de bunları terk etsek.

Geçmişte bunları tanrı edinme hatamızı telafi etsek. Ama bu pişmanlık ve arzular onlara bir fayda vermez, sadece sıkıntı ve hararetlerini artırır.

۞ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ۞

Allah Azîmüşşan onların şirk koşmaları ölçüsünde; uğrayacakları azap gibi geçmişte yaptıkları işleri de önlerine koyarak her birine birer azap daha tattırır ve buyurur: Buna ne diyebilirsiniz? O durum karşısında sadece yaptıkları kötü ve pis işlerden dolayı başlarına sonsuz pişmanlık ve acılar iner. Bu ise azabın en ağırıdır. Bundan Allah bizleri korusun! Artık bu zalim öncüler ve arkalarından gidenler; varlıkları çerçevesinde Allah'tan uzaklığın neticesi olan Cehennem ateşinden bir daha çıkamazlar. (Sapıklıkları sebebiyle) varlıkları onlara azgınlık ve taşkınlığın her türlüsünü sağlamıştı. Bu davranışları da onlara her türlü zarar ve çaresizliği doğurdu.

Ey Kurtarıcı (Mevlâmız)! Bizleri Cehennem ateşine düşürecek tüm kötülüklerden uzaklaşmakta başarılı kıl ve kurtuluşa erdir.

Allah Teâlâ; huzuruna yönelen seçkin kullarını boş arzulardan ve bozuk görüşlerden arındırmak için onlara Tevhîdin ve İslâm'ın Yolunu açıkça gösterdikten sonra onların dışlarını; güzel ahlak, hoş tarz ve ince davranışlarla süsleyecekleri hususlara irşad etmeyi diledi ki, yüzleri özlerine unvan ve alamet olsun. Bu sebeple şefkat ve irşadda bulunarak onlara seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

168.Ayet: Ey Tevhîd ve İslâm karakteri üzere yaratılan insanlar! Öz ve yüzlerinizin kuvvet bulup biçimlenmesi için yeryüzünde bulunan yiyeceklerden helal olarak alıp yiyiniz. Dînin haram olduğunu gösterdiği birkaç şey dışında eşya da asıl olan helal olmasıdır. Özellikle de kendi uğurlu el ve organlarınızın çabalaması ile ve ter dökerek meydana gelen hoş nimetlerden... Zira helal rızkın bundan hoşu yoktur. Rızık temini için batıl arzuların ve bozuk görüşlerin kaynağı ve dayanağı olan Şeytanın adımlarına, vesveselerinin ortaya koyduğu izlere ve yollara uyup gitmeyin. Çünkü onlar sizleri Hak Yoldan, zulüm ve taşkınlık yollarına sapıtırlar. Şeytanın iş ve ürünleri allayıp pullamasıyla gurura (aldanışa) düşmeyin. O sizin apaçık düşmanınızdır. Tevhîd kandilinden beslenmek suretiyle Allah'ın Nûru ile bakan can gözlerine sahip olanlar; onun düşmanlığını açıkça görürler.

۞ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

169.Ayet: O sadece kötülüğü, pis davranışları ve iğrençliği bilinen haram ve yasakları emreder ki, varlığınızı süsleyip güzelleştirmek için konan; Allah'ın Yüce Sınırlarından sizleri çıkarsın. Sizi bu sınırlardan çıkardıktan sonra da; Var ve Bir, eş, benzer, yardımcı ve tüm kusurlardan Uzak olan Allah Azîmüşşan' a karşı cahillik yapıp O'nun hakkında yakışmayan sözler söylemenizi, O'na eş, çocuk,

benzer, mekan, cisim gibi şeyler isnat etmenizi emreder. Halbuki, Allah Azıîmüşşan; sapık zalimlerin saçmalıklarından münezzehtir ve çok Yücedir .

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۞

170.Ayet: Şeytanı adım-adım izleyenlerin kurtuluşları için kendilerine; karakterlerinin özündeki gayret duygusunu tahrik ve samimî bir nasihatle :Allah'ın Tevhıîdine ermeniz için Peygamberine indirdiği Kitaba, kurtuluş ve mutluluk rehberlerine uyunuz. Dendiğinde, şeytanlarının kendilerine fısıltısıyla derler ki; Asla bize sunduğunuz parlak söz ve esaslara uymayız. Babalarımız sizden ve bizden daha akıllı idi. Bu yüzden babalarımızı üzerinde bulduğumuz yoldan başkasına uymayız. Ey peygamberlerin En Üstünü! Bizim adımıza onları aşağılayıp azarlayarak şöyle de:

۞ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۞

Ey taşkın, zalim ve cahiller! O cahillikleri sebebiyle yoldan çıkmış olan babalarınız, Dînin huküm ve meselelerinden hiçbir şeyi anlamasalar, Îman, İslâm ve insanlık mertebesinden hiçbir mertebeye eremeseler de yine mi peşlerinden gideceksiniz?

Ey peygamberlerin En Kıymetlisi! Dilersen o zalimleri fazlaca rezil etmek ve utandırmak için Mü'minlere şu sözümüzü oku:

۞ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞

171.Ayet: Îman etmeğe kabiliyyet ve yeteneklerinin olmasına rağmen babalarını körü-körüne taklit eden kâfirlerin durumu; cansız bir şeye çağıran ve ondan; kendi sesinin yansımasından başka bir şey duymayan (karartıya havlayan köpek misali) ahmak kimsenin durumuna benzer. Bu kâfirlerin durumu tıpkı dağ ve benzeri bir cansıza çağırıp sadece kendi sesini duyan, ahmaklığı yüzünden yansıyan sesini o nesneden geliyor zanneden kimsenin durumu gibidir. Babaları da öyle... Hepsi karartıya haykırdı, durdu. Bunlar; peygamberlerin dillerinden dökülen Hakkı duymayan sağırlar, kendilerine aklen ve naklen gelen apaçık Hakkı konuşamayan dilsizler ve Allah Zülcelâl'in tüm âlemlerde Varlığının apaçık tecellîlerini ve Yüce Sıfatlarının eserlerini göremeyen körlerdir. Özetle bunlar ve ataları, asıllarını unutmada, gaflet ve cehalete batmakta aşırılıklarından dolayı tıpkı cansızlar gibi olup Hakkı anlamazlar ve akıllılar sınıfından sayılmazlar.

Ya Rabbi! Bizleri ikramınla gaflet dalgınlığından ve unutma uyuşukluğundan uyandır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۞

172.Ayet: Ey Îman edenler! Çeşitli maddelerden teşekkül etmiş olan varlığınızın devam etmesine ve gelişmesine katkıda bulunması için hayvanlardan helal olup size gönderdiklerimizden; üzerlerine Allah'ın Adı okunmak suretiyle yiyiniz. Bu

gayeler için olan nimetlerimizi yedikten sonra başka bir takım sebep ve araçlara değil de sırf O'na kulluk yapıyorsanız; Allah'a şükrediniz.

۞ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۞

173.Ayet: Kesinlikle bilesiniz ki, Rabbiniz (c.c.) sizlere; Besmele ile kesilmeden kendi kendine ölen laşeyi, her türlü kanı (dalak ve et içinde olan kanlar müstesna), hem Dînce, hem asıl varlığı itibarıyla pis ve pislikten ibaret domuz etini, kesilirken üzerine Allah'tan başkasının; yani toplumların başkanları ve putlarının adı haykırılan hayvanları haram kıldı. (Mühim bir uyarı: Hayvanı sol yanı üzere; Kıbleye karşı yatırıp keserken Allah'ın Adını haykır. Yer ve gök içindekilerle beraber duysun. Dört Organı; 1-Boğazın yanlarındaki kan damarları, 2-Nefes borusu, 3-Yemek borusu, 4-Omurga kemiği içinde bulunan omurilik (Can damarı ki, Anadolu Müslimanları buna murdar ilik demiş yani bu kesilmezse hayvan murdar olur). Bu kesilmedikçe hayvan hemen ölmez, canlılığı devam eder. Yapılan her şey işkence olur. Zamanla kan kaybından hayvan acı çekerek ölür, ama murdar olur.)

۞ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Kim de çaresiz kalır ve helal lokma bulamazsa doyma sınırına vardırmaksızın, fazla yemek ve yediğine razı olmak gibi taşkınlık yapmaksızın ve sırf canlı kalmayı devam ettirecek kadar bu sayılan haramlardan yiyebilir. Çaresizlik şartı; Allah'ın emirlerini uygulayan ve hukümlerini koruyup yaşatan idarecilere başkaldırıp dağlara vs. yerlere kaçmakla zorda kalanların dışındaki yolcu, mücahid vb. kimseler içindir. Dîndar idarecilere başkaldıranların yaptıkları ve yedikleri haramdır. Tevbe etmedikçe hiçbir durumda mazur görülmezler. Hakikaten; sizlerin sıkıntılarını Gideren, günahlardan tevbe ettiğinizde sizleri affedip suçlarınızı Silen ve tüm güzel hukümleri ve hıkmetleri size arz Eden Rabbiniz Allah pek mağfiretli ve çok merhametlidir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۞

174.Ayet: Kullarının işlerini Yöneten Allah'ın indirdiğini saklayanlar, onlara doğruluk ve olgunluk yollarını açıklayıp ortaya koyan Allah'ın Kitabının hukümlerini kullardan gizleyip Hakka kafa tutarak nefislerinin arzuladığı görüş ve kuralları; Allah'ın Kitabının yerine koyanlar ve bunun karşılığında halkın zayıf akıllılarından biraz para ve hediyeler alarak çıkar sağlayanlar var ya:

۞ أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, O dürüstlük yolundan sapıp Hak Yolu örtmeye uğraşan hainler; yaptıkları bu bozuk hileleri ile sadece karınlarına gıda olarak varlık âleminin neticede Cehennem ateşine dönüşecek olan iğrenç haramlarını doldururlar. Karınlarına doldurdukları iğrenç gıdalar ve yaptıkları alçaklıklar yüzünden

kullarının hallerini açığa koyan Allah, Dünyadayken yaptıkları işleri gereği onlarla konuşmayacak, yaptıkları incelenmeksizin Cehenneme sürülecekler. Ateşte yanmakla temizlenecek olan Mü'minlerin günahkârlarına yaptığını; Allah Teâlâ onlara yapmayacak ve onları Cehennem ateşine soktuktan sonra temizlemeyecek. Orada onlara; acısı devamlı olan azap var. Sürekli olarak orada kalacak ve devamlı azap görecekler.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ۞

175.Ayet: Büyük zarara uğrayan bu sapıklar, hidayet ve hak ehli olmayı; sapıklığa sattılar. O da (c.c.) bunları korkunç azaba uğrattı. Böylece Allah'ın; Ahirette arındırıp affetmesini de; sıkıntı kaynağı olan acı azaba satmış oldular. Hayret; bunlar ateşe ne kadar dayanıklılar ki, bu günahları yükleniyorlar !

۞ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۞

176.Ayet: Onlar için olan bu azap ve âlemlere ibret olacak ceza şu sebeple verildi; onları Kendi Varlığının Bir olduğuna irşad eden Allah, Tevhîd'e ve insanlığın şanına yaraşır yüce bir kültüre erdirecek olan Kur'an'ı; gerçeklere uygun Hak bir Kitap olarak indirdi ama Bu Kitap hakkında tartışıp duran bu hainler; dönüşü olmayan derin bir ayrılık ve bölücülük içinde boğulup gittiler.

Ne zaman ki, insanlar Kıble konusunda tartıştı ve o hususa takılıp kaldılar, iyilik ve üstünlüğü kendi bildikleri yöne yönelmekten ibaret gördüler o zaman Hak Teâlâ; asıl iyiliğe ve gerçek itaate şu açıklamasıyla ile işaret etti:

۞ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۞

177.Ayet: Ey insanlar! Yüzlerinizi doğuya ve batıya doğru şuursuzca çevirmeniz üstün nitelikler ve değer verilecek ahlak değildir. Fakat değer, beceri ve kullukta üstün olma; adınız anılmaz halde iken; sizleri yoktan meydana getiren Allah'a ve yapılanların karşılık bulacağı Ahiret gününe Îman edip Kıblenin farz kılınışı ve diğer farzların şuuruyla donanımlı Îman ehli insanlar olarak kulluğa erme, kulluktaki üstünlük ve kabule şayan niteliklere sahip olmadır..

۞ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ ۞

Bu güzelliklere sahip olan değerli kul; görevde kusur etmeyen, kulları gözeten, Îman ehli kullara Allah'tan mağfiret dileyen, Allah'ın peygamberlerine, kitaplarına ve daima Allah'ın Cemâline nazar eden meleklere Îman eden ve bu şuurla insanlık sergileyendir. Yine bu has kul; Îman ve İslâm'a erdirmek için gelen Allah'ın Kitabını, Kitaptaki bilgi ve hukümlere erdiren Peygamberini (a.s.) tüm varlığıyla tasdik edendir.

۞ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ ۞

O sevgili kul; sayılan Îman esaslarına inandıktan sonra O Hak Varlığa yönelmeye engel olan malı; Hak Teâlâ'yı sevdiğinden dolayı, rıza ve beğenisini kazanmak için muhtaçlara verir ve Hak yolunda harcar. Bu yardıma muhtaç olanlar; baba ve ana tarafından kendisine mensup yakınları, baba-ana ve akraba gibi geçimlerini üstlenecek kimseleri olmayan yetimler, kazanç araçları olmadığından ortaya çıkan fakirliğin vs. olayların ezip çökerttiği çaresiz kimseler, vatanlarından ve mallarından uzak kalmakla varlıklarını kullanma imkanı kalmayan ve işleri olmayan gurbette olan ve yolda kalanlar, hangi sebeple olursa olsun çaresiz kalıp dilenenler, düşman elinde esirlerle boyunlarını esaretten kurtarma çabasında olanlar ve tüm zorda kalmışlardır.

۞ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ ۞

Bu sadık kul farz kılınan vakit namazları başta olmak üzere her an Allah Teâlâ'ya tüm organları ve bütün varlığıyla yönelmiş olarak yaşamaya devam eder, Allah'ın Kitabında farz kılınan ve mikdarı belirlenmiş olan zekatı verir, bu örnek kul ve bunun gibi itaat ve sadakat ehli tüm kullar verdikleri sözleri ve üstlendikleri tüm görevleri yerine getirirler. Kullarımdan; belleri kıran fakirlik anında ve vücudu dertlendiren hastalık anında sabredenleri yüce mükâfaatlarla ve değerli nimetlerle müjdele!

۞ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۞

Özellikle de düşmanın azgınca saldırdığı anda sabredenleri... Sayılan tüm üstün niteliklere sahip kullar; sayılan tüm vazifeleri eda etmekle, musibet anlarında sabredip Allah Rızasını daima kendilerine tercih etmekle iddialarında, halis niyyetli olduklarında ve işlerini düzeltip başarıya erdikleri iddiasında haklı ve doğru olanlardır. Özetle bunlar Dînî görevlere ters olan ve endişe duyulan tüm işlerden korunan, Hakkı bilmeye, Hakkı görmeye ve Hakka kavuşmaya erenlerdir.

Ey rahmet ve merhamet ehli olanların En Hayırlısı! Lütuf ve ikramınla bizleri de bu sadık ve takva ehli kullarından eyle!

Hak Teâlâ bu açıklamalardan sonra insanlardaki öfke ve azgınlık kuvvetinin taşkınlık göstermesi ve cahiliyet damarlarının kabarması dolayısıyla herkes ayrı baş çekerek birbirlerini öldürmeye götürecek derecede aralarında meydana gelen büyük fitneler ve korkunç olaylar anında aralarını düzeltip huzuru sağlamak için onlara seslendi ve buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَى بِالْأُنْثَى ۞

178.Ayet: Ey Îman edenler! Sizin Îman ve İslâm üzerinde yaşamağa devam etmeniz; daima kötülük yapmanızı emreden nefsinizi insanî kuvvetlerden türeyen istek ve maksatlarından uzak tutup onun isteklerini yapmamakla olacaktır. Buna

rağmen aranızda bir olay olursa bilesiniz ki, Dîninizde sizlere; kasden öldürülenler hakkında yapılanın misli ve aynısıyla kısas yazılıp farz kılındı. Hür olan katil öldürdüğü hür maktul karşılığında, yine katil köle öldürdüğü maktul köle karşılığında ve öldüren bir kadın öldürdüğü kadın karşılığında ölümle cezalandırılır. Efendisini öldüren köle ve hanım efendisini öldüren cariye aynen katledilir. Köle ve cariyeyi öldüren hür erkek ve kadın hakkında farklı görüşler vardır.

۞ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۞

Her hangi bir katil, öldürdüğü şahsın zalimce öldürülen kardeşleri için kısas isteyen hak ehli yakınlarından bazısının kısas hakkından vazgeçmesi gibi, öldürülen o kardeş çevresinden bir affa uğrarsa artık tamamına kısastan vazgeçip cezayı diyete çevirme gibi bir güzelliğe yönelmeleri, katilin de diyeti güzelce; tatlı dil ve ezilip üzülme gibi güzel davranışlarla acele ödemesi gerekir.

۞ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Ey Mü'minler! Bu bir kısım hak ehli sebebiyle kısası düşürmek ve diyeti gerekli görmek hukmü; Rabbiniz tarafından durumlarınızı düzeltmek için inen bir hafifletmedir. Öldürülen şahsın yakınlarına mal vermek suretiyle yatıştırılmaları çabası; acıları hafifletilir. Öldürülenin ödediği mal karşılığında canı bağışlanmakla cezası hafifler. Ve yine bu huküm cinayet sebebiyle aranızda meydana gelen kargaşanın giderilmesiyle de Rabbinizden sizlere inen bir rahmettir. Kim verilen hukümden vazgeçer hukuku çiğnerse; yani bir kısmın talebiyle hâkimin diyet hukmünü vermesinden sonra öldürülen şahsın taraflarının katili öldürmesi veya; katilin diyeti ödememesi gibi herhangi bir mükellef taşkınlık yaparsa taşkınlık yapan kimseye Dünyada ve Ahirette acı bir azap uygulanır.

۞ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

179.Ayet: Ey Tevhîd ehli olup Dünyada Dînlerin ve Mü'minler arasına konan İlâhî kuralların inceliklerini ve özellikle de kısas sırrını görüp anlayan Mü'minler! Azgınlık ve taşkınlık sebebiyle el ve diğer organlarınızdan meydana gelecek olan suçları önleyen kısas hukmünde (Dünyada cinayetlerin kalkmasıyla) ve bilhassa Ahirette; burada ceza görmeniz sebebiyle bir daha cezalanmamak, Cennet ve nimetlerine ermeniz yoluyla büyük bir hayat var. Ey işlerin kabuklarına değil de özlerine Allah'ın Nûruyla bakan akıl sahipleri! İlâhî hukümlere riayet ediniz ki, adaletli ve dengeli hayat üzerine kurulmuş olan Tevhîdin Yoluna aykırı bulunan ve türlü cinayetlere götüren hayvanî kuvvetin neticelerinden korunabilesiniz.

۞ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۞

180.Ayet: Ey Mü'minler! Birinize ölümün sebep ve belirtileri geldiğinde ve ölecek olan şahıs bölünüp taksim edilecek kadar fazlaca mal bırakacak olduğunda; Allah

İçin -ölen insanın malının üçte birinden fazla olmamak üzere- vasiyet etmeniz de farz kılındı. Böylece ihtiyaç sahibi fakirleri gözetmiş, mirasçılarınızı da mahrum etmemiş olasınız. Şayet ihtiyaç sahipleri iseler bu; baba, ana ve yakınlarınızın hakkıdır. Vasıyyetin en kıymetlisi insanlar arasında ihtiyaç sahiplerine güzelce verilendir.

۞ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ۞

Bu vasıyyeti; fakirleri imrendirip akrabayı sevindirmek ve onlara yardım etmek için eda etmek takva ehline hak bir görevdir.

۞ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

181.Ayet: Vasıyyet eden şahıs huzurunda bulunan ve buna şahid olanlardan kim vasıyyet edenden duyduğunu duyduktan sonra bunu değiştirip işi bozarsa bunun vebâl ve günahı bunu değiştiren kimselerin üzerinedir. Bilesiniz ki, her şeyi Duyan ve Bilen Allah; vasıyyet edenin dediğini daima duyar ve tahrifatçıların yaptıklarını da biliyor ve buna göre de herkesin yaptığının cezasını verecek.

۞ فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

182.Ayet: Kendilerine vasıyyet yapılıp vekalet verilenlerden her kim; ölmek üzere olan şahsın vasıyyet esnasında; bilerek veya bilmeyerek ihtiyaç sahipleri konusunda haktan sapmasından endişe eder ve haklarında vasıyyet yapılan ihtiyaç sahipleri arasında yapılan yanlışa müdahale edip yararlı olanı yaparsa; yapacağı bir kısım değişiklikler sebebiyle ona günah yoktur. Aksine yararlı olanı yapmasıyla; kendisine vasıyyet görevi veren Allah'tan bunu yaptığı için sevap umulur. Bilesiniz ki, bu ikisinin durumunu Bilen Allah; her biri için mağfiret ve rahmet Sahibidir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

183.Ayet: Hak Teâlâ Kullarının dış âlemlerini (Dînin güzellikleriyle) süsleyip güzelleştirecek davranışları yapması uyarısında bulunduktan sonra iç âlemlerini süsleyip güzelleştirecek hususlara uyarıda bulunarak buyurdu: "Ey Îman edenler! Ramazan Ayında Oruç tutmanız; sizden önceki geçen peygamberlerin ümmetlerine farz kılındığı gibi Dîninizde sizlere de farz kılındı."

Oruç; fecrin (Güneşin alameti olan aydınlığın) doğmaya başlamasından; gövdesinin batması anına kadar kulun yeme, içme ve cinsî ilişki gibi hususlardan kendisini tutup korumasıdır. Aklı kâmil olan, emirlerin inceliklerini gören ve Yüce Mevlâ'yı kesin olarak bilmeye, görmeye ve kavuşmağa sahibi olan erenler için ise malum Orucu tutmakla beraber Allah'tan gayriden; herkesin kendisine biçilen nasip kadar tamamen uzaklaşmaktır. Ey Muhammed mensupları! Bu Oruç; kalbi öldüren, Allah aşkını ve gerçek sevgiyi söndüren çok yemekten; kendinizi korumanız için size farz kılındı.

۞ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۞

184.Ayet: Oruç size farz kılınınca sizler de Ramazan Ayından ibaret olan sayılı birkaç gün Oruç tutun. Kendisinde Oruç tutmanın farz olduğu Ramazan Ayı geldiğinde sizden her kim hasta olur ve oruç tutmak kendisine ağır gelir veya Oruç tutmak kendisine zarar verirse ya da Dîn alîmlerince belirlenmiş olan bir mesafede yolculuk yaparsa Dînin izin vermesi ile Orucunu yer ve diğer günlerde yediği günler kadar yani gününe gün kaza olarak Oruç tutar ve kendisine kefaret yoktur.

۞ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۞

Hasta ve yolcu olmadığı halde oruç tutmak kendisine zor gelen kimseye fidye vermesi farzdır. Bu da tutamadığı Ramazan Orucundan her bir gün için bir fakirin asgari (iki öğün) günlük yiyeceğidir. Kim de fidyenin üstünde hayır yaparak fazlaca verirse bu yaptığı onun için Rabbi katında mükâfaatı fazla alacağından dolayı çok hayırlı olur. Fidye verdiği için kendisine kefaret olmadığı gibi kaza da etmez. Bu huküm İslâm'ın ilk anlarında idi. Gelecek olan ayet bunu yürürlükten kaldırdı.

۞ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

Ey Orucu kazaya bırakmaksızın veya fidye vermeyip vaktinde tutmak kendilerine zor gelen Mü'minler! Oruç tutmanız fidye ve hatta fazlaca hayır vermekten sizin için daha hayırlıdır. Eğer Orucun inceliklerini ve varlıklarınıza olan faydalarını bir bilseniz... Oruç şehvetinizi kırar, yeme-içme ve sair şeylerden kurtulmakla Allah'a yönelmenize ve itaat elde etmenize fayda sağlar.

Evet bu beyan da İslâm'ın ilk anlarında idi ve birazdan gelecek ayetle kaldırıldı.

۞ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ ۞

185.Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah katında ayların en değerlisi, makam ve mertebece en yüksek olanı Ramazan Ayıdır. Kur'an O'nda inmeğe başladı veya tamamı O'nda indirildi. Hatta naklolunan bir Hadis-i Şerife göre dört Kitap Bu Ayda indirildi. Kur'an Bu Ayda indirilince elbette ayların en değerlisi olur.

۞ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ ۞

Allah'ın Birliğini kesin olarak bilip tasdik eden ve O'nun huzuruna kuvvetle yönelen Mü'minlere irşad kaynağı olup onları; Allah'ı ve O'ndan gelen her şeyi kesin olarak bilme mertebesine erdirir. Kur'an baştan başa mucizeler, sağlam izahlar, gerçek açıklama ve kanıtlarla doludur. Yani ki, sınırsız irşad ve emsalsiz rehberlik kaynağıdır. Dolayısıyla ilimlere erdirdikten sonra gerçek göz ve görüşlere nail eder. Allah Azîmüşşan'ın Varlığından ibaret Olan Hakkı; Allah'tan gayri tüm varlıklardan ibaret batıldan ayırır. Allah'tan gayri her şey; Allah Teâlâ'nın İsim ve Sıfatlarından yansıyan ve yok olmağa mahkûm olan varlıklardır.

Dolayısıyla Kur'an bu sırra erip Hakkı ve batılı seçmeye, fâni ve batıl olan her şeyden geçmekle Hakka kavuşmağa erdirir.

۞ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۞

Artık sizden her kim Bu Malum Aya ulaşırsa hastalık ve yolculuk gibi mazereti olmadıkça zorlansa da O Ayın tamamında Oruç tutsun. İşte bu ayet önceki hukmü nesih etmekte ve yürürlükten kaldırmaktadır. Sizden kim hastalığın artması korkusundan dolayı oruç tutamaz ya da yolculuk üzere olursa sıkıntıyı atmak için Orucunu yer, diğer günlerde gününe; gün olarak Orucunu kaza eder. Mazeretinden dolayı kefaret gerekmez.

۞ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۞

Bu müsaadelerle Allah Azıîmüşşan; sizin sıkıntıya düşmemenizi ve kolaylığa ermenizi diliyor. Çaresizliğe düşmenizi ve sıkıntı çekmenizi istemiyor. Bu müsaade sonrasında gününe gün kaza yapmanızı; senede bir kez olan Orucun yararlarından mahrum olmamanız için size farz kılıyor. Bir de bu huküm ve nimetleri içeren Dîne sizi erdirdiği için Allah'a saygı gösterip Büyüklüğünü bilerek her şeyi itiraf ve ilan edesiniz.

۞ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

Bütün bu hizmetleriniz; çaresizliklerden sizi kurtarması, müsaadeler vermesi ve bunların neticesinde O'na şükretmeniz suretiyle bu gibi darlıklar ve zorluklarda nimetlerinin; üzerlerinize bol-bol inmesi ve böylece O'na yaklaşmanız içindir. Zira Allah'ın nimetlerine şükretmekle O'na yakınlık hasıl olur (Her fayda ve kazanç da oradadır).

۞ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي ۞

186.Ayet: Dolayısıyla Hak Teâlâ; nimetlerine şükreden kullarını Kendisinin yakın olduğundan haberdar etmesi için Peygamberine buyurdu: Ey yaratılmışı; kendilerini Yaratan Hak Teâlâ'ya çağıran! Kullarım Sana Beni sorup; Rabbimiz bize yakın mıdır yoksa uzak mıdır? Eğer yakınsa O'na içimizden gizlice seslenelim. Eğer uzaksa; uzak olanlara çağırdığımız gibi yüksek sesle çağıralım. Dedikleri zaman; Ey Peygamberlerin En Kâmili! Vekîlim olarak söyle: Onlara canlarından Yakınım. Öyle ki, Bana çağırdığı an; çağıran kimseye süratle karşılar ve isteğine karşılık veririm. Nitekim Kudsî Hadis bu hususu Hak Teâlâ'dan nakleder: Kullarım tüm önemli hususlarda ve ihtiyaçları konusunda cevap ve karşılık vermem için Benden istesinler.

۞ وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ۞

Arzularına ulaştıracağım konusunda Bana inansınlar. Çünkü onların Benden başka varacakları ve sığınacakları kimse yoktur. Tam bir huzur ve olgunlukla Tevhîdin merkezine ermeleri için pek çok emirler aldılar ve yeterince haberdar edildiler.

Ey yanlışa düşenleri Düzelten, herkese ve her şeye yol Gösteren Mevla! Bizleri ikramınla Yüce Varlığına erdir.

۞ أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ ۞

187.Ayet: Sonsuz rahmet Sahibi Olan Allah Teâlâ Ramazan Ayında helal ve haram olan hukümleri açıklayarak buyurdu: Ey Oruç tutanlar! Oruç gecelerinde kadınlarınızla ilişki size helal kılındı. Gündüz oruçlu iken ilişkinin haramlığı; Orucun Dîni tarifinin ve tanımının gereğidir. Hanımlarınız sizin örtülerinizdir ve sizler de onların örtülerisiniz. Tabii olarak birbirinizi aşırı arzularsınız ve ayrı kalmağa dayanamazsınız.

۞ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۞

Tüm sakladıklarınızı ve içinizdeki her şeyi Bilen ve kuşatan Allah; varlıklarınızı tehlikeye ve hainliklere düşürdüğünüzü ve bu sebeple mükâfaatını Allah'ın üstlendiği Orucun muazzam mükâfaatından kendinizi mahrum koyacağınızı biliyor. Şöyle ki, Efendimiz (s.a.v.); Allah Teâlâ'dan nakleder: Oruç Benim içindir ve mükâfaatını da Ben vereceğim.

Evet her şeyi Bilen Rabbiniz size tevbe bahşedip bunda sizi başarılı kıldı. Sizi fitneye ve azaba düşürecek kusur ve davranışlarınızı silerek bir de gece haram olan ilişkiyi helal kılıp yanlıştan kurtararak affına mazhar eyledi.

۞ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۞

Bu helalden sonra tenlerinizi birbirinize örtüler gibi sarın ve bu helal ilişki ile Allah'ın size yazıp takdir ettiğini (düzgün çocuklar vermesini) isteyin. Zira toplumunuz sizden olan çocuklarla oluşacak. Cinslerin birbirini arzu ve ilişkisinin sırrı; Rahman'ın (c.c.) Suretinde yaratılıp O'nun Ahlakını taşıyacak olan insanın vücuda gelmesidir. Böylece kulluk, sınırsız bilgi ve hak bir kültüre yükselecek, kendisini Yaratanına halife olmağa ve hep O'nu temsil etmeye ulaşacak insan vücuda gelecek.

۞ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۞

Beyaz iplik siyah iplikten yani; Örfümüzde Fecri sadık denen ve ufuk boyunca uzanan aydınlıktan ibaret çizgi; gece siyahlığının arkasından seçilinceye ve fecrin başlangıç sınırına kadar yiyiniz ve içiniz.

۞ ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۞

Orucunuzu gecenin başlangıcı olan Güneşin batışına kadar tamamlayınız. Bunun bir belirtisi de doğuda kırmızılık ve parlaklığın kalmamasıdır. (Uyarı: Fecir ve fücur; kelime olarak bozulmak demektir. Yani gece karanlığının; Güneşin ışığıyla bozulmağa başladığı ilk andan itibaren Oruç başlar, Güneşin gövdesinin; bulunan yerin ufkundan battığı ve en yüksek yerden dahi görülmediği ana kadar devam eder. Fecirle başlayan üç vakit yani; sabah, öğle, ikindi oruç tutarız. Akşam ve yatsı vaktinde de yer, içeriz. Yatsı vakti biterken yeme içme de biter.)

۞ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۞

Mescidlerde i'tikaf yaparken eşlerinize Ramazan gecelerinde de yaklaşmayınız. Dinde i'tikâf; Allah'a yakın olmak için mescidde kalmaktır. Abdest ve temizlik gibi zaruri ihtiyaç dışında mescidden ayrılmak i'tikafı bozar. Dolayısıyla cinsel ilişkiye de Dînen izin yoktur. Tüm bu anlatılan Allah'ın sınırlarıdır. Asla bu yasak çizgilere yaklaşmayınız.

۞ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞

Emir ve yasak hukümlerini açıkladığı gibi, kullarını Tevhîîdine irşad eden Allah Azıîmüşşan; Kendisinin Bir olduğunu gösteren Ayetlerini tüm insanlara bir-bir açıklıyor ki, Hak ve gerçek Varlığın (c.c.) nûrlarının; üzerlerine doğmasıyla varlık ve benliklerinden korunsunlar.

۞ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ ۞

188.Ayet: Aranızda düzeni tesis için birbirinizin malını haksızlıkla yememeniz Rabbiniz tarafından konulan hukümlerdendir. Hırsızlık, gasp, faiz, rüşvet vs. Dîni olmayan yollarla birbirinizin malını yemeniz asla caiz değildir. Haksız yere başkasının malını yemek için birtakım hilelere baş vurmak ve adına da Hile-i Şer'iyye demek de batıl bir yoldur. Bir takım sahte üstad ve Dîn bilginlerinin zor ve sıkıntılı olaylarda bu yolla çözüm aramaları Yüce ve Pak İslâm'a iftiralarından başka bir şey değildir. Allah'ın hıkmetinden kaynaklanıp gelen Bu Muhammedî Dîn; o sahtekârların süslü ve fakat batıl ve geçersiz söz ve iddialarından Münezzehtir.

۞ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

Ve yine insanların mallarından bir kısmını günah yolla yemeniz için hukukçulara mallar yollayıp yedirmemeniz de tesis olunan hukümlerdendir. Pek ala bilirsiniz ki, başkasının malını haksız yere hele-hele aralarınızda düşmanlığın çoğalmasında etken olan bir iftira (düzmece) ve zulümdür. Hukukçulara paralar yedirerek başkalarının malını yemek haramdır.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi ve her şeyi sağlam olan Yüce Mevlâ! Bu tür haksızlık ve günahlardan Sana sığınırız.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۞

189.Ayet: Allah Azıîmüşşan ezel ve ebed her şeyi kuşatan ilmi ile; insanların Peygamber Efendimize; Ayın artması, eksilmesi, günbegün incelerek hilallenmesi ve sonra tekrar eski Dolunay haline gelmesinin niceliğini ve nasıllığını soracaklarını önceden haber verme ikramında bulunup O'na (s.a.v.) buyurdu: Ey halkı Hakka; Hakkı yüceltmek için hakkıyla Çağıran! Sana Ayın artıp eksilmesi, değişikliğinin neden ve nasıl olduğunu soracaklar. Onlara; hıkmet sahibi bir alîmin yüksek hıkmet ilminin neticesi olan bir üslupla de ki: "Sizin için gerekli olan; kendi durumunuzla ilgili, Aydan elde edecebileceğiniz hususlarla ilgili olan meselelerdir. Yoksa Ayın hakikati, yoktan var edilişi, yaratıldıktan sonra üzerinden ne kadar zaman geçti, bir an durmaksızın bozulup dağılmadan nasıl dönüp duruyor vs. sayısız sırlarını anlamak insan gücünün ve idrak seviyesinin üstündedir. Özellikle de sıradan insanların bunu aklı almaz. Çünkü Ay konusunda bilginlerin son açıkladıkları: Ayın kendisi (Dünya gibi) karanlık bir alem olup ışığını Güneşten almaktadır. Güneşle arasına Dünya girmedikçe Güneşten aydınlanır. Güneşin hakikati nedir ve aralarında başka ne alaka var, bunlar hep sırdır. Bu ve pek çok sırrı Allah Teâlâ Kendisine saklamıştır. Bu hususu kimse sormasın. Ancak Ayın inip çıkması, artıp eksilmesi, incelip kalınlaşması; insanların hayatlarında bir takım işler için belirlenmiş zaman sınırlarıdır ki, insanlar; senesinde, ayında, gününde ve saatinde borç ödeme, iddet bekleme, eş boşama ve diğer tüm işlerinin bütün âdetini, gidişatını ve ibadetlerinin vaktini bilsin ve hesabına riayet etsinler. Özellikle de Hac, Oruç, adak ve keffaret konularında... Zira bunlar Ayın değişimi ile vakti bilinip belirlenen görevlerdir.

۞ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۞

Sizlerin çoğu sorularınızın; Dîninizle ilgili değerli nitelikleri taşımadığı gibi evlerinize arka taraftan duvarı delerek girmeniz de Dince hoş davranışlar değildir.

Medineli Mü'minler ihrama girdiklerinde evlerinin arkasından bir delik açarlar kapılardan girmeyi yasak sayıp oradan girip çıkarlardı ve bunu itaat yani; ibadette üstün bir görev sayarlardı. Bu sebeple Hak Teâlâ onları uyarıp buyurdu: Dînce hoş ve üstün davranış; takva sahibi olanın yani; Allah'ın yasaklarından korunan kimsenin ihram giyindiğindeki davranışıdır. Çünkü ihram arzu ve isteklerin ölmesidir. Zira Dînce ihram; normal ölüm kefeniyle Hac için âdeta kefenlenmektir. Nasıl ki, ölen kimse kefenlendiğinde isteği de ölmekle haramlardan korunuyorsa, aynen ihramlı kimse de isteyerek ve kararlılık göstererek yasaklardan korunmalıdır. Madem ki, evlerin sırtı denen arka duvarlarını delip oradan girmeniz bir (Dînce güzellik) ve takva değil; o halde evlerinize kapılarından giriniz; ancak

yasaklara gözlerinizi yumarak ve kalplerinizi, eğrilikten ve tüm haramlara, bütün yasaklara kaymasından koruyarak.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

Takva ve ihlâsınız sebebiyle kurtuluş ve saadete ermeniz için her şeyi Allah'a mal edip O'ndan korkun ve O'na sığının.

۞ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ ۞

190.Ayet: Sizler için farz kılınan hukümlerden birisi de düşmanla savaşmanızdır. Haktan yan çizip uzaklaşan, (Hak ehline) dikleşerek eza veren müşriklerle; özellikle de sizi yok etmek için savaşa atılıp sizlerle savaşanlarla savaşın.

۞ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۞

Ve fakat ey Mü'minler! Ansızın savaş çıkarmak, savaşı başlatmak, saldırıya uğramadığınız müddetçe Haram Bölgesinde ve Haram Aylarda savaşmak, kadınlar-çocuklar-ihtiyarlar gibi acizleri ve anlaşma yapılmış olan toplulukları öldürmek gibi yasaklandığınız sınırları çiğnemeyin. Bilesiniz ki, Allah haddi aşanları ve korunması gereken meşru anlaşmaları tanımayanları sevmez.

۞ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۞

191.Ayet: Eğer sizlerle savaşmak için toplanırlarsa; Hıll Bölgesi (Mekke etrafını saran Haram bölgesi ile, Mîkat bölgesi arasında kalan bölge; Haram bölgesinden çıkmakla yasakların kalktığı bölge) veya Haram bölgesi her nerede bulursanız onları derhal öldürün. Onlara karşı zafer ve üstünlük elde ettiğinizde de onları; sizleri çıkardıkları Mekke'den çıkarın. Böylece o fitne ve fesat ehlini her türlü sıkıntıya, rahatsızlığa, dar ve zora sokun. Düşmanı aralarında kargaşa çıkarıp sıkıntıya düşürmek tesir bakımından öldürmekten beterdir. Zira ölüm unutulur. Aralarına atılan fitne ve kargaşa devamlı sıkıntı kaynağı olur.

۞ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ۞

Öldürmeme konusundaki anlaşmalara devam edin. Özellikle de Mescid-i Haram yanında anlaşmalara uyun. Orada onlar size savaş açmadıkça asla onlara savaş açmayın. Orada herhangi bir canı yok etmek size haram kılındı. Ama onlar anlaşmayı bozup size savaş açarlarsa derhal onları orada da öldürün.

۞ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۞

Ve haykırın; Allah'ın Evine saygıyı çiğneyen kafirlerin cezası böyle olur.

۞ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Eğer Mü'minlerle savaş yapmayı bırakırlar ve kâfirliğe son verip samimiyetle Îman ederlerse kesinlikle bilinsin ki, Allah (c.c.) tevbe edip Hakka dönüş yapan kulun -

kul önceden kâfir de olsa- tüm günahlarını siler. O Ğafûr'dur. Ve onları kabul edip tüm ihtiyaçlarını görür. Çünkü O; Rahîm'dir.

۞ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۞

193.Ayet: Eğer Îman etmez ve fitneden de vazgeçmezlerse Din Allah'ın oluncaya (Dünyada sırf Allah'ın hukmü icra olununcaya), Yeryüzünde kâfirlerin muhalefeti, sıkıntı ve düşmanlığı kalmayıncaya kadar onlarla savaşın.

۞ فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ۞

Eğer tüm kâfirler; kâfirliklerinden vazgeçer ve yararlı Mü'minler olurlarsa artık Îman eden hiçbir kimseye düşmanlık ve taşkınlık yoktur. Ancak zulme meyledenler, Küfür ve fitnede ısrar edenler müstesna ki, onlar cezasız kalmamalı.

۞ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۞

194.Ayet: Hudeybiye senesinde müşrikler savaş tehdidinde bulunarak Mü'minlerin umre yapmasını engellemeye kalkıştılar. Peygamberimiz de (s.a.v.) onlarla anlaşmayı kabul etti. Bir yıl sonra umreye engel olmayacaklarına dair de onları ikna etti. Bu hadise Haram aylarından olan Zilkade ayında olmuştu. Îman Ordusu bir yıl sonra kaza umresine giderken müşriklerin saldırısı karşısında Haram ayda savaş yapmak istemiyorlardı. Allah Teâlâ saygısızlık yapan müşriklere karşılık verebileceklerine dair izin verip buyurdu: Ey Îman edenler! Gerektiğinde mübarek Haram aylarında da onlarla savaşın. Madem ki, bir yıl önce onlar bu aya saygısızlık yaptılar. Bu yıl siz onlara aldırış etmeden her şeye hazır olun. O vakit suç onların olduğu gibi, saldırılarına karşılık verseniz de yine suç onların olur. Zira onlar başlatıyorlar. Bilesiniz ki, tüm Haram ve saygınlık anı ve makamı karşılıklıdır. Hangi bir kâfir, hangi bir an ve mekanda saygısızlık yaparsa misliyle cezasını bulur. Ey Mü'minler onlara karşılık verin.

۞ فَمَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۞

Asla haddi aşmayın. Kim size haksızlık yaparsa; ona yaptığı haksızlığın sadece misli ve aynısı ile karşılık verin. Aşırı gitmemeniz de yine sizin ahlakınızı güzelleştirmek ve halinizi düzeltmek için konan kurallardandır.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۞

Emredilen görevlerden yüz çevirmekten ve sizlere yasaklanan haram sınırlarına geçmeye kalkışmaktan sakınınız. Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Durumlarınızı Düzelten ve sizleri Yöneten Allah; içinizden takva ehli olanlarla beraberdir. Onlar Allah'ın haramlarından kendilerini korurlar, Allah'ın emrettiği ve Razı olduğu her şeyi merak ve istekle yapmaya can atarlar.

۞ وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞

195.Ayet: Yine mallarınızın kıymetlilerinden ihtiyaç sahibi ve çaresiz kimselere vermeniz; sizler için konulmuş ahlak kurallarındandır. Varlıklarını devam ettirmek için lazım olan ihtiyaçları ve çaresizlikleri onları sıkıntı köşelerine gömmüş (yokluk ve çaresizlik içinde kalmışlar). Allah katında ve Mü'minler yanında yerilen ve hoş görülmeyen israf ve cimrilik arası; tam bir tutumluluk içerisinde Allah yolunda mallarınızı harcayınız. Özetle; mallarınızı saçıp savurarak yok etmek ve sıkıntıya girmek suretiyle ya da cimrilik edip fukarayı mahrum koyarak ve iyilikler yapmayarak kendilerinizi tehlikeye atmayınız. Çünkü cimrilikle kişi varlığın karanlıklarına, mahrumiyetin ve perişanlığın vahşet ve ürkekliğine gömülür. Savurganlıkla da Şeytanın kardeşlerinden olur. Ahlakınızın en üstün ve en büyük mertebelerindendir; Allah yolunda iyiliklerde bulunmanız. Dolayısıyla ey Mü'minler ve ey hoş ahlakla, salih amellerle, iyi sözlerle ve üstün niteliklerle Allah'ın Varlığının ve Birliğinin sonsuzluğuna yönelen has kullar! Varlıklarınızı ihsan ediniz. (Dîniniz ve Dünyanız uğrunda kendinize ve ihtiyaç sahiplerine Allah için, Allah'ın beğeneceği kadar iyiliklerde bulunun.) Bilesiniz ki, Allah Teâlâ; malları ile karşılıksız yardımda bulunmakta ve diğer tüm işlerinde başarı ve beceri sahibi olan kullarını sever.

۞ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۞

196.Ayet: Ey Muhammed Ümmeti! Sizler için farz kılınıp konulan ana vazifelerden birisi de Hac yapmaktır. Tüm nitelikleri ve ezberlenip bilinen bütün kuralları ile Haccı tam yapın. Şayet Hac yapmanız savaş ve kargaşa ile engellenirse o zaman Sünnet-i Seniyye olarak belirlenmiş olan Umreyi sırf Allah için; O'na yaklaşmayı ve Kapısına yönelmeyi dileyerek tam olarak eda edin. Zira Haccın hakikati; Allah'ın Bir olan Varlığına ulaşmaktan ibaret olan gerçek Kıbleye kavuşmaktır. Hac veya Umre için İhrama girdikten sonra tutuklanarak Mikat'a varıp görevleri yapmaktan alıkonursanız ve İhramdan çıkmak isterseniz o zaman size deve, sığır, koyun veya keçi türlerinden gücünüz neye yeterse bir kurban kesmeniz îcab eder. Onu Haram bölgesine gönderip kestirmek veya tutulduğunuz yerde keserek ve tıraş olarak İhramdan çıkarsınız.

۞ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۞

Ey İhrama girmekle kendisine, birçok helalı, haram kılan sonra da engelle karşılaşanlar! Tekrar İhramdan çıkıp helallerinize kavuşmak istediğinizde gönderdiğiniz kurbanlık yerine ulaşıp kesilmedikçe veya gönderme imkanı olmadığında bulunduğunuz yerde kesmedikçe başınızı tıraş etmeyiniz. (Malum; Umre tamamlandığında da ihramdan çıkmak için önce baş tıraş edilir ve baş tıraş edilmedikçe tüm yasaklar devam eder.)

۞ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۞

Kim başındaki saçı sebebiyle hasta olursa ve saçının karışması, bitlenmesi, baş ağrısı ve yara-bere oluşması sebebiyle kendisinde bir rahatsızlık meydana gelirse o kimseye gereken bir fidye verip tıraş olmasıdır. Bu fidye; oruç tutmaktan başkasına gücü yetmeyen fakirler için üç gün oruç, orta halli olanlara üç ölçek (toplamı yaklaşık on kg) buğday, un, hurma, üzüm gibi yiyecek infak etmek (yardım olarak vermek) ve zengin olanlara bir kurban kesmekten ibarettir.

۞ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۞

Düşman engeli, hastalık, musibet vs. engellerden güvende olup Hac için İhrama girdiğinizde hiçbir gevşeklik göstermeden Hac görevini tüm kurallarını eda ederek tamamlamanız üzerinize bir borçtur. Kim de Hac aylarında (Şevval, Zilkade, Zilhicce) Hac yaparak Allah'a yakın olmağa yönelme öncesinde bir de Umre yaparak bu şerefle faydalanırsa Umreyi yaptıktan sonra Hacca niyyetlenir ve hac yapar. Bundan dolayı ona bir kurban kesmek vacip olur. Buna; fıkıh alîmleri cebir (bir kusur ve eksiği telafi etme ve düzeltme) kurbanı derler ve etinden kişinin kendisi yemez. (Hanefi Mezhebinde buna Şükür kurbanı denir ve kendisi de yer. Zira Allah Azıîmüşşan bir Umre ve bir Hac ikramı gibi iki büyük nimet vermiştir. Yüce Mevlâ'ya sonsuz şükürler olsun.)

۞ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۞

Fakir olduğu için kurban kesme imkanı bulamayan kimse; Hac esnasında üç gün, vatanına döndüğünde de yedi gün oruç tutar. Mekke'de özellikle misafirlerin oruç tutmaları pek zordur. Oruç toplamı tam on gündür. Bu da kurban kesme imkanı bulamayan garip fakirler için kurban yerine geçer.

۞ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۞

Bu anlatılan Temettu Haccı ve bunu eda eden kimse ile ilgili hukümler; ailesi Mescid-i Haram ve çevresinde ikamet etmeyen taşralılar içindir. Bu mesafe en az namazı kısa kılmayı gerektirecek sefer (yolculuk) mesafesidir. (yaklaşık; 90 km.)

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

Gayret (hukümlerini ve onlara karşı nasıl davranıldığını önemle takip edip da'vasını Kıskanan) ve intikam Sahibi Olan Allah'a ters düşmekten korunun ve O'na olan kulluk görevlerinizi muhafaza edin. Bilesiniz ki, kulluk görevinde gevşeklik gösterenlerin içlerinde gizlediklerini bilir ve o kimselere cezası çok çetin olur .

۞ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۞

197.Ayet: Hac yapma vakti malum ki, şanı yüce olan Şevval, Zilkade, Zilhicce Aylarıdır. Kim Haccın şartlarını ve ana farzları olan rükünlerini üstlenerek Haccı

kendisine farz kılar, yasakları çiğnemeden, niyyetini değiştirmeden, kararından vazgeçmeden Onu hakkıyla tamamlamayı kendisine vazife edinirse (İhram) müddeti çok uzasa dahi eşiyle ilişkide bulunamaz, yasakları çiğnemek gibi suçlar işleyip Allah'ın sınırlarından çıkamaz ve Hac günlerinde arkadaşlarıyla hatta hizmetçileriyle kavga ve tartışma yapamaz. Çünkü Hac; arzu ve iradeyi öldürmekten kinayedir (sözün farklı ve dolaylı anlamlarıyla anlatımdır). Hac Görevine riayet ve dikkat etmek; gerçek hayatı; Ahiret Hayatını yaşamaktır. Kötü davranışlarsa tabiî ve hayvanî hayatın niteliklerindendir. Kim Gerçek Haccı ve gerçek hayatı isterse o kimseye gereken nefsini; geçici, kararsız ve tabiî hayatın ayrılmaz adi nitelikleri bakımından öldürmesidir. Çünkü gerçek hayata ve ebedî ölümsüzlüğe ermek için fâni olanı terk etmek şarttır. Bu da insanın; hayal ve kuruntulara karışmış olan cüzî aklın gerektirip ortaya koyduğu yanlış biliş ve buluşlarından kurtulmasıyla mümkin olur. İnsanın cüzî (bölünüp kendisine verilen zayıf) aklı ise hep bu hayal ve kuruntuların esiri ve mahkûmudur. Bu kurtuluş ancak; İlâhî kurallara bağlı maneviyat yolcusuna nasip olur. O maneviyatlı kulunu Hak Teâlâ; Kendisi tarafına yavaş-yavaş çeker. Bir âlemden diğer bir aleme derken bu değerli kul; bütün âlemleri geride bırakır. Âlemler içerisindeki uzun yolculuk esnasında sırf Allah'ın Varlığını seçip murad eder. Sonra bir makam ve mertebeye varır ki, orada tüm makamlar dürülür, âlemler bütünüyle yok olur. Nihayet kendisi de yok olur hatta yokluğu da yok olur. O makamdan bir daha asla inmez. Öyle ki, o makama yerleşir ve oraya yatışır. Nitekim o mertebenin ve oranın hallerinin ne gibi olduğunu zamanımızda bazı bedîllerden (kendilerini kaybederek Hakkı bulan ve Haktan bedel olma makamında bulunan Allah adamlarından) görüp anlamaktayız.

Allah (c.c.) Yüce Gölgesini; kesin ve gerçek bilgi, görüş ve kavuşma ehli olan, Zatının sonsuz sırlarına vakıf ve sınırsız bilgi ile dolan kulunun başında devamlı kılsın. Burada kendisine dua ettiğim Allah dostunun adını gizledim. Zira şan ve derecesini kendisi gizli tutuyor. Bizim haddimize değil ondan bahsetmek. Allah bizleri onun hizmetçilerinden ve ayaklarının toprağı olanlardan etsin.

۞ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ۞

Allah Teâlâ Kendisini ve Evini tazim etmeleri için Haccı emrettikten sonra, içlerine şerefli bir nitelik olan cömertliğin yerleşmesi için Ka'be'de ve Ka'be yollarında mallarını her türlü hayır için harcamalarını emretti. Çünkü cimrilik, Gerçek sevgiliye kalplerin yönelmesine engeldir, her fitnenin temeli ve her yanlışın başıdır. Rab Teâlâ buyurdu: Allah rızası için; arzu ve şehvet şeytanlarından uzak, gösteriş ve kendini beğenme belirtilerinden arınmış, eziyet ve başa kakma bulaşıklığından temiz olarak ne iyilik yapsanız Allah onu her şeyi kuşatıp ve her an hazır olan ilmiyle Bilir ve Görür. Zira tüm iyilikler İlâhî adaletin gereği üzerinde olmaktadır. Tüm iyilik ve güzellikler Allah'ın En Adil ve En Sağlam Yolu olan İslâm'dan ibarettir. Dünyadan ve içindekilerden; Allah'ın Dosdoğru Yolunda başarı

ile geçmek için takva ile azık ve rızık hazırlığı yapın. Bilesiniz ki, kullar için azığın en hayırlısı takva yani; tüm haramlardan, bozukluklardan, Allah Azıîmüşşan'a ve En Sevgili Peygamberine ters düşmekten korunmaktır. Ey özlerin özüne yönelip Bize gelmeye engel olan kabuklardan kurtulan öz sahipleri! Benden; Bana ve Rasulüme ters düşmekten sakının .

Yetiş imdadımıza ey gizli lütufların Sahibi Yüce Mevla! Bizleri koru.

۞ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ ۞

198.Ayet: Ey Mü'minler! Allah'ın gazabından korunup takva ile azık ve donanım kazanmanızdan sonra; sizleri türlü iyilik ve ikramlarıyla yetiştiren Rabbinizden; sınırsız nimetler istemenizde size bir sakınca ve zorluk yoktur.(İhramlı iken dahi ticaretler yapar helal kazanç elde edebilirsiniz ve) özellikle de manevî nasipler arar hak bilgiler talep edersiniz.

۞ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَاكُمْ ۞

Ey Mü'minler! Sizleri yetiştirip Yöneten, Sıfatlarını Kuşatan O Yüce Varlığı (c.c.) temsil eden Arafat'tan ayrılıp dağıldığınızda; tüm varlıklarınızı bir huzurda Toplayan Allah'ı; Meş'ar-i Haramda yani; Allah'tan gayriye sıfat ve niteliğin nispet edilmesi haram olan İlâhî Yüce Sıfatlar makamını temsil eden O Mübarek yerde zikredin. Allah Teâlâ; Kendisine erenler erdikten sonra her ne kadar çokluk değil birlik makamında bulunsalar da onların her birini özel bir yolla toplayıp huzura erdirmiştir. Burada meş'arler değil de tekil olarak zikretmesinin sebebi insan fertlerinden her birinin tek sıfatla özel bir yetiştirilme ve idareye özel bağından dolayıdır. (Müfessirimiz burada Hacda Arafat Dağına çıkışı; Allah Azıîmüşşanın Zatına kavuşma, Meş'ar-i Harama inişi de her şahsın kendisini yaşatıp yöneten özel bir İlâhî Sıfata dönüşü olarak anlatıyor.) Tüm işleri Allah'a ısmarlamakla, sapıklığa sürükleyen kuruntu, yanlış görüş ve bozuk arzuların şeytanlarının şerlerinden O'na sığınmak suretiyle O'nu zikredip yâd eyleyin. Çünkü O; sizi hidayete erdirdi.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ۞

Hidayet ve kurtuluşa erdirmesi öncesinde dalâlet çöllerinde ve sapıklık yollarında kaybolmuş, Hak ve kurtuluş Yolundan tamamen sapmıştınız.

۞ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۞

199.Ayet: Allah'ın Varlığının yüce makamına yönelip kavuşmanızdan ve O'ndan gayri her şeyden arınmanızdan sonra insanların indikleri yollardan Yüce Sıfatların makamlarına yürüyüp ininiz. O makamlarda sizleri daima Kuşatan Allah'tan sizleri mağfiret edip arındırmasını dileyiniz.

۞ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, Allah Teâlâ günahlarınızı silen, varlıklarınızı örten Ğafûr ve varlıklarınızı ortadan kaldırdıktan sonra asıl var oluş makamınıza kavuşturan Rahîmdir.

۞ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۞

200.Ayet: Sizlere emredilen; Dünya hayatının neticesi olan yanlışlıklardan kaçınıp gerçek ve ebedî hayatın yüce niteliklerini kazanmanızla ilgili görevlerinizi yerine getirdiğiniz zaman sizi bu mertebeye Erdiren Allah'ı; babalarınızı anlattığınız gibi yâd edin. Ve hatta Allah'ı daha da fazla ve kuvvetli zikredin. Çünkü hakikat ve netlik bakımından Allah'ın zikrolunup anlatılması pek kuvvetli ve nettir. Zira babalar anlatılırken dinleyenler arasına şüphe sokulmuş olur. Babalardan bahis ve anlatım arttıkça; acaba bu şahıs bu övgüye layık mı? Gibi şüpheler artarken Allah zikrolundukça şüphe ve vesveseler ortadan kalkar, sonra da zikreden kul tam bir bilgi ve görüşe erer ki, bu onu zamanla fenafillâh (Allah'ta yok olma) makamına iletir. Çünkü Allah'ın zikredilmesi her türlü şüphe lekesinden münezzehtir. (Hiçbir şey Allah'ın zikri kadar kalpleri, kafaları ve varlıkları arındırmaz. Başkalarını zikretmek vesvese ve kargaşayı çoğaltırken; Allah Azıîmüşşan'ı zikretmek bunları ve her şeyi yok eder.)

۞ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۞

İnsanlardan kimi var ki, Allah'a yönelip isteklerde bulunmasını sadece ilk âlem olan Dünya için yapar ve der: Ey Rabbimiz! İhtiyacımız Dünya hayatımızın sorunları kadar, bize Dünyada ver. Bu yorgun ve zevallinin (bitip tükenmeğe mahkûm olanın) hedefi Dünyada (son bulmuştur). O insan yeteneğini; gerçek manada kendisine yararı olmayan aksine zararı olan şeylere tükettiği için Ahirette onun nasibi yoktur.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۞

201.Ayet: Onlardan öylesi de var ki, Dünya ve Ahiretin, mana ve maddenin arasını birleştirir ve der: Ey Rabbimiz! Dünyada bizlere öyle güzel şeyler ve güzellikler ver ki, Sen o şeyler sebebiyle bizleri kabul edip razı olasın. Ahirette de öyle güzellikler ve güzel şeyler ver ki, bizleri Sana ve Senin Birliğine erdirsin. Şu Âlemde kuruntu ve hayalden başka bir şey olmayan varlık ve benliklere saptıran, imkan ve fırsatın neticesinde her türlü zarar ve iflasın kaynağı olan Cehennem ateşinden bizi koru.

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

202.Ayet: Mana ile maddenin arasını birleştiren ve Tevhîd ehli bu Mü'minlere; Ahiretin tarlası olan Dünyada kazandıkları İlâhî ilimler, görgü ve anlayışlar gibi nice kazanımlardan dolayı kapsamlı ve sonsuz nimetler ve tam bir nasip var. Onları

ve onlarda bulunan tüm gizli şeyleri Kuşatan Allah; kazandıkları güzellikler karşılığında süratle hesaplarını yapıp mükâfaatlarını verecek.

۞ وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ ۞

203.Ayet: Arafatta vakfe ve diğer Hac kurallarını; tüm edep ve incelikleriyle tamamladıktan sonra Teşrîk (Minada kurban etlerini kurutup ağartma) günlerinden ibaret sayılı günler zarfında Allah'ı zikredin, Yaratanı ve O'nun Hac görevinden muradını anlatan dersler yapın. Yüce Peygamberin (s.a.v.) yaptığı gibi Allah'ın zikrinde ve kulluğu güzel yapmakta gayret edin).

۞ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى ۞

Kim teşrîk günlerinin iki gününde (ikinci gününde) Ka'be'ye dönmekte acele ederse acele etmesi sebebiyle ona günah yoktur. Kim de şeytan taşlama işi bitinceye dek geri kalıp beklerse ona da günah yok. Yani yapmanız lazım gelen önemli görevleri yaptınız, bunda serbestsiniz. Bilesiniz ki, güzel son Allah'ın yasaklarından korunup nefsinin bela ve kötülüklerinden O'na sığınanlarındır.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

Özet olarak; sizden meydana gelmiş ve gelecek olan her şeyden Allah'a sığınıp O'nun kahrından korunmak dileyin. Bilesiniz ki, hepiniz sırf O'na; gölge ve yansımalardan ibaret olan, geçici diğer varlıklara değil tıpkı hakikatin ortaya çıkmasıyla gölgenin sahibine dönmesi gibi toplanıp dönerek huzuruna varacaksınız.

۞ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللَّهَ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ۞

204.Ayet: Yine siz kullar için; sizleri Yöneten ve ahlakınızı Güzelleştiren Allah'ın takdir edip tesis buyurmasıyla ortaya konan edep ve ahlak kurallarındandır; kötülük işlemek için oturma kuran kötü arkadaşlardan uzaklaşmaki zararlı insanları dinlemeyip onlardan uzak durmak. Bunun için Rabbiniz; Peygamberine ikramda bulunmak ve sizleri de irşad etmek için Peygamberine seslendi: İnsanlardan öyle kin ve düşmanlık güdüp münafıklık yapan var ki, Dünya işleri ve geçim yolları ile ilgili hususlarda konuşması Seni hayrete düşürür ve düzgün konuşması pek hoşuna gider. Halbuki bu gibilerin karakterleri kin ve bölücülükle yoğrulmuş. Fakat Sen hoş konuşmasının sebebini bilmezsin. O aklını sadece Dünya işlerini düzenleyip menfaat elde etmeğe işletir. Ahirete ve oranın mutluluklarına akıl çalıştırmaz. Kalbinde sadece Dünya sevgisi olmasına rağmen Seni kandırmak için kalbindekine Allah'ı şahit tutar, Allah'ın Kelamının ve Allah Kelamının içinde bulunan Yüce Emanetlerin, huküm ve hıkmetlerin kalbinde olana uygun geldiğini iddia eder. Asla onun aldatmasına aldanma ve gayet dikkat et. O kalbinde Sana, Senin Yüce Da'vana ve arkadaşlarına karşı düşmanlık taşıyanların en tehlikelisi ve

(bu yolda) Sizinle uğraşacak olanların en alçağı. Asla Onun tatlı diline ve hoş sözüne aldanma.

Rivayet olunur ki, bu Ayet Ahnes b. Şerîk denen münafık hakkında indi. Yakışıklı, edebiyat ve diyalogda usta biriydi. Peygamber Efendimize gelir, Îman ve itaat ettiğini tatlı-tatlı anlatır ve fakat gider dalga geçerdi. Allah; Onun içini dışına çevirip rezil etti:

۞ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۞

205.Ayet: Ey Rasûlüm! Sizden ayrıldıktan sonra düzgün ve güzel işler için döşenmiş olan Yeryüzünde türlü bozuklular ve tahribat yapmak için koşuşturur. Halkın ekinlerini yakar, hayvanları sakatlar ve telef eder, binalarını yıkar, hak ve adalet ehli yöneticilere karşı çıkar, yol kesme, zinâ ve hakka tecavüz, ne varsa yapar.

(Müfessirimiz; ilim sahibi olan o zalimin yaptıklarından etkilenerek Hicri 900 sonlarında-bugün H.1433 yani 500 küsur sene önce- kendi zamanında tarikat şeyhi ve İslâm alîmi geçinenlerden bazılarının; Mü'minlerin itikatlarını bozup Dîn ve Dünyalarına zarar verdiklerinden şikâyet etmekte. Demek ki, kahrolası cins eksik olmuyor. Malum büyük dîn adamı olduğu iddiasında bulunan bir bey geçen Ramazanda; Allah Rasûlünün Yüce Sünneti olan Teravih Namazını inkar etti. 50 yaşını geçenlerin oruç tutmasına haram diyor. Oruç tutarlarsa Allah'la savaşmış olurlarmış. Adam Şeytanın Çıplak elçisi. Tarih: Miladi: 2011 (Hicri 1432 Ramazan). Allah; senin gibi çıplakları ve Allah'ın indirdiği ile hukmetmenin çılgınlık olacağını iddia eden sen ve ortaklarını çok iyi biliyor. Pek iyi biliyorsun ki, sen ve senin gibiler Allah'la ve O'nun Peygamberiyle savaşıyorsunuz. Pek çok şeyh ve molla efendi miras vs. konusunda keyfince uygulama yapıyor. Hanı biliyorduk ki, ahir zamanda fitne ve sapıklıktan korunmak Allah'ın Kitabına ve O'nun tam Temsilcisi ve Yüce Elçisi Hz. Muhammed'in Sünnetine sarılmakla oluyordu. Ey Rabbimiz! Bizleri İslâm ehli olarak yaşat ve öldür.)

۞ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ۞

Kullarına hidayet verip irşad eden Allah; bozgunculuk ve tahribatı sevmez.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞

206.Ayet: Bu fitne ve nifak ehline samimi bir nasihatle: "Allah'tan kork ve O'ndan utan" dendiğinde onu, Ebu cehiller misali kendi kendine bir hamiyet ve üstünlük duygusu tutar. Uyanıp tevbe edeceği yerde ısrarla yapmaya çalıştığı günahına engel olunacak endişesiyle hareketleniverir. Ona ve onun gibilere; Dünyada ateşiyle oynadıkları (haramlarla yaşayıp içerisine sürüklendikleri) Cehennem yeter. Oraya girdiklerinde çılgınca hareketlerini, heyecan ve sıkıntılarını söndürür. Ama bilinsin ki, Cehennem çok iğrenç ve pek korkunç karargâh ve yatakhanedir. Sonsuz mahrumiyet, sınırsız zarar ve perişanlık yeridir.

۞ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۞

207.Ayet: Ve yine Ey Mü'minler! Sizler için icra olunması belirlenip emredilen edep ve ahlak kurallarından hatta en yüce ve en büyük olanlarındandır; Allah'ın hukmüne ve bunun gereği olan her şeye teslim olup rıza göstermeniz. Bunun için Rabbiniz olan Allah buyurdu: Allah'ın buyruklarına tam bir teslimiyet ve rıza ile koşan insanlardan öyle kimse var ki, canını; Allah'ı razı etmek istediği için satar ve O'nun emir ve hukmünü icra için kendisini her tehlikeye atar. (Hz. Alî ve O'nun gibi olan tüm Allah erlerinin bu kahramanlıkları) asla Dünyevî bir neden için değil, sırf Rableri için. Tüm durumları Bilen Allah Teâlâ da bu kullarına pek şefkatli ve çok merhametlidir. Özellikle de belalara sabreden, daima Rabbine dönen ve Rabbinin sevip beğendiğini beğenen kullarına.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

208.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği olarak tam bir teslimiyet ve hoşnutlukla Allah'tan başka her şeyi terk edip tamamen bir araya gelerek ve Rabbinize kendinizi vererek itaat dairesine giriniz. Tam bir ihlâs ve hoşnutluk üzerinde oluşan bu itaat ve teslimiyet; kulluk makamında hakikate erişilmiş olduğunu anlatır. Bu makamda birliğe ermeniz teslimiyet ve hoşnutluğunuza zarar verecek her şeyden sizleri muhafaza eder. Ey kulluk ve razı oluş makamına yönelenler! Şeytanın adımlarını izleyip sizi Hak Yoldan sapıtacak olan batıl görüşlere ve pis arzulara uymayın. Şeytan denen varlık batıl görüşlerin ve pis arzuların kaynağıdır. O sizin için; düşmanlığı ve Hakkın erdirdiği her iyilikten saptırmaya uğraşması, aşikâr olan büyük bir düşmandır.

۞ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمُ الْبَيِّنَاتُ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

209.Ayet: Rabbiniz Olan Allah'ın Yolunu açıkça gösteren ayetler, apaçık belgeler ve mucizeler geldikten sonra da; Hak yoldan sapıp şaşırırsanız bilesiniz ki, Allah Azîz'dir; sonsuz üstünlük ve intikam Sahibidir. Hakîmdir; hukmün, hıkmetin ve her türlü sağlamlığın ehlidir. Yaptığı her şeyi ve aldığı intikamı hak ve tam olarak yapar.

۞ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞

210.Ayet: Bunca izah ve açıklamadan sonra o zalimler Hak Yoldan çıktıkları halde; ak bulutların gölgeleri içerisinde açıktan Allah'ın ve meleklerin gelerek kendilerine rahat ve rahmet sunacaklarını mı bekliyorlar? Yo, onlar bu sapık halleriyle Allah'ın o bulutlar arasında saklı olan azabını getirmesini ve meleklerinde azap bulutlarını onlara doğru sürüklemelerini bekliyorlar. Allah bu gibi kimselere azabını ansızın indirip köklerini kazır ve onları yok eder. Geçmiş zalim ümmetlere olduğu gibi; Artık bunların haklarında Allah'ın kesin hukmü gerçekleşmekle hesapları görülmüş ve işleri bitirilmiştir. Bu zalimlerin bütün işleri ve sonları; her hangi bir

sebebe ve aracı olan varlıklara değil sırf Allah'a döndürülüp arz olunur. (O zaman belalarını verir.)

۞ سَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمْ آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ ۞

211.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Eğer Hak yol açıkça ortaya konduktan sonra Haktan sapandan intikam alıp ona azabımızın inmesinden bir kimse şüphe ederse onu susturmak için Yahûdîlere sor. Onlara çokça Ayetler, apaçık belgeler verdik fakat zalimlik ve taşkınlık yaparak onları inkâr ettiler. Biz de ansızın tutup onları, köklerini kazıdık.

۞ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

Bu ceza sadece Yahûdîlere mahsus değil aksine her kim kendisine; Allah'ın nimeti geldikten sonra Îman ve şükür gerektiren bu nimeti inkâr eder ve katımızdan iyilik ve ikram edilen bu nimete nankörlük yaparsa ona hak ettiği ceza herkese ibret olacak tarzda verilir. Çünkü Müntekım (intikam Alan) İsmiyle Kendisini gösteren Allah Azıîmüşşan; cezalandırması çetin, intikamı pek ağır ve hesabı çok süratli olandır.

۞ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

212.Ayet: Dünyalık olan geçici hayat; kâfirlerin gözlerine süslü ve güzel gösterildi ve bu onların kalplerine yerleşti. Bu parıltı ve güzellikler onları; Mü'minlerle dalga geçip eğlenmeye kadar götürdü. Müslümanların fakirliği, Dünya mallarından yoksun oluşları, elbiselerinin eskiliği ve diğer durumları onlara eğlence sahası oldu. Bu kâfirler Dünyayı bırakan Mü'minlerle eğlenmeye azmedince azaba tutuldular. Halbuki, Dünyanın parıltılarından ve geçici lezzetlerinden sakınan Mü'minler; Dünyadaki yapılanların karşılık bulması için hazırlanan Ahirette Allah katında makam ve rütbe bakımından onların çok üstünde olacaklar.

۞ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

Tüm varlıklara rızık Veren Allah, kullarından dilediğine Dünyada denemek ve imtihan etmek için hesapsız rızıklar verir. Onların süs ve şa'şa ile övünüp ululanarak zorbalık yapmalarına da fırsat verir. Bu, ömürleri sonuna kadar sürse bile Ahirette hesaplarını tam olarak görür ve cezalarını verir. Kullarından dilediğine de öyle bir manevî rızık verir ki, Dünya ve Ahiretle sınırlı olmaz. Bu saadet ehli kullar daima O'nun himayesinde bulunurlar, asla hesap ve ceza kaygısı, rızık tükenme endişesi duymazlar. O makamda öyle bir karar ve yakınlığa ererler ki, Rableri ile aralarında perde bulunmaz.

Ey Mevlâ! Katından bize rahmet ver. Sen çok Cömertsin ve bağış sahibisin.

۞ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ ۞

213.Ayet: İnsanlar; asıl karakterleri ve hakiki yüce mertebeleri halinde, asıl hedeflerine ve Hak Teâlâ huzurundan geldikleri geldikleri yere içten yönelen tek bir toplum idi. Sonra Şeytanın ordusundan ibaret olan hayvanî kuvvetlerin gerektirdiği biçimde arzu ve görüşleri farklılıklar sergiledi. Böylece aralarında kin, düşmanlık, tartışma ve kavgalar ortaya çıktı. Onların işlerini Yöneten Allah; insanlara kendi cinslerinden peygamberler gönderdi. Tevhîd ve gerçek hurriyet yolu ile müjdeleyen, kargaşa ve esaret yolundan uyarıp sakındıran yüce peygamberleri; Rab Teâlâ katından indirdiği Ayet ve mucizelerle destekledi.

۞ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ۞

Peygamberleri görevlendirmekle beraber Haktan ibaret olan Kitabını da indirdi. Allah'ın Kitabı peygamberleri (a.s.) tasdik ediyor, onlara; kulluk yaptıklarında sayısız nimetleri ve Cenneti müjdeliyor, inkârda ısrar ettiklerinde kahır, gazap ve ebedî azapla onları uyarıyordu ki, insanlar; Allah'ın Kitabına ve peygamberlerine Îman ederek Allah'ın buyruklarını tutup O'na itaat etsinler, adaletli ve mutluluk dolu bir hayata ersinler, tartıştıkları her konuda Allah Hâkim olsun, meseleler O'nun hukmüyle çözülsün.

۞ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۞

Allah'ın Kitabı hakkında insanlardan hiç kimse itiraz edip ayrılığa düşmedi. Sadece Yahûdî ve Hıristiyanlar; kendilerine önceden Kitap verildiği ve gelen Kitap hakkında bilgileri olduğu halde sırf makam ve mevki peşinde koşmakla haset ve azgınlıklarından dolayı farklı görüşler peşinde koşup ayrılığa düştüler ve böylece aralarında; Şeytanın vesveselerine uyarak hayal peşinde taşkınlık yaparak haktan ayrıldılar.

۞ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ ۞

Allah Kitabında indirilmiş olan buyruğu ile; kendilerine Gönderilen Peygambere ve O'nun beraberindeki Kitaba Îman eden Mü'minleri; Yahûdî ve Hıristiyanların ayrılığa düşüp vazgeçtikleri Hakka (Allah'ın razı olduğu Dîne ve hayat tarzına) erdirdi.

۞ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

Kullarını üzerinde bulundukları Hakka Erdiren Allah; kulları arasından seçilip arınmış olanları hiçbir eğrilik ve yanlışlığı olmayan Doğru Yoluna erdirir ki, O Yol onları Allah'ın kapısına ulaştırır.

۞أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ ۞

214.Ayet: Ey Tevhîdin hoş hayat suyuna eren, ondan içerek her şeyden arınan, böylece İlâhî Birliğe ermeye yönelen gerçek Mü'minler olan Muhammed mensupları! Allah Azîmüşşan'a kavuşmayı; şu benliğinizle-manevî yolculuk yapmadan, sıkıntı çekmeden, bayılıp ayılmadan, içinden çıkılmaz haller arasında bocalarken Hakta karar kılıp istikrara ermeden, esaretlere düğüp sonra hurriyete kavuşmadan, yokluğa kapılıp varlığı bulmadan ve önce fena makamlarında tekrar-tekrar fani ve yok olmayı hakikaten tadıp sonra da Allah'ın bekası ile bâkî olmadan- hep arzu edip umdunuz öyle mi? Bu umduklarınız olacak şey değil. Yoksa sizler kimliğiniz, Allah'ın kimliğinde yok olmadan kolayca Cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Cennette tüm kimlikler ortadan kalkar, sonra da mahiyetler ve nedenler yok olur. Henüz sizlere; ebedîlik yurdu olan İlâhî karargaha erenlerin, Allah'a ermekle gerçek hurriyyet sahipleri olanların, İtaat ve ibadeti kusursuz yapan has kulların sahip oldukları meşhur hikâyeleri ve yüksek hallerinin ne ve nasıl olduğu ulaşmadı. Onların bedenlerine, varlıklarına ve cismani hüviyetlerine; benliklerini yok eden devamlı huzursuzluk, bitmeyen perişanlık ve sıkıntılar dokundu. Ve dahası; farklı şahıslar olmaları sebebiyle çokluktan ibaret olan, Allah'ın Sıfatlarına dayanan varlıklarına tüm ilgi, alaka ve varlık bağlarını ortadan kaldıran zor ve ağır bir hal dokunur ki, bunu ehli bilir. Buna Kıyamet ve en büyük musibet denir.

۞ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ ۞

Bu makama gelenler öyle sarsılırlar ki, büyük huzursuzluk duyarlar ve halden hale, renkten renge girerler, bocalarlar, oraya buraya koşuştururlar, kime gideceklerini bilemezler, şaşkınlık ve dehşet içerisinde kalırlar ve nihayet bocalama devam ederken kalplerine Allah sevgisi ve arzusu hâkim olur. Bu mahabbet saf, kuvvetli, dürüst bir iradeden ve güçlü bir aşktan gelişir ki, bu aşk ve irade Gerçek Sevgili ve Yüce Mevlâ'nın Kendisine çekmesiyle gelişir. Pek tabiidir ki, bütün varlıklar O'ndan tarafa yönelip O'na gönül verir. O zaman herkes O'nun yardım edip başarı vermesine ve ikram edip Kendisine çekmesine ihtiyaç duyar. O esnada ne yapıp nereye gidecekleri hususunda feryad, figan ederler. Çaresizlik o dereceye varır ki, onları Tevhîd yoluna erdiren Peygamber, ve Peygamberin yaptığı kullukta, duasında, arzu ve iradesinde O'nunla beraber olan Mü'minler; Rablerinden bekledikleri yardımın gecikmiş olmasıyla sabırlarının tükendiği bir anda ve büyük bir çaresizlik içersinde derler ki, Bu kargaşa, çaresizlik ve bocalamadan bizi kurtaracak olan Allah'ın yardımı ve desteği ne zaman? O yardım gelse de; yerleşmek, olmak, yapmak, görünmek, açığa koymak, kaybolmak, bilinmek gibi tüm varlık, ilgi, alaka ve benliklerimizden tamamen kurtulsak. O makamda onlara şöyle denir: Ne oluyor da konuşanlar olarak varlık belirliyorsunuz? Gerçek Varlık makamında O'ndan başka konuşan da yok,

۞ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ۞

Ey Hak varlığın Övgülü Sıfatlarından sayısız varlıklar olarak meydana gelen gölgeler! Bilesiniz ki, fâni varlıklardan arınmadan, tüm nispet ve alakalar ortadan kalkmadan Muradınıza ermeniz olacak şey değil. Aranızdaki tüm bağları, gözünüzü örten varlık perdelerini kaldırın ki, aradan ara, aralık ve mesafeler de kalkarak göz göze ve öz öze kavuşup (Yüce Birliğe ererek) biliniz ve ilan ediniz ki, Allah'ın yardımı ve zafer pek yakındır. Bilemiyorum artık o makamda konuşan kim, söz nedir, kime söylenir. O makamda bu, şu, o diye bir kimse yok, sırf Ezel, Ebed, Bir Olan (c.c.) var.

Ey Sahip! Bizleri kelimelerin örtülerinden ve cümlelerin perdelerinden kurtar (Katından anlayış ver). Ey gölgeden ibaret fâni varlıklar! Bu yolun sonunda varlığınızın Asıl Sahibini anladınızsa, işte Sahibiniz Olan Allah'ın yardımı artık pek yakındır.

Hakiki Varlığın gölgesinin nasıllığını, gölgeler vücuda getirmesi, bunları uzatması, bunların uzamaları, çoğalmaları, bir gölgenin varlığı altında sayısız ve sınırsız kainat varlıklarının ve olaylarının, türleri, şahısları ve cinsleri farklı olan bu varlıkların ve olayların bu gölge dairesinde Allah Azîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının yansımalarından meydana gelişinin nasıl ve nice olduğunu; Allah'ın kendisine anlayış verdiğinden başkası asla anlayamaz. Hiç bir kimsede ve hiçbir şeyde güç ve kuvvet yok. Güç-kuvvet ancak Allah iledir. Onun İzzet ve Üstünlük makamı çevresinde anlayışlar uçuşur, kimse kendiliğinden idrake mazhar olamaz. Sadece Allah'ın dilediği olur. Onun benzeri bir varlık yok. Hiçbir şey O'nunla kıyaslanmaz. Allah'tan başka gaye ve murad yok. Buyruğu dinlenecek, emri görülüp gözetilecek yine sadece O ezel ebed Diri Olan'dır.

۞ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ ۞

215.Ayet: Ey umumun Rehberi! Sana; Allah Yolunda mal verecek ve iyilik yapacak olan kimseler soruyorlar: neyi, kime, nasıl verecekler?

۞ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۞

Ey Peygamberlerin En Kamili! İlmin en gerçeği ve en sağlamı olan hıkmetin ürünü bir açıklama ile bunun nasıl ve ne kadar olacağını onlara söyle: Bir hurma, bir kırıntı, bir buğday tanesi hatta bir zerre iyilik; Allah katında hayır ve iyiliktir.. Yeter ki, başa kakılmasın ve eziyet edilmesin. (Kim fazla verirse Allah da ona kat-kat verir.) Bunları; ihtiyaç sahibi olan baba-ana, size en yakın olan muhtaçlara, sonra geçimlerini üstlenecek kimseleri olmayan yetimlere, perişanlığın ve horlamanın çökerttiği çaresizlere ve yolculuk sebebiyle mal ve varlıklarına ulaşma imkanı kalmamış olan yolculara verirsiniz.

۞ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۞

Hulasa ey Mü'minler! Sırf Allah rızası için yapacağınız iyilikleri, onların sizden meydana gelişini ve bundaki niyyetlerinizi Allah hakkıyla bilmektedir.

۞ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۞

216.Ayet: İslâm'ın şan ve şerefi ortaya çıkıp üstünlüğü ve etkisi yükselip yayılınca Yüce Mevlâ; Hak yoldan sapmakla kalmayıp halkı şirk ve zulme yönlendiren müşriklerle hasımlığı ortaya koyup savaşmalarını Tevhîdin şuurlu ehli olan Mü'minlere emretti ki, âlemlerin ufuklarında Tevhîd Güneşi doğsun, fitne ve fesat kalabalığının kargaşası, küfür ve nifaktan doğup yayılan putperestlik yok olsun, Hak; batıldan, Hak varlık; işe yaramaz yokluktan seçilsin. Bu gaye için buyurdu: Ey Mü'minler! Allah'ın hakkını sayısız varlıklara veren putperestlerle savaşmanız; istemeseniz de size farz kılındı. Tabiîdir ki, fâni varlığınızın niteliklerini taşıdığınız, çokça varlıklara ilgili ve alakalı olduğunuz, benlik ve bencilliğiniz içerisinde bulunduğunuz müddetçe savaş sizin için hor, iğrenç ve kötü bir şeydir. Bakarsınız Dünyada sevmediğiniz şey, Ahirette sizin için pek hayırlıdır.

۞ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۞

Ve Dünyada çok sevdiğiniz bir şey; ola ki, Ahirette sizin için çok kötü olur. Bütün sırlarınızı ve sakladıklarınızı Bilen Allah; yararınıza olanı emrediyor, sizin için kötü ve zararlı olandan sakındırıyor. Sizler bu kimliğinizle hayrı ve şerri bilemezsiniz. Size düşen tam bir teslimiyetle itaat gösterip emredilenleri yapmanız, yasaklananlardan kaçınmanızdır. Her şeyi bilmek sonsuz bilgi, izzet ve üstünlük Sahibi Olan Allah'a göredir. İşlerin ve her şeyin sırları ve saklı tuttukları ne varsa hepsi Allah katında depolanmış ve kayıt altında korunmaktadır. Ancak O (c.c.)Bilir.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۞

217.Ayet: Ey halkı; Hak ile Hakka Çağıran Davetçi! Sana haram aylarının saygınlığının; İlâhî hıkmetin gereği bir saygınlık olup olmadığını ve haram aylarında savaşmanın yasak olup olmadığını soruyorlar. Ey peygamberlerin En Kamili! Vekilim olarak soranlara söyle: Bu Aylar Allah katında saygındır ve haram aylarında savaşmak haramdır. Bunların haramlığı sağlam hıkmetinin gereğidir. Haram ay içerisinde savaş yapmak hem de büyük günahtır. Ancak:

۞ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۞

Allah'ın yolunda Dînî ve Dünyevî kazançlar için yola koyulmuş insanları yoldan çevirmek, Allah'ı tanımamak, insanları Mescid-i Harama gitmekten ve Orada Tavaf etmekten vaz geçirmek, Mescid-i Haram sakinlerini Oradan sürgün etmek Allah katında çok daha büyük günahtır.

Rivayet olunur ki, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Ammesinin (Hanım amcasının) Oğlu Abdullah b. Cahş'ı; Şamdan Mekke'ye dönen Kureyş'e ait kervanı gözetlemesi için gönderdi. Kervanda Abdullah Hadramî ve beraberinde üç kişi vardı. Onlara ulaşınca aralarında meydana gelen çatışmada Hadramî öldürüldü, diğerleri esir alındı. Kervanı sürüp Medine'ye getirdiler. Abdullah b. Cahş ve arkadaşları Cemaziyelahir Ayında olduklarını sanıyorlardı. Oysa Haram Ayı olan Receb Ayının ilk günleri idi. Rasûlüllah Efendimiz (a.s.): "Niçin yaptınız? Size bunu emretmedim." buyurdu ve alınan o esirleri kervanlarıyla beraber Mekke'ye iade etti. Fakat Mekkeli müşrikler olayı istismar ettiler ve: "Muhammed haram ayda savaş yapıyor." dediler. Yanlış yaptıklarını anlayan Ashap da sızlanıp tevbe dilediler. Onların tevbelerinin kabulüne dolaylı olarak işaret eden bu Ayet geldi ve onları rahatlattı. Çünkü müşriklerin yaptıklarına; bu suçun karşılık bile olamayacağına cevap veriyor ve Hak Teâlâ daha da ağır olan günahı açıklıyordu: Kâfirlikle yetinmeyip Allah'ın kullarını kâfir olsunlar diye onlara işkence yapmak, Yeryüzünde fitne yayıp halka zulmetmek; öldürmekten çok daha büyük günahtır. Zira bunun şerri daha yaygındır.

۞ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا ۞

Ey Îman edenler! Küfür ve inatlarında ısrar eden bu kâfirler; muktedir olsalar ve güçleri yetse Rabbinizden kurtuluşunuz için gelen Dîninizden döndürünceye kadar sizlere baskı yapıp uğraşacaklar.

۞ وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۞

Ama bakınız Sizden her kim Allah'a Îman ve O'nun Birliğini tasdikten ibaret olan Dîninden döner ve Hakkı inkâr eden bir kâfir olarak ölürse bilesiniz ki, bu duruma düşenlerin yaptıkları ve kazandıkları her şey Dünyada ve Ahirette boşa çıkar, Allah katında hiçbir itibarı kalmaz. Kâfir olması onu; Dünyada Müslimanların nimetlerinden yararlanamaz hale düşürür, Ahirette ise kendisini Cehennem ateşlerinin dibine götürür.

۞ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Özetle; onlar Tevhîdin lezzetlerinden; Îman etmenin nimetlerinden mahrum olan Cehennem halkıdırlar. Allah'ın dileyip hukmetmesi ile orada ebediyyen kalacaklar. Huküm sadece Allah'ındır ve hiçbir kimsede Allah'ın verdiğinden başka güç ve kuvvet yok.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

218.Ayet: Allah Telâ'nın (İsim ve Sıfatları sayısız olsa da) Zatının (Öz Varlığının) Bir olduğuna Îman eden ve ilmel yakîn mertebesine (Allah Azıîmüşşanı canlı alametleri ile kesin olarak bilme mertebesine) erişinceye dek Îmanlarını ve Îmanlarının gereğini muhafaza edenler, Allah'a aykırı olan davranışlarını kalbin

vesveseleri sebebiyle O'nunla çekişip tartışmayı geride bırakıp aynel yakîn (Allah'ı görmeye kesinen erme) mertebesine erenler, nefisleri ile savaşıp onları yok ederek (varlıklarından eser kalmayıp) hakkal yakîn (hakta hak olma; varlığını kaybedip Hakkı bulma) mertebesine erenler var ya, onlar; kavuşma yolunda derece-derece yol alıp yaklaşanlardır. Onlar daha yolun başında şahısları halinde (cismanî ve maddî halleri içerisinde) iken dahi Allah'ın rahmetini umuyorlardı. Kullarının saklı gizli her şeylerini Bilen Allah; onların can gözlerinden her şeyi ve karanlık perdeler olan kendi cisim ve varlıklarını dahi kaldırır ve onların asıl karakterleri gereği yüz tutup arzuladıkları Yüce Muradlarına, Cennete, Allah'ın Cemâline lütuf ve ikramıyla onları kavuşturur.

Ey, gizli ve bilinmez, sayısız ve sonsuz olan lütuf ve ikramların Sahibi! Bizleri de Cemâline erdir.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۞

219.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Sana içki ve kumarın Allah tarafından haram olup olmadığını soruyorlar. De ki: Her ikisini işlemekte de büyük günah var. Çünkü içki insan vücuduna emanet olarak konan cüzî aklı giderir ve duyu organlarını çalışmaz hale getirir. İnsanı hayvan ve diğer yaratıklardan üstün kılan bu akıl; olmuş ve olacak her şeyi kuşatan Alîm İsminden türeyip gelen, Akl-ı kül denen âleme yani Levh-i Mahfuza (Kitab-ı Mübine) erdirir. Kumarın haramlığına gelince; o da akıl cevherinin içine konmuş olduğu hazine ve insana özel ikram ruhun biniti olan bedenin yaşamasını sağlayan malı itlaf eder, tüketir. İnsan bu ruh ve akıl sebebiyle Allah'a halife ve O'na temsilci olma rütbesine adaydır. Her ne kadar bazı insanlar için bunlarda bazı faydalar varsa da misal: Tıpta bazı hastaların içki ve benzeri nesnelerle aklının giderilip tedavi edilmesi, bazısına başka ilacın fayda vermemesi ve sefil ayak takımı kimselerin rızıklarını rezilce bunlardan temin etmesi gibi... Fakat akıllı ve kesin bilgi sahibi olanlara ve bilhassa Allah katında yüksek mertebelere erenlere göre bunların günahı ve zararları; yararları ile ölçülemeyecek kadar büyüktür. Çünkü bu ikisi insanların varlıklarında öyle dertler açar ki, değil bu pislikler; hiçbir ilaç tedavi edemez. (Allah katından olağan üstü bir şifa gelmedikçe...)

۞ وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Tam ve En Donanımlı Olanı! Sana Allah yolunda hangi maldan; ne biçim ve ne ölçüde zekât vereceklerini soruyorlar. Benim Adıma söyle onlara: Çoğalıp artan türden, verirken sıkıntıya düşmeyeceğiniz, kendisinden vazgeçmeniz size kolay olan ve vermesi nefislerinize ağır gelmeyecek ölçüde olan miktarı vereceksiniz. En güzel ve en kolay tarzı açıkladığı gibi Ayetlerini Allah Azîmüşşan sizlere açıklıyor ki, Dünya meselelerinde düşünüp Ayetler yardımıyla üstün niteliklere sahip olasınız. Ahiret meselelerinde de Dünyada düşünesiniz ki, bu Ayetler yardımıyla karar, istikrar ve hakikatlere eresiniz. Dışınız, içiniz,

maddeniz, mananız güzelleşsin ki, Ahiretin sıkıntı ve azabından kurtulup güzelliklerine uygun olasınız. Orada tekrar var olup ortaya çıkışınız esnasında gayet düzenli bulunasınız.

۞ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ

وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ ۞

220.Ayet: Ve yine Senden; hiçbir sorumluları ve sahipleri olmayan, erginlik çağına ermemiş uzaktan akraba olan yetim çocukları soruyorlar. De ki: Îman sahibi Mü'minler için yetimleri ıslah etmek (durumlarını düzeltmek); onları hor, hakir ve perişan halde bırakmaktan elbette çok iyi ve hem de pek büyük bir sevaptır. Eğer onları; aşırı şefkat ve merhametinizden dolayı aranıza almak isterseniz, Dinde kardeşiniz olan bu yetimlere; mallarına ve ırzlarına zarar vermeksizin durumlarını düzeltmek maksadıyla yaptığınız her iyiliği Allah Azîmüşşan; en güzel şekilde karşılar. Kullarının tüm gizliliklerini Bilen Allah; işleri düzeltenleri de huzur bozanları da bilir ve hayrı şerden, iyiyi kötüden seçer.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Eğer Allah Tealâ sizlerin yaptıkları fitne ve fesat sebebiyle, sizleri fesat içerisinde bırakıp sıkıntılara düşürmek dileseydi sizleri zora sokar, fesat içinde boğardı. Bilesiniz ki, İzzet ve Üstünlük Sahibi olan Allah (c.c.); türlü intikamlar almaya Kadir, gereksiz iş yapmayan ve her şeyi yerli yerince, en sağlam şekilde yapan hıkmet Sahibidir.

۞ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَّ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۞

221.Ayet: Ve yine sizlerin doğru ve düzgün olmanız için konan hukümlerden biri de küfür ve şirk ehli kadınlarla evlenmemenizdir. Suyunuz onların suyuna karışmasın. İslâm fıtratı üzere doğacak olan çocuğa analık yapacak olan hanım; Bu Fıtrata uygun olmalı. Bilesiniz ki, Îmanı olan basit bir cariye hanım, kendisine hayran kalacağınız mal, hal, güzellikleri tam ama şirk ve küfür ehli olan Dînsiz bir kadından çok hayırlıdır.

۞ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا ۞

Ve ey Îman ehli olan babalar ve sorumlular! Kızlarınızı ve Îman ehli olan dul hanımları asla şirk ve küfür ehli olan Dînsiz erkeklerle evlendirmeyiniz.

۞ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۞

Yine bilesiniz ki, ey Îman ehli olan erler ve hanımlar! Îmanlı olan basit bir köle, küfür ve şirk ehli kâfir bir adamdan çok değerli ve yararlıdır. Şirk ehli olan kâfir sizi kendisine hayran koyacak zorlu bir kâfir olsa da bu ölçüden şaşmayın.

۞ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞

Bu şirk ehli kadınlar ve erkekler sizleri Dünyada şirke ve kâfirliğe, Ahirette de küfür ve şirkin uzantısı olan Cehennem ateşine sürüklerler. Îman ehli erkeklerle, Îman ehli kadınlar arasındaki denkliği kollayıp gözeten ve Îman ehli erkeklerle, Îman ehli kadınların evlenmek ve evlendirmek yoluyla kaynaşmasına yol çizen Allah; sizleri Tevhîd ve Îmanınızın uzantısı olan Cennetine, günah ve yanlışlıklarınızın silinip kaldırılmasını sağlayan mağfiretine davet ediyor, sizlere başarılar verip sizleri buna güçlü kılıyor. Tüm insanlara Kitabında ahlak ve insanlık kurallarının huküm ve esaslarını bir-bir açıklıyor ki, anlayıp ders alsınlar ve Tevhîdin ebedî Hayat Suyuna ersinler.

۞ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ ۞

222.Ayet: Ve Sana; kadınların âdetli olduklarındaki durumu ve hayız kanının hukmünü soruyorlar. Rivayet olunuyor ki, Cahiliye döneminde kadınlar âdet gördüklerinde onları dışlarlar, beraber oturmaz, beraber yemez ve içmezlerdi. Mecusiler ile Kendi Kitaplarının hukmüne riayet etmeyen Yahûdî ve Hıristiyanlar da aynı durum ve davranış içindeydiler. Ashaptan Ebüddehdah hazretlerinin aralarında bulunduğu bir gurup bunu sordular ve bu Ayet indi. Ey peygamberlerin En Kamili! De ki: Hayız kanı sıkıntı, pislik ve zorluktan ibarettir. Buna tutulan pis bir eziyete düşmüş olur. Hayız esnasında onlara ilişki için yaklaşmaktan sakının ve o işten uzak durun. Onları koruyup kollarken, beraber yerken ve içerken yanlarında bulunmanız ise yasak değildir. İlişki yasağınız onlar âdetten arınıncaya dek sürecek.

۞ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ۞

Âdet kesilip hanımlar bundan arındıktan sonra helallerinize yaklaşıp Allah'ın helal kıldığı üreme organından ilişki kurun. Ve bu suretle Allah'ın halifesi olmak için yaratılan insan türünün devam etmesini murad edin. Bilesiniz ki, Allah; emrettiğinin aksini yapmağa sapmaktan vazgeçip Mevlâ'nın buyruklarına yönelenleri sever. Gizli-aşikâr her türlü pis ve pisliklerden uzaklaşıp arınanları da sever.

۞ نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ ۞

223.Ayet: Ey Îman edenler! Hanımlarınız tarlalarınız ve üremeniz için ilişki sahanızdır. Tarlalarınıza istediğiniz taraftan varınız. Rivayet olunuyor ki, Yahûdîler şöyle iddia etmişlerdi: Kim hanımına sırtından kucaklayarak ilişkide bulunursa çocuk şaşı olarak doğar. Hak Teâlâ onları reddetti ve buyurdu ki: Ey işlerin hıkmet ve gaye bakımından sırlarını anlayan, birleşme esnasındaki zevkleri ve keyifleri, arzu ve coşkuyu idrak eden basiret sahipleri! Bu işin öncesinde kendileriniz için

her türlü hoş söz ve güzel davranışlarla sevişmeler yapınız. Yabanî hayvanlar gibi sırf ilişki ile yetinmeyiniz.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Yüce Dînde helal kılınan yerin (üreme organı) dışında bir yere yönelmek hainliğinden ve pisliğinden sakının. Ayakların ve akılların helalden sapma çizgisinden, çoğu kimsenin kaydığı ve düştüğü durumlardan korunun, Allah'tan korkun. Ve bilesiniz ki, O'na kavuşacaksınız. Rabbinizin Şanına ve makamına yakışacak ve kapısında kabul görecek amellerle azık hazırlayın; hazırlık yapın. Ve ey peygamberlerin En Kâmili! Daima Rableri olan Allahın sınırlarını gözetip kollayan, yolunda yaşayıp rahmetini uman Mü'minlere müjdele ve bilsinler ki, onlara; Rableri katında sonsuz nimetleri içeren rıza ve teslim Cennetleri var.

۞ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

224.Ayet: Allah Adını; önemli, önemsiz, haklı, haksız her bir işiniz ve çıkarlarınız için yeminlerinize siper ve yapabileceğiniz iyiliklerinize engel yapmayınız. İşlerinizde; Bu şanı büyük olan "Allah" kelimesiyle çok yemin etmeyiniz. İnsanlık hali; aslı olmayan, yalan, yanlış işleriniz olur ve birtakım parıltılı ama asılsız işlerinizi artırmak için Bu Hak ve Pak İsim üzerine yemin etmeniz nasıl olur? Eğer iyilikler yapmak, Allah'a yönelip her an ve tüm durumlarda kullukta bulunmak üzere iken yemin ederek veya yeminliyim diyerek (yanlış yapmayın), Allah'a ters düşmekten korunup O'na sığınmak, tüm ilgi ve alakaları bir tarafa atıp insanların kalplerini yumuşatmak suretiyle aralarını düzeltmek istediğinizde en sağlam metodla tartışarak, güzel öğütler vererek ve hikmetle yani tarzların en sağlamı olan Kur'an metoduyla onları hakka davet edin. (Yalan yere yemin etmeyin, gerektiğinde yemin edin. Yemininiz, değerli bir iş için hak ve gerçek olsa dahi önemli bir iş ve bir yarar için gerektiğinde yemininizi bozup keffarette bulunun). Allah yeminlerinizi Duyan, ondaki maksatlarınızı Bilendir. Yeminlerinizdeki durumlarınızı bilmesi gereği yaptığınızı karşılayacak olandır. Bu huküm gerçeğe uygun yapılan, niyyet ve maksada bağlı olan yeminlerle ilgilidir.

Halkın çoğunluğunun dillerinde dolaşan, herhangi bir şeyin varlığına veya yokluğuna dair yapılmayan aksine ortak görüş ve davranışları üzerine yaptıkları maksatsız yeminlere gelince bunlar sorumluluk gerektirmeyen ve cezası olmayan yeminlerdir. Bunun için Hak Teâlâ buyurdu:

۞ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۞

225.Ayet: Allah; anlamsız sözlerle maksatsızca yeminlerinizden sizleri sorumlu tutmaz. Fakat asılsız işlerinizde haklı ve menfaatli çıkmanız için kalbinizin tasarlamasıyla yaptığınız yalan yere olan yeminleriniz sebebiyle Allah sizleri sorumlu tutar ve cezalandırır. Eğer kazandığınız günahlardan vazgeçer, Allah'a dönerseniz Allah Azîmüşşan; sizleri affedip arındıran Ğafûr, azap ve intikamında

acele etmeyen ve kullarının günahlarından dönüp kurtuluşlarına imkân veren Halîmdir.

۞ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِن فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

226.Ayet: Hanımlarından ayrı kalacaklarına yemin edenlere; hanımlarının yataklarına dört ay yaklaşmamaları farzdır. Eğer bu dört ay içerisinde yeminlerini bozarlar ve ilişkiye girerlerse yeminlerinin keffaretini ödeyip evliliklerini devam ettirirler. Allah Azîmüşşan da onlara mağfiret edip günahlarını siler, rahmetine erdirerek nikahlarını yaşatır.

۞ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

227.Ayet: Eğer yeminlerini bozmayıp boşamaya karar verirlerse Allah; her şeyi duyduğu gibi o esnada bunların ne konuştuklarını duymaktadır. Her şeyi bildiği gibi bu kimselerin kalplerinin kadınlarını istemediğini de bilmektedir. (Herkes söz ve davranışlarının gereğini yapsın.)

۞ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۞

228.Ayet: Evlenip kocaları ile ilişki kurmuş olan daha sonra da boşanan hanımların; başka biri ile evlenmeden önce üç defa âdet kanı görüp temizleninceye kadar (ıddet müddetince) beklemeleri farzdır. Ayette geçen bu kelime hayız ve temizlik manalarına gelmektedir. Maksat da budur. Zira kadının rahminde çocuk olup olmadığı anlaşılmış olmalı.

۞ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۞

Boşanıp ıddet bekleyen kadınların hayız, müddet ve rahimdeki çocuk gibi gerçekleri saklamaları haramdır. Çocuğun kime ait olduğunun karışmaması için gerçeği söylemeleri farzdır. Eğer bütün saklanan ve gizlenenleri Bilen Allah'a ve tüm sırların, saklı, gizli her şeyin açığa çıkacağı Ahiret Gününe Îman ediyorlarsa (gerçeği saklamazlar).

۞ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۞

Iddet bekleyen hanımların; ıddet beklemeleri anında kocalarının boşamadan vazgeçip hanımlarına dönerek evliliklerini devam ettirmeleri hakları olan doğru bir davranıştır. Kocalar kendi durumlarını düzeltip eğer güzel bir düzen kurmak isterlerse bunu yapsınlar. Ve ey Mü'minler biliniz ki, sizlerin hanımlar üzerinde olan haklarınız gibi onların da sizler üzerinde bilinen hakları var. Kocalar; hoş geçim temini, onların korunup kollanması ve ihtiyaçlarının görülmesi gibi hakları eda eder. Hanımlar efendilerine gerekli edebi gösterip hizmeti eda edip evin huzuru için gerekeni yaparlar. Erkeklerin yönetici olmaları hasebiyle hanımlardan; aklın ve Îmanın tamlığı, Allah'ın sınırlarını koruyup kendisinin ve hanımının iş ve yükümlülüklerini takip gibi bir derece farklılıkları vardır.

۞ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Allah sonsuz yetki ve üstünlük Sahibidir. Dilediğine üstünlük verip yetkili kılar ve kullarından dilediğini perişan bırakıp yetkisiz kılar. Huküm (yargı), hıkmet (önü-sonu bilerek her şeyi sağlam yapmak), ihkam (yaratıp yaptığı her şeyi sağlam yapmak) O'nun işidir. Yaptığı ve yönettiği hiçbir şeyden sorgulanmaz ve kimse O'na (c.c.) itiraz edemez.

۞ الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌ بِإِحْسَانٍ ۞

229.Ayet: Akıl, sır ve kesin karar sahibi olan Mü'minler için kadın boşamak iki merhalede yapılır. Birinci boşama; evlenmeye sebep olan karşılıklı sevgi, arzu ve isteklerin aksi olan nefret ve istememe meydana geldiğinde yapılır. Şayet boşayan kişi düşünür, taşınır, kendisinin yanlış yaptığına karar verir de tekrar eski sevgi ve arzuların olabileceğine kanaat getirirse boşamadan vazgeçip eşine dönerek evliliğini devam ettirir. Malum ola ki, eşler ve eşya arasındaki farklılıklar ve farklı sıfatlar; Allah Azıîmüşşanın farklı Sıfatlarının yansımalarından ibarettir. Eğer hanımını bir daha boşarsa (önünde iki yol vardır); bundan sonra ya hanımını Yüce Dînin belirlediği güzel bir biçimde ebediyyen tutar, ya da en güzel bir tarzda; Şeytanın azdırmalarına kapılmadan, tatlı dil, güler yüz ve bol mal ile dostça ebediyyen ayrılmak üzere üçüncü boşama ile boşar.

۞ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ ۞

Ey Şeriat hukümlerini uygulayan hakimler! Hanımların ellerinden; daha önceden kendilerine nikâh bedeli olarak verilen mal ve parayı kocalarına iade etmek için almanız helal değildir. Fakat karı-koca Allah tarafından durumlarını iyileştirmek için konmuş olan hukümleri yerine getirmekten korkarlarsa o başka. (Kadın kendi gönlünden gelerek hakkından bir şeyler verebilir.)

۞ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۞

Ey hakimler! Eğer kadın: "Ben bu görevi yapamıyorum, Allah'ın hukümlerini yerine getiremiyorum, kocam beni şu miktar karşılığında boşasın." derse o malı alıp kocasına vermekte ve karı-kocaya bu fidyeden dolayı günah olmaz.

۞ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

Ey Mü'minler! İşte bu anlatılan hukümler; aralarınızı ve durumlarınızı düzeltmek için konulan Allah'ın sınırlarıdır. Asla onları çiğnemeyin ve emirlere sarılın, ters düşmeyin. Bilesiniz ki, Allah'ın sınırlarını çiğneyenler artık; Allah katından kendilerine verilen şerefli akıl nimetini zayi etmekle; insanlık çizgisinden hayvanların seviyesine düşen zalimlerdir.

۞ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۞

230.Ayet: Kocası hanımını iki talaktan sonra tutmayıp üçüncü boşama ile boşarsa o hanım kendisine bu üçüncü boşamadan sonra tamamen haram olur. Ne zaman ki, bu hanım ıddeti bittikten sonra başka bir koca bulur ve onun helalı olarak ilişki kurup yeni bir hayata başlar ve sonra:

۞ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

Şayet ikinci koca da her hangi bir sebeple kendisini boşarsa (bu evlilik ve boşanma yapmacık olmayacak) ikinci kocadan ayrılıp ıddeti tamam olduktan sonra; eğer Allah'ın emir ve hukümlerini yerine getireceklerine inanıyorlarsa ilk kocasıyla birbirine dönüp tekrar evlenmelerinden dolayı üzerlerine bir günah yoktur. Tüm bu anlatılanlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Allah Azıîmüşşan bunları akıl sahibi olup anlayan ve anladıkları ile icraatta bulunan topluluğa izah edip açıklıyor. Çünkü Dînde teklifler ve yükümlülükler kendilerine verilen akıldan dolayıdır. Emanet; akıl sahibi olana yüklenmiştir.

۞ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۞

231.Ayet: Hanımlarınızı (bir veya iki talakla) boşadığınızda ve onlar da bekleyip ıddetlerinin bitmesi anına ulaştıklarında ya onlara döner evliliklerinizi sürdürürsünüz ya da onları Dînce belirlenen biçimde boşayıp salıverirsiniz. İşi uzatarak onlara zarar vermeyiniz.

۞ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۞

Onlara ilgi, alaka göstermeksizin, onları sevip hoşnut etmeksizin, hakları çiğnemekten başka bir maksadınız olmayarak ve sırf zarar vermek için tutmayınız. Nitekim bazı cahiller güya kıskandıklarından ve bencilce düşüncelerinden dolayı yanlarına varmadıkları hanımlarını bırakmazlar. Sizden bu iğrenç davranışı her kim yaparsa; bilsin ki, Allah'ın değişmez hukmünü ve ana olacak kıymetli varlığı geçersiz ve işe yaramaz hale getirip bu sebeple kendi varlığını Allah'ın azabına atmakla kendisine çok yazık etmiş olan zalimdir. Ey Îman edenler! Allah'ın hukümlerini bırakıp keyfinizce uygulamalarda bulunarak; durum ve ahlakınızı düzeltmek için inen Allah'ın yüce Ayetlerini eğlence yerine koymayın, Ayetlerdeki hukümlere Îman edip uygulayın. Aksine Allah'ın kahrıyla yakalamasından korkun ve ayetlerine sarılın.

۞ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۞

Üzerlerinize yağıp duran Allah'ın nimetlerini hatırlayın ve onların şükrünü eda etmeye devam edin. Tüm durumlarınızı düzeltmek için sizlere indirdiği Kitabın gerektirdiği icraatlarda bulunun. Size Bu Kitab Dünyada geçim yollarınızı da açıklamaktadır. Bir de Ahirette sizleri Tevhîdin zirvesine ulaştıracak hıkmeti

(Kur'an'ın ruhunda bulunan Muhammedî ahlak ve hayatı yani; Sünnet-i Seniyyeyi) ayrıca ikram eyledi. Allah (c.c.) sizlere bu has metoduyla ders ve öğüt veriyor ki, ders alıp anlayış sahipleri olasınız. Allah'ın kahır ve intikamından korunun, sınırlarını ve hukümlerini çiğnemeyin.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, sizleri ve tüm hallerinizi Kuşatan Allah; sizden meydana gelen ve size dönüp varacak olan iyilik, kötülük, fayda, zarar ne varsa her şeyi Bilir. O'nun ezel, ebed, hazır ve mevcud olan ilminden; olmuş-olacak, hiçbir şey gizli kalmaz. Her şeyinizi bu ilmiyle bilir (aramaya, araştırmaya, sormaya ihtiyacı yoktur).

۞ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۞

232.Ayet: Ey Îman edenler! Nikahlınız olan hanımları boşadığınız zaman; rahimlerinin arınıp çocuk olup olmadığı, varsa kime ait olduğu anlaşılması için Dînin belirlediği sayılı müddetin bitimine ulaştıklarında üçüncü boşama meydana gelmeden aralarında Dînce güzel olan bir tarzda ve gönüllerinin hoşluğuyla kocalarına dönüp evliliklerini sürdürmelerine engel olmayın. Ey veliler ve yetkililer! Bu hanımlara baskı yapmayın, cehalet damarlarınızın kabarmasına ve bencilliklerinize esir olarak asla zorluk çıkarmayın.

۞ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكُمْ أَزْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۞

Bu öğüt ve hatırlatma sizlere Allah katından inen bir lütuftur. İçinizden; Allah'a, O'nun nasihat ve hukümlerinin tamamına Îman eden, Ahirete ve O Gün için yapılan müjde ve tehdidlere inananlara Bununla ders ve öğüt veriliyor. Sizlerin bu hukümlere, ahlak ve edep kurallarına, ders ve öğütlere sarılmanız; çok temiz ve kusursuz davranış olur. İnen bu hukümler varlıklarınızı; batıl görüşlerden, bozuk arzulardan temizleyip arındıracağı için Allah'tan bir ikramdır. Kullarının tüm işlerini yaratıp Yöneten Allah; neyin onların yararına olduğunu bilir, sizler yararı ve yararlı olanları bilmezsiniz. Bunun için size düşen Allah'ın emirlerini tam bir teslimiyetle ve kulluk aşkıyla sarılıp yapmak, yasaklarından uzak durmaktır.

۞ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۞

233.Ayet: Anneler boşanmış olsun veya olmasınlar; emzirme işini tamamlamak isteyen baba adına çocuklarını tam iki sene emzirirler. Anne olarak çocuklarının zayi edilip zarar görmesine mahal bırakmazlar.

۞ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۞

Emziren annelerin emzirme ücretini; aklın ve Dînin kabul edeceği belli mikdarda çocuğun babası verir. Dolayısıyla annelerin gıda, barınma ve giyim gibi ihtiyaçlarını baba temin eder. Allah Teâlâ umum tekliflerde kullarını; güçleri ve takatleri

yetecek ölçüde yükümlü tutar. Bu sebeple herkes kapasitesi kadar sorumlu ve yükümlü tutulur.

۞ لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ ۞

Bunun için anneye çocuğu sebebiyle; "Bu senin çocuğundur, ücret olmasa da emzirmeye mecbursun." denemez. Aynen baba da kapasitesi üstünde bir ücretle mükellef tutularak çocuğu yüzünden zarara sokulmaz.

۞ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۞

Şayet çocuğun babası yoksa babanın sorumluluğunun benzeri; çocuğa babadan kalan mirasta yetkili olan velî ve vasiî olan kimseye bir sorumluluk biner. Çocuğu kollar ve emzirilmesini sağlar.

۞ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۞

Baba ile emziren anne aralarında konuşup anlaşarak iki sene tamam olmadan çocuğu sütten kesmeyi isterlerse bakılır; eğer çocuk için sakınca yoksa baba ve anne için caizdir ve bir sakınca olmaz. Fakat çocuğa zararı olacaksa hâkim buna engel olur, zira bu Allah'ın binası olan bir varlığın yıkılıp yok olmasına yol açar.

۞ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۞

Ey Mü'min babalar! Şayet çocuklarınıza başka bir sütannesi bulup emzirmesini isterseniz; ücretini aklın ve Dînin kabul ettiği güzel bir yolla, mikdarı belirleyip görev bitmeden önce ödedikten sonra bu sizin için caizdir ve hiçbir sakıncası yoktur.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Çocuğun öz annesinin; çocuğunu emzirmeye sağlığının elverişli olmaması veya önceden boşanmış olup dul kalmakla bir başkasıyla evlenecek olması gibi bir mazereti olmadığı ve çocuğunu emzirmek istediği halde yavruyu anasından koparıp acı çektirmekten ve diğer İlâhî hukümlere uymamaktan dolayı; davasının peşini Bırakmayan, pek kıskanç ve intikam Sahibi Olan Allah'tan korkun. Ve bilesiniz ki, Allah tüm yaptıklarınızı görür ve yaptıklarınızın karşılığını verir.

۞ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۞

234.Ayet: Ey Îman edenler! Sizlerden ölüp geride hanımlar bırakanlar olduğunda; kocaları ölen hanımların hamile olup olmadıklarının kesinlik kazanması için kendilerini dört ay on gün tutup beklemeleri gerekmektedir.

۞ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

Ey yetkililer! Bu hanımların ıddeti tamam olduktan sonra kendileri yararına olan işleri yapmalarında, hatta dünür kabul etmelerinde,; Dîne ve örfe ters düşmedikleri

müddetçe evlenmek için taliplerle görüşmelerinde sizlere bir günah ve sorumluluk yoktur. Yetki ve idareniz altında bulunanların yanlışı olduğunda onlara engel olmanız gerekir, yoksa Allah katında günahkâr olursunuz. Bilesiniz ki, ey hâkimler ve idareciler! Allah'ın hukümlerini icra etmekte ve sınırlarını korumakta gevşeklik gösterirseniz her şeyden Haberdar olan Allah yaptığınızı cezasız koymaz.

۞ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ ۞

235.Ayet: Ey Mü'minler! Evlenmeye uygun hanımlara dolaylı yoldan dince ve örfçe hoş olan sözlerle dünürlüğünüzü hissettirmenizde ve kalbinizde iyi niyyetler taşımanızda sakınca yoktur. Yeter ki, sözünüz ve özünüzde bozukluk derdi olmasın.

۞ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۞

Ne kadar gizleseniz de Allah; saklı-gizli, görünen-görünmeyen, duyulan-duyulmayan her şeyinizi bilmektedir. Ve biliyor ki, sizler karakteriniz gereği onlara meyledip konuşacaksınız. Onlarla en güzel ölçülerde, töhmet edilmeyecek tarzda konuşun. Fakat nikâhtan evvel asla gizli buluşmak için birbirinize randevu vermeyin, evli eşlerin halvete girip kocalarıyla konuştukları gibi onlarla ar ve namus perdesini aradan kaldırıp görüşmeye kalkışmayın. Sadece; bir başkasının sizden önce davranması korkusuyla, talep ve maksadınızı gösteren, evlenmek istediğinizi anlatan iyi ve güzel sözler söyleyebilirsiniz.

۞ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۞

Iddet vakti tamam olmadan ve Allah'ın Kitabında farz kılıp belirlediği vakit sona ermeden nikâh akdini yapmaya kalkışmayın.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, saklı ve gizli her şeyinizi Bilen Allah; çizdiği sınırlar hakkında içinizdeki hainlikleri bilmektedir. Ve biliniz ki, günah işlemeye kalkışıp Allah'tan korktuğu için yapmayan kimsenin varlığını arındırıp affeder. Emrine karşı gelip günah işleyenlere ceza uygulamakta da acele etmez.

۞ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ ۞

236.Ayet: Ey Mü'minler! Nikahladığınız hanımları; kendileriyle ilişki kurmadan ve nikâh parasının mikdarını belirlemeden boşayacak olursanız bu caizdir ve bir sakınca yok. Fakat kırılan kalplerini sarmak için boşamanız sonrasında onlara güzelce ikramlarda bulunarak barındırın.

۞ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ ۞

Bu yapılacak ikram; boşayan şahıs bolluk içinde ise durumuna göre, darlık içinde ise yine durumuna göre olmalı.

۞ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۞

Bunu Yüce Dîn ve insanlığın beğenip kabul edeceği tarzda hanımların hakkı olarak onlara ikramda bulunun. Bu; İman sahibi olup Dînî Dünyevî her işi güzel yapanlara hak bir vazifedir. Onlar hiçbir insana eziyet etmezler. Bazen bir yanlışları olsa Dîn kardeşliğini korumak ve insanlığı yaşatmak için derhal onu tedavi ve telafi ederler.

۞ وَإِنْ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ ۞

237.Ayet: Şayet onlara nikah bedeli olan mehri belirlersiniz fakat onları ilişkiye girmeden boşarsanız o zaman belirlenen mehrin yarısını onlara vermeniz sizlere farz olur. Ancak kadınlar, töhmet altında kalırız diye haklarından vazgeçerlerse sorumluluğunuz kalkar.

۞ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Ya da nikâh akdinin yetkisi elinde olan koca; yarıdan vazgeçerek mehrin tamamını verirse bu da olur. Ve ey efendiler! Sizin hakkınızdan vazgeçip mehrin tamamını vermeniz takvaya yakınlığınız demek olur ve Yüce Mevlâ bunu sizden güzelce kabul eder. Ve ey İman edenler! Aranızda kardeşlerinize karşılıksız iyilik yapmayı da unutmayın. Allah'ın sizlere verdiği varlıktan bir kısmını Allah için kardeşlerinize verin. Bilesiniz ki, sizlerden meydana gelen her şeyi görüp gözeten Allah, yaptığınız fazlaca iyilik ve ikramları görmektedir. Bunların karşılıklarını da kat-kat verir.

۞ حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۞

238.Ayet: Ey Öz Varlığa ve O'nun Birliğine yönelenler! Belli vakitlerde kılmanız üzere sizlere farz kılınan namazlarınıza aralıksız devam edin. Bilhassa alıp verdiğiniz nefeslerin her ikisi arasında Rabbinize; pek ince ve manevî yönelişten ibaret olana (en kâmil tarzda kılınana) sahip olun. Ey Bir Olan Allah'ın Varlığında fâni olmağa mahkûm olan ve kendi başlarına gölgeden başka bir şey olmayan kullar! Sizleri; Yüce İsimlerinin gölgelerini uzatmak ve Sonsuz Varlık Denizinin hayat suyundan serpmekle yoktan var Eden Allah'a tam bir teslimiyetle yönelip huzura ererek gölgeden ibaret varlıklarınızı O'nun Hak varlığında ve kimliklerinizi O'nun Kimliğinde yok ediniz .

۞ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۞

239.Ayet: Beşerî ve bedenî varlığınızın gereği olan (şehevî ve keyfî arzular gibi) engellerden korkarsanız yönelişinizi; maddî âleminizden acilen sıyrılarak ruhanî yollarla yaparsınız. Ya da bedenî ve nefsanî varlığınızı ağır riyazet ve eğitimlerle bu varlıkların gereği olan bayağı arzularından koparark bedenî ve beşerî varlığınıza binerek yönelişinizi eda edersiniz.

۞ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۞

Varlık ve benliğinizin şerrinden emin olduğunuzda; Kendinden gayriyi yok Eden Allah Azıîmüşşan'ı size ilham edip öğrettiği tarzda zikredin. Sizler önceden o tarzı bilmiyordunuz. Eğer; İhlâs Sûresi, Tevhîd Kelimesi ve Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren diğer Ayetlerle bunu size öğretmeseydi ne bilecektiniz.

۞ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ ۞

240.Ayet: Ölmek üzere olup da arkalarında hanım bırakacak olanlarınızın; ölümlerinden sonra hanımlarının bir yıl bitimine kadar barınabilmeleri için mallarından pay ayrılmasını vasıyyet etmeleri farzdır. Bu esnada hanımlar evlerinden çıkarılmazlar. Bu huküm İslâm'ın ilk zamanlarında idi. Sonra bu huküm; kocası ölen için; dört ay on gün müddeti ile belirlenerek kaldırıldı.

۞ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Eğer bir yıl tamam olduktan sonra kocalarının evinden çıkarlarsa ey hâkimler; kendilerine düzen kurmak için, yas tutmayı bırakmak, dünür kabul etmek, koku sürünmek gibi Dîn ve örf bakımından meşru ve makbul davranışlarında ne size ve ne de onlara bir vebâl yoktur. Gayri meşru olan davranışlarında hâkimler, yetkililer ve kendileri Dînî ve Dünyevî sorumluluk içindedirler. Allah Azîzdir (her türlü üstünlüğe ve intikam almağa Kadir, sınırlarını çiğneyen ve hukmünü icra etmeyenden intikamını alır). Ve Hakîmdir (huküm ve hukümetin Sahibi, kullarının haklarını gözetmekte ve yararlarını muhafaza etmekte sağlam güç ve güven Sahibidir).

۞ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

241.242.Ayet: Ey Mü'minler! Özet olarak; boşanmış olan kadınlara ıddetleri süresince yetecek kadar güzelce geçinmeleri için mal ayrılması Dînce belirlenen kesin bir haktır. Onları boşayan ve takva ehli olan Mü'minler üzerlerindeki bu hakkın edası ile mükelleftirler. Allah Teâlâ; Talak hukümlerini ve ona (boşamaya) dair anlatılan tüm meseleleri açıkladığı gibi, Varlığına ve Birliğine dair Ayetlerini bir-bir açıklıyor ki, bunlar hakkında düşünüp gereğini yaparak Katından ikram olunan büyük mükâfaata eresiniz.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۞

243.Ayet: Hak Teâlâ; uyanıklık sahibi, zikir ve ders ehli kullarını irşad için buyurdu: Baksana şu muazzam toplumun olayına ey göz ve öz sahibi olan şanlı muhatap. Binlerce insan ölmekten korktukları için yurtlarından çıkıp kaçıyorlardı.

(Bunlar; Irak topraklarında Vasıt denen kent tarafında Daverdan kasabasında yaşayan Yahûdîler idi. Memleketlerinde veba hastalığı çıkmıştı. Yurtlarından firar etmişlerdi.)

۞ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۞

Allah Azîmüşşan hukmünden kaçan bu millete: Ölün dedi. Derhal öldüler. Uzun bir Zaman sonra yurtlarına varan Hazkîl Peygamber (a.s.) gördü ki, etleri erimiş yok olmuş ve kemikleri dağılıp bembeyaz olmuş. Hayretle bakınırken Hak Teâlâ O'na buyurdu: İçlerine gir ve onlara Allah'ın emriyle ve dilemesiyle kalkın, diye çağır. Hazkîl (a.s.) onlara çağırınca derhal:

﴿ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اَنْتَ ﴾

Ey âlemlerin Yaratıp Yaşatanı olan Allah! Sen Bambaşkasın, daima Sana hamd ederiz. Senden başka İlâh; Âmir, Hâkim ve tapılacak yok. Tek Ma'bûd Sensin." diyerek kalktılar ve bir ömür yaşadılar. Bu onlara özel ikramı ve fazlaca iyiliği idi. Bilesiniz ki, kullarının yararlarını ve işlerini Yürüten Allah, karakterleri unutmakla ve nankörlükle yoğrulmuş olan insanlara karşı çok Cömert ve sonsuz ikramlara Sahip; fakat insanların çoğu şükretmezler, sayısız ve sınırsız nimetlerinin haklarını eda edip karşılığında kulluk yapmağa devam etmezler.

Diğer bir açıklama türü: Ey her şeye ibretle bakan! Baksana şu; sonradan olan âleme ve ısınıp kendi türleriyle kaynaşan insan topluluklarına. Onlar irade ve benliklerinin ölüp yok olacağı korkusuyla yaşamak için yol arıyorlardı. Tüm varlıkları; Kendi Varlığına erdirecek olan Allah (c.c.) onların her birine kendi üstazları dilinden; ey Hak ve Hakikat Deryasına yönelmiş olanlar! Benlikleriniz ve ayrılığa düşmüş varlıklarınız itibarı ile ölünüz deyince derhal tüm insanlık halleriyle ve Dünya tabiatı gereği fâni varlıkları itibari ile öldüler. Sonra onları; Katından ikram olunan manevî ilimle, bizzat hak bir vücutla, sonluğa ulaşmış bir kalıcılıkla ve ölümsüzlüğe ulaşmış bir canla diriltti. Bilesiniz ki, kullarına Kefil Olan Allah; asıl vatanlarını, gerçek gayelerini unutan insanlara pek büyük ikram sahibidir. Zira henüz onlar Bu Âleme inmeden; sahip olacakları nice mertebeleri onlara ikram etti. Fakat insanların çoğu; asıl vatana, gerçek gayeye kavuşma nimetini anlamazlar ki, gereğine sahip olup şükretsinler.

۞ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

244.Ayet: Ey Îman edenler! Eğer Hak Teâlâ'nın nimetlerine şükretmeyi, ikram ve iyiliklerine ermeyi istiyorsanız hayvanî kuvvetlerden ibaret kâfirlerle Allah Yolunda savaşın. Allah; tüm ağyarı yok eder. Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Ölürseniz; toplanıp Allah'a varacaksınız. Diri kalırsanız Allah'la buluşacaksınız (Hakîkî bir ğazî âdeta ölüp dirilmekle, gerçek şehidin misali; Rabbi ile buluşur). O halde ne oluyor da şeytanların ordularıyla savaşarak, fâni âlemin öldürücü sahasından kaçıp Hak ve Zorlu Varlığın (c.c.) sonsuzluğuna; mutluluk ve huzuru sonsuz olan hayata ulaşmak istemiyorsunuz. Bilesiniz ki, Allah; cihadın olmamasına dair konuşmalarınızı duyuyor ve fâni olan tabiî hayat üzerine olan niyyetlerinizi biliyor.

۞ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

245.Ayet: Kim o arif insan ki, (bilge yani; kendini, Yaratanını ve mevcudatın mahiyetini bilen) kul ki, Allah'a ödünç verir; fâni varlığını O'na havale eyleyip teslim eder, Dünyalık ve tabiî varlığını tüm hüviyetleri ortadan kaldıran Allah'a; coşku ile, süratle, tereddüt göstermeden gönüllü olarak verir, Rabbinden başına gelecek olan her şeye razı olur ve Yüce Mevlâ'ya yaklaştıracak olan tüm musibetlere sabrederse Allah; onun bu teslimiyetine kat-kat karşılık verir; o, Rabbi için kendinden geçip varlığını yok edince Rabbi de ona kat-kat varlıklar iade eder ki, sırrını ve mahiyetini ancak Rab Teâlâ bilir. Çünkü sonradan olan fâni varlık; Ezel ve Ebed Var olan Hakka yaklaşınca bir dizi yollar ve haller meydana gelir. Öyle ki, aradan ikilik tamamen kalkar. Gayrilik tozları ve tüm varlık perdeleri can gözünden o an silinir. Hulasa Allah Azıîmüşşan; yaratıp âlemlere dağıttığı tüm varlıkları Kendi Varlığının huzurunda toplar ve Yüce Varlığının İsim ve Sıfatlarının gölgeleri ve yansımalarından ibaret varlıkları dilediğinde var edip tekrar-tekrar âlemlere yayar. Ey kullar ve tüm varlıklar! Bir başkasına değil, tamamınız O'na döndürülüp varacaksınız.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۞

246.Ayet: Mûsa (a.s.) zamanı sonrasında savaştan kaçan Yahûdîleri görüyor musun? Hz. Mûsa'nın vefatından sonra savaşmaya nasıl mecbur kaldılar? Anla ve anlat o vakti ki, peygamberleri Yuşa (bir rivayete göre Şem'un, diğer bir rivayete göre ise Üşmüvîl) aleyhisselam'a dediler: "Bize bir hukümdar belirleyip görevlendir de onunla Allah yolunda, Allah'ın düşmanlarıyla savaşalım." Bunların ne istediklerini onlardan duyunca:

۞ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا ۞

Peygamber (a.s.) onlara dedi ki; "Acaba savaş size farz kılınırsa savaşmamanız umulur mu?" Yani ben sizin korkacağınızı ve savaştan vazgeçip oturacağınızı hissediyorum.

۞ قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا ۞

Dediler ki "Bizim için savaşmaktan başka çare var mı? Yurtlarımızdan kovulmuş ve çocuklarımızdan koparılmışız. Onlarla elbette savaşacağız. Şayet savaşmazsak ve Cihadı terk edersek kökümüz kurur, neslimiz tükenir."

۞ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞

Savaşmak üzerlerine farz kılınınca pek azı müstesna savaşmaktan dönüp vazgeçtiler. Üç yüz on üç kadar kişilik az bir gurup sözlerinde sebat edip savaşmakta kararlılık gösterdiler. Kullarının içinde gizli olanları ve her şeyi Bilen Allah; emrini tutmaktan vazgeçen zalimleri de bilir.

۞ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ ۞

247.Ayet: Peygamberleri onlara; Allah Teâlâ başınıza hukümdar (ve yetkili komutan) olarak Talût'u görevlendirdi. dediğinde bu zalimler ululanıp burun dikerek demişlerdi ki; "Bu O'na nasıl verilir? Bizler hukümdarlığa O'ndan daha uygunuz. Bu; halkın ayaktakımı olan gariplerden biri. Bu göreve ehil olamaz.

۞ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ ۞

" O'na mal verilmedi, varlıklı bir adam değil. Zengin olsa da yönetime muktedir olsaydı." dediler.

Bu Zatın hakkında, çobandı veya su taşıyıcı ya da derici idi diye rivayetler var. Ve deniyor ki, Yusuf Peygamberin kardeşi Binyamin'in çocuklarındandı. Daha evvel O'nun soyundan ne peygamber ve ne de hukümdar gelmiş değil. Peygamberler ve valiler; kardeşleri Lâvâ'dan, yönetim ve komuta sahipleri de Yehûda'dan gelmişlerdi. Yahûdîler içerisinde Bu İki Kardeşten çok kalabalık topluluklar meydana gelmiştir. Yahûdîyyun (Yahûdîler) Yehuda'ya mensup olanlar anlamındadır.

Talut ve Calut yabancı özel isimler olup tasavvufta bu gibiler; yani iyilerin başı; Nefsi Mutmeinneye, kötülerin başı ise nefsi emmareye işaret eder. Melik (huküm ve idare sahibi) de insanlara Rableri tarafından indirilen akla işaret eder.

۞ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞

Peygamberleri onlara Allah'ın vahyini naklederek buyurdu: Kullarının değersizlerini, değerli kılan Allah; fakir ve önemli soydan olmadığı halde Talut'u sizlere hukümdar ve yönetici olarak seçti. Bilesiniz ki, bundan önce ona vücutça üstün kapasite, ilim ve vakarda, kudret ve icraatta erişemeyeceğiniz fazlalıklar ve farklılıklar bahşetti. Memleketi nasıl idare eder, düşmana nasıl karşı kor, her şeyi Allah çok iyi biliyor. Hulasa kullarının yararını Bilen Allah; katından emanet olan hukümdarlığı dilediği kimseye verir. Onların fakirliğine, hasep ve nesebine değil kabiliyet ve kapasitesine bakar. Allah cömertlik ve ikramları çok geniş olandır. Adalet ve sağlam icraatlarında sınırsız ilim ve hıkmet sahibidir. Dolayısıyla ne yapsa bilerek yapar. İstediğini yapar, dileğine karar verir. Kendisine neden ve niçin diye sorulmaz, itiraz olunmaz.

۞ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

248.Ayet: Allah'ın hukmü ve rızası karşısında bir şey yapamayacaklarını anlayıp umutları da kırılınca, O'nun hukümdarlığına ve başlarına emir tayin edildiğine dair delil isteyince Peygamberleri Allah'ın Kendisine vahyedip söylemesiyle buyurdu: O'nun hukümdarlığının alameti size o meşhur Tabutun (Kutsal Sandığın) gelmesidir. Onda Rabbinizden ikram olunan sizin huzur ve sükununuz var. Zira Tevrat Kitabı O'nda gelmişti. O sizin karar, istikrar ve kuvvet kaynağınızdır.

۞ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَى وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۞

Ve yine O'nda Mûsa ve Harun'un (a.s.) bıraktıkları emanetler; yani Hz. Mûsa'nın Asası, Hz. Harun'un sarığı, Tevrat'tan kalıntılar ve İsraîl Oğullarını irşad için sözler vardı. Bu Soydan gelen peygamberler (a.s.) bu mirasları elden ele taşırlardı. Bu Tabutu melekler ve akıl kuvveti taşıyarak Talut'a getirecekler.

۞ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Eğer Allah'a ve O'ndan gelen her şeye Îman ediyorsanız tüm bu olup bitenler ve anlattıklarım O'nun; hak bir Hukümdar olduğuna delildir. Böylece Allah Azıîmüşşan O'nu hukümdar yapıp buna dair alametleri de ortaya koyduktan sonra Bu Zat donanmasıyla düşmana karşı yürüdü ve: Boş arzu peşinde koşmayan, beceriksiz olmayan, canlı ve hareketli olup savaşmaya ve şehid olmaya istekli bulunan gençler dışında bu yola benimle kimse çıkmasın dedi.

۞ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي ۞

249.Ayet: Talut (r. a.) ordusu ile memleketten ayrılınca buyurdu ki; "Allah bizleri bir nehirle imtihan edecek. Kim ondan su içerse benden değildir" Yolculukları sıcak bir günde ve susuz bir çölde idi. Her bir asker kalbinden geçirip içinden bu çölde karşılarına bir nehir çıkarmasını Allah'tan niyaz ediyordu. Zira aşırı susuz kalmaktan korkuyorlardı. Onların gizli isteklerini Allah Teâlâ O'na ilham etti ve O Zat; karşılarına büyük bir nehrin çıkacağını fakat zararını anlattı.

۞ وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ ۞

Ve şöyle dedi: Kim o nehirden doyası su içmez de sadece bir eliyle bir avuç o bendendir. Bunu suya doymak için değil, Allah'a; nimetlerinden dolayı, sayısız ikram ve iyililerini hatırlamak için ve bize sabrettiğimizde zaferler verip nimetlerine bol-bol erdirecek olması sebebiyle herkes böyle yapacak.

۞ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۞

Nehre varınca içlerinden az bir bölük hariç tamamı doyası içtiler. İçmeyenlerin sayısı; üç yüz on üç veya üç bin ya da bin tane gönüllü er idi. dendi. Talut; beraberindeki Mü'minlerle nehri geçip giderken buyruk dinlemeyip bir avuçla yetinmeyenler: "Mecalimiz kalmadı. Bugün Calut gibi güçlü bir devlet başkanı ve kuvvetli ordusuyla savaşacak gücümüz yok" dediler.

۞ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ ۞

Îman ordusunun Allah'a tam ve güzelce inanıp kesin bilgi ile Rablerini bilerek kulluk yapan erleri dediler ki, fâni varlıkların ve fâni varlıkları putlaştırmanın perdelerinden soyunup arındıklarında Allah'a perdesiz olarak kavuşacaklarının şuurunda olan erler; kâmil ve hâkim aklın azıcık bir ordusu Allah'ın dileyip izin

vermesi ve başarı bahşetmesiyle; nefsin ve pis arzuların çokça ordularına tarih boyunca hep üstün geldiler.

۞ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ۞

Kullarının samimiyetlerini Deneyen Allah; denemesine dayananlarla beraberdir. Düşmanlarına karşı onlara yardımını yapar, erişilmez gücü ve kuvvetiyle onları destekler. Hiç şüphesiz zafer sadece Allah katından olur.

۞ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

250.Ayet: Küfrün Başı ve komutanı olan Calut'un ve ordusunun karşısına çıktıklarında Rableri'nden yardım istemek üzere samimi bir yakarışla şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Katından ikram edeceğin sabırla Senin yolunda başımıza inecek belaya sabredelim. O esnada ayaklarımızı tut, kaydırma. Bizleri hukmüne razı eyle. Varlığını tanımayan, nimetlerine nankörlük yapan topluma karşı; Hâkimiyetini ve buyruğunu icra etmemiz için bizlere yardım eyle. Yargı ve hâkimiyet, sonsuz kıymet ve üstünlük Senindir.

۞ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ ۞

251.Ayet: Îman ordusu, tam bir yakarışla dualarını yapıp Allah'ın kudret ve kuvvetinin eteklerine tutunarak; Allah'ın izni ve yardımının tamlığı ile düşmanı anında bozguna uğrattılar. Düşman birden dağılıp sindirildi. Savaş başlamadan azgınlar başı Calut'u, Davud (a.s.) öldürdü. Deniyor ki, Şa'ya (a.s.) altı oğlu ile Îman ordusuna katılmıştı. Yedinci oğlu küçük Davud (a.s.) koyun güdüyordu. Allah Teâlâ Peygamberine (a.s.) vahiy ile; Calut'u Davud'un öldüreceğini bildirdi. O'nu Babasından istedi. Gelip orduya katıldı. Yolda üç tane taş aldı. Taşıdığı taşı sapanına koyup atınca kâfiri öldürdü. Hukümdar Talut kızını Davud'a nikahladı. Bundan sonra Allah (c.c.) O'na hukümdarlık verdi. Sonra da peygamberlik verip sünneti seniyye sahibi eyledi. İsrail Oğullarından hem peygamberlik ve hem hukümdarlık nimetine ilk olarak Davud (a.s.) nail oldu. Böylece Rabbi tarafından tam bir kuvvet ve metanetle halkı, Hakka davet mertebesine erdirildi. Sonra dilediği nice ilimleri O'na talim etti. O'nu türlü mucizeler, harikulade haller ve yüksek kerametler vererek halka üstün kıldı.

۞ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

Kulları arasında hukümlerini koruyup gözeten Allah; mazlumlardan bir kısmına yardım edip destek vererek zalimlerin bir kısmını yok etmeseydi zulmün kaynağı ve fesad âlemi olan Yeryüzü bozulur, kavga, haksızlık yayılır, halkın tamamı adalet caddesinden ve Allah'ın koyduğu insanlık karakterinden saparlardı. Fakat kullarının durumlarını Düzelten Allah; tüm âlemlere ve bütün kullara, ibadet etmelerinde, Yaratanlarına bağlı kalmaya devam ederek mükemmel ve başarılı

olmalarında onları sayısız nimetlere ve çokça ikramlara erdirmekte sonsuz rahmet ve yardım Sahiptir. Böylece halk birbirini ezmesin ve haksızlıkta bulunmasın.

۞ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

252.Ayet: Yaratılmış arasına konup anlatılan bu hukümler, sağlam esaslar ve yüksek ilimler Allah'ın Varlığını, Birliğini ve Şanının pek Büyük olduğunu göstermektedir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları tamamını; gerçeğin ta kendisi olarak Biz okuyoruz. Hiç şüphesiz Sen; vahye, Peygamberlik ve Kitaba nail olan, kendilerine Ayetlerimiz ikram edilip okunan peygamber kullarımdan En Sonuncu ve En Üstün Bir Peygambersin.

۞ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۞

253.Ayet: İşte bu vahye, inen mucizelere ve Ayetlere mazhar bu peygamberlerin bazısını, bazısına türlü üstünlük ve olgunluklarla üstün kıldık. Onlardan kimisi ile; misal Mûsa (a.s.) ile Allah konuştu. Bazısını bazısına kat-kat üstün kıldı. Misal İdris (a.s.) için Meryem Sûresinde: "O'nu pek yüce bir yere yükselttik" buyrulduğu ve yine Kur'an'da seçkin peygamberlerin anlatılması gibi nice belgeler var. Sana ise Ey Muhammed! Makamların en yükseğine yükselmek var. İsra Suresinde buyrulur ki: Rabbi'nin Seni; Makamı Mahmud'a ulaştıracağını ümit et.

۞ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۞

Bir başka özellikle de Meryem Oğlu İsa'ya; Peygamber olduğunu gösteren farklı delil ve mucizeler verdik. Bir de sonradan olan tüm gayriliklerden münezzeh olan bir ruhla; O'nu kuvvetli kıldık. (Ayrıca Cebrail (a.s.) gelir ve O'nu açıktan desteklerdi). Yine pek çok yerde Hak Teâlâ İsa Aleyhisselam'ın üstünlüklerini anlatır. Ve Peygamberimiz Efendimizin (s.a.v.) üstünlüklerini ise bambaşka bir tarzda ve en yakın konumda çokça açıklar. Bir kaç örnek:

۞ ﴿ أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴾ ۞

Hak Teâlâ nimetlerini sayma makamında buyurdu: (Sen ey Muhammed, ey En Sevgili ve Bana En Yakın Dost!), ihatadan Münezzeh olan Varlığımın En Tam Aynası! Senin göğsünü Sonsuz Varlığıma açarak belini kıran kimliğinden ibaret ayrılık yükünü üzerinden almadım mı? Diğer varlıkların bellerini kıran sıkıntı ve ağır yükler, Benden ayrılıklarındandır. Sonra aramızdan ikiliği kaldırmak suretiyle yüce derecelere, Hak Varlığa, ve Birliğe erdirerek Şanını yücelttik ve Namını yaydık. Bu sayede sana: "Bana itaat eden, Allah'a itaat etmiş olur, Beni gören, Hak Teâlâ'yı görmüş olur." Diye söylemeni Sana ilham ettik. Seni Şan'ının yüksekliğini anlatmak, Peygamberliğini kanıtlama seviyesinin yüksekliğine dikkat çekmek için buyurduk:

﴿ إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ ﴾

Hiç şüphesiz, Seninle el tutuşup sözleşen ve ahidleşenler Allah'la bey'atleşmiş oldular. Hulasa Kur'an'da ve Hadis-i Şeriflerde buna benzer işaret ve deliller o mertebede ki, hiçbir peygamber bu mertebelere sahip değildir. Yine Peygamberimiz buyurdu: "Miraç gecesi Rabbimi gördüm." Halbuki, hiçbir peygamber Allah Azîmüşşan'ı görmekten bahsedemedi. Bu sebeple Allah Teâlâ:

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾

Bu gün sizlere ey Muhammed Ümmeti! Dîninizi tamamladım. Ve bilesiniz ki, dînlerin En Kapsamlısı, en Kolayı ve Rabbinize en yakın mertebeye Ulaştırıcısı olan İslâm'ı; sizlere Dîn olarak seçtim. Ve Peygamberimiz O Muazzam Makamda buyurur: Bilesiniz ki, Ben ahlakın değerlerini, hayatın nizam ve sisteminin tüm erişilmez güzelliklerini tamamlamak için görevlendirildim. Ve Allah'ın Varlığını ve Birliğini, ilgi, alaka, eş ve ortak gibi tüm eksiklikleri kabul etmeyen Münezzehliğini gösteren ve O Yüce Zata Efendimizin En yakın oluşunu anlatan daha nice Ayetler ve Hadisler var.

﴿ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنِ اخْتَلَفُوا ﴾

Yaratılmışın tamamının yol Göstericisi Olan Allah; tüm insanların Îman ve saadete erdirilmelerini dileseydi bunu yapardı da peygamberlerine Îman etmiş olan halk; kendilerine hidayet ve erginlik yolunu gösteren sayısız mucize ve Ayetlerin gelmesinden sonra, peygamberlerinin arkasından inanç ve görüş ayrılığına düşüp savaşmazlardı. Fakat Allah'ın âdet ve kanunları ayrılığa düşmeleri için icra olundu. Zira farklı İlâhî sıfatlar bunu gerektirmektedir. Bu yüzden ayrılığa düştüler.

﴿ فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴾

Ve böylece kullardan kimi kendisine gönderilen peygambere Îman etti. Kimi de peygamberini inkar etti. Evet Allah dileseydi ayrılığa düşerek savaşmazlardı. Fakat kainattaki icraatın Tek Sahibi Allah; dilediğini yapar ve asla yaptığından dolayı O'na soru sorulmaz. O; sonsuz yüce ilmin, huküm ve icraatın Sahibi Hakîm ve tüm güzelliklerin, bütün övgülerin Sahibi olan Hamîd'dir. (Uyarı: Yüksek deha sahibi Bu Yüce Şeyh ve Büyük Alîm dahi Kur'an'ı Hakîmi anlamakta; özellikle de İlmi Kelam konusunda İmamı A'zam Ebu Hanife'ye erişmekte aczini ve ihtiyacını gösteriyor. Net bir tasavvuf anlayışı ve olgun bir itikada dair malumat için Kırk derste Tasavvuf adlı eserimizi okuyunuz).

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ ﴾

254.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği olarak göreviniz; Allah'tan gayriden, özellikle de hayatın lüks ve şa'şaalı olanından alakayı kesmenizdir. (Önderlerimiz olan tüm peygamberler özellikle de En Büyük Önder Hz. Muhammed -her şeye

Allah'ın yardımıyla muktedir olduğu halde- Dünya malının asgarisi ve en azı ile yaşadı). Çünkü Allah'a layıkıyla yönelmeye her şey engeldir. Sizi imtihan etmek için rızık olarak verdiklerimizden bir kısmını; çetin bir gün gelmeden önce Rabbiniz uğrunda harcayın. O gün kaybettiğiniz fırsatları; adınıza telafi etmek için hiçbir ticaret ve alış-veriş imkânı yoktur. O gün yardımlaşmak için dostluk ve kurtuluş için şefaat ve destek görmek diye bir şey yok. (Şefaat destek demektir. Kul Dünyada Allah Azîmüşşan'ın ve Sevgili Peygamberin (s.a.v.) Da'vasına destek verdi ve Allah'ın kullarına Allah için yardımcı oldu ise orada şefaat görecek, yoksa yok).

۞ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

Basit ve pis varlıklarıyla Allah'ın Sonsuz Pak ve bereket kaynağı olan varlığını örtmeye çalışan, O'nun nimetlerini kendilerine mal eden ve Allah yok diyen kâfirler, Allah'ın sınırlarını çiğnemekle, kendilerini Allah'a bağımsız ve ihtiyaçsız varlıklar zannetmekle, kendilerinin yok olup O'na varacaklarını kabul etmemekle her şeye zulmettikleri gibi kendilerine en ağır zalimliği yapıp çok yazık etmektedirler. (O gün ve Cehennemde; onların ebediyyen vay hallerine).

۞ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۞

255.Ayet: Allah Azîmüşşan; daima Var Olan, varlığını ortaya Koyan Hak ve hakiki Varlıktır. Sakın ha kelimelere ve kelimelerle taşınan anlamlara takılıp kalma. Çünkü kelimelerle ifade etmekten maksat O Yüce Varlığı işaret etmektir. Yoksa O (c.c.) nasıl anlatılabilir. O Azîmüşşan; akılların Kendisini kavramasından ve kelime kalıplarına konarak ifade olunmaktan çok Yüce ve Münezzehtir. O'ndan başka hiçbir ilâh yok. İstersen de ki, O'ndan başka var olan yok. Yani O'ndan başka var olan, kendini arz eden ve karar kılan, sabit olan hiçbir varlık yok. O Eşsiz ve Tek Olan Zatın Hakkında; dillerin ifade edeceği en son mertebe budur. Çünkü bütün söz ve anlatımlar, görüş, buluş, anlayış ve işaretler O'nda son bulur. Her şey O'nda son bulunca sana sadece dehşete düşüp bilgiden, görgüden, gözden ve özden kopup kendini kaybetmek kalır. Rablerin Rabbi hakkında toprak yani insan ne bilir ve ne söyler! Elbette insanlar, sadece Yüce Mevlâ'nın; kendilerine emanet olarak verdiği akılları kadar ve ne kapasitede onlara söz öğretti ve onlar bunu O'nun izni ile nasıl ortaya koydu ise o kadar ifade edebilirler. Hulasa Allah Teâlâ; Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları ile ne kadar Kendisini onlara ne makamda gösterdi ve tanıttı ise o kadar uyarılıp idrak sahibi olurlar ve geldikleri asıl Vatana ve Yüce Huzura; Allah katından bir başarı verilmekle ve tutulup çekilmekle erdirilirler. Bu erdirme ermek isteyenlerin durumlarına göre en kolay yollarla olur. Tüm bu sözler O'nun gaybından yani Bilinmez ve Görünmez olan Allah Teâlâ'dan anlatım sunup sadece işaret eden kelimelerdir. Her ne kadar kelimeler kaba maddelerden ve İlâhî Birliğin arınmışlığını örten bulanıklıklardan uzak ise de yine de karışıklık ve perdelerden arınamaz. (Yani kelimeler aklı karışıklıktan kurtaramaz, hakikati örten perdeleri ortadan kaldıramaz). Özetleyecek olursak; Allah'ın bildirmesi ile bilen kimsenin;

kendisindeki sorumluluğun kaynağı cüz'î aklıdır. Kuldaki bu akıl; akl-ı külden ayrılıp gelmiştir. Aklı kül ise Allah'ın ezel-ebed var olan, değişmeyen, her şeyi kuşatan ve daim ve hazır olan ilminden yansıyıp var olmuştur. Herkes aklını emredilen konulara çevirip kullanacak, yasaklardan koruyacak. Aklı ile dosdoğru yaşayacak. Kulluk mertebesinde bulunup buna yatkın ve bundan hoşnud olacak. Böylece yavaş-yavaş maddî ve geçici hayattan manevî hayata göçecek. Manevî hayat Halis Varlıktan (c.c.) ibarettir.

۞ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۞

O ezel ve ebed Diri, hep Var Olan, varlığı zorunlu, canlar ve canlılıklar hep O'nunla, kararlı, istikrarlı var oluş ve varlığını her an arz etme O'na mahsus. Hep Duran ve her şeyi tutan, her şey kendisine bağlı olup Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayandır. O'nu değil uyku, küçük bir dalgınlık, yorgunluk, gevşeklik dahi tutmaz. نوم Uyku, سنة Uyuklamak demektir. Dalmak ve uyuklamak anlamına olan bu kelime; uyku sınırına varmayan hafif dalgınlığı anlatır. Tenzih sıralamasında uyku ifade eden kelimeden sonra gelecekken; Allah uyumadığı için ve bu da manaca uyumamağa yakın olduğundan bu kelimeyi öne aldı. Göklerde ve Yerde, yüksek makamlarda ve alçaklarda her ne varsa O hikmet ve kudret Sahibinindir. Semalar Allah Teâlâ'nın İsimlerinin ve Sıfatlarının yüz gösterdiği alemlerdir. Fâni varlıkların çoğalmaları burada başlar. Böylece varlıklar sınırsız ve sonsuz olan, Dünya ehline bilinmeyen ve görünmeyen Mana Âleminden, bilinip görünen Bu Âleme çıkar gelir. Orada istiklal ve mutlakıyet (bağımsızlık), burada ise izafiyet ve nispet (ilgi, alaka ve aidiyet) var. Yeryüzü ise yok oluş tabiatının Âlemi olup varlıkların çoğalmalarının son bulduğu yerdir. Varlıkların dönüşü ise; hakiki ve mutlak şehadet makamından izafî (varlıklarla ilgili) olan gaybe insan kalbinin temsil ettiği berzah âlemine olur. Berzah âlemi (kabir hayatı); hakiki Mutlak Gaybın (Allah Azıîmüşşan'ın Bağımsız Olan Makamı) ve hakiki Mutlak Şehadetin (Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz tecellîlerinin Makamı) arasındadır. (Ahiret ve Dünya Hayatı arasındadır.)

۞ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۞

İnsanlık rütbesinden düşen kusur ve günah sahiplerini kim, peygamberlerden ve velilerden hangisi Allah huzurunda destekleyebilir? Asla kimse şefaat edemez. Ancak Allah'ın izin vermesinden sonra şefaat etmeğe yetkili kılınanların kalplerine dostluk ilgisi hassasiyeti tarzında; Allah'ın o kalplere vahyi ile; kim için izin verdi ise ancak o kimseye şefaat ederler. Bu öyle bir sır ki, ifade etmekten aciziz.

۞ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۞

O Hakîm Teâlâ erişilmez ilmiyle önlerinde ve arkalarında olan ve her şeylerini, tüm hallerini ezel ve ebed bilir. Allah'ın İlminden ancak Allah'ın izni ve dilediği kadar kavrarlar.(Mü'min ve kâfirin Dünyalık ve Ahiretlik ne ilmi varsa sadece Allah'ın verdiği kadar olur).

Bu sırdandır ki, gerçek ilim ve ma'rifet sahibi olan şunu anlar: Bütün âlemler Hak Teâlâ'nın Varlığının aynalarıdır. O'nun İsimlerinin gölgeleri ve Sıfatlarının eserleridir. Zira hakiki Varlık O (c.c.) olup Mutlak, Sınırsız ve Bağımsız Olan, Duran ve her şeyi Tutan sırf O Azîmüşşan. Dünyada ve Ahirette görünen ve görünmeyen her şeyi korumayı devamlı sağlayan, her şeyi Gözeten ve Kollayan O. Her şeyi Bilen, gizli-aşikâr her şeyin yararını sağlayıp Hazır ve Nazır olarak yöneten sırf O. Yaratılmışın gerçek bilim ve anlayışları da O'nun ilminden ibarettir. Hak O, hakikatta O'ndan başka bir şey olmayınca geriye kalan gölgeden ve görüntüden ibaret münasebetler ve yansımalardır.

۞ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۞

Çünkü Allah'ın; Kemâliyle açığa çıkma, Varlığı ve Var ediciliği ile görünme Makamı olan Kürsî'si; zikrolunan ve anlatılan Semaları ve Yeryüzünü (yani tüm varlıkları) kuşatıp hukmeder. İsterse İsimlerinin eserleri olan Semalar ve tabiatlar âlemi olan Yeryüzü binlerce kat ve hatta sayısız ve sınırsız olsa da bunları koruyup idare etmek asla O'na yük olmaz, ağır gelmez. Çünkü O Tek Olan Yüce Varlıktan yansıyan kamil insan kalbinin genişliğini yaşayan her bir hakikat sahibi; Allah Azîmüşşan'a tam bir aşk ve sevgiyle meyledip eğilince ona öyle genişlikler açılıp keşfolunur ki, asla anlatılamaz. Nitekim evliyalar Sultanı ve erenler Şahidi Bayezîd Bistamî buyurdu ki; "Arş ve Arşın kuşattığı tüm Semalar ve Yeryüzü gibi varlıklar ve bunların yüz milyon katı Allah'ı gören ve bilen velî kulun kalbinin bir köşesine konsa farkında olmaz" (yani kalbi o kadar geniş). Allah Bu Zatın nefes ve dualarının bereketini Tevhîdin uçsuzluğuna yönelen gariplerin üzerinde tutsun. Bayezîdden sonra gelen, ehli Tevhîdin Başı, tahkîk ve yekîn makamlarına erenlerin imamı, Hak Davayı ve Yüce Din İslâm'ı ihya edip öğreten Muhyiddîn Arabî Birlik Denizi ile coşarak hak yolcularına gerçek hayatın hakikat ve ma'rifet damlaları serpti, yolunda yürüyenleri ihya edip kalbinin hazinelerinden ikramlarda bulundu. Allah çalışmalarına ve gayretlerine mükâfaatlar versin. Buyurdu ki; Cisimler âleminde Bayezîdin kapasitesi bu. Ben ise şöyle derim: Varlığı sınırsız olan, ancak hakikati makamında takdir olunan yani yaratılmışın sınır koyamayacağı bir uçsuz varlık; arif velinin kalbinin bir köşesine konsa farkına varmaz. Hadis-i Kudsî bu iki mübarek söze de ihtiyaç bırakmaz. Zira Hak Teâlâ; Rasûlü dilinden buyurdu: Benim geniş Âlemlerim olan Sema ve Arz beni içine alamazlar. Ben ancak gerçek Mü'min olan kulumun kalbine sığarım. Bu kalbin genişliğini anlatmak mümkün olamaz.

Ey Rabbimiz katından bizlere gayet açık ve geniş olan kalbi ikram eyle! Sen sonsuz ikram ve bağışlar yaparsın.

Hulasa O Allah; akıl sahiplerinin aklının ermesinden, düzgün edebiyat ve geniş kültür sahiplerinin anlatmasından çok Yücedir. O Allah sırf kendisi olarak sonsuz büyüklük, kahır ve ihtişam Sahibidir. Ayrıca yokluk aynalarından varlık alemlerine Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarından yansıyan eserleri de pek büyüktür.

۞ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى ۞

256.Ayet: Îman, İslâm, olgun ve insanlık, cehalet ve kâfirlikten seçilip anlaşıldıktan sonra İslâm Dînine girmeleri için kimseyi zorlama, tehdid ve baskı yapma. Artık kim kötülüklerle beslenerek daima kötülüğü iş ve icraat yapan her bir nefs-i emmareyi (kötülük ve kâfirliğin âmiri olan azgını) tanımaz-inkâr eder, En Düzgün ve Hak olan Yola, İki Âlemde de seadet ve ebedî bolluğa götüren İslâm'a kendisini Erdiren Allah'a Îman edip teslim olursa pek sağlam olan kurtuluş halkasına sarılıp tutunmuş olur. O Yüce Dîn İslâm; Rabbiniz Olan Allah'ın; Ezel Varlığından, İsim ve Sıfatlarının ebedine uzanan ipidir.

۞ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

O halka için kırılmak, kopmak yoktur. Allah; Kendisinin tüm söz ve yüce beyanlarını Duyan, o sözlerdeki hıkmetleri ve yararları Bilendir.

۞ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ ۞

257.Ayet: Bütün Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları Varlığında Toplayan Allah; Rableri Allah'a Îman eden Mü'minlerin işlerini Yürüten Efendisidir. Onları tamamen kuşatmış olarak; fâni âlemin, tabiatın, önlerinde ve sonlarında olan bağ ve alakaların ve kendi özel varlıklarının kat-kat ve yoğun karanlıklarından, ilgi ve alakalardan Münezzeh, Halis İlâhî Birliğin tertemiz uçsuzluğuna onları çıkarıp alır. Allah'ın Varlığını, Birliğini ve Üstün Niteliklerini inkâr eden kâfirlerin, işlerini üstlenen efendileri tağuttur (insanlık mertebesinden düşüp hayvanî arzuların esiri olarak azan ve azgınlara baş olup halkı insanlık yolu olan İslâm'dan vazgeçirmeyi görev bilen her bir deccaldır.).

۞ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Tağutlar, o kafirleri Rahman'ın Nûrundan (seadet kaynağı olan Muhammedî Yoldan) alırlar, Cehennemle sonuçlanan haktan habersizlik, birlikten uzak, kargaşa ve gerçek hurriyyetten mahrum olan bağımlılık karanlıklarına (zulüm sistemi içerisine) götürüp sokarlar. Halbuki, insan kalbi; Rahman'ın Nûruna kusursuz ve parlak bir ayna olmak, yararlı ve mutluluk kaynağı olan her şeyi orada bulmak için yaratılmıştır. İlâhî Birliğin Sonsuz ızzet ve üstünlük sahasından kovulup uzaklaştırılan bu uğursuz eşkıya (tağutlar); azap ve perişanlık âlemi olan Cehennemin ayrılmaz sakinleridirler. Varlık ve benliklerinin cezası olarak o çılgın ateş mahallinde Allah'ın dilemesi üzere ebediyyen kalacaklar.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۞

258.Ayet: Ey geçmiş ve geleceği Nûrumla görebilen gerçek göz Sahibi (a.s.)! Baksana şu Tağuta (Şeytana) tapan; inatçı, kibirli ve lanetli Nemrud'a. İbrahim'le tartışıyor hem de Rabbi hakkında... (Rahman'ın selamı İbrahim'e olsun.)Allah

Azîmüşşan; kendisine hükümdarlık verdi diye O'na şükredecekken gururlandı (aldandı), Tağuta tapmakla kalmadı, kral olunca kendisi tağut olup, Hakka kafa tuttu. İbrahim'i attığı zindandan çıkarıp O'na (a.s.); inandığını bana anlat diye Allah Azîmüşşan'ı sordu. İbrahim dedi ki; Rabbim tüm varlıkları yoktan var edip onlara can veren ve Yaşatandır. Sonra onları öldürüp Kendi huzuruna döndürüyor.

۞ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ ۞

O lanetli: Ben de insanlardan kimini öldürüyorum ve kimini affedip yaşatıyorum. diyerek İbrahim karşısında ululanıp tartışmaya kalkıştı.

۞قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۞

İbrahim (a.s.) onun sözüne hiç itibar etmeden onu daha basit bir açıklama ile susturmak için dedi ki, varlıkları Allah tarafından yaratılan ve bilinen her şeye Gücü Yeten Allah Azîmüşşan; Güneşi doğudan batıya doğru döndürüp götürüyor. Ey günahkâr, saygısız ve lanetli Nemrud! Sen O Güneşi batıdan al getir ve batıdan doğsun, deyince Allah'a karşı tanrılık iddiasında bulunan zalim İnatçı şaşırıp kaldı. İbrahim (a.s.); Nemrud'un makamının büyüklüğüne bakarak Allah'ın; can verme ve can alma sırlarını anlatacaktı. Baktı ki, bunu anlayacak kapasite onda yok. Onu basit bir misalle rezil etti.

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

Dilediğinde umumu hidayete ve Hakka erdirebilecek Olan Allah; insanlık sınıfından çıkan, İlâhî emirlerini çiğneyen ve Kendisine kulluk yapma esaslarını terk eden zalimleri; muradlarına ve hidayete erdirmez.

۞ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ۞

259.Ayet: Veya şu şahıs gibi kimselere baksana. Bu şahıs; Buhtünnasr denen Kralın Kudüs'ü ordusuyla kuşatıp halkı kılıçtan geçirdikten ve Şehri Mabedle birlikte tahrip ettikten sonra Orasını görmüştü. Baktı ki, halk öldürülmüş ve yok olmuş, binaların duvarları çatılarının üzerine çökerek kaldırılması zor bir enkaz meydana gelmişti. Bunu görünce öldükten sonra yaratılmışın diriltilip hesap için toplanacaklarını inkâr ederek kendi kendine tartışıyor ve diyordu ki, "Bunları Allah tekrar nasıl diriltecek?" Allah onu derhal öldürdü ve ölü olarak yüz yıl yattı.

۞ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ ۞

Bu müddet sonrasında ona can verip diriltti ve gaipten bir sesle sordu: Bu yerde ne kadar kaldın? Güneşe baktı ve dedi ki, "Bir gün veya günün bir mikdarı kadar kaldım." O ses dedi ki; Sen burada ne kadar kaldığını bilmiyorsun. Ama Kıyamet ve ötesini inkâr ediyorsun. Zannettiğinin aksine burada yüz sene kaldın.

۞ فَانْظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۞

Ey koca inkarcı! Çabuk bozulan yiyecek ve içeceklerine bak (az bir vakit yatmışsın gibi) hiç değişip bozulmadı.

۞ وَانْظُرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۞

Bindiğin eşeğine bak. Öldükten sonra çok geç çürümesine rağmen nasıl etleri-sinirleri çürüyüp yok olmuş ve kemikleri parçalanıp dağılmış. Tam yüz sene geçti de böyle oldu. Bak bu hale ve ibretle düşün. Hani o Şehre uğradığında "Allah bunları; ölüp yok olmalarından sonra nasıl diriltecek demiştin?" Hulasa Şüphesi giderilip susturuldu. Ey dirilişi inkâr eden! Bak ve anla ki, tüm bunları Biz; kıyametin olacağını inatla inkâr edenlere; kıyametle beraber tüm bedenlerin tekrar hayat bulacağına dair ibret verici bir alamet olman için seni böyle yaptık. Halini gördükten sonra eşeğin çürümüş kemiklerine bak. Nasıl toplayıp onları birbirine bağlıyor ve sonra onlara nasıl et giydiriyoruz.

۞ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Gördüğü şekilde eşeğin varlığının tamamlanıp tekrar diriltilmesinden sonra şüphesi tükendi ve dedi ki, "Kesin olarak anladım ki, Allah her şeyi tekrar diriltmeye hem de ilk, son ve tekrar- tekrar var etmeye Kadir ve Muktedirdir."

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِ الْمَوْتَى قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى وَلَكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۞

260.Ayet: Ey peygamberlerin En Kamili! Yâd eyle o vakti ki, Allah Dostu, Büyük İnsan, Deden İbrahim dedi ki, (Rahman'ın salât ve selâmı üzerine olsun): "Ey Rabbim! Ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster." Kesin bilgi makamından tam olarak görme, sonra da Hakka erip gerçeği yaşama mertebelerine ulaşmayı istiyordu. Hak Teâlâ O'nu canlandırıp gayretlendirmek için buyurdu: Bunu inanmadığın ve kabullenemediğin için mi soruyorsun a Dostum? Halbuki, Sen; Benim yoktan var etmeğe Kadir olduğuma inandığın gibi, ölenleri tekrar diriltmeğe de Kadir olduğuma inanırsın. Dedi ki, "Nasıl olur da inanıp kabullenemem. Evet elbette inandım ve teslim oldum ki, Sen her şeye Kadir'sin. Fakat Ya Rabbi sadece kalbim yatışıp olgunlaşsın diye görmeyi istedim. Ve görmekle kudretine hayran kalıp ve bu sebeple basiretim ve görüşlerim artsın."

۞ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۞

Allah Azîmüşşan buyurdu: Kuşlardan dört tane al. Lükś ve parıltılı hayatı temsil eden Tavus, Şehveti temsil eden Horoz, pis arzuları temsil eden Karga, batıl görüşleri ve bunlara bağlı meseleleri temsil eden Güvercin. Onların her birini kendine meyyal eyle (sana alışkın ve düşkün hale gelsinler). Sonra onları kes ve parçalar haline getirdikten sonra onlardan her bir parçayı bir dağ başına koy. Parçalar havada uçuşacak toz parçaları haline gelsin. Bu parçaların her birini

kendinde bulacağın tarzda tasavvur et. (Ben ölüp parçalar haline geldim diye düşün.) Daha sonra, bir daha var edilmeleri imkânsız görülen o kuşların eski varlıklarına çağır. Kendilerinden bir parça kaybolmadan ve hiçbir şey eksilmeden hepsi sana; Allah'ın yeniden diriltmesi sebebiyle koşarak gelecekler.

۞ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Bunları görerek dirilmeyi yaşayıp ilmelyakîn, aynelyakîn ve hakkalyakîn makamlarına ermenden sonra bil ki, Allah dilediği her şeye Ğalip ve Kadirdir. Dilediği ve yaptığı her şeyde tam bir sağlamlığa, sonsuz ilim ve hikmete Sahiptir.

Neşri (mezardan çıkıp hesap meydanına yürümeyi) ve haşri (hesap meydanında toplanmayı) inkâr; hiç şüphesiz şahsın cüz'î aklının; lüks ve parıltıların kuruntularına, hiçbir şeye ulaştırmayan kısır hayallere, vebâl ve günahlara karışmasından meydana gelmektedir. Bu durum şahsın Yaratan Hak Teâlâ ile varlık âlemlerinin parçaları arasında alaka kurmasına engel oluyor. Halbuki, tüm varlıklar ve her bir parçaları Allah'tan daima yardım almaktadır. Bu sayede yenilenerek gelişmeler olmaktadır. Her şey ilk yaratılırken böyle, öldükten sonra tekrar dirilirken böyle. Yoksa (akıllar karışmasa) hangi bir şahıs kendisine emanet olarak verilen aklı; kuruntu ve hayallerden kurtarıp geçici şekiller ve batıl âdetlerden arındırarak; İlâhî huzura erdirecek olan Akl-ı kül'e (Muhammedî akla) bağlar, olmuş ve olacak her şeyi layıkıyla anlar, yaratılmışın ilginç durumları ve daima olup biten harika haller hakkında düşünürse; o şahsa ölüm ve ötesinin, öldükten sonra dirilme ve sonrasının muhakkak olacağı açıkça anlaşılır. Sonra da içinde bulunduğu zaman ve her olay hakkında anlayışa ermekle Kıyamet ve ötesine dair kesin bilgiye ve kâmil Îmana erer.

Ey Rabbimiz! Bizlere katından razı olduğun Îmana ermekte başarı ve hayırlı ilimler ver. İş ve icraatlarımızda başarılarla muradlarımıza erdir.

۞ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ ۞

261.Ayet: Dînî yolla kendilerinin olan mallarını Allah'ın rızasını kazanmak için Allah yolunda harcayanların durumu; her birinde yüz tane olan yedi başağı çıkaran (bire yedi yüz veren) tohumun durumuna benzer.

۞ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞

Hulasa Kadir ve Muktedir Olan Allah, yarattığı her şeye gücü yetendir. Dilediğinde bu katları ve bire birçok vermeyi; dilediği kul için sınırsız kudreti gereği sonsuza çıkarabilir. Canlarda, bedenlerde ve diğer tüm âlemlerde Kendisini Gösteren Allah; sonsuz genişliğe Sahiptir. Onun iyilik ve ikramının içeriğinde ve tasarrufunda darlık yoktur. O; Kendisine hizmet için samimiyetle yönelen, rızasını kazanmak için veren kullarının durumlarını bilir. O'nun ilminin kuşatması makamında hiçbir şey gizli kalmaz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Kullarım arasından iyilik yapanları ve Benim için harcayanları müjdele.

۞ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۞

262.Ayet: Ellerindeki malların hakiki sahiplerinin kendileri olmadığına ve onların Allah'ın malı olup Allah adına vekiller ve sorumlular olduklarına inanan, verirken de verdikleri kimselere karşı gayet hassas davranan, onların başına kakmayan ve onlara eziyet etmeyen cömert kullara mükâfaatları; Rableri yanında saklı olup onları beklemektedir. O mükâfaatın ne ve ne kadar olduğunu Allah kimseye bildirmedi. Zira onlar o malların kendilerine emanet verildiğini, kendilerinin sadece Allah adına vekiller olarak geçici sahipler olduklarına inandıklarından Allah da onlar için bunu yapmıştır.

۞ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

Bunlar anlatılan tarzda verdiklerini verdikten sonra onlara Uhrevî bir hesap ve cezaya uğramak korkusu yoktur. Ücretten mahrum olma ve az ücret ve eksik ödeme alma gibi bir şeyle karşılaşmayacaklarından dolayı üzülmeyecekler de. Aksine onlara; Rableri yanında gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve insan aklına gelmeyen mükâfaatlar var.

۞ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ۞

263.Ayet: Evet güzel ahlaktan kaynaklanan güzel bir davranış ve dilenen fukaraya güzel bir söz, sadaka veremediği için kuldan özür ve Rabden bağışlanmayı dilemek; peşinden başa kakılan sadakadan çok daha iyidir ve sahibi için daha yararlıdır. Çünkü güzel söz için sevap, başa kakılan sadakadan dolayı ise azap umulur. Allah'ın horantası olarak bildirilen fukaraya baş kakıcı yapılan sadakaya; Allah'ın ihtiyacı yok. Allah sınırsız zenginlik Sahibi'dir. Onlar Allah'ın bakımı ve koruması altındadırlar. Ve Halîm'dir; başa kakan ve eziyet edenin cezasını vermekte acele etmez.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۞

264.Ayet: Ey, Ganî ve Halîm Olan Allah'a Îman eden Mü'minler! Sizin Îmanlı olup samimî Mü'minler olmanızın gereği; Allah katında yaptığınız sadakalarınızı, Allah için vererek ve fakirleri incitmeyerek vermenizdir ki, verdiğiniz sadakaları fakir kulların başına kakmak ve onlara eziyet etmek suretiyle boşa çıkarmıyasınız ve böyle bir yanlışlıkla yaptıklarınızdan dolayı cezaya uğramayasınız. Dolayısıyla Allah yanında; Allah'a ve ceza için hazırlanan Ahiret Gününe inanmadığı halde sırf insanlar görsün diye malını sadaka diye dağıtan kâfir gibi olmayın.

۞ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا ۞

Riyakârın sadaka vermesinin Allah yanındaki durumu; yalçın bir taşın üzerinde esen rüzgarların bıraktığı tozlardan biriken toprağın durumuna benzer. Oraya tohum ekilir ki, gelişip ürün versin diye. Ona kuvvetli bir sağanak yağmur dokunur

ve toprağı içerisindeki tohumla beraber alır götürür. O taşı da önceden olduğu gibi çırılçıplak bırakır. O gibi yerlere fayda elde etmek için tohum ekenler çalıştıklarından azıcık bir kazanca bile sahip olamazlar.

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۞

Seçkin kullarını yaptıkları sadakalar ve iyilikler sebebiyle türlü nimetlere Erdiren Allah; gösteriş için sadaka veren ve başa kakıp eziyet etmeleriyle emekleri boşa çıkan kâfirleri; fukarayı yetiştirmenin, zayıflara ve acizlere destekte bulunmanın sebep olduğu İlâhî hikmetlere ve nimetlere erdirmez. Benzeri davranışlardan Îman ehli olanların korkup kaçınmaları gerekir.

Allah Teâlâ; Gösteriş için sadaka verip eza ve cefa ile hayrını boşa çıkaranın durumunu örnekle anlattıktan sonra; işini güzel yapan hak ehli Mü'minin sadakasını anlatmak üzere buyurdu:

۞ وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ ۞

265.Ayet: Sırf Allah rızasını istemek, kendilerini Allah yolunda kararlı ve sağlam kılmak, emredildikleri vazifeleri icra etmek ve bir ayette buyrulduğu gibi: "Üzerinde emaneten vekiller tayin edildiğiniz mallardan birazını sadaka verin" emri gereği Allah için infakta bulunmak hususunda kararlı duruş sergilemek için, Dünyevî veya Dînî bir karşılık ve maksat için değil, kaldı ki, duysunlar, görsünler için hiç değil, mallarını sırf Allah yolunda harcayan Mü'minlerin durumu; yüksek bir tepe başında hoş bir bahçenin durumuna benzer.

۞ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۞

O yüksek tepe başında bulunan hoş toprağa bol sağanak yağmur yağar ve yağmurun geliştirip yetiştirmesiyle ve o toprağın verimliliğiyle düz yerdekinin iki katı ürün verir. Şayet bol yağmur yağmazsa o zaman orasının havasının berraklığı, toprağının da paklığı sebebiyle verim için gece inen şebnem (çiğ) kâfidir. Kudüs toprakları böyledir. Allah Orasını İslâm'ın üstün şerefi ile daima şereflendirsin.

Özetle anlam ve açıklama: Her türlü başa kakma, fukarayı ezip sıkıntıya düşürme gibi hatalardan uzak olarak, sırf Allah rızasını isteyerek ve emirleri tutmaya, Îman ve İslâm üzere varlığını sağlam ve kararlı kılmaya gönül vererek Allah yolunda malını harcayan Mü'minin durumu; bu mübarek bahçenin durumuna benzer. Hatta bu Mü'min böyle bir bahçenin ta kendisidir. Daima maddî ve manevî üstünlükler ve değerli gelirler, iyilik ve ikramlar üretir ki, derinlik ve şanına erişilmez.

۞ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Tüm hal ve gidişatınızı Kuşatan Allah, sizlerin samimiyet, rıza talebi, gibi güzel davranışlarınızı, gösteriş ahmaklığı ve başa kakıp eziyet etme bulanıklığı gibi tüm

yaptıklarınız yanlışlıkları Gören, huzurundan ve görmesinden hiçbir şey gizlenemeyendir.

۞ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۞

266.Ayet: Ey yeryüzüne dağılmış olan Mü'minler! Sizden biriniz ister mi ki, kendisinin; türlü çeşitli hurmaları ve üzümleri içinde bulundurup ağaçlarının ve köşklerinin altlarından nehirler akan bir bahçesi olsun. Ve bu bahçe sayesinde her türlü meyve ve sebzelere de sahip bulunsun. Daha sonra kendisine ihtiyarlık gelip çatsın. Tam bu sırada çocuklar çalışıp kazanmaktan aciz derecede zayıf ve cılızlarken bu bahçeye kasırga uğrasın ve oluşan hortum içinde buhar bulutlarıyla toz bulutlarının çarpışmasından meydana gelen yıldırımla rüzgar içinde ateş oluşsun velhasıl bahçe yanıp yok olsun. Bu adamın mahrumiyetini tasavvur edin ey hayır ve hasenatı (aslında güzel iş ve iyilikleri) gösteriş için yaparak kazanacakları sevabı yakmak suretiyle Ahirette mahrum olacak olan zavallılar! Bu temsilden ders alın ve bilin ki, ahiretteki çaresizlik ve mahrumiyet bununla kıyaslanamayacak derecede katlar ve defalarca fazladır. Çünkü sizler Tevhîdin manevî hurmalarını, Allah'a teslim olup O'nu razı etme üzümlerini kapsayan salih amellerin bahçesini, o manevî bahçelerin altlarından akan manevî ilimlerin, hakikat ve ma'rifetlerin nehirleri ile beraber; evet sebep ve alakaları ortadan kaldırıp her nimetin kaynağı olan Hakiki Varlığın cömertlik Denizinden doğup gelen o nehirlerle beraber sonsuz nimet bahçesini (Ahiret yurdunu) görsünler, duysunlar diye yaptığınız amellerin ateş dolu kasırgasıyla, başa kakma ve eziyet etme benliği ve bencilliği ateşiyle yaktınız. Bu benlik ateşi; kuruntudan ibaret zevklerden, hayvanî arzulardan oluşup tutuşarak Ahirette erişilecek manevî ilimlerin ve ruhanî zevklerin dayanağı ve kaynağı olan yararlı amelleri ve iyilikleri yakacak. Orada hiçbir şeyi telafî edemeyeceksiniz ve perişan halde kalacaksınız.

۞ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ۞

Allah burada Ayetlerini sizlere bir-bir açıklıyor ki, hiçbir ekip biçmenin, kazanç elde etmenin, çare bulmanın olmadığı Gün için yatırım yapın ve azık hazırlayın.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۞

267.Ayet: Ey Îman edenler! Sanayicilik, ticaret ve çiftçilikle kazandığınız malların hoş ve mükemmel olanlarından, Allah rızası için yardımı hak eden kullarına verin. Ve yine topraklarınızdan çıkarıp size verdiğimiz zahmetli, zahmetsiz ürünlerden, tahıl ve madenler, vs.den de ihtiyaç sahiplerine iyiliklerde bulunun.

۞ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ ۞

Fukaraya verirken, size bahşedilip kazanç kılınan mallarınızdan değersiz ve kötü kısmını çıkarıp vermeyiniz. O değersiz malları size verseler almakta iğrenirsiniz ve ancak suratlarınız buruşarak, yüz ve gözleriniz kırışarak alırsınız.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۞

Özet olarak; bilesiniz ki, Allah her şeye Kadir, hiçbir hakkı ve da'vayı bırakmayan gayret ve takip sahibidir. Size ve sizin yardımlarınıza ihtiyacı yok ancak sizlere; vermenizi emrediyor ki, sizler büyük faydalar elde edesiniz. Çünkü O Kendisi övgü dolu bir Varlıktır. O Kendisi Şükreden ve Şükredilendir. Sizin şükretmeniz, sadaka vermeniz olmasa da katında her şey mevcuttur.

۞ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞

268.Ayet: Görevi; Allah'ın kullarını Hak Yoldan çıkarıp azdırmak olan Şeytan; sadaka verdiğinizde fakir düşeceğinizi va'd eder durur ve içinize türlü cimrilik ve tutumluluk hayalleri düşürür. Ve sizlere cimriliğin en iğrenç, son derece aşırı olanını icra ettirmeye çalışır. Sizin tüm düzensizlik ve bozukluklarınızı düzene Koyan Yüce Allah ise; sadaka verdiğinizde günahlarınızı sileceğini ve katından bir bağışlama olacağını ve rızasını istemek için yolunda sadaka verdiğinizde malınızı artırıp yerine daha hayırlısını koyacağını va'd eder. Allah sonsuz Genişlik Sahibidir. İkram ve nimetlerinde darlık olmaz. Sadaka verenin niyyet ve samimiyetini Bilen, hıkmetinin gereği kullarından seçkin Mü'minlerin kalplerine bol rahmetini aktarmakta önleri ve sonları Kuşatan bilgi Sahibidir.

۞ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

269.Ayet: Kullarının yapmakla mükellef olduğu vazife ve işlerin tamamının sırlarını bilme ilmi olan hıkmeti; katından büyük bir destek ve rahmetinden yüce bir bağış olarak dilediğine verir. Kullarından kime hıkmet verildi ise; o kulun nasıl bir bolluğa erdiğini sadece Allah Bilir. Sayısız ve sınırsız faydalar içeren Bu Kur'an Ayetlerini; ancak eşyanın ve işlerin kabuklarında kalmayıp özlerine eren, Dîndeki ruhsat ve kolaylıkları değil zorlu görevleri icra eden ve daima Allah'a yönelmiş bulunan karar sahipleri ders yapar, öğüt alır. Zira kolay olanı yapıp onunla yetinme fikri; bakarsın hata ve günaha götürür.

۞ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۞

270.Ayet: Ey Allah'ın başarı ipine tutunan Mü'minler! Sırf Allah rızası için ne verip yok ettinizse ve Allah yolunda vermek üzere neyi adadınızsa bilesiniz ki, Allah onların hepsini; her şeyi kuşatan ve hazır olan ilmiyle bilmektedir. Zira yararınıza olan her şeyde size başarılar Veren Allah bu bilgisi sebebiyle yaptığınızın karşılığını da verecek. Şeytana uymaları sebebiyle Hak Yoldan sapan ve azgınlık

yapıp Allah'ın sınırlarını çiğneyen zalimlerin; Allah onlardan intikamını alırken ve onları kahredip helâk eylerken hiçbir yardımcıları olmayacak. Çünkü onlar; mallarını türlü israflarla ve Şeytana uymak yolunda saçıp savururlarken; zekât verme ve Allah için yardım yapma gibi Allah'ın emirleri doğrultusunda verilenlere daima karşı geldiler.

۞ إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

271.Ayet: Ey Mü'minler! Eğer sadakalarınızı açığa koyup göstererek fakirlere verecek olursanız bu Allah katında da insanlar yanında da pek hoş bir şeydir. Ama o yardımları insanlara göstermeden fukaraya verirseniz; duysunlar görsünler kusur ve lekesinden arı-beri olduğu için çok daha iyi olur. Hem de fakirler utandırılıp incinmez ve başlarına kakılma kargaşası olmaz. Sizler; fukaranın ezilip üzülmelerini ve sizlerden alırken küçülmelerini silip ortadan kaldırınca Allah da sizlerin günah ve kötülüklerinizi ortadan kaldırır. Bakıp görüyorsunuz. Sizlerin gizli aşikâr tüm yaptıklarınızı Bilen ve (her şeyden) Haberdar Olan Allah bu yaptıklarınızı da karşılıksız koymayacak. (Güzellikler yapın, karşılığını Allah'tan başkasından beklemeyin. O'nun Haberdar olması elbette sizlere yeter ve O (c.c.) dostluk arz edip tüm ihtiyaçlarınızı görmeğe kafidir.

۞ لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۞

272.Ayet: Hak Teâlâ; şüphe lekelerini yok eden ve yüce hikmetinden doğup gelen sözü ile Peygamberine seslendi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları Îman ehli yapıp Hakka erdirmen Sana bir zorunluluk değil. Sana düşen onları; Tevhîdin Yol ve Kuralları için uyarıp sevk etmen ve emirleri yerine getirdiklerinde kazanacakları güzellikleri sevdirip yasakların işlenmesi sonucunda olacak çirkinliklerden sakındırmandır. Bilesiniz ki, Allah kullarından dilediğini; başarılar vererek kapısına ve huzuruna getirecek olan Doğru ve Hak yoluna erdirir.

۞ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Benim Adıma onlara söyle: Allah için sadaka, adak her ne verirseniz kendiniz için vermiş olursunuz, yararı da size aittir. Fukaranın başına kakarak, onlara türlü eziyetler ederek yaptığınız iyilikleri iptal etmeyin, boşa çıkarmayın, yaptığınız iyiliklerin yararlarından ve karşılığında sevap elde etmekten mahrum olmayın. Her ne iyilik yapacak olursanız Allah'ın Varlığına ermeyi ve rızasını istemek için; sizi oyalayan her şeyden kaçınmak ve her türlü Dünyevî ücret ve çıkar beklemeksizin yapacaksınız. Zira Allah'ın Kerîm Cemâline bakmaktan ve O'nun ikramlarına ermekten daha büyük bir mükâfaat asla olamaz. Bilesiniz ki, anlatılan tarzda ne tür iyilik yapsanız; Allah'ın yarattıklarının akıllarının ereceği derecelerin çok üstünde ve dillerinin anlatacağının üzerinde

sizlere ücretler ödenecektir. Ve Allah için yaptığınız bu davranışlarınızdan zarar görmeyeceksiniz, asla eksik ücret almayacaksınız.

Sadaka verip iyilik yapmanın en iyi tarzını öğrenince ihtiyaç sahibi olan sınıfların en iyisini de öğrenmek gerekir. Bunun için Yüce Mevlâ dedi ki,

۞ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ

يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا ۞

273.Ayet: Yardımlarınızı belli ve güvenilir ihtiyaç sahibi kullara, Allah Yolunda ve Tevhîdin yüceliğinin anlaşılması için canlarını harcayarak ölmeye soyunmuş ve yok olarak Allah'ı bulmaya hayranlıkla dalmış olanlara yapınız. Tevhîd Yolunda ilerleyip Allah'ın Cemâline erdikleri için kendilerinden geçmeleri sebebiyle maddî rızıkları aramak için yeryüzünde dolaşmaya güç ve iktidarları olmaz ve bu halde Dünyaya ve Dünyadaki hiçbir şeye ihtiyaçta duymazlar. Karakterlerine yerleşmiş olan ar ve iffet duygularından dolayı hallerini bilmeyenler bunları varlıklı kimseler zannederler. Ama sen ey Allah rızası için yardım yapan Îmanlı kul! Bunları vücutlarındaki güçsüzlük ve durumlarındaki sönüklüklerinden anlarsın. Özetle bunlar; Dünya ve Dünyadakilerden kopup Mevlâ'ya yöneldikleri için; muhtaç oldukları az bir Dünyalığı dahi insanlardan açıktan ve ısrar ederek istemezler. Sadece insanların elinde olandan arzu eder ve umar beklerler. Rızkın asıl Sahibi Allah Azîmüşşan; öyle Bir Sahip ki, hiç umulmadık ve hesap olunmadık yerlerden bunları besler.

۞ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۞

Allah'ın Cemâline aşıklar olan ve O'na bakmakla kendilerini kaybeden bu has kulların mizaç ve tabiatlarını (can ve bedenlerini) ayakta tutmak için elinizdeki varlıklarınızdan bunlara yardıma koşun ki, bunlar yüksek derecelere ve en büyük mutluluklara sadakalarınızla ulaşıp muvaffak olsunlar. Onların erecekleri bu makamlar; makamların en yücesi ve en büyüğüdür. Dolayısıyla: Ey sadaka veren Mü'minler! Özellikle bu büyük ve değerli insanlara vereceğiniz yardımları ve her bir iyiliği Allah Bizzat (Kendisi) bilir. Samimi olarak yaptığınız iyiliğin mükâfaatını da verir.

Ey Rabbimiz! Bizleri; Senin Cemâl'inin âşıkları olarak yolunda yürüyenlerin ayaklarının toprağı ve varlıklarının hizmetkârı eyle.

۞ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

274.Ayet: Her şeyi güzel yaparak iyilik ve yardımda bulunanlar; kendilerinin olan mallarını gece-gündüz, gizli ve açıktan ve hatta tüm zamanlarda Allah'ın rızasını istedikleri ve Rab'lerinin Cemâline ermekten alıkonmaktan kaçındıkları için harcarlar. Onların mükâfaatları durumlarına göre Allah katında onları bekliyor.

Yaptıklarının zayi edileceği ve boşa çıkarılacağı gibi bir korku yoktur onlara. Kötü bir sonuçla karşılaşma gibi bir kederleri de olmayacak.

۞ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ۞

275.Ayet: Kazanç yollarının en kötü ve en günahı olan faizi alıp yiyenler, Müslüman kardeşlerinin mallarını tüketerek, onların sevinç ve mutluluğunu gözetmeyerek faiz almak yoluyla mallarını çoğaltıp yemeğe devam enler; Kıyamet ve Hesap Gününde kabirlerinden kalktıklarında; sa'ralı, titrek, şaşkın ve perişan tıpkı Dünyada gördüğünüz Şeytan ve cin çarpmış kimse gibi kalkacaklar.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ۞

Bu perişanlık ve rezilliklerinin sebebi; alış-veriş, ticaret yaparak kazanç kazanmak; malı geliştirip çoğaltmak için faiz almanın aynıdır. Her ikisi de birbirinin benzeri ve dengidir" diye inanmaları ve demeleri olmuştur. Nereden aynı oluyor? Allah; alış-verişi ve onlara dayalı olarak meydana gelen kârı helal, veren ve alan razı da olsalar faizi haram kıldı.

۞ فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ ۞

Kime Rabbi tarafından bir vaaz ve buyruk gelir de faizden vazgeçip kendisine faizi haram kılararak ondan vazgeçerse; geçmişte olan kendisinde kalır, ondan geri vermesi istenmez. Bundan sonra işi Allah'a kalır. Vazgeçmesinde kararlı olursa kararından dolayı en güzel mükâfaatlarla mükâfaatlandırır.

۞ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Allah'ın öğüt ve buyruğu geldikten ve vazgeçtikten sonra tekrar dönenler Cehennemliktirler ve orada -Allah'ın dilemesiyle- ebediyyen kalacaklar.

۞ يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرْبِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ۞

276.Ayet: Koyduğu kanundan ibaret olarak Allah; faizi tüketir ve gelirini yok eder. Ama maldan çıkarılıp Allah için verilen zekât ve yardımları; bereket ve çoğalma kaynağı yapar. Nitekim Peygamberimiz buyurdu: Zekât; malı asla eksiltmez. Sevgi Sıfatıyla Görünüp mutluluklar ikram eden Allah; haramları helal saymakta ısrar eden ve hakikatleri örten hiçbir kâfiri sevmez ve iflâh etmez. Çünkü o kâfir; yasaklanan büyük günahları işlemeyi ve emredilenleri terk etmeyi kahramanlık sayarak yapmıştır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

277.Ayet: Varlığı Bir ve Tek Olan, kimseye muhtaç olmayan ve fakat her şey Kendisine muhtaç olan Allah'a ve O'nun Peygamberine, katından Peygamberinin getirdiği tüm emir ve yasaklara Îman eden, üzerlerine farz kılınan salih amelleri Îmanlarını kuvvetlendirip kemâle erdirmek için icra eden, özellikle İlâhî Kitabın

gerekli kıldığı; kendilerine farz kılınan Namazları kılan ve yine Kitapta üzerlerine yazılıp farz kılınan Zekâtı veren kullara; Rableri katında büyük bir mükâfaat var. Onlara; herhangi bir acı verecek cezayı beklemek gibi bir korku yok. Huzur ve lezzet sebebi bir nimeti kaybetme gibi bir şeye asla üzülmezler. Aksine onlara yaraşan ve durumlarına uygun düşen her şey var orada. İhtiyaç duyacakları her şey kendilerine; bakınıp beklemeksizin derhal gelir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

278.Ayet: Ey Îman edenler! Îman sahibi kullar olmanızın gereği; Allah'ın haramlarından korunmayı tercih etmeniz, sizlere farz kılınan görevleri yapmaya kararlı olmanız ve ruhsatlı hususlardan (az bir pislikle namaz kılınır izin var, aşırı açlık ve susuzlukta oruç yenebilir ruhsat yani; izin var gibi kolaya kaçmaktan) özellikle de yasaklardan kaçınmanızdır. Eğer faizin haram olduğuna ve haramlığının hikmetine, yasaklanmasının sırrına inandıysanız borçlularda kalan faiz alacaklarınızdan vazgeçin.

۞ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۞

279.Ayet: Bunu şayet yapmaz, emredilenlere sarılmaz ve yasaklandığınız şeylerin neden yasaklandığını anlamak istemezseniz; Allah'tan gelecek olan büyük bir harbi ve O'nun ahlakıyla ahlaklanıp kemâliyle Allah'a uymuş Peygamberi tarafından size açılacak bir savaşı bekleyip hazır olun.

۞ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَى مَيْسَرَةٍ ۞

280.Ayet: Eğer bu rezil ve alçak yolla malınızı artırıp çoğaltmaktan vazgeçer, Rabbinize dönerseniz o zaman borç olarak verdiğinizin aslını alır faizi bırakırsınız. Bu tamamen sizin kendi sermayenizdir. Karşılıksız olarak borçlunun malını alıp telef etmeyi bırakmanız suretiyle zulmetmezsiniz. Alacağınızın geciktirilmesi, bekletilmesi ve git-gel yapılması gibi sebeplerden dolayı zulme de uğramazsınız. (Karşılıksız ödünç veren o şahıstan verdiğinin aynını alır ama Allah'ın va'dine ermekle Dünyada ve Ahrette hesapsız bolluğa erer. Keyfi olarak oyalayan ve geciktireni de Allah iflah etmez bilesiniz.

Üzerinde faiz değil asıl sermayeden malınız olan borçlu sıkıntılı ve zorda ise ve anında tamam olarak ödeyemiyorsa o zaman kolayca ödeyeceği vakte kadar beklemeniz ve öylece almanız icap eder.

۞ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

Zor durumda olan borçluya; alacağınızı sadaka olarak bırakmanız Allah katında pek hayırlı bir davranış olur. Bunun karşılığını Allah size; sırrını kimsenin anlayamayacağı tarzda öder. Özellikle bu durumda olan Mü'minin kalbine sevinç ve mutluluk sokarak onu rahatlatmak; Allah katında insanların ve cinlerin salih amellerine denk olur. Bunu bilirseniz elbette onu sadaka olarak verirsiniz.

۞ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

281.Ayet: Pek çetin ve dehşetli Günden (O Günün şerrinden bu gün) korunun. O Gün tüm durumları Bilen ve bütün bağ ve alakaları ortadan Kaldıran Allah'a döndürüleceksiniz. O Gün Dünyada sahip olduğunuz her şeyden sıyrılıp çıkacaksınız. Fakat terk ettiğiniz (mal, makam gibi) her şeyden sorgulanacaksınız. Zira şeftaligillerin çekirdeği üzerindeki iplikçik ve göze (çukurcuk) kadar hayır ve şerlerinizden hesaba çekilecek ve yaptıklarınızın tamamının karşılığını göreceksiniz. Sonra herkes yaptığının karşılığını; sevabı eksik veya cezası fazla olmaksızın tam alacak. İster iyilik, ister kötülük, zulüm ve haksızlık her ne yaptıysa... Öyle ki, Dünyada herkes yaptığı ile tutuklu olarak varır oraya.

Hz. Abbas'ın Oğlu Abdullah'tan rivayet edildi: Cebrail'in (a.s.) indirdiği son Ayet (Kur'an'ın en son inen Ayeti) bu Ayettir. Bakara Sûresinden iki yüz seksenin başına bu Ayeti koy. Yani bu iki yüz seksen birinci Ayettir dedi. Rasûlülah Efendimizin bu Ayetin inmesinden sonra yirmi bir gün, seksen bir gün, yedi gün veya üç saat yaşadı gibi değişik rivayetler (gelen haberler) var. Ey kendisini arındırmaya yönelmiş olan Mü'min-Allah işini kolaylaştırsın-kendine; bu Ayetten öyle bir azık depolaman gerekir ki, uzun sohbetler, ciltler dolusu kitaplar içine alamasın. Anlatımlar ve işaretler sonuna ulaşamasın. Özet olarak deriz ki, Peygamberlerin gönderilmesine, kitapların indirilmesine, uyarı ve müjdelerin verilmesine sebep olan tüm sırları ve gizlilikleri bu Ayet ihtiva etmektedir.

Ey Rabbimiz! İndirdiğin Kitabınla beraber her şeye Îman ettik ve Rasûlüne de uyduk. Bizleri katında hak ve gerçek şahidlerle beraber yaz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۞

282.Ayet: Ey Îman edenler! Îman etmenizin gereği; Dînî hak ve sınırları korumanızdır. Özellikle de birinizin diğerine verdiği ve birinin diğerine ödeme yapacağı, onun da alacağı konularında günler, aylar ve seneler olarak vakti belirlenmiş ve ödeneceği zaman konuşulmuş olarak kesinlik kazanmış bir vakte kadar bir borçla borçlandığınız zaman onu derhal yazın. Hasat zamanına kadar veya Hacılar gelinceye kadar gibi kapalı ifadeler kullanmayın. Yazmazsanız; aranızda Îman ve Tevhîde uygun olmayan kavgalara sebep olan kin ve düşmanlıklar meydana gelir. Aranızda adaletli bir kâtip; borcu ve bununla ilgili gerekli olan her şeyi olduğu gibi hakkıyla yazsın. Eksik veya fazla yazmasın, yanlış yapmasın. Hulasa anlaşılıp üzerinde gönül hoşluğu ile sözleşme yapılan şekli borcun alınma ve verilme anını kusursuz olarak yazsın ki, ihtiyaç gerektiğinde belge olsun ve şüphe, tartışma gibi hallerden korunasınız.

۞ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا ۞

Kâtip yazmağa başladıktan sonra; Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan kaçınmasın. Anlamı eksiltecek derecede kısa, yanlış anlamaları çoğaltacak

derecede uzun yazmasın. Zira bunlar ödeme anında inkâr gibi kavgalara sebep olur. Bu sebeple âdil kâtip tam olarak yazsın. Ödemeyi kabul edip mal verenin hakkı üzerinde olan yani borçlu da kâtibe; ödeyeceği şeyi güzelce yazdırsın. Yazdırırken Allah'tan korksun eksik ve yanlış yazdırmasın ve yazdırırken haktan hiçbir şeyi eksiltmesin. Önceki söz bu anlamı ifade ettiği halde bu kelamın tekrar gelmesi işin önemini anlatmak ve fazlaca pekiştirmek içindir.

۞ فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۞

Eğer borçlu; aklı noksan, adaletten uzak, ihtiyarlığı veya çocukluğu sebebiyle görüş ve kuvvetçe zayıf ve hoşnutluğu ve güzellik sergilemeyi gözetemeyen biri olmakla borcu yazdırmaya muktedir değilse; yakını olan, hukuken bir velî ve işlerini üstlenen biri; adaletlice borcu onun adına yazdırsın.

۞ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ ۞

Bunlarla beraber aranızdaki borca ve iki tarafın hoşça anlaşmasına meclisinizde bulunanlardan iki şahit tutun. Bu iki şahit aklı ve Dîni bütün insanlardan olsun.

۞ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى ۞

Eğer iki şahit erkek yoksa bunların yerine; kendilerinden hoşnut olduğunuz, güvenilir, Dîndar ve kusursuz şahidlerden bir erkek ve iki kadın şahid getirin. Böylece sıkıntı ortadan kaldırılmış olsun. Bu huküm mallar konusunda. Kısas ve ceza haddi uygulandığında akıllarının eksikliği, düşüncelerinin zayıflığı sebebiyle kadınların şahidlikleri istenmez. Özellikle bir erkek yerine iki kadın sayısı; zaman uzadığında biri olayı unutur, unuttuğunda diğeri hatırlatsın diyedir. Böylece Müslümanların hakları yok olmasın.

۞ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلِهِ ۞

Şahidlik yapmaları ve bunu üstlenmeleri için çağırıldıklarında şahidler gelmekten kaçınmasınlar. Şahidlerin gelip şahidlik yapmaları ile birlikte hak olan borç az-çok, büyük veya küçük olsun karşılıklı rızaya dayalı olarak yapılan alış-verişinizin yazılı olduğu ve ne zaman ödeme vaktinin geleceğine dair belgeyi yazmakta usangınlık ve gevşeklik göstermeyin ey Mü'minler. (Şahidlik yapıldı diye yazmaktan vazgeçmeyin).

۞ ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ

فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۞

Anlatılan tarzdaki bu yazma işiniz Allah katında ve O'nun rızasına göre en adaletli ve sağlam olanıdır. Ayrıca şahidlerin şahitliğinin doğruluğuna; bu belge en kuvvetli destek ve dayanaktır. Ve de aralarınızda süregelen işlerinizde şüpheye düşmeden hakların korunmasına ve unutulmamasına da en uygun yoldur. Bu sebeple bunlara

devam edin asla vazgeçmeyin. Ancak yapılan alış-verişlerin elden ele döndürdüğünüz, peşin ticaret olması başka. Bunda kargaşa ve kavga olmayacağından yazmamanızda sizlere bir günah ve bir baskı yoktur.

۞ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۞

Hulasa muameleyi yazmadığınız zaman alış-veriş yaparken tedbir için şahitler bulun. Zira insanlar çoğu zaman zarar verir ve zarar görürler. Kâtip de, şahid de; ücretleri ödenmeme ve haklarının korunmaması gibi zararlara uğratılmasınlar. Kâtip ve şahid çağırıldıklarında gelmemek, görevi yanlış yapmak gibi kimseye zarar vermesinler. Zarar ifade eden olumsuzluk fiili meçhul ve malum okunduğunda manalar farklılık kazanmakla kapsam da genişliyor. Eğer yasaklandığınız şeyleri yaparsanız bu yaptığınız; Allah'ın çizdiği sınırlardan çıkmanız olur ki, zararı sizleri sarar. Allah'a; O'nun sınırlarına ve hukümlerine ters düşmekten sakınıp korunun.

۞ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Özellikle de yararlarınızı, durumunuza neyin yaraştığını ve size neyin uygun olduğunu Bilen Allah'ın; huküm ve sınırlarını size bildirmesinden sonra dikkatle sakının. Kahır ve Lütuf Sıfatlarıyla daima tecellî edip Kendisini gösteren Allah sizden meydana gelen her şeyi biliyor. Bilgisinin gereği olarak da yaptıklarınızın karşılığını sizlere muhakkak verir.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ ۞

283.Ayet: Ey borçlanma işinde bulunanlar! Eğer yolculukta iseniz ve yapılan sözleşmeyi yazacak kâtip de bulamadıysanız size gereken bu gibi işlerde borca karşılık rehinler olarak bir şeyler alıp belirlenen vakte kadar elinizde tutmanızdır.

۞ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ ۞

Ey borç verenler ve borç alanlar! Biriniz diğerine güvenip itimat ettiğinden dolayı rehin almadan borç verdi ise; kendisine güven duyulan kişi üzerindeki borç emanetini versin. Geciktirme, eksik verme, hainlik yapma ve inkâr etme gibi işlere kalkışmaktan dolayı Rabbi Olan Allah'tan korksun.

۞ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۞

Ey Îman edenler! İster şahid getirip görevlendiren olun, ister şahidler olun asla insanların hakları ile yanınızda meydana gelip mevcut olan şahidlikleri ve başkalarının haklarından sizin emanetinizde olan hiçbir şeyi zararınıza da olsa gizlemeyin. Kim inad edip Hakka karşı diklenerek şahidliği gizlerse onun kalbi günaha girer. Kimin de günahı kalpten gelirse onun kurtuluşu ve başarıya ulaşması umulmaz olur. Tüm hile ve hayallerinizi Bilen Allah; yaptığınız hainlikleri, bildiklerinizi kabul etmemenizi, şahitliği saklayıp insanlara zarar vermenizi bilir ve

bu kötülüklerden içlerinizde dolaşan her hata ve kötülüğün cezası olarak sizden intikamını alır.

۞لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ ۞

284.Ayet: Ey İlâhî sınırları ve hukümleri tutup icra etmekle mükellef olanlar! Bilesiniz ki, Allah'ın fiilî Sıfatlarının ve İsimlerin yüce sahaları olan Semalardaki tüm mazhar ve varlıklar, yok olmağa mahkûm olan tabiatlar âlemi, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların eserlerine saha ve sahne olan, görünen ve görünmeyen tüm olayların meydana geliş yeri ve sayısız varlıkların barındığı Yeryüzü ve her şey Vahid, Ehad, Ferd, Samed, Hay, daima haklı olmakta hak ve liyakat Sahibi, Kayyum olmakta eşsiz ve tek olan Kayyum, Daima görünen Zahir ve Devamlılıkta Tek Olan Allah'ındır.

Ey gölgeler ve yansımalardan ibaret varlıklar olan insanlar! Eğer bunca gizli-açık her şeyin ortaya çıkmasından sonra hâlâ kendilerinizi bağımsız, asıl varlığın sahibi, her işinde hür ve her yaptığını kendisi yapar zannediyorsanız bilesiniz ki, bu iddialarınızın ve benliğinizin sonucu olarak içinizdeki her şeyi açığa vursanız da, gizleseniz de bütün âlemleri ve içindekileri Kuşatan ve tüm Güzel İsimlerin Sahibi olup her şeyi Kapsayan Allah Azîmüşşan; sizleri bunlardan hesaba çekecek. Öyle Kuşatıcı ve Kapsayıcı ki, O, (c.c.); bütün mevcûdat ve tüm varlıklar sırf O'nun Varlığı huzurunda yok olup O'nun Varlığında fâni olacaklar.

۞ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Dilediği kulun ayrılık, gayrilik ve benlik günahlarını siler ve örter, kahrı ve hışmı gereği; kudretini ve ortaktan Münezzeh Tek İlâh olduğunu göstermek için dileyip isteyerek dilediğine azap eder. Allah dilediği ve dileyeceği her şeye ezel ve ebed Kadir'dir. Olmuş ve olacak her şeyde tasarruf; yetki ve idare O'nundur. Her şeye kendisinden Yakın olup hiçbir şey yakınlığından gizli kalamaz. O'nda yorulma, gevşeme hiçbir şeyin idaresini bir an bırakma olmaz.

۞ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۞

285.Ayet: Allah'ın Varlığında yok olarak O'nun Ebedîliğine eren ve daima Allah'ın Cemâline bakmağa dalıp başkasına bakmayan Yüce peygamber (s.a.v.); Rabbinden kendisine inip gelen Kur'an'a, hakikatlere, ma'rifet ve hıkmetlere, çokça yenilenerek gelen keşif ve anlayış, görüş ve buluşlara Îman edip gereğini yaptı. O Rab; Kendisine halife ve vekil olması, Rasûllük ve Nebîlik yükümlülüklerinin sır ve inceliklerini yüklenip taşıması için O'nu (a.s.) yönetip eğiten ve yetiştirendir. O'na uyarak izine düşen ve O'nu tek Mürşid bilip hidayete ulaşma muradında olan Mü'minler de Îman ettiler. Tamamı yücelik ve büyüklükte sonsuz gücünü ve sınırsız üstünlüğünü, ebedîlikte Tek olduğunu devamlı gösteren Allah'a ve O'nun meleklerine Îman ettiler. Melekler; İlâhî İsimlerin ve O'nun Zatî Sıfatlarının alamet ve eserlerini taşıyan canlardır (Cebrail'in ilim simgesi, Azrail'in de öldürme alameti taşıdığı gibi). Yine Peygamber (s.a.v.) ve Îman edenlerin tamamı; Allah'ın

Kelam Sıfatının yansıması olan, peygamberlerin tamamını tasdik ve insanlığın hidayet ve irşadı için gelen tüm İlâhî kitaplara, sahife, belge, mucize ve Sünnet kaynağı olan hıkmetlere, akıl, göz ve öz sahiplerini uyandırıp hakikatlere erdirmek için gönderilen tüm peygamberlere Îman ettiler ve peygamberlerin; büyük mucizelerin ve yüce Ayetlerin taşıdığı anlam, huküm ve emirleri akıl sahibi olan halka anlatıp irşad ettiklerini tasdik ettiler. Peygamberlerin ve onların getirdikleri tüm Hak ve hakikatlerin dışında kalan zalim ve inkârcıların farklı görüşler sebebiyle bölünüp parçalandıklarını ve bu tefrikanın Ayetler sayesinde yok olduğunu bilip görerek dediler:

۞ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۞

Allah'tan gelen ve tekrar O'na dönen, biz insanları seadete ulaştırmak için gönderilen tüm peygamberleri tasdik eder, onlara Îman etmekte aralarında ayırım yapmayız.

Allah'a ve O'nun kuşatıcılığına inanmalarından sonra dediler: Ey Mevlâ'mız! Senin peygamberlerin ne getirdi ise tamamını can u gönülden duyduk, tam bir duygu ile teslim olduk. Senden bizleri arındırmanı diliyoruz. Ey Rabbimiz! Sen bizleri; fâni varlık âleminin tabiatıyla kirli giysiler ve nitelikler arasında Îman ve ma'rifet nimetleriyle besleyip geliştiriyorsun. Ey umumun Rehberi ve hidayet Bahşeden Mevlâ! Cehennem çukurlarına götüren fâni varlık âleminin araç-gereç ve hallerinden türeyen batıl hayallerin ve boş kuruntuların azgın şeytanlarından ve sapkın kılavuzlarından dönüş sırf Sanadır. Bir başkasına değil. Zira Senin beraberinde başka varlık yok.

۞ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۞

286.Ayet: Kullarını huzuruna erdiren Allah; ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda belirlendiği üzere hiç kimseye gücü ve kapasitesi üzerinde görev yüklemez. Bundan dolayı açıkça anlaşılmaktadır ki, kişinin karakter ve kabiliyetine göre kazandığı iyi amel ve davranışlarının sevabı kendisinedir. Ve yine her türlü sıkıntı ve tahribatın kaynağı olan fâni varlığının kötülük ve haramları işlemeyi emreden kuvvetlerine uymakla yaptığı şer ve çirkinliklerinin cezası da kendisine aittir. Allah Zülcelâl kullarına yükümlülük, görev verme ve yapılan işlerin karşılıksız kalmaması sırlarını işaret edip anlattıktan sonra görevi ve emredilen işi yerine getirmenin ancak ve ancak kulunu kendi tarafına tutup çekerek ona güç ve başarı vermesi ile olacağına işaret ediyor. Bunun için onlara; Kendisine tam bir yakarışla dua edip, Kendisinden yardım istemelerini anlatıp öğreterek buyuruyor:

۞ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۞

Ey tekliflerini; emir ve hukümlerini üstlenip icra etmemiz için bizleri yetiştirip geliştiren Rabbimiz! Senin her şeyden Münezzeh ve Bir oluşunun safasına; arınmışlık huzuruna ikramınla erelim. Fâni varlığımızın Dünyalık halleri sebebiyle

aldığımız görevi yapmayı unutup terk ettiysek veya anlayışımızın eksikliğinden dolayı yükümlülüklerimizde hata ve yanlış yaptıysak bizi sorgulama. Ey Rabbimiz! Bizden önceki ümmetlere yüklediğin gibi; bizlere ağır yükler; Hak ve hakikat Güneşi olan Varlığını hissedip duyacak gözlerimizin ve Birliğinin Nûruna ulaşıp idrak edecek kalp gözlerimizin örtülmeleri sebebiyle kör olacağı kalın perdeleri, gözlerimizin kapanacağı yoğun örtüleri (günahımız sebebiyle) üzerlerimize örtme.

۞ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

Ey Rabbimiz! Tevhîdiyin Yolunu bize kolaylaştır. Fâni varlıklara, yasak ve yanlışlara ilgiden oluşan pasları ve geçici âlemin kirlerini kökünden söküp yok eden ağır çileleri, zor görevleri, sıkıntı ve yorucu imtihanları bize yükleme. Bunları taşımağa ve bunları yerine getirmeğe bizim gücümüz ve tahammülümüz yok. (Ya Rabbi! Bunlarla erişilecek derecelere daha kolay görevlerle ermemizi bize ikram eyle. Tıpkı; Kadir Gecesindeki bir gecelik çalışmayı biz Muhammed Ümmetine bin aylık çalışmadan daha hayırlı kıldığın gibi). Beşerî güç, arzu ve bu âlemdeki geçici varlığımızın niteliklerinden doğan hata ve günahlarımızı sil, bizi cezalandırma. Varlık ve benliğimizi; kusurlar ve günahlar Örten Sıfatınla Cemâlini görecek olan gözümüzden kaldır da ikramınla Sana erelim ve Cemâlini görelim. Böylece geniş rahmetine erdirerek Huzuruna kavuştur. Sen Mevlâ'mızsın; bizim ve bizde bulunan nimetlerin Efendisi ve Sahibisin. Bu şeref ve ikramınla; canlarda ve taşrada bulunan tüm âlemlerdeki varlıklarda yüz gösterip Varlığını arz Eden Hak ve hakikat Güneşini (Yüce Varlığını) asılsız ve âdi varlıklarının kirli, kara bulutlarıyla örtmeye çalışan kâfirler toplumuna karşı - Tevhîdinin yüce kelimesini ve üstün davasını yüceltmemizde ve Dînini üstün getirmemizde - bizlere Katından olduğu aşikâr olan yardımın ve desteğinle yardım et. Ey şaşkınlara ve sapkınlara yol Gösteren, yardım edenlerin En Hayırlısı! Bizleri; Katından bir lütufla Hak Varlığına, Birliğine ve haklılığına kavuşturup mazhar ve ayna eyle.

BAKARA SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Hak Varlığın Birliğine yönelen Muhammedî! Allah göğsünü açsın ve işlerini kolaylaştırsın. Bu sûreden gücün ve kapasitene göre nasip almalısın. Bu sure Dînî muradların tamamını ve yakın mertebelerinin tümünü kapsamaktadır. Bu nasip için dünyadan ve Dünyalık arzu ve lezzetlerden eteğini çekip paçanı toplayarak hızla uzaklaşıp Rabbinin Birliğine bütün kalbinle yönelmen gerekir. Böylece İlâhî rahmet hazinelerinden ve Yüce Varlığının definelerinden göğsüne bırakılmış olanın açılmasını sağlamış olacaksın. Bu ise söz ve davranışlarının alakasının seni ilgilendirmeyen her şeyden kesilmesiyle (boş söz ve yersiz davranışları terk etmenle) ve seni yoldan çıkarıp sana zarar veren her türlü arkadaşlıkları bırakmakla olacak. Tevhîdin hakikatlerine yükselten vasıtaları arayıp çokluk, kargaşa ve kötü bağımlılıklardan ibaret olan Allah'tan gayri her şeyden

uzaklaşacak ve her şeyden arınarak birliği bulma basamaklarına talip olacaksın. Öyle ki, En Yüce Dostun; dostluğunun esintilerini koklayıp teneffüs edeceksin. Ve O'nun rahmetinin rüzgarıyla rahatlayıp Münezzehliğinin pak kokularını koklayacaksın. Sonra Yüce Rabbin; Rabliğinin sırlarının açılıp anlaşılmasını isteyip Sevgili Peygamberine (s.a.v.) uymakla Rab Teâlâ'nın hidayetinin hayat suyundan nasipleneceksin. O Yüce Peygamber; Allah'ın Suretiyle suretlenip ahlakıyla ahlaklanmış olarak tüm yaratılmışa gönderilmiştir. Kendisine indirilen Yüce Kitaptan ders alarak (Rabbinden okuyarak) En Büyük Mürşid ve En Yüce Rehber olmuştur. Zira O Kitap geçmişteki tüm kitaplarda bulunan hıkmetleri, hukümleri, vaaz ve nasihatleri, ibretleri, örnekleri işaret ve delilleri hulasa İlâhî varlığın uçsuzluğunda kendini kaybedenlere, Yüce Varlığın cömertlik Denizinin dalgalarında boğulanlara yol gösterip yardım edici ne varsa hepsini Kapsayan En Kapsamlı Kitaptır.

Ey Hak yola yürümeye yönelen mürid! Bu Kitaba sıkı sarılman lazım. Yüce İlâhın Kimliğine ve Varlığına gıyaben Îman eden herkese hidayet edip muradına erdireceğinde hiç şüphe olmayan Kitab'dır. Seni Rabbinden alıkoyacak her şeyden; azimle başını çevirip şanınla, iş ve icraatınla Maksad ve Muradın Olana yani; O Yüce Kitab'a yönelmeye devam edeceksin. Varlığına; O Kitaptaki hakikatleri, hıkmetleri, ma'rifetleri, hukümleri, tarihte yaşanan önemli olayları ve uyarıları bir-bir sunarak düşünüp ders alacaksın. Çünkü O'ndaki her bir harf; Allah'ın dilediği kadar önemli anlamlara zarftır (kutudur).

O'nun ne önünden ve ne de sonundan O'na boş ve anlamsız hiçbir şey ilişemez. O; her şeyi Bilen Ve sonsuz huküm ve hıkmet Sahibi Olan Allah tarafından indirilmiştir. Kur'an okurken beden ve ruhunu, iç ve dışını insanlık gereği oluşan maddî ve manevî her türlü pislikten arındıracaksın. Öyle bir mertebede Kur'an oku ki, kendini tamamen kaybedip Hak Teâlâ'nın Varlığında; şan, makam ve varlığını yok edesin. Bu suretle Rabbin seni Kelamı ile konuştursun. Bu durum tamamen içine işleyip yerleşince ve sana güzel ahlak, yüce karakter olunca O'nu okumandaki muradına erersin. O'nu okurken işaret, rivayet, haberler verip anlatışını dikkatle incelemekten asla gafil olma. Ne zaman için ve gönlün engellerden ve her türlü ilgi ve alakadan tamamen arınırsa O'ndan; Allah'ın sana Levh-i Mahfuzda takdir edip başarı verdiği kadar Hak yolda olgunluk elde etmeyi murad eder olgunlaşırsın. Allah dilediği her şeye Kadir ve kullarının duasını kabul etmeye hak Sahibi ve pek layıktır.

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

Ledünnî ve manevî ilimlerde karar ve kemal sahibi olanlara; Allah tarafından kitapların indirilmesi, peygamberlerin gönderilmesi, peygamberlere vahiy ve ilham edilip harikalar verilmesi, evliyadan ihlâs sahibi olanların kalplerine gaybî haber ve hallerin gelmesi hadiselerinin sırları ve gayeleri gizli kalmaz.

Manevî ilimlere sahip olan alîmler; Allah tarafından indirilen kitaplardaki muhkem (açık huküm, kural, yasak ve emirleri net olarak anlatan ve kolayca anlaşılan; te'vile ihtiyacı olmayan) ayetleri; kulların görünen İslâmi ve insani yönlerini bedenî, nefsî ve Dünyevî günah ve kirlerden arındırıp onlara insanca yaşama güzellikleri kazandırma konusunda düşünüp inceler ve ders yaparlar. Müteşâbih (anlamı gizli ve karışık olup Allah'ın Kelamının sırlarına ermiş hikmet sahiplerinin te'vil, açıklama ve çözümüne ihtiyaç duyulan) ayetleri ise; kesin karar ve yüce Dînî gayret sahiplerine yaraşır tarzda kulların kalp, ruh, sır, hafî ve ahfâ gibi manevî taraflarını arındırıp geliştirmek için tefekkür edip inceler ve ders yaparlar. Kesin karar ve yüce Dînî gayret sahipleri; Yüce Varlığın halis birliğine ters düşen bozuk hayaller ve pis kuruntulardan münezzeh, hakikaten ve manen sağlıklı zatlardır. (Bunların ilmi, idraki, karar ve istikrarları) bütün varlıklara sirayet eden; Kuşatan ve her şeye her an kendisinden Yakın Olan, hakikaten Var ve Bir Olan Allah'tan ihsandır. Her varlığa Hak Teâlâ'nın yakınlığı; Zatının İsimlerinin ve Sıfatlarının çokluğu sebebiyle farklı farklı olur.

İlâhî ef'al ve icraatın sır ve inceliklerini bilmek hiç şüphesiz; yokluk âleminin tabiat ve karakterinin üzerine uzanıp sergilenen, İlâhî gölgenin nasıl oluşu üzerinde sağlam akıl yürütüp can gözünü açık tutarak bunları izlemekle olur. Yokluk âlemi Hak Varlığın karşıtıdır. (Hak Varlık; Allah'ın Varlığıdır.) Yokluk âlemi; İlâhî Nûrun parıltıların yansımasını kabul edip alarak varlıkların dökülüp gelmesine sahne olur. Var oluş; Allah Azîmüşşan'ın Celâli ve Cemâli tecellilerine (kahrından ve lutfundan görünmesine) göre farklı farklı olur. Sayısız gölge ve yansımaların (Sayısız varlığın) Allah'ın Bir ve Tek Varlığından ibaret olan tek bir asla dayandırılıp ve oradan gelişi ile irtibatlanması ve ona bağlanmasının nasıl oluşuna gelince evet; Hak varlık bir ve bunca varlığın gelişi de bir esas ve dayanaktan ancak O Bir Varlık Olan Allah'ın; sıfatları, iş ve icraatları sayısız ve sınırsızdır. Nitekim birden fazla olmaktan Münezzeh Olan Allah Teâlâ Kendisini tanıtırken buyurdu: Durum şu: Allah Tek'tir. İhlas sûresini oku. Ama yarattıklarının farklı farklı ve çokluğunu anlatmak için de buyurdu: O; her an yepyeni ve farklı farklı iş ve icraattadır. Bunca sayısız varlığın Kendisine bağlı oluşu ve sonunda Bir kendisine dönüşünü: Hiçbir canlı yok ki, O Rabbiniz; onun alnındaki şah damarını tutmasın (her şeyin kanı ve canı O'nun elindedir. Ve yine yaratıkların lisanı ile bunu açıkladı: Bizler Allah'tan geldik ve O'na döneceğiz. Ve buyurdu: Her şey Bize dönüp gelecek. Ve: Muhakkak ki, dönüşleri Bize olacaktır. Bu ve buna benzer ifadeler sunan pek çok ayetler ve hadisler var. Ayrıca nice Allah'a yakın evliyanın bu hususta görüp şâhit oldukları, erişip anladıkları ve sonra da yazdıkları pek çok

bilgi ve belgeler var. Allah; evliyanın burhanlarını ve kanıtlarını nûruyla desteklesin. Kâmil insan; Allah'ın tüm İsim ve Sıfatlarına mazhar olmaya kabiliyetli ve elverişli, Allah'ın halifesi ve O'nun adına icraat sahibi olmaya layık olunca Allah Teâlâ da o kâmil Halifeye; olmuş ve olacak, yaş ve kuru, toz ve tüncük ne varsa her şeyi kapsayan Kitabını O Yüce Halifesine (s.a.v.) indirdi. Ve İndirilen Bu Kitabın muhkem ayetinde (Kitabın Kendisini tanıtmak için) buyurdu: Yaş ve kuru hiçbir şey yok ki, her şeyi Açıklayan Kitapta olmasın. Ve yine Kitabını tanıtırken: Asılsız ve boş tek bir söz ne önünden ve ne de sonundan ona ilişmez (Kur'an inerken O'na kimse asılsız ve dayanaksız bir şey isnat edemediği gibi, kıyamete kadar da bir yanlışı bulunamayacak ve kimse O'nu geçersiz kılamayacak). Zira O her şeyi güzel ve övgülü, önleri sonları ve her şeyi Bilen ve sağlam Yapan, daima Kendisine hamd edilip şükür olunan Allah'tan indirilen benzersiz bir sözdür. Bu yüce Kitaptan haberi olan öğrenciye; derinliklerinde saklı olan sırların hazinelerini aramakta iyice derinliklere dalması, mana denizlerinin dalgalarının gizliliklerine dalgıçlık yapıp varması gerekir ki, Kur'an'ın faydalarının inci ve değerli mercanlarına ulaşsın ve Allah'ın ahlakıyla ahlaklanma makamına ersin ve böylece İlâhî hitaba mazhar olup O'nun halifesi ve temsilcisi olmakla vasıflanıp nitelik kazansın. Bunun için; yaratılmışın En Mükemmeli ve olgunluğa eren ve peygamber olan, tüm peygamberlerin En Olgunu Olan Rasûlüne hitap etti ve en uğurlu ve bereketli sözü (Allah adını) başa alarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının tamamını asılları olan geldikleri makama döndürüp götürmek için, peygamberler görevlendirip kitaplar indiren Allah Adıyla... O; yüce bir kültür, kesin bilgi, görgü ve kavuşma nimetlerinin akıp durması için kullarına muhkem ayetleri hazırlayıp indiren Rahamut (sınırsız ve sonsuz olan umum rahmet Sahibidir. Ve O; kullarına yakın mertebelerini, hakikatlere ermenin kaymağını ve Tevhîd'in özünü içeren müteşâbih ayetleri indirmekle de özel rahmet sahibidir.

۞ الم اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۞

1.2.Ayet: Ey Kâmil, Bir tane ve Arınmış İnsan, Rahmanın Sureti üzere ortaya çıkan, kâinatın tüm varlıklarının kendilerine dayanarak meydana geldiği İlâhî İsimlerin ve Sıfatların gerekli kıldığı her görev ve makama bağlı olan ve Bu İsim ve Sıfatları hep tefekkür ile ders Yapan, makam ve manaca tüm mevcûdatı kapsayan Kul! Allah; Kendisinden başka İlâh olmayan, huküm ve emrin tek yetkilisi, ezel-ebed Bir ve Tek olan, her şeyi türlü farklılık ve eşsiz bir sanatla var eden, her şey kendisine muhtaç ama Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan Hak Varlıktır. O Can ve canların Canı, hep Var olan, zaman ve mekan Varlığını kuşatamayandır. He an her şeyi Yapan ve hiçbir şey Kendisini Oyalamayandır. Öyle kıyam ve duruş sahibi ki, uzun zamanların geçmesi asla O'nu aciz bırakamaz. Seneler geçmekle yorulmaz, gevşemez.

۞ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۞

3.4.Ayet: Bil ki, Ey peygamberlerin En Kâmili ve her şeyi kendisinde toplayan! Sana; kâinattaki yüksek, engin, evvel, ahir ne varsa hepsini içinde bulunduran En Büyük kitap olan Kur'an'ı O Allah indirdi. Olup biten tüm gerçeklere Uygun olan Gerçek ve kendisinden önce gelen tüm peygamberleri ve indirilen bütün kitapları tasdik Eden Bir Kitap olarak Sana indirerek en büyük nimete Seni nail etti. Sana Kur'an'ı indirmeden önce de geçmişte gelen peygamberleri ve getirdiklerini tasdik eden Tevrat ve İncili Mûsa ve İsa'ya (a. s.) İndirdi Tüm bunların indirilmesi; insanları cehaletten ve sapıklıktan kurtarıp Rableri Allah'a ulaştıran Tevhîd'in yoluna erdirmek içindir. Ve her topluma Hakkı batıldan, Allah'ın Doğru yolunu sapıklıktan, ayetleri şeytanın vesvese ve saçmalıklarından ayırıp anlatan Kitabını indirdi.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۞

Bilesiniz ki, Allah'ın ayetlerini hem de hak oldukları ortaya çıkıp anlaşıldıktan sonra inkâr eden ve kendilerine kitap ve mucizeler indirilen peygamberleri yalancı çıkarmaya çalışan kâfirler var ya onlar için çok acıklı ve çetin azap var. Kendilerini Tevhîd'in yoluna erdirecek olan ayetlerini inkâr etmeleri sebebiyle Tevhîd'in üstün makamı ve sonsuz nimetlerin yurdu olan huzurdan onlar için ebediyyen mahrum olma var.

۞ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۞

Tevhîd'in hayat suyuna herkesi davet eden Allah; sınırsız güç ve üstünlüğün Sahibi ve her şeye Kadir'dir. Ayetlerini inkâr edip kitap indirdiği peygamberine diklenen her kâfir için büyük intikamlara ve çetin azap ve işkencelere sahiptir.

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۞

5.Ayet: Olmuş ve olacak her şeyi kuşatan Allah'a; yerlerde, göklerde ve tüm âlemlerde Îman-küfür, hidayet ve dalâlet gibi kullardan meydana gelen hiçbir şey gizli kalmaz.

۞ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

6.Ayet: O'na herhangi bir şey nasıl gizli kalabilir ki, her şeyi yoktan var edip suretler ve biçimler Veren Allah; ilkin annelerin rahimlerine babaların bellerinden zerrecikler halinde dökülmenizden sonra dilemesinin ilgisine göre, hiçbir kimsenin karışması ve ortaklığı olmadan, eş ve denkten münezzeh olarak kudretiyle dileyip sizlere türlü suratlar ve biçimler veren O'dur. Zira Var Olan ve var Eden İlâh ve Kendisine kulluk yapılacak olan sadece O. Dediğini yapar, dilediğine karar verir.

O'na karşı koyup itiraz edecek kim olabilir? Her şeye gücü yeten, dilediği ve yaptığı her şeyde en sağlam olanı yapar.

۞ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۞

7.Ayet: O (c.c.) Rabbin Seni seçip Kendisine Rasûl ve Nebî, Kendisini temsil etmen için halife seçti. Bu sebeple türlü nimet ve ikramlarda bulunarak tasdik edip desteklemek için sana Kitap indirdi. Senin şan ve makamını büyütüp üstün kılmak için seninle yarışmağa kalkışan ve sana karşı çıkan herkesi aciz koyan bir kitaptır. Bu Kitabı sûrelere ve ayetlere ayırdı. Her biri kulların dünya ve Ahirete dair her işlerini ve görevlerini göstermektedir. Bu Kitaptan ayetlerin büyük bir kısmı Muhkem ayetlerdir. Bu ayetler bütün kulların Dünya ve Ahiretle ilgili inanç, icraat, huküm gibi konularda Dünyadaki ve Ahiretteki makam ve mertebelerinin farklılıklarına durum ve işleri ile ilgili ayetlerdir. Bu ayetler Kitabın anası ve asıl konularıdır. Yaratılmışın tamamının bunlara sarılıp uymaları farzdır. Diğer ayetler ise Müteşâbih olan ayetlerdir. Bunlar; Tevhîd denizine yönelmiş olarak yaşayan, sağlam görüş ve kesin karar sahibi olan kullara göre içerdikleri yüksek bilgiler, yüce hakikatlerle ilgili ayetlerdir ki, ibadet, itaat ve yükümlülüklerin farz oluşunun hikmetleri ve yararlarının incelikleri hakkındadır.

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۞

Kalplerinde eğrilik ve zahir-batın (gizli-aşikar) her şeyi kapsayan Hak yoldan sapma zaafı olanlar Kur'an'dan müteşâbih ayetlere takılırlar, muhkem ayetlerdeki açık ve kesin huküm ve emirleri; onlara sarılmayarak, keyif ve arzularınca te'viller yaparak insanlar arasına fitne sokup itikatlarını bozmaya çalışarak Tevhîd'in apaçık saadetli yolundan ayırmağa uğraşırlar. Allah; bu gibi bid'at ehlini perişan etsin. Bilmezler ki, müteşâbih ayetlerle elde olunacak hakikat ve ma'rifetlere Dînin zahiri olan şeriatın tüm emir ve yasaklarına hakkıyla riayet etmekle talip olunur.

۞ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

Halbuki, sonsuz hikmet Sahibi ve Kitabı İndiren Allah'tan başkası bunların te'vilini bilemez. Çünkü Allah'ın Kelamını te'vil etmek Allah'tan gayrinin gücü dışındadır. Ancak peygamberler ve Allah'ın halifesi olanlar gibi; Allah'ın yardım ve muvaffakiyet verdiği kullar müstesna. Allah katından verilen manevî ilimlerde makam ve nüfuz sahibi olanlar Allah'tan destek ve yardımlar görürler bu suretle nice başarı ve mertebelere ererler. Allah katından kendilerine gelen vahiy ve ilhamlarla, ma'rifetlere ve hakikatlere ulaşırlar. Bunlar insan gücüyle asla elde olmaz. Sadece Allah katından Kendi yanına bir çekiş ve kuvvetli yardımlarıyla olur. Allah'tan gayriye olan bağ ve ilgiyi ortadan kaldıran Tevhîd'in makamında hak ve hakikate ulaşmanın gereği olarak: Kesin bilgi ve tam bir teslimiyetle Kur'an'ın muhkem ve müteşâbih olan tüm ayetlerine Îman ettik derler. Tamamı rabbimiz tarafından indirilmiştir. Kur'an ayetlerinde bizim için zıtlık ve farklılık söz konusu

değildir. Tam bir uyanıklık ve samimiyetle hoş bir tarzda Kur'an'la ders yapıp ondan yararlanmaya ancak Tevhîd'in özüne ermek üzere karakterli kılınanlar erer. Onlar eşyanın kabukları ve dış görünüşünden uzak dururlar. Tevhîdin dışında nefis ve fâni varlıkların ortaya koyduğu güçler ve bunların eserleri var ki, tamamı bozuk görüş ve asılsız arzuların şeytanlarının ordularından ibarettir.

۞ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۞

8.Ayet: Ey Tevhîd'ine Îman varlığı üzerinde bizleri yetiştirme ikramında bulunan Rabbimiz! Seni tanıma ve hakkıyla Îman etme yolundan kalplerimizi saptırma. Bilhassa peygamberler gönderip kitaplar indirerek bizleri Bu Yola erdirmenden sonra. Katından bizlere ilmî, aynî ve hakkî yakîn mertebelerini ve her hayrı kapsayan bir rahmet ikram eyle. Sen çok Cömertsin, hiçbir karşılık istemeden sonsuz ikramlar ve bahşişler verirsin.

۞ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۞

9.Ayet: Ey Rabbimiz! Sen İsimlerin ve Sıfatların gereği olarak dağılıp parçalanmış insanları bir gün; muazzam bir an ve durumda bizzat Sen toplayıp bir araya getireceksin ki, o günün gerçekleşeceğine hiç şüphe yok. Zira kitaplarında ve peygamberlerinin dillerinde bunu hep isteyip yapacağını haber verdin. Elbette bu gerçekleşecek. Zira Dönüş günü olan Ahirette darmadağın olan kullarını toplayıp huzura getireceğini kitaplarında va'd etti. Kitap indirip vahiyle bunları haber vermesinin gereğini yapacak. Âlemlerin Rabbi Allah asla va'dinde yalan çıkmaz. Ne va'd etti ise yerine getirir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۞

10.Ayet: Allah'ı inkâr eden, Allah'ın kitaplarının ve peygamberlerinin emirlerinden yüz çeviren, dünyevî lüks ve parıltılı hayatları, mal ve evlatları ile gururlanarak (aldanarak) kâfirliklerinde ve inkârlarında ısrar edenleri; Allah'ın kahrı ve azabı sardığında malları da, evlatları da onlara hiçbir fayda sağlayamayacak. Allah'tan gelen azaptan azıcık bir parçayı o inatçılardan bertaraf edecek kimse bulunmayacak. Ahirette onların bedenleri cehennemin yakıtı olup her türlü pişmanlık, acı ve perişanlık onların olacak.

۞ كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

11.Ayet: Onların; Dünyadayken âdet ve gidişatları Firavun soyu ve onlardan önce gelip geçen Âd ve Semûd kavimleri gibi zalimlerin ve tahribatçıların âdet ve gidişatları gibiydi. Bunlar; tarafımızdan halifeler ve temsilciler olarak gönderilen, Varlığımıza ve Birliğimize halkı irşâd eden peygamberleri ve onlara indirilen kitaplarımızı inkâr ettiler. Allah da inkâr, inat ve diklenme gibi onlardan meydana gelen günahlar sebebiyle-İntikam Alan İsmi ile onları mahkûm edip daha Dünyada yaşarlarken helâk edip köklerini kazıdı. Ahirette de; Dünyada yaptıklarından

dolayı Cehennem ateşiyle yakacak onları. Dilediği her şeye Kadir ve Muktedir'dir. İnatçı ve hakka diklenen kâfirlere ceza uygulaması çetin olandır.

۞ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞

12.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni ve Sana indirilen Kitabı inkâr eden kâfirlere vekilim olarak başlarına gelecekleri haber vermen için de: Önce Allah'ın gazaplanıp sizi kahretmesiyle mağlup olacaksınız sonra da kıyamet gününde toplanıp Allah'ın önünde hesap vererek Dünyada yaptıklarınızın ve başınıza gelenlerin karşılığında sorgulanıp Cehenneme sevk olunacaksınız. Allah'ın rahmetinden uzak kalarak, horlanıp perişan olarak ebediyyen kalacağınız o cehennem; içerisinde serilip kalacağınız pek kötü bir yatakhanedir. Zira sizler ey kâfirler! Peygamberlere diklenerek üzerinde bulunduğunuz kâfirlik ve sapıklığa ısrarla devam ettiniz. Özellikle de hak ve hakikat kültürü, hidayet alametleri ve Îman ayetleri geldikten, Allah'ın Varlığına ve Birliğine hiç şüphe kalmadıktan sonra...

۞ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۞

13.Ayet: Ey mahrumiyet çöllerinde şaşırıp kalanlar! İki birliğin karşı karşıya geldiklerinde gerçek doğru yola, hakikî hidayet ve istikamete sizler için apaçık ibret ve alamet var. Birliğin bir tanesi; Allah'ın Davasını üstün getirmek ve Allah'ın Bir olduğunu açığa koymak için savaşıyor. Diğer birlik ise kâfir ve Allah'a karşı nankördür. Sırf inat edip Tevhîd ehline kafa tutarak Tağut (Şeytan ve onun temsilcisi olan küfür ve azgınlık öncüsü) yolunda; zulüm ve kâfirliği yaymak için savaşıyorlar. Kâfirler Mü'minlerden; sayı ve silah bakımından kat kat fazla olduğu halde Mü'minleri kendilerinin göz görüşü hesabıyla iki katı görüyorlar ve Allah'ın Mü'minlere yardım edip desteklemesiyle kâfirler çok korkuyorlardı.

۞ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ ۞

İdaresinde olup biten her şeyi Kuşatan Allah; Kendisine tam bir teslimiyet ve ihlâsla kulluk yapan kullarından dilediğine üstün gelen yardımı ile destek verir. Savaş kâfirlerin bazen lehine gözükse de Allah'ın bu yardımıyla azıcık sayıda olan İslam birliğinin fevkalade zaferinde; gizli sırları görebilen göz sahipleri için alınacak dersler ve uyarılar var. Bu göz ve öz sahipleri âdi Dünyanın lüks ve parıltılarına, geçici tat ve pis çekiciliklerine dönüp bakmazlar. Bunun için onlara ibret var, gaflet ve gurura (şeytan tarafından aldatılmaya) dalıp kaybolanlara değil.

۞ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ ۞

14.Ayet: Dünya parıltısına ve geçici zevklerine aldanan insanlara arzu ve iştah çekici şeyler sevimli ve güzel gösterildi. Bunlar şöyle sıralanıp anlatılıyor:

۞ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۞

1-Kadınlar. Bunlar en çekici varlıklar olup nefisler ilişki için bunları arzulayıp isterler. (Akıl sahipleri bunların şerlerinden korunur. Allah ve Peygamber âşıkları ise bunları umursamaz, hatta akıllarına dahi getirmezler.) 2-Oğullar (kızlar ve yardımcılar), cahil insanlar. Çocukları ve yakınları ile dayanışma içinde olduklarında başkalarına karşı bunlarla üstünlük taslar ve övünür durur. (Allah'ın sadık kulları ise Hz. Ali gibi onların emanet olduğunu bilir ve herkese hatta her şeye onları faydalı yapmağa çalışır.) 3-Depolanmış ve kasalara konmuş altın, gümüş ve sair kıymetli yığın-yığın mallar ve servetler. Bunlar da halk için sevimli ve güzel şeyler. Zira bunlar; fâni kalplerin karakteri olarak arzu ve isteklere erişme aracıdır. 4-Tabii ve Sunî alâmet ve nişânelerle süslü atlar. Halk bunlarla gurur ve hava ile gösteri yaparlar. 5- Deve, sığır, koyun ve keçi. Bunların etlerinden, sütlerinden, yün, kıl ve yapağılarından faydalanırlar. Bazısına binerler. Bazısıyla ekin ekerler. 6-Ürün veren bağ, bahçe ve tarlalar. Bunlar halkın geçim kaynaklarıdır. (Tüm bu sayılanlar Allah'ın yolunda yürüyenler ve hakları yerine getirerek helalle yaşayanlar için büyük nimetlerdir. Ama insanların çoğu bunların kıymetini bilmezler, küfür ve zulme araç ederler.)

۞ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ۞

Bu sayılanlar; fâni ve geçici hayat sahanız olan Dünyanın yaşantı ve barınma vasıtalarının büyükleridir. (Yaratan ve Yaşatan Allah'ı unutarak bunlara daldığınızda) bunlar sizi gerçek vatan ve gerçek sığınma yeri olan Me'va Cennetine bırakmaz, engel olurlar. Halbuki, orası; Seven, Sevilen ve sevgi kaynağı olan Yüce Yaratıcı ile buluşmak için sözleşme yapılan Ebedî âlemdir. Hulasa; herkesi insana yaraşan en uygun yola erdirmek için imkânlar ikram eden Allah'ın yanındadır sonuç güzelliği... Ona kim yönelir ve giderse en hayırlı netice onun olur.

۞ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۞

15.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a kullukta ihlâs sahibi olan, O'nun bol ikramlarını, güzel mükâfatlarını arzulayan, Allah'ta yok olma atmosferine uçan, O'na kavuşma şerefini isteyen, Allah'ın ebedîliğine ermekle ölümsüzlük şerefine ermek için Allah'ta fâni olan Mü'minlere; tüm bunlarda başarılı olmalarını sağlaman ve karakterlerindeki aşk, tabiatlarındaki sevgi ve arzu zincirini(zincir halkaları gibi birbirine bağlı görev ve derslerindeki gayretlerini) harekete geçirmen için söyle: Ey sonradan olan fâni âlemin çöllerinde yolunu kaybedip kâinatın esaret tokalarına bağlanıp tutuklanan, zaman zincirleri ile sarılıp kendisine mekan kelepçeleri vurularak gece ve gündüz zindanında hapsolunanlar! Şu Dünyada kendilerine sapıp ulaşmak ve elde etmek istediğiniz ve size göre sevimli ve güzel olan o şeylerden sayısız derece ve mertebe farkı ile çok değerli olan ve Ahirette size kavuşmayı bekleyen nimetleri haber vereyim mi? Bilesiniz ki,

sizlerin içinden Allah'ın; kitapları ve peygamberlerinin dilleri ile haber vererek yasakladığı yasaklara sapmayan, Allah'a yönelerek haramlarından korunanlara; kendilerini bu haramlardan, çirkin ve kötü işleri bırakmakta başarılı Kılan Rableri katında İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin meydanları olan cennetler var. O cennetlerde kulların asıl ve öz varlıklarından ibaret kâselere Hak Varlık denizinden dökülen hayat suları ile dolu olan nehirler akar (Allah Teâlâ can gözlerine görünerek onların ruhlarını rahmeti ile devamlı besler). Hiçbir yere gönderilmeden o cennetlerde daima kalırlar. Şu var ki, bir önceki makamdan daha yükseğine sürekli olarak ulaştırılırlar.

۞ وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۞

Yine o cennetlerde onlara her şeyden arınmış eşler (bu âlemde de o nimetlere sebep olan tertemiz ameller ve haller; gösteriş ve ahmaklıktan arınmış, cehalet ve gaflet ürünü olan boş arzu ve serserilik bulanıklığından pak olan ahlak verilmiştir onlara). Ve Rableri katındaki nimetlere ilave olarak Rıdvan (makamların en sevimli ve huzurlu olan; Allah'tan beğeni, kabul ve razı oluş) var. Çünkü onlar Dünyada başlarına gelene sabredip Allah'ın hukümlerine razı oldular. Allah ile aralarında araç ve perde görmediler. Her şey Allah'ındır dediler, âdi sebeplere takılıp kalarak hiçbir şeyi sebeplere bağlamadılar. Böylece kulluk makamında karar ve istikrar sahibi oldular. Her şeyin ve herkesin Rehberi Olan Allah; Kendisinden, huküm ve onayından razı olarak kabul ve Rıdvan makamına eren kullarını Görür ve Bilir. Yani ki o kullar:

۞ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۞

16.Ayet: Allah'a içten dua edişlerinde kalplerindekine uygun olan dilleri ile derler: Ey Rabbimiz! Sana ve Senin kitaplarına ve peygamberlerine muvaffakiyet vermenle Îman etmemiz ve bu şerefe ermemizden sonra benliğimiz sebebiyle üzerinde bulunduğumuz günahlarımızı sil, Tevhîd'inin hakikatine erip anlamamız öncesinde kendileri ile kötü nitelikler kazandığımız kusurlarımızı ört, yok eyle. Ve bizleri huzurunda üstün saha ve Tevhîd'inin caddesinden sapan ve uzaklaşanlar için hazırlanan Cehennem ateşinden koru, muhafaza eyle.

۞ الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ۞

17.Ayet: Ve o kullar; Tevhîd yolunda kendilere dokunan her türlü sıkıntı ve zorluklara sabreden, içlerindekini ifade eden, tüm sözlerinde yalan söylemekten uzak durup kalpleri Îman ve teslimiyetle dolu olan sadıklar, içleri ve dışları ile Rablerine saygın ve bağlı olan, Rablerinin kendilerine verdiği rızık ve malların en güzellerinden sırf rızası için kimsenin başına kakmadan ve kimseyi incitmeden veren ve huzura engel olan her iş ve alıkoyuculardan tenha ve boş olan seher vakitlerinde Rablerinden kendilerini arındırmasını dileyenlerdir. Her vakit

Rablerinin gazap ve hışmından korkarlar. Daima af ve rahmetini beklerler. Rablerinin birliğine de şâhittirler.

۞ شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

18.Ayet: Allah; Kendi Varlığından başka ilâh olmadığına, Kendinden başka ezel, ebed, daim, sabit (değişmeden duran) bir varlık bulunmadığına ve Eşsiz Hüviyetin Tek Sahibi Kendisi olduğuna şâhittir. Gerçek Diri, Varlıkta, Devamlılıkta, daima Var olarak durmak sadece Kendisinin hakkı. Bu şekilde ve Allah Teâlâ'nın şâhitliği tarzında Allah aşkıyla, cemâline bakarak kendilerinden geçmiş olan, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların mazharı olan, Allah'ın Varlığına bağlı bulunan mühîmîn melekler de buna şâhittirler. Malum her şey Allah ile var. O'ndan başka dayanak yok. Yaratılan tüm varlıklar içerisinde Allah'ın Sureti üzere suret sahibi kılınan ve ahlakıyla ahlak sahibi olan hakikî ilim ve ma'rifet sahibi alîmler de Rablerinin şâhitliği gibi şâhitlik yaptılar. Önceki ayette anlatılan kulların tarzı da aynı idi. Zira bu saygın kulların tamamı Allah Zülcelâl'in Varlığının İsimleri ve sıfatlarından etkilenirler. Şüphesiz hepsinin şâhitliği Allah Teâlâ'nın şâhitliğine varır dayanır. Çünkü tamamı bu makamda kendilerini ortaya koyarak İlâhî adaleti tesis ederler. İlâhî adalet ve denge; imtihan sahasındaki zalimler ve onların zulmüne rağmen kâinatın üzerine ezelden ebede kadar yayılmıştır. O (c.c.), Kendisi dışında hiçbir ilâh olmayandır. Bütün varlıkları da yoktan var edip açığa koyan sadece O' dur. Hakikî manada Var Olan, Varlığı aşikâr olan da yine odur. O izzet ve üstünlüğün, kudret ve kuvvetin Tek Sahibi ve tüm varlıkları var etme kudreti de O'nundur. Huküm ve hıkmeti sahibi O olup tüm varlıkları yetiştirmekte ve yönetmekte yüksek sağlamlıklara ve sağlam kurallara sahiptir. Tüm mevcûdat bunu itiraf ederek tam bir teslimiyetle derler:

۞ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۞

19.Ayet: Şüphesiz en sağlam ve kusursuz esasları kapsayan Din; eşsiz hesaslarla tesis edilmiş hayat nizamı, Allah'ın ölçüleri ile ortaya konmuş olan ve Allah'ın beğenip razı olacağı düzen İslâm'dır. O yaratılmışın En İyisi ve En Üstünü Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Allah'tan indirilmiştir. İslâm Dînini kabul etmemekte ısrar eden Yahûdî ve Hıristiyanlar önceden İslâm'ın ve Son peygamberin geleceğinde ittifak içindeyken Son Peygamber ve İslâm gelip Hak olduğu bilgisi kesinleştikten sonra sırf içlerindeki hasetten dolayı inkâr edip ayrılığa düştüler. Zira Tevrat ve İncil'de Hak Dinlerin en Kâmili İslâm'ın ve En Kâmil Peygamberin nere- de geleceği ve neler olacağı, sonunda kuvvet bulup küfür ve zulmü ortadan kaldıracağı, insanlığın önceki dinlerden sorumluluklarının kalkıp Bu Yüce Dînin hukümlerinin icra olunacağı vs. haberler verilmekteydi. Haber verilenler bir bir ortaya çıktığı halde müşriklere yapmadıkları düşmanlığı Allah'ın Îmanlı, salih ve sadık kullarına yapmağa başladılar. Ellerinde bulunan varlık ve makamlarını kaybetme korkusuyla kin ve haset kalplerine yerleşip karakterleri bozuldu.

۞ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

Artık her kim uydurduğu sahte masallar, uydurma kurallarla Allah'ın ayetlerini inkâr edip üzerlerini bu saçmalıklarla örtmeye çalışırsa bu gibi kâfirlerin yaptıklarına karşılık Allah, eksiksiz olarak cezalarını verir. Bilesiniz ki, Allah hesapları çok çabuk görendir. (Cezaların gecikmesi kâfirlerin daha da zararınadır). Allah'ın bilgisinden hiçbir şey gizli kalmaz. (İlimleri ve icraatları, mana ve maddeyi Yaratan, kâfir- Mü'min, iyi- kötü her şeye ve herkese Sahip olup kendilerinden yakın olarak Yaşatan O.) İnkârcılara özellikle de hakikatler ortaya çıktıktan sonra inkâr edenlere cezası da çok çetin ve dehşetli olandır.

۞ فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۞

20.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Dîninin ve Kitabının onlara göre de hak olduğu kesinlik kazanması sonrasında da hâlâ inat ve hasetlerinden vazgeçmiyor, Seninle tartışmak için belge arayıp uğraşıyorlarsa Sen onlarla uğraşma ve kulak asma. De ki, Dînimin ortaya çıkıp insanlığa ulaşmasında işimi Allah'a ısmarladım ve varlığımı da; her şeyi Kuşatan Allah'ın Varlığına döndürüp gizli aşikâr her şeyimle O'na teslim oldum. Her işlerinde Allah'a eğilip teslim olmakta başarıya erdirilenler de aynen bana uydular.

۞ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ أَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Yahûdî, Hıristiyan ve Kendilerine kitap indirilmeyen, davet yapılmayan Mekke Müşrikleri başta olmak üzere tüm cahillere de ki, delilleriyle birlikte Hak olduğu ortaya çıktıktan sonra; Allah'ın Birliğini açıkça ortaya Koyan İslâm Dînini kabul edip Ben ve beraberimdekiler gibi teslim oldunuz mu? Yoksa hâlâ inat ve hasedinizde ısrar ederek kabul etmiyor musunuz? Eğer onları uyarıp hakka irşâd etmen ve bilgilendirmenden sonra müsliman olurlarsa Sen ve sana uyan Mü'minler gibi Hak yola ermiş olurlar. Ama inat edip diklenerek Senden ve Yüce Davetinden yüz çevirirlerse Sana düşen sadece tebliğ emanetini yerine ulaştırmandır. Senden ve davetinden yüz çevirmekle Sana zarar veremezler. Onların hesabından sana Senin hesabından onlara bir şey olmaz. Sen de onlardan yüz çevir.

۞ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۞

Onlar ve içlerindeki saklı gizli her şeyi kuşatıp Haberdar olan Allah; tüm kullarını, bütün hâl ve davranışlarını Görür ve Bilir. Buna göre de yaptıklarının karşılığını verir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۞

21.Ayet: Allah'ın; peygamberlerine indirilen ayetlerini doğru ve gerçek oldukları anlaşılmasına rağmen inkâr eden, bununla beraber hiçbir hakları ve izinleri

olmadığı halde; kendilerine Allah katından ayetler ve mucizeler indirilen peygamberleri öldüren ve peygamberlere tam bir teslimiyetle uyarak onların (a.s.) emirlerine ve hukümlerine tutunup insanlara adaleti emredip icra ettiren sadık kulları katleden kâfirler bilsinler ki, Dünyada başlarına gelen (lanet ve bela türünden) her şeyin sayısız katları Ahirette fazlasıyla onların başlarına gelecek. Eğer uyanıp dönüş yapmazlarsa:

۞ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

Onları; inat, zulüm ve kâfirlikte ısrarlarına karşılık olarak pek acı bir azapla müjdele.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۞

22.Ayet: Bu inat ve ısrar sahibi kâfirlerin tüm yaptıkları boşa gitmiştir. Artık Allah katında onlara Dünyada da Ahirette de bir fayda sağlamayacak. Rablerinin hükmüne karşı onlara şefaat ve yardım edecek hiç kimse olmayacak. Kendilerine uyduklarını iddia ettikleri peygamberlerden de bir yardımcı olmayacak. (Hakikatte bunlar keyiflerinden başka kimseye uymadılar. Zira onlar gaflete dalarak sapıklıkta kalıp hidayete eremediler.)

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞

23.Ayet: Ey Kâmil göz Sahibi! Bak şu Yahûdîlerden hâlâ inat ve kâfirliklerinde ısrar edenlere. Kendilerine Allah'ın Kitabı Tevrat'tan büyük bir nasip verilerek gerçek alîm olduklarını iddia ediyorlar. Ancak olaylar hakkında; huküm verip hakem olması için Allah'ın Kitabına davet edildikleri zaman tembellik ve gevşeklik gösteriyorlar. Halbuki, O'na Îman ettiklerini ve O'nun la iş yaptıklarını iddia ediyorlardı. Sonra gevşek davranmakla kalmayıp onlardan büyük bir kısmı Kendi Kitaplarından ve O'nun la hükmetmekten ansızın fırlayıp yüz çeviriyor ve arkalarını dönüp gidiyorlar.

Rivayet olunuyor ki, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Midras adındaki Yahûdî'nin evine vardı. Orada bulunan Nuaym b. Amr ve Haris b. Zeyd adındaki iki Yahûdî Rasûlüllah'a (a.s.) sordu: Ey Muhammed! Sen hangi din üzere görevlendirildin? Dedi: Atam İbrahim Peygamber (a.s.) Dîni üzere. Nuaym dedi ki, İbrahim Yahûdîlik üzere gelmiş bir Peygamberdi. Hz. Muhammed (a.s.) Efendimiz buyurdu: Kitabını (Tevrat'ı) getir aramızda hükmetsin, hakem olsun. Kabul edemediler ve Tevrat'ı getirmeye yanaşmadılar. Ve Bu Ayet indi.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

24.Ayet: Allah'ın indirdiği ile hükmetmekten kaçınmaları ve keyiflerince yaşamaları şu sebeple ki, onlar: Biliyor ve inanıyoruz ki, büyük- küçük ne günah

işlesek ve ne isyanda bulunsak bize Cehennem ateşi sayılı birkaç gün dokunur dediler. Dinleri hakkında ortaya attıkları bu yalan ve iftiraya kendileri inanarak bozulup yoldan çıktılar. Böylece iftiraları Dinleri konusunda onları aldattı, azgınlık ve taşkınlık yapmalarında onlara cesaret verdi.

Bu hususta onların çokça düzmeceleri var. Misal: Yahûdîlerin peygamber olan ataları; bunlar ne kadar büyük günah işleseler de şefaat edip kurtaracaklar diye iddia ettiler. Yine iddia ettiler ki, Yakub (a.s.) Allah'la görüşüp anlaştı: Nesline ve ümmetine azap; sadece yemin keffareti kadar (üç gün) olacak başka yok. Ey Muhammed! De onlara:

۞ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

25.Ayet: Dünyaya; yararlı ilimler, hakikat ve ma'rifetler kazanıp döndüğünüzde yüce derecelere ermeniz için dağıldıktan sonra toplanıp olacağında asla şüphe olmayan o günde huzurumuza geldiğinizde bu sözleriniz neye yarayacak ve (İmanı inkâra döndüren, kendi kitaplarına, peygamberlerine, dinlerine Allah'tan korkmadan iftira edip hainlik yapanların) halleri ne olacak? Bilesiniz ki, herkes O Gün yaptığının karşılığını tam ve eksiksiz alacak. Yüce ilimlere erip hakikatli işler yapanlar da, rezillik ve perişanlığa dalıp asilik yapanlar da. Kullar bunda hiç haksızlık görmeyecekler. O Gün Cennete erme, En Yüce Dosta kavuşma Dünyadayken Allah'ın Dîninin üstünlüklerine sahip olup güzel bir hayat sürerek Allah katında kabul ve beğeniye erenlerindir. Yazıklar olsun küfür sapıklıklarından dolayı lanetlenen ve ağır vebâllerle huzura gelenlere ki, onlar O Gün kahrolacaklar.

Ey gizli lütuf ve ikramlara Sahip olan! Rahmetinle imdadımıza yetiş. Ey Rahim! Bizleri affeyle.

۞ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۞

26.Ayet: Ey âlemlerin Rabbinin Zatını (Öz Varlığını) görme makamına Eren ve Birliğinin hakikatini hakkıyla anlayan! Tüm mertebeleri kapsayan ve içine alan mertebenin diliyle dua et ve de: Ey Allah; Ey tüm idarenin, sınırsız yetkinin Sahibi, İlâh ve Rab olmakta tek Kendisi ve tam hak Sahibi Olan! Sen zahiren hukümdarlığı ve manen Tevhîd mertebesinin hakikatine erip tüm alametlerini kavrayarak Tevhîd'i delilleriyle ispata muktedir olmayı İsim ve Sıfatlarının yansıma ve aynalarından ibaret olan kullarından dilediğine rahmetin ve ikramın olarak açarsın ve verirsin. Umum halka yaptığın gibi bu iktidarı dilediğinden kahrınla mahrum ederek çeker alırsın. Kahır ve lütuf Sıfat ve İsimlerinin gereği olarak böyle yaparsın. Sende yok olma meydanına kendilerini ulaştırmanla dilediğine izzet ve üstünlükler verirsin. Büyüklük ve Üstünlük sarayının; Varlığının azametli ve izzetli makamının perdeleri arkasında ve rahmetinden uzaklarda bırakarak dilediğin kimseleri de perişan ve mahrum koyarsın.

۞ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

İyi ve güzel her şey; var oluş ve varlıkların ortaya çıkışı Senin elinde, kudret, irade, dilemenin ve kararının altındadır. Sen Kendi Varlığının, İsimlerin ve sıfatlarının gerekli kılmasıyla tecelli ve görünme sahalarından ibaret tüm varlıklara Kadirsin. Makdurun ve mahlukun olan hiçbir varlık katında gücün bitmez; her şey gücün ve egemenliğin altındadır ve her şey sınırlıdır. Sonsuz kudret Sahibi Sensin.

۞ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۞

27.Ayet: Her şeyin; takdir ve hükmünün altında olduğunun örneklerinden olarak yokluktan ibaret olan geceyi öyle bir konum ve makama sokarsın ki, gündüz varlığı olarak ortaya çıkar ve yokken var olur. Bunu Güzel Yüzünü ve ikramını göstermek için yaparsın. Varlık nûru olan gündüzü de yokluk kovuğuna; gece karanlığına sokar yok edersin. Bunu da Büyüklüğünü ve Kahrediciliğini göstermek için yaparsın. Varlığının nûru olan can ve her canlıyı; ana yokluk âleminden var edip açığa koyarsın. Ana yokluk âleminin bahsi geçmişti. Taayyünatın aynası olmaktan ibarettir. (Allah Azîmüşşanın sınırsız farklı İsim ve Sıfatlarının o aynada taayyünatı yani görünmeleri ile sayısız ve farklı özelliklerde varlıklar meydana gelmektedir izahı yapılmıştı). Ve yine; hayattan bir şey koklamamış, üzerine İsimlerinin gölgelerinden, Sıfatlarının hayat suyundan nem dahi almamış, tamamen cansız olan yokluğu Hak ve Hakikî Olan Ölümsüz Canlıdan; Kendi Varlığından açığa koyarsın.

۞ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

Yüce Varlığının eserleri ve aynaları olan mevcûdattan dilediğini rahmet ve nimetlerinin sofralarından hesapsız ve ölçüsüz olarak, kimsenin desteği olmadan, karşılık beklemeden, sırf iyilik ve ikramın olarak beslersin.

Ey Rabbimiz! Katından bizlere hibe ve rahmetini ikram eyle. Sen sonsuz hibe ve rahmete Sahipsin.

Allah Azîmüşşan; Tevhîd ve Îman yoluna erdirmek ve o yoldan kulların sapmasını dahi idare etmek, dilediğine Tevhîd sultanlığını verip dilediğini bundan mahrum koymak dilemesine bağlı olarak sırf Kendi (c.c.) tarafından olduğu açıklamasını yaptıktan sonra seçkin kullarını; dalâletten kurtarıp hidayete erdirecek olanın Kendisi olduğuna dair uyarıda bulunmayı murad etti ve kullarının korkup kaçınmaları için buyurdu:

۞ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

28.Ayet: Allah'ın Varlığına yönelen, geçici varlıklarını Hak varlıkta fâni ve yok etme murad eden ve Tevhîd denizinin derinliklerine dalmayı, O Yüce Varlıkta var olan hakikat ve ma'rifet incilerine ermeyi arzulayan Mü'minler; Mü'min kardeşlerini bırakıp ta batıl ve yoğun karanlık varlıklarıyla Hak Varlığın Nûrunu

örtmeye çalışan kâfirleri dostlar edinmesinler. İslâm öncesinde beraber oldukları o kâfirlerden kurtulduktan sonra; artık onlarla arkadaşlık yapmasınlar, meclislerinde oturmasınlar, karşılıklı dostluk ve kardeşlik oluşturmasınlar. Zira karakterler kaynaşır ve cahiliyyeye uyum hasıl olur. Kendilerine destek verip arka çıkan Mü'minleri bırakmasınlar. Çünkü kâfirlerden ve münafıklardan küfür ve nifak hastalıkları bulaşır. Zira insan karakteri bu hastalıklara eğilimlidir.

۞ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً ۞

Kim bu yasak dostluğu işler ve emri çiğnerse bundan sonra Allah'ın himaye ve korumasında olmaz, Tevhîd yolunda nasibi bulunmaz. Artık o da o kâfirlerden sayılır. Hatta Allah'ın yasaklamasından sonra bu duruma düştüğü için onlardan daha kötü durumdadır. Ancak kâfirlerin cana, mala, ırza zarar vermelerinden korkup korunmak için onlara dostluk ve arkadaşlık göstermek müstesna. Bu hususta gereken yapılır, müdârâ edilir (hile ile hoş davranılır.)

۞ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللَّهُ ۞

29.Ayet: Bu zaruretlere ve çaresizlik sebebiyle verilen izinlere rağmen Allah Azıîmüşşan; sizleri Nefsinden(Kendinden) gazap ve azabından sakındırır. Özellikle de azimet ehline(özür ve kusurlara aldırmadan Dînî görevlerini en üst seviyede yapan takva ehline) uyarıda bulunup sakındırır ki, kul kâfirden korunacağım derken Allah'ın kahrına uğramaya. (Şu kısa ömrümde gördüm ki, tarikatlı, tarikatsız, hacı, hoca, diyanetçi, ilâhiyatçı nice efendiler şundan korktu, bundan umdu, onu sevdi ve şu mevkiden mahrum olmak istemedi. Hulasa Allah düşmanlarına dost göründüler. Ve gördük ki, 39 gün onlardanmış gibi görünenler, 40 gün sonra onlarla olup Îman ehlinden rahatsız oldular. Sonra da zalimlere; zulümlerinde öncülük yaptılar.) Ve asla Allah'tan başkasına kaymayın. Bilesiniz ki, hepiniz; sizler ve sakındıklarınız O'na (c.c.) döneceksiniz. Zira sizleri O var edip açığa koydu. Dolayısıyla iyi-kötü, fayda-zarar her şey ve herkes için dönüş sadece O'nadır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara; karakterlerinin gereği öğüt verip hatırlatman için söyle: İçinizdeki akraba ve yakınlarınıza olan sevgilerinizi gizleseniz de, açığa vursanız da içinizi, dışınızı ve her şeyi Kuşatan ve Bilen Allah bunu da bilir.

۞ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Ve yine ezel-ebed var olan ve her şeye kendisinden yakın bulunan hazır ilmi ile semalarda ve yerde olan düzenli ve düzensiz, uygun-bozuk her şeyi bilir. Zira bütün varlıklar üzerlerine O'nun Varlığının şimşeği çakmakla(O'ndan -ol- emrine cevap şimşekten hızlı gelmekle) var olmuştur. Yarattığı gibi onlara kendilerinden daha yakın olarak yaşatır. Bu sebeple hiçbir şeyin O'na göre kaybolması mümkin değil. Kendisi ile Kendisine tecelli edip görünen Allah; çevreleyip kuşattığı

yaratıklarına karşı Kadir ve güçlüdür, eksik yapmak ve gevşek tutma gibi tüm noksanlıklardan Münezzehtir. Ahirette bilmesinin gereği olan cezayı onlara verir.

۞ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا ۞

30.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat. Herkes Dünyada yaptığı iyi işin iyiliğini, kötü işin de kötülüğünü Ahirette hazır, önüne getirilmiş olarak bulur. Dünyada yaptığı İslâm'a uygun iyi işlerin karşılığı İyilik, ikram ve nimet gibi iyilikleri gören kul bir an önce ona kavuşmayı ister. Dünyada yaptığı kâfirlik ve münafıklığın karşılığı olan şerri iki gözü önünde hazır olarak gören de onun kendisinden uzaklaştırılmasını hatta kendisi ile; hazır bulduğu kötü netice arasına uzayıp giden uzun bir zaman konmasını ve bir daha karşısına getirilmemesini arzular.

۞ وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۞

Özetle; Allah sizleri inat etmemeniz, diklenmemeniz ve hukümleri çiğnememeniz için Kendisinden; türlü intikamlarından, kahrından ve azabından sakındırıyor. İsyankarlardan intikam almağa Kadir ve Muktedir Olan Allah; korku ile ümit arasında doğruca çizdiği yolda yürüyerek hakkı gözeten, kahrından korkmamaktan, rahmetini ummamaktan sakınan duyarlı kullarına çok şefkatli ve pek merhametlidir.

۞ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

31.Ayet: Ey Zatım, Sıfatlarım ve İsimlerimin sureti üzerinde yaratılan ve bunların gerektirdiği nitelikleri ile karakter Sahibi olan ve kâmil ahlakım ile ahlaklı olan! Yaratılanlardan dilediğini irşâd ve tebliğde bulunman için onlara seslen ve buyur: Eğer sizi yoktan var edip açığa koyan Allah'ı seviyor ve O'na dönüp huzuruna varmak istiyor olduğunuz iddiasında iseniz ey şaşkınlık ve gaflet çöllerinde kaybolmuş olan gölgeler! O'nun emir ve hukümlerini icra etmek suretiyle bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve Kendisine sizleri yakın kılıp kavuşma şerefine erdirsin. Böylece sizlerin gözlerini örtüp Cemâlini ve Büyüklüğünü, İsimlerini, Sıfatlarını ve bunların eserlerini görmenize engel olan günahlarınızı örtüp yok etsin ve tüm perdeleri gözlerinizden kaldırsın. Sizleri Tevhîd'inin yoluna sevk eden ve erdiren Allah Gafur'dur; günahlarınızı siler, Kendisine ermenize engel olan her şeyi yok eder. Rahim'dir; ihtiyaçlarınızı temin eder ve muradlarınıza erdirir.

۞ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ۞

32.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, amellerinizin en büyüğü Allah'a ve O'nun tarafından gönderilen Peygambere bükülüp hizmet etmeniz ve Peygambere uyarak Allah'a kulluk yapmanızdır. O halde tüm emir ve hukümlerine sarılmakta, yasaklarından ve haramların tamamından kaçınmanız suretiyle Allah'a teslim olun. Aynen Allah'ın Kitabını size ulaştıran ve O'ndaki mana ve maksadı

sizlere açıklayan Peygamberi duyup teslim olun. Şayet arzu ve istekle teslim olup kulluk yaparlarsa Mü'minlerin erdiğine ererler. Yok, eğer Allah'a teslim olmaz, Peygambere de uymazlar, inat edip yan çizerlerse o zaman kâfir olurlar, Allah'ın gazap ve azabından onların başlarına muhakkak gelecek var. Hulasa Allah kâfirleri sevmez. Bu sebeple onları yakınına yaklaştırmaz ve onları lanetle uzaklaştırıp azap eder. Asla onlardan razı olmaz.

Allah Azıîmüşşan; kullarının Kendisini sevmesini-Sureti üzere suretli ve Ahlakı ile ahlaklı olan-Rasûl'ü Muhammed'e itaat edip uymalarına bağladıktan sonra; Katından vücuda getirilip yaratılan tüm yaratılmışa tecellisinin ilgisinin eşit olduğu zannı doğabileceğinden dolayı akıllara gelebilir ki, madem hepsi O'nun tarafından yaratıldı, birinin diğerine karşı seçilip üstün olması neden diye. İşte buna işaret ederek beyanda bulundu ki, Katından verilen başarı ve kudretle kulların bazısının Zatına kemaliyle yönelip güzel ahlak ve fazla yakınlık elde etmeleri ile üstünlüklerini anlatmak ve yanlış görüşleri ortadan kaldırmak üzere buyurdu:

۞ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

33.34.Ayet: Bilesiniz ki, Allah Âdem'i yaratılmış arasından seçip O'na üstünlük verdi. Kendisine vekil ve halife yaparak; üstünlüğün kendilerinde olduğu iddiasında bulunan meleklere, Âdem'e secde etmelerini emretti. O'nu diğer varlıklara da üstün ve değerli kıldı. Nuh'u da seçkin bir Peygamber yaptı. Duasıyla yeryüzündeki her canlıyı boğan Rabbi O'nu kurtarmakla da farkını gösterdi. İbrahim Peygamberin Kendisini ve çocuklarını insanlara önderler ve desteklediği halifeler yapmak suretiyle O'na seçkinlik verdi. Bu yüzden İbrahim (a.s.) Allah'ın kendisine vahiy ve ilham etmesiyle dua etti ki, kıyamete kadar; çocuklarının – Allah'ı temsil eden bir önder olmadığı zaman olmasın. Yine Hak Teâlâ Imran ailesini ve çocuklarını âlemlere (o zamanda yaşayan tüm kullarına) tercih edip üstün tuttu. O aileye üstün harika haller, apaçık mucizelerle farklılıklar verdi. O zaman bunların benzeri kimsede görülmedi. Bunlar; Imran kızı Meryem'in iffet timsali olan Allah'a yakın, eşsiz bir kız iken Allah'ın büyük mucizesine mazhar (sahne yanı mucizenin görünme makamı) olarak İsa Peygamberi babasız bir halde doğurarak baba ve ananın basit birer sebep olduklarını göstermiştir. Zira Yaratan ve yok eden sadece Allah. Geniş bilgi Meryem Sûresi tefsirinde verilmiştir. İsa'nın (a.s.) anadan kör olanları göz sahibi etmesi, tedavisi mümkin olmayan alaca hastalığını tedavi etmesi, ölüleri diriltmesi ve gaipten haber vermesi gibi büyük mucizeler... Sonra Hak Teâlâ peygamber seçip görevlendirme nimetini bunlarla sınırlı bırakmadı aksine bu anlatılan peygamberlerin oğullarından da seçtiği salih insanlara peygamberlik verdi ki, bunlar derece bakımından birbirinden farklı kılındı. Nitekim Rabbimiz bu konudaki buyruğu Bakara Sûresinde geçmişti. Mealen: İşte bu peygamberler ki, biz onların bir kısmını diğer bir kısmına üstün

kıldık... Hulasa; kapısına doğru yönelen kullarının içlerinde bulunanları bilip Kuşatan Allah; onlarının karakter ve kabiliyet dilleri ile gizlice yaptıkları duaları Duyan, durumlarına neyin yaraştığını Bilen buna göre onlara yüce makamlar ve yüksek mertebeler ikram edecek Olandır.

۞ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي

إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

35.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyanlara Imran Ailesinin yüksek hayat hikâyelerini anlat. Özellikle de Imran'ın hanımının kabiliyet ve karakterinde saklı bulunan duayı Rabbine gizlice yaptığını... Hamile olduğu anlaşılınca Rabbinin kendisine ilham etmesiyle dedi ki, Emirlerini tutmam, yasaklarından kaçınmam için bana güç ve kuvvetler Veren ve beni yetiştiren Rabbim! Ben karnımdakini Seni sevdiğim ve rızana ermem için Sana adadım. O Dünyanın tüm işlerinden azad edilip sırf Sana kul olup Mabedine hizmetkâr olacak. Öyle ki, bu hizmetten gayri hiçbir şeyle meşgul olmayacak. O zaman Müslimanların âdeti olarak oğullarından biri Mescid-i Aksa'ya adanır ve hizmet ettirilirdi. Allah O Mabedini de ibadette ihlâs sahası haline getirmekle (ve çevresindeki şerefsizliği ortadan kaldırmakla) şereflendirsin. Ve dedi ki, ya Rabbi Sana yaklaşmam için yaptığım bu adağımı benden kabul et. Kesin olarak biliyorum ki, Sen; Zat'ın tüm İsimlerin ve Sıfatlarınla kullarının gizli istek ve arzularını dahi Duyar, tüm ihtiyaçlarını ve Hallerini Bilirsin.

۞ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَى وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ ۞

36.Ayet: O'nu kız olarak doğurunca ümidini keserek keder ve acı ile Rabbine halini şikâyet ederek: Biliyorsun ki, ben tam bir samimiyetle ve halis niyyetle Sana adak adadım ancak kusurum var ki, kabul etmedin. Onu kız olarak doğurdum. Kız çocuğu Senin Mübarek Evine hizmet için uygun olmaz. Uzunca keder, acı ve şikâyetini devam ettirince iç âleminden Allah Teâlâ tarafından ilham olunup gizlice seslenildi. Üzülme ve sızlanma! Çünkü Allah; senin niyyetindeki samimiyetini ve ne durumda olduğunu pekiyi Bilendir. Dolayısıyla O'ndan doğan çocuğu ve doğacak harika halleri de bilmekteydi. Geçmiş zamanlarda Mabede hizmet için erkek olarak adananlar bu hizmete elverişli olsalar da onların hiçbirisi Bu Kız çocuğu gibi değillerdi. Zira Bu çok büyük harika hallere, Allah'ın kudretinden fazlaca nasiplenerek görülmedik farklılıklara, şaşılacak hallere sahip kılınmıştı. Allah'a bağlılık, iffetlilik ve hizmet aşkı gibi nice hasletleri vardı ki, hiçbir erkek o seviyede değildi. İç âleminden gelen sesi duyunca canlandı sevinçle (ve yüksek şuurla) O'na Meryem diye isim verdim. Çünkü lehçelerinde (Allah'a hakkıyla teslim olarak) kulluk yapmaya düşkün kadın anlamına geliyordu.

۞ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۞

37.Ayet: Allah Zülcelâl tarafından kızının ve ileride doğuracağı çocuğunun korunacağı kendisine ilham yoluyla hakikat olarak açılıp anlaşılınca Allah'a bunu tamamıyla ısmarlayarak dedi ki, Rabbim tam bir teslimiyetle Meryem'i ve ileride doğacak olan çocuğunu; şeytanın kötülüğe teşvik edip yoldan çıkarmasından Sana sığındırıyor, koruman ve himayene veriyorum. Rabbi Teâlâ da güzel bir kabul edişle adanan bu yavruyu kabul edip himaye ve korumasına aldı. (Şeytan onlara hiç dokunamadı). Ümitsiz ve acı ile dolmuş olan anne; Hak tarafından bu lütuf ve ikramların gelmesiyle canlandı ve sevinçle doldu. Onu Hak Teâlâ kabul ettikten sonra lütuf ve keremiyle yetiştirdi ve böylece güzelliklerle dolu bir yetişkin oldu. Çünkü Allah'ın hayran koyucu sanatı ve eşsiz hıkmetleri nezaretinde yetişmekteydi.

۞ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا ۞

Allah Teâlâ kabul edip yetiştirmesinden sonra; Mabedindeki alîmler içerisinden Tevfik ve başarı ikram ederek Zekeriyya Peygamberi Meryem'e kefil yaptı.

Rivayet olunur ki, Meryem'i Annesi Hane; Mabede götürüp Bu adağımı alın ve hizmetinde O'na sahip olun dediğinde ne yapacaklarında farklı görüşler ortaya koydular. Meryem hem devlet başkanları olan hem de önderleri olan Değerli İnsan Imran'ın Kızı idi. Zekeriyya (a.s.) dedi ki, Buna bakıp korumaya ben uygunum. Zira halası benim eşim. Bunlar 27 alîm idiler. Kabul etmediler ve kura çekelim dediler. Bir su kenarına vararak kalemlerini suya bıraktılar. Hepsinin kalemi suyun dibine çöktü. Zekeriyya'nın (a.s.) kalemi suyun üzerinde yüzüp durdu. Böylece O'na bakmayı Zekeriyya (a.s.) üstlendi. Mabedin ön kısmında yüksekçe bir mihrapta (odada) kalıyordu. Kapısı yoktu. Sadece tavanda bir pencere vardı. Oradan erzakını verir sonra da pencereyi kilitlerdi. Bu durum uzun bir müddet devam etti. Zekeriyya (a.s.) sonra baktı ve gördü ki, durumunu kontrol için ne zaman huzuruna varsa muazzam tür ve bollukta erzak buluyor. Yazın kış meyveleri, kışın yaz meyveleri hem de Dünyada olanlara benzemiyor. Hayretle sordu: Bunlar sana nereden geliyor ey Meryem? Üstelik açık bir kapı da yok.

۞ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

Allah'ın kendisine ilham etmesiyle cevap verdi: O sadece ve sadece kullarının beslenmesini ve ihtiyaçlarını üstlenen Allah tarafından... Hiç şüphesiz kullarının yetişmelerini gözeten Allah; dilediği kimseyi dilediği kadar çok ve bol rızıklarla rızıklandırır. Hem de kul beklemediği ve gözetmediği halde sayısız ve hesapsız olarak hiç umulmayan yerlerden ona rızıklar verir.

۞ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ۞

38.Ayet: Zekeriyya (a.s.) Meryem'den bunları işitip tüm harikaları da görünce (duygu dolu o ortam) ve o esnada Hak Teâlâ'nın her an ve her durumda rahmetinin esinti ve bahşişlerinin devamlılığını gözetip bilen bir kul olarak; arkasından gelip adını ve Yüce Tevhîd davasını canlandıracak hayırlı bir vekil ve mirasçının her şeyi devam ettirmesini Rabbinden durumunu rahmetinden esinti ve hediyeler meydana gelmesi dileğiyle dua etti ve gizlice dedi: Ey Rabbim! Katından bana tertemiz, hiçbir rezilliğe ve noksanlığa bulaşmamış hoş bir çocuk ver. Nitekim Imran'ın hanımına Meryem'i verdin. Sen duaları Duyarsın ve her şeye Kadirsin. Zira umumun içindekileri Kuşatan, saklı gizli maksat ve ihtiyaçlarını Bilensin. Onların karakter ve kabiliyetlerinin dilleri ile ne dediklerinin tamamını duymaktasın. Kalplere bunları ilham eden Sensin.

۞ فَنَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى ۞

39.Ayet: Duası tam bir kararla, dürüst bir istekle ve Allah Teâlâ'nın ilminde razı olduğu bir vakitte olunca Cenabı Hak kabul buyurup meleklere bunu müjdelemelerini emretti. O; Allah'a yönelme için hazırlanmış makam olan mihrapta tam bir saygı ve huzurla dikilmiş namaz kılarken melekler; İlâhî vahyin ve buyruğun gereği olarak O'na seslendi: Ey Zekeriyya! Bil ki, senin isteğini duyup kabul eden Allah; seni ve davanı yaşatacak olan ve muradın anlamında katından adını koyduğu Yahya adında bir çocukla seni müjdeliyor.

۞ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

Bunun olmasına sebep Senin Meryem'den gördüğün üstün harikalar olunca; Sana bağışlanan Bu Oğlun da ilerde Meryem'den sebebe bağlı olmaksızın babasız olarak sırf Allah'tan buyrukla "ol" kelimesiyle Meryem'e bağışlanan ve zamanla peygamber olan İsa'yı tasdik edip O'na yardımcı olacak. İsa'nın adı da Allah tarafından Mesîh diye konmuştur. Bu tasdik şerefiyle şereflenecek olan Yahya fâniye değer vermemekte, takvada ve Allah'a bağlılıkta başlı başına zamanının efendisi olacak. Öyle ki, hayatı boyunca büyük-küçük hiçbir günaha niyyet dahi etmedi. Ve kendisini güç ve iktidar sahibi olmasına rağmen nefsi çekici olan her şeye karşı âdeta hapsedip Allah Aşkıyla zevklerden kendisini uzak tutacak. Tüm bu yüce haslet ve niteliklerle de Allah'ın emir ve hukümlerini kullarına ulaştıran ve onları Yüce huzuruna erdiren, bu görevlere uygun her işte düzgün peygamberler topluluğundan bir peygamber olacak. Zekeriyya (a.s.) meleklerden tüm bunları ve bu müjdeyi duyunca:

۞ قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۞

40.Ayet: Âdete aykırı durumda olması ve kendisinden çocuk olmasının normalde mümkin olmaması, bu sebeple çocuk olmasını uzak görmesinden dolayı ezilme ve

tam bir burukluk içerisinde Rabbine karşı üzülerek gizlice dedi ki: Şu son derece ihtiyar oluşum anına dek beni türlü nimetleriyle yetiştiren Rabbim! Şu ihtiyarlığım esnasında çocuk benden nasıl olacak? İhtiyarlık bende son safhada ve Hanımım aslında evladı olması imkânsız derecede kısır. Karakterindeki kısırlıkla beraber çocuk doğurmaktan aciz bir ihtiyar. Kırık dökük bir tarzda kendisinden uzunca şikâyet sergiledikten sonra Cebrail (a.s.) Allah'ın vahyini naklederek dedi ki: Allah'ın kudretinden böyle olayların meydana gelmesini uzak ve zor görme. O Allah âdetlere uygun hadiseleri de aynen bunun gibi sebepsiz olarak yapıyor. Hür irade Sahibi ve sonsuz güç ve iktidarın Rabbi mevcûdattan olağan ve harikulade her şeyi öncesinde hiçbir madde olmadan bir müddete ihtiyaç duymadan ve sebeplere işleri bağlamadan dilediğini yapar ve ortaya koyar. Sana gereken sebeplerden ibaret perdeleri aradan kaldırmak, araç ve aracılara takılmadan mülkünde olup biten her şeyi mülkün Sahibine nispet etmen, her şey O'nun ve istediğini yapar demendir. Çünkü öz sahiplerine göre perdeler ve sebepler, hatta Allah tarafından var olan her şey; olan şeyin ne geçmişinde olanlara ve ne de o şeyle ilgili bulunanlara dayanmaz. Allah'ın nûruyla bakan basiret sahipleri; her şeyi İlâhî varlığın tecellileri ile her şeyin yeniden yeniye meydana geldiğini görür ve bilirler. (Bilirler ki bir çocuk baba ve ananın ürünü değil; Allah'ın yeni bir tecellisi ile geçmişinden geleceğinden ayrı bir varlık.)

۞ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا

وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۞

41.Ayet: Bu sözden Zekeriyya (a.s.) gereken dersi iyice anlayıp alınca süratle ve tam bir coşku ile dedi: Ey türlü lütuf ve keremlerle beni yetiştirip yaşatan Rabbim! Kalbimin sevinç ve huzura ermesi ve şüphe içerisinde beklemekten kurtulmam için hanımımın hamileliğini bana gösterip anlatacak bir alamet ve bir işaret var et benim için. Buyurdu ki, senin alametin sana tarafımdan gelecek bir hal sebebiyle insanlarla üç gün(ve üç gece) boyunca konuşma organlarının görev yapmamasından dolayı konuşamaman olacak. Sadece baş, el vs. ile işaret yapabileceksin. Konuşmaktan tutulup kaldıktan sonra Rabbini içinden çok zikret. Ve sabah akşam ve her an O'nu tesbih eyle. O'nun tüm noksanlık, acizlik ve kötülüklerden uzak olduğunu öğren ve halka öğret.

Arif olan(yani gerçek manada bilge olan, İslâm'ın fıkhını, Kelam ilmini, tasavvufunu öğrendikten sonra Peygamber (s.a.v.) ahlakıyla ahlaklanan ve böylece Allah'ı tanıma yolunda yürüyen) kimse Bu ilâhî Kelamdan iyice anlar ki, Allah Azîmüşşan'a dua ve yakarışta bulunarak kabul görmek ve muradına ermek isteyen kulun Allah'tan gayriden kalbini boşaltıp arındırması bütün vaktini Allah'ı zikretmekle geçirmesi ve Allah'tan gayriyi zikretmemesi gerekir ki, muradına ersin, rahmet ve ikramıyla Allah'tan kabul görsün.

۞ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ۞

42.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyan kullara Imran ailesinin övgülü hallerinden anlat. Özel olarak da meleklerin; Allah'ın emri ve vahyi ile Meryem'e dedikleri anı ki, İlham yoluyla iç âleminden O'na seslendiler: Ey Meryem! Sana müjdeler olsun. Daima sevinç içinden ol. Kadınların Mabede hizmeti istenmezdi. Seni yoktan Var Eden Allah; türlü özellikler vererek ve yollar açarak insanlar içinde bu görev için seçti. Kadınlarda olan türlü maddi manevî kötülük ve pisliklerden seni arındırdı. Ve bu farklılıklarla âlemlerdeki kadınlara seni seçip tercih etti.

Hak Teâlâ O'nun bu hizmete seçilme özeliği ile kadınlık duygu ve durumlarından arındırılma özelliğini; varlığı üzerine kurulacak, gelişecek pek çok kerâmetlere ve kendisinden mucize olarak doğacak çocuğundan görünecek nice harikalara temel yaptı. Bundan sonra melekler ikinci defa; Allah'a kemaliyle yönelmesini, tam bir saygı ve küçülme ile kendisini teslim ederek kulluk yapmasını Allah'ın emriyle O'na seslendiler:

۞ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ۞

43.Ayet: Ey Allah katında kabule erip seçilen! Tam bir saygı ile Rabbine dön (her şeyden arınmış olarak kulluk yap.) Secde et; yaptığın bir şeyi hakkıyla yapman için alnını Allah'a karşı aczi, çaresizlik ve yokluğu idrak ederek ayaklar altında çiğnenen toprağa koy. Allah'ın Evini her türlü kir ve pisliklerden temiz tutman için hizmete eğilerek devam et. Böylece Allah'a ve Evine hizmete bükülmekle boy ve varlıklarını başkalarına esir olmaktan kurtaranlarla beraber gerçek hürriyyete kavuş.

۞ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۞

44.Ayet: Bu anlatılanlar yani Âdem ve Nuh'un (a.s.) peygamberliğe seçilmeleri, İbrahim ve Imran hanedanı, özellikle de Meryem, Oğlu İsa (a.s.) ve Anasının haberleri gaibin haberleri ki, Ey peygamberlerin En Kâmili! Tüm bunlar bilmediğin haberlerdi. Onları Biz sana vahiy yoluyla öğrettik. Bu tarafımızdan Sana öyle bir nimet ve ikram ki, Sen Ümmî, okuma-yazma bilmez ve tarihin hadiselerini okuyamazken Sana gerçekleri okuyup öğreterek tüm alîmleri karşında aciz koyduk.

۞ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۞

Alîmler aralarında; Meryem'e onlardan hangisi kefil olacak diye kalemlerini suya atarak kura çektiklerinde Kimliğin ve Şahsınla orada değildin. Ve yine alîmler O'nun korunması ve idaresi için tartışırken yanlarında değildin. Ama Rabbinin Nûruyla onları tamamıyla gördün, İlmiyle kavrayıp haber vererek herkesi aciz koydun. Çünkü Biz Senin Hak Nebî ve Rasûl olduğuna vahiy yoluyla bunu bir mucize ve büyük bir Alamet yaparak tasdik etmelerini sağladık.

Sırf gaibi Bilen Allah tarafından vahye ve ilhama dayalı olarak peygamberler ve evliya tarafından ortaya konan bu haberlerin inkâr olunması sadece eksik, geçici parıltı ve asılsız hayallerle kaplanmış kör akıl tarafından olur. O akıl sahibini anlayış ve kesin bilgiden daima sapıtıp mahrum eder. Yoksa, her şeyi kuşatan İlâhî ilimden üzerine kuvvet ve destek yağarak kâmil ve kuruntu ve hayallerden arınmış selim akla sahip olan kimsenin vicdanı sözlerin ve durumların sır ve gizliliklerini, işlerin hukümlerin neye işaret ettiklerini kavrar, sonra bu kimseye perdesiz ve örtüsüz olarak aşikâr olur ki, insanın nefislerinden hangi nefis bilinen bu âlemden bilinmeyen manevî âleme yükselip yüce varoluş temelleri olan İlâhî İsim ve Sıfatlara kavuşunca varlığının fâni olan Dünyalık kısmı yok olur ve böylece ona manevî tarafı ağır basar. O zaman İlâhî Yüce ilmin yardım etmesiyle bu kimseden geçmiş ve geleceğe dair gaybî olaylar duyulup görünmeye başlar. Kalbinde sır perdeleri kalkıp yüce görüş ve bilişlere erer. İçinden yüksek derslere kavuşur. Kalp gözü ile hakikatleri görmeğe başlar. Bunların bir kısmı bilinen bu âleme, bir kısmı da bilinmeyen manevî âleme dair haber ve hadiselerdir. Nitekim bu gibi hadiseleri zamanın büdelasından (halkın deli dediği Allah'ın evliyasından) görüp duymaktayız. Allah; kabzettiği ve bast eylediği (nimetini genişlettiği ve daralttığı her an) ma'rifet ve ilmen, aynen, hakkan yakîn sahibi olanların başında bereketini daim eylesin. Bakıyor ve görüyoruz ki, bu harika dolu insanlar; uzak bir memlekette olan bir hadiseyi en ince noktalarına kadar anlatıyor. Sonra olay duyulduğunda aynen duyduğumuz gibi. (Bunlar gaibten bildikleri ile bunu haber veriyorlar aksi halde) bunların kimseden varıp haber sorma, açıklama talep etme gibi bir âdetleri olmaz. Yine bakıyoruz; aramızda uzun zamanlar öncesinde geçen bir hadiseyi en ufak ayrıntısına kadar unutmadan anlatıyor. Halbuki, bizler kısa bir zaman sonra unutuyoruz. Bu ve benzeri harikalar sayılmayacak kadar var. Kimin azıcık basireti var ve kâmil bir İmana, doğru bir kesin bilgiye sahipse ve böylece Allah dostlarının keşfine, ilhamına ve peygamberlerin vahyine ve bunların hakkında bilgi ve anlayışa yol buldu ise bu gibi haber ve anlatımlar ona göre şüphe duyulacak şeyler değildir.Özellikle de peygamberlerden ve bilhassa Peygamberlerin En Kâmili ve En Üstünü Hz. Muhammed'den ne duysa; akıl ve İman sahibi olan İman eder. Ve kesin olarak bilir ki, Rahman (c.c.) Sureti üzere yaratılan keskin zekâ ve anlayış sahibi olan insan için bu manevî hal ve makam gayedir. Allah'ın nûr vermediği kimsenin nûru yoktur.(İlim, İman ve Kur'an' dan nasibi olmayan inanamaz ve inkâr eder.)

۞ إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۞

45.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyan Mü'minlere Meryem ve İsa'nın (a.s.) övgülerinden anlat. Bir vakit; iç âleminden O'na melekler seslenip şöyle dediler: Ey Seçkin ve Hayırlı Kul! Türlü lütuf ve iyiliklerle Seni üstün kılan Allah; Kendisi katından " ol" emri ile babasız olarak Senden doğacak bir çocukla seni müjdeliyor, bilesin. Bu olay; Allah'ın her şeye Kadirliğini, Senin harikalığını ve

Senin çocuğunun mucizeliğini gösterecek. O'na Allah'tan verilen isim" Mesîh" Bu isimle tanınacak. Süryanî lisanında mübarek yani hayır ve bereketi bol olan anlamındadır. Çünkü Allah Teâlâ O'nu tüm yaratılmışa iyilik ve bolluk sebebi yaptı. Halk arasında da Özel İsmi İsa olacak. İsa Arapçada yabancı kelimedir. Soy Adı ise; Meryem oğlu. Bu O'na Babası olmadığından dolayı künye oldu. O Dünyada Vecîh; saygın, meşhur ve her hacet için başvurulan. Zira halk O'nu, Peygamber olarak tanıyacak ve meşhur olacak. Din ve dünyalık ihtiyaçları için O'na varacaklar. Aynen Ahirette de öyle. Dünyada O'na saygı ile inanalar şefaat umacaklar.

۞ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ۞

46.Ayet: Elbette ümmetinden isyana düşenlere şefaat edecek(Allah izin verirse.) Zira O Allah katında yakınlığa erdirilenlerdendir. Allah'a yakın oluşunun alametlerinden olarak daha sabî iken Din ve Dünya işleri hakkında insanlarla konuşup onlara ders verecek. Olgunluk halinde de aynı tarzda hiçbir eksiklik ve çelişki olmaksızın bunu sürdürecek. Hulasa O çok necip ve yüce ırktan olmasıyla hem çocukluk ve hem de olgunluk çağında nebîlik ve rasûllük makamına uygun ve ehil olacak. Ve O bu şerefe uygun peygamberlerden bir Peygamberdir.

۞ قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ ۞

47.Ayet: Hz. Meryem bunları duyunca tam bir saygı ve çaresizliğini şikâyet ederek dedi ki: Ey beni türlü lütuf ve ikram perdeleri ile himayesine alan, bana Saliha kul şerefi vermekle kullukta kadınlara timsal (örnek) kılıp felaha Erdiren Rabbim! Bana; çocuk nasıl ve nereden olacak? Rabbim! Beni Sen biliyorsun. Bana erkek dokunmadı. Senin koyduğun tabiat kanunlarına göre çocuğun meydana gelişi erkeğin ilişkisinden sonra olur. Allah Zülcelâl; Ona şefkat gösterip derdini dindirmek üzere buyurdu:

۞ قَالَ كَذَٰلِكِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۞

Tüm varlıkların yoktan var edilişi aynen sana kimsenin dokunması olmadan çocuk olacağı gibidir. Allah; dilediği her şeyi hiçbir maddeye ve müddete muhtaç olmadan apayrı tarzda ve eşsiz biçimde var ediyor.

۞ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ۞

O Rabbin; zaten ezel ilminde mukadder olan iş ve varlıklardan neyin olacağına hükmettiğinde o şeye sadece " ol" der. O şey derhal (o anda) oluverir. Asla gecikme, koşul ve engel kaldırma sorunu gibi hiçbir mesele olmaz. Dolayısıyla Senin tertemiz bir Bakire olman da Benim emrime engel değil. Tüm bunları bilen biri olarak şaşıyor ve bu tarzda olmasını uzak görüyorsun. Asla korkma ve üzülme! Rezil kadın, kötü kadın, kusurlu kadın, suçlu kadın gibi dedikodular olduğunda Senin doğacak oğlun tüm bu suçlamaları tarafımdan kendisine verilecek özellikler

ve harikalarla Senden uzaklaştıracak ve Seni saygın kılacak. Çünkü zinâ ürünü bir çocuk o harikalara sahip olamaz. Aklı olan hiçbir kimsenin şüphesi kalmayacak.

۞ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ ۞

48.Ayet: Bu yüce harikalardan olarak Allah Teâlâ O'na yazıyı ve Dine ve devlete dair yazı ve idare işlerini öğretecek. Ayrıca manevî hakikatlerin ilimlerini ve peygambere yakışır hayat tarzını öğretecek. Hem de Mûsa'ya (a.s.) indirilen Tevrat'ı ve kendisine indirilecek olan İncil'i öğretecek.

۞ وَرَسُولًا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

49.Ayet: İncil'i öğrettikten sonra da Yahûdîlere O'nu peygamber olarak görevlendirecek. Çünkü onları hakka çağırıp Sırat-ı Müstekîme erdirecek. Hulasa O'nu; elinden doğan apaçık mucizelerle destekleyip doğruluğunu ispatlayacağız. Allah'ın kendisini Rasûl kılmasından sonra Rabbinin emri ve vahyi ile onlara diyecek: Ben size nebî ve Rasûl olduğuma dair Rabbinizden mucize ve belgeler getirdim.

۞ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ ۞

O mucize şunlardır: Ben çamurdan kuş suretinde bir nesne yapar ve ona üflerim. O hareketsiz ve duygusuz nesne hareketli, duyarlı, diğer kuşlar gibi canlı ve fevkalade uçan bir kuş olur. Allah'ın izniyle ve kudretinin gereği olarak...

۞ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ ۞

Anadan doğduğunda göz kapakları dahi açık olmayan körü gözlendiririm. Çaresi olmayan alaca hastalığını tedavi ederim. Bunlardan daha büyük bir mucize olarak eskiden ölüp yok olmuş ölülerinizi diriltirim. Tüm bunları Allah'ın izni ile ve O'nun kudretinin sınırı olmadığını ve her şeyi yapabileceğini arz ve ilan ederek yapıyorum. Bu harika hallerin olmasından sonra dahi nasıl olduğuna dair bilginiz yok. Bir de harikalar var ki, onların meydana gelişinden sonra malumatınız olur. Mesela: Evleriniz de yediğiniz yemekleri ve meyveleri ve bunlardan saklayıp tedbir için stok yaptığınızı haber verebilirim.

۞ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Bilesiniz ki, peygamberlerden her hangi birinin ortaya koyduğu harika ve anlatılan mucizeler; benim hak nebî ve rasûl olduğuma delil ve kanıtlardır. Eğer Allah'a ve O'nun peygamberler gönderip kitaplar indirdiğine inanıyorsanız.

۞ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

50.Ayet: Ve bunca net mucizelerle beraber önünüzdeki Mûsa'ya (a.s.) indirilen, geçmiş peygamberlere inen kitaplardaki her konuyu ve tüm dinleri kapsayan bütün hukümleri tasdik etmekteyim. Tüm peygamberlerin peygamber olduklarının

alamet ve belirgin özellikleri kendilerinden önce gelen peygamberleri ve inen kitapları onaylamaktır. Zira hepsinin gelişi sadece Bir Olan Allah'tandır. Ve yine size geçmiş peygamberlerin getirdiği esaslar itibariyle dîninizde haram olan bazı hukümleri helal kılmak için geldim. Her ne kadar kitapları, peygamberlere İndiren ve hukümler koyan Allah ise de bazı dinlerdeki esasları bir başkasıyla neshetmek de O'nun âdet ve kanunlarındandır. Nesih konusu Bakara Sûresinde geçti. Velhasıl ben Rabbinizden; O'nun Varlığına ve Birliğine kesin mucizeler getirdim.

۞ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞

51.Ayet: Artık bunca mucizelerden sonra Allah'ın kahrından korun ve gazabından sakının. Özellikle de bunca kesin delillerin açığa çıkmasından sonra... Ve O'nun katından getirdiğim tüm emir ve hukümlerde bana uyun. Benim ve sizlerin durumumuzu düzelten Allah; benim de sizin de Rabbimizdir. Beni sizler için göndererek ve katından türlü mucizelerle destekleyerek bana da, size de iyilik ve ikramlar yaptı. O'nu hakkıyla tanımanız için, O'na hakkıyla kulluk yapın. Ve bilin ki, İman, ibadet, ma'rifet (Allah'ı tanıma bilgileri) ve kesin bilgi yolu En Doğru Yoldur. Muradınızı kesin olarak bilmeğe, bulmağa ve kavuşmağa sizleri Bu Yol erdirecek. Dolayısıyla sizin yapmanız gereken gitmekle emredildiğiniz tarzda o yolda yürümenizdir. Allah; Kendisine sığınacağınız Sahibinizdir. O, sizleri arzu ettiğiniz hedef ve muratlarınızın en yücesine kavuşturur.

۞ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ۞

52.Ayet: İsa (a.s.) halktan kâfirliklerinde ısrar edip mucizelerden etkilenmediklerini, peygamberlik nûruyla anlayıp idrak edince onların muhabbetlerini açığa koymalarını, kimliklerini göstermelerini ve seçimlerini ne yönde yapacaklarını anlamak için; peygamberliğin gerektirdiği yumuşaklıkla dedi ki: Allah'a ve O'nun Tevhîd'inin yoluna dalâlet ve cehalet ehlini erdirmem için bana yardım edecek kimler var? O'nun ashabından Havariler; yani haver mensubu olanlar dediler ki, bizler Allah için Sana yardımcılarız. Haver: Ak ve pak olan nesneye derler. Bu seçkin insanlar; inanç ve ahlaklarında münafıklık (ayrılıkçılık) ve bölücülükten arınmış, niyyetlerinde temiz ve samimi, uyumlu, kimseler olduklarından bu niteliklere ermişlerdir. Bunlar dediler ki, Allah'ın hukümlerini yürütürken, O'nun buyruğunu tatbik ederken ihtiyaç duyduğunda gücümüz ve kuvvetimizle Sana yardım ederiz.

۞ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۞

Çünkü bizler; peygamberler Gönderen, bizlere tebliğ etmen için Sana Kitabı İndiren Allah'a Îman etmişiz. Ey halkı; Hak Teâlâ'ya çağıran O En Büyük Arz Günü (Mahşer gününde yaratılanın tamamı Yaratana ve kazançlar hesap ve mizana O Gün arz olunacak). O Gün sınırsız iktidarın ve idarenin Tek ve Gerçek Sahibi huzurunda bize şâhit ol. Senin yanında yer alan Mü'minler, durumlarımızı

düzeltmek için Rabbimizin katından getirdiğin tüm huküm ve emirleri tasdik edip teslim olduğumuza tanıklık et. Allah'a Îmanı, huküm ve emirlerini kendilerine tebliğ eden Rasûlüne yardımı kabullendikleri ve İsa'yı (a.s.) Mü'min ve müsliman olduklarına şâhit tuttukları an Rablerine kendilerini verip her şeyi de O'na mal ederek iç âlemlerinde bulunan teslimiyetle Allah'a saygı ile gizlice seslendiler:

۞ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۞

53.Ayet: Ey peygamberler gönderip kitaplar indirerek bizleri yetiştirip Geliştiren Rabbimiz! Tevhîd'inin incelikleri ile ilgili hükümleri açıklaman için indirdiğin açık, açıklayıcı ve anlaşılır Kitabına; Tevfik ve başarı vermen ve bu nimete peygamberlerinin irşâd edip erdirmeleriyle Îman ettik. Bu Îmanla beraber kendisine kitap indirilen Zata uyduk. Yolunda yüce anlayış, görüş ve buluşlara erdiren emirlerinin tamamına sarıldık. Lütuf ve rahmetinle gerçek şâhidlere, Hak Varlık sonsuzluğunda Senin Hak Varlığının Güneşinden ve O'nun sonsuz görünmelerinden gayri bir varlığa bakmayan gerçek göz ve müşahede sahipleri ile yaz bizleri.

۞ وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ۞

54.Ayet: İsa (a.s.) kâfirlere tamamen üstün geldikten sonra kâfirler O'nu öldürüp ortadan kaldırmak için türlü hileler ve planlar yaptılar ve bir suikastçı bulup ona bu işi yüklediler. Her şeyi koruyup Kollayan Allah Teâlâ da İsa'yı korumak, O'nu Sema'ya yükseltip suikastçıya İsa'ya benzerlik verip kurduğu tuzağa kendisinin düşmesi için bir plan yaptı. İsa (a.s.) Sema'ya çekildi. Kâfirler suikastçı kılavuzlarını İsa zannederek katlettiler. Planı ve pis canı boşa gitti. Mazlumlar adına zalimlerden intikam Alan Allah; Kendisine (ve Kendisinin dostuna) hile yapanlara karşı çok güçlü ve onlara daima Galiptir.

۞ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۞

55.Ayet: Yâd eyle o anı ki, İsa'nın (a.s.) haberi yokken kâfirler suikastçı belirleyip O'nu öldürmeye yöneldiklerinde bunu İsa'ya bildirmek için buyurdu: Ey İsa! Ruhum; ruhunda yüz göstermek ve böylece ruhun bedenine ağır basıp üstün gelmekle senin geçici varlığın olan bedenindeki kederinden seni arındırıp kurtarmam için seni öldüreceğim. Benim ruh âlemimin yüksek huzuruna bedensel varlığının tamamı engel olur. Fâni varlığının tüm bağ ve ilgilerinin kargaşa ve karışıklığından seni tamamen arındırdıktan ve engelleri kaldırdıktan sonra seni; yükseltip Kendime alacağım. Zira senin Benden gayri merciin ve sığınağın yok. Ve seni rezilliklerin ve seviyesizliklerin tüm pisliklerinden, özellikle de kâfirlerden seçip arındıracağım. O kâfirler; kâinatın tüm zerrelerinde devamlı aşikâr olup Görünen hakikat Güneşini yoğun pislik ve kara sis misali varlıkları ile örtmeye çalışırlar.

۞ وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۞

Makamını yükseltip Seni huzuruma çekmemden sonra; durumlarını düzeltmek için kendilerine getirdiğin her konuda sana Îman eden ve hakkıyla sana uyan Mü'minleri kıyamete kadar; kâfirlerin üstünde, makam ve rütbe bakımından onlardan yüksek ve şeref bakımından çok yüce yapacağım.

Bu İlâhî lanetin sonucu olarak Hz. İsa'yı inkâr eden Yahûdî kâfirlerinin üzerine Allah tarafından perişanlık ve miskinlik damgaları vurulmuş, Allah'ın gazabına uğramışlardır. Dünyada ve Ahirette acı azap onlarındır. İsa (a.s.) havarileri ile onları yendikten sonra asla tesadüfen de olsa kimseyi yenememişler aksine hep yenilmişler ve yurtlarından sürülmüşler. Bugüne kadar böyle oldu. Dünyanın sonuna kadar da böyle olur. (Yazarımız bu açıklamasını M. 15. yüz yıl sonlarında; yani Osmanlının güçlü olduğu dönemde yazmış ama bugün(M.2012) olsa ne der idi. Diyecek olursanız derim ki, insanlık tarihine Kur'an ayetleri ve Rahman'ın Nûruyla bakanlar şunu görürler ki, Allah ile ve O'nun peygamberleri ve halifeleriyle savaşanlar ne kadar iki yüzlü, hilebaz olsalar ve ne kadar da Dünyanın münafıklarını ve güçlü kâfirlerini arkalarına alsalar da asla Allah'la başa çıkamazlar ve hep mağlup olurlar. Kâfirliklerinden vazgeçip Allah'a dönenlere ne mutlu.)

۞ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۞

Sonra Hak Teâlâ hem İsa (a.s.) ve O'na Îman eden Mü'minlerle, O'nu kabul etmeyen kâfirlere uyarıyı ifadeyi bir tarzda yaparak buyurdu: Topyekun Ahirette dönüşünüz benden gayriye değil sırf Bana olacak ey Dünyada iken din ve itaat, Îman ve küfür konusunda ayrılık ve farklılık içinde olanlar. Bana dönmelerinizden sonra bilgim ve isteğim gereği aralarınızda ihtilaf edip tartıştığınız konularda hakemlik yapıp huküm vereceğim. Hükmünü açıklayıp buyurdu:

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۞

56.Ayet: Rasûllük ve nebîlik penceresinden doğup ortaya çıkan Allah'ın yolunu inat ve diklenme ile inkâr edip örtmeye çalışan, peygamberleri inkâr eden ve peygamberlerin getirdiği huküm, emir, öğüt, hıkmet ve ibretlerin tamamına yalan diyen ve bu iğrenç hallerinde ısrar eden kâfirlere azap edeceğim. Onları rahmetimden ve huzurumun yüksek sahasından lanetleyip uzaklaştıracağım. Dünyada azabım; türlü perişanlık, aşağılanıp küçük düşürülme, ağır vergiler altında tutulmaları, sürgüne gönderilme ve katledilme gibi işkenceler... Ahiretteki azapları ise korkunç ateşe atılıp rezil ve perişan edilmeleri, huzurdan kovulup rahmet ve kurtuluştan mahrum bırakılarak çılgın ateş içerisinde ebedî bırakılmalarıdır. Artık bu ısrarcı kâfirlere önceki dinleri ve tüm peygamberlerin (a.s.) hukümlerini geçersiz kılan İslâm'ın gelmesinden sonra da hiçbir yardım edecek yoktur. Ne kendilerine Îman ettiklerini iddia ettikleri Mûsa ve Yakub (a.s.) gibi peygamberler ve ne de Tevrat gibi İlâhî kitaplardan onlara yardım ve fayda

olmayacak. Başka bir yardımcı da bulunmayacak. Çünkü bunlar kendisinden öncekinin hükmünü ortadan kaldıran yeni peygamber ve yeni kitap yerine öncekine inanma iddiasıyla kendi keyiflerine taptılar. Gelen Hak Dinle icraatta bulunmayı terk ettiler.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۞

57.Ayet: En Sağlam Dîne ve geçmişin hukümlerinin tamamını ortadan kaldırıp kıyamete kadar geçerli olan Yüce İslâm ve Yüce Kur'an ve O'nun indirildiği Hz. Muhammed'e Îman edip Îmanlarına uygun amel ve icraatta bulunarak o'na destek veren Mü'minlere (ve her peygamber ve her İlâhî kitaba zamanında Îman edip uyan tüm hak ehline) Allah mükâfâtlarını tam ve bol bol, kat kat verecek. Çünkü onlar Rablerine Îman ettiler, O'nun peygamberine uyup emirlerine sarıldılar. Allah da onları sevdi ikramını fazla fazla yaptı. Tüm kullarına yol Gösteren Allah; Tevhîd'in hakikatlerini açıkça ortaya koyan peygamberlerine indirilen hukümlerinden çıkıp İlâhî sınırları çiğneyen kâfirleri asla sevmez. Hulasa bu kâfirleri zalimliğe cesaretle yürüten, İlâhî kurallardan çıkaran sadece kuruntu karanlıklarına batıp kaybolan akıllarıdır. Halbuki, kuruntu ve hayale dalmak sadece Hakka ve apaçık ebedî bolluk ve mutluluğa götüren yoldan sapıtıp helâk eder.

۞ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ۞

58.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İsa (a.s.) ile ilgili ve diğer anlatılanlar; bilmediğin hadiselerdi. Onları Sana Biz okuyor ve bildiriyoruz. Bunları hiçbir öğretici insan sana öğretmedi. Zira Sen okuma yazma bilmeyen bir Ümmî Peygambersin. Kimseden ders alıp yazamazsın, tarih ve olaylar hakkında bilgi edinemezsin. Yani sana okuduğumuz bu ayetler ve hıkmet dolu, ders kaynağı Bu Kur'an'la eşsiz bilgi Sahibi oldun. İnen bu ayetler ve mucizeler Senin Nebî ve Rasûl olduğunun delilleri ve belgeleridir. Bu Kur'an; geçmişin ve geleceğin ilim ve hıkmetlerini, tüm ibret dolu anlatımları, Kıyamete kadar yürürlükte kalacak sağlam hukümleri içermektedir. O'na önünden ve sonundan aslı esası olmayan hiçbir söz ilişemez. O geldi. Artık O'nun hükmünü değiştirecek veya ortadan kaldıracak bir şey olmayacak.

۞ إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

59.Ayet: Hak Teâlâ kullarını; (Yaratanlarını tanımaları bakımından) uyarıp ders vermek için buyurdu: Her ne kadar Âdem'in durumu akıllara daha uzak gelse de bilesiniz ki, İsa'nın durumu tıpkı Âdem'in durumu gibidir. O'nu topraktan îcad etti sonra " ol" dedi ve cansız kuru toprak derhal canlı; irade, istek sahibi ve türlü hislerle dopdolu bir insan oluverdi. (İsa da aynen " ol" demekle oluverdi.)

۞ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞

60.Ayet: Hulasa Bu; Sana tarafımızdan Okunan Kur'an Hak ve tüm olup bitenlere uygun, Sana Rabbinden inen, Nebî ve Rasûl olduğunu tasdik edip kanıtlayan değişmez bir mucizedir. O'nun Hak olduğunda şüphecilerden olma. Onların akılları şüphe derdine batmış ve anlayışta zayıf durumdadır.

۞ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ ۞

61.Ayet: Artık İsa (a.s.) hakkında Hıristiyanlardan her kim Seninle tartışırsa, özellikle de Allah katından indirilen Kitaptan keşfolunup alınan kesin bilgi Sana geldikten sonra; O'nun babasız olarak yaratılmasını O Kitabın açıklayıp anlatmasından sonra inatlarını sürdürürlerse onlara tartıştıkları anda de ki, ey İsa hakkında zalimlik ve taşkınlık yaparak Allah'ın oğlu iddiasında bulunanlar! Gelin çocuklarımızı ve çocuklarınızı, hanımlarımızı ve hanımlarınızı çağıralım ve:

۞ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ۞

Canlarımızı ve canlarınızı da çağırıp büyük bir toplanma makamında toplanarak yeminlerle Allah'a duada bulunup Allah'ın lanetini; Allah'a iftira eden yalancıların üzerine koyalım ve Allah yalancılara lanet edip rahmetinden onları uzaklaştırıp ebedî mahrum etsin diyelim. Allah Azîmüşşanın Şanına yakışmayan bu tür uydurma hurafeleri Allah'a isnat etme iftirasının cezasına uğramakla doğru iddiada bulunan, yalancı düzenbazdan seçilsin.

Rivayet olundu ki, yeminleşmeye çağırıldıklarında bakıp düşünelim diye gittiler ve görüş sahibi olan adamlarına; bu konuda görüşün nedir dediler. Dedi ki, Allah'a yemin ederim ki, O; Kitaplarda (Tevrat ve İncil ve Zebur'da) müjdelenen Son Peygamber. Ayrıca Peygamberiniz İsa hakkında en net olan bilgiyi ortaya koydu. Hangi toplum bir peygamberle yeminleşti ise kahra uğrayıp helâk oldular. Eğer sizler sırf Dîninizi seviyor ve İslâm'a yanaşmıyorsanız Bu Adam'a veda ederek ayrılıp gidin. Allah Rasûlü Efendimiz (a.s.) sabah erkenden; Hüseyin'i bağrına basmış ve Hasan'ın da elinden tutarak geldi. Arkasında Hz. Fatıma ve Ondan (r.a) sonra da Hz. Ali (k.v.) ve Ailesine dedi ki, Ben dua ettiğimde "âmîn" deyin. Hıristiyanları temsil eden alîmler bunu görünce; makamca en üstün ve en alîm olanları dedi ki, ey Hıristiyan topluluğu! Öyle Yüzler ve Şahsiyetler görüyorum ki, eğer Allah'tan bir dağın yerinden götürülmesini isteseler hiç şüphesiz Allah o dağı derhal alır yok eder. Sakın yeminleşmeyin kahrolursunuz. O an inadı bırakıp sakinleşmeğe mecbur oldular. Dinlerinde kalmak üzere vergi vermeyi üstlenerek ayrıldılar. İki bin elbise ve otuz tane demir zırh verdiler. Peygamber Efendimiz buyurdu ki, eğer yeminleşselerdi-Varlığım Elinde olan Allah'a yemin ederim ki- Allah bunları maymunlara ve domuzlara dönüştürecekti. Sonra memleketleri olan Necran'a vardıklarında Allah Necran vadisini ateşle dolduracaktı ve ağaçlar dahi

üzerlerindeki kuşlarla birlikte yanacak, Necran halkı tamamen kökleri kazınıp yok olacaktı.

۞ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ۞

62.63.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Vekilim olarak onlara; Adıma söyle: İsa ve Meryem (a.s.) hakkında anlatılan bu durum gerçek bir olaydır. Artık Meryem Allah'ın eşi, İsa da oğlu diyerek kâfirlikte ısrar etmeyin. İlâh; üç ayrı şahıstan ibaret, üç varlıktan müteşekkildir saçmalığını bırakın. Vahid, Ehad ve Samed Olan Allah'tan başka hiçbir ilâh yok. O'nu baba ve bebe gibi ve de eş sahibi diye hayal etmeyin. Ezel ebed Tek ve Hak Varlık, gerçekte tek Hâkim ve Âmir olup hükmü uygulanıp kulluk yapılacak Hak Ma'bud sırf O'dur. Bilesiniz ki, devamlı Var olan, Duran ve her şeyi Tutan Allah; her şeyin üstünde güç, üstünlük ve yetki Sahibidir. Tüm mevcûdatı irade ve idaresi gereği var etmesinde karar ve hıkmet Sahibidir. Eğer bunca delillerin ve kanıtların ortaya konmasından sonra hâlâ Senden dönüp gidiyorlarsa onlardan vazgeç. Yolundan ayrılandan intikam alan Allah; zayıf kulların inançlarını bozarak yeryüzünde bozgunculuk çıkaranları pekiyi bilir. Onları böylece hak yoldan; Allah'ın Doğru Yolu İslâm'dan saptırıyorlar. Allah onlara ne yapacağını da bilir.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا ۞

64.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tevhîd ve hıkmet lisanından dökülen, taklit ve gaflet kusurundan arınmış bir sözle onlara halis bir nasihat ta bulun ve de ki, ey Allah'a, peygamberlerine ve kitaplarına inanıyoruz iddiasında bulunan, kitap ehli olan Yahûdî ve Hıristiyanlar! Gelin hak ve gerçek bir sözde (Tevhîd Kelimesinde) birlik olup o söze başvuralım. O sözün hak ve hakikatli oluşu, varlığı ve kabul edilirliği bizim ve sizin aranızda tartışmasız birdir. Sadece Hak Ma'bud ve kulluk sırf Kendisine yapılacak olan Allah'a kulluk yapalım. Yarattığı hiçbir şeyi O'na ortak yapmayalım.

۞ وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۞

Allah'tan gayri kimseyi Allah'a karşı huküm sahibi görerek rabler edinmeyelim. Allah; Birliğini ilan Eden, Hak ve Tek Ma'budumuzdur. Sözünü kabul ederek üzerinde birleşirler ve itaate başlarlarsa sizler gibi Îman etmiş olurlar. Bu kabul gören Yüce Hak Sözden yüz çevirir, inat edip kafa tutarlar ve döner giderlerse; söyleyin onlara ey Mü'minler! " Şâhid olun ey inatçı inkârcılar! Allah'a Îman eden ve ehli Tevhîd olan müslimanlar bizleriz, sizler değilsiniz. Zira bizler Allah'tan gelen her şeye Îman edip tasdik ediyoruz " deyin ve susturun onları.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَاةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

65.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Haksız olduklarını açığa çıkarıp susturmak için onlara de: Sizler inat edip karşımda diklenerek Allah Dostu Dedem İbrahim

hakkında niçin tartışıyorsunuz? O Yahûdî idi, yok Hıristiyan idi diye laflar ediyordunuz. Halbuki, Yahûdîliğin Kitabı Tevrat ve Hıristiyanlığın Kitabı İncil İbrahim'den (a.s.) çok uzun zaman sonra indirildiler. Ey bu iddialarında hakka kafa tutanlar! İddianızın yalan olduğunu ve gerçeğe uymadığını bilip anlayamıyor musunuz?

۞ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ حَاجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ ۞

66.Ayet: Ah din işlerinde anlayış ve görgüsü olmayan körler şu sizler var ya ey küfür ve inatlarında ısrar eden sapık geberikler! Kitabınızda rastlamanız sebebiyle hakkında bilginiz olan Muhammed'in (a.s.) peygamber olarak geleceği, güzel ahlakı ve nitelikleri gibi konularda tartışıyorsunuz. Zira bunları okudunuz ve keyfinize göre de bozup değişiklik yaptınız. Yalan ve iftiranızdan medet umarak inat edip direniyorsunuz. Fakat hakkında bilginiz olmadığı konuda niçin tartışıyorsunuz. Zira İbrahim hakkında Kitabınızda Yahûdî veya Hıristiyan idi diye bir bilgi yok ki, onu da değiştirip kendi uydurduğunuzu yazasınız ve onunla tartışasınız.

۞ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

67.Ayet: Bilesiniz ki, davasını kıskanıp esirgeyen ve her şeyden Haberdar Olan Allah; neler bozup ne düzmeceler yaptığınızı biliyor ona göre de cezanızı verecek. Sizler cahillersiniz ve Allah'ın; kusur ve gevşekliğinize dair her şeyi bildiğini bilmiyorsunuz. İbrahim Yahûdî değildi. Çünkü Mûsa (a.s.) İbrahim'den en az bin sene sonra geldi. Hıristiyan da değildi. Zira İsa (a.s.) İbrahim'den (a.s.) en az iki bin sene sonra geldi. İbrahim ancak ve ancak Hanif (sağa sola sapmaktan, haddi aşmaktan eksiklik gösterip geri kalmaktan münezzeh, Allah'ın çizdiği hayat tarzında dosdoğru yaşayan Salih bir kul ve Hak peygamber) ve Tevhîdin gereği üzere tam bir İslâm ehli idi. Ve hiçbir zaman hiçbir konumda haktan sapan müşriklerden olmadı. Kâinatın hiçbir bucağında olup bitenleri sebeplere araçlara bağlamadı. Her şeyi her zaman Allah'ın bildi. Hiçbir şeyin kendi başına olamayacağına kesin olarak inandı. Yahûdîler Mûsa'dan sonra sağda, solda gördükleri yalan yanlış pek çok şeye saptılar. Bazen ileri gittiler ve Üzeyir Peygamber'e Allah'ın oğlu dediler. Hıristiyanlar da öyle... Bazen geri kaldılar. Hz. Muhammed'i anlayamadılar ve inkâr ettiler.

۞ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ۞

68.Ayet: Bilesiniz ki, İnsanların din bakımından İbrahim'e (a.s.) en yakın olanı ve O'nu en çok sevip isteyeni; ümmetinden O'na uyanlar, O'nun Dînini hayat tarzı olarak yaşayanlar Rabbi katından getirdiği her huküm ve emre sarılanlardır. (Örnek istiyorsanız) İşte Bu Peygamber Hz. Muhammed... O'na akrabalık bağı ile bağlı, Hanedanından doğup gelme ve O'nun hak Dîni üzere ve O'nun sınıfından... Bir de Bu Peygambere inanan, geçmiş kitapların tamamının içeriğini kapsadığı ve tüm kullara kıyamete kadar hükmedip ihtiyaçlarına cevap verdiğinden onları

yürürlükten kaldıran, Allah'ın Zatının Bir olduğunu anlatan yolu açıklayan Kur'an'ı tasdik eden Mü'minler hakkıyla O'na uymakla O'na en yakın olanlardır. Tevhîd Caddesini kullarının tamamına Gösteren Allah; tüm hal, makam ve gidişatlarında Rablerinin Cemâlini arayan Tevhîd ehli Mü'minlerin Sahibi ve Yardımcısıdır. Bundan dolayı onlara yardım eder, Din işlerinde görevlerini yürüterek üzerlerinden ağırlıklarını alır ve bu suretle Dünya lüksü ve parıltısıyla ilgili hiçbir iş onları; Rablerine yönelmekten alıkoymaz. Halbuki, Dünyalıklar; hakikî yöneliş ve huzura engellerdir.

۞ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۞

69.Ayet: Sizlere ve Dîninizin kuvvetlenerek açığa çıkmasına hasedlendikleri için kalplerine yerleşmiş olan aşırı kinlerinden ve karakterlerinin pisliğinden dolayı ehli kitaptan bir gurup istedi ki, sizleri Tevhîd Caddesinden saptırsalar, hakikatleri örtüp sizi aldatarak Îman ve şeriatın geniş yolundan ayırsalar. Bu ayet Huzeyfe, Ammar ve Muaz gibi garipleri Yahûdîliğe davet ettiklerinde indi. Halbuki, onlar bu şeytanlıkları ile sadece kendilerini sapıtırlar ve bu sebeple azap onlara kat kat verilir. (O garipler İslâm'a daha da fazla sarıldılar Allah onlardan razı olsun). Fakat bu kâfirler; şeytanlıklarının da uğradıkları cezanın da farkında değiller.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ۞

70.Ayet: Hak Teâlâ sırf nasihat için buyurdu: Ey Mûsa ve İsa'ya ve Onlara inen Tevrat ve İncil'e inandık iddiasında bulunan ehli kitap! Allah'tan indirilen O İki Kitaptaki Muhammed'in Peygamber olarak gönderileceğini size haber veren ayetleri; Allah'ın ayetlerini niçin kâfirlik yapıp inkâr ediyorsunuz? Halbuki, sizler O İki Kitaptaki tanıtım ve niteliklerini görüyor, biliyor ve sabırsızlıkla bekliyordunuz. Beklediğiniz gelince ve Peygamber olunca niçin inkâr ettiniz? Küfür ve inatla inkâr ettiniz ve bununla yetinmeyip Muhammed'le (a.s.) ilgili kısımları bozup değiştirdiniz.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

71.Ayet: Ey Allah'ın Kitabını (beyinsizlik ve çılgınlık yaparak) bozan ehli kitap! Allah tarafından indirilen apaçık hakkı; niçin kendiniz tarafından yalan ve düzmece olan, Rabbinize iftiradan ibaret uydurma laflarınızla örtüyorsunuz? Ve bile bile hakkı; kitabınızda var olan Muhammed'in peygamberliğini niçin gizliyorsunuz? Halbuki, içinizde sır olarak bunu biliyorsunuz ama azgınlık, zalimlik, taşkınlık ve hasedinizden dolayı bildiğiniz bu hakikati açığa koyamıyorsunuz.

۞ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

72.Ayet: Ehli kitaptan bir gurup son derece hasetçi, kinli, kibirli ve inatçı olduklarından müslimanları sapıklığa düşürmek için türlü hile ve aldatma yollarına baş vurdular ve beraber oturdukları arkadaşlarına hile tarzında dediler ki, kalın

kafalıların Muhammed'e indirildiğine inandıkları Kitaba onların inandığı gibi onları kandırmak için gündüzün başında Îman edin. Kendilerine uyum sağlamanızla sevinip sürura ersinler. Gün sonunda da; Muhammed'de Kitabımızda son peygamberle ilgili anlatılan nitelikleri bulamadık. Bu gibi nedenler göstererek gündüz sonunda inkâr edin, dönün. Bunu guruplar halinde tekrar tekrar yapın ola ki, O'na inananlar şüpheye düşerler, karşı çıkmanızdan sıkıntı ve çalkantılara düşerler ve umulur Îman ve İslâm'dan dönerler.

۞ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ ۞

73.Ayet: Ve o lanetliler dediler ki, asla içinizdeki Muhammed'le ilgili hakikatleri açığa vurup onları tasdik etmeyin. Sadece dîninize uyan, geçmişlerinizin ve atanlarınızın dînine uyan kardeşlerinizi tasdik edin ve dîninizde kararlı olun.

۞ قُلْ إِنَّ الْهُدَى هُدَى اللَّهِ أَنْ يُؤْتَى أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Yüksek hıkmet ve ilminden kaynaklanan, suçlama kusuru bulunmayan tarzdaki samimiyetinle; hile ve senaryolarını yok ederek onlara söyle: Bilesiniz ki, hak ve doğru yola erdiren rehberlik ve irşâd Allah'ın hidayet ve irşâdıdır. Tüm kullarına yol Gösteren Allah; inanıp hakka ermeyi kullarından dilediğine ikram eder. Dilediği kimseyi de sapıklık ve azgınlık içerisinde bırakır. (O (c.c.) kimin neye layık olduğunu çok iyi bilir). Zulüm ve taşkınlık içerisinde yüzen sizler tüm bu iğrenç programları kurup icra ettiniz. Çünkü sizden olmayan birine size verilen gibisi verildi ve Rabbiniz karşısında sizinle deliller sunarak tartışacaklar. Bunun için onların da sizler gibi Bu Peygamberi inkâr edip kâfir olmalarını istediniz öyle mi? Tüm bunlar; sizin bozuk zanlarınızın, batıl ve dayanaksız inançlarınızın ürünüdür.

۞ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

74.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, akıllarınızın sergilediği parlak fikirlere aldanmayın. Onların pis ürünle olan bozuk davranışlarla da huzur ve rahat aramayın. Çünkü bu akıllar ve bunların ürünleri ile; özellikle de kuruntu ve hayal kalabalığında Allah'ı asla tanıyamazsınız. (Allah'ı bilmemek ise sonsuz zarar kaynağıdır). Sizin bildikleriniz ve anladıklarınızın aksine Allah'ın fazlı; peygamberlik, velilik, halifesi olup Zatını temsil etme Hakka erme, yüksek ilim ve hıkmet, Kendinden (c.c.) gayriye ihtiyaç duymama gibi can zenginliği ve manevî iktidar Allah'ın elinde, dilemesi ve kudretiyledir. Hiçbir kimsenin akıl ve yardım gibi desteklerin ihtiyaç bırakmadan dilediği kuluna verir. (Muhammed Kuluna vereceğini vermiştir. Sahibi de sırf Kendisidir. Kullarına yol Gösteren Allah; fazlında ve hidayetinde sonsuz genişlik sahibidir. İlhamının ve bol vermesinin yolu sayısız ve sınırsızdır. Kullarının kabiliyet ve kapasitelerini Bilir. Ona göre her birini kabiliyetlerine göre Tevhîd kaynağına erdirir. Tüm olgunluk ve üstünlükleri kapsayan geniş rahmetini dilediği kuluna tahsis eder. Hem de kullarının karakter

ve kabiliyetlerinden bir istek, bir çekim ve gerek görme olmadığı halde onlara öyle özel lütuf ve gelirler verir ki, derinliği, genişliği ve ne halde olduğu anlaşıp ölçülemez. Allah; yarattıklarından peygamberlerine ve evliyasına pek büyük ikram ve bahşişler sahibidir. Onların varlıkları; İlâhî Birlik Denizinde tamamen yok olup Allah'tan gayrı varlıklar kalabalığında kalmayı gerektiren tüm bürgü ve perdelerden arınmışlardır.

۞ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ

وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَا يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ۞

75.Ayet: Karakterleri farklılık gösterdiğinden, kabiliyetleri birbirine zıt olduğu için ehli kitaptan öylesi var ki, kendisine güvenerek yığın yığın mal versen karakterinin temizliği ve kabiliyetinin de kusursuzluğundan; bozup değiştirmeden ve hainlik yapmadan emanet aldığı gibi aynen verir. Onlardan kimi de var ki, güvenip tek dinar hatta daha az bir şey versen karakter ve kabiliyetinin pisliğinden ve hain olduğu için; onu istediğin an sık sık ısrarla başına dikilmediğin müddetçe onu sana ödemez.

Nakledildiğine göre Yahûdîlerden Abdullah b. Selam'a Kureyş kabilesinden bir kişi birkaç yüz kilo altın ve gümüş emanet vermiş, o da istendiği anda güzelce ödemiş. (Yahûdî olan bu zat dürüst bir alîmdi. Rasûlüllahı görünce derhal tanıdı. Zira Tevrat'ta Allah'ın tarifi çok netti. Derhal Müsliman oldu (r.a.). Bir başka Kureyşli de Fenhas b. Azûra adlı Yahûdî'ye bir dinar (4 veya 5 gr. altın para) vermişti. Küfür ve şirkte ısrarlı arkadaş olmalarına rağmen; arkadaşının emanetini inkâr etti.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Onların bu haksızlıklarının sebebi; kendi dinlerinden olmayanların mallarını haksızlıkla yemeyi helal saydıklarından oluyor. Onlar diyor ki, kitap ve peygamberi olmayanların hakları konusunda Rabbimizden bize indirilen Kitapta bizlere ceza göreceğimize dair bir yol bulunmamaktadır ve onların kitabı olmadığından onlara karşı bir sorumluluğumuz olmaz. Onlar bu batıl ve dayanaksız iddiaları ile Allah'a iftira ediyor ve yalan söylüyorlar. Çünkü tarafımdan kendilerine indirilen ne Tevrat'ta ve ne de İncil'de böyle bir batıl görüş ve asılsız huküm yok. Onlar bu iftirayı hakka karşı inatlarından ve kafa tuttuklarından yapıyorlar. Ve biliyorlar ki, bunların tamamı kendilerinin kavga ve iftirasıdır. Peygamber Efendimizin: Allah'ın düşmanları olan Yahûdîlerin örf ve âdetleri gibi cahiliyye devrindeki âdet ve geleneklerin tamamı ayaklarımın altındadır. Emanetler sahiplerine verilecek. Emanetin sahibi iyi, kötü her kim olursa olsun fark etmez. (Rasûlüllah (a.s.) Efendimiz eskiden yapılan birçok halkın yararına olan hizmet ve ikramları da devam ettirmiştir.

۞ بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَاتَّقَى فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۞

76.Ayet: O fitne ve fesat ehlinin aksine haksızlık hainlik ve azgınlık yapanlara Allah'ın onlardan intikam alma ve onları cezalandırma yolu var. Hak sahibi hangi dinden ve hangi milletten olursa olsun. Ancak Yahûdîlerden veya her kimden olursa olsun Allah'a ve O'nun kullarına verdiği sözü yerine getiren ve Allah'ın gazabından korkup sözünü yerine getirmemekten korkanlar Allah katında sevimlidirler. Bilesiniz ki, Allah; emir ve hukümlere, Yaratana ve O'nun Peygamberine ters düşmekten, haksızlık ve zulümden sakınanları sever, onlardan razı olur ve ücretlerini bol bol ve fazla fazla verir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ ۞

77.Ayet: Allah'a ve Peygambere verdikleri sözleri ve Allah'ın Rasûlü geldiğinde; vallahi O'na Îman edip yardım edeceğiz diye yaptıkları ağır yeminlerini; rüşvet almak, bir mevki ye gelmek gibi az bir paraya satarak, geçici bir dünyalıkla değiştirenler için Ahirette hiçbir nasip yok. Halbuki, Ahiret; ebedîlik ve Allah'a ve O'nun rahmetine kavuşma yurdudur. Allah; İsim ve Sıfatlarına mazhar olarak, ahlakıyla ahlaklanan ve Kendisini temsil eden halifeleri ile konuştuğu gibi onlarla konuşmayacak.

وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Onlara Kıyamet günü rahmet nazarı ile bakmayacak. Dolayısıyla Allah Azîmüşşanın bir Olan Varlığının nûrlarının parıltılarından onlara yansıma olmayacak. Dünyada Îmanları olmadığından Ahiretin korkunç karanlığından onları alıp rahmete; cennet ve Cemâle götürecek ışıkları olmayacak. Dünyadayken gaybe Îmanın tahakkuku olarak Sonsuz bilinmezlik Âleminden İlâhî şimşekler çakarak inananlara ışık verecek. Hadis-i Şerifte buna işaret olunduğu gibi: Kalplerinin aynalarına nûrlar yansıyacak. (Bilinmezlik diye tercüme ettiğimiz amaiyyet ve aynı anlamda olan Sevad-ı Azam; Allah Azîmüşşan'ın Batın İsminin Makamı olan İlâhî sır ve gizliliğin hakikî gecesi olan âlem). Allah bu Hak düşmanlarını arındırmayacak, seçkin kullarına övgüde bulunup iltifat ettiğinde onlara iltifat etmeyecek. Allah'ın seçkin kulları kalplerinin aynalarını Allah'tan gayriye bakmanın pasından saf ve temiz tutular. Allah'ın tecellilerinin, Celâl ve Cemâl İsim ve Sıfatlarının görünmesiyle nûrlarının kalplerine yansıması ve bu suretle Tevhîd Yolu olan Sırat-ı Müstekîmde düzgün bulunmak için; Dünya parıltılarına sapmanın kir ve pasından korundular. Allah ta onlara bu denli ikramlarda bulundu. İşte bu nimeti inkâr eden Hak düşmanlarına acı bir azap var ki, ondan daha büyük ve daha fazla acı veren bir azap yok. Bu acı azap; Allah'a kavuşmaktan ve devamında ulaşılacak sonsuz rahmet ve nimetlerden mahrum olma ve Cehennemde ebedî kalma azabıdır. Allah'ın gazabından; Allah'a sığınırız. Herkeste ve her şeyde olan güç ve kuvvet sadece Allah iledir. (Kâfir ve Zalime; zulmü onların istemelerinden

dolayı onaylar sonra yapmalarına fırsat verir. Her şeyi yaratır ve verir. Zira burası imtihan âlemidir. Ama kötülüğün hiçbir türüne razı olmaz. İsteyene istediğini verir. Bu yüzden kötülüğün cezası onu isteyip yapana kesilir.)

۞ وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ ۞

78.Ayet: Ehli kitabın Allah'ın Peygamberine son derece kinlenip düşmanlık beslediklerinden onlardan bir gurup Tevrat'taki tarif ve tanıtımını silip oraya yazdıkları hurafe ve iftiraları üstün ve etkin kılmak için ashabın çoğunluğu olan zayıf ve güçsüzleri İslam'dan saptırmak için Allah'ın Kitabını okuyup açıklarken dillerini eğip bükerek araya hurafeler sokarlar ve onları dinlerken Kitaptan sanasınız diye çabalar dururlar. Halbuki, okudukları ne Tevrat'ın metni, ne de anlamı. Asla Allah'ın Kitabından değil. Ama onlar o uydurma hurafeye Allah katından gelen diyorlar. Halbuki, kendilerinin uydurdukları pis yaygara ve teşviklerinden ibarettir.

۞ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Uydurdukları şeye diyorlar ki, bu Allah katındandır. Halbuki, o Allah katından değil aksine pis varlıklarının cahilleri sapıklığa teşvik edici düzmeceleridir. Bu pislikleri yapmaya sebep olan şey ise onların mal ve servet sahibi olma arzuları ve boş görüşleridir. Onlar uydurdukları safsatalarını kıymetli kılmak için pis iftiralarını Allah'a nispet ediyor ve Allah'ın sözü diyorlar. Onlar bunun kendilerinden meydana gelen bir iftira olduğunu, ne yaptıklarını ve neticede işin kendilerini rezil edeceğini bildikleri halde hakka karşı kafa tutup direniyorlar.

Hıristiyanlara gelince her ne kadar bazıları Îman ve Tevhîd ehli olduklarını, peygamberleri ve kitapları tasdik ettiklerini iddia etseler de aklın kemaline erip şunu anlayamadılar: İnsan her ne kadar peygamber seçildi, kendisine kitap indirildi, büyük üstünlüklere, övgülü niteliklere ermekte seçilip özel kılındı ise de asla insanlığın ayrılmaz hallerinden ve kul olma gerek ve gerekçelerinden hiçbir an sıyrılıp çıkamadı, çıkamaz da... Nasıl olur da İlâhlık ve Rablik niteliklerine sahip olur? Elbette buna sahip olamaz. Zira kul daima kul, Rab de daima Rabdir.

İnsanlık konusunda hedef şu: Şahıslar; insanda bulunan eksiklik ve zaaflardan arınmada farklı farklıdırlar. Kimin eksik zaaflarından arınması çok olursa, onun Allah'a yakınlığı çok olur. Allah'a çok yakın olan Allah'a karşı yok olmaya gayet eğilimli ve varlığını O'nunla sürdürmeyi fazlaca arzular olur. Yoksa maneviyyata yolculuk ebedîyyen devam eder bitmez, tükenmez. Rasûl-i Zişan Efendimiz bir hadis-i kudsîde Allah Teâlâ'dan naklederek buyurdu ki, ...ancak iyi ve itaatkâr kulların bana kavuşma arzuları devam eder durur. Özetle diyoruz ki, toprağın niteliklerine bak ve rablerin Rabbinin niteliklerine bak. (Rab; Yaratan, topraktan olan kul yaratılan. Rab Hâkim, kul mahkûm...) Nasıl olur da Rabbin Sıfat ve niteliklerini kul takınmaya kalkışabilir. Hulasa İsa (a.s.) Yaratılmışlar içerisinde insanlar sınıfından bir İnsandır. Her ne kadar Allah'ın yardımı ile diğer

peygamberlerde olmayan harikalara sahip, kıymeti üstün ve mertebesi yüce bir kul ise de (Diğer peygamberlerinde birbirinden farklı mucizeler ve harikalar var). Diğerleri gibi İsa da (a.s.) bütünü ile insan olmanın gerektirdiği (yeme, içme, ihtiyaç görme, çaresiz durumlara düşme gibi) pek çok niteliklerden sıyrılıp çıkamaz. Bu hiçbir an mümkin de olmaz. (Dolayısıyla her an Yaratana muhtaç olan; bir an Yaratan ve İlâh olamaz. İnsan Rabbinin huzuruna yükseldikçe ihtiyaçtan kurtulamaz aksine daha çok muhtaç olur ve bunu daha iyi anlar). Hıristiyanlar son derece seviyesiz bir görüşleri ile O'nun birden insan olmaktan çıkıp tanrı olduğunu iddia ediyorlar ve Allah'a taptıkları gibi O'na tapıyorlar. (İlginç olan şu: Hz. İsa tertemiz yaşar, çok namaz kılar, Allah'ı bir an unutmazdı. Avrupa'da Paris, Amsterdam, Almanya'nın pek çok yerinde Hıristiyan'la komşuluk yaptım. Onların en dindar olanları dahi pis geziyor. Allah'a Büyük Tanrı dedikleri halde namaz kılmıyor ve hiçbir konuda Allah'ı tanıyamıyorlar. Çoğunluk zaten görüş ve isteklerinden başka bir şeye tapmıyorlar. Rezilliklerini elleriyle düzenledikleri İncil'e yazmışlar. Önsözünde İffet Timsali Hz. Meryem'e korkunç iftiraları yer alıyor ve diyorlar ki, Meryem; Yusuf adında biriyle gayri meşru aşk yaşarken İsa doğdu... İsa'ya bu iğrenç damga vuruluyor. Güya çileler çekerek arınıp peygamber oluyor. Sonra diyorlar: Tanrı İsa'ya Kitap indirmedi. İsa da kimseye bir söz yazdırmadı. Zira din devleti kurmaya, emir ve yasaklar koymaya gelmedi... Sadece kendisini sevenlerin günahları için yanmağa geldi. Böylece Allah'ın Kitabını da inkâr ediyorlar. İncil için ise; farklı Dört talebesinin İsa ile ilgili dergisi ve dolayısıyla içinde çelişki olması normal diyorlar. Sonra İsa biraz daha arınınca tanrı oluyor. Hem de yanmağa mahkûm edilen tanrı. Pekâla soruyorum: Yaratılmışın en şereflisi insan; yer, içer, ihtiyaç görür ve yatar. Sonra kalkar hayata kaldığı yerden devam eder ve aynı şeyleri tekrarlamaktan başka bir şey yapmazsa yeryüzündeki diğer yaratıklardan farkı nedir ki, o şerefe sahip olsun.) Ve Allah'a nispet ederek oğlu diyenler. Böyle bir sapıklıktan Allah'a sığınırız. Onlar Allah'ı layıkıyla tanıyamadılar. Kendini bilmez; Allah'ı nereden bilecek ki. Allah bütün eksikliklerden Münezzeh ve zalimlerin saçmalık ve sapıklıklarından ibaret nitelemelerinden çok uzak ve pek yücedir. Allah Teâlâ onları reddederek ve kullarını uyarıp bilgilendirmek için buyurdu:

۞ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ ۞

79.Ayet: Allah'ın; kulları arasından seçip türlü özellikler vererek Kendisini temsil edecek peygamber seçtiği, ona hukümleri ve hayat kurallarını açıklayan kitap verdiği, kullar yaşarken onların durum ve davranışlarını düzenleyecek hukümlerle hâkim kıldığı geldikleri âleme ve Ahirete döneceklerine dair hususları kayıt ve kontrol altına alan peygamberlik meselelerine haiz kıldığı bir insanın tüm bunlardan sonra insanlara Allah'tan başka beni de ilâh ve ma'bud edinin demesi asla olacak bir şey değildir. Hulasa tam bir arzu ile varlıklarını Allah'ın Varlığında yok eden, geçici varlıklarından arınıp Allah'ın Ebedîliği ile yaşayan, kendilerini

kaybederek Allah'ın Kerim ve tarifi mümkin olmayan güzelliklere Sahip Yüzüne bakmağa dalan evliyalık ve peygamberlik makamına ermişlerden böyle bir koyu kâfirlik ve sapıkça müşriklik nasıl meydana gelir. (Hz. İsa ve tüm peygamberler ve bütün Allah dostları (Evliya) Allah'a kul köle olarak yaşamayı her şeyden üstün tutarlar. O'nun için ölmeyi ise, Cennetlerden ve tüm nimetlerden ölçülmeyecek derecede yüce bilirler. Allah'ın selamı onlara olsun).

۞ وَلَٰكِن كُونُوا رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ۞

Ancak o seçkin kulların sözü; insanlara: Ey Tevhîd'in hizmetkârı olan Mü'minler! Allah'ın Kitabını daima ders yapıp kendilerinizi geliştirerek ve halka O'nu öğreterek Rabbaniler(Allah adamları), kulluk ve hizmeti sırf Allah'a yapan ihlâs sahibi kullar olun. Dîninize ve Dünyanıza dair konuları ders yapıp ders vererek O Kitaptan faydalanın. Sakının, şeytanlar olmayın yani; Allah'tan onları uzaklaştıran, Hak yoldan sapıtan ve zulme sürükleyenler olmayın.

۞ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُم بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ۞

80.Ayet: Ve bu peygamberlerinizin ve rehberlerinizin sizlere; melekleri ve peygamberleri Allah'tan başka Rabler ve ibadet olunmaya hak ve istiklal sahibi ma'budlar edinip tapmanızı asla emretmeleri mümkin değil. Peygamber olarak gönderilen bir zat zannedebiliyor musunuz ki, sizler onun irşâdıyla Îman sahibi müsliman olduktan sonra sizlere kâfirlik yapıp şirk koşmayı hiç emredebilir mi? Bunu düşünemiyor musunuz?

۞ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ

ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ ۞

81.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seninle düşmanca tartışan Ehli Kitaba şunu anlat: Vaktiyle; kullarının işlerini yürüten Allah; peygamberlerden kesin söz aldı ki, kesin olarak biliyorsunuz ki, sizlere ikramda bulunup sizlerin ve ümmetlerinizin hayatlarıyla ilgili tüm hukümleri açıklayan kitap ve bir de Allah katında beğenilen ahlaka sizleri sahip kılıp Allah'ın Birliğine erdiren hıkmet verdim. Ve yine peygamberlerinizden, sonra da onlar izinde ve onların buyruklarıyla sizlerden kesin söz aldı ki, katımdan; Rabbinizin Zatının Bir olduğu mertebesinde (insanlığın dînini ve kulluk görevini ikmal için) peygamber olarak gönderildiğinde; sizdeki emanet kitapları, peygamberlik vazifelerini ve Allah'ın İsim ve Sıfatlarının birliğine dair hizmetlerinizi tasdik eden Bu Rasûlüme inanıp O'nu tasdik edeceksiniz. Ümmetlerinize de Îman etmelerini ve bu sözü yerine getirmeleri emanetini ulaştıracaksınız. Ayrıca sadece Îman etmekle kalmayıp Tevhîd'in en yüksek mertebesinde olan görevinde O'na yardım edeceksiniz. Bu yardımı O'na muhakkak yapacaksınız çünkü; bütün dinler ve mezhepler varıp O'nda toplanacak. Çünkü

O'nun peygamberliği ile Allah'tan kitap indirilmesi ve peygamber gönderilmesi son bulacak.

۞ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى ذَٰلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۞

Allah Teâlâ kesin söz aldıktan sonra itiraf ettirmek ve sözlerini pekiştirmek için dedi ki, ey peygamberlerim! Sizler ve kendilerine emredip emanetler bıraktığınız ümmetleriniz bu ağır ahdimi, kesin ve yeminli sözümü onaylıyor musunuz? Dediler ki, duyup itaat göstererek onaylıyor, emir ve anlaşmayı kabul ediyoruz. Ya Rabbi! Aynen ümmetlerimizden de söz aldık. O halde bu şâhidliği bekleyip muhafaza edin ve onu asla unutmayın. Buyurdu ki, Ben de sizlerle beraber şâhidlerdenim ve bunu koruyup yerine getireceğinize bakıyorum.

۞ فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۞

82.Ayet: Artık bu kesin sözünden sonra kim dönüp uzaklaşırsa o sözlerini yerine getirmeyenler; bütün hak yolları kapsayan zatî Tevhîd yolundan çıkmışlardır.

۞ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ۞

83.Ayet: Allah'ın Dîninden; Tek Olan Yüce Varlığa Götüren Hak Yol İslâm'dan başka bir yol mu arıyorsunuz? Ey yoldan çıkan sapkınlar! Demek ki, onlar Allah'ın Dîninden başkasını arıyorlar öyle mi? Halbuki, göklerde ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemlerdeki bilerek görerek kulluk yapan melekler ve üstün ruhlar, maddi ve manevî her şey ve yine Yeryüzünde bulunan tüm ilim ve icraat sahipleri tam bir şuur ve hakikatle isteyerek veya taklit ve hayal ehli de istemeyerek O Allah'a boyun büker teslim olur. O'na boyun eğmemek mümkin mi? Toplanıp O'na varacaksınız, herkes ve her şey de sadece O'na dönüp varacak. Tıpkı gölgenin; sahibine teslim olduğu gibi...

۞ قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ ۞

84.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Birlik ve beraberliğin diliyle de ki, Var ve Gerçek olmakta Tek Olan, hiçbir an ve hiçbir şeye muhtaç olmayıp her şeyin Kendisine muhtaç olduğu tek dayanak ve Bir Olan Allah'a Îman ettik. Ve katından bize indirilen, Varlığını ve Birliğini açıklayan Kitabını ve tüm ayetlerine Îman edip tasdik eyledik. Ve yine katından önceki zamanda, bizden öncekilere; İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, boylara (Yakub'un oğullarına ve torunlarına) indirilen ayetlere, vahiy ve ilhamlara da Îman ettik.

۞ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۞

Rableri tarafından ilhamlara eren, Tevhîd önderleri olan Mûsa'ya ve İsa'ya ve tüm peygamberlere (a.s.) verilen Kitaplara, ayetlere ve mucizelere de Îman ettik. Şöyle ki, Îman, tasdik ve itaat etmekte Bunları asla birbirinden ayırmayız. Nasıl olur da ayırım yaparız ki, bizler; çevremizi saran tüm varlıklarda tecelli eden ve sürekli

olarak Hak Varlık olduğunu ortaya Koyan, hiçbir şeye bağlı ve bağımlı olmadığını daima ilan Eden Allah'a Îman edip O'nun Dîni ile dinlenmiş; Dîninin kurallarıyla hayat sürenler olmuşuz. Dolayısıyla hepsini O göndermiş ve bizden onlara Îman ve itaat etmemizi istemiştir. Her şeyi kuşatması ve tüm İsim ve Sıfatlarıyla tüm varlıklarda Kendisini göstermesiyle, icraatlarında hiçbir zıtlık olmamakla O Bir ve Tektir. O'na kesin bir bilgi ve şuurla Îman edip teslim olmuşuz.

۞ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

85.Ayet: Artık kim yaratılmışın En Üstünü ve En değerlisine indirilip icraata konan İslâm Dîninden başka bir hayat tarzı ararsa bilsin ki, O En büyük Arz Gününde (Her şeyin ortaya çıkarılıp Yüce Huzura sunulduğu Mahşerde) o kimsenin dîni ve hayat tarzı kabul görmeyecek. Çünkü; dinlerin koruma altına alınan ve en güçlü, en kâmili olan İslâm'dır. O; çokluğu, ilgi ve sebep bağlarını doğuran her şeyi ortadan kaldıran ve Allah'ın Kendi Birliği ve hakikati üzerine kurulup bütün dinleri ve hayat tarzlarını kaldırıp insanlığın en kâmil hayat tarzını tesis eden En Yüce İlâhî nizamdır. O gayri Müslim (Allah'ın Dîni İslâm'dan gayri din arayan) Dünyada ektiklerini biçeceği Ahiret gününde en büyük zarara uğrayanlardan olacak.

Ey Metin! (her türlü sağlamlığın Sahibi) Ey güçlü! Üzerimize kahrının inmesinden Sana sığınırız.

۞ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۞

86.Ayet: Cenabı Hak kâfir ve zalimleri azarlayıp susturmak için olmayacak ve şaşılacak şeyi anlatmak için soruyor: Tüm kullarına yol Gösteren Allah; kendilerine peygamberlerin En değerlisi geldikten sonra, O'nun hürmetine en kuvvetli belgeler, hikmet dolu ayetler ve en büyük mucizeler inip kendilerine ulaştıktan sonra Allah'ın varlığını ve birliğini Îman ile tasdik ettikten, kendilerini Allah'a erdirecek Tevhîdin yolunu açıkça gösterip anlatan O Rasûl'ün Allah'tan görevlendirilip davasında dürüst ve Hak Peygamber olduğuna şâhitlik yapmalarından ve inerek kendilerine ulaşan her şeyi açıklayıcı belge ve kanıtları görüp onaylamalarından sonra (basit çıkarlar uğruna) eski sapıklıklarına dönerek tekrar kâfir olan toplumu nasıl olur da hidayete erdirir(olacak şey mi?)

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ خَالِدِينَ فِيهَا ۞

87.88.Ayet: Dolayısıyla umum kullarına en doğru yolu Gösteren Allah; sınırlarının gereğini yapmayıp kulluktan çıkan zalimleri iflâh etmez, muratlarına da erdirmez. Dürüstlük ve hakka uygunluk yolundan sapan bu zalim eşkıyanın (uğursuzların) sapıklıkları ve zalimliklerine göre verilen ceza; Allah'ın onları lanetlemesi (rahmet ve nimetlerinin sahasından sürüp uzaklaştırması) ve azabı ile perişan etmesidir. Onlar bu lanet ve azap içerisinde ebediyyen yaşayacaklar. (Hayat denmesi zor olan bir hayat... Zira hürriyet yok, nimet yok, serinletici su ve doyurucu yemek yok.

İçecekleri, birbirinin yanarken akan kan ve irinleri, yiyecekleri de zehir ve zakkumdur. Orada bunlardan kurtuluş; burada Allah ve Rasûlüne dönüşle olur.)

۞ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

89.Ayet: Hak ettikleri bu azap ve lanet üzerine sergilen cezaları hiç hafifletilmeyecek ve ara verilmeden ve umutları da kesilmiş olarak uygulanacak. Ancak Dünyada iken içlerinden sapıp kâfir olmalarından tevbe (dönüş) yapıp Îman ederek İslâm'a sarılanlar ve durumlarını düzeltenler müstesna. Bunlar tevbelerinde samimi olular, günahlarının silinmesini Allah'tan dilerlerse bilsinler ki, bu tevbeyi başarmalarını sağlayan Allah; onların tüm suçlarını örter ve onları tertemiz eder ve rahmetiyle onların cezasından vazgeçer.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ۞

90.Ayet: Allah'a sığınırız; Îman ettikten sonra Dinden dönüp Allah'ı inkâr eden sonra pişmanlık duyup tevbe etmediği gibi kâfirliğini artırıp inat ve ısrarında devam eden kâfirlerin; Allah tarafından tevbeleri, inatlarında devam ettikleri müddetçe kabul edilmez. Bu inatçı ve dönek kâfirler Yaratılış ve karakterin uçsuz sahasında sapıklığa mahkûmdurlar. Onlar için kurtuluş umudu yoktur.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَى بِهِ ۞

91.Ayet: Ömür boyu kâfirliklerini sürdüren ve kâfir olarak da ölenlerden herhangi birinin Dünya dolusu altını kâfirliğini sildirip affedilmek için (Allah yolunda harcansın diye) fidye verse asla kabul edilmez. (Kâfirlerin öleceklerini anladıkları andaki vasiyetlerinin ve arkalarından yapılacak hayırların fayda vermeyeceği anlatılıyor. Ölen Mü'min arkasından yapılacak her türlü iyilik ona fayda verir inşa Allah.)

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۞

Bu sapıklık çölünde kahrolanlara ebedî olarak çok acı azap var. Onlara yardım edecek hiçbir kimse ve hiçbir şey olmayacak. Önceden yaptıkları iyilik, ikram, Hac, salih amel vs. hiçbirinin yardımı olmayacak. Cenabı Hak sübhaneh; Dünya dolusu fidyelerinin kabul edilmeyeceğini, aralıksız ağır bir azabı göreceklerini ve tevbelerinin kabul edilmeyeceğini kayıtlayıp kesinleştirdiğini beyandan sonra; Mü'minlere güzel ve kabule şayan sadaka ve Allah Yolunda harcamalara karşı uyarıda bulunup yüksek ve pekiştirtme tarzında seslendi:

۞ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۞

92.Ayet: Ey Îman edenler! Elinizde bulunan malların en güzel ve en değerli olanlarından Allah'ın emrine sarılarak ve rızasını isteyerek vermediğiniz müddetçe Allah katında hayır sahibi kabul edilen iyiler ve Allah'a itaatliler mertebesine asla ulaşıp eremezsiniz. Bilesiniz ki, ne verseniz, hatta verdiğiniz bir tane, bir zerre,

Allah için hoş bir söz olsa yeter ki, ezmeden, üzmeden ve başa kakmadan olan temiz bir iyilik olsun, Tüm niyyetlerinizi, durumlarınızı bilen Allah; bu yaptıklarınız da bilir ve bildiği üzere karşılığında mükâfaatlarınızı verir.

Yahûdîler dinlerinde ne haramsa; İbrahim'in (a.s.) Dîninde de aynen haram olduğunu iddia edip müslimanlara sataşarak: İbrahim'e uyduğunuzu iddia ediyorsunuz, fakat O'nun haramlarını helal sayıyordunuz, demelerine Allah Teâlâ cevap vererek buyurdu:

۞ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَاةُ

قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَاةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

93.Ayet: İnsanın vücudunun ihtiyaç duyduğu tüm gıda ve azıkları İsrail oğullarına helal idi. Çünkü eşyada asıl olan mübah olması yani Dinde haram olduğuna dair bir huküm olmadıkça haram olmamasıdır. Ancak İsrail yani Yakub; (a.s.) kendisindeki damar hastalığı ve mafsal ağrılarından dolayı Allah'tan vahiy beklemeksizin kendisi Allah rızası için adak adadı ve iyileşirse deve eti yemeyeceğine, sütünü de içmeyeceğine dair adakta bulundu. İyileşince de deve eti yemedi sütünü de içmedi. Bu huküm Tevrat inmeden önce idi. Sonra Yahûdîlerden türlü pislikler ve suçlar meydana gelince Allah Teâlâ rızıklarını daha da daralttı ve önce helal olan birçok hoş nimeti; koyu isyanları ve pislikleri yüzünden onlara haram kıldı. Eğer bunu kabul etmezler ve derlerse ki, Tevrat'ta bunlar bize haram kılınmadı aksine bizden önce haram kılındı. Bunların haram kılındığı ilk bizler değiliz, bu konuda biz onlara uyduk derlerse; Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları bağlamak ve susturmak için deki, eğer iddianızda doğru iseniz getirin Tevrat'ı ve şâhitlerin başı ucunda (huzurlarında) okuyun. Yoksa demek ki, Allah'ın Kitabında olmayan şeyi iftira ile O'na nispet ediyorsunuz.

۞ فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

94.Ayet: Bu açık belgenin ortaya çıkmasından sonra kim Allah'a yalanı nispet ediyorsa bilin ki, bu inat ve isyana batmış olan bu iftiracılar; Tevhîd'in yollarından çıkmış, Îman halkasına girmeye yanaşmayan zalimlerdir.

۞ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

95.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara temiz ve doğru bir nasihat vermen için de ki, olmuş ve olacak her şeyi Bilen Allah; İbrahim'in Dîninde bunlar haram değildi açıklamasında doğru söylemektedir. İddianızın aksine bunların ilk haram kılındığı toplum sizlersiniz. Eğer bunların size de helal kılınmasını istiyorsanız İbrahim'in Dînine yani yaratılmışın En Kıymetlisi Muhammed'in Dîni olan İslâm'a uyun. Çünkü İbrahim tüm pisliklerden, rezilliklerden ve Allah'tan gayriden arınmış olan Hanif (Doğru ve Dürüst) bir Peygamberdir. O pislik ve rezillikler tüm darlık ve sıkıntıların sebebidir. (Allah; sizi bu yüzden cezalandırdı). O (a.s.) asla

müşriklerden ve sizin gibi kâfirlerden değildi. Zira O çok temiz hâl, asil bir karakter Sahibi idi. Kullukta sağa ve sola yani asla ileri geri yanlışlığa düşmedi, sâdık kulluğa ve sâdık kullara timsal (Aşikâr büyük örnek) oldu. Bunun için Rabbi O'na "Hanif" dedi.

İbrahim (a.s.) Tevhîd yolunda pek doğru ve düzgün yürüyünce ehli Tevhîd'in Ma'bedini tesis etmeyi O'na lütuf ve ikram etti ve bunu beyan ile buyurdu:

۞ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۞

96.97.Ayet: Allah Azıîmüşşan'a ibadet olunmak ve kulların O'na yönelmeleri için yapılan ilk Allah Evi şüphesiz Mekke'de bulunan Ka'be'dir. (İbrahim (a.s.), Âdem'in (a.s.) yaptığı Bu Mübarek evin kumlarla örtülü temelini Allah'ın yardımıyla bulup o temel üzerine Ka'be'yi ikinci kez yaptı). İbrahim'in yaptığı dahi Kudüs'ten uzun seneler önce idi. (Bu yüzden bilinmeli ki, İslâm'ın ilk ve Son Kıblesi; Ka'be'dir. Hiç şüphesiz Kudüs te Allah'ın evidir.) Ka'be'ye çevresiyle birlikte Mescid-i Haram da denir. Allah şerefini ziyade etsin. O Yüce Ev; âlemlere, bütün halka, Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine İman etmeleri için rehber ve orada bulunan ve misafir olarak varanlara çok hayırlı, bereketli ve pek yararlı kılındı. Orada; Allah'ın Varlığına, Birliğine ve pek çok önemli hadiselere deliller, şâhit ve tanıklar var. Ayrıca her şeyi açıkça anlatan mucizeler var. Makam-ı İbrahim (a.s.) onlardan biridir. O mucize İbrahim'in Allah'a teslimiyet ve rıza ile duruşunun göstergesidir. (İbrahim Allah'ın ikramıyla taşı asansör olarak kullandı. Taşı duvara koymak için kucağına alır, bu mucize taşa biner ve Bismillâhirrahmânirrahıîm der taş yükselir. Elindekini duvara koyunca yine besmele ile aşağı inerdi. İkinci mucizesi yalın ayağının izinin taşa çıkması idi.) Kim Oraya Îman ve İslâm'ın kemaliyle ve kendisini Rabbine ısmarlamış olarak girerse dostlukla nitelenmekle benliğin vesvesesinden, başkalığın dürtüklemesinden, tüm şer ve zararlardan güvende olur.

۞ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۞

Allah'ın Tevhîd kaynağına ulaşıp ebedî hayat suyuna kanmağa, O'na kul olmak ve O'nun Birliğini ilan etmek makamında liyakati ortaya koymağa ermeleri için ma'rifet ve kesin bilgi sahibi olmağa karakterli olarak yaratılan insanlara; Evini yani Ka'be'yi Hac ve ziyaret yapmak suretiyle tavaf etmelerini farz kıldı. Allah'ın Olan Evi Ka'be; Allah'a halife ve dost olmanın şeref ve şan nişânesi değerli elbiseyi giymeye layık olan İbrahim'in kalbinin örneği olarak tesis edilmiştir. Ey sonradan olma âleminin uçsuz çöllerinde şaşırıp kendilerini kaybeden sizden kim O göreve muktedir olursa Ona doğru yürüsün. Yani arzu ve istekleri öldürmek suretiyle kendisini öldürsün, Allah'a göçmek suretiyle ve tüm işlerini O'na ısmarlayarak imkân ve varlık sahasını terk etsin. O derece ki, kimliğini Allah Teâlâ'nın Kimliğinde yok eylesin. Tıpkı Rahman'ın Dostu; haşmetli İbrahim'in (a.s.) yaptığı gibi. (O (a.s.) her şeyden arınarak kalbini Allah'ın aynası ve evi yaptı. Âdeta o

kalbin ürünü oldu Ka'be). Dolayısıyla Hac yapmağa imkân bulan Ka'be'yi ziyaret edip etrafında tavaf etsin. Ka'be; hakikat âleminde kâmil insanın kalbidir. Dolayısıyla İbrahim misali Rabbinden dostluk ve halifelik nişanı taşıyan yüce giysiyi giydirmesi umuduyla Hac yapsın.

Ey Rabbimiz! Bizlere katından bir rahmet (İhtiyaçları karşılama ve sonsuz gelir kaynağı ver. Bizlere iş ve görev olarak Tevhîd'inin hayat ve nimet kaynağına erdiren en doğru olanını ikram eyle. Kim imkân sahibi olduğu halde inat ve inkâr ederek Hac yapmazsa Bilsin ki, Allah; yaratıp vücuda getirdiği hiçbir varlığa muhtaç değil, sınırsız zenginliğin ve sonsuz varlığın Sahibi O'dur. Âlemleri ve tüm varlıkların ibadetlerini Kendisi için önemsemez. (Emir ve yasaklarını gözetmeleri kulların yararınadır). Kullarını var edip onlara görevler verdi ki, kulluk makamının hakikatine ersinler ve onda karar kılarak halifelik makamına ererek Rablerini temsil etsinler ve böylece tecelli ederek kullarını açığa koymasının sırları anlaşılsın.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ۞

98.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İslâm'ın Şiarını (Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren delillerini ve kulluğu öğreten hukümlerini) inkâr edenlere de ki, ey Allah'ın Birliğine inandıklarını iddia eden ehli kitap! Allah'ın; tarafından görevlendirdiği ve Zatının Birliğini ifade eden İman ve İslâm'ı getiren Rasûlüne indirdiği ve Tevhîd'ini gösteren ayetlerini niçin inkâr edersiniz. Onlar öyle ayetler ki, Allah Rasûlü âlemlere rahmet, bütün yaratılmışa peygamber olsun diye O'na (s.a.v.) indirildi. Ey kafa tutan kâfirler! Başlarınıza inecek olan Allah'ın kahrından gazabından niçin korkmuyor bunları yapıyorsunuz? Bilesiniz ki, Her şeyi Bilen ve Yakın Olan Allah; tüm hakikatleri bozup hurafeler yazdığınızı, hakka diklenip kafa tutmanızı biliyor.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

99.Ayet: Allah'tan indirilen kitaplara ve peygamberlere uyduklarını iddia eden ehli kitaba de: Allah'ın kullarını; Allah'ın Hak Yolu olan İslâm Dîninden niçin sapıtıp uzaklaştırıyorsunuz? Halbuki, O Yol; Allah'ın sonsuzluğunun huzur ve esenliğine erdiren dosdoğru yoldur. O Yüce Yolda kusur ve eğrilikler arayarak Allah'a Îman edip tüm varlığıyla teslim olanları yoldan çıkarıyorsunuz. Daima müslimanların inançlarını zaafa uğratmak, Dînî konularda onları sarsmak için yanlış te'vil ve tefsirlerle İslâm'a kusur, yanlış ve eğrilikler sokmağa çalışıyorsunuz. Her zaman bu tür sapıklar ve saptırıcıları görmek mümkindir. Halbuki, ey ehli kitap (ey Hıristiyan ve Yahûdî şeytanları) sizlere Allah'tan inen kitapları incelerken; İslâm'ın geleceğini, kıymetinin ve değerinin yüksekliğini, Bu Dîne Mazhar olan Peygamberin Yüceliğini bilip tanıyordunuz. Buna rağmen Kitaplarınızda tahrifatlar yaparak O'na karşı inkârınızı sürdürüyorsunuz. Ama Allah'ın gazap ve intikamının bir gün başınıza geleceğini unutmayın. Zira bütün saklı ve gizli olan her şeyi Bilen Allah; hakikatleri

örtmek, bozup keyfinizce yazmak gibi yaptığınız iğrençliklerden asla habersiz değildir. Tüm bu açıklamalarından sonra Allah Zülcelâl; Mü'minleri yoldan çıkarmaya yönelen ve uğraşan kâfirleri kötüleyip yermekte fazlaca açıklamalarda bulununca, Mü'minleri onlara karışıp kaynaşmaktan ve kardeşlermiş gibi davranmaktan uyardı. Zira bu uyarı; nasihat kabul etmek hususunda kalplere fazlaca işleyecektir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ۞

100.Ayet: Ey Îmanla şereflenmeye muvaffak kılınan Mü'minler! Mü'min olmanızın gereği olarak; kâfirlere karışıp kaynaşmaktan, onlarla kardeşçe yaşamaktan, onlara karşı sevgi ve samimiyet iddiasında bulunmaktan kaçınmanız lazımdır. Eğer sizler ehli kitaptan herhangi bir guruba saygı ile bağlanırsanız Îman ve Tevhîd'e ermenizden sonra cahiliye devrindeki gibi sizleri tekrar Dîninizden koparark kâfirler olarak döndürür şirk ve küfrün içine sokarlar.

Rivayet olunuyor ki, bu ayeti celîle Medineli müsliman olan Evs ve Hazrec kabileleri hakkında indi. Bunlar önceden düşmanlarken İslâm sayesinde kardeş olmuşlardı. Bir araya toplanmışlar konuşup şiirler okuyorlardı. Bunlara; Yahûdîlerden Şas b. Kays uğradı. Bunların kardeşçe kaynaşmasından kinle dolup rahatsız oldu. Derhal Bu Yahûdî; bir genci çağırdı ve ona dedi ki, git onların aralarında otur, sonra da Medine'de bir yer olan Büas'da geçen kavgalarını hikaye et ve birbirleri aleyhinde söylenegelen şiirler oku diye o gence emretti. Orada Evs üstün gelmişti. O fitne ehli genç görevi yaptı. Müslimanlar atışmaya başladılar. Sonra karşılıklı öğündüler ve düşmanlıkları canlandı. Daha sonra adamlarına silaha sarılın çağrıları yapıldı ve karşılıklı büyük kalabalık toplandı. Derhal Rasûlüllah ve arkadaşları oraya yönelip vardılar. Efendiler Efendisi dedi ki, Ben aranızda ola ola, Allah; sizlere İslâm'ı ikram edip bütün düşmanlıkları ortadan kaldıran İman ve Tevhîd'i ile sizleri şereflendirdikten sonra cehalet ve küfür döneminin fitnesini mi davet ediyorsunuz? Bilesiniz ki, bu; Şeytanın sizleri kışkırtmasıdır. Ve düşmanlarınız tarafından bir oyun ve hiledir. Derhal silahları attılar, Allah'tan arındırılıp bağışlanmak dilediler. Kucaklaşıp muhabbetleştiler. Sonra da Rasûlüllah'la beraber oradan ayrıldılar. Bu yüzden onlara dendi:

۞ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَى عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

101.Ayet: Ey Vahid, Ehad, Ferd ve Samed Olan Allah'a Îman eden Mü'minler! Üzerlerinize Allah'ın Varlığını, Birliğini ve birleştiriciliğini gösteren ayetler okunduğu, sizlerin işlerini görmek ve icra etmek için Mevlâ tarafından size Gönderilen Yüce Rasûl aranızda olduğu halde nasıl kâfirler olmak istersiniz? Sizden kim Allah'a ve Katından Zatının Tevhîd'ini öğretip irşâd etmek için gönderilen Peygamberine sarılırsa; muhakkak o kimse İlâhî Birliğin sonsuz safasına ve sınırsız mutluluğuna erer.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۞

102.103.Ayet: Ey Îman edenler! Takva ve Allah'ın yasaklarından ve haramlarından korunmanız; Hakkı görüp anlamanıza vesile olan Îmanınızın muhafazasında işlerinizin en büyüğüdür. Allah'tan layıkıyla korunun. Takvanız; riyaya, bid'atlara, batıl görüşlere eğilmekten ve ilgi duymaktan arı-beri olsun. Bu ahlaksızlıklar kulu dinden sapmaya ve münafıklığa götürür. Ey Mü'minler! Ancak ve ancak Müslimanlar olarak ölün ve bu dünyadan Îman ve İslâm'la çıkın. Tevhîd ve Îmanın ipine sarılarak ve basit çıkar hesaplarından, taklitçilik yularlarından kurtulmuş olarak... Kendi varlık ve benliklerinizin gereklerini aranızdan kaldırarak Allah'ın Öz Varlığının Ezelinden, İsim ve Sıfatlarının Ebedîne alıp götürecek olan tutunup kurtulmanız için uzatılmış ipine topluca sarılın. Öyle ki, aralarınızda ayrılık gayrilik kuruntu ve zan kalmasın. Varlıklarınız tamamen geçici arzu ve zevklerinden kurtulup ezeli ve ebedî hayata ulaşsın. Asılsız ve geçici benliklerinize dayalı olan kuruntu ve zanların doğurduğu dertler sebebiyle; Hakka layık olmaktan, gerçek birlik ve beraberlikten ayrılmayın.

۞ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا ۞

İlâhî Birliğe ve gerçek beraberliğe ermenizden sonra; ey gölge ve yansımalardan ibaret olanlar! Fazl u ikram dolu Varlığıyla; varlığınızda tecelli eden Allah'ın karşılık ve çıkar istemeden verdiği üzerinizde bulunan nimetini zikredip düşünün. Özellikle de bir vakitte ikramını... O vakit yokluk karanlığında bırakılıp uzak kalmıştınız. Sonradan olan âlemin karanlık ve kargaşa dolu uçsuz alanında eş dost çoluk ve çocuk bağları gereği birbirinize destek vererek İlâhî İsimler ve Sıfatlar arasında meydana gelen ince münasebetler içerisindeyken Cemâl ve rahmetiyle kalpleriniz arasında tecelli eyledi de unutma ve gaflet dalgınlığından, fâni varlık uykusundan uyanmanızdan sonra Rabbinizin nimetiyle kardeşler oldunuz. Bu nimet Hakka ermeye ve gerçek bir olgunluğu istemenize; Allah'ın sizleri başarılı ve güçlü kılmasıdır. Bu öyle bir kardeşlik ki, düşmanlık ve kavgaya sebep olacak her türlü kalabalık ve kargaşanın olmadığı İlâhî Birliğin sonsuz âleminde bir ve beraber olmaktır.

۞ وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞

Sizler imkân çerçevesinde; fâni âlemin azgınlığında, ateşle dolu çukur bir vadi kıyısında bulunuyordunuz. Dolayısıyla oraya düşmeye yüz tutmuştunuz. Bilesiniz ki, o korkunç çukur; Hak Teâlâ'nın mutlak Varlığının safa ve rahmet uçsuzluğunun zıddı olan yokluk vadisi ve fâni âlemler çukurudur. Her türlü perişanlık ve uzaklık ateşleri ile doludur. Akl-ı külden ayrılıp gelen cüz'î aklı size ikram edip vermesi sebebiyle o korkunç çukurdan kurtardı. Zira aklınızın bağlı bulunduğu akl-ı kül daima Rabbine döner ve O'na yönelir. Böylece daima sizlere Zatının Tevhîd'inin yolunu gösteren Allah; Varlığına irşâd edecek olan ayetlerini, İsim ve Sıfatlarının

eserlerini açıklayıp öğretiyor ki, o ateş çukurundan kurtulup Kendi Zatına ve sonsuz rahmetine aşikâr olarak eresiniz.

۞ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

104.Ayet: İmana başarılı kılınıp Tevhîd'e erme ve İlâhî bilgi olan ma'rifete ulaşma yollarına dair uyarıda bulunduktan sonra Hak (c.c.) buyurdu: İnsanları irşâd edip olgunlaştırmak için sizden bu göreve bağlı bir sınıf olsun. İnsanları daima hayra yani halis Îman ve Tevhîd'e, Allah'tan gayriye bağ ve ilgileri ortadan kaldırıp şirki yok etmeğe davet etsinler. İman ve İslâm'da bilinip sevilen İlâhî emirleri aynen emredip icra etsinler. Allah'a ve rahmetine ulaşmağa engel olan, Tevhîdde çirkin olup İslâm'ın kabul etmediği bilumum yasak ve haramlardan da halkı uzaklaştırsınlar. Bu şerefli görevi yapan seçkin insanlar; Hakka eren ve erdirenlerdir. Hidayet öncüleri olan mehdilerdir. Bunlar Allah katında en büyük sevaba ve en yüksek dereceye erişmişlerdir. O makam hakikî birlik ve rıza (Allah'ı beğenerek O'nun beğenisine erme) makamıdır.

۞ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۞

105.Ayet: Ey hakikî birlik makamına eren Muhammedî Mü'minler! Kendilerine net açıklayıcılar ve büyük mucizeler geldikten sonra ayrılığa düşüp parçalananlar gibi olmayın. Halbuki, o mucizeler ve açık belgeler tam bir ittifakı ve hakikî birliği gösteriyordu. Akıllarını başlarına alıp Hak Varlığın birliğine ve birleştiriciliğine rağmen birliği kavrayamadılar.

۞ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

Rahmetten uzaklaştırılan, perişanlık ve mahrumiyet sahralarında helâk olan bu eşkıya var ya Allah'ın rahmetinden uzak olan Cehennemde, lanet ve perişanlık sahası olan çılgın ateşte fâni âlemdeki azgınlığın ürünü sonsuz ateşte onlara büyük azap vardır.

۞ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۞

106.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat. O Kıyamet Günü bir kısım yüzler; İlâhî Cemâl'in Ebedîliğinden hoş bir kabul ile nûr alarak nûrlanıp aydınlanacak. Bir takım yüzler de; fâni âlemi ebedî bilmeleri ve oraya çakılıp kalmaları sebebiyle Cehennemin karanlığının ve içlerindeki küfür, suç ve nûrsuzluğun yansımasıyla kapkara olacak. Yüzleri kara olanlara, özlerinden ve gözlerinden kimliklerinin yoğunluğu ve benliklerinin perdeleri kalkmayan, putperestliğin kir ve pisliğinden Allah'tan gayri varlıkların çokluğunun pasından kalplerinin aynalarının berraklığa eremeyip üstün niteliklere ulaşamayanlara; sizler Îman ettikten sonra kâfir mi oldunuz? Fâni âlemin çöllerinde boğularak Haktan yüz çevirip İlâhî Varlığa dönmekten vazgeçtiniz öyle mi?

۞ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

Umum bulanıklık ve sıkıntılardan münezzeh ve arı olan Tevhîd'in safa ve huzurunu ve hak Varlığın rahmet ve sonsuz nimet kaynağı olan nûrunu koyu pislikten ibaret varlığınızla örtmeniz, batıl görüşleriniz ve asılsız hayallerinizle Hak ve hakikatleri inkâr edip örtmeniz sebebiyle korkunç Cehennem azabını tadınız.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

107.Ayet: Yüzleri ak olanlara, Allah'tan gayriye ilgi duymak kir ve pasından, fâni varlıklara bağlanma sis ve perdelerinden arınan, varlıkları Hak Teâlâ'nın Varlığında yok olan, sonsuz karar ve kalıcılık âlemine; İlâhî huzura engel olan tüm perdelerin aradan kalkıp gözleri Rablerinin Yüzüne erenler ise; her şeyi kuşatan İlâhî rahmete dalmışlar, Sonsuz Varlığın uçsuz nimet denizinde bir daha çıkmamak üzere yüzerler. Onlar orada ebedî olarak kalacaklar. Allah'ın dediği olur. Herkes ve her şeydeki güç ve kuvvet ilim ve sanat sadece Allah ile ve O'nun istediği kadardır.

۞ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ۞

108.Ayet: Allah'ın dostlarına yapılan bu müjdeler ve düşmanlarına yapılan bu tehditler; Allah'ın kudretinin tamlığını, Tek İlâh ve Bir Rab olduğunu gösteren alâmet ve belgelerdir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana en üstün mertebeyi vermek, sayısız lütuflarda bulunmak için onları hak ve gerçek olarak okuyoruz. Bu ayetlerle anlatılanların gerçek olduğunda asla şüphe yok. Kendisine dönülen Kıyamet gününde zalim kullardan intikam alacak olan Allah; kullarına, âlemlere ve âlemlerdeki varlıklara zulmetmeyi asla istemez. Ancak Dünyada buyruk dinlemeyen ve kendilerine merhamet etmeyen zalimlere (iyiyi kötüden, haklıyı haksızdan, Mü'mini, kâfirden adaletinin gereği seçecek ve) Dünyada yaptıklarının karşılığını verecek. Yapılan iyilik ve itaat ise iyi bir karşılık. Yapılan kötülük ve zulümse kötü karşılık. Kim zerre ağırlığınca iyilik yaparsa onu görecek. Kim de zerre ağırlığınca şer yaparsa onu görecek. Bilesiniz ki, Allah tarafından zulüm ve haksızlık asla umulmaz.

۞ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞

109.Ayet: Nasıl aksi düşünülebilir ki, gökler ve ötesinde bulunan ruhlar ve bilinmez âlemleri ve içindekiler, bilinen ve görünen şu yeryüzü, içinde ve üzerinde bulunan şahıslar, canlı cansız her şey İlâhî İsimleri ve Sıfatları taşıyan tüm eserler; her şeyi kuşatan yüce Arşın üzerinde adaletini sergileyen, her yerde olduğu gibi orada da egemenliğini açığa koyan Allah'ındır. Ve varlıklarla ilgili tüm işler ve her şey Allah'a dönecektir. Kıyamet gününde dönüş hiçbir sebep ve vasıtaya değil (yani çocuk anasına, fert toplumuna, üye önderine değil) sadece Allah'a olacak. (Bütün yaratılmışın hesabı görülmek üzere O Tek Hâkim olan Allah'ın mahkemesi; En

Büyük Mahkeme kurulacak. Sonra ne olacağını Kur'an anlatıyor iyi dinle.) Hakikatte Fail O'dur. Yetki Sahibi de O. Hak Varlık ta sırf O.

۞ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۞

110.Ayet: Sizler ey Tevhîd karakteri üzere yaratılan Muhammedîler; Rabbiniz olan Allah'ın ilminde ifrat ve tefrit arasında dengeli, Tevhîd Yolu üzerinde düzgün bulunan ve insanlık topluluğunun en hayırlıları ve üstünlerisiniz. İnsanların noksanlarını kâmil yapmak, eksiklerini de tamamlamanız için takdir olunup bu âleme çıkarıldınız. Tevhîd yolunda yürürken güzel görülen ve Dince belirlenip bilinen İlâhî emirleri emredip icra edersiniz, haram olan ve çirkin görülenlerden de insanları azarlar ve uzak tutarsınız. Bu emir ve yasaklama varlığınız çerçevesinde Allah'a tam bir şuur ve bilgi ile Îman etmenizden dolayı tarafınızdan ortaya konmaktadır. Allah; kâinatın varlıklarının ve tüm zerrelerinin çatılarına (üzerlerine) adalet ve dengeyi ortaya koyan Tek Hâkimdir. Zulme yer vermeyip adaleti tesis ile olan en sağlam idare Allah'ın pek sağlam yolu, bozulmaz tarzıdır.

۞ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ۞

Eğer ehli kitap topyekûn sizin hayat tarzınızı kabul edip Dîninize girselerdi onlar için çok hayırlı olurdu. Bu Îmanları onları ifrat ve tefrit (taşkınlık ve becerisizlik) sıkıntı ve tehlikesinden kurtarır, onları; Allah'ın Birliğine erdiren Sırat-ı Müstekîm'e erdirirdi. Her ne kadar onlardan; Tevhîd ve Îmanın güçlü himayesine girip kurtulan az sayıda Mü'minler varsa da lakin onların çoğu; Allah'ın hukümlerinin ve hıkmetlerinin gereği olan emir ve sınırlarından çıkan zalimlerdir.

۞ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى وَإِن يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ۞

111.Ayet: Ey Ehli Tevhîd olanlar! Ehli kitabın Dinden çıkışlarına isyanlarına aldırmayın. Onlar bu yaptıkları ile büyük bir zarar veremezler. Sadece dillerinden dökülen pislikler ve sataşmalar olur ki, (ona da sabredin). İşi düşmanlıkta ileri bir noktaya götürerek size savaş açarlarsa yenilmeleri ile arkalarını dönüp mecburen kaçacaklar. Sonra da kimseden yardım göremezler, tekrar dönüp gelmeyi de düşünmezler. Ama Allah (İman ve İslâm'da kararlılık gösterdiğiniz müddetçe) onlara karşı da üstün ve üstün getiren yardımı ile size yardım edecektir. Böylece onları bozar dağıtır ve perişan eder.

۞ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ

وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ۞

112.Ayet: Her nerede olurlarsa olsunlar üzerlerine miskinlik, küçülme, horlanma damgaları vurulu. (Huzur ve şerefle yaşayamazlar). Ancak Allah'tan inen bir ipe tutunmaları ile bu iğrenç damgadan kurtulabilirler. O ip Allah'ın Dîni İslâm'dır. Ya da gerçek Îman sahibi insanlardan uzatılan ipe tutunarak kurtulurlar ki, bu şu

demektir: Güçlü Mü'minlerle şartları kabul ederek anlaşmaya bağlanmalarıdır, onlarla bir ve beraber olmalarıdır. Bunlar (bunu yapmadılar, Hz. Muhammed'i a.s. tasdikten vazgeçtiler). Yaratılmışın En Hayırlısı Hz. Muhammed'le anlaşmayı ve O'nun arz ettiği şartları tasdikten dönünce Allah'tan gelen; kahrının gereği bir gazaba uğradılar. Bu sefer başlarından atmaları mümkin olmayan bir perişanlık bu aşırı bozuk karakterleri yüzünden üzerlerine çöktü. Artık kalıcı perişanlık ve rezilliklerinden kurtulmaları, şan ve şerefe ermeleri umulmaz.

۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۞

Onlara vurulan bu kahır damgası; güçlü ve ihtişamlı zamanlarında Allah'ın ayetleriyle dalga geçerek Allah katından inmesine bakmadan onları inkâr etmeleri, Dinde böyle bir şeye izin olmadığı ve kendilerinin haklı bir gerekçeleri bulunmadığı halde peygamberleri şehid etmeleri sebebiyle olmuştur. Bu iğrenç küfür ve cinayetleri ise sürekli isyan ederek emir ve hukümleri çiğneye devam etmeleri, Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etmeyerek İlâhî hukümleri icra etmeyi üslenip yürürlüğe koyanları ortadan kaldırmaya çalışmaları neticesinde azgınlıkları sebebiyle olmuştur. (Tüm bunların sonunda Allah'ın kahır ve gazabı onları hor ve rezil toplum haline getirmiştir).

۞ لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ۞

113.Ayet: Bununla beraber inkâr ve azgınlıktan geri adım atmayan ehli kitap hep aynı seviyede değiller. Onlardan bir sınıf var ki, Allah'ın adalet caddesinde Îman ve dürüstlükle dimdik dururlar. Allah'ın hidayet ve Tevhîd'ini gösteren ayetlerini gece boyunca okur ders yaparlar. Allah'ı hesapsız değer verip aşırı sevgilerinden dolayı namaz kılarlarken secdede çokça dururlar. Alınlarını toprağa koyarak Allah'ın Üstünlüğünü ve büyüklüğünü, kendilerinin aczi ile perişan muhtaçlar olduklarını bilerek Allah'tan korkarlar ama rahmetinin genişliğinden nasip dilerler ve aşk ile hep O'nu arzularlar.

۞ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

114.Ayet: Evet; çünkü bu değerli kullar Allah'ın Varlığına ve Birliğine hakkıyla inanan Mü'minlerdir. Ahirete de inanırlar ve bilirler ki, O Gün muhakkak gelecek (herkes ne ekerse onu biçecek). Bu şanlı insanlar; kâmil Îman ve salih amelle kalmazlar, Allah'ın; Dinde belli olan emirlerini halka emreder ve Dînin kabul etmediği yasaklardan halkı uzak tutmaya çalışırlar. Hak Dost ile aralarında bulunan sırları keşfedip Cemâlini görmeğe engel olan perdeleri, belirli varlıklardan ibaret örtüleri kaldırmak için kalabalık, kargaşa, ilgi ve alakaları ıskat edip (varlık sahasından düşürüp) ortadan kaldıracak itaat ve hizmetlere koşar dururlar. Ve bu yüce vasıflarla vasıflı, üstün niteliklere sahip bu insanlar; hak yolda yolcular olmaya uygun, Peygamberimizin Hadis-i Şerifinde (Buyurana Salevâtlar olsun)

işaret ettiği; Sır dolu En Büyük Âlem olan Tevhîd'in merkezine ulaşmaya hak kazanan zümreden ve şanlı sınıftandırlar.

۞ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ۞

115.Ayet: Bu tertemiz kullar; Allah'ın rızasını isteyerek, sevabını umarak ve azabından korkarak ne iyilik yapsalar asla zayi olmaz ve yaptıkları inkâr olunmaz. Aksine ücretleri eksiksiz verildiği gibi kat kat fazla mükâfaat verilir. Tüm kullarına nimetler, fazilet ve ikramlar veren Allah; onlardan takva sahiplerini Bilir, lütuf, rahmet ve bilgisine göre de onlara güzel ve bol ücretler verir.

Ey ikram edenlerin En Hayırlısı! Bizleri lütuf ve keremine erdir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

116.Ayet: Dünyada iken, malları ve çocuklarıyla övünüp üstünlük taslayarak kafa tutup isyana dalıp Allah'ı inkâr eden kâfirlere, Ahirette küfür ve zulümleri sebebiyle Allah onları tutukladığında malları ve çocukları; Allah'ın gazap ve azabından az bir şey dahi onlardan uzaklaştıramayacaklar. Bu zavallı eşkıya (uğursuzlar) Cehennem sakinleri olacaklar. Orada ebedî olarak kalacaklar. Oraya bağlanıp asla çıkamayacaklar. Hiçbir kurtuluş umutları yok. Allah'a Îmanları ve bu konuda bilgileri olmadığı için dünyada yaptıkları iyilik ve yardımların onlara hiçbir faydası dokunmayacak.

۞ مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۞

117.Ayet: Öyle ki, onların bu dünyada hayatta iken yaptıkları iyilikler ve halkın yararına diye yaptıkları harcamaların durumu; şuna benzer: Bir toplumun sebze, meyve gibi türlü ekinleri olur. Yeşerip gelişirken Allah'ı unuturlar, O'na şükretmezler, türlü isyanlarla haktan saparlar, kendilerine zulmederler. Bu sebeple içinde dondurucu soğuk bulunan bir rüzgâr ekin ve dikimlere dokunur helâk eder. İşte bunların yaptıkları hayırlar küfür, şirk ve zulüm rüzgârlarıyla yok olur. Zira bunlar Ahirete inanmadılar. Sadece görsünler, duysunlar da tanınan yüce bir kişi olayım diye yaptılar o iyilikleri.

۞ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞

Dünyada âfet ve zarar görenler Allah'tan şikâyet etseler ve zalimlik yaptıkları ve yoldan çıktıkları sebebiyle zarara uğradıklarını bilmek istemeseler de Allah; Dünyada, Ahirette ve hiçbir an kullarına asla zulmetmez. Fakat onlar kendilerine yazık ediyor zalimlik yapıyorlar.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۞

118.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği sizin yani Mü'min kardeşlerinizin haricinizdeki kâfirleri; içinizdekini dökeceğiniz, sırlarınızı açacağınız sırdaş ve can dostları edinmeyin. Bilesiniz ki, onlar; sizlere zarar ve fesat dokundurmakta kusur

etmezler, daima sıkıntı ve zarara girmenizi arzu ederler. Bu arzularının alameti içlerindeki kin ve düşmanlığın her fırsatta ağızlarından farkında değillerken ve istemeden ortaya çıkmasıdır.

۞ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۞

Hiç şüphe yok ki, istemeden ve mecbur kaldıklarından dolayı ağızlarından çıkan kin ve düşmanlıktan göğüslerinin sakladığı gizli düşmanlıkları çok daha büyük. Ey Mü'minler! Düşünür ve anlarsanız hakikaten Dünya ve Ahiretinize dair hayat ve geçiminizle ilgili tüm ayetleri açıklayıp anlatıyoruz ki, bunlardan ders alıp yararlanasınız diye.

۞ هَا أَنْتُمْ أُولَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا ۞

119.Ayet: Ey uyuyan Mü'minler! Ah şu sizler var ya; onları tertemiz bir sevgi ile severek (ve onlardan dost olur sanarak) uyuyor, yanlış yapıyorsunuz. O uyanıklar sizi sevmiyorlar sadece ikiyüzlülük yapıyor ve düşmanlıklarını örtmeye çalışıyorlar. Sizler Allah'tan; peygamberlere inen kitapların tamamına Îman ediyorsunuz. Ama onlar tüm geçmiş kitapları kapsayan, Kıyamete kadar insanlığın bütün ihtiyaçlarını karşılayan ve bir harfi dahi kaybolmayan Kur'an'a inanmıyorlar. Ve son derece münafık ikiyüzlü olduklarında sizinle karşılaştıklarında; Dîninize, Kitabınıza ve Peygamberinize bizler Îman ettik diyorlar.

۞ وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

Ama gidip birbirleriyle yalnız kaldıklarında; size karşı koyacak ve intikam alacak güçleri olmadığından öfke ile parmak uçlarını ısırıyorlar ki, sakinleşeler. Ey peygamberlerin en Kâmili! Vekilim olarak Adıma; onları azarlayıp kötülemen için de ki: Ey öfkeli münafıklar! İslam'ın kıymeti ve Şanının yükselmesi karşısında artarak yükselen öfkeniz sebebiyle kahrolup geberin. Bununla beraber; düzenbazlığınıza karşı Allah'ın hazırladığı plandaki azap ve intikamından da kendinizi güvende sanmayın. Bilesiniz ki, Allah; göğüslere hükmeden saklı gizli tüm küfür ve nifakınızı biliyor. Gereken cezanızı verecek. Hiçbir şey O'na asla gizli kalmaz.

۞ إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۞

120.Ayet: Aşırı hasetlenmeleri ve kinlenmeleri yüzünden; sizlere bir iyilik ve bir sevinç dokunduğunda bu onlara ağır gelir, üzer ve bozar. Çünkü son derece düşman ve münafıktırlar. Ama size bir kötülük ve gevşeklik dokunduğu zaman onunla sevince boğulurlar. Dert ve kederleri kalmaz, aleyhinizde eğlenir ve keyiflenirler. Onların size olan öfke ve sair eziyetlerine sabrederseniz ve dönüp Allah'a sığınır, emir ve yasaklarına riayet ederek ve işlerinizi O'na ısmarlayıp eza ve cefalarından ve her şerliden korunma dilerseniz onların pis hile ve tuzakları size asla az bir şey dahi zarar vermez.

۞ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۞

Bilesiniz ki, onların saklı gizli her şeylerini Bilen Allah; yaptıkları hile ve kötü kuruntularını bilip kuşatmıştır. Hiçbir şey O'nun ilmi haricinde değildir. Anlık hatırlama ve kirpiklerin her bir hareketi dahi bilgisi, dilemesi ve yaratması iledir. O her an ve her yerde dahi hazırdır. Sizlerden ve yaptıklarınızdan uzak değildir.

۞ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

121.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yâd eyle o vakti ki, sabah vakti; Mü'minleri savaş üslerine, nerelerde durup ne yapacaklarına dair onları hazırlayıp yerleştirmen için ailenden süratle çıkıp gitmiştin. Mü'minlerin bir kısmı münafıkların gurubu yanında oturup türlü sebeplerle, zayıf işaretlerle işi ertelemek istiyorlar, bazı Mü'minlerse düşmanın karşısına çıkmayı istiyorlar ve Seni buna teşvik ediyorlardı. Her iki kısmın da içlerindekini Bilen Allah; sözlerini Duyuyor ve maksatlarını biliyordu. Rivayet olundu ki, Hicretin üçüncü senesi, Şevval ayının on ikisi ve Çarşamba günü Uhud'a kondular. Allah Rasûlü (s.a.v.) Ashabıyla istişare etti. Önceden hiç istişare etmediği Abdullah b. Übeyyi çağırdı. O ve Ensarın çoğu dediler: Ey Allah Rasûlü Medine'de kal, çıkıp üzerlerine gitme. Ne zaman Medine'den çıkmışsak düşman bizi vurup alacağını aldı. Ama onlar ne zaman Medine'ye girdilerse biz onları vurduk muradımızı aldık. Sen içimizde iken nasıl endişe ederiz. Düşmanı bırak ne yaparlarsa yapsınlar. Uhud'da dikilir kalırlarsa zindan şerrinde kalmış gibi olurlar. Yok Medine'ye girerlerse erkeklerimiz onlarla savaşır, kadınlarımız ve çocuklarımız taşlarla saldırırlar. Dönüp giderlerse zarara uğrayıp kaybetmişler olarak giderler. Bazı Mü'minler ise çıkıp düşman üzerine varmayı işaret ettiler. Rasûlüllah (a.s.) buyurdu ki, Rüyamda bir sığırı etrafımda kesilmiş olarak gördüm. Bunu iyiye ve bolluğa yordum. Kılıcımın ağzında bir gedik açılmış gördüm. Bunu bozguna uğrayacağımıza yordum. Ve gördüm ki, ben elimi pek sağlam bir zırhın içine soktum. Bunu Medine'ye (İçinde kalmamızın bizi koruyacağına) yordum. Eğer uygun görürseniz Medine'de kalırsınız ve düşmanı buraya sürüklemiş olursunuz. Müslimanlardan bazı yiğitler Bedir savaşında bulunmamışlardı. Dediler ki, Ey Allah Rasûlü! Bizleri düşman karşısına çıkar. Bu hususta aşırı gittiler. Bunun üzerine ayrılıp sonra zırh ve teçhizatla donanmış olarak yanlarına geldi. (O'nun bu zorlu halinden işin zor olduğunu anladılar.) Bu durumu görünce pişman oldular. Dediler ki, Ey Allah Rasûlü! Ne biliyorsan onu yap(Sana uyacağız). Efendimiz (a.s.) buyurdu ki, hiçbir peygambere; savaşmadıkça zırhını ve teçhizatını soyunması yaraşmaz. Cuma namazından sonra derhal ordusunu alıp çıktı. Uhud Dağının bir vadisinde sabahladı. Uhud'un bir kenarına yerleşti. Askerin arkasını Dağ'a yasladı. Safları düzenledi. Abdullah b. Cübeyr'i okçulara emîr (komutan) yaptı. Bizi oklarınızla kollayın arkamızdan gelmesinler. Saflar tutuldu ve savaş aşamasına gelindiğinde;

Abdullah b. Übey dedi ki, kendimizi ve çocuklarımızı neye göre öldüreceğiz. Sonra da dönüp gitti. Müslimanların arasına ayrılık düştü ve büyük sarsıntı yaşadılar.

۞ إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

122.Ayet: Ey Mü'minler hatırlayın o vakti ki, sizden iki bölük korkup dağılmaya kalkışmışlardı. Büyük Hazrec kabilesinden Seleme oğulları ve Evs Kabilesinden Harise oğulları. Bu ikinin biri askerin sağ kanadında, diğeri de sol kanadında idi. Bunlar zaafa ve korkuya kapılıp O Münafığın izine uydulardı ki, Allah onları korudu. Şeytana ve onun ordusuna takıldıklarından ve başlarına gelen (tereddüt) den dolayı Allah'tan bağışlanma dileyip Rasûlüllah'la düşmana yürüdüler. Peygamber'e ters düşmekten onları Rableri elbette korur. Zira Rableri olan Allah onların ihtiyaçlarını görüp ne yapacaklarını üstlenen Sahip ve Yardımcılarıdır. Durumlarına en uygun olanı onlara anlattı. Kullarının yararına olanı düzenleyen Allah'a Mü'minler tevekkül edip havale etsinler. Âdi sebeplere, basit araç ve aracılara güvenip iş ısmarlamasınlar. Böylece Allah'a teslim olma mertebesine ulaşıp rıza makamında hak ve hakikat sahipleri olsunlar.

۞ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

123.Ayet: Düşmanla karşılaştıktan sonra Allah'ın yardımından asla ümitsiz olmayın. Bununla kuvvet bulun, korkup zaafa düşmeyin. Düşmanın sayı ve hazırlıklarına aldırış etmeyin. Aksine hatırlayın: Sizler düzensiz ve perişan bir birlik olarak Bedir'de; sayı ve savaşa hazırlık bakımından güçlü düşman birliğiyle karşı karşıya geldiğinizde sizleri koruyup kollayan Allah; kendilerini göremediğiniz melekler ordusunu üzerinize indirerek kesin yardımda bulunmuştu. Bu gün, o güne rağmen çok güçlüsünüz Peygamberinize ters düşerek dağılıp kaçmaktan Allah'a sığınıp kahrından korunun. Bunları anlatıyorum ki, geçmişteki yardımdan dolayı Bana şükredesiniz.

۞ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ۞

124.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Anlat onlara o vakti ki, düşmanların sayı ve hazırlıklarının kat kat fazla olduğu için kalplerinde korku peyda olduğunda, Allah'ın vahyi ve ilham edip söyletmesi ile Bedir'de onlara diyordun: Rabbinizin üç bin melek indirerek size destek vermesi size yetmez mi?

۞ بَلَى إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ۞

125.Ayet: Sonra Rabbinin; demeni sana söylemesi ile dedin ki; evet eğer onlarla karşılaşıp savaşa tutuştuğunuz da sabreder bozulup kaçmaktan sakınır, savaşmakta Allah'ın rızasını ve O'nun hükmünün gerçekleşmesini istemenizden dolayı kararlılık gösterirseniz ve düşmanı alt etmek için geri çekilip şahinler gibi tekrar tekrar onlara dalarsanız onlar şu anda tüm güçleri ile gelseler Allah size; insanlardan ayırt edebileceğiniz ve kendilerine hayran kalacağınız türlü

alametlerle nişanlı, küfrün ordusunun mağlup edilmesi eğitimiyle şanlı beş bin melekle sabır ve takvanıza karşılık size yardım edecek.

۞ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

126.Ayet: Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Mühim olaylarda bu tür meydana gelen harikalarla kullarını Tevhîd'in ebedî hayat suyuna erdirmek için yardım Yapan Allah; Rabbinize teslim olarak, işlerinizi O'na ısmarlayıp tevekkülde bulundunuz ve böylece de rızasına erdiniz. Bu makamlara ereceğinizi size müjdelemek için bu yardımları yaptı. Bir de (Îman ve itaatinizin karşılığını görerek) huzura eresiniz, tüm varlığınızı O'nun Varlığında yok ederek Bekasına ererek ebedîliğe kavuşasınız. Bilesiniz ki, yardım etme ve perişan kılma; her şeyi Bilen, sonsuz bilgi Sahibi olan Allah'tandır. Her şey O'nun takdirindedir. O; izzet, güç ve kıymet Sahibidir. İkramda bulunmaya ve intikam almaya gücü yeter. Ve O; huküm, hıkmet ve ihkâm (her şeyi sağlam yapma) Sahibidir. İşini en sağlam yapmakta, nizam ve düzenini en tamam tarzda yapan Hakîm'dir.

۞ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ۞

127.Ayet: Bu müjdeyi ve bu yardımı yaptı ki, İman ve Tevhîd yolunu inkâr eden kâfirlerden bir tarafı koparıp birazının köklerini kazıyıp yok etsin. Kalanlar da bozulsunlar ve onları da yüzleri üzeri çökertsin, pişmanlar ve büyük zarara uğrayıp kaybedenler olarak dönüp gitsinler.

۞ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ۞

128.Ayet: Her şey Azîz ve Hakîm Olan Allah'tan olunca ey peygamberlerin En Kâmili! Onların işlerinden hiçbir iş ve haklarında verilecek hiçbir hukümde Senin hiçbir şeyin yok. Emir ve yetkinin tamamı Allah'ındır. Onlara dilediğini yapmak, istediğini takdir etmek O'nun kararı ile olur. Diler köklerini kazır yok eder, diler benliklerinden iğrenip tevbe ve dönüş yapmaları karşılığında onların tevbesini kabul ederek Îman ikram eder. Ya da kâfirlik ve zalimlikleri sebebiyle onlara daima azap eder. Çünkü onlar; Dünyada yaşadıkça zulmetmekte kararlıdırlar.

۞ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

129.Ayet: Nasıl onların tüm işleri Allah'a ısmarlanmış ve hukümleri O'na kalmış olmaz. Elbette ki, onların iş ve yetkileri Allah'ındır. Çünkü göklerde ve ötesindeki âlemlerde, yeryüzü ve içinde bulunan her şey yetkinin tam bir bağımsızlıkla, eşi ortağı ve karışanı olmadığı halde elinde olan Allah'ındır. Dilediği kulun suçlarını; tevbe edip Kulluğuna dönmesi sonrasında örter, siler ve Tevhîd yoluna ters olan durumlarını yok eder. Sonra da Birliğinin Cennetine koyar. Dilediğini de rahmetinden uzak kalma ve perişan olma sahası olan Cehennemine koyar. Velhasıl Allah; tevbe edip arınmak dileyen için günah ve kusurlardan arındıran Gafur, utanan ve pişman olan için umut ve ihtiyaçları karşılayan Rahîmdir. Sonra Allah

Teâlâ; Mü'minlere, Tevhîd yolunda kararlı ve güçlü olmaya dair güzel nitelikler ve beğenilen ahlaka sahip olmaları için seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

130.Ayet: Ey Allah'a ve Rasûlüne Îman edenler! İmanınızın gereği; faiz yememenizdir. Özellikle de evirip çevirmek ve kat kat yapmakla. Çünkü bu borç alanın malını karşılıksız yutar, tüketir. İntikamı korkunç olan ve davasının peşini bırakmayan Allah'tan korkun ve asla O'nun hukümlerini çiğnemeyin, çizdiği sınırları geçmeyin ki, buyruklarını ve razı olduğu görevleri eda etmeniz suretiyle kurtuluşa, Dünya ve Ahiretin iyilik ve nimetlerine eresiniz.

۞ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

131.132.Ayet: Ey Mü'minler! Kâfirler ve İslâm'dan yan çizen, ehli Îmana kafa tutarak kâfirlerin izinde yürüyen fâsıklar için hazırlanmış olan Cehennem ateşinden korunun. Eğer kurtuluşa erip kazanç sahibi olmak istiyorsanız işlerinizi üstlenen Allah'a ve sizlere itaat yolunu açıklayıp öğreten Peygambere itaat edin ki, itaat ve teslimiyetinizde samimi olduğunuz zaman itaate erersiniz.

۞ وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ۞

133.Ayet: Ve sizlerin; itaat ve ibadetinize dayanıp güvenmemeniz, Allah'a karşı bunları ölçüp tartmamanız lazım. Aksine günahlarınızı silmesi ve varlığınızı can gözünüzden çekmesini dilemek için koşun, gayret edin. O sizi Tevhîd ve ma'rifet karakteri üzere yetiştirdi. Ve ebedî yurdunuz ve karar kılacağınız vatanınız olan Cennete ulaşmaya sürat ve gayret gösterin. Onun genişliği semalar ve Dünya gibidir. Yani Allah'ın Zatıyla bulunan Sıfatları ve İsimlerinin eserlerinin aynası olan sonsuz yüce âlemler ve Bu İsim ve Sıfatların nûrlarını almağa kabiliyeti olan yokluk âleminin tabiatlarının yansıması olan âlem gibidir. Bu Cennet, takva ehli Mü'minler için hazırlanmıştır. Yani kendilerinden; Allah'tan gayri ve belirli ayrı varlık olma perdeleri kalkarak İlâhî huzura eren Ehl-i Tevhîd için hazırlanmıştır. Ayrı ve gayri varlıklarda kalmak manevîyatta körlüğü doğurur.

۞ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞

134.Ayet: O takva ehli Mü'minler; kazandıkları maddi ve manevî rızıklardan, kendilerine yardım yapılmasını hak eden Allah adamlarına; gerçek yönelmeye engel olan ağır işlerden ayrıldıkları rahat ve sevinçli anlarında olsun, insanlıkları gereği ortaya çıkan dert, keder ve sıkıntı anlarında olsun vermekten ve Allah yolunda harcamaktan geri durmazlar. Bir de hayvanî kuvvetlerin azgınlaşmasından doğan, beşeri benlik duygularının harekete geçmesi ve öfke kuvvetinin taşması anında öfkelerini tutar, sinirlerine hâkim olurlar. Hakka ererek Tevhîd'in makamında karar ve istikrar sahibi olmakla kendilerine kötülük yapıp zulmedenleri intikam alıp ceza verecek güçleri olduğu anda dahi bırakır, ceza

vermez ve affederler. Çünkü Tevhîd farklılığı, Allah'tan gayriye bağ ve ilgileri ortadan kaldırmıştır. (Zira hedefinde sadece Allah ve O'nun rızası var). Kullarının tüm sır ve gizliliklerini Bilen Allah; iyilik türlerinin tamamıyla halka iyiliklerde bulunan ve özellikle de öfkesini tutup gücü olduğu halde ceza vermekten vazgeçip bağışlayan kullarını pek sever. Yüce Peygamber (a.s) buyurdu ki, Allah'ın koruyup sakladığı müstesna, ümmetim içerisinde öfkesini tutup affeden çok az. Bunlar geçmiş ümmetler içerisinde çok idi.

۞ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ ۞

135.Ayet: Takva ehli olanlardan sayılan Mü'minler; öyle kimseler ki, büyük ve ya küçük bir çirkin işi, bir yanlışı birden bir yanılgı ile yaptıklarında ya da kasten bir günahı, bir zulmü işlediklerinde derhal tam bir kıskançlıkla hukukuna Sahip Olan ve Kendisine karşı haksızlık yapandan intikam alan Allah'ı zikreder, içtenlikle ve saygıyla anarlar, derhal O'ndan kasten olan günahlarını mağfiret edip arındırmasını ve bağışlamasını dilerler. Kullardan meydana gelen günahları Allah'tan gayri örterek ve silerek hiç işlenmemiş hale getirecek kim olabilir. O öyle Bir Gafur (günahları yok Eden) ki, kul şirkin dışında ne günah işledi ise, günahkâr olarak ölse bile dilediğinde affeder ve günahsız halde haşir edebilir. Ölmeden önce günahtan ve günahkârların arasından Yaradan'ına dönerek İslâm'a giren için affedip silmeyeceği bir günah ve bir leke yok.

۞ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Onlar; tabiî ki, tevbe ve istiğfarlarından sonra önceden yaptıkları günaha dönüp devam etmezler, aksine tamamen bırakırlar. Artık onlar günahta ısrarın Mü'mine yaraşmayacağını bilmek durumuna ermişlerdir.

۞ أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۞

136.Ayet: Bu tevbe eden, Allah'tan korkan ama umudunu kesmeyip O'na yönelerek zikreden ve mağfiret dileyen mutlu kullara Rablerinden tam bir mağfiret, günah yığını olan benliklerinin silinmesi, bağışlanma ve Hakkı görme, sınırsız keşif ve anlayışlara erme makamı Cennetler var. O Cennetlerde Allah'ın Varlığının sonsuz Deryasından serpilip dökülen hakikatlerin ve ma'rifetlerin nehirleri ve sonsuz nimetler var. Onlar oralarda; açlık ve susuzluk görmeden ama bol bol yeme, içme, sonsuz tat ve zevkleri isteyip almak ile ebedî kalacaklar. Bu mağfiret ve bu Cennetler evet çalışanların bu ücretleri ne güzel. Ey Îman edenler! Bu Cennetlere koşunuz. Oralara yaklaştıracak her türlü itaati ve iyi işleri, uygun davranışları yapmaya devam edin. Her an, her zaman ve her durumda Allah'tan gafil olmayın. (Kalbinizi ve ruhunuzu öyle eğitiniz ki, bedenler uyurken dahi Allah'ı zikretmeye ve tesbih etmeye devam ediniz).

۞ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۞

137.Ayet: Bilesiniz ki, ey ehli Tevhîd olan Muhammedîler! Sizden önce azgınlık ve sapıklık denizine dalarak helâke giden geçmiş kavimler hakkında sünnetler (azgınların cezalandırılacağına dair İlâhî kanunlar) ve bunların uygulanmasıyla o kavimlere inen korkunç olaylar ve büyük belalara dair İlâhî kahrın icraatları gelip geçti. Ey düşünce ve ibret sahibi olup başını alıp yeryüzünde seyahat edenler! Eğer düşünüp ders almak istiyorsanız yeryüzünde gezin ve onlardan ibret alın, göklerin ve yerin idaresi üzerinde düşünün, geçip gidenlerin izlerine ve kalıntılarına bakın ve görünüz ki, Allah'ın Varlığını, Birliğini ve halka her şeyi açıklayan iyilik, güzellik ve bereket timsali peygamberleri inkâr edenlerin sonu nasıl olmuş ders alın. Eğer gezip dolaştınız ve gördünüzse ey araştırıp inceleme ehli olan göz sahipleri iyice düşünüp öğütler alın.

۞ هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

138.139.Ayet: Bu kulların gezip ders çıkarmaları; Allah'ın Varlığına ve Birliğine götüren yollara işaret eden alametleri araştırıp anlamak isteyen insanlar için hakikatleri açıklayan belge ve görüş kaynağıdır. Dostluk ve sevgi sahiplerinden anlayışlı olanlar için hidayet kaynağı ve takva ehli olan tüm Mü'minler için bir uyarı ve öğüttür. Ey İman edenler! Hakkı aramakta, Allah'ın Varlığının Bir olduğuna götüren yolda benliklerin kaybolması yoluna yürümenin yorgunluğundan dolayı zaafa düşüp gevşemeyin. Dünyada insan olmanın gereği hakkınızda meydana gelen istenmedik olaylardan da üzülmeyin. Ey Muhammedî Mü'minler! Bilesiniz ki, ebedîyet yurdunda sizler çok yüce ve pek üstünlersiniz eğer buna inanıp tasdik ediyor ve bu şerefe ermişseniz. En yüce derecelere ve en yüksek mertebelere aitsiniz. Çünkü; Dîninizden yüce din, Peygamberinizden kâmil bir peygamber yok. Zira O; (a.s.) Allah'ın Zatının Birliğini haber verip Zatına erdiren Dava üzerine görevli olarak geldi ve Dînî hukümlerde silinme ve değiştirilme durumu O'nunla (a.s.) son buldu. Dîninizde: " Katımda söz değiştirilmez " sırrı açığa çıkmıştır.

۞ إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۞

140.Ayet: Ey Muhammed'in mensubu olan mücahidler! Tevhîd Kelimesinin yüceltilmesi (Allah'ın Varlığını ve Birliğini anlatan sözün bütün söz ve ideallerin farklı bir biçimde üstünlüğünü ilan) için Allah Yolunda sizlere; düşmanlardan Uhud'da olduğu gibi bir yara dokunur ve zarar değerse aldırmayın, zaafa düşmeyin ve metin olun. Size lazım olan; Bedirde olduğu gibi size dokunan yara benzerinin onlara da dokunduğunu düşünmenizdir. Hatta daha fazlası onlara dokunuyor. Hem de hizmetleri batıl ve asılsız davaya iken korkmuyor ve zaafa düşmüyorlar. Sizlere yaraşan hiç korkmamanız ve zaaf göstermemenizdir. Zira sizler Hak Yol İslâm uğrunda koşup O'nu üstün getirmek için uğraşıyorsunuz. İşte bu zafer, yardım,

fetih ve ganimet olan günler var ya; Hak ehli, batıl ehli, Mü'min kâfir, yaratılmışın tamamı arasında nöbet yollu(bir iyi, bir kötü, bir dosta bir düşmana) dolaştırıyoruz, kullar bilsinler ki, tamamı Allah'ın Celâlî ve Cemâlî, Kahrî ve Lütfuna dayalı türlü ve farklı Sıfatları ve İsimlerinin kuşatıp idare etmesi altındadır.

۞ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۞

Çünkü ilim ve hıkmet Sahibi olan Allah; Varlığına ve Birliğine Îman eden kullarını diğerlerinden seçecek ve bildiğini ortaya koyacak. Mü'min kullarına düşmanlarıyla cihadı emretti ki, benlik ve kimliklerini yok ederek ölümsüzlük şerefine ersinler. Böylece aranızdan Allah katında yok olan, Allah'ın Ebedîliği şerefiyle O'na kavuşmağa eren şehidler edinsin. Artık o şehidler ölümsüzlüğe ermekle devamlı diridirler. Varlığında Tek olduğunu daima açığa koyan Allah; hak ve tek doğru olan yolundan sapan ve Tevhîd Yolunun hukümlerini tanımayıp buyruktan çıkan zalimleri asla sevmez ve iflah etmez.

۞ وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ۞

141.Ayet: İşleri yürüten, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah; Zatının Tevhîd kaynağının arınmışlığına ererek kesin bilgilerle Îman eden kulların kalplerini hoş ikramlarıyla temizleyip arındırır. Lütufkâr Olan Hoş ve Hak Varlığını; koyu zulüm kaynağı olan batıl varlıklarıyla örtmeğe uğraşan kâfirleri ise rahmetinden uzak olan fâni âlemin karanlıklarında, çetin azap içerisinde kahreder.

۞ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ۞

142.Ayet: Ey Tevhîd yoluna yönelip yürümek isteyen istekliler! Sizler Allah katında bu yolculukta eşit olduklarınızı mı zannediyorsunuz? Allah; içinizden yolunda cihad edenleri seçerek bildiğini ortaya koymadan Zatının birlik makamı olan Cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz. O mücahidler canları ve tüm varlıklarıyla Allah'ın Davası olan İslâm'ı üstün getirmek için çetin uğraşılar verirler, hatta varlıklarını yok ederek şehidler olurlar ve huzuruna ererler. Ve böylece Allah onları ve Allah'ın huküm ve takdirine razı olma makamına ererek başlarına gelen belalara ve canlarına kastedenlerin yaptıklarına dayanıp sabredenleri, cihada atılmaktan geri kalan, tembeller olarak oturan ve bu gayretten mahrum kalanlardan seçer.

۞ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۞

143.Ayet: Ey Allah'ın Birliğinin sırlarının açılıp anlaşılmasını isteyen Muhammedî Mü'minler! Sizler; kardeşlerinizin düşüp gözünüz önünde şehid olmalarıyla açıkça gördüğünüz şu ölüme kavuşmayı arzu ediyordunuz. Zira sizler Hakkı kesin olarak bilmeye erdikten sonra kesin olarak görmeyi ve yakinen kavuşmayı arzuluyor ve tam bir istekle ölmeyi istiyordunuz. Şimdi onu açıkça görüyorsunuz. Ama

Tevhîd'in alametleri gözüküp geçici varlığın yok olacağı aşikâr olduktan İlâhî hükmün keskin kılıçlarının; bilinmez sonsuz manevî âlemin ufuklarında her şeyi yok etmek üzere şimşekler gibi parladığını gördükten sonra bakınıyor, tam bir gevşeklikle geri duruyorsunuz.

۞ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ ۞

144.Ayet: Allah'ın Zatının Birliğine yüz tutup giden Mü'minler! Muhammed; (a.s.) sadece sizleri Tevhîd yoluna erdirmekle görevli Peygamberdir. Her ne kadar görevleri Allah'ın Zatına erdirecek seviyede değilse de Allah'ın Sıfatlarının, İsimlerinin ve fiillerinin kapsamı altında, Muhammed'den önce gelip hizmet gören peygamberler de oldu. Hulasa Bu Sevgili Rasûle ve onlara düşen sadece İlâhî emir ve hukümleri kullara ulaştırıp onları uyarmaktır. Artık size düşen taklit ve tahmincilik kabuklarından öze yönelerek kesin bilgi, şuur ve gerçeği idrâk etmenizdir. Ey Muhammed'in müridi olan Mü'minler! Sizler O'na sadece yaşarsa mı Îman edip sizi irşâd etmesini isteyeceksiniz? Eğer ölür veya şehid edilirse; Tevhîd meydanına varmayıp ökçeniz üzere tekrar eski küfrünüze mi döneceksiniz?

۞ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ۞

Sizden her kim Tevhîde ermekten vazgeçip ökçesi üzere geriye dönerse Allah Teâlâ'ya hiçbir zarar veremez. O'nun Mülküne ve icraatına kimse ekleme yapamaz ve eksiltemez. Çünkü O Sübhaneh, her şeyi kuşatan idare ve icraat makamında Ezel ve Ebed Var olarak artmak ve eksilmekten, değişikliğe uğramaktan münezzeh olarak durmaktadır. Dîninden dönen sadece kendisine zarar verir. Zira kendisi için erişilmesi mümkin olan gayeye erememiş inananlar ve ibadetle şükür görevini eda edenler mertebesinden düşmüştür. Halbuki, Allah şükreden Mü'minleri lütuf ve rahmetiyle mükâfaatlandıracak. Gerçek anlamda şükreden bu kullar; yaratıldıkları kulluk mertebesine ermek için bütün organlarıyla tüm güçlerini harcarlar ve Allah Yolunda başlarına gelen bela ve sıkıntılara sabrederler, Tevhîd davasını yüceltip üstün getirmek için canlarını feda ederek Rablerinin halis Birliğine ermeyi ikram etmesini umarlar.

۞ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا ۞

145.Ayet: Ey Allah'ın kader ve kazasına kesin bilgi ile inananlar! İyilerden olsun, kötülerden olsun her kim olursa olsun ve ister katledilsin, ister kendi hali dairesinde ölsün ancak ve ancak sırf Allah'ın izniyle ölür. Her şey Levh-i Mahfuzda değişmez olarak önceden var olan kaderin ve O'nun takdirinin ortaya çıkmasıyla olur. Çünkü Hak Teâlâ her bir kimse için Dünyada başına ne geleceği, ne olacağı, ne yapacağı, yaşayışı, rızkı, ömrünün müddeti ve ölümü her şeyini kapsayan kapsamlı bir kitap yazdı. Buna da gelecek bir vakit belirledi. Ne bir an ondan geç ve ne de erken ölür. Kim Dünya mükâfaatı isterse ki, insan için bu en alçak mertebedir. (Zira

yüce gayeler için yaratılan insan her şeyi bırakıp) Malla, mevki, soy ve hatırıyla öğünüp öne geçmeye çalışır ve Biz de isteyene Dünyadan nasibini veririz.

۞ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ۞

Sizden kim de; üstün hakikatler, yüksek İlâhî bilgiler ve ölümsüz bağışlardan ibaret olan Ahiret mükâfaatını isterse ki, bunlar varlık ve elde ediş bakımından en yüksek hedefler ve büyük gayelerdir ve Biz bu yüce insana kabiliyet ve karakterine göre Ahiretten nasibini ve mükâfaatını veririz. Ayrıca tüm dilek ve isteklerden sıyrılıp çıkan, Rablerine şükürle coşup her murattan vazgeçen, ilmimizde önceden haklarında ne ayarlanıp taksim edildiyse tamamına razı olan şükür ehli kullarıma hiçbir sebep, araç, karşılık ve vesile gözetmeksizin tarafımızdan sırf ikram olarak bol ve üstün nimetler, Bize teslim olup razı olmalarına karşılık rıza bahçeleri ve teslim cennetleri vereceğiz.

۞ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا

وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ۞

146.Ayet: Allah Yolunda savaşan ve Tevhîd'in yüceliğinin yeryüzüne yayılıp ulaşmasına uğraşan ne kadar peygamber ve o peygamber yanında ne kadar Rabbine bağlı ihlâslı mücahidler yaşadı (Bu Dünyada). Çokça Allah Ordusu ve onların başlarındaki peygamberler; Allah yolunda savaştı ve türlü zararlara ve sıkıntılara uğradılar ama Allah'ın Tevhîd'ini duyurmak, Dînini üstün getirmek için Allah yolunda savaşırken asla gevşemediler, korkmadılar. Allah'ın düşmanlarıyla savaşmaktan dolayı zaafa düşmediler. Ne kadar zorda kalsalar; asla düşmana boyun bükmediler, biraz ara verin veya savaşı bırakın bizi kurtarın demediler. Aksine saldırdılar, çekildiler ve tekrar düşmana daldılar. Yakınları ve yoldaşları öldü. Yara aldılar ama hiçbir an onlarda korku, ürkeklik ve bozulma alametleri görülmedi. Hep sabrettiler. Kullarını Tevhîd'inin Ebedî hayat suyuna Erdiren Allah da Mevlâlarına gittikleri için kendileri hakkında O (c.c.) neden Razı ve neyi seviyorsa bu uğurda uğrayacakları tüm belalara sabreden bu sevgili kullarını pek sever ve türlü nimetler, sonsuz rahmet ve keremler ihsan etmekle nasıl sevdiğini gösterir.

۞ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

147.Ayet: Allah yolunda savaşmaktaki kararlılıkları ve aşırı sabırlılıklarından dolayı sözleri; iş ve icraatlarını sağlam yapmakta ihlâslarının zayıf olabileceğinden korkarak, Allah'tan geldik ve muhakkak Ona döneceğiz demek suretiyle af ve mağfiret dileyerek; ey geçici âlemin darlığında türlü lütuf ve nimetlerle bizleri yetiştiren Rabbimiz! Bizlere düşmanla savaşmayı emrettikten sonra içlerimizde düşman korkusundan dolayı meydana gelen vesvese ve fikir kargaşasından ibaret günahlarımızı, savaş ve Yolunda uğraşı esnasında bizler için koyduğun hukümleri

icraatlarımızdaki aşırılık ve gevşeklik gibi zulüm ve yanlışlıklara eğilmemizden ibaret yersiz davranışlarımızı sil, bizleri bağışla ve ayaklarımızı; peygamberlerinin dilleri üzerine kurup ezeli ilminde bizler için tesis ettiğin Tevhîd'in ve İslâm'ın yolunda sabit ve kuvvetli tut, Seni tanımayan kâfirler topluluğuna, kuruntu ve hayallerinin kaynağı ve dayanağı olan şeytanların uğursuz kışkırtmalarıyla Tevhîd yolundan saparak batıl hüviyetleri, işe yaramaz olan varlıklarıyla Hak Varlığın nûrunu örtmeye çalışan inkârcılara karşı da bize güç ve kudretinle yardım et demekten başka olmadı.

۞ فَآتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞

148.Ayet: Allah ta onların yaşayanlarına Dünya mükâfaatı olarak olağan üstü yardım, ganimet, murada erme, düşmana üstün gelme, fetih (düşman topraklarını Allah'ın hükmüne açma), çocuklarına ve tüm dostlarına Allah ve Rasûlü Yolunda büyüklük yapma gibi güzellikleri verdi. Şehid olanlara ise; ölümle beraber can gözlerinden dünyalıklarının çekilmesiyle Allah'ın rızasına erip Cemâlini görme, sonsuz ilim, kudret ve nimetlerin sahibine kavuşmakla hesapsız görüş ve anlayışlara, Mevlâ'nın uğrunda tam bir arzu ile ölmekle O'na kavuşma gerçek hayat ve ebedîliğe erme gibi Ahiret mükâfaatının da tüm güzelliklerini ver... "Allah yolunda öldürülenleri ölüler zannetme" mealindeki ayet malum. Kullarını; Kendisine dönüşleri nimetine sevk Eden Allah; onlardan ihsan ehlini (Allah'ı görüyor gibi yaşamak suretiyle iyilikler sergileyenleri) sever ve onlardan razı olur. Özellikle de Allah yolunda ihtiyaç sahiplerine iyilikler yapıp Tevhîd'inin yolunda canlarını verenleri sever. Ey Rabbimiz! Bizleri; sevdiğin kullarının ayakları altında toprakları olan hizmetkârları eyle.

Allah Azîmüşşan Mü'minlerin; Îman esasları üzerinde sağlam durmalarını, Dînin hukümlerinin gerekleri üzerinde tavizsiz olup kararlı olmalarını istedi ve kâfirlere eğilip tâbi olmalarını, onlarla kaynaşmalarını, onlardan yardım istemelerini ve boyun büküp merhamet dilemelerini sakınca ve tehlike olarak göstererek buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ۞

149.Ayet: Ey Îman edenler! Eğer Allah'ın Varlığını ve Birliğini inat edip kafa tutarak inkâr eden, Allah'ın kitaplarından ve peygamberlerinden yüz çeviren kâfirler toplumundan eğilip bükülerek yardım isterseniz; Îmana erip kuvvet bulmanızdan sonra önceden, Tevhîd'i bilip kavrayamadığınızdan dolayı üzerinde bulunduğunuz küfür ve azgınlığa ökçeniz üzere döndürülürsünüz. Eğer buyruk dinlemez o neticeye varır kâfirler olursanız en büyük zarara ve korkunç iflâsa uğramış olursunuz. Bu sebeple onlarla kardeşlik kurup dayanışmaktan kaçının.

۞ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ۞

150.Ayet: Onlar sizin dost ve yardımcınız olamaz aksine her işinizi yapıp yürüten Allah; işlerinizi yürüten, düşmanlarınız karşısında ihtiyaçlarınızı gören, dönüp Kendisine yardım istediğinizde lazım olan her şeyi Veren Efendinizdir. Ey mühim olaylar içerisinde ve önemli hadiseler karşısında zorda kalan Mü'minler! Bilesiniz ki, sizin Mevlâ'nız ve Efendiniz Allah; yardım edenlerin En Hayırlısıdır. Ondan yardım isteyin ve O'na tevekkül edin(her şeye ve herkese karşı O'nu Avukat tutun). Ümitsizliğe düşmeyin. Yardım ve zafer ancak ve ancak sonsuz ilim, sonsuz üstünlük ve sonsuz kuvvet Sahibi Allah'tan olur ve olacaktır.

۞ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ۞

151.Ayet: Ey Mü'minler! İhlâsla Rabbinize yönelip yardımını istediğinizde; kahrımızın ve gazabımızın gereği, varlığımızı ve Birliğimizi inkâr eden kâfirlerin kalplerine korku atacağız. Sizler zayıflar ve ezilenler sayılmanıza rağmen sizden korkacaklar. Bu korkuyu kalplerine; eşten, denkten ve benzerden Münezzeh olan Allah'a bazı şeyleri ortak koşmaları sebebiyle atıyoruz. Halbuki, şirke dair hiçbir belge indirilmemiştir. Yani münker olanı (Allah'ın, peygamberin ve Dînin kabul etmediği işi) yapıyorlar. Taptıkları bu putları ve asılsız tanrılarını kendileri yapıp oluşturuyor. Hepsi kendi pis varlıklarının ürünü. Allah onların zalimce şirk ve putperestliklerinden Münezzeh ve Pek Yücedir. Ahirette onların varıp sığınacakları yer Cehennem ateşidir. Bu ateş batıl görüşlerine uyarak Allah'a olmadık şeyleri iftira eden zalimlere hazırlanmıştır. Allah'ın Tevhîd'inin hukümlerinin, koyduğu hukuk sınırlarının ve emirlerinin gereklerinden çıkan bu zalimlerin sığındıkları karargâh ve sığınak ne kötü yurttur. Hak Teâlâ Mü'minleri teselli için de buyurdu:

۞ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ ۞

152.Ayet: Ey Mü'minler! Sizleri Gözeten ve Kollayan Allah; size yardım ve zafer müjdesi olarak verdiği sözünü doğru ve tam olarak yerine getirdi. Allah'ın izni ile ne yapacağınızı Rasûlüne vahyetmesi ile yaptığı yardımı ve katından gelen zaferle o an düşmanlarınızı kırıyordunuz. Ve nihayet gevşeyip cesaret ve metanetinizi kaybedip ganimet vs. arzulara saparak Peygamberinizin emrini ve belirlediği yerleri terk ettiniz. Allah ve Rasûlüne ters düştünüz. Ganimet ve diğer arzular sebebiyle işiniz hususunda çekişmeye başladınız.

۞ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۞

Allah size; sevdiğiniz o yardım ve zaferi gösterdikten sonra Allah'a ve Rasûlüne emri tutmamakla karşı geldiniz. Halbuki, zafere sahip olmak sağlam durmak ve kararlı olmağa bağlıdır. Göreceğinizi görmenizden sonra ikiye bölündünüz. Sizden kiminiz Dünyayı istiyor ve bu sebeple emir tanımıyor, görev yerini ve görevini terk ediyordu. Sizden kiminiz ise Ahireti istiyor itaat ediyor ve görevi de, görev yerini

de terk etmiyordu. Sonra sizler Allah ve Rasûlüne verdikleriniz sözlerinizi yerine getirmemek hususunda içinizdekini değiştirince Allah ta hakkınızdaki nimetini değiştirdi ve düşmanlarınızdan ve mallarından sizleri ayırıp uzaklaştırdı. Her şeyi kaybetmiş kaçıyordunuz. Allah bunu; sizleri bozguna uğrama belasına uğratıp imtihan ederek iyiyi kötüden seçmek, tamamınızı uyarmak ve geliştirmek için yaptı. Bakın hallerinizi görün. Mü'min olarak kalmakta kararlı mısınız ve belaların ağırlığına dayanıyor musunuz acaba?

۞ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ ۞

153.Ayet: Allah ve Rasûlünün emrine karşı gelip ganimet ve Dünya hayatına sapmanız sonrasında pişman olup af ve mağfiret dilemenizle Allah sizleri cezalandırmaktan vazgeçip bağışladı. Her ne kadar sizin suçunuzun cezası kökünüzün kurutulup top yekûn öldürülmenizdi ancak; umum kullarının hallerini gözeten Allah; kullarından Mü'min olanlara pek büyük ikram Sahibidir. Onların günah ve kötülükleri ne kadar büyük te olsa Rablerine dönüp tevbe ettikleri ve bağışlanma dilediklerinde onları cezalandırmaktan vazgeçer. Ey Mü'minler! O Uhud savaşında Rasûlullah'tan arkada kalarak sonra da düşmandan korkup kaçarak uzaklara gittiğiniz vakit yaptığınızın ne kadar iğrenç olduğunu hatırlayarak pişman olup Allah'tan utanın ve bağışlanmak dileyin. Kaçıp giderken etrafınızda ve arkalarınızda bulunan arkadaşlarınızdan kimseye dönüp bakmıyordunuz. Halbuki, Allah Rasûlü (s.a.v.): Ey Allah'ın kulları! Bana geliniz! Diye arkanızda tekrar tekrar çağırdı. O'na dönüp bir cevap vermiyordunuz. Bu kadar kendinizi düşünmenize rağmen selâmete eremediniz.

۞ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

Allah ta sizi eğitip terbiye etmek için üzerinize kat kat gam ve keder bıraktı. Kimilerinizin öldürülmesi, kimilerinizin yaralanması, Peygamberinizi öldürmek isteyenlerin saldırılarıyla sarsılmanız vs. gam ve sıkıntılar sizi boğuyordu. Tüm bunları Mevlâ'nız Allah; sizlere yaptı ki, kaybettiğiniz dünyalıklara ve uğradığınız bozgun ve firar belalarına üzülmeyesiniz aksine gayrete gelerek Allah'ın kahrına uğramaktan kurtuluş, O'na ve Rasûlüne ters düşmekten vazgeçerek teslimiyet ve itaat ta bulunarak rızasına erme makamında yer tutasınız. Durumlarınızı düzelten ve yürüten Allah; nefislerinizin Dünya gelirleriyle sizi aldatması neticesi tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Bunlar sebebiyle size cezalar verdi ki, uyanıp aklınızı iyi kullanarak teslim ve rıza makamında nasip sahipleri olup işlerinizin tamamını Allah'a ısmarlayın ki, Zatının Tevhîdinin hakikatine eresiniz.

۞ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُعَاسًا يَغْشَى طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ ۞

154.Ayet: Sonra tevbe edip yaptıklarınızdan Allah'a dönünce o aşırı gamdan sonra güzel bir ikramda bulunarak üzerinize ağırbaşlılık, hakka yatkınlık ve huzur indirdi ve bu size dalarak uymanızı sağladı. Böylece uyku; içinizden kulluk makamına

layıkıyla ererek, İlâhî hükmün neticesi olarak başlarına gelenlere razı olan bir bölük Hak ehlini kaplayarak onlara istirahat sağladı. Ama içinizden bir bölüğü görevde işe yaramayan varlıkları ve batıl kimlikleri keder ve üzüntüye düşürdü.

۞ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ ۞

İçlerini karıştıran bu durumları; Allah'ın hükmüne razı olup teslim olmaktan onları uzaklaştırıyordu. Öyle ki, Allah'a yaraşmayan zan ve inançlar sergiliyorlardı. Çünkü eski cehaletleri ve küfürleri zamanındaki gibi zanda bulunuyorlar ve Rasûlüllah'a açıktan sorarak diyorlardı ki, Allah'ın emrinden ve yetkisinden bize va'd ettiğin yardım ve zafer gibi bir şey var mı? Bu sorudan maksatları ise gizli inkârlarıydı. Yoksa yetki, kuvvet ve üstünlük tamamen ve devamlı olarak düşmanların mı? Habib'im onları azarlayıp susturmak için de ki, olmuş ve olacak her şeye dair huküm ve yetki Allah'ındır. Her şey önce Kendine dayanır. O'nun katında sebep ve yollar görülüp gözetilmez. Allah ile emri ve hükmü arasına hiçbir şey giremez.

۞ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar Allah'tan, ilminin her şeyi kuşattığından ve kudretinin her şeyi kapsadığından o kadar gafiller ki, içlerinde sana açamadıkları bir nefret, kin ve münafıklığı gizliyorlar. Öyle ki, dostlarıyla baş başa kaldıklarında dalga geçerek diyorlar ki, eğer azıcık imkân ve yetkimiz olsaydı burada perişan bir biçimde zulme uğrayıp öldürülmezdik.

۞ قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın öğrettiği hıkmet ilminden doğan bir sözle onlara de ki, Allah'ın hükmü asla geri çevrilmez. O'nun hükmünü denetleyip bozacak veya değiştirecek bir varlık yok. O'nun değişmez ilminde var olan, kader sayfasında yazılı bulunan ne ise o olur. Sizler savaşa çıkmamış ve evlerinizde yerleşip kalmış olsanız idi bu savaş meydanında ölmesi üzerlerine yazılmış olanlar; cesetlerinin yattığı bu yerlere çıkar gelirlerdi. Hem de ölüm mukadder olan vakti geçmeksizin veya o vakitten geri kalmaksızın.

۞ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

Rabbiniz; kalplerinizde bulunan ihlâs ve rıza mı, yoksa bölücülük ve emre karşı gelmek mi? İmtihan etmek için bunu size yaptı. Zira bu yolla Tevhîd ve Îmanı, şirk ve münafıklıktan seçip ayıracak. Tüm sırlarınızı ve sakladıklarınızı Bilen Allah; göğüslerinizde saklı bulunan ve oraları meşgul eden her şeyinizi Biliyor.

۞ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۞

155.Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, savaşmak için saf tutup iki birliğin karşı karşıya geldiği gün; küfür ve münafıklığa bulaşmadıkları halde sırf korktukları için içinizden dönüp gidenleri Şeytan sarsmış ve nefislerinin yanıltmasıyla bazı kötü

davranışları sebebiyle onların ayaklarını haktan ve emre itaat kararlılığından kaydırmıştı. Kişiler Haktan gafil olduklarında kendi nefisleri (varlıkları) en büyük düşman olan Şeytanın askerleridir. Bunlar (zayıf da olsa Îman sahipleri olmaları sebebiyle) pişman olup halis bir tevbe ile Allah'a dönmeleri sebebiyle, Allah onları affetti ve günahlarını da sildi.

۞ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۞

Kullarının durumlarını Düzelten Allah; onlardan meydana gelen tüm günahları Örten, onlara tevbe edip Rablerine dönüş yapmaları için yakalayıp intikam almakta acele Etmeyendir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًّى ۞

156.Ayet: Ey Îman edenler! İman ve Tevhîd'inizin gereği olan hak ölçüler üzerinde bulunmağa devam etmeniz ve tabii olayları Allah'tan başkasına dayandırmamanız lazım. Öyle ki, İşlerin tamamını esas itibariyle Allah'a havale edin ki; tabii olayları tamamıyla sebep ve vasıtalara bağlayan kâfirler gibi olmayın. Onlar bu inançsızlıkları sebebiyle; ticaret veya gezi sebebiyle yeryüzünde dolaşan ya da savaşan dostları öldükleri veya öldürüldükleri zaman dediler ki;

۞ لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Eğer bizim yanımızda sağlamca dursalardı ölmezler ve düşman elinde öldürülmezlerdi dediler. Yani başlarına gelen bela gurbette olduklarından ve savaşa gittiklerinden oldu, Allah'tan değil dediler. Onlardan intikam alacak olan Allah bu bozuk görüşlerini ve boş laflarını onlara dokundurup hatırlattı ki, bu onlara Dünya ve Ahirette üzüntü kaynağı olup başlarına konsun, kalplerine yerleşen bir ah ve acı olarak Dünyada dertlerini artırsın, zayıf düşürsün ve Ahirette de azap etsin. Her şeyi bağımsız ve Tek Kendisi olarak yaratıp yaşatan ve öldüren, bir ölçü ve hesap içerisinde yaratılan her şey üzerinde kudret ve iktidar Sahibi Olan Allah; lütuf ve ikram eder diriltir, kahreder öldürür. Asla ortak kabul etmez ve kimseden de yardım ve destek almaz. Kullarının saklı gizli her şeylerini Bilen Allah; tüm yaptıklarınızı görüp inceleyen ve her şeyinizden Haberdar olandır. Sizlerin ihlâsınızı, gösteriş veya şuursuzca yapılan davranışlarınızdan, amellerinizi yanılgı ile ve keyfi olarak yaptıklarınızdan seçip ayırır.

۞ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۞

157.Ayet: Ey Allah'a yönelerek Tevhîd'in hayat suyuna ermeyi dileyen Mü'minler! Rabbiniz Allah'a yemin olsun ki, eğer rızasını istemek için Allah yolunda şehid edilir veya kendi arzunuzla ölmeden önce insanlığınızın icabı olan nefsinizin isteklerini ve dünyevî zevklerinizi Allah'a karşı tüketir ve O'nun varlığında yok olursanız; Allah tarafından benliğinizi örtüp silecek olan mağfiret ve Kendi Varlığına sizin geçici varlığınızı cezp edip çekecek ve birliğinde sizi yok edecek

rahmeti; sizin için toplayıp depoladığınız her şeyden daha hayırlı ve kıymetlidir. Eğer bu konuda iyi ve itaatkâr kullarsanız.

۞ وَلَئِنْ مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ۞

158.Ayet: Ey Tevhîd ve ihlâs sahibi Mü'minler! Allah'a yemin olsun ki, eğer Allah'ın Varlığında yok olma yolunda iken fâni isteklerinizi yok eder veya tabii olarak ölürseniz ya da düşmanlarınız elinde şehid edilirseniz; gölgenin sahibine döndüğü gibi, başka bir varlığa değil; top yekûn Allah'a döneceksiniz.

۞ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۞

159.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana Allah'tan bolca inip gelen rahmet sebebiyle Mü'minlere yumuşak davrandın ve sana itaat edip uymakta muhalefet ettikleri halde mecbur kalıp her cezaya razı olarak yanına geldiklerinde hiçbir kusurlarını yüzlerine vurmadın ve hatta onlar kendilerini şikâyet ettiklerinde onları teselli ettin. Eğer kötü ahlaklı, kaba ve katı kalpli olsaydın etrafından parçalanarak dağılırlardı şüphesiz.

۞ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۞

Eğer dalgınlıkları ve cahillikleri sebebiyle Sana bazen eziyetler verirlerse; Peygamberliğin gereği onlara lütuf ve merhamette bulunarak affeyle. Affın sonrasında da Allah'tan bağışlanmalarını ve hatalarının silinip giderilmesini dile. Çünkü Sen böylece onları düzeltecek ve işlerini düzenleyeceksin. Kalbine gelen sevgi ve merhameti açıkla ve muhabbet et onlarla ki, onları mahcup olmaktan kurtarasın. Suçları sebebiyle kendilerine danışmayı terk etmenden sonra; Din ve Îman'ın üstün kılmak için müsaadeli konularda onlara danış. Bununla beraber bir işe kendi başına; kimseye danışmadan karar vermen sırf Sana özel bir mertebedir. Dolayısıyla her ne yapmağa karar verirsen Allah'ı daima Vekilin bil ve O'na dayan. Tüm işlerinde O; Senin Kefilin olacak Mevlâ'ndır. O durumda kimseye dönüp bakma. Kullarına yol gösteren Allah; kullarından her işi Rabbine ısmarlayıp âlemlerin Rabbi olan Allah'ı Vekil edinen, tevekkül ehli olanları pek sever.

۞ إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

160.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Gaflet uykusundan kendilerini uyarman için halis bir nasihatle Mü'minlere söyle: Tüm işlerinizi; karşılıksız nimeti, gücü ve üstünlüğü, genişlik ve lütuf ve genişliği gereği üslenip Yürüten Allah; eğer size yardım ederse asla kimsenin size üstün gelmesi ve alt etmesi mümkin olmaz. Eğer size gazaplanır, kahreder ve mağlup edip perişan eylerse bu dara düşürüp hışma ve kahra uğratması durumu sonrasında size kim yardım edebilir? Dolayısıyla Mü'minler tüm işlerinde; kuvvet ve metanet Sahibi Olan, üstün Getiren ve Alçaltan Allah'a dayanıp bağlansınlar ki, gerçek ihlâs sahipleri olarak kurtulsunlar.

Allah'ın tertemiz bir masumiyyete erdirip münezzeh kılması suretiyle her günahtan masum olan Peygamberimize; münafıklar emanete hıyanet ve bir şeyi alıp Kendine saklama gibi iğrenç bir suç isnad edince Allah sert bir cevabı münafıkların başına çaldı. Dolayısıyla sırf Efendimiz hakkında değil bütün nübüvvet ve risâlet mertebelerini kapsayan umumi bir huküm tarzını beyan ederek bu bozuk zanlarını reddetti:

۞ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

161.Ayet: Allah'ın peygamberlerinden hiçbir peygamberin, özellikle de onların En Kıymetlisi ve bu görevi mühürleyip sonlandıran ve kıyamete kadar tüm yaratılmışın Peygamberi Muhammed'in bir emanete hıyanette bulunması veya bir kimseye haksızlık yapması, bir şeyi alıp saklaması asla yaraşmaz. Bilesiniz ki, kim böyle bir şey yapar ve bir mal kaçırırsa o şeyi kıyamet gününde hazır bulunanların gözlerinin önüne alıp getirerek bırakır. Peygamberler bunları çok iyi bilen ve halka öğreten seçkin kullardır. (Bu sözle Allah Teâlâ bunu yapan haine de tehditte bulundu. Şöyle ki, ganimet malları arasında bulunan kıymetli bir kaftan kaybolmuştu. Bunu çalan münafık kendisini saklamak için münafıkları kullandı ve dedi ki, onu Muhammed kaçırıp kendisi için sakladı. Şimdi de hain arıyor.) Ve O Gün herkes hak açığa çıktıktan sonra, kazandığı iyilik veya kötülüğün karşılığını eksiksiz alacak. Kullar karşılıklarını alırlarken eksiklik ve fazlalık gibi bir zulme uğramayacaklar. (Ancak Allah'ın rahmetini hak edenler kat kat mükâfaat alır.) Çünkü O Gün adaletsizlik ve zulüm yok ama ikram var.

۞ أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

162.Ayet: Allah'ın rızasına uyarak tam bir teslimiyet gösteren, İlâhî emir ve hükümlerin tamamına razı olup sarılan ve bunun sonunda da en yüksek makamlar olan Teslim ve Rıdvan makamlarına eren kimse; zulmü ve kâfirliği sebebiyle Allah'ın gazabına uğrayan kimse gibi midir? Bu sebeple onun dönüp varacağı yeri ve sığınağı Cehennemdir. Orası rahmetten uzaklık, perişanlık, mahrumiyet ve kovulanların yeridir. Kâfir ve azgınların bu yeri ne kötü yerdir. Elbette bu azgınlar hidayet ehli gibi olamazlar.

۞ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞

163.Ayet: O; tam bir teslimiyetle Allah'ın razı olup beğendiği Peygamberine ve Dîni İslâm'a uyan sevgili kullar için; Dünyadaki konumlarına ve işledikleri yararlı ve kusursuz işlerine uygun olarak, Allah katında yüksek dereceler ve kıymetli makamlar var. Kullarının tüm durumlarını gören ve haberdar olan Allah; onların ne yaptıklarını görüyor ve biliyor buna göre de onların karşılığını verecek. Yapılan iyilikse iyi karşılık, kötülükse kötü karşılık.

۞ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۞

164.Ayet: Allah'a yemin olsun ki, ihlâs sahibi Mü'minlere; nimet ve lütuf Sahibi Olan Allah pek büyük iyilik ve ikramlarda bulundu. Zira onların Hak yolu bulmaları ve ebedî muradlar almaları için kendilerinden, kendi tür ve benzerlerinden onlara bir Peygamber gönderdi. Türlü ikram ve nimetlerle onları Tevhîd'in Yoluna ve yüce bir olgunluğa erdiriyor.

۞ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

Çünkü Allah'ın Varlığının Bir olduğunu gösteren ayetlerini onlara önce okuyor ve buna dair delilleri kulaklarına sokarcasına anlatıyor. İkinci olarak Allah'ın apaçık yolundan sapıtmağa çalışan batıl görüşlerden ibaret şeytanların vesveselerinden onları temizleyip arındırıyor. Üçüncü olarak bilinen ve görünen bu âleme dair varlıkları ve insanın dış âlemini temizlemenin yolunu açıklayıp anlatan, beden ve organlarla eda edilen görevlerini öğreten Kitabı onlara öğretiyor. Dördüncü olarak insanların iç âlemlerini Allah'tan gayriye sapmaktan koruyup yanlışlıklardan arındıran ve böylece yanında Me'va Cenneti olan Sidret-ül Münteha'ya (Allah'tan gayrinin son bulduğu âleme) erdiren hıkmeti (Kuvvetli Îman, şaşmaz ilim ve güzel ahlakı kısaca Peygamber gibi olmayı) öğretiyor. Hiç şüphe yok ki, kâmil Mü'minler; bu dört yüksek mertebeyi kavrayarak kazanmaları öncesinde büyük bir perişanlık, yanılgı ve şaşkınlık içinde idiler.

Rahmet ve fazlınla bizleri; gafillerin uykusundan uyandır!

۞ أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

165.Ayet: Allah Azîmüşşan; Mü'minleri hem teselli ve hem de cihada teşvik için buyurdu: Ey Mü'minler! Uhud savaşında başlarınıza belalar geldi diye Allah'ın fazlından ve yardım edeceğinden umut kesip kendinizi çaresizliğe mi bıraktınız? Fakat Bedir gününde sizlere olağan üstü yardımlar yaptığını hatırlamıyor musunuz? Halbuki, o gün siz onları; size dokunan musibetin iki katıyla vurdunuz. Zira onlar; o gün yetmiş ölü ve yetmiş te esir verdiler. Durum bu iken tamamen umutsuzluğa düşüp üzüntüye boğularak diyorsunuz ki, Rabbimiz tarafından yardım ve zaferle müjdelenmişken bu korkunç olay bize nereden ve niçin oldu? Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, o korkunç bela sizden ve sizin biliş ve davranışlarınızdan oldu. Zira sabredip yerlerinizde durmadınız. Halbuki, yerlerinizi ve görevlerinizi Allah'ın emir ve işaretiyle Peygamberiniz belirlemişti. Hiçbir konuda O'na (s.a.v.) verdiğiniz sözü yerine getirmediniz. Bir de Allah ve Rasûl'ünün rızası olmadığı halde ayet gelmeden acele ettiniz, Peygamberinizden ısrarla onay alıp fidye karşılığında esirleri bırakmanız suretiyle düşmanın büyük bir gücünü serbest bıraktınız. Halbuki, onların kökünü o gün kazıma imkânı doğmuştu. O gün onları bırakarak toparlanmalarına katkıda bulundunuz. Buna rağmen Peygamberinizin Allah'tan aldığı hıkmet, izzet ve yüksek deha sebebiyle

düşman bozuldu canlarını kurtarmak için kaçarlarken sizler açık verdiniz ve düşman tekrar döndü sonra olan oldu. Sizlerin tüm hayal ve hesaplarını Bilen Allah; düşmana vurduğunuz ve düşmandan aldığınız tüm bela musibetleri ilim ve kudretiyle kuşatandır.

۞ وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا ۞

166.167.Ayet: Ey in'am ve intikamın, zarar, fayda ve her şeyin Allah'ın kudreti ve izniyle olduğunu iyice bilen Mü'minler! Bilesiniz ki, Uhud Savaşında iki toplumun karşılaştığı anda size dokunan bela intikam ve kahır Sahibi Olan Allah'ın izniyledir. Zira sizler keyif ve arzularınıza uyarak içinizdeki niyyeti bozup Dünya parıltısına saptınız. Allah da bu bela ile sizleri ayırmak; Îmanda kararlı olup İslâm'ın hukümleri üzerine hayatlarını kurup kemale ermiş Mü'minleri diğerlerinden seçmek için bunu yaptı. Ve dıştan birlik ve uyum sözü verip de içlerinden ayrılık ve bölücülük yapan münafıkları da seçmek istedi.

۞ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوِ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ۞

Bu münafıklarından dolayı; onlara gelin Allah yolunda bizim yanımızda Allah'ın düşmanlarıyla siz de savaşın veya bizi savunun da hep birlikte düşmanın kökünü kazıyalım dendiğinde; kalplerindeki münafıklığın ürünü olarak dediler ki, biz savaşmayı bilsek size katılırdık. İçlerinden de diyorlardı ki, onlarla sizin aranızda denklik olsa veya sizden sadece bir kat fazla olsalar da buna savaş desek ve size katılsak. Halbuki, onlar sayı ve mühimmat hazırlığı bakımından sizden kat kat fazla. Dolayısıyla sizler kendinizi tehlikeye atıyorsunuz. Bu savaş veya müdafaa değil bir intihardır. İntihar etmek için size uymayız. Onlardan çıkan bu söz gösterdi ki, o gün onlar; kâfirliğe Îmandan daha yakınlar. Çünkü bu konuşmaları içlerinde saklı tuttukları küfre çok uygundu. Ağızları ile açığa koydukları bizim de Îmanımız var biz de Mü'miniz sözlerine uymuyordu. (İmanı olan bilir ki, her zaman güç ve kuvvet, üstünlük ve şeref Allah'ın, Rasûl'ünün ve gerçek Mü'minlerindir.)

۞ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ۞

Çünkü onlar kanlarını ve mallarını korumak uğrunda Mü'minlere hakikatleri örtüp onları kandırmak için; kalplerinde olmayan Îmanlarını sadece ağızlarıyla ifade edip Mü'miniz diyorlar. Yoksa içlerinde Îmanı kabule, Peygambere teslim olmağa dair hiçbir şey yok. Onların sakladıkları her şeyi Bilen Allah (c.c.); kalplerinde sakladıkları küfür ve nifakı pekiyi bilmekte ve buna göre de büyük bir ceza hazırlamış bulunmaktadır.

۞ الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

168.Ayet: Hulasa bunlar aşırı münafıklıkları ve bölücülükleri sebebiyle; Allah Rasûlünden geri kalarak evlerine dönüp otururlarken Rasûlüllah'la beraber olup savaşta öldürülen dostları hakkında dediler ki, eğer bize kulak assalardı ve bizimle

burada kalıp otursalardı öldürülmezlerdi. Görüyorsunuz bizler yaşıyoruz. Bunu; oturmanın selamette kalmağa ve kurtuluşa sebep ve çıkıp gitmenin de ölüme sebep olduğuna inanarak dediler. Bilemediler ki, ölümün de; hayatta kalmanın da çokça sebepleri var. Nice oturan var ki, ölür veya hesap etmediği bir yönden öldürülür. Nice de çıkıp giden var ki, savaşlara da atılsa kurtulur ve yaşar. Her şeyi bilmek Allah'a mahsustur. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp susturman için de ki, eğer başınızdan savmaya gücünüz yetiyorsa (Allah Azıîmüşşan sizleri öldürecek) ölümü kendilerinizden uzaklaştırın. Ey bu iddiada bulunan yalancılar! Eğer; dedikodu olmaktan öteye geçmeyen iddialarınızda doğru iseniz.

Allah Zülcelâl; Mü'minlerin Uhud gününde, münafıklara uyarak Peygamberlerinden (a.s) geri de kalmaları, durmaları gereken yerleri terk ederek ganimete yönelmeleri gibi yapmamakla memur oldukları suçlarını açıkladıktan sonra Onları savaşın ve savaşta şehid olmanın ve bu uğurda can feda etmenin sır ve incelikleri konusunda uyarıp bilgilendirmeyi isteyerek, Tevhîd'in yollarının zirvelerine ulaşanlara ve her şeyden arınmak suretiyle birliğe erenlere yaraşanın önemli emir ve yasaklara hakkıyla uymak olmakla Rasûl'ünün şahsına ve O'na uyan kâmil Mü'minlere; önemine binaen bazı işleri yapmamalarını; yasaklama üslubuyla buyurdu:

۞ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۞

169.Ayet: Allah'ın Ebedîliği şerefine ermek için yok olma yolunda canlarını feda ederek şehid edilenleri; diğer ölüler gibi tüm his ve hareketten kesilmiş ölüler zannetme!

۞ بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۞

170.Ayet: Aksine onlar ezelî ve ebedî isim ve sıfatlara sahipler olarak diridirler. Çünkü (geçici varlıklarından geçerek) bunlara büründüler. Bu sıfat ve isimlerle; tüm İsimleri ve Sıfatları Zatında toplayan Allah katında rızıklanırlar. Bu yüce hallere ermekle Allah'ı bilmek ve O'nun ikram ve nimetlerinin sofralarına ermekten dolayı Allah'ın verdikleriyle sevinç ve mutluluklar içerisinde ebedî kalacakları halde hoş bir hayat sürerler.

۞ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

Bu aşırı sevinç ve tam bir lezzetle beraber; kendilerine kavuşmayıp Dünyada kalan ve arkalarından gelecek olan dost ve kardeşleri hakkında Rablerinden bir müjde ve şefaat dilerler ki, onlara seslensinler: Dünyadan ve onunla ilgili her şeyden kurtulup bize kavuştuğunuzda, size bir korku olmayacak ve asla üzüntü görmeyeceksiniz. Çünkü Dünya tehlike, korku ve sıkıntı yurdudur.

۞ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

171.Ayet: Hatta o kadar ki, Rablerinin yolunda cihad ettikleri için katından lütuf ve ikram etmesi için hem kendilerine hem de geriden gelecek yakınlarına bir nimet, bir ücret ve büyük bağışlarla sevindirilmek üzere arzu ve istekte bulunurlar. Ey Allah yolunda cihad edenler ve rızası için çalışanlar! Bilesiniz ki, tüm kullarının ücretini Veren Allah; Rableri Allah'ı ve O'nun Peygamberini sevmek uğrunda çaba sarf eden ve durmayıp çalışan Mü'minlerin bu çaba ve gayretlerinin karşılığını asla zayi etmez ve hakkıyla verir. Zira O; sonsuz lütuf ve letafet (incelikler, güzellikler) , rahmet, değer ve cömertlikler Sahibidir.

۞ الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۞

172.Ayet: Özellikle de Allah ve Rasûl'ünden savaşa davet edildiklerinde; kendilerine Uhud Savaşında düşmandan ağır yaralar dokunmasından sonra gecikip oyalanmaksızın ilk gidişlerindeki davete icabetlerinden daha çabuk icabette bulunan ve dolayısıyla Allah ve Rasûl'ünün kabul etmesini ve karşılık vermesini uman Mü'minlerin mükâfaatlarını Allah zayi etmez.

Şöyle ki, Ebu Süfyan ve arkadaşları (şirk ordusu) Medine'den ayrılıp Ravha denen yere varınca pişman oldular ve tekrar dönmek istediler. Güya Îman ehlini tamamen yok edeler. Bu haber Rasûlüllah'a ulaşınca derhal ashabına; o kâfirleri istemeye (imha etmeye yönelmeğe) davette bulundu. Buyurdu ki, bu hareketimize sadece; dünkü savaşımızda bizimle beraber olanlar katılacaklar. Rasûlüllah (a.s.); beraberinde bulunan Îmanlı birlikle hemen yola çıktı. Hamraü-l Esed denen yere ulaştıklarında ashapta büyük bir coşku ve sevinç vardı. Orası Medine'ye 10- 15 km. kadar bir mesafede idi. Bu saygın dostlar âdeta şehid olmak için yanıp yakılıyorlardı. Ve bir gün önce Allah yolunda şehid edilen Îman ehli kardeşlerinin mertebesine bir an önce ermeyi arzuluyorlardı. Huzaa kabilesinden Mabed onlara rastladı. O gün henüz müşrik idi. Buna rağmen dedi ki, gerçekten ya Muhammed Sana ve arkadaşlarına gelen bela beni çok üzdü. Sonra aralarından ayrılıp Ebu Süfyana ulaşınca, Ebu Süfyan; gelirken arkanda ne bıraktın (kime rastladın) dedi. Dedi ki, Muhammed ve arkadaşları tam tekmil sizi almaya geliyorlar. Böylesini hiç görmedim. Âdeta sizin için yanıp tutuşuyorlar. Şayet karşılarına çıkacak olursanız tamamınızı yok ederler. Ebu Süfyan dedi ki, kahrolası sen ne diyorsun. Dedi ki, Vallahi görüyorum ki, sen biraz gidersen onların atlarının alınlarını göreceksin. Ebu Süfyan dedi ki, temin ederim ki, birliğimizi toplar ve üzerlerine bir kere dalarsak kalanlarını da yok ederiz. Dedi ki, vallahi ben seni uyarır sakın bunu yapma derim. Allah; müşrik ordusunun kalbine bir korku bıraktı döndüler ve ürkerek gittiler. Bunun için Hak Sübhaneh buyurdu:

۞ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

Allah Rasûlü beraberinde çıkarak canlarını Allah Yolunda güzelce feda eden ihsan kâr olan, Allah ve Rasûl'ünün emrine karşı gelmekten sakınıp korunan kullarıma öyle büyük mükâfaat var ki, ondan büyüğü olamaz. Bilesiniz ki o, Allah'a kavuşmakla ebedî ölümsüzlüğe ermektir.

۞ الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۞

173.Ayet: Onlar son derece kâmil Îman sahibi olduklarından; onlara haber getiren insanlar güya acıyarak: haberiniz olsun insanlar; yani Ebu Süfyan komutası komutasındaki müşrikler ordusu toplandılar, sizi tamamen öldürmek için dönüp baskın yapacaklar, korkun onlardan ki, size zararları ilişmesin dediklerinde; nasihat eden habercilerin sözü onların Îmanını, itaatlerini, Allah ve Rasûlüne kemaliyle bağlılıklarını ve İlâhî hükme rızaların artırdı ve onlara cevaplarında; Allah'a her şeylerini ısmarlamış olma olgunluğuyla: Bizlere Allah yeter. O her şeyimize Kâfi'dir. O'nun bize yardımı her şeyi karşılar. O ne Güzel Sahip ve ne Güzel Vekil. Bizi ve her şeyimizi çok iyi yönetir çok iyi kollar. Her şeyimizi O'na havale ettik. Korkumuz sadece Allah'ın bize kızması, gazaplanıp bizi kahretmesi. Bundan da yine Kendisine sığınır, Kendisine tutunuruz. Onlar Allah'a tutunup işlerini de O'na bırakınca Allah; düşmanlarının kalplerine korku attı. Nesnelerin karartıların ve her bir şeyin gölgesinden, kuşların ve rüzgârın sesinden ürkerek kaçtılar ve Mekke'ye panik içerisinde gittiler.

۞ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ۞

174.Ayet: Böylece Allah Rasûlü ve beraberindeki İman Ordusu; sabretmeleri suretiyle Hak Davanın bayrağını yükseltme ve yükselişe geçme gibi nimetler başta olmak üzere Allah'ın büyük bir nimeti ve müşriklerin panikleyerek bıraktıkları mallar başlarına gelen her şeye sabretmeleri ile Allah'ın razı olduğu ve sonsuz başarılar vereceği müjdesi gibi paha biçilmez ikramlarıyla döndüler. Üstelik onlara hiçbir kötü durum da dokunmadı. Ve bu nimeti arkasından daima yücelip yükseldiler ve düşmana hep büyük farklarla üstün geldiler. Tüm bunlar; sadece onların Allah'ın razı olması ve Rasûlünün hoş isteklerini yerine getirme esasına uymaları sebebiyle oldu. Kendi varlıklarının arzu ve ihtiyaçlarına bakmıyorlardı. Tüm kullarını mükâfaatlandıran Allah ta rıza ve teslim görevinde ehil olanlara büyük ikram Sahibidir.

۞ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

175.Ayet: Ey işlerini Bana ısmarlayan ve teslimiyet gösteren Mü'minler! Ben de işlerinizi üstlenerek bildiriyorum ki, o sizi korkutmağa çalışan haberciler bilesiniz ki, Şeytan ve onun elemanlarıdır. Şeytan sadece sizleri kendi ayaktakımından korkutmağa çalışıyor. Onlar da münafıklar sadece. Onlardan asla korkmayın.

Çünkü Allah sizlerle beraberdir. Size zarar verecek olan her şeyden sizleri korur. Asıl; Şeytana uyup itaat etmekle Benim gazabımdan korkun eğer sınırsız inam ve intikama Kadir olduğumu iyi bilen Mü'minlerseniz.

۞ وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا

يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

176.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Münafıklardan bazılarının seri olarak koşup küfre düşenlerin o uğurda çalışıp Sana zarar vermek istemeleri Seni asla üzmesin. Onlar ağızlarıyla hep kalplerinde olmayan Îmanda bahsediyor ve biz de Îman ettik diyorlar. Onlar; bu kâfirlikleri ile asla sana zarar veremezler. Onların kâfir olmalarının zararı sadece kendilerini sarar. Kâfir olduklarına hükmeden Allah; Ahirette onlara rahmetinden bir nasip bırakmamayı istiyor (ve onlara fırsat veriyor). Bunun için onları kâfirliklerinde bıraktı. Ahirette onlara büyük bir azap hazırladı. Onların kâfirlik ve münafıklıklarının cezası olan rahmetten uzak düşürülerek Cehennemde perişan edilmeleri, her şeyden mahrum bırakılmaları ve pişmanlık acısı çekmeleridir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

177.Ayet: Bu cezanın sebebine delil sunarak buyurdu: Son derece münafıklar oldukları için Îmanlarını satma karşılığında kâfirlik satın alan bu kimseler; yaptıkları bu alçakça alış verişleri ile Allah'a azıcık bir şey dahi zarar veremeyecekler. Allah'ın Zatı (Kendisi, Kendi Varlığı) bundan Müstağni ve Münezzehtir. Rasûlüne de zarar veremezler. Onlara Dünyada katledilmeleri, esir edilmeleri ve sürgüne gönderilmeleri ile, Ahirette de insanlık rütbesi ile Cennete ermekten mahrum edilmeleri azabı olarak çok acı bir azap var.

۞ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞

178.Ayet: Dünyada kendilerini yaptıklarıyla bırakıp türlü fırsatlar verdiğimiz kâfirler; bu müsaademizi yararlarınadır ve bunda faydaları var zannetmesinler. Biz onları serbest bırakıp fırsatlar veriyoruz ki, azabı hak edip artıracak fazla günah sahipleri olsunlar. (Fazla yakıt depolasınlar). Ahirette onlara; rezil edici ve aşağılayıcı bir azap var. Bu onların Dünyada büyüklenerek Allah ve Rasûlüne baş kaldırmalarının cezasıdır.

Burada münafıklar; kalplerinde Îman olmadığı, sadece dillerinin ucuyla samimi i'tikad sahibi olmadıkları halde biz Mü'miniz demekle gerçek Mü'minlere karışıp İslâmî hayatı ortak yaşarlarken Allah Teâlâ; Mü'mini münafıktan ve samimi olanı gösterişçiden açıklayıp seçmek diledi ve buyurdu:

۞ مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّى يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۞

179.Ayet: Kullarının içinde saklı olanları Bilen Allah; ihlâs sahibi Mü'minleri; ortaya çıkan durumları sebebiyle küfür ve nifak ehli kâfir ve münafıklarla üzerinde bulunduğunuz halde karışık olarak bulunma tarzında ve müşterek yaşayacak durumda bırakacak değil. Aksine türlü bela ve musibetlerle gerçek Mü'minleri münafıklardan seçmek için imtihan edip deneyecek ve münafıklıkta ısrar eden pisliği, Allah'ın hukümlerine razı olan Tevhîd'i şüpheden arı olarak bilip kabul eden hoş Mü'mini seçip ayırsın.

۞ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۞

Bu seçip ayırmasından sonra gaybın tamamını bilip elinde Tutan Allah; sizin tamamınızı gaipten ve bu türden olan insanların kalbinde bulunan Îman ve küfürden haberdar edecek değil, ancak Allah elçilerinden dilediğini seçer ve O Rasûle vahiy ve ilham yoluyla kulların kabiliyet ve kapasitelerini, kimin içinde Îman ve kimde küfür bulunduğunu seçmeyi haber verir. Umum emir, huküm ve yetkinin sonsuz izzet, üstünlük ve bilgi Sahibi Olan Allah katında ve O'nun elindedir. O halde ey ihlâs sahibi olan Mü'minler! Sizlere kabiliyyetler seçip veren Allah'a; O'nu Önder bilerek Îman edin. Her konuda Allah'a Uyan Vekili olarak da Rasûlüne Îman edin. Allah'ın izniyle sizin bilmediklerinizi bilir. Öyle olunca Allah Adına O'na ve tüm peygamberlere Îman edip uymakta kusur yapmayın.

۞ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

İman ettikten sonra eğer kararlılık göstererek Îmanın tüm hukümlerini muhafaza ederseniz, sapmaktan ve Peygamberinize karşı çıkmaktan korunur, hep yanında olursanız; o zaman size tüm bunları kolayca ikram eden Allah(c.c.) katında büyük bir mükâfaat var bilesiniz. O mükâfaat; kulluk makamında layıkıyla yer tutmanız ve Tevhîd'in hakikatine ermenizdir ki, bundan büyük mükâfaat olmaz.

۞ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

180.Ayet: Korunup sakınılması farz olan davranışlardan biri de cimriliktir. Allah'ın; kendilerine bolluk nimetinden mal verdiği ve onların da bunda cimrilik yaptıkları, onları depolayarak çocuklarına mirastan başka bir şey düşünmedikleri o malları ve zanlarınca bunları tutup zekât vermemeyi kendileri için hayırlı zannetmesinler. O malların onlara faydası olmayacak ve onlardan azabı uzaklaştırmayacak. Aksine her türlü azabı onların üzerine çekecek. Kıyamet günü zincirler, tokalar ve korkunç yılanlar gibi boyunlarına dolanacak. Cimriliklerinin cezası olarak ebedî mahrumiyet, rahmetten uzak kalma yeri olan Cehennem ateşine girinceye dek öyle kalacak.

۞ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

Tüm sebepler, araçlar, gökler ve ötesinde olan ervah (manevî canlar), yeryüzü ve içinde bulunan eşbah (karartı ve şahıslar) her şey Allah'ındır. Her şeyin idaresi, sahipliği, kullanımı tartışmasız ve kavgasız Allah'ındır. İnanan ve inanmayan herkesteki her şey Allah'tan ikram olunmuş emanetlerdir. İdaresinde, umum icraatlarında ve tüm makamlarda Tek ve Bir olduğunu sunan Allah; geçici varlıklar ve icraatlarınızda tüm yaptıklarınızı tamamıyla bilmektedir. İş ve davranışlarınızdan hiçbir şey O'nun sonsuz haberdarlığından gizlenemez. Nitekim ferdî söz ve davranışları nasıl bildiğini, Yahudî çapulcularının ne konuştuklarından haberdar olduğunu Rabbimiz şu sözüyle anlatıyor:

۞ لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۞

181.Ayet: Hiç şüpheniz olmasın ki, her şeyi Duyan ve Bilen Allah; Yahûdîlerin; Allah fakir bizler zenginiz dediklerini de duymaktaydı. Allah Azîmüşşan " Kim Allah'a ödünç verirse Allah ona tekrar kat kat verir " mealindeki ayetiyle kullarını hayır ve iyilik yapmağa teşvik ettiğinde bu alçaklığı yapmışlardı. Hak Teâlâ bunu söylediklerinde onları tehdit edip azabını ilan etti: Onların ne dediklerini ve peygamberleri haksız zalimler olarak niçin öldürdüklerini ve tüm icraatlarını da adlarına olan defterlerine tam bir düzen içinde yazdığımızı onlara göstereceğiz ve yazdığımız gibi cezalarını da vereceğiz.

۞ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۞

Ve onları cezalandırmamız esnasında diyeceğiz ki, Allah'a ve O'nun peygamberlerine karşı son derece ahlaksız ve tüm kötülüklerin sahibi olan; ey azgın ve taşkınlar! Şimdi sizden çok daha azgın ve korkunç yangın âlemi olan Cehennem azabını tadın. Onu cesedinizin, organlarınızın ve sarf ettiğiniz güçlerinizin tamamımı tadacak ve diyeceğiz ki, bize asla zulüm ve haksızlık nispet etmeyin çünkü:

۞ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞

182.Ayet: Bu azabın sizi kuşatması; sırf sizin ellerinizin yaptığı ve Dünyada kazandığınız büyük ısyanlar, korkunç suçlar ve bu suçlarınızdan olarak iğrenç sözler ve peygamberleri (a.s.) katletmeleriniz ve diğer elinize geçmeyenleri hep katletmeye kalkışmanız sebebiyledir. Bilesiniz ki, Davasında çok kıskanç ve gayretli, çok çetin intikam Sahibi Olan Allah; dünyada zulmeden kullarına dahi asla zulmetmez ancak adaletinin gereği herkesin istediğini verir ve böylece iyi kötüden seçilir.

۞ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ ۞

183.Ayet: Bu alçaltıcı azapla azap gören sınıftan olanlar; Allah'ın Peygamberine Îman etmemelerinin sebebi olarak Allah'a iftira etmişler ve demişlerdi ki, Allah bize Tevrat'ı emir ve tavsiye etti: Bir peygamber; peygamber olduğunu gösteren mucize olarak bize; aramızda ve gözümüz önünde bir kurban kesip gökten de bir ateş inerek onu yakıp tüketmedikçe ona inanmayacağız. Bunların iddiası: Yahûdîlerin peygamberleri Allah'a kurbanla yaklaşırlar. Peygamber etrafında insanlar dizilmiş olarak dua eder ve gökten ansızın bir ateş iner ve kurbanı yakar yok eder idi. Bu onların dua ve iddiasının kabulü olurdu.

۞ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۞

184.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp susturman için de ki, Benden önce peygamberler; peygamber olduklarını gösteren apaçık mucizeleri ve tüm delilleri getirdiler. Ve sizin iddia ettiğinizi getirdiler. Israrla istediklerinizin tamamını getirdikleri halde istediğinizin getirildiğinde Îman edeceğiniz iddianızda doğuysanız niçin onları öldürdünüz? Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların işi bu ve durumları da böyle olunca; eğer bunlar seni inkâr ederlerse bunların yalan demesine de inkârlarına da aldırma. Önceden de mucizelere ve İlâhî hukümleri, hıkmetleri, ibret, vaaz ve işaretleri içeren kitap ve sahifelere sahip peygamber de inkâr olundu. O kitaplar hakkı arayan müridlere ve örgencilere İlâhî nûrlar, ilim ve Îmanlar verip yol gösteriyordu. Buna rağmen kitap tanımadılar, hakka kibirle kafa tuttular. O peygamberler de onları inkâr edenler de gittiler. Çünkü:

۞ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

185.Ayet: Tarafımızdan kendisine biçilen ecel (belirlenen vakit) iyi kötü herkes ölüm kadehini tadar. Hiç şüphesiz; ceza ve mükâfaat için hazırlanan kıyamet gününde yaptıklarınızın karşılığını tam olarak alacaksınız. Yapılan iyi ise iyi, kötü ise kötü.

۞ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۞

Umum eşkıya ve sapık fâsıklar için hazırlanmış olan Cehennem ateşinden yararlı işleri sebebiyle kim uzaklaştırılarak Îmanlarının yararına ererek saadet ehli ve salih kullar için hazırlanan Cennete konursa kurtuluşa ve büyük mükâfaata ermiştir. Kim de Dünyada bozuk davranışlarda bulunması sebebiyle Cehennem ateşinden uzaklaştırılamaz aksine oraya girip kalırsa içinden çıkamayacağı iflasa uğramış ve büyük zarara boğulmuştur. Hulasa ey Îmanla ve Îmana dayalı salih amellerle yükümlü olan kullar! Geçici hayatla içerisinde bulunduğunuz Dünya ve dünyalıklar sadece ve sadece sizlere imtihan kaybettirmek ve aldatmak için süslü

ve parıltılı geçici nesnelerdir. Ebedî yurdun nimetlerinden ve kalıcı lezzetlerden sizleri kararı ve devamı olmayan, yok olucu lezzetleri ile alıkoyuyor. Ve ey bu alçak parıltılarla ve lüks hayatla aldatılanlar! Sizler uyanıp aklınızı başınıza almıyorsunuz.

۞ لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا ۞

186.Ayet: Ey Mü'minler! Allah'a yemin olsun ki, Dünya hayatınızın kırıntı ve döküntüsü olan mallarınızın telef edilmesi şeklinde, canlarınızın ve çocuklarınızın öldürülmesi suretiyle şüphesiz imtihan edileceksiniz. Zaten O'nun huzuruna erme çerçevesinde herkes yok olacak. Sizden önce kendilerine Tevrat ve İncil Kitapları verilen Yahûdî ve Hıristiyanlardan haberler ve etkileyici hadiseler duyacaksınız. Ve yine kitapları ve peygamberleri olmayan müşrik ve kâfirlerden de duymaktan eziyet gördüğünüz ve sıkıldığınız çokça rahatsız edici bu sözlere ve sahipleriyle mücadeleye nasıl yetişeceksiniz. Sizler vakitlerinizi ve güçlerinizi; kendileriniz Tevhîd'in gerekleri üzeri erdirip yerleştirmeye, rıza ve teslim makamında yer tutmaya ve kulluk makamının hakikatlerine ulaşmaya harcayın. Değişim ve sarsıntıdan kurtularak itminana karar ve huzura erin.

۞ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۞

Ey ehli Tevhîd! Bu güzellikleri yerine getirmeniz suretiyle sabrederseniz, sizinle uğraşan ehli kitap ve diğerleriyle uğraşmaktan dolayı yüce görevlerinize zarar vermekten veya bunların zorluğundan şikâyet etmekten sakınırsanız biliniz ki, bu sabretmeniz ve takva sahibi olmanız; işlerin eda edilmeye azmedilenlerinden; akıl, hikmet, aşk ve Allah'a yakınlık sahiplerinin muradı ve hedefi olanlarındandır. Bu kâmil insanlar Tevhîd'in sırlarının anlaşılmayanını; bu işleri eda etmekle anlamaya çalışırlar. Eğer sizler yakîn mertebelerini öğrenmekte kararlı iseniz bu üstün buyruk ve tavsiyeleri eda etmeye devam etmelisiniz. Ey Mevlâ! Lütuf ve kereminle bizleri istikamet (Sana dosdoğru varma) yolunda sağlam tut, ayaklarımızı kaydırma. Kıyamet Gününde pişmanlığın nedenlerinden burada bizi koru. Sana sığınıyoruz.

۞ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۞

187.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana çeşitli eziyetler eden ehli kitaba; peygamberler gönderen, kitaplar indiren Allah'ın; kendilerine kitap verilen Yahûdî ve Hıristiyan alîm ve ileri gelenlerinden sağlam söz aldığını anlat. Onlar Allah'ın Kitabını bozmadan ve değiştirmeden kalka açıklayacaklarına, hakkıyla tefsir edeceklerine ve Kitapta bulunan hayat hikâyelerini, ibret ve ders alınacak konuları, işaret ve delilleri ve özellikle de geleceği müjdelenen Son Peygamberin (s.a.v.) niteliklerini insanlara hiçbir şey saklamadan açıklayacaklarına dair Allah'a yemin ederek söz verdiler. Üzerlerine farz olan bu emanetleri korumak ve görevi yerine getirmek iken bunlar Allah'la yaptıkları bu sağlam anlaşmayı kesin söz vermelerine

rağmen arkalarına attılar ve az bir paraya bunu sattılar. Yani lüks hayat içinde yaşayan zenginler ve keyfince yaşamayı her şeyden üstün tutan azgınlardan aldıkları az bir rüşvet karşılığında var olan hak bilgileri yok ettiler. Olmayan batılı ve yalanı yazıp ortaya koyarak var olduğunu iddia ettiler. Güya peygamberlik kendilerine gelmedi diye hasetlendiler. Bir kısmı da; Bu Zat Peygamber ama uyarsak her şey elimizden gider dediler. Halbuki, O Peygamber; Allah'ın izniyle çerçileri kervan sahibi, köyleri şehir ve köleleri sultan yaptı.

۞ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا

فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

188.Ayet: Sakladıklarına karşılık aldıkları şey ne kötü ve yaptıkları alış-veriş ne iğrenç. Özellikle de Allah'ın En Sevgilisinin niteliklerini ve tanıtım vasıflarını saklamaları...

Ey peygamberlik işi ve icraatında En Kâmil olan! Sen; o münafıkların Mü'minleri kandırma, onlara ikiyüzlülük yaparak dillerinin ucuyla Mü'min olduklarını söyleme, sonunda da bu yaptıklarıyla sevinip şımarma, samimi Mü'minler olduklarını gösterme ile Îman ve ibadetlerde büyük nasip sahibi insanlar olarak bilinmek suretiyle övülmeyi arzulayan münafıkları; azaptan kurtulacakları bir makamda zannetme. Onlar severek münafıklık yaparlar ve yapmadıkları İslâmî vazifelerle, olamadıkları dürüstlükle de övülmek isteyip bu gibi arzularda bulunurlar. Bunların kurtuluşa sebep olacak iyi bir işleri yok. Dolayısıyla kıyamet gününde ebedî kalacakları Cehennem; bunlar için hazırlanmıştır. O gün onlara acı bir azap var. Özellikle de beraber yaşadıkları ve kandırıp durdukları Mü'minleri ebedî ve tükenmez nimet, devamlı olan lezzet içinde gördükleri zaman.

۞ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

189.Ayet: Her ne kadar bu sürekli aldanan münafıklar; Dünyada Allah'ın onları acele ceza vermeyip bırakması ve fırsatlar vermesi ile yaptığımız yanımıza kalıyor diye aldansalar da Ahirette yaptıklarının yanlarına kalmadığını görecekler ama bunu onlar bilmiyorlar. Çünkü ruhlar âlemi olan gökler ve ötesinin, şahıslar ve tabiat âlemi olan yeryüzünün idaresi ve her şeyi Allah'ındır. Her iki âlemde tasarruf ve yetki O'nun dur. İstediğini yapar. İstemek, seçmek, tutup kahretmek, bırakıp bekletmek, mükâfaat verip azap etmek, dilediğini, dilediği an yapmak gib tüm yetkilere Sahiptir. Malında sonsuz idaresinde Bir ve Üstün olduğunu daima ilan edip sunmaktadır. Nimet ve rahmet vermeye, intikam alıp kahretmeye ve her şeye gücü yeten, eksiklik ve gevşeklikten Münezzeh olan Kadirdir O (c.c.)

Hak Teâlâ; engin ilim ve haber sahibi olan ve hakikatlere ermek isteyeni uyandırmak, maddeyi gören ve manevî göz sahibi olmayı isteyeni de uyarmak için buyurdu:

۞ إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۞

190.Ayet: Bilesiniz ki, İlâhî Sıfatların ve İsimlerin eserleri olan, güç, kuvvet ve kaynak sağlayan ve her şeyi yapan bu İsim ve Sıfatların yansıtıcısı durumunda bulunan göklerin ve gökler ötesi yüce âlemlerin; ilâhî kudret akışını ve yüce âlemlerden gelenleri kabul eden, verileni almakta ve istenileni istenilen tarzda vermekte kabiliyet ve kapasite, aynı zamanda tabiatlarla bezenmiş olan yeryüzünün yaratılmasında, Allah'ın kahır ve dürüp daraltma Sıfatlarının eserleri olan farklı farklı gecelerin yaratılmasında, Lütuf ve genişlik verme, ikramda bulunup bolluklara erdirme Sıfatlarının eserleri olan farklı gündüzlerin yaratılmasında akıl sahibi olan ve öze inen hikmet sahiplerine ayetler, Allah'ın Varlığına ve Birliğine, sonsuz kudret, sınırsız bolluk Sahibi olup her şeyi yarattıktan sonra yaşattığına ve zerreleri, küreleri, madde ve manayı içindekilerle beraber ayrı ayrı bir an bırakmadan idare ettiğine ve her şeyin ince ilgilerine ve kuvvetli bağlarına işaret ve belirtiler, her ne varsa İlâhî Sıfatlar ve İsimler altında var olduğuna belgeler var. Tüm bu eserler canlarda ve canlara ufuklar durumunda olan tüm varlıklarda Hak Varlığın farklı tecelliler halinde açığa çıkmasını davet eder. Bu kullar Tevhîd'in özüne ererler, Tevhîd'in kabuklarında (yaratılanlarda) takılıp kalmaktan derhal uzaklaşırlar. (Bireylerde kalmazlar, Bir'e (c.c.) ererler).

۞ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۞

191.Ayet: Bilesiniz ki, onlar; Zatında, Sıfatlarında, İsimlerinde, tüm iş ve icraatlarında daima Bir olduğunu ilan ve ispat Eden Allah'ı ayakta dururlarken, otururlarken, yanları üzere yaslanır veya yatarlarken; her yer, her zaman ve her durumda daima fark gözetmeksizin zikrederler. Ve tüm iş, tavır ve durumlarında semaların ve yeryüzünün yaratılış ve karakterleri hakkında fikir çalıştırıp düşünürler. Ve nihayet akılları tatlanır; âdeta baştan uçar. Hayretlere erip büsbütün dalarlar. Sonra (İlâhî kudretin eserlerini düşünce denizinde) boğulurlar. Kaybolurlar, kendilerinden geçerler. Sonra Allah'ın Sonsuz Varlığında yok olurlar. Tekrar yokluk ve yine yokluk... Sonunda yolculukları tamam olur. Bu zikir ve hal ehli kullardan öylesi var ki, bu yüce mertebeye yerleşir ve devamlı kalır. O artık İzzetliliğini ve Tek olduğunu ilan eden Allah Zülcelâl Hazretinin İlâhî Birliğinin kubbeleri altındadır. Zikir ve hal ehli olanlardan öyleleri de var ki, bu yüce yokluktan sonra ayılıp kendisine gelir. Tefekkürdeki başladığı noktaya döner. Ama yüce yolculuğu tamamlamış (damla iken deniz olmuşçasına) kâmil bir halife, tam bir mazhar olarak der:

۞ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ ۞

192.Ayet: Ey Rabbimiz! Görülen ve tüm duyu organları ile his olunup anlaşılan bunca varlıkları boşa yaratmadın. Sen akıllarımızın ermesinden duyularımızın duymasından uzaksın ve pek Yücesin. Ey Rabbimiz! Senin sonsuz güzellik ve

cömertlik Sahibi Yüzüne erişerek bakma şerefinden habersiz olduğumuzdan dolayı bizleri kuşatan Cehennem ateşinin azabından kurtar ve koru. Ey rabbimiz! Kimi Cehennem ateşine sokarsan; ebedî olarak onu rezil edersin. (Onlar Dünyada Cehennem yolunu seçmekle) Şu imkân âleminin ve geçici varlığın dar haram sahalarına sokularak zulüm ve haksızlık hallerinin zindanlarında mahpuslar olarak, Îman ve İslâm rahmetinin genişliğinden uzaklaştırılıp mahrum oldular, Senden gayriye yönelmeleri sebebiyle kendilerine zulmettiler. Sonunda ebediyyen horlanıp rezil oldular.

۞ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۞

Dolayısıyla kendilerini türlü rezillik ve perişanlıklarla Dünya hayatının karanlıklarına yerleştiren zalimlere, oralardan çıkaracak yardımcılar yoktur. Ancak katından desteklenen ve haktan sapan ve saptıranları Îman ve İslâm'a erdiren peygamberlerin ve velilerin müstesna ki, onlar; Dünyada yol gösterdikleri gibi Îman üzere ölenlere izninle şefaat ve yardım ederler.

۞ رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۞

193.Ayet: Ey Rabbimiz! Bizlere peygamberler göndererek muvaffak kılıp başarı vermenden sonra O, şefkatli, yol gösteren, Îman ve İslâm'a erdiren Davetçiyi duyduk. O (a.s.) çağırıp Sana Îmana ve Birliğine erdiriyor. Bizlere seslenerek diyordu: Ey Allah'ın kulları Îman ediniz ve ey varlığı ve yokluğu mümkin; darlık ve sıkıntı yeri olan geçici âlemden ibaret yokluk âleminin uçsuz çöllerinde kendisini kaybedenler! Rabbinize Îman edin. O Rab; Şanı hep var olmak ve daima var olarak bulunmak olan Varlığının nûruyla sizleri yetiştirip geliştirmektedir. Bizler de O'nun bu şanlı çağrısını duyduktan sonra O'na hemen Îman ettik. Sözünü tasdik ettik, emrine sarıldık.

۞ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ۞

Ey Rabbimiz! O'nun şefkat göstererek bize eğitim verip yol göstermesiyle yakın ilmin; Seni ve Bir olduğunu kesin olarak tanımanın hakikatine erdik. Yardımın ve başarı vermenle bu makama ermemizden sonra benliğimizden ibaret olan ve bundan meydana gelen günahlarımızı ve bunlarla ilgili tüm niteliklerimizi ört, ortadan kaldır ki, bu benliğimiz yüzünden kıymetli huzur ve yakınlığından mahrum olduk. Cümle varlığımızı canın gözünden çek ki, ikramlarınla kesin ve gerçek görüş mertebesine ermekle halis Varlığına bakmayı idrak edip keremler, sonsuz keramet ve ikramlar Sahibi Yüzüne bakmakla şereflenelim. Bu makama da gerçekten ermemizden sonra lütuf ve rahmetinle kötülüklerimizi arındır, ikiliği hissettirip ilan eden tüm niteliklerimizi aradan kaldır yok eyle ki, Halis Hak Varlığının makamına erelim. Ve yok olma meydanında Yüce Varlığında yok olarak Senin ebediyyet ve Bâkîliğine ererek ebedîleşen itaat ehli iyi kullarınla beraber bizleri de yok eyle.

۞ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

194.Ayet: Ey Rabbimiz! Bizleri kulluk makamında ebedî olarak tut. Bizlere; peygamberlerinin diliyle va'd ettiğin anlayış, görüş ve getirdikleri ve haber verdikleri tüm hakikatlere erme, Cennet ve Cemâlini görme nimetlerini ve rahmetini vererek ikram eyle. Kıyamet Gününde, Sana kavuşma anında müjdelediğin o kavuşmadan bizleri mahrum bırakma ve kusurlarımızı tamamen sil; bizi rezil eyleme.

۞ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۞

Kesin olarak biliyoruz ki, Sen kullarına sonsuz lütuf ve rahmetinin neticesi olarak onlara yaptığın müjde ve va'dlerine asla aksi davranmazsın. Sen bolluklar, rahmet ve sonsuz ikramlarını O Gün sunacaksın. (Ey Mevlâ! Bizleri rahmetine ve müjdelerine ermeye uygun hale getir.)

Allah'ı zikretmekten ayrılmayan bu kullar; insanlıklarının neticesinde meydana gelen üzerinde bulundukları hal ve davranışlarından pişmanlık duyarak Allah'a tam bir yakarışla dönüp sığınınca;

۞ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ ۞

195.Ayet: O an Rableri; karşılık verip kabul ile onlara yöneldi ve Dedi: Bilesiniz ki, Ben sizden kadın veya erkek kim olursa olsun samimi olarak çalışanın hakkını zayi etmem. Çünkü siz kullarım kadınlar erkeklerden, erkekler kadınlardan meydana gelirsiniz ve insanlık makamında müştereksiniz. Halife olup Beni temsil etme gibi en kapsamlı ve kapasiteli varlık olmakta da birsiniz.

۞ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۞

Hulasa sizden her kimler; aldanma yeri olan Dünyadan, ebedî sürur ve mutluluk yurduna göç ederler veya bu eğilimleri sebebiyle fâni ve geçici âlemin alışmış oldukları bir yöresinden çıkarılırlarsa, tabii alışkanlıkları bırakma, beşeri bağları koparma sebebiyle eziyetler görürlerse hayvanî güçlerle savaşırlar ve en büyük cihad çerçevesinde nefsî emmarenin ordularıyla beraber öldürülürlerse onların tüm kötülüklerini; batıl varlıklarını ve işe yaramaz hüviyetlerini siler yok ederim. Onların her biri haddi zatında (kendi varlığı çerçevesinde) yok olmağa yüz tutan ve yok olan varlıklardır.

۞ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ۞

Onları yüce makamlara ve İlâhî sırlara dair düşünce sahaları, anlayış ve idrak makamları ve yüksek tecellileri görme mertebelerinden ibaret cennetlere koyarım. O cennetlerin altlarından; İlâhî bilgiler ve hakikatlerle dopdolu nehirler akar. Birbirine şekilleri benzeyen ve fakat tadı ve zevki farklı nimetler sürekli ikram edilmekle akar dururlar. Onlar; daima Allah'tan bağış ve ikram olunan ve inip

duran sevaplarla mükâfaatlanırlar. Sayısız miktar, cins, soy ve boydaki tüm kullarını bir araya toplayan ayrıldıklarında dahi her birine kendilerinden yakın olarak ikramda bulunan Allah'ın yanındadır, mükâfaatların en güzeli, son ve sonucun en hayırlısı.

۞ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞

196.197.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kâfirlerin birtakım yararlar ve ticari kazançlar elde etmek için dönüp dolaşmaları seni aldatıp üzmesin. Onların hepsi kısa bir müddet barınma ve basit bir yaşantı. Bu ilk var oluşun sona ermesiyle varıp girecekleri barınakları; rahmet ve her türlü faydadan uzak kalma ve perişan olma yurdu olan Cehennemdir. Sonsuz olarak orada kalacaklar. Her türlü perişanlık ve mahrumiyeti doğuran o zindan ne kötü barınaktır.

۞ لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ۞

198.Ayet: Fakat Rablerinden sakınıp O'na ters düşmekten korunan, O'na tam bir dönüş ve yönelişle Dünyanın lüks hayatından ve Dünya mallarına kapılmaktan sakınanlara ruhanî her türlü zevk ve lezzetleri ihtiva eden hoş gezinti ve huzur Cennetleri var. Altlarından manevî ilimlerle dopdolu nehirler akar. O cennetlerde ebedî olarak kalacaklar. Bu nimetler; Allah'a ulaşıp kavuştukları anda ilk ikram türü olarak onlara sunulacak. Daha akla gelmeyen ne kadar nimetler var. Bilesiniz ki, ey Muhammedî Tevhîd ehli olan Mü'minler! Allah katında olan sonsuz olarak devam eden mükâfaatlar ve devamlı olan lezzetler; ebedî kalıcılık yurduna yönelen itaat ehli iyi kullar için pek kıymetli, çok değerlidir.

۞ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ

لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۞

199.Ayet: Ehli kitaptan öylesi var ki, peygamberler gönderen, onlara (a.s.) kitaplar indiren Allah'a Îman eder. Kitaplar ve peygamberler arasında ayırım yapmaz (çünkü Îmanında samimi. Hepsinin Sahibi sırf Allah). Dolayısıyla size indirilen Kitaba, gönderilen Peygamber Muhammed'e (a.s.) ve tüm hikmet ve hakikatlere Îman eder. Ve yine kendilerine indirilen Tevrat'a, İncil'e ve tüm İlâhî kitaplara ve sahifelere, Mûsa, İsa ve tüm geçmiş peygamberlere Îman eder. Çünkü o kulluğun ve Tevhîd'in hakikî makam ve mertebesine ermiştir. Bu ve benzerleri; Allah'a boyunlarını bükerek her şeyi O'na teslim eden ve tam bir Îman ve teslimiyet içinde olanlardır. Bu samimi insanların Allah'a bağlılıkları ve saygılarının alameti; Yahûdî ve Hıristiyan din adamlarının rüşvet alarak Allah'ın ayetlerini az bir paraya satarak bozup değiştirdikleri gibi yapmayışları, canları karşılığında dahi Allah'ın ayetlerini ve onlarda bulunan hukümleri ve emanetleri satmayıp muhafaza etmeleridir. Nitekim bu asırda (Hicri: 905 senesi yakınlarında) Bu Ümmetin fakih geçinen bazı din adamları; kendi pis hayalleri ve batıl görüşleri ile hile-i şer'iyye (dînî çözüm)

adı altında hileli fetva verip rüşvet alıyorlar. Yaratılmışın En Kıymetlisi ve peygamberlerin En Üstünü Hz. Mustafa'ya verilen İslâm Şeriatı tüm hile ve kurguları ortadan kaldırmak için inmişken bunlar O'nda hile yapmaya çalışıyorlar. Allah hepsini perişan etsin. Allah'ın selamı O'na olsun. O buyurdu ki, İslâm garip geldi, garip gidecek. (İnsanların idarecileri, güç ve kuvvet sahipleri kendilerine, akıl ve arzularına, görüş ve tercihlerine daha çok değer verecekler. Onlara bakan din adamları ehli keyfinin ve arzusunun kölesi olanlar da çıkar için güya hayatı onlara kolaylaştırma yolları arayacak).

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

Ehli kitabın; Allah'ı, peygamberlerini ve kitaplarını tasdik eden, geçmiş peygamberlere inandıkları gibi Son Peygamber Hz. Muhammed'e de Îman edip uyarak kullukta ihlâs sahipleri olduklarını ortaya koyan, her an güven kazanan, Allah'a ve Allah'tan gelenin tamamına saygılı olan bu muhterem kullara Rableri katında mükâfaatları var. Allah onlara Ahirette hizmetleriyle eremeyecekleri ve hiç hesap edemeyecekleri bir mükâfaatla onları mükâfaatlandıracak. Onların içlerindeki saklı gizli her şeyi Bilen Allah; hesabı çok süratli olandır. Yaptıklarını süratle hesap eder ve karşılıklarını da verdikten sonra, katından fazlaca ikramlarda bulunur.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

200.Ayet: Ey Hak Teâlâ'nın Birliğine Îman edenler! Sizin Îmanınızın gereği; tüm zorluklara karşı Tevhîd'in yollarına tam bir uyumla yürümeye sabretmenizdir. Onun yolunda meydana gelen ağır yükümlülüklere sabredin. Sizleri; bozuk hüviyetleri söküp yok edecek olan bedenî ve ruhî eğitim ve diyetlerden alıkoyan nefsânî kuvvetlerin ordularına karşı üstün gelmek için uğraşı ve tahammül gösterin. Kalplerinizi; İlâhî esintilerden ve manevî âlemin uğur ve bereket yönlerinden estirilen Rahmanî hayat nefeslerinden doğup gelen anlayış, görme, bilme ve bakışlara bağlayın. Ve bilin ki, bunlar; Allah'ın Rahamut (herkesi ve her tür varlığı kuşatan, yarattığı gibi yaşatan sonsuz rahmet) makamının cömertliği dolayısıyla olmaktadır. Özetle Allah'tan korkun ve O'na doğru sizleri alıkoyup engelleyecek her şeyden korunun ki, kurtuluşa eresiniz ve bundan dolayı hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir insan kalbine doğmayan ve aklına gelmeyen nimetlere Hak katından kavuşasınız.

Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır. Bizleri müslimanlar olarak öldür. Kalbi Sana ve Senin razı olacağın inanç, söz ve icraatlara bağlayanlarla bizleri beraber eyle ve Salihlere kat. Sen Erham'sın. Katından bize rahmet bağışla.

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Muhammed'e (a.s.) bağlı olan Tevhîd ehli! Kesin bilgi, gerçek anlayışın bol bol üzerine yağmasını, huzur ve devamlı başarının üzerine inmesini bekleyen biri olarak; başına gelen bütün bela ve musibetlere çok sabretmen lazım. Bu bela ve musibetler Yüce İlâh'ın; seni sınadığını ve imtihan ettiğini hissettirmekte ve bildirmektedir ki, ayağın Tevhîd Caddesi üzerinde şaşmadan ve sapmadan kararlıca duruyor musun ve yok olma yolunda kararlı olduğunda doğru musun, ebedîyet yurduna kavuşmakta gayretin yüksek mi, Hak Ma'buduna kalbinin bağı sağlam mı? (Kendini iyi kontrol et). Bil ki, O Hak Varlık (c.c.) senin aslındır ve hakikatindir. Kendi başına aslı ve hakikati olmayan kimliğinden ve varlığının niteliklerinden ibaret engellerin; seni Hak Teâlâ'dan alıkoymasından kaçınarak sırf O'na dönüp yönelmiş olacaksın. Hakikat anlaşıldığında göreceksin ki, bu varlık ve buna dayalı olan her şeyin kararı da kalıcılığı da yoktur. Çünkü bunlar (bulut misali) değişip duran geçici varlıklardır. Hatta asılsız gölgelerdir. Bu varlıkların ne kendilerinin ve ne de eserlerinin gerçekliği yok. Sadece işe yaramayan, yok olacak olan yok hükmündedirler. Ancak Hak Varlık (c.c.) serp misali olan bu varlıklara Cemâlini açtı ve tüm kâmil niteliklerini uzatıp arz etti de O'ndan yansıyan yansımadır. İlâhî İsimlerin ve Sıfatların farklı suretlerde sürekli yepyeni tecelli etmesinin sonucu yeni yeni parlayıp ortaya çıkan gölgeler ve yansımalardır. Can gözünü, Hakkı ve hakikatleri görme duyusunu kaybeden fâni varlık perdeleri ile perdelen şahısta bu gölge ve yansımaları varlık dairesinde asıl varlıklar zanneder. Aslında onları hakikat fark edildiğinde onların her biri ezel ve ebed sürekli bu usul üzere olan bir tecelli ve görünmedir. Ey Mevlâ, Ey cömertlerin Cömerdi! Lütuf ve ikramınla bizlere Tevhîd'inin hakikatini ve Seni bilip tanımanın tadını tattır.

İçini; taklidin ve tahminle yol yürümenin sebep ve nedenlerine götüren her şeyden arındırmalısın. Zihnini; Allah'tan gayri çok sayıda başlı başına varlıklar var zannetmek kuruntusundan arındır. (Allah'tan başka ne varsa O'nun var etmesiyle olan ve yok olmaya mahkûm varlıklardır. Hiçbir şey kendi başına değildir). Bu inanca sahip ol ki, göğsün açılsın, kalbin genişlesin ve Hak Varlık Olan Sultanın bulunacağı makam olmaya kabiliyet ve kapasite sahibi olsun. Bil ki, O (c.c.) bütün olgunlukların, bereket ve cömertliğin kaynağıdır. Var olma aracının ve tüm varlığın kıblesidir. O varılıp toplanılacak olan Havz-ı Kevser ve Makam-ı Mahmud'dur. Sakın ha sakın! Nefsinin gerektirdiği vesvese ve tereddütlerin izlerine düşme. Düşmanların en büyüğü, seni azgınlık ve sapkınlığa türlü oyunlarla sürükleyenlerin en korkuncu nefsindir (Gaflete daldığın, Allah'ı zikredip huzurunu bulmaktan ayrı kaldığın andaki kendi varlığındır). Hatta seni yoldan çıkarmaya çalışan bütün şeytanların ondan türer ve onun peşine düşerler. Nefsinin musibet ve tahribatlarından korunman hususunda; sana kâmil bir kefile, her sahada olgun ve tam bir yol göstericiye sığınman lazım. O da; yaratılmışın En Hayırlısına ve Allah katından daima destek ve yardım gören Hz. Muhammed'e indirilen Şanı pek Yüce

Olan Kur'an'dır. Her şeyi tamamıyla Bilen, gizli aşikâr, geçmiş-gelecek, Dünya Ahiret her şeyin her zaman Tek Alîmi Olan Allah; Kur'an'ı O'na indirdi ki, sapan ve hatta halkı; Rahman'a karşı azgınlık yapan ve itiraz eden Şeytana uymakla Tevhîd'in nûrlu ve huzurlu caddesinden saptıran herkesi Allah'a götürsün ve ebedî saadetlere erdirsin. Ve kullar; Allah'tan gayriden arınmanın safasına (arı-beri huzuruna), İlâhî Birliğin ebedî hayat suyuna- Allah'ın Kendi katından Tevfik ve başarı vererek çekip götürmesiyle ersinler. Ey Mevlâ'mız! Lütuf ve ikramınla razı olduğun inanç, söz ve icraatlarda bizleri başarılı ve muvaffak kıl.

NİSÂ SÛRESİ

NİSÂ SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Var ve Bir Olan Allah Azîmüşşan'ın; ayanla (varlıkların belirlenen esas ve özleriyle) başlayan, kâinat âleminde ömür süren ve yok olmaya mahkûm olan cüz'î ve küllî tüm fâni varlıkların bütün safhalarında; Zatında Bir olduğu halde Varlığını açarak yüz göstermesinin nasıl ve nice olduğunda düşünce ve anlayış sahibi olan Tevhîd ehli kullara; yine kâinatın zerrelerinin her birinde Hak Teâlâ'nın özel bir zuhurunun ve yüz göstermesinin olduğu gizli kalmaz.Zira Öz Varlığının gayb âleminde gizli olan İsim ve Sıfatlarının eserlerini, varlıklardan bu suretle açığa koyar. Varlıkların meydana gelişi ve onlardan eserin hâsıl olması her birinin kabiliyet ve karakterlerine göre olur.

Azîmüşşan'ın Yüce sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin eserlerinin tamamının kendisinden gözüktüğü en kâmil ve en kapsamlı mazhar(görünme makamı olan varlık) sadece insandır. Allah Teâlâ insanı Kendi Suretinde yarattı ve yarattığı varlıklar içerisinden sadece onu Kendisine halife seçti. Tüm yarattıkları üstünde kılarak ona kerametler ve değerler verdi. İnsanı hakikatler ve ma'rifetlerle besledi, en güzel rızıklarla nasiplendirdi. Varlığıyla onu kemale getirmeye yöneldi ve bu sebeple ona peygamberler gönderdi, kitaplar indirdi ki, ona sakladığı; Yüce sıfatlarına ve Güzel İsimlerine dayalı olgunlukları onun varlığından açığa koysun da böylece insan Allah'a tam bir yatkınlıkla halife ve vekil olmayı başarsın, Tevhîd'in merkezinde karar ve istikrarla yer tutsun. Bunun için onlara lütufta bulunup çağırdı ki, Rablerine yönelsinler, takvayı tavsiye etti ki, Kendisini sığınak bilsinler ve sığınsınlar, daima Kefil, Yönetip Komuta edici ve Rehber olarak Mevlâ'larını bilsinler. Dolayısıyla sözlerin en uğurlusu ile başlayarak buyurdu:

۞ بسم الله الرحمن الرحيم ۞

Kudretini göstermek için halife seçtiği Kâmil Varlığa kemâlâtının tamamıyla gözüken ve onda görünen ve gösteren Allah Adıyla. O Allah(c.c.); Onun çocuklarını çoğaltıp yeryüzüne yaymak ve O'nun bu yüksek makamına layık mirasçılar var etmekle O'na sınırsız rahmet ve kuvvet ikram Eden ve O'nu tekrar geldiği âleme ulaştırmak ve ilk yaratılmasından sonra; Ahirete ikinci kez var etmesi ve ebedî saadete erdirmesiyle merhamet Sahibidir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۞

1.Ayet: Ey asıl vatanlarını, gerçek yurtlarını unutarak; Allah'a ermeye engel olan Dünya lüksüne ve parıltılarına bağlanıp kalan insanlar! Dünyanın şer ve aldatıcılarından sakınıp kaçınasınız ki, asıl mertebeniz ve gerçek makamınız olan kâmil insan ve halife olma şerefinden düşmeyesiniz. Alçak tabiatlarla donanmış dünyanın aldatmasından sakının ve Rabbinize sığının ki, O; sizleri terbiye, bakım ve geliştirmenin en güzeliyle yetiştirdi. Şöyle ki, önce sizleri bir candan vücuda getirdi. O can; tabiat ve kâinat mertebelerinin tamamını kuşatan, her şeyi etkisi altına alan icraatçı mertebedir ki, Akl-ı Kül diye isimlendirilen, makamların en

kapsamlısı olan Muhammed'in (a.s.) mertebesidir ki, Kalem-i A'la da denir. Çünkü sizin gizli, ruhanî ve manevî varlığınız böylece kâmil ve mükemmel kılındı. Sonra İlâhî İsimler ve Sıfatlar arasında ince ilgi ve hoş bağlarla bağlanmaları yoluyla ilk yaratılan o candan eşini vücuda getirdi ki, o da Nefs-i Küldür. Nefs-i Kül; İlâhî muradın doğuş makamından meydana gelen eserlerin tamamının boşalttığı etkileri kabul eder(Yeryüzünün; göklerin hallerinin eserlerinden boşalan yağmuru vs. kabul ettiği gibi). Yani; Allah Teâlâ'nın ilim sıfatının yansıması olan Akl-ı Kül ve Kudret Sıfatının yansıması olan Nefs-i Külün buluşmaları yansıyınca ruh ve beden sahibi olan insan vücuda gelir. Ve bu suretle dış ve görünen tarafta tamam olmakla insan; halife ve vekil olmağa layık olur. Çünkü insan bu sayede hem Zahir ve hem de Batın sıfatlarına mazhar olmuştur. (Melekler; zahir tarafından, yani bedenden, hayvanlar ise batın tarafından,yani ilimden mahrum olmakla insanın erdiği kemale erememiştir. Bahsi geçen bu iki sıfatın yansımalarının buluşmasından; çokça etkileyen ve tesir edenlerle, çokça etkilenen ve tesiri kabul eden varlıkları eşler halinde çoğaltıp yaydı. Eşlerin her biri karakter bakımından benzerine aittir. Hepsi Allah Teâlâ'nın sevgisinin yüz göstermesi ile ince ilgilerle meydana gelir. Varlıkların ve eşlerin var oluş tarzı, kitaplar ve peygamberler tarafından açıklanmıştır.

Allah Azîmüşşan'ın Rab(Yöneten ve İdare Eden) Sıfatı; sayısız farklılıklarda olan varlıkları, farklı isimler suretinde tecelli edip yönetmekte olduğu için, Kendisinin tüm bu farklılıkların Sahibi olduğunu açıklamak ve yanlışlıklara düşmekten sakınmaları konusu olan takva işini kuvvetle anlatmak için buyurdu:

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۞

Rabbiniz Allah; sizlere şah damarlarınızdan yakın olduğu halde başka şeylerle ilgilenmekten ve bundan gafil olmaktan sakının.Halbuki, sizler O'nun gücü ve kuvvetiyle isteklerde bulunup koşuşturuyorsunuz ve bunca yakınlığına rağmen O'nu çok uzaklarda zannediyorsunuz. Dolayısıylamanevînikâh neticesinde meydana gelen, Allah'ın lütuf ve sevgisine dayalı eserlerin kaynaşmasından hasıl olan yakınlıklarınızı da koruyup gözetin. Bilesiniz ki, sizleri, hal ve tavırlarınızı bütünü ile Bilen Allah; daima sizleri Gören ve Gözetendir. Eğer O'na yönelmekte samimi olursanız sizi ilgilendirmeyen her şeyden sizi korur.(Müfessirimiz buraya kadar olan kısmın tefsirinde sırf Âdem'in (a.s.) yaratılışını ve O'ndan insanlığın çoğalışını değil de; var oluş mertebelerini anlattı ve ayetleri o yönde tefsir etti. Yeryüzünde insanlığın çoğalmasına gelince; önce tüm insanları Atası olan Âdemi (a.s), yaratan sonra O'na Havva anamızı yoktan var edip lütufta bulunmuş ve daha sonra da İkisinden yeryüzüne insanlığı çoğaltıp yaymıştır. Çoğalmanın Âdem'in (a.s.) çocuklarının birbirleriyle evlenmeleri ile olmadığı KurtubîTefsiri gibi kaynak kitaplarda görülmektedir. Ayrıca O görüşün Peygamberimiz (a.s.) tarafından; Yahûdî uydurması olduğu açıklanmış ve reddedilmiştir. Yine Kurtubî Tefsirinde İmam Ca'fer (r.a.) gibi büyüklere dayandırılan haberlerde; Âdem ve Havva'dan

doğan ilk erkek çocuklara Allah Teâlâ'nın eşler verdiği ve amca çocuklarının evlenmeleri ile de neslin çoğaldığı anlatılmaktadır. Ayetlerde net açıklama olmasa da işaretler var. Şöyle ki, Şanı Pek Büyük Allah; yaratmayı kusursuz ve pek güzel yapar. Hz. İsa'yı Âdem misali " ol " emriyle; erkek görmemiş, Allah'a hizmete adanmakla evlenmeyi reddetmiş Bakire Meryem Sultandan vücuda getirmiştir. Şu muhakkak ki, insanlığı da en güzel tarzda çoğalttı).

۞ وَآتُوا الْيَتَامَى أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۞

2.Ayet: Yetimlerin erginlik çağı öncesindeki; kendilerine kalmış olan ve adlarına korunan mallarını, erginlik çağına ermeleri sonrasında kendilerine verin, teslim edin. Onların mallarını onlar adına korurken kendinizin pis ve değersiz mal ve ürünlerinizi onların temiz ve hoş malları ve ürünleri ile değiştirmeyin. Eğer onların mallarında geçinecekleri miktarda tutumluca harcama yapmayı devam ettirirseniz dikkat edin ve mallarını sizin mallarınıza katarak yemeyin. Bilesiniz ki, dürüstlük olmaksızın ve onların yararı gözetilmeksizin yapılan yanlış tasarruf ve harcamalar çok büyük günahtır.

۞ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَى فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ۞

3.Ayet: Ey bu yetimlere bakmakla yükümlü ve sorumlu olanlar! Eğer erginliğe ermiş, malı ve güzelliği olan yetim kızların ortaya çıkan sorunlarını korumak ve gözetmekte adaletli ve düzgün davranmakta endişe ederseniz içinizi dürtükleyen vesveselerden kurtulmak için beğendiğiniz hanımlardan arzu ettiğiniz ölçüde ikiye, veya üçe, hatta dörde kadar adil ölçüler içerisinde nikâhlayabilirsiniz.

۞ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۞

Eğer hanım birden fazla olduğunda aralarında hukuka riayet edemeyeceğinizden ve adaletli davranamayacağınızdan korkarsanız; fitneden korunmak için sadece bir kadını nikâhlayınız. Bu bir kadının hür kadınlardan veya eliniz altında bulunan cariyelerden olması fark etmez.

İslâm'da ruhbanlık(Allah'ın verdiği vücudu bozarak hiç evlenmeyecek hale gelmek, ibadette aşırılığa giderek nefse zulmetmek) olmadığı ve kusursuz müspet ilmin de bunu gerektirdiği, Peygamber (s.a.v.) Efendimiz de: "İslâm'da ruhbanlık yoktur" evlenmenin gerekliliğine işaret etmekle İlâhî nizama karşı halk uyarılmış ve ruhanî uyum ve kaynaşmadan meydana gelen dünya hayatındaki evliliğin en alt seviyesini göstererek Hak Teâlâ uyarıda bulundu ve buyurdu:

۞ ذَلِكَ أَدْنَى أَلَّا تَعُولُوا وَآتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً ۞

4.Ayet: Bu bir kadınla yetinmek ve sırf cariyeye kanaat etmek; horanta çok olur da geçim sıkıntısına düşerim diye korkanlar için en uygun son sınırdır .(Burası evlenmemeye çare bırakmıyor. Zaten Peygamber'in emir ve tavsiyelerinin

dayanağı Allah'ın Kelamıdır). Ey müslimanlar! Hür bir kadını veya hariçten bir cariyeyi nikâhlayacağınız zaman nikâh bedeli olan mehirlerini kendilerine veriniz. Bunu onların ebedî hakları olarak hile ve aldatma yapmadan belirleyin ve kendilerine teslim edin. Bu haklarında gevşeklik göstermeyin ve onları oyalamayın.

۞ فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا ۞

Kendilerine mâl ettikten sonra mehir olarak aldıkları maldan gönül hoşluğuyla size bir şeyi;içlerinden gelerek verirlerse; bağışladıkları o şeyi helal olarak alın ve afiyetle yiyiniz. Ancak utandırarak veya zorla almanız olmaz. Adaleti ayakta tutmanız için karakterinizi ayakta tutacak helal ve hoş rızıklarla besleneceksiniz. Bu da takva ile ilgili İlâhî çizgiler ve hukümlerdendir.

۞ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۞

5.Ayet: Yine takva ile ilgili İlâhî sınırlar ve hukümler manzumesinden olarak ey veliler ve sorumlular! Malın kıymetini bilmeyerek saçıp savuran cahil ve beceriksiz kimselerin mallarını ellerine bırakmayın(o malların onlara fayda sağlaması ve onları ayakta tutması için ihtiyaçları kadar pay ayırdıktan sonra onlar adına çoğalıp gelişmesini sağlayın). Allah o malları insanlar için varlıklarını ayakta tutmalarına ve geçinmelerine kaynak ve dayanak kıldı ki, karakter ve varlıklarınızı, tükenen enerjilerinizi takviye ederek düzenli tutsun da İlâhî yükümlülüklere tahammül edip görevlerinize, itaat ve ibadetlerinize devam edebilesiniz. O malların kâr ve kazançlarından; yaşadıkları müddetçe yedirin, giydirin ve her türlü ihtiyaçlarını karşılayın. İçlerinden neyin kime ait olduğunu, mal edinme ve edindirmeyi anlayacak olan fakat meşru seviyede kullanım ve malı idare seviyesinde bulunamayanlara da; kalpleri kırılmasın diye mallarının kendilerine ait olduğunu söylemek ve adlarına güzel şeyler yapıldığını anlatmak gibi aklen ve Dînen güzel sözler söyleyin.

۞ وَابْتَلُوا الْيَتَامَى حَتَّى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ ۞

6.Ayet: Yine sizlerin üzerine farz olan görevlerden olarak ey sahipler ve sorumlular! Mallarını teslim etmeden önce korumanız altında bulunan yetimleri ve mallarını elinizde tuttuğunuz kimselerin akıl ve tasarruf bakımından olgunluğa erişip erişmediklerini imtihan etmenizdir. Yetimlerin akıllarını ve alış veriş sahipleri arasında olup biten idare ve tasarrufta etki ve yetki kapasitelerini sınayın ve deneyin. Bunlar evlenme çağına; yani 15-18 yaşlarına erdiklerinde kendilerinden kâmil ve selim akıl, şer'an hukuk ve menfaatlerini, tam bir tasarruf ve tedbiri kavrayıp işine sahip ve hâkim olacak akılca olgunluğu fark ettiğiniz an derhal mallarını kendilerine verin. Asla oyalamayın ve oyalanmayın. Ama o yaşta bu olgunluğu onlarda göremedinizse mallarını muhafazaya devam edin.

۞ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۞

Malları korumak ve çoğaltmak karşılığında israf ve zulümle yemeyiniz. Bir de mal sahibi yetimler büyüyorlar mallar elimizden çıkacak diye hızla tüketmeye kalkışmayın. Ey veliler! Sizden bolluk ve varlık sahibi olanlar yetimlerin malından yemekten çekinsin yani bakım ücreti dahi almasın. Ama sizden sıkıntı sahibi fakir olan yetimlerin mallarına baktığı karşılığında ücretini aklen ve Dînen bilinen tarzda eksik veya fazla olmaksızın alsın. Böylece iki tarafın huzur ve mutluluğu korunmuş olsun.

۞ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۞

Mal sahiplerinden Dinleri ve Dünyaları açısından kayda değer olgunluk görüp mallarını kendilerine verdiğiniz anda ey veliler! Onların huzurunda şahitler bulundurun. Aralarınızda geçen söz ve davranışlarınızda Müslimanlardan adil şahitler getirin şahitlik yapsınlar. Malların muhafazası ve aralarınızda olup biten her şeye karşı her şeyi hesap etmekte Allah yeter ve yeterlidir. Sizi O hesaba çekecek ve herkesin yaptığının karşılığını verecek.

Bu gibi emanetlerde tasarrufta bulunmayı ve iş yapmayı kim düşünebilir? Üstazlardan (şeyhlerden) Allah'a yakınlık sahibi olanlar; müridlerini bu gibi işlerden uzak tutmuşlar. İnsanoğlu özellikle de tehlikenin olduğu ve düşüş yaşandığı bu gibi yerlerde tehlikeye düşmekten pek az uzak kalır(Çoğunlukla insanlar yanlış yaparlar). Allah; o şeyhlerimizin sırlarını takdis etsin (içlerini; Kendinden gayriden arındırsın). Ey Mevlâ'mız! Ayaklarımızı Tevhîd'inin Caddesinde lütuf ve ikramınla sağlam tut, mallar ve haklar konusunda bizleri tehlikelerden ve sarsılıp bocalamaktan uzaklaştır.

Allah Teâlâ; kullarına önce takvayı kuvvetle emredince ve bunun yanı sıra akraba ve akrabalıkları korumayı, yetimleri gözetmeyi, akıllılar derecesinden düşük seviyede bulunan beceriksiz cahillere de kardeşçe davranmayı da emredince; elden ele dolaşan ve ölenlerden geride kalanlara miras bırakılan malların halerini de açıklamayı bütünüyle açıklamayı murad etti ki, insanlar birbirine zulmetmesin, birbirlerini ezmesinler.Çünkü önceki cahiliye (peygamberin ve dînin olmadığı cahilce hayat)döneminde zulüm ve kabalıklar zirvede idi. Kadınlar savaşta bulunamıyor, düşmana karşı çıkamıyor diye onlara mirastan pay ayırmazlardı. Allah Azıîmüşşanbu batıl sistemi reddetti ve erkeğe de kadına da mirastan kesilip biçilmiş ve düzenlenmiş nasiplerini belirledi ve buyurdu:

۞ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ

وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ۞

7.Ayet: Erkekler erginlik çağına ermiş veya ermemiş, akıllı veya akılsız, sağlıklı veya sağlıksız olsunlar fark etmez; onların her birine baba, ana ve akrabalarının

ölüp bıraktıkları mallardan belli bir pay var. Yine kadınların her birine de baba, ana ve akrabalarının öldükten sonra bıraktıkları mallarından belirlenmiş bir pay var. Mal az olsun, çok olsun ondan her birine; Allah'ın Kitabında ne kadar olduğu belirlenmiş olan bir pay var. Nitekim açıklaması yakında yapılacak.

۞ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ ۞

8.Ayet: Kalan mirastan pay alanların sadaka vermeleri de yine takvaya dayanan ve hoşa giden işlerdendir. Miras taksimi esnasında yakın akrabalardan mirastan mahrum fakirler, malları ve kendilerine bakacak kimseleri olmayan yetimler ve geçim biçimi bulmaktan yoksun uyuşuk kimseler orada bulunduklarında onları da o maldan ve o rızıktan nasiplendirin. Ey mirastan pay alanlarve orada bulunan akıl sahipleri! Kalan ve taksim olunacak olan bu maldan varisleri haktan mahrum etmeyecek miktarda bunlara verin.

۞ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۞

Verirken de başa kakma ve eziyet etme gibi kusurlardan uzak; hoş sözler söyleyin onlara.

۞ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۞

9.Ayet: Orada bulunan ve kendilerine görev vasiyet olunup emredilen kimseler; kendilerine Allah'ın kahır ve gazabının gelmesinden korksunlar da yanlarında ölmek üzere olan kimseye; mirasçıların mahrum edilmeyeceği tarzda malının üçte biri veya daha azını fakirlere verilsin diye vasiyet etmesi uyarısında bulunsunlar. Orada bulunanlara kendilerini o ölen zat gibi takdir etseler ve var saysalar ki, geride zayıf, güçsüz yetim çocuklar bıraktılar ve onların malı da geçimlerini de üslenecek kimseleri yok. O an elbette çocuklarının zayi ve telef olacakları hakkında endişelenirler. O halde nasıl olur da bu zavallılar hakkında zayi olurlar diye korkmazlar. Elbette Mü'mine lazım olan kendisi için sevip istediği şeyleri müsliman kardeşi için de sevip isteyecek. Hatta o kendisinden daha layık görecek. Orada bulunanlar ve vasiyetten sorumlu olanlar ölmek üzere olan şahsa miras alacak yakınlarını mahrum edecek ve haklarını bozacak tarzda yardım yapmasını söylemeye kalkışmaktan da Allah'tan korksunlar. Dolayısıyla ona doğru ve adil olanı söylesinler. İfrat(aşırılık) ve tefrit(geri ve gevşek kalıp az yapmak) arası tam olanı söylesinler ki, her iki tarafın huzuru gözetilmiş olsun.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ۞

10.Ayet: Hak Teâlâ; yetimlerin mallarını yemeğe düşkün hukukçulardan, vasiyet yetkisi sorumlularından ve mirasçılar arasında bulunan etkin zorbalardan bir kısım zalimleri yermek ve azarlamak için buyurdu: Bilesiniz ki, hiçbir Dînî müsaade olmadığı halde yetimlerin mallarını zulüm ve haksızlıkla yiyenler; karınlarına Dünyada manevî ateş olan haramı doldurup depo ediyorlar. Bu ateşin

peşinden ahirette gerçek ateş; her türlü nimet ve rahmetten uzaklık ve perişanlık âlemi olan Cehennem ateşi ile buluşacaklar. Orada çılgın ateşe Cehenneme girecekler ve hiçbirinin asla oradan kurtuluşu olmayacak.

Allah Teâlâ; önceki ayette miras alacak olanların paylarını özetle açıkladıktan sonra her birinin paylarını genişçe belirlemeyi dileyip buyurdu:

۞ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۞

11.Ayet: Allah; çocuklarınız hakkında sizlerden söz alır ve o sözün tutulup korunmasını emreder. Onlar sizden sonra sizin yerinize geçen temsilcilerinizdir. Bu alınan söz ve yerine getirilecek emir; içinizden ölenlerden kalan malın onlar arasında Allah'ın belirlediği gibi paylaştırılmasıdır. Erkek çocuğa; kız çocuğun payının iki misli var. Çünkü erkeğin evlenmesi için hanım gerekir onunla evlensin İlâhî nizam emri tamam olsun ve manevî evlilik gerçekleşsin. Kız çocuğun evlenmesi için ona bir erkek gerekir ki, onun ihtiyaçlarını İlâhî hıkmet gereği olarak yerine getirsin. (Erkek evlenirken masraf eder, mal verir. Kadın mal alır. Kız boşansa eve dönse kardeş ona bakmakla yükümlüdür. Daha nice hıkmetler var. Dolayısıyla Her şeyi Bilen Allah doğru ve düzgün yapar. Cahil insan hep bozar, yanlış yapar). Bundan dolayı nasipleri böyle belirledi. Eğer mirasçı olan çocuklar aralarında erkek çocuk yok ve sayıları da ikiden fazla ise ölenden kalan malın üçte ikisi onlarındır(iki daha fazla olan kız çocukların).

۞ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۞

Eğer mirasçı olan sırf bir kız ise kalan malın yarısı onundur. Kız çocuğu iki ise; bunda değişik görüş olsa da onlar malın üçte ikisini alırlar. İbn-i Abbas (r.a);"bir kız olduğunda yarısını aldığı gibi, iki kız olduğunda da malın yarısını alırlar" dese de umum müfessirler; üçte ikisini alırlar demişlerdir. Bu manaya göre{فوق} kelimesi zaiddir. Nitekim "onların boyunlarını vurun" mealindeki ayette de zaid olarak gelmiştir. (Edebiyatta bazı harfler ve kelimeler bazen anlamın tamam olmasından dolayı sözden çıkarıldığı gibi, bazen de fazla olarak konur. Bu sözün güzelliğini ve anlamın da güçlenmesini sağlar).

۞ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۞

Ölen kimsenin geride erkek veya kız çocuğu varsa ve baba ile anası da sağ ise; baba ve anadan her biri altıda bir pay alır.

۞ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۞

Eğer ölen kimsenin çocuğu yoksa, sırf baba ve anası var ve başka mirasçısı da yoksa; anaya üçte bir pay var. Kalan babasınındır.

۞فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۞

Eğer ölen kimsenin baba ve anası yaşıyor ve yaşayan kardeşleri de varsa bunların varlığı ananın payını üçte birden, altıda bire indirirler. Kalan mal babanındır. Zira ölenin kardeşlerine bakmakla yükümlüdür. Bütün bu paylar sahiplerine ölenin vasiyetinin malından çıkarılması ve fakirlere verilmesinden ve üzerinde bulunan borçların ödenmesinden sonra verilir. Hepsinden önce de cenaze masrafları maldan çıkarılarak kefenlenip defnedilmesi güzelce yerine getirilir.

Sonra Hak Teâlâ miras işinin ve mirasçıların paylarının belirlenmesinin Allah'a karşı kulluk görevi olduğunu gösterdi ve insanların mirasçılardan bazısına mirastan pay verirken bazısını mahrum bırakmak gibi bir anlayış ve sapıklığa düşemeyeceklerini ve hak sahipleri arasında hiçbir fark gözetemeyeceklerini ve belirlenen paylarda keyiflerince hareket edemeyeceklerini ikaz erek buyurdu:

۞آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۞

Babalarınız olsun, kardeşleriniz olsun(kimsenin hakkı ile ilgili Rabbinizin hükmünün aksini uygulamaya kalkışmayın).Çünkü Ahiret Günü Allah katında hangilerinin size daha faydalı olacağını asla bilemezsiniz.Bu yapılan taksimi tecavüz etmeyin. Aksine böyle olduğuna teslim olup Îman edin.

۞فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

Bu taksimat Allah tarafından önleri sonları ve her şeyi kuşatan sağlam bilgisi gereği belirlenip sizler için biçilmiştir. Bilesiniz ki, kullarının hallerini düzelten ve düzgün yapan Allah; ihtiyaçları pekiyi Bilen, bunları bir bir kaydedip düzenleyen sağlam bilgi ve hıkmet Sahibidir.

۞وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ ۞

12.Ayet: Ey ölen hanımların eşleri! Eğer ölen hanımlarınızın sizden veya sizden önceki eşlerinden çocukları ve torunları yoksa; hanımlarınızın bıraktıkları malın yarısı sizindir. Eğer çocukları ve aşağı doğru devam eden torunları varsa o zaman bıraktığı malın dörtte biri sizindir.

۞مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ ۞

Bu paylar yine vasiyet fakirlere verilip yerine getirildikten ve üzerlerinde olan borçları ödendikten sonra. Ey efendiler! Sizler ölüp hanımlarınız kaldığında bu hanımlardan veya başka hanımlardan çocuk ve torununuz yoksa bıraktığınız malın dörtte biri hanımlarınızındır.

۞فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۞

Eğer genel izah yapıldığı şekilde çocuklarınız varsa hanımlarınıza bıraktığınız malın sekizde biri vardır. Yine Allah'a yaklaşmak için fakirlere verilsin diye

yaptığınız vasiyetin edasından ve üzerinizde bulunan borçların sahiplerine ödenmesinden sonra.

۞وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ ۞

Eğer bir erkek kelâle (babası, anası ve çocuğu olmayan biri)olarak ölür veya bir kadın kelâle olarak ölür ve geride miras bırakır, babası, anası ve çocuğu yok ama sadece anadan kardeşi veya kız kardeşi varsa ölenin malından bu erkek kardeşe veya kız kardeşe; bunlardan hangisi varsa her birine altıda bir pay var. Baba ve ana bir, ya da babaları bir olan kardeşlerle ilgili huküm Bu Sûre sonunda gelecek. O konuyu oraya bırakmak gerekiyor.

۞فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَى بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ ۞

Anası bir olup kardeş olanlar bundan fazla iseler (üç ve daha fazla iseler) kardeşlerin tamamı eşit haklarla malın üçte birinde pay sahibidirler. Aralarında müşterek sebep bir olduğu için paylar da eşittir (Ananın çocuklarına hayatta ikramı eşit olduğu gibi kalan malı da eşit dağıtılır. Devletin halka bağışı da eşit olur. Bunlar özel durumlardır). Yine bu taksimler; yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden ve borcunun ödenmesinden sonra olur. Ey hâkimler! Bu taksimi muhafaza edin, üçte biri terk ederek mirasçılara zarar vermeyin. Bu Allah tarafından yapılan, kesin ve sağlam bilgiye dayanan, kullarının durumlarını düzenleyen emir ve tavsiyedir.

۞وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ ۞

13.Ayet: Kulları arasında düzen ve yönetimi koyan Allah; onların tüm yararlarını Bilen, hükmünü uygulamaktan yan çizenlerden intikam almakta acele Etmeyendir. Ölenlerin durumları ile ilgili şu anlatılanlar; ey Mü'minler! Aranızda tesis edilmiş olan İlâhî hukümler ve apaçık çizgilerdir. Kim emirlerini tutmak ve yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'a itaat eder ve hayvanî bağlardan, beşerî bulanıklıklardan özleri, yüzleri, maddeyi ve manayı temizleyip güzelleştirir, Allah Rasûlünün; Allah'tan getirdiği Dînin tamamına inanıp riayet ederek O'na teslimiyet gösterip uyarsa Allah o kimseyi lütuf ve ikramlarıyla cennetlere koyar.

۞تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ۞

O cennetler; Allah Azîmüşşan'ın kesin olarak bilindiği, görüldüğü ve O'na kesin olarak kavuşulduğu makamlardır; Tevhîd'in hakikatinin aşikâr olduğu ebedî saadetin huzur yerleri ve hoşça gezinti sahalarıdır. Onların altlarından İlâhî bilgi nehirleri manevî âlemden görünen bu âleme devamlı olarak akar (da o sayede Îman, İslâm, hak adalet burada yüz gösterir). Ebedî hayatın cennetlerinin nehirleri ise her türlü lezzeti ve zevki içeren akıcı nimetlerle dopdolu olarak akar dururlar. Cennetlikler dertlenme, kederlenme ve yaşlanma gibi hallere uğramadan tam bir mutlulukla ebedî olarak cennetlerde kalırlar. Bu Hakkı ve hakikatin tüm

güzelliklerini görme ve izleme sahalarında ebedî kalış en büyük ermişlik, pek büyük değer ve yüce rahmettir. Allah'tan böyle bir ikrama eren kimseye ne mutlu.

۞وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا ۞

14.Ayet: Her kim de İlâhî emirleri inkâr edip yasaklara ısrarla devam ederek Allah'a ve türlü eziyetler etmek, itaat etmemek ve Kendisine yalancısın diyerek inkârda bulunmak suretiyle karşı Allah'ın Rasûlüne isyan eder ve böylece Allah'ın; kulları arasında tesis edip mutluluklarını temin için koyduğu sınırlarını çiğnerse Allah; onu cehenneme sokar. Cehennem Allah'a yakınlıktan, yüce huzurundan uzaklaşma, her türlü nimet ve rahmetinden mahrum olma ve ebedî azap yeridir.

۞خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞

Orada ebedî olarak kalır. Isyan etmesi ve bunda ısrar etmesi sebebiyle ona kendisini alçaltacak, yüce huzurda kabul görmekten ve oradan uzaklaştıracak azap vardır.

Ey gizli lütuflar Sahibi! Rahmetinle imdadımıza yetiş.

Allah Teâlâ; miras hukümlerini, miras alacak olanların durumlarını açıklayıp sehimlerini ve paylarını belirledikten sonra; Mü'minleri zinâdan sakındırmayı murad etti. Zinâ; İlâhî sevgi ve rahmete dayalı olarak kullar arasında tesis edilen Dînî evliliklerin saygınlığını parçalayıp dağıtmak, anlatılan İlâhî hukümlere dayanan sağlam nesilleri ve soyları bozmaktır. Özetle; Allah'ın insanlar için koyduğu yüce sünnet ve kanunların icaplarından, maddi ve manevî sağlık kurallarından çıkıştır. Halbuki, o kanun ve kuralları; ana karakterlerinin sağlığı ve sağlamlığının yararı ve korunması için sağlam ve kesin bilgisinin gereği olarak kulları arasına koyup kanunlaştırmıştır. İnsanlar bu yüce karakter üzerinde yaratılmıştır. Bu yüce karakter insana; Allah'ın Kendi Varlığının Bir olduğunu bilmesi ve bunun gereği olan birliğe ermesi, neticesinde de O'nun en üstün eseri olarak güzellikler sergileyip sonsuz saadete kavuşması için verilmiştir.

Zinâ; birbirine yabancı ve haram olan kadın ve erkek arasında şekillenir ve meydana gelir. Bu yüzden Hak Teâlâ; önce kadınlar meselesini ele aldı ve onlarla ilgili hukümleri açıkladı. Erkeklerle ilgili zinâ hükmünü kadınlarla ilgili hükme kıyaslamaya bıraktı. Çünkü zinâ çok iğrenç ve pek çirkin bir haramdır. Bilebilirsiniz ki, Hak Teâlâ; akıl sahibi olan Mü'minlerden bu gibi büyük suç ve günahları uzak tuttu. Fakat eksik akıllı olanlar ayrı. Zira o yolda olan kadınlar varlıkları çerçevesinde şeytanların ağlarıdır. Zayıf Mü'minleri şeytanlar bunlarla avlarlar. Hatta kuvvetli Mü'minleri de avladıkları olur. Nitekim Hadis-i Şerif bunu söylüyor:" Şeytan; Âdemoğlundan umudunu kesmez. Onu yoldan çıkarmaya umudu kalmayınca ona kadınlar tarafından gelir". Allah'ın selam ve salevâtları bunu Söyleyene olsun.

۞ وَاللَّاتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ

فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ۞

15.Ayet: Nikâhınız altında, odalarınızda yaşayan kadınlarınızdan; o iğrenç iş olan zinâyı yapanları öğrendiğinizde onlara bu suçu yükleyerek recmedip öldürmeye kalkışmayın. Allah'a sığınalım (fertler ve ümmet adına). Size lazım olan bu iddiada bulunan şahıstan: Kadınların bunu yaptığına dair dört şahit getir diyerek şahitlerle ispatlamasını istemenizdir. Şahitlerin; müsliman, adalet sahibi, dört kişinin olmasıdır. Bunlar gözcülük ve dedektiflik yaparak değil birinin görüp diğerlerine göstermesi ile veya dört kişinin birden görmesiyle olur. Bunlar ilişkiyi net olarak gördüklerine şahitlik yapacaklar. Bu iğrenç işi görmekten nefret ederek kesin ilişkiyi görecekler. Eğer şahitler net olarak gördüklerine şahitlik yaparlarsa; ey Mü'minler! Size düşen onlara azap uygulamakta, evden çıkarıp atmakta acele etmeksizin ve sarsıntı yaşamadan sabrederek Allah'ın hukümlerini muhafaza etmenizdir. Size gereken onları tutmaktır. Onları evlerinizde; bulundukları yerlerde tutun. Onları çıkarıp atmakla size bir utanç daha ilişmesin. Ancak yanlarına yaklaşmayın. Kendi hallerinde ölüm gelip onları alıncaya kadar evlerde tutun. Ya da yaşarlar ve Allah; bunlar için hukukî bir yol ve net bir huküm ortaya kor. Bu; İslâm'ın ilk zamanlarında olan hukümdü. İslâm kurumsallaşınca bu huküm recmedilmeleri ve (bekâr olanların) dövülmeleri hükmüyle yürürlükten kaldırıldı.

۞ وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَآذُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ۞

16.Ayet: Şayet sizden iki erkek kendi aralarında bu iğrenç işi yaparlarsa ki, bu zinâdan daha iğrenç bir iştir. Çünkü kullanan ve kullanılan İlâhî çizgiden çıkmışlar ve insanlık rütbesinden düşmüşlerdir. Bunu ne Dîn, ne mertlik ve ne de akıl kabul edebilir. O kadar iğrenç bir suç ki, Hak Teâlâ bununla ilgili bir ceza açıklamadı. Zinâ suçunun cezasını; Dînde yetki sahibi ve incelikleri kavrayan alîmlerin kıyaslamalarına bıraktı.Çünkü bu; son derece iğrenç ve pis bir suç. Sanki bu taşkınlar insan değiller. Öyle ki, hayvan bunlar ve hatta daha kötü durumdalar. Bunlara ezâ ve çetin işkenceler verin ki, bu işe bir daha yanaşmasınlar. Eğer tevbe ederek bu işi tamamen bırakırlar, pişmanlık duyarak durumlarını düzeltirlerse; Allah'tan onlara af ve bağış dileyerek, azarlamak ve kötülemekten de vazgeçerek onları insanca yaşamaya bırakın. Şüphesiz ki, Allah; günahkâr kullarının tevbelerini ve içlerinde olanları bilendir. Pişman olup döndüklerinde; bu dönüşlerini kabul eden, onları affedip rahmetiyle onlara karşılık verendir.

۞ إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ

فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

17.Ayet: Ancak ve ancak Allah'ın kabul etmesi için O'na ulaşacak tevbe; ma'siyet ve suçun iğrençliğini kalbin anlaması suretiyle halis pişmanlıktan doğan hoş bir tevbe ve dönüşten ibarettir ki, bu tevbenin Mü'minlere yararından dolayı Rableri bunu kabule mazhar eder. Onlar kötülüğü düşünüp taşınmadan, onun iğrençliğini ve sonucunun korkunç olduğunu bilmeden işlerler ve sonunda kötülüğünü ve sonucunun zararlılığını anlayınca derhal pişman olup pişmanlık yakınında(oyalanmaksızın)O'na sığınmayı geciktirmeden tevbe eder, Allah'a dönerler. Pişman olup vakit geçirmeden tevbe edenleri Allah; rahmetiyle karşılayıp onlara bu uyarı ve başarıları verdikten sonra tevbelerini kabul eder. Kullarının içinde bulunan saklı gizli her şeyi Bilen Allah; ezeli ilminde onların yanlışlıklarını Bilen, kendi canlarına kıyarak kırıp döktüklerini sarıp iyileştirmek için, tevbeyi onlara gerekli Gören sonsuz ilim ve hikmet Sahibidir.

۞ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْآنَ ۞

18.Ayet: Ömürleri boyunca günah ve kötülük yapıp ta tevbe etmeyenlerin ömürleri nihayetinde bunlardan herhangi birine ölüm gelip emareleri gözüktüğünde, yaşama ümidi kalmayıp tam bir acı ve çaresizlik içinde,ölümün dehşetinden aklını kaybedecek duruma yöneldiğinde; kesin olarak ben tevbe ettim demesiyle onun ve o gibi kimselerin tevbesi tevbe olmaz ve ne kadar çok tekrarlasa da asla kabul görmez. Tevbenin kabul edilmemesinin sırrı; en iyisini Allah Bilir ama diyoruz ki, kulun günah işlemeye gücü ve günaha meyli ve arzusu varken günahı Allah için terk edip Allah'a dönmesi durumunda Allah katında muteber olur ve kabul görür. Bu olmayınca olmaz. Kul çaresiz kalınca kulluk niteliklerini taşıyıp kulluk yapamaz ki, tevbesi kabul olsun.

۞ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

Bunlarla kendilerinin ölüm anı gelinceye kadar kâfir olarak yaşayanlar arasında fark yok. Tevbe konusunda tutulup kalanlar ve ölüm anına kadar tevbeye acele etmeyip geciktirenlere Ahirette çok acı bir azap hazırladık. Bu azap onlara; vaktinde tevbe etmekle kurtuluşa, gerçek idare ve iktidarın, intikam, azap ve nimetlerin Tek Sahibi Olan Allah'ın huzuruna erenleri gördükleri zaman çok daha acı verecek.

Ey Tevvab ve Rahim Rabbimiz! Bizlere makbûl ve hoş tevbe nasip eyle.

Kadınların kendilerine varis olup, bir mal gibi onlara el koymak da cahiliye adetlerindendi. Şöyle ki, onlardan biri öldüğünde, ölenin mirasına konduğu gibi, onun dul kalan eşinin üzerine yakınlarından olan biri bir parça elbisesini kadının üzerine atarak miras olarak o kadını aldığını ilan etmiş olurdu. Ölen kocanın mehri

ile kadın istese de istemese de ona sahip olur veya başkasına âdeta satardı. Kadın kurtulmak için fidye verebilirse kurtulabilir. Yoksa serbest hareket edemez, başkasıyla evlenemezdi. Allah Azıîmüşşan; Mü'minleri bu konuda uyardı ki, bu gibi şeyler Îman ehli olanlarda asla görülmemeli. Bunu beyan ederek buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ ۞

19.Ayet: Ey Allah'a ve O'nun Peygamberine Îman edenler! Îman ve İslâm'a kavuşmanızdan önceki ilkel cahiliyye hayatınızdaki gidişatlarınızı terk ediniz. Özellikle de kadınlara el koyarak miras malı gibi zorlaalmanızı veya kendilerini serbest bırakmanız karşılığında kendilerine verdiğiniz mehirlerini ellerinden geri almaktan vazgeçiniz. Bilesiniz ki, Dîninizde ve Dîninizin hukümlerinde; akrabalarınızın veya (baba, kardeş gibi) size miras bırakanların hanımlarına, miras kalan mal gibi el koymayınız. Onların önceden aldıkları mehirlerini ellerinden almak, serbest kalmaları için fidye vermeleri hususunda sıkıştırmak veya size iddetleribitimi sonrasında nikâhlanmaları uygun olduğunda önceden mehir aldın diyerek bedelsiz nikâhlamak gibi gayri meşru davranışları bırakın. Bu konularda özellikle onları zorlamanız veya onlar istemediği halde evlenmeye mecbur kalmaları ve fidye vs.vermeleri gibi tüm hususlar artık haramdır. Ve yine kadınlarla ilgili İlâhî hukümlerden olarak; onlara nikâh için ve nikâhınız altında olduklarında verdiğiniz malın bir kısmını veya tamamını koparıp almak için, onlara sevginiz kalmamak ve onlar da yanlarınızda bulunmamak durumunda iken ve ayrılık esnasında onlara fidye vermeleri veya beni boşa da sana şu miktarı vereyim dedirtmek için baskı yaparak sıkıştırmanız da helal değildir.

۞ إِلَّا أَنْ يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۞

Ancak açık ve net bir kötülük, iğrenç bir haram işlemeleri müstesna. Allah korusun. Böyle bir kötülükleri olmadıkça onlarla hoş geçinin.

۞ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ۞

Onlardan meydana gelen Dînce bir suç olmadıkça her ne kadar içiniz onlardan hoşlanmasa, tabiatınıza aykırı olsalar da onlara siz hoş davranın. Size düşen tabiat ve karakterinizin arzusunu kabul etmemeniz ve aldırmamanızdır. Zira tabiatlarınız bedenî kuvvetlerin baş kaldırmasıyla bazen akla ve Dîne ters düşer. Dolayısıyla içinizin istemediği bir şeyde olabilir ki, sizin için çokça iyilikler vardır. (Sevmediğiniz hanımınızın size çok hayırlı çocuklar vermesi gibi).

۞ وَإِنْ أَرَدْتُمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا ۞

20.Ayet: Karakterinize bağlı arzularınız ağır basarak yeni bir hanım nikâhlayarak boşadığınız eski hanımın yerine koymak isterseniz; sizlere; boşadığınız hanımdan Dînen asla bir parça mal almamanız gerekir. Boşanan hanımlardan herhangi birine

yük yük hazineler ve ağır mallar verseniz dahi, boşadığınızda o maldan az bir parça dahi almayınız. Çoğu malı almak nasıl caiz olur?

۞ أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۞

21.Ayet: Ey kötü huy ve tabiatlarına uyan taşkınlar! Sizler; mehir olarak verdiğiniz malları türlü iftiralar yaparak ellerinden almak suretiyle kendinize apaçık büyük bir günah kazanmak mı istiyorsunuz? (Fuhşa düşen kadın kocasından aldığını iade etmekle yükümlü olunca; zavallıların elinden iftira yoluyla mal koparmanın büyük günah olduğu anlatılıyor. Bu ise) Allah katında büyük günah, Mü'minler yanında iğrenç iş ve alçaklıktır. Ey zalimler! Nasıl alırsınız ve bu düşmanlıklara kalkışırsınız? Halbuki, o mehir olarak verilen mal sebebiyle birbirinize kavuşup kaynaşmıştınız. Bilmez misiniz o anları ve düşünüp hatırlamak istemez misiniz? Ayrıca onlar; sizleri Allah'a gönül veren merhamet sahibi Mü'minler bilerek sizden; kendilerini koruyup kollayacağınıza dair sağlam söz almışlardı. Onlar da bunun karşılığında namuslarını kötülükten koruyacaklar, kocalarından başkasına açılmayacaklar ve bakmayacaklar, onlara hizmet edip güzel davranacaklar, hukuk ve kurallara uyacaklar.

۞ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ۞

22.Ayet: Ve yine kadınlarla ilgili İlâhî sınırlar ve hukümlerdendir; babalarınızın ve dedelerinizin nikâhlayıp ilişkiye girdiği kadınları nikâhlamamanız ve asla ilişkide bulunmamanız. Babalar ve atalar kâfir de olsa. Onların hanımları anneleriniz, analıklarınız veya cariyeleri de olsa böyle bir şeyi Din kabul etmediği gibi, akıl da, mertlik de kabul etmez. Hatta tabiat bunu reddeder. Zira son derece iğrençtir. Anlatılır ki bazı hayvanlar anasına ilişmez. Soylu atlar vb. Kendisine yasaklanan şeyi kim yaparsa Allah'ın kahır, gazap ve lanetini hak etmiş demektir. Cahiliye döneminde geçen hariç ki, Halk dinsizdi ve yasak ta yoktu. Bilesiniz ki, bu fuhşun en iğrenç olanıdır. Din, akıl, mertlik ve hatta nefsanî tabiat dahi bundan men eder ve asla kabul etmez. Ayrıca bu; kişinin Allah'ın gazabına ve lanetine uğramasına, rahmetinden mahrum edilip insanlık rütbesinden düşmesine sebeptir. Halbuki, insanlık rütbesi; İlâhî hıkmet ve adaletin gereği Allah'a halife olmak ve İslâm'da dosdoğru bulunmak rütbesidir. İslâm öncesi Araplar dahi bu işi lanetler. Bu iğrenç ilişkiden doğan çocuğa; veled-i maktî(gazaba uğramışın çocuğu) derlerdi. Bu yol ne kötü yoldur ve bu iş ne kadar iğrenç. Bunu yapan rahmetten ve İlâhî Yüksek Huzurdan uzaklık ve perişanlık yoluna düşmüş olur.

Allah bizleri; nefislerimizin şerlerinden, yaptığımız şeylerin kötü olanlarından ve tüm zararlardan korusun. Bunun iğrenç bir şey ve büyük günah olmasından dolayı; kendileriyle evlenmek haram olan kadınlarla ilgili hukümlerin önüne aldı bu ağır yasağı ve diğer yasakları bunun üzerine maddeler halinde ekleyip açıkladı:

۞ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ ۞

23.Ayet: Bu Dîniniz İslâm'da tüm analarınız, bütün kızlarınız, istisnasız kız kardeşleriniz, ammeleriniz (hanım amcalarınız), halalarınız(hanım dayılarınız), erkek kardeşleriniz; ana-baba bir veya baba bir ya da ana bir kardeş fark etmez bunların kızları ve yine aynı durumda olan kız kardeşlerin kızları ile nikâhlanmak ve ilişki kurmak kesin olarak siz Îman ehline haram kılındı. Ve:

۞ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ ۞

Sizler iki yaş ve bunun altında sabî iken sizi göğsü ile emzirip besleyen süt anneleriniz de size haram kılındı. Süt emmenizden dolayı o annenin çocukları olan sütkardeşleriniz de haram kılındı. (Bu hükmün gerçekleşmesi için emziren kadının iki yaşında veya daha küçük çocuğu olması ve emen çocuğun da bu tarz sabî olması lazım. Emen çocuğa emziren kadın ve tüm çocukları haramdır. Emen çocuğun babası ve kardeşlerine sırf beraber süt emdiği kardeş haramdır). Ve Hanımlarınızın anneleri de hısım olmanın; anne saymasıharamlığı ile haram kılındı.

۞ وَرَبَائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ۞

Kendilerine iliştiğiniz hanımlarınızın başka kocalarından olup da sizin evlerinizde idareniz ve terbiyeniz altında bulunan üvey kızlarınız da haram kılındı. (Buradaki evlerde olmalarının zikri bir hassasiyet işaret eder. Yoksa bir başka yakını yanında duran üvey çocuk ta hiç şüphe yok ki, haramdır). Eğer annelerine ilişmeden evlenmekten vazgeçerseniz; daha sonra kızıyla evlenmenizde bir sakınca ve bir darlık yoktur.

۞ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

Ve öz çocuklarınızın hanımları(Allah göstermesin; boşansa veya oğlunuz ölse ve hatta gelin hanım Dinden çıksa artık o sizin kıyamete kadar kızınızdır) sizlere ebedîyyen haramdır. İki kız kardeşi aynı anda nikâhlayıp ikisine bir kocalık yapmak haramdır. Ancak geçmişte dinsizlik ve cahillik sebebiyle olan hariç ki, onları unutun böyle bir şeyi de asla düşünmeyin. Ve geçmişteki hata ve günahlarınıza Allah'tan af ve arınma dileyin. Samimi olduğunuzda geçmişten sorumlu tutulmazsınız. Zira kullarının durumlarının iyi olmasına hukümler ve imkânlar sunan Allah; yönelip arınma dilemeniz sonrasında günahlarınızı silendir, hatanız ne kadar büyük olsa da tevbelerinizi kabul edip ihtiyaçlarınızı temin edendir.

(Yurdumuzda ve İslâm yurtlarında birden fazla hanımla evli olanları genellikle İslâm hukukunda cahil gördüm. Halkımız genelde İslâm hukuk bilgilerinden habersiz. Bu da irşâdçıların yetki ve yetenekleri ile orantılı bir konu. M.1981 senesi Kayseri Gültepe Mahallesi 3 nolu camii cemaatinden bir şahıs dedi ki, baldızım dul

kalınca himayeme aldım ve bir nikâh da ona kıydım. İki kız kardeş bir arada öyle mi? Evet dedi. Dedim ki, derhal bırak ve Allah'tan mağfiret dile ve bil ki, kardeşi senin nikâhlın olduğu halde o senin kız kardeşindir. Elin kızı kardeş olur mu? deyip uzaklaştı. Kadınların hukukunu, iddetini, kadın tarafından akraba hanımlarla tutuşup oynaşma ve şakalaşmanın nelere yol açabileceği kaç kişi tarafından biliniyor acaba).

۞ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكُمْ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ ۞

24.Ayet: Kocaları tarafından nikâhlanıp muhafaza altında bulunan evli kadınlar da size haram kılındı. Yani evli bir kadın boşanıp iddeti bitmeyince o kadının başkasıyla evlenmesi ve nikâh kıyılması haramdır. Kâfirlerin ellerinden adil bir güçle esir alınan hanımları müstesna. Kâfir kimsenin müsliman olan eşi de kocasından ayrılır. Bunlara nikâh kıymak caizdir. Çünkü bu durumda onların nikâhı ortadan kalkmıştır. İşte bu haram kılınanlar; Allah'ın sizler üzerine yazıp yükümlü tuttuğu kesin farz olan vazifelerinizdendir. Bakınız bu sayılan haramların dışında kalanlar mallarınız karşılığında nikâh yapmak istemeniz sebebiyle ve şartların oluşmasıyla sizlere helaldir. Çünkü helal olan bu isteme ve Dîniniz ve Dünyanızın yararına olarak evlenmeniz suretiyle hayırlı bir tür; insan türü varlığını devam ettirecek.

۞ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ ۞

Nikâhsız olarak birlikte yaşayarak değil de nikâh kıyıp beraberce Dîninizi ve Dünyanızı, madde ve mananızı koruyarak (evlenin, bereketlenin ve ebedî mutluluklara talip olun).Zinâ; Allah'ın kulları için koyduğu sağlam nizamı, ahlak düzenini, sağlıklı, yararlı ve düzgün bir nesli bozar. (Nikâh konusunda Rabbinizin emirlerine ve Peygamberinizin Sünnetine sahip olun).

۞ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ۞

Hanımlardan ne yarar görüp faydalanacaksanız mehirlerini verip nikâhlarını kıyarak yararlanacaksınız. O halde onlara (size helal olmaları yararının karşılığı olan bu nikâh karşılığı) ücretlerini ödeyiniz. Bunun Allah tarafından farz kılındığına inanarak ödeyiniz. Bu ücret Dînî kesin bir borç olduğu gibi aklen de haktır. Çünkü ilişki bu hak ücretle olur.

۞ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

Kadın mehrin tamamını istedikten ve siz de farz olan belirlenmiş miktarı ödedikten sonra aranızda gönül hoşluğu ile olan karşılıklı hediyeleşmeler ve ihtiyacı anında hanımın kocaya harçlık vs. vermesi durumunda siz erkeklere bir sakınca ve sıkıntı yok. Mehir belirlendikten, koca da borcu kabullendikten sonra ödeme esnasında yine hanımın eksik ve noksanıyla kabul etmesi de caizdir. Çünkü bunlar farklı ikramlardır. Bilesiniz ki, kullarının hallerini düzeltip onlara yararlar

sağlayan Allah; ezeli ilminde onların yararına olanı ve onların hangi işlerinden razı olacağını Bilen, onların geçimini yararlı hale getirmek için onlardan yararlı davranışlar ortaya koymakta hikmet ve yüce gaye Sahibi Olandır.

۞ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ۞

25.Ayet: Kim hür ve iffetli kadınlarla evlenmek için zenginlik ve imkâna muktedir olamazsa o zaman şehadet kelimelerini açıkça söyleyen Îmanlı gençlerden elinizin güzellikle erip alabileceğiniz bir cariye ile evlensin.

۞ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۞

Kullarının sırlarını Bilen Allah; onların ve sizlerin hakikatte Îmanlı mı, yoksa kâfir mi olduğunuzu bilir(yalancı kâfirin belasını verir). Sizler açığa konana bakacaksınız. Hepiniz birbirinizin benzerleri ve denkleri olan parçalarısınız. Üstünlük bakımından farklılıklar Allah katındadır. Evet cariyelerle evlenmeye mecbur kaldığınızda onların sahiplerinin iznini alarak onlarla evlenin. Efendilerinin izni ile belirlenen mehirlerini Dînen ve aklen bilinen ve kabul edilen miktarda cariyelere ödeyin. Eksik ve kusurlu tarzda vererek zarar vermekten, oyalayıp geciktirmekten sakının.

۞ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ ۞

Bunlar; gizli dost tutunup gayri meşru hayat süren veya sınır tanımayarak alenen zinâ yapanlar değil de namuslu kadınlar olduğunda anlatıldığı gibi gerekli şartlar çerçevesinde onlarla evlenin.

۞ فَإِذَا أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ۞

Bunlar; bahsedilen şartlar içerisinde namuslu hanımlar olarak evlendiklerinde Allah katında ve Mü'minler yanında saygı ve sevgi ile onlara sahip olun. Böyle bir evlilikten sonra iğrenç bir iş işlerler ve pisliğe düşerlerse onlara hür namuslu bekâr kadınların bu işe düştükleri cezanın yarısı ceza ve işkence var ki, bu da ona bir gurup Îmanlı halk huzurunda elli değnek vurulmasıdır. Allah Teâlâ bu haddi Kitabında belirlemiştir. Dolayısıyla bekâr kadına belirlenen yüz değneğin yarısı oluyor. Evli kadın bu pisliğe düştüğünde cezası recmedilmektir.

۞ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Ey haramlardan kaçınan ve uzak duran Mü'minler! Bu cariye ile evlenme izni zinâ sıkıntısına düşme korkusu yaşayanlaradır. Ey maaş sahibi olma yollarını bulamayan ve az bir gıda ile nefislerinizi (kendilerini; canlarını) eğiten, âdeta egzersiz yapıp ayakta tutanlar. Çok gıda vücudu geliştirip şehevî kuvvetleri harekete geçirir. Şehevî kuvvetler hareketlenince sahiplerini tehlikelere düşürür. Aklın etkin bir engeliyle ve Dînin açık bir fermanıyla kötülüğü emreden nefsinizin pis arzularını kendinizden uzaklaştırın. Bekârlığın haya ve iffet duygusu üzerinde

idman ve alıştırma yaparak tabiat ve şehvetin ateşini söndürün. Bu da önce harama bakmamak, sonra da maddeten ve ma'nen harama yakın olmaktan korunmakla olur. Ve bilesiniz ki, iffetli hürlerle evlenme imkânı bulamadığınızda sabretmeniz; sizler için çok hayırlıdır. Kullarının sırlarını Bilen Allah; geliri az olduğu için evlenmeyip sabreden kulunun günahını Silen ve geçimi konusunda ve tüm işlerinde onu taşkınlık, yanlışlık ve her zarardan koruyup Dünya hayatında dahi ihtiyaçlarını temin edecek Olandır. Allah Teâla; geçimle ilgili tüm tehlikelerden bizleri ve tüm kullarını lütuf ve fazlı ile korusun.

۞ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

26.Ayet: Rabbiniz Allah; haramları ve helalleri belirleyip öğretmek suretiyle sizlere ey Mü'minler; ilim ve Îman olgunluğu ile cehaletin kör rezilliğini açıklamayı murad etmektedir. Kendi yolu olan İslâm'ı bulmanız suretiyle sapıklıkta kalmamanız için herşeyi seçip göstermeyi diledi. Sizden önce yaşayıp gidenler içerisinden Rablerineyakınlığa ermiş, Tevhîd'in sırlarını kavramış üstün insanların sağlam hayat tarzlarına; sizleri erdirmek ve Ahiretin en yüksek mertebelerine kavuşturmak için bu nimetlere engel olan Dünyanın alçak ve geçici parıltılarından vazgeçirmek istiyor. Kullarını Kendi Birliğine Götüren Allah; onları buna ulaştıracak yarar ve yararlıları Bilen, bu yararlı hususları onlara yollamakta sağlam bilgi ve hıkmet Sahibi Olandır. Onlara vaaz, ders alınacak sözler, hayat hikâyeleri, tarihi olaylar, his ve işaret etme içeren ayetler indirerek bunlarla kendilerini çalıştırıp geliştirmelerini Sağlayan, varlık meydanından Allah'tan gayri her şeyi çıkarıp yok eden Tevhîd'in idare ve hakimiyetine erdiren Hakîmdir.

Bu mükemmel izahtan sonra Hak Teâlâ; kulların tevbe ve Rablerine dönüşlerini tekrarladı ki, Mü'minleri tevbe ve dönüşe teşvik etsin de; ebedî huzur ve mutluluk yurduna ermeye engel olan geçici lüks hayattan ve Dünyanın asılsız parıltılarından vazgeçsinler(Dünyada kâmil Mü'minler olarak yaşayıp) Tevhîd'in yüksek mertebesine ersinler. Bunun için buyurdu:

۞ وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۞

27.Ayet: Sizleri Öz Varlığının Birliğine erdiren yolu sizlere gösteren ve götüren Allah; Kendi Hak Varlığının gayrisinden dönmek olan tevbe etmenizde sizlere başarı vermek istiyor. Kime tevbe kapısı açılırsa ona bunu isteme kapısı açılır. Bu da o kimseye Muradına doğru yükselip yaklaşmayı sağlar. Bu yakınlık İlâhî aşkı doğurur. Bu aşk; aşığı her şeyi taşıran ve aklı baştan alan Allah sevgisine sürükler. O sevgi Hak Sevgili Olan Allah'tan gayri her şeyi ve hatta aşığı dahi yok eder. Dahası âşık için seven ve Sevilenin yok olduğu sonsuz yokluk makamında her şey yok olur. Hikâye olunur ki, Mecnun bir gün Leyla'nın aşkıyla kendini kaybeder. Leyla'nın sevgisi kendisini yutunca can gözünden varlık perdeleri ve hatta sen ben ikiliğinin perdeleri dahi tamamen kalkar. Süratle yok olan o durumda başı ucunda Leyla peydâ olur ve haykırır: Ey Mecnun sen kimden vazgeçmektesin? O;her şeyi

kaybettiği an, O'nun çok hoş ânı idi. Varlıklar âlemine dönmekten acı duyarak O'na dönüyor ve diyor ki, Beni kendi halime bırak. Senin aşkın beni Senden vazgeçirdi.

۞ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ۞

28.Ayet: Tüm yanlış âdet ve gidişatları, resim, şekil ve şekilciliği ortadan kaldıran Tevhîd'in yolundan; Yüce Din İslâm'ın Yol ve Hayat tarzı dışında yollar koyarak sizleri sapıtıp helâk etmek isteyenler, yoldan çıkarak veya yoldan çıkanlara bağlanarak hareket ediyorlar, bu sapıklıklarına ve yanlış yollarına hoş kıyâfetler biçiyor, süslemeye çalışıyorlar. Bunu yaparken de şehevî ve çekici varlıklara uyup gidiyor, haramları mübah görerek yasakları işliyorlar ve sizleri de yollarına çekerek Tevhîd Caddesinden o tür parıltılara kapılarak sapanların bir daha doğru yolu bulmaları mümkin olmayan büyük bir sapıklıkla sapmanızı istiyorlar. Ey Mü'minler! Tüm durumlarınızı yürütüp Yöneten Allah; geçici varlıklarınıza ve muhtaçlığınıza sebep olan yüklerinizi sizden bir miktar azaltarak hafifletmek istiyor. Durum şu ki, insan ilk başta yaratılırken karakter bakımından zayıf yaratıldı. Diğer canlılar gibi yük ve ağırlıklar taşımaya tahammül edemez. Ey Rabbimiz! Lütuf ve ikramlarınla, iyilerin ve iyiliklerinle bizleri kuşatarak Peygamber indirip Kitap göndererek hayatımızı kolaylaştırdığın gibi gaflet, cehalet, zulüm ve tüm yanlışlıklardan ibaret yüklerimizi üzerimizden kaldır. İslâm'ın hukümlerine ve Muhammedî hayata bağlılıkla hayatımızı hoş eyle ve saadetlerle doldur. Tüm kötüleri ve kötülükleri rahmetin bereketiyle bizlerden uzaklaştır.

Allah Azıîmüşşan; Mü'minlerin insanlarla ilgili tüm işlerinde suretlerini, ahlaklarını ve tüm icraatlarını temiz, düzgün ve gayet güzel yapmaları, yüce buyrukları önemle dinleyip tatbik etmeleri için uyarıda bulunarak buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ ۞

29.Ayet: Ey Allah'a, O'nun kitaplarına ve peygamberlerine Îman edenler! Sakının aralarınızda mallarınızı, karşılıksız olarak, Dîni bir izin bulunmayarak yemeyin, birbirinizin malını bir bedel ödemeden alıp zayi etmeyin. Ve dahası zulüm ve haksızlıkla yemeyin. Hırsızlık, yalan, gasp gibi kötü niteliklere sahip hilebaz ve düzenbaz kimselerin, Dîne türlü iftiralarla yanlış fetva vermeleri ve buna da şeraitine uydurduk demeleri ile para koparan Dîn adamlarının faiz almaları, bazı sahte şeyh ve halk öncülerinin asıl gayelerini örterek zayıf ve zavallı Mü'minlerden türlü istismarla yardım toplayıp Dünyanın kırıntılarını biriktirmeleri gibi yolsuzluklarla asla kimsenin malını elinden almayın.EyMü'minler! Bilesiniz ki, Dînin kabul ettiği şartlar gözetilerek yapılan sözleşme ve alışverişin dışında bir Mü'min kardeşin malı diğer Mü'mine haramdır. Ancak alışverişe dayanan doğru bir ticaret yoluyla ve karşılıklı rıza ve içlerinizin kabul ettiği gönül hoşluğu ile aldanma ve aldatma olmadan alıp yersiniz.

۞وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ۞

Ticaret ehli arasında dönüp dolaşan tehlikelere el atmak ve karışmak suretiyle canlarınıza kıymayın ve kendilerinizi mahvetmeyin. Alışveriş arasında faiz almak, kandırmak, aldatmak, gerçekleri örtmek vs. tüm tuzak ve hileler sizleri asıl mertebeniz ve gerçek makamınızdan düşürmesin. Sizin asıl makamınız Allah'ın halifeleri ve yeryüzünde temsilcileri olarak İlâhî adaleti tesis etmek mertebesidir. Bu yönünüzü öldürerek bu makamdan mahrum olduğunuzdakorkunç bir zarara girmiş olursunuz. Zira bu zarardan daha büyük zarar ve hüsran yoktur.
Ey lütuf ve ikramları pek gizli olan Rabbimiz! Bizleri bu makama erdir.
Zira; Katından doğup gelen halis yarar ve sağlam bilgi ve hıkmetten dolayı bu tedbirlere karşı sizleri uyaran Allah; sizlere pek şefkatli, yaratılış gayenize ermeniz ve maksadın hasıl olması için iyiliğinizi isteyip ihtiyacınızı temin Eden Rahîmdir.

۞وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۞

30.Ayet: Kim sırf bilgisizliği için değil de cahillikte ısrar edip haramı helal itikat ederek tam bir zulüm ve taşkınlıkla Tevhîd'in yolunu gösteren İlâhî huküm çizgisinden çıkarak sakındırılan bu haramları işlerse bilsin ki, yakında varacağı hesap gününde ondan intikam alıp Cehennem ateşine sokacağız. Ey Metîn ve ey sonsuz kuvvet Sahibi Rabbimiz! Sana ve Senden gelen her şeye sarılıp sığınıyoruz. Ey Dünya geçimleri ve malları için tam bir azgınlıkla tehlikelere dalanlar! Emir ve yasaklarının gözetilmemesini, emanetlerine hainliği asla kabul etmeyen ve Davasına pek düşkün Olan Allah'ın siz zalimlerden intikam alacağından asla gafil olmayın. Bunun O'na göre zor bir şey olduğunu zannetmeyin. Çünkü bu suç ve günahlara karşı intikam alması her şeye gücü yeten, her zoru kolaylaştıran Kadir ve Muktedir Olan Allah'a pek kolaydır. Her ne kadar sizin içinizde bu zor görünse de... Zira O'nun istediğini geri çevirecek, O'nun huküm ve yargısını izleyip sorgulayacak hiçbir kimse yoktur. İstediğini yapar, dilediğine karar verir.

Hak Teâlâ; Mü'minleri katından tutup çekmekle, şefkat ve merhamet göstererek onlara yapacağı iyilik ve lütuflarını sıraladı:

۞إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ۞

31.Ayet: Ey geçici âlemin tehlike çukurlarında ve musibet zindanlarında tutuklu olanlar! Eğer yasaklanıp sakındırıldığınız haram ve günahların; Allah'a şirk koşmak, O'ndan başka varlıklara müstakil ve başlı başına varlıklar diye inanarak denk varlıklar görmek, meydana gelen hadiseleri tabiata vs. adi sebeplere bağlamak, zulüm, isyan ve tahribat gibi büyüklerinden kaçınıp korunursanız, insan olmanız gereği sizlerden meydana gelen küçük günah ve kötülüklerinizi siler yok ederiz.Affettikten sonra da sırf lütuf ve ikramımız olarak sizleri hoş ve pek güzel bir yurda koyarız. O yurt Tevhîd'in sonsuz huzur ve rahmet sahasıdır ki, orada sizleri rahatsız edecek hava, zarar verecek su yok. Orada akşam, yarın ve gelecek

yok. Fanîolmak yok. Ebedîlik ve huzur dolu sonsuz genişlik var. Gerçek Dosta kavuşma, sonsuz sevgi ile buluşma var. Ömür bittiğindeki ilk ölümden sonra ölmek yok.

Ey Mevlâ! Rahmet ve ikramınla bizleri Seni Razı edecek inanç, söz ve icraatlarda başarılı kıl.

۞ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ ۞

32.Ayet: Ey Allah'ın Zatî Tevhîd'ine doğru yönelen, Muhammed'e (a.s.) bağlı Mü'minler! Sizler; İlâhî hükmün geçerliliğine razı olanlar ve Tevhîd'in hakikatinde yok olma yolunda fanî olmaya yönelenler olarak; şu ilk var oluş âlemi olan Dünyada Allah'ın farklılık sebebi kıldığı ve kendisiyle bazınızı bazınıza üstün yaptığı mal, makam itibar gibi şeyleri acı ve üzüntü duyarak temenni edip arzulamayın. Bunlar varlık sahiplerine genelde imtihan ve sıkıntı sebebi şeylerdir. Kargaşa ve kalabalıkta boğulmalarına, Allah yolunda arınmaktan geri kalmaya, parçalanıp dağılmaya sebep olan geçici varlıklardır. Muhammed Ümmetinin ehli Tevhîd olanlarına; Peygamberlerinin izine düşerek Dünyaya mahkûm olmaktan kurtulmaları, geçici Dünyaya ve içindekilere dönüp bakmamaları, açlığı gidermek için yemeleri, açıklıklarını örtmek için giyinmeleri gerekir. Çünkü geçici şeylere bağlılık, mal ve mülkü gaye edinmek Tevhîd ve Îmanı bozar, fanîdengeçip Bâkî Olan Allah'a göçmeye zarar verir. Ahiretin türlü azaplarını çeker getirir ve kişinin başına sarar. Ey Rabbimiz! Cehennem azabını bizden uzaklaştır. Şüphesiz Onun azabı çok ağır, pek çetin ve devamlıdır.

Ey Muhammed Ümmetinin fanîlik mertebelerini geçerek ebedîlik cennetine ve Hak varlığa ermeğe yürüyen kâmil Mü'minleri! Bilesiniz ki, sizler için Rabbiniz katında cennetler ve konaklar, makam ve mertebeler farklı farklıdır. Zira İlâhî Sıfatlara ve İsimlere dayanan karakter ve kabiliyetleriniz, kullukta çalışma ve başarılarınız farlı farklıdır. Çünkü:

۞ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ وَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞

Sizlerin içinizden erkek olanlar için farklı tabaka ve dereceler halinde nasip ve payları var ve yine kadın olanların da farklı nasip ve payları var. Nice erler var ki, nefislerini terbiye ve Allah Yolunda özel ders ve uğraşılarla yüce anlayışlara erme ve hakikatleri görme sahasında İlâhî yardımların kendilerine bol bol ulaşmasına sebep olacak hazırlıklar yaparak Allah'ın Varlığına ve Birliğine erme makamına ulaşmaya yükselirler. Zira onların muradı Allah'a ermektir. Çünkü herkes ne için yaratıldı ise; o şeye ermek Allah'ın izni ile gayret edildiğinde kolaylığa erdirilir ve kul muvaffak olur. Size gerekli olan maksat ve muradınıza yönelmektir. Sizlere işlerinizi kolaylaştıran Allah'tan sizlere lazım olan fazlını, rahmetini, bağışlarını ve her türlü bolluklarını isteyin. Sizlere yaramayan ve sizleri aldatan lüzumsuz her şeyden de uzak tutup korumasını dileyin. Kullarının işlerini ve ihtiyaçlarını gören Allah; onlardan meydana gelen tüm iyilik ve kötülükleri ezel ebed var olan ve her

şeyi kuşatan ilmi ile bilir. Cömertliği ve ikramı cihetinden kullarına yararlar sağlar, onlara bağış olunan kabiliyet ve kapasitelerine göre Îman ve İslâm'a ermelerini ve başarılarını önceden kolaylaştırır.

۞ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ

إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۞

33.Ayet: Sırf hikmet ve rahmetimizden ibaret olarak önce gelip hayat sürdükten sonra göçüp gidenlerin her birinin arkasından gelen ve gidenlerin yerine geçen yakınlar ve onlara mirasçılar var edip koyduk. Onların soylarını devam ettirirler. Dolayısıyla baba ana ve yakınlık bağları bulunan akrabalarının bıraktıkları maldan pay alırlar. Dînin hukuk kuralları çerçevesinde sağlam ve geçerli sözleşmeler yaptığınız nikâh ve evlilik yoluyla akraba olduğunuz eşlerden kalan mallardan da miras payları vardır. Hulasa ey hâkimler! Geride kalan ölü yakınlarına mirastan takdir edilip belirlenen paylarını verin. Kullarının menfaatlerini yöneten Allah; ezeli ilmiyle olup biten tüm olayları Hazır ve Yakın olarak hakkıyla bilir.

Tek Yaratıcı Yüce Sahip erkeklerin; kadınlarına karşı üstünlüğüne dair uyarıda bulunarak buyurdu:

۞ الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۞

34.Ayet: Mizaçları, karakter ve kabiliyetleri bakımından daha dengeli, daha dayanıklı ve daha güçlü olarak yaratılan erkekler; kadınlar üzerinde koruyucu, amir ve deneticidirler. (Erkeğin kadınına üstünlüğü; en az amirin memuruna, patronun işçisine ve hatta öğretmenin öğrencisine üstünlüğü gibidir. Bir erkek de kadınına en az çocuklarına olduğu kadar şefkat ve merhamette bulunmalıdır. Eşler bu ölçüde saygı ve sevgiden mahrumsa aile müessesesine ihanet etmiş olurlar. Bir ilim ve bir kültür; eşitlik vs. saçmalıklarıyla aileye bu saygı ve sevgi bağlarını veremiyorsa o bir cehalet ve fesat kaynağıdır). Zira maddeten ve manen kadınların iffetliliklerinin korunmuşluğuna şan ve şereflerine leke sürecek ve zarar verecek şeylerden onları koruyup kıskanarak mutlu kalmalarını sağlayacak biri lazım. Allah Teâlâ bunu; kendisiyle insanların bir kısmını diğerlerine üstün kıldığı nitelikle sağlamıştır. Bu nitelik iktidar hali ki, akıl, izzet, cesaret, siyaset, şecaat, sevgi, merhamet, bolluk ve bereket gibi değerli nimetler ki, bunlarla insan bakmakla ve yönetmekle sorumlu olduğu insanları adaletle, merhametle, istikametle ve gerçek mutluluklar sağlayarak himaye ve idare eder. Evin erkeği de bu üstünlük sebebi olan güzel niteliklerini eşlerine sergilemekle onlara amir ve koruyucu olurlar. Bir de kazandıkları mallarını israf etmeden güzelce onlara harcamakla.

۞ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۞

Kadınlara gelince; onların düzgün, iffetli ve kusursuz olanları; kendilerini Yaratan Allah'a ve Peygamberlerine bağlı ve düşkün oldukları gibi kocalarına da bağlı ve

düşkündürler. Onlara; yanlarındayken itaat ve hizmette kusur etmezler (kocaları da onlara baba, ana, kardeş ve sırdaşlarından yararlı olmakla yükümlüdür). Kocaları yanlarında yokken; Allah'ın koruduğu ve korunmasını emrettiği kocalarının tüm hak ve sahip olduğu şeyleri korurlar. Onların namus, mal ve tüm emanetlerine canları gibi bakarlar. Asla hainlik yapmazlar. (Üstleri yokken; asker olan kahramanın silâhına, nöbetine ve görevine hainlik yapmadığı gibi).

۞ وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ

فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ۞

Diklenerek itaatsizlik yapmalarından, hukuku gözetmeyip emanete riayet etmeyeceklerinden korktuğunuz ve bu yanlışlıkların belirtilerini gördüğünüzde onlara samimi ve hoş nasihatlerde bulunun. Ola ki, huylarından vazgeçerler ve itaatle hak ve hukuka riayet ederler. Eğer kötü huylarını bırakmazlarsa yataklarında yalnız bırakın ve yanlarında yatmayın. Şayet bundan da etkilenmez ve yanlışlıklarını bırakmazlarsa o zaman onlara; acı verecek fakat iz ve yara yapmayacak şekilde haddi aşmadan dövün onları. (Onları eğitmekte samimi, Allah'tan korkarak davranışlarınızda merhametli ve ölçülü olursanız çoğunlukla döner itaat ederler ve mutluluğun sebeplerine sarılırlar). Bu ve benzeri derslerle yanlıştan dönüp itaat ederlerse artık onların zararına olacak hiçbir yol aramayınız. Asla onları ezmeye, perişan etmeye kalkışmayın ve hiçbir yarayı deşelemeyin. Bilesiniz ki, kullarının durumlarını düzenleyen Allah; En Üstün ve En Büyük ve fakat kimseye zulmetmez. Ama zalimleri de cezasız bırakmaz. Ey efendiler! Haberiniz olsun. Allah öyle Üstün ve öyle Büyük ki, yargısında, icraatlarında tartışma yapacak kimse olamaz. İşlerinde emir ve hukümlerinde O'nu kimse sorgulayamaz. (Ey yetki sahipleri! Yanlış yapmayın).

۞ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۞

35.Ayet: Ey hakimler! Eğer eşler arasında anlaşmazlık ve çekişme uzar da aralarının açılmasından endişe edersiniz, sonrada aralarının düzelmesinden ve uyuşup anlaşmalarından ümit kestiğinizde derhal erkek tarafından güvenilir, bilgi ve görüş sahibi bir hakem ve kadının akrabalarından aynı seviyede bir adil aracı gönderin. Bunlar eşler adına vekil olarak önce hoş geçimi konuşsunlar. Bu olmazsa ve erkek boşamak istiyorsa boşama şartlarını, yok eğer kadın ayrılmak istiyorsa muhalea(boşaması için erkeğe bedel verme) şartlarını ve ne fidye vereceğini güzelce bir ayrılığın gereklerini görüşürler. Eğer bu iki hakem samimi olarak aralarını düzeltmeyi isterlerse Allah aralarında başarı verir. Yoksa nikâh bağını gereken bir tarzda kaldırırlar.

۞ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ۞

Kullarının içlerinde saklı olanı Bilen Allah; hiç şüphe yok ki, öncesinde kavgalarını bildiği gibi sonunda da bu kavganın nereye varacağını biliyordu.

۞ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ ۞

36.Ayet: Ey ihlâs sahibi Mü'minler! Bu beğeni gören üstün ahlakla görünen varlık ve davranışlarını düzeltip güzelleştirdikten sonra; Öz Varlığının ve Benliğinin Bir olduğunu bildirip daima ilan eden Allah'a kulluk yapınız. O; kendi Sıfatlarına dayalı tüm eserlerini ortaya koymakta ve bütün icraatlarında Tektir ve Bağımsızdır. Yaptığı ve yarattığı hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın. Kendisi diler ve yaratır. Kimseye bağlı ve bağımlı değildir. O'ndan gayri hiçbir varlığa ve hiçbir ize uymayın, bağlanmayın. O'nun gayrisi olan her şey O'na bağlı olarak var oldu. Kendi başlarına varlıklar değiller ve bir hiçtirler. Hak Varlık zahir olduğunda onlar yok olur. İlâhî âdet ve kanun gereği meydana geliş sebebiniz olan baba ve ananıza konuşmanızı ve hizmetlerinizi güzel yapın. Yine ebeveyn sebebiyle gelip size dayanan tüm yakınlarınıza da güzel ahlak sergileyin. İdarelerini üslenen kimsenin bulunmadığı yetimlere iyilik ve ikramlarda bulunun. Fakirlik ve ihtiyacın köşeye çökerttiği düşkünlere de ikram ve güzelliklerde bulun.

۞ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۞

Her gün defalarca karşılaştığınız ve komşunuz olmakla yakınlaştıklarınıza da iyilik yapın ve güzel davranın. Bir veya birkaç günde karşılaştığınız uzak komşuya da. Hep yanınızda bulunan her bir arkadaşa yine ikramda bulunun güzel davranın. Dînine faydalı olmak, ilim tahsil etmek, akraba ziyaretinde bulunmak ve hac yapmak gibi önemli maksatlar için evinden, vatanından ve ailesinden uzakta yolculuk yaparken âdeta yolun; sizin önünüze bıraktığı kimseye de sadaka verin ihtiyacını görün saygıda kusur etmeyin. Ve yine ellerinizin mâlik olduğu kölelere, cariyelere, hizmetçilere ve hatta bakımınıza muhtaç hayvanlarınıza iyi davranın, ihtiyaçlarını güzelce karşılayın, onlara karşı büyüklük taslayarak onları ezmeyin, üzmeyin. Asla iyiliklerinizi başlarına kakmayın.

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ۞

Zatına mahsus büyüklük ve ululuk Sıfatlarını sonsuz üstünlüğü ile bürünerek eşsizliğini daima ilan Eden Allah; kibir ve çalımla insanlar arasında dolaşan, soyu, sülâlesi, malı ve üstünlüğü ile övünen kimseyi asla sevmez. (Bir gün ona kimin büyük olduğunu gösterir).

۞ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۞

37.Ayet: Bunlar; Allah'ın kendilerine emanet olarak verip bunlar Benim malım sizler sadece vekillersiniz. Bunları Benim istediğim gibi alır ve verirsiniz dediği

mallarda cimrilik yaparlar ve sadakayı buna layık dürüst fakir bulamadıkları için vermediklerini sebep gösterirler. Kusurlarını örtmek için de insanlara aynen yaptıkları cimriliği emrederler. Buna ilave olarak da zekât ve vergi kaçırmak için hâkimlerden ve devlet memurlarından Allah'ın ikram edip verdiği malı saklarlar. Bu gurur ve kibir sahibi cimrilerin suçları büyük olduğu için onlardan intikam almayı Kendisine bıraktı. Burada sözün üslubunu değiştirdi ve kâfirlerle ilgili buyurdu: Kahır ve intikamımız sınırsız olduğu için münafıklık ve bölücülük yaparak Bizi tanımayan ve nimetlerimize nankörlük yapan kâfirlere mahrumiyet ve perişan eden alçaltıcı ağır bir azap hazırladık.(Katımızda azabın her türlüsü var. Kimseyi cezasız bırakmayız).

۞وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ۞

38.Ayet: Bu lanetlilerden durumca daha kötü olanları var. Onlar; mallarını Allah'ın emrini tutup rızasını istedikleri için değil, insanlara gösterip onları kendilerine inandırarak onlardan makam ve başkanlıklar elde etmek için infak eder ve halka bağış yaparlar. Bu parlak kuruntuluları beraberinde (akılları alçaklık peşinde gezmekle) Allah'a Îmana eremezler. O Allah ki, tevbeler kabul edip yüzler Ağartan, rahmetler verip ihtiyaç Gören; kullara mallar makamlar Veren, şerefli, değerli, varlıklı Yapandır. Bu münafıklar âsi ve azgınların korkunç cezalar görmesi için hazırlanan Ahiret Gününe de Îman etmezler. Akılları Îman seviyesine ulaşsa idi, tevbe ederek yanlışlarından kurtularak arınırlar(sonsuz nimete ererlerdi). Ama bunlar Şeytanın yakın orduları oldular. Kime ki, Şeytanyakın ve eş oldu; onu safsatalara, asılsız ideallere sürükler ve sonunda korkunç kahır ve azap çukurlarına onları düşürür. Muhakkak ki, o Şeytan en kötü arkadaştır. Ey Allah'a can u gönülden yönelip Allah'tan gayriden yüz çevirenler! Şeytanın gizli kin ve düşmanlıklarından sakının (ve bilin ki, Şeytanın en yakın dostu; ondan en çok zarar görür).

Yüce Rabbimiz; münafıkları kötüleyerek, diğer insanlara da uyarıda bulunarak buyurdu:

۞وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ۞

39.Ayet: Onlar; Tek İlâh ve Tek Kayyûm Olan Allah'a, yapılan hayır veya şer tüm işlerin karşılığının görülmesi için hazırlanan Ahiret Gününe Îman etselerdi, Allah'ın kendilerine verdiği rızıklardan O'nun yolunda harcayabildikleri kadar harçayıp hayır yapsalardı onlara ne zarar dokunurdu? Allah; onları ve onlardan meydana gelen her şeyi ve tüm içlerindeki niyetlerini ve sakladıklarını Bilendir. O'nun ilminin kuşatmasından olmuş ve olacak hiçbir şey gizli kalmaz. Onların durumları nasıl gizli kalabilir?

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

40.Ayet: Bilesiniz ki, yarattıklarının yaptıklarını cezasız ve karşılıksız koymayacak olan Allah; kâfir ve zalimlere dahi zulmetmez ve asla ücretleri eksik, azap ve cezaları da fazla yapmaz. Öyle ki, kimseye yok denecek seviyeye yakın zerre ağırlığınca, tek hücre kadar zulmetmez. Ama kullardan ihlâsa eş bir iyilik meydana gelmişse bolluğu ve ikramı gereği kat kat; yedi kat, hatta yedi yüz kata varıncaya dek dilediği kadar yaparak öder. Tüm Mü'minlere böyle kat kat vermekle beraber, Îman ehli içinden ihlâsa (her şeyi Allah'a mal ederek Dünyada gölge misali yaşama seviyesine) erenlere katından lütuf ve ikram ederek pek büyük bir mükâfaat verir. O ise keşif ve şühud makamına(sonsuzluk ufuklarının açılması ve Hakkı görmeğe) ermektir. Sen Mevlâ'mız; Vehhab'sın. Katından bizlere rahmetini ikram et.

۞ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ۞

41.Ayet: Ey Muhammed Ümmeti! Ereceğiniz muradınıza ve nimetlere nasıl eremezsiniz? Biz her bir ümmete; onları bize iznimizle ve özel yollarla erdirmeleri için gönderdiğimiz peygamberlerini(a.s.); kıyamet günü lehleri ve aleyhlerine şâhid olarak getirdiğimiz zaman onların (a.s.)şâhidliği ile onlara uyanların her biri muradına erecek. Ey peygamberlerin En Kâmili! İlâhî İsimlerin ve niteliklerinin Tevhîd'inden ibaret olan tüm yolları ve mertebeleri de kapsayan Allah Teâlâ'nın öz kimliğinin Tevhîd'ine bütün yaratılmışı erdirmekle görevlendirilip gönderildin. Bütün dinleri yürürlükten kaldıran En sağlam Din ile halkın tamamını bizlere erdirmekle görevli yol gösterici olarak kıyamet günü Seni de bu seçkin ve güvenilir kullarımıza şâhid olarak getirdiğimizde nasıl olacak? (YaniSenin Îman ve ihlâslarına şahitlik yaptığınMü'minler lütuf ve ikramlarımıza ererlerken o gün inkârcıların vay haline).

۞ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۞

42.Ayet: Seni Mü'minlere destek verip şefaat etmen için getirdiğimizde Allah'a Îman etmeyen ve şirk koşan kâfirler, İslâm Dîni ile yaratılmışın tamamına Gönderilen Allah Rasûlüne baş kaldıranlar; O Kıyamet Gününde arzularlar ki, üzerleri toprakla örtülüp düzlenerek yok edilseler ve unutulsalar. Hulasa onlar yaptıkları hiçbir şeyi, söyledikleri hiçbir olayı, akıllarındaki düşünce ve vesveseleri saklayamazlar. O korkunç anda her şey aşikâr olur.

İçki haram kılınmadığı bir anda bazı Mü'minler sarhoş olarak mescide gelmişler namazlarını kılarlarken namazın rükünlerini, düzgün kılınışını terk etmişler, kıraati karıştırmışlar vs. Bunun üzerine Hak Teâlâ onları uyardı, ayılmadan önce mescide yönelmelerini yasakladı ve buna uymaları için onlara seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا ۞

43.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği, Allah'a karşı edeplerinizi korumanızdır. Özellikle de O'na dönüp yöneldiğinizde. Sizin; sarhoşlar olarak namaza yaklaşmamanız ve huzura bu halde dönmemeniz gerekir. Çünkü Namaz; tüm organlarınız ve bütün varlığınızla Yüce İlâh'ın Kendisine yönelmeniz demektir. Bu ise son derece perişan ve muhtaç köleler olduğunuzu kabullenip arz etmek suretinde olur. Bu davranışınız; acizliğinizi ve eksiklerinizi ilan ederek Rabbinizi ta'zîm ve tekbîr etmenizle kabule vesile olacak. Ayrıca namaz kılarken aklınızı, tabiat ve karakterin kirlerini, gam ve kederinizi terk ederek selim bir kalple kılmanız lazımdır. Sarhoşken ne yaptığınızı ve ne okuduğunuzu bilemezsiniz. Dolayısıyla bekleyin ne yaptığınızı bilip anlayacak hale geldiğinizde namazın rükünlerini, şekil, biçim ve inceliklerini muhafaza ederek yerine getirin. Özellikle de cünüpken; ne sebeple cünüp olursanız olun namaza yaklaşmayın. Çünkü meninin boşaltılması şehevî kuvvetlerin vücuda egemen olmasından meydana gelir. Bu da hayvanî kuvvetlerin Îman ve Tevhîd mertebesine aşırı kuvvet bularak en uzak olduğu halidir. İstila ettiklerinde ise vücudun tüm parçalarına bu güçler sirayet eder. Böyle olunca da düşünce ve anlayış kabiliyetini taşıyan organları görevleri yapmak hususunda işlemez hale getirir. İnsan tabiatı bu sebeple kendini kaybeder ve yaratılışındaki nizamından çıkar. Vücudun her tarafına sirayet ederek organları işlemez hale getirmekle cünüplük dahi tıpkı içki sarhoşluğu gibi akıl ve düşünce kuvvetlerini bozup karıştırmakla o durumda namaza yaklaşmamanız gerekir. Fakat yol geçmekte ve yolculuk yapmakta olmanız ve su bulunmaması ya da bir engel sebebiyle yıkanamadığınız an teyemmümle namazınızı kılarsınız. Çünkü namazı vaktinde kılmanız çok önemli bir farzdır. Yıkanma imkânı bulup yıkanıncaya kadar teyemmümle yaşamaya sınırsız olarak devam edersiniz.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً ۞

Ve yine yuvanızda ikamet ederken hasta olur da suyu kullandığınızda hastalığınızın artmasından korkarsanız veya yolculuk yaparsanız ya da biriniz ihtiyacını giderip tuvaletten gelir veya kadınlara dokunup oynaşmak ve ilişkiye girmekle cünüp olduğunuzda hulasa abdest almak veya gusletmek gerektiğinde meydana gelen abdestsizlik veya cünüplük halini giderecek suyu bulamadığınızda veya kullanmanıza engel meydana geldiğinde;

۞ فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ۞

O zaman size yeryüzünün toprak türünden üstün ve temiz olanına yönelmeniz ve teyemmüm yaparak namazınızı ve ibadetlerinizi eda etmeniz farzdır. Kollarınızı sıvar ellerinizi toprağa vurur ve ellerinizi; yüzün su ile yıkadığınız kısmına tozlu olarak sürersiniz. Zira toprak temizleyiciler türünden olmakla suyun yerine geçmektedir. (Belki İlâhî emrin icrasıyla idrâk edilemeyecek derecede bir temizlik

doğmaktadır). Ve ikinci defa eller toprağa vurularak dirseklere kadar mesh edilir. Böylece su ile yapılamayan bu suretle telafi edilmiş olur. Bilesiniz ki, tüm durumlarınızı düzeltip tamamlayan Allah; bu ve benzeri hususlarda hatalarınızdan dolayı sizi cezalandırmaktan vazgeçer, sizden meydana gelen hataları siler ve onlardan dolayı sorumlu tutmaz. Mecbur kalarak ve özürlü olarak ibadetlerinizi eksik ve kusurlu yapmanızdan dolayı sizleri bağışladığı gibi size mükâfaatlar ve ikramlarda bulunur.

Hak Teâlâ; kendisinden görüş ve anlayış hasıl olan (görebilen ve anlayan) her bir kimseye; inatçıların bazılarının Kur'an hidayetinden mahrum oluşunu sorarak buyurdu:

۞أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۞

44.45.Ayet: Ey her bir göz ve anlayış sahibi! Şu toplumun yaptıklarının çirkinliğini görmedin mi? Geçmiş kitapların tamamında olanı ihtiva Eden, istisnasız herkese yol Gösteren Yüce Kitap inerken orada bulunmaları ve Kendisine Bu Kitap indirilen Zattan (S.A.V.) daveti duymaları, dolayısıyla O'ndan nasip alacakları yerde O'nun hidayetinden kendilerini nasıl mahrum ettiklerini elbette görüp bilmektesin. Çünkü onlar; O'nun irşâdıyla Îmana, İslâm'a ve ebedî saadetlere erme yerine kendileri için sapıklık ve şaşkınlığı âdeta seçip satın alıyorlar. Bununla da yetinmiyorlar, sizleri; hidayetin hayat suyuna ulaştıran apaçık Doğru yoldan saptırıp vazgeçirmeye çalışıyorlar. Bunu yapmak için kalpleri zayıf olanlarınıza sapıkça şüpheler bırakıyorlar, Kur'an'la geçmiş İlâhî kitaplar arsında farklılıklar olduğunu iddia ederek açıkça inkârlar sergiliyorlar. Hulasa ey Mü'minler! Onların yağcılık yaparak dostluklar sergilemesine aldanmayın, asla onları dost edinmeyin. Çünkü hakikatte onlar sizin düşmanlarınızdır. Sizleri Gözeten Allah; düşmanlarınızı sizden çok iyi Bilir ve Rasûlüne de bildirir. Dolayısıyla tüm işlerinizi Allah'a ısmarlayıp O'na sığınmanız gerekir. Onların kötülüklerinin zarar ve sıkıntılarını; O'ndan yardım isteyerek ve Rasûlüne uyarak kendinizden uzaklaştırın.

۞وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ۞

Allah; Îman ehli dostlarına Sahip Efendileri olarak yeter, yardım eder ve her ihtiyaçlarını karşılar. Düşmanlarına daima onları, yardımıyla üstün getirir ve düşmanlarından intikam alır.

۞مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ۞

46.Ayet: Özellikle Yahûdîliğe nispet edilen Allah Rasûlüne daima kin ve hasetlerinden dolayı ve bu isimle damgalanan Hak düşmanlarından Allah intikam alır. Çünkü bu Allah düşmanları; Kur'an'ın geçmiş kitaplara aykırı olduğunu iddia ederler ve Allah'tan indirilen Tevrat'ta; Kur'an ve Hz. Muhammed ile ilgili kondukları yerlerden bozup değiştirirler. O kadar ileri giderler ki, taşkınlık

yaparak Tevrat'ta bulunan hakikatleri lafız ve anlamca bozup değiştirirler. Allah Rasûlüne ve tüm hak ehline karşı koyarak tartışmalarını sürdürürler ve:

۞وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّينِ ۞

Allah'ın Rasûlü; onları Îmana ve itaat etmeye davet ettiğinde; sözünü duyduk ama buyruğuna karşı çıktık derler. Sen; bizden din konusunda kimseden duymadığın sözleri dinle. Dolayısıyla bize değer ver ve faydalanmak için bizlere itibar et.

Ey Allah'ın Sevgilisi! Bu münafıkların bu gibi parıltılı saçmalıklara yönelmeleri sadece kendileri İslâm'dan uzaklaşıp Mü'minleri de vazgeçirmek için dillerini eğip bükerek münafıklık yapmalarıdır. Bu suretle Tevhîd ve Îmandan vazgeçip kendi arzularına yönelecekler. Bu yalan ve düzenbazlıkları ile Allah'ın kusursuz, sağlam ve dosdoğru Dîni Yüce İslâm'ı yaralamak ve O'nda kusur meydana getirmek istiyorlar. (Bilsinler ki, onların iğrenç nefesleri ne kadar güçlü üfleseler de güneşe zarar veremez. Allah'ın Nûr'u Muhammed'e (a.s.) ve Davası İslâm'a hiç zarar veremez).

۞وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ۞

Eğer onlar hidayet ehli olanlardan olsalar, hidayetten de nasiplenseler ve Peygamber (s.a.v.) onları İslâm'a çağırdığında; buyruğunu duyduk ve emrine itaat ettik, ey Allah Rasûlü! Rabbinin vahyini ve hukümlerini duymağa ve bizlere duyurmağa devam et, bizlere şefkat ve merhametinle bak ki, Senden Îman ve irşâdın dersini alalım deselerdi onlar için bu teslimiyetleri çok iyi ve yararlı, eğer bunu can u gönülden kabullenerek yapsalardı Îman ve İslâmları açısından pek sağlam ve tutarlı olurdu.

۞ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۞

Fakat Rableri Allah; onların karakterlerine yerleşmiş olan nifak ve küfürlerini ezeli ilmiyle bildiği için onları lanetleyip huzurundan ve rahmet sahasından kovdu. Bazı esaslar müstesna, onlar asla Îman etmezler. Allah; onların inandıkları müstesna esasları ezeli ilmiyle bilmektedir. Tüm bunlardan sonra Hak Teâlâ onlara uyanıp tevbe etmeleri kapısını açık tutarak ve umutlarını kaybetmemelerine işaret ederek buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا ۞

47.Ayet: Ey kendilerine Tevrat Kitabı verilenler! Fazlımız ve rahmetimizin kemalinden ve Tevhîd Davamızı insanlığa tamamlama nimet ve ikramımızdan ibaret olarak; Son Peygamber ve En Şerefli Kul Muhammed'e (a.s.) indirdiğimiz en Kapsamlı Kitaba Îman edin. O sizin beraberinizdeki Tevrat Kitabını ve bildiğiniz tüm peygamberleri, kitapları, Îman esaslarının tamamını ve bütün hakikatleri tasdik ederek ve bu davayı tamamlamak üzere indi. Yüzlerinizi bozup arkalarına döndürmemizden ve insanlığınızı silip anlayış ve insanlık mertebelerinizi yok

etmemizden kullukta olgunluğa ermeniz öncesinde geri geri en rezil durumlara ve en aşağılık yerlere indirmemizden önce,

۞أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۞

ya da ebedî cezalara çarptırarak; Cumartesi yasağı konusunda alçalan insanlıklarının iğrenç niteliklerinden ibaret olan hileler üreterek ezel ebed Varlığı Lazım ve Zorunlu Olan Allah Azıîmüşşan'ın emrine aykırı hareket etmeleri ile Yüce Huzurdan suret ve karakterlerinin alçak maymunlara çevrilmesinden sonra ebedî olan korkunç lanete uğrattığımız ve en kötü mertebeye düşürdüğümüz gibi Biz kendilerine lanet etmeden önce Bu Kur'an'a tam olarak Îman etsinler. Allah ZülCelâl'in huzurdan uzaklaştırması ve yüzleri silerek arkalarına döndürüp köstebek gibi gözsüz ve ağızsız kafanın arkası gibi dümdüz yapması ve sair azap etmesi gibi dilediği her şeye kadir ve yetkili olduğunu uzak ve olmayacak işler zannetmesinler. Çünkü Allah'ın yapmak ve yaratmakla ilgili tüm dilekleri emrettiği an gecikme olmaksızın kesin olarak yerine gelir.

۞إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا ۞

48.Ayet: Değer ve Yüceliğin kemaliyle Birliğini ilan Eden, Heybet ve Büyüklüğün üniformasıyla(Kahrını ve hışmını ortaya koyan nitelikler ve eserleriyle) izzet ve üstünlüğünü ilân Eden Allah; Kendisine şirk koşulmasını ve şirk üzere ölünmesini bağışlamaz ve şirk sahibi olarak öleni bu günahını silerek arındırmaz, aksine ondan intikamını alır. Çünkü müşrik kimse haddi aşarak Allah'tan gayriye varlık ve bağımsızlık vererek İlâhlık payesi vermiştir. Kâfirliğe yakın olan bu şirk dışında büyük günahları tevbe ederek veya tevbe etmeden ölen Îman sahiplerinden dilediği kimse için siler ve bağışlar. O'nun dilemesi neye ilişirse o elbette olur. Şirk konusundaki hükmün kesinliğini netleştirmek ve akıl sahiplerini bundan sakındırmak için buyurdu: Vahid, Kahhar, Ehad, Ferd ve Samed gibi Eşsiz Sıfatların ve tüm Güzel İsimlerin Sahibi Olan, kimsenin babası ve bebesi olmayan, hiçbir varlığa Benzemeyen, asla dengi bulunmayan Allah'a; kim her hangi bir şeyi veya değerli bir kimseyi eş ve ortak görürse tüm yalan ve iftira edilen şeylerden uzak ve Münezzeh Olan Allah'a iftira ederse; affolunmayacak büyük bir günah kazanmış olur.Eğer vakit geçirmeden bundan vazgeçer ve tertemiz bir Îman ve İslâm'a ererse kurtulur. (Şirk üzere ölenlerin vay haline). Eğer hayatta iken ve vakti varken tevbe etmez, şirkten vazgeçmezse bu korkunç günahın ve buna dayalı azabın içinden iki âlemde de ona kurtuluş yok. Ya Rabbi! Senden yine Sana sığınırız. Yarattığın her hangi bir varlığı Sana eş ve ortak görmekten bizleri koru. Bildiğimiz bilmediğimiz tüm iş, söz ve itikadımızdan ve bütün yanlışlıklarımızdan Sana sığınırız. Sen; bizlere gaib olan her şeyi biliyorsun.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنْفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۞

49.Ayet: Ey akıl ve göz sahibi kul! Temiz ve süslü elbiselerle övünüp üstünlük taslayarak dilleriyle temiz ve pak olduklarını iddia eden insanları görmedin mi? Bunlar bu asılsız süslü duruma kendilerini nasıl düşürüyorlar? Şunu anlamadılar mı: Kul büyük ve aşikâr olan şirkten çok az korunabilir. Kaldı ki gizli şirkten korunmak... (Bu her akıllının başaracağı bir durum değildir). Dolayısıyla kula yaraşan ne kendini ve ne de başkasını temize çıkarmaya çalışmak değil. Aksine, kullarının durumlarını Bilen Allah; kullarından dilediğini katından üstün bir ikramla temizler, arındırır. Sözleri özlerine uymayan gösteriş içerisinde yaşadıkları halde kendilerini temize çıkaranlar ise sözleri ve davranışları sebebiyle adaletle cezalandırılırlar. Kazandıkları ile cezalandırılırlarken hak ettikleri cezaya iplikçik kadar ilave yapılmaz ve zulme uğratılmazlar.

۞ انْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُبِينًا ۞

50.Ayet: Bak gör ey ibretle dersler çıkaran göz sahibi! Kendilerini temize çıkaran ikiyüzlü gösterişçiler; Allah'ın kendilerini temiz kullar haline getirdiğini iddia ederek Allah'a nasıl iftira edip olmayan bir şeyi O'na nasıl nispet ediyorlar. Bunu pisliklerini örterek kendilerini yükseltmek için yapıyorlar. O iftiracıya bu iftirası açık bir günah olarak yeter. Bu aşikâr günah ona Allah'ın intikamını gerekli kılar.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ ۞

51.Ayet: Ey akıl ve göz sahibi! Görmez misin şu azgın zalimleri ki, Allah'ın Kitabı Tevrat'tan büyük bir nasip alarak alîm olduklarını iddia ediyorlar fakat kendisinden iyilik umulmayan, kötülük beklenmeyen, fayda ve zarar veremeyen putlara ve asılsız görüş, bozuk arzulara sahip küfür ve azgınlık öncülerine Îman ediyorlar. Eğer bunlar içten ve hakikaten Tevhîd ehli ve Allah'tan İnen O Yüce kitaptan nasip almış gerçek alîmler olsalardı; küfre, münafıklığa ve Hak Yoldan sapmaya sevk eden o fesat, küfür ve zulüm kaynaklarına Îman edip onları onaylamazlardı. Zira Allah'ın kitabı Tevhîd'in Yolunu açıklar ve Onun alametlerini öğretir. Bu münafık Yahûdî din adamları kendi sapıklıkları ile beraber başkalarını saptırmayı da istiyorlar ve:

۞ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ۞

Kendi peşlerine takılan zayıf kâfirler için; bu zayıf ve zavallı kardeşlerimiz hatta müşrikler dahi Muhammed'e Îman eden akılsız Mü'minlerden daha kuvvetli ve Allah Yolunda olmakta daha istikametlidirler diyorlar. Bu münafıkça saçmalıklarını hasetlendikleri Muhammed'i (a.s.) halkın gözünde hafîf ve zayıf düşürmek ve İslâm'a leke sürmek için sarf ediyorlar.

۞أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ۞

52.53.Ayet: Allah'ın rahmetinden uzak olan, iyilik ve Allah katında olgunluk yolundan atılan bu münafıklar; Allah'ın kendilerine lanet ederek rahmetinden mahrum bırakıp ebedî saadet ve sonsuz nimetlere giden yoldan kovduğu ve Cehennem zindanlarına sevk ettiği kimselerdir. Orada türlü zarar ve kayıplara uğrayarak azap görecekler. İktidar ve intikamın gerçek Sahibi Allah; kime lanet etti ise o kimseye yardım edip kurtaracak ve ona destek verecek hiçbir yardım sahibi bulamazsın. O gün anlaşılacak ki, Allah'a karşı ne kuvvet sahibi ve ne de kimse var. O'ndan gayri ilâh yok, âmir ve hâkim yok. Yetki sadece O'nun dur. Ey bakıp gören ve ibret alan kul! Sen inanıyor musun ki, bu münafıkların Îmandan nasipleri, Tevhîd ve İlâhî bilgilerden payları var? Hayır hiç nasipleri yok. Yoksa bunların bu suretler âleminde hukümdarlıktan veya eyalet valiliğinden geçici bir nasipleri mi var? O halde yeryüzünde tasarruf ve yetki sahibi hukümdar oldukları zaman; maaş yüzüne muhtaç fakir insanlara ulaştıkları nimetlerden zerre pay vermezler. Kendileri şeftali ve benzeri meyveleri yerler ama halka çekirdek üzerindeki gözeyi (küçük deliği) dolduracak suyunu ve ne de çekirdek üzerindeki iplikçiği ikram etmezler. Zira son derece pinti ve cimridirler.

۞أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ۞

54.Ayet: Yo onlar; Allah'ın has Mü'min kullarına haset ve kinlerinden dolayı Allah'ın peygamberlik, Kitap ve hıkmetini kendilerinden iyilik ve yarardan başka bir şey umulmayan o Îman ehli kullarına vermesine hasetleniyorlar. (Halbuki, o Mü'minler bunu hak etmişlerdir.) Allah'ın gözetim ve ikramlarına eren Mü'minler; Allah'ınnûruyla O'nun pek hoş ve pek değerli Cemâline bakarlar. (Allah'ın yarattıklarına asla zulmetmezler). Ama hayırsız, cimri ve haset oldukları için bu Mü'minlere Îman etmez aksine inkâr ederler. Ey bunları görüp tanıyan! Eğer bu münafıkların saltanat ve kitaptan nasibi olanları görürsen kesin olarak bil ki, sırf fazlımız ve ikramımızdan dolayı İbrahim'in (a.s.) çocuklarına bu Dünyada Kitap, kulluk ve Tevhîd sırlarını içeren Sünnet-iSeniyye, hıkmet ve kıyamete kadar devam edecek olan geniş imkânlarla donanımlı büyük egemenlik ve muazzam iktidar verdik. Sevgili Kul ve Yüce Peygamber Muhammed; O'nun çocuklarının En Üstünü ve En Kıymetlisidir. O'na verilen Kur'an ve İslâm sözlerin En Güzeli, kanunların En Yeterlisi ve iktidarların huküm, emir ve kurallar bakımından En kapsamlısı, En saadetlisi ve En kalıcısı. Bu Davayı söndürmek isteyenlerin durumu aya ve güneşe havlayan şeylerin durumuna, çıplak varlığını yakan Güneşi söndürmek için üfleyen pis yarasanın haline benzer. Bu kâfir ve münafıkların halleri daha da düşüktür. Zira Allah'la savaşan ne yapabilir, ebedî zarara ve korkunç azaba kendisini sokmaktan başka.

۞فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا۞

55.Ayet: Yahûdîlerden; İbrahim çocuklarının peygamberliğine ve onların saltanatlarının büyüklüğüne ve yaygınlığına Îman edenler var. Ama onlardan buna inat ve isyan etmekle inanmayarak sapıp gidenler de var. Onların cezalandırılmaları ve onlardan intikam alınması konusunda acele etme. En kötü tarz ve en şiddetli azapla cezalandırılmaları için onlara; çılgın ateş yeri olarak hazırlanan Cehennem yeter.

۞إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۞

56.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu küfür ve inkârda ısrar edenlerin sonlarının kötülüğünü Bizim Adımıza Mü'minlere haber vermek için söyle: Bu inat edip arkalarını dönüp giden Yahûdîler gibi Ayetlerimizi inkâr eden tüm kâfirleri; asiler için hazırlanan çılgın ateşe sokacağız. O rezil edici ateşte yanmak suretiyle derileri her defasında yanıp tükendiğinde onlara benzer deriler yenileyeceğiz ki, o rezilliği ve azabın acısını sürekli tatsınlar, böylece intikamımızın şiddetini ve azabımızın dehşetini görsünler.

۞إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞

Davasını, görevlisini ve ibadet ehli olan kullarını esirgeyip kollayan; hainlerden ve tüm Îmansızlardan intikam alan Allah; dilediği gibi her şeye ve intikam almağa gücü yeten, adaletle hükmedip asla fazlalaştırma gibi zulümden, eksik bırakma gibi ihmalden Münezzeh Olandır.

۞وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۞

57.Ayet: Varlığımıza, Birliğimize, Kitaplarımıza ve Peygamberlerimize Îman eden, tarafımızdan emredilen o Salih ve yararlı işleri ve vazifeleri yapan kulları; Rablerini hakkıyla bilme, aşikâre olarak görme, O'na kavuşma âlemleri ve huzurla gezip dolaşma sahaları olan Cennetlere koyacağız. O Cennetlerin ve köşklerinin altlarından Rahman'ın tecellilerinden meydana gelen türlü zevk ve lezzetleri içeren bitmez tükenmez nehirler akar. (Burada dahi Allah dostları olan ma'rifet sahiplerinin ruhları onlardan tadarlar). Cennetlikler orada ayrılmaksızın ve bu nimetler de kesilmeden ebedî kalacaklar.

۞أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ۞

Bu cennetlik Mü'minlere orada oturup huzurla sohbet edecekleri suret ve ahlak bakımından son derece güzel eşler var. O eşlerin kıymeti; İlâhî Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların halleri ile halli ve ahlakıyla ahlaklı oldukları için. Onlar tabiatın ve geçici Dünyanın kirlerinden arınmış tertemizdirler. Ayrıca Biz onları; kalplerini rahatlatacak ve asla gölgesi yok olmayacak rahat ve huzur kaynağı olan gölgeliklere koyacağız.

۞ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۞

58.Ayet: Ey En Büyük Müjde ile müjdelenenler! Bilesiniz ki, verilen müjdelere benzer müjdelerle müjdeler Veren Allah; şahitlikler, bilumum mallar, kulların tüm hakları, eğitim, öğretim, yetiştirme, geliştirme ve olgunlaştırma gibi tüm emanetleri bunlara layık, ehliyetli ve haklı olanlara vermenizi emrediyor. Ve yine; insanlar arasında olup biten olaylar ve önemli olaylarda hâkimlik ve hakemlik yaptığınızda adaletle kararlar vermenizi, davacı ve davalılardan kimseye bükülmeden doğru, düzgün ve hak ile huküm vermenizi emrediyor. Hallerinizi Düzenleyen Allah; ne güzel hususlarla size vaaz ve ders veriyor. Ne güzel şeylere tutunmanızı emrediyor.

۞ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ۞

Hulasa tüm hallerinizi ve biçimlerinizi Bilen Allah; sözlerinizi Duyan, tüm iş, icraat ve bunlardaki niyyetlerinizi Bilendir. Öyle ki göklerde veyerlerde zerre ağırlığında, hatta ondan daha küçük veya daha büyük hiçbir şey asla O'ndan gizli kalmaz. Hak Teâlâ uyarı ve tavsıyede bulunup ehli Îmana seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۞

59.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; Allah'a ve O'nun Peygamberine itaat ederek teslim olmanızdır. Emirlerine sarılmak ve yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'a itaat ediniz. Sizleri Tevhîd'ine erdirmesi için Kendisi katından halife seçtiği Rasûlüne de itaat edin. Yaratılmış arasında İslâm'ın hukümlerini uygulayıp icra eden devlet başkanlarına, hâkimlere, hukuk sahasında çalışan hukukçulara da itaat edin. Çünkü onlar Allah'ın Kitabından ve Rasûlünün sünnetinden hak çözümler çıkararak hukümleri yerine getirir adaleti tesis ederler.

۞ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۞

Hâkimler ve idarecilerle bir iş ve bir konuda ayrılığa düşüp tartışırsanız; bu acaba ölmez ve eskimez hukuk kaynağımız metanetli Dînimize uygun mu, değil mi diye derhal Allah'ın Kitabına ve En Yüce Peygamber Hz. Muhammed'in sünnetine döndürüp götürün. Kullarının iyi veya kötü tüm yaptıklarının karşılığını verecek Olan Allah'a ve mükâfaat ve ceza için hazırlanan Ahirete Îman etmişseniz, huküm ve çözüm için işleri Allah'a ve Rasûlüne dönüp götürmeniz; kendi başınıza ve herkesin aklınca çözmeye çalışmasından çok hayırlı ve yararlı ve kendi görüşünüzle düşlediğiniz sonuçtan ve vardıracağınız neticeden çok daha güzeldir.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ ۞

60.Ayet: Ey yaratılmışın tamamına gönderilen Peygamber! Şu; sana indirilen, Hakkı batıldan ayıran Furkan'ı Hakîm, Kur'an'ı Mübine ve senden önce gelen ve aynı davada kardeşlerin olan peygamberlere indirilen tüm İlâhî kitaplara Îman

ettiklerini zannedenmünafık Yahûdîleri görmedin mi? Çok iyi bilip gördüğün bu münafıklar;bu iddialarına rağmen aralarındaki meseleleri ve mühim olayları yargılayıp çözmesi için Tağut'a (yeryüzünde Şeytana temsilcilik yapan;küfür, nifak, zulüm ve azgınlık lideri olan şahsa) başvurmak istiyorlar. Tağut'un görevi ise Allah'ın kitaplarına muhalefetle kulları Îmandan ve Îmanın gereği olan İslâm'ın güzelliklerinden uzaklaştırıp mahrum etmektir. (Eğer Allah'a ve Allah'ın kitaplarına Îman etselerdi; Allah'ın Kitabına ve Rasûlünün sünnetine müracaat ederlerdi).

۞ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ۞

Halbuki, onlar; Allah katından indirilen kitapların tamamında Tağutu inkâr etmekle emrolunmuşlardı. Bütün bu kâfirlik ve münafıklıklar; tağutların asıl başı olan Şeytanın onları yoldan çıkarmayı ve Hak'tan çok uzaklara götürmek istediği için oluyor. Onları o kadar uzaklara atar ki, dönüşleri mümkin olmaz.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ۞

61.Ayet: Halis bir nasihatle onlara; tüm kitaplardakini Kapsayan, Tevhîd'e erdiren Hak Yolu gösteren Allah'ın indirdiği Bu Kitaba ve Allah'ın hukümlerini açıklayıp tüm emirleri tebliğ edecek Peygambere uymağa gelin dendiğinde kalplerinde dert olan münafıkların Senden sapıp uzaklaştıklarını, vaaz ve uyarılarından süratle yan çizdiklerini görürsün. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu onların daralarak inat ettiklerinden olmaktadır.

۞ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ۞

62.Ayet: Bu bozguncu ve tahribatçılar nasıl münafık olmazlar ki, onlar; Senin huküm ve yargılaman razı olmamak, Tağut'un yargısına başvurmak ve Mü'min kullara iki yüzlü davranmak gibi elleri ile ettikleri yüzünden başlarına bir musibet gelmesi sonrasında türlü mazeretler açıklayıp Senden özür dilerler ve Allah'a yeminler ederek derler ki; biz işlerimizde beceri, başarı ve Mü'min kardeşlerimize gelirden başka bir şey dilememiştik.

Abbas oğlu Abdullah'tan (r.a.) rivayet edildiğine göre; Medineli bir münafık bir Yahûdî ile mahkemelik oldu. Yahûdî dedi ki, Peygamber'e (a.s.) gidelim. Münafık dedi ki, Ka'b b. Eşref'e (nifak ve zulümde önde giden Yahûdîalîm yani Tağuta) gidelim dedi. Çokça çekişip tartıştıktan sonra Peygamber Efendimizin huküm vermesinde anlaşıp geldiler. Allah Rasûlü Yahûdî'yi haklı bulup onun lehinde karar verince münafık dedi ki, ben bu hükmü beğenmedim. Tahsil sahibi olan Ömer'e gidelim. (Yahûdî biliyordu ki, Ömer zalimlik ve sapkınlık yapmaz. Allah Rasûlünün yetiştirdiği âdil ve dürüst bir alîmdir fark etmez dedi). Ömer'in (r.a.) yanına vardıklarında, Yahûdî dedi ki, Allah Rasûlü huküm verirken beni haklı buldu. O'nun hükmüne razı olmadı ve davayı sana arz etti. O münafığa Ömer; böyle mi oldu dedi. Evet deyince yerinizde ben çıkıp gelinceye kadar durun dedi. Evine girip bir kılıç

alarak geldi ve münafığın boynunu vurdu ve Allah'ın ve O'nun Peygamberinin hükmüne razı olmayan kimseye böyle huküm uygularım dedi. Cebrail (a.s.) gelerek dedi ki, Ömer hakla batılı, haklı ile haksızı birbirinden ayırdı. Ömer(r.a.); bu yüzden Fâruk diye adlandırıldı.

۞أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ۞

63.Ayet: Bu azgınlık ve sapıklığa batmış olan eşkıya; Allah'ın, kalplerinde olanları çok iyi bildiği münafık ve bölücülerdir. Onların yalan yere yemin etmeleri; Allah'ın azabından başlarına gelecek olanın bir parçasını dahi kendilerinden savamaz. Dolayısıyla onlardan ve Mü'minler yanında yemin etmelerinden uzak dur. (Böylece Mü'minler de onlara yaklaşmasınlar). Tenhalarda gelir Sana tâbi olmaya çalışırlarsa, peygamberlik mertebesinin şefkat ve merhametiyle onlara samimi olarak öğüt ve ders ver. Yine sırf onlar kendi başlarına olduklarında onlara yeterince anlaşacak sözler söyle. Ola ki, onları etkiler ve üzerinde yaratıldıkları karakterlerini ve özlerindeki insanlığı harekete geçirirsin deTevhîd'i anlarlar, Allah'ın başarı vermesi ve katından tutup çekmesiyle ve Tevhîdin hakikatini idrak edip kurtuluşa ererler.

۞ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ ۞

64.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hidayetleri zor görünen bu insanlara bu ve benzeri başarıların tarafımızdan olmasını uzak ve imkânsız görme. Çünkü geçmiş topluluklara gönderdiğimiz her bir peygamberi sadece ve sadece Allah'ın izniyle itaat olunsunlar ve buyrukları tutulsun diye gönderdik. Allah'ın iradesi ve istemesi; onların peygambere Îman ve itaatetmelerine taalluk edip ilgilendiğinde (umulmadık hidayetler olur, Rabbinin izniyle ne güzelliklere ererler). Bunlar her ne kadar aşırı münafıklık ve cahilliklerinden dolayı Sana teslim olup itaat etmekten çıkıp gitseler de bir gün pişman olup kendilerinden meydana gelen günahlardan özür ve üzüntülerini arz edip tam bir samimiyetle pişmanlık dileyerek Allah'tan af ve mağfiret dilerlerse,

۞وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ۞

Bunların bu mazeretle gelmesi sebebiyle Allah Rasûlü de bunlara şefaat ve destekte bulunmanın gerekli olduğunu görerek tevbelerinin kabulünü ve bunların Allah'tan bağışlanıp günahlarının silinmesini dilerse Allah'ı Tevvab ve Rahîm bulurlar.Elbette Allah; affeden, çok şefkatli pek muhabbetlidir. Dolayısıyla O'na döndüklerinde Rableri onlara başarı ile tevbe etmelerini sağlar, onları hesapsız fazlı ve ikramlarıyla karşılar.

۞ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۞

65.Ayet: Yo bunlar küfür ve nifaklarından kolay vazgeçmez.Rabbine; O'nun şanının ve kudretinin sonsuz büyüklüğüne, delil ve belgelerin en güçlüsüne Sahip oluşuna yemin olsun ki, Sen bunların arasında kargaşa ve kavgalara neden olan mühim işlerinde Sana müracaat etmeye mecbur kaldıklarında ve Sen de hakemlik ve hâkimlik yapıp içlerindeki tereddüt ve kuşkuları yok edip huzur ve kanaat sağlayacak âdil ve net hukümlerle meselelerini çözmediğinmüddetçe asla Sana, Rabbine ve gösterdiğin tüm Îman esaslarına Îman etmezler. Senin ilim ve hıkmetle en âdil yargıyı yapmanla koyu küfür ve nifaklarından vazgeçerler ve Sana teslim olurlar. Zira yüksek yargın ve merhametinle sıkıntılarını gidermen ve huzurlarını temin etmenle buna mecbur olurlar. Sendeki bu başarı Benden olunca; bilsinler ki, sana teslim olup itaat etmeleri Bana, nifak ve inkârları da yine Bana olmuş olur.

۞ وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا مِن دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۞

66.Ayet: Eğer biz onlara; yolumuz ve uğrumuzda canlarınıza kıyacaksınız ve geçici âlemde içinde yaşamaya alışıp ayrılması zor olan yurtlarınızı Bizim rızamıza ermeniz için çıkıp terk edeceksiniz diye bu ağır hükmü onlara farz kılıp emretseydik onlardan pek azı müstesna onlar bu buyrulanı yapamazlardı. Allah'ta fanî olarak O'nun ebedîliği ile ebedîleşmeye ermek için; ancak kullukta ihlâslı olanlar ve Allah'tan muvaffakiyete erenler teslimiyet gösterip emredileni can feda ederek yaparlar.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا وَإِذًا لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ۞

67.Ayet: Eğer bunlar; Allah'ın varlığında yok olmayı tam arzu ile ve buna susamışçasına büyük bir istekle kendilerine anlatılan ve emredilenlerin tamamını yapsalardı bu Dünyada ve Ahirette onlar için çok yararlı, Tevhîd'in ve İlâhî ma'rifetin yolunda yürümekte ayaklarının sağlam durması için çok kuvvetli ve kararlı olurdu. O yolda kararlı oldukları zaman da Biz onlara; katımızdan kazandıklarının dışında çok büyük mükâfaat ve nimetler verirdik.

۞ وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۞

68.Ayet: Sonra da onları; eğrilip şaşmadan doğruca Varlığımıza ve sonsuz nimet ve saadetin Birliğine ulaştıran Hak ve en Düzgün yola erdirirdim.

۞ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ۞

69.Ayet: Ey Îman edenler! Kim Allah'a layıkıyla itaat eder ve tarafından Kendisine halife ve temsilci yapılan Peygamber'e de teslim olup hizmet ederse; bu Allah'a ve Rasûlüne itaat edenler; Allah'ın kendilerine yüce nimetler verdiği peygamberlerle

buluşup beraber olurlar. Olgunluk ve olgunlaşma makamlarını birleştirerek keşif ve şühûd mertebelerine ererek varlık dairesinde Allah'tan gayriye bakmayan peygamberlerin makamına ererler. Bundan dolayı zahir ve batın, maddi ve manevî âlemde sürüp giden işlerde (Allah'ın izniyle) yönetim ve denetimde bulunurlar. Sonra bunlar; Allah Cemâlini görme makamına ererek sonsuz değer ve sınırsız güzelliğe Sahip O Mübarek yüze bakmakla kendilerini kaybeden sıddıklara ulaşırlar ve onların halleriyle hallenirler. Artık bu yolun en yüce hizmet sahası olan ders çalışarak ders verme, olgunluğa erme ve olgunlaştırma makamlarına dahi dönüp bakamazlar. Zira onlar; huzur ve aşk zirveye ulaşmakla kendilerinde değiller. Bundan sonra bütün varlıklarından sıyrılarak benlik perdelerini terk eden, Allah'la aralarındaki kimlik kalabalığını ortadan kaldıran, İlâhî sırlara eren hakikî şehitlere kavuşurlar. Daha sonra da kendilerine Allah'ın ezeli ilminde önceden kendilerine belirlenen mertebelerin bol bol verilmesine kendilerini hazırlayan Salih kullara katılırlar. Tüm bu mertebeleri ve nimetleri tam bir Îman ve Allah'a bağlılıkla beklerler ve bu Tevhîd Yolunda güç ve kabiliyetlerine göre çalışıp uğraşan üstün sınıf olan ve Allah'ın yakınlığına erenler itaat ve kulluk yolunda hakka yönelip yürüyenler için ne güzel şefkat dolu arkadaşlardır.

۞ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ۞

70.Ayet: Allah'a ve Rasûlüne itaat ta azıcık gayret gösteren kullara verilen bu mertebeler ve nimetler; üstün değerlere, güven ve yardımlara muhabbet ve dostluklara sahip yüce ve büyük şahsiyetlerle beraberlik ve dostluğa ermek sonsuz ikram ve sınırsız nimetler bağışlayan Allah'tanbir bağıştır ki, paha biçilmez ve nasıllığını ve niceliğini Allah'tan gayri biz yaratıklardan kimse bilmez. Kullar çalışıp hizmetler yapmakla bunlara asla eremez. Ey Allah'ın kulları! Sizler tam bir teslimiyetle kulluk yapın. Sizlerin saadetini temin edip nerelere varıp nelere ereceğinizi bilmek için sizlere Allah yeter. Ey Rabbimiz! Katından bize rahmetini bağışla. Sen sonsuz hibe ve bağışlar yaparsın.

Allah'a yakınlığa eren kullarla arkadaş olmanın sebeplerinden önemli bir tanesi de cihadı bırakmamaktır. Bunun için Hak Teâlâ cihadın gereklerini hazırlamayı ve ona hazır olmayı emretti ve cihad konusunun önemine işaret ederek kullarına seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ ۞

71.72.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği Dîninizi yüceltmek; O'nun tüm hayat tarzlarının kıyassız olarak üstünde olduğunu açığa koymak ve Peygamberinize yardım etmektir. Düşmanla savaşmakta ve varlıklarınızı korumakta sizlere lazım olan her şeye sarılın ve sahip olun. Hazırlıklarınız tamam olduğunda (sizleri yok etmeyi vazife bilen)düşmandan evvel, onlara karşı bölük bölük hareket edin veya duruma göre birbirinize karışıp kaynaşarak topyekûn seferber olun. Zira toplanmak düşmanın gözünü korkutmakta daha etkindir.

Bilesiniz ki, içinizden bir gurup kalplerindeki Îman zaafı derdinden ve münafıklıklarından dolayı tembellik gösterip cihada atılmakta ağır davranıyorlar.

۞فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۞

Sizlere eğer öldürülmek ve yenilmek gibi bir bela dokunursa bu münafıklardan her biri; Allah bana nimet ve ikramlarda bulundu da gecikip arkada kalmam sebebiyle onlarla orada bulunmadım ve bana; onlara dokunan dokunmadı der.

۞وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ۞

73.Ayet: Ama size bir zafer ve bol bir gelir nasip olduğunda; size hasetlenip kaybına da aşırı üzüntüsünden, sizlerin yerinde olmayı arzu ederek ve onunla aranızda sevgi ve dostluk yok ta sanki düşmanlık varmış gibi; ah ne olaydı da onların yanında olsaydım ve onların erdiğine ben de erseydim der. Bilin ki, münafıklar Allah yolunda savaşmaktan tembellik gösterip geri kalıyorlarsa kalp ve akıllarının hasta olduğundandır.

۞ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ ۞

74.Ayet: Allah'ın Yolunda fanî varlıklarından geçip şehid olmağa koşan ihlâs sahibi Mü'minler savaşıp cihad etsinler. Bunlar dünyalarını Ahirete satarlar ve Allah'ın rızasını istedikleri için Ahiret karşılığında Dünyayı verirler. Kim Allah'ın Dînini ve Tevhîd'in davasını yüceltmek için şirk ve küfürde inat edenlerle Allah Yolunda savaşır da düşman elinde ölür veya onlara üstün gelirse:

۞فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

Biz pek yakında ona katımızdan öyle mükâfaat, öyle ikramlar bağışlarız ki, kıymetini kimse idrâk edemez. Zira Dünya ücretlerine benzemediği gibi salih amel karşılığında erilen Ahiret mükâfaatlarına da benzemez. Zira mücahidlerin şehid olanları Allah'a ererek ebedî diriliğe ererler ve Rablerinin katında diridirler. Allah'ın; kendilerine verdiği değerli nimetlerle, sonsuz sevince ererler. Şehid olmayan gaziler de Allah'ın himayesinde ve O'nun yakınlığında hayat sürerler.

۞وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ ۞

75.Ayet: Ey bu büyük müjde ile müjdelenen Mü'minler! Size ne oldu ve ne dert ilişti de Allah yolunda Allah'ın ve Rasûlünün düşmanlarıyla savaşmıyor, sizlerden onların ellerinde esir olan ve türlü işkencelerle zayıf düşürülen erkek, kadın ve çocuk esirleri kurtarmıyorsunuz. Onlar çaresizlik içerisinde Allah'a düşmanlarını acı ve kederle şikâyet edip diyorlar:

۞رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ۞

Ey Rabbimiz! Zulümlerine tahammülümüzün kalmadığı; halkı zalimler olan bu şehirden bizleri çıkar. Katından bize; işlerimizi üslenen, bu azgın ve zalimlerden

bizleri kurtaracak olan bir sahip koy ortaya... Öyle sahip ki, bize yardım etsin ve onlardan da intikamımızı alsın.

Hicretten sonra bazı çaresizler Mekke'de kalmış, zalim kâfirler onları esir etmiş köle olarak çalıştırıyorlar ve akla hayale gelmedik işkenceler yapıyorlardı. Allah dualarını kabul etti. Sevgili Peygamber Efendimize (s.a.v.) Mekke'yi fethettirerek onları kurtardı ve muhacirlere kattı. Rasûlünü ve Mü'minleri tüm ihtiyaçlarında onlara yardımcı kıldı. Mekke'yi de temizleyip yeryüzünün En Şerefli Şehri yaptı. Böylece Allah'tan nice muradlara erdiler.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ

فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ۞

76.Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, Îman edenler Allah Yolunda savaşırlar. Çünkü gayeleri Allah'a yakın olmak, rızasını istemek, tarafından Gönderilen Sevgili Peygamberine yardım etmek,TevhîdDavasını ve Dînini yüceltmektir. Bu Mü'minlere; Rableri katında ücretleri var. Bunlara korku yok artık. Asla üzüntü ve keder duymazlar. Kâfirlere gelince onlar; küfür ve azgınlığın başı olan tağut uğrunda savaşırlar. O baş kâfir; şeytana uyup yakınlık kurarak onu temsil etmekle Allah'ın kullarını tek gerçek yol olan Hak Yol İslâm'dan ve O'na ermekten saptırır. Bu kâfirlere ise pek acı bir azap var ki, hiçbir acıya benzemez. Ey her şeyi Allah'ın bilen samimi Mü'minler! Allah'ın yardımıyla Şeytan'ın köleleriyle savaşın. Onların sayılarına ve hazırlıklarına aldırış etmeyin ve korkmayın. Bilesiniz ki, Şeytanın program, hile ve kurnazlıkları; Allah'ın gücü, çaresi, yardım ve kahrına göre çok zayıftır. Öyle ki, hiçbir değeri ve etkisi yok.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۞

77.Ayet: Görmedin mi cahil ve zayıf Mü'minleri ki, Mekke'de Hicretten önce zaaf ve cehaletleri anında (kendi durum ve zaaflarını bilmedikleri için) savaşmak istiyorlar ve onlara; Hakka yönelmeye devam edin, sizi O'na yaklaştıracak olan namazlarınızı tüm erkan ve hukukuna riayet ederek kılın ve mallarınızı temizleyip sizleri dünyanın geçici parıltılarına ve kırıntılarına sapmaktan arındıran zekâtlarınızı verin ve savaşmaya dair emir gelip Allah izin verinceye kadar ellerinizi savaşmaktan çekin dendiği zaman onlar durmak istemiyorlardı.

۞ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً ۞

Mü'minler kuvvet bulup zaafları kalmayınca vahyin inmesiyle savaş Mü'minlere farz kılındı. Bir de bir gurup Allah'ın yardım ve desteğine güvenleri az olan zayıf inançlı; Allah'tan korkar gibi düşmandan korkmaya başladılar. Hatta insanlardan korkuları; Allah korkusundan daha fazla.Zira inançları hafîf, Allah'a, O'nun yardım ve desteğine güvenleri az. Çünkü bunlar İslâm'ın ilk günlerinde bocaladılar. (O zaman verilen görevi bırakıp savaş istiyorlardı). O zaman bilgilerini zan ve tahmin

karışıklığından arındırmadılar. (Kesin bilgiye eremeyince inanç ve güven de zayıf kaldı). Güvenleri olmayıp bocalama da kuvvetli olunca savaş emrinin indiğini duyduklarında bu defa;

۞وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ ۞

Ey Rabbimiz! Bizler henüz zaaf içerisinde ve savaşmaya hazır değilken bize niçin savaşmayı farz kıldın diye işi ertelemek ve sonra olmasını isteyerek te"Keşke yakın bir zamana kadar ertelesen de kuvvet bulup hazırlansak" dediler. Halbuki, mallarının gitmesinden, ölümün de gelmesinden korkuyorlardı. Ey peygamberlerin En Kâmili! Uyarın ve hatırlatman için onlara deki, Allah katındaki sonsuz bağış, kavuşma şerefi ve tükenmez nimetlere nispetle Dünya malı az ve ömrü kısadır.

۞وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۞

Halbuki, kendisini; İlâhî bağışlardan ve Allah'a kavuşmaktan alıkoyan her şeyden koruyan takva ehli olan için Ahiret çok hayırlıdır. Ey Mü'minler bilesiniz ki, kulluğunuza karşı ve İlâhî bağış olarak hakkınızda yazılı olan payınızdan tüncük (iplikçik) kadar bir eksiklik yapılmaz ve geri bırakılmaz. Yine biliniz ki, sizin erteleyip cihadı geciktirmeniz; ecelinizin gelmesine veya gelmemesine faydası olmaz. Eceliniz size gizli ama Allah'ın emri kesin, hükmü sağlam.

۞أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۞

78.Ayet: Hayatınız için belirlenen miktar bitip ecel geldiğinde, türlü malzemelerle sağlamlaştırılmış muhkem kalelerde olsanız dahi ölüm sizi yakalar. Çünkü Allah'ın hükmü geri çevrilmez. O'nun hükmünü takip edecek ve O'nu sorgulayacak bir güç yok. O istediğini yapar, dilediğine dileyip tercih etmekle karar verir. Onlar Tevhîd'in Caddesinde sağlam duramadıkları, kesin bilgiye erip bocalamadan kurtulamadıkları için kendilerine fetih ve ganimet gibi canlarını sevindirecek, kalplerini genişletecek bir güzellik dokunduğunda sevinerek derler ki, bizlere lütuf ve bağışta bulunduğu için bunlar tamamen Allah katındandır.

۞ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ۞

Ama onlara bir bela, canlarını sıkacak ve kalplerine acı verecek tarzda imtihan olunmaları üzere bir sıkı kötülük dokunduğunda uğursuzluğu sana nispet ederek; bu Senden oldu derler. Tıpkı Yahûdîlerin dediği gibi bu uğursuzluğun Senin yüzünden başlarına geldiğini saçmaladılar. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) Medine'ye geldiğinde ürünlerde kıtlık, fiyatlarda pahalılık vardı. Yahûdîler; bu sıkıntılı ortamı O'nun geleceğine işaret saydılar. (Halbuki, kendilerinin fitnesi ve münafıklıkları kendilerini ve bulundukları her şeyi kasıp kavuruyordu. Allah'ın Rahmeti (a.s.) Medine'ye vardıktan sonra ise köyler şehir, Medine Devlet oldu. Hürriyyet geldi, hareket geldi ve yer gök nimet ve rahmet doldu). Onlara hikmet ehli ve kesin bilgi Sahibi oluşunun gereğini ifade ile sağlam, net ve kesin bilgiler

sunarak deki, can sıkıcı, ferahlatıcı, kalplere darlık veya genişlik veren tüm kâinat olayları Allah tarafından olmaktadır. Tamamı Allah'ın dilemesi, var etmesi ve gücü ile olmaktadır. Yaptığından asla sorgulanmaz. İşine de kimse karışamaz. İdaresinde ve engin yönetiminde yetki ve icraat istisnasız O'na aittir. Tevhîd ve irfan derecesinden düşen şu topluma ne oldu da; Allah'ın yaratıp yaşattığı ve idare ettiği konuları anlatan hiçbir sözü neredeyse anlamıyorlar. Halbuki, O eşsiz Söz Kur'an-ı Kerim Tevhîd'in engin berraklığına aykırı bulunan tüm ilgi ve alakalara dayalı tereddüt ve kararsızlıklardan kurtaran ilim ve hıkmet kaynağıdır. Eğer onlar Allah'ın Sözünün içerdiği incelikleri sıhhatli düşünen ve işaret ettiği konuları inceleyen şahsiyetler olsa, Allah onlara; kargaşanın kafalarını kurcalamasından kurtaracak hakikat yollarını açar. O zaman iyiliğin ve kötülüğün kimlere nispet edileceğini anlarlar.

Allah Azîmüşşan; kullarından alnı ak, kalbi ve kafası pak kullarına Tevhîd'inin yolunu ve Kendisinin tüm varlıklarda tecelli edip görünmesinin sırf hayır ve yarar olduğunu (bu makamda asla şer, kötülük ve zarar bulunmadığını) tezgahlanan şerrin; geçici ilgilerle yok olmağa mahkûmfanî varlıklar sebebiyle olduğunu(sonsuz kudret Sahibi Allah'ın; Şeytani inanç, söz ve icraatlara bağlı olarak şer yolu seçen kulların şerri ve kötülüğü istemeleri sebebiyle yaratması ve buna dayalı olarak cezalar kesmesiyle olduğunu) anlatmak için Rasûlüne söyledi. Çünkü halis sağlam hıkmetten doğup gelen bu gibi hitap ve emirleri üstlenip taşımak ancak Rasûlünün makamına yaraşır. Zira Allah'ın Kelamı ve tüm içeriği O'nun katından ümmetine böyle ulaşacak. Dolayısıyla Hak Teâlâ buyurdu:

۞ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۞

79.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana; Varlığını mutlu kılacak ne güzellik uğrar ve nasip olursa Allah'tandır. Tüm bu ve benzeri güzellikler; Allah'ın varlıklarda türlü güzellikler, bolluk, bereket ve iyiliklerle tecelli edip Kendisini göstermesi ve İlâhî kanunları ile ezeli ve ebedî sonsuz hıkmetinden ve sınırsız bilgisinden yansıyıp gelen sünnet-i seniyyesi (eşsiz nizam ve düzeni) gereği üzere Yüce Mevlâ'dan bir ikramdır. Sana gelip dokunan; Canını sıkan ve üzen her bir kötülük ise Senin fanî varlığından olmakta ve o şeyin Sana ilgisinden dolayı meydana gelmektedir. Yoksa İlâhî varlığın sonsuz makamında olup biten her şey iyi, güzel ve hayırlıdır. O Yüce Varlık dairesinde asla şer ve kötülük yoktur. Şer ancak çokluk âlemi olan bunca sayısız varlıklarla ilgili hususlarda meydana gelmektedir. (Yerlerde ve göklerde, Dünyada ve ahirette olan azap, kötülük, şer ve her türlü zarar ne varsa hepsi yaratılmışın Şeytani istek ve icraatlarına dayalı olarak meydana gelmektedir. Kudretinde her şey var olan Allah Azîmüşşan adaletinin gereği mahkemesini ve neticesinde iyiye iyi karşılık, kötüye de kötü karşılık vermeyi düzenlemiştir. Hak Teâlâ'nın; her şeyi güzeldir. Kula gelen güzellikler de hep O'ndan. Her şeyi Allah Teâlâ yaratıyor Fakat kendisine; biri güzel ve güzelliklere götüren, diğeri kötü ve kötülüklere götüren iki yol gösterilen kul;

ısrarla kötü yolu ve kötülükleri seçerse elbette bu kendisindendir). Bil ki, ey peygamberlerin en kâmili! Biz Seni insanlara; tarafımızdan verilen emir ve uyarılarla onları uyarıp doğru ve güzel olan yol ve hayat biçiminde Bize ve ebedî saadet ve sonsuz nimet yurduna erdirmen için Peygamber olarak gönderdik. Senin Peygamberliği layıkıyla yaptığına, kullarıma gönderdiğim tüm emir ve emanetleri hakkıyla ulaştırdığına, onları uyar ve tebliğ et dediğimi en güzel ölçüde yaptığına Allah Gören, Bilen ve izleyenŞahid olarak Yeter. Sana düşen de Apaçık tebliğ etmekti.

۞مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۞

80.Ayet: Kim Allah'ın Peygamberine inanır, Rabbi katından getirdiği her şeyi tasdik eder ve teslim olup hakkıyla hizmet ederse tüm bunları Allah'a yapmış ve O'na itaat etmiş olur. Çünkü O(s.a.v.), Allah'ın tam mazharı ve O'nun İsimlerinin, Sıfatlarının tamamını Kendisinde toplayan en Mükemmel Canlı Aynası. O'nda gözüken ve bulunan her şey Allah'tan yansımaktadır. Mazhara yapılan huküm ve davranış; Zahir'e (O'nda Gözüken Allah'a) hükmolunan davranıştır. Ey Sevgili Peygamber! Sana itaatten kim yüz çevirir giderse, Sen de o nu terk et. Öylelere dönüp bakma. Biz Seni onların başına koruma yapmadık. Sen emaneti onlara ulaştırdın ve Mektubumu okuyup teslim ettin. Sen görevi yaptın, Allah'ın izniyle onları Tevhîd'in yoluna ve insanlık için kurulan, sonsuz mutluluğa ulaştıran gerçek doğru yola Tek Üstün nizama çağırdın.

۞وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ۞

81.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Münafıklardan çevreni saran bir topluluk var. Kendilerine Allah'ın emrine sarılmalarını emrettiğinde Sana cevap olarak diyorlar ki, bize emrettiğin her şeye bizden itaat ve sarılmak var. Ama yanından çıkıp gittiklerinde onlardan bir gurup iftira ve yalanlarla Senin yanında dediklerinin aksine gözlerin görmediği anda pis işler yapmaya devam ediyorlar. Fakat Allah; onların yaptıkları bu yanlış işleri izleyip yazıyor.

۞فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۞

Onların kabul ettik ve itaat ediyoruz dediklerine aldırmave onlardan uzak dur. Tüm işlerde Allah'ı Kendine Vekil tut; her şeyini O'na ısmarla. Daima sahibin ve işlerini Yürüten sadece O diye bil. Sana Vekil (Avukat) olarak, onların şer ve sıkıntılarına karşı Allah yeter ve Senin intikamını onlardan alır.

Onlar son derece münafık bölücüler olduklarından türlü iftiralarla Kur'an'a dil uzatıyorlar. Bazen Allah'tan gayriye nispet ediyorlar. Bazen inkâr ediyorlar. Bazen de; geçmişlerin masalları diyorlar.

۞أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۞

82.Ayet: Bu ahmaklar; Kur'an'ın şanına pis dillerini uzatmakta tereddüt etmiyorlar mı? Kur'an'ın kelimelerinin dizilişine, taşıdığı anlam ve verdiği haberlere, yüzüne, özüne, koyduğu hukümlere, yol gösterip gerekli olan hususlara vurguda bulunmasına, büyük küçük işaretlerine, meseleleri açmasına ve dürerek içindekine iz bırakmasına bakıp düşünerek akıllarını işletmiyorlar mı? Bunları yapsalar anlarlar ki, O; asla insan ve yaratık sözü türünden bir söz değil. Eğer Allah'tan başkası tarafından olsa idi içinde çokça çelişki ve farklılıklar bulurlardı. Çünkü insanlar; şahıslarına göre farklı seviyelerde bulunmaktadırlar.
(Kendi başına hareket eden bir insan ne kadar alîm olsa onun üstünde de bir alîm bulunur).

۞وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ

وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ۞

83.Ayet: Mü'minlerin ilim ve Îman bakımından zayıf olanlarından bir topluluk var ki, kendilerine güven veya korkuyu gerektirecek bir olay, bir haber geldiğinde onu derhal yayar ve dillere düşürürler. O gerçeğe uygun mu, yoksa yaygaradan ibaret bir yalan ve iftira mı? Bu tür hadiselerin yapılıp yayılmasından dolayı müslimanların şanlarına yakışmayan nitelikler onlara ilişiyor. Eğer böyle bir şeyi duyduklarında o şeyi; Allah Rasûlüne, O'na ulaşılamadığında kendi davalarının ehli olan ilmi görüş, düşünce ve yetki sahibi olan kâmil bir insana alıp götürseler, O Değerli İnsan bunu anlar ve gereğini anlatırdı. Zira bu işleri; Kur'an'da ve Sünnette nasip ve yetki sahipleri anlam verip huküm çıkarmaya vakıf oldukları için gelen haberin türünü ve maksadını bilir, anlarlar. Açığa vurulacağını veya gizleneceğini gerektiren doğru yönü emrederler. İnsanların hallerine en uygun olanı açıklarlar. Hulasa ey Mü'minler! Akıllarınızla gurura (aldanışa) düşmeyin. Kendi görüşlerinizle tek başınıza hareket etmeyin.

۞وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ۞

Bilesiniz ki, eğer peygamberler gönderip kitaplar indirmesi yoluyla üzerlerinizde Allah'ın fazlı, rahmeti ve ikramları olmasaydı; pek azınız hariç tamamınız o azgın ve Hak yoldan sapıtan Şeytana uyardınız. Allah'ın; sizleri kuşatan rahmeti, Îmanda ve Rasûlüne uymanızda başarılı kılınmanız sebebiyle Hak ehli oldunuz ve Şeytana uymaktan korundunuz. Bilesiniz ki, Allah'ın müstesna kıldığı kullar; ezeli ilminde lütuf ve ikramına erdirdiği ve terbiyesi altında tuttuğu kullarıdır.

۞ فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنْكِيلًا ۞

84.Ayet: Hulasa ey peygamberlerin en Kâmili! Şirk ve nifak ehlinden sonra insanların tamamı senden ayrılarak dağılıp giderlerse tek başına olduğun halde sadece Sen Allah Yolunda savaş. Ancak ve ancak Sen bu cihadınla Mükellefsin. Çünkü peygamberlik yükleri ve vazifeleri sadece Sana yüklendi. Dolayısıyla paçalarını cihad görevi için tek başına sıva ve (tam bir hazırlıkla) bu şanlı görevi eda et. Onlardan kimsenin yardımına dönüp bakma. Onların dağılıp gitmeleri ve oturup cihaddan kalmalarına da aldırış etme. Herkes bilsin ki, Allah; Senin sürekli destek veren Yardımcındır. Ne ordular ve ne de müttefik güçler değil. Düşmanlarının tamamının şiddet ve sıkıntılarını Senden uzaklaştırır. Tüm şer ve kötülüklerini Senden def eder. Mü'minleri de savaşmaları için teşvik et. Onlar kabul etseler de, kabul etmeseler de Sana; tebliğ ve teşvik etmen gerekir. Kâfirlerin kuvvet ve çokluklarından endişelenme. Kâfirlerin savaş gücünü bertaraf etmesini Allah'tan ümid et ve kalbinden onların endişesini sileceğini de bekle. Tam bir kudretle gerçek iktidarın tam ve sınırsız intikamın Tek Sahibi Allah; savaş kudretine sahip olmakta ve kahır, heybet ve azamette en Çetin, ceza verip azap ve işkence yapmakta bu azgın ve zalimlerden çok daha Güçlüdür. Onların kalplerine korku atmakla, onların şer ve kötülüklerinin sıkıntısını pek yakında üzerinden atmakta Allah Sana yeter. Onlar büyük zararlara uğrayarak dönüp giderler.

۞ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا ۞

85.Ayet: Kim; kendisini aldatmaksızın, kendine bir yarar çekmeden, kendinden bir zararı uzaklaştırmayı düşünmeden, sırf Allah rızası için, Allah'ın hakkını ve kullarının haklarını gözeterek, onları iyilik ve yararlara teşvik edip yaklaştırarak ve kötülüklerden uzaklaştırmak için bir güzel şefaat, hoş bir destek yaparsa ona; bu şefaatinin sebep olmasıyla bundan büyük bir nasip var. Peygamberimiz (a.s.) buyurdu ki; kim bir müsliman kardeşine dua ederse, başında bulunan melek; aynısı sana da olsun der buyurdu. Kişinin, müsliman kardeşinin arkasından yaptığı dua dahi güzel şefaat türündendir. Kim de Allah'ın kullarına bir haramı işletmekte, onları bir fitneye, bir belaya düşürmekte bir kötü şefaatte (bir destekte) bulunursa ona da bu kötü şefaatinden ve ona dayalı olarak işlenen vebâl ve günahlardan büyük bir pay ve nasip var ki, işleyenin cezasından daha büyük.

۞ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيتًا ۞

Kullarını karşılıksız koymayan Allah; herkesin rızkını, araç, gereç ve ihtiyaçlarını verdiği gibi iyi ve kötü şefaatte bulunanların her istediklerini verir ve yaptıkları karşılığında iyileri bağış ve ikramlarıyla, kötüleri de adaletiyle cezalandırmağa Kadir ve Muktedirdir.

۞وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ۞

86.Ayet: Ey Îman edenler! Ehli İslâm olan kardeşinizden meydana gelen bir selamla selamlandığınızda; onun önce davranışı hakkını gözeterek siz o selama güzel kelimeler eklemek suretiyle daha güzel bir selamla selamlayınız. Ya da kardeşçe, mertçe onun verdiğinin aynı ile karşılık verin. Hiç değilse eksik kelimelerle cevaplamayın. Hiç şüphesiz,tüm durumlarınızı görüp İzleyen Allah; sizlerden meydana gelen; iyi, kötü, yarar ve zarar her şeyi ufacık bir parça kaybetmeksizin hesap eden ve bu hesabının gereği üzere size yaptığınızın karşılığını verecek Olandır.

۞اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۞

87.Ayet: Varlıklarınızı ve isimlerinizin menşeleri olan manevîyatlarınızı var edip düzenleyen tüm Güzel isimlerinin makam ve mertebelerini Bilen Allah; Hak Varlık bakımından Kendisinden başka Yaratan ve Yaşatan yoktur. O can ve canlılığın Tek sahibi, Ezel-Ebed Var olup Duran ve her şeyi Tutandır. O'nda hiç değişiklik olmaz. Özel varlıklar halinde belirlenip ortaya çıkmamızın neticesindeki vardığınız kabirlerinizden tekrar sizleri çıkararak sizleri kıyamette hesap sahalarına sevk edip toplayacak. O kıyamet, ölüp geçici varlıklarınızdan tamamen sıyrılarak Allah'a arz olunup hesap için huzurunda toplandığınız Gün dür. O günün meydana geleceğinde ve sizlerin de toplanacağında hiç şüphe yok. Size farz olan onu haber alınca; özellikle de Allah'ın haber vermesinden sonra o kıyametin olacağına ve dirilip hesap vereceğinize Îman edip tasdik etmektir. Allah'tan sözü daha doğru olan kim ki, Allah'a Îman edip tasdik etmeyesiniz. Hulasa Allah'ın hiçbir emir ve hükmüne ters düşmeyin. Özellikle de emir ve hukümler size geldikten sonra.

۞ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۞

88.Ayet: Her şey bu durum ve esas üzerine iken ne oluyor sizlere ey Mü'minler! Münafıklar hususunda ikiye bölünüp farklı iki fırka oldunuz. Onların kâfirlikleri ve müşriklikleri yolunda acaba niçin onlarla ittifak edip uyuşmamıştınız. Mâdemki, onlar kâfir ve şirk ehli oldukları için onlardan ayrı idiniz bu gün size ne bulaştı da Din düşmanlarınıza bazınız arka çıkıyor. Halbuki, Allah; kazandıkları şirk ve küfrün, Peygamber'e kinlerinin ve Mü'minlere iki yüzlülüklerinin uğursuzluğu ile onları ters çevirip kâfirlikleri içinde bıraktı. Bu bölünme ve onların durumu konusunda bocalamanızla Allah'ın hükmüne karşı gelerek kurtuluşlarına çalışır gibi Allah'ın sapıklıkta kalacaklarına hükmettiği kimseleri irşâd edip yola getirmeyi mi istiyorsunuz? Maazallah san ki, siz O'nu tasdik etmiyorsunuz.

۞وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ۞

Ey peygamberlik görevinde En Kâmil Peygamber Allah pislikleri yüzünden kimi Îmannûrundan ve İslâm'a ermekten uzaklaştırmışsa şefaat etmenle izinli olduğun

halde Sen dahi o sapığa dönüş ve kurtuluş yolu bulamazsın. Kaldı ki, Senden gayrisi onlara hiçbir şey yapamaz

۞وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً ۞

89.Ayet: Ey Mü'minler! Sizlere olan aşırı öfke ve düşmanlıklarından dolayı; kendilerinin kâfir oldukları gibi sizlerin de kâfir olmanızı keşke diyerek arzuluyorlar. Güya Allah'ın himayesinden, koruyup yakınına almasından uzaklaşarak şirk ve küfre düşmek suretiyle onlarla beraber olmanızı istiyorlar.

۞فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ ۞

Durum bu suret üzere olunca; müsliman olup Allah yolunda hicret etmedikleri müddetçe bu düşmanlarınızdan asla kaynaşıp muhabbetleşeceğiniz dostlar edinmeyiniz. Eğer Allah'a yaklaşmak ve Rasûlüne yönelip teslim olmak için yurtlarından ve yakınlarından uzaklaşırlar ve samimi Mü'minler olurlarsa (o zaman onlarla dost olunuz).Yurtlarından hicret ettikten sonra Allah'a yaklaşmaktan ve müsliman olmaktan vazgeçerlerse, diğer müşriklere yaptığınız gibi nerede rastlarsanız onları derhal yakalayın ve katledin.

۞وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ ۞

90.Ayet: Göçüp geldikten sonra şirk ve küfürlerinde ısrar eden o göçmenlerle dostluk ve dayanışmayı kesin. Onlardan hiçbir dost ve yardımlaşıp dayanışma içerisinde olacağınız bir yardımcı edinmeyin. Ancak bunlar kendileriyle sağlam ve resmî anlaşmanız olan bir topluma varır karışırlar veya sığınırlarsa o zaman onlara dokunmayın. Ola ki, bunları varıp yakalayıp öldürmeye kalkışırsanız bu davranışınız anlaşmayı bozmanız için sebep gösterilebilir. Zira bu sığınanlar hükmen o halktan sayılır.

۞أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ ۞

Ya da bir topluluk ki, sizinle savaşmaktan veya kendilerine zulmeden kendi kavimlerinin zulmüne karşı koyup onlarla savaşmaktan korktukları için göğüsleri daralmış ve dilleri tutulmuş olarak size gelmişler. Dolayısıyla bu zavallılar da müstesna. Bu durumda bu kimselerle savaşmaya kalkışmanız hoş olmaz. Çünkü mert insanlar buna yanaşmaz. Zira bunlar savaşacak halde değiller. Dolayısıyla sizin de bunlarla savaşmaya kalkışmanız yasaktır. Çünkü savaş; savaşmaya atılgan olan ve sizi ezmek isteyenlerle olur. Eğer Allah savaşmanızı dileseydi bunlara cesaret ve güç verirdi de sizden korkmaları kalmazdı. Böylece bunları size karşı güçlü kılar ve o zaman onlar size savaş açarlardı ve kolay kolay bırakıp gitmezlerdi.

۞فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ۞

Eğer bu insanlar sizle savaşmaktan uzak durmuşlar, saldırıp savaşmamışlar ve sizlere teslimiyet gösterip boyun eğmişler ise artık Allah; onlar hakkında savaşıp

onları öldürme ve esir alma gibi size bir yol bırakmamıştır. (Yapacağınız her konuda; Allah sizlere izin verinceye dek sabrediniz).

۞ سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا ۞

91.Ayet: Kâfirlerden bir başkalarını da yağcılık yaparak, barış sunarak, sevgi ve dostluklar göstererek sizleri kandırmak suretiyle güveninizi kazanıpkorunmak istiyor oldukları halde bulursunuz. Ama şirk ve küfür toplumu olan kendi adamlarına varınca sizin kötülüğünüzden ve savaşınızdan korunmak için müsliman olduklarını arz ettikleri gibi onlara da kâfirlikte kararlı olduklarını arz ediyorlar ki, onlardan da güvende olsunlar. Bu münafıklardan sakının. Bunlar daima düşmanınızdır. Sizi kandırıp gaflet anınızda ansızın size saldırırlar. Fitne ve sıkıntıdan ibaret kâfirliğe döndürüldüklerinin her defasında baş aşağı çevrilirler. (Sizlerden ayrılıp onlara vardıklarında nefis ve Şeytanlarının kâfirlik arz etmelerinin emniyet için gerekli olduğu fikrine sevk olundukları her an kâfirliğe baş aşağı dalar ve daha koyu kâfirler olurlar).

۞ فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۞

Eğer bunlar bu münafıklıklarından vazgeçip sizden uzaklaşmazlar, oyunlarından vazgeçip size gerçek barış sunmazlar, size savaş açmak, zarar vermek gibi işlerden ellerini çekmezler ve gafil avlayıp vurmak için hazırlık yapmaya devam ederlerse tutun onları ve nerede bulursanız yurdunuzda veya yurtlarında katledin.

۞ وَأُولَئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ۞

İşte bu hilebaz, düşmana açığınızı ulaştıran kovucular ve türlü hilelerle sizleri kandıranlar; bunların tutulup katledilmeleri hakkında size türlü belgelerle apaçık yetki verdik. Artık bunların dostluk ve barış gösterilerine aldırış etmeyin. Sulh yaptıklarına, size zarar vermekten el çektiklerine aldanmayın. Çünkü onlar; sizlere olan aşırı kinlerinden dolayı sizleri kandırıp zaman kazanıyorlar ve fakat size zarar vermek için fırsat kolluyorlar.

۞ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَأً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ ۞

92.Ayet: Bir Mü'minin diğer bir Mü'mini isteyerek ve öldürmeye karar vererek öldürmesi asla caiz ve doğru olmaz. Ancak kasıt olmaksızın yanlışlık ve kaza ile olması müstesna. Eğer bir Mü'min içinizden bir Mü'mini yanlışlıkla öldürürse; Îman ehli bir Mü'min köleyi Allah'ın hakkını ödeyip kurtulması için azad etmesi Dînen ona farzdır. Ayrıca öldürülenin mirasçıları olan yakınlarına fidye ödeyerek kırılan kalplerini sarması ve haklarını ödemesi de farzdır.

۞ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا ۞

Ancak ölenin yakınları haklarını bağışlayarak kasten yapmadı diye affedip suçu düşürürlerse bu borçtan kurtulur.

۞فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ۞

Eğer öldürülen; Din düşmanınız olan bir toplumun fertlerinden ama Mü'min ise bunu öldüren şahsa sadece bir Mü'min köle azad etmek farzdır. Zira bunun akrabalarına tesellî ve ta'ziye imkânı yok(çünkü her an savaş ortamı olan bir düşman topluluğu ve ayrıca değişik din sahipleri birbirlerine mirasçı olamazlar).

۞وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ ۞

Eğer öldürülen Mü'min; sizlerle aralarında sağlam ve resmî anlaşma olan toplumdan ise derhal o toplumdan bunun yakınlarına diyet verilmesi gerekir. Zira anlaşmayı korumak gerekir. Böylece anlaşma korunacak ve onlarla hoş geçinmeğe çalışılacak ki, güzel davranışlarınız sebebiyle Îman edebilirler. Çünkü Mü'minlerin kâfirlerle yaptıkları anlaşma ve sözleşmelerdeki hukuka riayetlerinin sırrı onların gönlünü almak ve nezakette bulunup güzellikler sergilemektir. Umulur ki, kendi arzularıyla Îman ederler de Yaratanlarının dostluğuna ulaşıp kurtulurlar. Ayrıca Mü'min bir köle azad ederek Allah'ın hakkını öder, cezasını boynundan düşürür ve kırılıp dökülen hukümleri tedavi eder, çiğnenen sınırları da düzeltmiş olur.

۞فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

Kim azad edeceği bu köleyi veya onun değerine ulaşacak bir sadakayı bulamazsa aralıksız olarak, peş-peşe iki ay oruç tutması o kimseye farzdır. Çünkü yapmağa kalkıştığı bu hatayı düzeltmiş olsun. Böylece Allah korkusundan dolayı Allah katında kabul görecek bir tevbe ile Allah'ın evini yıkmağa (yarattığını yok etmeğe) kalkışmanın zararını telafi edip bu günahı silmek için bunu eda edecek. Kullarının içlerinde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah; tevbe ederek Rablerine dönüşleri anındaki durumlarını da Bilen, onlara emrettiği her huküm ve emirde hıkmet Sahibi Olandır. Onlara emredip hukümler yüklemesi onlardan meydana gelen günahları silmek (ve yüce derecelere ulaştırmak)içindir.

۞وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ۞

93.Ayet: Kim bir Mü'mini kasten öldürmek için harekete geçer ve (onu Mü'min olduğu için) öldürürse o cani bu cinayeti helal saymakla onun cezası Allah'ın dileği üzere ebedî olarak Cehennemde kalmaktır. Onun cezası köle azad etmek, fidye vermek veya oruç tutmakla affolunmaz. Dolayısıyla Allah'a yakın olmaktan uzaklaştırılarak tam bir perişanlık ve çılgın ateşte tam bir mahrumiyetle ebedî azap görmektir. Davasını korumakta gayret ve tam bir kıskançlık ve intikam Sahibi olan Allah; ona gazap edip kızmış, onu rezil ve perişan ederek alçaltmıştır. Böylece onu Yüce huzurundan ve Kendisine halife olma makamından kovmuştur. Ve ona pek büyük bir azap hazırlamıştır. Artık onu asla bu günahtan arındırmaz ve rahmetiyle bakmaz. Eymerhametlilerin En Merhametlisi! Senin kahır ve gazabından Sana sığınırız.

Allah Azîmüşşan insanı; Kendisine izafe edip ait kıldığı ruhtan yaratıp can verdiği, onu öldürmenin günahlığının da pek büyük olduğundan; Allah rızasını aradıkları için cihada ve savaşa giden Mü'minlere fazlaca araştırıp dikkatli olmalarını emretti ki,Tevhîd Davasını yüceltmek, İslâm Dîninin yüksekliğini insanlara anlatıp onların kurtuluşunu sağlamak isterken dikkatsizlik yüzünden Allah'ın binası olan insan varlığını yıkıp yok etmesinler.Dînî bir izin olmaksızın bir tek cana dahi kıyamayacaklarını açıklamak üzere seslendi:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقَى إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ۞

94.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği; Allah'ın Tevhîd'inin Kelimesini (Muhammedî hayat tarzı olan İslâm'ı) yüceltmek, Dînine ve Peygamberine bu uğurda yardım etmek için yeryüzünde gezerken; size doğru yönelip gelen herkes hakkında fazlaca araştırma yapıp kim ve ne durumda oldukarını araştırıp açığa çıkarın. Özellikle de size selam verip teslim olan hiçbir kimseye "sen Mü'min değilsin, bizden kanını ve malını kurtarmak istediğin için yağcılık yapan, korkak bir kâfirsin bu yüzden bizlere Mü'min olduğunu söyleyip boyun eğiyor ve uyumluluk gösteriyorsun "demeyin.

۞ تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ

كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞

Bu gibi kimselere böyle konuşup (canlarına kasdederek mallarına el koymakla) Dünyanın geçici mal varlığını mı arzuluyorsunuz? Halbuki, bunlar yok olacak çör çöptür, aslı olmayan dünya metaı ve eşyasıdır. Eğer emrine sarılır ve hükmüne razı olursanız Allah yanında o kadar ganimetler ve nimetler var ki, kalpleriniz doymakla, canlarınız da ziyadesiyle tatmakla dünya parıltılarına ve kırıntılardan ibaret rızıklarına ihtiyacınızı bırakmaz. Siz onları elde etmeye gayret edin, dünyanın geçici lezzetlerine sapmayın. Önceden sizler de;o size selam veren kimse gibi İslâm ve Peygamberinizin himayesinden uzaktınız. İman henüz kalplerinize yerleşmemiş, İslâm'a hizmette çalışıp yatkınlık kazanmamıştınız ve mallarınızı, canlarınızı korumak için şehadet kelimelerini sadece ağzınızla söyleyip ve Mü'min olduğunuzu arz edip itaat ta bulunmuştunuz. Allah ta varlığınızı himaye ederek sizlere başarı, karar ve İslâm'ın hukümlerini icra etmekte doğruluk ve yatkınlık lütuf ve ikram etti. Hulasa sizler bunların durumlarını araştırın, Allah'ın sizi kabul ettiği gibi söylediklerini kabul edin ki, size açılan rahmet kapıları ve yüce anlayışlar onlara da açılsın. Tüm sırlarınızı ve sakladıklarınızı Bilen Allah; ezeli ilminde alçak dünyalık kırıntılardan ibaret mallara sizi sevk eden tüm maksatlarınızdan haberdardır. O her şeyi biliyor. O'nun bilgisinden ve haberdar olmasından hiçbir şey gizli kalmaz.

Rivayet olunur ki, Rasûlülah'ın Ashabından bir birlik Fedek halkına savaşa gitti. Halk kaçtı. Mirdas müsliman olduğuna güvenerek kaldı. Atlıları görünce

koyunlarını dağda bir dereye sakladı ve dağın üzerine çıktı. Buna kavuşunca birlik Allahü Ekber dediler. O da Allahü Ekber dedi. Sonra dağdan inip; La ilâhe illallah Muhammed ün Rasûlüllah ve ey Allah'ın Peygamberinin Arkadaşları selam size, hoş geldiniz dedi. Ama Üsame onu öldürdü ve koyunlarını da alıp götürdüler. Bunu Allah Rasûlü öğrenince üzüldü ve bu ayet indi.

۞لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ۞

95.Ayet: İhtiyarlık, hastalık, kötürümlük gibi engeller olmaksızın Mü'minlerden savaşmaktan oturup geri kalanlarla, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda O'nun rızasını isteyerek, Cemâlini arzulayarak cihad edenler bir olamazlar.

۞فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً ۞

Aksine Allah; cihad eden Mü'minleri, oturanlara karşı çok büyük derece ve mertebe ile üstün kılmıştır. Çünkü onlara yolunda çalıştıklarının mükâfaatını o muazzam nimetiyle ödemiştir.

۞وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ۞

96.Ayet: Aslında Mü'minlerden her birine Allah; güzellikler ve türlü nimetler vadinde bulundu(onlar bu nimetlere erecekler). Ama evinde kalıp savaşa ve sair Din hizmetlerine gitmeyenlere karşı malları ve canları ile uğraşı veren Mü'minlere fazladan olarak katından çok büyük bir mükâfaat verdi ki, bunu kul idrâkten acizdir. Bu şehitlik mertebesiyle başlayıp yükselip giden derece ve mertebelerdir. Ve bir de mağfiret ki, onunla günahları tamamen silinerek doğdukları gündeki gibi arınmış olurlar. Ayrıca İlâhî rahmete ererek ebediyyenMevlâ'larının yakınlığında beslenip nasiplenirler ve sonsuz nimetlere ererler. Allah'ın hoş bağışları ile sevinç ve huzur içinde yaşarlar.

۞وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

Kullarının durumlarını görüp Gözeten Allah; onların günahlarını siler ve bolluğu, hesapsız bağış ve ikramları ile onlara lütuf ve rahmetler ihsan eder.

۞إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ۞

97.Ayet: Mekke'de kalıp ta Allah Rasûlü ile hicret edemeyen sonra da kâfirlere boyun eğerek Bedir'de kâfirler safında Allah'ın Rasûlüne karşı İslâm ordusuyla savaşırlarken; hicret etmeğe güç ve imkânları varken düşman arasında kalıp kendi kâfirlere karışmış olmakla canlarına zulmederek öldürülürlerken aslında bizler Mü'minleriz demelerine karşı melekler tarafından onlara denir ki, şimdiye kadar nerede idiniz? Dîninizle ilgili durum ve konumunuz ne idi, ne yaptınız ve Allah'ın düşmanları ve O'nun Peygamberinin düşmanları arasında ne yapıyordunuz? O zaman dediler ki, biz o topraklarda zafiyet içinde düşmanın mahkûmiyeti altında

idik. Bizi perişan ettiler. Sonunda da Allah'ın Peygamberi ile savaşmamız için bizi çıkarıp getirdiler.

۞قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞

Melekler onların kötülüklerini yüzlerine vurup azarlayarak susturup tutmak için; Allah'ın toprakları geniş değil mi idi? Sizi hicretten alıkoyup oturmaya mecbur eden de yoktu. İmkânınız varken hicret etseydiniz olmaz mı idi? Dediler ve canlarını aldılar. Bu insanlıktan uzak olan yağcılar basit çıkarlar uğruna düşmana destek veriyorlardı. (Yurtlarında mutlu kalmak için her rezilliğe katlanıyorlardı). Şimdi ise yurtları artık Cehennem olmuştur. Orada Allah'ın huzurundan ve geniş rahmetinden mahrum edilmiş ve uzaklaştırılmışlardır. O korkunç ateş ve azap mahalli ne kötü dönüş ve kavuşma yeridir.

۞إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ۞

98.Ayet: Gerçekten ihtiyarlık, çocukluk ve çaresizlik gibi zafiyet altında kalarak ve esir düşerek ezilenler, sahipsiz kadınlar ve çocuklar müstesna. Çünkü bunlara hicret etmekle mükellef değiller. Ama kocaları hicret edenler, onlara katılacaklar. Hulasa kendilerini düşmandan kurtarmada aciz kalıp hicret etmeğe çare ve imkân bulamayan bu zayıf düşmüş, kurtuluşa ve dostlarına ulaşmağa yol bulamayan bu kimseler müstesna.

۞فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ۞

99.Ayet: Düşman elinde ezilen ve hicret etmekte çaresiz kalan bu kimseler Allah'ın kendilerini affetmesini ümit edip beklesinler. Amel defterlerinden; mecbur kalmakla işledikleri hata ve günahlarının diğer Mü'minlerinkinin silindiği gibi eğer Îmanlarında ihlâslı iseler affedilip silinmesini ümit etsinler. Kullarının niyyetlerini ve gizledikleri her şeyi Bilen Allah; samimi olanları affeder, tevbe edip Rabbine döneni günahsız hale getirir.

۞وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۞

100.Ayet: Kim tabiatlar yöresi olan geçici âlem konağından; Kendisinde yok olmağa erdiren Allah'ın yolunda; O En Sağlam yolda Allah'ın ebedîliğine ve ezeli Varlığına ermeye yönelerek gerçek hicrete çıkarsa bu tabiat yurdunda çokça sahalar, geçici lezzet sahaları olan bol vadiler bulur ve enine boyuna bu âlemden kurtulup gidinceye dek oralarda hayatta kalır. Ve yine hicret yolundaki samimiyetine göre darlık yörelerinden kurtuluşu ve muradına ermesiyle bol nimetler bulur. (Muradı kendisinden geçmek olup Allah'a ermek olan, bu hak yolda her şeyini terk ettiğinde muradına erinceye kadar daima genişlikler ve bolluklar bulur).

۞ وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

Kim varlığının şehrinden, kendi başına düşünüldüğünde yok sayılan kimliğinin vatanından çıkar Allah'ın Birliğine ve Rasûlüne uygunluğa hicret eder, sonra da ona iradî ölüm (irade istek ve geçici hislerin büsbütün ölmesi hali) gelir ve insanlığın gereği olan tüm nitelikler tamamen durur ve hepsinden sıyrılıp kurtulursa muhakkak Allah'a ulaşmış olur. Artık onun mükâfaatı Allah'a kalmıştır ki, hadisi Kudside bunu şöyle açıklıyor: Kim Beni sevdi ise Ben de onu sevdim. Kimi sevdimse onu öldürdüm (aşkım onu yok etti). Kimi öldürdümise ona diyet ödemem gerekti. Diyet ödemem gereken Kendimi diyet olarak verdim. Bu sırdandır ki, arif (Allah'ı bilen kul) anlar ki, Allah'tan başka gaye ve murad yoktur. Dolayısıyla benliğine ve ona bağlı olan şeylere bağlanmaktan sakın. Ne zaman bunlardan kurtulursan ulaştığın O Yüce gayeye ulaşırsın ve hatta kavuşursun. Öz Birliğine kullarını Erdiren Allah; onların işe yaramayan benliklerini ve aslı olmayan kimliklerini can gözlerinden silip kaldırır, yönelip gittikleri yolun gayesine Yüce Murada onları erdirir.

۞ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۞

101.Ayet: Tabiatlar âlemi olan yer yüzünde ters bir iş, bir suç işlemek için değil de; Allah Yolunda savaş, ticaret, hac, akrabayı ziyaret ve ilim tahsil etmek gibi Dînî bir yarar için yolculuk yaptığınızda dört rekatlı farzları iki kılmanız suretiyle namazlarınızı kısaltmanızda size bir sıkıntı ve de bir vebâl yoktur. Özellikle de düşmanlarınız olan kâfirlerin size hile ve tuzaklar kurarak sizi sıkıntıya düşürmelerinden korkuyorsanız.

۞ إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ۞

Şüphe yok ki, kâfirler; daima fırsatınızı bekleyen düşmanlıkları belli düşmanlarınızdır.

۞ وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ ۞

102.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Mü'minlerin içinde bulunup onlara endişe anında kısaltarak iki rek'at namaz kıldıracağın vakit onları iki bölük halinde ayır. Bir bölük Sen imamları olarak sana uyup Seninle beraber namazlarını kılsınlar. Silâhlarını da yanlarına alsınlar.

۞ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۞

Bunlar Seninle namaz kılarlarken diğer bölük arkanızda bulunup size bekçilik yapsınlar ve sizi korusunlar. Birinci bölük bir rekat kılınca (selamlamadan varsınlar görevi devralsınlar). Diğer bölük gelsin Sana ikinci rekatta uysunlar ve Seninle namazlarını kılsınlar. Onlar da silâhlarını korunmak için lazım olan her şeylerini alsınlar ve namazda dahi yanlarında bulundursunlar. (Sen selam verince

Sana ikinci rekatta katılanlar selam vermeden kalksın namazlarını tamam etsinler. Görevi devralsınlar. Sonra birinci bölük gelsin sırf ikinci rekatı; birinci rekattan ikinci rekata kalkmış gibi kılarak namazlarını tamam etsinler). Bir görüşe göre imam iki bölüğe namazı tam olarak kıldırır. Bu durumda imam iki kez kılmış olur. Hulasa ey Mü'minler! Düşmanlarınızdan asla gafil olmayın. Özellikle de korku ve endişenin çetin olduğunda.

۞وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً ۞

Çünkü kâfirler; sizlerin namaz gibi vazifelerinizle silâhlarınızdan ve mallarınızdan gafil olup ayrı kalmanızı arzularlar ki, fırsatınızı bulup size dalsalar da derhal kökünüzü kazısalar.

۞وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۞

Ama zorunlu olduğunuzda durum böyle değil. Eğer yağmur gibi şeylerin sıkıntısı varsa veya hasta iseniz ve silâhı almanız size sıkıntı oluyorsa sıkıntıyı atmak için silâhı bırakmanızda günah olmaz. Silâhı bıraktığınızda da kendinizi koruyabileceğiniz tedbir aletlerinizi alınız.

۞إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۞

Bilesiniz ki, tüm intikam şekillerine Kadir ve muktedir Olan Allah; Kendisini ve Rasûlünü inkâr eden kâfirlere hor ve rezil edici bir azabı Mü'minlerin elleriyle hazırladı. Şöyle ki, Mü'minleri onlara galip kılıp üstün getirecek ve kâfirleri perişan edip alçaltacaktır.

Allah Teâlâ; Mü'minlere müjdeyi, uyanık olmalarını ve silâhsız bulunmamalarını emrettikten sonra yaptı ki, Allah'ın yardım ve desteğinden ümit kesmesinler.

۞فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۞

103.Ayet: Korku ve endişe anında emredilen tarzda namazınızı kılıp ayrıldıktan sonra Allah'ı ayakta olduğunuz halde, otururken ve yanınız üzere yatarken zikredin ki, çaresizlik sebebiyle erkânından ve adabından eda edemediğinizi telafi ve ikmal edip, o anda içinize doğan kalp çarpıntısı ve huzursuzluktan kurtulup itminana eresiniz. O korku ve endişeler yok olunca vakti gelen namazları tüm erkânına, şartlarına, aksam ve adabına şanına ehemmiyet verip gözeterek layıkıyla kılınız.

۞إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ۞

Bilesiniz ki, siz Mü'minleri Rablerine yaklaştıran namaz; Allah'ın Varlığına ve Birliğine kesin bilgilerle Îman eden, Bir O'na bükülerek tüm organları ve parçaları ile yönelen Mü'minlere her bir namazın vakti çizilip belirlenmiş olarak farz kılınmıştır ve o vakitte kılınması farzdır. Her mükellef Tevhîd'in fıtratı üzere

yaratılmıştır. (Bozulmamış bir insan varlığı, tüm gıdalara olan ihtiyacından daha fazla Îman ve namaza muhtaçtır. Akıl sahibi diriler bu ihtiyacı şiddetle hisseder).

۞وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۞

104.Ayet: Kâfirlerin sizinle savaşmayı istedikleri anda sizin de o topluma karşı varmayı ve zalimleri vurmayı istemeniz esnasında gevşeklik göstermeyin, zaafa düşmeyin. Zira onlar da sizin gibi. Eğer bu yolda bir takım acılar ve sıkıntılar yaşıyorsanız onlar da sizler gibi bu acıları duyuyor. Ayrıca savaşın yararı sadece size aittir. Zira sizler Allah'ın fazlından ve rahmetinden sınırsız ikramlar umuyorsunuz. Bunlar Allah'ın yardımı ile Dîninin muzaffer olması, Kelimesinin Yücelmesi; Davasının Üstün gelmesi ve tüm bunların neticesinde sonsuz nimetler ve mutluluklar. Onlar bunların tamamından mahrum ve umutsuzken o zalim ve tahribatçılar değil de sizler ne oluyor da zaafa düşüyor ve onlardan korkuyorsunuz.

۞ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

Sizleri savaşmağa ve bu işleri eda etmeğe başarılı kılan Allah; sizin gücünüzü ve dayanıklılığınızı Bilen, emrettiği ve yasakladığı her konuda sonsuz ilim, ezelî ve ebedîhıkmetlere Sahip olandır. O'nu kendinize siper ve sığınak edinin. Tüm işlerinizi O'na ısmarlayın(O'nun irşâd ettiği yolda yürüyün). Size emrettiği her şeye can u gönülden teslim olarak sarılın.

۞إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا ۞

105.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana güzellikler ve cömertlikler makamımızdan hakla batıl arasını seçip her şeyi açıklayan Kitabımızı gayet açık bir hak ve gerçek olarak gönderdik ki, yolların en adaletlisi yolcusunu koruması bakımından en sağlamı olan Allah'ın yolundan ibaret olan adaletle insanlar arasında hükmedip Allah'ın Sana göstermesiyle hoş bir idare sergileyesin. Bu sebeple asla hiçbir iş ve durumda hainler ve zalimlerin kefilliğini ve avukatlığını yapma, onlar adına bir davayı üslenip masum insanları ezme.

۞وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ۞

106.107.Ayet: Gayret, hamiyyet ve intikam Sahibi Olan Allah'tan bağışlanıp arınma dile ve masum insanları bırakıp onlara iftira atan, ezmeye çalışan hainlerin, azgın zalimlerin tarafını tutma gibi hallerden Seni uzak kılıp adalet Sahibi kıldığından dolayı O'na şükret ve daima Seni adalet ve istikamet Sahibi olarak başarılı kılmasını dile. Bilesiniz ki, kullarının tüm gizlediklerini ve içlerini Bilen Allah; kendisine af ve bağış dileyeni arındırır ve günahlarını siler yok eder. Bağışlanma ve arınma isteklerinde samimi olanlara pek merhametlidir. Onların isteklerini kabul eder ve ikramlarda bulunur.

Rivayet olunur ki, bu ayet; Zafer Oğullarından Tu'me b. Übeyrık komşusundan bir zırh çalar. Yakalanacağını anlayınca bir Yahûdî'ye; bu emanetim sende emanet dursun der ve bırakır. Arama neticesinde zırh Yahûdî'den çıkınca Yahûdî şaşkınlıkla; bunu bana Tu'me getirdi der. Yahûdî'nin adamları şahitlik yapsa da Tu'me inkâr eder. İşin Rasûlüllah'a çözmesi için götürüleceği anlaşılınca, bir kısım müsliman; İslâm'ın zarar görmemesi için Allah Rasûlün'den (S.A.V.)Yahûdî karşısında bu rezil Mü'mini savunmasını isterler. Allah Rasûlü: Yahûdî de olsa suçsuz birine, Mü'min de olsa suçlu birinin suçunu atamayız. Bu bir iftiradır ve bir zulümdür deyince tehdid gibi bir üslupta bu ayet iner ve Mü'minler Allah Rasûlünü üzmekten vazgeçerler. Allah Rasûlü düzeltilmeleri ve affolunacak hale gelmeleri için Rabbinden bağışlanmalarını diler. Zira Hak Teâlâ buyurur: Ey hak ehline, hak ile hak üzere Peygamber olarak görevlendirilen! Hainliği yapıp başkasına nispet etmekle iftirada bulunan, Ahireti düşünmeyerek kendilerine hainlik yapan haksızlar adına asla kimse ile tartışma ve bu zalimleri savunma. Bilesin ki, Hak Peygamber olarak, hak dava olan İslâm'la, doğruluk ve gerçeklik üzere hakkı; açığa koymak, yok olmağa mahkûm olan batıla üstün getirmek için Gönderen Allah; hainlik yapan, hem de aşırı giden, insanlardan suçunu saklamak için kendisini temize çıkararak suçunu masuma yükleyen günahkârı asla sevmez.

۞ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ

وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۞

108.Ayet: Bunlar son derece cahil ve ahmak oldukları için; kendileri beraberinde Olan Allah'tan saklayamayacaklarını bildikleri halde insanlardan saklamaya çalışıyorlar. Zira Allah'ın razı olmadığı konuşmayı; hakikati örtüp yalan ve iftirayı masuma isnad ediyorlar, yalancı şahitlik, yalan yere yemin gibi tüm suçları işliyorlar. Gece çalışmalarını, suçlarını suçsuza yüklemeye çalışmaları gibi sır ve tüm sakladıklarını BilenAllah; bu ve benzeri tüm düzmece faaliyetlerini Kuşatıp Kavrayandır. Allah'ın bilgisinden hiçbir şey gizli kalmaz.

۞ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۞

109.Ayet: Ey haksız yere tartışma yapanlar! Şu sizler; o iftiraya koşan ve nefislerine hainlik yapanlarsınız. Zira bu dünyada gerçek hainler adına tartışıyorsunuz ve meydana gelen bu hainliği ve utanılacak suçu bu âlemde örtüyorsunuz. Peki Kıyamet Gününde hakkı; tam bir gayret ve kıskançlıkla savunup sahiplenen, zalimlerden intikam Allah'la onlar adına kim tartışacak ve onların hatalarını kim örtecek? Ya da onlar hakkında kim avukat olup Allah'ın elinden ve azabından onları kim kurtaracak?

۞وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

110.Ayet: Kim de bir kötülük işler, taşkınlık yapıp o günahıyla başkasını kötülemek ve suç atıp ona iftira etmekle zulme dönüşen büyük bir günah işlerse veya bir başkasının hukukuna geçmeksizin kendisine zarar verecek şekilde Allah'ın hükümlerini çiğnerse sonra da yaptığının sonunun korkunç olduğunu düşünüp anlar tevbe edip sonsuz rahmet ve mağfiret sahibi Olan Allah'a döner tam bir samimiyetle pişman olup uyanarak dua ederse, kendisine bu tevbe başarısını ikram eden Allah'ı Gafur ve Rahîm olarak bulur. Onun günahlarını siler, tevbesini kabul eder ve türlü lütufları ile sonsuz nimetlerine erdirir.

۞وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

111.Ayet: Sizden kim azap ve cezayı gerektiren bir günah işlerse onun vebâli kimseye değil kendisinedir. Kullarının yaptıklarının karşılığını Veren Allah; onlardan meydana gelen her şeyi Bilir, onlara karşılık verirken işini gayet sağlam yapar.

۞وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ۞

112.Ayet: Sizden kim de kesin kararı ve maksadı olmadan bir yanlış yapar veya kasten büyük bir günah işler de kendisini temize çıkarıp dürüst göstermek için onu bir temiz ve suçsuza iftira edip ona atarsa şüphe yok ki, bu iftiracı; suçu ona atmasıyla; adaleti düşürüp yanıltması ve azabı üzerine çekmesi hususunda çok büyük bir iftira, açık ve büyük bir günah yüklenmiş olur.

۞وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ ۞

113.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın vahyi ve onların pis planlara kalkıştıklarını bildirmesiyle olan rahmeti Senin üzerinde olmasaydı o hainlerden bir gurup dürüstlük ve doğruluk yolundan Seni yanıltıp düşürmeye kalkışmışlardı. Allah'ın rahmeti, huküm ve emrinin neticesi Sen bambaşkasın (ve çok büyük bir ahlak, yüksek karakter üzerindesin). En dürüst devlet adamlarını ve halk büyüklerini yanıltıp yoldan çıkaran yağcı, ikiyüzlü ve tahribatçı bu hainler Allah'ın vahyi ve ilhamı ile yetişip yüksek seviyeye ermenle Seni asla yanıltamazlar. Sadece kendilerini hedeflerinden sapıtır ve rezil ederler. Tüm hainlikleri ve vebâlleri başlarına geçmektedir. Bunlargüya; Sen onları dinleyip dediklerini yapmadıkça Sana türlü zararlar vererek başlarından atmaya çalışacaklar. Ama bilsinler ki, Sana asla zarar veremeyecekler. Çünkü Seni Allah; hep koruyacak. Boş durmayacak olan bu hainlerin hiçbir düzmece planlarını, sağa sola kötülük ve vebâller yüklemeye çalışmalarını görmezden gelme. Seni Koruyan Allah için Sen de halkı koru.

۞وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ۞

Çünkü yarattığına aşırı şefkat ve merhametinden dolayı Sana ey Rahmet Peygamberi! Bütün olayları ve hukümlerini açığa koyan Kitabı Kur'an-ı Hakîmi indirdik. Ve bir de halis hıkmetten ibaret olan; inanç, söz ve icraatların en yükseğinin camii (içereni) ve mecmuası (sahnesi), olayların sırlarını kavrayan gizliliklerini açıp kavratan, ilmin ve icraatın en sağlamı olan Sünnet-i Seniyyeyi katımızdan yeryüzüne âlemlere Rahmet olarak indirdik. Böylece Sana; önceden bilmediğin hakikat, ma'rifet, hıkmet, hâkimiyyet, en yüksek idare ve icraat gibi neler öğrettik. Fazlı ve nimetleri bol olan ve kullarına ikramlarda bulunan Allah'ın Sana olan fazlı ve rahmeti tüm bu üstünlükleri sana ikram etmekle gerçekten çok büyük. Çünkü bu Sana olandan daha büyük bir fazlın ve rahmetin olmadığı muhakkak.

۞لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۞

114.Ayet: Ey Sevgili Kul! Senin şan ve makamın Allah katında böyle olunca o hainlere ve onlardan gelecek yardım ve dostluğa dönüp bakma. Çünkü onların baş başa kaldıklarında ne dualarının ve ne de gizli görüşmelerinin olduğunda yarar ve hayır yok. Ancak kim gizli görüşmesini; Allah'ın rahmetinin kendisine ulaşmasını sağlayacak bir sadakanın fukaraya verilmesini icra eden veya aklen ve Dînen bilinen ve hoş görülen güzel ve övgü dolu bir ahlakın, bir davranışın olmasını ya da insanların aralarını düzeltme gibi en güzel tarzda ve en uygun şekilde olan işlerin görüşülüp yapılmasını sağlamak için yaparsa o müstesna.

۞وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

Kim bu anlatılan güzellikleri; İnsanlar arasında başa geçmek ve yüksek makamlara gelmek, menfaat elde etmek için değil de sırf Allah'ın rıza ve beğenisine ermek için yapar ve insanlar görsünler ve duysunlar gibi bozuklukları davranışlarına karıştırmazsa Biz ona hak ettiğinin üstünde bol bağışlar ve sayısız lütuflarımızdan ibaret büyük mükâfaat veririz.

۞وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞

115.Ayet: Kim kendisine; Allah'ın Varlığını ve Birliğini, Peygamberin Allah tarafından gönderildiği ve İslâm'ın Hak Din olduğunu gösteren ayetler ve mucizeler geldikten sonra Allah'ın Peygamberine karşı çıkarak bölücülük yaparsa Biz onu, yaklaştığı pisliklere yaklaştırır, sarıldığı sapıklık ve azgınlığa sararız. Dünya ve Ahiret kendisine uygun olan yere; onu koyar ve sonunda da her türlü rahmetten uzak ve çılgın ateş âlemi olan Cehenneme sokarız. Ama orası ona layık

olsa da dostları için çok kötü varış ve dönüş yeridir. Ey Kurtarıcı Yüce Sahip! Bizleri Dünyadayken Cehenneme götüren yollardan ve davranışlardan kurtar ve koru.

Hak Teâlâ; ısyanlara dalıp günah işleyen affedeceği ve arındıracağı ile teselli edip onları tevbe edip dönmeleri için teşvik ederek buyuruyor:

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۞

116.Ayet: Bilesiniz ki, Allah; Kendisine bir şeyin ve bir kimsenin ortak ve denk tutulması suretiyle ibadet olunmasını, sonradan olan varlıkların (Allah'ın oğludur, kızlarıdır gibi) O'na dayandırılmasını asla affetmez ve bu günahları silmez. Zira her şey Allah'ın yarattığı ve daima O'na muhtaç ölümlüdürler. Bunun dışında kalan günahları dilediği kimse için siler ve yok sayar. Eğer kul günahından iğrenir, yapılmaması gerektiğini içtenlikle idrâk eder, pişman olur ve vazgeçer de günaha hiç dönmezse o kulunu hiç günah işlememiş hale getirir.

۞ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا لَعَنَهُ اللَّهُ ۞

117.118.Ayet: Kim neyi ve kimi Allah'a şirk koşarsa ve olmuş ve olacakları Allah'tan başkasından bilirse o; Tevhîd'in sonsuz saadete ve nimetlere götüren en geniş ve en mamur olan caddesinden telafisi mümkin olmayacak kadar uzaklıkta sapmış olur. Öyle ki, asla kurtulma ve yola gelme umudu kalmaz. Bu beyinsizler sadece ve sadece kadınlara taparlar. Lât, Menât ve Uzzâ putlarının kadın heykelleri olduğu gibi. Bunlar; Allah'tan başka Şeytana ve onun temsilcilerine tapıyorlar. Halbuki bunlar biliyorlar ki, Şeytan kovulmuş ve Allah'ın rahmetinden ebediyyen mahrum bırakılmıştır. Onda birhayır, bir yarar ve bir yetki yok. O melun sadece beyinsizleri kuru heykellere, yanmış ve sönmüş nesnelere tapmaları için teşvik eder. Bu heykellere yapılan ibadet ve hizmetleri Şeytana yapılıyor ve boşa gidiyor. Ona nasıl taparlar. Halbuki Allah Ona lanet edip kovdu. Seçkin kulları arasından çıkarıp yüce huzurundan uzaklaştırarak Allah'ın kullarına hakikatlerini örterek şirk ve azgınlığa onları sürüklemeğe uğraşmakla alçaklara baş yaptı.

۞ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ۞

Allah'ın kullarını yoldan çıkarmağa kalkışması sebebiyle kovulup Allah'ın rahmetinden ümit kesince dedi ki, ya Rabbi! Benim kovulup kahrolmama sebep oldukları için onlardan intikam alacağım üzere; kullarından bölünüp ayrılmış büyük bir nasip, bir pay alıp kendime köle edineceğim. Çünkü onları; Seni bilmeleri, tevhîd ve takdis etmeleri için var etmenle bana üstün tuttun. Ben de onlara hakikatleri örterek, ısyanlara dalmayı, emirleri çiğneyip insanlıktan çıkmayı onlara süslü göstererek onları sapıtmakta ileri gideceğim ve Sana şirk koşmalarını sağlayacağım. Onlar; Şanına yakışmayan laflar edecek ve olmayacak kusurları ve eksiklikleri Sana nispet edecekler. Dolayısıyla Senin korumandan ve yanında himaye etmen mertebesinden düşecekler. Sonunda da kahır ve gazabını kazanmış olacaklar.

۞وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۞

119.Ayet: Türlü vesvese ve hilelerle onların Tevhîd'in yolundan çıkaracağım, uyuma ve aldanış yurdu olan dünyada geçimleri ile ilgili uzun emeller, mal vs. varlıklara düşkünlük, canın çektiği lezzetler ve diğer şehevi arzularla onları asılsız arzular peşinde koşturacağım. Senin yarattığın eserlerini, insan bedeni gibi değerli yapılarını tahrip etmelerini, var ettiğin varlıkları eksiltmelerini, koyduğun esasları ve çizdiğin sınırları değiştirmelerini emredip sağlamamla hayvanların kulaklarını kesip damgalamak ve delmek suretiyle alametler koyarak türlü hilelerini icra edecekler(Allah'ın helal kıldığı hayvanlardan bir kısmını çıkarları için haram diye tanıtacaklar). Ve Ey İlâh! Senin Dîninde iznin olmadığı halde bu gibi pek çok sapıklıklarını yarattıkların üzerinde icra edecekler. Ve onlara emredeceğim de âlemlerin Rabbi olan Allah'ın yarattıklarını bozup değiştirecekler. Kendilerince kimiyle dostluk kuracaklar. Bir kısmı ile sırt sırta verip diğerlerine üstünlük taslayacaklar. Böylece sağlam hikmet gereği yaratılan ve konulan varlıkları ve esasları bozacaklar. Yüzleri ve özleri bozup başkalaştıracaklar. Varlıkları; İlâhî karakterin hakikatinden çıkaracaklar. (Haramları helal, helalleri haram sayacaklar. Emirleri yasak, yasakları da emir telakki edip yaptırım yapacaklar).

۞وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۞

120.Ayet: Hulasa kim; Kulları yarattıktan sonra yaşatıp işlerini Yürüten Allah'ı değil de; Şeytanı tercih edip kendisi için seçer ve onu amir ve efendi edinirse kendisine en büyük mahrumiyeti sağlamış, zararı vermiş ve en korkunç iflâsı sarmış olur. Zira Allah'ı Dost edinme yerine Şeytanı dost edinmiş. Bundan daha büyük zarar ve daha korkunç iflâs elbette olmaz. Çünkü Şeytan onlara daima eremeyecekleri ve kendisine asla ulaşamayacakları şeyleri va'd eder ve umutlar verir.

۞وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ۞

121.Ayet: O şeylere nasıl ulaşabilirler ki, Şeytanın va'd ettiği her şey asılsız, hayalden, kuruntu ve aldanıştan başka bir şey değildir. O şeyler ne va'd ettiği anda ve ne de sonradan olacak şeyler değildir. O şeyler yoktu ve asla olmayacak. Şeytanın teşviklerine takılıp va'dlerine kapılarak Tevhîd'in Yolu; İslâm'dan sapan ve onun aldatmasıyla aldananların kavuşacakları sığınak ve vatanları her türlü nimet ve mutluluktan uzak kalma ve mahrum olma ve ebedî ateşte yanma yeri olan Cehennemdir. Oradan kaçıp kurtularak sığınacakları bir yer yok. Öyle ki, orada ebedî olarak kalacaklar.

۞وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞

122.Ayet: Allah'ın kendilerine Dost ve Sahip olduğuna, Varlığına ve Birliğine Îman eden, Allah'ın kendilerine emrettiğinin gereği üzere ve kolaylıklar verip başarılara

erdirdiği surette düzgün işler yapan ve Îmanlarına uygun davrananları cömertliğimiz ve karşılıksız bağışlarımız ile Allah'ı hakkıyla bilme, görme ve O'na kavuşma Cennetlerine; sonsuz huzur ve gezinti sahalarına koyacağız. O Cennetlerin ve Cennetlerdeki köşklerin altlarından İlâhî bilgiler, hakikatler, anlayış, görüş ve izleme nimetleri nehirler halinde devamlı akar. Çünkü İlâhî Sıfatlar ve İsimlere dayalı olan yüce işler, tavırlar ve tecelliler devamlıdır. O tarz ve esas üzere onlar orada ebedî kalacaklar.

۞وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ۞

Her şeyi Bilen ve sonsuz hikmetin Sahibi Olan Allah; kullarının seçkinlerine bunu esah ve gerçek olarak va'd edip müjdeledi. Bu va'diezeli ilminde onlar yaratılmadan önce vardı. Ne zamandan beri olduğunu ancak Kendi bilir. Ey Mü'minler! Size gereken bu va'din; Allah'ın katında varlığını tasdik etmenizdir. Allah'tan; konuştuğu söz ve verdiği haber bakımından daha doğru olan kimmiş, söyler misiniz? Şu halde O'nun sözünü tasdik edin ve O'na güvenin. Ve bilesiniz ki, ey Muhammed mensupları! Size gelen ve ulaşan her şey O Rabbinizin va'd ettiklerinden bir kısmıdır.

۞لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۞

123.Ayet: Bu güzelliklerin sizlere ulaşması; yürümeden, koşmadan, Allah yolunda dosdoğru gitmeden O'na kulluk yapmadan sırf bir arzu ile değildir. Aynen ehli kitaba gelip ulaşan nasipler onların arzularına göre de değil. Dolayısıyla onlarla çekişip ayrılıklara düşmeyin. Aksine işler; yani sizlere ve onlara va'dlerin ulaşması tamamen Allah'ın bağış, adalet ve ikramlarının gereğidir. Kolaylıklar ve başarılar sırf O'ndandır(c.c.) Hulasa sizden veya onlardan kim; kendisini veya başkasını üzen yada zarara sokan bir kötülük yaparsa Allah'ın adaleti gereği o yaptığı kötülüğün karşılığı olarak er ya da geç cezalanır. Suçlu; Allah'tan başka kendisini Allah'ın azabından kurtaracak bir dost, azabının bir kısmını yüklenmekle acısını hafifletecek bir yardımcı bulamaz.

۞وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ۞

124.Ayet: Yine kim emredilen iyi işlerin tamamını veya bir kısmını yaparsa ve bu iyi işi yapan kadın veya erkek ama Allah'a, Allah'ın kitaplarına, peygamberlerine ve onların (a.s.)Allah'tan getirdiklerinin tamamına Îman etmişse bilesiniz ki, Îmanlı olarak iyi işleri ve emredilenleri yapanlar Îman ve Allah katında iyi ve yararlı işleri işleyenler için hazırlanan Cennetlere girecekler. Yaptıklarının karşılığını eksik alma gibi bir göze bir zerre kadar zulme dahi asla uğramazlar. Aksine Allah'ın karşılıksız bağışları ve ikramları ücretler üzerine kat kat ilave edilir. Allah'ın dilediği olur. Hiçbir şeyde ve hiçbir kimsede güç ve kuvvet olmaz sadece Allah'ın vermesiyle olur.

۞ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۞

125.Ayet: Din ve hayat tarzı bakımından; kendisine verilmiş olan varlığını tamamen Allah'a teslim eden kuldan daha güzel olan kimdir? (Zira O yüksek şeref sahibi kul biliyor ki) Var edilen her şeye varlıklarını ikram eden Allah'tır. Varlığını teslim ederken de yüksek başarı ve beceri sahibi olarak teslim eder. Allah'a karşı çok edepli ve pek saygılıdır. Böylece Allah'ın Cemâline ve Celâline bakmaya dalar. O'ndan gayriyi bilmez görmez. O; dinlerin ve Allah'a giden yolların en sağlamı olan İbrahim Peygamberin Dînini izlemektedir. Çünkü İbrahim her şeyden Allah'a dosdoğru ve tam olarak dönmüş, bozuk düzenleri, çıkışı olmayan batıl yolları terk etmiş olduğu halde düzgün bir Kuldu. Bunun için kullarının tüm sır ve gizliliklerini Bilen Allah İbrahim'i dost edindi. San ki, Hak Teâlâ O'nunla kavuşup kaynaştı. İbrahim'i o kadar sevdi ki, O'nun gören gözü, duyan kulağı, tutan eli ve yürüyen ayağı oldu. Kudsî hadis böyle anlatıyor. Kaynaşma dedik ama yanlış anlaşılmasın. Hulul (bir şeyin diğerine girmesi), veya ittihada (varlıkların birikip bir araya gelmesine) benzetmeyin. Aksine öyle kavuşma ki, orada Allah'ın Birliği var ikilik yok. Çokluk hiç yok.

۞ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ۞

126.Ayet: Gökler ve yüce âlemlerde olan, yeryüzünde ve tüm aşağılarda bulunan her şey Allah'ındır. Allah Bir ve Tektir. Samediyetin Tek Sahibi O'dur. Varlığı Ezeldir, Ebeddir, Sınırsız ve Sonsuzdur. Yaratan Sadece Allah'tır. Yaratma ve Yaşatma Gücü de Sonsuzdur. Dünyada ve Ahirette yaratılmışa sunduğu ve sunacağı rızıklar, gıdalar, enerjiler, tüm araç ve gereç kaynakları sonsuzdur. O'nun katında kriz ve kıtlık olmaz. Yerlerde ve göklerde olan sıkıntılar; azan, bozulan ve O'nun yarattığı kullara veya diğer canlılara zulmeden ya da kendilerini tehlikeye atan hulasa kendini ve Yaratanını bilmeyenleri uyarı içindir. Melek, Şeytan, İnsan, Cin, Canlı ve cansız herkes ve her şey; her an ve her yerde O'na muhtaç. O hiçbir şeye muhtaç değil. (Samed ne demekmiş hiç olmazsa bu kadarcık düşünüp ders alalım). Baba ve bebe değil. Her şeyi ol demekle var eder. Hiçbir şey O'na denk değil ve benzemez. Yarattığı tüm varlıklarda; özlerde ve taşralarda Görünen ve Kendisini Gösteren Allah; her şeyi kuşatır ve her şeye daima kendilerinden yakındır. Varlıkları ve her şeyleri Allah iledir. Ölen ve Cehenneme girenler dahi ondan bir milim ayrılamazlar. Cehennemi de yarattığı gibi yaşatan O dur. Bağımsızdır ve hep Haklıdır. Yarattığını kuşatması; bir kabın içindeki tutması gibi değil, aksine Güneşin kendi bünyesindeki ısı ve ışınlarını kuşatması, denizin dalgalarını ihata etmesi ve canların bedenleri sarması gibidir. Ey cömertlerin En Cömerdi! Birliğine erme tadını bizlere de tattır.

۞وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ۞

127.Ayet: Senden; kadınların mirası konusunda fetva soruyorlar ki, onların mirastan payları var mı, mirasçı oluyorlar mı?

۞قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ ۞

Ey peygamberlerin en Kâmili! Onlara de ki, ilim ve hıkmet Sahibi olan Allah; kadınlar ve onların mirası hakkında sizlere fetva veriyor.

۞وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ ۞

O fetva; Allah'ın Kitabı Kur'an'da kadınların babasız kalan yetim kızları hakkında size ayetlerde okunup anlatılan hukümlerdir. Sizler o yetim kız çocuklarını nikâhlamayı istediğiniz halde onlar için yazılıp farz kılınan mehirlerini vermiyorsunuz. Diğer haklarından mahrum ediyorsunuz. Ya da mallarını yemek için ellerinizde tutup başkalarıyla evlenmemeleri için baskı yapıyorsunuz. (Allah'tan korkun. Malları ve mirasları varsa onlara verin. Evlenmek isterseniz, onlar da kabul ederse tüm haklarına riayet ederek evlenin. Yoksa onlara mutlu olacakları kapılar açın).

۞وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ ۞

Yine yetim erkek çocuklardan zayıf görülüp ezilen, sahipsiz oldukları için haklarına riayet edilmeyenler hakkında da Allah'ın fetva ve hukümlerini dinleyin. Cahiliye döneminde kadınlara mirastan pay verilmediği gibi zayıf ve kimsesiz yetim erkek çocuklara da pay verilmezdi. (Bu gün m. 2012, Hicri:1433 senesinde İslâm memleketlerinde özellikle de taşradaki kadınlar ve yetim çocuklar mirastan ne kadar pay alıyorlar ve ne kadar iyi muamele görüp mutlu hayat sürüyorlar?) Ve ey yöneticiler ve hâkimler! Yetimler hakkında adaleti tesis etmeniz, hukümleri verip uygularken zulme ve yanlışlığa sapmamanız boynunuza borç ve çetin bir yükümlülüktür. Dikkat edin kimse bu zavallıların ırzlarına ve mallarına sarkmasın.

۞وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ۞

Kim bunlara iyi veya kötü ne yaparsa bilsin ki, Gören ve Gözeten Allah; onlara, mallarına ve ırzlarına yapılanları ezeli ve her şeyin yanında olan ilmiyle biliyor. Bunun gereği olarak da yaptıklarınızın karşılığını verecek. Yapılan iyi ise karşılığı da iyi, yapılan kötü ise karşılığı da kötü olacak.

۞وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۞

128.Ayet: Bir kadın; kocasının türlü kötülükler sergilemesi, haklarını gözetmemesi sebebiyle kendisinden hoşnut olmayıp uzaklaşmasından ve başkasına meyletmesinden endişelenerek boşanmaya ve ayrılmağa mecbur kaldığını görürse her ikisinin arayı düzeltmek ve hoş geçimi sağlamak için kendi haklarının

birazından vazgeçmelerinde, eşine bir şeyler vermesinde ve böylece aralarında anlaşarak ayrılmaktan vazgeçip birinin bir şeyler vermesinde diğerinin de almasında hiçbir günah yok. İşi ayrılma ve boşanmaya götürmekten, anlaşarak arayı düzeltmek daha hayırlıdır.

۞ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞

Fakat bu güzellik az gerçekleşiyor. Zira her iki tarafın hep kötülüğü emreden nefisleri cimrilik ve menfaat düşkünlüğüne sürüklenirler ve seviyesiz nefislerin tabiatları cimriliğe esirdirler. Kimse karşısındakine müsamaha göstermez, taviz vermez. Haliyle kavga da bitmez. Ey İman edenler! Eğer eşlerinizle geçinmeyi güzel yaparsanız ve buyruklarından çıkmakla Allah'ın gazap ve azap edeceğinden korkar, korunursanız bilesiniz ki, kullarına ücretlerini veren Allah; sınırlarını ve emirlerini gözetmekten yan çizmenizi, haramlara sapmanızı ve sair tüm yaptıklarınızı Bilen ve Haberdar Olandır. Bilgisi ve haberi gereği yaptığınızı karşılıksız koymaz bilesiniz.

۞ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۞

129.Ayet: Eğer birden fazla hanımınız varsa; aralarında farklılıklar ve birbirine üstünlükler bulunduğu için ne kadar adaletli davranmaya düşkünlük gösterseniz ve adil olmaya çalışsanız da aralarında adaletli davranmaya ve hoş geçim ve muhabbette hepsine eşit davranmağa muktedir olamazsınız. Çünkü karakter farklılıklar karşısında adaletten ürker. Buna rağmen gönlünüzün arzuladığına tamamen kayıp giderek diğerini büsbütün boşanmış kadın gibi yalnız bırakmayın. Kocası var mı yoksa dul mu bilinmez durumda bırakmayın.

۞ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

Yaptığınız yanlışlıktan sonra durumunuzu düzeltir ve Allah'ın gazap ve azabından korkarak aranızda konuşup anlaşarak geçiminizi nefsinize hâkim olarak adilce düzgün yaparsanız bilesiniz ki, sizlerden meydana gelen ve gelecek olan her şeyi Bilen Allah; Gafurdur; yaptığınız yanlışlardan vazgeçip tevbe etmenizle günahlarınızı siler, işlerinizi düzeltir. Rahîmdir; ihlâsla tevbe ettiğinizde tevbelerinizi kabul eder, ikramlara ve bereketlere erdirir.

۞ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ۞

130.Ayet: Eğer çekişmeler ayrılıncaya kadar devam eder ve nikâh bağı ikisi arasından kalkar da tamamen boşanırlarsa; fazlı ve ikramı bol olan Allah; bolluk ve bereketinden her birine maddi ve manevî rızıklar ve imkânlar vererek birbirlerine muhtaç bırakmaz, katından her birine zenginlikler verir. O'nun rahmeti geniş, rızkı yaygın, Sahip olduğu malına sınır yok. Kullarına daima bağışlarda bulunan Allah; onlara verdiği her konuda çok cömerttir. Verdiğinde hikmet sahibi olup kime yaraşır, kime yaraşmaz çok iyi bilir.

۞وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ ۞

131.Ayet: Allah Teâlâ'nın kullarının istediklerini vermesi ve tüm ihtiyaçlarını elbette sınırsız bolluğu, genişliği ve cömertliği ile olacak. Zira Allah sınırsız nimetlerin, bağış ve ikramların Sahibi olup göklerde ve gökler ötesi tüm yüce âlemlerde bulunanlara ve yeryüzünün üzerinde ve içinde olan her şeye rahmet ve rızıklar ihsan eden Sadece O'dur. Göklerde, yerlerde ve tüm âlemlerde olan her şey O'nundur. Yaratma, idare, yönetim, kullanım, var etme, yok etme, geçici kılma, ebedî kılma ve varlıkların tamamı sırf O'nun. Böyle olunca darlıkta, bollukta, huzurlu olduğunuz anda ve sıkıntı anlarınızda daima O'na ters düşmekten ve kahrına uğramaktan korunun. Bilesiniz ki, rahmet ve ikramımız olarak kendilerine kitap verilen Yahûdî, Hıristiyan ve tüm peygamberlerin ümmetlerine kitaplarında emir ve tavsiye ettik ve bu emir ve tavsiyeleri ey Muhammed mensupları size de yaptık ki, emir ve yasaklarımıza uyarak Rabbiniz Allah'tan korunasınız. Gerçek manada Tek hukümdar Allah'tır, emir ve buyruklarının da Sahibidir. O'nu inkâr etmeye kalkışmayın, emirlerine itaat edin ve O'na yönelin.

۞وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۞

Eğer cahilliğiniz ve inadınız yüzünden O'nun buyruklarından yüz çevirip sizin yararınıza olan emirlerini yapmaz, farzlarınızı eda etmezseniz; Allah kendisi tüm kudret, kuvvet, imkân ve zenginliğin sahibi olduğu için sizlere, Îman ve itaatinize muhtaç değil. Sizin Îman etmenizden ve kâfirliğinizden, kulluk yapmanızdan ve yapmamanızdan asla etkilenmez. (Sadece Merhamet sahibi olduğu için kâfirliğinize, kötülükler yapıp Cehennemde yanmanıza razı olmaz). Unutmayınız ki, göklerin, yerlerin ve her şeyin Sahibi asıl ve bağımsız Tek İdarecisi O'dur. Göklerin, yerlerin ve tüm âlemlerin içinde bulunan her şey O'nun yaratmasıyla geldiği gibi gönüllü veya gönülsüz tekrar O'na dönecek. Her şey O'nun olmakla beraber O âlemlerin ve içindekilerin hiçbirine muhtaç değildir. Kimse O'na hamd etmese O Kendi Varlığı dairesinde hamd edilendir ve övgülüdür. O elbette övgülüdür. Zira kullardaki güzellikler, yüce kulluk ve hizmetler O'nun tarafındandır. O'ndan gayri ise yoktan ibarettir.

۞وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۞

132.Ayet: Evet göklerde, yerlerde ve tüm âlemlerde olmuş, olacak ne varsa hepsi; her şeyden Münezzeh ve MüstağniOlan (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan) Allah'ındır. Bütün varlıklar kendi başlarına düşünüldüğünde işe yaramaz hatta var olmayan şeylerdir. Gökler ve ötesinde olan manevî âlemler; Allah'ın Sıfatlarının ve İsimlerinin parlayarak tecelli etmelerine dayalı olarak vücuda gelmiş ve hizmet görüyorlar. Yeryüzü, yokluğun tabiatı üzere yüce âlemlerin yansıma sahası olan tıpkı ayna gibi bir âlemdir. Kendisi, Kendisine Görünen İsimlerinin ve Sıfatlarının niteliklerini izleyen Allah; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgelerinden ve

yansımalarından meydana gelen tüm eserlerine ve yarattığı her şeye ve tamamının her şeyine yeter, ihtiyaçlarını görür ve yönetir. Bilesiniz ki, ey geçici varlık perdeleriyle kaplı bulunmakla gaflet ve aldanış denizlerine batan zavallılar! Sizlerin Allah'a nispetiniz ve O'nunla ilgili yanlarınız sadece gölge ve ayna durumunda olmanızdan ibarettir.

۞إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَٰلِكَ قَدِيرًا ۞

133.Ayet: Ey insanlar, ey yokluk karanlığında insanlık ve dünya ehli olma perdeleri ile Hakikat Güneşinden ve Hak Varlık Nûrundan perdeli ve uzak kalmış olan gölge misali varlıklar! Eğer Hakikatin Güneşi Olan Allah; dilerse sizleri yok eder ve Dünyadan götürür, yerinize yine sizin gibi gölgeler getirir ama onlar Rablerine; O'nun kendilerine emrettiği ve muvaffak kıldığı tarzda yönelir zikrederler. Velhasıl bunu yapmak Allah'a zor gelecek bir şey değildir. Azamet ve büyüklük nitelikleri ile izzet ve üstünlüğünü daima açığa Koyan Allah; bu sizleri yok edip yerinize başkalarını getirmeğe Kadirdir, Varlığı sonsuz güç ve kudret Sahibidir. Öyle bir kudret Sahibi ki, kudretine mazhar ve hedef kıldığı hiçbir yaratık olmasa dahi O'nun kudreti avare durmaz ve gevşeklik göstermez. Çünkü O; her an yeni yeni işler ve durumlar icra eder. Ancak; geçici varlık perdeleri altında Sahibinden gafil ve cahil kalarak habersiz olanlar anlamaz, iyice bilemez. Allah; kime nûr vermediyse o kimse nûrsuzdur.

Ey Rabbimiz! Kalplerimizi Seni tanıyacak bilgilerle, gözlerimizi Seni görmekle, Canlarımızı Sana kavuşup daima Cemâline bakmakla nûrlandır. Sen dilediğin her şeye Kadirsin, duaları kabul etmeğe, istenileni vermeğe Cedîr'sin (pek layık ve elverir Olansın).

۞مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۞

134.Ayet: Kim yaptığı savaşla, cihadla ve emredilen vazifeleri yapmakla; umum insanlar arasında şan, şeref ve mertebe üstünlüğü, arkadaşları ile uyumlu bir hayat, başkanlık ve bu cihadlarıyla ulaşacağı bol ganimetler gibi Dünyamükâfaatları isterse bilsin ki, Dünyada muradına ereceği nimetler ve ücretler, hem de Ahiret sevabı,tüm nimetleri vermeğe Kadir ve Muktedir Olan Allah katındadır. Tüm bunlar Allah'tan bağış ve ikram olarak verilir (yeter ki, sizler samimi kullar olun). Kullarının içlerinde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah; onların gizli isteklerini dahi duyar, tüm ihtiyaçlarını görür. Onları arzularının en yüksek hedeflerine erdirir. Katından da hak ettiklerinin fazlası nimetler ikram eder.

۞يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ ۞

135.Ayet: Ey Îman edenler! Aralarınızda adaletli, insaflı davranmanız suretiyle adalet, istikamet ve hak düzeni tesis edip ayakta tutmaya devam edin. Şayet olaylara ve bilhassa mühim işlere şahit olursanız; gizlemeye, örtmeye ve yalancı şahitliğe sapmaksızın şahitliği Allah için tüm kurallarını gözeterek eda edin.

Yaptığınız şahitlik başkalarının yararına ve kendi zararınıza, babanız ve ananız zararına ve akrabalarınız zararına da olsa asla haksızlık yapmadan, şaşmadan ve sapmadan adaletle şahitlik yapın. Hakları sahiplerine ödeyin.

۞إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَى بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَى أَنْ تَعْدِلُوا

وَإِنْ تَلْوُوا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۞

Lehine veya aleyhine şahitlik yapılan kimseler zengin olsun veya fakir olsun birini kollayıp diğerini dışlamak size vazife değil. Onları gözetip kollamaya veya zalim olana zarar kesmeye Allah; sizlerden çok daha yakın ve yararlıdır. Siz kendi görüş ve arzularınıza uymayın. Eğer adil şahitler olmak istiyorsanız kendi arzunuza ve yorumlarınıza uyarak değil, Allah için gördüklerinizi ve bildiklerinizi tam olarak söylemekle adil olacaksınız. Eğer olayı çarpıtır, dillerinizi hak ve gerçekten eğip bükerek yalan söylerseniz ya da şahitlik yapmaktan kaçarsanız; bilesiniz ki, Ahirette ağzınıza ateşten gem vurularak rezil edileceksiniz. Hadis-i Şerifte bu ifade edilmiştir bilesiniz. Allah'ın salât ve selamları o sözü Söyleyene olsun. Kullarına yaptıklarının karşılıklarını tam olarak verecek olan Allah; gerçekleri değiştirme, şahitlikten vazgeçme gibi tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Ve bilesiniz ki, bu bilgi ve haberinin gereğini yerine getirecek.

۞يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۞

136.Ayet: Ey Mü'min olduklarını iddia eden, Kelime-i Tevhîdi dilin taklidi üzere sayarak çekip okuyan, İlâhî ilimlerin sahiplerini ve Allah'ın Birliğinin hakikatine erenleri tanımayıp Allah dostlarını yoldan çıkmak ve haddi aşmakla niteleyen Mü'minler! Zatında, Sıfatlarında ve İsimlerinde Tek olduğunu daima ilan Eden Allah'a tam bir teslimiyet ve kesin bilgilerle Îman edin ki, O'nun Birliğinin hakikatini anlayıp göresiniz. Allah'ın Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin mertebelerini Kendisinde toplayarak O'nun Suretiyle suretlenip ahlakıyla ahlaklanan Kâmil Halifesi, Sevgili Peygamberine de Îman edin. Varlığının Bir olduğunu anlatıp açığa koyan Peygamberine önce bölük bölük indirip sonunda da indirme işini tamamlayarak katından indirdiği; Îman ve İslâm yolunu açıklayan Kitabına da Îman edin. Ve bunun gibi Kur'an'dan önce geçmiş toplumların peygamberlerine indirdiği kitapların tamamına da Îman edin. Allah'ın katından indirilen kitapların tamamı Allah'ın yüce Sıfatlarının ve İsimlerinin Tevhîdini anlatarak Îman yolunu açıkladı.

۞وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۞

Kim; Var ve Bir Olan Samed Allah'ı inkâr eder, O'nun Var ve Gerçek, Bağımsız ve Eşsiz Yaratan olduğunu kabul etmez, O yüce Allah'ın gölge ve yansımalarından ibaret olan varlıkların her birini kendi başlarına gerçek varlıklar zanneder, Allah'ın güzel isimlerinin ve yüce sıfatlarının yansıtıcıları ve O'nun iş,icraat ve

kusursuzluğunun vekilleri ve memurları olan meleklere iman etmez,Allah'ın; âlemlerin değişik mertebelerinde kendisini göstererek sesler,harfler ve cümleler haline getirdiği, yüce durum ve icraatlarından seçilip alınarak yoldan çıkan şaşkınları Kendi Birliğinin yoluna erdirmek için ortaya konan kitaplarını tasdik etmez, Allah'ın tüm emir ve yasaklarına tam bir bağlılıkla kulluğun hakikatlerine ermiş, O'nun (c.c.) kitaplarının gaye ve makamlarını hakkıyla anlamış İlâhî hukümleri halka ulaştırıp onları eğitmekle görevli olan peygamberlere uymaz ve onları (a.s.) onaylamaz, peygamberlerin niçin gönderildiğini kitapların niçin indirildiğini tam olarak ortaya koyup iyilerin kötülerden seçileceği ve tüm yapılanların tam olarak karşılık bulacağı ahiret gününü yok sayar ve inanmazsa şüphe yok ki açıkça ve telafisi mümkin olmayacak derecede sapmıştır.Çünkü İlâhî hıkmet; uyanan ve hak yola yürüyen kimseye merhamet edip bağış ve ikramlarda bulunmayı özellikle de uyarıcı peygamberin ve açıklayan bir kitabın gelmesinden sonra ve uyanmayan, Îman etmeyen aksine inkâr edip kâfir olandan intikam alıp azap etmeyi gerekli görür. Dolayısıyla uzak sapıklığa uğrayanın yola gelip kurtulması umulmaz. Zira Allah Teâlâ kimi sapıklıkta bırakır, inadı ve ısrarı sebebiyle sapıktır diye hakkında hükmederse o kimseyi artık irşâd edip yola getirecek olamaz. Ey sonsuz kuvvet ve sağlamlığın Sahibi Rabbimiz! Sana sığınırız.

۞إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ۞

137.Ayet: Allah'la konuşma makamına eren Mûsa(a.s.); Peygamber olarak kendilerine gönderilip meydana çıktığında Allah'a Îman edenler, sonra Sâmirî adındaki Tağut (azgınlar ve sapıklar başı) buzağı heykelini yapıp onları saptırmakla Mûsa'nın Dînini terk edenler, Sonra Mûsa mikattan (Allah'la buluşma makamından) döndüğünde tekrar Îman edenler, Mûsa'dan sonra vahiy kesilip peygamber gönderilmeyip kitap ta indirilmeyince zaaf ve gevşekliğe düşerek irşâda muhtaç olduklarında Allah Azıîmüşşan'ın kendilerine İsa'yı peygamber gönderdiğinde, Tevhıîd ve Îman yolunu kendilerine göstermesi için İncil Kitabını da indirdiğinde inat edip kafa tutarak İsa'yı ve Kitabı; İncili inkâr edenler ve daha sonra da Son Peygamber geldiğinde küfür ve inatlarını artırarak sürdürüp O'na (Muhammed'e) karşı kâfirlikte başı çeken azgınları Allah; asla bağışlayacak değildir.Halbuki,Mûsa ve İsa (a.s.) Tevrat ve İncil'de tarif ve tasvir edilen, Hz. Muhammed'i, bütün kitapları kapsayan Kur'an'ı ve tüm dinleri ve bütün sistemleri yürürlükten kaldıracak olan İslam Dînini müjdelediler. Haber verildiği üzere geldi. Allah'a kulluk davasını tam ve mükemmel olarak sergiledi. Fakat basit çıkarlar üzerine kâfirlikte kalmayı tercih ederek bu korkunç cezaya uğradılar. Koyu cehalet, azgınlık ve sapıklıklarına dalıp çıkmak istemedikleri için artık Allah; onları hak yola erdirmeyecek.

۞ بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ ۞

138.139.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kalpleri köklü azgınlık ve bölücülük üzerine kurulup mühürlenmiş olupta dillerinin uçlarıyla Sana, Kitabına, Dînin olan İslâm Dînine Îman ettiklerini iddia eden münafıkları Rableri katında kendilerine çok acı bir azabın olduğunu müjdele. Mü'minleri de onlardan ve onların bozuk inanç, kötü ahlak gibi her türlü pisliklerinin ve münafıklıklarının bulaşıcılığından uyarıp uzaklaştır. Bu münafıklar; Mü'minleri değil de Allah'ı inkâr ederek ve Rasûlüne yalancı diyerek kâfirlikte ısrar edenleri dostlar edinip destek veriyorlar.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bizim adımıza onlardan bazılarını dost edinen Mü'minler hakkında de ki, bu zavallı Mü'minler; onlar yanında izzet, üstünlük ve kıymet mi arıyorlar da onların yanlarına vararak dostluk kurup kaynaşarak onların desteğiyle izzet bulup güçleneceklerine mi inanıyorlar? Halbuki, o zulüm ve fitneden vazgeçmeyenYahûdî, Hıristiyan ve Medineli münafıklar başlarına inen İlâhî kahırla rezillik ve alçaklığa gömülmüşlerdir.

۞ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۞

Bilesiniz ki, gerçek manada izzet, manevî üstünlük, asıl bolluk ve hakikî büyüklük; sonsuz kıymet ve kıyassız büyüklüğün sayısız nitelikleri ile daima ve tamamen izzet ve üstünlüğünü ilan Eden Allah'ındır. Çünkü Allah'ın bağış ve ikramda bulunduğu Îman ehli kulların dışında kimsede izzet ve üstünlük yoktur.

۞ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا

فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۞

140.Ayet: Allah sizlere; hesapsız fazlı ve sonsuz rahmeti olarak Peygamberinize indirilen ve Dîninizi açıklayıp anlatan Kitabında; Allah'ın ayetleri bir toplulukta okunduğunda, o ayetler inkâr olunuyor veya eğlenceye alınıyorsa o lanetliler; bir başka söze hakarete dalıncaya kadar onlarla oturmaya devam etmeyin. Derhal "o meclis terk edin" diye huküm taşıyan ayetini indirdi. Eğer onlarla oturmaya devam ederseniz onların kâfirliklerini ve ayetleri eğlenceye almalarını devam ettirmelerine sebep olacak ve bir de o pislikleri ve pis hastalıkları size bulaşmakla aynen onlar gibi olursunuz.

۞ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۞

Ve bilesiniz ki, azabı hak etmekte ve cezaya uğramakta artık siz de onlar gibisiniz. Bütün kıymet ve yücelik nitelikleriyle daima üstünlüğünü açığa koyan, dilediği ve istediği her şeye Kadir Olan Allah; yağcı ve ikiyüzlü münafıklarla, Allah'ın ayetlerini inkâr edip açıkça dalga geçen kâfirleri;mahrumiyet, rezillik ve her tür rahmet ve nimetten uzaklaştırılma sahası, korkunç ateş ve azap çukuru olan Cehennemde aralarında fark koymaksızın topyekûn toplayacak bilesiniz.

۞الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۞

141.Ayet: Münafıkları o azgın kâfirlerle nasıl beraber tutmaz ki, onlar; ey ihlâslı Mü'minler! Sizler hakkında türlü kahır ve helâkleri bekleyip duruyorlar. Buna rağmen Size Allah'ın yardımıyla bir fetih nasip olur ve neticesinde ganimetler elde ederseniz derler ki, biz sizinle beraber ordunuz içinde bulunmadık mı ve niçin bize elde ettiklerinizden hakkımız olan payı vermiyorsunuz?

۞وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

Ama savaşan kâfirlere; Mü'minlere egemen olma, üstün gelme gibi bir pay hasıl olunca kâfirlere destek ve kardeşliklerini ilan ederek derler ki, biz onları engelleyerek, görevlerde gevşeklik göstererek, onlara yardım ulaştırmayarak ve kalplerine sizin korkunuzu atarak sizlere bu hilelerle yardımcı olmadık mı? Dolayısıyla bu üstünlüğünüze sebep olduk. Bu yüzden elde ettiklerinizden bizi de hissedar edin. Hulasa ey Mü'minler! Bu münafıkların her hususta sizlerle beraber ve Mü'min olduklarını iddia etmelerini de münafıklık yapıp ayrılık çıkarmaya çalıştıklarını da önemsemeyin. İçlerindeki her şeyi bilen Allah; büyük mahkeme ve suçlulardan intikam alınması için hazırlanan Kıyamet Gününde onların hak sahipleri ile aralarında hükmünü verip yargılama yapacak.

۞وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۞

Salih kullarının tüm işlerini üstlenen Allah; her ne kadar bu münafıklar Dünyada Mü'min oldukları iddiasıyla sizlere belgeler sunsalar da Ahirette kesin bilgi ve samimiyet sahibi Mü'minler karşısında bu kâfirlere belge getirebilecekleri bir yol ve imkân koymayacak. Çünkü O Gün sırlar, saklı ve gizli her şey açığa konacak. Herkes çalıştığı her şeyin karşılığını alacak.

۞إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۞

142.Ayet: Bilesiniz ki, münafıklıktan vazgeçmeyen münafıklar; içlerindekini müsliman kimselere sakladıkları gibi Allah'a karşı da saklama hayaliyle Allah'ı kandırdıklarını zannediyorlar. Halbuki, Allah; bu yaptıklarına fırsat vererek onların cezalarının artmasına yol açan ahlaksızlıklarının çoğalıp başlarına bela olmasıyla onları vuruyor. Yine onların münafıklıkları ve ayrılıkçı olmalarından olarak Mü'minler yanında bulunup namaza kalktıklarında üşenip tembellik göstererek kalkarlar. Namazdan maksatları ise sadece insanlar görsün de bunların samimi müslimanolduklarını zannetsinler ve onlardan çıkar sağlasınlar. Bir de bunlar namazlarında Allah'ı zikretmez ve Kur'an okumazlar. Ancak içlerinden pek azı müstesna ki, onlar da korktuklarından kendilerini açığa koyamazlar.

۞ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَا إِلَىٰ هَٰؤُلَاءِ وَلَا إِلَىٰ هَٰؤُلَاءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ۞

143.Ayet: Özetle münafıklar; kâfirler yanındayken kâfir olamazlar, Mü'minlerin yanındayken de Mü'min olamazlar. İki tarafı da kaybetmemek için çırpınırlarken ikisi arasında bocalar kalırlar. Ne onlardan sayılıp o belli kâfirlere dahil olabilirler ve ne de bu Mü'minlerden sayılıp bu ihlâslı Mü'minlere dahil olabilirler. Aksine bunlar; kendi aralarında şaşkın, Allah katında huzurdan sürülmüş melun, halk yanında kendi oyunlarına gelip aldanan rezillerdir. Dilediğini zillet ve sapıklıkla damgalayan Allah; kimi sapıklıkta bırakıp karakterini bu alçaklıkla damgalamışsa asla onun için bir çıkış ve kurtuluş yolu bulamazsın. Ey Mevlâ'mız! Bizleri Sırat-ı Müstekîm olan Hak ve Tek Yol İslâm'a erdir ayırma.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

144.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği olarak; Mü'minleri bırakıp kâfirleri sevgi beslediğiniz dostlar edinmeyin.

۞ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ۞

Sizler bu yaptığınız ve edindiğiniz davranışla; kullarının yaptıklarını hesap edip karşılık veren Allah için zararınıza apaçık belgeler mi ortaya koyuyorsunuz. Çünkü bu davranışınız küfür ve nifakla damgalanmanıza, dolayısıyla Mü'minlerin sizi cezalandırıp sizden intikam alınmasına delil olur. Çünkü bu yaptığınız Mü'minlere küfür ve münafıklık olarak görünür. Allah'ın bu yetkiyi onlara vermesine sebep olursunuz. Şu halde onları dost edinmeyin ve beraberlik kurmayın. Bilhassa bu yasağın gelmesinden sonra onlara karışıp birlik kurmayın.

۞ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۞

145.Ayet: Bilesiniz ki, nifaktan vazgeçmeyen münafıklar; Îman ve istikametin hak yolundan sapan azgın ve emirlere karşı gelenlere ceza olarak hazırlanan çılgın Cehennem ateşinde en rezil ve en düşük kademededirler. Bunlar için onlara destekte bulunacak, yardım edecek ve onları kurtaracak hiçbir yardımcı bulamazsın.

۞ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

146.Ayet: Ancak tevbe edip başlarına gelen münafıklık alametlerinden pişman olarak vazgeçenler, münafıklık sebebiyle Îman ve İslâm nişanlarınıbozdukları durumları tevbe ederek düzeltenler, tevbe edip yöneldikten sonra şefkat ve merhamet Sahibi Allah'a samimiyetle dönüp buyruklarına, Kitabına ve Rasûlüne tutunanlar, tevbe ve tutunmadan sonra ortaktan, benzerden Münezzeh, yardımcı ve danışmana ihtiyacı olmayan Allah için Dinlerinde; Allah'a itaat ve Rasûlüne uyup teslim olmakta ihlâsa erenler müstesna. Bu tevbede başarıya ve Allah katında

kabule eren bu mutlu insanlar artık Allah'ın rahmet diyarında ve yakınlığında Lütuf ve ikramıyla yer tutup huzura eren Mü'minlerle buluşup beraber olurlar.

۞وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

Nimetler ve sonsuz bağışlar veren Allah; ihlâs sahibi Mü'minlere yakında ve kıyamet gününde pek büyük mükâfaatlar verecek. Bilesiniz ki, bu Mevlâ ile buluşma ve sonsuz nimetlere erme şerefidir.

۞مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۞

147.Ayet: Ey mükellefler! Şunu bilin ki, bütün âlemlerin ufuklarında Varlığını açığa koyan, yarattığı her şeyden Müstağnî olup hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah; sizleri kovarak, rahmetinden mahrum ederek ve yakarak azap edip te ne yapacak? Eğer Rabbinize şükrederseniz; geçici varlıklarınızda Hak olan Varlığıyla görünmesinin hakikatine ererek kendi varlıklarınızdan, bilgi ve icraatlarınızdan geçer O'nun huküm, emir ve icraatlarına sahne olursanız ve sizlerden meydana gelen İslâmî güzellikleri O'na dayayıp her şey O'nundur derseniz size asla azap etmez. Eğer Îman edip Birliğini tanırsanız, geçici, asılsız parıltılı hayattan ibaret varlığınızla O'nun Hak ve Ebedî Varlığında yok olursanız, Varlığı Sonsuz ve sınırsız olarak övgülü Olan Allah; bağış ve ikramlarının nasiplerinden payların yarattıklarına ve Varlığının aynaları konumunda olan tüm varlıklara bol bol ulaşmasından dolayı Zatına şükreder, Îman ve şükür ehlinin ücretlerini de en güzel tarzda verir.Tüm bu olanların gereklerini de bilir. Ve sizler ey kullar! Bulunduğunuz yokluk hali üzere kalacaksınız. Şair ne güzel demiş:

Şüphesiz ki, Sen; perde açılmadan Ezel ve Ebed sonsuz yüce haller Sahibi Varlık idin.

Sonra âlemleri ve bizleri var ettin. Zannediyordum ki, sana şükredip zikrediyorum.

Hak Varlığının Güneşi doğup gerçek sabah eşsiz aydınlığı ile meydana gelince, Gördüm ki, Zikreden Sen, Zikredilen Sen, Zikir de sırf Sensin.

Ey kesin olarak Îman eden Tevhîd'in hizmet ehli ve Hakka doğru yönelenler! Allah'ı kesin olarak bilme ve Birliğine Îman ile hizmet kılmanın gereği; Dünya ve Ahirete dair tüm işlerinizde Allah Azîmüşşan'a dertlerinizi açmamanız ve şikâyetlerinizi saçıp dökmemenizdir. Dua ve yakarışlarınızda da ısrarlı olmamanız lazım. Bilesiniz ki, sizi Gözetleyen Rabbiniz; tüm ihtiyaçlarınızı görür ve bunlarla ilgili maksatlarınızı bilir. Sizlere düşen; başınıza gelen İlâhî hükme razı olmaktır. Allah'a ve Allah'tan gelen her şeye razı olma hali kul için ne güzel arkadaştır.

۞لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظُلِمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ۞

148.Ayet: Bilesiniz ki, ey kullukla yükümlü olanlar! Rahman İsmiyle kâinatın tüm zerrelerinde hiçbir uyumsuzluk olmaksızın adaletini tesis edip icra ederek Görünen ve Bilinen Allah; kötülüğü açığa vurup yaymayı sevmez ve güzel

karşılamaz. Yani dînen ve aklen çirkin ve kötü olan bir şeyin yapılmasını, açığa konup yayılmasını sevmez ve razı olmaz. Allah'ın hususi ve umumi idaresinde sırf adalet ve iyilik işlediği için kötülüğe; Celâl ve gazabını ilan eder, yetki sahiplerini göreve çağırır. Özellikle de inkâr ve sapıklık ifade eden iğrenç söze, iğrenç bir sözün haykırılmasına asla razı olmaz ve bunun olmasına ve buna müsaade edilmesine gazaplanır. Ancak zulme uğrayanın haykırması müstesnadır. Mazlumun haykırmasına müsaade eder ki, onun ihtiyacına koşulsun ve ona zulmedenden intikamı alınsın. Çünkü zulüm; İlâhî adaletin ve Rab Teâlâ'nın pek sağlam olan yolunun gereklerinden ve insanlıktan çıkıştır. Sağlam adalet üzerinde görünüp yardım ve nimetler sergileyen Allah; mazlumun haykırışını Duyan, zalimin zulmünü ve o zulüm karşılığında hak ettiği cezayı Bilendir. Bu bilgisinin gereği olan cezayı zalime verir.

۞ إِنْ تُبْدُوا خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ۞

149.Ayet: Ey Mü'minler! Topluluklar veya şahitler gözü önünde bir iyiliği açığa koyarak ve göstererek yaparsanız ya da bu iyiliği insanlardan saklayarak verirseniz veya bir zalimin yaptığı zulmü, bir kötünün size ettiği kötülüğü, intikam almağa ve ceza vermeğe gücünüz olduğu halde affederseniz ve Allah'a yakarıp O'nu cezalandırmasını dahi istemezseniz bilesiniz ki, saklı gizli her şeyinizi ve niyyetlerinizi Bilen Allah da sizi affeder, belki sizin intikamınızı almağa kudreti olmakla size yapılanı affetmese de sizi affettikten sonra günahlarınızı da siler. O her şeye Kadir'dir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۞

150.Ayet: Allah'ı tanımayan, Allah'tan gayriye İlâhî varlık ve nitelikler vererek şirk koşan, Allah katından hak ile görevlendirilip hakkı tebliğ eden peygamberleri de inkâr eden kâfirler bu küfür ve inkârlarıyla beraber Var ve Bir Olan, varlığında müstakil, her şeyin Sahibi Allah ile Allah'ın halifeleri, kendilerine tüm İsimleri ve Sıfatları ile görünerek eğitip öğrettiği, halka önder kıldığı peygamberlerin arasını açmak istiyorlar. Zira onlar; Allah'ı ve Allah'ın yarattığı varlıklara görünmesini inkâr ediyorlar, sonrada diyorlar ki, peygamberlerin bazısına inanırız ama bazısını tanımayız, inkâr ederiz. Halbuki, peygamberlerin Allah tarafından eğitilip aynı hizmet için görevlendirildikleri şüphesiz, davaları bir ve farksızdır. Dolayısıyla birini inkâr hepsini inkâr demektir.

۞ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۞

151.Ayet: Ve bu halleriyle var Edenle, var edilen arasında bağ kurarak zanlarınca İmanla küfür arası bir yol edinmek istiyorlar. Allah'ın rahmetinden uzak olan, küfür ve sapıklığa batan bu melunlar gerçek kâfirlerdir. Kâfirliğin öyle bir mevkisine düşmüşler ki, bazı şeylere inanmalarına asla değer verilmez bu halleriyle küfür bataklığından çıkamazlar.

۞وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۞

Bu azgınlık ve sapıklık içinde boğulan kâfirlere; suretçe insan yaratılmalarına rağmen onları insanlıktan düşüren bir ceza ve rezil edici, alçaltıcı bir azap hazırladık. Çünkü bu cezadan daha alçaltıcı bir şey yok.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

152.Ayet: Var ve Bir Olan Allah'a Îman eden, Allah'ın; peygamberlerinde tüm İsimleri ve Sıfatlarıyla tecelli etmesini kabul eden, peygamberlerin bazısına Îman etmek ve bazısını inkâr etmek gibi sapıklığa düşmeyen ve onlardan hiçbiri arasında ayırım yapmayan onlara Îmanın makbul suretiyle tamamına Îman eden hayırlı ve uğurlu kullara; burada bu güzelliklere erdikleri gibi Ahirette mükâfaatlarını niyyetlerinin ve hak ettiklerinin kat kat fazlasıyla vereceğim. Bu ve benzeri nimetleri vermesini Allah için çok ve zor zannetmeyin. Çünkü Allah; kullarına hidayete erme başarısı Veren, onları Tevhîd'in yolundan uzaklaştıran günahları yok Eden ve onları; hiçbir gözün görmediği, kulağın duymadığı ve hiçbir insan aklına gelmeyen nimetlere Erdirendir.

Sen ey Mevlâ'mız! Katından bizlere rahmetini ikram et. Sen sonsuz rahmet ve ikramlarda bulunan Vehhab'sın.

۞يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ ۞

153.Ayet: Kitap ehli bilinen Yahûdîler son derece cahil ve kendi Kitaplarından dahi gafil olduklarından dolayı Senden; Peygamber olduğuna inanmaları için her birinin adına yüce âlemden; Allah tarafından yazılmış özel mektupları kendilerine indirmeni istiyorlar.

۞فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar tarafından bu gibi isteklerin olmasını çok görme. Zira kardeşin ve yoldaşın Mûsa Peygamber'den bundan daha büyünü istiyorlardı. Demişlerdi k; bizlere kendisine çağırıp ulaştırmaya çalıştığın Allah'ı birbirimizi gördüğümüz gibi karşı karşıya açıkça göster. Onlar Allah'ı tanımaktan çok uzak, gaflet ve cehalet perdelerinin tam bir yoğunluğu altında idiler.Allah Azıîmüşşan'ı hakkıyla tanımıyorlardı. Bunun için O'nu sınırlı bir görüş sahasında görme organlarıyla görmek istiyorlardı. Duyu organlarının O'nu kavrayıp kuşatacağını zannediyorlardı. (Zaten Yahûdî ve Hıristiyanların sapıklık kaynağı buralardan geliyor. Misal; Allah Teâlâ'yı insan şeklinde hayal ediyorlar. Bugün sayısız sapık; Yahûdî, Hıristiyan, nüfus cüzdanında İslâm yazan ataist vs. kâfirler Allah'ı alt etmekten bahsediyor. Bire şerefsiz! Allah yanında zerre kadar hükmü olmayan Güneşine yaklaşabilir misin? Halbuki, Güneşi elinde söndürecek güçte Allah'ın nice hizmetçi melekleri var...). Allah; sonsuz ve sınırsız varlığı ve Yüce Haliyle idrâk ve işaret olunmaktan, kuşatılmaktan, his olunup hayal edilmekten

Münezzehtir. Bu âlemde olan her şey O'ndan armağan ve O'nunla çalışıp işlemekte ve O'na dönecek. O'na ulaşan sevgili kulların haline gelince; sonradan olan varlıklarından tamamen soyunup arınırlar ve büsbütün yok olup öyle ererler. Çünkü Allah; Kendisinden başka ilâh kabul etmediği gibi göründüğünde de varlık kabul etmez. Zira her şey yok olurda öyle tecelli eder. Her şey O'na; dalganın denize dönmesi gibi döner.

۞فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَٰلِكَ

وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُبِينًا ۞

İsteklerinde ısrar edince zalimlikleri ve yanlış istekleri sebebiyle gökten ani olarak inen bir yıldırım onları kapıp helâk etti. Tevbe edip Allah'a dönmelerinden sonra Mûsa(a.s.) onlara af dileyip şefaatte bulundu. Akıllarını başlarına alıp tevbe etmelerinden sonra tekrar Samiri denen azgının kıymetli eşyaları eritip buzağı heykeli ile onların kafalarını karıştırıp kandırmasıyla buzağıyı ilâh edinip taptılar. Hem de buzağıya ilâhlık tahsis etmeleri apaçık mucizeleri ve sayısız ayetleri görmelerinden sonra oldu. Boyunlarını büküp Bize sığınarak tevbe etmelerinden sonra Mûsa hatırına bu suçlarını da affettik. Tüm bunlardan sonra Kardeşin Mûsa'ya üstün bir yetki, açık belge ve büyük mucize verdik ki, onları İman etmeye mecbur etsin.

۞وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ ۞

154.Ayet: O mucize de; Tur Dağını kökünden yolup kaldırarak sağlam söz almak sebebiyle üzerlerinde tutmamızdır. O sözü vermeleri ve gereğini yapmaları ile Dağı üzerlerinden götürdük. Yoksa başlarına bırakacaktık. Mûsa'nın (a.s.) dilinden onlardan söz aldıktan sonra; Kudüs kapısından Şehre karşımızda toprak gibi boyun eğenler olarak alnınızı yere koyup secde ederek giriniz diye emrettik. Süratle emre karşı gelerek secde etmeden hem de arka- arka girdiler. Başlarına iğrenç azaplar inerek kahroldular. Yine Yahûdîlere; uzun yıllar sonra Davud Peygamber dilinden dedik ki, Cumartesi günü ile ilgili yasağı çiğnemeyin ve taşkınlık yapmayın. Söz verdiler ama sözlerini çiğneyip anlaşmayı bozdular.

۞وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۞

155.Ayet: Hulasa Bu melunlardan tekrar tekrar sağlam söz aldık ve bütün sözlerini yok saydılar. Tüm sözlere ve emirlere ters düştüler. Verdikleri sözleri tutmayıp kesinleşmiş anlaşmaları da bozmaları, o seçkin kullara indirilen ve Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren ayetlerini inkâr etmeleri, büyük küçük tüm günahlardan korunmuş olan peygamberleri Dinde bir müsaade ve hak olmamasına rağmen çılgınca öldürmeleri, tüm bunların ardından kâfirliklerinden vazgeçip, tevbe ederek İman etmeleri uyarısında bulunulduğunda inat edip diklenerek; kalplerimiz ayetlere ve peygamber sözlerine kapalı demeleri sebebiyle onlara

yapacağımızı yaptık.Başlarına çokça bela ve musibetler, türlü eziyetler ve sıkıntılar verdik. Kendilerinden öncekilere helal olan birçok şeyi de bunlara haram kıldık. Zira bunlar bütün kâfirlik ve zalimliklerinden sonra Allah'ın ayetlerine ve O'nun Peygamberine saygısızlık yaparak; kalplerinin son derece ilim ve kültürlerle dolu olduğunu, ayet ve hadislere yer kalmadığını küstahça anlatıyorlardı. Halbuki, Allah'ın Dînine dair kalplerinde hardal tanesi kadar bilgi yoktu.

۞ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ۞

156.Ayet: Bunların iddiasının aksine; iğrenç kâfirler oldukları için inat kâfirleri sapıklıkta bırakıp perişan Eden Allah; intikam alan ismi gereği onların kalplerini mühürleyip sevgi ve anlayıştan mahrum koyarak kalplerini ve kulaklarını ayet ve irşâdlara karşı sağır edip tıkadı. Artık onlar Îman etmez, inanmak için muvaffakiyete eremezler. Sadece çok az şeye inanırlar. O da onlara fayda vermez. Ancak içlerinden az bir Îman ehli de eksik olmaz. Yine bu Yahûdîler; Hakka ve Hak ehline karşı kâfirlikleri, Îman ve İslâm'ı örtmeğe, küfür ve münafıklığı da üstün getirmeğe çalışmaları, iffet ve Allah'a kullukta timsal(gönüllerde yer etmiş büyük örnek) olan, beşeri kir ve lekelerden uzak ve yüce kılınan Meryem Anne'ye korkunç iftiraları sebebiyle hep lanetlendiler ve türlü cezalara uğradılar.Zira; O İffetli, eteği tüm günahlardan, her türlü kir ve suçlardan temiz, son derece Masum Şahsiyet'e zinâ suçu atarak büyük iftiralar yaptılar.

۞ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ ۞

157.Ayet: Ve Allah'ın has kullarına eziyet edip övünerek huzuru sarsmak için; Allah'ın Rasûlü, kelimesi ve O'ndan bir Ruh diye inandığınız Meryem Oğlu İsa'yı katlettik demeleri ile de gazap edip başlarına cezalar yağdırdık.

۞ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ۞

Halbuki O'nu öldüremediler ve ele geçirip asamadılar. Çünkü İsa; (a.s.) Allah'ın himayesinde ve Cebrail'in koruması altında idi. O'na suikast düzenlediklerinde ise yüce âleme çekilmişti. Ancak onlara; İsa'yı yakalatmak için gözcülük yapan casus; İsa şekline sokularak gösterilmiş ve İsa diye onu öldürmüşlerdi. Böylece o öldürülüp asılmıştı. Sonra aralarında ayrılığa düştüler. Bu İsa ise arkadaşımız nerede. Bu arkadaşımız ise İsa nerede diye. Hulasa İsa hakkında ayrılığa düşenler; asılıp asılmadığı, öldürülüp öldürülmediği konusunda bu yüzden büyük bir şüphe içinde kaldılar. (Bu da onlara ayrı bir ceza oldu). İsa'nın durumuna dair onların kesin bir bilgileri yok. O konuda sadece zanna uyarlar. Zan ise gerçek olandan hiçbir şey kazandırmaz.

۞ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞

158.Ayet: Hulasa O'nu asla ve kesinlikle öldürmediler. Bu İsa'yı öldürdük iddiaları; onların sadece iğrenç kuruntularıdır. Kurdukları iğrenç tuzakta istediklerine eremediler aksine Allah; İsa'yı huzuruna yükseltti. Dileyip istediği her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah; O'nu dilediği tarzda yükseltmeğe kudret ve üstünlük sahibidir. O'na benzetilenin öldürülmesinde ve bu yolla onların şımarıp yaygara koparmalarına izin vermesinde engin hikmet sahibidir.

۞ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۞

159.Ayet: Kendilerine Kur'an indirilen Müslimanların, Tevrat indirilen Yahûdîlerin, İncil indirilen Hıristiyanların, Zebur ve sahifeler indirilmiş olan Davud Peygamberin (a.s.) mensuplarının tamamından herkes muhakkak ve muhakkak Hz. İsa'ya; Son Peygamber Hz. Muhammed'in Dîni olan İslâm'ı kuvvetlendirip O'nun üstünlüğünü insanlığa yaymak için yeryüzüne tekrar indiği an kesin bir farz olarak Îman edip Hz. Muhammed Efendimiz izinde İslâm'ı ihya edecek olan İsa'yı (a.s.) tasdik edecek.(Böylece bütün insanlık Hz. Muhammed (s.a.v.) adına Halife olarak yeryüzüne tekrar inen İsa'ya (a.s.) uyarak topyekûn Allah'ın son Dîni olan İslâm'ı yaşayacak.) Çünkü İslâm; tüm hak dinleri kapsayan, Allah'ın Zatını Tevhîd'in esasları üzere kurulan, Sıfatlarının ve İsimlerinin Tevhîd'ini de içeren En Kâmil Dindir. (Kıyamet öncesi insanlığın son görevi Bu En Kapsamlı aynı zamanda En Kolay Dinle icra olunacak). Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.) geldiğinde bütün dinler birleşti. Zira O; tüm peygamberlerin Sadık ve Mükemmel Mirasçısı ve Temsilcisi olarak geldi. O'nun bir gün gelip Allah'a kulluk davasını tamamlayacağını bütün peygamberler biliyordu. Bütün peygamberlerin En Sevgili Kardeşi O idi. Türlü sapıklık ve cehalet perdeleri ile kalp gözleri perdeli olanlar bu sırrı idrâk edemezler. Tüm peygamberler (a.s.) O'na hizmet etmeyi arzu ettiler. Allah Teâlâ; Hz. İsa'nın arzusunu kabul etti. Diğerlerine de başka ikramlar va'd edip teselli etti. Allah'ın; hayretler verici sanatının eseri, harikalar harikası olan yüce mucizesi, peygamberlerin en yücelerinden olan Hz. İsa (a.s) yeryüzüne tekrar indikten sonra Hz. Muhammed'in değerli Temsilcisi olarak Kur'an ve İslâm'a hizmet edecek. Dolayısıyla her bir kimsenin; ölümü öncesi O'na Îman etmesi farz ve zorunlu olacak. Peygamberimizin Hadis-i Şerifinde anlatılmaktadır. Allah'ın salevât ve selamları O'nu Söyleyene olsun: Yükseltildiği yüce âlemden yeryüzüne inecek, putperestliği yok edecek. Yeryüzünde bulunan herkes O'na Îman edecek. Bir zaman yaşadıktan sonra Kıyamete yakın vefat edecek.

۞ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۞

Kıyamet gününde; peygamberliğine karşı yapılan zulüm ve hainliklerin sahiplerinin zararına ve kendisine Îman edip yardımcı olan seçkin kulların

yararına Allah'ın izniyle şâhidlik yapacak. Ne mutlu Îman edenlere... İnkârcıların vay haline...

۞ فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ۞

160.Ayet: Yahûdîlerden meydana gelen, verilen sözleri tutmamak, sınır ve hukümleri çiğneyip geçersiz kılmak ve bilumum konularda zulüm ve haksızlık icra etmeleri sebebiyle geçmişte kullarımıza helal kıldığımız birçok güzel ve hoş nimetlerimizi haram kıldık. İmanlı kullarımızdan pek çoğunu Îman ve Tevhîd'in yolundan tereddüte düşürüp ağır bir biçimde vazgeçirmeleri sebebiyle nice cezalar verdik ve nice nimetlerden mahrum koyduk.

۞ وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

161.Ayet: Kendilerine yasaklandığı halde çaresiz insanlardan verdikleri paraya kat-kat faiz almaları, dinde izin olmadığı ve haram olduğu halde insanların mallarını hırsızlık, gasp, sahtekârlık, rüşvet, vs. haksız yollarla insanların mallarını yemeleri sebebiyle; içlerinden bu Îmansız kâfirlere huzurumuzdan uzaklaştırılıp önemsiz kılınarak tüm nimetlerimizden mahrum bırakılmaları ve ebedî kalacakları ateşe atılmalarıyla çok acı veren bir azap hazırladık.

۞ لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ ۞

162.Ayet: Fakat Yahûdîlerden Din ve Dünya ilimlerinde hak ve kalıcı bilgilere sahip olarak; Yaratanı bilme, görme ve O'na kavuşmada yüce nasipler elde edenler ve yine onların içinden Sana indirilen Kur'an'a ve önceden indirilen tüm kitap ve hakikatlere Îman eden, Îmanda tefrikaya ve zıtlıklara düşmeyen, özellikle de namaz kılanları över tebrik ederim ki, onlar Rableri olan Allah'a yönelme görevi namazı tüm organları, can ve bedenleri ile eda ederler.Tüm bu has ve iyi kullar;

۞ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

Zekât verenler ki, bunlar Dünya lüks ve zenginliğinden kendilerine bir şeyler nispet edilen cömert insanlardır. Allah'ın rızasını istemek, O'ndan gayriye bağlanmaktan korkup korunmak için Allah yolunda mallarını harcarlar ve sadakalar verirler. Allah'ın Varlığını ve Birliğini kesin olarak bilerek Allah'a Îmanedenlerdir ve Allah'ın Birliği yolunda yapılan iyi ve yararlı işlerin ürün ve karşılığının verilmesi için hazırlanan Ahiret Gününe de Îman edip tasdik edenlerdir. İşte bu saadet, Îman ve Tevhîd ehli hayırlı kullara katımızdan pek büyük bir ücret ve mükâfaat vereceğiz. Bilesiniz ki, bu mükâfaat Allah'a ve O'nun rahmet ve nimetlerine kavuşmaktır.

Ey Rabbimiz! Katından bizlere rahmet ikram et. Sen sonsuz bağış Sâhibisin.
(Âlemlerin Rabbi bizlere ders verip buyuruyor ki, ey Mü'minler!) Bilesiniz ki, hakikat bilgilerinde, Îman ve Tevhîd'in yolunda makam tutup muvaffak olan derin bilgi sahiplerinin bu ilimde derinliğe, isabet ve sağlamlığa ermeleri ancak Bizim

kendilerine vahiy ve ilham ederek uyarmamızla gaflet uykularından, uyuma dalgınlıklarından uyanmaları, katımızdan peygamberler göndererek, kitaplar indirerek kendilerine yol göstermemizle elde edilip kazanılmıştır. Bunları ısrarla istemeye hacet yok. Bunları sağlamak ve ikram etmek Bizim âdet ve düzenli üslubumuzdur.

۞ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۞

163.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, Biz Rahmet makamımızdan Sana; geçmiş tüm kitaplarda olanı ve kimseye nasip olmayan ilimleri ve hukümleri kapsayan, Tevhîd'in Yolunu en açık ve en yeterli tarzda gösterip anlatan Kitabı vahyettik. Nitekim Nuh'a da Allah'ın Birliği ve münezzehliğini anlatan yolu açıklayan ve hukümler koyan hadisleri vahyetmiştik. Nuh'tan sonra pek çok peygamberlere insanları irşâd etmeleri için vahiyler ikram edip dersler verdik.Böylece hepsi Hak yolu açıklayıp hizmet ettiler.

۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ ۞

Özellikle Atan İbrahim'e sahifeler ve üstün ilim ve hıkmetler vahyettik. O ahlakımızı kazanarak dostluğumuza erdi ve Bize tüm varlığı ile teslim olmakla Bizi Razı etmekte başarıya erme makamına yerleşen İsmail'e, Tevhîdin hakikatine makamına kavuşarak her tarz ve biçimde Hak Teâlâ'ya yönelip O'nu razı etmeyi gözeten İshak'a, işini Allah'a ısmarlama makamında başarıya erdiği için bollukta ve darlıkta daima Allah'a yönelen Yakub'a ve Yakub'un her halükârda Allah'a yönelen evladına vahiylerde bulunup ilimler ve hukümler verdik ki,Îman ehli olan halka;Allah'a huzurla kulluk yapmalarını sağlasınlar.Bu seçkin kullarımızdan olan Yusuf; hayali ve geçici suretlerden, tüm fani varlıklardan; gayb âleminde sabit ve devamlı olan varlıklara, yani yüzden öze maddeden manaya) yükselmiştir. Zira O'nun yüzü güzel, özü temiz, dışı da, içi de hoş ve pak idi. O beşerî kötülük ve bulanıklardan arınmıştı. Yine İsa'ya İncil Kitabını vahyettik. O'nun bedenî ve Dünya ehline görünen tarafı dahi âdeta manevî Hak varlıkta yok oluşundan dolayı Rahman'dan yansıyan nefesiyle ve Yüce İlâh'tan gelen eserler ve etkilerle âlemlere ve varlıklara etki ediyordu. Ve kulluk makamında başarıya erip yer tutsun diye İlâhî hukümden başına gelene razı olup sabretme makamında başarıya ulaşan Eyyub'a da vahyettik ve dersler verdik. Allah'tan son derece korkan buna rağmen asla O'nun rahmetinden umudunu kesmeyen Yunüs Peygambere de vahyedip dersler verdik. Nefsi Allah'a ve O'nun emirlerine yatkın, dindarlık ve güvenilirlik makamında olgun olan Harun'a da vahyedip dersler verdik. Engin güç ve egemenlik makamında gerçek zirveye eren, maddiyat ve manevîyat mertebelerinin tüm âlemlerini Allah'ın izniyle hâkimiyeti altında toplayan Süleyman'a da vahiy ve talimlerde bulunup irşâd ve idare önderi yaptık.

۞ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ۞

164.Ayet: İlâhî mertebeler arasında meydana gelen her türlü yönetim ve denetimin tamamını gerekli kılan Hıkmet makamının hakikatine ererek orada mertebe Sahibi olan Davud'a; fazlımız ve rahmetimiz makamının kâmil ve tam olmasından dolayı vahyettik ve; hakla batılın, yanlışla doğrunun arasını seçerek adaletle hükmetmesi için Zebur Kitabını ikram ettik. Bu adı geçen peygamberleri gönderdiğimiz gibi bir çok peygamber gönderdik ki, onları daha önce Sana indirdiğimiz Kitapta anlattık. Ve pek çok peygamberleri de gönderip görevlendirdik. Ama onları Sana hiç anlatmadık. Rabbi ile konuşma şerefine eren Mûsa hakkında onu olgunluğa erdirme bakımından vahiy işi tamam oldu. Çünkü peygamberler gönderen, kitaplar indiren Allah; O'nunla aradan vasıtayı kaldırarak konuşuyordu. Allah'a yakınlık ve kavuşma makamına eren Mûsa ile konuşmasının nasıllığı anlaşılmaz, niceliği ve mahiyeti bilinmez.

۞ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞

165.Ayet: Biz hiç şüphesiz peygamberleri göndermeyi ve beraberlerinde kitaplar indirmeyi sadece Tevhîde ve diğer emredilenlere sarılıp insanlığın gereğini yapanları ebedî saadetlerle müjdelemeleri, insanların; insanlık mertebesinden düşmekten, haktan şaşmaktan, haramlara dalarak şirke düşmekten, lanete uğrayıp ceza ve azaba uğramaktan onları uyarmaları için yaptık ki, karakterleri çekişme ve tartışma üzerine kurulu olan insanların; peygamberlerin görevlerinden sonra Allah'a karşı belge ve bahaneleri olmasın. Allah; tartışmaktan ve çekişmeye mahal vermekten Münezzehtir. Dolayısıyla insanların tutunacakları ve sarılacakları bir dayanakları olmaz. Kıyamet gününde insanlığını kaybeden ve haktan ayrılan zalimlerden intikam alınıp ceza kesildiğinde onların kendilerini savunmaya mecalleri ve itiraza bahaneleri olmayacak. Zira peygamberler; Allah katından indirilen kitaplar ve tabiat kanunlarını alt üst eden mucizelerle Allah'ın Varlığını, Birliğini, başa çıkılmaz tek Âmir ve Hâkim olduğunu anlatarak onları Îman ve İslâm'a davet ettiler ve birer örnek olarak Allah'ın belirlediği Hayat Çizgisinde (Sırat-ı Müstekîmde) dosdoğru yaşayıp gittiler. Her işinde ve İlâh olduğunda müstakil(Bağımsız ve Tek) olan Allah; tüm emrettiği ve yasakladığı konularda pek kıymetli, sonsuz ve sınırsız yetkiye Sahiptir. Emir ve yasaklarla ilgili konularda da en mükemmel hükmün ve sonsuz bilgi, yüce gaye ve engin hıkmet Sahibidir.

Ey peygamberlerin En Kâmili! İnsanlar son derece kavgacı ve çekişmeye pek meyilli olduklarından Senin Peygamber olduğun ve Sana inen Kitabın Allah Kelamı olduğu konusunda Seninle tartışıyorlar, Sana; Senin Kitabının hak oluşuna, Peygamber olduğunu söylemende Dürüst ve Doğru olduğuna şahitlik yapmıyorlar. Halbuki inkârda başı çeken ehli kitabın Kitaplarında Sana şahitlik yapılmış ve peygamberleri seni anlatıp haber verdiler. Ama basit çıkar uğruna inat edip dikleniyorlar. Onlara aldırış etme. Onlar Sana şahitlik yapmıyorlar.

۞لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۞

166.Ayet: Fakat bütün sırları, saklı gizli her şeyi Bilen Allah Senin; indirdiği Kitabı Mübîn, Kur'an-ı Hakîm ile Şâhidin olup şâhidliğini yapıyor. Geçmişi, geleceği, bu beyinsiz kâfirleri ve ne yapacaklarını Bilen Allah; Bu Kur'an'ı yüce bilgisinin beraberliğinde indirdi. Kur'an'ın hakikatini, harf ve kelimelerinin birbirine uygunluğunu, eşsiz üslupta dizilişini, herkesi ve her şeyi aciz koyan tarzını, sana ve Kur'an'a meydan okuyanlara Kur'an'ın ne yapıp nasıl kahredeceğini bilerek indirdi. Allah'ın; çetin kuvvet sahibi, sadık kulları olan melekler de Sana ve Bu Kitaba hak ve gerçektir diye daima şahitlikler yapıyorlar. Şâhidler şâhidlik yapsınlar veya yapmasınlar. Bilen Şâhidin olan ve Seni Destekleyen olarak Allah Yeter.

۞إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ۞

167.Ayet: Bilesiniz ki, Seni ey Rasûlüm ve Senin Adına İnen Bu Kitabı tanımayan, Kitapta açıklanmış olan Allah'ın yolundan ayrılıp sapan ve insanları da vazgeçirmeye çalışan kâfirler; Tevhîdin yolundan saparak o kadar uzaklaşmışlardır ki, asla Îman ve İslâm yolunu bulmaları umudu kalmamıştır. Nasıl umudu kalır ki, Allah'ın dalâlette bırakan isminin kahrına uğrayıp Allah tarafından ebedî olarak sapıklar diye huküm giymişler.

۞إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞

168.169.Ayet: Bilesiniz ki, Hakkın yolunu örten ve yok diyen, şirki açığa koyup üzerine hayat kuran, bununla da yetinmeyip Allah'ın sınır ve hukümlerinin gereğinden çıkıp başkalarını da zulüm ve baskılarla şirke zorlayan zalimkâfirleri; artık Allah hidayet ve İslâm yoluna erdirecek değildir. Zira bu aşırı sapıklık ve haktan habersiz yaşamaya batıp kalmaya razı oldular. Ancak onlar Cehennem yoluna sevk olunup orada ebedî kalacakları üzere Allah'ın rahmet ve nimetlerinden uzak, tamamen mahrum ve perişanlık içerisinde azap görecekler. Oradan asla çıkıp kurtulamayacaklar.

۞وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۞

Asla bu gibi cezaları vermeyi Allah için zor zannetme. Azgın ve çılgınlar hakkında sapıklar diye huküm veren ve zalimlerden intikam alan Allah'a bunları icra etmesi pek kolaydır.

۞يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ ۞

170.Ayet: Allah ZülCelâl; Peygamberinin hak ve gerçek olduğunu, dediği ve iddia ettiği her şeyde doğru olduğunu ve O'nun Kitabına karşı olup O'na yalancısın diyenleri korkunç cezalarla cezalandıracağını tehdit ederek açıkladıktan sonra tüm din ve devlet sahiplerinden yükümlülük alabilecek akıl sahiplerini uyarmayı, Peygamberine ve Allah'tan getirdiği her şeye Îman etmelerini dileyerek buyurdu:

Ey karakter ve kabiliyetleri gaflet ve unutkanlık üzerine kurulmuş olan insanlar! Sizleri tüm yükümlülüklerin sebebi ve dayanağı olan akıl nimeti ile yaratıp yaşatan Rabbinizden sizlere; hak ile tüm yaratılmışa görevli olarak gönderilen Bir Peygamber geldi. Îman ve Tevhîde akıl nimetiyle erişilir. O'na Îman ediniz. Eğer hak ve gerçek oluşu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra nankörlük yapmaz da Îman ederseniz sizin için Rabbiniz katında çok hayırlı ve yararlı olur. O Rabbiniz sizleri Birliğine erdirir, ebedî nimetlere nail eder.

۞ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

Eğer Allah'a ve Rasûlüne Îman etmez, inat edip diklenerek kâfirlik yaparsanız Allah; sizlere, Îman edip etmemenize asla değer vermez. Bilesiniz ki, göklerde, ötesinde, yerde olan her şey Allah'ındır. İsteseler de istemeseler de O'na bükülüp eğilerek secde ederler. Kullarına emirler ve görevler yükleyen ve Tek Gerçek Âmir olan Allah; kulların kabiliyet ve kapasitelerini Bilen, onlara emredip yüklediği her şeyde hıkmet sahibi Olandır. Onların kulluk görevleri; büyük kurtuluş ve sonsuz nimetlere ermeleri içindir.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۞

171.Ayet: Ey kitap ehli olanlar! Dîninizde taşkınlık yapmayın. Ne İsa(a.s.) ne diğer peygamberler konusunda Allah'ın razı olmadığı vasıf ve sözlerde bulunmayın. Halkı tahrik ve teşvik etmek için sizler ey Yahûdîler! Uzeyr Allah'ın oğludur demeniz gibi, ey Hıristiyanlar! Sizler de; İsa Allah'ın oğludur demeniz gibi taşkınlıklar yapmayınız. Yine dîniniz ve Kitaplarınız hakkında da taşkınlık yapmayınız. Allah hakkında asla hak olandan ve O'na yaraşandan başka vasıf ve nitelemelerde bulunmayınız. O Allah; Vahid, Ehad, Ferd, Samed'dir. O eşten ve evlattan ve her türlü noksanlıktan ve noksanlık alameti taşıyan her şeyden Münezzeh'tir.

۞ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۞

Meryem Oğlu İsa da diğer peygamberler gibi Allah'ın Rasûlüdür. Nihayetinde O da Allah'ın bir yaratığıdır. Diğer insanlardan farkı; yaratılışında Allah'ın " kün" (ol) kelimesi Âdem'de (a.s.) olduğu gibi O'nda da net olarak gözüküp anlaşılmıştır. Kudret ve hıkmetinin gereği O'nu Meryem'e vermiş ve O'na (Meryem oğlu diye) nispet etmiştir. O da Allah'tan gelen bir candır. Allah Teâlâ tüm varlıkları var etmesinde tecelli ederek Kendisini gösterdiği gibi İsa'yı var ederken de tecelli edip Kendisini göstermiştir. Şu var ki, İsa'da manevîyat tarafı; Allah'ın hıkmeti gereği maddi ve beşeri tarafına ağır basmıştır. Allah; bu farklılıkla birçok peygambere (a.s.) O'nu üstün kılmıştır. Misal gaipten haber verdiği sırların çoğuna diğer peygamberlerin çoğu vakıf değildi. Hulasa aile ve çocuktan münezzeh olan Allah'a ve O'nun katında kuvvet ve desteklenerek gönderilen, Allah'ın hukümlerini ve

hikmetlerini kullarına tebliğ eden tüm peygamberlerine de Îman edin. Bilin ve tasdik edin ki, İsa da peygamberden biridir.

۞وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۞

Allah hakkında şanına yakışmayan sözler konuşmayın. Özellikle de İlâh; Allah, İsa ve Meryem olmak üzere üçtür diye şirke girmeyin (Allah şirki asla affetmez). İlâh Bir Tek Allah'tır. Gayriden münezzehtir. Ey İlâhî emir ve hukümleri yüklenecek karakterde ve Tevhîde ermeye elverişli olarak yaratılan kullar! Allah hakkında teslisten ve Allah'tan başkasına ilâhlık izafe etmekten vazgeçin. Sizin için hayırlı olan Tevhîd ve İslâm'a yönelin ki, sizleri İslâm Allah'ın Varlığına ve Birliğine ulaştırsın. Bilesiniz ki, İlâh; sadece Allah'tır. Öz Varlıktır. Varlığında artma, çoğalma (ve eksilme) olmaz. Kendisi, İsimleri, Sıfat ve nitelikleri, iş ve icraatları bakımından Sübhan'dır (Çok Yüce ve her kusurdan münezzehtir, uzaktır). Eşi, benzeri olmayınca çocuğu olmaktan da münezzehtir. (Yaratılmışın akıllıları olan insanların Allah'ın eşi ve çocuğunun olmasını düşünüp iddia etmeleri çok gülünçtür. O sadece insanların Rabbi değil ki,) Aksine göklerde, tüm yüce âlemlerde ve yerde olan her şey O'nun yarattığı varlıklardır. Cümle varlıklar Allah'ın İsim ve Sıfatlarının yansımasıyla ve onlara " ol " diye emretmesiyle meydana gelirler. Her şeyi yarattığı gibi yaşatır. Her şey O'nun eseri olup O'nun Varlığını yansıtır. Bahsedilen âlemler ve aralarında dilediği kadar var ettiği her şey O'nundur. İstisnasız tüm peygamberler, insan, cin, melek, şeytan, canlı cansız O'nun emretmesiyle olan, yaşatmasıyla yaşayan ve emri ile ölüme mahkûm olan varlıklardır. Üstünlük ancak Îman ve Allah'a saygı iledir. Tüm İsimleri ve Sıfatları ile tecelli edip Kendini Bildiren Allah; tüm yaratıklarının işlerini idare etmekte ve onları koruyup kollamakta asıl ve Tek Kendisi yeterlidir. Tam bir bağımsızlıkla O karar verir, yaratır, yaşatır ve yönetir. Her şeye Kâfi'dir.

Hıristiyanların; İsa'yı (a.s.) niteleme konusunda çok aşırıya gitmelerinin, O'nun hakkında son derece sapıkça söz ve iddialarının sonucu olarak İsa'nın Allah'a kul ve memur olamayacağını iddia etmeleri olmuştur. Bu yüzden O'nu Allah'a oğul olarak nispet ettiler. Allah'ın oğlu diye de O'na kulluk yaptılar. (Aslında onlar bu davranışlarında dahi samimi değiller. Samimi olsalardı onlara göre Büyük Tanrı olan Allah'a ibadet için de hafta da birkaç kez kilisede toplanırlardı. Onlar sadece kendi görüş ve arzularına tapmak ve böylece halkı sömürüp kullanmak için türlü sahtekârlıklar sergilemektedirler). Allah Teâlâ onları reddederek buyurdu:

۞لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ۞

172.Ayet: İsa; asla Allah'ın çağrısına diklenemez, O'nun manevî tarafı icabı yüce âleme yükseltilmesini reddedemez, dolayısıyla Allah'a kul, köle ve emrine amade olmaktan kaçınmaz ve asla gocunmaz (aksine tam bir aşk ve arzu ile Allah'a kul ve

köledir O). Ve yine göklerden öteye Allah'ın dilediği kadar yüceliklere ve Allah huzuruna yakınlığa erdirilen büyük melekler var ki, İsa (a.s.)dahil bütün insanlarda olan açlık, susuzluk, uykusuzluk vs. acizlik, eksiklik, çaresizlik hatta düşük hacet ve ihtiyaçlardan münezzehtirler. Zira onlarda nâsûtî pay (insanlarda olan tabiat ve nefse dayalı şerre meyil gücü) yoktur. Onlar dahi Allah'a kul olmayı, kölesi olup aşkıyla yanıp dönmeyi en yüksek şeref bilirler. (Zaten kulların en arınmışları, kendilerine tam hâkim oldukları için en yüce olanları Hz. Muhammed, Nuh, İbrahim, Mûsa, İsa vb. Seçkinler Allah'ın kölesi demek olan Abdullah lakaplarını tüm isimlerinden ve bütün niteliklerinden fazla sever ve benimserler).

۞وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ۞

Allah'ın yarattığı ve kendilerine tüm İsim ve Sıfatlarıyla nazar ederek yaşattığı varlıklar O'na kulluk yapmaktan nasıl kaçınır ve yan çizer. Bu olmamalı. Çünkü kim kendisinde büyüklük görerek O'na kulluk yapmaktan kaçınırsa onun Allah'ın yönetim ve yaşatmasından dışarı çıkması lazım. Bu ise asla mümkin değil. (Amirler, patronlar ve ağaların elinden alınan ücretler ve ekmekler dahi Allah'ınken, kan, can ve her şey O'nunken emaneti O'nun verdiği güç vs. ile taşıyanlara memurluk, işçilik yapılır da Allah'a yapmam diyenler acaba ne düşünürler. Bunlar böyle kalacaklarını mı zannederler). Yo aksine Allah yarattığının tamamını huzurunda toplayacak ve yaptıkları ile onları sorgulayıp hesaplarını gördükten sonra nankör zalimleri ağır cezalar vererek ebedî azaba mahpus edecek.

۞فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۞

173.Ayet: Allah'a, kitaplarına ve peygamberlerine Îman edenler, kendilerine Allah'tan emredilen has buyrukları tam bir teslimiyet ve saygı ile yapıp yerine getirenler Rablerinin hoş ikramlarına erecekler. Onlara hizmetlerinin karşılığını tam olarak ödedikten sonra katından onlara akıllarının alamayacağı bağış ve ikramlarda bulunacak.

۞وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۞

Allah'a kulluk yapmaktan kafalarını kasarak ve ululanarak yan çizenler bir gün; ululuk, büyüklük, üstünlük, ezici güç sahibi olmakta ve bütün yüceliklerin Kendisine has olduğunu sergilemekte, egemenliğin kayıtsız, şartsız tek sahibi olduğunu ortaya koymakta Birliğini kahır ve azamet nitelikleriyle Sergileyen Allah tarafından kahra uğrayacaklar ve onlara çok acı azabı tattırıp huzurundan ve nimetlerinden kovarak o acı içerisinde ebedî olarak bırakacak. Kendilerine Allah'tan başka bir dost ve yardımcı bulamayacaklar ki, o azabı bunlardan def edip eziyetten kurtarsın veya biraz yardımda bulunarak acılarını hafifletsin.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ۞

174.Ayet: Ey Allah'ın Birliğine yönelen insanlar! Ona dönüp rızasını kazanarak yakınlığa ve huzuruna ermeniz konusunda her imkânınız var, hiçbir özrünüz ve tembellik yapmağa bahaneniz yok. Çünkü rabbinizden size; Peygamberinizin dilinden apaçık bir belge ve kuvvetli rehber inip geldi. İslâm Dîni ile ilgili tüm hukümleri ve kuralları sizlere bir bir açıklıyor. Bunları Peygamberinizden iyi alınız. Onlarla yaşamakta Peygamberinize harfiyyen uyunuz. O'nun Dîni ile Dinleniniz. Hukümleri ile yaşayınız ki, kendisi için yaratıldığınız mertebeye (Allah'a halife olup sırf O'nu temsil etme makamına) ulaşasınız. Allah Rasûlünün Sünnet-i Seniyyesi ile beraber sizi irşâd edip durumlarınızı düzeltmek, herhangi bir rehbere muhtaç bırakmamak için aranızda daima kalacak Büyük bir Nûr, yol Gösterici, ilim, hıkmet, huküm ve irfan kaynağı olan Kur'an-ı Hakîmi indirdik. O sizleri irfana(tüm ilimlere) Îman ve Tevhîde erdirir.

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞

175.Ayet: Allah'ın Bir Tek Varlık olduğuna Îman edenler, O'nun Kitabına ve Peygamberine tutunup ayrılmayanları Allah; fazlı ve ikramları gereği olarak rahmetine ve sınırsız bolluğuna sokacak, bu ikramları onlar hak ettikleri için değil onları çok sevdiği ve katından onlara iyilik ve ikramlarda bulunduğu için bunları yapacak. Dolayısıyla onları hak ve gerçek doğru yol olan İslâm'a erdirerek Kendisine kavuşturacak. O Yolda rablerini bulup hep O'nunla olmakla onlara sapıklık ve insanları haktan saptırma ahlaksızlığı bulaşmayacak.

۞ يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۞

176.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana kelâlenin (çocuğu ve ebeveyni olmayan kişinin mirasının nasıl taksim edileceğini soruyorlar. Onlara de ki, Allah Azıîmüşşan; sizlere kelâle hakkında -sûre başında açıkladığı gibi- burada da fetva veriyor. Denmiştir ki, bu ayet huküm ayetlerinin en son inenidir. Eğer bir kişi ölür, öldüğünde de baba, ana ve çocukları olmaz sadece aynı baba ve anadan veya sırf babadan bir kız kardeşi olursa o kız kardeşe ölen o şahsın bıraktığı malın yarısı hak bir payolarak verilir.

۞ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ

وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Ama kız kardeş ölür, kimsesi olmaz sadece erkek kardeşi olursa o hanımın ölüp de bıraktığı malın tamamına mirasçı olur. Eğer ölen kişinin kız kardeşi iki tane ise ölen kardeşlerinin bıraktığı malın üçte ikisini miras olarak alırlar. Eğer ölen kişinin kardeşleri ikiden fazla ve erkek kız karışık iseler kardeşlerinden kalan malın tamamını aralarında ikişer hisse erkek kardeşlere, birer hisse kız kardeşlere olarak

pay edilir. Allah; yanılıp yanlış yapmayasınız, kulluktan sapmayasınız diye Kitabındaki hukümleri ve meseleleri sizlere açıklıyor. Sizlerin tüm yararlarını yürüten Allah; hayatınız ve ölümünüzle ilgili tüm ihtiyaçlarınızı biliyor ve sizlere de belletiyor ki, unutmayasınız akılsızlar gibi yaşamayasınız.

NİSÂ SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Hak Teâlâ'ya ermeye talip olan, O'nun Birliğinde huzur bulmaya yönelen! - Allah seni gayelerinin en yükseğine erdirsin-Hidayet Önderi Yüce Peygamber tarafından sana ulaşan belge ve bilgiye iyi sarılman lazım. Bu rehber sana Hakkı Teâlâ'nın Bir olduğunu gösterip O'na kavuşmayı gösterecek. Daima Kur'an'ın nûrundan aydınlanacak her şeyi gören göze, idrâk eden öze sahip olacaksın. Zira O Kitap; Allah yolunda var olan hakkı (İslâm ve saadeti), yok olmağa mahkûm olan batıldan(kâfirlik ve zulümden) ayırır ve gösterir. Ve seni Allah'a götürecek olan emirlere sarılıp icra etmen lazımdır. Seni Allah'tan ve nimetlerinden uzaklaştıracak olan yasaklardan da kaçınman lazım. Kur'an'da anlatılan tarih olayları ve hukümlerde saklı bulunan sağlam ve zorlu kurallarla ahlaklanmalısın (üstün nitelikleri kendine nitelik edinmelisin). Böylece Allah'ın Bir olan Varlığının çokluk giysilerine (sayısız varlıklara) sirayet edişinin (her zerreye kendisinden yakın olup onları yaşatışının) işaretlerine, Tevhîdin sırlarının izlerine eresin. Allah Azîmüşşan'ın; asılsız hüviyetleri, yok olmağa mahkûm varlıkları yok eden Zatının Birlik Âlemine kavuşmakta muvaffak olasın. Tüm bunların sana kolayca nasip olması için her konuda olgun ve olgunluğa erdirici bir mürşide uzunca hizmet etmen zorunludur. O mürşid seni; Allah'ın Zatından Sıfatlarına ve İsimlerine uzanan ipinin sırrına ulaştırır. Bilesin ki, O Muazzam İp; yaratılmışın En Hayırlısına İndirilen Kur'an'dır. Nitekim Allah Rasûlü dedi ki, Kur'an; Semadan arza(Manevî Yüce Âlemden yeryüzün Allah'ın uzatılmış İpidir. Kim kesin bilgi, yüksek ve geniş ilimler çıkarmak için Kur'an deryalarının derinliklerine dalmak isterse ona; önce Dîni hukümlerin asıllarına ve dallarına sımsıkı sarılması lazımdır. Net hukümler dışında kalan tâli hukümleri; Îman, İslâm ve ilimde kesinlik ve kararlılığa ermiş yetki ve ehliyet sahibi olan âlimler Kur'an'ın kelime ve ifadelerinden hukümler çıkararak Kur'an'ın; mürid ve öğrencilerin görünen varlıklarını temizleyip güzelleştirmesini sağlarlar ki, nefis ve canları hazırlık kazanarak iç âlemlerinin arınması gerçekleşsin ve böylece Tevhîd denizinin ebedî hayat sunan damlaları üzerlerine yağsın. Dolayısıyla üzerlerine İlâhî aşk ve sevda devletinin inmesine kabiliyet ve kapasite kazansınlar. Çünkü Tevhîdin özünü ve ma'rifet incisinin sedefini(tabii kabını) korumak ancak ve ancak Şeriatın hukümlerine ve tarikatın edep ve kurallarına bağlılıkla olur. Zira bunlar; Allah Yolunda büyük uğraşılarla yol yürüme açısından hakikate doğru yönelip yürüyen Hak yolcularıdır.

Allah tarafından çekilerek akıl ve benlikleri yok edilmiş (meczup) olan, Hak Varlık Denizinde boğularak Allah'ın Cemâline bakmakla kendilerini kaybeden ve

böylece Allah'ın Varlığında tamamen yok olan bedîllere (Allah Teâlâ'nın vekillerine) gelince Onlar O'dur, O da onlardır. (Onlar yeryüzünde Allah'ın vekilleridir. Allah ta Dünyada ve Ahirette onların vekilidir. Allah'ın ahlakını ahlak edinmekle Allah'ın aynalarıdırlar. Bunlara yapılan davranışları Allah Teâlâ Kendisine yapılmış sayar). Onlar kim, biz kimiz ki, haklarında konuşabilelim. Allah (c.c.) bizleri bunların hizmetçileri ve ayaklarının toprakları yapsın.

Ey yok olma yolunda kesin, azimli ve kararlı olan mürid! Sana bu yolda ilk olarak gerekli olan içini ve içinde bulunan akıl vs. her şeyini Allah'tan gayriye yönelmekten arındırmandır. Muradın ve maksadın hakkın Birliğinin Denizinde boğulmak ve tamamen yok olmak olmalıdır. Bunun sana kolayca nasip olması için geçici kimlik gemini parçalaman, işe yaramaz bedeninin temellerini tahrip etmen gerekir. Bu da ağır beden eğitimi, açlık ve susuzlukla çetin uğraşı verip diyetler yapmak, çokça uykusuz kalmakla, tüm duyu organlarının tatlarından, canının arzuladığı her şeyden kopmakla olur. Sonra da iradelerini öldürmen, öldüğünü tasavvur ederek gönüllü olarak yok olmayı arzulaman, elde olmayan belalara sabretmen, İlâhî hukümlerden başına gelenlerin tamamına razı olman gerekir. Bu görevler sende gerçekleşir, benliğin erir, varlık gemin zayıflarsa o zaman bunları kırıp yok etmen mümkin olur. Bir de sana başarı ihsan olursa.

Ya Allah! Dışımızı (beden, organlar ve bunlarla yaptığımız her şeyi) lütuf ve başarılar vererek Şeriatınla süslü ve güzel eyle. Hakikatine ermekle de içimizi (canımızı) güzelleştir. Seni görmekle sır ve derinliklerimizi, senin; dilediğin her şeye Kadir olduğunu, arzu sahiplerini arzuladıklarına erdirdiğini ve bunlara ehil, ikramlarda bulunmana layık olduğunu açıkça görmemizle de ruhlarımızı güzelleştir ve ebedî süslerinle süsle.

MÂİDE

SÛRESİ

MÂİDE SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Allah'ın sınırlarını icra ederek ayakta tutan, verilen söz ve anlaşmaları yerine getiren, Allah'ın; kimi birbirine bağlı ve kimi birbirinden farklı Zatî Sıfatları arasında hükme bağlanmış akitleri koruyup kollayan kullara; Dinde ortaya konan İlâhî emirlerin ve yasakların kaynağının Allah'ın farklı Sıfatlarının olduğu gizli kalmaz. O halde Zatî Sıfatlarına dayalı olan Allah'ın eserleri arasında meydana gelen ayrılıklar Bu Zatî Sıfatların birbirinden farklı olmasına dayanıyor.

Emirlerin ve yasakların gelmesinin sırrı ise, yeryüzünde halifenin varlığının gerçekleşmesini istemeye hazırlık olacak olan İlâhî adaletin ve dengenin oluşmasıdır. Zira âlemleri ve içindekileri yaratıp açığa koymaktaki irade ve maksat; Allah Teâlâ'yı temsil edecek halifenin var edilmesidir. Bunun için Hak Teâlâ; çokluk, hatta ikilik damarlarını söküp atan diyet ve beden eğitimleri ve ağır yükümlülükleri halife olmak karakteri üzere yaratılan kullarının seçkinlerine emir ve yasaklardan ibaret sorumluluklar olarak yükledi. Bu sorumluluklar; alışkanlıkları, şehvet uyandırıcı, iştah açıcı tadıldığında haz alınan her şeyi bırakıp uzaklaşmaktır. Zira bunlar Allah tarafından ortaya konmuş olan İslâm karakterinin üzerinde (Hak Çizgide) dengeli olmaya engeldir. Böylece Allah (c.c.) o seçkin kulları Sırat-ı Müstekîm olan İslâm'a erdirmiştir. Bu muhteşem Yol da onları; Allah'tan gayriye olan bağ ve ilgileri varlık mertebesinden düşürüp yok eden Tevhîde ulaştırır. İlgi, bağ ve alakaların çokluğu elbette ki, kendi kendine değildir. Diğer mevcûdat gibi Allah Zülcelâl'in İsim ve sıfatlarının çokluğundan doğup ortaya konmuştur. Allah'ın (c.c.) Sayısız İsimleri ve Sıfatları ise, Zatının farklı hallerde görünmesinden ibarettir. O'nu sevgi ve isteğine bağlı olarak sonsuz tecellileri Ezelden Ebede parlar durur. O makamda sebep ve maksat bulunmaz. O tecellilerden nasiplendiğimizde acze düşüp kendimizi kaybetmekten şaşırıp kalmaktan ve hayran olmaktan başka bir halimiz yoktur. Katından ikramla bizi onlara erdirdi. Hulasa bu yüce yarar için bu sûrede kullarına; verilen sözleri yerine getirmelerini, anlaşmalarını bozmayıp muhafaza etmelerini emredip vasiyet etti ki, kendisi için yaratıldıkları makama (halife olmağa) ermek için hazır ve kabiliyetli olsunlar. Dolayısıyla Hak Teâlâ; arşı üzerinde sağlam adaleti ile egemenliğini sergileyen Allah'ın Adının uğur ve bereketi dileğiyle diyerek kullarına seslendi. Kullarını Sırat-ı Müstekîme erdiren sonsuz ve her türlü rahmet ve nimet Sahibi Olan Rahman, onları Rablerine teslim olarak razı etmelerine karşılık verilen sonsuz nimet yurdu Cennete Erdiren özel rahmet Sahibi Rahîm.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۞

1.Ayet: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği olarak; tarafımızdan sizler arasında durumlarınızı düzeltmek için indirilip tesis edilen kesinleşmiş muameleleri ve verilen sözleri yerine getirip muhafaza edin. Tüm İlâhî hükümleri ve hukuk sınırlarını icra ederek ayakta tutmağa devam eyleyin. Çünkü onları Hak

Teâlâ; Dünyevî ve Uhrevî işlerinizle ilgili idare ve icraatlar için tesis etti. Bu hukümlerden olarak sizlere; deve, sığır, koyun ve keçi gibi hoş ve mülâyim hayvanlar, bir takım kanatlılar ve bunlara benzeyen av hayvanları helal kılındı. Bunları; Allah'ın adını üzerlerine okuyarak kesip yiyeceksiniz ki, yükümlü olduğunuz görevleri kuvvetle yapmanızda bunlar; varlığınızı takviye ederek ayakta tutacak. Tabii olarak Allah'ın kitabında haram oldukları okunup anlatılanlar hariç. Bir de Hac ve Umre için ihramlı iken av yapmayı helal saymayacaksınız zira o esnada haramdır. Çünkü sizler Hac ve Umre yaparken şehvet ve öfke gücünüzü gereken yerlerde tutmakla memursunuz. Hatta o esnada sizin iradeniz de kudretinizde işlemez halde olmalı ki, iradeleri yok etmekle ölümü yaşamalısınız. Gerçek hac da zaten ölüp Mevlâ'ya kavuşmaktır. Hakikatlere ermiş olan arif (bilge) kişiye göre Hac; Yok olup Allah'a kavuşmaktır.

۞ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۞

Kullarının yararlarını icra için kurallar koyan Allah; maslahat ve hıkmetinin gereği onlar için dilediği hukümleri verir ve emirleri koyar. Zaman, zemin ve imkânlara göre helaller ve haramlar tesis eder. Yaptığından dolayı Allah'a nedendir, niçindir diye soru sorulmaz. Aksine buyurduğu tam bir teslimiyetle eda edilir. Bilhassa Hac yaparken... (Zira O her şeyi çok iyi bilir, sağlam ve güzel yapar).

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ ۞

2.Ayet: Ey Allah'a teslim olup ibadet ederek Îman edenler! Îmanınızın gereği olarak Allah'ın; Kendi haklarını ve yaratılmışın haklarını ve bir de sizleri Dünya ve Ahirette zararlardan korumak için koyduğu alametlerden ve nişânelerden ibaret haramlarını helal ve mübah sayarak onları çiğnemeye kalkışmayın. Onları emrine uymanız ve Hacla, İhramla ilgili konularda da Evi; Ka'be'ye saygı göstermeniz için haram kıldı. Haram aylarına da saygısızlık yapmayınız. Bunlar; Zilkade, Zilhıcce, Muharrem ve Receb aylarıdır. Bu mübarek zamanlarda hayvanî güçlerinizi tutun ve Allah'ın razı olmadığı davranışlardan korunun. Şer kuvvetlerinizi serbest bırakmanızı Allah haram kıldı. Allah'ın Ka'be'sini çevreleyen Haram (Saygın) topraklarda kurban edilmek için gönderilen küçükbaş kurbanlığa dokunmayın. Yine bu hayvanların; Allah'ın Evine hediyeler olduğunu belirlemek kasdıyla boğazlarına renkli nesneler takılarak Haram-ı Şerife sevk edilen ki, Arapların ve onlar gibi pek çok müslimanın adetleridir. Bu tür Deve vs. kurbanlıklara da, süslerine de saygısızlık yapmayın.

۞ وَلَا آمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ۞

Ve bilhassa O Saygın Eve; uğruna yasaklar konan Ka'be'ye Hac ve Umre yapmak için yönelip giden Allah'ın yolcuları olan Mü'minlere saldırıp savaşmayın. Onlar özlerindeki kesin bilgi kuvvetli Îmanla; Varlığı Hak ve Lazım olan uçsuz İlâhî âleme, Birliğin Ka'be'sine (Allah Teâlâ'ya) kavuşmaya yönelerek sonradan olma âlemden

çıkmayı dileyerek aşk ile yakınlık dilerler. Bedenleri ile Evini, canları ile O Evin Sahibi Olan Allah'ı ziyaret ederler. Bedenleri ile Arafat'ta, canları ile Allah Azîmüşşan'ın yüce İsim ve Sıfatlarının huzurunda dururlar. Burada Arafat'ın bahsedilmesine ihtiyaç duyduk; çünkü Arafat Vakfesi; Ka'be'yi Hac yapan ziyaret tavafı gibi bir rükün, yani önemli bir farzdır. Allah tarafına çekilip giden dikkat ve itina ehli için bu vukuf ve duruş,keşif ve müşahedeleri çekip getiren mücahede ve sa'y etmekten ibaret bir yoldur. Hakikate eren cezbe ehline gelince onlar hiçbir şeye ihtiyaç duymadan hakikat denizinde boğulup tamamen yok olurlar ki, o yokluğun çevresinde çokluktan az bir katkı hatta koku dahi dolaşmaz. Onlar mutlak iktidarın ve gerçek idarenin asıl Sahibi yanında sıdk tahtında yer tutmuşlardır. O seçkin ziyaretçiler bu halde Rablerinden; bu yüce makamda ve yüksek mertebede yaptıkları iyi işleri, emirlere sarılmalarını, yasaklardan kaçınmalarını, Hac gibi yüksek vazifelerin kurallarını yaptıklarını sebep görme ve gösterme zaafına düşmeksizin karşılıksız ikramlarını isterler. Bu kıymetliler dayanıp güvenmedikleri ve Rableri huzurunda asla akıllarına getirmeyecekleri İlâhî emirlere sarılma ve yasaklardan kaçınma hizmetlerini canlarından aziz bilerek tam bir yatkınlık ve huzurla yaparlar ama Mevlâ'nın sonsuz rahmeti ve keremi karşısında kulun ve kulluğun lafı olur mu? Yine bu müridler Allah'ın karşılıksız bağış ve ikramlarından olarak Hak katından o muazzam rıza, kabul ve beğeniyi isterler. (Ey Mevlâ'mız! Bizleri öyle arındır ve güzel niteliklerle süsle ki, kullarım sizden Razıyım ve sizleri seviyor ve kabul ediyorum açıklamanı lütuf ve ikramınla duyalım.) Çünkü Allah yolunda yürüyen hak ehlinin Allah'ın rızasından başka güveneceği yoktur. Bununla beraber Haccın hakikatine ermeye çalışırlarken ehli İslâm'a farz kılınan Hac ve benzeri İlâhî alametlerden ibaret diğer farzları ve kuralları eda ederken a'zamî titizliği gösterirler. Ey ikram edenlerin En İkramlısı ve merhametlilerin En Merhametlisi Senden Rızanı isteriz.

Ve Ey Allah'ın Evinin ziyaretçileri görevlerinizi tamamlayıp ihramdan çıkarak bedenî ve hayatî ihtiyaçları temin için serbest kaldığınızda av hayvanlarını avlayabilirsiniz.

۞ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ۞

Haccın faydalarını, kurallarını, Arafat ve Mîkatını öğrendikten sonra; sizleri Mescid-i Haram'dan alıkoydular diye bir topluma olan kin ve düşmanlığınız sizleri taşkınlık yapmanız için suç işlemeğe sokmasın. Bununla beraber düşmanlara karşı daima çalışıp hazırlıklı olun. Allah'a itaat ve takvada yardımlaşın. Sizlerin Allah'tan ummanızı ve O'na güzel zan ve itikadlarda bulunmanızı ortaya koyacak olan manevî iyilik ve itaat ordularına sırt verip yardımlaşın. Ve yine Allah'ın kahır ve gazabından korkmanızı sağlayan takva orduları ile de dayanışma halinde olun.

۞ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

Asla günah işlemekte, aklen ve Dînen kötü nitelik olan hususlarda birbirinize destek vermeyin. Allah'a sığınırız; bir de Allah'ın koyduğu hukümleri tanımayıp sınırlardan çıkmakta da asla birbirinize destek vermeyin, yardım etmeyin. Verdiğiniz sözleri bozmakla ve koyduğu sınırları geçmekle Allah'a karşı saldırganlık yapmayın. Dolayısıyla gayret ve intikam Sahibi Allah'tan ve sizi kahretmesinden korunun. Bilesiniz ki, Allah dilediği ve istediği her şeye Kadir ve Muktedirdir. Sınırlarının gereğini aşmak ve günah işleyerek Allah'a karşı saldırganlık yapmak suretiyle kendisine zulmeden herkese karşı cezalandırması çok çetin, azabı pek acıklıdır.

Eşyada asıl olan helal ve mübah olması iken Dînî yükümlülüklerden dolayı bazı varlıkların haramlığı ortaya çıkmıştır. Allah Teâlâ önce sınır koymadan helal olanları ve helal olanların dal ve kısımlarını açıkladı. Sonra " size okunanlar hariç " manasına gelen ayetiyle haramları istisna etti (Helallerden hariç tutup ayırdı). Ve şöyle beyan etti:

۞ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ ۞

3.Ayet: Canını yok edecek bir sebep olmaksızın olduğu yerde ölerek murdar hayvan Dîninizde size haram kılındı. Boğazlanan hayvandan veya her hangi bir surette akan kan, Dînen ve aklen pis, necis ve iğrenç olduğu açık ve belli olan domuz eti, üzerine Allah'tan başkasının adı haykırılan; Allah Adı ile kesilmeyen, müşriklerin yaptığı gibi veya kendi kendine boğularak ölen, taş veya sopa ile vurularak ölen, vuruştuğu veya çiğnendiği için ölen hayvanlar murdardır. Bunlar da size haram kılındı.

۞وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ ۞

Yırtıcı hayvanların yediği de size haramdır. (Sadece boğsa öldürse veya bir kısmını yese ölü olarak kalan hayvan haramdır. Evcil köpek vs. boğar öldürürse elbette o da haram). Ancak hayvan ölmeden yırtıcı hayvanın elinden kurtarılır ve nefes alıp vermesine yetişilirse tezkiye ile (Allah'ın adı üzerine çağırılarak kesilmekle) helal olur. Putlara kesilenler de haramdır yenmez. Cahiliye döneminde müşrikler hayvanları alır, Ka'be çevresinde putlara kurban keserlerdi.

(Bizde şu cehalet var: Gelinin; geldiğinde önüne hayvanı yatırır kurban keserler. Basiret sahibi olan vatandaşlarımızı tenzih ederim. Bir de Devletimizin büyüklerine kurban keserler. Bunların haram olmaması için şahıslardan uzak yerlerde hayvanı sol yanı üzerine yatırarak yüzünü Kıbleye çevirip; Ya Rabbi! Bu büyük insanı başımıza ikram ettin. Bizde senden gelen bu hayvanı Senin için Sana kurban ediyoruz der ve keserse elbette bu güzel bir kurban olur. Keza gelin için de böyle. Yoksa kurban Yaratana kesilir, yaratılmışa değil.)

Fal okları ile (ve benzeri nesnelerle) kısmet aramanız da haramdır. Şöyle ki, Cahiliye âdetlerinden olarak üç ok alırlar, birinin üzerine Rabbim yapmamı emretti, ikincisi üzerine; rabbim yapma dedi. Üçüncü üzerine ilgilenmedi, bıraktı ve işaret vermedi gibi yazılar yazarlar ve bir torbaya veya bir kaba kor karıştırırlardı. Emir çıkarsa yaparlar, yasak çıkarsa yapmazlar ve işaret verilmedi, ilgi görmedi yazısı çıkarsa tekrarlardı. Hulasa bu ve benzeri falcılık haramdır. Zira bunun anlamı gaipten haber alma, kısmet açma vb.Halbuki, Allah; gaybi kendisine özel kılmış. Bu ve benzeri işler kehanettir. Ve hayalperest, Allah'ın hükmüne razı olmayan pis fikir ve vesveseler peşinde koşanlardan meydana gelen küfürdür. Ey İman edenler! Bunlar insanlıktan, Dînî emir ve hukümlerden çıkış ve haktan sapıklıktır. Küfür bataklığında yaşayan cahillerin âdetidir. Bunlardan gayet uzak durun.

۞ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي ۞

Bu gün kâfirler topluluğu Dîninizden dönmenizden ve Yüce Dîninizi durdurabilmekten tamamen umutlarını kestiler. Çünkü İslâmDîni bütün dinleri ve hayat biçimlerini alt etti. Üstünlüğü kemaliyle sergilendi. Artık o kâfirlerden, iğrenç âdet ve rezil resim ve cisimlerinden korkmayın. Tüm zaman ve zeminlerde yapılmasını emrettiğimi yapmadığınızda yasaklarımı yaptığınızda Ben'den ve kahır pençemle yakalayıp intikam almamdan korkun. Bugün (Sevgili Peygamberi, En Üstün Halifesi Hz. Muhammed'e Büyük İkrâmı Olan Büyük Haccın Arafat Günü) sizlere Dîninizi tamamladım. Kur'an ayetleri tamamlandı, İslâm'ın beşinci farzı Hac eda ediliyor. Peygamberim (s.a.v.) Muazzam bir hutbe ile görevlerinizi özlü olarak tamamen anlattı. Ey Müslimanlar! Hasımlarınız gitti, varisleri sizi tanıdı, sadık yardımcılarınız oldu. Dîniniz bütün dinlerin üzerinde sergilendi. Nimetimi görüneni görünmeyeni, bilineni ve bilinmeyeni ile üzerinizde tamamladım (Gizli açık her şeyi verdim). Çetin kuvvet sahipleri olan tüm düşmanlarınıza üstün getirerek sizlere büyük egemenlik verdim. Batıl görüşleri ve bozuk arzuları yardımımla bertaraf ettiniz.

۞ وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۞

Nimetlerimin tamamı, fazlaca ikramı ve zirvesi olarak da Sizin için Din olarak; Rabbinize her şeyinizle teslim olarak O'nun dediği gibi yaşamak olan İslâm'ı beğenip seçtim. Çünkü Allah katında; Kur'an'la ortaya konan, Muhammed'le anlaşılıp yaşanan İslâm'dan daha üstün ve daha kıymetli bir din yok. Tamam olan nimet ve ikramlarımdan hep sizlere sunuluyor. Birkaç husus:

۞ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Sizden kim aşırı açlık durumunda bir murdar laşeyî veya haram nesneyi çaresiz kalarak yemeye mecbur olursa, açlığını dindirecek kadar ondan yiyebilir. Ama harama yönelerek değil, günah olduğunu bilip kabul ederek. Dinde az bir miktar

almaya izin verilmiştir. Bilesiniz ki, durumlarınızı düzelten Allah; sizin açlık anında mecbur kaldığınızda sizden meydana gelen işleri siler, yok sayar O Gafurdur. Size izin verilmesi sonrasında artık sizlere o konuda soru sormaz, Rahîmdir.

۞ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۞

4.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana Îman edenler; bilinen yiyeceklerden hangilerinin kendilerine helal olduğunu soruyorlar. De ki, Dîninizde daha önce anlatılan deve, sığır, koyun, keçi ve yabanî hayvanlardan bunlara benzeyen hoş ve güzel hayvanlar; üzerlerine Allah'ın adı çağırılarak kesilmekle helaldir. Yine; Allah'ın size öğrettiği ustalıklarla eğitip avlanmayı öğrettiğiniz köpek gibi dört ayaklı hayvanların ve şahin gibi pençeli kuşların size tutup getirdiği av hayvanlarını yemeniz de helaldir. (Bu hayvanlar önce söz dinler hale getirilir. Sonra bir şeye salıverilir, o şey getirttirilir. Sonra ava bırakılır ve tutup getirmesi dışında bir şey yapmadığında ve avı aç kalsa da yemediğinde o hayvan öldürse dahi helal olur. Avda tezkiye; hayvan salıverilirken yapılır. Bu kâfidir). Allah'tan dökülüp gelen insan aklı bu hayvanları eğitmekte ve pek çok işte türlü hile ve çareler bulur.

۞ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

O hayvanların sizin için tuttuklarını helal ve hoş olarak yiyin, O hayvanları ava gönderirken Allah'ın adını okuyun (Bismillah Allah-ü Ekber deyin). Tarafınızdan kesilen hayvanlar ve av hayvanlarına Allah'ın adını okumamaktan dolayı Allah'ın kahrından ve azabından sakının ve emre itaatle korunun. Allah'ın adı okunmadıkça bunları helal kabul etmeyin özellikle de Adının okunması emredildikten sonra. Durumlarınızın tamamını Bilen Allah; Yasaklarından kaçınmayan ve emirlerini tutmayanlar için hesabı çok çetin ve azabı pek korkunçtur.

۞ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ ۞

5.Ayet: Dîninizin yayılıp bütün dinler üzerine çıkıp üstünlüğünün anlaşıldığı Bu Muazzam Hac Günü tüm anlatılıp izahı yapılan hoş şeyler size helal kılındı. Ve yine ehli kitap olan Yahûdî ve Hıristiyanların yiyecekleri ve Allah'ın adını okuyarak kestikleri de size helaldir. Sizlerin yiyecekleri de onlara helal. Çünkü esas itibarıyla Dinleri ve kitapları var.

۞ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ

غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

İffetli, hür, Îmanlı müsliman hanımları nikâhlamanız size helal kılındı. Ve yine iffetli, hür kitap ehli hanımlarda size helal kılındı. Bu hanımlara nikâh bedeli olan mehirlerini eksiltmeden ve kırmadan verdiğiniz takdirde sizlere helaldir. Tabi ki, dînî ve hukukî evlilikler yaparak. Açıktan veya gizli zinâ yapmayarak... Sizden kim

kâfirlik yapar, Îmanı ve Îmanın gerekleri olan ve Îmanın varlığını gösteren emir ve yasakları inkâr ederse onun daha önceden yaptığı tüm İslâmî işleri boşa gider, yaptıklarının hiçbir faydası kalmaz. Artık o, Ahirette her şeyini kaybedenlerden bir müflistir. Bir başka âyette buyrulduğu gibi: Onların Dünyada iken İslâm adına yaptıkları tüm faaliyetleri boşa gitmiştir. Ama onlar çok güzel şeyler yaptıklarını ve mükâfaatlarının çok büyük olacağını zannederler.

Allah Azîmüşşan; Kullarının Dünya yaşantılarıyla ilgili helal, haram, nikâh kıyıp evlenmek, hoş geçim, edep ve eğitim kurallarını gözetmek, Dünya hayatında Dînen konan hukuk ve hukümler konusu açıklayınca, dönüp varacakları âleme dönmeleri konusunda da irşâd edip bilgilendirmeyi diledi ki, varacakları yerin aynen geldikleri yer olması hasebiyle oraya eğilip ilgi duysunlar yaklaşıp kavuşmak niyyetiyle ona doğru yol alsınlar.Kullarına seslenerek buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ ۞

6.Ayet: Ey Hak Teâlâ'nın Kendisinin Bir olduğunu, çokluk kir ve kusurundan Münezzeh olduğunu kesin olarak bilen Mü'minler! Namaza durmağa niyyetlenip sonradan olma yurdundan çıkmaya yöneldiğinizde ve her şeyden göçerek tam bir arzu ve istekle Ezel Ebed Var olup varlığı zorunlu olan Allah'ın sonsuzluğuna kavuşmayı istediğinizde bedenî yüzlerinizi abdest suyuyla yıkamakla beraber önce kabiliyet bağlarınızda ve asıl varlığınızın tarlalarında ma'rifet ve hakikat ilimleri yetiştiren ve yeşerten aşk, muhabbet ve İlâhî cezbe suyuyla hakka tabi olan yüzlerinizi asıl varlığınıza eklenen paslardan ve çokluk lekelerinden yıkayınız.Sonra ellerinizi abdest suyuyla dirseklerinize kadar yıkamakla beraber dünya kırıntılarını, geçici parıltıları alıp vererek işlediği kusur ve kirlerden aşırı bir biçimde yıkayınız ve tüm pisliklerden temizleyiniz. Yüzlerinizi yıkamanız ve ellerinizi temizlemenizden sonra başlarınızı abdest suyuyla ıslanmış ellerinizle silmenizle beraber benliğinizi ve geçici kimliğinizi silin yok edin ki, bu fâni varlıklarınız sebebiyle istek ve ihtiyaçlarınız oluyor ve neticesinde Dünyada yoruluyorsunuz.

۞ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ۞

Ayaklarınızı inciklere kadar abdest suyuyla yıkamakla beraber Dünyanın geçici parıltılarına gitmekten de kesin ve bunda aşırı gayret gösterin ki, Allah'tan gayriye gitmeyesiniz. Gidişiniz; sırf Allah Azîmüşşan'ın varlığında yokluğa gidiş olsun.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا ۞

Ey Hak Teâlâ'ya yönelenler! Bedenen cünüp olmuşsanız su ile yıkanmanızla beraber, aklınız ve ruhunuzla dünyanın pisliklerine büsbütün batmanızla ruhunuzu da kirletti iseniz tamamen temizlenip arının. Su ile bedenlerinizi yıkadığınız gibi Allah için ağır diyetler ve beden terbiyeleri yapın. Alışkanlık ve fâni varlıklara ilgilerin damarlarını kökünden söken çalışmalarda bulunun. Ölümü

tefekkür ve iradeleri âdeta öldürüp yok etmeğe eğilip ilgi duyun ki, beşerî niteliklerden, şehevî arzu ve sahalarından çıkıp kurtulasınız.

۞ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ

فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۞

Şayet bedenen hastalarsanız ve ruhen de ebrardan (Allah'a itaat ve hizmet sevdalısı olan kullardan) olup sonradan olma âlemin zehirleri ile zehirlenmiş, bu âlemin şer ateşinin dumanıyla hasta olmuş, ebedî âleme gitmekten ve gidecek ayaktan mahrum kalmış tutsaklarsanız veya hakka doğru mürşidiniz olmadan giden yolcularsanız ya da biriniz büyük veya küçük hacetini gidermekten dolayı abdestini bozup gelmekle beraber Dünya makam, mevki, mal ve başkanlık gibi ağır kirlerle kirlenme pisliğine batmakla, bir de hanımlarınızla ilişkiye girmekle beraber, Dünyanın alçaklıklarına, fâniler katında kıymetli ve cana dokunacak derecede pahalı parıltılarına, çekici şehvet sahalarına batıp sonra; bunlar şeytanın ağ ve tuzaklarıdır, irade sahiplerini selamet yolundan sapıtıyor diyerek nefret ettiğinizde bedenlerinizi temizlemek ve gusletmek için su bulamadığınızda ve kalbinizde o iğrençliklerinizi yok edip arınmak istediğinizde içlerinizin kirlendiğinden dolayı Allah'a gitmeye aşk ve muhabbet, tüm bu kirleri kökünden yok edecek İlâhî bir cezbe ya da hak tarafından şimşek gibi sizi kapıp götürecek nûranî bir hal sahibi olamadığınızda; bedeninizi temizlemek için temiz bir toprağa teyemmüm edin ve kendisini su vs. ile temizlemeğe güç yetiremediğiniz ruhunuzu arındırmak için de kâmil bir mürşide tam bir teslimiyyet ile bağlanınız. O mürşid ki, İlâhî Birlik cennetine ermeğe engel tüm günahlardan ve görünen görünmeyen pislik ve rezilliklerden arınmış olup Allah'ın izniyle müridini arındırıp kâmil bir kul yapar. Bedeninizi arındırmak için o topraktan bir parçaya ellerinizi vurarak yüzlerinizi mesh edin ve bir daha vurarak dirseklerinize kadar ellerinizi mesh edin. Ruhlarınızı arındırıp ahlakça kemale ermeniz için ise kâmil mürşidin ayaklarının tozuna, yüce kapısının ve yüksek eşiğinin toprağına geçici varlıklarınızı ve işe yaramaz el ve niteliklerini sürünüz ki, bereketli nefesleri ve sohbetleri ile sizleri varlık âleminde belli varlıklar olmanın doğurduğu darlık ve sıkıntılardan kurtarsın, Allah'ın Varlığı ve rahmetinin sonsuzluğuna erdirsin.

۞ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

Ey Yüce zatın Birliğinin sonsuzluğuna kavuşmak için yönelen yükümlüler! Bilesiniz ki, Dünya ve Ahiretinizle ilgili sizlere yararlı olan her şeyi yürütüp yöneten Allah; yapmak için yaratıldığınız kulluk mertebesine ulaşmanıza engel olacak hiçbir sıkıntıyı ve zorluğu ortaya koyacak değil. Fakat Rabbiniz lütuf ve nimeti gereği; önce sizleri temizlemek, varlığınızın pis ve kirlerinden arındırmak, sonra da sizlere bol nimetler vermek istiyor. Gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve akıllara gelmeyen yüce nimetler... Umulur ki, o bol nimetlere erdiğinizde şükredersiniz.

۞ وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ ۞

7.Ayet: Katından müjdelendiğiniz her müjdeyi, Hak nâmına duyduğunuz her şeyi duyduktan sonra Allah'ın sizlere ikram ettiği nimetleri yâd ediniz (hatırlayıp anlatınız). Onlara daima şükretmeyi de îfa edin. Sizlerden almış olduğu ahdini ve sizinle sözleşip anlaştığı; O'na ezelde verdiğiniz o sözü ki, "Ben Sizin Rabbiniz değimliyim" dediğinde kabiliyet ve kapasitenizin dilleriyle, buna cevap vermeğe hazırlık ve imkân sahipleri kılındığınızda: Ey Rabbimiz buyruğunu duyduk, bizleri yoktan var ettin. Türlü rahmet ve ikramlarınla bizi yetiştirip yönetiyorsun. Bizleri yanında himayen altında bulunduruyorsun. Sen rabbimizsin ve Sana gönüllü olarak itaat ettik ve bize emrettiğini tutuyoruz. Şu halde intikam ve gayret sahibi Allah'tan ahdini bozmamak suretiyle korunun.

۞ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

Bütün gizlileri, içlerde saklı olanları Bilen Allah; göğüslerinizde saklı bulunan her şeyi bilir. Bilip haberdar olmasına göre de karşılığını verir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَى أَلَّا تَعْدِلُوا اعْدِلُوا ۞

8.Ayet: Ey Îman edenler! Allah için Tevhîdinin yolunda sizlere emrettiği her konuda dosdoğru yöneticiler ve düzgün görev eda edenler olun. Allah katından sizlere bol bol gelen nimet ve ikramların haklarını adalete hazır yardımcılar olarak eda edin. Allah'ın adaletini her konuda tesis edip emirlerinin icrasına yardımcılar olun. Bir toplumun düşmanlık ve zulmünden dolayı onlara olan kininiz ve onların size yaptığı kötülük sizi adaleti uygulamamanıza sevk etmesin. Elinize fırsat geçip göğsünüzde saklı bulunan dertlerinizin şifa bulması için onlardan intikam almaya kalkıştığınızda Allah'ın koyduğu sınırları; onlar zalimlik yaptı diye tecavüz etmeyin, adaletli olun. Ey kudret ve zafer gibi türlü nimetlere erenler! Sizler adaletten ve haktan ayrılmayın.

۞ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

Sizin adaletli olmanız Allah'ın tüm emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınarak kahrından korunup huzuruna ermeye (takvaya) en yakın olan davranışınızdır. Hallerinizin tamamında sizleri görüp Gözeten Allah'ın takvasına sahip olmaya devam ediniz. Allah; nefislerinizin gerekli gördüğü ve şerlere hoş göstererek sizleri sevk etmesiyle yaptığınız her şeyden Haberdardır.

۞ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

9.Ayet: Kullarının işlerini yöneten Allah; Varlığına ve Birliğine Îman eden, katından emredilen yararlı işleri, Rableri Olan Allah'a yaklaştıran kulluk hizmetlerini yapanlara günahlarını silecek mağfiretler olduğunu ikram edeceğini ve bununla beraber Rableri katında pek büyük mükâfaatlarının olduğunu vaat ederek

müjdeledi. Bilesiniz ki, o büyük mükâfaat; eğer kullar nefislerinin (kendi varlıklarının) şerlerinden kurtularak yaptıkları her işte adalete (İlâhî ölçüler içerisinde yaşamağa) bağlı kalırlarsa Allah'a kavuşmaktır. Hak Teâlâ; kullarını davet etmekte âdeti olarakMü'min kullarına yaptığı müjdesi peşinden kâfirlere de tehdidini açıklayarak buyurdu:

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۞

10.Ayet: Varlığımı ve Birliğimi inkâr edip başkalarına varlık ispat eden, inat edip diklenerek Peygamberime inen ve varlığımı gösterip anlatan ayetlerimizi yalanlayıp boşa çıkarmaya çalışan kâfirler var ya; işte o küfür ve sapıklık bataklığına batanlar korkunç ateş âlemi olan Cehennem sakinleri olacaklar. Bunlar sapıklık içerisinde kendilerini kaybedip boğulduklarından dolayı Cehenneme de bağlanıp kalacaklar ve oradan çıkış ve kurtuluşları olmayacak.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ

فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

11.Ayet: Ey Îman edenler! Allah'ın sizler üzerindeki nimetlerini yâd ediniz. Sizler namazla meşgul iken ansızın sizlere saldırıp sizleri kökten yok etmek istedikleri an ellerini sizlere uzatmaya kastettiklerinde onların ellerine mani olarak sizleri nasıl kurtarıyordu? Allah; Peygamberine vahiyle bunu bildirip lütuf ve keremiyle ellerini sizden çekti. Sizleri koruyup kollayan Allah'a ters düşmekten, emrine karşı gelmekten korunun, sakının. Allah'ın Varlığına ve Birliğine kesin bilgi ile Îman eden Mü'minler; her işlerinde O'nu Vekil bilip O'na uysunlar.

Allah Azîmüşşan; Mü'min kullarının Îmanda karar ve istikrarını, irfan ve Tevhîdin Caddesinde ayaklarının sağlam durmasını isteyince; Yahûdîlerin hak yolda sarsıntılarını, Peygamberleri (a.s.) dili vasıtasıyla onlardan ağır yeminlerle söz aldığı halde ayaklarının Îmanve itaatta sağlam durmayıp kaydığını şahit göstererek uyardı. Şöyle ki:

Hz. Mûsa(a.s.) Allah'ın emriyle, Allah Adına kavminin on iki kabilesinden seçilmiş soylu mal ve makam sahibi on iki başkan alarak düşman topraklarına yürüdüler. Allah'ın vahyi ile onlara Şam civarında bulunan Eriha şehrini yerleşmeleri için va'd etmişti. Oraya yaklaşınca teftiş etmeleri ve dönüp Kendisine bilgi vermelerini, gördükleri ve bildikleri sırları kimseye özellikle de kabilelerine söylemeyeceklerini emretmişti. Orada Kenanlı zalimler vardı. Onları çok güçlü ve harpçi düşmanlar olarak gördüler. Kavimlerine dönüp geldiklerinde onlardan korktukları için çok güçlü olduklarını adamlarına anlatarak anlaşmayı ve Peygamberleri vasıtasıyla Allah'a verdikleri sözlerini; pek azı müstesna olmak üzere hepsi bozdular. Bu konuyu beyan ederek Rabbimiz buyurdu:

۞ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ ۞

12.Ayet: Hakikaten Rabbiniz Olan Allah Teâlâ; Kelîm'i olanMûsa dilinden; Firavun işkencesinden kurtarılmaları ve O'nun mirasına konmaları ile Mısır'a yerleşmelerinden sonra Yahûdîlerden yemin vererek sağlam söz almıştı. Şöyle ki, Mûsa kulumuz vasıtasıyla onlardan soylu ve kudretli on iki temsilci seçip görevlendirdik. Ve onları koruyup kollayan Rabbiniz Allah onlara bu görevi emrettiğinde dedi ki, kesin olarak biliniz ki, daima yanınızdayım. Sizlere yardım eder, onları o şehirden küçülüp değersiz oldukları halde çıkarırım.

۞ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ ۞

İzzetim ve Celâlime yemin ederim ki, eğer namazlarınızı Kitabınızın emrettiği, Peygamberinizden de size geldiği gibi kılarsanız, zekatınızı İslâmDîninde belirlenip kurumsallaştığı gibi verirseniz, peygamberlerimin tamamına; aralarında ayrım yapmaksızın Îman eder ve onlara tam bir sayı gösterip Allah'ın Hak davasını yükseltmekte, Muhkem Din İslâm'ın hukümlerini yaymakta yardım ederseniz, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'a güzel bir borç verirseniz yani; Allah'ın emri üzere fakir ve çaresizlere elinizdeki Dünyalıklardan verirsen, verirken de başa kakma, ezip üzme gibi kusurlar bulaştırmazsanız kesin olarak bilesiniz ki, sizden meydana gelen ve amel defterlerinize yazılmış olan günah ve kötülüklerinizi siler, yok ederim.

۞ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۞

Sizin samimiyet ve sadakalarınıza karşılık olarak sizleri şüphesiz Allah'ı hakkıyla bilme, hakkıyla görme ve O'na kavuşup huzuruna erme makamları ve gezi âlemleri olan üç farklı Cennete koyarım. O Cennetlerin altlarında; Dünyada olanlara benzemeyen su, süt, meşrubat ve balla, ilim, ma'rifet ve hıkmetlerle dopdolu nehirler akar.

۞ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۞

Kim; Allah'ın bunca vaaz edip öğüt vermesinden sonra kâfirliğinde ısrar ederse bilsin ki, Cehennemlerden kurtarıp ebedî mutluluğa ve Allah'ın sonsuz selamet ve nimetler yurduna götüren pek düzgün ve çok kolay yoldan sapıp her şeyi kaybetmiştir. Artık onun derdine deva, uğradığı beladan kurtuluşa umut yoktur. Ey Mevlâ, Ey Allah! Bizleri bağış ve rahmetinle en sağlam ve pek düzgün olan Yoluna erdir. O yolda yaşat ve öldür. Efendimize (s.a.v.) kavuştur.

۞ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ ۞

13.Ayet: Hulasa bu Yahûdîler; anlaşmaları ve yeminler ederek verdikleri sözleri bozup yerine getirmemekle onlara lanet ettik ve Tevhîdin yüksek üstün sahasından, sınırsız nimet makamından mahrum edip uzaklaştırdık. Sonradan olan

fânî âlemin karanlık ve kargaşasıyla bulanmışkalplerini, manevî kahır ve karanlıklarla katılaştırıp sıkıntı kaynağı yaptık. Öyle şaştı ve saptılar ki, Allah'ın Varlığını ve Birliğini anlatıp açığa koyacak sözleri, Allah tarafından konduğu yerlerinden ve konularında çıkarıp yok ettiler veya yerlerine şirk, küfür ve sapıklığa dair sözler yazdılar. Öğüt alıp nasihat duyma, peygamberlere uyup saadetlere erme kabiliyeti üzere yaratıldıkları halde uyarı ve öğütten nasiplerini unuttular, Tevrat Kitabıyla yapılan ders ve nasihatleri terk ederek onlardan faydalanmadılar.

۞ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞

Bu Yahûdîler; kalplerinin son derece katılaşması ve emirleri terk etmeleri sebebiyle öyle oldular ki, daima onlardan bir hainlik görürsün. Pek azı müstesna ki, onlar da sana Îman etmenin şerefiyle adaleti bırakmamanın yardımıyla seçilip selâmete erdiler. Bu Mûsa peygambere sadakatten ayrılmayan seçkin insanlar; Tevrat'taki hakikatleri ve kavimlerinin yaptıklarını tamamen açığa koydular, hıyanet ve tahrifat gibi zalimlik yapmadılar. Eğer onlardan tevbe edip tahrifat, hıyanet gibi küfür ve zulümden vazgeçerek Sana uyanlar olursa onları affet ey peygamberlerin en Merhametlisi, onların yaptıklarını hatırlamak ve hatırlatmaktan ve öç almaktan uzak dur. Onlara ikramda bulun ve güzellikler sergile. Bilesiniz ki, her türlü intikama ve inama (nimetler verip hoş davranmağa) gücü Yeten ve tüm idare ve kudret Elinde olan Allah; intikamdan vazgeçen özellikle de buna gücü yetip iktidar elinde ve halka cömertlikler ve güzellikler sergileyenleri pek sever.

۞ وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ

فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۞

14.Ayet: Allah'ın Dîninin yardımcıları olduklarını ve Hakkın Kelimesini; Yüce Tevhîdin davasını yücelttiklerini iddia eden Hıristiyanlardan da söz almıştık tıpkı Yahûdîlerden aldığımız gibi...FakatYahûdîlerin bozduğu gibi anlaşmalarını bozdular, verdikleri sözleri tutmadılar. İsa'ya (a.s.) indirilen İncil'le yapılan uyarı ve nasihatlerden aldıkları nasiplerini terk ettiler. Biz de Kıyamete kadar devam edecek bir buğz ve düşmanlığı aralarına bıraktık. Onları birbirlerine muhalif ve hasım guruplar kıldık. Bu sebeple birbirini küfürle itham eder dururlar.

۞ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۞

Her şeyi Bilen ve İntikam almağa Kadir Olan Allah; yakında Yahûdî ve Hıristiyan guruplarına Dünyada yaptıkları kin ve düşmanlıkları ve Ahirette kazandıkları ceza ve azabı onlara haber verecek.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۞

15.Ayet: Ey karakterleri küfür ve inadın üzerine kurulu olan Yahûdî ve Hıristiyanlar! Size Peygamberimiz geldi. Allah Azîmüşşan'ın Kendisine nispet ve ilgi ile " Peygamberimiz" demesi O'nun büyüklüğünü ve vakarını öğretmek içindir.

O (s.a.v.) sizlere Kitabınız Tevrat ve İncil'den gizlediğiniz hakikatlerin çoğunu, geçmiş ve gelecek zamanlara dair haberleri açıklıyor. Özellikle de peygamberlerin son halkası; Son Peygamber konusunu açıklıyor ki, Dînin emir ve hukümleri kaybolmasın, bir de Rasûlümü tasdikle kurtuluşa erip sorguya çekilmekten kurtulasınız. Ve bunca bilgisine rağmen yaptığınızın çoğuna dokunmuyor. Dolayısıyla telafisi mümkin olan hatalarınızı ve küçük günahlarınızı yüzlerinize vurmuyor ve sizleri affediyor. Tevhîdin Yoluna ve kurtuluşa ermeniz ve yararınız için O'na ve getirdiğine Îman etmeniz artık boyunlarınıza borç olan bir farzdır.

۞ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۞

16.Ayet: O kıymeti pek büyük Peygamberle beraber kusursuz ve kâmil bir Nûr geldi ki, O her şeyi açıklayan aydınlık ve irşâd kaynağı Bir kitaptır. Kullarına yol gösteren Allah; Bu Kitapla Rabbinin rızasını takip eden ve Rabbinden Razı olan kimseleri Tevhîdin her dertten kurtuluş ve her hayra ve ebedî esenliğe, sonsuz rahmete erdirir. Onları yokluğun, sonradan olma âlemin, varlık ve benliklerin karanlıklarından karanlık ve sıkıntıdan Münezzeh Olan halis ve Pak varlığın Nûruna alıp kavuşturur. O Yüce İlâhî Varlık Nûr üstüne Nûr. Onda ne eksiklik var, ne de kusur. Allah; dilediği gayret ve itina ehli kullarını Nûruna erdirir.

۞ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

Öyle büyük nimetlere erdirir ki, ancak Kendi izniyle oralara erişilir. Ve yine ezeli ilminde haklarında itina ve gayret bahşedilen o kulları Tevhîde ve onun sonsuz nimetlerine erdiren Sırat-ı Müstekîmine ulaştırır.

۞ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۞

17.Ayet: Yemin ederim ki, İsa kulumu nitelemekte taşkınlık yaparak düzme iftiralarda aşırı giderek: Şüphesiz ki, Allah; Meryem Oğlu İsa'dır diyenler haktan tamamen uzak kâfirlerdir. Bütün noksan sıfatlardan Münezzeh, tüm güzelliklere sahip, sonsuz kudret ve kuvvetin Rabbi, her an, her şeyde tecelli Eden Allah'ı; âlemlerinin Yaratanı ve Yaşatanı Olan Rablerini Kul ve ihtiyaç sahibi İsa ile sınırlamaya kalkıştılar. Onları azarlayıp susturman üzere de ki, eğer Allah; Meryem oğlu İsa'yı öldürüp yok etmek istese Allah'ın kararından az bir şeye kim güç ve yetki sahibi olabilir ve kim azıcık bir engellemede bulunabilir? Bütün sırları ve gizli olan her şeyi Bilen, sonsuz kudret ve iktidar sahibi Olan Allah'ın yaratıp yardımıyla ve nûrundan bir damla ile yaşayan O Kulundan hayatı alıp yok olup gitmeye bıraksa kimse bir şey yapamaz.

۞ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Ve annesi Meryem'i hatta yeryüzünde bulunanların tamamını öldürüp yok etse kim ne yapabilir. (Hiç Bu Varlık; Yüce Ma'budunuz bir kuldan ve bir yaratıktan ibaret olur mu?) Hulasa olmuş olacak her şeyden, tüm aksaklık ve bozukluklardan Münezzeh Olan Allah ne İsa'ya, ne Meryem'e, ne de insanların tamamına muhtaç değil, hiçbirinin varlığının O'nun katında önemi yoktur. Göklerde; tüm yüce âlemlerde, yerde ve ikisi arasında olan her şeyin yaratıldıkları gibi yaşatılmaları ve idareleri Allah'ındır. Dilediği şekilde yönetir, istediğini var ve istediğini yok eder. Can verir, öldürür. Dilediğini ikramıyla yaratır, açığa koyar. Dilediğini kahrı ile yok eder. Tüm kâmil Sıfatlarla sıfatlı Olan Allah; dileyip yarattığı ve takdir ettiği her şeye Kadirdir, her şey O'nun kudretiyle beraberdir. Onun kudretinde durma ve duraklama yoktur. Kudreti hiçbir yaratığını(ölü- diri, maddi-manevî, iyi-kötü) bir an bırakmaz. Tüm hedef ve isteğine kudreti uzanır, kudreti dışında bir şey olmaz, meydana gelmez.

۞ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ ۞

18.Ayet: Yahûdîler Uzeyr (a.s.), Hıristiyan'lar İsa (a.s.) hakkında taşkınlık yaparak ve aşırı giderek her biri dediler ki, bizler Allah'ın oğullarıyız. Bu yüzden Uzeyr'e ve İsa'ya tapıp ayin yapıyoruz. Hem Allah'ın sevgilileriyiz. Allah'ın Sevgilisi olan İsa ve Uzeyr'i seviyoruz. Ey Peygamberlerin En Sevgilisi! Onlara de ki, O gayret ve intikam Sahibi Allah; günahınız sebebiyle diğer kullarını cezalandırdığı gibi sizleri de niçin cezalandırıp azap ediyor sizlere? Eğer iddianızda haklıysanız cevap verin. Dünyada öldürülmeleriniz, esir ve sürgün edilmeleriniz, üzerinize çaresizlik ve rezillik damgalarının vurulması, Ahirette bunların kat-kat fazlasıyla cezalanacağınıza dair tehditler neden? Size dîninizde ve peygamberleriniz hakkında taşkınlık yapmamanız, Allah'a iftira etmemeniz, ona yalan şeyleri isnad etmemeniz kesin bir emir, büyük bir farzdır. İddialarınızın aksine sizler ve peygamberleriniz; Allah'ın yoktan var edip açığa koyduğu yaratıklardan birer insansınız. Sizler ve onlar hakkında yetki ve idare Allah'ındır.

۞ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞

Katında lütuf ve ikram ederek dilediğini günahlarını silip yok ederek arındırır, dilediğine de adaletinin gereği yaptıkları küfür ve kötülükler sebebiyle intikam almakla azap eder. Bilesiniz ki, sonsuz yetki Sahibi olan Allah'ındır Semaların Arzın ve ikisi arasındaki her şeyin idaresi. Bunların tamamında dileyip istediği biçimde icraatta bulunur. Bir başkasına değil, her şeyin ve herkesin dönüşü ve varışı Sadece Allah'adır. Zira her şey O'ndan geldi, yine O'na varacaktır.

۞ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۞

19.Ayet: Ey ehli kitap (Kendilerine kitap verilen Yahûdî ve Hıristiyanlar)! Dîninizin hizmetlerinde gevşemeyin, asla zaaf göstermeyin. Çünkü size (tüm insanlığa) Kitaplarınızda Müjdelenen Peygamberim geldi. Hem de İsa'dan sonra; peygamberlerin gelmesine ve vahyin inmesine ara verilen bir dönemde... Biz O'nu gönderip görevlendirdik ki, dîninizin gücünü kaybetmesi ve sizlerin de kesin bilgiler konusunda zaafa uğramanız sebebiyle; bize İsa (a.s.) gibi bir müjdeleyen, Yahya (a.s.) gibi uyarıda bulunan bir peygamber gelmedi ki, ne yapacağımızı bilip Dinî durumlarımızı düzeltelim.

۞ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Size hem Uyaran ve hem de Müjdeleyen O Ahmed, Mahmud ve Muhammed geldi ki, peygamberle ilgili konularda mazeret ve bahaneniz kalmasın. Fakat bile bile O'nu yalanlamaya kalkıştınız, Din ve İman konusunda getirdiği hiçbir şeyi kabul etmediniz. İntikam ve her türlü cezalandırmağa Kadir Olan Allah; kudreti ve her şeyden haberdar olmasının gereği olarak sizleri cezalandırıp azap edecek.

۞ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا ۞

20.Ayet: Bir vakti yâd ediniz ki, Mûsa; (a.s.) Sizlerin önden giden atalarınız olan kavmine; üzerlerinde bulunan Allah'ın nimetlerini hatırlattığı ve onlardan bu nimetlere şükür görevini eda etmelerini istediği vakit dedi: Sizlere lütuf ve ikramlarda bulunarak nimetler Veren Allah'ın; üzerinizdeki nimetlerini unutmayın. İçiniz de peygamberler bulundurdu. Sizleri irşâd edip Tevhîdin yoluna sevk ediyorlardı. Ve sizleri Yeryüzünün birçok yerinde yönetim ve idarede bulunan hukümdarlar yaptı.

۞ وَآتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ۞

Dahası sizlere Dünya yüzüne çıkıp egemen olduğunuzda; insanlık âlemlerinden kimselere vermediği; denizin yol-yol bölünmesi, bulutun gölgelik yapılması, kuru taştan on iki kabileyi sulayacak derecede çokça su fışkırtılması, gaipten tatlı ve etli indirilerek beslenmeniz gibi pek çok olağan üstü mucizeler verdi.

۞ يَا قَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ۞

21.Ayet: (Mûsa demişti) Ey kavmim! Her türlü şirk ve küfür fitnesinin karışıklığından arınmış olan ve size Allah'ın yazdığı Mukaddes Toprağa girin. Orasını ezel ve ebed ilmiyle size takdir etti ki, orası kararlı yurdunuz olacak ve oraya yerleşeceksiniz. Çünkü O Mukaddes Yer Allah'ın peygamberlerinin ve evliyasının konaklarıdır. Sizler Firavunların ve zorbaların türlü zulüm, fitne, küfür ve azgınlıklarına sahne olan yurtlarını terk ederek Îman, İslâm ve ibadetler Yurduna yöneliniz. Bu konuda Allah'ın vahyini duymanızdan sonra orasını işgal

edip zulüm ve küfür yayan zorbaları görünce arkalarınızı dönüp kaçmamanız lazım. Kenan diyarının zorbalarının zorbalıktaki niteliklerini temsilcilerinden duyunca korkup ürkerek dehşete düştüler ve dediler ki, keşke geldiğimiz yere geri gitsek. Gelin, bir önder seçelim bizi çevirip Mısır'a götürsün. Çünkü Mısır'da ölmemiz, başka bir yerde yaşamamızdan çok daha iyidir. Hz. Mûsa(a.s.) Allah'ın buyruğu ile dedi ki, geri dönerseniz büyük ve korkunç bir zarara dönmüş olursunuz. Bunun için Dünyada hep şaşkınlık ve bocalama içinde bulunurlar. Ahirette her şeylerini kaybederek ebedî zarara ve sonsuz azaba uğrayacaklar. Hz. Mûsa'dan (a.s.) duyduklarını duyduktan sonra:

۞ قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْهَا ۞

22.Ayet: Yahûdîler Îmanda olgunluğa eremediklerinden, Îmanın gereği olan Allah'ın yardımına ve desteğine güvenemediler, dolayısıyla acizliklerini, savaşacak güçlerinin olmadığını arz ederek dediler ki, Ey Mûsa! Orada zorlu zalimler var. Onlara karşı koyacak gücümüz yok. İçinde bizim olmayacağımız bir savaşla veya başka bir sebeple onlar oradan çıkıncaya kadar asla oraya girmeyeceğiz.

۞ فَإِنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ۞

Eğer onlar herhangi bir yolla oradan çıkarlarsa o zaman oraya gireriz dediler.

۞ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۞

23.Ayet: Allah'ın kahır ve gazabından özellikle de emrine karşı gelmekten korkan, kendilerine Allah'ın Îman kuvvetine kaynak olan ilim, cesaret, Allah ve peygamber aşkı gibi nimetler verdiği iki er; dediler ki, o zorbaların üzerine vararak şehre; şehrin kapısına hücumla onlara sahayı daraltarak ve üzerlerine baskın yaparak giriniz. Bu Allah erleri Allah'ın va'dine, yardım ederek va'dini gerçekleştireceğine Îman edip güvenen yiğitlerdi. Rivayete göre seçilen on iki temsilciden idiler. Ve dediler ki, o zorbaları öyle bir konuma yaklaştırın ki, çareleri tükensin, yerleri daralsın, güvendikleri iri vücutları işe yaramaz olsun ve korksunlar.

۞ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

O tarzda kapıdan girdiğinizdekesin olarak onları alt eder kazanırsınız. Eğer Îman ehli olup size va'd edileneÎman ediyorsanız Allah'a dayanıp güvenin, O'nu Vekil bilin.

۞ قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ۞

24.Ayet: Mûsa'yı (a.s.) eğlenceye alarak kalplerinde gizli bulunan küfür, güvensizlik ve samimiyetsizlik, verdikleri sözleri ve İlâhî akitleri bozma gibi ne varsa onları da açığa vurarak dediler ki, Ya Mûsa bize gücümüzün yetmeyeceği görevler yükleme. Onlar orada oldukları müddetçe asla oraya ebedî girmeyeceğiz.

İstersen ey Davetçi! Sen ve sana yardım edip destek vereceğini iddia ettiğin Rabbin gidin düşmanla savaşın. Biz burada durum belli oluncaya dek oturacağız.

۞ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۞

25.26.Ayet: Mûsa(a.s.) onlardan bütün duyduklarını duyduktan sonra tamamen ümidini kesmiş olup onlardan;Kendisine itaat olmayacağını anlayarak ve Rabbine de şikâyetini açarak dedi ki, Ya Rabbi! Ben kendimden ve Kardeşimden başka kimseye güç yetiremiyorum. Artık kimseye de güvenmiyorum. Ey Rabbim! Bizimle; yardım ve desteğine güvenmeyen, emirlerine sarılmayarak, emrinin gereği olan itaatten vazgeçenler arasında ayrım yap. O beyinsizlerin cezalarını ver. Rablerince durumları belli olan Mûsa'nın isteğini ve şikâyetini duyduktan sonra kavmini tehdit ederek buyurdu: O Mukaddes Şehre girmek onlara kırk yıl haram kılındı.
Allah Teâlâ burada kırk sayısına bir özellik verdi. Çünkü Yahûdîler; Allah'ın emrini tutmamak, Allah'ın emriyle ve O'nun (c.c.) Peygamberiyle dalga geçmek suretiyle kendilerini Îmandan önceki kâfirlik hallerine geri götürmekle böyle bir müddet geri gittiler. Tekrar tevbe ederek Îman ettiklerinde kendilerine kırk gün uğraşı gerekti. Çünkü iman çoğunlukla kırk günden sonra kemale erer. Bu yüzden onlara bu cezayı verdi ve böyle bir uğraşıya tabi tuttu ki, Îmanları kemale ersin. Bu hadise onların Şam'dan dönüp Mısır'a yönelmelerinden sonra olmuştu.

۞ يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۞

Malum bir toprak üzerinde şaşkınlık içerisinde gidip geliyorlardı. Rivayete göre altı fersah (yaklaşık 10 km.) mesafede çöl içinde bir yerde gidip geliyorlardı. O kadar şaşkınlık içinde idiler ki, ne Mısıra ve ne de Mukaddes Şehre ulaşabiliyorlardı. Bu mukaddes Şehir Şam'dan, Mısıra geri döndüklerinde olmuştu. Mûsa(a.s.) yanlarında dolaşıyordu ki, onları Îmana erdirip bu Dînî ve Dünyevî sapıklık ve şaşkınlıktan kurtarsın. Kavminin çaresizliğini, üzüntülerini ve kalp rahatsızlıklarını görünce Peygamber oluşu şefkatiyle onlara beddua edip neticesini intizar ettiğinden (sonunu beklediğinden) pişman oldu, onlara merhamette bulunup acıdı ve kurtuluşları için dua etti. Hak Sübhaneh duasını geri çevirdi ve dedi ki, insanlık ve itaatten çıkmış olan bu kimselere asla üzülme. Onlar Îman, tasdik, kesin bilgi ve ma'rifet yollarını terk ettiler.

۞ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۞

27.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Âdem'in (a.s.) iki oğlu; Kabil ile Habil arasında geçen olayın haberini Mü'minlere olduğu gibi gerçekleriyle oku. Aralarında hak konusunda tartışma, bunun çözümü için kurban kesilmesi, hakkın anlaşılmasına rağmen Kabil'in Habil'i öldürmesi hadisesini anlat ki, ibret alsınlar ve dostlar arasında hoş geçim, kardeşler arasındaki beraberlikte edebe riayet, güzel davranışları kontrol etme ve bu davranışlar can feda etmeye götürse de bela ve sıkıntılara sabır; her halükârda Allah'a ihlâs ve kâmil teslimiyet

gerçekMü'minlerin durumlarına, Îman ve İslâm'ına en uygun davranış ve en sağlam yol olduğunu bilsinler.Yahûdî alîmlerin tarih kitaplarında ve o kitapları kaynak alan bizim Kur'an tefsirlerin çoğunda insan neslinin çoğalması; Âdem ve Havva atalarımızın peş peşe doğan ikiz çocuklarından her biri diğer mevsimde doğanlarla evlenmekle olmuştur derler. Yani bir önceki ikizlerden kız olanla bir sonra doğan erkek çocuk erkekle de sonraki kız çocuk evlenerek nesil çoğaldı ve kavga Kabil'in kendi ikizini vermek istememesiyle olduğu anlatılır.

(Peygamberimiz bunun Yahûdî uydurması olduğunu beyan buyurur ve kavganın nedeninin başka olduğuna işaret eder. Bu konunun başına ve sonuna bakıldığında böyle bir şey olmadığı anlaşılır. Hadisede haklı-haksız tartışması var, kurban kesilmesi var, oğullardan birinin hakka uymayıp masum kardeşini öldürmesi var. Sonunda Allah Rasûlünün buyurduğu gibi iyi çığır açmaya teşvik, kötü çığır açanın sonunun kötü olacağı var. İnsan neslinin çoğalması ile ilgili açıklamanın Kayseri Ulu Cami imamı olduğumuzda M. 1982-1999 seneleri arasında tarafımızdan birkaç defa yapıldığını söylemekle beraber o vaazları duymayan kardeşlerimizin KIRK DERSTE TASVVUF adlı eserimize bakmaları tavsiye olunur). O vakit her iki kardeş de Babalarının emriyle birer kurban kestiler. Böylece Allah'a bağlılıklarının gereğini yaptılar. Rivayete göre Kabil ziraatçı idi. Ekininden âdi bir miktarı kurban(Allah'a yaklaştırma sebebi) olarak Allah'a arz etti. Habil hayvan sürüsüne sahipti. Derhal çok güzel ve besili bir koyun kurban etti. Birinin (ihlâslı olan Habil'in) kurbanı kabul edildi. Diğerinin (ihlâslı olmayan Kabil'in) kurbanı kabul edilmedi. Bunun alameti olarak gökten bir ateş iner ve kurbanı yer, yakar tüketirse o zaman anlaşılırdı ki, bu kurban kabul edildi. Kabil; kurbanının kabul edilmediğini görünce Allah'tan af ve mağfiret dileyeceği yerde azdı, ısyan etti ve dedi ki, seni öldüreceğim. Zira senin Allah katında değerin ve üstünlüğün açığa çıktı. Artık insanlar arasında bana karşı üstünlük taslarsın.

۞ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ ۞

28.Ayet: Habil dedi ki, kardeşim! Bunda benim elimde bir şey yok. Kabul etmek Allah'ın lütuf ve keremiyle oldu. Ben sadece O'na yönelip her şeyi ona mal ettim. O'na teslim olup emrine sarıldım. Kahrından gazabından sakındım. Benim nefsimin(kendi benliğimi) ve şehvetimin(benlik, şöhret gibi seviyesizlikleri arzu etmemin) bunda bir rolü yok. Maksadım kendimi düşünmek olsaydı böyle olmazdı. Kullarının içlerinde gizli bulunan her şeyi Bilen Allah; onların Rablerine yaklaşmak için yaptıkları amelleri ve ibadetleri ancak ve ancak takva ehli olan; Allah'ın emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınan, Allah'a ve O'nun temsilcilerine ters düşmekten korunan kullarından kabul eder. O takva ehli kullar; Rablerinden korkarak ve rahmetini umarak O'na kulluk yaparlar. Yaptıkları her şeyi sırf Allah için yaparlar. Asla arzularına kapılmazlar, Haktan sapmazlar. Sonra Habil; kardeşinden ölüm tehdidini duyunca yemin ederek dedi ki, ey kardeşim! Vallahi eğer Sen; karakterinin azgınlığından, pis nefsinin uğursuzluğundan, öfken ve

kininin taşkınlığından dolayı beni öldürmek için yanlışta inat edip Hakka diklenerek ve dînî bir izin olmaksızın bana elini uzatırsan; asla Seni öldürmek için hatta zararını veya saldırını önlemek için dahi elimi sana uzatmayacağım.

۞ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۞

Nasıl olur da kötülükleri emreden nefsime uyarak öyle yapabilirim ki, ben şüphesiz âlemlerin Rabbi Olan Allah'tan korkarım. Adam öldürmek Allah'ın evini yıkmaktır. Kardeşim saldırdığında dahi kendimi müdafaa etmek için de olsa bu yıkımdan korkarım. Biliyorum ki, haksız yere öldürülenler şehid olurlar. Şehidler ölmez. Rableri yanında diridirler. Orada pek değerli nimetlerle rızıklarla nasiplenirler. Onlar orada Rablerinin kendilerine verdiği bağış ve ikramlarla çok huzurlu ve hoş bir hayat içinde olurlar.

۞ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۞

29.Ayet: Rabbime bu hadiseden dolayı benim günahımı da yüklenerek ve kendi cinayet günahınla dönüp gitmeni (ben de hiçbir suça bulaşmayarak Huzura suçsuz varmamı) istiyorum. O zaman sen bu açık zulüm sebebiyle Allah katında Cehennem sakinlerinden olacaksın. Allah katında zalimlerin cezası budur.

۞ فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

30.Ayet: Nefsi Kabil'e kardeşini öldürmeyi arzulattı ve hasedini galeyana getirdi, Şeytan da bunu O'na güzel gösterdi ve bu işi içtenlikle yapmak istedi ve Kardeşini tam bir zalimlikle öldürdü. Zira O yüce insan şart koştuğu gibi kendisini müdafaa dahi etmedi. Derhal pişmanlık duydu. Zira pek büyük bir zarara girmiş, kalp bunun huzursuzluğuyla dolmuştu. Artık O; Dünya ve Ahirette korkunç bir zarara batmıştı. (Gelecek olan ayette anlatıldığı gibi katil olmanın çığırını açmış ve kıyamete kadar işlenen bu gibi cinayetlerden amel defterine paylar eklenecek). Olan olduktan sonra şaşırıp kalmıştı. O ana kadar hiç insan ölmemişti. O'nu mecburen omzunda taşıyıp duruyordu. Cenaze şişti ve koktu.

۞ فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ ۞

31.Ayet: Her şeyiYöneten ve sonsuz hikmetlerin sahibi Olan Allah O'na öğretmesi için derhal bir karga gönderdi. Karga bir diğer kargayı öldürdü. Ölü kargayı gömmek istedi, gagası ve ayakları ile toprağa vurup deşeliyor ve çukur açmağa çalışıyordu. Rab Teâlâ O'na kardeşinin şişip kokarak kötü duruma gelen cesedini nasıl örteceğini göstermek için kuşu O'na rehber kıldı. Bu manzaradan Kabil ders çıkardı.

۞ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ۞

O an ah-vah ederek, acı çekip üzüntüler duyarak dedi ki, ey helâk gel (kahrolayım) aklımın gereğini yapamadımve akıl gibi bir nimetle bu yolu bulamadım, şu karga gibi olmaktan aciz kaldım.

Aklın gereği olan seviyeden düşerek kardeşimin cesedini bir çukura saklamakta kargaya öğrenci oldum. Cesedi gömdükten sonra da ebedî pişman oldu. Yüz yıl yaşadı. Hiç gülmedi. Vücudu kapkara oldu. O mu, Başkası mı? Tanınmaz halegeldi.

۞ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا ۞

32.Ayet: Âdem oğulları arasında olan bu olay sebebiyle İsrail Oğullarına yazıp hükmettik ve riayet edilmesini vazgeçilmez farz yaptık ki, kim cana kıymamış, yeryüzünde şirk işlemek, adalete baş kaldırmak, yol kesmek, zararı topluma bulaşan pis bir suçu, ağır bir günahı işlemek gibi bir suçu işlemeyen bir kimseyi haksızca öldürürse sanki tüm insanları öldürmüş gibidir. Zira insan fertlerinden her biri umumun tüm üstünlüklerini kendisinde toplamıştır. Çünkü kalbi pek geniş, mertebesi pek yüksek, kabiliyeti ve kapasitesi sınırsızdır. Hak Teâlâ'nın mazharı; yansıtan kâmil aynası, tam temsilcisi olan halifesidir. (Nice insanlar görürüz ki, bir ümmete bedeldir. Hz. Ali(r.a.), İmam-ı Azam, Ehîî Evran, Sultan Yavuz Selim ve niceleri...). Dolayısıyla cana kıymak ancak Dînî bir izinle cani olan birine kısas ve ağır ceza uygulamakla olur.

۞ وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا ۞

Yine kim bir kimseyi ölmek ve telef olmaktan kurtarmak veya ölmez İlâhî ilim ve hıkmetlere, salah ve felâha, ebedî saadete erdirmek suretiyle diriltirse insanlığı tüm insanları diriltmiş gibidir.

۞ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ۞

Yahûdîlere çokça emirler verip haklarında hukümler koymamızdan sonra muhakkak ki, adam öldürmenin büyük suç olduğunu ve Ahirette buna dayalı olarak çok büyük ceza ve azapların olacağını gösteren her şeyi iyice açıklayan ayetlerimizi onlara pek çok peygamber getirdi. Tüm bu sağlam ve kat'î huküm ve uyarılardan sonra Yahûdîlerin çoğu yeryüzünde Allah'ın açık ayetlerine aldırış etmeden hiçbir Dînî izin olmadan cinayetler işliyor, tahribat yapıyor, fitne saçıyor ve zulüm sergiliyorlar.

۞ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا

أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ۞

33.Ayet: Sonsuz ilim ve hıkmetin, gerçek huküm ve hukümetin Tek Sahibi Allah ile ve O'nun Tam Temsilcisi Yüce Peygamberiyle; Allah'a itaat etmeyerek, emir ve

yasaklarını gözetmeyerek, Dînine karşı kanunlar düzenleyerek, Peygamberini ve getirdiği tüm hakikatleri yalanlayarak, ve O'na baş kaldırarak harp edenlerin cezaları; ancak ve ancak bulundukları yerde derhal parçalanarak öldürülecek (paramparça ettikleri canlar ve zararlarına derhal son verilmesi için) ya asılmaları olacak (yeryüzünde halka verdikleri zararın yaygınlığı kadar rezillikler içerisinde idam edilerek herkese ders ve ibret olması ve zarar görenlerin keder ve dertleri deva bulsun için) yada elleri ve ayakları çaprazlama kesilerek (gittikleri yanlış yollara el attıkları hırsızlık, gasp vs. suçlara ceza olarak) veya insanları yurtlarından etmelerine karşılık kimseye zarar veremeyecekleri yere sürgün edilmeleri olacaktır. Yani bu cezaların her biri suçların ve suçluların durum ve konumuna göre uygulanacaktır. Geride kalan bozuk fikir ve arzu sahipleri de bunlardan ders alıp uslanmağa mecbur edilecek.

۞ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

İşte Yeryüzünde türlü cinayetler, fitne ve zulümlerle gezip tozan tahribatçılara Dünyada onları rezil ve perişan edecek azaplar var. Ahirette ise onların azabı çok büyük ve korkunç olacak. Zira Tevhîd ehli olan iyilerin mertebesinden mahrum olmakla başlayan cezaları, Allah'ın rahmet ve nimetlerinden ebediyyen mahrum edilmek, huzurdan kovulmak, Cehennemde korkunç ateş, çetin soğuk, akla ve hayale gelmez işkencelerle azap görmekle devam edecektir.

۞ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

34.Ayet: Ancak kendilerini hak sahipleri olarak veya hak sahipleri adına ele geçirmenizden önce Allah'tan korkup tam bir pişmanlıkla af ve mağfiret dileyerek tevbe edenler, tevbelerinde samimi olanlar müstesnadır. Bilesiniz ki, Allah; tevbeleri kabul eder, günahları siler yok eder. Çünkü Gafur ve Rahîmdir. İmana eren bu kimselerle artık hak ehli ile helalleşmeleri kalır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

35.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği; Allah'ın haramlarından korunmanızdır. Size yasakladığı ve haram kıldığı her hususta Allah'tan korkun. Allah'tan Kendisine ermeniz için sizlere sebep ve vasıtalar ikram etmesini isteyin ki, tutunup onunla Birliğine eresiniz. O'na yönelip gitmekten sizleri alıkoyan beşerî güçleri ve tüm engelleri ortadan kaldırmak için Allah Yolunda uğraşın ki, O'nun Birliğinin sonsuz rahmet sahasına, sınırsız huzuruna ve ebedî nimetlerine eresiniz. Hak Teâlâ âdet ve metodu gereği Mü'minlere müjdesi peşinden kâfirlere tehdidini anlatmak üzere buyurdu:

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

36.Ayet: Allah'ın Varlığını ve Birliğini tanımayıp üzerinde bulundukları küfür ve bölücülük icraatlarında ısrar eden kâfirler; Kıyamet Gününün azabından kurtulmak için eğer Dünyada olan her şeyi ve bir o kadarını kurtuluş fidyesi olarak verseler istekleri kabul edilmeyecek. Suç ve günahlarının büyüklüğü sebebiyle bu tasvir edilen sınırsız mal ve varlıklar üzerinde yetki ve kullanım imkânları olsa da verseler suç ve günahlarını silmeye yetmeyecek. Onların şirk ve kâfirliklerine karşılık dizilip gelen ceza olarak onlara pek acı bir azap var. İçinde ebedî olarak kalacaklar. Kurtuluş umudu olmayacak.

۞ يُرِيدُونَ أَنْ يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۞

37.Ayet: O ateşten çıkmayı isteyip arzulayacaklar ama asla çıkamayacaklar. İlâhî sağlam karar gereği çıkış asla mümkin olmayacak. Öyle ki, onların azapları türlü çeşitli tarzlarda yenilenerek sürekli olacak. Zira tek bir çeşit ve aynı ölçüde olsaydı o azaba alışırlar ve fazla acı duymazlardı.

۞ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

38.Ayet: Allah'ın sınırlarını ve haklarını tanımayan erkek ve kadın hırsızlar normal bir koruma altından normal değerdeki bir malı meşru mazeretleri olmaksızın çıkarıp alırlarsa; Dînen cevaz ve izin olmadığı için İntikam ve gayret Sahibi Olan Allah'tan ceza olarak sağ ellerini kesin ey hakim ve yöneticiler. Tam bir yetki ve egemenlikle idare ve yönetiminde yetki ve tasarruf Sahibi olan Allah; sınırsız üstünlük ve izzet Sahibi olup her türlü ceza ve intikama Kadirdir. Her şeyi ölçüp biçmekte, karar ve belirlemelerinde üstün hukümler, sağlam emir ve icraatlar Sahibidir.

۞ فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

39.Ayet: Kim Allah'ın emir ve çizgilerinden çıkıp zulüm işledikten sonra Allah'tan korkup samimi olarak tevbe eder günahından vazgeçer ve kendisini düzeltir, huküm tanımamak gibi bozukluklarını terk ederse; bilsin ki, kullarının durumlarını daima düzelten Allah; ona rahmetiyle döner, ona bu dönüş başarısını verdikten sonra tevbesini kabul eder. Çünkü kullarının işlerini kolaylaştıran Allah; günahlarını örter ve yok eder. Affını dileyerek Kendisine dönüş yapmalarından sonra onlara rahmet ve nimetler bağışlar.

۞ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۞

40.Ayet: Ey tüm yaratılmışı, Yaratanları olan Hak Teâlâ'ya çağıran Rasûl! Bilmez misin? (Elbette bilirsin). Gökler ve ötesi tüm yüce âlemlerin, Yeryüzünün ve

sonrasının, bozuk-sağlam, hava, su ve her şeyin idaresi Allah'ındır. Allah; Tek İlâh ve Hak Ma'budunuzdur. Her hususta istiklâl Sahibi Sadece O'dur. Sonsuz yetki, sınırsız icraat Sahibidir.

۞ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ ۞

Yarattığı varlıklar içerisinde kulluk yapmakla yükümlü olanlardan dilediği günahkâra adaletinin gereği azap eder, dilediğini de bağış ve ikramlarda bulunarak yarlığar, günahsız hale getirir.

۞ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

İdaresinde tam bir bağımsızlıkla yetki ve tasarruf Sahibi olan Allah; inama, intikama ve her şeye Kadirdir. İrade ve seçim O'nun dur. İstediğini yapar, dilediğine hükmeder.

۞ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ ۞

41.Ayet: Ey yaratılmışın tamamına Îman ve salah ehlini müjdeleyen, küfür ve fesad ehlini uyaran, Hak Peygamber olarak Gönderilen! Küfrü üstün getirmek için koşuşturan gurupların yaptıkları asla Seni üzmesin, huzurunu bozmasın. Onların karakterleri küfür üzerinde olup her fırsatta küfre saptıklarından bu koşuşturmayı yapıp duracaklar. Bunlar yağcılık yapan münafıklardır. Mallarını ve canlarını korumak için sırf ağızları ile bizler Îman eden Mü'minleriz derler ama kalpleri asla Îman etmez.

۞ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ ۞

Yine Yahûdîlere mensup kâfirler de kâfirliklerini açığa vurarak koşuşturuyor ve alenen çalışıyorlar. Bu münafık ve azgın Yahûdî gurupları yalana kulak veriyorlar. Sözün yalan ve iftira olanını dinleyip yayıyorlar. Senin en tehlikeli düşmanın olan Yahûdîalîmlerinin rüşvet karşılığında Seni inkâr için Tevrat'a iftira ettikleri, Peygamber olmadığın konusundaki yalanları yayıyorlar. Akrabalarından sana Îman edenleri vazgeçirmek, sana Îman etmeğe meyli olanları engellemek için uğraşıyorlar. Bir de bu münafıklar sana gelmeyen Yahûdîalîmlerine söz dinleyip götürüyorlar.

۞ يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا ۞

Allah'ın ve Rasûlünün çetin düşmanları olan Yahûdîalîmleri Sana gelmemelerine rağmen küfür ve inkâra hizmet ederken bu söz dinleyip kendilerine söz taşıyanlardan destek alarak Senin nereden ve kimlerden ortaya çıkacağın, Peygamber oluşunu açıklayan, niteliklerini, suret, ahlak, soy, asalet, şanının üstünlüğü, delil ve belgelerinin muazzamlığı, Nebî ve Rasûl oluşun Dîninin bütün dinleri nesh edeceği gibi haberleri içeren mübarek ayetleri; Allah'ın Tevrat'a koyup açıklamasından sonra bozup değiştiriyorlar ve kendilerine tabi olanlara; sizlere bu

bizim açıklamalarımız arz edilir ve fetva olarak verilirse alın, kabul edin. Ve eğer bu anlattıklarımız verilmezse sakının almayın. Özellikle davaları, mühim işleri ve kendilerinin önemli konularını çözmen için Senin hükmüne müracaat edildiğinde de kendilerince tahrif edilen fetvaları almalarını tavsiye ediyorlardı.

۞ وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۞

Allah Teâlâ; Rasûlünü teselli ederek buyurdu: Rabbin Allah; kimi kâfirliğinin cezası olarak içinde bulunduğu küfür, fesat ve küfrün sıkıntısı içerisinde bırakmayı dilerse artık sen dahi gayret ve intikam Sahibi Olan Allah'ın o kimseye gazap ve azabıyla hükmetmesi karşısında bir şey yapamaz ve uğradığı cezadan bir parça olsun ondan uzaklaştıramazsın. Allah dilediğini hidayetine erdirir, dilediğini dalâlette bırakır. Sen ancak Rabbinin izni ile önderlik edersin.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

O kâfirliklerinde ısrar edip halkıda Îman ve İslâm'dan mahrum koymağa çalışan Allah düşmanlarının kalplerini; her şeyi Yöneten, ne dileyip ne yapacağını hakkıyla Bilen ve Hıkmet Sahibi Olan Allah; küfür, şirk ve taşıdıkları pisliklerden arındırmayı dilemedi. Bu sebeple onlara; Dünyada ömürlerinin sonuna kadar rezillik, baskı altında, sıkıntı içerisinde alçakça hayat var. Ahirette ise en büyük azap onlarınki olacak. Bilesiniz ki, o azap huzurdan kovulup rahmet ve nimetlerden tamamen mahrum bırakılarak Cehennem ateşinde ebediyyen kalmalarıdır.

۞ سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ

۞ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۞

42.Ayet: Bu Yahûdîalîmlerinin azgınları aslı olmayan düzme huküm ve fetvaları halkın kulaklarına sokarak yalanı gerçek diye anlatarak onları aldatıyorlar. Kendilerini Mûsa'nın halifeleri, Tevrat'ın hizmetçileri diye tanıtıp halkı haksız yere sömürerek sahtekârlıklarının karşılığında haram kazançlar yiyorlar. (Din hizmeti yapıyoruz diye para alıyorlar, Allah'ın Dîninde hainlik yapıyorlar). Makamlarının kalıcı olması için idareciler hatırına tahrifat yapıp yanlış fetva veriyorlar. Onlara dönüp bakma. İman ettiklerine de kulak asma. Eğer mecbur kalır meselelerini çözmen, aralarında huküm vermen için Sana gelirlerse dilersen aralarında adaletle huküm ver veya onlardan yüz çevir yüzlerine bakma. Seçim Senindir. Ne onları ve ne de düşmanlıklarını kafana takma. Eğer onlarla ilgilenmez, yüzlerine bakmazsan bil ki, onlar sana kinlenip düşmanlık yapmak istediklerinde asla sana zarar veremeyecekler, hoş olmayan bir şey yapamayacaklar. Kesinlikle Allah; zarar ve kötülüklerinin tüm sıkıntılarından Seni koruyacaktır. Bil ki, Sana Allah Yeter.

۞ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۞

Eğer aralarında hükmedersen; Rabbinin emrettiği ve Kur'an'ın konuştuğu adaletle hükmet. Bilesin ki, kâinatın tüm varlıklarının arşlarında(tavanlarında ve başlarında; her şeyi kuşatan en yüksek âlemde) egemenliğini hiçbir zıtlık, haksızlık ve aksaklık olmaksızın tam bir denge, hak ve eşitlik üzere Rahman İsmiyle Sergileyen Allah; kullarından ifrata ve tefrite sapmaksızın adaleti tesis edip uygulayanları pek sever. İfrat ve tefrit(Allah'ın hükmüne ekleme yapmak veya eksiltmek) Cehennem derinliğinde sonlanır. Hulasa Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların sana gelip bize Hâkim ve Hakem ol fetva ver demekten maksatları; Sana ve hükmüne teslim olmaları değil. Senin Emin ve Üstün Hâkim oluşuna itimatları da değil. Sana ancak yağcılık yaparak geliyorlar ki, çıkarları için huküm verir misin? Halbuki, Sen muazzam bir ahlak ve icraat üzerindesin.

۞ وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَاةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۞

43.Ayet: Öyle olmasa Sana ve sana inen Kitaba Îmanları olmadığı halde Seni nasıl Hâkim ve Hakem kabul edip hükmüne müracaat edecekler. Hem de ellerinde Tevrat var. Senin vereceğin Allah'ın hükmü o Tevrat'ta zaten var. Hanı Tevrat'ı bilip inandıklarını iddia ediyorlar ya. Sen Allah'ın hükmüyle onlara huküm verdikten sonra bırakıp gidiyorlar. Çünkü Allah'ın o hükmü zaten Tevrat'ta var. Hulasa bu Senden ve hükmünden vazgeçenler asla Mü'min değiller. Kendi Kitaplarına ve Peygamberlerine de Îman etmediler (sadece istismar ediyorlar).

۞ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا

وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۞

44.Ayet: Biz rahmet makamımızdan Mûsa'ya Tevrat'ı indirdik. Allah'ın yolundan şaşan herkesi Allah'a ve O'nun koyduğu ölçüler içerisinde yaşamaya erdirecek her türlü irşâd, tam bir hidayet O Kitabın içerisine tarafımızdan konmuş bulunuyor. Ve O Kitabın içinde olan nûr(İlâhî ilimler) bilip anlamak isteyen herkese Tevhîdi (Allah'ın Varlığını ve Birliğini) açık ve net olarak öğretir. İnsanların ihtiyacı olan tüm emir ve yasakları ve onlara riayeti içeren Tevrat'la; her şeylerini ve tüm işlerini Allah'a teslim ederek, Allah'ın Birliğine ve O'nun sırlarına eren İsrail Oğullarının peygamberleri hukümler ve fetvalar vererek Yahûdî halka hizmet ediyorlardı. Yine peygamberlerinin izinde Rablerine bağlı Allah dostları olan samimiyet ve ihlâs sahibi olan Mü'minler de hep Tevrat'la hukümler icra ederek Yahûdîleri irşâd ve idare ediyorlardı. Ve yine Yahûdîlerden dînî çalışma yapan kıymetli alîmler; ezberleyip her türlü zarar ve tahriften korumakla memur oldukları Allah'ın Bu Kitabıyla; O'nda var olan manaları açığa koyarak ve hukümler vererek Yahûdîleri idare ediyorlardı. Yahûdîler de tüm bu hizmet ve icraatlara şahitlerdi. (Karşındaki bu ikiyüzlü münafıklar öyle bir kitabı bırakıp Sana

gelebilirler. Ama Tevrat'ta olmayan Fâtiha Sûresinin Ayet el Kürsî'nin ve Makam-ı Mahmud'un sırlarını öğrenmeye gelebilirler. Sordukları hadiselerin fetvaları Tevrat'ta zaten var. Onlar ya Seni imtihan ediyorlar veya Senden taviz bekliyorlar). Hiç çekinme, bildiğin gibi karşılık ver.

۞ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ۞

Ey Muhammedî hâkimler! Allah'ın indirdiği ile huküm vermekte insanlardan korkmayın. Onların makam ve konumlarından korktuğunuz için haktan sapmayın. Onları gözünüzde büyüterek onlardan yana yağcılık yapıp sapmayın. Aksine Rabbiniz Benim. Benim emir ve hükmüme ters düşmekten dolayı gazap ve azabımın inip sizleri sarmasından dolayı Benden korkun. Sizlere lazım olan ayetlerimi, kurumsallaştırdığım Dînimin hukümlerini rüşvet gibi âdi paralar karşılığında satmayın. Bilesiniz ki, kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmez, Allah'a uygun huküm vermezse bu tip tüm yağcı, rüşvetçi sapık hâkimler; kulluk dairesinden çıkan, kendi batıl görüş ve fâni varlıklarıyla hakkı ve Allah'ın Varlığını örtmeye çalışan Kâfirlerdir. Çünkü Allah'ın hükmüne ve emrine muhalefet etmişlerdir.

۞ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۞

45.Ayet: O Tevrat'ta bizonlara kısas yapmalarını farz kıldık. Taşkınlık yapıp cana kıyan katil; öldürdüğü karşılığında öldürülecek, göz çıkaranın gözü; o göz karşılığında çıkarılacak. Kesilen burun karşılığında kesen şahsın burnu kesilecek. Kesilen kulak karşılığında kesenin kulağı kesilecek. Sökülen diş karşılığında diş söken şahsın dişi sökülecek. Hulasa tüm yaralamalar kısasa tabidir. Ve sayılanlara kıyas yapılacağını bilesiniz.

۞ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ۞

Kim sadakada bulunarak kısas hakkından vazgeçer ve Mü'min kardeşini affederse Bu onun günahlarına kefaret olur. Birçok günahları silinir.

۞ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

Alîm ve Hakîm olan Allah'ın indirdiği hukümlerle rüşvet alarak, mevki sahiplerine yağcılık yaparak, karşı çıkarak veya haktan saparak hükmetmeyen kimseler Îman ve İslâm'dan çıkarak yanlış yapan ve kendilerine yazık edenlerdir.

۞ وَقَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ ۞

46.Ayet: Allah'ın indirdiği Tevrat'la hükmeden seçkin insanlar yüce peygamberler Dünyadan gittikten sonra izleri üzerinde takipçileri olarak (Allah'ın kullarını Îman ve İslâm'a davet etmesi için) mirasçıları olarak gönderdik. Kendisinden önce Mûsa'ya (a.s.) inen Tevrat'ı ve peygamberleri tasdik ediyor ve Allah'ın indirdiği

ayetlerle hükmediyor, O'nun (c.c.) emir ve yasaklarına riayeti ve kulluğun yerine getirilmesini insanlara ferman buyuruyordu.

۞ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ۞

Allah'ın Varlığına ve Birliğine insanları davet etmesinde O'na destek olsun, kulluk görevlerini biraz daha kolaylaştırsın diye nimet ve ikramımızı artırarak İsa'ya İncil Kitabını verdik. Tevrat'ta olduğu gibi İncil'de de Hakka irşâd ve kulluk görevlerini gösteren Allah'ın nûrundan ibaret ilimler vardı. Hakkı öğrenmek ve Mevlâ'ya ermek isteyenlere rehberlik ediyordu. Aynen İsa (a.s.) gibi Kitabı İncil de kendisinden önce gelen Tevrat ve tüm peygamberleri tasdik ediyor dikkat ve hassasiyet sahiplerine öncülük yapıyordu. Allah'a; kahrından korkarak, rahmetini umarak kulluk yaparak saygı ile yönelen kullara O Kitap bir rehber, kâmil bir mürşid idi.

۞ وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۞

47.Ayet: İncil sahipleri (Son Peygamber Hz. Muhammed'le Medine'de ittifak eden Hıristiyanlar); tüm zamanların her birini yarattığı gibi idare eden ve Bilen Allah'ın indirdiği İncil'de olan hukümleri ile hükmedip icraatlarda bulunsunlar. Kim türlü bozuk maksatlardan herhangi bir maksatla Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse o ve onun gibi Allah'ın rahmetinden uzak olan, Îman ve İslâm'a erme yolunda sapıp ayrılanlar; Îman dairesinden çıkan, sapıklık ve azgınlık denizinde boğulanlardır. Allah'ın Kitaplarına koyduğu hukümlerle hâkimlik yapmaktan kaçan hâkimlerle ilgili ifade olunan bu üç sıfat (kâfirler, zalimler, fâsıklar) neticede birdir. Çünkü küfür; Allah'ın hükmünü örtmek, zulüm; Allah'ın hükmünden saparak başka batıl ve bozuk görüşlerden ibaret bir hukümle hükmetmek, fısk ise; inat edip Allah'a karşı diklenerek İlâhî buyruktan çıkmak ve Allah'ın hükmünü uygulamamaktır. Sonuç olarak hepsi de Allah'a şirk koşmaya, Allah'ın hükmünde kusur arayarak Tevhîd ve Îmandan sapmaya varır.

۞ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۞

48.Ayet: Rahman Azîmüşşan'ın salevat ve selamları üzerine olsun İsa Peygamber'in peygamberlik dönemi bittikten sonra Ey peygamberlerin En Kâmili, cümlesinin sonuncusu ve hizmetlerinin tamamlayıcısı olan Muhammed! Geçmiş tüm İlâhî kitaplardakini, Dünya ve Ahiretin, geçmişin ve geleceğin bütün ilimlerini kapsayan O Muazzam Kitabı sana hak olarak indirdik. Sadece doğruyu söyler. O'nun iyi dediği iyi, kötü dediği kötüdür. O'na karşı hiçbir söz, hiçbir kuvvet yoktur. Geçmiş peygamberlere inen kitap türünün tamamını tasdik eder. Bütün kitapların hukukunu ve içeriklerini de koruyup gözetendir. Çünkü her bir İlâhî kitap; bir önceki kitabın hakkını ve hükmünü korur. Onda bulunan hususları bozulup değişmekten muhafaza eder. Önceki kitaplardakinin bazı hukümlerinin kaldırılması veya bir başka hukümle değişmesi ise zaman, zemin ve durumların

gereğidir. Yoksa bütün peygamberlere inen kitaplarda olanlar Allah'ın sözüdür ve hepsi Tevhîdi ve O'na hizmeti anlatır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen de tüm insanlar arasında Sonsuz hikmet Sahibi Olan ve Sana bunları ikram Eden Allah'ın Sana indirdiği ile hükmet. Kıyamete kadar zaman, zemin ve insanlık artık Senin ve Kitabım Kur'an'ın mahkûmudur. Halk Senin ümmetin, Sense âlemlere Rahmetsin.

۞ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۞

Ey Muhammed! Asla onların yağcılıklarına karşı yumuşaklık gösterme ve basit bir konuda onların pis keyiflerinden ve batıl görüşlerinden ibaret olan kural ve kanunlarına göre huküm verme, arzularına uyma. Sakın ha Sana gelen Hak Kitap ve Sünnetinden ayrılma. Senin Sünnet-i Seniyyen (İlâhî hikmet ve hukümlerin tamamından ibaret olan Yüce Dîn İslâm) Allah'tan âlemler için gelen Hak Bir Yoldur. Ey tüm bağ ve münasebetleri ortadan kaldıran İlâhî Birliğe ermeye yönelen ümmetler ve milletler! Bilesiniz ki, her biriniz için; İlâhî Birlik denizine ulaşmanız için apaçık yollar ve geçitler vardır. Bu Yolu Hak Teâlâ; peygamberlerine kitaplar indirerek açıkladı.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۞

Kullarına yol gösteren Allah; dileseydi sırf Zahir İsminin tecellisi sizin ile tamamınızı bir yolda yürüyen, aynı davaya inanan tek bir ümmet yapardı. Fakat sevgisinden tecelli ederek sizlere ihtiyacınız olan tüm nimetini katından cömertçe ikram ederek bol bol verdi ve imtihan için iradenize bıraktı. Sonra tercihlerinize göre imkânlar sundu ve çokça farklılıklarınız ve isteklerinize göre farklı yollar koydu ki, sizleri verdiği nimetlerle imtihan etmek ve adaleti uygulayarak yararlıyı zararlıdan seçmek için serbest tuttu. Ey İlâhî hayat rüzgârlarına, Hakkın rahmet ve bereket esintilerini içine çekip şevkle koklamaya talip olanlar! Sizlere sunulan güzelliklere, sırf Allah'ın rahmet ve ikramından ibaret olan yararlı hizmetleri yaparak rızasına ulaşmağa koşun ve bunları başarmakta yarış yapın.

۞ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۞

Ey sonradan olan âlemin geçici sahalarında kendini kaybedenler! Bilesiniz ki, dönüşünüz; Hak ve Gerçek Varlık olan, Birliğini ezel ve ebed ortaya Koyan Allah'adır. Zira sizler; asılsız gölgelerden, işe yaramaz heykellerden, kendi başınıza var olmanız ve ayakta durmanız mümkin olmayan fânilersiniz. Sizin geçici şahıslarınızı ortadan kaldırdıktan sonra içinde bulunduğunuz ayrılık ve gayriliğin sırlarını, haklı ve haksızı sizlere haber verecek. Ey Rabbimiz! Katından yüce rahmetini ve icraatımızın sonucu olarak Sana ulaşmayı, Îman ve İslâm'ın kemalini bizlere ikram eyle.

۞ وَأَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۞

49.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yine sana indirdiğimiz Kitapta Sana emrettik ki, Seni tam ve devamlı olarak Gözeten Allah'ın Kitabında olanla gerçeğe uygun tarzda insanlar arasında hükmet ve hakemlik yap. Asla haktan ayrılma ve hiçbir tarafa eğilme. Her kim olursa olsun insanların fikir ve görüşlerine uyma ki, Seni yoldan çıkarırlar. O heva ve arzu peşinde koşanlardan sakın ki, Seni; Allah'ın indirdiği hukümlerin bazısından dostluk ve kardeşlik sergileyerek vazgeçirmeye uğraşırlar. Maksatları her ne kadar; bu bizim adamımızdır, bunun aleyhine huküm verirsen davamız zarar görür veya başkalarının hükmü bizi tatmin etmedi biz istiyoruz ki, şöyle-şöyle huküm verilse vs. telkin ve tavsiyeleri ile dostluk ve vazifeşinaslık ise de neticesi Seni haktan vazgeçirmektir bilesin.

۞ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ۞

Ey halkı, Hakka çağıran Kâmil Davetçi (ve kullarımı Bana çağırırken Beni temsil ederken Azam Halifem, En Büyük Vekilim)! Senin adaletle ve hakla hükmetmen karşısında şaşırıp razı olmazlar ve bırakıp giderlerse bil ki, Allah onları işledikleri günahların bir kısmı karşılığında vurmak istemiştir. Onların en büyük günahları, hükmüne razı olmayarak Îman ve İslâm'dan vazgeçmeleridir. Bu davranışlarıyla Allah'ın tüm hukümlerinden ve sınırlarından çıkmışlardır. Onların bu Dinden çıkışlarına şaşma. Çünkü asıl sözlerini unutan ve tabii anlaşmaları bozan insanların çoğu batıl görüşlerine uyarak İlâhî hukümlerin ve o hukümlerde saklı bulunan hıkmetlerin gereklerinden çıkanlardır.

۞ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۞

50.Ayet: Bunlar Senin Hak olarak verdiğin hukümden yüz çevirip vazgeçerek kısa akıllarının sahtekârlıklarla ortaya koyduğu bozuk görüşlerinden ibaret olan cahiliye hukümlerini ve kendiliklerinden ortaya koyarak güzel olduğuna inandıkları ve üzerinde yaşadıkları yok olmağa mahkûm geçersiz küfür ve şirk hâkimiyetini mi istiyorlar?

۞ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۞

Bütün işlere, onlarla ilgili tüm hukümleri ve tamamının saklı, gizli yönlerini hakkıyla Bilen ve varlığında, Birliğinde Tek ve benzersiz olan Allah'tan; kesin bilgi sahibi olan akıl sahibi toplum için huküm verme, adaletle meseleleri çözme bakımından daha güzel kim olabilir ki, Allah'ı bırakıp ona gitsinler. (Elbette hak ve yararları muhafaza eden Hâkim sadece Allah'tır).

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ۞

51.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği Yahûdî ve Hıristiyanları; Mü'minleri kardeş edinerek dayanışma içerisinde olduğunuz, dostlar yaptığınız gibi samimi

dostlar yapmayın (Özellikle de yönetimde yetki vermeyin). Onların sevgi ve dostluk gösterilerine dayanıp güvenmeyin. Çünkü içlerinde ve samimiyetleri çerçevesinde onlar sadece birbirlerinin dostudur. Birbirleri ile daima dayanışma ve kaynaşma halinde olup sizi ezip yok etmek için fırsat kollarlar. Dolayısıyla sizden kim onları dost edinir, onlara yaslanır, yetki ve desteğini onlardan yana kullanırsa artık onların tarafından ve gurubundan olup Allah katında onlardan sayılır. (Gittikçe onlara döner, onlar gibi ölür ve Ahirette de onlarla olur).

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

Bilesiniz ki, kullarının gizlediklerini bilen Allah; Katından gelen emir ve yasakların gerektirdiği kulluk çizgisinden çıkan zalimler topluluğunu gayelerine erdirmez, hayra ulaştırmaz. Onlarla dost olanlar elbette onlarla bir ve beraber olur. İşte onlarla münasebette bulunanların halleri:

۞ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۞

52.Ayet: Ey göz ve görüş sahibi! Bak şu kalplerinde küfür ve münafıklık hastalığı olanlara. (Onlar; Allah düşmanlarıyla dost olup kaynaştıklarından dolayı bu hale düştüler). Sizlere özür ve bahane sunarak, zamanın belalarından bir belanın başımıza gelmesinden korktuğumuz için onlarla hoş geçim içerisinde olduğumuzu göstermek durumundayız diyerek onlara her türlü destek ve yardımlarını büyük bir çaba ile sürdürüyorlar. Artık kalpleri onlarla fakat size de ikiyüzlülük ve yağcılık yapıyorlar.

۞فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَى مَا أَسَرُّوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ۞

Allah'ın; Peygamberine bir fetih, bir zafer getirip ikram etmesi ya da O'na bir iktidar ve idare ihsan etmesi umulur. O'nun Dînini tüm dinlerin ve sistemlerin üstüne koyar, küfür ve nifakın işini bitirir ve sıkıntısını ortadan kaldırır da o zaman insanlıktan çıkan zavallı münafıklar, Allah'ın Peygamberine olan kinlerinden ve yanlış tahminlerde bulunarak, bütün oyunlarında büyük kayba uğrayarak O'nun Yüce Kitabını inkârlarından dolayı pişman olurlar.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ۞

53.Ayet: O zaman Îmanlarında samimi olan Mü'minler şaşkınlık içinde birbirlerine sorarlar; şu fitne ve fesat yayıp duran münafıklar bir zamanlar tüm çaba ve gayretleri ile; her türlü noksan alametlerden Münezzeh Olan Allah'a ağır yeminler ederek; ey Allah Rasûlü! Biz Hak davayı yüceltmekte, İslâmDînini yaymakta Seninle ve Sana uyan Mü'minlerle beraberiz demiyorlar mıydı? Bozulup Allah düşmanlarına dönmekle amelleri ve yaptıkları ibadetleri boşa çıkıp yok oldu. Dolayısıyla Dünya ve Ahirette pek büyük bir zarara uğradılar.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۞

54.Ayet: Ey Îman edenler! İslâmDînini kabul ederek Mü'min olduğunu arz ettikten sonra sizden her kim Dîninden dönerse onun yaptığına üzülmeyin durumuna da aldırış etmeyin. Bilesiniz ki, kullarının işlerini Üstlenen, lütuf ve ikramı gereği onlara destek Veren Allah; bir topluluk getirecek. Onları ezeli ilminde sever, Levh-ı Mahfuzda ve hükmünde haklarında yazılı olan Îmana onları muvaffak kılıp nail eder. Onları kesin bilgi ve manevî kültüre erdirir. Onlar da kabiliyet ve karakterlerine göre Allah'ı severler. Sevgileri o dereceye ulaşır ki, Mevlâ'larının yolunda canlarını feda ederler. Tam bir arzu ve istekle Tevhîdinin Kelimesini; İslâm Davasını yüceltip üstün getirmek ve Bu Dîne her türlü yardımı yapmak için nefes harcarlar. Üstün kahramanlıklar sergilerler.

۞ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۞

Bununla beraber Mü'minlere kardeşlik ve tevazu gösterirlerken son derece küçülür ve yumuşaklıklar sergilerler. Halbuki, onlar kâfirlere karşı zorlu, çetindirler ve hep üstün gelirler. Rızasını isteyip yolunda canlarını feda ederek Allah'ın Yolunda cihad edip uğraşırlar. Maksatları Allah rızasına ermek olunca hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar. O, makam ve mallarını kaybetmekle kınanmaktan korkan münafıklar gibi değiller ve kimseye kulak asmazlar. Çünkü münafıkların içleri bozuk arzular ve batıl görüşlerle dopdoludur. (İman cesaretinden mahrumdurlar).

۞ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞

Bu anlatılan korkusuzca cihad ve diğer güzel nitelikler; kullarını birliğinin sonsuzluğuna Erdiren Allah'ın büyük bir ikramıdır ki, onu kullarından dikkat ve titizlik sahibi olanlardan dilediğine verir. Hulasa sevgi ve dostluk sahibi kulları için bağış ve ikramlarda bulunan Allah; ikram ve bağışlarında pek Geniş, ikram ve nimetlere hak kazananı Bilendir.

Hak Teâlâ; Mü'minleri kâfirlerle dost olup kaynaşmaktan uzak kalmalarını kuvvetle emredince gerçek sevgi ve dostluğu kim hak eder onları bu konuda uyarmak üzere buyurdu:

۞ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ۞

55.Ayet: Ey Mü'minler! Sizin dostunuz; ancak ve ancak tam bir yetki ve Sahiplikle sizlerin işlerini Yürüten Allah ve Allah tarafından Halife kılınarak Kendisine Vekil olan Rasûlü bir de tam bir dostlukla ve Peygambere uymakla Allah'a Îman eden Mü'minlerdir. Bu gerçek Mü'minler; kendilerini Hakka yaklaştıran ve O'na yönelme görevi olan namazlarını layıkıyla devamlı olarak kılarlar, Allah'tan gayriye yönelmekten içlerini arındırıp mallarını tertemiz berekete erdiren zekâtlarını verirler ve bununla beraber rablerine karşı son derece tevazu ve bükülme arz

ederler. Fukaraya karşı da asla büyüklük taslamadıkları gibi onları ezer miyiz diye Allah'tan son derece korkarlar. Namaz kılarlarken dahi onları boş çevirmekten sakınırlar.

Rivayet olur ki, bu ayet Hz. Ali (r.a.) hakkında indi. Rükûda iken bir dilenci Allah rızası için yardım deyince; derhal yüzüğünü çıkarıp ona yüzüğünü atar.

۞ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ۞

56.Ayet: "Kim kendisini Koruyup Kollayan Allah'ı Sahip bilir, işini O'na ısmarlar ve Vekil (Avukat) tutar, O'nun Kâmil halifesi Peygamberini Önder edinerek; Kendi Sureti üzere var ettiği, kim Rasûle itaat ederse Allah'a itaat etmiştir" diye şan ve şeref sahibi kıldığı, Kendisi yerine temsilci olarak ortaya koyduğu Muhammed'e hakkıyla uyarsa ve Îmanlarında samimi olan, Allah'ın rızasını istemekten başka gayeleri olmayan Mü'minleri dost edinip onlarla kaynaşırsa artık o kimse Allah'ın taraftar, takımından ve birliğinden olmuştur. Allah onları yakınında muhafaza eder, kendilerine saldıranlara karşı üstün getirip egemen eyler. Bilesiniz ki, her türlü iyilik ve in'âma, ceza ve intikama Kadir ve Muktedir Olan Allah'ın birliği ve ordusu; muhakkak üstün gelecek ve egemen olacaklardır. Allah'ın bağış, yardım, ikram, tüm murad ve maksadlarına ereceklerdir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ ۞

57.Ayet: Ey Îman edenler! Sizlere aşırı kin ve münafıklıklarından dolayı; dinlerin En Sağlam ve En Üstünü Olan Dîninizi eğlence ve alaya alanları asla dostlar edinmeyin. Özellikle de Dîninizi eğlence ve oyun yerine koyan ve eğlenen Yahûdî ve Hıristiyanları. Aslında onlara sizden önce Hak olarak Kitap geldi ancak; karakterlerinin bozukluğu ve akıllarının zayıflığından Kitaplarına sarılmadılar ama dindarlık ve itaat iddiasında bulunurlar. Ancak aşırı kâfirlikleri ile de Dîne ve dindara saldırmaktan geri durmazlar. Zaten kendi Kitapları ile amel etmedikleri gibi pek çok peygamberlerini de inkâr edip öldürdüler. Çünkü kâfirlik köklerine yerleşmiş, şirk karakterlerine sirayet etmiş olmakla inat ve zulmü terk etmezler. Kendisinin Var ve Bir olduğunu daima ilan edip gösteren ve tüm yanlış nispet ve nitelemelerden Münezzeh olan Allah'a şirk koşan kâfirleri de dost edinmeyin. Allah'a sizlerle tartışmak uğruna iftiralarda bulunan bu kâfirleri; birbirinize sevgiler besleyip dayanışmada bulunduğunuz gibi asla dost edinmeyin. Çünkü bunlar; Bir olup Birliğini sergileyen Allah'ın, Rasûlünün ve Mü'minlerin düşmanlarıdırlar.

۞ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Davasında gayret ve kıskançlık Sahibi Olan Allah'tan korkun, eğer Allah'ın Var ve Bir olduğuna, Rasûlünün de Hak olduğuna inanıyorsanız düşmanları ile dost olup kaynaşmaktan sakının.

۞ وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ۞

58.Ayet: Onları nasıl dostlar edinebilirsiniz ki, onlar aşırı kin ve düşmanlıklarından dolayı; kendilerini Allah'a yaklaştıran namazı kılmağa çağırdığınız zaman onu oyun ve eğlence yerine koyarak eğleniyorlar. Tabii ki, onların Allah'ı bilmekte ve Dîni yaşamakta güvenilir kişilerle eğlenip oynamaları ve lüzumsuz tartışmalarda bulunmaları; Allah'ın Rabliği mertebesinin ve İlâhlığı makamının gerektirdiği ilim ve insanlık mertebelerinden habersiz cahil sapıklar olduklarından dolayıdır. Özetle onlar; kendi varlıkları çerçevesinde beyinsizdirler. Zira Allah'tan kendilerine verilen aklı yaratılıp geldikleri ve dönüp gidecekleri yere dair işletmiyorlar. Ve bu akıl niçin yaratıldı bilmiyorlar. Hallerine de bakmayarak; Yaratanlarına akıl nimetinden dolayı şükredenleri, başta akılları olmak üzere tüm organları aklın yaratılış gayesi olan Yaratana kulluk hizmetinde, İlâhî Birliğe yaklaştıran hal ve hareketlerde kullanan akıl sahiplerini yadırgayıp inkâr ediyorlar.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ۞

59.Ayet: De ki, ey ehli kitap! Sizler bizleri; sırf Allah'a, bize indirilen ve size indirilen O'nun Kitaplarına Îman ettiğimiz için yadırgayıp düşman görüyor, eğlenceye alıyor ve bizlerden intikam almaya kalkışıyorsunuz. O Allah; canlarımızda ve tüm âlemlerde Kendi Varlığını ve Birliğini daima ilan edip açığa koyuyor. Tek ilâh olmak sadece O'na mahsustur, Kemali sınırsızdır. (Her şeye her an Kadir Olan Allah; emirlerini tanımayan, Îman eden kullarına cefa verenlere hadlerini muhakkak bildirecektir). İnen Kitaplar; O'nun Varlığını, Birliğini, Hak Olan Yolunu ve herkesin haddini bildirmek, her şeyi açıklamak için indirildiler. Bunun için bizlere ve bizden önce gelip geçen tüm peygamberlere inenlere Îman ettik. Ve anladık ki, bize düşmanlık beslemenize bir sebepte sizlerin insanlık, Îman ve irfan yolundan gerçekten çıkmış olmanızdır. Bu yüzden içiniz pislik dışınız yağcılık ve ikiyüzlülüklerle dolu. Endişeniz sadece mal ve mevkilerinizin kaybolması.

۞ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ ۞

60.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları susturup aciz koymak için de ki, Allah'ın dostlarına düşman olan seviyesiz alçakların düştüğü durumdan; ilim ve hikmet Sahibi Allah katında kesinleşmiş ceza ve kahır olarak daha kötüsünü size haber vereyim mi?Durumların en kötüsü O kimsenin tutum ve davranış kötülüğü ve iğrençliği ki, gayret ve intikam Sahibi Olan Allah; o kimseyi lanetleyip yüce huzurundan kovmuş, ona gazaplanarak halifesi olması için ikram ettiği insanlık mertebesinden çıkarmış ve onlardan çoğunu hak ve ma'rifeti anlamayan rezil maymunlar, pis domuzlar yapmıştır.

۞ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۞

Hulasa bunların her birini Şeytana ve O'nun Yeryüzündeki temsilcileri olan kâfirlik ve azgınlıkta öncülük yapan her bir zalime köle ve hizmetçi kılmıştır. Nefisleri hayvanlaşmış bu şer ve azgınlık odakları onları Hakka ermekten ayırıp şaşırarak ebedî zarara sokarlar. Hulasa lanetlenerek ve Allah'ın gazabına uğrayarak insanlığın gereği olan suret ve nitelikleri silinip kendilerinden alınan bu kimseler Allah katında makam ve yer bakımından çok daha kötü, Allah'ın adaletinden yansıyan insanlığın adalet ve dürüstlük yolundan uzak bir durumda sapkınlardır.

۞ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ۞

61.Ayet: Ey Mü'minler! Bu yüzden bunlar; sizlere geldikleri zaman size ve sizin Dîninize sevgi duyduklarını iddia ederek yağcılık ve ikiyüzlülük yaparak Peygamberinize ve getirdiği tüm hakikatlere biz de Îman ettik diyorlar. Asla onlara ve Mü'min olduklarına önem vermeyin, onlarla bir arada bulunmayın. Zira yanlarınıza girerlerken kâfirliklerinde ısrar eden kâfirler olarak girerler. Yanlarınızdan çıkarken de yine kâfirler olarak çıkarlar. Hatta aksini iddia etseler de küfürde ısrarları üstüne ısrar, inatları üzerine inat ilave ederek girer ve çıkarlar. Kullarının içlerinde saklı olanları Bilen Allah; bunların içlerinde gizledikleri küfür, münafıklık, Allah Rasûlüne ve Mü'minlere kin ve düşmanlıkları pekiyi bilmektedir.

۞ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

62.Ayet: Ey göz ve görüş sahibi olan kul! Yahûdî ve Hıristiyanların çoğunu büyük günahların, aklen ve Dînen iğrenç niteliklerin icra edilmesinde, Dînî sınır ve hukümleri zalimce tecavüz etmekte ve sahtekârlıklarla elde edilen haram kazançları yemekte koşuşturuyor olarak görürsün. Allah'a yemin olsun ki, onların yaptıkları ve kendileri için kazandıkları her şey çok kötü ve pek iğrençtir. Çünkü yaptıkları Allah'ın ağır ceza ve azaplarını başlarına çekip getirmektedir.

۞ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۞

63.Ayet: Rableri Olan Allah'ın adamları olduklarını iddia eden müderrisleri ile her konuda büyük tecrübeye sahip olduklarını iddia eden alîmleri; kendi cemaatleri olan Yahûdî ve Hıristiyan toplumlarını; Allah'a ve Allah'ın kitabına iftirada bulunup Hakla alay etme gibi ağır günahları söylemekten ve türlü sahtekârlıklar yaparak haram yemekten onları men etmeli ve uzak tutmağa çalışmalı değiller mi idi? (Onları bu iğrençliklerden alıkoymak nerede tam aksine kışkırtıp destek veriyorlar). Bu papaz ve hahamların yaptıkları gerçekten çok daha iğrençtir. Onlar gerçek ilimle yaşamıyorlar aksine bozuk arzular ve geçersiz kısa akıllarıyla hareket ediyorlar.

۞ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۞

64.Ayet: Yahûdîler; Allah Azîmüşşanı tanımakta aşırı cahiller ve O'nun niteliklerinin gerektirdiği edep ve saygıdan son derece habersiz gafiller oldukları için dediler ki, Allah'ın elleri bağlandı da rızkımızı daralttı. Önceden bolluk ve bereket içindeyken Allah'ın Rasûlünü inkâr edip fesada başlayınca Allah; tevbe etmeleri için darlık verdi. Kâfirliklerinden vazgeçecekleri yerde taşkınlık yapıp böyle deyince Allah Teâlâ onlara kahrını açıkladı ve tehdit ederek buyurdu ki, artık bilsinler ki, onların elleri bu saçma sözleri sebebiyle tamamen bağlanıp her türlü iyi işler ve itaatten mahrum bırakıldılar. Dünyada üzerlerine çaresizlik ve perişanlık vuruldu. Ne yapsalar umduklarına ulaşamazlar. Ahirette de boyunlarına tasmalar, ellerine ve ayaklarına zincirler vurularak Cehennem ateşinin içerisine sürüklenecekler. O ateşten daha büyük azap olarak insanlık rütbesinden düşürülmelerinden sonra bir daha bulamamak üzere Allah'ın rahmet ve nimetlerinden lanetle kovulup uzaklaştırıldılar. Çünkü Allah'ın Yüksek Makamına, Yüce Şanına yakışmayan laflar ettiler. Ve Bilsinler ki, iddialarının aksine Allah'ın iki eli de; kahır ve lütuf Sıfatları daima, ezel ve ebed açıktır. Onları O'nun kahrı günbegün ezeceği ve üzeceği gibi lütuf ve ikramları Peygamber ve gerçek Mü'minleri bolluk, bereket, üstünlük ve yüceliklere erdirecektir. Sonsuz kudret ve imkân sahibi Allah; dilediği halde, dilediğine infak eder, bol bol verir. Dilediğine bağış ve ikramları, dilediğine kahır ve cezaları devam etmektedir.

۞ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a yemin olsun ki, Rabbinden sonsuz nimet ve sınırsız ikram olarak Sana indirilen Kur'an; haset ve kinlerinden dolayı onların azgınlık ve kâfirliklerini artırıyor. Allah'a karşı Şanına yakışmayacak iftira ve saldırıları, üzerinde bulundukları şirk ve küfürde ısyanları çoğalıyor. Biz de bu azgınlıkları ve kâfirlikleri sebebiyle aralarına kıyamete kadar devam edecek olan birbirlerine karşı öfke ve düşmanlığı attık. Asla anlaşıp bir araya gelemezler.

۞ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ۞

Her ne zaman Mü'minlerle savaşmaları için kesin ve sağlam karar alarak savaş ateşi yaksalar; aralarına ayrılık ve düşmanlık atmak suretiyle her şeyi bilip Gören ve işleri Yöneten Allah o ateşi söndürür. Buna rağmen kendi içlerinde devamlı olarak çalışırlar ve yeryüzünde fitne ve fesadı harekete geçirip tahribat yapmak için koşuştururlar. Kullarının durumlarını daima düzelten Allah; Allah'a ve Rasûlüne diklenerek saldırganlıklarını sürdüren, küfür ve zulümde ısrar edip yeryüzünde bozgunculuk yapan tahribatçıları asla sevmez ve affetmez.

۞ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

65.Ayet: Eğer Ehli Kitap Sana ve Kitabına Îman etseler, Allah ve Rasûlü hakkında saldırgan tutumlarından sakınıp vazgeçselerdi onların amel defterlerinde bulunan tüm günah ve kötülüklerini siler yok ederdik. İmanlarında samimi olmaları sonrasında onları bağış ve ikramlarımızla kesin bilgi, Hakkı görme ve Hakka kavuşma makamları, mahalleri ve nimet yurtları olan Cennetlere koyardık.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ ۞

66.Ayet: Eğer onlar içinde bulunan hukümler, ibretler ve nasihatlerle icraatta bulunup emir ve yasakları ile Allah'a kulluk yaparak Tevrat'ı ortaya koysalar, aynı şekilde İncil indirildiğinde ondaki hukümleri uygulasalar ve kendilerine Rablerinden indirilene daima sarılıp sahip çıksalar, bu gün de Kur'an'la yaşasalardı muhakkak Rableri onlara maddi ve manevî rızıkları bol bol verirdi de üstlerinden, altlarından ve her bir taraftan yeme, içme başta olmak üzere bütün rızıklara nail olurlardı. Yani her taraftan Allah'ın Varlığını idrâk ederler ve rızkını da vasıtasız olarak Rablerinin yakınlığı ile O'nun Kendisinden olduğunu bilir ve bulurlar. Böylece her şeyde sırf O'nu görürler. (Fakat bu lanetliler her bir kitap indiğinde inkâr ettiler, peygamberlere eziyetlerde bulundular. İddia ve istismardan başka bir şey yapmadılar. Bundan dolayı da başlarından bela eksik olmaz).

۞ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ۞

Bunlardan bir cemaat var ki, ifrat ve tefritten uzak dürüstlük ve adalet içinde bulunurlar. Bunların hakkı anlayıp Îman etmeleri umulur. Her ne kadar Ehl-i Kitap çoğunlukları ifrat ve tefritte bulunmakla Tevhîdin ve istikametin yolundan sapsalar ve pek çok kötülük yapsalar da onların zalim olanlarını lanetlerken içlerinden dürüst olan bu cemaate davranışta kusur etmeyin.

۞ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۞

67.Ayet: Ey bütün yaratılmışı Allah'ın Kendi Birliğine tam bir adaletle davet etmek üzere Gönderilen Rasûl! Mükellef olan kulların tamamına Zatımın Birliğine erdiren yolu açıklaman için Rabbinden Sana indirilen Ayet-iCelîleleri ve Sünnet-i Seniyyeleri hakkıyla ulaştır. Eğer korkarak veya gevşeklik göstererek tebliğ edip ulaştırmazsan Allah'ın Seni mükellef ve yükümlü tuttuğu peygamberlik görevini yerine getirmemiş olursun. Bu sebeple Allah'a sarıl, bu görevi eda ederken O'na dayan ve güven. Tüm hal ve hareketlerini Gözeten Allah; sana kötülük yapmak ve su-i kasdda bulunmak isteyenlerden Seni korur, muhafaza eder. Onların kötülüklerinin sıkıntısına karşı Allah Sana yeter, güç ve kuvvetiyle eziyetlerini Senden uzaklaştırır.

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۞

Bilesin ki, kullarının içlerinde ve hayallerinde neler gizlediklerini Bilen Allah; sana zarar vermek isteyen, sürekli sana zarar dokundurmaya dönüp duran kâfirleri asla muratlarına erdirmez.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

68.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Söyle onlara. Hem de ne kendilerine ne de düşmanlıklarına aldırış etmeden; ey Ehli Kitap!Sizler Allah'ın indirdiği Tevrat'ı, İncil'i ve sizlere indirilenin tamamını Kur'an başta olmak üzere kabul edip içindeki hukümleri icra ederek yaşamadığınız, bu Kitaplara emanet olarak konan hakikatlere ermediğiniz, onlarla verilen ahlakî güzellikleri ahlak edinip Allah'ın indirdikleri ile hükmetmekle emirlerine sarılarak yasaklarından kaçınmadığınız müddetçe Din hususunda, Allah'a Îman, itaat ve teslimiyet konusunda hakadına hiçbir şey üzerinde olamazsınız.

۞ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

Allah'a yemin olsun ki, sana yardım ve destek, onları da eğitip irşâda erdirmek için Sana indirileni duydukları zaman onların Sana ve Mü'minlere olan kin ve düşmanlıklarından dolayı bu onların kâfirlik ve azgınlıklarını artırıyor. Özetle Ey peygamberlerin En Kâmili! Asılsız varlıkları, bozuk yok olmağa mahkûm görüşleri ile Hakkın yolunu örtüp inkâr eden kâfirler topluluğuna asla üzülme.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا ۞

69.Ayet: Hiç şüphesiz mülimanlar yani; Kitabın Kur'an'ın emirlerine tam bir teslimiyetle sarılanlar ve yasaklarından layıkıyla kaçınanlar bununla beraber geçmiş hak dinlere, peygamberlere ve kitaplara istisnasız Îman eden ve böylece çokluktan ve çokluk kargaşasından arınmış sırf Tevhîdin merkezinde mertebe sahibi olan Mü'minler, Tevrat döneminde her şeyden Allah'a dönerek, tüm peygamber ve kitapları tasdik ederek yaşayan, Îmanlarında samimi olan Yahûdîler, Hz. Nuh ve diğer birçok peygamber döneminde melekleri örnek alarak beden ve ruhlarıyla Allah'a kullukta daim olanlar,İsa (a.s.) döneminde (Son Peygamberin tebliğ dönemine kadar) Allah'ın Dînine ve Peygamberine yardım ederek Allah'a Îman ve ibadette samimi olan Hıristiyanlar; hulasa her zaman Allah'a Îman eden; Varlığında Bir olup Birliğini daima ilan eden, eş ve benzerden Münezzeh Olan Allah'a kullukta samimi olan, Allah'ın indirdiği kitaplara ve o kitapları açıklayan peygamberlere uymakla Tevhîde eren, buluşma ve kavuşma için hazırlanan Ahirete de Îman edip Allah'ın farzları başta olmak üzere Allah Yolunda tüm yararlı işleri yapan kullara;

۞ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

yolculuklarında ve Ahirette ereceklerine erdikten sonra hiçbir korku yok mahzun da olmayacaklar. Çünkü gelen peygamberlerin, indirilen kitapların tamamı Allah'tandır. Akıl Sahibi olan Mü'min de Allah'a Îman edip gönderdiğine uymuştur. Hepsi Allah'ın Tevhîdinin gereğidir. Onu açıklayıp anlatıyor. Yollar ve şahıslar İlâhî Sıfat ve İsimlerin çokluğu sebebiyle çok ve farklı olsa da hepsi Allah'tan yine Allah'a erdiriyor. Allah'tan başka gaye ve son hedef yoktur. Bu yüzden dendi ki, Tevhîd; varlık bağ ve münasebetlerinin düşürülüp tamamen yok edilmesidir. Tâ ki, Tevhîdde yok olmak ve onunla kalmak gerçekleşsin. Dahası Amâmertebesinde (Allah Azîmüşşan'ın Batın oluşu ve Hakikatinin gizlilik mertebesinde) fâni olma ve bâkî olma dahi yoktur. (Ey Âşikâr ve ey gizlilerin En Gizlisi Allah!) Senin Saltanatında düşünce ve fikir yollarının derinlikleri ve en derin, en güçlü fikirler şaştı kaldı. (Sen bildiğin gibisin. Seni; Senin övdüğün gibi överiz ve hayranlıkla severiz.)

۞ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۞

70.Ayet: Allah'a yemin olsun ki, Yahûdîlerden peygamberleri vasıtasıyla sağlam söz aldık ve peygamberleri dilinden dedik ki, Rabbiniz Allah'a asla ortak koşmayacaksınız ve O'nun peygamberlerine ters düşmeyecek ve düşmanlık yapmayacaksınız. Onlardan sözü aldıktan sonra Îman ve itaat ehline müjdeler vermeleri, yanlış yapanları uyarmaları üzere peygamberler gönderdik.

۞ كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ۞

Onlara ne zaman bir peygamber; canlarının istemediği ve akıllarının beğenmediği bir emri, bir hükmü getirdiğinde o peygambere diklenerek, zulüm ve yanlışlıklarında ısrar ederek peygamberlerin bir kısmını ve Allah'tan getirdikleri ayet ve mucizeleri inkâr ediyorlar ve bir kısım peygamberi de zalimlik ve taşkınlık yaparak öldürüyorlardı.

۞ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞

71.Ayet: Son derece basiretsiz ahmaklar olduklarından, Haktan uzak yaşamanın sonucunun anlayışsızlıklarından dolayı zannettiler ve bildiler ki, yaptıkları bu inkâr ve alçakça cinayet yüzünden bir sıkıntıya düşmeyecekler ve başlarına hiçbir bela gelmeyecek. Bu yüzden Allah'ı kesin olarak bilme, Tevhîdin alametleri ve Dînin izleri gibi değerlere karşı gözsüz ve nasipsiz kaldılar. Sonra da Tevhîdin ve Allah'ı ve Allah'tan gelenleri anlatan hakikatlere sağırlık gösterip duyarsız oldular. Sonra seçkin peygamberlerin mucizeleri ve etkin uyarıları ile bu körlük ve sağırlıktan kurtulup tevbe ettiler; Allah'a ve O'na itaate döndüler. Allah ta tevbelerini kabul edip lütuf ve ikramlarda bulundu. Bu tevbe ve Îmandan sonra onların çoğu karakterlerinin pisliğinden dolayı tekrar kör ve sağır oldular. Onların

tüm durum ve hareketlerini Bilen Allah; bozuk görüşleri ve asılsız arzularının ürünleri olan bütün kötü iş ve davranışlarını görüyor. Dolayısıyla bu görüşü, bilgisi ve haberdar oluşu gereği onların cezasını verecektir.

۞ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۞

72.Ayet: Şu hakikati kesin olarak bilesiniz ki, Allah; Meryem Oğlu İsa'dır diyenler var ya onlarelbette kâfirlerdir. Onlar Allah'ı hiç bilmiyorlar. Bundan dolayı Allah'ın şânına yakışmayan bu iddiayı saygısızca yapıyorlar. Bilesiniz ki Allah; olmuş olacak, bilinen bilinmeyen her varlığın üstünde ve varlık âlemlerini kuşatan en büyük arşın da üzerinde sınırsız hâkimiyetini, Varlığını ve Birliğini, tüm Güzel İsimlerini ve bütün Yüce Sıfatlarını Yaratıcı sadece Kendisi Olduğunu, İsa (a.s.) dâhil herkesin ve her şeyin yaratılmış olduğunu ilan edip göstermektedir. Onlar; İsa ve Allah aynı Varlıktır demekle kâfirliğin ötesinde taşkınlık ve azgınlık yapmışlardır. (Cezaları ise Cehennemin Çılgın ateşidir). İsa (a.s.) onlardan bu haddi aşan iğrenç sözü duyduğunda onlara dedi ki, ey cehalet ve sapıklığın çöllerinde kaybolan şaşkın Yahûdîler! Allah'a tıpkı benim gibi azabından korkan, rahmetini dilenen kullar olunuz. O (c.c.) herhangi bir şeye ait olmak, karışmak, bitişmek, şahıs gibi belirmekten, artmak ve eksilmekten Münezzehtir. O'nu bana veya bir başkasına ait kılmaktan, O; O'dur(c.c.) demekten vazgeçin, Allah'tan korkun. O'na teslim olup kul olun. O; benim Rabbimdir (Yaratanım ve Yönetenimdir. Ben yaratılmışım, tarafından yönetiliyorum. O Hâkim ve ben mahkûmum). Beni türlü nimetleri ve ikramları ile yetiştirdi ve yaşatıyor. Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a memurlar olduğunuzu bilin ve kulluklar, memurluklar yapın. Sizlere bilinmesi ve Birliğine kavuşmanız için akıl verdi. Bilesiniz ki, kul olmakta ve O'nun tarafından yönetilmekte benimle sizin aranızda hiçbir fark yok. Asla beni O'na ortak görmeyin. Çünkü ben de sayısız kullarından, sınırsız ihtiyaç sahiplerinden bir parçayım.

۞ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۞

Çünkü durum ve huküm şu: Kim Allah'a; yaratıkları olan bir şeyi veya herhangi bir kimseyi ortak koşar ve Allah'ın her şeyden Münezzeh olduğunu kabul etmezse bilesiniz ki, her şeyden Münezzeh Olan Allah; o kimseye Tevhîdin ehli olan saadetli kullar için hazırlanan cenneti haram eder. Artık o kimsenin varıp sığınacağı sığınak Cehennem ve korkunç ateştir. Zira o ateş bu tür eşkıya ve lanetli müşrikler için hazırlanmıştır. Bilesiniz ki, Allah'ın kendilerinden Münezzeh olduğu şeyleri iftira ederek Allah'a nispet eden zalimlere yardım ve şefaat edecek hiçbir kimse bulunmayacaktır. Bir kimseyi Allah tutup cezalandırırken kim sahip çıkabilir ki...

۞ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ ۞

73.Ayet: Kesin olarak biliniz ki, Allah; üç tanrının üçüncüsüdür diyenler kâfir olmuşlardır. Bu kâfirler; Tevhîdin makamını yani Allah'ın Bir İlâh olduğu hakikatini kavrayamadıklarından, fenâ fillâh mertebesini ve Allah Azîmüşşan'ın sayıdan ve sayılır olmaktan Münezzeh olduğunu anlayamadıklarından dediler ki, ilâh üç tanedir. Allah; onlardan birisidir ve onlar da: Allah, Meryem ve İsa'dır. Burada üçüncü; üç ilâhtan bir tanesi demektir. Kur'an'da ikinin ikincisi, üçün üçüncüsü ifadeleri malumdur. Halbuki, hiçbir ilâh (tanrı) yok sadece Tek ve Bir İlâh var. O da Samed Olan Allah'tır. Hiçbir şey yokken Var olan, her şey yok olduğunda Varlığında değişiklik olmaksızın Ebeden Kalandır. Varlığı akılları şaşırtır, Kendinden gayri ne varsa O'na nispetle gölgeden ibarettir. Dilediği bir anda her şeyi siler yok eder. O (c.c.) hep etkileyendir. Meryem, İsa, Hızır ve Hatta Muhammed (s.a.v.) herkes ve her şey daima O'ndan etkilenmektedir.

۞ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Eğer bu azgın zalimler; ilâh üçtür, Allah'tan başka ilâh vardır gibi hezeyan dolu söz ve iddialarından vazgeçmez, kâfirliklerine son vermezlerse ve onlar Îmansız olarak bu kâfirlik hali üzerinde ölürlerse muhakkak onlara pek acı bir azap dokunur (ve yutar onları da ebediyyen içinde kalırlar). Bu azap onların; Tevhîd mertebesi olan Allah'ın halifesi ve vekili olma makamından mahrum olup insanlık rütbesinden düşmekle başlayan, Dünya ve Ahiret rezilliği ile devam edip sonsuz Cehennem ateşine gömülmeye kadar süren ve orada ebediyyen kalmağa mahkûm oldukları korkunç ceza ve azap ki, bundan daha büyük azap olmaz.

۞ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

74.Ayet: Şimdi bunlar hala sapıklık ve kâfirlik üzerinde ısrar edip korkunç intikam ve gayret Sahibi Allah'tan af dileyip tevbe ederek O'na Îman etmiyorlar mı? Allah; Kâmil Varlık olup kimseye ihtiyacı yoktur. Onların küfür ve zulümlerinden zarar görmez, Îman etmelerinden de fayda ummaz. Eğer onlar samimi bir tevbe ile Îman ederlerse onların bütün günahlarını siler, tevbelerini kabul eder, onlardan geçmişte meydana gelen günahlardan dolayı tevbe ettiklerinden ve pişmanlık duyduklarından dolayı onları hesaba çekmez aksine sevdiği kullara katarak sonsuz rahmetlerine erdirir.

۞ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ

كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ۞

75.Ayet: Meryem Oğlu Mesîh (İsa); sadece kıymeti ve şerefi büyük peygamberlerden bir Peygamberdir. O'ndan önce de değerli, mucize ve kerametler sahibi peygamberler geldi ve O'nun gibi yüce görevler yapıp gittiler. Onlar

hakkında kimse bu azgınların İsa hakkında dedikleri gibi sapıklık ve iftira dolu sözler söylemediler. Annesi de geçmiş sıddîka (Doğrulukta, Allah'ı ve Allah'tan gelen her şeyi tasdik edip onaylamakta dürüst bir örnek olan) hanımlardan bir sıddîka hanımdır. Bunda(Hz. Meryem'degörünen (babasız olarak İsa'yı doğurma) harikası gibi harikalar onlarda da göründü. (Allah'ı temsil eden halifelerde Allah'ın kudret ve iradesi harikalar halinde çokça meydana gelmektedir). Onlara kimse tanrılık nispet etmezken İsrail Oğullarının bunlara bu nispetleri sadece onların son derece cahil sapıklar olduğunu gösteriyor. Meryem ve İsa beden, ruh ve pek çok organın birleşmesi ile insandı. Her ikisi de acıkıyor, vücutta eriyen parçaların yerine gelmesi için yemek yiyor, katı sıvı tüm gıdalara ihtiyaç duyuyorlar ve sıkışıp ihtiyaç gidermek zorunda kalıyorlardı. Hak ve Gerçek Olan İlâh elbette tüm bunlardan; birleşim, eriyip çözülme, yeme, içme, ihtiyaç duyma, anne, oğul ve baba olma gibi tüm acizlik, noksanlık, ihtiyaç ve başkalaşımdan Münezzehtir. Ey bakıp dikkat ve coşku ile dinleyen! Bak gör onlara ayetlerimizi, onların ilâh olamayacaklarını gösteren, Yaratanla, yaratılmış olanın farkını anlatan alametlerimizi nasıl bir bir açıklıyoruz. Aslında azıcık aklı olan kimse için Allah'tan başkasının ilâh olmadığını anlatmak için bu delillere de hacet yok. Bu iddianın sadece sapıklık olduğu gayet açıktır.

۞ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ۞

sonra tekrar tekrar bak. Bunlar; Tevhîd kelimesini dinlemekten ve hak yoldan yüz ve özlerini nereye çevirip gidiyorlar.

۞ قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

76.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları susturup aciz koymak için de ki, sizler Allah'tan başka hem de sizlere hiçbir faydası dokunmayacak ve zarar da veremeyecek heykellere ve gölgeden ibaret geçici varlıklara mı Îman edip kulluk yapıyorsunuz? Halbuki, Allah; ezel ve ebed Varlığıyla Tek İlâh olduğu ile tecelli edip Birliğini ilan ediyor. O taptıklarınız Allah'ın kudretinden yansıyan yansımalar, kuruntudan ibaret heykeller ve geçici gölgelerdir. Kendi başlarına varlıklar değiller. Allah'ın var etmesiyle var oldular. Hiç şüphesiz hepsini yok edecek. Bütün varlıklarda tam bir istiklâlle ve her şeye Sahip olarak tecelli eden Allah; tüm yaratıp tecelli ettiği varlıklarda olup bitenleri Duyandır. Çünkü hakikatte Var olan O' dur. Bütün bilgiler de O'na aittir. Zira gerçek manada Bilen de Sadece O'dur. İdare ve saltanatında tasarruf sırf O'na aittir. Hiçbir varlıkta ve hiçbir idarede O'nun ortağı yoktur. Kimseden destek almaz.

۞ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا ۞

77.Ayet: De ki, ey kendilerine İncil Kitabı verilen Hıristiyanlar! Hakikatlere karşı çıkıp iftiralarda bulunarak Dîniniz ve Peygamberiniz konusunda taşkınlıklar yapmayın. Özellikle de her şeyi ortaya koyan, Allah katından desteklenen belge ve

kanıtlar ortaya çıktıktan sonra. Artık sizden önce haktan sapan atalarınızın batıl görüş ve uydurmalarına uymayın. Onlar sapmakla kalmadılar aksine halkın ilim ve inançları zayıf olan fukarasından çoklarını da saptırdılar.

۞ وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۞

Hulasa onlar başlarında İman ve İslâm yolunu gösteren bir rehber ve bir uyarıcı olmamakla hakkı bulamayıp saptılar. Sizlere ne oldu da haktan sapıyorsunuz? Hem de şanı ve şöhreti pek olan bir uyarıcıya rağmen. O uyarıcı Allah'tan tam yetki ve sınırsız destek alarak tüm yaratılmışı yolların en kuvvetlisi ve en düzgünü olan İslâm'a erdiriyor olduğu halde. İslâm; Tevhîdin en yüksek makamına erdiren yoldur.

۞ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۞

78.Ayet: İsrail Oğullarından kâfir olan toplumlar; kendi Peygamberleri olan Davud ve Meryem Oğlu İsa (a.s.) dilinden lanetlendiler; insanlık ve Allah'a halife olmak mertebesinden düşmek başta olmak üzere Yüce huzurdan, rahmet ve nimetlerden tamamen uzaklaştırıldılar. Bu lanetlenmeleri Allah'ın emir ve yasaklarını gözeteceklerini kabul etmelerinden sonra tekrar Allah'a karşı gelmeleri sebebiyle olmuştur. Bunlar zaten insanlık mertebesinden çıkan, İlâhî sınırları ve hukümleri bırakıp akıllarının beğendiği kendi canlarının arzuladığı iş ve icraatlara sapmak suretiyle haddi aşan ve emir tanımayan toplumlardır.

۞ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞

79.Ayet: İğrenç niteliklerinden olarak onlar; yaptıkları çirkin iş ve Dinlerine aykırı icraatlarında asla birbirlerini alıkoymağa, vazgeçirmeye uğraşmazlar. Çünkü aşırı olarak gaflet ve sapıklığa batmışlardır. Bir de Allah'a ve hak ehline diklenerek yasak ve çirkin işleri yapar dururlar. Onların yaptıkları işler pek kötü zira iş ve icraatları başlarına türlü azapları ve ağır cezaları çekip getirecek ve bu yüzden yaptıklarının zararı en çok kendilerine olacaktır.

۞ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ۞

80.Ayet: Ey keskin akıl, sağlam görüş sahibi! Ehli Kitabın çoğunu; Allah'ı inkâr eden ve O'na şirk koşanları dost edip dayanışma içinde olarak görürsün. Bu sebeple kâfirlerin ve müşriklerin küfür, şirk ve bilumum kötü halleri bunlara bulaşıp huy ve ahlak olmaktadır. Kendileri için yaptıkları bu yatırım, kazandıkları bu kazanç ne kadar kötü. Çünkü bu yüzden intikam ve gayret Sahibi Olan (emanetlerine karşı kıskançlık ve titizlik, kullukta önem vermeye Sahip Olan) Allah; onlara gazap etmektedir. Dolayısıyla onlar; işlediklerinin iğrençliği sebebiyle dost edindikleri o kâfirlerle beraber Cehennem azabında ebedî olarak kalacaklar.

۞ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۞

81.Ayet: Eğer bu münafıklar; Var ve Bir olduğunu ilan eden Allah'a, Allah katından desteklenerek umum yaratılmışa Peygamber olarak gönderilen Muhammed'e ve O'na indirilen; hakkı batıldan ayıran Kur'an ve Sünnetin tamamına Îman etselerdi o kâfir ve müşrikleri dostlar edinmezlerdi. Fakat bunların çoğu fâsıklardır. Bu yüzden içerisinde yarar, güven ve doğrulukları bulunan yüce hayat tarzından çıkmışlarve AllahtarafındanindirilenKur'an'dakihukümleri ve hıkmetleri terk etmişlerdir.

۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۞

82.Ayet: Ey halkı Hakka davet Eden! Sana ve Kitabına Îman edenlere; düşmanlık yapanlar olarak Yahûdîleri insanlar içerisinde en çetin ve en şerli düşmanlar olarak bulursun. Münafıklık ve muhaliflik onların karakterlerine yerleşmiş. Özellikle de Sana ve Sana uyan Mü'minlere karşı. Ve Allah'a şirk koşan kâfirler de öyle. Zira onlar içerisinde şirkten eser bulunmayan, şirkin tüm bağlarını, şirki besleyen damar ve yolları kesip yok eden Tevhîd ve Îman ehlini dost edinmezler.

۞ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۞

İnsanların; sevgi ve dostluk bakımından Mü'minlere en yakın olanları olarak da; ey Muhammedî kardeşler! Bizler sizlere yardım edip pazılarınızı güçlendirecek olanHıristiyanlarız diyenleri bulursun. Onlar derler ki,sizin mensubu olduğunuz Din ve bağlı bulunduğunuz Peygamber(s.a.v.); İsa'nın (a.s.) haber verdiklerini anlatıyor. Bizler samimi olarak yanınızda ve daima sizlere yardımcılarız diyenlerdir. (Başta Habeş Hukümdarı Necâşî böyle demişti ve nice Hıristiyan Mü'minlere yardımcı olmuşlardır. Yahûdîler ise hep fitne ve zorluk çıkardılar. Daima kâfirleri kışkırttılar). Hıristiyanların iyileri ve iyilikleri; onlardan İlâhî ilimlere rağbet eden alîmlerin ve ibadete düşkün Ruhbanlarının olması sebebiyledir. Bu yüksek ilimler; Allah tarafından indirilmiş olan dinlerin ve hukümlerin ürünleridir. Bununla beraber ruhbanlar basiretleri açılıp hakkı görseler dahi Dünyevî çalışma dışına çıkamazlar. Zira Muhammed'le zahir olan Hakka kavuşma makamına ermezler. (Son Peygamberin gelmesiyle İsa'nın da (a.s.) görevinin son bulduğunu idrâk ederek İslâm'la şereflenenler müstesna). Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu samimi insanlar içlerinde buldukları hakikatlerden sonra Sana kafa tutmaz, Seni dost edinip yardım etmekten de kaçınmazlar.

۞ وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ

يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۞

83.Ayet: Ey Hak mertebelerinin tamamını kavrayıp kuşatan Halifem! Bu hayırlı insanlar Hakkal-yakîn (Hak Varlığa kesin olarak kavuşma) mertebesinden

kaynayan ebedî hayat suyuna susadıklarından dolayı gözlerinden yaşlar aktığını görürsün. Ey görüş ve anlayış sahibi! Çünkü onlar bu makamı arzular durur ve bundan pek hoşlanırlar. Bu arzu ve hoşlanma kesin olan Haktan ve onun belirtilerinden güç ve kapasitelerine göre ilim ve anlayışa erdiklerinden doğar. Doğruluk ve dürüstlüğün makamı olan o hak mertebesine eren bu hale nasıl gelmez ki... Bunun için aşırı arzu ve hasretler duyarak, korkarak, umarak, hayretler içinde ve tam bir heyecanla derler ki, ey Rabbimiz Seni bilme ve hakikatlerini görme mertebelerinden bizlere bağış ve ikramlarına Îman edip tasdik eyledik ve bunları yaşadık. Bizlere Sana kavuşmağa ulaşıp kesin Hak makamına eren şâhidlerden kıl. Bilesiniz ki, Bu şâhidler; o makama eren ve orada bulunanlardır. Dahası yolculukları son bulup Hak'ta büsbütün yok olan; Tevhîdin hakikatine şâhid olanlardır. O makamda Allah'tan gayri ilâhın olmadığı hatta O'ndan başka her şeyin yok olduğu gerçekleşir.

۞ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ۞

84.Ayet: Ve kuvvetli arzu ve yüksek bir hasretle derler ki, bize ne olabilir de hiçbir delil ve alamete ihtiyacı olmaksızın bütün âlemlerde, tüm varlıklarda Birliğini ilan ederek tecelli eden Allah'a Îman edip teslim olmayız ve O'ndan bizlere gelen Hak Kitaba, mucizelere ve Hak Rasûle Îman edip sarılıp sahip olmayacağız. Rablerinden rahmet ve mağfiretini umarak ta dediler ki, Rabbimizden; bizleri salah ve felah ehli kullarla beraber katındaki sıdk makamına, nimet yurduna koymasını umuyoruz.

۞ فَأَثَابَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۞

85.Ayet: Bu kıymetli kullar Allah'a samimiyetle yönelip isteklerini de ihlâsla açığa koyunca sınırsız cömertlik, ikram, ilim ve hıkmet Sahibi Allah; Rablerinden dileklerde bulunup rahmetini umarak söyledikleri İslâmî söz ve duaları sebebiyle onlara mükâfaat olarak Hakkı bilme, görme ve hakka kavuşma sahaları, sonsuz nimet yurtları olan Cennetlerini ikram etti. O Cennetlerin altlarından nehirler akar. O Cennetlerin nimetlerinden olarak bu âlemde keşif ve kesin bilgi sahiplerinin dillerinden İlâhî bilgiler ve hakikatler akar ki, ölü toprak misali perdelenmiş kalpler, güçsüz kelepçeler ve taklide dayalı zincirlerle, murada ermeğe yetersiz tahminlerle dünyaya hapsolmuş canlar hayat bulsun. Cennetlere erenler oralarda Allah'ın dilediği üzere ebedî kalacaklar. Allah'ın dediği olur. Güç ve kuvvet sadece O'nundur ve O'nunladır. Bu büyük kavuşma ve değerli bağışlar kesin olarak Hakka kavuşma makamına ulaşan, Allah'ı görüyor gibi kulluk yapan başarılı kulların ücretidir.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۞

86.Ayet: Varlığımı ve Birliğimi tanımayan ve bunu gösterip buna erme yollarını açığa koyan ayetlerimizi inkâr eden ve bu fâniâlemin darlığında hapsolup kalmış

olankâfirlerkorkunç ateşin sakinleridirler. Cehennem içerisinde azap çekecekler. Onlara oradan çıkış ve belalarından kurtuluş yoktur.

Bazı Hıristiyanlar Dünyaya değer vermeyip yüz çevirmek ve ruhbanlıkta aşırı giderek kendilerine Dünya nasiplerini, lezzetlerini ve iştah çekici nimetlerinden Allah'ın helal kıldığını haram kılınca ve bunda da ileri gidince yaratıldıkları dengeyi muhafaza edecek mizaç ve mecalleri kalmadı. Bu yüzden hak Teâlâ Mü'minlere uyarıda bulunup doğru, sağlam, ifrat ve tefrit arasında orta yolu göstermeyi murad etti ki, vücudun ihtiyaçlarını karşılamamak mizacın ve bünyenin değişip tahrip olmasına götürmesin. Çünkü Allah Azıîmüşşan'ın bedenleri sayısız maddelerin karışımıyla var etmesinde ilginç hıkmetler, sırrına ulaşılmaz fevkaladelikler ve sanatlar var. Hepsi; Allah'ın ilim, irade, kudret gibi İlâhî İsim ve Sıfatların önde gelenlerinden olan pek çok Sıfatlarını kapsayan sağlam hıkmetinden doğup meydana gelmiştir. Bu sebeple kullarına seslenerek buyurdu:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۞

87.Ayet: Ey Îman edenler! Sizlere emredilen her şeye sarılmak ve yasak edilen her şeyden kaçınmak suretiyle İslâmDînini tasdik edin. Bunun için her şeyi Bilen, sonsuz hıkmetlerin Sahibi Olan Allah'ın Dîninizde size helal kılıp caiz dediği hoş nimetleri haram kılmayın. Sizlere; zühd ve ruhbanlık hallerine bürünerek duysunlar, görsünler fikrine kapılarak Allah'ın hukümlerini ve sınırlarını çiğnemekten, arzu ve görüşlerinize göre haramlar ve helaller belirlemekten şiddetle kaçınmanız farzdır. Bilesiniz ki, kullarının yararlarını sağlayan Allah; razı olduğu düzen, doğruluk, icraat ve idarenin gerektirdiği ölçülerden çıkan zalimleri sevmez ve iflah etmez.

۞ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۞

88.Ayet: Ey kullukla yükümlü olan Mü'minler! Rızkınızın Kefili Olan(yarattığını besleyeceğini Üstlenen) Allah'ın sizlere rızık olarak verdiği nimetlerin helal ve hoş olanlarından bedenen ve ruhen mizacınızı ayakta tutacak, Allah'ın emir ve hukümlerini yerine getirmeniz için size kuvvet verecek kadar yiyin asla israf etmeyin. Varlığını ve Birliğini kesin bilgilerle bilip Kendisine Îman ettiğiniz Allah'a ters düşmekten ve kahrına uğramaktan korunun. O'nun yasakladığı haramları işlemekten, koyduğu sınırları aşmaktan dolayı O'ndan sakının. Bilesiniz ki, Dünya ve Ahirette en hayırlı arkadaş ve yardımcınız Allah'a karşı saygılı, dikkatli ve O'ndan razı olmanızdır. Bunun için Mevlâ'nız bunu emir ve vasiyet ediyor. Dünya hayatında gözetip korumanız farz olan emir ve görevlerden olaylar ve işler karşısında Allah'a yemin ederek vara yoğa rastgele yemin etmeye atılmamanızdır. Kasıt olmaksızın birdenbire boş bulunarak ve yanılgı ile yaptığınız hariç ki, bu tür yeminler Araplarda bilinen yeminlerdir. Onlar kimseyi aldatmaksızın ve bir malın vs. üstünü ve kusurunu örtmeksizin; evet vallahi, yok vallahi diye yeminler ederler bunlardan dolayı sorumluluk olmaz. Özellikle de yalan yere ve malınızın değerini

yükseltmek için yemin etmeniz haramdır. Yaratılış ve karakterinizdeki doğruluk ve adalet mertebesinden düşmemek, Dünyadaki yaptıkları ibadetler boşa giden büyük zarar ehli kimselere katılmamak Allah katındaki iyi oldukları kabul edilen takva sahiplerinden olmanız için dikkat ediniz. Nitekim Hak Teâlâ buyuruyor:

۞ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ ۞

89.Ayet: Yaptıklarınızın karşılıklarını verecek Olan Allah; kimseyi aldatmadığınız, yemin etmeyi de kasdetmediğiniz, sadece boş laflar ederken ortaya koyduğunuz yeminler hakkında sizleri sorumlu tutmaz ve ceza yazmaz. Ancak alış veriş ve tüm hayatî meseleleri ve sözleşmelerde iş bitirme durumlarında çıkar ve yarar sağlamak için haksız ve yalan yere yaptığınız ya da doğru yere gerekli bir yemin yapıp ta bozup yerine getirmediğiniz yeminlerinizden dolayı sizi sorumlu tutup azap eder. Böyle bir gerçek yeminle yapmakla mükellef olduğunuz şeyi yapmayıp yemininizi bozduğunuzda bir keffaret ile bunu telafi etmeniz size farz olur.

۞ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ

أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۞

Bunun keffareti (cezasını düşürüp günahından kurtulma yolu) on fakiri sabah akşam doyurmaktır. Yani ailenize yedirdiğiniz yemeğin orta derecede olanı ile on fakiri sabah akşam doyursunuz veya karşılığını ellerine verirsiniz kendileri alır ve yerler. (Kim fazla ikramda bulunursa Allah ta ona daha fazlasını ikram eder). Ya da on fakiri aynı tarzda giydirirsiniz. Veya bir köle azad edersiniz. Zengin pahalı köle, fakir de gücüne göre bir köle azad eder. Bunlara imkân bulamayan peş peşe üç gün oruç tutar. Böylece kendisini yasaklara karşı disiplin ve koruma altına almış ve kasıtlı olarak kırılan karakter ve insanlığı sarıp tedavi ve telafi etmiş olur.

۞ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

Bu anlatılan; yerine getirip gerçekleştirmeye kesin niyyet edipte bozup yerine getiremediğiniz yemininizin keffaretidir. Yalan yere yemin ve yalan şahitlik ettiğinizde -bundan Allah'a sığınıp çok sakınmak lazım- bunun cezası bu kefaretlerle veya başka bir şeyle düşürülemez. Önce kulun samimi bir kalb ve kafa ile her şeyi bırakarak tam bir pişmanlıkla Allah'a tevbe edip dönmesi, hak sahipleri ile helalleşmesi ve gücü nispetinde keffaret ödemesi gerekir. Ve ey Mü'minler! Allah katında itaat ta bulunup adaleti tesis etmek istiyorsanız yerinde bir iş için meşru olarak; yalan ve şüpheye,hatta zanna bulaşmamış olarak yaptığınız yeminleri muhafaza ediniz ve yerine getiriniz. Tüm durumlarınızı düzeltip kusurlarınızı gideren Allah; bu gibi hukümleri sizlere açıklayıp ders veriyor ki, hıkmetinin gerektirdiği bağış ve ikramların tamamının kullanımında ve tüketilmesinde İslâm ehli olarak şükür makamına erenler olasınız.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

90.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği; sizin durumlarınızı düzeltmek, kusursuz ve yüce varlıklar olmanız için kulluk görevleri olarak konan; helal haram, farz, nafile, mekruh gibi Allah'ın sınırlarını ve hukümlerini koruyup yaşamaktır. Hiç şüphe yok ki, neden ve nereden elde ederseniz edin şarap ve bilumum sarhoş edici ve aklı giderici maddeler, hangi oyun olursa olsun bilumum kumar türleri, Allah'ın kullarını İslâm'dan ve Dînin gereği olan hayat şeklinden saptırmak için dikilen putlar ve Allah'ın Kendisine ait kıldığı gaybı bilmek için fal oklarını, zarları, belli maddeleri çekmek suretiyle falcılık yapmak her ne suretle olursa olsun, sebepli sebepsiz tamamı Şeytanın yapıp ortaya koyduğu pislik ve necasettir.Hepsi Şeytanın kandırıp aldatması ve insanların da Hakkı bırakıp batıla gitmesiyle olmaktadır. O halde kendilerinizi bunlardan uzak tutun ve Şeytandan da koruyun ki, Allah'ın Razı olduğu niteliklere erip kurtulasınız.

Allah Zülcelâl; bunların haram olduğunu açıkladıktan sonra haram oluşlarının nedenlerini ve delillerini de işaret edip açıklamak üzere buyurdu:

۞ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ ۞

91.Ayet: İnsanları azdırıp yoldan çıkaran Şeytan; içki içildiğinde ve kumar oynandığında sizlerin arasına öyle kin ve düşmanlık düşürmeyi ister ki, içinden çıkılmaz anlaşmazlıklara ve birbirlerinizi öldürmeye kadar götürür. Ve yine sizleri Allah'ı zikretmenizden ve bilhassa O'na yöneldiğinizde Miracınız olan namazdan vazgeçirmeyi ister.

۞ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ۞

Ey Mü'minler! Artık bu pisliklere son verecek misiniz? Yoksa bunları yaparak helâk mi edileceksiniz. Bu ikisi arasında bir bahane veya bir başka kurtuluş yolu yok.

۞ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞

92.Ayet: Sizlere emredilen ve yasaklananların tamamı konusunda sizleri yönetip yardımcı Olan Allah'a, emir ve yasakları Açıklayan Peygamber'e itaat ediniz. Eğer akıl sahibi Mü'minlerseniz Allah'ın ve Rasûlü'nün sakındırıp yasakladığı her şeyden sakının. Tüm belgelerin bunca açıklanmasından sonra eğer yüz çevirip giderseniz bilesiniz ki, elçilerimize düşen açık ve net olarak görevi sizlere ulaştırmalarıdır. Sizleri hesaba çekmek, zalim olanlarınıza ceza kesip intikam almak ve azap etmek bize düşmektedir. Senden yine sana sığınırız ey sonsuz kuvvet sahibi ve ezel-ebed yıpranmaktan Münezzeh olan Metin Olan rabbimiz.

۞ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۞

93.Ayet: Serbest tutulan hususlarda yapılacakları anlatarak buyurdu: Kendilerine emredileni yapan Mü'minlere serbest bırakıldıkları dönemlerde yiyip içtiklerinden

dolayı bir sıkıntı ve bir sorumluluk yok. Çünkü onların anlatılan haramları yemeleri ve içmeleri o nesnelerin haram kılınması öncesinde oldu. Şimdi onlar yasaklanma sonrasında haramlardan kaçınmakta ve İmanlarında kararlılık göstermekte, bu nesnelerin haramlığını tasdik edip uzak durmaktalar. Ayrıca Allah'ın emrettiği salih ve güzel işleri yapmaktadırlar.

۞ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا ۞

Bu Mü'minler geçmişte serbest olan, sonra haram kılınan bu nesnelerden hiçbir emri çiğnemeksizin sakınıp korunmaktalar. Daha sonra geçmişte tüketilmesi serbest olan bu büyük haramlar konusunda tam bir ihlâs ve kararlılıkla İmanlarını kuvvetlendirip Allah'ın rızasını talep eden takva ehli kullar olarak kullukta ihsana (Allah'ı görüyor gibi yaşam seviyesine) ulaştılar.

۞ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞

Kullarına bağış ve ikramlarda bulunan Allah; Kendisine kavuşmayı arzu ederek ve rızasına ermeyi dileyerek tam bir beceri ve güzellikle kulluk yapan Muhsinleri sever.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللَّهُ بِشَيْءٍ مِنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ ۞

94.Ayet: Ey Mü'minler! Hac için ihrama girdiğiniz durumlarda av hayvanlarını avlamak Dîninizde haram ve yasaklar sınıfındandır. Bu sebeple durumlarınızı düzelten Allah; av türünden bir şeyle sizleri deneyip imtihan edecek. Şöyle ki, sizler ihramlı iken av hayvanları sizleri kuşatacak, o kadar yaklaştılar ki, uzattığınızda mızrağınız ve elleriniz değecek. Bakalım onları tutacak ve sürüyü rahatsız edecek misiniz? Yoksa haram kılınış durumunu koruyacak ve bunu gözetecek misiniz? Tüm bu imtihan ve denemeler ilim ve hikmet Sahibi Allah'ın her şeyi bildiği halde içinizden tenhada iken gayba İman ederek Kıyamet günü Allah'ın tutup intikam almasından korkanı, Emrine ve Allah'ın Şanına aldırış etmeyeni seçmesi içindir. Yani herkes ne derecede bir kul olduğunu görsün. Yoksa Allah katında herkesin geçmişi ve geleceği bellidir.

۞ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Artık her kim hak olarak bunca emir ve yasakları duyduktan sonra haddi aşarsa bu sınır tanımayıp yasaklara atılması sebebiyle ona çok acı bir ceza ve dayanılmaz azap var.

Allah Teâlâ; önce ihramlı iken av yapmanın yasak ve suç olduğunu açıklıyor sonra bunun ardından kırılanın sarılmasına, işlenen suçun silinebileceğine işaret ederek buyuruyor:

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ ۞

95.Ayet: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği olarak Hac ve Umre için ihramlı olduğunuz müddetçe av hayvanlarını öldürmeniz haramdır. Kim ihramlı olduğu vakitlerde kasden bir av hayvanını öldürürse kırdığını sarmak, hatasını telafi etmek için o kimseye ceza olarak öldürdüğü hayvan gibi evcil bir hayvanı kurban kesmesi vacip olur. Bunun yararı ise fukara ve düşkünler doyurulmuş olacaktır.

۞ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسَاكِينَ ۞

Bu öldürülen hayvanın karşılığını ve dengini sizden adil iki kişi hükmedip belirler. Belirlenen bu kurban Ka'be'ye gönderilerek orada kesilip fukaraya dağıtılır. Ya da bu adil kişilerin kurban yerine ölçüp belirleyeceği miktarda yiyecek alarak, belirlenen sayıda belli ölçülerde sadaka verir.

۞ أَوْ عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۞

Ya da bu cezaya denk olacak kadar oruç tutar. Tüm bu hukümler yanlış yapan suçlu kişi yaptığı bu ağır suçun ağırlığını, yanlışının zararını tatsın. Çünkü Hak Teâlâ'nın sanatını özellikle de himaye ve korumasına aldığı, bunlara zarar verilmesini yasakladığı ortamda yok etmiş. Hulasa böyle bir yasağın gelmesinden sonra sizlere lazım olan bu yasağa riayet etmenizdir. Bu yasağın öncesinde yaptıklarınızdan dolayı korkmayın. Bu yasak gelmeden önce âdeta gaflet çöllerinde kaybolmuş bilmeyerek pek çok günah işlemiştiniz. Rabbiniz Allah; geçenleri amel defterlerinizden silerek sizlerden sorumlulukları kaldırdı. Ama kim bu yasak ve uyarıdan sonra yasaklanan bu suçları işlemeğe dönerse; izzet, sonsuz güç ve sınırsız yetki elinde olan Allah; o kimseden intikam alır. Onu tutar, hesabını görür ve ona göre de cezasını verir. Allah'ın güzel davranıp müsamaha göstererek cezaları acele vermediğine aldanmayın. Bilesiniz ki, Allah; Kendi iş ve icraatlarının eserleri olan hiçbir varlığa ve de Dünya gibi bir âleme ihtiyacı yoktur. Aziz, sınırsız üstünlük Sahibi, davasına ve emrine arka çıkan gayretli ve her an büyüklüğünü ortaya koyandır. Ve sonsuz intikam Sahibi olup hükmüne karşı çıkan ve ısyanda ısrarlı olandan çetin bir kavrayış, korkunç yakalama ile intikam Alandır. Ey çetin kuvvet ve metanet Sahibi! Adaletinden sana sığınır, af ve bağışlarını dileriz.

۞ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ

وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

96.Ayet: Ey ihramlı Ka'be ziyaretçileri! Sizlere deniz avı; tabiatı gereği iğrenç gördükleriniz dışında helal kılındı. Bunu ücret ödemeden fayda ve menfaat olarak tutup yemeniz sizlere helaldir. Ayrıca ticaret, ziyaret ve tüm yolculuk yapanlara da Allah'ın helal ve hoş bir nimetidir. Diledikleri zaman azık ve rızık olarak

yararlanabilirler. Kara avı ise ihramda bulunduğunuz müddetçe sizlere haram kılındı. Hulasa Mahşerde, hesaba çekilmek üzere arz olunduğunuz Kıyamet Gününde toplanıp Kendisine varacağınız intikam sahibi Olan ve kararından vazgeçmeyen Allah'tan korkun. Sizlere; O'nun yarattıklarına üstünlük taslayarak, ezici güç sahipleri olarak saldırganlık yapmaktan her zaman ve özellikle de Ka'be'yi ziyaret için ihramlı olduğunuz günlerde sakınıp kaçınmanız gerekir. Zira bu ihram; gerçek akıl sahibi ve özleri sağlam olanlar için manevî kefendir. Onlar iradelerinin ölümüyle İlâhî hukümlerin hakikatleri ile hemhal olurlar. Onlar; hukümlerin özlerine bakarlar, kaymağı ile rızıklanırlar. Tıpkı bedenleri ölenlerin kuvvetleri, belli başlı nitelikleri yok olup alet ve eserleri kalmadığı ve hatta her şeyleri hal ve hareketten kesilip tamamen yok olduğu gibi bunların da benlikten eserleri kalmaz.

İradeyi öldürmek; Allah'ı tanıyan kulun Haccından ibarettir. Onun için ihram; tüm aza ve organlarını, beşerî niteliklerini, hayvanî kuvvetlerini, cismanî varlığının gereklerini, gizli aşikâr, maddî manevî varlılığın ve Halis İlâhî Birliğin perdelenmesine perde olan ilgi ve alakaların tamamını bırakıp boşlaması(her şeyden arınması) gerekir. Çünkü İlâhî Birlik Kendisi dışında var zannolunan gölge ve yansımalardan ibaret tüm varlıkları yok eder. Bunun için keşif ve müşahede sahibi olan, Allah'ı bilen kula göre iradeyle ilgili ölüm (Allah'a karşı yokluğu arzulayarak akıl, irade ve her şeyden geçme) bu yolda yok olmakta bedenen ölüp bu âlemden gitmekten yok olma ve yokluğa boğulma açısından çok daha kuvvetlidir. Çünkü ölmeyi dilemek ve yok olmayı istemenin neticesi; tam bir yokluğa, büsbütün yok olmağa varıyor ki, orada varlık eseri ve hatta kokusu yok. Ezel ve ebed Var olan Allah Azıîmüşşan katında ölüm ve başka bir hayat, varlık ve yokluk nasıl söz konusu olabilir. O Makam öyle bir Birlik Makamı ki, O makamda değil varlıkve yokluk; araya hiçbir şey giremez.

Ey Mevlâ, Yüce İlâh! Senin Samediyyetinin sonsuzluğunda aklın göz ve görüşleri yok oldu.

۞ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ۞

97.Ayet: Ey Yaratana teslim olarak, yaratılmış olanların tamamının esaretinden kurtulan gerçek hürler ve Haccın rükünleri ve tüm hukümleri ile yükümlü olanlar! Her yer ve her cihetten ve oralara girmekten ve yerleşmekten Münezzeh Olan Allah; Hicaz toprağında belirlenmiş biçimde yapılmış olan Ka'be'yi; O Saygın Evi insanlar için kalkma, kalkınma, maddi ve manevî güç kaynağı yaptı. Öyle hürmetli ve öyle saygın bir Ev ki, başka yerlerde helal olan pek çok iş ve huküm Orada haramdır. Hatta Allah'ı tanıyıp Muradı sırf O Olan; başka bir şeyi asla tanımaz ve bilmez Orada. İnsanlar; Ka'be ile ve O'nun kurallarını yerine getirmek, mühim hukümlerini eda etmekle kalkıp kendilerine gelirler ve ince hukukunu, duygu ve irşâd kaynaklarını gözeterek gaflet ve unutma uykusundan uyanırlar. Ve yine Hak Teâlâ; Haram ayları Hac görevine başlama ve Bunu eda etme anları ve zamanları olarak belirledi ki, insanlar Hac sebebiyle ölüp yok olmağa ve içlerini Allah'tan

gayriden boşaltmağa hazırlık yapmayı gerçekleştirsinler. Yine Ka'be'yi Hac yapma ve ziyaret etme görevi içerisinde büyük ve küçükbaş kurbanlıklar belirledi ki, bu şerefe erdirildikleri için şükrederek şükür kurbanları, bir de kural ve saygıyı çiğnemeleri durumunda kırdıklarını sarmaları ve zararları telafi etmeleri için ceza kurbanları kesmelerini belirleyip emretti. Böylece Ka'be ile ilgili görevleri tamamlamadan hizmete son vermesinler.

۞ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Allah azîmüşşan'ın Ka'be'yi; yaratılmışın tamamına O'na doğru dönmelerine, uzak yerlerden ve derin vadilerden türlü sıkıntılarla koşup gelmelerine Kıble ve dönüş yeri yapması; gökler ve ötesindeki tüm yüce âlemlerde, yerler ve derinliklerinde olan her şeyi Allah'ın bildiğini bilmeniz içindir. O (c.c.) tüm varlıkları ve tamamının zerreleri Kuşatan, tecellileri ve tecelli sahaları olan varlıkları sınırsız olup ulaşılmak ve kuşatılmaktan Münezzeh Olandır. Ve bilmelisiniz ki, tüm âlemler dışında Kendisine has olan her şeyi de Bilendir. Öyle ki, O'nun ilminden ve yakın oluşundan hiçbir şey gizli ve uzak kalmaz.

Ey Rabbimiz! Senin Sıfat ve niteliklerini açıklamakta diller aciz kalıyor. Hakikatini bilmekte akıllar tutulup kalıyor. Kullarının dilleri Seni nasıl anlatabilir?

۞ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

98.Ayet: Ey daima Hakka doğru ve imkân bulduklarında Hak Teâlâ'nın Evini ziyarete yönelen yükümlü ve sorumlu kullar! Bilesiniz ki, kullarının tüm iş ve icraatlarını ve onlardaki niyyetlerini Bilen Allah; cezası çok çetin, emirlerini yerine getirmekte ağır davranıp tembellik gösterenlere karşı intikamı korkunç ve azabı acıklı Olandır. Cemâli, lütuf ve keremi gereği cezasını geciktirmesinden dolayı aldanmayın aksine; kahır ve hışmının idare ve uygulanacağından dolayı korkun ve sakının. Ve bilesiniz ki, kullarının durumlarını düzelten Allah; onların günahlarını örter yok eder. Cemal, kerem ve rahmeti gereği ihtiyaçlarını görür. Yani sizlere düşen; Rabbinizden korkma ve rahmetini umma arasında hak ve adalet sahibi, dosdoğru kullar olmanızdır ki, şükreden kulları sınıf ve topluluğundan olasınız.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın hikmet denizinden dökülüp gelen bu yüce haberler ve erdiğin ilhamlar konusunda bozuk arzuların sahipleri olan sapıklar inada sarılıp Seninle tartışıyorlarsa onlara önem verme, inatlarına ve düşmanlıklarına da aldırma. Aksine metanetini muhafaza ederek onlara sırf hikmetten doğan eşsiz bir üslupla de:

۞ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ۞

99.Ayet: Yaratılmışı; Yaratan'a izni ile erdiren Peygamberinize yüklenen vazife sadece ve sadece rabbinden aldığı emaneti emir aldığı gibi sizlere ulaştırmaktır. Söyleneni duyurmak, yapılan hizmeti kabul etmek O'na bırakılmıştır. Başarı ve

murada erdirmek sırf O'nun katındandır. İçinizdekileri Bilen Allah; Îman ve itaat olarak açığa koyup gösterdiğinizi, küfür ve sapıklık gibi gizlediklerinizi de bilir.

۞ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

100.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara vaaz ve hatırlatma tarzında söyle: Allah'a göre haram ve pis olanla, helal ve hoş olan bir ve eşit olamaz. Ey akıl, ibret ve beğeni sahibi! Pis ve haram olanın çokluğu ne kadar hoşuna gitse ve ne kadar görkemli olsa da asla değer verme. Çünkü akıl sahibi aza, çoğa bakmaz aksine işlerin, yapılanların, durum ve varlıkların, hulasa her şeyin Allah katında iyi veya kötü olduğuna bakar. Ey her şeyin özüne bakan akıl ve öz sahipleri! Kurtuluşa ermeniz için intikam Sahibi Olan, davasını kıskanıp emir ve hükümlerin, iş, icraat ve hukukun peşini bırakmayan Allah'tan hakkıyla korkun. İşlerinizi ve ibadetlerinizi ihlâs ve takva ile güzelce yaptıktan sonra Allah katında büyük mükâfaatlara ermeniz için saygıda kusur etmeyin.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۞

101.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği olarak ısrarla sorular sormaktan kaçınmanızdır. Özellikle de o konularda vahyi bekleyin ve vahiyden önce bir şey sormayın. Zira onlar size açıklanırsa sizi üzer, kederlendirir ve gereğini yapamayacağınız için sizi kötü ve kötürüm yapar.

۞ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبْدَ لَكُمْ ۞

Eğer Kur'an indirilirken onları sorarsanız (ve tüm soru ve ihtiyaçlarınızı Rabbinize arz ederseniz) size açıklanır, sizin için sıkıntı ve keder olmaz.

۞ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ۞

102.Ayet: Soru sormanıza yasak gelmeden önce bu gibi sorularınızdan dolayı lütuf ve rahmetinin gereği Allah sizleri affetti. Yasak geldikten sonra bunlara dikkat etmeniz gerekir. Kullarının içinde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah; yasak koyan huküm gelmeden önce onlardan meydana gelen günahları örtüp yok Eden, sonrasında da günah işleyenlere ceza vermekte acele etmeyip tevbe etmelerine fırsat Verendir. Sizden önce gelen bir millet sorduğunuz bu ve benzeri soruları peygamberlerine sordular. Israrla sorduklarına açıklamalar; emirler ve yasaklar geldi. Bu sefer emirlere sarılıp yapmadılar, Peygamberlere teslim olmadılar, açıklananın gereklerini yapmadıkları gibi peygamberlerini tanımayarak, buyruklarına da yalan diyerek kâfir oldular.

۞ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۞

103.Ayet: Sonsuz ilim ve hikmet Sahibi Olan Allah; helal olan evcil hayvanlardan bir kısım özellikler kazanan bazı hayvanlara; Bahîra, Sâibe, Vasîle ve Hâmi diye isimler koymadı, helal olan bu hayvanları haram kılmadı. Dîninizde bunlar meşru

değildir. Ancak Îman ve itaatten kaçan kâfirler; (birçok haramı helal saydıkları gibi) bu helalleri haram sayarak tüm kusur ve noksanlıklardan Münezzeh Olan Allah'a (c.c.); bu gibi asılsız âdetlerini iftira ederek isnad ediyorlar.

Bahîra; Cahiliye devrinde Kâfirler beş yavru yapan ve beşinci yavrusu erkek olan deveyi kulağını yarıp işaret vererek etini, sütünü, binilmesini haram sayarak dokunmazlardı.

Sâibe: Eğer hastalığım geçer şifa bulursam devem serbest, ondan faydalanmak haram derler ve salıverirlerdi.

Vasîle: Koyun dişi yavru verirse kendilerine, erkek olursa putlarına kurban ederlerdi. Koyun ikiz yavrular da biri dişi, biri erkek olursa dişiyi erkeğe ilave ile ikisini de putlara kurban yaparlardı.

Hâmi: Bir erkek deve on tane yavrunun doğum sebebi olursa onu himayelerine alarak etini ve binilmesini haram kılarlar, bu ve benzeri hurafeler ile helalı haram sayarlardı.

۞ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞

Bunların çoğu Allah'ı hakkıyla bilip anlamıyor ve layıkıyla tanımıyorlar. İlim ve akıl olmayınca onun gereği olan Îman ve itaatte olmuyorlar.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۞

104.Ayet: Onlara samimi bir nasihatle; durumlarınızı düzeltecek olan Allah'ın indirdiği Kur'an'a gelin ve sarılın, sizleri sapıklık tehlikesinden kurtarıp saadet yoluna erdirecek olan Peygambere uyun dendiğinde son derece gaflet içine batmış oldukları için dediler ki, geçmiş atalarımızı üzerinde bulduğumuz âdet ve hayat tarzımız bize(kendi rejimimiz)yeter. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları bağlayıp cevapsız koymak için durumları konusunda Vekilim olarak adıma söyle:

۞ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۞

Babaları kendiliklerinden bir şey bilmeyen cahiller, şan ve şeref sahibi bir yol gösterici tarafından düzgün bir yola erememiş şaşkın ve sapkın kimselerise demi? Acaba bunlar akıl ve seçim sahibi kimseler olarak cahil ve şaşkın babalarının izlerinde gitmekten utanmazlar mı? Elbette bu durum rezalet ve utanç vericidir. Ey göz ve anlayış sahipleri bundan ibretle ders çıkarın.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

105.Ayet: Ey Îman edenler! Sizlere gereken kendilerinizi korumanız, varlıklarınızı Allah ve Rasûlüne hizmete bağlamanız, tüm durum ve zamanlarda Allah'a yönelmeyi devam ettirmenizdir. Kesin olarak kendilerinizi sapıklık, helâk ve her türlü tehlike bataklığından korumalısınız. Siz kendinizi korursanız ve Allah'a

erdiğinizde bilesiniz ki, Haktan sapan hiçbir kimse size zarar veremez. Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, ezel ve ebed Hak Varlık oluşunda , Varlığını ve davasını açığa koymasında sırf Kendisi Olan, hiçbir şeye bağı, bağımlılığı olmayan, Tek ve Samed Olan Allah'tır. Dönüşünüz ve tüm varlıkların da dönüşleri de sadece O'nadır. Dünyadayken iyilik, kötülük, itaat ve ısyan her ne yaptıysanız sizlere bir bir haber verecek, yapılan iyi ise iyi ücret, kötü ise kötü ücret vererek herşeyin karşılığını eksiksiz verecek.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ ۞

106.Ayet: Ey Îman edenler! Gözetilip korunması üzerinize farz olan işlerden biri de insanlar arasında yeri geldiğinde şahitlik yapmak ve şahitler tutmaktır. Özellikle de birinize ölümün belirtileri geldiği ve ölmek üzere olduğunda vasiyet yaparken kendi akraba, hısım ve Dindaşlarınızdan iki adalet ehli erkek şahit,

۞ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ ۞

yada bunlar olmadığında iki yabancı hatta ehli zimmet olan (İslâm Devleti idaresi altında yaşayan) dürüst iki gayrimüslim şahitlik yapsın. Eğer sizler yakınlarınızdan uzakta yeryüzünde yolculuk yapıyorsanız ve o an size ölüm musibeti dokunmuşsa böylece iki şâhide emaneti verirsiniz.

۞ تَحْبِسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى ۞

Namaz gibi önemli bir görev eda edilecekken acele etmez şahitleri tutar bekletirsiniz namazdan sonra eğer onlardan; ölen şahsın emanetinden bir şey alma, eksiltme vs. gibi bir yanlışlıklarından şüphe ederseniz toplum önünde Allah'a yemin ederler ve derler ki, bu yeminimizi asla satıp karşılığında para, satın almayız, rüşvet kabul edemeyiz, yakınlık sahibi akrabamızdan birine dahi bir şey yapamayız, veremeyiz. Yalan yere yemin ve yalancı şahitlikte yapmayız.

۞ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ ۞

Yeminlerini pekiştirip kuvvetlendirmek için de derler ki, tüm saklı gizli her şeyi Bilen Allah'ın emaneti olan bu yeminlerimizi ve aldığımız emaneti asla gizleyemeyiz, üzerimizdeki hakkı değiştirmeden, eksiltmeden ve saklamadan yerine getiririz. Eğer bunu yalan söyleyip zulmederek saklar veya değiştirirsek şüphesiz o zaman bizler kendimiz için büyük günah sahibi olduğumuzu kabulleniriz.

۞ فَإِنْ عُثِرَ عَلَى أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ ۞

107.Ayet: Eğer bu iki şâhidin emanet ve şahitliklerinde değişiklik yapmaları veya bir şey saklamaları gibi bir günah kazandıkları anlaşılıp fark edilirse derhal ölenin mirasçılarından birbirlerine karşı miras hakkına sahip olmakta en yakın iki tanesi bu zanlı iki şahit yerine geçerler ve:

۞ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞

Allah'a yemin ederek derler ki, bizim şahitliğimiz o iki şâhidin şahitliğinden daha doğru ve daha elverişli. Bizler şahitlikte asla haddi aşmayız ve asla haktan şaşmayız. Şayet şahitlikte haktan şaşarsak o zaman Hak Teâlâ'nın kulları arasına koyduğu İlâhî adaletinin gereğinden çıkan zalimlerden oluruz.

۞ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَى وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۞

108.Ayet: Bu yemin ettirme ve arkasından işi sıkı tutma;şahitlerin yeminlerini bozup değiştirmeksizin, hainlik yapmaksızın eda edip hak bir surette yerine getirmelerine en yakın ve tedbire en uygun olandır. Hulasa ey şahitler! Emir ve hukümlerini takip etmekte sıkı gayret ve intikam Sahibi Olan Allah'tan korkun ve şahitliğinizi değiştirmekten, hakkı gizlemekten sakının. Ölmek üzere olanın dediğini ezberlemek üzere ve kesin bilgi sahibi olarak duyun(zira bu farz olan bir vasiyettir).

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞

Kullarının gizlediklerini Bilen Allah; kullarına olan emirlerinin ve yasakladıklarının gereğinden çıkan zalimleri Varlığının Birlik âlemine, sonsuz huzur sahasına erdirmez.

۞ يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞

109.Ayet: Düşünün ve Rabbiniz Allah'ın peygamberlere sert bir hitap ile sizin için sorguya çektiğinden ibretle ders alın ey haddi aşan ve yanlışa koşan asiler! O büyük hesap gününde bütün yaratılmışın tepelerinde tam bir adaletle hâkimiyetini ve her şeye Kadir olduğunu ortaya koyacak Olan Allah; peygamberleri toplayıp kullara kızgınlığını arz ederek onlara diyecek: Ey peygamberlerim! Haklarında ortaya koyduğum huküm ve kurallarımdan uzaklaşan bu asi kullarımdan ne ve nasıl kabul gördünüz? Tam bir perişanlık ve özürler beyan ederek; ey Rabbimiz! Onların durumlarına dair hiçbir bilgimiz yok. Onlar hakkında Sana sunacağımız bir mazeret, bir bahanemiz yok. Kesin olarak biliyoruz ki, Sen tüm Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatlarınla kimseye bağımlı olmayarak, Kendine has bir tarzda bilgi, görgü ve duygumuza gaip ve gizli her şeyi Bilensin. İdarende ve tüm yönetiminde huküm ve yetki Sana aittir. Dilediğini yapar, istediğine karar verirsin.

۞ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَى وَالِدَتِكَ ۞

110.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyanlara anlat: Vaktiyle sonsuz büyüklük ve azamet Sıfatlarıyla Sıfatlı olduğunu ilan Eden Allah İsa Peygambere nimet ve ikramını öğretmek ve anlatmak için dedi k, ey Meryem Oğlu İsa! Sana ve Annene verdiğim nimetleri ve yaptığım ikramları hatırla. Onlardan dolayı Bana şükret ve haklarını öde.

۞ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۞

Önce Seni tertemiz bir canla, insanlık kirleri bulaşmamış pak bir nefisle özel bir surette destekledim. Daima İlâhî ilmin, gücün ve pak ruhun temsilcisi Olan kutsal Varlık Cebrail'i Sana Yoldaş ettim. Bu yüzden beşikte bağlı sabî iken insanlarla konuşuyor ve dersler veriyordun. Varlığında bozulma ve başkalaşma olmaksızın dosdoğru yetiştin ve güzel konuşmalarına devam ettin. Dolayısıyla olgun bir insan olduğunda da konuşup irşâdını sürdürdün.

۞ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ ۞

Sonra bir vakit Dînin görünen tarafları ile ilgili hususları icra etmek için Sana okuma ve yazmayı, Dînin inceliklerini ve manevî yönlerini anlayıp icra etmen için hıkmeti; yüce ahlak kurallarını öğrettim. Gizli açık tüm huküm ve hıkmetleri içeren Tevrat'ı da öğrettim. Ayrıca Sana mahsus manevîilimleri havî, Tevhîd ve hidayete erdirici, halka her konuda yol gösterici, Dîni ve Dünyevî saadet sebebi huküm ve esasları düzenleyici İncil'i verdik.

۞ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي ۞

Ve hatırla o anı ki, iznim ve eğitimimle kuş şeklinde çamurdan belli bir surette ölçüp biçerek bir suret yapıyor ve ona; kendisi ile Sana destek verdiğim ruhumu üflüyordun, o da emir ve iznimle kuş olup uçuyordu.

۞ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَى بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۞

Anadan doğduğu andan itibaren kör; hem de göz yerleri deri ile kaplı olup gözden eser olmayan körü tükürüğünü parmaklarınla oralara çalarak iznimle gören göz sahibi ediyordun. Derisinde korkunç alaca ve cüzam hastalığına tutulmuşları iznimle iyileştiriyordun. Hepsinden büyük mucize olarak eski zamanlarda ölmüş birini dua edip çağırıyor ve katımdan Sana olan yardımla ve iznimle ölüleri diriltiyordun. Yine bir zaman apaçık ayetlerimizi ve mucizelerimizi, kendilerine getirdiğinde Yahûdîlerin şer ve saldırılarından Seni korumama alarak şerlerini Senden uzaklaştırdım.

۞ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

Hulasa kâfirler demişlerdi ki, bu peygamber değil, sadece büyük bir sihir ustası ve ortaya koyduğu belgeler de sihirden başka bir şey değildir.

۞ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ۞

111.Ayet: Yine hatırla o vakti ki, Havarilere(İsa'nın yardımcılarına); Bana ve Peygamberim Meryem oğlu İsa'ya Îman edin diye ilham edip demiştim. Onlar da samimi bir gönülle Sana ve Peygamberine Îman ettik dediler. Ey Rabbimiz! Sen Şâhidimizsin. İhtiyaç anında bunu eda eder, yerine getiririz.

۞ إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۞

112.Ayet: Hanı Havariler; Hak Teâlâ'yı bilmeleri makamından, her şeye Kadir olduğunu görme makamına ermeğe yükselmek için Sana dediler ki, ey İsa! Senin Rabbin (Yüce Efendin) bizlere; Hakkı görme ve kavuşma makamı olan Yüce âlemden zengin bir sofra ve manevî bir rızık indirebilir mi? Burada Hz. İsa'nın Allah'a yakınlığından dolayı; Senin Rabbin dediler.

İsa (a.s.) onlardan bu sözü duyunca haklarında ümitsizliğe düştü ve onlarla iş görüşmesini kesti. Kendi Kendine izzet ve gayret sahibi Olan Allah'tan onlar adına iyice korktu. Zira onlar Allah'ın kudret ve kerametini görmeğe, sırlarını anlamağa hazır değillerdi.

۞ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

İsa dedi ki, bu tür sorular sorulamayacak derecede büyüklük ve ihtişam niteliklerine Sahip Olan Allah'tan; eğer O'nun her şeye Kadir olduğuna, dilediğinde her şeyi yaratabileceğine, her şeyin O'nun olduğuna ve böyle olunca malında ve idaresinde istediğini yapacağına kesin bilginiz ve gerçek Îmanınız varsa korkun ve sakının.

۞ قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ۞

113.Ayet: Peygamberlerinden özür dileyip Allah'ın affına sığınarak dediler ki, o sofradan yemek istiyoruz, bir de istiyoruz ki, kalplerimiz Îman ve itaate, ayaklarımız Tevhîdin muazzam yolunda yürümeye yatışıp kuvvet bulsun. Hem de Senin her dediğin ve yaptığın irşâdında ve rehberliğinde doğru olduğunu kesin olarak bilip anlayalım. Aramızdan perdeler kalkmakla hakikati görmek ve ermekle Allah'ın Varlığına, Birliğine, kudret ve mucizesine, Senin de Hak Peygamber olduğuna sağlam şahitler olalım.

۞ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۞

114.Ayet: Hz. İsa Allah'ın bunları zor bir imtihanla deneyeceğini anlayınca tam bir saygı ile Allah'a dua ederek dedi ki, Ey Rabbimiz Allah! Yüce âlemden bize bir sofra indir. Tevhîdine hizmet eden Bizlerin öncüleri (Ben ve arkadaşlarım) ve Kıyamete kadar arkadan gelenleri için huzur ve sevinç kaynağı olan bir bayram olsun. Ve de Varlığına, Birliğine, Yaratan ve Yaşatan olduğuna, kudret ve kuvvetine Sen'den ikram edilen açık bir mucize olsun. Bizleri katından besle ve öyle manevî rızıklar ver ki, geçici kimliklerimizin ve gölgeden ibaret varlıklarımızın karanlıkları ve kara bulutlarından kurtulup Cemâlini görelim. Kullarından yardım ve özel gözetimine eren ve rızık hizmeti verenlerin hayırlısı ve cümlesinin Rabbi Sensin.

۞ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ۞

115.Ayet: Kullarının güç ve kapasitesini Bilen Allah dedi ki; siz bu lütuf ve nimetimi taşıyacak güçte değilsiniz ama Ben o sofrayı indireceğim. (Artık Peygamberinize uyarak ve O Harika İnsanı örnek alarak buna hazır olun). Bu sofranın inmesinden sonra kim nankörlük ederse bilesiniz ki, izzet, kemal ve büyüklüğüm hakkı için o nanköre; henüz kimseye yapmadığım azap ile azap ederim ve ona insanlık âleminden kimseye yapmadığım azap ve işkenceyi yaparım. (Bir rivayete göre nankörlük yaptılar). Derhal suretleri bozulup insanlık mertebesinden düştüler ve adi hayvanlara dönüştüler. Allah'ın gazabından ve nankörlükten Allah'a sığınırız.

۞ وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ ۞

116.Ayet: Anlat o vakti ki, Hıristiyanların İsa ve Meryem (a.s.) hakkında taşkınlık yaparak onlara ilâhlık nispet etme, İlâh üç şahıstır (Allah, Meryem ve İsa) demeleri ve insanların buluşup ayrılmaları, birleşip çoğalmaları gibi haller nispet etmeleri ve saçmalıklarının artması üzerine Allah Azîmüşşan; gazabını ifade ederek buyurdu ki, ey İsa! İnsanlara Sen dedin mi? Tek İlâh, Samed Rab Olan Allah'tan başka Beni ve Annemi de ilâhlar edinin. Yoksa o taşkınlık yapan zalimler bunu kendiliklerinden mi yaptı? İsa (a.s.) Allah'ı tenzih edip kendisinin de bu zalimlikten uzak olduğunu ifade ederek dedi ki, Seni kemaliyle tenzih eder, Senin ortağın yok der tesbih eylerim. Asla hakkım olmayan, söylemem caiz olmayan bir şeyi nasıl diyebilirim.

۞ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ

تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞

Bu bana asla yaraşmaz. Aksine Senin her şeyden Münezzeh olduğunu kalbimde dolaştırırım. Özellikle de ya Rabbi! Bana son derece lütuf ve iyiliklerde bulunmandan sonra Seni tesbih eder ve Sana şükreder dururum. Ey Rabbim! Eğer bu sözü söyledim veya söylemeye kalkıştımsa ya da göğsümde sonra söylemek için bulunduruyorsam hepsini Sen elbette bilirsin. Çünkü Sen; bende olanın tamamını ezel ebed var olan ve her şeyin yanında olan ilminle bilirsin. Ama ben Sende olanı bilemem. Öz Varlığın, Sıfatların, İsimlerin, tecellilerin, iş ve icraatlarının gereği yüceliklerinden hiçbir şey bilemem. Sadece Senin bana öğrettiklerini bilirim. Elbette Sen; Tek ve özel olarak saklı, gaip ve bilinmeyen her şeyi tamamıyla Bilensin. Senden başkası iznin dışında hiçbir şey bilemez. Özellikle de gaip ve gizli kalmasını dilediğin bir şeyi asla bilen olmaz.

Allah Azîmüşşan; yetki tamamen Kendisinin, her şey katında belli, tüm varlıklar huzurunda olmasına rağmen Sevgili Peygamberi İsa Kuluna seslendi, sordu ve sert davrandı ki, taşkınlık yapan ve Allah'tan gayriyi İlâh edinmekten sakınmayan

zalimler uyansınlar, yaptıklarının iğrençliğini, davranışlarının çirkinliğini anlasınlar ve bilsinler ki, Allah; eş ve çocuk sahibi olmaktan, fânilere benzemekten Münezzehtir.Bir ve Benzersiz, Sameddir. Baba ve bebe değildir. O'nun asla dengi yoktur.

۞ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ ۞

117.Ayet: İsa sözü açıp derdini dindirmek, şevk ve huzura ermek için dedi: Ya Rabbi! Onlara; bana emrettiğin dışında hiçbir söz söylemedim. Bir ve Samed Olan Allah'a kulluk yapın diye emrini tebliğ ettim, sadece emrini ulaştırdım. Var ve Bir Olan O Allah; beni yoktan var edip türlü nimet ve ikramlarla yetiştiren Rabbimdir. Aynen sizi de yoktan var edip aynı ikramlarla yetiştiren Rab ve Sahibinizdir. O'nun beni ve sizi var etmesi, tasarrufunun bana ve size nispet ve ilgisi aynı ve birdir. Zira yaratmasında bir zıtlık ve aykırılık göremezsiniz. Ya Rabbi! Vahyin ve emrin gereği; Yaşadığım müddetçe onların yanında bulunup verdiğin başarı ile onları bu tür asılsız söz ve saçmalıklardan korumağa çalıştım.

۞فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ۞

Ruhumu alıp beni insanların yaşadığı şu Dünya âleminin çukurundan, manevî âleminin civarının enginliğine yücelttiğinde önceden olduğu gibi yüce varlığınla, Sıfatların ve İsimlerinle Sen onları gözetip kollarsın, tüm işlerini yaratıp yönetirsin. Dilediğini ısrarları sebebiyle sapıklıkta bırakır, dilediğini Îman ve İslâm'a erdirirsin. Erenlerin ve azgınlık yapanların idaresi Senin elindedir. (Yaratırsın ama asla kâfirliğe ve kötülüğe razı değilsin). Ve Sen zamanlardan ve mekânlardan Münezzeh olduğun halde tüm âlemlere ve içinde bulunan her şeye Yakın ve Hazırsın. Çünkü Senin mal, mülk ve tasarrufunda sadece Senin dediğin olur. Olup biten her şey ise Sıfatlarına ve İsimlerine dayalı olan tecellilerine, iş ve icraatlarına göredir.

۞ إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

118.Ayet: Adaletini uygulayarak onlara azap edersen onlar Senin kullarındır. İrade ve isteğin neyi gerektirirse haklarında onu yaparsın. Eğer bağış ve rahmetinle muamele eder günahlarını örter, onları arındırıp rahmetine erdirirsen her şeyin ve herkesin üstünde izzet ve üstünlüğe, nimet verip ikramda bulunmağa, dilediğinden intikam alıp azap etmeğe Kadirsin. Bağışta bulunduğun kimseler hakkında Huküm ve sağlam hıkmet Sahibi Sensin. Nimetine layık olanı ve ikramından mahrum edeceğini de bilirsin. İşine kimseyi ortak etmez, kimseden destek almazsın.

۞ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞

119.Ayet: Hz. İsa; Allah Zülcelâle konuşmasını açık bir tarzda yeterince yapıp tam olarak dönüp teslim olarak her konuda, özellikle de kavmi konusunda işlerini O'na ısmarlamayı da güzelce yapınca kullarının güç ve kapasitelerinde olanın tamamını

ve onların işlerinin sonucunun neye varacağını bütünüyle Bilen Allah Teâlâ dedi ki, ey İsa! Halkın arz olunup hesaba çekilmesi, yaptıklarının seçilip birbirinden ayıklanarak karşılığını bulması için hazırlanan bu Mahşer günü var ya artık bunda ne bir iyiliğin kazanılması, ne bir yararın çekilip elde edilmesi ve ne de bir zararın uzaklaştırılabilmesi mümkin değildir. Aksine Dünyada iken doğru ve dürüst kulluk yapanların orada önceden yaptıkları doğruluklarının fayda verdiği gündür Bu Gün. O önceden doğru olan kullara Bu Ahiret âleminde ma'rifet ve hakikatlerin huzur sonsuz nimet sahaları olan Cennetler var. O Cennetlerin altlarında Allah'ın ikramından ibaret olan ilimlerle dopdolu nehirler akar. Öyle ilimler ki, Hakkı görmeler, sırlarına ermelerden ibarettir. Ezelî ve ebedî hayatı, sonsuz olarak kalmayı ve hep mutlu olmayı sağlar. Onlar orada hiçbir değişikliğe uğramadan, farklı bolluklara, sonsuz tazeliklere ererek ebedî kalacaklar.

۞ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

Dünyada geçen ömürlerinde doğruluk ve samimiyet ve Allah'a sonsuz bağlılık makamına ulaşmalarından dolayı Allah onlardan Razı oldu. Ermeleri için yaratıldıkları gayeye bakınıp oyalanmaksızın Allah tarafından erdirilmekle onlar da Allah'tan razı oldular. Bu yüksek mertebeye kavuşup ulaşma; Allah katından dikkat ve titizlik sahibi olan erenlere gerçekten pek büyük ve pek kapsamlı bir erişme ve nail olmadır. Bu gibi keramet ve sonsuz nimetleri Allah Azîmüşşan'ın; özellikle de fena fillah (yok olup Allah'a erme) yolunda canlarını harcayan aşk ve yakınlık sahibi kullarına vereceğini uzak görme, olmaz bir şey zannetme.

۞ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

120.Ayet: Çünkü tüm zaman ve mekânlardan, bütün varlıklardan Münezzeh olup hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah'ındır göklerin ve ötesinde olan tüm yüce âlemlerin, yeryüzünün ve tamamının içindeki her şeyin varlığı ve idaresi... Olmuş, olacak, düzgün, bozuk ne varsa hapsinin idaresi ve kullanımı Allah'ındır. Tam bir istiklal ve bağımsızlıkla dileyip istediği gibi yaratır, yaşatır ve yönetir. O sırf Kendisi olarak tüm muradına, yarattığına ve takdir edip belirlediği her şeye Kadir ve Maliktir. Kullarının seçkinlerini; geçici kimliklerini yok etmeleri ve Hak Varlıkta yok olmaları ile Birliğinin sonsuz huzur sahasına erdirmesi O'na hastır. Ve böylece onları Hakkın kimliği olan gerçek kimlikle bütün varlıklara nüfuz etmiş oldukları halde her gün, her zaman ve her işte mevcud olmalarını ebedî kılmak O'na aittir.

MÂİDE SÛRESİ'NİN HATİMESİ (TEFSİRİNİN SONUCU)

Ey ebedî hayatı sağlayan ve ölümsüzlüğün sebebi olan yokluk mertebesine yönelip giden Muhammed mensubu! Allah sa'yini meşkûr (çalışmanı hoş bir ücretle ücretlendirilmiş) etsin ve seni aradığına erdirsin. İlâhî hükmün gerekli kıldığı olaylardan başına gelenlerin tamamına razı olmayı(Allah Rızasını) arkadaş

edinmen sana lazım olan en önemli görevindir. Çünkü varlıklar âleminde ve fesadın sahnesi(Allah'a ısyan etme, canlara kıyma, huküm ve kuralları tanımayarak ve türlü cinayetleri işleme sahası) olan Dünyada meydana gelen her şey Ancak ve ancak Allah'ın muradı ve dileyip istemesi üzerine olmaktadır. Dolayısıyla her şey Allah'ın kahır ve lütuf Sıfatlarının tecellilerine göre idare olunur. Arif olan(Allah'ı tanıyan); kulluk mertebelerinin sonu olan rıza makamına kavuştuğunda bütün nispet ve ilgi bağlarından kurtulur. Bu bağ ve ilgiler ortadan kalkınca artık onu ne bolluk, ne darlık, ne lezzet ne de tatsızlık, ne fakirlik ve ne de zenginlik huzursuz etmez, kafasını karıştırmaz. Çünkü bu sayılanların tamamı sonradan olma âlemin, Allah'tan uzak kalıp perişan olmanın nitelikleri ve ürünleridir. Yine sana; varlığını tüm görsünler, duysunlar diye davranışlar, ahmaklık, serserilik gibi gizli hastalıklardan arındırman gerekir. Dünyaya düşkün olup dünyalık peşinde koşan insanlardan uzaklaşıp kendine gel. Onlara sığınma ve onlarla karışıp kaynaşma. Açlığını giderecek kadar al, ihtiyaçlarını ve Dünyadan alacağın nasiplerini en aza indir. Nefsinin sevmediği sert ve kaba elbiselerle yaşa. Sen kendini kanaat mağarasında, her şeyden el çekerek gizlilik tekkesinde ve Allah'tan gayriden kopma makamında olduğun halde Dünya ehli ile nasıl ittifak edip uyum içinde olacaksın? Kendi görüş ve arzuları peşinde koşan, bir de hurafe ve bid'at ehli olanlarla arkadaş olmaktan sakın ve uzak dur. Özellikle de geçici geçim maddeleri ve dünyalık istemek için onlara asla başvurma. Hulasa Dünyanın zor ve sıkıntıdan ibaret sahasında dünya ehli ve tüm dünyalıklarla ülfet ve dostluk göremeyen yabancı gibi ol. Ya da karargâhı ve konağı olmayan yolcu gibi ol. Dolayısıyla kabir ehli gibi ol. Kendini mezarda olanlardan biri say. Dünyada; ölülerden ne görebiliyorsan ve ölüler Dünyada olanlara ne kadar ilgi duyuyor iseler sen de öyle yap. Hatta senin arzu ve iradeni öldürmen alışkanlıkları, ilgi ve alakaları kesmekte suret ve bedenin ölümünden daha değerli ve daha etkin olsun. Çünkü suret ve bedenleri ölenlerin çoğu Dünyadan çıkıp giderlerken çok büyük bir acı ve üzüntü ile üzülerek giderler. İrade ve arzularını öldürme makamına eren bir arif (Allah adamı) ölümün hallerini tasavvur edip arzu ve dünyalıklardan ayrıldığında büyük bir sevinç ve tükenmez bir tat alır. Öyle ki, erdiği makamdan Dünya haline geri dönse çok üzülür, üzüntü ve kederden helâk olur. Artık paçalarını sığayıp Dünyadan ve lezzetlerinden hızla geçmen, Allah'ın Kitabından ve Rasûlü'nün hayat kaynağı olan sözlerinden faydalanıp yol bulman gerekir. Yine üstazların Allah'ın Kitabından ve Peygamberin (a.s.) Yüce Sünnetinden derin çalışma ve tam bir gayretle bulup çıkardıkları ma'rifet ve hikmetlerden de dolmaya çalış. Allah onların çalışmalarını en güzel ücretlerle ücretlendirsin. Kitap, Sünnet ve Hak ehlinin eserleri dışındaki her şeyden azim ve kararlılık dizginini çevir, vazgeçir. Yani; aklı kısa kimselerin akıllarının aldatmasıyla delil ve belge arayarak haktan şaşan, batıl kuruntuları ve boş hayallerine uygun olarak topladıkları delilleri ile kesin bilgiden ve gerçek hedeften sapan söz ve eserlerine itibar etme. Allah Teâlâ bizleri; lütuf ve

keremiyle katından desteklediği ve bu sayede kuvvet kazanıp hiçbir şeye bağlanıp kalmayan, azim ve iradesinin yönünü Hakka doğru çeviren kullarından eylesin.

EN'ÂM SÛRESİ

Yokluk penceresinden parlayan Hak Varlığın nûrunun şualarından nûrlanıp ısın ve ışın almak suretiyle basiret sahibi olan kâmil kullara; Yüce Varlığın Kâmil vasıflarının yansıyan eserlerinin yokluk serabından gelip âşıkâr olması ve bütün âlemlerin ve içindeki tüm varlıkların bu yolla var oluş sırrı gizli kalmaz. Yani bu fitne, fesat ve imtihan âleminde var olan ağ gibi birbirine örülmüş kimlikler, türlü bağ ve ilgilerle birbirine bağlı belirli varlıklar; Allah Teâlâ'nın İsim ve Sıfatlarının yokluk aynasından direklenip gelen nûrlarının yansımasından meydana gelen eserleridir. Dolayısıyla Allah Azıîmüşşan; Ezel ve Ebed Olan Hak Varlığına karşılık bir yokluk âlemi yaratmış, serap ve ayna gibi olan bu yokluk âlemine Sonsuz İsim ve Sıfatları ile görünmesi sebebiyle Dünya ve kâinat âlemine bu tecellilerin yansımasıyla sınırsız varlıklar meydana gelmektedir. Eğer bu yokluk aynası olmasa tüm varlıkların doğrudan Hak Varlıktan yansıması icap eder ki, Yüce Varlık son derece parlak ve berrak olduğu için varlıkların bu âlemde ve ayrı varlıklar olarak vücut bulması mümkin olmazdı. (Hulasa Allah'ın Varlığının nûruna bağlılıklarını muhafaza eden kâmil kullar; zerre ve kürede Hak Teâlâ'nın eserlerine veicraatlarına daima nazar ederler). Ama bu tabiatlar âlemine ve fâni varlıklara kapılıp varlık perdeleri ile perdeler altında kalan, burasının zindanlarında tutulup Dünya ve dünyalıklara esir olanlar ise rahmetinin tecellilerine göre Hak Varlık Denizinin dalgalarından meydana gelen yokluk ve seraptan, gölgeden ve İlâhî eserlerin yansımalarından ibaret geçici varlıklardan başka bir varlık göremezler. Nasıl var edilip nereden geldiklerini anlamazlar. Bunun için Hak yoldan saparlar. Allah (c.c.) kime nûr vermedi ise o kimse nûrsuzdur. Hakkı anlayıp Hakka bakan kimse ise Allah'ın nûru ile daima Allah'ın Cemâline bakar. Bütün varlıklarda sadece O'nu görür. Kâinat âleminde ne eser ve varlık varsa sırf Allah'ın tecellilerinden ibarettir. Bütün eserler ise Allah'ın Kendi Varlığının Sıfatlarından, İsimlerinin tavır ve icraatlarından meydana gelir. Meydana gelen her şey ise tüm Kâmil Sıfatların ve Yüce İsimlerin sahibi Olan Allah'ın lütuf ve kahrının icraat ve yönetimi altındadır. Allah'ın kitaplarında ve peygamberlerin sünnetinde anlatılıp ortaya konan teklif ve yükümlülüklerin sırrı; Hak Varlığın üzerinde bulunduğu en dengeli yola, istikamet ve nizama yaklaşıp ulaşmaktır ki, o da Allah'ın En Sağlam ve En Adil olan Yolu İslâm'dır. Bunun için Allah ZülCelâl; kullarının seçkinlerine vücut birliğine(Varlığın Bir olduğu sırrına) ermelerini ilham etti ve Hakkın Nûrun Tek ve Bağımsız olduğunu anlamalarını onlara telkin etti ki, şükür makamına ermekte başarılı olmaları için daima Rablerine Hamd ve Şükrü layıkıyla yapıp hakkıyla övsünler. Zira şükür makamı Allah'ı bilen kulun en yüksek mertebesidir. Çünkü şükür; kul ile Rabbi arasında bulunan muayyen varlıkların tamamıyla ortadan kalkmasıyla, bir de Hak Varlığın nimetlerinin gizli âşıkâr tamamının görünmesiyle meydana gelir. (Yani kul Allah'tan gayriden kurtulup O'nun sonsuz nimetlerine erdikçe şükretmesi çoğalır. Bu makama ermek hakikî şükrü gayretle eda etmekle elde olunur). Nimetin

ve Manevî bağışın Asıl ve Gerçek Sahibinden yapılan rahmet ve ikramın gereklerinden şükretmeğe bağlı olarak nasipler ancak ve ancak kulun kendisini kaybedip Allah'ı bulmasıyla, ilim, icraat gibi her şeyinin Allah'la olmasıyladır. Arif-i Billâh olan (Allah'ı hakkıyla tanıyan) kul ne zaman kendini kaybederek Allah'ı bulursa o zaman şükür makamına ererek hakkıyla şükretmiş olur. Artık onun dili, hâli ve her şeyi nimetinin Sahibi Olan Allah'a şükreder. Yine o kendisini kaybetmekle yapılan şükür Allah'ın güç ve kudretiyle olur. Bunun için Allah Teâlâ kullarına; Kendisine Hamd ve şükrü eda etmelerini öğretmek üzere sözlerin En Hayırlısını ve En Bereketlisini öne alarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kendisi bütün varlıklardan Müstağni olan(varlıklardan hiçbirine ihtiyacı olmayan), sırf lütuf ve rahmetinden dolayı varlık nûrunu varlıkların üzerine aktaran, varlıklara; erdikleri bunca nimet ve ikramların hakkını ödemeleri hususunda Kendisine hamdedip övgüde bulunmaya devam etmeleri için güç ve kudret Veren, umum ve özel rahmet sahibi Allah Adıyla.

۞ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ۞

1.Ayet: Hak Teâlâ'nın yoktan var edip Varlığının kuşatması altında idare ettiği, Yüce İsim ve Sıfatlarının gölgelerinden ibaret olan ve onlardan yansıyıp gelen, Hak Varlığın iş ve icraatlarından açığa çıkan tüm varlıkların dillerinden dökülüp ortaya konan övgüler, Rabbi ta'zim, O'na saygı, itaat ve teslimiyeti anlatıp hissettiren yüceltme ve hoş nitelikler Tek İlâh ve Bir olduğunu daima ilan eden âlemlerin Rabbi Olan Allah'adır. Her şey ya dilleri ile veya halleri ile ya da her ikisiyle itiraf edip kabullenir ki, ezel ve ebed hamd, şükür ve tüm güzelliklerle anılıp tanınma; yaratıp idare etmesinde Bir ve Bağımsız Olan ve hiçbir şeye muhtaç Olmayan Allah'ındır. Tüm yaratılmışın Kendisine kulluk yapmasına hak sahibidir. Elbette tapılmaya hakkı Olan; her şeyin Tek Ma'budu O'dur. Çünkü gökleri ve yeri, bunlar ötesindeki tüm yüce âlemleri yoktan var Eden, sonsuz kudret ve iktidar Sahibi O'dur. Gökler ve ötesindeki tüm yücelikler O'nun Yüce Sıfat ve İsimlerinin icraatının sahneleri, yeryüzü ise tabiatlar ve oluşumlar sahası olup yüce âlemlerin eser ve etkilerini kabul edip hallerini taşıyacak nitelikte kılınmıştır. Yine O (c.c.) belirli varlıklar olarak yaratılan her şeye karanlıklar ve onları örten perdeler var etmiştir. Ayrıca tüm yaratılmışın irşâdı ve ihtiyaçlarını görmeleri için üzerlerine yayılan Varlığının gölgesi olan nûru ve aydınlığı da açığa koymuştur.

۞ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۞

Allah'ın Varlığının nûrunun parlayıp açığa çıkmasından, İlâhî Güneşin bütün kâinatın tüm bölümlerinin üzerlerinde parlamasından sonra fâni varlıklar ve geçici menfaatlerle gözleri perdelenen kâfirler asılsız varlıklarıyla Rablerinin Asıl ve Hak Varlığını örtmeye ve inkâr etmeye çalışıyorlar. Halbuki, O'nun Varlığı her şeyi

sarmış, tam bir bağımsızlıkla, bilinip kulluk yapılmaya hak Sahibi olarak Kendisini tüm ufuklarda ve her varlığın üzerinde ezel ve ebed hissettirmektedir. Onlar bu inkârlarıyla sadece ebedî nimetlere götüren Hak Yoldan inatları ve cahillikleri sebebiyle sapıyorlar.

۞هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ۞

2.Ayet: O Sonsuz Varlığı nasıl örtüp yok diyebilirsiniz ve her şeyin Sahibi olan Allah'ın Yolundan nasıl vazgeçersiniz? Önce sizleri yok olmağa yakın çamurdan takdir ederek yaratan ve açığa Koyan O'dur. Sonra ilk yaratılış sahası olan Dünyada geçici ve gölgeden ibaret hayatınıza hükmedip ecel Biçen yine O' dur. Her bir ecelin ve kimin ne zaman nerede ne olacağı ve hatta Ahirette geçici ve Dünyalık varlıklarınız açısından hakikaten yokluğa erip Rabbinizden gayrinin yok olup, Hak varlık O, huküm, idare ve icraat sadece O'nun ve hayatın da sırf O'nunla olacağı Allah katında adı, sanı, şekli, sınırı ve vakti daima bellidir.İlk yaratılış yeri olan Dünyada var oluşunuzu ve asıl var edilişinizin başlangıç makamını bilip anlamanızdan sonra inat edip, cahillik yaparak gerçek manevî âlem olan Ahirette ikinci var edilişiniz hakkında şüphe ve tereddüt ediyorsunuz.

۞وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۞

3.Ayet: Ey cahil müşrikler! Sonsuz kudret, iktidar Sahibi Olan, yaratmak, yaşatmak ve her şeye hükmetmekte Tek olduğunu ilan edip Varlığını açığa koyup daima tecelli Eden Allah Azıîmüşşan; tam bir bağımsızlık ve egemenlikle göklerde, yerde ve tüm âlemlerde olan her şeyi yönetip icra ederken, herkesi uyutup uyandırırken, çevrenizde sayısız varlıkları kurutup yeşertirken Ahiret ve oradaki dirileceğiniz konusunda nasıl şüphe edersiniz? O; ilk yaratılış yeri olan Dünyada sizlerden gizli âşıkâr, yarar zarar, iyilik kötülük tüm yapıp kazandıklarınızı her şeye kendisinden yakın olan hazır ilmiyle bilir.

۞وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۞

4.Ayet: Onların kâfirlikleri, hakkı örtmeye çalışmaları, şüphe ve tereddüt ederek tartışmacı olmalarının belirtilerinden olarak Allah'ın varlığına ve birliğine dair alametlere asla itibar etmezler. Dolayısıyla bu zalimler; büyük makam sahibi peygamberlerden her şeyi açıkça gösteren bir ayet ve bir mucize geldiğinde bunların bütün hakikatına rağmen yüz çevirip uzaklaşırlar. Son derece cahil ve kâfir oldukları için Rab olmakta Tek olduğunu daima ilan eden Rablerinin ayetinden vazgeçip mahrum olurlar.

۞فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

5.Ayet: Bunlar haktan sapmakta, Îman ve İslâm kaynaklarından yüz çevirmekte çok azgın olduklarından; gerçeklere tamamen uygun olarak Hak Kitap Kur'an kendilerine geldiğinde derhal O'nu yalan diyerek inkâr ettiler. Halbuki, Allah

katında mertebe ve şeref bakımından En Üstün, Din, yol ve ahlak bakımından En Sağlam olan Zatın dili üzere Arapça olarak geldi. (O İnsan dilinden duydular ama Rabbin sözü olduğu açıktı. Zira Arkadaşları Muhammed okuma yazma bilmezdi. Oysa Bu Kur'an karşısında en güçlü alîmler aciz kalmıştı. Rab Teâlâ Peygamberi dilinden; tüm insanlar, cinler ve şeytanlar bir araya gelse ve birbirlerine de destek verseler dahi O'nun benzerini getiremezler. Zira O; Eşi ve benzeri olmayan Allah'ın Sözüdür diye açıklama yaptı). Bu inat kâfirler Kur'an'ın verdiği haberlerle alay edip inkârlarında ısrar ettiler. Ama pek yakında iftiraları ve alay ettikleri o haberler gerçekleşip gelecek ve kendilerini yakalayacak. Dünyada esaret, zillet, mahrumiyet ve mağlup olup helâk edilmeler, Ahirette ise rahmet ve nimetlerden ebedî mahrum olduktan sonra sonsuz ateş içinde daimi ceza ve azap görmek onları saracaktır.

۞ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا ۞

6.Ayet: O şüphe ve tereddüt içinde bulunanlar Dünyada ve Ahirette kendilerine azabın inmesinden şüphemi duyuyorlar? Ad, Semud ve diğer nice geçmiş kavimleri helâk edip kahrettik, görüp öğrenmediler mi? Hem de Biz o kavimlere yeryüzünde öyle imkânlar, karargâhlar ve saltanatlar verdik ki, bunlar bilemezler. Onlar çok daha büyük işlere ve muazzam eserlere kadirdiler. Öyle ki, sizin kapasitenizin kabul edemeyeceği derecede ve size vermediğimiz imkânları, genişlik, bolluk, uzun ömür, lüks hayat, sınırsız yetki ve tam egemenlik vs. onlara verdik. Ayrıca üzerlerine gökten bol bol ve bereketli yağmurlar yağdırdık.

۞ وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۞

Bunca nimetle beraber bolluklarını ve yüksek seviyede olan hayatlarını tamamlamam için bahçeler içerisinde köşkleri altından ve yakınlarından sürekli akan nehirler var ettik. Hulasa uzun zaman, mühlet ve geniş fırsatlar verdik. Ama bunca nimetlerimize şükretmeyi aksine istismar ederek peygamberlerimizi ve kendilerine tarafımızdan gelen kitaplarımızı inkâr edip yeryüzünde bozgunculuk yapmaları ve türlü günahları işlemeleri sebebiyle onları helâk ettik. Onların köklerini kazımamızdan sonra diğer milletleri vücuda getirdik.

۞ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

7.Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Onların Seni inkâr etmelerine ve Senden ısrarla mucizeler istemelerine aldırış etme. Sana ve Kitabına Îman edeceklerini de umma. Zira onlar sapıklık ve azgınlığa aşırı derecede batmış bulunmaktadırlar. Eğer onların arzu ettiği gibi Sana onların Îman etmeleri için adlarına kağıt üzerine yazılmış mektup indirsek ve indiğinde ona dokunup kesin olarak görseler dahi bu kâfirler içlerinin pisliği, karakterlerine yerleşmiş cehaletleri sebebiyle derler ki, bu Senin getirdiğin apaçık sihirden başka bir şey değil. Çünkü böyle yazılı bir kağıt semadan ancak sihirle iner der ve Allah'ın kudretini ve Peygamberin doğruluğunu inkâr ederler.

۞وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۞

8.Ayet: Ve aşırı fitne ve itiraz ehli oldukları için yine Senin için dediler ki, eğer Bu İddiacı peygamberse O'na bir melek indirilse de peygamber olduğunu tasdik etse; sonra da biz tasdik etsek.

۞وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Benim adıma Vekilim olarak onlara de ki, şayet melek indirirsek (günahkârlara meleğin inmesi onların helâki için olacağından) o zaman sünnet ve âdetimiz gereği onların helâk edilmeleri gerçekleşmesi için iş neticelenir ve buna karar verilerek dava sonlandırılır. Dolayısıyla meleğin gelmesinden sonra yalanlamaları ve inkârları sebebiyle onlara mühlet verilmez, göz açtırılmazlar, geçmiş toplumlar gibi derhal azaba uğratılıp helâk edilirler. (Zira peygamberleri inkâr eden topluluklara melekler gelirse sadece onları kahredip helâketmek için gelirler. Çünkü insan türünden görevlendirilen peygamber;irşâdı daha güzel yapar).

۞وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَا يَلْبِسُونَ ۞

9.Ayet: Dolayısıyla peygamberi melek yapsaydık ve melek bir peygamber gönderseydik kesin olarak onu insan suretinde yapardık. Çünkü insanların melekleri melek olarak görmeleri mümkin değil. Zira onların heybet ve dehşetine insanlar fâni varlıkları ile tahammül edemezler. Bu yüzden Cebrail'in (a.s.) Allah Rasûlüne gelip insanlara ders vermesi istendiğinde Ashaptan Dıhye adındaki şahıs suretinde gelirdi. (Bilesiniz ki, Peygamberimiz ve Allah'ın diğer halifeleri melekleri görmeğe tahammül edecek hale getirilmişlerdir). Yine cins birliği olmadığı için insanın layıkıyla melekten istifadesi mümkin olmaz. Eğer insan suretinde melek bir peygamber gönderseydik yine onların kendilerine kesip biçerek münasip gördükleri inkâr ve inat gibi nitelikleri Biz de biçip kendilerine giydirirdik. (Yani peygamber, melek değil deyip inkâr ettiklerinden dolayı kendilerine bir ceza kestiler. Bu sefer de bu beyinsizler türlü bahanelerle meleği inkâr ederler ve biz de hak ettikleri cezayı onlara sarardık).

۞وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

10.Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Bunların dalga geçmelerine ve türlü eziyetler vermelerine sabret. Bilesin ki, senden önceki peygamberlerle de dalga geçildi ama hep karşılaştıkları inkâr, alay ve sıkıntılara sabrettiler. Sonunda onlarla dalga geçenleri dalga geçtikleri; inanmayanlara azabın muhakkak geleceği haberi gerçekleşti ve inkâr ettikleri hak haber ve hak azap onları sarıp helâk etti. Böylece kökleri kazınıp yok oldular.

۞قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۞

11.Ayet: Eğer geçmiş kavimlerin helâk edilişlerini kabul etmiyor ve inkâr ediyorlarsa onlara de ki, Mısırda Firavunların, İran'da Kisraların, Rum topraklarında Kayserlerin köşk ve yurtlarını, Hakanların çadırlarının kurulduğu yerleri ve tüm yeryüzünde bulunan kalıntıları gezin ve ibretle bakın sonra görün ve anlayın ki, peygamberleri inkâr eden, sapıklık ve kâfirlikte inat edip Hakkı tanımayanların sonları nasıl olmuştur. Öyle ki, her biri rakip tanımayan güçlü kimselerken Allah onları param parça etti. Resimleri, cisimleri, eser ve konakları hatta çoğunun harabeleri dahi kalmadı.

۞قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۞

12.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları bağlayıp susturman için Vekilim olarak de ki, göklerde ve yerde olan idare, yönetim, var edip açığa koyma, öldürüp yok etme ve bilinen bilinmeyen, maddî ve manevî tüm varlıklar kimin? Onlar şaşırıp cevap vermekte bağlanıp kaldıklarında Sen söyle: Her şey Var ve Bir Olan, eşsizliğini daima açığa Koyan, idaresini, Var olduğunu sürekli ilan Eden Allah'ındır. Kâinatı yaratmadan önceyaratacağı her şeye rahmet edip Îmanlı-Îmansız herkesin ihtiyacını temin edeceğini Kendi üzerine görev olarak yazdı. O'nun rahmeti; Kendisinin Yüce Sıfatlarından aksederek var olan bütün varlıkların zerrelerinin üzerlerini kapsayan Rahman İsminin gereği olan tecellileri, egemenliği ve idaresidir. Ey gölge ve yansımalardan ibaret olan varlıklar! Rabbiniz Allah sizleri; Rahîm İsmi gereği çetin hesap günü olan Kıyamet Gününde toplayacak. O Gün; Allah'tan gayriyi anlatıp işaret eden tüm nakışlar, bütün varlıklar ortadan kalkacak. Bilesiniz ki, O Günde ve hesabın olacağında, her şeyi toplayıp fâni varlıkları ortadan kaldıracağında akıl ve basiret sahiplerince asla şüphe yoktur. O kullar, Allah'ın bunca varlıkları açığa koymasının, varlıkların meydana gelişinin, tecellilerinin, gizlilerden gizli oluşunun ve açığa koyduğu gibi gizlemesinin sırlarını düşünüp ders yaparlar.

۞الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

Gölgeden ibaret varlıklara, heykel gibi geçici, tat ve iştahlarının dayanağı olmayan, yok olmağa mahkûm olan suret ve bedenlere bakışları kısa olmakla (Îman ve İslâm'dan saparak) varlıklarını zayi ederek insanlıklarını kaybedenler Îman etmezler ve kendilerini Tevhîdin güvenine, Allah'tan gayriden arınma makamına ve ebedî nimet kaynaklarına ulaştırmazlar. Bunlar; sonradan olma âlemin karanlıklarında kalan, mahrumiyet çöllerinde kaybolanlardır.

۞وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

13.Ayet: Allah'ın her şeye Kadir olup, O Gün herkesi toplayacağını ve Birliğini açığa koyacağını nasıl inkâr edersiniz? Halbuki, Batın (Gizli ve tüm gizliliklerin dayanağı

Olan) ismi idaresinde ve sonsuz gayb çerçevesinde gece canlılar yuvalarına, varlıklar yokluk âlemine çekilerek saklanan, sakinleşen, Zahir (Açığa çıkan ve âşikâr olan her şeyin dayanağı Olan) İsmi idaresinde sonsuz görünme çerçevesinde gündüz açığa çıkan, yokluk âleminden gelip var olan her şey O'nun dur.O'na asla itiraz olmaz ve sadece O'nun dediği olur. O her şeyi duyar, gizli açık her şeyi bilir.

۞قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۞

14.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın Bir olduğunu inkâr ederek O'nun ortağının var olduğunu benimseyen bir de inat ve ısyanla Senin şirk koşmayı benimsemene çalışan azgına tutup susturman için de ki, asla ortağı olmayan, Zat, Sıfat ve icraatlarında Tek Olan, Samed Rab ve Yüce Allah'tan başkasını sahip edineyim de senin gibi müşrik mi olayım? Hem de kimseden destek almadan ve ortağı olmadan gökleri, yeri ve her şeyi Yaratıp yoktan var Eden, beni yönetip her ihtiyacımı Gören Efendimden gayrisini öyle mi? Her şeyi O (c.c.) doyurur ama O'nu doyuran olmaz. Zira yemek ve içmekten Münezzeh'tir. Rab Teâlâ'nın bu yeme içme sıfatının olmadığını bahsedip diğer noksan sıfatlardan bahsetmediğinin sırrı; bu sıfat asıl diğerleri teferruat (yeme içme kök, diğerleri dal gibidir). Yeme içme fâni varlığın en kuvvetli sebepleri, sonradan meydana gelişin en büyük belirtilerindendir. (İlâh yemez yedirir, yiyen-içen, ihtiyaç sahibi olan ilâh olamaz, O Makama azıcık ortaklığı da bulunmaz).

۞قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ ۞

15.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tüm yaratılmışa de ki, Ben; varlığını Allah'a teslim edenlerin Başı ve ilk önde gideni olmakla emredildim. O'nun Zatının Bir olduğunu açığa koyup top yekûn insanları buna davet ediyor ve daima O'na hizmet ve kulluk yapıyorum.

۞وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

Ve Ben özellikle; hiçbir durum ve hiçbir işte bir an müşriklerden olma diye kuvvetle ve aşırı bir tarzda yasakla mükellef tutuldum. O müşrikler; gölge ve yansımalardan ibaret olan Allah'tan gayri varlıklara asıl ve bağımsız varlık ve ilâhlıktan pay nispet ederler. (Halbuki,Allah'tan gayri asıl ve bağımsız olan yok. Her şey ve herkes türlü bağlarla Allah'a bağlı ve daima O'na muhtaçtır).

۞قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Emredildiğin tüm emirlerden ve yasaklandığın bütün yasaklardan sonra Sana uyanlara uyanmaları için de ki, Ben Hakkı görüp anlama makamına ermemden sonra O'nuTevhîd ve tasdik etmenin gereğinden çıkar ve buyruklarına ters düşersem Büyük Hesap Gününün azabından korkarım. O Gün tüm olan ve yapılanların arz olunacağı çetin bir gündür. Herkes çalıştığının karşılığını O Gün alacak.

۞مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ۞

16.Ayet: O Gün kimden azap bertaraf edilirse Allah ona rahmet etmiş,onu Hakkı görme, anlama ve sonsuz rahmete erme makamına erdirmiştir. Bu erişme ise itina ve titizlik sahipleri için açık bir erişme ve gerçekten büyük bir kavuşmadır.

۞وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

17.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen ma'rifet makamına ermen ve Tevhîdin merkezinde karara kavuşmandan sonra eğer Seni Gözeten ve her şeyi Yöneten Allah; herhangi bir gaye ve yarar için Sana bir zarar dokunduracak olursa o zararı Senden uzaklaştırıp seni kurtaracak hiçbir şey ve hiçbir yetki sahibi olmaz. Eğer Sana bir bağış, bir zenginlik, bolluk ve genişlik ulaştırırsa bil ki, bunlar sırf O'ndandır. Buna da kimse mani olamaz. Dilediği her şeyi verir. Zira O (c.c.) iyi-kötü, fayda-zarar her şeye Kadir ve Muktedirdir. O'nun gücü tüm varlıkları ve bütün muratları kuşatmıştır.

۞وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۞

18.Ayet: Allah Azîmüşşan dilediği her şeye elbette Kadir. Çünkü O; kulları ve yarattığı her şey üzerinde ezici güç, izzet ve galebe Sahibi, Kadir ve Muktedirdir. Onlar hakkında seçim ve dilemesi ile istediği tarzda tasarruf ve icraatta bulunur. Bütün icraat ve yönetiminde hıkmet ve sağlamlığı ortaya koyar. Tüm kullarının ihtiyaçlarından haberdardır. Onlara yarayışlı olanı helal, zararlı olanları haram kılmıştır. Dilediği ve istediği ölçüler içerisinde verir veya vermez. Ne yapacağını çok iyi bilir.

۞قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۞

19.Ayet: Eğer seninle tartışıyorlar, Rasûl ve Nebî olduğuna şâhid istiyorlarsa onları aciz koyup susturman için de ki, şâhid olması bakımından Allah'tan daha büyük ve daha tam olan kimdir. Bu herkesçe anlaşıldıktan sonra de ki, Benimle sizin aranızda yarattığı ve yaptığı her şeyi kuşatan ve her şeyi görüp Bilen Allah Şâhiddir.

۞وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۞

Onun her şeyi bilip Şâhid olmasından dolayıdır ki, geçmiş kitaplarda olan ve gizli-âşıkâr, gelmiş-gelecek, maddi ve manevî her şeyi ihtiva eden Kur'an Bana O'ndan vahyedildi ki, sizleri ve Kıyamete kadar O'nun ulaşacağı gelecek tüm insanlığı O'nunla uyarıp irşâd edeyim. Ey kullukla yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, O'nun Bana inişi esnasında hazır olan sizlere O'nunla uyarı ve müjde yaptığım gibi kıyamete kadar siyahı, beyazı, sarısı, kızılı tüm insanlığa O'nun la hükmedilecek, hukümleri sarılıp yerine getirenlere fayda ve kurtuluşa erme müjdesi, karşı gelip terk edenlere korkunç azap edileceği, azgınlığa düşüp zarar görüleceği uyarıları

yapılacaktır. Kur'anla yapılan Muhammedî görev Dünya hayatı son buluncaya dek devam edecektir. Çünkü Ben Allah'ın Varlığının Bir olduğunu, Sıfatlarını ve İsimlerini anlatmakla beraber Zatını ve Kimliğini anlatmakla da ilgili görevler yapmamdan dolayı tüm yaratılmışın Peygamberiyim.

۞أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ آلِهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۞

Ey şaşkınlık ve sapıklık denizlerinde boğulanlar! Bunca belgelerin açığa çıkmasından sonra sizler gerçekten Allah'la beraber ilâhlar olduğunu, yarattığında ve idaresinde O'na ortaklar bulunduğunu biliyor ve buna şahitlik mi yapıyorsunuz? Halbuki, O; (c.c.) Var ve Bir, İlâh olmakta da Müstakil; Tek Olan ve hiçbir şeye bağımlı olmayandır. Ey Hak önderlerinin En Kıymetlisi! De ki, asla O'ndan başka bir ilâh tanımıyorum. Sizlerin bu iddiası sadece korkunç bir yanlışlıktır ve iğrenç bir iftiradır. Hakikat Bana açıkça gösterilip gerçeği öğrenmemle tanıyıp tanıklık ediyorum ki, Tek ve Bir İlâh sadece O'dur. Tek İlâh ve Bir Rab olduğunu daima ilan etmektedir. Her şeyi var edip yok etmesi bunun şâhididir. O'nun makamında başka bir varlık yok ki, O'na ortak olsun.

۞وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ۞

Hulasa Ben; kesinlikle müşrikliklerinizden ve yansıyıp gelen, gölgeden ibaret olan geçici varlıkları, işe yaramaz heykelleri eşi ve benzeri olmayan Hak Ma'budumuz ve Tek ilâhımız Olan Allah'a şirk koşmanızdan uzağım.

۞الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

20.Ayet: Kendilerine Tevrat ve İncil Kitapları verilen Yahûdî ve Hıristiyanlar; O; Muhammed Kulumu oğullarını bildikleri gibi bilir seçerler. Çünkü O'nun suret ve ahlakı, önde gelen nitelikleri Kitaplarında hiçbir zan ve şüphe olmaksızın anlatılıp tanıtılmıştır. Türlü kâfirlikleri ve yaptıkları tahrifat gibi iğrenç işleri sonra da diklenip inat etmeleri sebebiyle kendilerini zayi edip kahreden ziyankârlar O'na ve Peygamberliğine Îman etmezler.

۞وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۞

21.Ayet: Allah'ın Kitabını inadla tahrif ederek Allah'a yalanı nispet eden(iğrenç yalanına Allah'ın sözü diyen) veya O'nun ayetlerini yalan diyerek inkâr eden kimseden daha zalim kim olabilir? Bu tür beyinsiz zalimler Allah Azîmüşşan'ın Tevhîdin ve Îmanın yolunu açıklamak için Peygamberleri Mûsa ve İsa'ya indirdiği Kitapları; aklî veya Dînî hiçbir dayanakları olmadığı halde sırf Hak ehline diklenerek ya inkâr ettiler veya tahrif ettiler. Sonra da Allah katından kurtuluşu ve nimetlere ermeyi bekliyorlar. Hakikat şudur ki; şirk ve küfrü tamamen yok edip Tevhîdi ve Allah'ın Birliğine uygun olan hukümleri açığa koyup kulluğu öğretmek için Allah'ın; kullara gönderdiği ve desteklediği Peygamberi inkâr edip O'na uymayı

terk eden, aklın ve Dînin gereklerinden çıkan zalimler asla kurtuluşa eremeyeceklerdir.

۞وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۞

22.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Anlat onlara. Onları tamamen topladığımız Büyük Hesap gününde onları halkın önlerine çıkararak, alay etmenin ne olduğunu göstermek ve rezil etmek için diyeceğiz ki, kendilerini tanrı zannedip bana karşı ortaklar olarak itaat ettiğiniz ilâhlarınız nerede? Onlara Îman ediyor, kulluk yapılmasını öngörüyordunuz ve inanıyordunuz ki, sizlere şefaat edecekler ve azaptan kurtaracaklar. Azabımdan sizleri kurtarmaları için getirin onları.

۞ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ۞

23.Ayet: Onların muhalefet, küfür, inkâr faaliyetleri ve münafıklıkları son bulacak ve kurtuluş çaresi olarak şunu demeleri kalacak: Rabbimiz Olan Allah'a yemin ederiz ki, Allah'a hiçbir kimseyi ortak koşmadık. Asla başkasına itaat etmedik. Hulasa yemin edip özürler beyanında bulunarak böyle bir çareye başvuracaklar.

۞انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

24.Ayet: Ey ibretle gören keskin göz sahibi! Hakkın yakınlığının âşıkâr olduğu Yüce huzurda ve sadece doğrunun ve doğruluğun kabul göreceği makamda kendileri aleyhine nasıl yalan söylüyor ve alçalıyorlar. Ve bak yine ki, kendilerini Allah'a ortak koştukları, Allah katında şefaat edeceklerine ve Allah'ın azabından kurtaracaklarına inandıkları tanrıları gözlerinden kaybolur. (Orada Hak açığa çıkacak, batıl tamamen yok olacak. Müşriklerin yalan ve yalvarmalarına itibar edilmeyip öncüleriyle beraber Cehenneme sevk olunacaklar).

۞وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۞

25.Ayet: Sonlarını anlattığım o müşriklerden bazısı var ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Kur'an okuduğunda Seni dinler. Ama hiçbir şey anlamaz. Bu inatçı türler anlamadıkları halde fitne çıkarmak(kâfirlere güç kazandırmak, zayıf Mü'minleri saptırmak ve sadık kulları huzursuz etmek) için Seni ve Kur'an'ı eğlenceye alırlar. Kendilerini akıllı zanneden bu beyinsizler, neden ve nasıl anlamadıklarını hiç düşünmezler.

۞وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا ۞

Bilsinler ki, Seni ve Kur'an'ı anlamalarını istemediğimiz için kalplerine ağır perdeler çekerek tamamen tıkadık. Kulaklarında da sağırlık var. Anlayamazlar çünkü hakikatleri duymuyorlar. Artık Allah'ın Varlığını, Birliğini ve Yüceliğini gösteren bütün ayet ve mucizeleri görseler de Îman etmezler. Zira Hak ehline karşı direnmek ve bulundukları sapıklıkta inat etmek içlerine işlemiştir.

۞ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞

Bunlar inat ve ısyanlarının artması sonunda sana geldiklerinde Allah'ın ayetleri hakkında hayasızca Seninle tartışırlar. Bu kâfirler Hakkı örtmek ve batılı üstün getirmeye çalışıp küfür ve zulmü yaymak için derler ki, Muhammed'in getirdiği Bu Kur'an; eski toplumların masallarıdır. Muhammed bunları yazıp okuyor ki, halkın aklı kıt ve görüşü zayıf olanlarını babalarının yolundan vazgeçirsin.

۞ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۞

26.Ayet: Onlar bu saldırı ve sataşmalarla kendilerinin kafa tutup karşı gelerek Kur'an'dan ve Muhammed'den uzaklaştıkları gibi müslimanları da Haktan uzaklaştırmayı, Kur'an ve Muhammed'e(s.a.v.) tabi olmaktan vazgeçirmeyi istiyorlar. Allah'ın kullarını aldatıp perişan etmekle sırf kendilerini helâk ediyorlar. Çünkü hile yapmaları ve yoldan çıkarma faaliyetlerinin zararı en fazla kendilerine dokunacaktır. Onlar kendi kâfirlikleri ile kalmayıp küfrü yaymağa çalışınca Allah kalplerini ve kulaklarını; tevbe ve Îman girmemek üzere mühürledi. Gözlerinin üzerinde de hakkı görmemeleri için kalın perde oluştu. Bu sebeple Dünyada ve Ahirette en büyük azap onlara oldu.

۞ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

27.Ayet: Ey gören ve anlayan! O kâfirler Cehenneme yaklaşıp ateş üzerinde tutuldukları ve meleklerin sert davranıp zor kullanarak ateşe sokmaları ve bunların da oraya girişi yaşamaları anını bir görsen. O zaman görür ve anlardın o durum ne kadar korkunç ve acı. Derhal derler ki, ah keşke izimiz üzere Dünyaya döndürülsek de Rabbimizin ayetlerini inkâr etmesek. Kurtuluş için bize gelen o ayetleri kafa tutarak ve başkaldırarak inkâr ettik. Ah bir dönebilsek te o ayetleri tasdik ederek Mü'minlerden olsak.

۞ بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞

28.Ayet: Bu kâfirlerin alay ederek halkı Kur'an'dan vazgeçirmek için açığa koydukları küfür ve şirkin aksine içlerinde saklı tutup halktan gizledikleri hakikat, yani; kitapların ve peygamberlerin haklı olabilecekleri ve Kıyametin gerçekleşebileceği ve verilen haberler doğru çıkarsa ne olacağı endişeleri onlara âşikâr olup çıkageldi. Dolayısıyla zoru gördüler, kurtuluş umutları kalmadı ve Dünyaya dönüş arzuladılar. Bu arzularında dahi kesin karar sahibi ve dürüst değiller. Gerçekten isteseler Îman ederler ama Allah hakkı için bunlar dünyaya tekrar götürülseler Ahiretin dehşetlerini ve hakikatleri görmelerinden sonra Îman etmezler, nehyolundukları ve uzak durmakla emredildikleri küfür ve şirke döner devam ederler. Çünkü bunlar öyle yalancılar ki, bozuk karakter ve tabiatlarını hala düzeltmediklerinden dolayı Cehennem karşısında dahi yalandan vazgeçmiyorlar.

۞وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ۞

29.Ayet: Yalan ve inat elbette içlerine işledi ve karakterleri telafisi mümkin olmayacak derecede bozuldu çünkü onlar Dünyada iken Allah'ın peygamberi onları Îmana davet ettiğinde birçok hakikatleri bildikleri halde halkı kandırıp yoldan çıkarmak için diyorlardı ki, içinde bulunduğumuz bu Dünyadan ibaret hayattan başka hayat yok. Bunların iddia ettikleri gibi kabirden diriltilerek kalkmamız yok.

۞وَلَوْ تَرَى إِذْ وُقِفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

30.Ayet: Ey ibretle bakıp gören kul! Bu kâfirleri yaptıkları karşılığında hesaba çekilmeleri için Rableri huzurunda dizilip bekletildikleri an bir görsen. Muhakkak göreceksin ki, tam bir çaresizlik içinde, kalpleri dehşetle çarpar olarak kahır ve azamet karşısında şaşırıp kalmış ve akılları başlarından gitmiş oldukça perişandırlar. Allah Azîmüşşan izzet ve yücelik makamının perdeleri arkasından onları yererek ve azarlayarak der ki, Ey yalancı ve ahmak kâfirler bu âlem gerçek değimliymiş? Her şey kendilerine gösterilip tüm hakikatler açığa konduktan sonra yeminler edip tasdik ederek, acılar içerisinde özürler dileyerek derler ki, ey Rabbimiz! Evet elbette gerçek. Sana Îman ettik ve tasdik ediyoruz. Rab Teâlâ onları kabul etmeyip azarlayarak diyecek ki, ey geçmişte azgınlık yapan zalimler şimdi Îman etmeniz size asla fayda vermez. Kurtuluş ummayın aksine ilk var oluş ve imtihan âlemi olan Dünyada kâfirler ve inkârcılar olmanız sebebiyle tadın azabı.

۞قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۞

31.Ayet: Öldükten sonra dirilmeyi, Allah'a kavuşup hesap vermeyi; yok öyle şey yalandır diyerek inkâr edenler ebediyyen kaybettiler. Sonsuz iflâsa, sınırsız zarar ve korkunç azaba uğradılar. Halbuki, Allah her şeyden âşikâr olarak tüm canlarda ve çevredeki bütün varlıklarda Kendisini açığa koyuyor. Üstelik peygamberler göndermesi, kitaplar indirmesi, evliyanın varlığı ve onlardan duyulan erişilmez hıkmetler hep O'nu gösteriyor, Var, Bir, her şeyin Sahibi, hiçbir şeye bağı, bağımlılığı ve ihtiyacı yok.

۞حَتَّى إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَى مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ ۞

Dünya hayatları son bulduktan sonra ansızın Kıyamet kendilerine gelip hesaba çekilerek ceza görmeleri için huzura arz olunmalarından ve Allah'a kavuşmanın hak olduğunu ve Ahiretin varlığını anlayıp yakinen bildiklerinden sonra tamamen her şeyi kaybettiklerini, büyük zarara girdiklerini anlayıp son derece acı duyarak derler ki, Dünyada iken ihmal gelerek yapmadıklarımızdan dolayı bizlere yazıklar olsun. İman etmedik aksine küfür ve inkâra daldık. Allah'ın Cemâlini görmekten, ebedî nimetlerine ermekten mahrum oldukları gibi yaptıkları iğrençliklerinvebâllerini, günahlarını ve bunlara karşılık kesilen ağır cezalarını sırtlarına alarak Cehenneme doğru taşırlar.

۞ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ۞

Dünyada ihmalleri ve inkârları sebebiyle Mevlâ'yı görmekten, nimetine ermekten mahrum olan bu lanetlilerin taşıdıkları bu iğrenç yükler ne kötüdür.

۞ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

32.Ayet: Hulasa bunların; hayatı kendisine bağladıkları ve bu yüzden Hakikî hayattan kendilerini mahrum ettikleri Dünya Hayatı oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Öyle bir oyun ki, bunları oyuncak yapıp oynar, oyalar, ezelî,ebedî ve daimi olan gerçek hayattan alıkoyar. Elbette Ahiret Hayatı ve manevî lezzetleri; Dünya hayatında Allah'ın yasak ve haramlarından korunan Mü'minler için son derece hayırlıdır. Ey akıl sahipleri! Bunca açıklamalardan sonra hâlâ anlamıyor musunuz ve bu iki Hayatın arasını ayırıp seçemiyor, İki Hayatın hangisinin tat ve kıymetinin sizce daha devamlı ve daha üstün olduğunu bilemiyor musunuz?

۞ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ۞

33.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hiç şüphesiz Biz biliyoruz. İşleri şu ki, Hakkında yalancı, sihirbaz, deli gibi neler söylüyorlar. Onların bu deyip durdukları bu sözleri Seni üzüyor. Onlara ve ne dediklerine aldırma. Hakikatte onlar; Seni inkâr etmiyorlar. Ancak, Allah'ın huküm ve sınırlarını tanımayıp yoldan çıkan, O'nun hukümlerinin gereğinden vazgeçen zalimler; şaşkınlık içinde bulunan kullarını irşâd etmen ve kurtuluşa erdirmen için Allah'ın Sana indirilen ayetlerini inat ederek, kâfirlik ve başkaldırmalarında ısrarda bulunarak inkâr ediyorlar. Dolayısıyla onların eziyetlerine sabret. İntikam ve gayret Sahibi Olan Allah'ın gazap ve azabı onlara inip sarıncaya dek dayan.

۞ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَى مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّى أَتَاهُمْ نَصْرُنَا ۞

34.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kesin olarak biliyorsun ki, Senden önce de peygamberler geldi ve inkâr ve yalanlamalarla karşılaştığın gibi onlar da yalanlanıp inkâr olundular ama gördükleri eziyetlere ve karşılaştıkları inkâr ve yalanlamalara sabrettiler. Sonunda kendilerine sözünü verdiğimiz yardımımız geldi. Onlara yardım edip düşmanlarından intikamlar aldık. Sonra da daima zaferler elde edip üstün gelmelerini sağladık.

۞ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَإِ الْمُرْسَلِينَ ۞

Özetle bil ki, Allah onlara kahrını ve azabını geciktirdi ve fırsatlar verdi diye umutsuzluğa düşme ve Seni destekleyeceğinden asla ümit kesme. Çünkü Allah'ın sözlerini ve kurallarını değiştirecek bir güç yok. Sınırsız iktidar ve intikam Sahibi Olan Allah'ın peygamberlerine yardımı geçmişte oldu. Sana da olacaktır. Nasıl umutsuzluğa düşer ve ümidini kesebilirsin ki, tüm peygamberlerin haberleri;

bilinen meşhur hikâyeleri Sana o kadar geldi ki, kuşku duymaman ve tereddüde düşmemen için Sana yeter.

۞ وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ ۞

35.Ayet: Gerçekten onların Îman edip Sana teslim olmaktan uzaklaşmaları, Îman etmemeleri ve yanında olmamaları Sana çok ağır ve zor geliyor. Eğer onları Îman etmeye mecbur edecek bir mucize getirebilmen için yerde bir tünel veya göğe yükselmeye bir merdiven arayıp elde etmeye muktedir olursan gereğini yap yoksa Allah; katından bunlarla ilgili hükmünü indirinceye, icraatını yapıncaya kadar sabret. Zira bütün işler vakitlerine bağlıdır. Sen sadece tebliğ et.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞

Kullarının hidayetini dileyen, ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah; eğer onların Îmana ermelerini isteseydi hepsini hidayet ve İslâm üzerinde bir araya getirirdi. Asla hiçbir durum ve davranışında bunları bilmeyenlerden olma. Zira cahiller; bütün işlerin Allah'ın elinde ve dilemesiyle olduğunu bilmezler. Dilediğini Îmana erdirir. Dilediğini sapıklıkta bırakır. Bu zalimlerin Îmana ermelerine düşkünlük gösterme. Güç ve takatin üzerindeki konularda yorulma. Sen istediğini erdiremezsin.

Bu ve Kur'an'daki benzeri çokça sözler Rasûlüllah'ı uyarı ve yetiştirmek içindir.

۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ۞

36.Ayet: Ey davetçi, Rasûl! Bunların Îmana ermelerini nasıl isteyip bekleyebilirsin ki, Îman davetini isteyip kabul etmeyi ancak ve ancak kulak verip duyanlar yaparlar. Eğer kullar isteyerek daveti dinlerler, onu anlamaya kalpleri hazır olarak kulak verirler ve gerçek hayat olan Ahiret hayatını arzularlarsa o zaman daveti duyar ve kabul ederler. Bu geberikler Gerçek Hayatı istemiyorlar. Öyle ki, onlar her ne kadar şeklen diri olsalar da hakikatte kesin olarak ölüdürler. Kudret ve iktidar Sahibi Olan Allah; bütün ölüleri Ahirette gerçek hayatla diriltecek. O büyük toplanma ve ceza gününde bu zalimler Dünyada neler kaybettiklerini anlayacaklar. Fakat orada hakikatleri görüp anlamak onlara imtihan ve kazanç âleminde kaçırdıkları imkân ve fırsatlara pişmanlık duyup uğradıkları zararlara acınmaktan, ah-vah demekten başka bir şey sağlamayacak. Sonra da Dünyada yaptıkları inkâr, peygamberleri ve ayetleri yalanlayıp onlarla alay etmelerinin cezasını görmek ve azaba uğramak üzere Allah'a döndürülüp sevk olunurlar. Dönüşleri yansımalara ve gölgelere değil sırf Hak Varlık Olan Allah'adır.

۞ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

37.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar aşırı inatlarından ve Sana olan kinlerinden dolayı birbirlerine dediler ki, eğer Muhammed (s.a.v.) Peygamberse bizim ısrarla istediğimiz bir mucize Rabbinden kendisine indirilse de ve bizi o mucizeyle Îmana zorlasa. Ya da bizleri bir mucize ile tamamen yok etse. Çünkü O

Rabbinin güçlü ve bunların tamamına Kadir olduğunu iddia ediyor. Onlara de ki, azamet ve büyüklük niteliklerini Bürünen Allah; sizin ısrarla istediğiniz her hangi bir ayeti irade ve dilemesi anında derhal indirmeğe tam, kâmil ve üstün kudretiyle Kadirdir. Fakat onların çoğu bunca anlatıma rağmen Allah'ın dilediğini yapacağını bilmezler. Şayet o istenen mucizeyi indirse hemen peşinden onları helâk edecek belayı; geçmiş ümmetlere indirdiği gibi indirir ama bunu anlamıyorlar.

۞ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ۞

38.Ayet: Yerde hareket eden hiçbir canlı ve gökte iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yok ki, sizler gibi ihtiyaç sahibi olan topluluklar olmasın. Varlıkların tamamının durumları, rızık ve ihtiyaçları ve ömürlerinin ne zaman son bulacağı katımızda kayıt ve kontrol altındadır. Onların tüm durumlarını, bütün ihtiyaçlarını ihmal etmeyiz. Öyle ki, her şeyi tarafımızdan korunan levhada (Levh-ı Mahfuzda ve apaçık yazılı olan âlemde) açık, seçik yazıp sabitlemişizdir. Varlıkların tamamının durumlarından hiçbir şeyi ne eksik ve ne fazla yazmadık. Belirli varlıkları ve kimliklerine göre beslenip korunmaları sonrasında hepsi gölgenin sahibine döndüğü gibi hepsi Rablerine dönüp toplanacaklar.

۞ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَإِ اللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَنْ يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

39.Ayet: Kâmil ve üstün kudretimizi gösteren ayetlerimizi yalanlayıp inkâr edenler; peygamberlerin dillerinden Hak sözü duyma konusunda sağırlardır. O ayetlerimizi kesin olarak anladıkları halde onları konuşup tasdik etme konusunda dilsizdirler. Hulasa onlar; işe yaramaz ve bozuk heykelleri, asılsız fâni kimliklerinden oluşan kalın perdelerle perdelenmiş olarak küfrün karanlıklarında bocalar dururlar. Hıkmet ve yönetim Sahibi Allah; perişan Eden ve sapıklıkta Koyan İsimleri ile kimi sapıklıkta bırakmak istedi ise o kimseyi sapıklıkta koyar ve ona rehberlik ve irşâdın asla etkisi olmaz. Ermesini dilediği kulunu da Îman ve İslâm'a erdirir. O müslimana da sapmak ve saptırmak hiç etki etmez. Çünkü herkes karakteri doğrultusunda kolaylık ve başarı görür.

۞ قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

40.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara samimi bir nasihatte bulunarak de ki, bakınız ve Bana açıkça haber veriniz. Eğer Allah'ın azabı (Dünyada veya) Ceza ve hesap Gününde ya da kendisi içerisinde şaşkın ve şaşırmışlar olarak Allah'a döndürüleceğiniz Kıyamet Saati size gelse belalardan çıkarıp Kurtaran Allah'tan başkasına mı dua eder yardım için çağırırsınız yoksa sırf Allah'a mı duada ve yakarışta bulunur ve sığınırsınız? Eğer konuşma ve haberlerinizde doğru iseniz o çaresizlik anında işinizin ne olacağını bana açıklayın.

۞ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ۞

41.Ayet: Aksine sırf Allah'a dua eder çağırırsınız. Çünkü O'ndan başka sığınak ve kendisine kaçılacak yoktur. Eğer dilerse ve dileyip istemesi o şeye ilgilenirse derhal çağırdığınız konuda size yardım eder, içine düştüğünüz zarar ve beladan kurtarmasını istediğiniz hususta sizi kurtarıp o şeyi sizden uzaklaştırır. O zaman sizler de O'na koştuğunuz ortakları unutup terk edersiniz. Ve anlarsınız ki, O'ndan başka kurtarıcı yoktur. Zira onlar sadece işe yaramaz heykeller ve gölgeden ibaret geçici varlıklardır. Dolayısıyla söyle onlara: İşlerinizin sonucunu ve durumlarınızın sonunu duyup anladığınızda her hâl ve davranışınızda O'na bükülüp dua edin, sırf O'na sığının. Ve bil ki, tüm bu Samimi nasihat ve açıklamalara rağmen içlerinin son derece pisliğinden dolayı Senin söz ve nasihatini kabul etmeyecekler.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ۞

42.Ayet: Lütuf ve rahmet makamımızdan Senden önceki toplumlara gerçekten peygamberler gönderdik. Peygamberlerimizi ayetlerimiz ve mucizelerimizle destekledik. Bunca açıklamalarımıza rağmen onları yalanlayıp inkâr ettiler. Biz de onları tam bir teslimiyetle Bize dönüş yapsınlar ve Bize sığınsınlar diye birçok musibetler ve zorluklarla yakalayıp cezalar verdik. Ancak dönüş yapıp Bize yaklaşmadılar.

۞ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۞

43.Ayet: Bu ısrarcı ve inatçılar kendilerine sıkıntı geldiğinde bize saygı ile sığınmalı değiller miydi? Fakat kalpleri katılaşıp kafaları kalınlaşınca aşırı sıkıntıya düşmeleri ve son derece rahatsız olmalarına rağmen Bize yönelmediler.

۞ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Kalp katılığı onlara üstün geldi. (İmansız bir hayatı benimsediler ve bolda darda Rablerini hatırlamaz oldular). Şeytan da onlara yaptıkları kâfirliği, Allah'ın Dîninden uzak kalmayı, peygamberlerini inkâr etmeyi ve Allah'ın ayetlerini yalanlamayı onlara hoş ve sevimli gösterdi.

۞ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ۞

44.Ayet: Onlar; türlü musibetler ve zorluklarla kendilerine yapılan uyarıları, verilen dersleri dinleyip anlamayınca üzerlerine tüm menfaat ve gelir kapılarını imtihan ve sıkıntı kaynağı olsun diye açtık. Uzun bir müddet bolluk içerisinde onları serbest bıraktık. Kendilerine bu nimetleri Vereni unutup lükse dalarak, bolluk içerisinde yaşayıp nimetlere aldanmakla hayretler içerisinde şımardıklarında ansızın onları türlü kahır ve belalarla yakalayıverdik. O an kurtuluştan umutları kesilerek her şeylerini kaybedip rahmet ve nimetlerden mahrum olarak kahroldular.

۞فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

45.Ayet: Böylece zalimlerin arkaları kesilip helâk oldular. Arkalarından soylarını devam ettirecek kimseleri ve onlardan bir leke dahi kalmadı. Bu gibi zalimleri, bölücü ve tahribatçıları yeryüzünden kazıyıp silmekle sonsuz övgü, sınırsız şükürler Allah'adır.

۞قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ ۞

46.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Uyanmaları dileğiyle samimi bir nasihatte bulunarak onlara de ki, bakınız şayet Allah; sizlerin kulaklarınızı alıp sağır etse, gözlerinizi alıp kör etse, kalplerinizi gaflet perdesiyle mühürleyip hiçbir şeyi bir daha hissetmeyecek ve anlamayacak olsanız Allah'tan başka hangi ilâh bu alınanları size tekrar getirebilir bana haber verin.

۞انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ۞

Ey her şeye ibretle Bakan! Bak gör ki, onlara ayetlerimizi uyanıp ders almaları için kâh akıllarına, kâh hatırlamalarına, kâh türlü temsiller verip ibret ve ders almalarına sunarak tekrar-tekrar anlatıp açıklıyoruz. Onlarsa tüm bunlardan sonra içlerinin pisliğinden ve kalplerinin katılığından hepsinden sapıp gidiyorlar.

۞قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ۞

47.Ayet: Yine de onlara: Bakınız, hiçbir belirti ve öncü alametler olmadan; gayret ve intikam Sahibi Allah'ın azabı sizlere ansızın gelse ya da rüzgârlar ve diğer sarsıntılar gibi alametlerle açıktan gelse bilesiniz ki, bu ansızın veya açıktan gelen azapla sadece ve sadece zalimler yani Allah katından büyük desteklerle gönderilen peygamberlerin dillerinden dökülen İlâhî emirlere ve yasaklara uymayan ve bunların gereği olan İslâmî hayat tarzından çıkan azgınlar helâk olur.Elbette bu zalimler kahrımıza uğrayıphelâk olacaklar veBiz onlara muhakkak azap edeceğiz?

۞وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

48.Ayet: Bizler bu peygamberleri başka bir şey için değil sırf Bize Îman edip emirlerimize sarılarak, yasaklarımızdan kaçınarak yaşayanları müjdelemeleri, Bize Îman etmeyen, emirlerimizi tutmayan ve yasaklarımızdan vazgeçmeyenleri kahır ve azabımızla uyarmaları için göndermişizdir. Kim peygamberlerin davetlerini duyduktan sonra Îman eder, Îmanı öncesinde küfür ve ısyanla bozduğunu düzelterek inanç ve icraatlarında düzgün kul olursa bilesiniz ki, bu gibi kullar Bize kavuştuklarında onlara hiçbir korku yok ve kötü sonuç, kötü dönüş yeri gibi hiçbir kötülük sebebiyle üzüntü görmeyecekler.

۞وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞

49.Ayet: Peygamberlerime indirilen ayetlerimizi yalanlayıp inkâr edenler ve gereğiyle icraatta bulunmayanları emir ve yasaklarımızın gerektirdiği hayat tarzından çıkıp uzaklaşmalarının uğursuzluğu sebebiyle her yanlarından azabımız kuşatıp onlara saracak.

۞ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ ۞

50.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sırf hikmetten doğup gelen samimi bir nasihatle onların katı kalplerini yumuşatman için de ki, Ben sizlere; Allah'ın kudretinin, sırlarının ve muradı olan her şeyin hazineleri ve rızık depoları Bendedir demiyorum. Ve gaybın tamamını biliyorum da demiyorum. Gaybı bilmeyi Allah kendisine özel kılmış. O ilmin etrafında yarattığından kimse dolaşamaz. Ben sizlere bir meleğim de demiyorum. Çünkü Ben sizin türünüzden olan bir insanım. Aksine sizlere diyorum ki, Ben sadece sizleri uyarıp Allah'ın izniyle O'ndan haberler vermek için Bana vahiy olarak gelen Kur'an ve Sünnete uymakta ve onu uygulamaktayım. Erdirmek ve sapıklıkta bırakmak sonsuz yücelik ve büyüklük Sahibi Olan Allah'ın elindedir. Dilediğini erdirir ve dilediğini sapıklık içerisinde bırakır.

۞قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ۞

Eğer onlar insanın Allah'ın vahiy ve ilhamına layık ve müsait olacağını inkâr ederlerse onları bağlayıp bu inkârlarında aciz koymak için de ki, sizce Allah'ın yarattıklarına ve yoktan îcadı ile açığa koyduklarına karşı kör olan insanla bunları gören ve bilen bir midir? Bu ikisi arasında yüksek bir fark ve uyumsuzluk olduğunda şüpheniz mi var? Açık ve kuvvetli olan hakla, yok olup gitmeğe mahkûm olan batılı seçip ayırt etmeniz için aklınızı işletip hiç düşünmez misiniz?

۞وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞

51.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana yapılan vahiy ile Ahirete Îman ederek Rablerinin huzurunda toplanacaklarından dolayı O'na ters düşmekten korkan Mü'min kulları uyar. Onlar inanır ve bilirler ki, kendilerine O'ndan gayri sahip çıkacak ve işlerini yapacak dost ve destek verip azabından kurtaracak yardımcı yoktur. Sakınıp dikkat etmeleri ve O'nun razı olacağı güzel işler yapmaları uyarısında bulun.

۞وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ

وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ۞

52.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hakkı yüceltmen ve Hak ehlini güçlendirmen için peygamber olarak gönderilmenden sonra gece-gündüz daima

Rablerine dua ve kullukta bulunan ve Cemâlini arzulayıp O'na kavuşmak muradı olan müridlerimi yanından uzaklaştırma. Onlar tüm vakitlerinde Rablerine yönelip aşkıyla hizmetine dalmışlar. Bu yönelişleri ve çalışmaları ile Allah'ın Güzel ve Değerli Yüzüne bakmaktan başka bir şey istemiyorlar. Sapık ve bozuk kimselerin Îman etmeleri için Seni türlü tarzlara çekmek isteyenlere kulak asma ve onlar hatırına bunların yanından ayrılma. Bil ki, o sapık serseriler Senin irşâdın ve ıslaha çalışmanla kurtuluş ehlinden ve buna kabiliyeti olanlardan olacak değiller. Dolayısıyla Îmanları ile ilgili hesaplarından Sana bir şey ve bir sorumluluk olmaz. Senin hesabından da onlar üzerinde ve onlar için bir şey yok. (Senin sorumluluk sahan ve onların sorumluluk sahası ve tüm sınırlar bellidir). Sen ve onlar her biriniz yaptığı ile sorgulanıp karşılık görecek. Dolayısıyla tüm vakitlerinde aşkla Rablerine kulluk yapan bu değerli kulları yanından uzaklaştırman için Senin bir dayanağın ve verilen görevin yok. Özellikle de sapıklık ve azgınlık içerisine batmış o ahmaklar için asla onlardan ayrılma. Böyle bir şey yaparak zalimlerden olman, aklın ve Dînin gereği olan insanlık ve yücelikten ayrılman mümkin mi?

Rivayet olunur ki, Kureyş'in ileri gelenleri dediler ki, ey Muhammed! Eğer Sen şu ayak takımı önemsiz kişileri yanından uzaklaştırsan bizler gelir, Sana arkadaş olur ve Seninle oturup sohbet ederiz. Efendimiz dedi ki, ben Îman ehli olanları kovamam. O zaman biz geleceğimiz zaman onları kaldır da onlarla oturmayalım. Ashaptan bazısı bunu deneyelim deyince ayet indi. Zira onların ayak takımı dedikleri Ashabın fukarası ama Selman, Suhayb, Bilal ve Ammar gibi Îman ve icraatta Allah Rasûlüne en yakın olanlardı.

۞ وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ۞

53.Ayet: Dünya geçimiyle ilgili mal, makam ve başkanlık gibi insanların bazısını bazısıyla denediğimiz gibi Din işlerinde de birbirleriyle onları deneriz. (Ve çoğu imtihanı kaybeder). Çünkü sadık kulları küçük görerek ve onların yüce nimetlere ermesini imkânsız bilerek diyorlar: Aramızdan şu zayıf ve önemsiz kimselere mi bağış ve nimetlerde Bulunan Allah özel ikramlarda bulunup üstün nimetler verdi? Hak Teâlâ azarlayıp yererek buyurdu ki, aksine o fakir kullarım Benim için belalara sabreden, bolluk ve nimetlerime şükredenlerdir. Ey Rablerinin nimetlerine nankörlük yapan şan ve şeref sahipleri! Kullarının içinde saklı olanları Bilen Allah; içinizden sabreden ve şükredenleri hakkıyla bilmez mi?

۞ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۞

54.Ayet: Ey En Sevgili, ey peygamberlerin En Kâmili! Ayetlerimize Îman eden, ayetlerimize sarılarak sabah-akşam Cemâlimi arzulayan Mü'minler Sana geldikleri zaman onlar selam vermeden önce onlara selam ver ve de ki, ey Allah katında makbul, Allah'tan razı ve Allah'ın da kendilerinden Razı olduğu sevgili arkadaşlarım! Sizlere müjdeler olsun. Şunu biliniz:

۞ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Rabbiniz sizin için Kendisi üzerine size şefkat ve rahmet etmeyi yazdı ve bunu gerekli kıldı. Şöyle ki, sizden kim kasdı ve art niyeti olmaksızın cahillikle bir kötülük yapar ve kendisinden meydana gelen bu kötülükle Allah katında kendisine kötülük yapmış olmakla Rabbine yönelip mağfiret ve arınma talep eder ve böylece durumunu düzeltirse bilsin ki, Rab Teâlâ bu kötülüğü örtüp yok edecek Olan Ğafûr ve kulun tevbedeki samimiyeti sebebiyle onu kabul edecek ve nimetlerine erdirecek Olan Rahîmdir.

۞ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ۞

55.Ayet: Böylece ayetleri tekrar tekrar açıklıyoruz ki, Hak Yol açığa çıkıp anlaşılsın. Ve Hak ehlinin Yolundan, doğru yolculuktan ve olgunluk caddesinden sapan suçluların yolu da seçilip bilinsin.

۞ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۞

56.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'tan gayri ilâhlara tapan müşriklere de ki, Allah Azîmüşşan'nın Varlığını ve Birliğini gösteren kesin deliler sebebiyle sizlerin Allah'tan başka taptıklarınıza hizmet edip tapmaktan uzak tutuldum. Ayrıca Rabbim katından geleni görerek ve bilerek hakikatleri de görüp anlamam suretiyle Allah'tan gayriye asla yönelmem ve eğilmem. Ey azgınlık ve taşkınlık yapan zalimler! Sizler; Allah'tanbaşka o asılsız şeylere bozuk görüşlerinize uyarak, türlü isimler koyarak tanrı diye tapıyorsunuz. Ben sizlerin pis görüşlerinize elbette uymam. Sizler bunları içinizden uydurup icat ettiniz. Eğer sizlere uyarak işe yaramaz bu heykellerin ardına düşsem o zaman gerçekten sizler gibi sapmış olurum. O zaman Ben de sizler gibi olarak asla Îman ve İslâm'a ermiş olanlardan değilim demektir.

۞ قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ۞

57.Ayet: De ki, bilesiniz ki, Ben; Rabbimden gelen, O'nu tanıma ve O'nun Bir olduğunu bilip tasdik etmeden ibaret olan apaçık bir hidayet ve Hak Dava üzerindeyim. Siz ise gelen bu hakkı yalanlıyor, Rabbimin Birliğini inkâr edip O'na başkalarını ortak koşuyor ve böylece büyük bir cezayı hak ediyorsunuz. Ayrıca va'd edilen azabı çabuk getir diye benimle dalga geçiyorsunuz. Halbuki, getirmemi acele istediğiniz korkunç ceza ve azap Benim elimde ve gücüm dâhilinde değil. Karar ancak ilim ve hikmet Sahibi Olan Allah'ındır asla başkasının değildir. Yetki de sadece O'nun dur. Her şey O'nun dilemesi iledir ve gücü dâhilindedir. O hakkı anlatıyor. Hak için karar veriyor. Batılı parçalayıp yok ediyor. Özetle O (c.c.) olaylarda, tüm mühim işlerde, umum musibetleri ve belaları başlara geçirmekte karar verenlerin En Kudretlisi ve kesin huküm verenlerin En Yetkilisidir.

۞قُلْ لَوْ أَنَّ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ۞

58.Ayet: De ki, o acele istediğiniz azap ve helâk eğer benim elimde, güç ve imkânım dairesinde olsaydı sizinle benim aramda olan iş neticelenir, sizi helâk ederek kavgayı tamamen bitirirdim. Fakat yetki elimde değil, bu konuda karar verme imkânım yok. (Bununla beraber sizlere bir şey olmaz da demiyorum. Zira Rabbim Bana yaptıklarınızı karşılıksız koymaz.) Aksine diyorum ki, Kullarının içlerini ve taşıdıkları sırları dahi bilen Allah; zalimleri çok iyi biliyor. Ceza ve azabı hak eden zalimleri; zulümleri sebebiyle muhakkak tutup cezalandıracak. (Bunu Rabbim diyor, iradesi ve isteği ne zaman ve neye ilgilidir huküm Kendine ait ve neyin, ne zaman olacağını da O biliyor).

۞وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۞

59.Ayet: Allah (c.c.) elbette işlerin gizli olanlarını, saklı ve örtülü her şeyi bilir. Gaybın anahtarları, saklı, gizli her şeyin idare ve tasarrufu O'ndadır. Onları ve onlardan hangisinin ne zaman mana âleminden madde âlemine çıkacağını da sadece O bilir. Çünkü O; olmuş-olacak, ezel-ebed her şeyi bilir. O'nun her şeye yakın olan ilminin ihatasından ve kapsamından hariçte hiçbir şey yok. Gaybı anlamakta akıl ve anlayışlar yetersiz kalınca Allah Teâlâ konuşma ve anlatımını anlayacakları mertebeye indirerek dedi ki, sonradan olup bozulmaya ve yok olmaya mahkûm olan kara ve denizde var olan her şeyi bilir.

۞وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۞

Hak Teâlâ anlayış seviyesini daha da kolaylaştırarak dedi ki, ağaçların dallarından düşen her bir yaprağı muhakkak bilir. Neyin ne zaman, nereye ve nasıl düşeceğini, nereye uçacağını bütünüyle bilir. Yerin karanlıklarındaki her bir tane ve tohumun nerede olduğunu, nelerin içinde saklı bulunduğunu, onu nelerin sarıp örttüğünü, toprağa düşmesinden önceki mertebesine ulaşıncaya kadar nelerden geçtiğini, hulasa yaş ve kuru ne varsa her şeyi apaçık bir kitapta (Levh-i Mahfuzda) bilgisi ve kaydı altına almıştır. Kitab-ı Mübîn; Allah Teâlâ'nın her şeyi kuşatan sonsuz ilim makamıdır. O da Kendisi ile bir ve beraberdir. Kendi Varlığı makamında âşikâr ve Kendisini hep yine Kendisine gösterir olduğu makamdır. O da yine Kendisinden başka bir şey değildir. Zira Allah'tan başka varlık yok. Hiçbir şey O'nun gibi değil. O'ndan başka can ve canlı olan yok. (Bütün canlar ve canlılar O'na bağlı geçici görüntülerdir).

۞وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَى أَجَلٌ مُسَمًّى ۞

60.Ayet: Metaneti olmayan ve bozulup yok olacak olan bu Kâinat(bütün varlıklar) elbette Allah'ın kudreti ve kuşatması kapsamındadır. Çünkü O'dur gece olunca tüm kabiliyet ve hareketlerinizi uyku ile ölü haline getirip sonsuz gayb ve gizlilik âleminde gizleyip yok Eden ve o bilinmeyen makamda her şeyi kuşatan ilmiyle

gündüz karakterlerinize bağlı olan kabiliyet ve kapasitelerinize göre isteyerek ve istemeyerek kazandığınız her şeyi Bilendir. Yani gece içinizde ve dışınızda meydana gelen tüm icraatlar O'nun tarafından olmakta, açığa çıkıp görünme, hikmet ve hakikatlerin bilinme âlemi olan gündüzde eğer yatağınızdan kalkıp ortaya çıkabildinizse sizleri yarattığı gibi Yaşatan, yaptığınız her şeyi Bilen O'dur. Sonra ömrünüzün tamamlanıp belirlenen vaktin geçip gelmesi için bu esas içerisinde sizleri iş, icraat ve kabiliyetlerinizde olanların ortaya çıkması için tekrar-tekrar diriltiyor(ölüm hali olan uykunuzdan kaldırıp yaşatıyor).

۞ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

Belirlenen ömür müddetinin tamam olmasından sonra dönüşünüz; gölgenin sahibine döndüğü gibi sırf Allah'a olacaktır. O'na dönmenizden sonra da sizlere bütün yaptıklarınızı haber verecek, Dünyada yapılan iyi işlerin beğenilip mükâfaatlarını, bozuk ve kötü işlerin reddedilip işleyenlerin cezalandırılacağını açıklayacak.

۞ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۞

61.Ayet: Hulasa ey yok olacak olan gölgeler, yok olmağa mahkûm yansımalardan ibaret fâni kullar! Allah'ın Varlığının ve Bir Oluşunun gereklerinden gafil olmamanız lazım (yani kendi başınıza varlıklar olmadığınız için âdi keyiflerinize, bozuk görüşlerinize göre yaşayamazsınız). Dolayısıyla Allah'ın; peygamberleri dilinden dökülüp gelen huküm ve emirlerine bağlılık çizgisinden çıkmayın. Sonsuz kıymet, kudret ve üstünlüğün Sahibi Olan O Allah; kulların ve onların sahip oldukları varlıkların üstünde ezici güç Sahibidir. Onları korur, kollar, gözetir ve bunları ilgilendirmeyen her şeyden onları muhafaza eder. Onları devamlı muhafaza etmesinin nimetlerinden olarak ta üzerlerinizde devamlı olarak koruyucu melekleri dolaştırmasıdır. O melekler sizden meydana gelen her şeyi yazar ve bir araya getirirler.

۞ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ثُمَّ رُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ ۞

62.Ayet: Ömrünüzün bitmesi sonrasında Allah katında belli olan ecel gelip ölüm sizden herhangi birinizin karşısına çıktığında yaşarken hesabı melekler tarafından tam tutulduğu gibi ölüm Meleği ve yardımcıları canını kusursuz ve tam olarak vaktinde alırlar. Allah'a vekil kılınan bu melekler tarafından görev tam olarak yapıldıktan sonra amellerin karşılığını kusursuz olarak Veren Sahip ve Mevlâları Olan, Hak Varlık; Yüce Allah'a döndürülüp sevk edilirler. Zira en yüksek adaletin, en düzgün hesabın Sahibi, adaleti hakkıyla tesis Eden ve kullarının tüm durumlarını Bilen Allah; bilgisi ve Haberdar olması gereği herkesin hak ettiği karşılığı verecek. Bilesiniz ki, huküm ve yetki, irade ve idare Sadece O'nundur. Cezayı da O(c.c.) verir.

۞ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ۞

Kullarının hesabını görmekte hesap ve muhasebe yapanların en süratlisi ve en hızlısıdır. Çünkü o amellerden hiçbir şey O'nun kaydından ve korumasından, bilip hesap etmesinden asla gizli kalmaz, kaybolmaz.

۞ قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَئِنْ أَنْجَانَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞

63.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları de ki, karanın ve denizin karanlıklarından ve korkunç musibetlerinden; feryatlar ederek Kendisine tam bir teslimiyetle, bazen de içten yakararak dualarda bulunduğunuzda sizleri kurtaran kimdir? Hanı diyordunuz: Ey Mevlâ'mız! Eğer lütuf ve rahmetinle bizleri bu karanlıklardan ve korkunç belalardan selametine çıkarır ve kurtarırsan elbette Sana şükreden kullarından olacağız, o nimetleri bize emrettiğin işlerde kullanarak bu yüzden bizden Razı olacağın kullar olacağız.

۞ قُلِ اللَّهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۞

64.Ayet: De ki, kullarının tüm durumlarını düzenleyen Allah; bunlardan ve her türlü gam ve sıkıntılardan sizleri kurtarıp koruyor ama sonrasında sizler ey sapıklık denizinde boğulan şaşkınlar! O'nun yarattığı; kendi başlarına varlıkları olmayan gölge ve yansımalardan ibaret fâni varlıkları, işe yaramaz heykelleri O'na denk tutuyor ve ortak koşuyorsunuz. Bir de O'nun tarafından; Varlığını ve Birliğini iyice anlamanız için ikram edilip gelen akıl nimetine nankörlük yapıyorsunuz.

۞ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ

أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ ۞

65.Ayet: De ki, O sınırsız iktidar Sahibi; havada meydana gelen gök gürültüsü ve şimşeklerle yukarılarınızdan üzerinize yıldırımlar indirerek azap etmeğe veya zelzele ve boğulmalar gibi ayaklarınızın altından gelen musibetlerle helâk etmeğe ya da keyfi arzularınızın ve bozuk görüşlerinizin farklılıklarının pisliğini başınıza geçirerek birbirinize girmeniz sebebiyle savaşlar sonucu ölümler, esaretler ve sürgünlerle azap etmeğe Kadirdir.

۞ انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ۞

Ey sağlam göz ve görüş Sahibi! Varlığımı ve Birliğimi gösteren ve tanıklık yapan ayetleri; Birliğimizin sırlarını ve Hüviyetimizin her varlığa ermiş olarak yakınlığını anlasınlar diye nasıl açık açık ve peş peşe arz edip tekrar tekrar okuyoruz. Tüm bunlara rağmen anlamadılar.

۞وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۞

66.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Son derece anlayışsız ve akılsız olduklarından dolayı; tüm geçmiş kitaplarda olanı ve dahası sonsuz huküm ve yararları içeren Bu Kur'an'ı ve Sana gelen hakikatlerin tamamını Senin Kavmin Kureyş yalan diyerek inkâr ettiler. Allah; o inkârcıları perişan etsin. Rablerine ve Sana yakışıksız nitelikler nispet ettiler. Halbuki, tarafımızdan Bu Sana inip Gelen Bu Kur'an olup biten her şeyi en uygun tarzda anlatan Hak ve Gerçek Bir Kitaptır. İnkârları karşılığında onlara deki, artık Ben sizin işlerinize ve başlarınıza gelecek zararlara karşı avukatınız değilim. Görevim sizleri zorla savunmak ve inanmanızı zorla sağlamak değildir. Benim üzerimdeki vazife sizlere Rabbinizin emanetini ulaştırmaktır. Huküm, yetki, kulları korumak veya helâk etmek O'nun Elinde ve Tasarrufundadır.

۞لِكُلِّ نَبَإٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞

67.Ayet: Bilesiniz ki, her haberin ve Allah'tan inen ayetlerin karar kılacağı ve meydana geleceği bir an ve mahal vardır. Pek yakında bunun gelip gerçekleştiği an ve mahallini Dünyada ve Ahirette öğreneceksiniz(Allah'ın azabı başınıza gelecek ey inkârcılar).

۞وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۞

68.Ayet: Ey şerefli muhatap! Zalim kimseleri; Allah'ın ayetlerini inkâra kalkıştıkları, ayıp ve kusurlar nispet etmeğe çalışarak eğlenceye daldıkları halde gördüğünde derhal onlardan uzaklaş ve yanlarında durmayıp aralarından çık. Ayetler hakkında başka bir söze dalmalarından önce onları terk et onların hiçbir pisliğinden ve vebâllerinden Sana bir şey bulaşmasın.

۞وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

Eğer Şeytan aralarından çıkıp uzaklaşmanı Sana unutturursa hatırladıktan sonra; Noksanlıklardan Münezzeh Olan Allah'ın Şanına yakışmayan nitelikleri konuşmak ve ayetlere dil uzatmak taşkınlığında bulunan zalimlerle kat'iyyen beraber oturma.

۞وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرَى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞

69.Ayet: Allah'ın haram ve yasaklarından korunan Mü'minlere o alaycı kâfirlerin vebâllerinin hesabından sorumlu olacakları bir şey, bir tehlike ve bir seviyesizlik yok. Fakat o zalimler; Mü'minlerin kalkıp gitmeleri onlara bir uyarı olması sebebiyle utanır ve etkilenirler de üzerinde bulundukları bu inkâr ve eğlenceye son vererek bir daha o kâfirliklerden korunurlar. (Bir de onlara inen lanetin beraberlerindekilere de sirayet edebileceği gerçeğinden dolayı bu bir öğüt ve uyarıdır ki, Mü'minler sakınıp tüm bunlardan korunmuş olsunlar).

۞ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ ۞

70.Ayet: Eğer o zalimler etkilenip utanmazlarsa; hidayetlerinin sebebi olduğunu iddia ettikleri dinleri ile eğlenen zalimleri bırak Dinleriyle eğlensinler. Onu bir oyuncak ve eğlence nesnesi gibi oynayıp eğleniyorlar. Ondan asla etkilenmeleri olmuyor. Öyle ki, dilleri ile bozmağa ağızlarının kenarı ile telaffuz ederek baştan atmağa çalışıyorlar. Nasıl eğlenmezler ki, içinde bulundukları geçici hayat onları aldatmış ve uhrevi hayata karşı tamamen kör ve sağır olmuşlar. Tüm bunlara rağmen bu Kur'an ile onları Allah'ın korkusundan ve helâkinden uyarmağa devam et ki, hiçbir kimse kazandıkları bozuk inançlar ve Allah'ın hukümlerini icra etmekten alıkoyan ısyanlar sebebiyle helâk edilmesin, bu ameller sebebiyle kendi kendilerini ebedîhelâke ve sürekli azaba atıp kahretmesinler.

۞ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَا أُولَئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا ۞

Zira hiçbir kimsenin Allah'tan başka bir yâr ve yakını yok ki, onun işini yapsın ve azaptan kurtarsın, Ahirette azabı kesinleşen bir kimse Dünya zenginliklerinden ve varlıklarından fidye verilecek ne varsa tamamını kurtuluş için fidye verse, verilen fidye o kimseden kabul edilip alınmaz. Hulasa Allah'ın rahmetinden mahrum edilerek uzaklaştırılan bu lanetliler; kazandıkları kötü ve uğursuz kazançlar, türlü ısyanlar ve günahlar sebebiyle kendileri tarafından helâke bırakılırlar.

۞ لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۞

Şöyle ki, onlara Ahirette kaynar su hazırlanmıştır. O su onların karınlarını yakacak ve organlarını parçalayıp dökecek, Mü'minlerin sevinç içinde olmalarından da acı duyacaklar. Yine Mü'minlerin; Allah katındaki yüksek makamlarından dolayı da, Dünyada eziyet edip Mü'minlerle eğlendikleri için orada yaptıklarına karşılık çok üzülüp acı çekecekler. Bütün bu ceza ve azap Allah'ın çizdiği sınırlardan çıkmaları ve hukümlerini inkâr eden kâfirler olmaları sebebiyledir.

۞ قُلْ أَنَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَى أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ ۞

71.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer müşrikler; hayat biçimlerinin hak din olduğunu iddia ediyorlar ve müslimanları da ona davet ediyorlarsa onlara de ki, bizler dileyip Yaratan, rızıklar vererek, tüm ihtiyaçları görüp temin ederek Yaşatan ve her şeyi Yapan Allah' ı bırakıp O'ndan gayri asılsız ürünlere mi tapıp dualar edeceğiz. Uydurup ürettiğiniz o şeyler bizlere ne fayda verir ve ne de zarar. Onların kendilerine yararı olmayınca ve başlarına konan zararları kendilerinden uzaklaştıramayınca bizlere karşı elbette hiçbir şeye güçleri yetmez. Dolayısıyla bu asılsız ve harap varlıklara tapmakla; sonsuz ilim ve hıkmetlerin, lütuf ve nimetlerin Sahibi Olan Allah bizleri kurtarıp gerçek Dine; Tevhîdin ve yüce bilgilerin nûruna ve bu ikramın ardından da ebedî saâdete erdirdikten sonra tekrar eskiden üzerinde bulunduğumuz şirk ve kâfirliğe mi döneceğiz?

۞ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ ۞

Hanı bir şahsı Şeytan ordusundan olan cinler çarpar, yeryüzünde gayet uzak susuz ve uçsuz çöllere atar ve bu sebeple kendini kaybeder, sonra da gözüne hortlaklar görünür, tamamen sapıtarak ne dediğini ve ne yapacağını bilmez. Şimdi bizler onun gibi Hak yoldan savrulup çıkalım öyle mi?

۞ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَى ائْتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

Halbuki, o şaşkının arkadaşları var. Ona çağırırlar ve derler: Ey kendini kaybetmiş olan şaşkın! Kurtuluş yoluna, bize gel. Üzerinde bulunduğumuz en doğru yol olan Allah'ın Dînine, hak ve adaletli hayat tarzına gel de kurtul. O bunların sözünü dinlemez ve dediklerini kabul etmez. Aksine hayali varlıkların peşine düşerek sapıtır ve öylece helâk olur. De ki, Allah'ın Yolu olan İslâm; Hak ve Tek yoldur. Kulları Kendi Varlığına ve birliğine erdirir. O Gerçek Yol Olan İslâm; yaratılmışın En Hayırlısı ve En Yararlısı Olan Hz. Muhammed'e indirilmiştir. Hiç şüphesiz bizler; katından irşâdı ve erdirmesi ile âlemlerin Rabbine her şeyimizi ısmarlayıp teslim olmakla memuruz. O'ndan gayriye asla sapmayız. Çünkü Varlığının aynaları olan tüm yaratılmışı yaşatıp yönetmekte müstekildir. Dolayısıyla tüm âlemleri idaresinde sadece Kendisinin istediği olur.

۞ وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

72.Ayet: Yine katından bizlere emredildi ki, namazı gereği üzere kılın, Rabbinize yönelip yaklaşmağa devam edin. O'nun yasaklarını işlemekle gazap ve azabına uğramaktan sakının ve O'na ters düşmekten korkup korunun. O'dur sizleri yoktan var edip açığa koyan. Dolayısıyla sırf O'na dönüp varacak ve huzurunda toplanacaksınız, gölge ve yansımalardan ibaret sebeplere değil.

۞ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ

وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۞

73.Ayet: Hiç şüphesiz ki, dönüş O'nadır. Zira gökleri ve ötesi tüm yüce âlemleri, bütün yeryüzünü ve içinde bulunan her şeyi O; (c.c.) sağlam hıkmetinin gereği ve hak olarak yoktan var etti. Yarattığında da asla hiçbir düzensizlik ve bozukluk göremezsin. (Sulh, barış ve selamet kulların imtihanda başarılı olmalarının ürünü, cinayet câninin, zulüm ve tahribat zalimin kulluk imtihanını kaybetmesinin sonucudur. Bu ve benzeri hadiseler İlâhî adaletin gereği olmakla bunlara Allah Teâlâ tarafından müdâhale düşünülemez. Zalimleri ve bozguncuları durdurmak adil ve salih insanların imtihanıdır ve bundan tüm insanlık sorumludur). Tüm âlemlerde olan her şey ol dediği anda derhal oluverir. Bir şeyi yaratmağa dileyip istemesi ilgilendiğinde kararını yerine getirmek için o şeye sadece " ol " der o da derhal olur. Kıyamet Gününde tüm âlemleri yok etmek için bunu söyleyip

emredeceği muhakkaktır. Vakti geldiğinde yok edecek ve asla geciktirmeyecek. Aksi düşünülemez çünkü her şey ve her şeyin idaresi esas itibari ile O'nundur. Var etmek, yok etmek, dileyip seçim yapmak ve her şeyin yönetimi başlı başına sırf O'na aittir. Görünen ve görünmeyen varlıkların tamamını yok etmek için Sura üfürüldüğü günü(Büyük meleklerden İsrafil'in (a.s.) engin ve uçsuz olan manevî ses iletme aletine üfürdüğü günü) yâd eyle (an, anlat ve ders yap). Bir melek o gün Allah adına canlı ve cansız bütün yaratılışın yok olması için haykıracak ve her şey derhal yok olacak. Dolayısıyla Allah'ın her şeye Kadir olduğu anlaşılacak. Çünkü Allah; görünmeyen âlemleri ve oradaki olmuş, olacak her şeyi ve görünen âlemleri, açığa çıkmış ve çıkacak olan her şeyi ezel ve ebedî olarak Bilen ve Yönetendir. O; (c.c.) bilinmeyen âlemden bütün varlıkları çıkarmakta hikmet ve en sağlam tarz Sahibidir. Bilinen bu âlemde onların başlarına gelen her şeyden ve Ahirete dönüşleri sonrasında (onları sorgulamak için) Dünyadaki yaptıklarından ve yaptıklarının üzerine dizilip gelecek olan karşılıklardan Haberdardır.

۞وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

74.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Gaflet uykusundan ve unutma dalgınlığından uzak olan Allah Dostu ve Değerli Atan İbrahim'in putlara tapan Babası Azer'e konuştuğu anlMü'minlere anlat. Demişti ki, babacığım! Ellerinle yontarak yaptığın şu heykelleri yoktan var etmeye, var ettikten sonra tekrar yok etmeğe kadir ve tapılmaya hak sahibi tanrılar edinerek bunlara tapıyor musun? Bil ki, Ben bu ölü ve işe yaramaz heykellerin ilâh ve rab olmadıklarını çok iyi anlıyor ve biliyorum. Çünkü İlâh; tüm kemal nitelikleri ile donanmış, bozulup başkalaşma, ölüp gitme, durum değişikliği, konup göçme gibi eksiklik ve kusurlardan Münezzeh Olandır (ki, O da Allah'tır ve Allah'tan başka ilâh yoktur). Babacığım! Seni ve kavmini apaçık bir sapıklık ve büyük bir hainlik içerisinde görüyorum. Çünkü sizler Yaratıcınız Olan Allah'ı bırakıp asılsız, işe yaramaz timsallere ve heykellere tapıyorsunuz. Ve onların hak ma'budlar olduklarına inanıyorsunuz.

۞وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ۞

75.Ayet: Putlar konusunda gözünü açtığımız gibi göklerin ve yerin yaratılış, idare ediliş gibi hayret verici tüm sırlarını ve içlerine konan emanetleri İbrahim'e gösterip öğretiyorduk ki, gökler, yer ve tüm âlemler hakkında düşünüp nasıl yönetildiği konusunda aklınışletsin ve sonunda bunları birini diğerine benzetmeden yoktan var Eden, harikalar olarak ortaya Koyan Zat'ın kudret ve kuvvetini bulup anlasın, eşyanın durumları ile ilgili kesin bilgi sahibi olsun. Şüpheci, şartlar sürerek iş yapan, görmediğine inanmayan ve çekingen sapıklardan olmasın. Bu ürkekler bazı yaratıklardan korunmak için onlara taparlar. Yıldızlara tapanlar, materyalistler ve diğerleri.

۞ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ ۞

76.Ayet: Gecenin karanlığı İbrahim'i kaplayınca bir büyük yıldız gördü. Çevresini iyice aydınlatıyordu. Onun müstekil tek ve kalıcı varlık olup karanlığı tamamen ortadan kaldırabileceğini zannetti. Bu bilgi ve zannına göre dedi ki, Benim Rabbim budur. Çünkü karanlık içerisinde görünüp parlıyor. Dolayısıyla rab olmağa ve kendisine ibâdet edilmeğe layıktır. Bir müddet sonra batıp yok olunca dedi ki, Ben batan ve yok olan zavallıları (zevale ve yok olmağa mahkûm olanları) istemem. Böylesini nasıl ister ve ibâdet ederim. Çünkü değişim, batıp yok olma sonradan olmanın belirtileridir. Sonradan olana tapılmaz, zira o ilâh olamaz.

۞ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ۞

77.Ayet: Ayı parlakça doğuyorken görünce aşırı aydınlık ve parlaklık sergilemesiyle zannetti ki, Hak Ma'budum budur. İlâhlık bunun hakkıdır diyerek dedi ki, Rabbim budur. O da gözden düşerek batıp yok olunca dedi ki, eğer Gerçek Rabbim durumunu bana açıklayıp kendisine ve Kendisini tanımaya erdirmezse yemin ederim ki, bu zavallı yaratıkları ilâh zannederek sapıklığa düşen toplumlardan olacağım. Halbuki, bunlar Tek ve Eşsiz Samed ve Yüce İlâh olamaz.

۞ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ۞

78.Ayet: Güneşi son derece parlak, bütün yıldızları hukümsüz kılıp etkisiz hale getirir vaziyette doğarken görünce dedi ki, Rabbim budur. Zira Güneşin bilinip tanınması bir başka gezegenin ışığıyla değil, aksine aslı ateş olmakla kendi varlığı ile(Allah'ın izniyle) ısıtıp ışıtıyor. Ay ve benzerleri ise ondan yansıyan ışıkla aydınlık sağlıyorlar. Hulasa yıldızlarla değil kendisi aydınlatıp ısıtıyor, o yıldızların tamamı onun doğmasıyla kayboluyorlar. Dedi ki, bunun parlaklığı, ısı ve ışık sağlaması, doğuşu ve görünümü pek mükemmel. En büyük olan budur. Bu sebeple İlâh ve Rab olmağa bu layıktır. Güneş de değişiklik gösterip batınca o zaman Gerçek Nûra erdi. O her şeyin Nûru, Yaratan ve Yaşatanı Olan Allah ki, O'nda değişim, batma ve yok olma olmaz. O hep Nûr'dur. Allah; Kendi Nûruna dilediğini erdirir. İbrahim dedi ki, ey kavmim! Bilesiniz ki, Ben; Hak Teâlâ'nın Nûruna erip hoş Cemâlini (can gözümle) görünce Birliğine kavuştum ve her şeyden Arı ve Münezzeh olduğu makama ulaştım. Dolayısıyla sizlerin O'na asılsız timsalleri, ölen, batıp kaybolan zavallı ve geçici varlıkları ortak koşmanızdan uzağım.

۞ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

79.Ayet: Şüphesiz ki, Ben; Tevhîdin yolunda gayret edip canımı uğrunda feda etmemden sonra bana başarı verip katından tutup beni çekmesiyle yüzümü ve özellikle de O'na yakın olan kalbimin yüzünü, tüm varlığımı O'na doğru çevirdim. Böylece her şeyimle cümle mevcûdatı takdir edip açığa koyan her şeyi bir madde ve müddete ihtiyacı olmaksızın gökleri ve gökler ötesindeki tüm yüce âlemleri,

yeri, tüm aşağı ve aşağılıkları " ol " demekle var Eden Zat'a; tüm batıl dinlerden, bozuk görüş ve düşüncelerden vazgeçerek yöneldim. Hulasa ben erdiğime erdikten sonra asla müşrikler sürüsünden değilim. Durumlardan az bir durumda dahi Allah'tan gayrisine ilâhlıktan küçük bir nitelik veren, herhangi bir varlığa bir an kul olup bükülen şirk ehlinden değilim. Asıl ve Bağımsız Varlık sırf Allah'a aittir. O'ndan gayrisi O'nun Sıfatlarının gölgelerinden ve tecellilerinin yansımalarından başka bir şey değildir. Çünkü ayetlerde açıklandığı gibi O'ndan başka ilâh yoktur. O'nun Varlığından başka her şey yok olacak. Gölgenin sahibine dönüşü ve tükenişi gibi, topyekûn O'na döneceksiniz.

۞وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ أَتُحَاجُّونِّي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ

وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۞

80.Ayet: İbrahim'le kavmi; Allah'ın Varlığı ve Birliği konusunda iddiaya tutuşup belgelerle tartışmağa başladılar ve dediler ki, ey İbrahim! Senin bizleri süslü sözlerle kandırmanla babalarımızın taptıklarını ve tuttukları yolu bırakacak mıyız? İbrahim dedi ki, sizler Yegâne Ma'budum, Bir ve Samed Allah hakkında benimle düşmanca tartışıp O'nun Bir olduğuna itiraz mı ediyorsunuz? Bir de beni asılsız tanrılarınız ve işe yaramaz heykellerle korkutmağa mı çalışıyorsunuz? Halbuki, O; beni Tevhîdînin merkezine ve yakın korumasına alıp bu yolda başarılı kılmıştır. O'nun Varlığını, Birliğini ve tüm yarattığında tasarruf ve idaresinde Tek yetkili olduğunu kesin olarak idrâk etmemden sonra asla O'na ortak koşup denk tuttuğunuz kimselerden ve hiçbir şeyden korkmuyorum. Çünkü Rabbim dilemedikçe asla zarar ve fayda olmaz, bana bir kötülük ilişmez ve hiçbir şey O'nun dilemesi olmadan meydana gelmez. Büyük küçük, dost düşman, iyi kötü her şeyi O yarattı ve O yaşatıyor. O'nun dilemediği bir şey olmaz. Rabbim; her şeyi En iyi Bilendir. İlmiyle her şeyi kuşatmıştır.

۞أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۞

Sizler düşünüp anlamıyor musunuz ve acizle Kadiri, Yaratanla yaratılanı seçemiyor musunuz?

۞وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا ۞

81.Ayet: Sizler; Sonsuz kahır ve intikam Sahibi Allah'a yetki ve müsaade vermediği hususta olmadık şeyleri ortak koştuğunuz halde O'nun azap ve intikamından korkmadığınız halde nasıl olur da ben ellerinden hiçbir zarar ve fayda gelmeyen putlarınızdan ve zavallı taptıklarınızdan korkarım ki...

۞ فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

Şimdi sizler söyleyin! İman ve Tevhîde sahip olanlarla, şirk ve zulüm ehli olan iki guruptan hangisi güvende olmağa daha layık ve iddiasında daha haklıdır? Eğer akıl ve ilime sahip olanlarsanız bunu açıklayın.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

82.Ayet: Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edenler, sonra da Îmanlarına; Allah'tan gayriden korkma, halktan menfaat umma, yanlış heveslere kapılma gibi zulüm ve yanlışlık bulaştırmayan ihlâslı kullar var ya Allah'ın güveninde ve himayesinde olmak onların hakkıdır. Allah katında kabul gören bu mutlu kullar gerçek Îman ve İslâm'a ve ebedî başarılara erenlerdir. Artık onlara hiçbir korku yok, üzüntü ve sıkıntı da görmezler.

۞ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ ۞

83.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kuvvetli bir belge olan İbrahim'le ilgili bu hikâyemiz Varlığımıza, Birliğimize ve her şeye Kadir olduğumuza kuvvetli bir delildir. Bu üstün belgeyi ve tartışma hıkmetini lütuf ve irşâdımız olarak İbrahim'e verdik ki, bunlarla kavmine üstün gelsin.

۞ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۞

Bizim eskiden beri sağlam âdet ve metodumuzdan ibaret olarak dilediğimizin makam ve derecelerini; ilimde, sağlam bilgi ve icraatlarda, İlâhî bilgi ve kesin idrâklerde yüceltir ve yükseltiriz. Ey Allah'ın En Tam ve Kapsamlı Aynası! Bilesin ki, Rabbin; kullarının bazısının makam ve derecesini yükseltmekte hıkmet (sonsuz ve sağlam bilgi) Sahibidir. Kullarının kabiliyet ve kapasitelerini hakkıyla Bilir.

۞ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ ۞

84.Ayet: İbrahim'i (a.s.) yüceltip saygın kılmamızın ve O'nun derecesini yükseltmemizin alametlerinden olarak Kendisine bağış ve rahmetimiz olarak İshak ve Yakub'u şan, şeref ve bereket kaynağı çocuklar olarak O'na ikram ettik. Onlardan her birini Tevhîdimize ve şanlı hizmetine erdirdik. Önceden de Nuh'u (a.s.) erdirmiştik. İbrahim; Tevhîdin mirasını; Atası Nuh'tan aldı ve O Yüce Mirası; Çocuklarına (Oğlu İshak ve Torunu Yakub'a) bıraktı. Bu Miras nimetlerin ve yolların en büyüğü, değer ve ikramların en kıymetlisidir

۞ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

Ve yine İbrahim'in soyundan Davud'u, Süleyman'ı, Eyyub'u, Yûsüf'ü, Mûsa'yı ve Harun'u Tevhîde ve O'nun hizmetinde öncülük yapmağa erdirdik. Bu şanlı Peygamberlere güzel mükâfaatlar verdiğimiz gibi Allah'a kulluk görevini güzelce

eda eden, Hak yolda başarı ve beceri ile yürüyen, Allah'ı görüyor gibi yaşayarak O'na kavuşmayı arzulayan kulları da güzel mükâfaatlara erdiririz.

۞ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

85.Ayet: Yine Zekeriyya, Yahya, İsa ve İlyas'ı (a.s.) da koruyup yol göstericiler ve Hak önderleri yapmakla seçkinlere kattık. Hepsi kusursuz kullarımızdandır.

۞ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

86.Ayet: Yine İbrahimin'in çocuklarından olarak İsmail, Elyesa' ve Yunüs'le Lut'u da hidayet ve Tevhîdimizin önderliği ile şereflendirdik. Hepsini zamanlarındaki insanların tamamına; ilim ve hikmetle üstün kıldık.

۞ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

87.Ayet: Yine bu değerli insanların babalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden peygamberlik ve hikmet mertebelerine erenleri türlü nimetlerimizle üstün kılıp, çeşitli ikramlarla insanlar arasından seçip Varlığımıza ve Birliğimize erdiren En Doğru ve saâdetli Yola erdirip İslâm'ın Önderleri yaptık.

۞ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

88.Ayet: Bu anlatılan seçkin ve güvenli kulların Hakka yakın kılınıp hoş hayat yolculukları Allah'ın onlara sırf ikram ve bağışından ibaret olan irşâdı ve himayesidir ki, kullarından dilediğini muradı olarak ona erdirir. Allah'a yemin olsun ki, bu seçkin peygamberler ve Hak Yolunun Önderleri Allah'tan başkasını Allah'a ortak koşsalar ve herhangi bir varlık için başlı başına, Allah'tan bağımsız varlıktır deselerdi muhakkak ömür boyu yaptıkları iyilikleri ve ibâdetleri zayi olur, boşa gider ve hiçbir sevap alamazlardı. Sonra da amelleri boşa çıkan diğer müşrikler gibi ebediyyen yanarlardı. Ey kudret Sahibi, Metin Mevlâ'mız Kahrının inmesinden Sana sığınırız.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ۞

89.Ayet: O güvenli, saâdetli kullara; içi ve dışı, maddeyi ve manayı temizlemek için kendilerine kitaplar, İlâhî hikmetin gereği üzere meydana gelen olaylarda hakkı, batıldan ayıran hukümler, gaflet ve dalâlet sahralarında yollarını kaybetmiş olan halkı Tevhîdin Yoluna erdirmek için gerekli olan peygamberlikler verdik. Hak yoldan sapmış olan bu Kureyş topluluğu eğer tüm bu verilen emanetleri inkâr ederlerse –Allah onları rezil ve perişan etsin- bilsinler ki, Biz bu inkârcıları yok eder götürürüz ve yerlerine bir toplum getiririz ki, onlar bu emanetlere hakkıyla riayet eder ve kulluğun esaslarını layıkıyla gözetip tam bir başarı ve dikkat ehli olarak eda ederler.Asla nankör kâfirler olmazlar.

۞أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ ۞

90.Ayet: Bu anlatılan peygamberler; Allah'ın kendilerini Îman ve Tevhîdin hakikatine erdirip üstünlükler vererek Hak Yolda önder yaptığı seçkinlerdir. Sen de onlardan olarak onların Yollarını takip et. Çünkü değişik ve farklı yollardan gitseler de Tevhîd ehli olanların tamamının maksadı ve muradı birdir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerine peygamber olarak gönderildiğin tüm yaratılmışa sırf hıkmetin sağlam metodu olan yüce bir sözle şefkat ve merhamet göstererek de ki, Allah'ın emirlerini ve yasaklarını sizlere ulaştırmama ve Tevhîdin Yolunu sizlere açıklayıp anlatmama karşılık sizlerden hiçbir ücret istemiyor ve ummuyorum. Bu tebliğ ve açıklamalarımdan maksadım sırf âlemlere ve tüm yaratılmışa kurtuluşları için uyarı ve derstir ki, gelişleri ve gidecekleri makamı, niçin yaratıldıklarını anlasın bunun gereğini yaparak Dünyada ve Ahirette mutlu olsunlar.

۞وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ ۞

91.Ayet: Ey peygamberlerin En kâmili! Senin Peygamberliğini inkâr eden, haktan ibaret derslerine ve kurtarıcı davetlerine yalan diyen bu kâfirler topluluğu; kahır, azamet ve sonsuz Büyüklük niteliklerine Bürünmüş Olan Allah'ı hakkıyla tanıyamadılar, O'nun Hak Varlığını ve Eşsiz Birliğini Anlayamadılar. Canlarda ve çevrede bulunan tüm varlıklardaki tecellilerini ve Kendisini göstermesini, yaratılmışı sırf Kendisinin yönettiğini fark edemiyorlar. Çünkü dediler: Huküm ve hıkmet Sahibi Olan Allah; hiçbir insana, hiçbir şey indirmedi ve indirmez.

۞قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۞

Ey peygamberin En Kâmili! Onları aciz koyup susturman için de ki, Mûsa Peygamberin kavmine getirdiği Tevrat Kitabını Rabbi Olan Allah'tan başka kim indirdi? Ve O Kitabı ilim kaynağı ve muazzam bir nûr, bir rehber yapan kimdir? İman ehli olan insanlar; küfür ve zulmün karanlıklarından O'nunla aydınlanıp çıkıyorlar ve Allah'ın Birliğine eriyorlardı.Ama sizler ey Yahûdîalîmlerinin çıkarcı sahtekârları basit çıkarlar için Allah'ın Kitabını tahrif ediyor; Tevrat'ın asıl levhalarını bırakarak arzularınıza göre yeniden yazılmışkağıtlar haline getirip işinize geldiği gibi icraatlarda bulunuyorsunuz. Halbuki, O Yüce Kitab Allah'ın indirdiği ile hükmedesiniz diye indirildi. Sizler O Tevrat'tan sizin arzularınıza uyan kısmı açıklıyor, işinize gelmeyen kısımları Hak ehline karşı koyup inad ederek saklı tutuyorsunuz.

۞وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ۞

Sizlerin ve babalarınızın bilmediği gizli ve âşıkâr, Dünyevî ve uhrevî nice ilimler sizlere öğretildiği halde Allah'ın; Kuluna Kitabını indirmesini nasıl inkâr edersiniz? Ey peygamberlerin En Kâmili! Kâfirlerin cevap vermekte şaşırıp kalmalarından

sonra onlara bilinen ve belirli olan cevabı vererek Sen: Allah de. Zaten O'ndan gayrisi hiçtir. Sonra asılsız kültürleri, yaygara ve panik dağıtan haber ve propagandalarıyla onlarıbaş başa bırak, yalan denizinde eğlenip sarhoşlar gibi bocalayıp dursunlar. Onlara hukümlerimi ulaştırmandan sonra Sana bir sorumluluk kalmadı.

۞وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۞

92.Ayet: Kendisinden önce indirilen tüm kitaplardakini kapsadıktan sonra sonsuz şerefli ve değerli fazlalıkları da Kapsayan Kitabımız Bu Kur'an'ı Sana indirdik. O Sana ve Sana uyanlara sonsuz hayır ve bereket kaynağıdır. O; Allah tarafından indirilen ve Kendisinden önce hukümleri icra edilen ve yürürlükte olan Tevrat'ı, İncil'i, Zebur'u ve tüm sahifeleri tasdik eder. Tüm kentlerin merkezi olan Mekke sakinlerini sonra da çevresini yani bütün yeryüzünde bulunanları uyarıp irşâdın için muhtevası zaman ve zeminlere sığmayan Bu Yüce Kitabı Sana indirdik. Çünkü bütün yeryüzü Mekke'deki Ka'be altında dürülmüş ve bu yüzden tüm insanlığa Kıbleolmuştur. İnsanların O'nu Hac ve tavaf yapmaları farz kılınmıştır.

۞وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۞

Ehli Kitaptan Ahirete Îman edenler; Kur'an'a Îman eder ve uyarlar. Bu dürüst insanlar Kur'an'a ve Ahirete inandıkları için namazlarını kılarlar ve Allah'a yönelmiş olarak yaşamağa devam ederler. Böylece Allah'ın iş, icraat ve tüm tecellilerine ve tecellilerinin(görünmelerinin) eserlerine Îman ederler. Kur'an'ın indirilmesi bu cümledendir (Bu esasların tamamındandır. Dolayısıyla Kur'an'a layıkıyla Îman ederler.) Allah Teâlâ'nın varlıkları Dünyada ilk var edişinin, Ahirette son olarak tekrar diriltip var etmesinin durumlarını açıklamakta en yüksek anlatım derecelerine ulaşması bakımından Kur'an; Allah'ın En Büyük Tecellisidir. Çünkü Kur'an; Dünya ve Ahiret varlığının en gözdesi, Dünya, Ahiret ve içindeki her şeyi mucize bir üslupla anlatıp haber veren, kullardan lisan ve edebiyat sahiplerinin tamamını aciz koyan Yüce Sözdür. Akıl sahibi olanların en aşağısının dahi O'na ve O'nun mucize olan Allah Kelamı olduğuna Îman etmesi kaçınılmaz. Sadece Allah'ın sapıklıkta bıraktığı ve kalbini mühürleyip Îmandan mahrum koyduğu kimseler müstesna.

۞وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ ۞

93.Ayet: Müseyleme gibi ortaya çıkıp beni, Allah peygamber olarak gönderdi diyen, Allah'a iftira ederek O'na yalan nispet eden kimseden, kendisine vahiy gönderilmediği halde bana vahiy geldi diyen zalimden, hatta Allah'ın kitap indirdiği gibi ben de kitap indiririm ve istesek biz de O'nun sözü gibi sözler söyleriz saçmalığında bulunan bir takım azgınlardan daha zalimi olabilir mi?

۞ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ ۞

Ey gören ve ibretle ders alan! Allah'a iftira eden, Allah'ın kitaplarını ve peygamberlerini inkâr eden o zalimleri ölüm anında bir görsen. Ölümün dehşetiyle ve akılları gideren acısıyla şuurları kapalı tanınmaz hale gelmişlerdir. Başlarına bela edilen melekler karşılarına çıkar, alacaklı gibi ellerini uzatarak derler ki, ey zalim ve sahtekâr inkârcılar! Gücünüz varsa canlarınızı çıkararak ölün ve kurtulun. Asla kurtulamayacaksınız. Sizlere ağır acılar tattırarak canlarınızı biz çıkaracağız ve sonsuz azap başlayacak, bir sonraki ânınız bir öncekinden çok daha kötü olarak sürüp gidecek.

۞ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ۞

Bugün her türlü hor ve rezil edici azabı kapsayan bir ceza ile cezalandırılacaksınız. Çünkü Allah'a karşı layık olmayan ve asılsız nitelikler isnadı ile iğrenç sözler konuşuyor ve hakka ve hak ehline karşı inat edip diklenerek Allah'ın ayetlerini inkâr ediyordunuz.

۞ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ ۞

94.Ayet: Kendisine dayanarak Bize kafa tuttuğunuz mal, makam, başkanlık ve türlü servetlerden ayrılıp arınarak; ilk yarattığımız andaki gibi çırılçıplak Bize geldiniz. Dünyada imtihan için sizlere cömertçe verdiğimiz nimet ve bağışlarımızı, baş kaldırıp çalımlar satmanıza vasıta olan o değerleri arkanızda bıraktınız ve getiremediniz.

۞ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ ۞

Sonra sizlerin yaratılıp meydana getirilmenizde bizlere ortaklar olarak inanıp taptıklarınız ve burada sizlere şefaat ve destekte bulunup arka çıkacaklarını zannettiğiniz putlarınızı da şu an görmüyoruz.

۞ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۞

Gerçek ortaya çıktı ki, onlarla aranızdaki tüm bağlar tamamen koptu ve inandıklarınız bütünüyle kaybolup gitti. Şimdi sizleri Allah'ın azabından kurtaracak bir kimse ve hiçbir şey kalmadı.

۞ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمُ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ۞

95.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Çürümüş kemiklerin tekrar diriltilmesini olmayacak derecede imkânsız görerek öldükten sonra tekrar var edilip hesap vermek üzere halkın toplanmasını inkâr edenlere de ki, bilesiniz ki, Allah; dilediği ve istediği her şeye Kadir ve Muktedir Olandır. Tüm bitki tohumlarını ve ağaç çekirdeklerini yarıp Yeşerten, ölü meniden diri canlıları, ölü tohumlardan diri bitkileri çıkarıp Yaşatan, diri canlılardan ölü menileri, diri bitkilerden ölü

tohumları çıkaran (maddî manevî, bilinen bilinmeyen nice dirilerden ölüleri ve nice ölülerden dirileri çıkaran) ve açığa koyan O'dur. İşte Dirilten Öldüren, Kayyum (her şeyi,bütün varlıkları, tüm ihtiyaçları, bağımlılığı ve yaşayıp idare edilmeleri Kendisine bağlı) Olan, Kendisi ezel ve ebed hiçbir şeye muhtaç olmaksızın Duran, değişim, gelişim ve yıpranma gibi tüm noksanlıklardan Münezzeh Olan ve bu sebeple Eşsiz İlâh, Rab ve Hak Ma'bud olmağa hak Sahibi Allah'tır. Şu halde ey kör ve ahmak olan sapıklar! O'nun sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi Olan Rabbiniz olmasına rağmen nasıl O'na Îman ve ibâdetten vazgeçip gölgeden ibaret, asılsız fâni varlıklara saptırılıyorsunuz?

۞ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۞

96.Ayet: Yine azık ve Dünyalıklarınızı kazanmanız için gecenin karanlığını yarıp gündüzü açığa Koyan O'dur. Yine çalışıp çabalamanızdan doğan yorgunluğunuzu gidermeniz üzere istirahat etmeniz için geceyi huzur ve dinlenme ânı Yapan O'dur. Bu ikisi(gündüz çalışmanız, gece istirahat etmeniz) hayatınızı devam ettirmekte en kuvvetli sebeplerdendir. Yine sizler ve sizin geçim şartlarınız ve geçim sebepleriz için Güneşi ve Ayı değişik tavırları, değişik konumları ve değişik yörüngelérde dönmeleriyle hesap içerisinde hareket eden ve sayısız hesaplara dayanak olan muazzam alametler yaptı ki, ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış mevsimlerinin türlü özellikleri ile akışı içerisinde azıklarınızı, rızıklarınızı tamam ve kolaylıklarla elde edip Dîni ve Dünyevî görevlerinizi layıkıyla yapasınız diye.Bunların sayısız yüce maksatlar için döndürülüp idare edilmesi; sonsuz kıymet, sınırsız güç Sahibi, her şeyin döndürülüp idare edilmesine Kadir Olan, kullarının yararına ve geçimlerine fayda verdiği bilinen bu idare ve her şeyi döndürmede sağlam hıkmet ve sonsuz bilgi Sahibi Olan Allah'ın hesabı, planı ve ölçüsüdür.

۞ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

97.Ayet: Nasıl saptırılıyorsunuz ki, sizlerin yararına olan her şeyi yaratıp yönetmek, denizin engin sularında, derinlik ve girdapları arasında, yeryüzünün iş sahaları ve yolculuğun tehlikeli alanlarında yolunuzu bulmanız için çiçekler gibi parlayan yıldızları var edip rehberler Yapan O'dur. Hulasa ayetlerimizi; akıl ve bilgi sahibi olup onlarla bunca alametleri var Edene, bunları sevk ve idare Edene ve O'nun Birliğine bunları delil bilerek uyanıp yol bulan kullara tekrar tekrar güzelce açıklıyoruz ki, Varlığımızı, Birliğimizi, tüm kâinatta ve fitne âlemi olan şu Dünyada hâkimiyet ve yönetimimizi gösteren ayetlerimizle fayda eldeetsinler.

۞ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ۞

98.Ayet: Evet O Kadir ve Muktedir Rabbinizin sizleri; yokluk âleminin tabiatından ibaret (Allah'ın Varlığının aynası ve hepinizin aslı olan) bir varlıktan (Babanız Âdem'den) vücuda getirdi. Bir zaman varlıklarınızı (annelerinizin karnı gibi) bir karargâha, bazen (yeryüzü gibi) emaneten kalacağınız misafirhanelere yerleştirdi.

Türlü tavırlar, değişik ortamlar ve farklı durumlardan geçerek İlâhî tecellilerin farklılıkları ile farklı hallerden geçerek Bizden yine Bize, yolculuğunuz devam eder. Bizden başka Hak ve Gerçek Varlığın olmadığını, gölgelerden ibaret fâni varlıkların Bize bağlı varlıklar olup Bizden gayri varlıkların kendi başlarına bir temel ve dayanaklarının olmadığını gösteren ayetlerimizi anlayış sahibi olan topluluklara bir bir açıklayıp anlatıyoruz ki,İlâhî sirayetin her şeyi kuşattığını, tabiat ve kâinatın bütün safha ve bölümlerini nasıl sarıp idare ettiğini düşünüp anlasınlar.

۞وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ ۞

99.Ayet: Ve O kudret Sahibi Allah; gökten yağmur indirendir. O su ile her türlü bitkiyi Biz bitiriyoruz. Burada iltifat etmesinin(O diye anlatırken sözü döndürüp Biz demesinin) sırrı bitki çıkarmak ve yetiştirmek iş ve yükleminin yanlış anlaşılıp suya yükleniyor zannedilmesinin önlenmesidir.

۞فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ ۞

Çıkardığımız bu bitkilerden yemyeşil saplar, dallar ve yapraklar ve onlardan birbirine binmiş hoş başaklar çıkarıp var ederiz. Ve hurma türünün tomurcuklarından aşağı sarkmış almağa yakın olan, birbirine binmiş bol salkımlar var ederiz. Ve yine o su sebebiyle bereketli ve bol çeşitli üzüm bağları var ederiz.

۞وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۞

Ve o suyla zeytin ve nar yemişleri var ederiz ki, kimi birbirine benzer, kimisi ise benzemez. Her biri farklı suret ve lezzetlerde bol çeşitlerle sizlere tarafımızdan ikram olunmuştur.

۞انْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

Ey gözü olup bakabilenler! Ürününü verdiği zaman anlatılan bu her bir sebze ve meyvelerin ürünlerine bakın. Önce küçücük belirtiler. Sonra günbegün büyüme ve gelişmeler. Daha sonra olgunlaşmalarına, yetkinlik ve tatlanmalarına bakın. Ey akıl ve öz sahipleri! Küçükken tadı ve faydası olmayan bu ürünlerin büyüdüğündeki türlü lezzetlerine bakın da ibretler alın. Bilesiniz ki, bu anlatılan yüce varlıklar ve değerli nimetlerde ve her şeyin yaratılması, yaşatılıp idare edilmesinde Allah'ın Varlığına, Birliğine, sonsuz ilim, hikmet ve icraat Sahibi ve her şeye Kadir Olduğuna apaçık deliller, yüce alametler var. Yaratmasında, iş ve icraatında hiç kimsenin ortaklığı, dileyip yapacağı hiçbir iş ve konuda kimsenin engel olması yok. Bütün varlıkların değişim, dolaşım ve gelişim gibi tavır ve durumlarını tamamıyla Bilen ve her şeyden Haberdar Olandır. Her şeyi Yaratan ve her şey elinde Olan Kendisidir. Elbette her şeyi bilir. Yaratılmıştaki azar azar değişiklikler, halden hale geçişler, olgunluktan olgunluğa gelişimler hep O'nun bilgisi dâhilindedir. Zira Dileyen, her hal ve hareketi Yaratan O'dur. Her varlığı uygun olanı ve layıkıyla dengeli bir tarzda yaşatıp yöneten O' dur. Her varlık ortaya çıkıp geldiği yere

dönecektir(topraktan gelenin toprağa döndüğü gibi). Tüm bu ayetler, deliller ve alametler Îman eden topluluklar için ders, yarar ve güzel kazançlar kaynağıdır.

۞وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَصِفُونَ ۞

100.Ayet: Ezel ve Ebed Var Olan, sonsuz yaratıkları ve sanat eserlerini Yaratan, vücuda Getiren, sonsuz ilim ve hıkmet sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın bunca eşsiz güzelliklerine rağmen; son derece cahil ve gafil olan zalimler Allah'a cin ve şeytanları ortak kabul edip onlara taparak korkunç iftiralarda bulundular. Varlığında, Birliğinde, Zatında ve Sıfatlarında Bir Olan Allah'ı bırakıp şeytanlara, cin ve insanların zulüm ve azgınlık öncülerine Allah'a kulluk yapıyor gibi kul ve köle oldular. Onların emir ve yasaklarına; Allah'ın emir ve yasakları gibi sarıldılar. Halbuki, kendilerini de, taptıklarını da Allah'ın yarattığını iyi biliyorlar. Aşırı şirk ehli olduklarının sayısız maddelerinden biri olarak da Allah'ın âdet ve ölçülerini parçalayıp çiğneyerek de türlü iftiralara kalkışarak O'na oğullar ve kızlar nispet ettiler. Tıpkı Yahûdîlerin; Uzeyr Peygamber Allah'ın oğlu, Hıristiyanların; İsa, Allah'ın oğlu, müşrik Arapların; melekler Allah'ın kızlarıdır dedikleri gibi. Tüm bu iddialar; Onların eş ve çocuktan Münezzeh ve Samed Olan Allah'ı bilemediklerinden ve tanıyamadıklarından dolayı kendiliklerinden uydurdukları iftiralardır. O Allah; ileri geri bocalayan, Hakkı asla bulamayan bu zalimlerin dediklerinden ve niteleyip durdukları tüm noksanlıklardan uzaktır ve yüceler Yücesidir. Sizler ey Îman ehli kullar! Mevlâ'nızı tenzih ve tesbih eyleyin.

۞ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

101.Ayet: O; (c.c.) gökleri ve ötesinde bulunan yüce âlemleri ve yeryüzünü eşsiz bir tarzda, büyük küçük her varlığa farklı özellikler vererek, hiçbir madde ve müddet yokken, hiçbir varlığın diğeriyle birleşmesi ve çiftleşmesi olmaksızın sadece her şeye görünüp gölgesini uzatmasıyla (Kendisine has "ol " demesiyle) vücuda getirdi. O'ndan başka kimse yoktu. Eşi olmadığı halde çocuğu nereden olacak. Halbuki, çocuk birbirine benzer iki cins arasında düşünülüp şekillenir. (Halbuki, O; her bakımdan Tek ve asla O'nun gibisi yok). Zatının iş ve icraatlarının, rahmetinin tecellilerinin ve manevî durumlarının yansımalarından, Kendisinin Sıfatlarının gölgelerinin uzatılmasıyla (Kendisine has emriyle) her şeyi yoktan var etti. Dolayısıyla O; (c.c.) Sıfatlarının görünmelerinden meydana gelen tüm varlıkları Bilen ve hiçbir şey Kendisine gizli kalmayandır.

۞ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۞

102.Ayet: İşte O; kahır ve lütuf tecellileri ile daima görünen ve Kendisini gösteren, Ezel ve Ebed Sıfatlarıyla muttasıf ve tüm güzelliklerle nitelikli, Kendisi Bir olarak bilinip Âşıkâr Olan Allah; Rabbiniz, Efendi ve Sahibinizdir. Ey gölgeler ve yok olmağa mahkûm varlıklar! Sizleri yoktan var Eden ve yetiştirip Yöneten O'dur. Kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur. O'ndan başka bağımsız ve esas varlık da yok.

Her şeyi Yaratan O'dur. Çünkü meydana gelen her şey O'nun İsimlerinin gölgelerinden ve Sıfatlarının yansımalarından ibarettir. O'na kulluk yapın. Çünkü Yaratan O; dönüş sırf O'nadır. Dolayısıyla kulluk yapılacak Ma'budunuz da sırf O' dur. Tüm işlerinizi O'na ısmarlayın. İşlerinizi nasıl O'na ısmarlamazsınız ki, O; Zatı, Sıfatları ve İsimleri ile her şeyi üslenip yönetendir. Bütün iş ve görevlerin Kefili O'dur. Her şeyi dilediği gibi ve gücü yeterek icra eder. Dilemesinde ve icra etmesinde Tek ve Bağımsızdır.

۞لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۞

103.Ayet: Her ne kadar gözler O Allah'ı görmüyorlarsa da O; gözleri ve işlediklerini görür. Allah'ın parlak nûrlarının kendilerine görme sağlamasından dolayı üstün görme gücüne sahip olan gözler; Allah Teâlâ'nın Varlığının aşırı parlaklığından ve son derece Zahir ve Âşıkâr olduğundan dolayı O'nu göremezler. Gözler; Nûr Olan Allah'ın Varlığı ile görüyorlar. O gözlerin görme nûrundan ibarettir. O Nûr gözleri idrâk ve ihata ediyor ama gözler görmelerini sağlayan O nûru göremiyorlar. Çünkü Allah Teâlâ pek Latif, pek ince ve sağ-sol, üst-alt, ön-arka gibi yönlerden Münezzeh Olan sınırsız Varlıktır, varlıkların hizasında veya karşısında olmaktan Münezzehtir. (Suyu görüyoruz, havayı göremiyoruz. Çünkü su yoğun nesne, hava ise ince ve latif bir nesnedir. Melekler ise çok latif. Allah Teâlâ sonsuz letâfet Sâhibidir). Ve O her şeyden Haberdardır. Tüm bilgi ve umum haberlerden O;bambaşka bir makamdadır. Haberler O Özel Varlığı anlamak ve anlatmaktan uzaktır. Ondan haber verilemez. Hulasa Allah'ı ancak Kendisi bilir ve görür. Kendisini ancak yine Kendisi haber verir. O Yüce Varlığa Kendisinden başkası muttali olamaz, layıkıyla bilemez. O'nun huzurunda her şey yok olur, Kalan sırf Kendisidir. Sizler; gölgenin aslına döndüğü gibi top yekûn O'na döndürüleceksiniz.

۞قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۞

104.Ayet: Ey Tevhîd karakteri üzerinde yaratılan kullar! Rabbinizden sizlere görüşler, anlayışlar, sınırsız idrâkler ve can gözleri gelip önünüzde hâsıl olup âşıkâr oldu. O Rab; sizleri yoktan var edip Yaşatanve Yönetendir. Artık kim bu can gözlerine sahip olarak Hakkı görür ve onlarla hakikatleri anlar ve onlara tutunursa kendi yararınadır. Kim de bunları kaybeder, âdi varlıkların perdelerine bürünür ve Hakka karşı kör olursa bu da onun zararınadır. Bunun vebâli de kendisine aittir.

۞وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۞

Ey Allah Rasûlü! Onlara de ki, Ben sizlerin başınızda bekleyip sizleri kulluk yapmağa zorla döndürecek değilim. Ben ancak Allah'ın hukümlerini sizlere ulaştırır ve uyarıda bulunurum. Korumak Allah'ın Elindedir. İdare ve yönetim O'nun Kudreti İradesi altındadır. Dilediğini hidayete erdirir. Dilediğini dalâlette bırakır.

۞ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

105.Ayet: Tüm bu anlatılanlar gibi; Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren ayetlerimizi tekrar tekrar arz edip anlatıyoruz ve kafalara yerleştiriyoruz ki, uyanıp faydalansınlar. Pek azı hatta azın azı müstesna çoğunluk anlamıyor, küfür ve inatlarından vazgeçmiyorlar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların iş ve icraatlarının gayesi, Sana İnen Kitaba dil uzatmalarının neticesi halkın zayıf ve güçsüzlerini Senden ve Kitabını kabul ederek Îman etmekten vazgeçirmeleridir. Çünkü onlar; Sana Îman edenlerin yanında Sana sataşıp Peygamberliğin ve Kitabın hakkında: Sen asılsız masalcılardan bu eski düzme masalları öğrendin, ders yapıp çalışarak bunları anlatıyorsun diyorlar. Onlara ve onların laflarına aldırış etme. Biz bu ayetleri akıl sahibi topluluklar için tekrar tekrar açıklıyoruz. Bu ayetleri bu tarz açıklamakla gösterilip anlatılan Zatımızın Birliğini akıl ve ilim sahibi toplumlara öğretmemiz neticesinde onlar; Yaratan, ilim, hıkmet ve kudret Sahibi Rablerinin Var ve Bir olduğuna deliller ve belgeler elde ediyorlar. Seviyesiz kimselerin çıkıp gitmeleri ve Senden ayrılmaları bu yüce maksadı bozup zayi edemez. Onlar senden vazgeçerler ve Senin getirdiğin ayetleri kabul etmezlerse onları halleriyle baş başa bırak.

۞ اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۞

106.Ayet: Sen Kendin; Sana vahyedilenin tamamına; Rabbinin varlığını ve Birliğini gösteren tüm ayet ve delillere uy ve kesin olarak bil ki, Hiçbir ilâh, kendi başına hiçbir varlık yok; sadece O âlemlerin Rabbi Olan Allah Var. O Yüce Zat, bütün Güzel İsimlerin, Yüce Sıfatların Sahibidir. O Yüce İlâh; Tek ve Bağımsızdır. Ey Sevgili Peygamber! Artık Tevhîdin üstün makamında karar kılıp Hakka ermenden sonra o müşrikleri şirkleri ile baş başa bırak, terk et onları.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۞

107.Ayet: Kullarını İslâm'a irşâd eden Allah; onların şirk koşmamalarını dileseydi şirk koşamazlardı. Dolayısıyla seni onların başına bekçi ve koruma yapmadık. Lüzumsuz ve yanlış işleri onlardan uzaklaştıracak ve onlara zorla kulluk yaptıracak değilsin. Sadece onlara yol göstermen, İslâm'a ve saâdete ermenin alamet ve işaretlerini onlara tebliğ yapman için gönderdim. Sen onların başlarında avukatları ve görevlerini eda edecek kefilleri değilsin. Onların arkalarında destekçi olmak, durumlarını düzeltmek için peşlerinde koşmak asla görevin değil.

۞ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۞

108.Ayet: O müşriklerin Allah'tan gayri taptıklarına sövmeyin. Yani onların taptıkları hakkında kötü sözler, çirkin niteliklerde bulunmayın. Çünkü onlar da, Allah'tan gayri taptıkları da Allah'ın yarattığı varlıklardır. (Onlar; bilerek ve bilmeyerek Allah'a taparlar. Ama o zavallı yaratıklara da taparlar). Halbuki, Allah;

Yaratan, her şeyin daima Kendisine Muhtaç olduğu Tek İlâh, Samed ve Yaşatandır. O baba ve bebe değil. Hiçbir şeye Benzemeyen Hak Varlıktır. Bununla beraber siz onlara ve taptıklarına sövünce son derece cahil oldukları için ve cahilce tutuculuklarından dolayı Allah'a söverler. Dolayısıyla sövmeniz ve kötülüğe sebep olmanız neticesini bilmeyerek hakkı tecavüz ve haktan batıla meyil olur. Ey Mü'minler! Sizlerin Dîninizi size hoş, İlâh'ınıza olan iş ve hizmetlerinizi güzel gösterdiğimiz gibi her toplumun dinlerini ve taptıklarına hizmet, icraat ve davalarını kendilerine hoş ve süslü yaptık. Hak-batıl, Hak ehli ve batıl taraftarları her bir gurup kendilerinde olanla avunuyor, coşup taşıyor. Herkes huyunca, suyunca, karakter ve yolunca çalışıp gidiyor.

۞ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Çalışmaların ve ömrün sonunda herkesin dönüşü hepsinin Tek Rabbi Olan Allah'adır. Yaptıklarını kendilerine bir bir haber verecek ve iyilik, kötülük, İman ve küfür herkes ne yaptıysa karşılığında onları cezalandıracak.

۞ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا

قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

109.Ayet: O münafıklar aşırı münafıklıklarından dolayı Seninle ve Senin getirdiğin ayetlerle dalga geçip eğlenerek Allah'a yemin ettiler ve eğlenceleri ile beraber yeminlerinde ağır ifadeler kullanarak dediler ki, en kuvvetli yeminler ediyoruz. Eğer bizim ısrarla istediğimiz bir ayet ve bir mucize bize gelirse kesin olarak ona, bu olayın ardından da ya Muhammed! Sana İman edeceğiz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara; sırf hıkmetten kaynaklanıp gelen, yalanın en küçük kir ve bulaşığından dahi uzak ve pak olan bir sözle de ki, hiç şüpheniz olmasın ki, tüm ayetler, mucizeler ve onların inmesi, indirilmesi tamamen izzetin, üstünlük ve büyüklüğün bütün niteliklerine Bürünmüş Olan Allah katındadır. O ayetlerden ve onlarla ilgili hakikat ve hadiselerden hiçbiri konusunda Benim kudret ve yetkim yok. Ey bu kâfirlerin İman etmelerini isteyen Mü'minler! Nereden ve kim size onların ne yapacaklarını anlatıp haber verebilir ki... Ancak sizler dikkatle simalarına bakar, İmannûruyla onların hal ve hareketlerini iyi okursanız görürsünüz ki, ısrarla istedikleri ayet ve mucizeler gelse dahi onlar asla İman etmeyecekler. Çünkü Allah; küfür ve münafıklıkta ısrarları sebebiyle onların kalplerini mühürledi.

۞ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞

110.Ayet: Ayetlerimize nasıl İman edebilirler ki, Biz onların kalplerini (zalimlikleri sebebiyle) hakka yönelmekten, gözlerini hakkın varlığının alamet ve şahitlerinden çevirip mahrum etmişizdir. Nitekim onlar henüz istemeden ve ısrar etmeden önce; ayetler ilk geldiğinde de hak olan hiçbir şeye İman etmemişlerdi. Bunlar o

inkârlarını sürdürecekler. Çünkü ayet ve mucizeler ısrarla istendiği için gelsin veya kullar istemedikleri halde gelsin asla aralarında farklılık yoktur. (Allah'a ve Rasûlüne Îman etmeyen bu kâfirler; ne kadar ayet ve mucize gelse Îman etmezler). Hulasa onları; yaptıkları azgınlıkları ve Bize karşı zalimlikleri içerisinde bırakıyoruz ki, yakalayıp intikamımızı alacağımız güne kadar şaşkınlık ve sapıklıklar içerisinde yüzüp dursunlar.

۞وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۞

111.Ayet: Şayet bu inat kâfirlere; ısrarla istedikleri gibi melekleri getirip karşılarına koysak, kabirlerden ölüleri diriltip getirsek de bunlara Îman etmelerini tavsiye etseler, dahası her şeyi karşılarına toplayıp koysak da tamamı bunları Îmana erdirmeyi üslenip irşâda çalışsalar bu kâfirlerin içlerinin pisliğinden ve kalplerinin de katılığından dolayı yine de Îman etmezler. Zira hıkmet ve kudret Sahibi Olan Allah; ezeli ilmi ile onların küfürde ısrarlarını bilerek kalplerini kâfirler olarak mühürlemiştir. Bu yüzden bunlar Îman edecek değiller.

۞إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ۞

Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Allah'ın Îman etmelerini dilemesi müstesna. Kimlerin Îman etmesini dileyip Mü'minlerden olmasını diledi ise onlar Îman ederler. Levh-i Mahfuzda bunlar mevcuttur. Fakat insanların çoğu Allah'ın dilemesini ve hükmetmesini bilmezler ve olmayacak şeyleri arzularlar.

۞وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا ۞

112.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin karşına; Sana düşmanlık yapan düşmanlar koyduğumuz gibi, Senden önce gelip geçen peygamberlerden her birine de insanların ve cinlerin şeytanlarını(küfür ve zulüm öncülerini) düşman olarak karşılarına koyduk. Bunlar Allah'ın peygamberini ezip yok etmek için birbirlerine destek vererek, asılsız parlak söz ve yaygaraları fısıldar dururlar ki, halkı kandırarak taraftar toplayıp üstün gelsinler ve gayelerine ersinler.

۞وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ۞

Eğer Rabbin bunların Îman etmelerini dileseydi, bunlar bu yalan ve sahte parlak sözlerle halkı kandırmazlar ve Sana da düşmanlık yapmazlardı. Onları kâfirlikleri, halka karşı yaldızlı yalanları ve Allah'a karşı yakışıksız iftiraları ile baş başa bırak.

۞وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ۞

113.Ayet: Böylece Allah'a ve Ahirete Îman etmeyen zalimlerin gönülleri bu yaldızlı yalanlara kaysın, kendilerine korkunç acı ve azabı gerekli kılan, karakterlerine yerleşmiş sapık ve bozuk inançlarından doğan günahları kazanmağa devam etsinler.

۞أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا ۞

114.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer bu zalimler halkı kandırıp aldatmalarından ve bu kandırıp aldatmalarının Sana malum olup açığa çıkmasından sonra Seninle mahkeme olup barışmak isteyerek diyalog yapmak isterlerse böyle bir işi kabul etmeyerek onları azarla ve de ki, sonsuz ilim ve hıkmet, kesin ve sağlam huküm Sahibi, Tek İlâh ve Tek Hâkim Allah'tan başkasını hakem mi arayacağım? Bilesiniz ki, Bağımsız olarak hükmün ve adaletin Sahibi Sadece Allah'tır. Ey kibirli inatçılar! O'nun hükmüne tabi olarak gelin ve aramızda hükmü O(c.c.) versin. O(c.c.) sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi; sizlere Bu Yüce Kitabı (Kur'an'ı Kerimi) Kendisinde her şey tekrar tekrar, net bir şekilde açıklanmış olarak indirdi. İşleri başka bir hâkim ve mahkemeye taşımaya hiçbir ihtiyaç koymadı.

۞وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞

Kibir ve inatları yüzünden Îmandan mahrum olan Yahûdî ve Hıristiyan alîmleri kesin olarak bilirler ki, Bu Kur'an Rabbin katından gelen, kendilerine verdiğimiz Tevrat ve İncil Kitaplarında anlatılan, Hak ve gerçek olarak indirilen Kitaptır. Bu Kur'an'ın Hak olduğunu bildiklerikonusunda asla şüphe etme ve tereddüte düşme. Bu Kur'an; kitaplarında bulunan hakikatlere tamamen uyan İlâhî kitaptır. Fakat onlar kibir ve inatları yüzünden Kitaplarındaki haberleri bozarak, yalan söyleyip zalimlik yaparak O'nu inkârda direniyorlar.

۞وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

115.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin; Peygamber olarak gönderilmenle Tevhîd ve İslâm davası, Hakkın ve hakikatin açıklanıp anlatılması en yüksek tarzda tamamlandı. Yani ki, Senin Allah'ın Zatının Var ve Bir olduğunu tam olarak açıklayıp anlatmanı diğer peygamberlerden hiçbiri bu makamda açıklamadı. Her biri Yaratana Îman edip kulluk yapılmasını; Yaratanın Sıfat ve isimlerini açıklayıp anlaşılmasını arz ettiler. Ancak âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Zatından ve O'nun Kimliğinden ve Zatının sırlarından bahsetmediler. Bunu Sen açıkladın. Bu yüzden Sana verilen Kitapta Senin hakkında ayetler geldi: Kim Rasûlüme itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Ve hiç şüphesiz Senin elini tutup Seninle sözleşme yapanlar bunu Allah'la yapmış oluyorlar. Ve Sen ey Muhammed! Coşku ile irkilip Kendini bulduğun, sırrını anlayıp hakikatini gördüğünde dedin ki, kim Beni rüyasında görmüşse gerçekten Beni görmüş demektir. Zira Şeytan Benim adıma görünemez.(Başkalarının suretine girer ama Benim Suretime giremez). Ve yine dedin ki, ey En Sevgili! Miraç gecesi Rabbimi gördüm. Hulasa çokça Hadis-i Şerifler ve yüce haberler Yüce İlâh'ın zatının Tevhîdine hizmeti göstermektedir. Bu yüzden ey Muhammed! Bana derin anlam ifade eden tüm hıkmetli sözler verildi. Ve Ben ahlakın ve hayat tarzlarının tüm güzelliklerini tamamlamak için gönderildim dedin.

Ve doğruluk, dürüstlük adına bu dava tamam oldu. Bu Yüce Dava, Allah'ın Dîninde ve Rasûlünde, uyarı ve müjdelerde, huküm ve icraatlarda asla haktan sapma, yanlış yapma, adaletten ayrılma yok. Rabbinin Sözü ve Yüce davası bu surette tamam olunca ey peygamberlerin En Kâmili! Bil ki, O'nun (c.c.) kelimelerini, huküm ve buyruklarını değiştirecek, bozup kaldıracak hiçbir kimse ve hiçbir güç yok. Bunun için Senin Peygamberliğinle peygamberlik görevi son buldu. Vahiy ve ayet inme kapısı kapandı. Sen bu yüzden peygamberler zincirinin son halkası ve tüm peygamberlerin Sonuncusu oldun. O zaman anlaşıldı ki, Allah; her konuşulanı tamamen Duyan, her şeyi, tüm icraat ve tecellilerini Bilendir.

۞ وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۞

116.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Her şeyi kavramak, ve tüm hakikatleri görmek makamına kavuşman gerçekleşince ve Makam-ı Mahmud'a da erince Önder Sensin ve itaat ta sırf Sana olacak. Buna rağmen eğer yeryüzünde olanların çoğuna uyar ve onlarla diyaloga girip anlaşma yoluna gidersen o sapıklık ehli olan, keyif ve görüşlerine uyan azgınlar Seni; Zatında, Sıfat ve İsimlerinde Tek Olan, Kendisinden Başka İlâh olmayan Allah'tan ve O'nun Yolundan sapıtırlar. Onlar; Allah'tan habersiz yaşamağa son derece dalmış olduklarından sadece ve sadece bozuk zan ve kuruntularına uyarlar, işe yaramayan süslü yalan söz ve görüşlerinden kendilerini alamazlar. Zan ve kuruntu ise hak adına hiçbir şey kazandırmaz. Gayretleri hep boşa çıkarır.

۞ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۞

Hiç şüphe yok ki, bu zalimler Din ve itikat konusundaki zanları, iddia ve kuruntuları bakımından sadece ve sadece yalan, düzmece ve kandırmaca olan sözler sarf ederler. Böylece hak ehline haset ve inatlarında ısrar ederek kendilerini ve peşlerinde yürüyenleri kandırıp dururlar.

۞ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۞

117.Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Bil ki, Senin Rabbin; zan, tahmin ve taklitten kurtulamayan sapkınları ezelî ve kuşatıcı ilmiyle pekiyi bilmektedir. Tabii ki, hakikatleri anlayan ve gören hidayet ve İslâm ehli kullarını da biliyor. Bunun için o zalimlerin halkı kandırıp aldatmaya çalışmaları kayda değer bir şey sağlamaz.

۞ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ۞

118.Ayet: Ey Mü'minler! Sizler; hidayet ve dalâletin Büyük ve Yüce Allah'ın Elinde olduğunu, her şeyin O'nun dilemesi ve tercihi ile meydana geldiğini bilince sapıklığa düşerek Allah'ın helâlini haram, şüpheli ve haramları helâl sayan toplumun arzu ve görüşlerine uymayın. Evcil sekiz eş (dört çift) hayvanları ve onlara benzeyen yabanî hayvanları Allah'ın helâl kılması sebebiyle üzerlerine

Allah'ın adı okunarak kesilmiş olmak suretiyle afiyetle yiyin. Allah'ın ayet ve hukümlerine Îman eden Mü'minlerseniz O'nun helâl kıldıklarını yiyin.

۞وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ

وَإِنَّ كَثِيرًا لَيُضِلُّونَ بِأَهْوَائِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ۞

119.Ayet: Size ne oldu da üzerine Allah'ın Adı okunarak boğazlanan hayvanı yemezsiniz? Halbuki, Rabbiniz Kitabınız Kur'an'da; Dîninizce haram olanları açık açık bildirdi. Sizlere laşe, canlı vücudundan akmış kan, domuz eti, Allah'tan başkası adına kesilenler vs. haram kılındı diye açıkladı. Dolayısıyla sizlere haram kılınanları yemeyin. Ancak çaresizlik sebebiyle kendisini yemeye mecbur kaldığınız haramdan açlık sıkıntınızı giderecek kadarını yemek size helâl kılındı. İnsanlardan çoğu hem kendilerini, hem de zayıf kimseleri yoldan çıkararak Allah'ın haram kıldığını helâl, helâl kıldığını da haram kılarak sapıklık yapıyorlar. Bu işleri hiçbir Dînî dayanak olmaksızın sırf kendi batıl ve bozuk görüşlerine uyarak cahilce ve Allah katında olan hükme dair bir bilgileri olmadığı halde yapıyorlar. Sakın bunların peşlerine takılmayın ve asla onlara uymayın. Bil ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Rabbin; asılsız görüşlerine ve bozuk arzularına uyarak hukümlerini tanımayan, sınırlarını aşan zalimleri çok iyi biliyor. Davasına ve türlü intikamlara son derece Sahip Olan Rabbin bilgisinin gereği olarak onları cezalandıracak.

۞وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا يَقْتَرِفُونَ ۞

120.Ayet: Ey Mü'minler! Tam bir ihlâs ve pişmanlıkla günahların âşikâr olanlarını, onları yapmağa kalkışmayı ve günahlarla anılmayı terk edin. Gizli olanları, hatta günahları hatırlayıp kalplerinize getirmeyi dahi bırakın. Bilesiniz ki, günahlara eğilip günah işleyenler, günahtan zevk alanlar Ahirette işlediği günahlar karşılığında ve aldıkları zevk kadar cezalara çarptırılacaklar.

۞وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۞

121.Ayet: Boğazlanması ve öldürülmesi anında üzerine Allah'ın Adı okunmayanlardan yemeyin. Bilesiniz ki, böyle bir şeyi yemek; Şeytanların vesveseler vermesiyle Hak Yoldan sapan bid'at ve bozuk görüş sahibi olan kimselere uymak suretiyle Allah'ın sınırlarından ve Dîninin hukümlerinden çıkıştır.

۞وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ۞

Hiçbir durumda şeytanların vesveselerinden gafil olmayın. Çünkü şeytanlar; kendilerine uyan kölelerine daima vesvese verirler, kâfir ve zalim cemaatlerinin sizlerle tartışıp üstün gelmelerini sağlamak için onların kalplerine sürekli olarak kötü fikir ve bozuk görüşleri getirir dururlar. Özellikle de yenecek ve içecekler konusunda sizleri haktan ve helâlden vazgeçirmek için onlara yardım ederler. Eğer onlara uyar itaat ederek haktan saparsanız şüphesiz müşrikler olmuşsunuz

demektir. Çünkü kim Allah'tan başkasına; özellikle de Allah'a karşı gelmek ve günah işlemek konusunda itaat ederse bilesiniz ki, Allah'a şirk koşmuş olur. Bundan Allah'a sığınırız.

۞أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا ۞

122.Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Küfür, cehalet, dalâlet ve türlü şirklerle insanlığı kalmayarak ölmüş olan, sonra da Îman ve İlâhî bilgilere erdirmekle dirilttiğimiz ve kendisine nûr verdiğimiz ve parlayıp duran o nûrla insanlar içerisinde hakikatleri görerek Hakka eren ve erdiren kimse; karanlıklar içerisinde kalıp asla çıkamayan durumda olan gibi midir? (Hiç Hz. Omer r.a. Ebucehil'le hiç kıyaslanır mı?) Bilesiniz ki, bu karanlıklar; küfrün, cehaletin, ısyan ve dalâletin doğurduğu sonsuz ceza ve azap karanlıklarıdır. Sizlerden bu sonsuz karanlıklar içerisinde boğulup asla çıkamayan kimse ile Allah'ın hidayet nûru ile karanlıklardan kurtuluş ikram ederek Îmana erdirdiği Mü'min kimse denk ve bir midir? Asla bir değildir. İkisi arasında sonsuz uzaklık var.

۞كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Mü'min kimseye Îman sevimli ve güzel gösterildiği gibi, kâfirlere de işledikleri küfür ve ısyan güzel ve hoş gösterildi. Çünkü her topluluk ve taraftar kendilerinde olanla övünüp duruyorlar.

۞وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۞

123.Ayet: Mekke Şehrinde büyük suçlar işleyen suç ehli kimseleri ulular ve ileri gelenler yaptığımız gibi her memleketteki suç ehli kimseleri ulular ve başkanlar yaptık. Onlara; türlü hile ve planlar yapmaları ve zayıf halkı İslâm Caddesinden saptırmaları için hayli bir zaman mühlet ve fırsatlar verdik. Bu zalim kimseler bir müddet hile ve senaryolarına ve zavallı kimseleri yoldan çıkarmaya devam ederler.

۞وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۞

Onlar bu hile ve sapıklığı sırf kendilerine yapıyorlar ama kalplerinin pek katılığından ve son derece kör olduklarından dolayı farkında değiller. Çünkü neticede bu yüzden korkunç bir yere dönüp varacak, acıklı bir azaba düşecekler ve Ahirette her şeyi bilip anlayacaklar ama onlar için asla kurtuluş imkânı olmayacak.

۞وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ۞

124.Ayet: Onları Îman ve saâdete, olgunluk ve yüce mertebelere erdirecek bir ayet geldiği zaman aşırı nifak ve cehaletlerinden, ayrılıkçı ve katı kalpli olduklarından dediler ki, Allah'ın Peygamberine verilen bizlere de verilmedikçe asla buna Îman etmeyiz ve tasdikte bulunmayız. Çünkü bunlar Peygamber ve Mü'minlere karşı aşırı kin, buğz ve inat içerisindedirler. Çünkü bizler de insanız ve insan olmakta onlarla eşitiz. Hatta halkın uluları ve soyluları olmakta onlardan daha layık

insanlarız. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, vahiy ve vahyi getirip kuluna vermek Allah'ın Elindedir. Dilediği bir şeyi dilediği bir kimseye verir. Dilediğini de mahrum eder.

۞اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ۞

Çünkü her şeyi bilip Yöneten Allah; peygamberlik nimetini nereye ve hangi değerli kulun başına koyacağını çok iyi bilir. Çünkü Allah katında; kulun insanların hesabına dayalı soy ve asaletine bakılmaz. Aksine kullara karşı Allah katındaki üstünlük, kabiliyet ve kapasitesine bakılır. Öyle ki, Hak Teâlâ; ezeli ilminde ve Levh-i Mahfuzunda kabiliyet, kapasite ve liyakati belirli olan kuluna kapasitesine göre verdiği nimeti verir. Hulasa Ey peygamberlerin En Kâmili! Üzülme ve o azgın zalimlerin hile ve hud'alar peşinde koşmalarından ve saçmalamalarından dolayı da darda ve sıkıntıda olma. Bil ki, başkanlıklarına, makamlarına, soy, asalet ve mallarına aldanarak büyük suçlar işleyen zalimlere horlanma ve rezillikler gelip dokunacak. Allah katında hesaba çekilmek üzere getirildiklerinde küçülüp perişan olacaklar. Hesapları görülüp durumları ortaya çıktıktan sonra yaptıkları hile ve tuzaklarının cezası olarak çetin azap onlara uygulanacak.

۞فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ ۞

125.Ayet: Yetki Allah'ın Elinde, icraat dilemesi ve tercihine göre O'nun katında olunca dilediğine izzet ve üstünlük vererek Tevhîdine Erdiren Allah; Tevhîdine erdirmeyi istediği kulunun göğsünü İslâm'a açar. O kul işini Allah'a ısmarlamak, tamamen O'na teslim olmak, tam bir kulluk ve itaatta bulunmakla Mevlâ'sının kendisi hakkındaki huküm ve kararlarına tamamen razı olur. Artık bu kulu Hak Teâlâ tamamen sevgisiyle kuşatır, ona egemen olur, onu Kendi Varlığında yok eder ve Kendi Ebedîliğinde ölümsüz eder. Kimi de kahır ve hışmının gereği olarak Tevhîdinin uçsuzluğuna ve Birliğinin arınmışlığına ermekten mahrum ederek sapıklıkta bırakmak isterse onun göğsünü dar ve sıkıntılı yapar, sonradan olma geçici âlemin tüm fâni gerekleri, kalp katılığı ve her türlü zorluklar onu kuşatmakla ağır bir duruma düşürür. Halbuki, o göğsün durumu sonsuz genişlik ve huzura ermekti. Darlık ve zor hayat onu o kadar sarar ki, fâni âlemin kötü nitelikleri onu kuşatmakla Dünya ona dar gelir. Hali perişan, durumu dağınık ve son derece çaresiz olmakla sebepler âlemi olan Sema'ya (gökyüzüne) çıkmak ister. Hulasa çaresizliği yüzünden gökyüzüne tırmanma çabasında olan gibi zorluk yaşar. Bu açıklama geçim darlığı çeken kimse için önekler vererek bir anlatımdır.

۞كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

Fâni âlemin kötü nitelik ve neticeleri içerisinde kıvranan kimsenin gökyüzüne tırmanıyor gibi sıkıntılar çekmesi durumu gibi gayret ve intikam Sahibi Allah; Varlığına, Birliğine, lütuf ve rahmetinin genişliğine inanmayan kâfirlerin üzerine

Ahirette murdar bir azap, ebedî mahrum olma rezilliği, Cehennemin perişanlığını koyarak cezalandıracak.

۞وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ۞

126.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu Sana İnen, İman ve İlâhî bilgilerin yolunu açıklayıp öğreten Kur'an; Kendisinde hiçbir eğrilik, yalan ve kusur olmayan Sözdür ve Rabbinin Metodudur. Allah'ın Zatî Birliğine erdirir. Biz indirdiğimiz Bu Kitaptaki Zatımızın Bir olduğunu gösteren ayetleri; akıl ve düşünce ehli olup ders yapan cemaatlere net olarak açıklıyoruz ki, var olup geldikleri makamı düşünüp anlasınlar. Onların geldikleri makam Yüce ilâh'ın Öz Varlığının Birlik makamıdır. Yani Sınırsız hak ve Tek Varlıktır. Sınırlanmak ve herhangi bir şeye bağlı olmaktan Münezzehtir.

۞لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

127.Ayet: Hulasa bu zikir ehli kullarındır Selam ve esenlik yurdu. Dünyada her işlerini Allah'a ısmarlayıp tüm varlıklarıyla O'na teslim olmakla Selâm yurdunda saâdet, selâmet, sonsuz huzur ve rahmet içerisinde yaşamak kendilerinin olmuştur. O'nun (c.c.) Birliğine ermeleri sonrasında O Allah; yaptıkları ibâdet ve kullukları karşılığında daima onların Sahibi ve işlerini görendir. Hadis-i Şerifte açıklandığı gibi Allah kimin Sahibi ve Velisi ise o gibi kulların gören gözleri, duyan kulakları, söyleyen dilleri vs. azaları olmuştur. Artık tüm hareketleri ve durmaları Allah iledir.

۞وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ ۞

128.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerine yükümlülük yönelip arz edilenve kendilerinden Allah'a itaat meydana gelmesi gerekli olan cinleri ve insanları Rabbinin topladığı günü anlat. Onlara seslenerek diyecek ki, ey cinlerin şeytanları! Gerçekten sizler insanların çoğunu fitnelere düşürmekle, aldatıp ısyanlara ve helâk olacakları sahalara sevk etmekle, İlâhî emir ve yasaklara uymanın gereği olan yollardan çıkmalarına sebep olmakla peşinize takıp yoldan saptırdınız ve onları kandırıp şehvetlerinin gerektirdiği, nefislerinin tatlı bulup hoşlandığı haramlara teşvik ettiniz.

۞وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَّلْتَ لَنَا ۞

İnsanlar bu çağrıyı duyduktan sonra cinlerin şeytanlarının köleleri olup peşlerinden gidenleri perişanlık içerisinde acı ve üzüntü duyarak diyecekler ki, ey bizleri Yaratan, Yöneten ve türlü nimetlerle Yaşatan Rabbimiz! Bu azgınlara uymakla seni inkâr ettik. Şimdi ise Hak açığa çıkıp anlaşıldı. Batıl ve kâfirlik yok olup gitti. Bizler şimdi şeytanlarla aramızda geçen bildiğin her şeyi itiraf ediyoruz. Çünkü bizler onların bizleri kandırıp Senin peygamberlerinin dilleri ile bizlere emrettiğin hukümlerin aksine olarak o şeytanlarla birbirimizi dost ederek bir

geçim zevkı tattık, barınıp nasiplendik. Sonunda bizler için belirlediğin, peygamberler ve kitaplarınla açıkladığın ecelimize ulaştık. Ey Efendimiz, Yüce sahibimiz! Şimdi Sana kaybedenler ve sonsuz zarara girenler olarak geldik.

۞ قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۞

Allah Azîmüşşan; sonsuz Üstünlüğün ve sınırsız Büyüklüğün perdeleri arkasından der ki, şu an artık imtihan âlemi yok oldu, yapılamayan kulluğu telafi etmek ve Îmana ermek yolları kalmadı. Cehennem ateşi küfrün başlarının da, ayaklarının da karar kılıp yaşayacakları vatanıdır. Kâfirlerin büyüğü ve küçüğü top yekûn orada Allah'ın dilediği müddet haricinde ebediyyen kalacaklar. Azaba alışmaları ve acı duymamaları yolu kalmasın diye bazen çıkarılarak daha acı veren ve daha keskin yerlere konacaklar.

۞ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۞

Bil ki, ey En Kâmil Rasûl! Senin Rabbin yaptığı işlerin tamamında en sağlam tarzın Sahibi ve âsilere ne kadar ceza vereceğini çok iyi Bilendir.

۞ وَكَذَلِكَ نُوَلِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

129.Ayet: Şeytanlara uyan ayak takımı insanların dediği gibi bazı zalimleri yaptıkları zulüm ve pislikler sebebiyle kandırılıp aldatılmalarından dolayı rezil olmaları ve beraber azap görmeleri için bazısının peşine takarız.

۞ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا ۞

130.Ayet: Ey umumun huzurunda rezil olan cinler ve insanlar! İçinizden sizlere ayetlerimi okuyup anlatan, sizleri zatî Birliğime, Yüce Sıfatlara ve Güzel İsimlere tam ve kâmil olarak Sahip olduğuma davet eden peygamberler gelmedi mi? Ve O peygamberler bu ceza ve kıyamet günü ile karşılaşacağınızı sizlere haber verip uyarmadılar mı? Bu ayette " sizden peygamberler " denirken insanlar kast edilerek insanlara öncelik ve üstünlük verildi. Çünkü cinlerden peygamber gelmedi.

۞ قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ۞

Tam bir çaresizlik içinde itiraflarda bulunarak dediler ki, ey Rabbimiz! Türlü günahlar ve ısyanlar işlediğimize dair kendi aleyhlerimize şahitleriz. Bugün bizlere durum açığa çıkıp perdeler kalkmakla kabul ediyoruz ki, her türlü azap ve cezayı hak edip kazandık. Bu korkunç netice Dünya hayatının(Az ömrün) onları aldatması ile meydana geldi. Çünkü kısa ömürlerinde geçici lezzetlere aldanarak kendilerini Îmana ve ebedî nimetlere erdirmek için Rablerinden gelen hakikatlerin hiçbirine aldırış etmediler. Aksine Hakkı inkâr edip eğlendiler. Sonunda ısyan ve inatlarındaki işlerinin sonucu bunları; kendileri aleyhine şahitlik yapmaya, kâfir oldukları için her türlü azap ve cezayı hak ettiklerini kabullenmeye sürükledi.

۞ ذَٰلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ ۞

131.Ayet: Bil ki, peygamberlerin gönderilmeleri ve kitapların indirilmesi ile yapılan uyarı ve irşad Rabbinin; kendilerine peygamber gönderilmemek ve kitab indirilmemekle Hak'tan gafil ve kulluk konusunda cahil olan memleketlerin sakinlerini işledikleri günah ve yaptıkları zulüm sebebiylehelâk etmemesi içindir.

۞ وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۞

132.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kesin olarak bil ve Sana uyan Mü'minlere öğret ve anlat ki, kullukla yükümlü tüm kullar için sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah katında yaptıklarından dolayı; iyi işler yapanlar için yüksek derece ve yüce nimetler, kötü işler için engin zindanlar ve kötü cezalar var. Herkes yaptığının gerektirdiği cezayı ve mükâfaatı görecek. Kullarının tüm gizliliklerini ve içlerinde bulunanı Bilen Rabbin; onlara yüklediği yükümlülüklerin gereği olarak yaptıkları hiçbir şeyden asla gafil değil.

۞ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ آخَرِينَ ۞

133.Ayet: Halbuki, yükümlülüğün faydası kendilerine olmaktadır. Çünkü her şeyin Sahibi Olup hiçbir şeye muhtaç olmayan, kulların yaptıkları iyiliklerden ve kötülüklerden pay almayan Rabbin yükümlülüklerin gereğini yapan kullarına şefkat ve merhamet Sahibidir. Dolayısıyla bu yükümlülük onlara Rabbinin lütuf ve bağışıdır. (Zira bu görevler onların Dünyada ve Ahirette mutlu olmaları ve bol nimetler içerisinde yaşamaları için gereklidir). Allah; onlara da yaptıkları kulluklara da asla muhtaç değil. Ey Allah'ın İlâhlık ve Tevhîdînin haklarını ve Yolunda var olan tüm yükümlülükleri unutan insanlar! Eğer Rabbiniz dilerse sizleri helâk edip götürür sizlerden sonra yerinize İlâhî tekliflerin gereklerini yapan kullar vücuda getirir. Nitekim diğer toplumları nesil nesil, millet millet vücuda getirdi. Ama sizlere merhamet ederek hayatta bırakıyor, lütuf ve bağışlarda bulunuyor.

۞ إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۞

134.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, ey kullukla yükümlü olanlar! Sizlere va'd edilen dirilip kabirden kalkış, hesap için toplanma, herkesin yaptığının karşılığını görme gibi her şey muhakkak gelecek. Dolayısıyla İlâhî teklifin ve buyrukların gereğine göre işler yapın. Bilesiniz ki, yükümlülüklerden kurtuluşunuz yok. Emredilenleri yapmaktan acizler değilsiniz. Yükümlülükleri terk edip azap görmemek gibi bir seçiminiz yok. Herkes gücünün yettiği ve kapasitesinin gereği ile yükümlüdür. (Hal böyle olunca yükümlülüğü terk etmek azaba uğramaya sebeptir).

۞ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۞

135.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara şefkat ve merhamet yollu, kendi hallerine bırakarak ve biraz da dokundurarak de ki, ey kavmim imkân ve kudretiniz kadar Bana karşı elinizden gelen ısyan ve yaramazlıklar yapın. Ben de gücüm ve başarım kadar Bana yaraşan güzellikler yapıyorum. Ama bilesiniz ki, sizler ve bizler Ahirette perdeler kalkıp hakikat ortaya çıkınca güzel sonuç kimin olacak, O gerçek Yurtta; Dünyada yapılan işlerin sonucu olarak kim güzel mükâfaata erecek göreceğiz. Sizler mi, yoksa İlâhî buyruklara sarılarak yaşayan bizler mi? Bu konuda son nokta şu: Bozuk kimliklerinin sonucu olarak İlâhî sınırları çiğneyip itaat ve emirlerden çıkan zalimler kurtuluşa eremeyecekler, asla mutluluk ve hiçbir iyilik göremeyecekler.

۞ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ ۞

136.Ayet: Batıl görüşlerine uymanın neticesinde İlâhî sınır ve buyrukların gerektirdiği yollardan çıkmalarının göstergesi olarak Allah'ın yaratıp kendilerine ikram ettiği ekinlerden ve evcil hayvanlardan bir pay ayırırlar zanlarınca hayra niyetlenerek bu pay Allah'ındır derler.

۞ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا ۞

Ve bir pay daha ayırarak derler ki, bu da Allah katında bize şefaat ve destekte bulunacak tanrılarımızadır.

۞ فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ ۞

Tanrıları için belirli ve ayrılmış olandan Allah'a asla bir parça ulaşmaz(oradan Allah için harcama yapılmaz). Özellikle de onlara ayrılan iyi ve değerli ise.

۞ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۞

Ama Allah'ın payından tanrılarına pay ulaşır.(Tanrılarına harcama yaparken Allah'ın payından da alırlar). Bazen de Allah'a ayırdıkları iyi ve değerli olduğunda tanrılarınınki ile değiştirirler. Bu cahillerin verdikleri hukümler, görüş ve kararları ne kadar iğrenç. Çünkü işleri ve tercihleri bu; Yüceler Yücesi Allah'a rezil ve aşağılanmış tanrılarını tercih etmeleri...

Rivayet olunur ki, ekip biçtiklerinden ve hayvanlarından doğan yavrulardan; fukaraya ve misafirlere harcamak üzere Allah için bir pay ayırırlar. Bir pay da putların önünde kesilecek kurbanlık, bakım ve onarım gibi giderlerine harcamak üzere putlarına ayırırlar. Allah'a ayırdıklarında değerli ve güzel bir şey gördüklerine derhal putlara ayrılanla değiştirirler(ve o paydan putlara aktarma da yaparlardı). Putlarınkine hiçbir surette dokunmazlardı. Çünkü putları sever ve Allah'a tercih ederlerdi. Bu ve benzeri huküm ve icraatları; her ne kadar halkı

kandırmak, hukümlerine değer kazandırmak için kitaplarına iftiralarla nispet etseler de kendilerinden ortaya konan görüşleri ve nefislerinin oyunlardır.

۞وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۞

137.Ayet: Sadaka ve kurbanlıklar için taksim yaptıkları gibi müşriklerin çoğuna; Allah'a ortak koştukları tanrıları ve peşlerinden gittikleri önderleri; dinlerini bozup karıştırarak, hayatlarını alt üst ederek helâk ve hüsrana düşürmek için çocuklarını öldürmelerini sevdirip hoş gösterdi. (Bu beyinsizlere düzmece tanrıları neler yaptırıyor!) Allah'ın kendileri için koyduğu Din ise onlara tam bir teslimiyetle kulluk yapmalarını neticede de Tevhîde ve ebedî saâdetlere, sonsuz nimetlere ermelerini sağlar.

۞وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ۞

Eğer kullarına yol Gösteren Allah; dileseydi önderleri bunları kandırıp kargaşaya düşüremez ve bunlar da şirk hukümlerini benimseyip icra edemezlerdi. Onların tamamını tutup kendilerinden intikam alacağımız ana kadar iftira ve şirkleri ile baş başa bırak.

۞وَقَالُوا هَٰذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ ۞

138.Ayet: Yine halkı aldatmak ve şirklerini geçerli kılmak için Allah'a ve Kitabına iftiralarla isnad ederek kendi içlerinden uydurup ortaya koydukları kâfirliklerinden olarak dediler ki, tarafımızdan belirlenip ayrılan bu hayvanlar ve ürünler yasak ve haramdır. Yemesine izin verdiğimiz kimseler dışında hiçbir kimse bunları yiyemez. İzinlilerden kastettikleri put ve tanrıların erkek hizmetçileridir. Kadın olan hizmetçiler de yiyemeyecek. Tüm bunlar müşriklerin bozuk ve asılsız inanç ve düşünceleri ile olmaktadır. Bu ve benzeri tüm hukümlerinin ne aklî ve ne de naklî dayanağı yoktur.

۞وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

Ve yine dediler ki, bu hayvanların sırtları haramdır kimse binmeyecek. Maide Sûresinde anlatılan hayvanlar kastediliyor. Ve bir kısım hayvanları sırf ticaret ve yolculuğa tahsis ederler. Onlarla Hacca gitmeyi haram sayarlar. Üzerlerinde Allah'ın Adını anmazlar. Boğazladıkları hayvanlara da Allah'ın Adını anarak ve besmele ile boğazlamayı yasaklarlar. Yaptıkları ve uydurdukları bu düzmece hukümleri Allah'a ve O'nun Dîni Olan İslâm'a iftira ederek nispet ediyorlar. Halbuki, Allah katından inmiş hiçbir dayanakları yok. Pek yakında intikam ve gayret Sahibi Olan Allah; Kendisine yapılan bu iftiraları karşılığında intikamını onlardan alıp azap edecek.

۞ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا ۞

139.Ayet: Yine Allah'ın Kitabına iftira edip nispet etmelerinden biri olarak da dediler ki, şu bir kısım yasaklı hayvanların karınlarındaki yavrular diri olarak doğarsa o yavruları yemek özel olarak erkeklere ait ve helâldir. Hanımlarımıza haramdır. Bunlarda onların payı yok.

۞ وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۞

Eğer yavrular ölü olarak doğarlarsa arada bir özellik olmaksızın erkekler ve hanımlar o laşeyi yemekte ortaktırlar. Pek yakında Allah bu müşriklerin Kendisine iftira ederek huküm verme ve kanunlar koyma saçmalıklarını en kötü ceza ile cezalandıracak. Bilesiniz ki, Allah; iftiracı müşrikleri cezalandırmakta sağlam bilgi ve icraat sahibidir. Onlara ne kadar ve nasıl ceza vereceğini de iyi bilir.

۞ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۞

140.Ayet: O sabî masum çocuklarını; esir düşerler, rezil olurlar da yüzümüzü kara çıkarırlar, ya da geçim korkusuyla ahmakça ve tüm kullarının rızkını verip koruyup kollayanın Allah olduğunu düşünmeyerek o yavruların ne olacaklarını bilmedikleri halde katleden Araplar ve benzeri toplumlar, bir de Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği nimetleri Allah'a iftira ederek haram kılıp haram listesine ekleyenler büsbütün saâdet sermayelerini kaybedip iflâs ettiler. Bunlar gerçekten batıla yönelerek Allah'ın yolundan çıkıp azdılar. Asla muratlarına, Tevhîdin nimet dolu yoluna ve ebedî saâdete eremezler. Onlar için kurtuluş ümidi yoktur.

۞ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا ۞

141.Ayet: O Allah öyle Rab ki, Dünyada sizler için bahçeler, çardaklara alınmış asmalar ve yeryüzüne döşenmiş üzüm bağları yarattı. Türlü hallerde yenmek üzere hurmalar ve ziraat mahsulleri, şekil ve suretleri birbirine benzeyen ama farlı tatlarda narlar ve zeytinler var etti.

۞ وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ ۞

Bunların birçok türleri var ki, farklı farklı şekillere ve tatlara sahip. Bu hatırlatılan sayısız nimetlerin ürünlerinden olgunlaşıp ürün verdikleri anda dilediğiniz tarzda yiyin. Allah'ın hakkını da hak sahiplerine verin. Bu hak İslâm fıkhının hukümleri konusunda ayrılıp verilmesi belirlenmiştir. (Hububat ve ürünlerin oşrü yani onda biri zekât olarak verilir. Mal sahibinin durumu ve mahsulâtın maliyetine göre bu miktarda bazı değişiklikler olur. Geniş bilgi İslâm hukuk kitaplarında mevcuttur).

۞ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۞

Bu helal nimetleri yerken israf etmeyin ki, kalpleriniz katılaşmasın, idrâk ve basiretleriniz körelmesin. Bilesiniz ki, Allah; israf edenleri sevmez, onların

yaptıklarından razı olmaz. Çünkü yemek bedenin kuvvet bulup düzene ermesini, ruhun kuvvetlenmesini ve gücün artmasını sağlar Bütün güçler yemek işi üzerine kuruludur. Yemekte israf; gevşemeğe, tembelliğe, anlayış ve idrâkin körelip zayıflamasına sebep olur. Bu da Allah'ın koyduğu sağlam ölçüleri bozar. (Bir de yenecek ve içecek nimetlerin dikkatsizlikle yakılması, yanlış kullanımı, çöpe ve pislik çukurlarına dökülmesi, çürütülüp zayi edilmesi gibi haram olan nice tarzları vardır ki, bunlardan kurtuluş Allah Azîmüşşan'ı duymak ve Rasûlüne uymakla olur).

۞ وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

142.Ayet: Ve yine sizlere hayvanlardan yolculukta yük taşıyacağınız taşıyıcılar ve yeryüzüne serip yatacağınız altlarınıza yatak ve dokuma kaynakları var etti. Yerleşim yerlerinizde bazısının kılından, bazısının yününden ve bazısının yapağından dokumak, doldurmak ve katlamak suretiyle ev eşyası yapar kullanırsınız. Allah'ın sizlere rızık olarak verdiği nimetlerden ve hayvanlardan da helal kıldıklarından yiyiniz. Şeytanın haramları helal yapması, helallere de haram demesi gibi vesveselerine kulak vererek adımlarına uymayın, şeytanların asker ve yardımcılarından olan kendi biliş ve arzularınızın gerektirdiği yanlış yollara da düşüp gitmeyin. Bilesiniz ki, Şeytan ve yardımcıları düşmanlığı belli olan düşmanınızdır. Onun kandırıp kışkırtmasından uzak durun.

۞ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ ۞

143.Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah; sizlere sekiz tane eş evcil hayvanı helal kıldı. Bunların iki tanesi; koç, koyun ve yavruları, diğer iki tanesi erkek ve dişi keçi ve yavrularıdır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu iki cinsin dört tane eş olanından haram olan iddiasında bulunanları susturup aciz koymak için de ki, Allah; bunlardan iki erkek olan koçla tekeyi mi haram kıldı, yoksa koyun ve keçiyi mi haram kıldı?

۞ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

Ya da bu iki dişinin karınlarının kapsayıp taşıdığı erkek veya dişi yavruları mı haram kıldı? Ey bu şeylerin haram kılındığını iddia edenler! Eğer haram kılındı iddianızda doğru iseniz Bana güvenilir bilgi ile haber verin. Bu anlatılan hayvanlardan birini Allah haram kıldı ise ve buna dair bir yazı, bir sağlam rivayet ve güçlü bir belge varsa söyleyin.

۞ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ ۞

144.Ayet: Ey Mü'minler! Yine Rabbiniz sizlere deve cinsinin iki eşini ve sığır cinsinin iki eşini helal kıldı. Ey peygamberlerin En kâmili! O iftiracı suç organı zalimlere de ki, bu anlatılan deve ve sığır cinslerinden iki erkeği mi haram kıldı, yoksa iki dişiyi mi Allah haram kıldı? Yoksa bu dişilerin karınlarında bulunan

yavrularımı haram kıldı? Yani ki bu dört cins ve sekiz eş olan hayvanlardan ve onların yavrularından erkek veya dişi hiçbirini Allah haram kılmadı.

۞أَمْ كُنتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَٰذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۞

Ey bu haramları iddia edenler! Yoksa sizler; Allah bu haramları emir ve tavsiye ederken hazır şahitler miydiniz? Çünkü bunların haram olduğuna dair hiçbir peygamber bir haber vermedi. Allah'ın kitaplarından hiçbir kitapta insanlara böyle bir hükmü getirmedi. Bu durumda sizlerin orada hazır şahitlerdik iddianız kaldı ki, bunu da yapamazsınız. Artık anlaşıldı ki, bütün bunlar kendi başlarınıza uydurduğunuz iftiralar, kuruntu ve hayal şeytanlarınızın karıştırmasıdır. Küfür ve zulümde taşkınlığınızın neticesi olarak bunları Allah'a iftira ediyorsunuz. Hak yoldan insanları saptırmak için yalan ve iftirayı Allah'a nispet ve isnat eden kâfirden daha zalimi kim olabilir? Allah katından inip gelen bir haber ve vahiy olmaksızın kendi kendine bir şey uydurarak zavallı kimselere kargaşa ve karışıklık sunarak onları aldatıp sapıtan elbette en zalimdir.

۞إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

Bilesiniz ki, bozguncu ve tahribatçıların zanlarını ve planlarını çok iyi Bilen Allah; bu tür bozuk ve sapık iftiraları Kendisine isnat eden zalimler topluluğunu İman ve Tevhîdin yoluna, huzur ve saâdete erdirmez ve tüm gayelerinden de mahrum eder.

۞ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خِنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ ۞

145.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana yaptığımız vahyin gereği olarak de ki, Bana vahyolunan, bütün geçmiş kitaplardaki ilim ve hukümleri kapsayan ve onları özetle getirip haber veren Kur'an'da yiyecekyiyen kullara yiyeceği konusunda hiçbir harama rastlamıyorum. Kullarına yiyecek olarak verdiği nimetleri Allah haram kılmamıştır. Eşyada asıl olan da helâl olmasıdır. Ancak kendi kendine ölen, Allah'ın Adı okunarak kesilmemiş olan, etten ayrılarak akmış olan kan ve domuz eti haramdır. Domuz başlı başına pisliktir. Hiçbir parçası, hiçbir şekilde pislikten kurtulmaz. Yani besmele ile kesilmez. Zira pisliktir.

۞أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Bir de Allah'tan başkasının adı okunarak, İlâhî ölçülerden ve Dinden çıkılarak kesilen helâl hayvanlar da bu suretle haram olmakla haramdır. Allah'ın kullarına rızık olarak yarattığı helâl olanlardan bunlar müstesnadır. Bunlar haramdır ve asla yenmezler. Kim bu haramları; İslâm'dan çıkmaksızın, haddi aşmaksızın ve açlığını giderecek miktarın dışına çıkmaksızın yemeye mecbur kalırsa bilsin ki, Senin Rabbin günah ve kusurları silen ve bu gibi çaresizleri bağışlayan Gafur, onları sorgulamayacak olan Rahîmdir. Öyle ki, kim çaresizlik ânında haramdır diye az da olsa yemez ve açlıktan ölürse canına kıymakla şüphesiz günahkâr olur. Çünkü

Allah'ın evi olan vücudunu harap etmiş, özellikle de izin verilmesinden sonra Allah'ın sanat eseri olan varlığını işe yaramaz ve yok hale getirmiştir.

۞وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا ۞

146.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer geçmiş toplumlara haram kılınanları Sana sorarlarsa Benim Adıma onlara de ki, Tüm tek tırnaklı hayvanları Yahûdîlere haram kıldık. Bu tek tırnaklı ifadesinden tırnağıyla av yapan hayvanları da anlamak mümkindir. Sığır ve koyunların iç yağlarını da haram kıldık. İç yağlardan sırt kısmının taşıdığı(yani sırt eti içinde bulunan),

۞أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۞

bağırsak yağları ve kuyruk yağı gibi kemiğe karışıp kaynaşmış olan yağlar müstesna ve bunlar helâl. Böbrek yağı ve işkembe çevresinde bulunan yağlar da onlara haram sayılmaktaydı. Eşyada asıl olan helal olmakken bu sayılanların onlara haram kılınması ile onlara ceza verdik. Sebebi ise azgınlık yapmaları, kendilerine Bizden yazılı bir belge gelmediği halde çizdiğimiz sınırların ve hukümlerimizin gereklerinden çıkıp vazgeçmeleridir. Sana vahyimizle haber verdiğimiz müjde, tehdit ve tüm sözlerimizde kesinlikle Doğruyuz.

۞فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ۞

147.Ayet: Eğer Seni, okuduğumuz ayetler hakkında yalan söylüyorsun diyerek inkâr edip bunda inat ediyorlarsa Peygamberliğinin yüce mertebesinin gereği olarak sırf nasihat yapmak için onlara de ki, sizleri yoktan var edip türlü ikram ve nimetleri ile yetiştirip Yaşatan Rabbiniz geniş rahmet, sınırsız şefkat Sahibidir. Bulunduğunuz hâl üzere yaşamanıza fırsat verir, cezada acele etmez. Lütuf ve güzellikleri gereği size bolluklar verir. Ama bilesiniz ki, katından inen ve peygamberleri dilinden sizlere ulaşan hukümlerinin gereğin ve buyruklarından çıkarak Allah'a karşı suçlar işleyen toplumlardan kahrı ve yakalayıp cezalar vermesi geri alınmaz. Kahrı, gayreti ve peygamberlerini ve haklarını himaye etmesi gereği muhakkak suç işleyen zalimlere ağır azaplar eder.

۞سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۞

148.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana geleceği haber vererek söylüyorum: Getirdiğin tüm hakikatleri yalanlayıp inkâr tarzında şirk ehli kâfirler diyecekler ki, ey Muhammed! Sen eğer Allah'tan haberler getiriyorsan, o haberlerin bize ait olduğunu da iddia ediyorsan ve O'nu Tevhîd ederek Îman etmemizi O'nun dilemesine bağlıyorsan o halde Allah isterse biz şirk koşmayız. Mademki, Allah her şeye Kadir o halde babalarımız da müşrik olmazdı. Hatta umum halk arasında küfür ve şirk meydana gelmezdi. Dolayısıyla bizler helâlı haram kılmak gibi suçlar işlemezdik. Özetle ey Muhammed! Tüm bunları kendi kendine îcad ediyorsun, sonra da davanı yüceltmek ve bizleri kandırmak için Allah'a nispet ediyorsun.

۞ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu gibi asılsız saçmalıklarla bu inkârcıların Seni yalanlayıp inkâr ettikleri gibi önceki toplumlar da peygamberlerini yalan söylüyorsunuz diyerek inkâr ettiler. İnkârlarında ısrar etmeleri sonunda zorlu azabımızı tattılar. Başlarına indirdiğimiz musibetle köklerini kazıyıp inkârcıları yok ettik. Eğer Seni inkâr edenleri aciz koyup susturmak istiyorsan onlara de ki, eğer iddia ettiğiniz konuda Allah katından gelen bir belge, açık bir rivayet, kesin bir bilgi varsa onu çıkarıp bize gösterin. O zaman onu kabul edip biz size uyalım. Eğer böyle bir şeye açığa çıkarıp koyamıyorlarsa ki, bunu asla yapamazlar. O zaman onlara de ki, sizler ey müşrikler! Bozuk zan ve kuruntunuzdan başka bir şeye uymuyorsunuz. Zan ve kuruntu kimseye haktan bir şey kazandırmaz.

۞ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ۞

Sizler yalan ve iftiradan başka bir şey konuşmuyorsunuz. (Utanmadan) iğrenç yalanlarınızı Allah'a isnat ediyorsunuz. Bunu yüzlerine söyledikten sonra onlardan yüz çevir, dedikodu ve tartışmaları ile onları baş başa bırak.

۞ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ۞

149.Ayet: O müşriklerin aciz bırakılıp tamamen susturulmasından sonra de ki, Her şeyin üstesinden gelip aciz koyan delil ve hak belge; Hak ve Mutlak Hâkim, dilemek ve tercih etmekte sınırsız yetki, iş ve icraatta sınırsız kuvvet Sahibi Olan Allah'ındır.Eğer sizin Îman ve İslâm'a ermenizi dileseydi elbette tamamınızı Hakka erdirirdi. Sizlere belgesini açıklayıp anlatır ve kabul etmeniz için başarı verirdi. Fakat İslâm'a ermenize dilemesi nasip olmadı. Bunun için ısrar edip yan çiziyorsunuz.

۞ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا فَإِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۞

150.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerine delil ve belgelerin sunulmasına rağmen uyanmayıp bilginlerini taklide devam ettiklerinde onlara de ki, Bu iddia ettiğiniz şeylerin haram olduğuna dair; Allah bunları haram kıldı diye şahitlik yapacak olan alîm ve bilginlerinizden şahitlerinizi getiririn. Eğer yalancı şahitlik yaparlarsa sakın onlara kanma ve şahitliklerine katılma ve asla kabul etme.(Onların hiçbir dayanakları yok. Gerçek bilgi ve belge Senin elinde).

۞ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۞

Ayetlerimizi inkâr eden ve ayetlerimizin münezzeh olduğu yalan ve iftiraları zulüm ve sahtekarlıklarıyla ayetlerimize dayandırmağa çalışan müşriklerin iğrenç arzu ve görüşlerine asla uyma. Ayrıl onlardan ve oturup dedikodu yapmalarıyla baş başa bırak. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bil ki, Ahirete ve O gün olacak hesap ve cezaya Îman etmeyen, yaptıkları iftiralara utanıp aldırmayan zalimler; kendilerini yoktan

var Eden, türlü nimetlerle yetiştirip Yaşatan Rableri hakkında sapıklık yapıyor O'na eş ve ortak koşuyorlar. Allah Teâlâ; zalimlerin saçma söz ve iddialarından Münezzeh ve pek Yücedir. O sonsuz büyüklüğün Sahibidir.

۞قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۞

151.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Peygamberlik şefkatiyle onlara de ki, gelin sizlere; Rabbinizin neleri haram kıldığını okuyup sayayım. Yaratıp vücuda getirdiği hiçbir yaratığını O'na denk tutmayacaksınız ve ortak koşmayacaksınız. Çünkü Hak Varlık olarak O Tekdir. Eşi ve Benzeri olmayan Birdir. Ezel ve Ebed Olan, her şeyi sonradan var Eden, her şey O'na bağlı ve muhtaç olan, O hiçbir şeye bağlı ve muhtaç olmayan Sameddir. Hiçbir şeyin kendi başına varlığı olmayınca ve hep O'na muhtaç olunca O'na nasıl denk ve ortak olur? Sizlerin en yakını ve varlığınızın sebebi olan baba ve ananıza iyilikten başka bir şey yapmayacaksınız. Zira onlar sizleri bağrına basarak korudu ve iyilikler yaptılar. Allah'a şirk koşmak, baba ve anaya âsi olmak haramdır.

۞وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۞

Fakirlik ve ihtiyaç endişesiyle zalimlik yaparak çocuklarınızı öldürmeyin. Sizi ve onları Biz besliyoruz. Tüm rızık ve ihtiyaçlarınızı Biz üslenmişiz. Allah'ın sizlere yasaklayıp haram kıldığı bütün çirkin haramlara yaklaşmayın. Açık ve gizli tüm iğrenç iş ilişkilerden uzak durun.

۞وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

Ve yine Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı canı öldürmeyin. Ancak bir hakkı ve adaleti yerine getirmek için öldürecekleriniz müstesna. Bir masumu öldüreni kısas yaparak öldürmek, Dinden çıkanı, evli olan birinin zinâ yaptığında recmedilmesi, İslâm idaresine başkaldıranı, yol kesenleri ve savaşan kâfiri öldürmek gibi ki, bunların öldürülmelerine izin verilmiştir. Bunları Allah; sizlere kuvvetle emretti ki anlayıp tutasınız ve Îman ve Tevhîdin kemaline eresiniz.

۞وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۞

152.Ayet: Ve yasaklar gurubundan olan ve Rabbinizin sizlere haram kıldığı ve Kitabında tekrarladığı bir haram da yetimlerin mallarına; iyi ve güzel olan davranış dışında yaklaşmamanızdır. Mallarını yemek ve zayi etmek gibi maksatlarla asla yetimlerin mallarına yaklaşmayın. Sadece onlar olgunluk çağına erinceye dek mallarını geliştirip çoğaltmak arzusu ve onlar adına işletmek maksadıyla yaklaşır ve ilgilenirsiniz. Yani bu şartlarla Dînî tasarruf ve kullanım mümkin olur. Olgunluğa erip ermedikleri denenip tecrübe edilerek olgunlaştıklarında malları kendilerine teslim edilir. Ölçü ve tartıları tam yapınız. Alıp sattığınız eşyayı ölçüp tartarken eksik ve noksan yapmayın. Azami gayret gösterin. Ağır ve zor da olsa gücünüz kadar düzgün ve tam yapın. Gücünüzün üzerindekinden sorumlu olmazsınız.

۞لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۞

Kimseye gücü ve imkânı üzerinde görev yüklemeyiz. Kullara gücü ve imkânı kadar görev ve sorumluluk yükleriz.

۞وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۞

Yine haramlar gurubundan olarak ey hâkimler! Vereceğiniz hükümlerde haktan ayrılmayınız, zulmetmeyiniz. Konuşup huküm verirken davalılar arasında âdil olunuz. Davalı veya davacı akrabanız ve dostunuz da olsa hükmünüzde çok dikkatli ve gayretli davranın, hakkı ortaya çıkarmak için tüm gücünüzle çalışın. Ey hâkimler! Hukümleri verirken Allah'ın o konudaki hükmünün dışına çıkmanız haramdır ve büyük günah ve zalimliktir. Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın emrini tam olarak yerine getirin. Tüm bu anlatılanlar; Allah'ın sizlere sorumluluklar taşıyan emirleridir. Bu emirleri sizlere bildiriyor ki, ey Allah'ın Tevhîdine yönelenler! Düşünüp ders alasınız, bu vaazla saâdetlere erip korkunç neticelerden kurtulasınız.

۞وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ۞

153.Ayet: Ey Tevhîdime gönül verenler! Bilesiniz ki, Kur'an'da özellikle de Bu En'am Sûresinde anlatılan bu emirler, yasaklar, haramlar, hukümler, hoş ahlak kuralları, icraat, işaret ve uyarılar Benim tam, doğru ve kusursuz Yolum ve tarzımdır. Rabbinize ve sonsuz nimetlerine ermeniz için Bu Yola girerek ve uygun olarak yaşayın. Farklı bozuk ve sapıklık yollarına düşmeyin ki, o yollar sizi ayrılıklara düşürerek Allah'ın yolundan sapıtır ve helâk ederler.

۞ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

Bunu da Allah sizlere kuvvetle emrediyor ki, sizleri Allah'ın Birliğinin saâdetli Yolundan ayıracak olan sapık görüşlerden, neticesi korkunç azap olan asılsız arzulardan korunasınız.

۞ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۞

154.Ayet: Bunlardan sonra şunu da öğreniniz ki, Mûsa Peygamber'e (a.s.) Tevrat Kitabını yaratılmışa rahmet ve ikramımız olarak verdik ki, insanlara Tevhîdin Yolunu açıkça gösterip Îmana erdirsin. Mûsa'ya O'nu tam olarak öğrettik ve en mükemmel metoda sahip kıldık ki, hakkıyla açıklasın, anlatıp öğretsin. Tevrat'ta; madde âlemine ve kâinatın idaresine dair hak-batıl, iyi-kötü her şeyi açık seçik anlattık. Biz Tevrat'ı; melekler ve manevîyat âlemine dair her şeyi anlayıp İlâhî bilgi ve hakikatleri idrâk etmeğe bir rehber, Allah'tan gayri bütün eser ve nakışları yok eden, fâni bağ ve ilgileri varlık mertebesinden düşürüp tamamen gözlerden silen bir hazine ve tüm ihtiyaçları temin eden bir rahmet ve bir nimet kaynağı

yaptık ki, kullar Allah'a ve Ahirete kavuşacaklarına Îman etsinler, Hakkı bilme, Hakkı görme ve Hakka erme makamlarına kavuşsunlar.

۞وَهَٰذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

155.Ayet: Bu Kur'an; tüm geçmiş kitaplarda olan maksatları ve bilgileri tamamlamak, onların huküm ve hikmetlerinin yüceliğini ispat etmek üzere indirdiğimiz En Büyük Kitabımızdır. Kendisine Îman edip hizmet edenler için fayda, hayır ve bereket kaynağıdır. Ey Allah'ın Zatının Tevhîdine yüz tutup gidenler! Yasaklarından kaçınıp emirlerine sarılarak O Muazzam Kitaba uyunuz. O'nu yalanlayıp yaralamaktan, O'nun inmiş olduğu Peygambere dil uzatıp ters düşmekten sakının ki, sonsuz rahmete, açılımlara ve Tevhîdin uçsuz saâdetli sahasına O Kur'an'la eresiniz.

۞أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۞

156.Ayet: Ey Mü'minler! Her ne kadar İlâhî Kitapların hukümleri müşterek ve hepsi kulları Tevhîd ve İslâm'a erdirmek için indirilmiş olsa da Tevrat ve İncil'den sonra Kur'an'ı da indirdik ki, bizden önce Yahûdî ve Hıristiyan topluluklarına Kitap indirildi ve bizler her ikisinin dersinden de habersiz ve mahrumuz. Zaman, zemin, dil ve hâl bakımından Tevrat ve İncil'den faydalanacak seviyeye eremedik demeyesiniz.

۞أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۞

157.Ayet: Ya da üzüntü ve kederler içerisinde arzu ederek demeyesiniz ki, O Yahûdî ve Hıristiyanlara kitap indirildiği gibi bizlere de kitap indirilseydi biz onlardan Îman ve İslâm'a ermekte daha başarılı olurduk. Çünkü akıllarımız daha keskin, kalp ve kafalarımız daha berrak. Rabbiniz sizlerin istidat ve kapasitelerinizi bilip haberdar olunca bahane bırakmadı. Artık kesin olarak Rabbiniz katından sizleri Îmana erdirmek Allah'ın Birliğine kavuşturmak için apaçık belge, En Büyük mucize geldi. Rabbiniz sizleri; Tevhîdine erecek kabiliyetleri üzerinize aktararak yetiştirdi. O sizlere ikram edilen kabiliyetler; kesin ilmin, İlâhî ma'rifetlerin sahiplerine mal olup ilimle birleştiğinde Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösterir, Tevhîdin sırlarını açar. Gelen O Kur'an sizlere hidayet kaynağıdır. Sizleri kesin bir görüşle Hakkı görmeğe erdirir. Ve O gelen Kur'an bir rahmet denizidir ki, Rabbiniz katından inip gelerek sizleri çeker götürür. Sonra tüm varlıklarınızı can gözlerinizin önünden çekerek geçici varlıklarınızı yok eder, Hakkın Varlığına erdirir. Eğer bu yüce Mucizenin gereklerine sarılırsanız bilginiz göz ve görüş olur, göz ve özünüz Hakka kavuşur.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا ۞

Kim Allah'ın ayetlerini inkâr eder, özellikle de Allah tarafından o ayetlerin açıklanmasını ve özelliklerinin izahını duyduktan sonra inat edip diklenerek onlara yalan deyip onlardan sapıp vazgeçerse,

۞ سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۞

Rabbiniz Allah'a yemin olsun ki, intikam Alan İsmimiz gereği ayetlerimizden sapıp yüz çevirenleri bu sapıklıkları sebebiyle en kötü azapla cezalandıracağız. Çünkü onlar hiçbir kesin bilgiye, gerçek bir belgeye dayanmaksızın sadece asılsız zan ve kuruntularına uyarak yüce ayetlerimizi hafife aldılar, tenezzül etmediler ve azgınlık içerisinde inat ve ısyanla ayetlerimizi terk ettiler.

۞ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ ۞

158.Ayet: Bu Mekke kâfirleri hakkıyla Îman ve itaat etmek kendilerine azap meleklerinin gelip zorla Îman ettirmelerinden başka bir şey beklemiyorlar. Ama bilmiyorlar ki, kendilerinden önceki kâfir topluluklara azap melekleri geldiğinde o kâfirlerin Îman etmeleri hiçbir yarar sağlamadı. Meleklerin gelmesiyle kahrolup gittiler. Ya da bunlar; Yahûdîlerin Hz Mûsa'ya; Allah'ı bizlere açıktan göster dedikleri gibi Rabbinin gelmesini istiyorlar. Ve ya Rabbinin bazı ayet ve mucizelerinin gelerek ilk var oluşun bitişini ve kıyametin alametlerini göstermesini istiyorlar.

۞ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا ۞

Rabbinin ayet ve mucizeleri geldiği, ölüm ve Kıyameti gösterdiği an bir kimse önceden Îman etmiş değilse veyaÎman edip o Îmanı uğrunda hayırlı bir iş de yapmamışsa ya da onun Îman ettiğini ve Îmanında karar kıldığını anlatacak geçerli bir kulluk kazanmamış da alameti görünce Îman eder olmuşsa bu Îman o kimseye fayda vermez. Çünkü onu Îman etmeye alametin korkusu mecbur etmiştir. Şiddet, umudun kesilmesi ve mecburiyet karşısında olan Îmana bakılmaz ve değer verilmez. Çünkü Îman, zorlama olmadan önce davet edilip Îmana çağrıldığında kulun isteyerek ve kanaat ederek kazandığı bir kulluk işidir.

۞ قُلِ انْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! O kâfirlere alay ve eğlencelerine karşılık vererek de ki, hakkımızda olmasını beklediğiniz başımıza geleceklerle ilgili hayallerinizi bekleyin. Sizin şirk kâfirliğinizin uğursuzluk ve şerlerinden dolayı bilinen ve Allah'ın tehdidi ile haber verilen azabın başlarınıza geleceğini ve sizi saracağı vakti biz de bekliyoruz.

۞ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞

159.Ayet: İlâhî Birliğe erdirecek olan, kendisinde hiçbir kavga ve ayrılık bulunmayan Dinlerini parçalayıp gurup-gurup, bölük-bölük, parti-parti ayrılanlar var ya Sen ey peygamberlerin En Kâmili! Onların işlerinden dolayı hiçbir konumda ve sorumlulukta değilsin. (Fitneye kapılıp ayrılığa düşmelerinin sebebi İslâmDîni olmadığı gibi sen ve Senin buyrukların da değil). Onların durumu Allah'a bırakılmıştır. O hikmet ve intikam Sahibine arz olunup huzurunda toplandıklarında Allah onları hesaba çekecek, sonra da onlara imtihan âlemi olan Dünyada ne yaptıklarını tümüyle haber verecek. Peygamberimiz (s.a.v.) dedi ki, Yahûdîler yetmiş bir farklı guruba ayrıldı. Tamamı Cehennemde olacak. Sadece bir gurup kurtulacak. Hıristiyanlar yetmiş iki gurup oldu. Hepsi Cehennemde olacak, sadece bir gurup kurtulacak. Ümmetim yetmiş üç gurup olacak. Hepsi Cehennemde kalacak. Sadece bir gurup kurtulacak.

۞ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

160.Ayet: Kim Ahirete Îman ve itaat ile bir iyilikle gelirse o kimseye katımızdan lütuf ve İlâhî fazlımız (bağış) ve ikramımız olarak on katı karşılık veririz. Kim de kâfirlik ve ısyan gibi bir kötülükle gelirse İlâhî adaletimiz gereği sadece yaptığı kötülüğün karşılığı ile cezalanır. Onlara cezaları fazlalaştırılmaz ve zulüm yapılmaz. Yani iyiliklere yüzlerce ve binlerce kat karşılık verilirken, kötülükler sırf bir karşılık görür. O;Kıyamet koptuğuve büyük hesap Gününde asla zulüm olmaz. Özellikle de Sırat-ı Müstekîm ve Adalet Caddesinde Allah Hâkim ve Kaim olduğunda.

۞ قُلْ إِنَّنِي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

161.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tüm yaratılmışa de ki, her ne kadar Ben de sizler gibi bir insan isem de türlü nimetlerle, sonsuz bağış ve rahmetiyle Beni Yetiştiren Rabbim; yolların En Doğru ve Zatına ve Zatının Birliğine Erdiren En Yüce Yoluna, En Üstün Hayat Tarzı Olan İslâm'a erdirip Rehber kıldı. Bu yüzden Bana eşsiz bağış ve rahmetinden ibaret olarak En Doğru ve En Sağlam Dînini verdi. Atam İbrahim Peygamberin Dîni üzere ki, O bütün sistemlerden, sapık yollardan, batıl dinlerden ve bozuk görüşlerden Allah'a ve O'na kulluğa dönmüştü. (Ey İbrahim Peygamberi sevdiklerini iddia eden müşrikler ve şirkten bir türlü kurtulamayan Ehli Kitap) Bilesiniz ki, Atam İbrahim hiçbir vakit ve hiçbir konuda müşriklerden olmadı ve bir an asla şirke düşmedi.

۞ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۞

162.163.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili, Allah'ın Zatının Bir olduğunu anlatıp açığa Koyan!Bütün işlerin, başına gelecek olan her şey ve Senden ortaya konacak olan bütün iş, icraat ve hizmetlerin tamamı Allah'a ısmarlanmış olarak de ki, Benim

namazım; bütün organlarım ve tüm varlığımla Rabbime yönelişim, diğer kulluk kurallarım, Haccım, Kurbanım, Hakka yaklaşmama sebep olup Beni O'na ulaştıracak olan bütün faaliyetlerim hayatım ve hayatımın tüm gerekleri ve gerekçeleri ve ölümüm tamamen âlemlerin Rabbi Olan Allah'a aittir ve her şeyim O'nundur.

O Tekdir ve Birliğini daima ilan etmektedir. Âlemleri yaratmasında, her şeyi idare etmesinde, bütün işleri icra eylemesinde, tercih ve dilemesinde Bağımsız ve Tekdir. O'nunla tartışacak, O'na muhalif olacak, O'na benzeyecek ve O'na denkliğe kalkışacak hiçbir varlık, hiçbir işinde asla ortağı yoktur. Ben; O'nun Tevhîdinin Yoluna yürümek için, O'nun tarafından bu ihlâs, bu teslimiyet ve işleri O'na ısmarlamakla memur oldum ve görevlendirildim. Ben; Allah'ın Zatının Birliğini açığa koyan Tevhîd ehli, ihlâs ve İslâm sahibi olan seçkin kulların ilki ve Öncüsüyüm.

۞ قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۞

164.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a Îman ve Zatını Tevhîdin yolunda inat eden, Allah'ın ortakları olduğu konusunda Seninle tartışan, bir de Senin şirk koşmanı bekleyenleri yermek ve azarlamak için de ki, Hak ve Tek Varlık Olan ve Kendisinden başka ilâh olmayan, Beni yaratıp yetiştiren ve Yöneten Allah'tan başkasını mı Rab edineceğim? Halbuki, O; Zatı, tüm Sıfatları ve İsimleri ile her şeyin Rabbi, her şeyi yoktan var Eden, her şeyinde Bağımsız Olandır. Tüm bu hak sözleri söyledikten sonra onları şirk ve küfürleri ile baş başa bırak. Çünkü herkes yaptığı tüm günah ve suçları kendi zararına yapar. Onların ağır yükleri ve sıkıntıları sahibine aittir. Hiçbir âsi ve kâfir kimse bir diğerinin vebâlini yüklenmez. Aksine herkes yaptığına kefil alınmış ve yaptığı ile tutsak olmuştur. Kişinin yaptığı şerse, karşılık olarak alacağı ceza da şerdir. Eğer yaptığı iyilikse, alacağı karşılıkta iyidir.

۞ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۞

Dünya hayatının bitimi sonrasında tamamınızın dönüşü; tıpkı gölgelerin dönüşünün sahibine olduğu gibi Rabbinize olacaktır. Hakkında tartıştığınız konuda sizlere hakkın ne olduğunu ve haklının kim olduğunu haber verecek. Hakkı batıldan, hak ve düzgün yolu sapıklıktan seçecek.

۞وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۞

165.Ayet: Ey hak ehline kafa tutup hakkı alt etmeğe çalışan azgınlar! Allah'ın Varlığını, Birliğini ve her şeyi yaratıp yönettiğini nasıl inkâr edersiniz? Halbuki, O Allah; sizleri yeryüzünde Kendi varlığına ayna olup tüm İsim ve Sıfatların eserlerini yansıtmağa kabiliyet ve kapasite sahibi halifeler ve temsilciler yaptı. Kendi nitelikleri ile niteliklere sahip olup ahlakı ile ahlak sahibi olmakta kiminizi kiminize üstün kıldı. Ve tüm bunları; sizlere verdiği kabiliyet ve kapasiteleri yaratıldığını gaye için kullanabiliyor musunuz diye imtihan etmek için yaptı.

۞إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bil ki, Rabbin; karakterindeki kabiliyet ve kapasitesini lüzumsuz işlere kullanarak değerlendirmeyip zayi eden zalimler için cezalandırması süratli, lütuf ve ikramları ile uyanıp arınmak isteyen kullar için kusurları silip arındıran Gafur, yol sorarak Rabbine dönenler için onları kabul edip ihtiyaçlarını temin Eden Rahîmdir.

EN'ÂM SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Allah'a doğru yönelip Tevhîdinin yolunda gitmeğe kararlı olan, -Allah; bu arzunda başarılar versin ve gayene erdirsin- sana lazım olan kendi nefsin ve varlığının duygu, kuruntu, bozuk görüş ve hayal gibi tüm gereklerinden ayrılıp kurtulman ve bu yönelmeni takip ederek manevîruhsal güçlerin sende bulunan ilk meydana geliş makamlarına sahip olmakla bunların asıl ilk var oluş makamına yönelmen ve bu yönelmen esnasında O Seçkin Peygamberin eser ve izlerinden sana ulaşanı talep etmendir. O Peygamberi Allah Teâlâ; Kendisine halife kıldı ve O'nu bütün Nebîler ve Rasûllerden seçip tüm İsimlerinin ve Sıfatlarının gereği üzere Kendisine Kâmil bir Mazhar, Tam bir Ayna yaptı. O'nu Zatının Tevhîdine mazhar kılarak en yüksek makamda Peygamber kıldı. Allah O Rasûle; bütün peygamberlere inen kitaplardaki ilim ve hukümleri kapsayan ve onlarda olmayan sonsuz ilim ve hıkmetleri içeren En Büyük İlâhî Kitabı Olan Kur'an'ı indirdi. O Kur'an Tevhîdin yolunu en tam ve en kâmil tarzda açıklayıp anlatmaktadır. Artık O'nun dışında bir açıklayıcıya ve bir rehbere ihtiyaç yoktur. Bunun için Allah Azıîmüşşan ayetinde mealen buyurdu: Bugün Ben; sizlere Dîninizi tamamladım. Peygamberimiz (Rahman Teâlâ'nın salât ve selamları O'na olsun buyurdu ki, Ben ahlakın(inanç, söz ve icraattan ibaret hayat tarzının) tüm güzelliklerini tamamlamam için Peygamber olarak gönderildim. O'nun peygamber gönderilmesinden ve Kitabının indirilmesinden sonra; Allah'ın Zatının Tevhîdine doğru yol almak, öğrenmek ve ermek isteyen kimse için peygamberlerin En Kâmili, Son Peygamber Hz. Muhammed'in getirdiğinin tamamına sımsıkı sarılmak ve O'nun nitelikleri ile nitelenmekten başka hiçbir şey kalmamıştır. Bunun için O'nun Peygamberliğinden sonra umum itikad meselelerinde ve İslâm'ın ana konularında ictihada yol ve ihtiyaç kalmamıştır. Sadece ana hukümlere bağlı olarak küçük meselelerde ictihad (çalışma) yapılıp dünyevî meselelerin çözümü için görüş ve hukümler ortaya konabilir. Zira O'nun (s.a.v.) Bu Sünnet-i Seniyyesiyle görevi eda etmesinden sonra peygamberlik ve din tesis etme vazifesi sonlanmıştır. Dolayısıyla kalbini O'nu sevmeğe bağlamalısın. O'nu sevmek senin maksad ve muradının kıblesi olmalı. Allah Rasûlünün üzerinde görev yapmak üzere geldiği Hak Davaya uy ve O'nun getirdiği her şeye bırakmaksızın ve gevşeklik

göstermeksizin kuvvetle sarıl. O'na (s.a.v.) uymakta tam bir sağlamlık, kâmil bir yatkınlık üzere ol. Şek, şüphe ve kuruntuların karanlıklarının seni kurcalayıp rahatsız etmesinden arınmış ol. Bozuk arzu ve batıl görüşlerin şeytanlarının görsünler, duysunlar diye hizmet etme ve kendini beğenme gibi türlü vesveselerinden doğacak ahmaklıklardan kurtul. Hulasa irade ve arzuları öldürme, can u gönülden yok olmak suretiyle Allah'ın Tevhîdine erme yoluna yönel. Öyle ki, senden Dünya hayatına dair alametlerden ve insanda bulunan güçlerden hiçbir şey kalmasın ki, Allah'a dost ve O'na halife olmak, O'nun ahlakıyla ahlaklanmak makamına ermek sana kolaylaşsın. Bu ise O'nun başarı vermesi ve katından tutup çekmesiyle olur. Çünkü her varlık O'nun tarafından ne için yaratıldı ise katından o şey için kolaylığa erer. Ne zaman içini ve aklını Allah'tan alıkoyan, O'nun Yolundan sapıtan her şeyden arındırırsan o zaman Tevhîd makamına erersin. Ve ne Zaman işleri tahmin ve başkalarını taklidin alamet ve izleri bakımından yok olursan o zaman Rabbini kesin olarak bilip bulma, açık ve net bir anlayış, tam bir görüş ve bakış, kusursuz ve tertemiz bir kaynak üzerinde olursun. O kaynaktan içtikten sonra asla susuzluk tatmaz ve bir daha su aramazsın. İşte o an hakikat olarak sana; şüphesiz namazım, hac ve kurban gibi tüm kulluk kurallarım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah'ındır. O'nun hiçbir ortağı yoktur. demen yaraşır.

Ey Rabbimiz katından bizlere rahmet ikram et ve işlerimiz bakımından doğru ve iyi olanı bizler için hazırla.

A'RÂF SÛRESİ

A'RÂF SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Bilerek görmek, görerek ermek isteyen herkese; peygamberlerin gönderilmesinin ve kitapların indirilmesinin sırrının; Tevhîdin Yolunun açıklanıp anlatılarak gaflet ve unutkanlık çöllerinde kaybolup gidenlerden ibaret taklitçi ve sapkınların Allah'ın Birliğinin sonsuzluğuna ve sınırsız nimetlerine erdirilmeleri olduğu gizli kalmaz. Bu ise insanların; insan olmalarının neticesindeki alışkanlıklarını terk edip Allah'tan gayriden ilgi ve alakalarını kesip atmadıkları müddetçe kolay olmaz. Bu yüzden Hak Teâlâ; Kendisine ermeye engel olan her şeyi yok eden çetin uyarılar ve ağır korkutmalar içeren zor yükümlülükler tesis ederek kullarını yavaş-yavaş irşad edip hakka sevk eder ki, Allah'ın Zati İsim ve Sıfatlarının gereği olarak daima parlayıp tecelli eden Varlığının ve Birliğinin tüm varlıklara sirayet edip kuşattığının sırrı kendilerine açılıp anlaşılsın. Bunun için; tüm Zati İsimlerinin ve Sıfatlarının mertebelerinin tamamını kapsayan Peygamberine; bütün varlık mertebelerini kapsayan Kitabı indirdi. Bu Kitap; görünen maddî âlemi, görünmeyen manevî âlemi, varlıkların önünü, sonunu, yaşını, kurusunu tamamen ihtiva eder. Bu Kitapta kullara her türlü uyarı ve tehdidleri de getirdi ki, gaflet ve kötü arzulara sahip olanlar haram ve yasaklardan alı kalsınlar. Yine bu Kitapta türlü müjdeler ve güzel va'dler de getirdi ki, aşk ve yakınlık sahibi kullar Rablerine yönelmeğe gönül versinler de üzerinde yaratıldıkları karakterlerinin hakikatine(İslâm'a) ersinler. Zira insanlar İslâm karakteri üzere yaratıldılar. Bu ise Allah'ın emirlerine sarılmak, yasaklarından kaçınmak ve böylece Allah'ın koyduğu edep kurallarına sahip olup O'nun ahlakıyla ahlak sahibi olmaktır. Bu sebeple Allah ZülCelâl; Sevgili Peygamberine isimlerin En Bereketlisi ve En Uğurlusunu öne alarak ve O'na seslenerek buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ ۞

Öz Varlığı bakımından ezel ve ebed bütün Güzel İsimlerin, tüm Yüce Sıfatların ve niteliklerin, Sonsuz kemalin ve sınırsız büyüklüğün Sahibi olmakla tüm noksanlıklardan, gelişme, olgunlaşma gibi ihtiyaç sahibi olmaktan Münezzeh Olan Allah Adıyla.

۞ الرَّحْمَنِ ۞

Kendisine yaklaşıp ermeleri için kullarını eğitip irşad ederek olgunluğa erdirmesiyle onlara sonsuz Rahamut (sınırsız tür ve çeşitte, umum rahmet) Sahibi.

۞ الرَّحِيمِ ۞

Zatının Kahır, izzet ve Üstünlük sırlarına ve Yüce makamlara Erdiren Kur'an'ı; kullarına indirmekle özel rahmet Sahibi.

۞المص كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ ۞

1.2.Ayet: Ey Kâmil İnsan, hiçbir kusur bulunmayan, yaratılmışları kemale erdirmeye Layık, sınırsız değerlere Sahip kılınmış, kulları Hak Varlığın Zatının, Sıfat ve İsimlerinin Birliğine eğitip erdirmek için katımızdan yardım ve destek Gören, Eşsiz Sadık, sapıklık ve şaşkınlık bulanıklarından Kendisi arınmış Pak Varlık Olan Muhammed! Bil ki, Bu İlâhî Eserler, şık ve pak, gayet hoş olan Yüce Ayetler; gerçek zevk ve kemal ehli olan seçkin insanların anlayış sahibi olup hakikati bulmaları için parlayıp gelen bu üstün sözler Sana özel olarak indirilen ve indirilen kitapların içerdiği bütün faydaları ve sonsuz ilim, hikmet ve hukümleri içine alan ve kıyamete kadar da kalıp insanlığa yol gösterecek olan Muazzam bir Kitaptır. Bu ayetler şek ve şüphe bulaşıklarından, kuruntu ve zan karanlıklarından Münezzehtirler. Hayalî tahminlerden, aklın ve zihnin kargaşa ve karıştırmalarından arı, beri ve bu ayetler kendileriyle; kulların göz sahibi olarak ve her şeyi bilerek Sonsuz selamet ve esenliğin, kayıtsız arınmışlığın, ilim ve hikmetin Tek Sahibi Olan Allahın Birliğine ermelerine en uygun rehberdirler. Bu Kitabın hukümleri ve işaretleri(Kıyamete kadar olacak bütün meselelere ışık tutacak manaları); Dünyada ve Ahirette olacak bütün durumları ve hadiseleri konuşmaktadır. Ey halkı sapkınlık ve azgınlığa sürükleyen tağutları Îman ve İslâm'a Erdiren Muhammed! Bu Kitabın Sana indirilmesi Sana; görevlenmiş olduğun en yüce irşad görevinde destek ve kuvvet sağlamak, işinde, icraatlarında ve Tevhîde hizmetinde Şanını yüceltmek içindir.

۞فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ ۞

Dolayısıyla ne düşman korkusundan ne de başka bir şeyden dolayı bu Kitabı yayıp ulaştırman hususunda Sana bir zorluk, darlık ve yorgunluk gelmesin, asla göğsünde bir daralma ve sıkıntı olmasın.

۞مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِهِ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

Bu Kitap; huzursuz ve rahatsız olman için değil aksine tam bir coşku ile Haktan cehalet ve inatla saparak helake gidenleri uyarıp kurtarman, ondaki müjde ve güzel haberleri hatırlatarak hakiki yurt ve gerçek vatanı hatırlatman ve Allah'ın Varlığını ve Birliğini kesin olarak bilen, Hakkın Birliğine yönelen ve sağlam bir kararla Hakka yürüyen Mü'minlere öğüt ve dersler vermen için sana indirildi.

۞اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ۞

3.Ayet: Ey O Yüce Zatın Tevhîdine yönelen Mü'minler! Sizlere; Peygamberinizin Dilinde Rabbinizden İndirilen Kur'an'ın tamamına uyunuz. Özellikle de Peygamber olarak gönderilmesinden ve sizleri davet etmesinden sonra Allah'tan başkalarına işlerinizi hallettirmek, olayları danışmak gibi bahanelerle yanlarına sokulup dostluklar kurarak ve Allah düşmanlarını dostlar edinerek onların batıl görüş ve hukümlerine uymayınız. İnsan ve cin şeytanlarının peşlerine takılmayınız. Çünkü

Muhammed (s.a.v.) bütün peygamberleri sonlandırıp toplayan, hepsinin Tek Davası Olan Allah'a kulluğu ve insanlığın görevini tamamlayan Son halkadır. Bu sebeple top yekûn sırf O'na uymanız üzerlerinize farzdır. Her ne kadar sizden ey insanlar! Çok az bir cemaat anlıyor ve O'nun nasihatlerinden faydalanıyor, çoğunluğunuz kendi arzularınıza, mal, makam, başkanlık, itibar gibi arkadaşlarınıza üstünlük taslayacağınız değersiz şeylere sapıp gidiyorsanız da aklınızı başınıza alarak Allah'ın Rasûlünü (s.a.v.) Önder ve dost edinip O'na uyun başkalarına değil.

۞وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ۞

4.Ayet: Sizlere gereken; mal, makam vs. varlıklara aldanmamanızdır. Aksine hatırlamalısınız ki, geçmişte şımarık servet sahibi çokça kent ahalisini helak ettik. Onları; kâfirlikleri ve zalimlikleri sebebiyle helak edilmeyi hak ettiklerinde kahrımızı indirmek suretiyle yok ettik. Onlar yataklarında şımarıklık ve gafletle yatarlarken kahır ve gazabımız kendilerine gece geliverdi. Ya da öğle vakti sıcağın kuvvetli olduğu anda istirahat ettikleri huzur ve bolluk içinde dinlenirlerken zorlu musibetimiz onlara çıkageldi.

۞فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞

5.Ayet: Onlara kahrımızın belirtileri ve zorlu helakimiz geldiğinde hiçbir davaları ve iddiaları kalmadı. Sadece durumları; her şeyi unutup bırakmaları ve Bize bükülüp yakararak dua etmeleri ve bizler gerçekten zalimlik yapıyorduk demeleri oldu.

۞فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۞

6.Ayet: Hiç şüphe yok ki, Ahirette önce; kendilerine peygamber gönderilen insanlara; Dünyada yaptıkları işlerini ve tüm durumlarını getirip açığa koyarak, Bize teslim olup itaat etmeleri için davet olunduklarında peygamberlerine nasıl davrandıklarını soracağız. İkinci olarak da onlara; emirlerimizi, yasaklarımızı tebliğ eden peygamberlerimize soracağız ve diyeceğiz: İnsanlar sizleri kabul ve tasdik edip itaatte mi bulundu, yoksa sizleri inkâr edip yalanladılar mı?

۞فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ۞

7.Ayet: Cevaplar alınıp cevaplarının sağladığı durumlar ortaya çıktıktan sonra onlara; kendilerinden meydana gelen iş ve durumları tamamıyla yaptıkları hiçbir şeyin gizli kalamayacağı sınırsız ve büyük bilgimizle olup bitenleri bir-bir anlatacağız. Onların yaptıkları herhangi bir şey bizim daima hazır ve kuşatıcı ilmimizden nasıl gizli kalabilir? Çünkü Biz; hiçbir durumda onlardan uzak ve gizli değildik. Aksine onların yanlarında, tüm davranışlarına Şahid ve her şeyden Haberdar idik.

۞ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

8.Ayet: Her şey açığa konup sorular sorulduktan sonra kulların yaptıkları ayırt edilip iyi kötüden seçilmek için sır ve saklı olanların açığa çıktığı ve perdelerin kalktığı O Gün tartı hak ve adaletle gerçekleşecek. Suç ve ısyan sahiplerinin Allah'a itirazları kalmaması ve tartışmalarının olmaması için bu olacak. Kimin; hayır ve iyilikleri bol, itaatleri çok olmak suretiyle terazisinin kefesi ağır basar ve yararlı amelleri fazla olursa onlar felaha, en büyük mükâfaata ve en yüce makama erecekler.

۞ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ۞

9.Ayet: Çokça suç ve ısyan işlemeleri ve az itaat ta bulunmaları sebebiyle terazilerinin iyilik bulunan kefesi hafif gelenlerse Dünyadaki imtihanlarında kazanamayıp Ahirette kendilerini korkunç zarara soktular. Çünkü onlar; Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren ayetlerimizi inat edip zalimlik yapmak ve kötü davranmak suretiyle inkâr ediyorlar, ayetlerimize uymuyorlardı.

۞ وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ۞

10.Ayet: Ey Âdem Oğulları! Sınırsız rahmet ve ikramlarda bulunmamızdan ibaret olarak yeryüzünde; sizlere güç ve imkânlar vererek kalmanızı sağladık. Ve orada yaşamanıza yarayacak maddeler var ettik ki, onlarla hayatınızı bolluk ve huzur içinde sürdüresiniz, bu nimetleri ikram Edene yaratılıp ikram edilişiniz sebebi olan şükür ve itaatte bulunup ayrıca nimetleri güzelce kullanasınız. Bu büyük ikramlar ve umum lütuflara rağmen pek azınız nimete şükrediyor. Öyle ki, pek çoğunuz nimetlere nankörlük yapıyor, onları gereği dışında bozuk arzuları ve Yaratanın hükmüne ters batıl görüşleri için kullanıyorlar.

۞ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا ۞

11.Ayet: Yine size kapsamlı nimet ve ikramlarımızdan olarak sizleri önce yoktan var edip belirli kimliklerle açığa koyduk. Sonra sizlere Kendi Sıfatlarımızın ve İsimlerimizin gereği üzere suretler verip ahlakımızla ahlak sahipleri yaparak beden ve ruh güzellikleri ile sizleri süsledik. Daha sonra Cemâlime bakmağa dalıp kendilerinden geçen(emirlerimi tutup asla asi olmayan) meleklere dedik ki, Suretim üzere yaratılıp suret ve ahlakımı taşıyan Âdeme; emrime saygı göstererek ve O'na da değer vererek secde edin. Çünkü O; Benim İsimlerime ve Sıfatlarıma Benzeyen ve sizleri Birliğime erdirecek olan halifemdir. Melekler de topyekûn; Âdemdeki Sıfatlarımın ve İsimlerimin eserlerinin tamamını görünce derhal tevazu ve teslimiyyet göstererek secde ettiler.

۞ إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ۞

Ancak pis ruhların casuslarının (gizlilikleri araştırıcılarının) başı olan İblîs (Şeytan) secde edenlerden olmadı. Halbuki, Allah'a itaat etmekte; secde edenlerle beraber bulunuyor ve onlardan biri olarak biliniyordu.

۞ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۞

12.Ayet: Şeytan; Âdeme (a.s.) secde etmekten kaçınınca Allah Teâlâ ilminde var olan ve gayb âleminde bir sır olarak saklı bulunan Şeytanın karakterinin pisliğini açığa koymak için O'na dedi ki, ey İblis! Sana emrettiğimde arkadaşların olan meleklerle beraber secde etmene ne engel oldu da buyruğumu tutmadın? Asılsız ve işe yaramaz kimliği ve bozuk görüşleri ile cevap vererek dedi ki, Ben; O'ndan hayırlı ve üstünüm. Çünkü ey Efendim! Beni tertemiz ve aydınlık veren ateşten yarattın. O'nu ise karanlık ve kirli olan çamurdan yarattın. Üstün olanın aşağı ve rezil olana küçülüp bükülmesi iyi bir davranış olmaz. Varlığı Lazım ve Hak olan Allah Teâlâ'nın emrinin gereğini yerine getirmekten Şeytan geri durunca Allah Azıîmüşşan; O'nu kabul etmeyip Yüce Huzurundan kovdu. Şeytan bu emrin sırrını anlayamamıştı. Emrin sırrı Allah'ın Tevhiîdinin hizmeti idi. Çünkü Allah'ın tüm İsimlerini ve Sıfatlarını kendisinde toplayan Kâmil Varlığa ve O gölgeye(Âdeme) secde olunmasını emir; hakikatte Gölgenin Sahibi Olan Allah'a yönelmeye emirdir. Çünkü Gölgenin Sahibi, Var ve Tek Gerçek Ma'bud Olan Zattır. Âdemde Görünen O'dur(c.c.). Bu yüzden Şeytanı lanetledi.

۞ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ۞

13.Ayet: O'nu tehdid edip uzaklaştırarak buyurdu ki, ey kovulmuş melun! Tevhiîdin Yüce Sahasından ve her şeyin Rabbi Olan Zatın cennetinden derhal in ve alçal. Bu Yüce Mertebe Allah'tan gayriye iltifat etmemeyi; sırf O'nun emrini tutup küçülerek O'na saygı ve bükülmeyi gerektirir. O makamda üstünlük taslamak suretiyle büyüklenmen sana asla caiz ve uygun olmaz. Bu davranışın; asılsız benliğinden doğan ve Benden gayriye ilgi ve alakaları gerektirir ki, bu Benim huzurumda mümkin olmaz. Lanetlenerek Bu makamdan çık. Bil ki, her zaman ve her nerede olursan ol değersiz alçaklardan ve hep mahrumlardan olacaksın. Hatta Sen bu pis karakterin ve alçaklığınla tüm uğursuz eşkıya ve rezillerin perişanlığının sebebi olacaksın.

۞ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۞

14.Ayet: Şeytan; Âdeme secde etmekten kaçınıp uzaklaştığı için Yüce huzur sahasından mahrum kalıp kabul edilmekten de umudunu kesince, Âdem'den intikam almak için Rabbine yalvararak dedi ki, ey Rabbim! Beni Kıyamete kadar insanların aralarında bırak ki, onları saptırıp azdırayım.

۞ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۞

15.Ayet: Allah Teâlâ; Bakara Sûresi 24. ayette önceden açıkladığımız kulluk ve diğer konularla ilgili sırları açığa koymak için dedi ki, bil ki, Sen; Hakkın batıldan, İmana ermiş olanların azıp sapmış olanlardan seçilip ayrılması için onlar arasında kalacak ve bırakılanlardan olacaksın.

۞ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ۞

16.Ayet: İblis dedi ki, ey Rabbim beni huzurdan kovup dalâletimle mahkum etmen ve insanlar yüzünden böyle olmam sebebiyle onları azdırıp saptırmak için kulların arasında koyup tesis ettiğin Dînin üzerine kurulacağım. Tevhîdine ermelerini sağlayacak O dosdoğru Yoluna oturacağım ve ayrılmadan orada durup onları yoldan çıkararak helak edeceğim. Onlara türlü vesveseler vererek kimini insanlıktan çıkıp zulüm yapmağa, kimini görsünler ve duysunlar diye davranıp ikiyüzlülük yapmağa, kimini hayalperestlik ile kuruntu dolu boş zevkler peşinde koşmağa düşüreceğim. Ve onlara kargaşa üretip hile ve tuzaklar kurmalarını fısıldayıp Senin Tevhîdinin Caddesinden, Dîninin Doğru ve Düzgün Yolundan çıkaracağım.

۞ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ۞

17.Ayet: Onların varlıklarına vesvesem etki ettikten ve ben de içlerine ve kalplerine gizlendikten sonra her taraflarından onlara geleceğim. Önlerinden ve arkalarından meydana gelen ısyan ve günahlarla onları saptırıp yoldan çıkaracağım. Hulasa sağlarından ve sollarından gelip vesvese ve azdırmamla onları kuşatıp öyle bir duruma düşüreceğim ki, ey; zelil ve değersiz kimseleri aziz ve değerli, değerli ve üstün olanları zelil ve perişan Eden Yüce Rab! Onlar Sana dönüp geldiklerinde ve Huzurunda olduklarında onların çoğunu; kendilerine verdiğin nimetleri emredilen yere harcamış olanlardan ve Sana şükredenlerden bulamayacaksın.

۞ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۞

18.Ayet: Allah Teâlâ; O'nu kovup uzaklaştırarak kullarını imtihan için ona bu mühleti verince dedi ki, ey kovulmuş olan Melun, Tevhîdin Cennetinden ve birlik ehlinin meydanından kovulmuş, tam bir rezil olarak ve yerilmiş durumda çık. Sen kendine laneti gerekli kıldın ve onu hak ettin. Artık onlara istediğini yap. Âlemlerin Rabbi Olan Allah'a yemin ederim ki, o insanlardan her kim sana uyarsa; hem de kendilerini Suretim üzere var etmemden, özel ikramımla tüm yaratılmış üzerinde değerli ve üstün kılmamdan, kendilerine canımdan can üflememden, kendilerine tüm Sıfatlarımla ve İsimlerimle tecelli edip Varlığımı onlara yansıtmamdan, kendilerine Tevhîdimin Yolunu açıkça göstermeleri için peygamberler gönderip kitaplar indirmemden, özellikle de ey Şeytan Senin düşmanlık yapıp onlara vesveseler vererek onları saptıracağından uyarıda bulunmamdan, Senden ve Senin aldatıp kandırarak onları perişan ederek Tevhîdimin yolundan ve hidayetimin

Caddesinden çıkarmandan dolayı aşırı sakındırmamdan sonra elbette onları da Yüce huzurumdan kovar, mutluluk ve sevinç içerisinde yaşama yeri olan Cennetimden çıkarırım. Ey Âdem oğulları! Bilesiniz ki, Ben; sizlerin ve Benim düşmanımız olan Şeytana uyarsanız her türlü nimetten mahrum olma âlemi ve çılgın ateş yeri olan Cehenneme top yekûn hepinizi doldururum. Dolayısıyla O'nun şerlerinden kaçınmanız lazımdır.

۞وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۞

19.Ayet: Âdeme değer verilmesinden rahatsızlanıp uzaklaşmanın uğursuzluğu sebebiyle Şeytanın kovulmasından sonra Âdemi imtihan etmek ve makamını koruması için tavsiye yapmak sebebiyle O'na merhamette bulunarak seslenip dedi ki, ey Kendisine secde edilen Değerli Âdem! Sen her şeyi kuşatan ilmimizden ibaret olan akl-ı külden inip gelen aklına uymanla ve Eşin her şeyi kuşatan kudretimizden ibaret nefs-i külden kendisine inip gelen varlığına sahip olmasıyla (her ikiniz); Cennete yerleşin. O Cennet; Rablerine erme ve kabul görme şerefine eren tüm arınmışlık ve yakınlık sahiplerinin konağı, Tevhîd ehlinin karargâhıdır. Cennetten dilediğiniz an, dilediğiniz yerden ve dilediğiniz biçimde yiyin ve orasının ruhanî lezzetlerinden, hakikatlerinden, ma'rifetlerinden yüce anlayış ve idraklerinden, görüp kavuşmalarından güzelce nasiplenin. Bu ağaca yaklaşmayın ki, bu ağaç; hayvanî varlığınızın ve kötülükleri emredip harekete geçiren nefislerinizin gıdasıdır. Allah'tan ayrılıp uzaklaşmanız, O'nun Tevhîdinin Yolundan sapmanız bu ağaçtan yemenizle olacak. Buna yaklaşıp ondan yemenizle; İlâhî emir ve hukümlerin gereği olan istikamet çizgilerinden çıkar, kahrına uğrayıp Allah tarafından kovulmakla zalimlerden olursunuz.

۞فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا ۞

20.Ayet: Hulasa Şeytan; Onlara vesvese verip kalplerine ağaç hakkında kuşkular ve kargaşalar düşürdü. Şeytanın vesvese vermesi; Allah Teâlâ'nın Âdem ve Havva'ya emir ve yasaklar yüklemek sonrasında gelmekle hıkmetinin gereği olsa da Şeytanın maksadı düşmanlık yaparak onlardan takva ve korunma elbisesini çıkarmaktan başka bir şey değildi. (Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın uyarması kul için akıl nimetinden sonra bir başka ikramıdır. Kul bu nimetleri gözeterek yolunda sağlam yürümeli ve asla sahtekârların yanıltıp yoldan çıkarmasına fırsat vermemeli). Şeytan düşmanlığını yaparak onların; kapalı olan çirkin yerlerini açığa koymak ve rezil etmek için onlara vesvese verip telkinlerde bulundu ve:

۞وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ۞

Vesveseyi kafalarına sokarak onları etkileyince iyi olmalarını diliyor gibi şefkatle nasihatte bulunarak dedi ki, hiç şüpheniz olmasın ki, Rabbiniz; insanlığınızın zaafını ve yaramazlığını yok edecek bu mübarek ağacı sizlere yasaklayıp sizleri ondan uzak tuttu ki, sizler melek olmayasınız ve Cennette ebedî kalmayasınız diye.

۞وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ۞

21.Ayet: Onlara şefkat arz ederek nasihatte bulunup onlar da bunu dinledikten sonra onlara bir de süratle yemin etti ki, sözüne ve nasihatine kuvvet katıp kıymetlendirsin. Dedi ki, Allah'a yemin ederim ki, sadece sizin iyiliğinizi isteyen ve sizler için samimi olanlardanım.

۞فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ ۞

22.Ayet: İntikam almak için onları aldatarak üstünlük makamlarından rezillik çukurlarına attı ve kötü bir duruma düşürdü.

۞فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ ۞

O'nun yalanını dinleyip aldatmasını kabul ederek ve şerefli varlıklar olarak ebedî kalacaklarını arzulayarak ağacı tattıkları zaman sonrasında kendilerine çirkin ve çıplak yerleri açılı verdi. Çünkü bu aldatma ile onları örten masumluk ve takva elbisesini onlardan soyup çıkardı. Elbiseleri soyulup çirkin yerleri açığa çıkınca Cennet ağaçlarının yapraklarından üzerlerine örtüp yapıştırmağa başladılar. Dendi ki, incir yaprakları idi. Ve dendi ki, üzüm yaprakları idi.

۞وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

Onlardan bu iş meydana geldikten sonra Rableri Onlara kızıp azarlayarak seslendi ve dedi ki, ey yanlış yaparak kural ve düzenleri Bozanlar! Ben bu ağaçtan sizleri uzaklaştırmadım mı ve Ben size; Bu sapıklık ve azgınlık Yayan Şeytan; düşmanlığı aşikâr, çetin bir hasımdır. O'nun sözünü dinlemeyin, emrine uymayın demedim mi?

۞قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

23.Ayet: Rablerinden duyduklarını duyduktan sonra yanılgılarını kabul ederek, ezilip boyun bükerek dediler ki, ey Rabbimiz, ey bizleri hidayet ve kulluğa erme karakteri üzere Yetiştiren Mevlâ'mız! Düşmanımıza uymakla kendimize zulüm ettik. Bizi günahımızdan arındırıp cezalandırmaktan vazgeçmesen, lütuf ve ikramınla bizlere merhamet etmezsen çok büyük zarara girenlerden oluruz.

۞قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ۞

24.Ayet: Düşmanlarının vesvese vermesi ile onlardan meydana gelenden dolayı Allah Teâlâ huzur ve mutluluk yurdundan çıkarılıp imtihan ve aldanış âlemine inmelerini emretti ve dedi ki, ey huküm ve sınırlarımızı çiğneyenler; ey Âdem, Havva ve onlardan doğacak çocukları! Tüm ilgi ve alakalardan arınmış sonsuzluk ve yücelik makamından; sonradan olma, harap ve bozukluk, azgınlık ve inat âlemine ininiz. İmtihan âlemi olan dünyada sürekli birbirinize düşman olacaksınız. Aralarınızda husumet hiç tükenmeyecek. Ey davalı ve kavgalı topluluklar! Sizlere; türlü fitnelerin ve hayvansal otlakların yeri olan yeryüzünde Rabbiniz Olan Allah'ın

hikmetinin gereği olarak arzularınızın kesilip ömürlerinizin tükeneceği ana kadar ikamet edip karar kılacağınız ve Dünyanın lezzetlerinden ve çekiciliklerinden barınıp faydalanacağınız bir yer var.

۞ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ۞

25.Ayet: Hak Teâlâ Âdem ve Havva'yı uyararak dedi ki, tabiat sahası olan (her şeyin hayat ve geçim kuralları altına alınıp farklı düzenler çerçevesinde, Allah'ın dileyip idare etmesi altında işleyiş sahası olan) Dünyada geçici ve tabii hayatla yaşayacaksınız. Yine Dünyada tabii ölümle öleceksiniz. Sonra da Dünyadan çıkarılıp O imtihan yurdunda yani mükâfaat ve ceza tarlası olan Dünyada Hakka yaklaşma veya Haktan uzaklaşma gibi yaptıklarınızın karşılığını görmek için mahşere varacaksınız. Ve iyi işler yaptınızsa iyi karşılık, kötü işler yaptınızsa kötü karşılık göreceksiniz.

۞ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا ۞

26.Ayet: Sonra ey kullukla yükümlüler! Sizlere Rabbiniz seslenerek üzerinizdeki nimetlerini sayma, iyilik ve ikramlarını hatırlatma makamında dedi ki, ey halim olup Beni temsil etme karakteri üzere yaratılan Âdem Oğulları! Sizlerden küfür ve nankörlük meydana geldikten, emirlerimizin ve yasaklarımızın gereklerini yerine getirme yolundan çıktıktan sonra nimetlerimizi kesmedik aksine bağış ve rahmet makamımızdan sizlere dökülüp gelen akıl nimetini; insan olmanızın gereği tüm ayıp ve kusurlarınızı, hayvanlarla müşterek yanlarınızın neticesi olan yeme, içme, kaçıp kovalama ve yanlışlıklara meyletme gibi zaaflarınızı yönetip örtecek bir ikram ve bu yolla çıplak ve kötü olan taraflarınıza örtecek nice elbiseler indirdik ki, Rabbinizin nimetlerine şükretmeğe devam edesiniz, iyiliklerinin haklarını daima ödeme gayreti içerisinde olasınız, O'na teslim olup kulluk yapmayı muhafaza etmekte kusur yapmayasınız. Ve yine üzerinizdeki lütuf ve ikramlarımızın bolluğundan dolayı akıl ve marifet gibi sizleri yüce mertebelere erdirecek süslü giysiler ikram ettik ki, onlarla sizlere güzellikler bahşedip tüm yaratılmıştan seçip üstün kılalım. Ve böylece sizleri tüm yaratılmış arasından seçip Kendimize halife ve temsilci yapalım.

۞ وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۞

Bilesiniz ki, elbiselerinizin en iyi, en üstün ve en değerli olanı; Allah'ın haramlarından korunma, tüm yasaklarından ve sakındırdığı hususlardan kaçınma demek olan takva giysisi ve rütbesidir. Dolayısıyla; takva giysisini giyerek öz karakteriniz ve insanlık makamınıza yakışmayan her şeyden takva elbisesi ve mertebesi ile korunmanız lazım. Kendisi için yaratıldığınız Tevhîdin makamına ve İslâm'ın kemaline ulaşmak isterseniz bu takva libası durum ve mertebelerinize uygun olarak çok hayırlı ve değerlidir. Bu anlatılan makam ve nimetler Allah'ın ayetlerinden bir bölümdür ki, Allah'ın İlâh ve Ma'bud olmakta Bir ve Bağımsız ve Rab olmakta Tek ve Tam Olduğunu gösterir. Tüm ayetlerini sizlere indirdi ki,

nimetleri Veren Rabbinizi bilesiniz, O'nun Birliğini anlayasınız ve nimetlerini düşünüp şükredesiniz.

۞ يَا بَنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا ۞

27.Ayet: Allah Teâlâ; ikinci kez seslenip emir ve tavsiyeler yaparak dedi ki, ey Âdem Oğulları! Sizler halifelerim olup Beni temsil etmenizin gereği olara; Şeytanın sizlere vesvese verip sıkıntılara sokmaması, sizleri yoldan çıkarıp dalâlet ve cehalete düşürmemesi gerekir. Nitekim O Büyük Baba ve Büyük Ananızı fitne ve vesvesesiyle huzur ve mutluluk diyarı olan Cennetten çıkardı. Onları türlü sıkıntıların, çeşitli kötülüklerin bulunduğu yeryüzüne indirdi. Onları kandırıp aldatmakla yasak ağaçtan yemelerine ve takva elbiselerinin üzerlerinden soyulup çıkarılmasına sebep oldu ki, onların açıklarını ve çirkinliklerini onlara göstererek rezil etsin ve böylece intikamını almış olsun. Dolayısıyla ey Oğullar ve Çocuklar! Sizlere gerekli ve yaraşır olan O'nun zararlarından kaçınmanız ve kendini beğenerek hakkınızdaki planlarından Allah'a sığınmanızdır. Allah'ı kendilerinize Koruyucu ve Avukat edinin ki, her türlü hile ve uğraşılara eğilimli olan batıl görüşler, şer ve yaramazlıkları emredip icra ettiren güçlerin oyunları olarak tezahür eden Şeytanın vesveselerinden kurtulmuş olasınız. Dolayısıyla bir an ve bir durum dahi O'ndan gafil olmayın.

۞ إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

Bilesiniz ki, O sırf düşmanlık ve azgınlıklarını sürdürmek için sizleri daima görür ve gözetler. O'nun türlerinden olan, daima kötülük yapmanızı emreden askerleri ve yardımcıları da sizleri görür ve takip ederler. Bunu yaparlarken onlar; sizlerin kendilerini göremeyeceğiniz yer ve konumdadırlar. Çünkü Onlar; sizleri yoldan çıkan azgınlar yapmak için içlerinize girerler. Zararları yarar, sapıklıkları hidayet olarak gösterirler. Onların etkisiyle içinizden doğup gelen batıl ve yaramaz görüş ve arzulara uymayıp karşı koymalısınız. Canlarınızın arzuladığı ve çekici bulduğu tüm haramlardan uzak durmalısınız. Bunlarla beraber O'nun şer ve aldatıcı planlarından Rabbinize sığının, korunmak için tam bir saygı ile dualar yapın. Bilesiniz ki, Biz; sağlam hikmetimizin gereği Şeytanı ve şeytancıklar olan bütün Hak Yoldan çıkarıp zarara sürükleyen küfür ve azgınlık odaklarını İmansızlara baskıcı egemen önderler ve efendiler yaptık. Zira o kâfir ve İmansızlar Bizim Varlığımıza, Birliğimize, Hâkimiyetimizde Tek ve Bağımsız olduğumuza, tüm idare ve uçsuz yönetimimizin saltanat makamlarını kuşatıp muktedir olduğumuza inanmazlar.

۞ وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ ۞

28.Ayet: İmansızlıklarının alameti olarak bu; İlâhî huküm ve sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkan kâfirler Şeytanın kendilerine vesvese verip aldatmasıyla iğrenç bir iş, çirkin bir haramı işledikleri zaman ve peygamberleri de onları bundan uzak kalmalarını emredip vazgeçirmeye çalıştığında kötülükte ısrar ederek

cevaben dediler ki, babalarımızı bu iş ve icraat üzerinde bulduk. Sizden önce gelen peygamberlerin dili üzere inen kitabında bunları yapmamızı bize Allah emretti. Ey peygamberlerin En Büyüğü! Vekilim olarak onlara de ki, kesin olarak biliniz ki, sonsuz ilim ve hikmet Sahibi Olan ve Kullarına doğru ve adaletli hayat tarzı olan Tevhîdinin Yoluna Erdiren Allah; insanlıktan düşüren, İlâhî adalete ters, iğrenç ve çirkin olan hiçbir haramın yapılmasını emretmez.

۞أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

Ey iftiracılar! Sizler; noksanlık alametlerinden ve her türlü bulaşıklıklardan Münezzeh Olan Allah hakkında cahilce ve körü körüne laflar mı söylüyorsunuz? O'nun şanına yakışmayan nitelikleri konuşup nasıl bir zarara girdiğinizi biliyor musunuz? Bilesiniz ki, O; zalimlerin iftiralarından ve sapıkça konuşmalarından Münezzeh ve çok Yücedir.

۞قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ۞

29.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! De ki, Rabbim Bana ve emirlerini ve yasaklarını teklif ettiği tüm kullarına adaleti, en sağlam ölçüyü emretti, emirlerini yerine getirmekte tembelliği, yasakları konusunda taşkınlığa sapmayı yasakladı. Ve ey Mü'minler! Sizlere; yüzlerinizi ve tüm varlıklarınızı secde edip namaz kılarken tam olarak Hakka çevirmenizi, Hak Teâlâ'dan gayriye bükülmemenizi farz kıldı. O anınızı; perişanlığınızı ve çaresizliğinizi Kendisine arz ederek kabirlerinizden çıkarılarak Yaratanınıza döndüğünüz an ve makam biliniz. O'na teslimiyet ve kulluklarınızdan dosdoğru ve her şeyden vazgeçip kulluk, teslimiyet ve tüm varınızı O'na verenler olarak Rabbinize dönüp kulluklar yapınız. Ey Hakikat Güneşinin parıltıları ve Allah'ın Varlığının nurları karşısında yok olan gölgeler ve kaybolan yansımalar misali fâni varlıklar! Allah Teâlâ; Nûrunun çisentilerini ve Gölgesinin yardımlarını sunmakla sizleri ilkin yoktan var edip açığa koyduğu gibi, sunduğu gölgesini dürmesiyle de yok olup O'na döneceksiniz.

۞فَرِيقًا هَدَى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ ۞

30.Ayet: Ey yok olmağa mahkûm gölgeler! Üzerinde bulunduğunuz duruma bakın. Buna rağmen sizlerden bir sınıfı; Allah (c.c.) katından verdiği başarıyla yoktan var edilip geldiği ve tekrar yok olup gideceği yere Îman etmeye ve gereği olan kulluk yapmağa erdirdi. Diğer bir azgın ve sapkın sınıfın üzerine huküm makamında sapıklık ve kâfirlik hak oldu ve bu kahır haklarında yerleşip kaldı.

۞إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

Bunların başlarına küfür ve sapıklık nasıl hak ve layık olup geçmez ki, Elbette bunu hak ettiler. Çünkü aşırı gaflet ve gurur (aldanış) içinde olarak Şeytan ve şeytancıkları tutup kendilerine yönetici ve Allah'tan başka tanrı edindiler. Halbuki, Allah Teâlâ; Bir Olan ve Kendi Birliğini daima gösteren Tek İlâhtır. Bu

putperestlikleri ile de kurtuluş ve mutluluk yoluna erdiklerini zannediyorlar. Halbuki, onlar; şaşkın sapıklardır.

۞ يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۞

31.Ayet: Ey takva elbisesi ve selamet giysisi giymek üzere yaratılan Âdem Oğulları! Allah'ın sizlere giydirip insanî güzellikler ve değerler kazandırdığı ma'rifet, hakikat, görmeler ve ermelerden ibaret niteliklerle beraber güzel ve değerli elbiselerinizi Hakkı izleyen yüzlerinizi Rabbinize; çevirdiğiniz ve varlığınızla yönelme makamı olan her namaz kılmanız esnasında ve bilhassa mescidlerde tutup giyinin. Bununla beraber sizlerin daima binitleriniz olan canlarınızı ve varlıklarınızı ihmal etmeyin. Yoksa Allah'ın sanatı ve yapısı olan varlıklarınızı işe yaramaz hale getirir harap edersiniz. Bunun için; Allah'ın helal kıldığı rızıklardan açlığınızı giderecek kadar yiyiniz ve yine helal içeceklerden susuzluğunuzu giderecek kadar içiniz. Yeme ve içmede haddi aşmak suretiyle israf etmeyin ve bilhassa araya vermeyin. Aşırı yemek hayvanî güçleri kuvvetlendirip harekete geçirir. Bilesiniz ki, Allah (c.c.) kullarının bütün işlerinde sağlam ve silinemez ilim ve bunların ölçü ve miktarları konusunda bilgi Sahibidir. Bunun için İlâhî hikmet ve adaletin sınırlarından çıkan, ölçüyü aşan israfçıları sevmez ve onların israf yapmalarından razı olmaz. Zira yeme ve içmedeki israf; üzerinde yaratıldıkları maneviyata yönelmeyi, İslâmî karaktere uygun kalmayı bozar. Çünkü kalbi öldürür, insanın zindeliğini düşürür ve hayvanî güçleri tetikler.

۞ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ ۞

32.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Dünyada kendilerine; Allah'ın Tevhîdine yönelmeyi, Îman edip Allah'a kul olmayı haram kılan, manevî rızıklardan mahrum olan ve hakikatlere gözleri perdeli olup sadece zahiri gören zahir ehline de ki, bütün kâinatın parçacıkları içerisinden O Zat'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının tecellilerine ermeğe seçilmiş olan Allah'ın seçkin kullarına; Allah'ın süs ve kıymetli eşyasını ve rızkın en hoşlarını kim haram kılmış? Allah; bütün güzellikleri, özellikle de manevî rızıkları ve ruhanî tatları onlara helal kılmıştır.

۞ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, bu nimetlerin hepsi Dünyada Mü'minlerindir. Hepsi önlerinde hazır ve mevcuttur. Ancak Dünyadayken manevî rızıkları ve ruhanî tatları bedensel rızıklarla karışıktır ki, bunda hayvanî hayat süren ehli Dünya da müşterekter. Dolayısıyla bedensel rızıklar hayvanî kuvvetlere, bulanıklık ve kederlere karışıktır. Ahirette ise saf ve tertemiz olup gaflet ve hüzün sebebi olacak hiçbir nimetleri yoktur. Zira Orada işe yaramayan, değeri olmayan Dünyevî varlığın ve benliğin fâni kimlik elbiselerinden ve asılsız niteliklerden soyunmuşlardır. (Burada müfessirimizin bakmadığı bir bakış açısı var ki, o da insanların ve cinlerin Allah tarafından Kendisine Îman ederek kulluk yapmaları için

yaratılmış olmalarıdır. Allah'ın yiyecek, içecek ve giysi başta olmak üzere tüm nimetleri kulluk yapanlara kulluk yapmaları için sunulmuş nimetlerdir. İmtihan âlemi olan Dünyada bu nimetler kâfirlerden de esirgenmemiştir. Dolayısıyla tüm hoş giysiler ve helal gıdalar Dünyada öncelikle Îman edenlerindir. Ahirette ise sırf Mü'minlerin olacak. Zira Orada kâfirlere nimetlerin tamamı yasaklanacaktır. Nitekim gelecek ayette mealen açıklanmıştır ki, su ve tüm rızıkları Allah; kâfirlere haram kılmıştır). Varlığımızı, Birliğimizi ve sonsuz Hâkimiyetimizi gösteren Ayetlerimizi böyle açıklıyoruz ki, Îman ve ilim sahipleri her şeyi kesin olarak bilsin, tam bir anlayış ve hakikatleri görmeğe yönelsinler.

۞قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۞

33.Ayet: Ey kulların tamamının mutluluk ve yararlarını yönetip sağlamak için görev ve yetki Sahibi Kılınan En Kâmil Peygamber! De ki, pis kişiliklere ve seviyesiz hayallere sahip olan kimselerden meydana gelecek tüm iğrençlikleri, çirkinlikleri, izi ve etkisi başkasına bulaşan zulüm, yalancı şahitlik, Îmanı olan iffetli kadına iftira atmak, gıybet ve kovuculuk yapmak gibi ellerle ve dillerle açıktan yapılan ve cinsi organlarla işlenen çirkin işleri ve bunlara sebep olan düşünce, hile, tuzak, gizli buluşma gibi tüm yasakları Rabbim haram kıldı. Ayrıca büyük günah olan ve Allah'ın intikam alıp ceza vermesini gerektiren her hangi bir suçu işlemeyi, Dînî bir gerekçe ve bir izin olmadığı halde yöneticilere ve Müslimanların idarecilerine baş kaldırmayı haram kılıp yasakladı.

۞وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

Ve bilesiniz ki, haramların en büyüğü ve Allah katında intikamı hak etmekte en ağır olanı; her şeyden Münezzeh, Samed ve Tek Olan Allah'a her hangi bir kimseyi veya bir şeyi ortak görmeniz ve ona İlâhlık vermenizdir. Buna (Allah'a ortak koşulabileceğine) dair Allah bir ayet, bir belge indirmedi, hiçbir kimseye asla izin ve yetki vermedi. Allah hakkında Dînen ve aklen asılsız olan, dayanağı olmayan ve O'na yaraşmayan sözleri konuşmanızı da büyük haramlardan olarak ortaya koydu.

۞وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۞

34.Ayet: Bilesiniz ki, Haktan sapmış ve ısyanlara dalmış olan her bir toplumun kahra uğrayıp helak edilmelerinin bir eceli; belirlenmiş bir vakti var. Onların o kesin olan helak anı ve ecelleri kendilerine geldiği zaman ne bir an geri bırakılırlar ve ne de öne alınırlar. Yani onlar için arzularına göre geciktirilme talebi veya sıkıntılardan kendilerini kurtarmak için öne alınma talebi mümkin olmaz. Aksine Allah'ın emri kesin olarak vaktinde iner. Önce veya sonra olma gibi bir durum araya giremez. Çünkü Allah'ın kudreti kâmil, huküm ve hıkmeti sağlamdır.

۞ يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

35.Ayet: Ey irşada kabiliyet ve kapasiteleri olan, kullukta kâmil olmayı isteyip Îman ve Tevhîdin tam olarak dökülüp gelmesine hazırlanan Âdem Oğulları! Eğer sizlere; sizin cinsiniz ve türünüzden peygamberler gönderilip gelirlerse... Zira insan olan peygamberler; sizlere nasihat ve irşadda daha etkili, kalplerinizi Îman ve iyiliğe çekmeğe daha uygun ve sizlere yabancı cinslerden daha şefkatlidirler. Katımdan Varlığımı ve birliğimi gösteren ayetler indirilip de onlar ayetlerimi sizlere okuduğunda sizlerin onları tasdik etmeleriniz, Benden getirdikleri tüm emir ve yasaklara Îman etmeniz lazım. Sizlerden her kim peygamberlerim ve ayetlerim vasıtasıyla Rabbiniz Olan Allah'ın haramlarından sakınır ve korunur, hiçbir ceza ve mükâfaat gözetmeksizin işlerini Allah için yaparak durumunu düzeltip iyi bir kul olursa ne Dünyada ve ne de Ahirette onlara hiçbir korku yoktur. Onlar hiçbir kötü netice ve kötü karşılık görmeyecekler ve üzüntü duymayacaklar.

۞ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

36.Ayet: Peygamberlerime tarafımızdan indirilen ayetlerimizi inkâr eden, ayetlerimize ve onların indirildiği Zatlara diklenerek inat ve ısyanları ile yan çizen kâfirler; sapıklık ve küfür ehli için hazırlanmış olan Cehennem ateşinin sakinleridirler. Orada ebedîyyen kalacaklar. O Cehennemden asla kurtuluşları olmayacak. Ey Rabbimiz! Kahır ve azabından Sana sığınırız.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ ۞

37.Ayet: Her türlü iftira ve tartışmadan Münezzeh Olan Allah'a; yalan ve iftira ile asılsız şeyleri O'na nispet eden, ya da inat edip diklenerek O'ndan gelen ayetleri inkâr eden zalimden daha zalim kim olabilir. Büyük suçların ve günahların sahipleri olan Bu inkârcı kâfirlere; Allah'ın Levh-i Mahfuzda yazdığı ve orada mevcut olan azap ve cezadan hak ettikleri pay ve nasipleri muhakkak ulaşacak.

۞ حَتَّى إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۞

Sonunda tarafımızdan gönderilen ve canlarını almağa vekil kılınan meleklerimiz kendilerine gelip canlarını alırlarken onları azarlayıp lanetleyerek derler ki, kendilerinin sizlere yardım ve destekte bulunacağına inandığınız, Allah'a ortaklar görerek Allah'tan başka kendilerine taptığınız tanrılarınız nerede?

۞ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ۞

Çaresizlik içerisinde bükülerek diyecekler ki, bizleri Haktan saptırdılar ama şimdi yoklar, kaybolup gittiler. Kâfirler böylece kendi aleyhlerinde şahitlik yaptılar, kendilerinin kâfirler olduklarını bilip gördüler ve itiraf ettiler ve dediler ki, Dünya hayatında Haktan ayrılan ve O'nu örtüp gizlemeye çalışan kâfirlermişiz.

۞قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا ۞

38.Ayet: Allah Teâlâ; tam ve mükemmel adaletinin gereği olarak kahır ve izzetinin perdeleri arkasından suçlarını kabullenen kâfirlere diyecek ki, ey sapık inkârcılar! Asi ve azgın kâfirlere ceza için hazırlanan Cehenneme sizden önceki cinlerin ve insanların kâfirleri ile beraber girin. Bu zorlu ve zorunlu İlâhî emrin meydana gelmesi sonrasında ebedî mahrumiyet zindanına ve perişanlık ateşine her bir topluluğun girdikleri her bir vakit o topluluk; kendilerini saptıran kâfir kardeş topluluğu lanetleyecek.

۞حَتَّى إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ ۞

Sonunda kâfirlerin tamamı Cehennemde aşırı kalabalıklar halinde toplanıp karıştıklarında arkadan giden ayak takımı kâfirler; öncü ve önder olanları hakkında Allah'a onları göstererek yalvaracaklar ve diyecekler ki, ey İslâm hidayeti ve Îmana erme karakteri üzere bizi Yaratan Rabbimiz! Haktan sapan ve saptıran bu azgınlar; bizleri Senin hidayetin ve irşadının yolundan saptırdılar, aralarımıza azgınlık ve sapıklık âdet ve sistemlerini koyarak bizleri yoldan çıkardılar ve bizler de Senin Yolundan sapanlar olduk. Şimdi onlara bizim azabımız gibi bir kat daha azap ver ve uygula. Zira onlar hem saptı ve hem de saptırdı.

۞قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ۞

Hak Teâlâ sağlam adaleti gereği buyurdu ki, ey önderler ve ayak takımları! Sizlerden her biriniz için bir kat azap var. Önderlerinizin azabı; saptıkları ve saptırdıkları için. Onlara uyanlara gelince; kendileri sapıklığa düştükleri ve peygamberleri bırakıp o azgın sapıkları taklid ettikleri için. Fakat sizler ne kendinizin hak ettiği azabı ve ne de onların hak ettiği azabı bilemezsiniz.

۞وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۞

39.Ayet: Sapıklık ve küfür öncüleri arkalarından kendilerine uyanların dediklerini duyduktan sonra diyecekler ki, biz ve sizler sapıklıkta eşitiz. Sizin bize karşı azabın hafifletilmesi konusunda bir farkınız yok. Dolayısıyla biz nasıl kazandığımız azabı tadıyorsak, siz de kazanıp hak ettiğiniz azabı tadın.

۞إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ ۞

40.Ayet: Bilesiniz ki, Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren ayetlerimizi inkâr eden ve onlara karşı inat ve ısyanlarda bulunup onlardan uzaklaşan kâfirlere yüce âlemin kapıları açılmayacak. Kendilerine Allah'ın Birliğinin nimetleri açılıp gelmesi için, yüce manevî âlemden İlâhî Sıfatların ve İsimlerin kapıları açılmaz, değişmez sabit özel varlıkların yüce makamına yol bulamazlar. Ve O âlemin bereketlerinin taşıp gelmesine ulaşamazlar. Bu sebeple onlar için bu makamlar sonrasında kavuşulacak olan Allah'ın Birliğinin sonsuzluğuna ermeğe yol bulunmaz.

۞ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ۞

Hulasa Cennete; Hak Varlığın Birlik makamına deve iğne deliğine girinceye dek giremezler. Nasıl ki, (sığırların ve koyunların kapısına sığmayan) devenin; iğne deliğine girmesi mümkin değilse onların da Cennete ve İlâhî makama girmeleri mümkin değil. Bu son derece imkânsız olan bir şey için yapılan bir temsildir. Özet olarak; batıl kimliklerinin arzuları neticesinde işledikleri suçlar sebebiyle İlâhî Birliğin sonsuz nimet sahasından çıkarılan büyük suç sahibi olan kâfirleri böyle cezalandırırız.

۞ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۞

41.Ayet: O kâfirlere; sonradan olma âlemin (ve oraya bağlanıp kalmanın) gereklerinden olarak Cehennem yatakları var. Dünyada zalimce uzun arzuları ve tükenmez kötülükleri ümit etmeleri karşılığında o yatakların üzerlerinde yanacaklar. Dünyada mükemmel ve üstün olma, mal ve makam hırsları karşılığında üstlerinde de Cehennem ateşinden yorganları olacak. Dolayısıyla kuruntu, hayal ve duygu dolu zevkleri içerisinde canları çalgı çalıp söylemelerinin gereği olarak İlâhî hukümleri tanımayan ve Dînî çizgilerden çıkan zalimleri böyle cezalandırırız.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

42.Ayet: Sonra Hak Teâlâ Kitabında devamlı görülen adeti üzere tehditten sonra müjdesini yapmak üzere buyurdu: âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Birliğine Îman eden, Îmanlarını besleyip yaşatmak ve kuvvetlendirmek için kabiliyet ve kapasitelerince kendilerini Rablerine yaklaştıracak Îmanlarına uygun ve yararlı işler yapan Mü'minler bilsinler ki, kimseye götüremeyeceği yükü yüklemeyiz, yapamayacağı işle sorumlu tutmayız. Rableri uğrunda canlarını feda ederek varlıklarını yok etmeğe çalışan bu saadet ve mutluluk sahibi olan Mü'minler; Allah aşkına ve yakınlığına sahip olanlar için hazırlanmış olan Cennet sakinleri olup oraya yerleşecekler. Başlarına Rablerinin hükmünden gelen her şeye razı olmanın neticesindeki yüce rıza makamına erecekler. Orada ebedî olarak kalacaklar. Allah'ın dediği muhakkak olur. Güç, kudret ve her şey sadece O'nun la olmaktadır.

۞ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَٰذَا ۞

43.Ayet: Birliğimizin Cennetine girmelerinden sonra tam bir yönelme ve huzur ile Birlik Makamına yerleşmeleri için benliklerini ve Sen-ben ikiliğini hissettiren bulanıklık ve kargaşasını çıkarıp attık. Altlarından Hak Varlığın denizinden serpilip gelen İlâhî bilgilerle dolu nehirler ve türlü nimet kanalları akar. Şahıs ve varlıklarının yok olması ve İlâhî olan ebedî kalıcılığa ermeleri ile can gözlerinin açılması ve şükür makamına ermeleri sonrasında Allah'ın kendilerine ilham etmesiyle hal ve kabiliyet dilleri ile derler ki, hamd ve Allah'a tam teslim olup razı olmaktan doğan övgü; bizleri buna Erdiren Samed, Bir ve Tek Olan Allah'ındır.

Hükmüne razı olma makamına, Kendisine kavuşmaya ve ölümsüz bir hayata bizleri O (c.c.) ulaştırdı.

۞وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۞

Eğer bizleri Allah Teâlâ; Rahmetinin genişliği, lütuf ve ikramı gereği erdirmeseydi, bizler kendi varlık zindanlarımızda ve benlik hapishanelerimizde kalsaydık asla kendi başımıza bu nimetlere eremezdik. Mü'minler; hakikatleri anlayıp görme makamına ermeleri sonrasında Allah'ın uğur ve bereket kaynağı olan Adı ile yemin ederek dediler ki, hakikaten bizlere Rabbimizin elçileri ve davetçileri; irşad edip olgun Mü'minler yapmak için hak olarak geldiler ve hakkı getirdiler.

۞وَنُودُوا أَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

Mü'minler her şeyi itiraf ettikten sonra Allah Teâlâ tarafından azamet ve ululuk perdeleri arkasından onlara: işte bu Cennetler; peygamberlerin irşadı, kitapların uyarısı, emirlerin ve yasakların gereğine uyarak yaptıklarınız kulluklar sebebiyle sizlere verilip miras kılındı diye seslenilecek.

۞وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۞

44.Ayet: Cennet sakinleri Cennete, Cehennem sakinleri de Cehenneme yerleştikten sonra, Cennetlikler; Cehennemliklere herkesin huzurunda rezil olsunlar diye çağırdılar: Bizler; Rabbimizin peygamberleri dilinden ve kitapları aracılığı ile bizlere verdiği müjdeleri ve yapacağı ikramlara ve bağışlara dair sözlerini geçmişte bildiğimiz ve inandığımız gibi şimdi de gözlerimizle gerçek olarak bulup gördük. Ey mahrumiyet zindanlarının yurdu olan Cehennemde tutuklanıp kalanlar! Sizler de Rabbinizin; peygamberler ve kitapları aracılığıyla yaptığı korkunç uyarıları ve çetin tehditlerine dair sözlerini doğru ve gerçek olarak buldunuz mu?

۞قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ۞

Üzerinde bulundukları acı, üzüntü, ümitsizlik ve çaresizlik içerisinde dediler ki, evet yaptığımız inkârları, tahribatları ve onların korkunç karşılıklarını hak ve gerçek olarak bulduk. Aralarında; azamet ve ululuk perdeleri arkasından bir ilan sahibi seslenir: Gayret ve intikam Sahibi Olan Allah'ın laneti, rahmetten uzaklaştırıp mahrum koyması Zalimlere olmuştur.

۞الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ۞

45.Ayet: Onlar; Allah'a teslim olmanın neticesi olan saadet yurduna ve Birliğin sonsuz nimetler ve ebedî mutluluklar Cennetlerine götüren İslâm'dan yani Allah'ın Doğru yolundan; onda kusur ve eğrilikler arayıp iftira ederek saptılar ve Allah'ın nice kullarını da saptırdılar. Hulasa onlar; kulların yaptıkları iyi işlerin kötü olandan seçilip herkesin yaptığının karşılığını alması için hazırlanan Ahiret Gününü yalanlıyor, türlü kâfirlikler yaparak inkâr ediyorlardı.

۞ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۞

46.Ayet: O iki insanlık sınıfının yani; Cennetlerin sonsuz nimetleri içerisine konup yerleşmiş, Rahman Azîmüşşan'a kavuşma şerefine yönelmiş olan Îman ve Tevhîdin sahipleri ile, tutuklanıp korkunç zindanlara sokularak ebediyyen mahrum oldukları halde Cehennem ateşleri içerisinde yanan müşrikler arasında bir perde (muazzam bir sur) var ki, hakikatini ve sırrını her şeyi Bilen, sonsuz bilgilerin Sahibi Olan Allah'tan gayrisi bilmez. Bu Surun Araf denen yüksek kısmı üzerinde iyilik ve itaat sahibi olan kullardan bir kısım erler var ki, bu iki sınıf insanı yüzlerindeki alametlerden dolayı çok iyi tanırlar. Yani Îman ehlinin yüzü Hakka yakın ve yöneliktir. Kâfirlerin yüzleri batıla yakın ve yöneliktir. Bunlar o an berzahta (Cennet ve Cehennem arasındaki o surda) bulunurlar. Ne Cehennemde kalmışlar ve ne de Cennete kavuşmuşlar. Bu sur üzerinde bulunanlar Cennetliklere; Allah'ın selamı üzerinize olsun, erdiğiniz ve nasiplenerek barındığınız nimetler sizlere afiyet olsun diye seslenirler.

۞ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ۞

Ama henüz Cennete girememişlerdir. Bu durumda Allah'ın rahmetinin genişliğini, bağış ve ikramlarını bekleyerek Cennete girmeyi de umarlar.

۞ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

47.Ayet: Bu Araf'ta olanların gözleri ansızın Cehennemliklere karşı çevrilip onları gördüklerinde Allah'ın azabından korkup yalvararak derler ki, ey Rabbimiz her ne kadar bizden Sana karşı eksiklik ve tembellikler meydana geldi ise de lütuf ve rahmetin sebebiyle bizleri; zalimlerle, Senin huküm ve sınırlarını tanımayan bilerek ve inat ederek Sana karşı gelen kâfirlerle beraber eyleme.

۞ وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ۞

48.Ayet: Bu Araf'ta kalanlar; Cehennemde kalanların önde gelen kâfirlerinden Dünyadayken Hak Din İslâm'dan uzaklaştıran yüzlerinin alametlerinden yani; batıl ve işe yaramayan kabadayılık, zenginlik sebebiyle şımarıklık, başkanlık ve makam olmakla gurura (aldanışa) kapılma gibi hallerle tanıdıkları bir kısım kişileri azarlayıp lanetleyerek, sataşıp dalga geçerek onlara çağırırlar ve derler ki, ey kahrolup tükeniveren ahmaklar! Kalabalıklarınız, makam, servet gibi birikimleriniz, insanlara karşı büyüklenerek Îmandan yan çizmenize sebep olan varlık ve benlikleriniz Allah'ın azabından hiçbir şeyi üzerinizden kaldırıp atamadı ve O'nun korkunç cezasına karşı sizlere bir fayda sağlamadı.

۞ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ۞

49.Ayet: Bakınız ey ahmaklar! Sizler Dünyada şu Mü'minler hakkında dalga geçerek ve yeminler ederek; Allah onlara Ahirette de hiçbir rahmet ulaştırmaz. Zira

Dünyada bize verdi onlara vermedi diyordunuz öyle mi? Şu Ahiret hayatında ise şimdi o zavallı gördüğünüz Mü'minler gerçek muvaffakiyet ve üstün şeref makamında bolluk ve türlü nimetler içerisinde yaşıyorlar. Burada durumlarının nasıl olduğuna bakın. Allah'ın bağış ve ikramları olarak Hak tarafından cennetliklere o vakit şöyle denir: Güven ve korunma, huzur ve sevinç yurdu olan Cennete giriniz. Buraya girdikten sonra artık sizlere korkacak hiçbir şey yok. Her hangi bir şeyin bitip gitmesi veya istediğinizin verilmemesi, engellenmesi gibi üzüleceğiniz hiçbir şey yok burada.

۞وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۞

50.Ayet: Cehennemlikler; Cennetliklere feryad ü figan edip yardım dileyerek, kendi durumlarının acısı içerisinde Cennet nimetlerini arzu ederek çağıracaklar ki, gerçek hayatınızın ve ebedî ölümsüzlüğünüzün sebebi olan o sudan bizlere biraz serpin ve çisentiler yollayın. Ve de rahmet ve kerem sahibi Allah'ın sizlere görünen ve görünmeyen rızıklar ve nasipler olarak verdiği nimetlerden bizlere de verin.

۞قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ۞

Mü'minler; Allah'ın kendilerine ilham edip öğretmesiyle onlara cevap olarak derler ki, kullarının kabiliyet, kapasite ve hak ettiklerini tam olarak Bilen Allah; her iki nimetini de kâfirlere haram kıldı.

۞الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۞

51.Ayet: O kâfirler; Dünyada ve Ahirette gerçek hayata ve kâmil insan olma makamına ermelerine sebep olacak Dinlerini oyun ve eğlenceye aldılar, dalga geçerek inkâr ettiler. Kendilerine O Yüce Dîni ve gerçek hayatın nasıl yaşanacağını açıklayıp öğretmek için gönderilen peygamberleri ve indirilen kitapları kâfirlik yapıp tanımadılar. Bu kâfirlikleri sadece Dünya hayatın (alçak hayatın) onları aldatmaları ile neticelendi. Din ve Îmandan mahrum kalınca bedenlerinin aldığı tatlara, nefislerinin şehvet ve isteklerine aldanarak parıltılı hayatın kendilerini aldatıp etki etmesiyle ilk yaratıldıklarında aramızda geçen sözleşmeyi ve anlaşmayı unuttular.

۞فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۞

Bugün perdelerin kalkıp sırların açıldığında; nasıl onlar Dünyadayken peygamberlerin dillerinden ve Allah'ın kitaplarından akıp gelen ve kendilerine sürekli ulaşan uyarıya ve korkutup sakındırmalara rağmen Ahirette bu günleriyle karşılaşacaklarını unutup gerekli hazırlığı bıraktıkları, bu mükâafat ve nimetlere kavuşmayı gösteren ayetlerimizi ısrarla inkâr edip tanımadıkları gibi Biz de onlara dönüp bakmayız, tanımayız ve onları hak ettikleri ceza ile baş başa bırakırız. Böylece Cehennemde ebedî olarak kalırlar.

۞وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَى عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

52.Ayet: Onlar elbette Cehennemde ebedî olarak bırakılacaklar, ilgi ve iltifat görmeyecekler. Zira Biz; kendilerine Dünya ve Ahirette meydana gelen iki var oluşu, bütün hallerini ve hukümlerini açıklayan Muazzam bir Kitap getirdik. Bununla beraber her şey kuşatan muazzam bilgiye dayalı olarak O Kitabın anlamlarını açıkladık, O'nda bulunan Îman esaslarını ve tüm hukümleri açığa koyup anlattık. Şöyle ki, hiçbir şey Bizim bilgimizden hariçte kalmaz. Hakikaten her şeyi tekrar-tekrar ve geniş bir tarzda açıklayıp anlattık ki, Kitabımız halkın irşadını yapan, her şeyi gösteren, Varlığımıza ve Birliğimize erdiren tam bir rehber, Kendisine ve taşıdığı tüm hakikatlere Îman eden topluluklara rahmet ve onların bağlanıp kaldıkları geçici karakter, kabiliyet ve âdi kuralların esaretinde kalma zindanlarından kurtaran kuvvet ve gelir kaynağı olsun.

۞هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۞

53.Ayet: Îman edenler Kitabımıza ve her iki var oluşun tüm hallerine Îman ettikten ve bu anlatılanların olacağını kabul etmelerinden sonra sadece sonucunu ve işin neye varacağını mı bekliyorlar? Bilesiniz ki, verilen haberlerin neticesi gelip söylediklerimizin gerçek olarak ortaya çıktığı gün; önceden (Dünyadayken) Kitabımızı bırakıp arkasına atanlar diyecekler ki, Hakikaten Rabbimizin peygamberleri sadece hak olanı getirdiler ve gerçekleri anlattılar. Ama bizler onları yalanladık, inat edip diklenerek inkâr ettik.

۞فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ ۞

Bugün bizlere; işlediğimiz suçların cezasından kurtarmak için şefaat ve yardım yapacak destekçiler var mı? Ya da onların yardımları ve destekleri ile izimiz üzere gafletle geçirdiğimiz Dünyadaki günlere geri gönderilsek de o günkü yaptıklarımıza zıt iyi işler yapsak. Onlar Yaratanları Olan Allah'ı bırakıp başkalarına kul olarak şirk ve kâfirliğe dalmaları sebebiyle kendilerini; harcayıp tükettiler ve büyük zarara soktular.

۞وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

Ama onların; şefaat edecekler, destek verecekler gibi düzmecelerinin eseri olan uyduruk tanrıları en çok ihtiyaç duyduklarında onların gözlerinden kaybolup yok oldular.

۞إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ۞

54.Ayet: Ey akıl sahipleri, ey çevredeki bütün varlıklarda Varlığını ve Birliğini arz edip tecelli Eden Yüce Zatın Birliğini kabul edip ilan etme karakteri üzere yaratılanlar! Uyanıp anlamıyor musunuz? Sizin Rabbiniz ve Âmiriniz Allah'tır. O'dur gökleri (yüce âlemlerin tamamını) ve yeryüzünü içindekilerle beraber altı günde

Yaratan. Allah Teâlâ âlemlerin tamamını; günlerin ve vakitlerin her yönü kuşattığına işaret etmek için farklı gün ve vakitlerde yarattığını anlattı. Yarattığı her şeyi; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgesini onların üzerine arz etmesi ve Yüce varlık denizinin hayat suyundan çisenti ve serpintilerin onların üzerine serpilmesi ile yokluğun gizliliklerinden meydana getirmiştir. Sonra her şeyi kuşatan Arş-ı A'zam (tüm âlemleri idare makamı) ve bütün varlıkların idare merkezleri üzerinde egemenliğini sergileyip icra etti ve her şeyi, ufuklarda, kıyılar ve bucaklarda, gizli aşikâr olan varlıkların tamamını; yönden ve sınırdan Münezzeh olarak O yönetmektedir. Allah Teâlâ; bir yerde durup dikilmekten, bir yere yerleşmekten Münezzehtir. Bütün yaratılmışın iş ve durumlarını yörüngelerdeki hareket üzerine kurdu ve düzenledi.

۞ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۞

Şöyle ki, geceyi gündüzün yüzüne perde yapıp örter. (Gecenin varlığını ortaya koyarak, gündüzü yok eder.) Bununla beraber gündüz de geceyi süratlice kovalar durur. Hulasa Güneşi, Ayı ve yıldızları emrine bağlı yaptı. Dolayısıyla tamamı Hak Teâlâ'nın emrine ve iznine göre hareket ederler.

۞ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞

Ey yok olmağa mahkûm olan gölgeler ve Rableri Olan Allah'ın Varlığında kaybolmağa mahkûm olan fâni yansımalar ve O'nun Birliğinin Hüviyetinde benliklerinden eser kalmayacak olan kullar! Açın gözlerinizi ve anlayın. Yaratmak, ortaya koymak ve yaratılan her şey O'nudur, O'nun elinde ve Kudreti altındadır. Sınırsız yetki, yönetim ve kullanım tam ve bağımsız olarak O'nun dilemesiyle ve idare etmesiyledir. Âlemlerin Rabbi ve Tek Sahibi Olan Allah; pek Yücedir, sonsuz büyüklüğün Sahibi Olan tek İlâhtır. O öyle Rabdir ki, yarattığında ve yönetiminde ortaktan ve destek görmekten Münezzehtir. Dengi ve benzeri yoktur.

۞ ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۞

55.Ayet: Ey Tevhîd karakteri üzere yaratılanlar! Sizleri yaratıp yetiştirmesinde Tek Olan Rabbinize isteklerinizi arz ederek ve arz ederken de saygılı davranarak, kahrının çarpmasından korkup çekinerek ve sesinizi kısıp çağırarak, yalvarıp yakararak kulluk yapın. O'ndan başka sığınacağınız yok. Can u gönülden O'na yönelin. Tereddütle, dil ucundan yapılan lakırdılarla haddi aşarak ve türlü hesaplar yaparak dua etmeyin. Çünkü O; dua ederken ısrar edeni, bağıranı, haddi aşıp ne dediğini bilmeyeni sevmez. Zira O'nun kullarının durumlarını bilmesi; onların istemelerine gerek bırakmaz. Zaten kullarının ihtiyaçlarını görür.

۞ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۞

56.Ayet: Ve ey mükellefler! Oluş ve bozulmaya elverişli olan Yeryüzünde; peygamberler gönderilmek ve kitaplar indirilmek suretiyle düzenleme ve

güzellikler sağlandıktan sonra asla bozgunculuk çıkarmayın, tahribat yapmayın. Eğer O Rabbinize sığınarak kendisine dua edecek olursanız isteklerinizi azametinden, kahrından ve boş çevirebileceğinden korkarak, lütuf, hoşnutluk ve ikramı sebebiyle affını ve kabul etmesini umarak arz edip dualar yapın. Bilesiniz ki, katından ilgi ve ikramlarla çaresizlerin duasını kabul Eden Allah'ın rahmeti ihsan sahiplerine yakındır. Onlar; Allah'ı görüyor gibi kulluk yaparlar, huzurunda oldukları şuuruyla namaz kılar ve görevler yaparlar, O'nun kahır ve hışmının hâkimiyetinin çarpmasından korkup utanarak, bağış ve ikramlarını umup dileyerek itaatte bulunurlar.

۞ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّى إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ

فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۞

57.Ayet: O'nun rahmeti kesin bilgi, şuur ve ihsan sahibi olan Müslimanlara elbette yakın olur. Zira nimetler verip ikramlar Yapan O Allah (c.c.); rüzgârları rahmetinin önünde sevinç sebebi, müjdeci ve yağmuru damla-damla dağıtıp yaymakla görevli olarak kaldırıp gönderir. Nihayet rüzgârlar buharlardan birikmiş, su parçacıklarının varlığı sebebiyle ağır bulutları kolay bir biçimde yüklenip taşırlarken bağış ve ikramlarımızın kemali sebebiyle bulutu; yeşilliği ölüp kurumuş bir memlekete diriltip yeşertmek için sevk ederiz. Bulutları bu anlatılan yolla göndermekle o memlekete su indiririz. Hayat sebebi olan bu su ile renk-renk, türlü tatlar ve çeşitli kokularda her türlü ürünlerden çıkarıp var ederiz. İşte böylece maddeten ölü olan topraklardan; maddî sular göndermekle kuruyup içindekiler ölmüş olan topraktan türlü ürünler çıkardığımız gibi, ledünnî (Allah katından gelen) ilimden ibaret manevî suyu göndermekle ölü kabiliyet ve kapasite sahalarından hoş anlayışlar ve güzel görüşler çıkarıp ortaya koyarız. Şöyle ki, peygamberlerin ve Allah dostlarının Rahmanın nefeslerinden soluklanıp güçlenerek hakiki ilim ve emirler taşıyan nefeslerinin rüzgârlarını; manen ölü karakterlere, cehalet ve zulüm karanlıklarına gömülmüş, kalın ve karanlık perdelerle kaplanarak ilim ve idrakten yoksun kabiliyetlere; yüce idrakler ve yüksek görüşler müjdeleyerek salıveririz. Bunlar birikip toplanarak Dînî huküm ve yükümlülük bulutuna dönüşür. Yoğun ve ağır takva ve hikmet suları taşıyan bu bulutları manen ölmüş insanlara yollarız. O insanların karakterleri cehalet kuraklığıyla kuruyup içlerinde manevî ilim yetişmez hale gelmiş ve âdeta ölmüşken içlerinden; anlatılan yolla meydana gelen ma'rifet ve hakikat nehirleri ve arkları akıtırız. Bunlar; insanları eğitip olgunlaştıran peygamberlerin ve Allah dostlarının kalplerinden doğup meydana gelir. Bu suretle o ölü insanlardan kesin bilgi, aşikâr olarak hakikatleri görme ve Hakka kavuşma ürünleri meydana getiririz. Ahirette ölüleri de manevî hayatımızın suları ile böylece dirilteceğiz. Hakikatleri hak temsillerle anlatıyoruz ki, öğüt ve dersler alarak; yoktan var ettiğimiz her şeyin kudretimiz altında bulunduğunu ve neler murad ettiğimizi düşünüp anlayasınız.

۞وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۞

58.Ayet: Rahmet ve ikram suyumuzu; asil, verimli, hoş karakterli, terbiye ve hizmeti almaya kabiliyetli olan yörenin ölmüş varlıklarına sevk etmemiz sonrasında o hoş toprağın bitkisi Rabbinin izni ve başarı vermesiyle çıkıverir. O terbiye ve hizmetle, kendi karakterinin de kabiliyetli olmasıyla yararlı ve bol bir surette çıkar ve gelişir. Karakteri pis, toprağı taşlık ve çorak olan yöreye gelince üzerine hoş su akıp sulandıktan sonra dahi bitkisi çıkmaz. Sadece az bir şey çıkar. Onun da yararı olmaz, aksine zararı dokunur ve acı verir. Tıpkı cehalet ve sapıklığa batmış insanlar gibi. Öyle ki, peygamberlerin dilinden dökülüp gelen ma'rifet ve hikmetin hayat suları akar durur ama onlara asla tesir etmez. Çünkü kabiliyetleri az, karakterleri pis.

۞كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ۞

Varlık ve idaremizde Bir ve Bağımsız olduğumuzu gösteren ayetlerimizi; nimetlerimize şükreden, lütuflarımız hakkında düşünüp derslere dalan, her birinden ibretler alan topluma tekrar-tekrar döndürüp anlatıyoruz. Cemâlimize bakmağa dalmalarına kadar da onları ayetlerimizle eğitip öğreteceğiz.

۞لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۞

59.Ayet: Bu açıklamalardan sonra Hak Teâlâ; karakterlerinin değersizliği, mayalarının bozukluğu, inat ve cehalet ölümü ile helak olup giden geçmiş ümmetleri açık ve genişçe anlatmak suretiyle kabiliyetlerin farklılığını, anlayış ve kapasitelerin çeşitli ve birbirine zıt olduğunu göstermek üzere yemin ederek şöyle buyurdu: Peygamberimiz Nuh'u (a.s.); Hak Yoldan sapmaları, Tevhîdin nurlu yolundan ayrılmaları, kendilerinin batıl görüşlerine yönelip bozuk arzularına uymalarından sonra kavmine dönüp Îman etmeleri için gönderdik. Nuh (a.s.) onlara dedi ki, Kendisine kulluk yapılmasına hak Sahibi, İlâh ve Rab olmakta Tek Olan ve Birliğini daima arz eden Allah'a kulluk yapın, emir ve yasaklarına riayet edin. Şunu bilesiniz ki, O'nun azabından sizleri kurtaracak O'ndan başka asla gerçek ma'bud yok.

۞إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

Bana; sizleri irşad edip Allah'ın Birliğine dair uyarı yapmak vahyi yapıldıktan sonra bu davetimi kabul etmezseniz Büyük Günün azabının üzerinize inmesinden korkarım. O Büyük Gün; Dünyada tufan Günü, Ahirette ise Kıyamet Günüdür.

۞قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

60.Ayet: Nuh' dan (a.s.) buyruğunu duymalarından sonra kavminin ileri gelenleri dedi ki, ey Nuh! Biz Seni apaçık bir yanlışlık ve yanılgı içerisinde görüyoruz. Sen bizlere aramızda gerçek olarak var olan heykellerden ve liderlerden ibaret

tanrılarımıza kulluk ve hizmetimizi terk etmemizi emrediyorsun ve Kendi başına uydurup icadın olarak ortaya koyduğun hayal ve kuruntu mahsulü bir Tanrıya davet ediyorsun.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

61.Ayet: Nuh (a.s.) peygamberlik şefkati ve uyanırlar da Îman ederler umuduyla onlara dedi ki, ey Kavmim! Cahilliğiniz sebebiyle yanlış zan ve hezeyanlarda bulunuyorsunuz. Zannettiğiniz gibi Bende asla yanlış ve yanılgı yok. Fakat Ben; sizleri yoktan var Eden, türlü yollarla sizleri Yetiştiren âlemlerin Rabbi tarafından sizleri Îman ve İslâm'a erdirmek, dolayısıyla O'nun Rabliğini kabul ve Birliğini tasdik etmeniz için sizlere gönderilen bir Peygamberim.

۞ أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

62.Ayet: Ben sizlere sırf Rabbim tarafından gönderilen hukümleri ulaştırmak için geldim. O'nun ayetleri ve uyarıları ile size samimi olarak nasihatlerde bulunuyorum ki, Benim irşadım ve yol göstermemle Allah'tan verilecek büyük mükâfaatlara ve yüksek makamlara eresiniz. Sakının Beni güçsüz düşürmeye çalışmayın. Ve Bana asla cehalet ve anlayışsızlık isnadına kalkışmayın. Bilesiniz ki, Ben; Allah'ın katından Bana gelen vahyi ve verdiği başarı ile sizlerin O'ndan alamadığınız bilgilere ermemle bilmediklerinizi bilmekteyim.

۞ أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

63.Ayet: Durum bu iken; şimdi sizler; Rabbinizden size ders kaynağı mektuplar, uyarı ve vaazlar geldi diye şaşkınlığa düşüp Bana yalan söylüyorsun diyerek Beni inkâr mı ediyorsunuz? Ayrıca sizin içinizden Bir Adamın diline bunlar konup söylettiriliyor diye yadırgıyorsunuz. Evet, Allah tarafından desteklenen Adamınız; sizlere gönderildi ki, kâfirlikler, ısyanlar ve bunların korkunç sonuçlarından kurtulmanız için sizleri uyarsın ve böylece o uyarı ve sakındırma sebebiyle Dünyada Allah'ın haramlarından, Ahirette de korkunç azabından korunasınız. O'nun buyruklarını yapmanız suretiyle sizlere önem verip bağış ve ikramlarına erdirmekle de sonsuz rahmet ve nimetlerine erdirilesiniz.

۞ فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ۞

64.Ayet: Hulasa kavmi; O'nu (a.s.) inkâra devam edip O'na delilik ve yanlış yolda olmak gibi sataşmalarla O'nu zaafa düşürüp çaresiz bırakınca; Biz de o azgınları Tufanla tutup intikamımızı aldık. Mucizemiz olan gemide üstün güç ve kudretimizi göstererek Nuh'u ve O'na (a.s.) inanan Mü'minleri kurtardık. Peygamberimizi, tüm peygamberlere gönderilen ayetlerimizi ve mucizelerimizi inkâr edenleri; inkâr edemedikleri korkunç bir mucize ile boğup helak ettik. Gerçekten onlar; gaflet ve dalâlete batmış aşırı körler ve katı kalpliler olduklarından Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren ayetlerini görmeyen kör bir toplum idiler.

۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۞

65.Ayet: İman dairesinden ve takva halkasından çıktıklarında Ad Kavmine kardeşleri Hud'u (a.s.) peygamber olarak gönderdik. Allah Teâlâ'nın bir peygamber kulunu kavminin kardeşi olarak bahsetmesi peygamberlerin toplumlara karşı son derece şefkatli, samimi, muhabbetli ve gayet insaniyetli olmasındandır. Onların Kendisine ilgisini bahsedip Kavmim diyerek seslendi ki, samimiyetine inanarak sözünü kabul etsinler, Rabbinden getirdiği Hak Davaya sarılıp sahip olsunlar. Velhasıl onlara: Ey Kavmim! Sizleri yoktan var Eden, türlü nimetlerle, lütuf ve ikramlarla Yetiştiren Allah'a kulluk yapın ve kesin olarak inanın ki, sizin O'ndan başka ilâhınız, ibadet edeceğiniz ma'budunuz yok. Bunun için O'na Îman ederek ve O'nun katından peygamberlerine gelenlerle icraatta bulunarak O'na kulluk yapın ki, Tevhîdin makamına, Allah'a teslim olup tüm hukümlerine razı olmakla doğrulukları onaylanıp yakınlığa erenlerin makamı olan sıdk mertebesine kavuşasınız. Şimdi sizler tüm bu öğrendiklerinize rağmen Allah'ın Birliğini inkâr ederek aslı olmayan, işe yaramayan tanrılara mı tapıyorsunuz? Hala Allah'ın; kahır pençesiyle sizleri yakalayıp helak etmesinden korkup korunmuyor musunuz?

۞ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۞

66.Ayet: Hud'un (a.s.) buyruklarını duymalarından sonra kavminden kâfir olan ileri gelenleri dediler ki, ey Hud! Hakikaten bizler Seni; bizleri eğitip irşad edeceğine dair iddianda büyük anlayışsızlık içinde görüyoruz ve zannediyoruz ki, Peygamber olduğun ve Allah'ın emanetlerini getirdiğin konusunda da yalancılardansın.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

67.Ayet: Hud (a.s.) dedi ki, ey kavmim! (Sizler için korkuyorum) Asla beni anlayışsızlık ve yalancılıkla nitelemeyin. Çünkü Bende asla anlayışsızlık ve yalan söyleme beyinsizliği olmaz. Ben ancak âlemlerin Rabbi tarafından gönderilen Hak Peygamberim. (Rabbimin sizlere Beni ispatlaması; sizler için çok acı olur). Ben sizleri Îmana ve ebedî nimetlere erdirmek için geldim.

۞ أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ۞

68.Ayet: Ben; sizlere Rabbim tarafından gönderilen hukümleri ulaştırıyorum. Bu görevde gayet güvenilir ve samimi bir uyarıcıyım. Sizlere gereken; vaazlarımla yola gelip nasihatlerimin tamamı ile nitelikler kazanmanız ve Allah'ın Bana vahyi ile buyurduğu bu nasihatlere uymakla kesin olarak Îman eden Mü'minler topluluğundan olmanızdır.

۞ أَوَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ۞

69.Ayet: Şimdi sizler; cehalet ve dalaletlere batmış olmanız sebebiyle sizleri uyarıp irşad etmesi için Rabbiniz tarafından bu göreve başarılı kılınan bir adam tarafından

sizlere bir zikrin, öğüt ve nasihatin; hallerinizi düzeltip sizleri eğitmesi için gelmesini şaşkınlıkla karşılayıp inkâr mı ediyorsunuz? Halbuki, bunlar Allah'tan bir bağış ve nimet olarak sizleri yoldan çıkmaktan sakındıran ve korkunç zararlara uğramamanız için bir uyarı ve nasihattir.

۞ وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَسْطَةً ۞

Allah'tan bu gibi nimetlerin olmasını yadırgamayın ve olmaz demeyin. Aksine üzerinizdeki büyük nimetleri hatırlayın. Hanı sizleri Nuh Kavminden sonra yeryüzünde halifeler kıldık ve onların topraklarına, yurtlarına ve mallarına mirasçı yaptık. Bunlar sebebiyle halk arasında sizleri; türlü imkânlarla genişlik, egemenlik, üstünlük ve yöneticilik bakımından geliştirdik.

۞ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

Ey Allah'ın nimetleri ile yüksek hayat sürenler, ikram ve bağışının sofralarında boğulanlar! Allah'ın üzerlerinize akıp gelen bunca nimetlerini hatırlayın ve katından başarı ile O'na teslim olup tüm hukümlerine razı olma makamına erme şerefine ulaşmanız için nimetlerinden dolayı şükredin.

۞ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞

70.Ayet: Hud (a.s.); onları irşad edip nasihatte bulunmağa fazlaca devam edince ve Allah'ın hukümlerini ulaştırmak, peygamberlik görevini yapmakta da çabası tamam olunca azgın Kavmi O'na cevap olarak, katı kalplilik, küstahlık göstererek ve bağırarak sordular ve dediler ki, ey anlayışsız yalancı! Sen bizlere; Sence Tek Ma'bud Olan, O'ndan gayri ilâh olmayan Allah'a kulluk yapmamız ve bizlere miras olarak devam edip gelen babalarımızın taptığı tanrıları da bırakmamız için mi geldin? Ey deli! Sen bizleri bırak git. Senin İlâh'ın Senin olsun. Ve iddianda doğru isen istediğinde bizlere her türlü vebâli, ceza, zarar ve azabı getir.

۞ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءٍ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ ۞

71.Ayet: Hud (a.s.) onların düzelmesinden ve Îman etmelerinden ümidini kesince dedi ki, bilesiniz ki, bu kararınızla başınıza; Rabbiniz tarafından pis bir azap, korkunç bir gazap inecek. Şimdiden onun sarsıntısı sizi sarsmaya başladı. O azap geldiğinde kökünüz kazınacak. Ey Allah'ın gazabına uğramış uğursuzlar! Sizler ve babalarınız uydurup ortaya koyduğunuz bir takım isimler ve isimlerinden başka bir şeyleri olmayan, inat ederek Allah'a ibadet yapıldığı gibi ibadet ettiğiniz düzmece tanrılarınız uğrunda Benimle tartışmamı yapıyorsunuz?

۞ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۞

Hem de Allah'ın; bu asılsız ve işe yaramaz şeylere ibadet yapılacağına dair bir belge ve yetki indirmediği ve asla müsaade etmediği halde ve O'nun tarafından gönderilip her şeyi ispat etmeme rağmen öyle mi? Ey zalimler! Hak tamamen ortadayken

kabul etmediniz. O halde azabın inmesini bekleyin. Bilesiniz ki, Ben bekliyorum. Rivayet olduğuna göre putlara tapıyorlardı. Hud (a.s.) kendilerine Peygamber olarak gönderildi ve fakat kâfirliklerinde ısrar ettiler. İnat ve başkaldırmak suretiyle O'nu yalanlayıp kabul etmediler. Gittikçe azdılar. Allah Teâlâ üç sene yağışları kesti ve sonunda güçlerini tüketti. Bir belaya uğradıklarında Allah'ın saygın Evi Ka'be'ye yönelirler, O'nun yanında kurbanlar keserek Allah'tan belayı kaldırıp huzur vermesini dilerlerdi. Hazırlık yapıp ileri gelenlerinden yetmiş kişiyi Mekke'ye gönderdiler. O zaman orada da azgın bir toplum vardı. Mekke halkı bunları konaklatıp ikramlarda bulundular. Bir ay sonra Allah'a dua etmek için Ka'be'ye yöneldiler. İçlerinden Hud Peygambere (a.s.) inanmış olan Mersed Adında Bir şahıs der ki, Allah'a yemin ederim ki, bu tarz duanızla yağmur alamazsınız. Eğer Allah'a tevbe eder (putperestlikten O'na döner), Peygamberinize uyarsanız, sonra da samimi dileklerde bulunarak size yağmur vermesini isterseniz muradınıza erersiniz. Mekke yetkilisine dediler ki, Bu Adamı tutukla. Derhal O'nu tutukladı. Sonra Ka'be'ye vardılar ve dediler ki, Ey Allah! Önceden yağmur verdiğin gibi Biz Ad Kavmine yağmur ver. Dönüp memleketlerine geldiklerinde Allah bir Bulut var etti. Sevinerek dediler ki, işte bize yağmur yağdıracak bulut. Peygamberleri Hud a.s. dedi ki, aksine o benden acele olarak istediğiniz azaptır. (Ahkaf Sûresinde geleceği üzere) O; içerisinde çok acı bir azabın bulunduğu korkunç rüzgâr bulutu idi. Onları yerle bir edip yok etti.

۞ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۞

72.Ayet: Hud'u (a.s.) ve beraberindeki Mü'minleri Rablerine Îman edip Peygamberlerine tam bir teslimiyetle uydukları için katımızdan üstün bir rahmet ve farklı bir ikramla kurtardık. Ayetlerimizi inkâr eden o toplumun arkalarını keserek hepsini helak edip geride kimseyi bırakmadık. O Îmansız toplum Îmana kabiliyet ve kapasite sahibi olamadılar. İnsan olmanın gereği olan Îmana eremediler.

۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۞

73.Ayet: Bilesiniz ki, Semud Kavmine Kardeşleri Salih'i Peygamber olarak gönderdik. Salih (a.s.) onlara dedi ki, Kendisinden başka kulluk yapıp dileklerde bulunacağınız ilâh olmayan Allah'a kulluk yapınız.

۞ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ ۞

Rabbinizden; iddiamda doğru olduğumu, Hak Din ile görevli olarak gelip sizleri O'na çağırdığımı açıkça gösteren sizlere bir mucize de geldi. İşte Bu; Dînini ve peygamberini kıskanan ve koruyup Kollayan, intikam Sahibi Olan Allah'ın Mucize Devesidir. Bunu yoktan açığa koyarak ve dediklerimde doğru olduğumu gösteren bir mucize olarak sizlere gönderdi. Bu Deveyi yeryüzünde kendi haline bırakın, Allah'ın rızkından dilediği tarzda yesin.

۞ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Buna asla bir kötülük ve bir zarar dokundurmamalısınız. Eğer buna bir eziyet verir, bir kötülük yaparsanız pek acı ve soyunuzu kesip yok edecek bir azap sizleri yakalayıverir.

۞ وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۞

74.Ayet: Ey bolluk içerisinde yaşayanlar! Allah'ın; sizlere verdiği nimetleri hatırlayın ve o nimetlerin haklarını verin. Özellikle de Nuh'un (a.s.) Kavminin helak edilmesinden sonra sizleri yeryüzünde halifeler yapıp bol nimetlerle yaşatmasını düşünün. Sizleri yeryüzüne yerleştirip orasını size vatan kıldı. Ovalarından tuğlalar ve kiremitler imal ederek yüksek köşkler yapıp lüks hayat sürüyorsunuz. Taşlı sağlam dağları; keşfettirdiğimiz türlü aletlerle kesip yontarak, yarıp delerek kendinize evler, saldırılardan v.s. korunmak için hendekler ve korunaklar, yiyecek ve giyeceklerinize mahzen ve barınaklar yapıyorsunuz.

۞ فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۞

Hulasa birbiri ardına, peş peşe sizlere gelip duran Allah'ın nimet ve ikramlarını hatırlayın ve şükrünü eda edin ki, nimetlerini artırsın ve vermeye devam etsin. Yeryüzünde bozguncular olarak küfür ve zulümlerle tahribat yapmayın. Arazinize, malınıza, eşya, yardımcı ve çocuklarınıza gururlanarak(aldanışlara kapılarak) kimseye üstünlük taslamayın.

۞ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ ۞

75.Ayet: Salih Peygamberin (a.s.) kavminden; Büyüklük taslayarak Îman etmekten ve Salih Peygamber'e uymaktan yan çizen azgınlar; O'ndan tüm tebliğ ve nasihatleri duyduktan sonra zayıf ve kimsesiz buldukları Îman eden zavallı Mü'minlere dalga geçerek dediler ki, ey Salih' e Îman edip tasdik eden akılsız Mü'minler! Sizler; Varlığını, Birliğini, Tek İlâh ve Tek Rab olduğunu iddia ettiği Rabbi tarafından Salih'e peygamberlik verildiğini kesin olarak biliyor musunuz?

۞ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۞

O tertemiz ve sağlam Îman sahibi olan Mü'minler; itikatlarının kusursuzluğunu, karakterlerinin yüceliğini, O'na tam bir destek verip kendilerinin de sağlamlığını belirterek dediler ki, hiç şüpheniz olmasın. Kesin olarak biliyor ve O'na gelen peygamberlikle beraber tüm hakikatlere Îman edip tasdik ediyoruz.

۞ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۞

76.Ayet: Hakka kafa tutan o azgınlar ululanıp inat ederek dediler ki, siz de bilin ki, bizler; sizin Îman edip uyduğunuz O Kimseyi inkâr ediyor ve tanımıyoruz.

۞ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

77.Ayet: İnkâr ve kâfirliklerinde ısrar etmeleri sonrasında ısrarla istedikleri mucize olarak gelen ve yanlarında emanet olarak kalan Allah'ın kudretinin bir timsali olan O Deveyi vurup kestiler. Halbuki, Allah Azîmüşşan O'na dokunmamalarını emretmiş, dikkatli olmaları için tavsiyede bulunmuştu. Hulasa inat ve azgınlık ederek öldürdüler. Hakka karşı diklenerek Rablerinin emrinden çıktılar. Şımararak ve dalga geçerek Allah'ın Peygamberine dediler ki, ey Salih! Eğer Sen peygamberlerden bir peygambersen bize tehdid ederek geleceğini haber verdiğin azabı getir.

۞ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ۞

78.Ayet: O azgın kâfirler ellerinden gelen her şeyi yapmalarından, diyebilecekleri her kötü şeyi demelerinden sonra kendilerine tehdidle Peygamberleri tarafından va'd edilen azabın gelmesini hak ettiler. Derhal onları korkunç sesle birlikte sarsıntı yakalayıverdi ve yurtlarında tam bir çöküntü ile donup kaldılar. Kıpırdayacak halleri olmadan yok olup gittiler.

Rivayet olunur ki, bunlar kendilerinden önce kahredilen Ad Kavminin yurtlarına yerleşmişlerdi. Allah'ın bol nimetleri içerisinde lüks bir hayat sürüyorlardı. Yaratan; sayılarını çoğalttı, ömürlerini uzattı. Uzun arzular peşinde koşarak dağlarda taşları yonttular, sığınaklar ve korunaklar yaptılar. Ovalara yüksek köşkler kurdular. Sonra yeryüzünde bozgunculuk, zulüm ve tahribata başladılar. Allah'ı bırakıp elleriyle yaptıkları putlara ve maaşlarını verdikleri liderlerine taptılar. Allah Azîmüşşan; uyarması için halkın önde gelenlerinden ve sevilenlerinden olan Salih'i (a.s.) Peygamber olarak gönderdi. Onları Allah'a Îman ve Tevhîde çağırdı. Kanıt olarak bir mucize getirmesini istediler. O da sordu: Mucize olarak ne istersiniz? Dediler ki, bizimle beraber bayram yerimize çık gel. Biz tanrılarımızdan isteyelim. Sen de Rabbinden iste. Kimin duası kabul olursa ona uyulsun. Tanrılarına ne dua etti iseler karşılık göremediler. Sonra ileri gelenleri; kendilerince meşhur olan sert ve çıplak büyük bir kayayı göstererek dediler ki, ey Salih! Peygamber olduğunu gösteren bir mucize olarak şu kayadan doğumu yaklaşmış, karınlı ve kasıklı, gayet görkemli, verimli ve uysal bir deve çıkar da inanıp Seni tasdik edelim. Salih (a.s.) onlardan Îman edeceklerine dair kesin söz alınca namaz kıldı Rabbine dua etti. Derhal o dehşetli kaya doğum vakti gelen hayvan gibi hareketlendi. Devenin meydana çıkması için kaya yarıldı. Sonra da onlar bakarken kendisi gibi iri bir yavru doğurdu. İstedikleri tarzda bir mucize gerçekleşti. Fakat putperestlerin önde gelenleri başta olmak üzere halkın çoğu Îman etmedi. Deve yavrusuyla beraber otlakta otluyor iki günün birinde suyun tamamını içiyordu. Ama herkesin ihtiyacı olan sütü de fazlasıyla veriyordu. Deve otlak sahası olan vadinin yazın yukarısında, kışın aşağısında barınıyor. Halkın hayvanları bundan ürküp korkuyorlardı. Onun tek başına halkın ihtiyacı olan suyu içmesi ve otlağı işgal etmesi bunlara ağır geldi.

Davar sahipleri ve bekçiler de rahatsız oldu. Halkın kışkırtmasıyla içlerinden bir azgın Bu Mübarek Deveyi vurup öldürdü. Yavrusu kaçıp dağ başında üç gün boyunca ağlayıp meledi. Salih (a.s.) bu yavruyu yakalayıp şefkatle bakmalarını emretti. Aksi halde Allah'ın azabının gelmesinden dolayı uyardı. Ama yakalayamadılar. Hayvan kaçıp Anası ile çıktığı kayaya girdi. Salih (a.s.) üç gün içinde helak olacaklarını haber verdi. Neml Suresinde geleceği üzere Salih Peygamberi de öldürmek için plan yaptılar. Ama Allah Azıîmüşşan; Peygamberini (a.s.) onların şerrinden kurtarıp onları yurtları ile beraber yerle bir etti.

۞فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ۞

79.Ayet: Onların başlarına gelecek olan intikam ve azabın alametleri yüz gösterince Salih (a.s.) onlardan uzaklaştı ve onlara acıyıp üzülerek dedi ki, ey Haktan şiddetle uzaklaşan kavmim! Ben Rabbimin gönderdiği huküm ve tüm emanetleri Îman etmeniz için tüm gayretimle sizlere ulaştırdım. Tam bir samimiyetle sizleri; geleceği şiddetle haber verilen azaptan kurtarmak için çalıştım. Fakat sizler inatçı, Hak ehline diklenen azgın toplum olarak; nasihat ederek uyarıda bulunanları sevmiyordunuz. Bu sebeple emrettiğim görevlerden yan çizmeniz yüzünden sizin için korktuğum azap sizi kuşattı.

۞وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ۞

80.Ayet: Lût'u (a.s.) da peygamber olarak gönderdik. Hanı iğrenç işi, pis âdeti işleyen toplumuna demişti ki, sizler bu iğrenç ve rezil olan ilişkiyi yapıyorsunuz öyle mi? Hem de sizden önce insanlık âleminde kimsenin yapmadığı pis ilişkiyi...

۞إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ۞

81.Ayet: Sizler son derece karaktersiz, iğrenç tabiatlı ve seviyesizce işler düşleyen pis varlıklar olduğunuz için ey İlâhî huküm ve sınırların gereği olan ölçülerden çıkan taşkınlar! Pis isteklerinize uyarak rezilce tatlar almak için helal ve temiz hanımlarınızı bırakıp erkeklere mi ilişiyorsunuz? Halbuki, İlâhî hıkmetin gereği ve gayesi olarak Allah sizlere tertemiz eşler yaratmıştır. Sizin yaptığınız; bu işin iğrençliğini ve korkunç neticesini bilemeyen cahiller olmanızdandır. Hatta İlâhî düzeni bozmakta ve insanlıktan çıkmakta zalimler topluluğu olmanızdan ve iğrenç arzularınıza uymanızdan dolayı bunu işliyorsunuz.

۞وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ۞

82.Ayet: Lût Peygamberden duyduklarını duymalarından sonra kavminin O'na cevabı şu oldu: Onları yani; Lût ve O'na Îman edenleri kentinizden çıkarın ve uzaklaştırın çünkü onlar temiz insanlarmış. Çirkin işler yapmaktan uzak dururlarmış. Onların içimizde kalması uygun olmaz.

۞فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ۞

83.Ayet: Lût'un (a.s.) buyruğuyla yaptıkları pislikleri bırakmadıkları gibi daha da artırınca düşmanlıkları da çoğaltınca onları; zulümleri, kötülüklerine devam ve israfları sebebiyle tutup helak ettik. O'nu (a.s.) ve Îman eden yakınlarını, kâfirleri vuran musibetten kurtardık. Ancak Lût'un eşi gizli küfür ve inkârı olan bir haindi. Bu sebeple geride kalıp Allah'ın kahır ve gazabıyla helak edilenlerden oldu.

۞وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ۞

84.Ayet: Onları tutup intikam almayı dilememiz sonrasında üzerlerine türlü maddelerin birikimi ve bu maddelerin ateşte pişirilmesi ile çetin acı veren taşlardan ibaret yağmur yağdırdık. Ey görüp ibret alan göz sahibi! Bak gör ki, suç ve günah işlemeğe devam eden azgınların sonları nasıl oluyor? Özellikle de içinde bulundukları pis işlerden sakındırıp yasaklar koyan, en mükemmel tarzda kurtuluş yollarına erdiren peygamberlerin gönderilmesinden sonra...

۞وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

85.Ayet: Şuayb Peygamberin Kenti olan Medyen'e Kardeşleri Şuayb'ı; (a.s.) ölçü ve tartılarında hile ile, alırlarken tam, ama halka satarlarken eksik yaparak zarara uğratmayı sürdürdüklerinde onları Îmana ve Îmanın gereği olan dürüstlüğe davet etmesi için Peygamber olarak gönderdik. Toplumun iler gelenleri; O'nun amcaoğulları idi. Onlara şefkat gösterip nasihatte bulunarak dedi ki, sağlam adalet, dürüstlük ve doğruluk yolu üzerinde kudret ve hâkimiyetini gösteren Allah'a kulluk yapın. Bilesiniz ki, O'ndan başka ibadet edilecek ma'bud, âmir ve hâkim yoktur. Benim sizlere Peygamber gönderilmemle beraber Rabbiniz olup türlü lütuf ve nimetleriyle kullarını yaşatıp idare eden Allah'tan sizlere mucize ve açıklamalar geldi. Bu sizleri; Dünyevî iş ve alış-verişlerinizde adalete ve işi düzgün yapmağa erdirir ve bu yolla manevî adalet ve Allah katında kâmil kul olmağa ulaştırır.

۞فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۞

Ölçüyü tam yapın ve hakkını verin. Tartarken teraziyi dengeli ve düzgün yapın. Hulasa halkı kandırmayın ve haklarını eksiltmeyin, alacaklarını noksan vermeyin. Sizlere farz ve lazım olan yeryüzünde bozgunculuk yapmamanız, bozuk ve yanlış işler çıkarmamanızdır. Çünkü yeryüzü adalet ve düzen üzerine kurulmuştur. Özellikle de peygamberler gönderilip kitaplar indirilmesinden, düzen ve huzuru sağlanmasından sonra asla tahribat yapmayın.

۞ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Bu âdil ve düzgün oluşunuz, İlâhî hikmetten doğup gelen emirleri tutup yasaklardan kaçınmanız; eğer Allah'ın adaletini ve Dosdoğru Yolunu bilenlerseniz sizler için çok iyi ve yararlıdır.

۞ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۞

86.Ayet: Samimi ve sağlam kararlarla Hak tarafına yöneliniz ve her bir yanlışlık ve sapıklık yoluna oturup gözetlemeler yaparak, Allah'ın Tevhîdine erdiren Yolundan İman edenleri vazgeçirmek için türlü tehditlerde bulunarak, onların kalplerine şüphe ve mazeretler düşürerek saptırmaya çalışmayınız. Bir de Allah'ın Yoluna türlü iftiralarda bulunarak insanları Hak Yoldan saptırmak için eğrilik ve yanlışlıklar isnad etmeğe kalkışmayın. Allah'ın emir ve yasaklarına ters düşmekten sakınmanız gerekir.

۞ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۞

Allah'ın sizlere olan ve üzerlerinizde bulunan nimetlerini hatırlayın. Bir zamanlar sayı ve hazırlık bakımından gayet az idiniz. Sizleri çoğalttı, kudret ve kuvvet vererek üstün getirdi. O'nun nimetlerine şükredin ki, daha da artırsın ve devamlı yapsın. Nankörlük yapmayın ki, eksiltmesin. İbretler alarak bakın görün ki, geçmişte Allah'ın gazabına uğrayarak helak olan toplumların son ve sonuçları nasıl oldu. Onların tamamen yok edilmelerinden ve kötü sonlarından ibret alın.

۞ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا ۞

87.Ayet: Eğer sizlerden bir cemaat; eda etmem için peygamber olarak gönderilip görevlendirildiğim Hak Davaya, maddî-manevî adalet ve Hak nizama İman etti, ama bir cemaat da inat edip diklenerek İman etmedi ise

۞ فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۞ .

acele etmeyin. Bu durumda sabredin ve sağlam adalet Sahibi Olan Allah; onları kâfirlik yapıp İmandan yan çizmeleri sebebiyle kahretmesi, İman edenlere de yardımda bulunması suretiyle aramızda hukmünü verip emrini ortaya koyacağı ana kadar bekleyin. O (c.c.); âlemlerin Rabbi, hâkimlerin En İyisi, doğru ve net karar verenlerin En Üstünüdür. Hakiki adalet üzerine bulunarak katından gelen sağlam hıkmeti ve hak bilgisi gereği hukümler verir.

۞ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۞

88.Ayet: Şuayb Peygamberin (a.s.) kavminden ileri gelen azgınlar O'nun davetini duyup dinledikten sonra O'nun buyruklarına aldırış etmeyip inkârlarını da pekiştirerek dediler ki, ey Şuayb! Seni ve saçmalıklarına inanan beraberindekileri her türlü zulüm ve taşkınlığı uygulayarak zorla kentimizden çıkarıp süreriz. Ya da yaşadığımız rejim ve sistemimize döner bizler gibi yaşarsınız.

۞ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ۞

Şuayb (a.s.) böyle bir şeyin olamayacağını anlatmak için sordu ve dedi ki, ey ahmak zalimler! Biz sizlerin içinde bulunduğunuz rejimi iğrenç bulup istemesek de mi?

Bizim sizlerin dînine ve sistemine dönmemiz ve sizler gibi yaşamamız asla mümkin değil.

۞قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا ۞

89.Ayet: Şayet bizler sizin dininize dönersek; kullarını zulüm ve kâfirliğin karanlıklarından Îman ve İslâm'ın nûruna çıkaran Allah'a; özellikle de bizleri kurtarmasından sonra büyük iftiralar yapmış oluruz. Sizlerin dîninin batıl ve asılsız olduğunu bilmemizden sonra ona dönersek sizin gibi yalancılar ve inkârcılardan oluruz.

۞وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا ۞

Bizim; sizin dininize dönmemiz olacak şey değil. Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah; dilemedikçe bir şey olmaz. Eğer O; bizim Îman ve İslâm üzere sebat edip dîninize dönmeyeceğimizi diledi ise çaba ve uğraşılarınız boşadır. Çünkü O; Rabbimizdir, bizleri Yaratan ve türlü nimetleriyle yaşatandır. Bizlere hep iyilikler ve yararlar diler. Sizin dînînize dönmemizde yarar olabilir mi?

۞وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۞

O her şeyi ilmi ile kuşatmıştır. Olmuş ve olacak her şey huzurunda olmaktadır. Her şeye kendisinden yakındır. Sonsuz kıymet, yücelik, azamet ve büyüklük Sahibi, Kadir ve Muktedir Olan Allah'a tevekkül ettik(dostumuza, düşmanımıza karşı O'nu Avukat tutup her şeyimizi O'na ısmarladık).

۞رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ۞

Ey türlü lütuf ve ikramlarıyla bizleri yetiştirip Yöneten Rabbimiz! Bizimle toplumumuz arasında gerçek hukmünü ve hakkı açığa koy. Hukümlerinin yazılı olduğu Levh-i Mahfuzda ki, gerçeği açığa koyarak hidayet ehli olanlar ve yoldan çıkmış olan zalimler hakkında Hâkimliğini ve adaletini göster. Sen sıkıntıları kaldıran, kargaşaları yok eden, küfür ve zulüm ehli olanları söndüren, hakikatleri ve hakkı açığa koyanların, hulasa davalılar arasında güzel huküm verenlerin En Hayırlısısın. Zira herkesin ve her şeyin Rabbi Sensin. Kavmi ile karşılıklı konuşup tartışmasındaki güzel ve üstün başarısı sebebiyle Şuayb Peygambere; (a.s.) peygamberler arasında Hatîb unvanı verildi.

۞وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ ۞

90.Ayet: Kavminin ileri gelen kâfirleri Şuayb (a.s.) 'dan duyduklarını kabul etmeyip inkâr etmelerinden sonra kendi peşlerinde bulunan zavallı ayak takımına aşırı baskı yapıp korkutmak için tehditle dediler ki, eğer Şuayb'a uyar ve O'na Îman ederseniz alış-verişte size öğrettiğimiz aldatma inceliklerini bırakırsanız sizler ticaretlerinizde ve işlerinizde zarar edersiniz. Bu da sizin ölümünüz olur. (Önce kendi kendinizi bitirmiş olursunuz. Sonra da en büyük zararı sizlere biz veririz).

۞فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ۞

91.Ayet: O azgınlar sapmak ve halkı saptırmaktan vazgeçmeyip direnince intikamımızı alıp cezalandırmamız hak oldu ve derhal tarafımızdan çetin bir zelzele onları yakalayıverdi. Evlerinin tavanları başlarına geçti. İkamet ettikleri yurtlarında dizleri üzerine çökerek ölüp dona kaldılar.

۞الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۞

92.Ayet: Şuayb Peygamberi inkâr edenler öyle bir silinip gittiler ki, sanki o memlekette hiç ikamet edip yaşamadılar.

۞الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ۞

Öyle ki, Şuayb'ı (a.s.) inkâr edenler; Dünya ve Ahirette korkunç zarar ve hüsrana uğrayanlar oldular.

۞ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ۞

93.Ayet: Onların İlâhî gazap ve azabı hak edip helak olmalarını görmesinden sonra O'nlar dan tamamen yüz çevirip onlara şefkat ve alakasını dile getirip üzüntüsünü de belirterek dedi ki, ey gaflet ve inkâra boğulup inat eden kavmim! Ben şu başınıza gelen azap gelinceye kadar hakkı tebliğ etmeğe devam ettim. Ve Rabbimin izni ile çokça nasihatlerde bulundum ama Beni tasdik etmediniz, buyruklarımı tutmadınız ve İlâhî tehdidi kabul etmediniz. Sonra onlarla ilgili aklına gelen endişe ve fikirleri terk edip maruf ve makbul bulmayarak Rab Teâlâ'nın gazabından ve azabından korkmakta duyarlı önderlerden olarak içini arındırıp dedi ki, Allah'ı ve O'nun nimetlerini tanımayan, emirlerini kabul etmeyerek O'na davranışlarındaki kötülükleri sebebiyle başlarına gelen bu azabı hak eden hem de bunca tehdidi ve uyarıyı duymaktan sonra inat edip diklenen kâfirler topluluğuna üzülüp duramam. O kendilerine acımayanlara elbette Ben de acımam.

۞وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ۞

94.Ayet: Allah Teâlâ; kahra uğrayıp helak edilen toplumlardan bir parça bahsetti. Ve onların helak edilmeleri Yaratanları Olan Allah'a karşı terbiyesizlik yaptıkları, gönderdiği peygamberleri ve indirdiği kitapları inkâr ettikleri ve iğrenç hallerin sahipleri oldukları için helak edildiler. Bunu bildirip belirtmek için buyurdu: Biz her bir memlekete peygamber gönderdik. Bir memlekete peygamber gönderdiğimizde o memleket halkını bir takım zorluklar ve sıkıntılarla tutup imtihan ettik ki, kalplerinin katılığı giderilip yumuşasın, Yaratanlarına boyun büküp dualar etsinler ve Bize yönelsinler.

۞ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

95.Ayet: Sonra üzerlerindeki darlığı kaldırıp onlara zarar ve sıkıntı veren hali yararlı ve sevinç kaynağı olan bir duruma çevirerek sıkıntıyı üzerlerinden çektik. Sonra varlık bakımından gelişip sayı bakımından çoğaldılar. Bolluk genişlik içerisinde lüks bir hayata erdirdiğimizde Bize şükretmek ve katımızdan ikram edilen nimetlerden bahsedip gereğini açığa koymak yerine dediler ki, " zaman-zaman bizlere dokunduğu gibi babalarımıza da darlıklar ve bolluklar uğramış. Dolayısıyla zalim Dünya ömrünün âdeti olarak huzur; sıkıntıyı, bolluk kıtlığı takip edip gidiyor". Onlardan böyle bir nankörlük ve hadiseleri Bizden başkasından bilme meydana gelip Îmanın gereği iyi işlerle Bize yönelme ve nimetlerimize şükretme olmayınca gazabımızın ve inen azabımızın farkında değillerken hiçbir azap belirtisi sunmadan onları ansızın yakaladık.

۞ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۞

96.Ayet: Eğer bu helak edilen memleketlerin ahalisi âlemlerin Tek İlâhı, Bir ve Bağımsız Olan Rabbine ve O'nun tarafından kendilerine gönderilen peygamberlere ve indirilen kitaplara Îman etselerdi, peygamberlerin getirip açıkladıkları emirlere ve yasaklara riayet ederek haramlardan korunsalardı elbette başlarına semadan inecek, yerden bitecek olan bereketleri aktarır, bolluk ve saadetlere erdirirdik.

۞ وَلَٰكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

Fakat karakterlerinin alçaklığı ve mayalarının pis ve bozukluğundan dolayı kendilerini Yaratan Allah'ı, peygamberlerini ve kitapların inkâr ettiler. Hakkı ve Hak ehlini yalan çıkarma faaliyetlerini ve inkârlarını açığa koymaları sonunda elleri ile işledikleri kötülükleri sebebiyle onları tutup helak ettik. Özet olarak deriz ki, Biz onlara asla zulmetmedik fakat onlar hep kendilerine zulmediyorlardı.

۞ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ۞

97.Ayet: Şimdi bu memleketlerin sakinleri bizim kendilerinden intikam alıp kendilerini kahır pençemizle kavramamızdan ve helak etmemizden kendilerini güvende mi buluyorlar? Çetin ve zor azabımızın kendilerine gece vaktinde yataklarında uyurlarken gelmesinden ve onları kuşatmasından ve böylece onları cezalandırmamızdan korkmuyorlar mı?

۞ أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۞

98.Ayet: Gaflet ve zulme batmış olan memleketlerin toplumları ağır azabımızın kendilerine gündüz vakti Güneşin ısınlarının ve ışınlarının kemal noktasında olduğu bir anda onlar hayal ve arzuları peşinde oyundan ibaret olan Dünya işleri uğrunda oyalanıp dururlarken kendilerine gelmesinden güvende midirler? Bunu hiç beklemezler mi?

۞أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ۞

99.Ayet: Gaflet ve dalalete dalmış olan o zalimler Allah'ın; hilelere ve hilekârlara karşı görülmedik ağır cezalar vermesinden kendilerini güvende mi biliyorlar? Hulasa Davasına ve itaat ehli kullarına himayesinde üstün gayret, düşmanlarına karşı intikam ve sonsuz iktidar Sahibi Olan Allah'ın; nefislerine uyarak hainliğe sapan, hile ve oyun peşinde koşan zalimlere karşı cezasından sadece akıl ve insanlıklarını kaybederek büyük zararlara girenler duyarsız olup kendilerini güvende bilirler. O bedbahtlar; karakter ve kabiliyetlerinin bozukluğundan dolayı ebedî zararı boylayanlardır.

۞أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۞

100.Ayet: Halklarının anlatılan suçları işledikleri için helak edildiği şu memleketlerde onların yerine gelip buralara sahip olanlara; o geçmiş toplumların halleri, peygamberleri ve onlar vasıtasıyla gelen emirleri, yasakları inkâr ettikleri için tutup kahrettiğimizin haber ve açıklamaları gelmedi mi? Ve bu zalimler anlamadılar mı ki, kendileri o helak edilen zalimlerin işledikleri günahların kat-kat fazlasını işledikleri halde bunları helak etmedik. Hiç düşünüp korkmuyorlar mı? Dilersek bunları da günahları sebebiyle vururuz. Hem bunları yapabileceğimize ve kendilerinden intikam alabileceğimize; kalplerini mühürlediğimiz, maneviyatlarını yok ettiğimiz kuvvetli alamet değil midir? Bilsinler ki, kalpleri mühürlendiği için bunca hakikatleri duymazlar ve ders almazlar.

۞ تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَائِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۞

101.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Haberlerinden, Allah'a ve peygamberlerine karşı işledikleri suçlarından ve hikâyelerinden bir kısmını Bu Kitabımız Kur'an'da Sana anlattığımız şu helak olup giden memleketlerin halklarına peygamberleri Katımızdan apaçık mucizeler, her şeyi anlatıp açıklayan ayetleri getirdiler. Mayalarının pisliğinden ve aşırı azgınlar olup itaat etmediklerinden peygamberler gelmeden her şeyi yalanlayanlar oldukları için O Yüce vefakâr peygamberlere ve getirdikleri ayet ve mucizelere Îman etmediler. İçinde bulundukları iğrençliklerde ısrar ettiler ve Bunca ayetler ve mucizeler onlara tesir etmedi.

۞كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ۞

Bunlar hiç tuhafına gitmesin. İşte âlemlerin Rabbi Allah kahrı ve şiddeti gereği azgın kâfirlerin kalplerini böylece mühürleyip kâfirler olarak ebedî cezalara mahkûm eder.

۞ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ۞

102.Ayet: Onlar iğrenç ahlaka ve müstehcen (çirkin kabul edilen) niteliklere sahip olduklarından yine Rablerine verdikleri ezelî ahdi ve sözlerini tutmadılar. Dolayısıyla onların çoğunu ahdinde duranlar olarak bulamadık. Peygamberleri dilinden duydukları anlaşmalara ve o yolla bize verdikleri söze uymadılar. Gerçekten onların çoğunu söz tutmayan, emirlerden ve insanlıktan çıkanlar olarak bulduk ve gördük.

۞ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۞

103.Ayet: O azgın ve taşkın toplumların türlü ceza ve azaplarla helak edilmelerinden sonra doğrudan konuşmamıza eren Peygamberimiz Mûsa'yı katımızdan desteklenen üstün mucizeler ve açık ayetlerle Firavun'a ve O'nu inkâr ve zulümde destekleyen üst düzey yardımcılarına hukümlerimizi iletmesi için Peygamber olarak gönderdik. Firavun büyüklenmekte ve taşkınlıkta aşırı gitmişti. Çünkü kendisinin rabliğini ve ilâh olduğunu iddia ediyordu. Mûsa (a.s.) ayetler ve mucizeler göstererek peygamberliğini söyleyip Allah'a ve O'nun Peygamberine Îmana davet etti. Mûsa'yı (a.s.) inkâr ettikten sonra türlü yalanlar ortaya koydular, çeşitli oyalamalar sonrasında Rablerinin ayetlerine Îman etmeyerek zulmettiler ve yanlışlık yaptılar. Böylece inkâr ve zulümlerini sürdürmek istediler. Ey ders alarak bakıp gören insan! Bak gör Allah'ın topraklarında küfür, zulüm, türlü cinayet ve bozgunculuklarla azgınlık yapanların sonu nasıl oldu.

۞ وَقَالَ مُوسَى يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

104.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Firavun helak edilmeden önce Mûsa (a.s.); o'nu ve kavmini Îmana davet etmeyi murad ederek demişti ki, ey Firavun, ey ululuk taslayarak İlâhî sınırları çiğneyen, rablik iddiasında bulunup taşkınlık yapan, halka hizmet götürmekte ise gayet aciz ve gevşek olan, Allah'ın kulları arasında bozgunculuk ve tahribatta aşırı giden zalim! Bil ki, Ben âlemlerin Rabbi ve Kendisinden başka rab olmayan Allah tarafından sana ve kavmine gönderilen Peygamberim. Rabbim Beni kulları arasından seçip sen dâhil olmak üzere kulların tamamını Îmana davet etmem için gönderdi.

۞ حَقِيقٌ عَلَى أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۞

105.Ayet: Ben; hukümler, sözler ve nitelikler isnad edip konuşmak hususunda Allah'a hak ve layık olandan başkasını dememeğe tam bir bilgi, gerçek yetki ve bu makamda şan ve liyakat Sahibiyim. O Allah; sonsuz kudret ve iktidar Sahibidir. Sınırsız üstünlük ve kıymet O'na has olup daima bunu arz eder. Hem de Gayret ve kıskançlık sahibidir. Haklarını, kitaplarını, peygamberlerini, Dînini ve Îman ehli olan tüm kullarını kıskanır ve savunur. Gerçek bilgileri ve üstün ahlakı Bana vahyi ile O öğretti. Ey azgınlık ve taşkınlık yapmakta sınır tanımayanlar! Bilesiniz ki, Ben;

Rabbiniz katından söz ve iddiamda doğru olduğuma dair açık belge, kuvvetli mucize getirdim. Sizler adı, şanı olmayan ve anılmayan yoklarken; sizleri yoktan O var etti. Ey Firavun! Eğer azgınlık ve kâfirliğinde direnip Bana uymayacaksan kahrın, zulmün ve esaretin altında bulunan İsrail (Ya'kub) Oğullarını serbest bırak, boyunlarına haksız yere vurduğun esaret zincirlerini çöz ve Ben Onları Atalarının Vatanı olan Mukaddes Beldeye (Kudüs'e) götüreyim. Bu Allah'ın emridir. Yerine getirmezsen bil ki, Allah; Seni ve Sana destek veren kavmini Dünyada ve Ahirette türlü cezalara ve azaplara tâbî tutar.

۞قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞

106.Ayet: Firavun; Hz. Mûsa'ya karşı havalara kapılıp büyüklük taslamak suretiyle diklenerek ve O'nu her konuda inkâr ederek dedi ki, ey yalan söyleyip türlü iddialarda bulunan! Eğer Rabbin katından peygamber olarak gönderildiğin hususundaki iddianda doğru isen ve bir belge; bir mucize getirdinse hadi onu getir ve ortaya koy.

۞فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ۞

107.108.Ayet: Mûsa (a.s.) O'nun diklenip karşı geldiğini görünce, inkâr ederek dediklerini de duyunca Allah'ın (c.c.) Kendisine ilham edip emretmesiyle derhal Asasını elinden gözleri önünde yere bıraktı. Sihirbazların davranışlarına asla benzemeksizin ve bir uğraşı, her hangi bir işlem yapmaksızın birden bire korkunç büyüklükte açık seçik hareketli bir yılan oluverdi. Bırakılan Asanın sayılamayacak kadar katları büyüklüğünde bir ejderha...

Rivayet olunuyor ki, Hz. Mûsa (a.s.) Asasını bırakınca kumral renkli dev bir yılan oldu. Ağzını açıp Firavun'a ve adamlarına doğru yürüyünce makamlarını bırakıp kaçtılar. İnsanlar birbirini ezdi. Firavun dedi ki, ey Mûsa! Seni Peygamber olarak Gönderen Varlık hürmetine O Yılanı tut. Sana Îman ettim ve Ya'kub Oğullarını da yollarına bırakıp Seninle salıvereceğim. Hz. Mûsa tutunca tekrar asaya dönüştü. Sonra Mûsa (a.s.) Elini koynuna sokup çıkardı. Esmer olan Mûsa'nın eli bembeyaz nura dönüştü. O kadar parlıyordu ki, bakanların gözleri kamaşıyor, Güneşin aydınlığını bastırıyordu.

۞قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ۞

109.110.Ayet: İnkârcılar; O'nun mucizelerinden ve ayetlerinden olanları gördükten sonra toplumun ileri gelenleri Firavunun çevresinde toplanıp çaresizlikler, şaşkınlıklar, huzursuzluklar ve Mûsa'nın Memleketlerini istila edip egemen olmasından korkmanın neticesi olan endişelerle dediler ki, hakikaten Mûsa; bu konuda zirveye ulaşmış olan pek büyük ilimlere sahip bir Sihirbazdır.Bunun için peygamberlik iddia ediyor. Zira biliyor ki, yaptığının benzerini kimse yapamaz. Bu sihri ile sizleri topraklarınızdan çıkarmak istiyor. Ey Bu Memleketin korunup

kollanmasında fikir ve düşünce sahibi olanlar! Bu Düşmanı başımızdan atmak için ne yapmak istersiniz ve ne iş buyurursunuz?

۞ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۞

111.Ayet: Mûsa (a.s) konusunda ve O'nu uzaklaştırmak hususunda hayli düşünüp tartıştıktan sonra bir fikre varıp Firavun'a dediler ki, Mûsa ve Kardeşi hakkında aciz kaldığını göstermemek için onları beklet ve öldürülmelerini de ertele. Rabliğin sarsılıp bozulmasın. Sihrin ve sihirbazların yaygın olduğu şehirlere dirayetli elçiler gönder. Usta sihirbazlar toplasınlar.

۞ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ۞

112.Ayet: O'na üstün gelmekte muvaffak olmaları için sihir konusunda gayet maharetli bilgin sihirbazları makamına getirsinler.

۞ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۞

113.Ayet: Firavun; derhal adamlarını gönderi. Onlar da sihirbazları seçip getirdiler. O seçkin sihirbazlar Mûsa ve Harun'a karşı her şeylerini ortaya koyarak üstün geleceklerine kesin gözüyle bakarak şımarıklık gösterip önce ücreti sorarak dediler ki, eğer bizler üstün gelirsek bizlere iyi bir ücret olacak değil mi? Kendilerine güvenleri tamdı. Ama ücreti pekiştirmek için söze tereddüt soktular.

۞ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۞

114.Ayet: Firavun dedi ki, evet. Sizlere çokça mükâfaatlar olacak. Bununla beraber hep yanımda bulunan yakın dostlarım olacaksınız. Bunu da arz etti ki, onları layıkıyla teşvik edip bu işe gönül vermelerini sağlasın.

۞ قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ۞

115.Ayet: Sihirbazlara göre içlerine Mûsa'ya üstün gelecekleri umudu yerleşince ve ulaşacakları nimetleri ve yakınlık mertebesini duymaları sonrasında Mûsa Peygamberi küçümseyip alay ederek ve kendilerine karşı böyle bir şeye kalkışmakla O'nu bilgisiz görerek dediler ki, ey Mûsa! İster getirdiğin şeyi yere önce Sen bırak ya da getirdiğimiz şeyleri biz bırakanlardan olalım. Tercih Senin. Bizim için ikisi de birdir.

۞ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ۞

116.Ayet: Allah'ın Kendisine ilham edip emretmesiyle Mûsa dedi ki, yo. Ben değil sizler elinizdekileri bırakın ey batıl ve boş şeylerle uğraşan sihirbazlar! Sihir yapmak istediklerinde önce insanların gözlerini büyülediler ki, yaptıkları şeylerin aslı olmayan, gerçek dışı olduğunu zannetmesinler. Sansınlar ki, bunlar tamamen gerçek. Halkı korkutup dehşete düşürdüler. Özellikle de Mûsa'nın (a.s.) üstün gelmesiyle iğrenç Düşman Firavun'un elinden kurtulmayı bekleyen İsrail

Oğullarını... Çünkü kalın ipler ve uzun sırıklar kullanarak birbirine dolanmış ve dehşet saçan hareketli yılanlar. Hulasa sihir ilminin zirvesine ulaşmış büyük bir sihir ortaya koydular.

۞وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ۞

117.Ayet: Biz de Mûsa'ya vahyederek Asanı bırak diye emrettik. Derhal Onu bıraktı. Hemen Asa korkunç ve büyük bir yılan oldu. Derhal sihirbazların yalandan ibaret yaptıkları sahte yılanları yutmağa başladı ve hepsini tüketti.

۞فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

118.Ayet: Böylece Mûsa'nın iddia ettiği Hak Dava gerçekleşti ve hak olarak İlâhî mucize üstün geldi. Firavunun çalışmaları, sihirbazların sihir ve büyüleri geçersiz kalıp yok oldu.

۞ فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۞

119.120.121.122.Ayet: Hulasa Firavun ve erkânı o mecliste yenilip alt oldular. Büyüklenip çalım satarak geldikleri o yerden küçülerek, tam bir rezillik, üzüntü ve perişanlık içinde makamlarına dönüp gittiler. Allah tarafından incelikler dolu bir çekiş, hoş bir ilham ve uyarı ile sihirbazlar Mûsa'nın icraatından doğan hakikati keşfedip anlamaları ardından horluğun ve küçülüp haddi bilmenin timsali olan toprağa kendilerini atarak Rableri Olan Allah'a secde ettiler.Ve doğrulup tam bir samimiyet ve içtenlikle dediler ki, âlemlerin Rabbi Olan Allah'a Îman ettik.Yani ki, katından peygamber olarak geldiklerini iddia eden ve insanları O'na yönelip Îman ve itaat etmeye davette bulunan Mûsa ve Harun'un Rabbine...

۞قَالَ فِرْعَوْنُ آمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞

123.Ayet: Firavun sihirbazların secde ettiklerini görüp Îman ve tasdiklerini duyunca derhal tehdid ve inkâr kasdederek (bunu kabul edilemeyeceğini açığa vurarak) sordu ve dedi ki, ben sizlere izin vermeden O Mûsa'ya ve onların Rabbine Îman mı ettiniz? Halbuki, önce danışıp konuşacaktık. Yanımda O'nun üstün geldiğini ve nasıl olduğunu itiraf edecektiniz ve benden izin isteyecektiniz. Bu yaptıklarınız gösteriyor ki, bu sizin oynadığınız bir oyun ve Bu Mısır Şehrinde egemenliği elde etmek için bana karşı büyük bir tuzak. Mûsa'nın peygamberlik iddiaları ve sizin mağlup olmanız... Bunların hepsi şehrin sakinlerini çıkarıp oraya konmanız için korkunç bir hile imiş. Bu hilenizin sonucunu yakında görüp öğreneceksiniz.

۞لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ۞

124.Ayet: Bugün önce toplum huzurunda sağ el, sol ayaklarınızı çaprazlama keseceğim. Sonra bir zaman halkın ders alması için hurma ağaçlarının gövdelerine asacağım tıpkı idarecilerime ve saygın adamlara karşı gelen azgınlara yaptığım gibi.

۞قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۞

125.Ayet: Îman eden o sihir ustaları Firavun'un tehdidini duyup ve işin nereye varacağını (şehid olacaklarını) anlayınca tam bir canlılıkla, sevinip zevk duyarak dediler ki, sonradan olma varlıkların zincirlerinden ve Dünya hayatının esaretinden kurtulup şüphesiz Rabbimize ve manevî âlemden kalıcı nasip ve nimetlere kavuşacağız ne mutlu bizlere. Biz gölgeden ibaret varlıklarımızdan çıkıp Sahibimiz Olan Allah'a gidiyoruz.

۞وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَتْنَا ۞

126.Ayet: (Ey Firavun! Bizi korkutmayı bırak, asıl sen kork). Sen bizleri; sırf Rabbimizin mucize ve ayetleri bize geldiğinde ve hakikat açığa çıktığında onlara Îman ettiğimiz için bunu kabullenemiyor ve bize ceza vermeğe kalkışıyorsun. Dolayısıyla Allah'a harp açıyorsun. (Biz şehid olur ve ebedî hayatın sonsuz nimetlerine ererek kurtuluruz ama Senin işin zor. Zira Allah'la başa çıkamayacaksın. Ve sonsuz bir zarara gireceksin) Bizleri yoktan var edip türlü nimetlerle Yetiştiren Rabbimiz katından anlayışlar vererek bize bunu anlamamızı sağladı. Eğer bizim idrak edip anladıklarımız sana da açılıp ikram edilse körlük perdeleri ve gaflet örtüleri can gözünden kalkar ve Sende bizim şahid olduğumuza şehadet eder Müsliman olursun. Ancak Allah Teâlâ azgınlıkta ısrarın sebebiyle kalbini mühürleyip hakikatlere kapattı. Göz ve duygularına ağır örtüler indirdi. Bunun için bize karşı ululanarak bizleri yadırgıyor ve yanlış yaptığımızı sanıyorsun. Allah'ın ilim ve Îman nûru vermediği elbette nûrsuz ve kördür.

۞رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ۞

Sonra Rablerine yönelip içten dualarda bulunarak ve ihtiyaçlarını O'na arz edip saygı ile dediler ki, ey bizleri yaratıp lütuf ve nimetlerinle; canlarını Senin yolunda harcayan ve sana gönül verip itaatten ayrılmayan şehitler topluluğuna katılacağımız şu ana kadar Yaşatan! Katından bizlere sabırlar yağdır. Bu azgın bizlere tehditlerini uygularken devamlı sabırlar ver ki, Senin manevî aşkını kaybetmeyelim ve şu fâni varlığımızın acısı kalbimizi ve kalplerimizdeki Sana olan Îman ve sevgimizi bastırmasın. Nefeslerimiz kesilip canlarımız bedenimizden çıkarken bizleri Îman ve İslâm sahipleri olarak öldür. Sana teslim olup tüm hukümlerine razı olma mertebesine erenler, hiçbir tereddüt ve sarsıntıya düşmeden Tevhîdin yolunda sebat ve kararlı olarak bulunanlar olarak canlarımızı al Efendimiz.

Ey Rabbimiz! Bizim de ayaklarımızı Seni bilme ve Birliğine erme Caddesi Olan İslâm Dîninde ayaklarımızı sağlam tut. Ey yardımcıların En Hayırlısı!

۞ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَآلِهَتَكَ ۞

127.Ayet: Firavun(Allah'ın laneti O'nun üzerine olsun); yaptığı tehditleri Îman eden sihir ustalarına(Allah'ın rahmet ve rızası üzerlerine olsun, Allah burhan ve

delillerini nûrlandırsın) uyguladıktan sonra kavmin ileri gelen erkanı dediler ki, Sen Mûsa'yı ve Kavmi olan İsrail Oğullarını yeryüzünde bozgunculuk çıkarsınlar diye sağ mı bırakıyorsun? Özellikle de O'nun üstün gelişi yeryüzüne yayıldıktan sonra insanların huylarını ve ahlakını bozmaları ve memleketlerde Senin gözetimin altındaki insanlar arasına fitneler düşürmeleri için öyle mi? Hulasa bunların halk arasına fitne sokmaları insanların her birinin; Seni ve (halka egemen olman için) heykellerini dikerek belli yerlere koyduğun tanrılarını bırakmalarına kadar gider. Sen bir sürü heykeller ve putlar diktin halk onlara tapıyorlardı. Dönüp onlara taparlarken Senin çizdiğin yolda gidiyorlardı. Bırakırsan Mûsa ve Kavmi insanları bundan vazgeçmelerini sağlarlar.

۞ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ۞

Firavun dedi ki, bu günden sonra onları öldürüp yok etmeyeceğim ama eski halleri üzere de bırakmayacağım. Çünkü Bize acizlik de, zalimlik de isnad edilmemeli. Öyle ki azar-azar, yavaş-yavaş onları zayıflatmalıyız. Bugünden itibaren onların erkek çocuklarını öldüreceğiz ki, çoğalmasınlar. Kız çocuklarını sağ bırakarak onlarla zorla evlilik yaparak utançla ilişkilenip sinmelerini sağlayacağız. Bunu onlara muhakkak yapacağız çünkü bizler güç ve kudret sahibi ve ezenleriz. Hulasa onlara daha önceden yaptıklarımızı bugün de sürdüreceğiz ki, İsrail Oğullarından bir çocuk doğup bizim devletimizi yok edecek diye yıldızlara bakan falcıların ve gaipten haber veren kâhinlerin anlattıkları Mûsa imiş diye halk kuruntulanmasın.

۞ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۞

128.Ayet: İsrail Oğulları; Firavun'un tehdidlerini duyunca korktular, canları sıkıldı, bükülüp Allah'a dua ettiler ve şikâyetlerde bulundular. Onları teselli edip huzursuzluklarını gidermek için Mûsa (a.s.) Kavmine dedi ki, onların zararlarını def etmesi için Allah'tan yardım isteyiniz. Eziyetlerine karşı sabredin ve Allah'ın yardımından ümitlerinizi kesmeyin. Sakının asla Allah'ın rahmetinden ümitsiz olmayın, umudunuzu kaybetmeyin. Bilesiniz ki, Yeryüzü; yaratma, idare ve kullanım olarak her şeyiyle Allah'ındır. Onu kullarından dilediğine miras bırakır. Ama güzel ve övgülü son ve sonuç kullar içerisinden takva ehli olanlarındır. O şanlı kullar; Allah'ın haramlarından sakınır ve korunurlar. Allah'ın hukümlerinden başlarına gelen her şeye de sabrederler.

۞ قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۞

129.Ayet: İsrail Oğulları Mûsa'dan dert yanarak dediler ki, bundan önce Peygamber olarak geleceksin ve Firavunun idaresine son vereceksin diye oğullarımız öldürülerek, kızlarımız diri bırakılarak türlü eziyetler gördük. Anlaşıldı ki, bundan sonra da böyle devam edecek.

۞قَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۞

Mûsa (a.s.) dedi ki, sakın Rabbinizin yardımından ve bu kâfirlere yaptığı tehdidini, bizlere de va'dini yerine getireceğinden umudunuzu kesmeyin. Aksine Rabbinizin; düşmanınızı helak edeceğini umunuz. Bilesiniz ki, Allah'ın hukmü ve düşmanınızı helak edeceğine dair va'dinin vakti yaklaştı. Onları helak ettikten sonra, onların yerine o topraklara sizleri sahip kılacak ve sizleri de deneyip görecek. Bakalım nasıl yapıyorsunuz? Rabbinizin nimetlerine şükür mü ediyorsunuz yoksa küfre düşüp nankörlük mü yapıyorsunuz? Allah'ın emrini tutup yararlı işler mi yoksa bozgunculuk ve o zalimler gibi tahribat mı yapıyorsunuz?

۞وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۞

130.Ayet: Hak Teâlâ; va'dini gerçekleştirmesini ve düşmanlarının helak edilmesini yavaş-yavaş yapacağına işaret ederek buyurdu ki, Biz onları helak etmeyi murad ettiğimizde önce birkaç sene kıtlık, azık, rızık ve gelir azlığı, sebze ve meyvelerde eksilmeler ile cezalandırdık ki, akıllarını başlarına alırlar da bolluk günlerini hatırlarlar. O bolluklar iade olunur diye Bize kulluğa yönelirler. Bu suretle; Bizim Varlığımızı ve Birliğimizi kabul edip Kendisine uymaları için kendilerine gönderdiğimiz Peygamberimizi tasdik ederler. Ama onlar can gözleri aşırı kör, kalpleri de çok katı olduğu için bu nasihatlerden ve çetin imtihanlardan etkilenmediler.

۞فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ ۞

131.Ayet: Öyle ki, onlara bolluk, bereketler gibi rahat ve sevinç sağlayan nimetler geldiğinde sürpriz görmezler kendilerine mal ederek derlerdi ki, bunlar; şansımızın sağladığı ve hak ettiğimiz mutluluklardır.Bizlere yakışan da budur. Ama bazı zamanlar onlara kafa karıştırıcı ve can sıkıcı sıkıntı, darlık ve zorluklar olunca Mûsa ve O'nun beraberinde bulunan Mü'minlerin uğursuzluğu sebebiyle olduğunu söylerler ve derlerdi ki, bu rezil ve itibarsız insanlar yüzünden bu uğursuzluklar başımıza geldi. Ey gaflet ve cehalet uykusundan uyanmış olan, bolluk ve darlıkta Hak Varlık Olan Allah'a yönelenler! Bu hususta da uyanık olun ve bilin ki, Allah katında uğursuzluk sadece onlara aittir. Böyle hukmeden de Allah'tır. Çünkü daraltan ve genişlikler Veren sadece O'dur. Her şey O'nun Elindedir. İstediğini yapar ve dilediği hükmü verir.

۞وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Fakat insanların çoğu bunu bilmezler. İnat edip kafa tutarak her şeyi; ortada görebildikleri sebeplere ve basit araçlara dayandırırlar.

۞ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۞

132.Ayet: O zalimler aşırı azgınlıkları ve çetin kinleri sebebiyle küfür ve inada batıp Mûsa (a.s.) ile alay ederek dediler ki, bizleri sihrinle kandırman için Sen; bizlere mucize ve Allah'ın ayeti diye ne tür sihir getirirsen getir; ister gücün yetiyorsa acele getir ve ya tehir ederek geç getir asla Sana Îman etmeyeceğiz.

۞ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ۞

133.Ayet: Biz Mûsa Kulumuza yardımımızı uzatıp o zalimlerden de intikam almak üzere derhal üzerlerine tufan (evleri etrafında dönüp duran ve boğazlarına kadar yükselen taşkın su ve büyük bir sel) gönderdik. Evler bitişik olmasına rağmen Mûsa'nın (a.s.) mucizesi olarak bu sular İsrail Oğullarının (Mûsa'ya inananların) evlerine girmiyor ve onlara zarar vermiyordu. Boğulacak hale gelip çaresiz kalınca yalvararak dediler ki, ey Mûsa! Rabbine dua et. Bu sıkıntıyı üzerimizden çeksin. Sana Îman edeceğiz. Hz. Mûsa dua etti ve Allah Azıîmüşşan belayı kaldırdı. Sonra, kendilerine öyle ekin ve hayvanlarına öyle çayır ve otlar verdi ki, hiç görmemişlerdi. Yine belayı Mûsa'ya (a.s), bolluğu kendilerine dayandırdılar. Mucizeyi inkâr ettikleri gibi Allah'a yapılan duanın neticesine sihir dediler. Bundan sonra çekirge sürüsü gönderdik. Tüm ekinlerini ve ürünlerini yedi. Elbiselerini ve evlerin ağaçlarını yemeğe başlayınca yalvardılar ve dediler ki, ey Mûsa! Kurtar bizi. Hz. Mûsa çöle çıkıp Allah'ın vahyi ile çekirgelere sağ ve solu işaret ederek emretti. Etraf ve bucaklara çekilip gittiler. Verdikleri sözü yine bozdular. Sonra ekin biti ve kene gönderdik. Çekirgelerden kalanları yedi ve elbiselerinin arasına girdi. Kanlarını emmeğe başladı. Korktular ve Mûsa'ya sığındılar. Yine dua etti ve sıkıntıları kaldırıldı. Dediler ki, şimdi öğrendik. Çok büyük bir sihirbazsın. Bundan sonra kurbağa sürüsünü üzerlerine gönderdik. Her tarafa; kaba, tencereye ve hatta konuşurlarken ağızlarına giriyorlardı. Yine O'na sığındılar. Duasıyla kurtuldular. Yine ahdi bozdular. Sonra üzerlerine kan gönderdik. Bütün sular kan oldu. Ama Mûsa'nın kavmine tertemiz sular gelmeğe devam ediyordu. Öyle ki, bir kovadan Firavunun adamı ile Mûsa'nın adamı müşterek içse; kâfirin içtiği kan, Mü'minin içtiği su oluyordu. Hulasa bütün bu belaları üzerlerine gönderdik ki, Varlığımıza, Birliğimize ve her şeye Kadir olduğumuza bu mucizeler ayrı-ayrı ve açık deliller ve alametler olsun. Bu yüce ayetlerimiz hidayet ve dalâleti, hak ve batılı, ilim, Îman ve iyilikle, cehalet, küfür ve kötülüğü seçip ayırsın. Fakat bunca açık ayet ve alametlere rağmen inat edip diklenmelerle hepsinden yüz çevirip uzaklaştılar. Küfür ve azgınlıklarına devam ettiler. Karakterlerinin alçaklığı, mayalarının bozukluğu ve pisliği sebebiyle bunca mucize, ayet ve uyarılar fayda vermedi. Dolayısıyla ceza ve azabı hak eden caniler ve suçlular oldular.

۞وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۞

134.Ayet: Başlarına büyük bir bela ve pis bir azap geldiğinde saygıyla O'na sığınarak dediler ki, ey yaratılmışı Yaratan'a davet eden Mûsa! Seni türlü nimetleri ile Yetiştiren Rabbine; dualarını kabul edip ihtiyaçlarını göreceğine dair Sana olan sözüne ve va'dine göre bizim için dua et.

۞لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۞

Yemin ederiz ki, eğer Rabbin; bizden bu iğrenç musibeti kaldırırsa Sana Îman ederiz ve İsrail Oğullarını oyalamaksızın bırakıp Seninle göndeririz.

۞فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۞

135.Ayet: Biz Peygamberimizin duası ile onların belirledikleri ve Îman edecekleri vakte kadar o ağır azabı kaldırdığımızda Îman etmiyorlar, ahdi ve anlaşmayı bozup eski pisliklerine dönüyorlardı.

۞فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۞

136.Ayet: Hulasa verdikleri sözleri tutmamakta, emrimize karşı gelip Peygamberimizi inkâr etmekte ileri gittiklerinde onları; derin gaflet ve azgınlıklara batmaları sebebiyle derin bir denize batırıp boğduk. Tüm bu intikam ve azap onların; Varlığımızı, Birliğimizi ve kudretimizi gösteren ve Bize erdiren mucize ve ayetlerimizi inkâr etmeleri ve o kadar ayetlerden uyanmamaları, gözleri hakka karşı perdeli olup peygamberlerin rehberliğinde Îmana ermemeleri sebebiyledir.

۞ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۞

137.Ayet: Hak Varlığın sonsuz huzur sahasına ermekten tamamen mahrum edilerek yok olup gitme denizinde zalimlerin boğulmasından sonra oğulları öldürülüp kızları; zalimlerin arzularına hizmet etmeleri için diri bırakılan ve nice eziyetlere uğratılarak ezilen İsrail Oğulları topluluğunu; Firavun ve Kavminin topraklarının Şama varıncaya kadar nice memleketlerin doğularına ve Mısır Devletinin batısına varıncaya kadar Saiîd mıntıkası gibi nice memleketlerin batılarına mirasçı ve sahipler yaptık. Her yönüyle onlar için verim ve bereketleri oralarda çoğalttık.

۞وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ۞

Ey Mûsa! Rabbinin; İsrail Oğullarına va'dini gerçekleştireceğine, yardım edeceğine ve memleketlere mirasçılar ve sahipler kılacağına dair güzel sözü; onları mirasçı kılmamızı gerçekleştirmemizden sonra tamamlanıp kemale erdi. Çünkü onlar; zalimlerin aşırı ve dayanılmaz eziyetlerine sabrettiler. Firavun'un ve kavminin yaptıkları yüksek binaları, yaldızlı muhkem köşklerini ve o yapılar üzerinde lüks hayat içinde böbürlenerek icra ettikleri her şeyi yıkıp harap ettik. Nitekim

zamanımızdaki israfçılar da benzeri iş ve eserler yapıyorlar. Allah; durumlarını güzelleştirsin.

Sonra Hak Teâlâ; İsrail Oğullarının yaptıklarının iğrençliğine, mayalarının pisliğine, karakterlerine yerleşmiş olan cahilliklerine, tabiatlarının zayıflığına ve zekâlarının bulanıklığına işaret ederek Peygamberini teselli edip Mü'minlere de ders ve öğütler verdi ki, onların yaptığının benzerlerini yapmaktan Mü'minler sakınsınlar:

۞وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۞

138.Ayet: İsrail Oğullarını; düşmanlarını boğduğumuz denizden hiçbir zarar görmeden ve türlü nimetlere ermiş oldukları halde geçirdik. Yolları üzerinde Amalika (İsrail Oğullarının Baş Düşmanları olan putperest ve zalim) toplumun kalıntılarından bir gurubu kendilerine has puttan ibaret tanrılarına tapıyorlardı. Onların Allah'tan başka bir mabuda taptığını görünce İsrail Oğulları dediler ki, Ey Vahıd ve Samed Olan Allah'tan bizlere Peygamber olarak gönderilen Mûsa! Bizlere; onlarınki gibi bir tanrı yap. Bizimki Allah'a benzesin. Biz de onlar gibi bilerek ve görerek ibadet yapalım. Bilim görmediğimiz ve sadece zan olunan Bir Ma'bud'a nasıl yönelir ve saygı duyarak kulluk yaparız? O'ndan nasıl utanıp çekinir ve nasıl korkarız?

۞قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ۞

Hz. Mûsa; onların akıl ve can gözlerindeki koyu ve kalın perdeyi iyice anlayınca dedi ki, sizler gerçekten çok cahil bir toplumsunuz. Karakterinize yerleşmiş olan cahilliğinize devam ediyorsunuz. Allah'ın en büyük ayetleri, mucizeleri ve ibret dolu kesin delilleri sizleri etkilemedi.

۞إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

139.Ayet: Hulasa sizler yüksek ayetlerle ve açık mucizelerle gayet açıklanıp izah edilmesine rağmen âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Varlığını ve Birliğini anlayamadınız. Bu sapık putperestlerin içinde bulundukları yol ve davranışları helak edilip yok olmağa mahkûmdur. Çünkü taptıkları heykeller ve putlar asılsız ve düzmece nesnelerdir. Taptıkları ve icra ettikleri her şey batıl ve boştur. Zira bu davranışları Ezel, Ebed hak Ma'bud, her şey Kendisine muhtaç ve bağlı, Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan, yaratmasında ve yaşatmasında Bağımsız ve Tek İlâh Olan Allah'a şirk koşmak ve asılsız şeyleri O'na isnat etmektir.

۞قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

140.Ayet: Halbuki, O (c.c.); sizleri şu an âlemlere üstün kıldı. Çünkü sizin varlıklarınız mertebe bakımından en yüksek yerdedir. Sizler ey Îman ve İslâm'la şereflenip üstün kılınanlar! Nasıl olur da önünüze çıkan rezil varlıklara taparsınız.

Îman sahibi olan insanın mertebesi yüksek ve kapsamlı mertebe iken mertebenizi bilip anlamadınız ey ahmak cahiller!

۞وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۞

141.Ayet: Allah'ın sizlere verdiği nimetleri sizlerin sayıp şükrünü eda etmesi lazım. Hanı bir zamanlar sizleri Firavun hanedanından kurtardık. O an sizlere azabın en kötüsünü uyguluyorlar ve iğrenç bir azapla sizleri damgalıyorlardı. Çoğalmamanız için erkek çocuklarınızı öldürüyorlar, pis ilişkileri ve arzularına hizmet ettirmek için kız çocuklarınızı bırakıyorlardı. Bu sizler için bir utançtı.

۞وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۞

Tüm bu anlatılanlarda sizler için Rabbinizden inmiş büyük bir azap çetin bir imtihan vardı. Hulasa sizleri onlardan kurtardık ki, Bizi zikretmeyi görev bilip yerine getiresiniz. Nimetlerimize devamlı şükredesiniz. Varlığımızı, Birliğimizi ve her şeye Hâkim ve Kadir olduğumuzu anlayasınız. Ama sizler asla anlamadınız.

۞وَوَاعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۞

142.Ayet: Yine bir vakti hatırlayın ki, Biz Mûsa ile sözleşip Firavun'un helak edilmesi öncesinde O'na; eğer Firavun'a üstün gelirse Bizim için adak yaparak fazladan Zilkade Ayında geceleri namaz kılıp gündüzleri oruç tutmasını O'na gerekli görev yaptık. Firavun'un helak edilmesi sonrasında da Kendisine Kitap indireceğimizin sözünü verdik. O Kitapta İsrail Oğullarının Dünya ve Ahiretlerine dair yapacakları işler ve tüm hukümler bulunmakla idare ve yönetimlerini açıklamış olduk. O Korkunç Düşmanı helak etmemizden sonra Mûsa (a.s.); adanan ve sözü verilenlerin gerçekleşmesi için Bizimle buluşma yerine yürüdü. Otuz gün tamam olmadan Mûsa (a.s.) oruç tuttuğundan dolayı ağzının koktuğunu fark edince Yüce Huzura bu kokuyla varmayı kabul etmedi ve misvak kullandı. Melekler dediler ki, biz Senden misk kokusu kokluyorduk. Sen ise bunu misvakla bozup yok ettin. Bundan dolayı onu telafi edip tekrar elde etmesi için O'na; Zilhicce Ayından eklenmiş olarak geceleriyle beraber on gün daha oruç tutarak müddeti tamamlamasını emrettik. Böylece Rabbinin belirlediği buluşma süresi gündüzleri ile beraber tam kırk gece oldu. Böylece yanlış silinerek kaybedilen kazanılmış oldu. Bu kırk gecenin ve sözleşmenin tamlanmasından sonra kendilerine Dünya ve Ahirete dair tüm hukümleri açıklayan Tevrat'ı indirdik. Verdiğimiz sözü yerine getirdik. Bu nimetlerin en büyüğü ve ikramların en değerlisidir.

۞ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ۞

Yine o anı hatırlayın ki, Mûsa; Kardeşi Harun'a (a.s.) dedi ki, Kavmim içinde Benim halifem ve temsilcim ol. Onlara Benim adıma Dünya ve Ahirete dair işlerini anlat ve hatırlat. Özet olarak aralarında düzeni muhafaza et. Onları sapık ve azdırıcıların eğrilik ve sapıklıklarından koru. Sen ve beraberindekiler bozguncu ve

tahribatçıların yollarına uymayın. Onlar halkın zayıflarının itikadını ve huzurunu aslı olmayan sahte söz ve davranışlarla, Allah katında işe yaramayan kandırmalarla bozarlar. Ey İsrail Oğulları! Tüm bu uyarılara ve Harun Peygamberin (a.s.) karşı çıkmasına rağmen karakterinizin pisliğinden, mayanızın alçaklığından dolayı Samiriye uydunuz.

۞وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ۞

143.Ayet: Ey İsrail Oğulları! Mûsa'yı; (a.s.) sizlerin tüm durumlarını düzeltmesi için katımızdan Peygamber olarak gönderdiğimizde belirlediğimiz vakitte ve belirlediğimiz yerde tam bir yönelişle Bizimle buluşmağa geldi. Lütuf ve rahmet eyleyip de Rabbi Kendi katında Mûsa'ya özel olarak verdiği mertebede O'nun la konuştu. Çünkü bütün yaratılmışın her birinin ve hatta her bir zerrenin Allah'a ilgisine göre özel bir mertebesi, farklı zan ve inancı, biliş ve anlayışı vardır. İşte bu yüzden Allah Teâlâ; Kudsî Hadiste mealen buyurdu ki, Ben kulumun Bana zan ve inancı üzereyim. Bu mertebelerin en yücesi peygamberlik mertebeleridir. Onların dahi mertebeleri arasında farklılıklar vardır. Sonra Allah'ın salah ve takva ehli kulları Dinlerindeki üstünlüklerine göre farklı farklıdır. Hulasa Mûsa; (a.s.) Rabbinin nimet ve ikramlarına genişçe erip sınırsız idrak ve anlayışlara sahip olunca ve arada melek dâhil hiçbir vasıta olmaksızın, harf, kelime, ses, dil ve dudak gibi konuşma sebebi olan araç, gereç ve organlardan münezzeh olarak Rabbinin konuşmasına erip sınırsız ve cihetsiz olarak ulaşınca ve bu mertebe sebebiyle Allah'tan; yüce anlayış ve görüşlere erince Mûsa (a.s.) ürperip tam bir coşku ile dedi ki, ey Rabbim! Varlığını göster de Sana bakayım. Elbette ki, Senin Varlığın; konuşmanın her şeyden münezzeh olduğu gibi karşı karşıya veya aynı safta olmaktan, herhangi bir şeye benzemekten, denklik ve sonradan olanlar gibi olmaktan münezzehtir.

۞ قَالَ لَنْ تَرَانِي وَلَكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي ۞

Hak Teâlâ dedi ki, ey Mûsa! Sen sonradan olan varlık elbiselerin ve Benden ayrı kimlik içerisinde bulunduğun müddetçe Beni göremezsin. Eğer beni görmeğe kabiliyet ve kudretin nedir bunu anlamak istiyorsan bütün varlıkları varlık mertebesinden düşüren görünmemle baktığım an şu muazzam dağa bak. Eğer o dağ önceki bulunduğu varlık üzere varlığımı gösterdiğimde yerinde kalırsa o zaman Sen de varlığın ve kimliğinle; Beni görebilirsin.

۞فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا ۞

Hak Teâlâ; kahır ve azamet sıfatlarından dağa görününce dağı darmadağın un ufak yaptı, sonra da yok etti. Dağ önceden hiç yokmuş gibi yok oldu. Önceden yok olan dağ aslı olan sırf yokluğa erdi. Mûsa (a.s.) Allah'ın kudretinden gördüğü muazzam görünüm karşısında bir sarsılışla düşüp bayıldı. Sanki varlığı ve kimliği ile ilgili her şey O'ndan ayrıldı.

۞فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Mûsa (a.s.) ayılıp tamamen kendine gelince Allah'ın sırrını ve O'nu anlamayı O'nu yardımıyla keşfedince idrak etti ki, Allah'ı ancak Allah Kendisi görür, Allah'ı ancak Allah Kendisi bilir. O'nun Varlığına ancak Kendisi bakar. O'na ancak yine Kendisi ulaşır. Mûsa (a.s.) utanarak, korkup tenzih ederek ve tüm varlığıyla O'na dönerek dedi ki, Seni tesbîh ve kemaliyle takdîs eder, yarattıklarından hiçbir kimsenin; Senin varlığını, İsimlerini ve Sıfatlarını kuşatamayacağını itiraf ederim. Bilemediğim ve gücüm dışında olan hususları cesaretle Senden istemekten tevbe edip Sana döndüm. Ya Rabbi! Seni şimdi önceki bildiğimden daha fazla bildiğim ve daha fazla anladığım tarzda Sana kesin ve kuvvetli Îman ile Îman ederek bu konuda Îman sahiplerinin başı ve rehberi olacağım. Önceki bilgim ve inancımın pek önemi yokmuş.

۞قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ ۞

144.Ayet: Mûsa (a.s.) Haktan izin gelmeden istekte bulunduğundan dolayı utanıp pişman olunca ve son derece üzülüp kederlenince Hak Teâlâ O'na merhamet gösterip onun utanıp başına gelenlerden doğan üzüntüsünü gidermek için buyurdu ki, ey Mûsa, sevgili Temsilcim! Güç ve kudretim gereği Seni insanlar arasından dileyip onlara göndermekte olduğum emanetleri ve hukümleri sana yüklemekle Peygamber seçtim ki, onlara bunları Benim Adıma ulaştırasın. Ve peygamberler arasında arada hiçbir melek ve elçi olmaksızın, harf, kelime ve ses gibi hiçbir vasıta bulunmaksızın konuşmamı duymağa erdirdim. İkram ederek Sana verdiğim her şeye güç ve kapasiten nispetinde sarıl ve sahip ol. Gücünün yetmeyeceği soruları sorma. Zira onların sana açıklanmasına dayanamazsın.

۞وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞

Sana ulaşan nimetlerimizden dolayı Bize şükret ve o nimetlerin nereye harcanıp kullanmasını emrettim ve Seni neye uygun gördümse oraya harca. Asla emir ve hukümlerimizden sapan, nimetlerimize nankörlük yapanlardan olma ki, Bizim rızamıza eresin. Hakkı gören ve anlayanların hallerinin en güzeli ve ikramların en değerlisi Bizim rızamıza ermektir.

۞وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا ۞

145.Ayet: Mûsa'yı seçip ikramda bulunarak halkı eğitip hidayete erdirmesi hususlarından olarak Tevrat Kitabının ihtiva ettiği levhalarda insanların madde ve manasını temizleyip güzelleştirecek her şeyi yazdık. Onların Dünya ve Ahirete dair tüm huküm ve meselelerini onlara vaaz ve nasihatte bulunması ve her şeyi onlara net bir tarzda tekrar-tekrar açıklaması için... O'na dedik ki, ey yaratılmışı, Yaratan Rableri Olan Allah'a Çağıran! Kararlı bir biçimde, kuvvetle ve tam bir ihlâsla bunlara sarıl. Kavmine de emret; insana güzellik ve üstünlük kazandıracak olan zor emirlere

ve farzları eda etmeye sarılıp sahip olsunlar. Özür ve mazeret sahiplerinin izinli olduğu hususlar dışında basit mazeretlerle farzları terk etmesinler. Çünkü azim ve kararlılıkla zor görevleri tercih edenler kendilerini; üzerlerine İlâhî bilgilerin, hakikatlerin, yüce anlayış ve manevî görüş ve izlenimlerin fazlaca doğup gelmesine hazırlarlar. Allah'ın sırlarını bilen ve hak ehli olan alîme göre sığınılacak Me'va Cenneti ve en yüce makam Firdevs Cenneti bunlardan ibarettir. Bu gayret sahibi insanlar; fâsıklar zümresine karışmamak için bu nimetlerden ve bu nimetleri kazandıran hukümleri eda etmekten sapmazlar. Zira fâsıklar yoldan çıkan, insana ikram olunan Allah'ın halifesi olma makamından düşenlerdir.

۞ سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ۞

Ey fâsıklar, ey yolların En Sağlamı ve En doğrusu olan Allah'ın yolundan ibaret İlâhî sınırlar ve hukümlerden sapanlar! Dünyadayken Haktan sapıp Hak Yoldan çıkanların Ahiretteki yurt ve vatanlarını sizlere göstereceğim. Orası her türlü mahrumiyetin yeri olan Cehennemdir. Gerçek perişanlık ateşinin merkezidir. Çılgın ateş çukurudur.

O korkunç yurda ve dehşet dolu âleme varıp yerleşmekten ve orada kalmayı doğuran kâfirlik ve ısyanlardan Allah bizleri ve tüm kullarını korusun, himayesine alsın.

۞ سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا ۞

146.Ayet: Yeryüzünde kibirlenerek ve çalım satarak gezip dolaşanları; insanların canlarında ve çevrelerinde aşikâr olup Varlığımızı, Birliğimizi ve tüm âlemlerdeki idare ve yönetimimizde Bağımsızlığımızı gösteren ayetlerimizden ve alametlerimizden mahrum koyup bertaraf edeceğiz. Onlar; mayalarının alçaklığından ve karakterlerinin pisliğinden dolayı yeryüzünde halka zulmetmeğe devam ederler. Cehalet; karakterlerine yerleştiği için doğruluk ve düzeni gösteren her bir ayeti ve mucizeyi görürlerse inatları ve azgınlıklarından dolayı asla ona Îman etmezler.

۞ وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ۞

Îmana ve olgunluğa erdiren yolu görürlerse itibar edip o yola yürümezler. Çünkü huy ve karakterleri o yola uygun değil.

۞ وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۞

Ama eğer cehalet ve sapıklık yolu görürlerse derhal onu yol ve meslek edinirler çünkü; içleri oraya yöneliktir. Onlara gelen bu bozuk arzular, yanlış görüşler, onlar için olan ve oluşan bu sapmalar, yoldan çıkmalar onların yanılgı ve yanlışlık içinde bulunmaları ve peygamberlere inen, Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren ayetlerimizi inkâr etmeleri sebebiyledir. Dolayısıyla tüm bu ayetlerimizden ebedî gaflet ve habersizlik içinde bulunmaları sebebiyle bilgisizdirler. Ayetlerimizin nasıl iyiliklere

ve nasıl sonsuz rahmet ve saadetlere vesile olduklarını bilmeyince de onlardan etkilenip onlarla uyanamazlar, anlamlarını inceleyip düşünce sahibi olamazlar, onlara sarılıp kulluk yapamazlar ve ebedî mahrumiyete düşerler.

Ey Rabbimiz, Yüce Allah! Bizleri gaflet uykusundan uyandır. Ey Metin, Ey sonsuz kuvvet Sahibi! Bizleri rızana erdir.

۞ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

147.Ayet: Bu zalim azgınlar; ilk yaratılış âlemi olan Dünyada Rahman İsmimize göre Rabbinizin Öz Varlığına ait Niteliklerinden açığa çıkıp gelen ayetlerimizi ve mucizelerimizi inkâr ettiler. Diğer bir yaratılış âlemi olan Ahirette Rahîm İsmimize göre her şeyin Bize döneceğini de inkâr ettiler. Bu lanetliler, bu her türlü nimetlerden mahrum edilerek Cennet ve Cemal'den uzak kalmağa mahkûm edilen bedbahtlar tüm çalışmaları ve kazançları boşa çıkarak ebedî zarara girenlerdir. Bunlar Dünya ve Ahiret sonsuz zarara gömülmüşler ve korkunç azaba girmişlerdir. Bunların; amellerinin boşa çıkarılmasıyla cezalandırılmaları sırf yaptıkları davranışları karşılığıdır. Daima iftiralarda bulunuyorlar, Allah'ın ayetlerini ve kendilerini o ayetlerle uyaran, ayetler neyi gerektiriyorsa onları hakkıyla açıklayan peygamberleri inkâr etmekle ağır günahlar kazanıyorlardı. Dolayısıyla onlara zulmedilmedi. Yaptıkları iğrenç kötülükleri yüzünden çalışmaları ve yaptıkları iyi işleri dâhil her şeyleri boşa gitti.

۞ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ۞

148.Ayet: Onların amellerinin boşa çıkarılmasının bir sebebi de meşhur buzağıyı tanrı edinmeleridir. Şu ki, Mûsa'nın Kavmi; O'nun Rabbi ile konuşup emirler almak için belirlenen vakitte belirlenen yere (Tur Dağına) gittiğinde helak olan Firavun ve kavminden kendilerine miras kalan kıymetli takıları Samiri denen Hainin öncülüğünde eritip kalıba dökerek kafalarında canlandırdıkları tarzda buzağı şekline soktular. Samiri; Cebrail'in (a.s.) atının izinden önceden alarak sakladığı topraktan buzağının üzerine atarak cansız buzağıyı hile ile canlıymış gibi gösterdi. Sadece sığır yavrusu gibi böğürüyordu. Samiri dedi ki, bu sizin ve Mûsa'nın ilâhıdır. Bunu ilâh edinerek ibadet edin. Halbuki, altın ve gümüşleri eriterek elleri ile kalıba koyup yapmışlardı. Gaflet ve dalâlet çöllerinde helak olup akıllarını kaybeden bu insanlar görüp anlamıyorlar mı idi ki, o kalıba dökülerek mamul olan buzağı heykeli onlara yararlarına ve durumlarını düzeltmeğe dair bir söz söyleyemez, doğruya ve iyiliğe irşadı ve erdirmesi olmaz. İlâh'ın niteliklerini taşımayan; ilâh olup ibadet olunmağa nasıl hak kazanır? Ma'budun emretmesi, yasaklaması, yarara erdirip kurtarması gerekir.

۞ اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ۞

Öyle ki, bu zalimler Allah'tan başkasını ilâh edinmekle sadece ve sadece zalimlik yaptılar, iftira ettiler, aklın da, Dînin de gereği olan insanlıktan ve İslâm'dan çıktılar.

Hulasa onlar kendilerine hainlik yapıp varlıklarını sonsuz zarar ve azaba sokarak zulmettiler ve yazık ettiler.

۞ وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

149.Ayet: (Her ne kadar sapkınlıklarında direnseler de Harun Peygamber'in (a.s.) çabası ve Mûsa peygamberin geliyor olması ile özlerinde hasıl olan İlâhî nûrun akıl ve anlayışlarını harekete geçirmesi ile) cahillik ve yanlışlıkları anlaşılarak aşırı pişmanlık duyup gördüler ki, kendileri gerçekten büyük bir sapıklığa düşmüşler, aklın ve Dînin gerektirdiği insanlıktan, hak ve olgunluktan iyice uzaklaşmışlar. Rezilliklerini anlayıp saygı ile eğilerek tam bir korku ile dediler ki, eğer hakikaten Rabbimiz; sonsuz rahmeti ile bizi affetmez, yaptığımız azgınlık sebebiyle bizleri cezalandırmaktan vazgeçip bu pislikten bizleri arındırmaz ve bizleri bağışlayıp ihtiyacımızı görerek gerekli tevbe ve kâmil Îmanı bizlere nasip etmezse hiç şüphesiz Dünyada ve Ahirette ebedî hüsrana ve sonsuz zarara uğramış oluruz.

۞وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۞

150.Ayet: Mûsa (a.s.) döndüğünde Kavminin içine düştüğü sapıklık ve rezilliği öğrendiğinde davasına düşkünlüğü, Dîni hainlikten, Ümmetini şirk ve azaptan kıskandığından dolayı öfke Mübarek Varlığını kuşatmış olarak, son derece üzgün ve öfkeli olarak onlara kavuştuğunda dedi ki, arkamdan ne kötü şeyler yaptınız. Ben sizlerin yarar ve iyiliklerini çoğaltmak için Rabbimin davet ettiği makama gittim. Siz ise ey haddi aşan zalimler! Benim gitmem sonrasında sapıklığınızı artırarak cezalandırılıp azap görmeyi hak ettiniz. Ey ahmaklar! Sizler; Rabbinizin üzerinize azap emrini vermesine acele ediyorsunuz.

۞وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي ۞

Aşırı öfkesi, kızgınlık ve gayreti ile elinde bulunan Tevrat'ın yazılı olduğu Levhaları attı ve bazıları kırıldı. Hukümlerle ilgili geniş malumat zayi oldu. Vaaz ve nasihatler kaldı. (Ayetin bu kısmının uygun tefsiri şöyle olmalı: Mûsa levhaları onlara yaraşır bir yere koydu. Çünkü o tür açıklamalara ne Kur'an'da ve ne de Sünnette rastlanmamıştır). Sonra Kardeşi Harun'un kafasına sarılıp saçlarını kendisine doğru çekti. Niye gevşeklik gösterip onların bu iğrenç işlerine engel olmadın? Onları korusan da Îmandan çıkıp buzağıya tapmak suretiyle kâfir olmasalardı diye can sıkıntısından şiddet gösterdi. Harun (a.s.) merhamet kaynağı Annesini hatırlatarak ondan merhametle davranmasını dileyerek dedi ki, ey Anamın Oğlu! Bu nankör toplum kendilerine bu davranışlarını kabul etmeyip karşı çıkıp vazgeçirmeğe kalkıştığımda Beni ezmek istediler ve Bana düşman oldular. Neredeyse Beni öldüreceklerdi. Öldürülmekten korktuğum için değil iç savaş çıkarmalarından korktum.

۞فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

Allah'ın rızasına uygun davrandığım halde fırsatımızı kollayan düşmanları Bana güldürme. Zira onlar şimdi Senin Bana kızıp azarda bulunduğuna sevinip gülecekler. Hem de Beni asla zalimler içinde onlarla beraber sayma. Aklın ve Dînin gereğini bırakıp Îman ve insanlıktan çıkan bu zalimlerle asla beraber olmadım ve olmam.

۞قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۞

151.Ayet: Mûsa (a.s.) Ağabeyinden bunları duyunca çok sevindi ama yaptıklarına da üzüldü. Rabbine dönerek dedi ki, ey Rabbim! O'na yaptıklarımdan dolayı Beni bağışla, kusurlarımı sil. Zira suçsuz olduğu halde Ben O'na suç isnad ettim. Eğer Kavmim yaratılmışın en zavallılarından bir nesneyi Senin yerine koyup taparlarken Ağabeyim de herhangi bir acizlik gösterdi, çabalamadı, durup dinlendi ise O'nu da bağışla ve bizleri arındır, tam ve başarılı kullar eyle. Bizleri ikram ve bağışlarınla rahmetinin uçsuzluğuna koy, korumana al ve yakınlığına erdir. Sen merhametlilerin En Merhametlisisin.

۞إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ۞

152.Ayet: Bilesiniz ki, kalıba dökülerek buzağı şeklinde yapılan ve sadece böğürme sesi çıkaran nesneyi ilâh edinip tapanlar Ahirette Rablerinin büyük bir gazabına uğrayacaklar. Dünyada da onlara rezillik ve horlanma olacak. İşte Bize; yaratılmıştan herhangi bir şeyi türlü, iftira ve yalanlarla ortak koşanları Dünya ve Ahirette böyle cezalandırırız.

۞وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

153.Ayet: Kasıtsız veya kasıtlı günah işleyenler, sonra pişman olarak kötülükten vazgeçip Îman sahipleri olarak Rablerine dönenler ve Allah'a, meleklere, peygamberlere ve tüm Îman esaslarına inanmalarında sebat ederek kulluk yapmağa yönelenler bilsinler ki, tüm bunlardan sonra Senin Rabbin ey Muhammed! Sınırsız bağış Sahibi Olan, günahları örtüp yok Eden, Varlıkları Arındıran ve tüm ihtiyaçları temin Eden Sonsuz merhamet Sahibidir. Tevbe etmeğe başarı verip tevbeleri kabul eden de O' dur.

۞وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۞

154.Ayet: Mûsa'yı kuşatan öfkesi dinince levhaları aldı.

۞وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ۞

O levhalara yazılanlarda emirlerden ve yasaklardan ibaret, eksiksiz olarak kulluk yapmağa, Allah'a Îman ve Tevhîde erdiren her şey vardı. Onlara sarılıp icra ettiklerinde bütün nimetlere erdirecek her şey. Ayrıca maddî manevî tüm

ihtiyaçlarını karşılayacak rahmet ve gelir kaynakları da vardı. Tüm bu rahmet ve nimetler Rableri Olan Allah'tan korkan ve Allah Azîmüşşan'dan sırf Allah'ın Kendisini isteyenler içindir.

۞ وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِيَّايَ ۞

155.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyanlara; özel konuşmamıza Eren Mûsa'nın (a.s.) hayatını anlat. Bir vakit Bizimle özel olarak görüşmek üzere Kavminden iznimizle yetmiş erkek seçmişti. Sonra on iki boydan her birinden altı kişi seçince toplam yetmiş iki kişi oldu. Sayı yetmişi aşınca Mûsa (a.s.) iki kişinin seçilip kalmasını emretti. O iki kişinin belirlenmesi konusunda kavga çıkarıp birbirine girdiler. Sonunda Mûsa (a.s.) dedi ki, burada kalanların mükâfaatı da aynen göreve gidenlerinki gibidir ve hatta daha fazladır. Kâlib ve Yuşa (a.s.) Kaldılar. Hz. Mûsa yetmiş seçilmiş kişi ile gitti. Dağ yoluna girip dağa çıkmak istediklerinde siyah bir bulut Mûsa'yı (a.s.) kapladı. Sonra onlarda bulutun içine girdiler. Allah Zülcelâl Mûsa ile konuşurken ve O'na emir ve yasakları bildirirken duyup secdeye kapandılar. Konuşma tamam olunca bulut açıldı. Allah'ın konuşmasını duymalarından sonra Varlığını da açıktan görmeyi isteyerek dediler ki, Allah'ı duyduğumuz gibi açıktan gözlerimizle de görmedikçe Sana asla inanmayız ey Mûsa! Bu istekleri sebebiyle korkunç bir sarsıntı bunları yakalayıverdi. Allah'ın kahrından inip gelen yıldırımın sarsıntısı; güç yetiremeyecekleri değeri, kapasitelerinin almayacağı dereceleri istemeleri sebebiyle bunları yakalayınca Mûsa (a.s.) sıkıntıya düşüp Rabbine şikâyette bulunarak dedi ki, ey Rabbim! Dileseydin bunları önceden helak ederdin. Eğer bunların ve Benim helak edilmeme dileğin ilişti ise önce niçin helak etmedin? Ya Rabbi! Şimdi bunları helak edersen İsrail Oğullarının çoğunluğu olan cahiller bunların helakini Bana dayandırırlar. Eğer önceden helak etseydin Bana nispet edemezler ve Beni uğursuzlukla suçlayamazlardı.

۞ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۞

Sonra Mûsa tam bir yürek çarpıntısı ile dedi ki, ey Rabbim! Bizlerden akılsız ve beyinsizce, Büyüklüğünü bilmeyerek, düşünmeden, Senden isteme konusunda anlayış sahibi olmadan isteklerde bulunanların yaptığı yanlışlık sebebiyle bu korkunç yıldırım ve sarsıntı ile bizleri helak mi edeceksin? Olmayacak bu iş, imkânsız olan bu soru ve istek önce konuşmanı onlara duyurman (sonra da Şeytan ve nefislere fırsat vererek akıllara bu isteklerin gelmesine izin vermen) Senin büyük bir imtihanındır. Kâmil akıl ve Îman sahibi olan ve haddini bilen kula yaraşan; akla gelen yanlış arzu ve görüşlerden Allah'a sığınıp vazgeçmektir. Sen bu tür zor ve çetin imtihanlarla dilediğini başarılı davranışlarla razı olduğun mertebelere erdirirsin. Dilediğini de yoldan çıkması, kural tanımaması sebebiyle sapıklık içinde bırakırsın. Hidayet ehli kulların sana karşı saygı ile sûsarlar. İznin olmayan bir şeyi istemezler. Dalâlet ehli olanlarsa Senden bir kapı açılıp bir mertebeye erdiklerinde

saygısızca daha yükseğinin açılması için saldırganlık yaparlar. Her şey Senin Elindedir. Ne oldu ve her kimden ne meydana geldi ise senin başarı vermen ve yaratmanladır. Her şey Senin dilemen ve kudretinle oluyor.

۞ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ۞

Sen bizim Efendimiz, bizim ve tüm nimetlerimizin Sahibisin. Başımıza gelen tüm kötülüklerimizi, günah ve hatalarımızı sil ve varlıklarımızı arındır. Lütuf ve ikramınla bizleri affet, bizlere rahmeyle, her türlü ihtiyaçlarımızı gör, sonsuz nimetlerine erdir ve Dünyada Senin razı olmadığın her şeyden, Ahirette de azabından koru. Sen yanlışlık ve taşkınlık yapanlardan meydana gelen kusur ve günahları örtenlerin ve varlıkları arındırıp mutlu edenlerin en hayırlısısın.

۞ وَاكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدْنَا إِلَيْكَ ۞

156.Ayet: Ey Rabbimiz! Dünyada bizim için iyilikler ve güzellikler yaz, türlü sıkıntılara ve çetin imtihanlara bizi tabi tutma, zorluklara düşürme. Ahirette de güzellikler vererek Tevhîdin en yüksek makamına ermemize onları vasıta kıl. Kesin olarak bizler; Yüksek Şanınla, delil ve rehberleriyin yüceliği ile sana tevbe edip teslim olduk. Bilmediğimiz bir şeyi Senden istemekten Sana sığındık. Özellikle de Öz Varlığınla ilgili hususlarda...

۞ قَالَ عَذَابِي أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ ۞

Allah Azıîmüşşan; büyüklük ve yücelik niteliklerine bürünerek izzet ve üstünlüğünü açığa koyarak dedi ki, cezam ve azabımla kullarımın asi olanlarından dilediğimi vurur kahrederim. Ama Rabbinizin rahmeti itaatkâr veya ısyankâr herkesi kuşatmıştır. Rahmetimi; Beni razı etmek için tüm haramlardan sakınıp korunan, ellerinde bulunan maddî ve manevî rızıklardan varlıklarını cömertliğe alışkın ve yatkın kılma çalışması yapmak için Rableri yolunda ihtiyaç sahiplerine harcayan ve zekâtlarını layıkıyla veren ve böylece kalp katılığını ve gafleti doğuran ve herkesin boyun eğdiği cimrilikten korunan kullarım için yazdım ve onlara devamlı kıldım.

۞ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ۞

Bu sevgili kullar ayetlerimizin tamamına kesin olarak inananlardır. Dolayısıyla ayetlerin gerektirdiği her görevi yerine getirirler.

۞ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ ۞

157.Ayet: Bu seçkin kullar; Allah'ın Zatının Birliği ve Kimliğini anlatıp erdirme görevi ile gönderilen Rasûl'e yani; Dînin güzelliklerini ve İslâm'ın ahlakını tamamlamaya gelen Son Peygambere uyarlar. Bu Son Peygamber; Ümmî olmakla özel olarak Allah'ın ilmine, eğitim ve öğretimine ermiş, tahsil ve uğraşı olmaksızın maddî ve manevî bütün ilimlerin, en yüksek mertebelerin Sahibi kılınmıştır. Geleceği Tevrat ve İncil'de haber verilerek müjdelenmiş olan bu seçkin Mü'minler;

ellerinde bulunan Bu Kitaplarda niteliklerini buldukları Bu Eşsiz Öndere; fitne ehli kimselerin vazgeçirmelerine aldırış etmeden, haset ve fesada kapılmadan Îman edip teslim olmuşlardır. O'nun Peygamber olarak geleceğini, Adını, Dîn'ini, fiziki güzelliklerini ve tüm Yüce niteliklerini bütün Ehli Kitap; Kitaplarında bulmuş ve biliyorlardı ancak Ehli Kitabın çoğu; pis arzuları ve basit çıkarları uğruna saklamağa çalışıp inkâr ettiler. Ve şunu da o Kitaplarında görmüş ve biliyorlardı:

۞ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ ۞

O Allah tarafından konan ve bilinen tüm güzellikleri ve saadet kaynağı olan hoş buyrukları emredecek, tüm yanlış, yadırgı ve çirkin işleri yasaklayacak, insan karakterine ve insan varlığına lazım ve ihtiyaç olan bütün temiz ve hoş şeyleri helal kılacak, ters ve pis olan tüm iğrenç şeyleri haram kılacak. İnsanların üzerlerindeki maddî ve manevî yükleri, zühd ve ruhbanlık diye yüklenilen ve üstlenilen yanlış görev ve ağır sorumlulukları üzerlerinden indirip onları hürriyet ve huzura kavuşturacak. Zira onlar Allah'ın rızasına ereceğiz diye kendilerine akıllarınca eziyet ediyorlardı. Misal: Harama baktık diye gözlerini çıkarıyorlar, bazı organlarını kesiyorlar, kendilerine benzeri cezalar veriyorlardı. Pisliğe değen elbiselerinin pis olan kısmını kesiyorlardı v.s. Hz. Muhammed'i Peygamber göndermekle Allah Teâlâ; bir kısım fidye ve keffaretlerle günah işleyip tevbe edenleri günahlarından arındırdı.

۞ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۞

Yine üzerlerinde bulunan ağır yükümlülükleri, esaret zincir ve bukağılarını üzerlerinden alıp ortadan kaldırdı.

۞ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

Geldiğinde O En Kâmil Peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.); saygı ve hürmette bulunarak Davası Olan Yüce Dîn İslâm'ın kuvvet bulması için yardım edenler ve O'nun la beraber olup O'nu destekleyerek âlemlere üstün getirmek için İndirilen Sonsuz Nûr'a (sınırsız ilim ve görüş kaynağı olan Kur'an'a) uyanlar; ebedî kurtuluşa, tüm özellikleriyle ermiş olan, Allah katında kabul gören, sonsuz mutluluğu kazananlar olmuşlardır.

۞ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ۞

158.Ayet: Ey bütün yaratılmışa Peygamber olarak gönderilip herkese yol göstermekle görevli En Kâmil peygamber! De ki, ey karakterleri gaflet üstüne kurulmuş, Allah'a verdikleri sözü ve sağlam anlaşmayı unutmuş, Îman ve iyiliğe giden Yola erdirecek bir mürşide muhtaç olanlar! Bilesiniz ki, Ben Allah'ın; topyekûn hepinize ve tüm yükümlülük taşıyanlara gönderdiği Peygamberiyim. Görevim Zatına Îman ve Tevhîde erdirmek, O'nu tanıtıp O'na kavuşturmaktır.

۞الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ ۞

Ey İslâm birliği karakteri üzere yaratılanlar! Bilesiniz ki, göklerin ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemlerin, bütün Yeryüzünün ve canlı-cansız her şeyin idaresi sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah'ındır. Görünen, bilinen ve bilinmeyen tüm âlemlerde Allah'tan başka tasarruf ve yönetim Sahibi, gerçek manada varlık sahasında Allah'tan başka hukümdar ve ma'bud yok. İlâh olmakta Tek ve Bağımsız olduğu gibi, Varlığı bakımından da Tek ve Bağımsızdır. Lütuf ve rahmeti ile dilediği her varlığı yaratıp can verir, kahır ve azameti ile de dilediğini öldürür. Mademki, idare tamamen Allah'ındır, kullanım ve evirip-çevirme O'nun elindedir; o halde Varlığını, Birliğini ve tek İlâh olduğunu daima açığa Koyan Allah'a ve Tevhîdinin Yolunu sizlere göstermek için katından gönderilen en Değerli Ümmî Peygamberine İman edin. O peygamber; Dünya ve Ahiretin tüm durum ve hakikatlerini hakkıyla haber vermektedir.

۞الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞

O Ümmî; (Nûrdan ibaret bir Annenin sadeliğini ve temizliğini yanlış bir eğitim ve öğretimle kirletmeden Allah'a öğrenci olmuş, okuma-yazma bilmezken sonsuz ilim ve hıkmetlerle dolmuş. Böylece Allah Adına bütün âlemlere rahmet, rehber ve Başöğretmen olmuştur ve) bütün Varlığıyla Allah'a Îman eder. Ayrıca; Kendisine inen Kitaba ve diğer peygamberlere inen Allah'ın tüm sözlerine Îman edip canıyla, kanıyla ve tüm organlarıyla tasdik eder. Bu kuvvetli Îman ve yüksek tasdik hiçbir muallim, mürşid ve ders veren öğretmen tarafından öğretilmedi. O'na her şeyi; sırf Allah öğretti. O'na olan her şey Kuddûs Olan Allah'ın tevfîkı ve desteğiyle oldu. O'nun Şanı bu, nitelik ve nicelikleri de böyle olunca ey Allah'ın Tevhîdine yönelip Hakkın Yolunu arzulayanlar! O'na uyunuz ki, O'na uymakla yönelip gittiğiniz muradınıza; Allah'ın Varlığının birlik merasimine (Yüce huzurda hoş manzaralı buluşma meydanına) eresiniz.

۞وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ۞

159.Ayet: Hak Teâlâ; Mü'minleri uyarıp Gerçek ve Tek doğru Olan İslâm'dan ortaya çıkan insaflı olmaya ve adaleti hakkıyla uygulamağa teşvik için buyurdu ki, Mûsa Peygamber'in Kavmi İsrail Oğullarından hak ehli bir cemaat; insanları hak ve gerçekler ışığında Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip kulluk yapmalarına erdiriyorlar. Bu; hakka sahip olmaları ve dürüst rehberlikleri ile gevşeklik yapmadan hukümleri uygulamakta adaleti tesis edip dürüstlük sergiliyorlar.

۞وَقَطَّعْنَاهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۞

160.Ayet: İsrail Oğullarını; Yakup Peygamberin oğulları sayısınca on iki ayrı kabile yaptık. Her bir çocuğundan bir boy meydana geldi. Bunlar farklı ve ayrı topluluklar

oldular. Bunlara İsrail(Yakup) oğulları deniyorsa da ayrı-ayrı soylar halindeler. (Kur'an bunlara ataları Olan İsrail'e a.s. nispet ederek İsrail oğulları diyor).

۞وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۞

Kendisine verdiğimiz nimetlerden olarak rahmet ve ikramımızın makamından Mûsa'ya; Kavmi çölde susuzluk ve şaşkınlık içerisinde Kendisinden su istedikleri vakit vahyimizle; işlerinde kendisinden destek aldığın asanı önündeki taşa vur diye buyurduk. Taşa vurunca derhal ondan kabileler sayısınca on iki pınar fışkırdı ve akmağa başladı.

۞قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ ۞

Bu insanlardan her bir boy ve soy Allah'ın; kavga ve çekişmeye düşmemeleri için her birine ayrı pınar belirlemesiyle herkes içmek için su alacakları yeri biliyorlardı.

۞وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۞

Ve yine onlara verdiğimiz sayısız nimetlerimizden olarak çölde onlara gölge sağlamasını buluta emrederek üzerlerine gölgelik yaptık, mizaçlarının(türlü maddelerin karışımından ibaret olan) yıpranıp tükenen kısımlarına takviye ve ek olsun, bir de kalıcı serinlik sağlasın diye katımızdan pek çok maddeyi içeren bal ve et indirdik. Sonra onlara dedik ki, Rabbinizin nimetlerinin en hoş olanlarından varlıklarınızı düzenleyip gücünüze güç katması için yiyiniz. Onlar tüm bu nimetlere rağmen emirlerin ve yasakların gereğini yapmaktan çıkıp uzaklaştılar.

۞وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞

Ama hukümlerimizin gereğini yerine getirmekten çıkan bu zalimler; kulluktan çıkıp kazandıkları ısyanların ve günahların Dünya ve Ahirette başlarına getirdiği uğursuzluklar ve uğrattıkları azaplarla Bize zulmetmediler. Sadece kendilerine zulmettiler.

۞وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ

وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ۞

161.Ayet: Bize karşı davranışlarının çirkinliğine rağmen daima onları gözetip üzerlerine nimetlerimizi devam ettirdik. Bunların kendilerine çokça zulmetmelerinden biri de; bir vakit durumlarını düzeltmeleri için onlara emredilip dendi ki, Şu mübarek Kent Kudüs'e yerleşin ve O Kentin bol yemiş ve yiyeceklerinden kimsenin engeli ve müdahalesi olmadan, dilediğiniz tarzda yiyin. Bize de saygı ile yönelerek deyiniz ki, ey Mevlâ'mız! Senden dileğimiz; bizden meydana gelen tüm günahlarımızı, başımızdan geçen tüm ısyanları sil ve Sana karşı gelmekten ve günah işlemekten dolayı boynumuzdaki vebâl ve manevî ağırlıkları bizlerin üzerinden indir ve bizleri arındır. Kudüs'ün kapısından secde edip

bükülerek, alınlarınızı perişanlığınızı ve acizliğinizi simgeleyen toprağa koyarak edep ve saygı ile girin ki, tüm günah ve hatalarınızı silelim, kusurlarınızı örtelim. Eğer size emrettiklerimizi tutar, dürüst ve becerikli kullar olursanız içinizden Rabbini görüyor gibi yaşayarak kullukta beceri sahibi olanları En Büyük Nimetimiz Olan Rıdvan'la (razı olarak sonsuz nimetlerime kavuşturmakla) onlara fazla ikramlarda bulunurum.

۞فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ۞

162.Ayet: Emrettiklerimizin gerekleri olan kulluktan çıkarak kendilerine zulmedenler; durumlarını düzeltip iyileştirmek için kendilerine peygamberlerimiz dilinden dediğimiz doğru ve hak sözü kendilerine denenin aksi olan başka bir sözle değiştirdiler. (Bakara Sûresinde açıklaması yapıldı). Biz de; zalimlik yapıp bu sözü değiştirmeleri, emir ve yasaklarımızın gereğini yapmamakla uğursuzluğa düşmeleri sebebiyle üzerlerine gökten inip gelen pis bir azabı gönderdik.

۞وَاسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ ۞

163.Ayet: Yine onların türlü hileler yapmaları kendilerine yaptıkları zulümlerindendir. Bilmek istersen İsrail Oğullarına; deniz kenarında bulunan kent (dendi ki, Bu Kent Kızıldeniz kıyısındaki Eyle Kenti) sakinlerinin(atalarının) hadisesini sor.

۞ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ ۞

Bir vakti hatırlayın ki, İsrail Oğulları; saygılı olacaklarına dair Bize söz verdikleri halde Cumartesi Günü hususunda taşkınlık yapıyorlar, verdikleri sözü ve anlaşmayı bozup sınırlarımızı çiğniyorlardı. Çünkü Cumartesi gününde av yapmayacaklar, O Günü tamamen bize ibadete has kılacaklardı ama anlaşmayı bozdular, sözlerini tutmadılar. Şöyle ki, Biz onları verdikleri sözü tutup tutamayacakları hususunda denedik. Zira onlara yasaklanan Cumartesi Gününde balıklarları deniz içerisinde caddeler oluşturmuşçasına yığın-yığın geliyorlar, fakat ibadet için bayram olmasını istedikleri Cumartesi Günleri dışında gelmiyorlardı.

۞كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞

Cumartesi düzmeceleri gibi bilge geçinen şeytanlarının çare öğretmeleri ile deniz kıyısına hendekler ve çukurlar kazdılar. Oralara suyu Cumartesi Günü bıraktılar. Balıklar dolunca denizden tarafı kapattılar. Balıkları Pazar ve Pazartesi avladılar. İşte bu hileler ve çareler yoluyla Bizi aldatmaya kalkışmaları ve verdikleri sözün gereğini yapmaktan çıkmaları sebebiyle onlara korkunç belayı verdik ve varlıklarını değiştirdik.

۞ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞

164.Ayet: İsrail Oğullarının salah ve istikamet sahibi olan vaizleri ahdinde durmayıp sözlerini tutmayanlara vaaz ve nasihate devam edip niçin türlü hilelerle Allah'ı kandırmaya çalışıyorsunuz, Allah'ın sizleri kahır pençesiyle yakalayıp helak edeceğinden korkmuyor musunuz? Dediklerinde bir cemaat onlara diyorlardı ki, ey yararlı işler yapılmasına çalışan değerli uyarıcılar! Sizler gaflet ve dalâlete dalarak hile ve hud'aları sebebiyle Allah'ın kahrına uğramakla kendilerini Allah'ın kahredip azap indirmeyi murad ettiği kimselere niçin hala vaaz ediyorsunuz? O ıslahatçı kıymetli vaizler dediler ki, bizlere haram ve çirkin işlerden halkı vazgeçirmeğe çalışmamızı Emreden Rabbinize özür ve bahane arz edelim diye ve bir de umuyoruz ki, bu insanlar bizim kendilerine vaaz edip uyarıda bulunmamızdan etkilenip öğüt alarak yanlışlıklardan vazgeçmekle gelen azap ve helakten korunurlar.

۞ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞

165.Ayet: İsrail Oğulları kendilerine yapılan uyarıları, vaaz ve nasihatleri tutmayarak tamamını unutup emirlerden uzaklaşınca kötülüklerden sakındıran vaizleri ve söz dinleyip onlara uyanları kurtardık. Buyruklardan çıkmaları sebebiyle zalimleri çetin ve korkunç bir azapla yakalayıverdik.

۞ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۞

166.Ayet: Hulasa zalimler; vaizlerin emir ve yasaklarına karşı diklenerek ve baş kaldırarak saygısızca devam edince Peygamberleri Davud (a.s.) dilinden onlara dedik ki, ey cehalet ve dalâlete dalan dik kafalılar! Rezil ve alçak maymunlar olunuz. Çünkü sizler Allah'ın emirlerinden ve tarafından arz olunan yükümlülüklerden yan çizdiniz. Halbuki, İlâhi teklifleri taşımak için yaratıldınız. O teklif ve yükümlülükleri taşimanız peşinden sizler için Allah'a halifeler olmanız sağlanacaktı. O'nun Adına iş gören vekiller olacaktınız. Bu zalimler bu yükümlülüklere yanaşmayınca derhal insanlığın niteliklerinden çıkarıldılar. Hayvanların en rezil ve en alçağına çevrildiler.

۞ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۞

167.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana uyan Mü'minlere dikkatli olmaları için oku ve anlat. Rabbin vaktiyle Kendisine vazife kılıp yemin ederek ilan etti ki, Ben İsrail Oğullarının üzerine Kıyamete kadar azap ve işkencenin en kötüsünü tatbik edecek kimseleri daima onlara Mûsallat edeceğim. Bu yüzdendir ki yeryüzünün hangi bucağında bir Yahudi görsen muhakkak korku ve eziklik içerisindedirler. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, Rabbin; cezalandırması çok süratli olandır.

۞ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Ve yine Rabbin; her kim olursa olsun, zulüm ve kötülüğünden vazgeçip varlığını Rabbine teslim eden için tüm hata ve günahları yok edip kulluğuna kabul ederek nimetlere erdirendir.

۞ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ ۞

168.Ayet: Zulümlerinden vazgeçmeyen Yahûdîleri hor ve perişan edişlerimizden olarak onları bölüp yeryüzünde parça-parça toplumlar yaptık. Onlardan; Allah'a, O'nun meleklerine, peygamberlerine, ayrım yapmaksızın tüm kitaplarına Îman edenler var. Onlardan öylesi de var ki, böyle değiller aksine; Îmanın gerektirdiği güzelliklerden çıkmakla gayet şerli ve zararlıdırlar.

۞ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

Bu zalimleri türlü nimet ve ikram güzellikleri ile ve bazen de intikam ve azapla deneriz ki, kendilerine gelerek kötülüklerinden tevbe edip vazgeçsinler ve Bize Îman edip itaat etmeğe yönelsinler.

۞ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۞

169.Ayet: Onları türlü denemelerle denememizden sonra onlar yok olup gitti ve arkalarından bir nesil geldi. Gelenlerden bir kısmı Tevrat kitabının bilgilerine sahip ve varisler olduklarını iddia ettiler. Ama içlerinden bir kısmı idareciler ve zenginler hatırına verdikleri yanlış huküm ve yanlı fetvalar karşılığında şu alçak âlemin geçici gelirlerini rüşvet olarak alıyorlar ve diyorlardı ki, (bundan sonra böyle bir şey almayız, yanlış ve yanlı hizmette de bulunmayız), tevbe eder ve Allah tarafından bağışlanırız. Böylece önceden aldıklarımızdan dolayı tutup bizleri sorgulamaz. Ama Dünya malını almağa ve onu biriktirmeğe o kadar düşkünlük gösteriyorlardı ki,

۞ وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۞

Aşırı hırslarından dolayı önceki aldıkları gibi Dünyanın geçici malından bir parça gelince dayanamıyor gene alıyorlar ve hukümleri bozup değiştirerek yanlış fetvalar veriyorlardı. Allah'ın affı ve mağfireti var diye aldırış bile etmiyorlar. Tevbelerini bin kez bozup kat-kat rüşvet alıyorlardı. Allah Adına hak ve gerçekten başka bir şey konuşmayacaklarına dair inen ve bilgisine sahip olduklarını iddia ettikleri Tevrat Kitabında bulunan Allah'ın sağlam ahdi ve kesin sözü bunlardan alınmamış mı idi? Aksine Allah Adına sadece doğru olanı söyleyeceklerine dair bunlardan söz alınmıştı. İlâhî buyruk hiç şüphesiz bu tarz üzeredir. Nasıl böyle olmaz. Allah'ın bu sözü aldığını nasıl bilmezler. Bunlar hocalarından ders aldılar ve Tevrat'ta olan emirleri, yasakları, tüm hukümleri, nasihat ve vaazları okuyup öğrendiler.

۞ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

Ahiret Yurdu; takva ehli olan, Dünyanın kırıntılarından sakınan ve günahlarından korunanlar için elbette çok hayırlı ve kıymetlidir. Ey Dünyanın pisliklerine dalan, şehvet ve arzu uyandıran nesnelerine batan sapıklar! Hala aklınız Ahiret Yurdunun daha hayırlı olduğunu almadı mı? Dünya varlıklarının dayanağının ve çekici nesnelerinin kalıcı olmadığını anlayamadınız mı?

۞ وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ۞

170.Ayet: Tevrat Kitabına ve O'nda bulunan emirlere ve yasaklara dair hukümlere sıkıca sarılıp emrettiğimiz şekilde namazlarını kılarak tüm varlıklarıyla Bize yönelenlere; mükâfaat vermek elbette yapmamız lazım gelen ikramdır. Bilesiniz ki, bizler asla Îman edip namaz kılan, hayırlı işlerde bulunup araları düzelten ve asayişi sağlayanların ücretlerini asla zayi ve ihmal etmeyiz. Zira onlar görünen taraflarını Dînin kurallarına ve katımızdan indirilmiş hukümlerine uygun hale getirmekle, ahlak ve içlerini de ihlâsla ve her şeyi yok edip ilgi ve alakaları ortadan kaldıran Tevhiîdimize uymakla düzeltir, güzelleştirirler.

۞ وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞

171.Ayet: Yad eyle bir vakti ki, dağı yerinden koparıp İsrail Oğullarının üzerlerine kaldırmıştık. Tıpkı bir gölgelik gibi gölgesi üzerlerine düştü. Anladılar ki, yaptıkları kötülükler ve inatları yüzünden başlarına düşecek. Sonra dedik ki, Tevrat'a ve onda bulunan tüm emir ve yasaklara riayet ederek buyrukları kuvvetle, tam bir kararlılıkla, doğruca tutun. Bu Kitapta olan vaazları, öğütleri ve tüm hukümleri ders yapın ve anlayın ki, ahlakınızın rezilliklerinden, yaptıklarınızın çirkinliklerinden kurtulmak suretiyle Rabbinizin gazap ve azabından korunun.

۞ وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا ۞

172.Ayet: Bu anlaşmaları bozmak, sözleri tutmamak ve yapılması emredilen teklifleri yapmaktan yan çizmek sırf İsrail Oğullarının zalimlerine özel bir âdet değil aksine Hz. Âdem'in oğullarından beri devam edip gelen eski bir âdettir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Anlat o vakti ki, Rabbin; Dünya hayatlarındaki paylarına göre, babaların bellerinden alıp göbek-göbek, değişik zaman ve zeminde nesil-nesil, peş-peşe doğup bilinen tarzda meydana gelme halinde tüm insanları toplayıp onları akıl sahibi yaparak, anlayışlar vererek haklarında bilgi sahibi yaptı ve buna onları şahit tuttu. Manevî taraflarını, Rablerinin kendilerine ruh üfleyerek canlandırdığını, can ve beden sahibi nasıl ve ne gibi bir varlık olduklarını ve niçin yaratıldıklarını öğrettikten sonra onlara dedi ki, ey Âdemoğulları! Ben; sizleri yoktan var edip Kendi Canımdan sizlere can üfleyen, beden ve ruhtan sizleri var ettiğim gibi Yöneten Rabbiniz değil miyim? Kabiliyet ve kapasiteleri dilleri ile nasıl olmaz, evet elbette Rabbimizsin dediler. Ey Mevlâ'mız! Bizleri nasıl yaratıp var ettiğini gösterip

öğretmenden sonra bildik ve anladık ki, başka rab olmayan Tek Rabbimizsin. Bizleri vücuda Sen getirdin. Sonra Rab Teâlâ; onlardan bu bilgi ve inanç üzere dürüst kullar olarak yaşayacaklarına dair söz aldı.

۞أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ۞

Bu sözü sizden bu tarzda aldı ki, ahdi bozup suçlar işlemeniz sebebiyle Kıyamet Gününde sorgulamaya alındığınız an tartışmada bulunarak demeyesiniz ki, biz uyarılmadık, bundan habersizdik.

۞أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ۞

173.Ayet: Ya da demeyesiniz ki, bizden önce babalarımız şirk koştular, bizler zaafı olan güçsüz çocuklar olarak onları izledik. Ey Rabbimiz! Şimdi o batılı hakka, küfrü Îmana tercih eden müşrik babalarımızın yaptığı ile bizleri sorumlu mu tutacaksın? Bizim onlara karşı görüş ve seçim hakkımız yoktu. Onların suçları ile bizim sorumlu tutulmamız bize zulüm olmaz mı? İşte bunun için Allah; bütün Âdemoğullarından söz aldı ki, karşısında hiçbir belge ve bahaneleri olmasın.

۞وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

174.Ayet: İşte böylece bazen umumî, bazen de özel konular tarzında Varlığımıza, Birliğimize, Hâkimiyetimize ve yaratıp yaşattığımıza deliller olup kılavuzluk yapan ayetlerimizi Yahûdîlere ve tüm insanlara tekrar-tekrar açık ve net olarak gösterip anlatıyoruz ki, yanlışlıklarından vazgeçip Rablerine dönsünler. Onlarsa tüm bunlara rağmen akıllarını başlarına alıp dönmüyorlar.

۞وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ۞

175.Ayet: İsrail Oğulları haktan kaçmak ve inkârlarında taşkınlık yapmaları ardından onlara şu şahsın hayatını oku: O şahsa Biz; büyük ayetlerimizin, kapsamlı ve faziletli İsimlerimizin bilgisini vermiştik. İstediği her şeyi elde ediyordu. Kendi görüş ve arzularına kapılarak Bizden yüz çevirdi. Tıpkı bu İsrail Oğullarının azgınlaşan alîm ve üstazları gibi. O ayetlerin sırlarından ve o bilgilerin gereği olan dürüst kulluktan sıyrılıp çıktı tıpkı yılanın kabuğundan soyunup çıktığı gibi... Hulasa Şeytan O'nu; görüş ve arzularına kapılmasını sağlayarak arkasına taktı. Böylece cehalet ve sapıklığa batan ve asla kurtuluşu olmayan azgınlardan oldu.

۞وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۞

176.Ayet: Eğer dileseydik bu ayetlerin yardımıyla O'nu Tevhîdin en yüksek makamına ve üst tabakasına erdirirdik. Fakat O; bunu hak etmedi. Toprağa meyledip Dünyaya saplandı. En alçak yeri en yüksek makamlara tercih etti. Görüş ve arzularına uydu, Dünyaya takılıp kaldı ve fâni gelirlerin gereklerine sarıldı.

۞فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۞

Büyük küçük çok işler çevirmesinden sonra bu tutumunda O'nun durumu tıpkı köpek gibidir. Üzerine varsan da dilini çıkarıp hırlar, kendi haline bıraksan da dilini çıkararak hırlar. Zira bu nitelik artık ona yerleşmiş ve kalıcı âdet olmuştur. İşte bu tasvir edilen köpeğin durumu; ayet ve mucizelerimizi inkâr eden toplumun aynen durumudur.

۞فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu malum yaşanmış hikâyeyi onlara oku ki, Allah'a karşı ne iğrenç işler yaptıklarını düşünüp anlasınlar ve içinde bulundukları inkâr ve sapkınlığın nereye varacağını görsünler.

Dendi ki, bu anlatılan şahıs Bel'am bin Baura'dır. (Hz. Mûsa a.s. O'nu Medyan kralına elçi gönderir. Kral O'na rüşvet vererek kâfirler içerisinde lüks hayat sürmesini teklif eder. Bir takım yorumlarla Mûsa'dan yüz çevirir. Sonra da Mûsa'nın mağlup edilmesi için kâfirlere akla hayale gelmeyen destekler verir. Allah Mûsa'yı üstün getirir. O'nu da perişan eder. Peygamberimiz zamanında Yahûdî alîmi olan Ümeye b. Salt peygamberlere inmiş olan kitapları okur ve onlarda anlatılan Son Peygamberin niteliklerini ve Yüce vasıflarına rastladıkça Kendisine peygamberlik verilmesini beklerdi. Muhammed (s.a.v.) Efendimize peygamberlik gelince hasetlenip azgın kâfirlerden oldu.

۞سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ۞

177.Ayet: Ayetlerimizi inkâr ederek onlardan vazgeçen toplumların durumu ne kadar kötü. Onlar ayetlerimizi inkâr edip yüz çevirmekle sadece kendilerine zulmediyorlar. Çünkü bu yaptıklarının vebâli ve cezası sırf kendilerine aittir. Fakat karakterlerinin pisliği ve kalplerinin katılığı sebebiyle bunun farkında olamıyorlar.

۞مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضْلِلْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

178.Ayet: Özetle şunu biliniz ki, Allah Azîmüşşan kimi; hakkı dinlemeye muvaffak kılmak suretiyle erdirdi ise o kimse Allah'ın Tevhîdine ermiş olandır. Kimi de ayetlerini inkâr etmesi ve peygamberlerini yalanlaması sebebiyle dalâlette bırakmışsa o da sapıklıkta kalmış ve Allah'ın rahmetinden uzaklaşmıştır. Her şeyden mahrum olan bu sapıklar ebedî hüsrana, sonsuz zarara uğramış olanlardır. Onların artık iyi bir şey kazanıp kurtuluşa ermeleri umulmaz olmuştur.

۞وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا ۞

179.Ayet: Hakikat şu ki, cinlerden ve insanlardan çoğu kimseyi; mahrumiyet, perişanlık, sonsuz zarar ve azap mahallî olan Cehennem ateşi için yaratıp var ettik. (Ezel ve ebed her şeyi kuşatan ilmimizle biliyorduk ki, bunlar herkes gibi İslâm fıtratı üzere Rablerine kulluk için yaratıldıkları ve ezelde kulluk yapacaklarına dair

söz verdikleri halde rezil olanı; aziz olana, fâniyi, ebedî olana tercih eden kâfirler olacak ve söz dinlemeyecekler. Buna rağmen tüm nimetlerimizi kendilerine sunduk. Fakat) onların tüm yükümlülükleri yerine getirebilecek, gerçek bilgilere erişilecek kaynak ve dayanakları, İman ve kesin bilgiye mahal olan kalpleri var ancak kesin bilgiye ererek Rablerini ve O'nun buyruklarını anlamaya bu kalpleri çalıştırmak suretiyle anlayış sahibi olmazlar.

۞وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ۞

Gözleri var ancak; Rablerinin var ettiği eserleri görmezler, gözlerini açıp bunca eserlere bakarak O'nun Varlığına, Birliğine ve mevcudatı açığa koyup idare eden Yüce Sıfatlarına ayet ve alametleri idrak etmezler. Yine bunların; Allah'ın Sözünü işitmeğe alet ve vasıta olan kulakları var ancak nice üstünlükleri ve olgunlaşmayı kazanmaya sebep olan bu kulakları kullanmazlar ve hiçbir hakikati duymazlar ki, o üstün nitelikler bunlara içlerinde saklı bulunan pek çok İlâhî sırları ve incelikleri anlatsın. Dolayısıyla bu kulakları; hakikatleri bilecek bilgiye, görecek göze ve erecek hale kavuşmak için kullanmazlar. Hulasa bu; akıl sahibi geçinen sahte bilgeler aslında kendilerini beğenen, Hakka ve Hak ehline ihtiyaç duymayan pek cahil ve ahmaklar olup şuursuzluk ve anlayışsızlıkta tıpkı hayvanlar gibidir. Hatta fıtratlarındaki kabiliyet ve kulluk emanetlerini kaybetmekle hayvanlardan da çokça mertebe daha aşağıdırlar. Bunlar son derece gafil ve ebedî gafletle nitelik kazanmış sefillerdir.

۞وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

180.Ayet: Ey akıl ve ma'rifet sahibi olup Allah'ın Varlığını ve Birliğini tasdik ve idrak edenler! Bilesiniz ki, tüm Güzel İsimler Allah'ındır. Dünyada ve Ahirette, maddî, manevî, olmuş ve olacak tüm âlemlerde olup biten eserlerin tamamı Yüce İlâhî Sıfatlara ve Bu Güzel İsimlere dayanır. Dolayısıyla rabbiniz Olan Allah'a Bu İsimlerle dua edin. (Ya Rahman! Dînî ve Dünyevî tüm ihtiyaçlarımı temin et. Ya Deyyan! Beni Dîndar kul eyle. Maddî ve manevî borçlarımı sadakatle ödememi nasip eyle. Ya Alîm! Bana hayırlı ve faydalı ilimler ver). Bütün hadiseleri önce O yüce Varlığa dayandırın. İnkârcı ve sapkınların konuşmalarını ve tarzlarını terk edin. Onlar Allah'ın isimleri konusunda türlü sapkınlıklar yaparlar. Yaratılmışa ve hadiselere Allah'tan başka dayanak ararlar. Tüm Varlığın asıl ve ilk Sebebi Allah'tır. Ama bilmezler. Onların inanç ve yollarını terk edin. Onların meclislerine varmayın ve uzak durun. Ey yükümlüler! Bilesiniz ki, onlardan her biri Dünyada yaptıklarının karşılıklarını; iyi ise iyi, kötü ise kötü olarak bulacaklar.

۞وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ۞

181.Ayet: Hak Teâlâ insanlık tarihi boyunca umumu kapsayan bir söz söyleyerek buyurdu ki, yarattığımız kullardan daima bir topluluk var ki, Biz onları halifelerimiz olarak Kendi Suretimiz ve ahlakımız üzere açığa koyduk. Onlar; insanları hakka

sarılarak irşad ederler ve Tevhîdimize erdirirler. Ve gerçekte var olan şeylere uygun ne ise ona sahip çıkıp hakka tutunarak hakla adalette bulunurlar, emir, huküm ve tüm önemli iş ve icraatlarda hakkı, insafı(adaletlice bölüşmeyi) ve düzeni tesis ederler. Çünkü Hak; Bâkîî, batıl ise yalan ve asılsızdır.

۞ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۞

182.Ayet: Peygamberlerimize indirilerek Varlığımızı ve Birliğimizi anlatıp gösteren ayetlerimizi inkâr edenleri azar-azar, yavaş-yavaş hiç bilmedikleri yollardan yöneldikleri gayelerinden alır rezil ve perişan ederiz. Sonra tamamen helak ederek her nimetten uzaklık ve korkunç azap mahalli olan Cehenneme ve Çılgın ateşe sokarız. Oraya nasıl ve ne yoldan düştüklerini bilemezler.

۞ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۞

183.Ayet: Şu an onlara mühlet verip imkan ve nimetler içinde, kibir ve gaflete dalmış oldukları halde yaşamalarına fırsat veriyorum. Ama bilmiyorlar ki, bunlar onların zararlarınadır. Yine bunların hile ve tuzaklarına karşı bir cezalandırma tarzım olduğunu da bilmiyorlar. Bilesiniz ki, Benim; kendilerini akıllı zanneden hilekâr ve düzenbazlara karşı kurduğum programlarım çok çetin ve pek sağlamdır. Özellikle de adalet ve olgunluk Yolu Olan İslâm'dan sapan, halka zulüm ve haksızlık yapan azgınlara... Öyle ki, asla bunu ve belirtilerini tutuklanıp ağır cezaya çarpılıncaya dek fark edemezler.

۞ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

184.Ayet: Bu azgın ve taşkın zalimler; kusursuz ve olgun öğretmen ve rehber olmakta bütün akıl sahiplerinin üstünde Olan En Değerli İnsana (s.a.v.) delilik nispet etmekten dolayı Allah'tan utanmazlar mı? Düşünüp anlamazlar mı ki, Arkadaşları olup yakından tanıdıkları Peygamber'lerinde akıl noksanlığı, çarpılma gibi hiçbir kusur yok. Bu aklı kıt ve kusurlu kişiler; O'nun ansızın konuşma azmini, Kendi bilinci olmadan Allah'ın vahyini konuşmasıyla meydana gelen O Muazzam Sözü anlamadıkları için O'na insafsızca delilik isnat ediyorlar. Hak bir gözle ve gerçek bir anlayışla bakıldığında görülür ki, Muhammed (a.s.) ancak ve ancak Allah'ın emri, vahyi ve izniyle halkı uyaran Yüce bir Peygamberdir. Onlara Allah'tan korkmayı emreder. Uyarı ve peygamberlik görevinde şan ve makamı yüksek, açıklamaları ve irşadı gayet aşikârdır.

Rivayet olunur ki, Allah Rasûlü; (s.a.v.) bir gün Safa Tepesine çıktı. İnsanları sülaleler halinde çağırdı. Ve Allah Azıîmüşşan kahrı ile bir gün kendilerini; eğer küfür ve zulümden dönüp Îman etmezlerse tutup helak edeceği uyarısında bulununca bir azgın halkı kandırmak için O'na deli dedi. O zaman bu ayet indi. Sonra Allah Azıîmüşşan; bu zalimleri akıllarının almadığı hususta saçmalıklarda bulunup Peygamberine delilik isnat etmelerinden dolayı, bir de her şeye dair olan

meselelerde aklın tek başına her şeyi bilip kavrayacağını iddia ettikleri için yererek ve azarlayarak dedi ki,

۞أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۞

185.Ayet: Bu zalim ve cahiller göklerin varlığı, sayısız ve sınırsız tarzdaki idaresi hakkında bakıp düşünmüyorlar mı? Az bir baksalar akılları nasıl eksik ve aciz kalıp dehşet ve şaşkınlıklara düşüyor. Gökler nasıl kat-kat dizilip düzene konmuş, nasıl bir muazzam yapı haline getirilmiş? Yıldızların, burçların (muazzam suretteki yıldız kümelerinin) oradaki varlıkları ve konumları, hareket ve idareleri, kış-ilkbahar, yaz-sonbahar her bir mevsim ayrı-ayrı hallerde dönüp durmaları. Yine yeryüzünün varlığı ve idaresi hakkında, tepeleri, engin ve çukurlukları, denizleri, nehirleri, bağ ve bahçeleri, gülleri ve güzellikleri, idrakten uzak varlıkları ve halleri... Bunlara bakıp düşünmezler mi? Yine Allah'ın yarattığı her bir şey hakkında düşündüklerinde akılları dehşete düşer. Allah; her bir şeyi tek olarak; birini diğerinin aynısı yapmayarak, kopya etmeyerek, bir kalıba koymayarak yarattı. Âlemler içerisinden küçük bir önemsiz zerrenin dahi meydana gelişinin nasıl olduğunu akıl sahiplerinin seçkin üstatları dahi idrak edemezken bütün mevcudatın nasıl olduğunu nereden bilecekler. Bu sırdandır ki, Şanlı Kul, Yüce Peygamber; Rabbinden dua ile isterken dedi ki, ey âlemlerin Rabbi ve Rabbim Olan Allah! Her şeyin nasıllık ve niceliğini Bana göster, yaratılmışın sırlarına ve hakikatlerine erdir. Ve yine dedi ki, ey Rabbim! Tüm varlıklar dışında sonsuz ufuklarda sonsuz tavırlarda tecelli eden Yüce Varlığına mazhar olduğumda Kendimi kaybetmemi artır. (Allah'ın basit yaratıklarını anlamayanlar Yüce Peygamberini nasıl anlayacaklar?...) Bu cahiller kendi varlıklarındaki alametlere de bakıp haberdar olamazlar. Ola ki, onlara biçilip belirlenen ecelleri yaklaşmış ve ölmek üzeredirler. Bunu dahi bilip anlayamazlar. Onların tüm akıllıları bir araya gelse tek bir şahsın ecelini ölçüp biçemezler. Bu zavallılıklarına rağmen Allah'ın nûruyla bakıp anlayan, Allah'ın kusursuz Cemâline Bakan seçkinlere delilik nispet ederler. Bilesiniz ki, bu zalim ve cahiller insanlık elbiselerinden sıyrılıp çıkan, niteliklerini yırtıp yok eden, ar ve namus perdelerini tamamen yakıp kaldıran sonra da hayvanların dahi aşağısına inenlerdir. Allah'tan başka ilâh yok. Her şey yok olup sırf O kalacak. Akıl itibardan ve kendisine güven duyulma derecesinden düşüp, anlayış ve anladığı yok olunca itimat ve güven sadece ve sadece her şeyi Yaratan, Bilen ve İdare Eden tarafından gelen vahiy ve ilhamlara dayanmaktadır.

۞فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۞

O halde Bu Kur'an'dan sonra hangi bir sözü tasdik edip inanabilirler? Ey tasdik ehli olan Mü'minler! (Kur'an Hak. O'na ters ve zıt olan her şey batıl, yalan ve asılsızdır).

۞ مَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞

186.Ayet: Kimi Allah küfür ve sapıklık içerisinde bıraktı ve iradesi buna hükmetti ise artık o kimseyi Îmana, kurtuluşa ve irşada muktedir olacak kimse yoktur. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana lazım olan onların asılsız masallarına kulak asmaman ve onları irşada uğraşmamandır. Onların işleri Allah'a kalmıştır. Onları Îmana erdirmeye nasıl uğraşabilirsin ki, Allah; bozukluk ve bozgunculukları sebebiyle onları perişan edip sapıklıkta Bırakan İsmiyle aşırı azgınlıkları içerisinde bırakıp mühlet vermiş. Onlar da bocalamadan ibaret bir hayat sürüp gidiyorlar. Sen; onları şaşkınlık içerisinde masallarıyla baş başa bırak. Rabbinin onları tutup helak edeceği ana kadar tereddüt halinde şaşkınlar olarak yaşasınlar.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۞

187.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Korkunç ve dehşetli halleri ile kendilerini korkuttuğun Kıyametin ne zaman ve ne vakit meydana geleceğini Sana soruyorlar ki, güya o anın olmasından önce Îman etseler. Onlara cevap olarak de ki, Kıyametin ne zaman olacağı bilgisi Allah katındadır. Bu bilgi Allah'ın Kendisine özel kıldığı bilgilerdendir. Allah kimseyi o konuda bilgi sahibi etmedi. Kıyameti; vakti bakımından Allah'tan başka kimse açıklayamaz, durumunu açığa koyamaz. Çünkü Kıyamet beş bilinmeyenlerdendir ki, Allah Teâlâ onları Lokman Sûresi sonundaki ayetinde anlatmıştır ve açıklaması orada yapılacak.

﴿ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ

وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ﴾

Kıyametin olacağı ve geleceği vakti; sağlam hıkmeti gereği gizli tuttu, açıklamadı. Eğer onu kullara açıklasa idi durumu ve dehşetli hali göklerde ve yerde olan insan ve cin, herkese ağır gelirdi.

۞ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۞

Bunun için o size sadece ansızın ve haberiniz yokken gelir. Öyle ki, yapmakta olduğunuz işi bırakamazsınız. Nitekim Sevgili Peygamberimiz buyurdu ki, kimi insan havuzunu düzenlerken, kimisi hayvanlarını sularken, kimisi pazarda mallarını dizip tezgâhını kurarken, kimisi terazisini indirip kaldırırken ve tartı yaparken Kıyamet insanları dehşetle sarsacak. İnsanlar; yüksek karakter Sahibi olduğun ve onu alametlerini ve korkunç hallerini bildiğin için Senden onu sorup duruyorlar. Zannediyorlar ki, Sen Rabbinden fazlaca sorup öğrenerek Kıyamet hakkında bilgi ve haber Sahibisin.

۞ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Onlara de ki, Kıyametin bilgisi ve ne zaman olacağı Allah katında, O'nun Yüce ilminin hazineleri içinde, Levh-ı Mahfuzunda, İsimleri âleminde ve Kendi Varlığının sırrındadır. Fakat insanların çoğu; Rabbinin kimseye bu bilgiyi vermediğini ve bu bilgiyi Kendisine(c.c.) özel kıldığını bilip anlamazlar.

۞ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ ۞

188.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin her şeyi bileceğini, bütün mevcudatın sırlarını bilen ve saklı gizli her şeyden haberdar olan alîm olduğunu zanneden kimselere; kul olduğunu bilip bildirerek ve Senin dahi seçim hakkının olmadığını, son derece Allah'a bağlı, daima Rabbine muhtaç olduğunu anlatarak de ki, Ben; Allah dilemedikçe Kendime bir fayda çekip getirmeğe ve bir zararı da uzaklaştırmağa muktedir değilim. Ben; Allah Bana vahyi ile bildirmedikçe gaib ve gizli olanı bilemem. Ben gaip olanı ve işlerin neticelerini bilseydim Kendim için çokça hayır işler ve güzel çalışmalar yapardım. Dolayısıyla Bana hiçbir kötülük bulaşmaz ve hiçbir zarar dokunmazdı.

۞ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

Ben sadece ve sadece Rabbimin vahyi ve izni ile sizleri Uyaran ve bunun gereği olarak Allah'ın vahyi ile Mü'min olarak yaşayıp ölenleri Müjdeleyen bir Peygamberim. Hulasa Ben ne Kendi durumumu ve ne de sizlerin durumunu bilen değilim. Ben sadece Allah tarafından gönderilmiş olan Peygamberim. O'nun buyruklarını ve hukümlerini sizlere ulaştırmaktayım.

۞ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۞

189.Ayet: Gaybın bilgisi elbette Allah'a aittir. Çünkü O; sizleri Tek Bir Varlık Olan Âdem'den var edip açığa koydu. Âdem (a.s.) cesetken ilmi de yoktu, idraki de. Sonra O'na her şeyin isimlerini ve neye yaradıklarını öğretti. Yaratılmışın hakikatlerini öğretmedi. Çünkü bunlar gaip ve gizli tutulan, Allah'ın kimseye bildirmediği sırlardandır. Sonra O'ndan Eşi Havva'yı var etti ki, O'na yaklaşıp yakınlaşsın ve huzura ersin.

۞ فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞

190.Ayet: Allah'ın Kendisine ilham edip öğretmesiyle O'na sarılıp birleşince Havva hamile kaldı ve bu yükü karnında hafifçe hissetti. Bir müddet bununla gezip dolaştı. Yükü ağırlaşınca Kocasına bunu haber verdi. Allah'ın ilhamı ile Âdem bunun çocuk olduğunu öğrendi ve Eşine de öğretti. Havva'nın durumu ağırlaşıp karnında canlılığı hissedince her İkisi birden Rableri Olan Allah'a dua ettiler ve dediler ki, eğer Bizlere sağlıklı ve sağlam çocuk verirsen nimetlerinden dolayı Sana şükredenlerden ve iyiliğinin haklarını ödemeye devam edenlerden olacağız.

۞فَلَمَّا آتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

Âdem ve Havva ile başlayan çocuk sahibi olma nimeti göbek-göbek devam edip gitmektedir. Nice Salihler(düzgün çocuklar) doğmakta. Onlarda olduğu gibi her ana ve babada çocukların sağlam ve sağlıklı doğup doğmayacağı endişesi olur. Ama sağlam ve sağlıklı çocuklara eren nice ebeveyn Allah'ın verdiği bu nimet hususunda şirke düşerler. O çocuğu Allah'a değil de başkasına mal ederler. Allah'ın emrine değil, şunun-bunun emrine kul yaparlar. Şeytanın kandırmasıyla Allah'ın razı olmayacağı türlü adlar koyarlar. Allah; onların yaptıkları yanlışlıklardan ve şirk koştuklarından Münezzeh ve pek Yücedir.

۞أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۞

191.Ayet: Kullarının yaptıklarının kötülüğünü anlatıp onları ayıplayarak bu yanlışlıklardan kaçınmaları için buyurdu ki, küçük ve önemsiz bir şeyi dahi yaratıp açığa koyamayan varlıkları bu Âdemoğulları Rablerine ortak mı koşuyorlar? Halbuki, taptıkları o putlar ve liderler diğer yaratıklar gibi Allah tarafından yaratılmışlardır. Burada zamiri çoğul yaptı. Anlaşılan mana şirk ehli olan Âdem ve Havva değil sonradan olan çocuklarıdır. Yukarıdaki manaya dikkat edin. (Bazı tefsirlerde bu incelik kavranamamıştır).

۞وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ۞

192.Ayet: O putları ve putçuluğun öncüleri olan kâfir ve zalim başkanlarını rab ve ilâh görerek nasıl oluyor da Bize ortak koşuyorlar? Halbuki, onlar kendilerine saygı ile eğilip hizmet eden kullarına hiçbir yardım yapamazlar. Çünkü bir fayda getirmeğe ve bir zararı uzaklaştırmaya ne canları var, ne de güçleri. Hatta kendilerine de yardımları olmaz. Bir zararı ve zararlıyı kendilerinden uzaklaştıramazlar.

۞وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ۞

193.Ayet: Ey Mü'minler! Eğer şirk ve inada devam eden müşrikleri; Allah'ın Birliğine erdirecek yola davet etseniz de sizlere uymazlar. Çünkü karakterleri bozuktur. Ey o azgınların hidayetini isteyen Mü'minler! Onları İslâm'a ermeleri için davet etseniz de, susup dursanız ve dönüp bakmasanız da sizler için birdir. Çünkü kalpleri gayet katı, gözleri ve kulakları üzerindeki perdeler pek kalındır.

۞إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

194.Ayet: Hak Teâlâ müşrikleri susturup aciz koymak için dedi ki, ey sapık müşrikler! Rab ve İlâh olmakta Bir Olan ve birliğini daima ispatlayan Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi Allah'ın yarattığı kullarıdır. Hatta durumları sizlerden daha kötüdür. Sizlerin hizmet ve yardımları olmasa perişan olurlar. Hele o putların canı ve şuuru yok. Nasıl olur da onlara tanrı diye adlar koyar ve Allah'a kulluk

yapıldığı gibi taparsınız? Eğer onların ilâhlar olduğuna, etki ve yetkilerine inanıyorsanız sizin muhaliflerinize azap indirmeleri için çağırın, eğer ilâh oldukları iddianızda doğru iseniz kulları olduğunuz için çağrınıza karşılık versinler. Şu halde ey ahmaklar! Şu ölü ve ölümlü şeylerin ilâh olduğuna nasıl inanıyorsunuz? Hele-hele taş ve ağaç gibi kesip yontarak yaptığınız nesnelere nasıl tapıyor ve onların etkisine nasıl inanıyorsunuz?

۞أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۞

195.Ayet: Onların yürümeye ayakları var mı ki, etkileri olsun? Tutacak elleri var mı, görecek gözleri var mı, duyacak kulakları var mı? Etki ve yetki bu anlatımı geçen organ ve kuvvetlerle olur. Etki etmek için canlı olmak şartken nasıl olur da bu cansızların etkisine, zarar ve yararına inanırsınız? Hala anlamıyor musunuz?

۞قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنْظِرُونِ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları susturup bağlamak için de ki, Allah'a ortak olduklarını iddia ettiğiniz tanrılarınızı çağırın ve onlardan destek alın sonra da Bana tuzaklar kurup anlayamayacağım hile ve planlar yaparak Bana zarar verin. O kadar ki, Bana göz açtırmayın, hilenizi anlamam ve Kendimi ondan savunmam için hiç fırsat vermeyin. Hulasa Ben Allah'ın Bana yardımı ve Beni koruyup kollamasıyla; sizlere, sizlerin, yardımcılarınızın ve tanrılarınızın plan ve tuzaklarına aldırmıyorum.

۞إِنَّ وَلِيِّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ۞

196.Ayet: Bilesiniz ki, Benim sahibim, Koruyucum, Yardımcım ve tüm işlerimi Yürütenim sonsuz kudret ve iktidar Sahibi, Kayyum Olan Allah'tır. Bana yardım ve destekte bulunmak için Kitabım Kur'an'ı İndiren O'dur. Son derece lütuf ve merhamet Sahibi olduğu için kullarından İman ve İslâm sahibi dürüst ve yararlı olanların işlerini üstlenir ve onları tüm hilebaz zalimlerin zararlarından koruyup kollar. Özellikle de yakınlığına erip koruma alanında bulunan peygamberlerini; kendilerine sıkıntı verecek her şeyden korur.

۞وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ۞

197.Ayet: Nasıl korumaz ki, O; her şeye Kadir olan ve âlemleri yarattığı gibi her şeyi Tek Kendisi Yaşatandır. Ey dalâlet içinde sürüklenenler! O'ndan başka kendilerine taptıklarınız ölü putlar ise size yardım etmeğe muktedir olamazlar. Kendilerine de yardım ve faydaları olmaz. Zira yardım etme gibi hiçbir davranışa muktedir olamazlar.

۞وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۞

198.Ayet: Ey Mü'minler! O müşrikleri hidayete, İslâm'a ermeye çağırsanız aşırı kinlerinden ve şirk konusunda gemi azıya aldıklarından dolayı çağrınızı duymazlar,

dönüp bakmazlar. Zira karakterleri tamamen bozuktur. Halbuki, Hakkın varlığına ve o sapkınların davasının da asılsız olduğuna son derece açık deliller var. Ey ibretle gören! Onları görüyorsun. Sana bakıyorlar ve Seni duyuyorlar, tüm kesin delilleri de görüyorlar ancak karakterlerine yerleşmiş olan cehaletleri, karakterlerinin de pisliği yüzünden putlarının işe yaramaz canlılar olduğunu görmüyorlar. Onlar düşünüp kavramıyorlar ki, bu putlara isnad ettikleri ortaklık ve onlardan şefaat ve destek ummak asılsız kuruntu, gerçekleşmeyecek hayal ve insan aklının gereği olan sınır ve seviyeden çıkmaktır. Öyle ki, onlar bulundukları yolda direnip azgınlığa devam ediyorlar. Onların durumu bu, gayeleri de böyle olunca;

۞ خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ۞

199.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Peygamberliğin niteliklerinden olan şefkat ve merhamet sebebiyle affa sarıl, tam bir yumuşaklıkla iş görme yolunu tut. Gazap ve sertlik tarzını bırak. (Birilerine hoş davranırken diğerlerinin de hukukunu koru, kimseyi kimseye ezdirme). İnsanlara; bilinen hıkmet metodu ile ve güzel öğütlerle Allah'ın Yoluna gelmelerini ve dosdoğru olmalarını emret. İnsanlardan akıl ve fikirlerini iyi çalıştıranlar iyilik, olgunluk ve kurtuluşa ermeyi peygamberlik ve evliyalık nuruyla fark edip anlayacaklar. Zulüm ve pislikleri üzerinde ısrar eden cahillerden yüz çevir, onlarla uğraşmaktan vazgeç. Eğer onlarla tartışacak olursan en güzel üslupla tartış. Şüphesiz Rabbin; Kendi Yoluna ve tarzına ereni de, Yolundan sapanı da bilir. O hidayete erenleri pekiyi Bilendir.

۞ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

200.Ayet: Eğer gazap ve öfkeye dair güçlerini, cahilce gayret, kabadayılık ve kızgınlıklarını körükleyip kışkırtan Şeytandan; sinsice vesvese ve dürtükleme Sana da yapılır ve kafanı karıştırıp kışkırtmada bulunur ve Sana emredilen ağırbaşlılık ve yumuşaklıktan çıkarmağa çalışırsa derhal Şeytanın şer ve belalarından Allah'a sığın. İçine bıraktığı vesvese ve büyüklenme gibi kötü zanlardan Allah'a dön. Onun tüm sıkıntılarına ve vesvesesinin zararlarına karşı Rabbin Sana yeter. Bilesin ki, Rabbin bizzat Senin Kendisine gizlice seslenmeni Duyan, tüm ihtiyaçlarını Bilendir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ۞

201.Ayet: Bilesiniz ki, kullarımdan takva ehli olup Rablerine sığınanlara; görevi azdırmak ve saptırmak olan Şeytan tarafından; kalpleri çevresinde dönüp dolaşan bir hatır, iğrenç bir uyarı ve pis bir düşünce dokunup onları sardığında o takva ehli kullar; derhal Allah katından emredilen ve yasaklanan hukümleri hatırlayıp düşünmeğe dalarlar. Hemen hataya düşüş noktalarını, kârı-zararı, dostu-düşmanı görüverirler. Böylece Şeytanın kandırmalarından ve o tehlikelerden korunur ve Allah'a sığınırlar.

۞ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ۞

202.Ayet: Ama Şeytanın kardeşleri olan şirk ve haramlardan sakınmayanlara Şeytandan ne dokunsa onlara düşünce hasıl olmaz ve O'nun zararlarından kurtulmayı bilmezler aksine; Şeytan ve yardımcıları onlara; yanlış, kötülük ve sapıklıkları süsleyip güzel göstererek onları kandırır, sapıklık ve azgınlığın içine sürükler. Sonra da Şeytan ve askerleri gevşeklik göstermez ve yakalarını bırakmazlar. Aksine onları kandırıp azdırmakta öyle bir yere götürürler ki, artık onlar için kurtuluş umudu kalmaz.

۞ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَى إِلَيَّ مِنْ رَبِّي ۞

203.Ayet: O zalimler son derece cehalet ve sapıklığa batıp bu durum içinde boğulduklarından dolayı inat ve ısrarla istedikleri bir ayeti getirmediğinde alay edip eğlenerek derler ki, haydi bu okuduğun ayetleri kurup tasarlayarak hazırladığın ve ortaya koyduğun, bunlar Allah'ın ayetleridir dediğin gibi bizim istediğimiz konuda bir söz daha seçip getirsen. (Ey Sevgili Peygamber) Sen susunca da derler ki, Ayet getirmekten aciz kaldınsa iddiana göre diğerlerini Rabbinden getirmiştin hadi yine Rabbinden iste de bir ayet gelsin. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara cevap olarak de ki, Ben asla söz üretip sonra onu Allah'a isnad eden değilim. Aksine Allah tarafından Gönderilen Peygamberim ve sadece O'nun emanetlerini ulaştırıyorum. Ancak Bana Rabbimin vahyi ne oldu ise ona uyarım. Beni Peygamber olarak Gönderen O'dur. O'nun Sözleri içerisinde benim yaptığım hiçbir şey yok. Kur'an'ın dizilişi, eşsiz söz oluşu, geniş manası ve mucize oluşu hep Rabbimin eseridir.

۞ هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

Öyle ki, Bu Kur'an ve içindeki sırlar, işaretler ve her şey; Allah Teâlâ'nın kullarının kalplerine emanet olarak bıraktığı can gözleridir ve nurdan ibaret rehberlerdir. Bu sebeple insan karakterine emanet olarak konan bu emanetleri gereği üzere görmek ve anlamak isteyen akıl sahipleri için can gözleri ve İlâhî nûrlardır. Allah'ın sağlam hıkmeti gereği verilen bu emanetleri görüp anladığınızda bileceksiniz ki, bunlar Rabbinizdendir. Bu Kur'an ve ayetler; sizleri kendisi için yaratıldığınız irfan ve tevhîde erdirecek olan rehberlerdir. Ve Allah'tan inen rahmet ve nimet kaynağıdır ki, sizleri gaflet uykusundan ve unutma dalgınlığından kurtarır. Tüm bunlar; İman eden toplum içindir. Onlar Allah'ı kesin olarak bilirler. Sonra da görme ve O'na hakikaten erme makamlarına yükselirler.

Ey merhametlilerin En Merhametlisi! Lütuf ve ikramınla bizleri Hak varlığına hak olarak kavuştur. İşe yaramaz benlik ve kimliklerimizden bizleri kurtar.

۞ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

204.Ayet: Rabbinizden Kur'an'ın bunca vasıf ve niteliklerini duyduktan sonra Kur'an yanınızda okunduğunda ve ya siz kendinize okuduğunuzda tüm varlığınızla

kalp ve candan O'nu dinleyin. Güç ve imkânınız kadar manasını düşünüp ders yapın. Tam anlamıyla susun, O'ndan gayri her şeyden hatta organlarınızdan, güç ve kuvvetinizin gereği ve ürünü olan her şeyden yüz çevirin ki, Allah'ın rahmetine erebilesiniz. Sonra da yüce görüş ve anlayışlara sahip olarak varlığınızda saklı olan İlâhî emanetlere kavuşasınız.

۞ وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ۞

205.Ayet: Ey Sevgili Rasûl, bir an gaflete düşmeksizin Rabbini zikretmeğe kabiliyet ve iktidarı olan, ey En Gayretli ve sınırsız aşk Sahibi İnsan! Seni Yaratan, Yetiştiren ve Yöneten Rabbini tam bir saygı, arzu ve coşku ile gaflete düşmekten de korkarak zikre dal; Seni Kendi Suret ve ahlakı üzere Yaratan Sevgili Efendinle hep beraber ol. O'nu Canında bul. Zira Sen varlığınla O'nun Görünümünden ibaretsin. Zikri yaparken sesini yükselterek değil, çünkü sesini; makamını kabullenemeyen cahiller ve hakikate karşı gözleri perdelilerden gizlemen için ve bir de Allah'ın sırlarını ağyardan kıskandığı için duyarlı ol. Sabah vücudun uyuşukluğu anında, akşam da yorgunluğu anında çokça zikret ki, vücudun ve kalbin Allah'ı zikretmeye yatışmakla her an zikredesin. Yani insan olman gereği olarak başına gelecek olan her an ve her durumda Rabbini zikret. Hiçbir an ve hiçbir durumda gafillerden ve Rabbinden habersiz yaşayanlardan olma. Çünkü Sen Allah'ı idrak edip O'nu görme makamında bulunmaktasın.

۞ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ۞

206.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Şu gerçeği daima hatırında tut ki, Rabbini idrak edip O'na kavuşma makamında kararlı ol. Bil ki, manevî yolculuklarını tamamlayarak Rabbinin huzuruna erip katında bulunanlar; bir an Rabbine ibadet etmekten yan çizmezler, hiçbir şeye dönüp bakmazlar. Öyle ki, O'nu daima tesbîh ederler; Allah'ın kendilerine Dünyada verdiği geçici varlıklarından doğan kuruntu ve hayallerinin doğurduğu şekil, suret gibi her şeyden Rablerinin uzak ve daima O'nun Kuddûs Rab olduğunu zikrederler. Fâni varlıklarından ve Dünyalık olan her şeyden sıyrılarak tam bir ihlâsla O'na secde ederler.

Ey Rabbimiz! Bağış ve ikramınla üzerlerimizden Dünyevî varlıklarımızdan ibaret olan perdeleri kaldır. Rahmet ve nimetinle manevî uçsuzluğuna erdir. Sen sınırsız ikram ve rahmet sahibisin.

A'RÂF SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Ahmed'in Kıblesine, Muhammed'in Birlik Hedefine yönelen! Allah; seni Düzgün Olan Yoluna erdirsin ve Yüce Varlığının Tevhîdinden sana ait kılınan kıymet ve şeref makamına ulaştırsın. Sana gerekli olan kalbinin uçsuzluğuna yönelmen ve o kalbinde olan Rabbinin emanetlerini düşünüp incelemendir. Bunları yaparken bilgi ve beceri tarzında, gözünü perdeleyecek olan toz ve dumandan

ibaret Allah'tan gayri varlıkların kalabalık ve kargaşasının sana bulaşmasından kaçınarak, ibret ve dikkat terazisiyle kendini dürüst ölçüler içinde tutarak, tuzakçı ve hilebaz Şeytanın seni helak edecek vesvese, oyalama ve kandırmalarından ve aldatıcı Dünyanın aldatmasından korunman lazım. Tüm bunlar sana ancak Allah'ın Kitabındaki vaaz ve haberleri ders yapmanla, içinde bulunan İlâhî emirlere sarılman, yasaklardan kaçınmanla, sırları ve incelikleri düşünüp ders almanla, hikmetlerine ve inceliklerine erip anlamaya çalışmanla kolay ve mümkin olur. Allah'ın Kitabından yol bulup gayene ermen için Allah'ın Seçkin Rasûl'ünün Hadis-i Şeriflerini sebep ve aracı edinmen lazım. Çünkü Hadis-i Şerifler; Kur'an'ın sırlarını ve tüm remzini ve işaretlerini açıklar, dikkat çekilen meselelerini izah eder. Hidayet Caddesinden (Îman Ve İslâm'dan) sarsılıp sapmaktan seni korumayı üstlenir. Tevhîdin hakikatine ermek istemendeki kabiliyet ve kapasiten kadar seni muradına erdirir. Hadis-i Şeriflerden faydalanmağa devam edeceksin. Bunu yaparken de kendini taklit bağlarından kurtarmağa azmedeceksin. Yolculuğunda Allah'ı tanımanın sağlam makamına ve Birliğinin özüne yöneleceksin. İnsan olmanın ayrılmaz niteliklerinden seni bu yoldan alıkoyacak her şeyden el-etek çekip uzaklaşacaksın. Tüm durumlarında Allah'a sığınacaksın. Bu manevî yolculuğunda Allah'ın Cemâline bakmakla kendilerini kaybeden Allah'a dostluk ve yakınlığa ermeye sahip olanlardan yardım isteyeceksin. Onlar Yüce Birliğinin uçsuzluğuna, Ebedîliğinin Mukaddesliğine eren, insanlıklarının niteliklerinden sıyrılıp çıkan, insan olmanın gereği olan kaçma, kovalama ve menfaat peşinde koşma gibi eksikliklere hiç dönüp bakmayanlardır.

Bilesiniz ki, onlar; kendi varlıklarından ayrılıp yok olarak Allah'ın Ebedîliğine ermekle, daima huzurda duran, O Güzel Yüze bakarak hayretler içerisinde kendilerini kaybedenlerdir. Kendilerini kaybedip Allah'ı bulmakla O'na bedel ve vekil olup Allah'ı temsil edenlerdir. (Nitekim Allah Teâlâ Kur'an'ında bunları överek buyurur mealen:) Bilesiniz ki, Allah'ın dostları; kendilerine hiçbir korku olmayanlardır. Onlar asla üzülmezler.

Ey Rabbimiz, Yüce Mevla'mız! Bizleri onların hizmetçileri ve ayaklarının toprakları eyle.

ENFAL SÛRESİ

Tevhîdin kabuklarından uzaklaşarak özünün açılıp anlaşılmasını dileyen ve Allah Yolunda kendilerinden hidayet ve irşad ortaya konan kimselere; hayvanî mertebelerden yükselip çıkamayan ve yüce insanî derecelere eremeyen kimselerin varlık ağaçlarının hakikat ve marifet meyveleri veremeyeceği gizli kalmaz. Hal bu ki, ağaç misali bu varlıkların dikilmesi, yaratılıp ortaya konması Allah'a ulaştıracak hakikat ve ma'rifet bilgilerini tahsil etmek içindir.

Hulasa kim; ezelî ve ebedî olan Ledünnî (Allah katından ikram olunan) ilimle dirilmez de Dünya tabiatının esaretinde kalmış ve karaktere yerleşmiş cehalet üzerinde kalmışsa o kimse şeklen her ne kadar diri ise de bu cahillik ve hakikatten mahrumiyet sebebiyle gerçekten ölüdür. Bu kimseler Hak Ruhun esintilerini içlerine çekemezler. Kendilerinin manen diriltilmeleri için gönderilen peygamberler tarafından üflenen ezeli hoş hayatın teneffüslerinden nasiplenemezler. Halbuki, o peygamberlerin (ve onların vekilleri olan kâmil Allah dostlarının) İlâhî ruhu ve Rahman'ın nefeslerini üflemesiyle kimlikler meydana gelir, bedenler can sahibi olur. Yokluk âleminden varlıklar meydana çıkar. Cahiller hayat ve kurtuluş elçilerine iman etmediler, onların Allah katından getirdikleri kitapları ve hakikatleri tasdik etmediler. Aksine onları yalanladılar. Sizler yalancılarsınız diyerek onlara (a.s.) diklenip onlarla savaş yaptılar. Kendilerini insanlık seviyesinden düşürüp istikametten sapan seviyesiz ve sapık hayvansal bencillikleri, cahilce kızgınlıkları, tutucu davranışları ile Allah'ın kullarını öldürüp yok etmeğe uğraşırlarken kendileri yok oldu. Kendilerini Allah yarattığı gibi ellerindeki mallar da Allah'ın nimetleridir. Bunun için Allah'ı Bilen, O'nun Tevhîdinin hakikatine, şanlarının ve yüce işlerinin muazzam konumlarına ve sırlarına eren, O'nun tarafından görevlendirilip O'nu temsil eden kâmil kul katında (Allah'ın Kitabında belirlenmekle) bu cahillerin kanı mübah, malları da ganimet kılınmıştır. Dolayısıyla bunların malları ve kendilerine ait her şey Allah'ın rızıklarından ibarettir ki, kimseye izafe edilemez ve kimsenin tekelinde değildir. Allah; kullarını besleyip idare etmeyi kulları ile paylaşmaz. (Huküm ve yetki Kendisine hastır). Kullarını beslemesindeki hıkmet ve maksat; kullarının Yaratanlarını tanıyıp O'na iman ve Tevhîdi kazanarak kulluk yapmalarıdır. İşte bu yüzden Allah Azîmüşşan Peygamberine (s.a.v.); ganimetin nasıl taksim edileceğini O'nu muhatap alıp öğreterek haber verdi ve sözlerin en uğurlusu ile başlayarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ ۞

Kusursuz ve tam adalet üzere kullarının rızkını taksim Eden Allah adıyla...

۞ الرَّحْمَنِ ۞

Şeytanın vesveseler verip azdırmasıyla kullar arasında çıkan kavga ve çekişmeleri ortadan kaldırarak durumlarını düzeltmek suretiyle onlara son derece merhamet ve sınırsız nimet Sahibi...

۞ الرَّحِيمِ ۞

Kullarına Îman ve hidayetin kuvvetlenmesinde başarılar vermekle, özellikle de kerem ve kazanç kaynağı olan Kitabında bulunan hukümler ve izahlarla bunu sağlamakla onlara özel rahmet ve ikramlar Sahibi.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۞

1.Ayet: Ey en büyük yaratılmış kitlesine Peygamber olarak gönderilen En Kâmil Rasûl! Ashabın; Sana ganimetlerin durum ve taksimatı ile ilgili soruyorlar. Allah Teâlâ; ganimet kelimesi yerine fazladan(ücrete ek olarak) verilen bağış manasına gelen kelimeyi zikretti. Misal halkın önderi ve devletin başı olan, milleti için kendisini tehlike sahasına atacak kişiye şart koşarak der ki, kim şu işi yaparsa ona payından fazla olarak bunu vereceğim. San ki, ganimet; Hak ve Tevhîd kelimesini yüceltmek için Allah Yolunda sırf Allah rızasını istemek sebebiyle savaşır ve ücreti Allah rızası iken fazladan mücahidlere ganimet verilir. İşte ganimet; mücahidlere elde ettikleri o Allah katındaki en yüksek karşılık olan Allah rızasından ibaret pay ve mükâfaata ek olarak verilen ve Dünya malından ibaret olan fazladan bir bağış demektir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, ganimetlerin tamamı Allah'ındır. Zaten Allah'ın malından ibarettir. Taksimini yapmak da O'na bırakılmıştır. O'nu temsil Eden Halifesi olarak da bu iş Rasûlüne aittir. Ey iman edenler! Allah'ın ve Rasûlünün emrine karşı gelmekten dolayı Allah'tan sakının ve kahretmesinden korunun. Şeytanın vesvese verip azdırmasıyla aralarınızda meydana gelen ve aralarınızı bozan düşmanlık başta olmak üzere tüm davaları düzeltin.

۞ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Eğer Allah'ın Varlığına ve Birliğine iman edip Rasûlünü tasdik ediyorsanız Allah'a ve Rasûlüne teslim olup itaat edin, asla Allah'ın huküm ve buyruklarından çıkmayın.

۞ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ ۞

2.Ayet: İmanlarında olgun, yakın mertebelerine ermiş, Tevhîdin yolunu kendilerine Açıklayan Peygamberi tasdik eden ve İlâhî bilgilere eren müminler; Bir ve Tek Olan, İlâhlığında ve Rabliğinde ortağı olmayan Allah anıldığında O'nun büyüklüğünü, kahrını, gazap ve hışmıyla çarpmasını bilip korktukları için kalpleri

titrer. Sonsuz lütuf ve rahmetini, karşılıksız bağış ve ikramlarını düşünerek de kendilerinden geçerler.

۞ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۞

Peygamberlerine inen, Büyüklüğünü ve sonsuz bolluklar sergileyişini gösteren ayetleri bu kâmil Mü'minlere okunduğunda; inen ve okunan bu ayetler onların Îman ve teslimiyetini, kültür ve anlayışlarını, kesin bilgilerini ve hakikatlerle ilgili görüşlerini artırır. Bu İlâhi bilgilere, gerçek yakınlığa tam olarak ermeleri sebebiyle Rablerine tevekkül ederler. Her şeye ve herkese karşı ve tüm işlerinde Allah'ı Avukat tutarlar ve sırf O'na dayanır, O'nu razı edip O'ndan yardım dileme yollarını ararlar. Asla O'ndan başka herhangi bir resme, cisme veya sebebe dayanmazlar. Allah'la aralarında hiçbir sebep ve araca itibar etmezler. Çünkü onlar; Allah'tan gayriye dönüp bakmayı ortadan kaldıran Tevhîdin hakikatine ermişlerdir.

۞ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞

3.Ayet: Onlar namazlarını kılarlar, katından tutup çekmesini ve nimetlerini aktarmasını gözetleyerek Allah'a yönelme görevlerine tüm zamanlarda devam ederler. Uğurlu ellerinin çabasıyla kendilerine verdiğimiz rızık ve varlıklardan Rablerinin rızasını aramak için O'nun yolunda harcarlar.

۞ أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۞

4.Ayet: Allah katında kabule erip ebedi saadetlere kavuşan bu kullar; yakın derecelerine ve şuurla teslim olarak itaat etme mertebelerine eren, bocalama ve tereddüt gibi zaaflardan kurtularak karar sahibi olan gerçek müminlerdir. Onlara Rableri katında ilim, görme ve erme mertebelerinden çok büyük dereceler vardır. Onlara Allah'ın mağfireti var. Allah Teâlâ'nın afvına ermelerinden sonra varlıklarının, benliklerinin ve tüm günahlarının silinmesi var (ki, bu mağfiret Rableri ile aralarındaki tüm perdelerin kalkması demektir). Ayrıca onlara; Allah için verdikleri rızıklar ve yaptıkları yardımlar karşılığında pek hoş manevî bir rızık var. Allah'tan bir itina ve iltifat olarak ikram olunan bu rızıkla sevinç ve huzur içerisinde nasiplenip zevklenirler. Çünkü kim; Allah'tan gayriye yönelmeyi ortadan kaldıran bir yönelişle Allah'a yönelip kavuşmayı arzular, sonradan olma âleminin tüm niteliklerinden ve bağlarından çıkarak kendisine ait olan Dünya mal ve parıltılarından ibaret olan her şeyi kalbinden çıkarır, mal sevgisini kalbinden atarak çıkarıp Allah için cömertçe verirse Allah da (c.c.) bu ihlâsı karşılığında ona gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, insan kalbine ve aklına dahi gelmeyen manevi rızıklar verir.

۞ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ ۞

5.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana En Büyük Nimeti ve sınırsız rızıkları verdiği gibi Rabbin yine büyük bir ikramda bulunarak Cebrail (a.s.) aracılığı ile Ebu

Süfyan komutasındaki Şam tarafından gelen ve Mekke'ye giden kervanı Sana gerçek olarak haber verip Seni çok hayırlı bir görev için Evinden çıkardı. Halbuki, Mü'minlerden bir fırka Senin çıkmanı istemiyorlardı.

۞ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۞

6.Ayet: Son derece isteksiz oldukları için kesin gerçekleşecek zafer ve üstünlüğü getirecek olan cihad konusunda Seninle tartışıyorlardı. Özellikle de Allah'ın sana vahyi ile bunun anlaşılmasından sonra... Mecbur kalıp Seninle cihada çıktıklarında ise aşırı korkularından dolayı solgun ve ölgün bakışlarla bakarak kesimhaneye giden hayvanlar gibi sanki ölüme sevk olunuyorlardı. Kendilerine üstün gelip zafere ve ganimetlere ereceklerinin yazıldığı müjdelendiği halde aşırı korku içinde şaşkınlar olarak gidiyorlardı.

Hadise şudur:Medine'ye göç eden Müslimanların mallarını ve evlerini yağmalayan müşrikler Şam'da sattıkları mallardan elde ettikleri büyük sermaye taşıyan bir kervanla Mekke'ye dönüyorlardı. Başlarında Ebu Süfyan'ın bulunduğu kırk kişilik süvari birliği korumasında gelirlerken Cebrail (a.s.) Allah'ın haberini Peygamber Efendimize ulaştırdı. Peygamberimiz (s.a.v.) bunu Mü'minlere haber verdi ve süratle çıktılar. Onları az gördükleri için harp hazırlığı olmadan mallarını kurtarmağa yöneldiler. Rasûlüllah Mü'minlerle Medine'den çıkınca kervan bunu haber aldı. Derhal yoldan saptılar. Mekke'den de yardım istediler. Derhal Ebu Cehil kalabalık bir ordu ile Mekke'den çıktı. Bedir mevkiine (Mekke'ye 300 km. Medine'ye 150 km. mesafede olan Yere) doğru gitti. Peygamberimiz Dukran Vadisinde (Ağaçlık ve asmalık olan Vadide) idi. Cebrail (a.s.) ikinci kez indi ve iki bölükten birini; savaş için gelen düşman ordu birliğini veya kervanı ele geçireceklerini müjdeliyordu. Peygamber Efendimizin görüşü savaşmak olmakla beraber ashabına danıştı. Bazısı dedi ki, savaşacağımızı söyleseydin hazırlık yapardık. Bizler kervan için çıktık. Efendimiz dedi ki, o kervan deniz sahiline doğru geçip gitti. Bu ise yani; Ebu Cehil'in yönettiği birlik yönelmiş Bize geliyor. Korkarak ve savaşı istemeyerek dediler ki, ey Allah Rasûlü! Düşmanı bırak kervanı al. Peygamberimiz öfkelendi. Mikdat b. Amr dedi ki, ey Allah Rasûlü! Allah'ın sana emrettiğini icra et. Ben seninle beraberim. Çünkü Seni sevdim ve teslim oldum. Bizler asla İsrail Oğullarının Mûsa'ya: Sen; Rabbinle git ve ikiniz savaşın. Biz burada oturacağız dedikleri gibi diyemeyiz. Diyoruz ki, Sen ve Rabbin nereye giderseniz bizler de beraberinizde savaşacağız. Seni hak olarak, Hak Din ve Kitapla gönderen Allah'a yemin ederiz ki, Habeş'in uzak ve sarp diyarına götürsen Seninle geçer gideriz. Asla tembellik göstermez, karşı gelmeyiz. Rasûlüllah (s.a.v.) O'na hayır dualarda bulundu. Sonra Ensar'ı kastederek buyurdu: Ey insanlar! Huzurumda toplanın. Peygamberimiz Medineli Ensar'ın durumunu merak ediyordu. Zira onlar; Hicret öncesinde Mina Semtinde Akabe mevkiinde Rasûlüllah'a demişlerdi ki, Sen göçüp bizlere ulaşmadıkça Sana kefil olup sorumluluğunu alamayız. Acaba Medine'ye düşman ansızın gelip baskın

yapmadıkça bunların yardımlarını göremeyecek miyim? Sa'd b. Muaz; O'na (a.s.) dedi ki, ey Allah Rasûlü! Zannederim bizleri kastediyorsun. Evet diye buyurdu. Dedi ki, Sana Allah adına Îman edip onay verdik. Ve şahadet ederiz ki, Getirdiğin hak ve gerçektir. Bunlara (anlattıklarına) dair duyup itaat edeceğimiz için sağlam söz verip kesin anlaşma yaptık. Sana ne emredildi ise icra et ve yürürlüğe koy. Seni Peygamber olarak Gönderen Zat'a yemin ederiz ki, denize saldırarak dalsan, tereddüt etmeksizin derhal Seninle beraber dalarız. Sen zannediyor musun ki, bizler düşmanla karşılaştığımızda tembellik ve gevşeklik gösteririz? Umuyoruz ki, Allah; biz Medinelilerden senin gözünü nûrla, gönlünü huzurla dolduracak işler gösterecektir. Rasûlüllah (a.s.) sevindi ve Sa'dın sözü O'nu coşturdu. Ve buyurdu ki, yürüyün. Allah'ın bereketleri ve sayısız gelirleri üzerinde olarak yaşayasınız. Sizlere müjdeler olsun. Allah Azıîmüşşan; iki birlikten birini şu an Bana va'd etti ve Benim olacağı zaferini müjdeledi. Bilesiniz ki, Ben şu an düşman topluluğunun savaş meydanında ellerimizle öldürülüp düştükleri yerleri bakıp görüyorum.

۞ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ ۞

7.Ayet: Ey müminler! Bir vakti hatırlayın ki, Allah Peygamberine yaptığı vahyiyle; düşmanın iki birliğinden birinin ezilerek ve yenilerek sizin olacağı müjdesini veriyordu. Bu vahyin anlamını bildiğiniz halde sizler kuvvetsiz ve önemsiz olan kervanın sizin olmasını isteyip arzuluyordunuz. Çünkü kervanın başında bulunan birlik az ve güçsüz, ellerindeki mal çok. Bu durumda düşmanla savaşmağa ihtiyaç yok. Hem hazırlığımız yok, sayımız da az diyordunuz.

۞ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۞

Allah ise kahrı ve kudreti gereği meleklerine ilham edilen ve Sevgili Peygamberine nasıl yardım edeceklerini anlatan sözleri ile hak ve gerçeğin kendisi olan İslâm'ı ve Tevhîdi daima kalmak üzere açığa koymak, kâfirlerin başlarını alıp arkalarını keserek Peygamberinin karşısında duracak kimseyi bırakmamayı istiyordu. Tüm bunlar Allah'ın katından; Peygamberine büyük bağışları ve sonsuz lütuflarıdır.

۞ لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۞

8.Ayet: Zira Allah katında olana uygun olan Hak Din İslâm'ı böylece ortaya koyup ebedî kılacak, İslâm'a zıt olan batılın (aslı ve dayanağı olmayan rejimin) asılsız olduğunu ortaya koyup yok edecek. İslâm inmeden önce üzerinde bulundukları batıl düzen ve kâfirliklerinde ısrar eden büyük suç sahipleri; Allah'ın Hakkı ortaya koyup yerleştirmeyi, batılı perişan edip yok etmeyi dilemesini beğenip hoşlanmasalar da (Allah Hakkı Hâkim ve kaim kılacak).

۞ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ۞

9.Ayet: Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki fazlaca ikramlarını ve rahmetini hatırlayın. Özellikle de sizler az bir savaşçı ama düşman oldukça kalabalık ve

hazırlıklı olarak sizlere saldırıp geldiklerinde Rabbinizden yardım istiyordunuz ve Rabbiniz derhal Peygamberi dilinden sizin duanızı kabul ederek dedi ki (c.c.), bilesiniz ki, Ben güç ve kudretimle size yardım ediyorum. Düşmanınıza karşı peş-peşe inen bin melekle yardım ediyorum. Sizler önlerinde iken onlar arkalarından onlara vuruyorlardı.

۞ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

10.Ayet: Allah; yüce âlemden inen meleklerle yaptığı bu yardımı; düşmana karşı sizlere ikramda bulunup sizleri üstün getireceğini müjdelemek ve bir de size haber ve müjde verdiği her konuda doğru olup dediğini yapacağına kalplerinizin bağlılık ve yakınlık kazanması içindir. Ey iman edip Tevhîdin hakikatine hakkıyla bağlı olanlar! Bilesiniz ki, yardım edip üstün getirerek zaferlere erdirmek sırf Allah katındandır. O sonsuz kudret Sahibi olup seçtiği ve dilediği her şeye Muktedirdir. Hiç şüphe yok ki, sonsuz kahır ve büyüklük niteliklerine Bürünen Allah; takdir edip yarattığı her şeye ve tüm istediklerine üstün gelip gücü yetendir. Tüm hukümlerinde ve emrettiği her şeyde sağlamlık ve hıkmet Sahibidir. İstediği her şeyi dileyip istemek suretiyle yapar. İstediği hukmü verir ve dilediği yargılamayı yapar.

۞ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَانِ ۞

11.Ayet: Ey müminler! Allah'ın sizler üzerindeki üstün bağış ve sayısız nimet ve minnetlerini unutmayınız. Hanı düşmandan korktuğunuz için uyuyamıyor ve uykusuzluktan zor anlar yaşıyordunuz. Rabbiniz Size önce tatlı bir dalgınlık sardı (tarafından bir huzur sizleri adeta kucakladı) ve katından bir güven indirerek istirahat etmeniz ve kalplerinizin de kuvvet bulup yatışması için güzelce uyuttu. O gece Şeytanın kandırmasıyla cünüp olmuştunuz. Dinlenip kalktığınızda sizleri arındırmak için gökten üzerinize su indirdi. Tüm ihtiyaçlarınız bu su ile karşılandı. Yıkandınız ve kaplarınızı iyice doldurdunuz. Üzerinize yağmur yağdırmasa perişan olacaktınız. Zira düşman suyu tutmuş susuzdunuz. Şeytan murdar vesveselerini kalp ve kafalarınıza sokacak sizleri murdarlıkla suçlayacak, vesvese verip diyecekti ki, sizler Allah'a dostluk, hayır ve iyilikte önderler olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Mukaddes bildiğiniz cihadı cünüp olarak yapıyorsunuz vb. fitneleri içinize düşürerek savaştan geri kalmanızı ve cünüplükten dolayı türlü çaresizliklere düşmenizi sağlayacaktı. Allah; Şeytanın türlü saçmalıklarından ibaret olan bu murdarlığını sizlerden uzaklaştırmak ve her ihtiyacınızı karşılayıp huzurunuzu temin için üzerinize bu bol ve mübarek suyu indirdi. Bedenlerinizi bu su ile temizlediği gibi kalplerinizi de hayat suyu olan ve katından ikram olunan manevî su ile yıkayıp manevî cünüplük ve pislikler olan küfür, şirk ve nifak hallerinden sizleri arındırdı. Ayrıca susuzluk korkusunu da giderdi.

۞ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ۞

Bir de ayaklarınızın kumda kaymaması ve tüm bu nimetlerle yardım ve destekte bulunacağını göstererek kalplerinize kuvvetli sabır ve Kendisine sağlam bağ ikramlarında bulunmak için yaptı ki, Tevhîdin muazzam yolunda ayaklarınız sağlam bassın, tüm işlerde Allah'a tevekkül edip işlerinizi O'na ısmarlamanız tam olsun.

۞ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ ۞

12.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Savaşın tüm şiddetiyle gelip çatmasından dolayı Ashabının korkuları arttığı anda Sana yardım için görevli meleklere Rabbinin vahyederek onlara görevler verdiği anı hatırla ve beraberinde bulunan Mü'minlere de hatırlat. Meleklere demişti ki, bütün güç ve kudretimle beraberinizde olarak sizleri biliyor ve izliyorum. Ey meleklerim! Mü'minleri düşman karşısındaki yerlerinde tutun ki, dönüp kaçmasınlar. Kâfirlerin kalplerine; müminlerden korkmalarını sokacağız ve onlardan gelecek zarar düşüncesiyle büyük bir korku bırakacağız. Böylece Mü'minlerin sayısını çok görünce düşman arkasını dönüp kaçmağa başladı.

۞ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ۞

Biz de melekler aracılığı ile Mü'minlerin kalplerine ilham ettik ki, ey müminler! Kâfirlerin kafalarına(boyunların başlara birleştiği yerin üst kısımlarına) sertçe vurun. Eğer oralarını elleriyle korumak isterlerse parmaklarına vurun ve böylece savaş kabiliyetlerini yok edin ki, tekrar dönüp karşınıza çıkmasınlar.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

13.Ayet: Kâfirlerin böylece perişan edilip bozguna uğratılmaları; onların Allah'a ve Rasûlüne karşı gelip bölücülük yapmaları sebebiyledir. Kim daima iktidar Sahibi ve dilediği her türlü kahır ve intikama Kadir Olan Allah'a ve O'nun katından desteklenerek halka O'nun hukümlerini getirip ulaştıran Peygamberine düşmanlık yaparak muhalif olur ve bölücülük yaparsa bilesiniz ki, bu ve benzeri her zalim en ağır ceza ve azabı hak etmiştir. Kahır ve azamet niteliklerine Bürünen ve Üstünlüğünü daima açığa koyan Allah; emrine karşı gelen, Rasûlüne düşmanlık yapan herkese karşı intikamı zorlu ve hesabını görmesi süratli Olandır.

۞ ذَلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ۞

14.Ayet: Tüm bu ceza ve azap türleri Allah'ın sınırlarını tanımayan, hukümlerini kabul etmeyen ve Peygamberini inkâr eden azgınlaradır. Ey azgınlıkta ısrar eden muhalifler! Sizler için hazırlanan bu korkunç azabı tadın. Bilesiniz ki, Allah'ın huküm ve Halifesine (s.a.v.) başkaldıran kâfirlere; içinde ebediyyen kalacakları Cehennem azabı var.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ۞

15.Ayet: Ey Îman edenler! Îman'ınızın gereği olarak sizlere görev; Allah'ın Kelimesini (Allah'ın Varlığı, Birliği ve O'ndan başka ilâh olmadığı davasını) yüceltmeniz ve Dînine yardım etmenizdir. Bunun için kalabalık ve sizden kat-kat fazla olan kâfirlerle karşılaştığınızda korkmadan ve gevşeklik göstermeden onlarla savaşmalısınız. Asla onlara arkanızı dönüp kaçmamalısınız. Hele-hele sayıları sizin kadar ya da daha azsa nasıl olur da onlardan korkup kaçarsınız.

۞ وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

16.Ayet: Sizden kim düşmanla karşılaşma anında korkarak arkasını dönüp kaçarsa-tabii ki, düşmana oyun yaparak dönüp tekrar saldırmak için kaçıyor gibi yapması veya direnen Mü'min guruba katılıp destek vermesi için o tarafa çekilmesi müstesna-muhakkak düşmandan kaçan kimse Allah'ın gazabına uğrar. Çünkü savaştan kaçan kimse; Allah'ın emrine, hukmüne ve hıkmetine karşı gelmiştir. Ahrette o kimsenin sığınağı ve karargâhı ebedî mahrumiyet, perişanlık ve azap yuvası olan Cehennemdir. Onun dönüp vardığı o yer ne kötü dönüş yeridir.

۞ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا ۞

17.Ayet: Ey Îman edenler! Düşmanlarınızın öldürülmesini kendinize ait görmeyiniz, bunu övünç sebebi yapmayınız. Zira suretçe ve gözükürde onları siz öldürmüş olsanız da hakikatte onları siz öldürmediniz fakat gerçekte onları Allah öldürdü. Çünkü bütün varlıklarda meydana gelen olaylar önce Allah'ın Kendisinden, Sıfat ve İsimlerinden meydana gelmektedir. Velhasıl ey Şanlı Peygamber! Düşmanların ashabına saldırdıkları anda çakılları atmakla emredildiğinde onları Sen atmadın fakat Allah attı. Çünkü atma iş ve icraatını elinde var Eden O'dur. Hakikatte atan O El; Allah'ın elidir. Bu yüzden onların bozguna uğraması Senin atmana dayalı olarak meydana geldi. Halbuki, Sen ve Mü'minler; kâfirlerin böyle bir yenilgisini mümkin görmüyordunuz. Allah o kâfirlere tüm bunları yaptı ve atacağını attı ki, müminlere güzel bir ikramda bulunsun, ganimet ve zafer gibi nimetler versin. Bakalım Rablerinin nimetlerine şükretmeğe başvurup şükredecekler mi, yoksa şükretmeyecekler mi?

۞ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

Kullarının durumların düzelten Allah; hiç şüphesiz ihlâs tarzında olan dua ve isteklerini Duyan, Dünya ve Ahiretlerinde onların tüm muhtaç oldukları ihtiyaçlarını Bilendir.

۞ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ۞

18.Ayet: Allah'ın sizlere olan bu güzel ikramı; içinizden ihlâs ve samimiyet sahibi olan Mü'minlere özeldir. Ve bilesiniz ki, ey Mü'minler! Siz Mü'minlerin işlerini

gören Allah; kâfirlerin sizleri perişan ederek yok etmeğe yöneldikleri hile ve tuzaklarını zayıf düşürüp boşa çıkarır.

Kâfirler; Îman ehli olan İslâm ordusunun karşılarına çıkıp savaşacakları an öncesinde Ka'be'yi tavaf ettiler, örtülerine sarılıp dua ve yakarışta bulundular. Fetih ve zafer isteyerek diyorlardı ki, ey Allah! Bu iki ordudan yüksek makam sahibi olanına, bu iki birlikten doğru yolda olanına ve bu iki guruptan değerli olanına yardım yaparak üstün getir. (Bunu halkı kandırarak haklı çıkıp taraftar toplamak için yapıyorlardı. Yoksa Allah'ın kimseye yardım edeceğine inanmıyorlardı). Allah Teâlâ da onların bu politikalarını başlarına geçirmek için buyurdu ki:

۞ إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدْ ۞

19.Ayet: Ey Peygamberimle ve O'nunla beraber olan Mü'minlerle savaşmak için sapıklık çöllerinde kaybolup helak olanlar! Eğer fetih istiyorsanız; sizlerin katledilmeleri ve esir alınmalarıyla, müminlerin de sizlere galip gelmesiyle neticelenecek olan fetih işte size geldi. Eğer Onlarla düşmanlığınızı ve savaşınızı sürdürmekten ve Onlara karşı fetih dilemekten vazgeçerseniz, tüm bunların aksine Onların Îman ettikleri gibi gönderdiğimiz Peygambere can ve gönülden samimi olarak Îman ederseniz bu sizler için Dünyanız ve Ahiretiniz açısından çok iyi olur. Eğer ikiyüzlülük ve münafıklık yaparak onlarla sulh yapar sonra düşmanlık yapıp onlarla tekrar savaşmaya dönerseniz Biz de onlara destek verip yardım etmeğe döneriz ki, o zaman Müslimanlar güçlülerinizi katleder kökünüzü kazırlar, güçsüzlerinizi yurtlarınızdan çıkarırlar.

۞ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Hulasa ey zalimler! Sayınızın ve hazırlığınızın çokluğuna aldanmayın. Birbirinizi destekleyip durduğunuz ve size yardım edeceğinizi zannettiğiniz ordu birliğiniz Mü'minlerin size üstün gelip zafer elde etmelerine karşı çok fazla da olsanız size hiçbir fayda sağlayamaz. Ordu birliğiniz sizlere nasıl bir fayda sağlayıp onlardan gelecek az bir zararı dahi sizden uzaklaştırabilecek ki... Kudret ve iktidar sahibi Olan Allah; bütün kudretiyle Mü'min ve Müslimanlarla beraberdir. Mü'minler; O'nun yolunda Varlığının ve Birliğinin davası olan Dîni İslâm'a, Peygamberi Muhammed'e yardım ediyorlar. Allah da onlara yardım yapıp destek veriyor.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ۞

20.Ayet: Ey Îman edenler! İmanınızın gereği; Allah'a ve O'nun Peygamberine itaat etmenizdir. Sizi daima gözetip yardım eden Allah'a ve de O'nun hükümlerini, Dîninin ve Tevhîdinin alamet ve rehberlerini sizlere ulaştıran Peygamberine itaat edin. Allah'ın halifesi olmak mertebesinden düşmemeniz için Peygamberinden yüz çevirip gitmeyin. Rasûlüne nasıl itaat etmezsiniz ki, sizler Allah'ın Kelimesi ve

davası olan Tevhîdi ve Tevhîdin açıklamalarını O'ndan duyuyorsunuz. O'nu (s.a.v.) duyunuz ve itaat ediniz.

۞ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۞

21.Ayet: Sakının itaatsizlikte ve teslim olmamakta bize okuduğunu duyduk deyip itaat etmemekle duymamış sayılan kâfir ve münafıklar gibi olmayın. Zira onlar itaat etmek ve teslim olmak duygusuyla duymadılar. Ve böylece âdeta gerçekten duymayanlar oldular. Öyle ki, onlar için hak sözü duyma niteliği oluşmadı. Çünkü akıllılar mertebesinden düştüler. Anlayışsızlıkları sebebiyle hayvanlar sınıfına karıştılar. Hatta yüce insanlık değerlerini kaybettikleri için durumca hayvanlardan aşağıdırlar.

۞ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۞

22.Ayet: Bilesiniz ki, Allah katında yaratılmışın en kötüleri; peygamberlerin dillerinden Allah'ın sözlerini duymak ve anlamak açısından sağır olanlar, Allah'ın sözünü konuşmaya dilleri olmayan manen dilsiz olanlar ve özellikle de herkes tarafından anlaşılıp hakikati açığa çıktıktan sonra duymayan ve konuşmayan rezillerdir. Hulasa cehalet ve sapıklık çöllerinde kaybolan bu ahmaklar; her ne kadar akıl sahibi olan insanlar suretinde gözükseler de Allah'ın buyruklarına kafaları çalışmadığı için akıllılar sınıfından olamamışlardır.

۞ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞

23.Ayet: Şayet Allah bunlar hakkında hayır ve iyilik bilse; kabiliyet ve kapasitelerinde iyi kul olmayı var edip açığa koysaydı elbette Allah'ın hak ve gerçek olan sözünü onlara duyurur ve onlar da teslimiyetle duyar ve itaat ederlerdi. Ama kabiliyetlerinde olmayan bu halleriyle onlara duyursa da karakter ve kabiliyetlerinin pisliğinden dolayı duyduktan sonra tekrar yüz çevirerek döner giderlerdi. Zira Haktan yüz çevirmek bunların karakterlerine yerleşmiştir. Dolayısıyla bunların teslim olup itaat etmeleri asla umulmaz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۞

24.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği sizi Allah Rasûlü çağırdığı an huküm ve emirlerine sarılmak, yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'a ve Rasûlünün Sünnet-i Seniyye'sini, edep ve ahlakını kabul edip benimseyerek Rasûlüne gelmenizdir. Çünkü Peygamberinin çağırması hakiki manada bizzat Allah'ın çağırmasıdır. Çünkü sizleri ihya edip kâmil insanlar yapacak olan manevî ilimlere, İlâhî bilgi ve buyruklara çağırıyor. Bu bilgi ve buyruklar sizlere hakkı anlayış ve hakka ermeyi kazandıracak. Hakka erme öncesinde Allah'tan gayri varlıkların tüm nakış ve suretleri yok olur. Bu makama ermek ise sizlere; Allah'ın birlik Cennetinde ezeli ve ebedi olarak hayat sürmeyi, sonsuz olarak kalıcılığı sağlar. Artık oraya eren kullar ilk ölümden başka ölüm tatmazlar. Oraya erme öncesinde olan ölümse insani

güç ve kuvvetlerinin ayrılmaz niteliklerinden ayrılıp uzaklaşma, çokluğu doğuran hayvanî araç ve organların gereklerinden kurtulmadır. Bu sebeple davete gelmeniz tam bir teslimiyyet ve samimi olarak bu daveti kabul etmekle olmalıdır.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

Bilesiniz ki, kullarının gizliliklerini bilen Allah; kulun fani benliği ile şahsiyet sahibi olan varlığıyla, Allah'ın muazzam evi olan kalbi arasına girer ve perdeler çeker. Kalbi ile kendisi arasına perdeler çeken kul Allah aşkının ve yakınlığının kokusunu dahi alamaz. Aradaki perdelerin kaldırılmış olduğu kalp ise kayıt ve sınırlamadan Münezzeh Olan Allah'ı içine alır. Allah'ın davetini duyup O'na teslim olarak itaat eden kulun kalbinden perdeler kalkmakla Allah'a yakınlığa ve O'nun aşkına erer. Bu da o kulu yok olup ebediliğe ermeye götürür. Böylece Allah'ın zatının Birlik Cennetinde ebedî olarak kalır. Bu makama ermek için işleri Allah'a ısmarlayarak tam bir tevekkül ve teslimiyetle daveti kabul edip gelmek ve samimi kul olmak, tüm ilgi ve alakaları ortadan kaldıran Tevhîde ermek gerekir. Ve şunu bilesiniz ki, geçici kimlik ve benlikler, gölgeden ibaret varlıklar ortadan kalktıktan sonra bir başkasına değil sırf Allah'a; gölgenin sahibine döndüğü gibi dönüp huzurunda toplanacaksınız.

۞ وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ۞

25.Ayet: Ey müminler! Herhangi bir fitneden; günah ve ısyandan sakının. Ve fitne işleyen zalimleri de durdurun. Zira musibet geldiğinde sadece içinizden zalim olanlara gelmez. Günah işlemek ve Allah'ın emrine karşı gelmek insanı adalet ve düzgün insan olma mertebesinden düşürür. İnsan değerini yok eder. Bu da etkileri Allah'ın tüm kullarını kapsayan büyük musibet ve felaketleri doğurur. Mesela: Allah'ı tanımamak, Peygambere uymamak korkunç savaşlara, zalimlerin istilalarına, esaretlere yol açar. Zinâ, livata (erkekler arası ilişki) gibi ağır günahlar; kolera, veba gibi tüm bulaşıcı ve öldürücü hastalıklara sebep olur. Gıda stoku, eksik ve hileli satışlar, zekât vermemek, faiz alıp vermek gibi günahlar darlık ve kıtlıklara sebep olur. Tüm bu musibetler geldiğinde sırf bunları yapan zalimlere ve günahkârlara gelmez. Aksine toplumun tamamını vurur. Çünkü günah işlemeyenler de onları engellememek ve hatta onlara yağcılık yaparak, onların iş ve icraatlarına rıza göstererek âdeta destek vermekle musibetin umuma gelmesine sebep oluyorlar.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

Bilesiniz ki, kahır ve büyüklük niteliklerine Bürünen Allah; emir ve yasaklarını gözetmeyen, bunun gereğini yapma çizgisinden çıkanlar için cezası çok çetin, intikamı zor, hesabı süratli Olandır.

۞ وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ ۞

26.Ayet: Ey Mü'minler! Sizlere verdiğimiz nimetleri ve yaptığımız yardımları hatırlayın ve o nimetlerden dolayı Rabbinize daima şükredin. Özellikle de bir vakti yani sayıca az olduğunuz ve bu yüzden Yeryüzünde; Mekke'de bulunanların sizi zayıf bulup ezdikleri anı hatırlayın. Son derece az ve zaaf içinde olduğunuz için; Allah Şerefine şerefler katsın. O Mübarek Yerde (Mekke'de) insanların sizleri tutup kaçırarak yeryüzünden silmelerinden korkuyordunuz. Hulasa Allah sizleri himayesine alıp güç ve kuvvetiyle korudu. Düşmanın zulüm ve taşkınlıkla sizleri Mekke'den çıkarmasından sonra da tekrar sizleri Oraya hâkim kıldı. Bizzat yardımıyla sizlere destek vererek onlara üstün getirdi ve onlara karşı zaferler verdi. Artık sizler; onları hor ve reziller olarak Oradan ezip çıkarıyorsunuz.

۞ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

Tüm bu ganimet ve güzel gelirlerle hoş rızıklar verdi ki, nimetlerinden dolayı devamlı şükredip dürüst kullar olasınız.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

27.Ayet: Allah Zülcelâl; müminleri eğitip öğreterek onların emirleri kabul edip tutmalarını, yasaklardan da kaçınmalarını ihtar ederek onlara seslendi: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği emirlerini tutmak ve yasaklarından kaçınmak konusunda Allah'a hainlik yapmamanızdır. Peygambere (s.a.v.) de hainlik yapmayınız. O'nun Sünneti ve hayat tarzı çerçevesinde, ahlakına ve edeplerine sarılarak yaşayın. Tüm bunları Allah; sizlerin durumlarını düzeltmek, aralarınızdaki her şeyi güzel yapmak için koyup tesis etti. Sizlere güven duyulup emanet olarak verilen emanetlerinize ve maddî-manevî görevlerinize de hainlik yapmayın. Hulasa hainliğin iğrençliğini bile-bile buna asla meyletmeyin.Bir habercinin haber vermesine, bir uyarıcının uyarısına hacet olmadan hainliğin çirkinliği bilindiği halde aile durumlarını düzeltmek, fayda çekip getirmek ve mala aşırı düşkünlükten dolayı emanetlere hainlikler olmaktadır.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

28.Ayet: Bilesiniz ki, mallarınız ve çocuklarınız; sizler için Rabbiniz tarafından çetin bir imtihan ve sıkıntı kaynağıdır. Sebebi ise sizi denemektir: Mal ve aile konusunda bocalıyor musunuz? Bunlar yüzünden kavga ve tehlikelere düşüyor musunuz, haramları helal sayıp emanetlere hainlikler yapıyor musunuz? Bu sayılanlar öyle fitne ve öyle günahlardır ki, insanlığı, itibarı ve yiğitliği yerlere düşürür. Ya da tüm işlerinizi Allah'a ısmarlayıp O'nun takdirine ve hakkınızdaki ezelî hükmüne razı mı oluyorsunuz? Ve bilesiniz ki, tüm durumlarınızı Bilen Allah; katında pek büyük mükâfaat ve ücretler Olandır. İşlerini Allah'a ısmarlayan, O'nun rızık ve nasipler taksim etmesine daima razı olan, kendilerine güven duyularak

emanet edilen emanetleri sahiplerine kusursuz olarak verenlere büyük mükâfaatlar ve sayısız nimetler vardır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

29.Ayet: Ey Îman edenler! Eğer Allah'ın yasaklarından ve haramlarından sakınmak, size güvenle verilen emanetlerinizi yerlerine eksiksiz vermek, şahitliklerinizi hakkıyla yapmak suretiyle Allah'a ters düşmekten korunursanız ve tüm hainliklerden uzak kalarak işlerinizi Allah'a ısmarlar ve böylece sadık kullar olursanız sizin için kalplerinize katından indirdiği bir Furkan, bir basiret ve bir rehber koyar ki, onunla kalp ve kafalarınızı nûrlandırır, Hakkı batıldan, hayrı şerden, doğruyu yanlıştan, Allah'ın ilhamını Şeytanın vesvesesinden seçersiniz. O'nun emirlerine sarılmak, yasaklarından kaçınmak suretiyle geçmişte işlediğiniz tüm suç ve günahlarınızı siler, katından bir lütuf ve bağış olarak bütün kötülüklerinizi yok etmekle sizleri arındırır. Allah'ın böyle bağış ve ikramlarına şaşmayın ve olmaz demeyin zira kullarının tüm hallerini görüp Gözeten Allah; Kendisine sığınıp tevekkül eden, daima saygıyla bükülen kulları için büyük bağış, sınırsız lütuf Sahibidir.

۞ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ۞

30.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O zalim fesatçıların Seni kahredip yok etmek için türlü hile ve tuzaklar kurup planlar yaptıklarında o Sana iman etmeyen Kureyş Kâfirlerinin rezalet ve ahmaklıklarını ortaya koyarak Seni eşsiz güven ve huzur sahasına çıkarmamızı yâd eyle (hatırla ve anlat). Derneklerinde üst düzeyde bir toplantı yaparak Seninle ilgili danışıp konuşuyorlar ve tartışıyorlardı. Bir kısmı Senin tutuklanıp bağlanarak bir kapalı yere atılmanı, ara sıra yiyecek atmak için sadece bir delik konmasını teklif ediyordu. Bir kısmı büyük kalabalık halinde linç ederek öldürmelerini, böylece kan davası güdülemeyeceğini, biraz fidye ile bu işin bitirileceğini teklif ediyordu. Ya da bağlanıp bir deve üzerine yüklenerek Mekke'den çıkarılıp sürgüne gönderilmeni, böylece yol kesen eşkıyanın öldürmeleri ile Senden kurtulmayı teklif ediyordu. Hulasa bu hilebaz kâfirler Seni yok edip kurtulmak için planlar yapıyorlardı ama Seni görüp Koruyan Allah da Seni onların ellerine bırakmayacağı ve daima koruyup güvende kılacağı planını yapıyordu. Tabii ki, Allah'ın planı elbette üstün geldi ve Seni aralarından zarar görmeksizin çıkardı. Onların tüm düşünce ve planlarını bilip Haberdar Olan Allah; plan ve program yapanların kıyassız olarak üstündedir.Yukarıda açıklaması yapılan ayetin iniş sebebi olarak şu hadise anlatılmaktadır: Mekke Kâfirleri; Medinelilerin Allah Rasûlüne Îman ettiklerini duyunca derneklerinde toplandılar. Peygamber (a.s.) hakkında ne yapabileceklerini aralarında görüşmeğe başladılar. Dediler ki, itibarı yükseliyor, delil ve belgeleri kuvvetle parlayıp yayılıyor. Şeytan bir büyük alîm şeklinde yanlarına girdi ve dedi ki, ben Necd (Suudi Ar. Başkenti Riyad yakınlarında bir yer) den geldim. Bakıp öğreneyim ki, Bu Şahıs konusunda

neler düşünüyorsunuz? Eğer Bu Şahıs bir zaman yaşarsa hakkınızda O'nun ne kötülükler yapacağından korkuyorum. Ebülbuhteri dedi ki, görüşüm şudur: O'nu bir odaya bağlayıp hapsedelim, tüm kapı ve pencereleri kapatıp sadece yemek vermek için bir delik koyalım. Ölünceye dek orada kalsın. Şeytan dedi ki, bu çok kötü bir görüş. Zira Bunun kavminden savaşçılar gelir ve O'nu kurtarırlar. Hişam Bin Amr dedi ki, O'nu bağlayıp bir deveye yükleyelim. Deve alsın Yurdunuzdan götürsün. Böylece Haşim Oğullarının zararından kurtulmuş olursunuz. Şeytan dedi ki, Bu Şahıs gider bir başka toplumu bozar ve yoldan çıkarır. Onlarla beraber gelir sizinle savaşır. O'nun lisanının akıcılığını, sözlerinin tatlı ve etkileyici olduğunu, etkileyici bir yüz ve görünüme sahip olduğunu görmüyor musunuz? Ebucehil dedi ki, kabilelerin her bir kolundan birer delikanlı alırsınız, ellerine kılıçlar verirsiniz, hepsi bir anda O'nu vurup öldürürler. Kan taksim olunca kısas olmaz ve fidyeyle kurtarırsınız. Haşim Oğulları Kureyş'in tamamı ile savaşamaz. Diyetini isterlerse veririz. Şeytan dedi ki, bu yiğit doğru olanı söyledi. Görüşünde ittifak ettiler. Derhal Cebrail (a.s.) geldi. Onların haberini verdi ve Medine'ye göç etmesini emretti. Hz. Ali'yi yatağına yatırdı. Peygamberimizin cübbesine bürünerek yattı. Peygamberimiz (s.a.v.) Ebubekr ile beraber çıkıp Sevir Dağına gitti. Müşrikler geceyi Hz. Ali'yi bekleyerek geçirdiler. O'nu Peygamber (a.s.) zannediyorlardı. Sabah olunca O'nu öldürmeğe yürüdüler. Ali'yi görünce dediler ki, Arkadaşın nerede? O'ndan cevap alamadılar. İzini izleyerek Mağaraya vardılar. Baktılar ki, mağaranın giriş yeri örümcek ağı ile örülmüş. Buraya girseler bu ağ bozulurdu diyerek dönüp gittiler. Efendimiz orada üç gün kaldı. Sonra Medine'ye gitti.

۞ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞

31.Ayet: Bizim; onların hile ve tuzaklarına ağır karşılık vermemizin türlerinden olarak kalplerine ve duygularına mühür vurarak sözümüzü duyup anlamaktan ve rahmetimize ermekten onları mahrum bıraktık. Son derece kalp katılığı ve gaflete maruz kalmakla; kendilerine kudretimizin kemalini, hıkmetimizin tamamını gösteren ayetlerimiz okunduğu zaman derler ki, biz bu gibi sözleri edebiyat ehli alîmlerimizden çok duyduk. Hatta istesek bizler de bunun benzerini söyleriz. Kalplerinin katılığı, duygu ve basiretleri üzerinde olan perdelerin kalınlığından dolayı önce Allah Kelamının nasıl bir Mucize olduğunu anlamazlar. Benzerini getirmeğe ve O'na karşı koymaya uğraşırlar. Bunda aciz kalınca küfür ve inkârlarında direnip diklenerek rezilce derler ki, Bu ancak ve ancak evvelki adamların akılsızları kandırmak için satırlara döktükleri düzmece masallardır.

۞ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

32.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hanı onlar; gaflet ve sapıklığa aşırı dalmaları, ısyan ve azgınlıkta son noktaya varmalarından dolayı Kur'an ve Peygamberi inkârdan bir türlü vazgeçmemeleri sebebiyle demişlerdi ki, ey Allah! Eğer Muhammed'in uydurup ortaya koyarak Senin Kelamın olduğunu iddia ettiği

Bu Kur'an; gerçekten Senden inen Hak ve Senin sözünse O'nu inkâr ettiğimiz için başımıza gökten taşlar yağdırarak bizleri yok et. Ya da çok korkunç ve acı bir azapla bizleri (Dünyadan) al götür. Bu ifadeleri Kur'an ve Peygamberi inkâr edip işi alaya almakta aşırı gitmelerinden oluyordu.

۞ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۞

33.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O zalimler; Allah'ın Kitabını ve Rasûlünü inkârda ısrarları sebebiyle her ne kadar en ağır cezayı ve en çetin azabı hak etseler de Sen onların arasında iken Allah onlara azap etmeyecek. Zira onların Yurdunda ve onların arasında bulunduğunda onlara gelen musibet Sana da dokunur. Bir de bunların ve arkalarından gelen çocuklarının tevbe ve istiğfar ederek müsliman olmaları umudu olduğu müddetçe Allah; onlara yine azap etmeyecektir. Geçmişte helak edilen toplumlar içerisinden peygamberleri çıkmış ve o toplumların istiğfar umudu kalmamıştı.

۞ وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۞

34.Ayet: Yoksa o zalimlere ne olur ve kim mani olacak ki, Allah onlara azap etmesin. Davasını daima kıskanıp Kollayan ve zalimlerden intikam Alan Allah onlara nasıl azap etmez ki... Onlar aşırı inat ve ısyanları sebebiyle Ka'be'ye ziyaret ve tavaf etmek için giden müminleri buranın sahipleri ve dostları biziz diyerek alı koyuyorlar. Halbuki, onlar Ka'be'nin dostları olamazlar. Zira o putperestler kâfirlikleri ve fâsıklıkları sebebiyle son derece pis ve pisliktirler. Asla Allah'ın Saygın Evine layık değiller. (O Ev Allah'ın hukümlerinin okunması ve O'na kulluk yapılması için kurulan Muazzam bir Müessesedir. Bu görevler için Oraya gidenlerin yolunu kesenlerin Allah bellerini kırar ve soylarını keser).

۞ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Orasının dostları takva ehli olan Mü'minlerden başkası olamaz. Çünkü o Îman sahibi takva ehli kullar Allah'ın haram ve yasaklarından, O'na ters düşmekten, her türlü pis ve pisliklerden korunurlar. Tam bir liyakatle Ka'be'ye hizmet ve arz-ı hürmet erdeler. Fakat onların çoğu bunu bilip anlamazlar. Müşriklerin zulüm ve pislikleri aşikâr olduğu halde bu iddiadan inatları yüzünden vazgeçmezler.

۞ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً ۞

35.Ayet: Bu zalimlerin namaz ve duaları; Allah'a yönelip tam bir tevazu, yüksek saygı ile kulluk yapılacak olan Ka'be yanında ıslık çalmak, alkış yapmaktır. Bir de Orada ululanıp çalım satarlar. Sonra da O Evin dostları olduklarını iddia ederler. Bu ise Ka'be'ye saygı ve dostluk değil sadece küfür ve azgınlığın alameti olan O'nu hafife alma ve değersiz hale getirme alametleridir.

۞ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

Ey küfür ve bataklığın içerisine dalan kâfirler! Sayısız kâfirlikleriniz sebebiyle Dünya ve Ahirette azabımı tadınız ve daima tadacaksınız.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۞

36.Ayet: Bilesiniz ki, şu inat edip dik kafalılık yaparak hakkı örtüp batılı üstün getirmeğe çalışan kâfirler; mallarını şer birliklerine verip yardımda bulunuyorlar ki, Allah'ın yolundan Hak ve Îman ehli kimseleri vazgeçirsinler. Böylece batılı Hakka, küfür ve şirki Îmana ve ihlâsa üstün getirsinler. Sapıklığı ve kâfirliği değerli hale getirsinler. Bu sapıkça yardım Bedir savaşında Allah'ın Peygamberinin yenilmesi için yapılmıştı. Yakında yine bozuk maksatlarını tamamlamak, işe yaramaz olan geçersiz görüşlerini gerçekleştirmek niyetiyle mallarını harcayarak bu sapıklığa destek verecekler. Tüm bu harcamalarının işe yaramadığını anlayınca da çabalarının boşa gitmesinin acısı içlerine ebedî bir dert ve haklarında üzüntü kaynağı olacak. Arzu ettikleri yararı sağlamayan yolda mal tükettikleri için yaptıkları onlara bitmez ve tükenmez bir üzüntüyü ortaya koyacak. Tüm bunların ardından da yenilip kahrolacaklar.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ۞

Hulasa Allah'ı, Rasûlünü, Kitabını, Dînini ve tüm Îman esaslarını inkâr eden kâfirler; ebedî rezillik, mahrumiyet, perişanlık ve azap olan Cehenneme tıpkı hayvanların kesim haneye sevk edildikleri gibi sevk olunacaklar.

۞ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۞

37.Ayet: Kullarının iş ve icraatlarını tamamıyla Gören ve Seçen Allah; kâfirlere bu yaptıklarını; kâfirlerin küfür ve sapıklığa batan iğrençliklerini ve tüm pisliklerini, her türlü kir ve kusurdan arınmış olan tertemiz Mü'minlerden ve onların hoş icraatlarından seçmek için yaptı. Bu ayırım ve seçimi yaptıktan sonra pisliğin tamamını birbirine ekleyerek top yekûn bir yapar, bir top halinde Cehenneme koyar.

۞ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

Bu küfür ve azgınlığın pisliğine batanlar ebedî zarara has kılınmışlar ve hüsrana uğramak onların karakteri olmuştur. Onlar cennetlerin nimet ve lezzetlerinden, Rahman, Rahîm ve Kerim Olan Allah'ın Cemâlinden ebediyyen mahrumdurlar.

۞ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ ۞

38.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İçinde bulundukları küfür ve sapıklıktan dolayı Allah'ın rahmetinden, af ve merhametinin genişliğinden ümit kesmemeleri için müjde vermen ve hayırlı haberlerde bulunman gayesiyle onlara de ki, Rabbim

size müjdeliyor ve diyor ki, eğer kâfirliklerine ve batıla kaymalarına son verirler, işe yaramayan bozuk görüşler peşinde koşarak Peygamberimi ve Kitabımı inkâr etmekten vazgeçerler ve can u gönülden Îman ederler ve Peygamberime dost olup düşmanlık yapmayı bırakırlarsa; Tevbe ederek Îman ermeleri sebebiyle onların tüm geçmişleri silinir ve hiç suç işlememiş gibi olurlar.

۞ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ۞

Eğer sulh yapıp Îman etmelerinden sonra tekrar kâfirliklerine ve düşmanlığı sürdürmeğe dönerlerse bilsinler ki, Allah'ın kanun ve uygulamaları önceki kâfirler hakkında geçmiştir. Allah'ı inkâr edip O'nun peygamberine karşı çıkanları Allah; korkunç belalarla vurdu. Bunlar da o belaları beklesinler.

۞ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

39.Ayet: Ey müminler! O zalimler anlaşmayı bozup sözlerinin gereğinden çıktıkları ve gerisin geriye kâfirliklerine döndüklerinde onlarla savaşarak köklerini kazıyın ki, şirklerinden ve zaafı olan insanları yoldan çıkaracak fitne ve sıkıntılarından eser kalmasın. Zalimlerin ve faaliyetlerinin kökünün kazınmasından sonra Dînin tamamı (insanların hayat tarzı tamamen) Allah'ın (Dîni Olan İslâm tarzında) oluncaya dek bu savaşa devam edin. Eğer savaşa devam etmeniz karşısında şirk ve kâfirliklerine son vererek Îman ve itaati kabullenirlerse bırakın yollarına gitsinler. Bilesiniz ki, kullarının gizliliklerini Bilen Allah; onların yaptıkları uyum veya muhalefet gibi her şeyi görür. Buna karşılık herkesin hak ettiği karşılığı verir.

۞ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ۞

40.Ayet: Ey müminler! Savaşmanızla kâfirliklerinden vazgeçmez, Îmandan yüz çevirirler, diğer kâfir kardeşlerinden ve liderlerinden yardım isteyerek sizinle savaşmakta direnirlerse onlara ve onlara yardım ve destekte bulunanlara aldırış etmeyin ve bilin ki, türlü intikamlara Kadir ve Hakiki Muktedir Olan Allah; sizin Efendiniz, Yardımcınızdır. Daima işlerinizi de Üstlenendir. O ne Güzel Efendi ve ne Güzel Yardımcıdır.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ ۞

41.Ayet: Allah'ın yardımına ererek o zalimlere üstünlük sağlamanız sonrasında onlardan ganimet olarak her ne şey aldınızsa; iplik dahi olsa bilesiniz ki, bunun beşte biri Allah için ayrılır ve (Beşin dördü ganimeti elde eden savaşçılara dağıtılır).

۞ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۞

Allah için ayrılan beşte birin tekrar beşte biri Allah'ın Halifesi ve Peygamberine, beşte biri Peygamber yakınlarına(Haşim ve Muttalib Oğullarına), beşte biri küçük yaşta babasız kalan, malları olmayan ve geçimlerini üstlenen bulunmayan

yetimlere, beşte biri tüm ihtiyaç sahibi çaresizlere ve beşte biri de yolculuk yaparken Dînen geçerli olan bir konuda muhtaç duruma düşenlere ayrılıp verilir.

۞ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ ۞

Ey hâkimler! Eğer; sağlam adalet üzerinde daima tecelli eden Allah'a Îman ediyorsanız bu taksimi muhafaza edin, asla bu taksimden şaşmayın. Ve yine; Hakkı batıldan, haklıyı haksızdan ayıran günde Yani; Bedir Savaşı olduğu, sayısı gayet az, savaş hazırlığı yok derecede olan küçük bir İslâm Birliği ile tam donanımlı güçlü ve kalabalık küfür ve zulüm ordusunun karşılaştığı O Günde Kulumuz Muhammed'e lütuf ve rahmetimizden ibaret olarak katımızdan indirdiğimiz yardıma ve melekler ordusuna ardından da o küçük Birliği korkunç düşman birliğine üstün getirmemize Îman ediyorsanız hukuka riayet edin (yoksa Allah'ın kahrı ve kudreti çetindir bilesiniz).

۞ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

Kahır ve Büyüklük niteliklerine Bürünen ve daima Hâkimiyetini arz Eden Allah; dostlarına daima yardım etmeğe, düşmanlarını da bozup perişan etmeğe Kadirdir.

۞ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ ۞

42.Ayet: Ey müminler! Hanı sizler bedir savaşı öncesi o mevkide bulunan vadinin Medine'ye yakın kıyısında, onlar da uzak kıyısında bulunuyordunuz ve sizler panik içerisindeydiniz. Zira oldukça zayıf, önemsiz, perişan halde, bir de bulunduğunuz yer susuz ve çöl kumu ile kaplı. Sizler yaya ve ayaklarınız kuma batıp hareket ediyor, dizleriniz tutmuyordu. Düşman ise vadinin uzak kıyısına yerleşmişlerdi. Orada su da vardı. Ticaret kervanı sizin alt tarafınızda, Kızıl Denizin sahiline doğru yol alıyordu. Aranızdaki mesafe üç mil kadardı. Sizler düşmanın hücum ederek sizlere saldırısı karşısında şaşırıp kalmıştınız.

۞ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَاخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ

وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ۞

Eğer sizler Allah'ın vahyi ve müjdesi olmadan kendilğinizden bu vakitte ve bu yerde düşmanla buluşmak için sözleşseydiniz bu tarz buluşmayı beceremez ve yer belirlemede yalan çıkardınız. Bir de onlar oldukça güçlü ve sert, sizler aşırı korku ve endişe içindeydiniz. Fakat Allah; birlik ve beraberliğinizi ortaya koydu. Üzerine o gece yağmuru; katından bir rahmeti ve yardımı olarak indirip tüm ihtiyaçlarınızı giderdi. O yeri sizler için ayağınızın kaymayacağı, gücünüzün mükemmel olarak sergileneceği meydan yaptı. Rabbiniz Olan Allah tüm bunları emir ve hukmünü; düşmanı kahredip dostlarına yardım kararını kesin olarak gerçekleştirmek için yaptı ki, kâfirlerden ölen ve bozguna uğrayarak öfkeden helak olan; kahrın ve perişanlığın kendisine kim tarafından geldiğinin belgesini görerek, İlâhî bir alamet

ve belge ile helak olsun (ve kâfirliğin ölü ve işe yaramaz bir varlık olduğunu da anlasın). Îman ve İslâm'la hayat bulup gerçek hayata eren Îmanlı Müsliman kul; Allah'ın alamet ve belgesini görerek sevinç ve huzurla yaşasın.

۞ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, kullarının tüm gizlediklerini Bilen Allah; Kendisine her iki gurubun da açık ve gizli ne dua ve isteklerde bulunduklarını Duyandır. Her birinin dua yapmalarındaki niyyet ve maksatlarını da Bilendir. Dolayısıyla kimin ihlâs sahibi ve kimin de münafık olduğunu bilir ve ona göre de ceza ve karşılıklar verir ve herkese ona göre davranır.

۞ إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ ۞

43.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yâd eyle o anı ki, Allah; Sana rüyanda onları oldukları durumdan az gösterdi. Böylece sizlere cesaret verip savaşa teşvik etti. Eğer onları içinde bulundukları çoklukları ve kuvvetlilikleri ile gösterseydi şüphesiz ki, onlardan korkar ve çekinerek savaş konusunda panikler tartışıp bozulur ve hatta dönüp süratle kaçardınız. Fakat Allah; onları az gösterip sizlere cesaret ve olgunluklar vererek panik içerisinde birbirinizle kavga yapıp bozguna uğrayarak öldürülmekten selamette kılıp her zarardan kurtardı.

۞ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

Bilesiniz ki, O âlemlerin Rabbi; göğüslere sahip olan tüm vesvese, fikir ve niyyetleri Bilendir. O işlerinizin nereye varıp nasıl sonuçlanacağını da bilir. Bu sebeple size bir kargaşa arz edip bazı şeyleri gizledi ki, sizleri savaşa sevk ederek Tevhîd Kelimesinden ibaret olan Yüce Davasını yüceltip Dînine yardım edesiniz ve sonsuz nimetlerine kavuşasınız.

۞ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ الْتَقَيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۞

44.Ayet: Ve ey peygamberlerin En Kâmili! Yine o vakti yâd eyle ki, durumları sizlere gizleyip olayları farklı göstererek sizlere yardımcı oldu. Rüyanızda olduğu gibi iki birlik karşı karşıya gelip saf tuttuklarında sizlerin gözünde o düşmanları gayet az gösterdi ki, onları az görerek imha etmek için saldırasınız. Ve onları gurura (aldanışa) düşerek Rablerine karşı yaptıkları hilelerin cezasına uğramaları için sizin durumlarınızı örtüp onların gözünde sizleri az gösteriyordu ki, sizi önemsemesinler rahat saldırsınlar. Nitekim iki ordu karşılaştığında Ebucehil dedi ki, Muhammed ve Arkadaşları bir deve yiyecek kadar. (Kesilen bir deve sizlerin yemesine ne kadar dayanırsa bunlarda sizin karşınızda yok edilmekte o kadar vaktinizi alır). Allah; tüm bunları kesinleşmiş olan huküm ve emrinin gerçekleşmesi için yaptı.(Zira O (c.c.) Dînini; bütün rejimlerin ve batıl dinlerin üstünde Hak ve Adil hayat tarzı olarak açığa koymaya hukmetmişti).

۞ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞

Velhasıl tüm işler, bu fâni âlemde olmuş ve olacak her şey Allah'a döndürülecektir. Hiçbir şeyin dönüşü bir başka sebebe, âdi bir araca olmayacaktır. Zira her şeyi ilkin O yarattı ve var olan her şey sırf O'na dönecektir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

45.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; düşmanla karşılaştığınız an Allah'ın üzerlerinizde olan güç ve kudretine sağlamca tutunmak olacaktır. Düşman karşısında sağlam ve kararlı durun, asla tereddüt ve bocalama yaşamayın, sakının arka dönüp kaçmayın. Bu karar ve azminizden sonra da Allah'ı çok zikredin, O'na tevekkül edip O'ndan yardım dileyin. Eğer niyyetlerinizi halis ve kusursuz yaparsanız Allah'ın yardımına ererek düşmanlarınıza üstün gelirsiniz.

۞ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۞

46.Ayet: Hulasa her vakit ve tüm durumlarınızda özellikle de düşmanlarınızla karşılaştığınız ve savaştığınız anda Allah'a ve Rasûlüne itaat ve teslimiyette bulunun. Farklı görüşler ve keyfi arzular sebebiyle ayrılıklara düşerek tartışıp çekişmeyin. Aksine işlerinizi Allah'a ısmarlayarak yetkililerinize bağlılık gösterin. Şayet aranıza muhalefet düşer kavga ederseniz korkarsınız, azminiz kırılır ve zayıf düşersiniz. Böylece üzerinizde doğup sizlerden parlayan İslâm nurundan hâsıl olan hızınız, manevî varlık ve heybetiniz gider. Bu sebeple bunları duyup sabredin ve kurallara bağlılık gösterin, savaşacağınıza dair verdiğiniz söz üzerine Allah'a ve Rasûlüne kalplerinizi bağlayın. Allah kararlılar olarak Kendisine ve Peygamberine gönül bağlayanlarla beraberdir ve onlara özel yardımlarda bulunarak Varlığını gösterir.

۞ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۞

47.Ayet: Ey savaşmağa giden Mü'minler! Mekke'den; sizinle savaşmağa gelirlerken, sayılarına ve hazırlıklarına güvenerek burun dikip üstünlük ve dayanışma taslayarak, yüce şan sahibi yiğitler olduklarını övünerek ve türlü gösterişler sergileyerek çıkan kâfirler gibi olmayın. Bu bozuk maksatları ve iğrenç niyyetleri ile Allah'ın kullarını; sırf onların Dünya ve Ahiret mutluluklarını sağlamak için Allah tarafından ortaya konan Yolundan; En Düzgün ve en Adaletli hayat tarzı Olan İslâm'dan ve Ka'be'sine gitmekten saptırıp alıkoyuyorlardı. Onların tüm durum ve davranışlarını Bilen Allah ise onların bütün bozuk zanlarını ve iğrenç işlerini her an her şeye hazır ilim ve kudretiyle kuşatmıştır. Buna göre de onların cezalarını vermektedir.

۞ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ ۞

48.Ayet: Ey müminler! Allah'ın sizlere yaptığı yardımlardan biri de sizin düşmanlarınıza Şeytanın yardım yapacağım diye onlara gurur vermesidir (aldatmasıdır). Çünkü Şeytanın küfür ve zulüm ehline yaptığı destek ve yardım neticede onlar için vebale, sıkıntı ve rezilliğe dönüşür. Hanı bir vakit düşmanlarınıza Şeytan; sizlere düşmanlık yapıp savaş açmalarını süsleyip hoş gösterdi. Şeytan onların akıllarına vesvese vererek sizlerle savaşmağa onları teşvik etti. Sayılarına ve hazırlıklarına güvendirip dayandırarak asla yenilmeyeceklerini zannettirdi. Dedi ki, bu gün sizlere insanlardan üstün gelecek kimse yok. Güç, kuvvet, egemenlik ve soyluluk sizindir. Ben size yardımcıyım ve hep yanınızdayım.

۞ فَلَمَّا تَرَاءَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ ۞

Îman ve küfür orduları karşı karşıya gelince Şeytan (Allah'ın laneti daima Ona olsun); Mü'minlere yardım için Allah'ın emriyle Semadan inen meleklerin saflarını görünce gerisin geriye döndü ve dedi ki, Ben sizlerin görmediklerini görüyorum. Bunlara Allah'ın emriyle melekler yardıma iniyorlar. Ben sizin yanınızda olamam. Zira sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi Olan, her türlü intikama Muktedir Bulunan Allah'tan; O'nun kahır ve gazabından korkarım.

۞ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

O; cezası çok çetin, azabı acı olandır. Bu gün Allah'a başkaldıran azgınlara O'nun cezasından ve azabından asla kurtuluş yok.

۞ إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

49.Ayet: Bir vakti anlat ki, sizin azlığınıza, düşmanın da çokluğuna rağmen düşman üzerine cesaretle atılarak çıktığınızda münafıklarla kalplerinde Îman zaafı ve hastalığı olan, kalpleri şüphe bulaşıklığından arınmayan ve Îmana yatkınlık mertebesine eremeyenler sizin için diyorlardı ki, bu akılsızları Dînleri aldattı (ve biz Müslimanız, Allah'ın yardımı bizimledir diyerek) kendilerini elleri ile tehlikeye attılar. Hiçbir hazırlıkları yok. Üç yüz kadar silahsız insan, yaklaşık bin kadar hazırlıklı savaşçıya karşı çıkıyorlar.

Ey kalpleri Îmanın kemaline ererek yatkınlık kazananlar! Onlara ve onların dedi-kodu yapmalarına aldırmayın. Onların saçmalıklarından dolayı zaafa düşmeyin, gevşemeyin. Aksine Rabbinize tevekkül edip işlerinizin tamamını ona bırakın. Bilesiniz ki, kim samimi olarak Allah'a tam tevekkül etmişse O'na Allah yeter. Şüphesiz ki, Allah; sonsuz izzet; kıymet ve üstünlük, kudret ve galebe Sahibidir. Kendisinden yardım isteyene yardım yapmağa Kadirdir. Her şey ve sınırsız iktidar O'nundur. Buyruğunda ve yaptığı her şeyde sağlamlık Sahibidir. Düşlerin dahi hayal etmekte dehşete düştüğü, akılların imkânsız gördüğü sonsuz ve sınırsız işler yapar.

۞ وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۞

50.Ayet: Ey bakıp gören! Bedir savaşı Gününde meleklerin o kâfirlerin önlerinde ve arkalarında olanlara vurarak onları nasıl öldürdüklerini bir görseydin. Onlara vurup öldürürken azarlayıp kötüleyerek diyorlardı ki, ey Allah'a ve Rasûlüne karşı taşkınlık yapıp kâfirlikte inat edenler! Cehennem azabından bir örnek ve alıştırma olarak yangın ve yakıcı azabı tadın. Eğer o anı görsen çok korkunç bir durum görürdün.

۞ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞

51.Ayet: Ey zalim israfçılar! Dünya ve Ahiretteki sizlere sunulan bu ceza ve azap ellerinizin işlediği ve yaptıklarınızın kötülüğü sebebiyledir. Çünkü sizler; Allah'ın peygamberine düşmanlık yapmak ve tüm Îman ehline kin gütmekle Allah'ı inkâr edip nimetlerine nankörlük yaparak kendilerinize zulmettiniz. Size verilen bu ceza; yaptığınız zalimlik kadardır. Bilesiniz ki, sağlam adalet üzerinde Bulunan Allah; kullarına asla zulmetmez. Türlü günahlar işleyerek Kendisine karşı gelen zalimlere dahi sadece zalimlikleri kadar azap eder. Kendisinden olan yüce bir adaletin gereği olarak zalim ve kâfirin kötülüğü karşılığında yapılan kötülük kadar ceza verir.

۞ كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

52.Ayet: Bu kâfirlerin cezasına gelince; Allah'ın adaleti gereği elbette ceza görecekler. Çünkü küfürde ısrar eden bu inatçı zalimlerin âdet ve gidişatı tıpkı Firavun Soyunun ve daha önce gelip geçen Ad ve Semud kavminin kâfirlerinin âdet ve hayat tarzı gibidir. Hakkın Yolundan çıkan bu kâfirler; tıpkı o diklenerek küfürde ısrar edenler gibi Allah'ın peygamberlerine indirilen ayetlerini inkâr edip kendi rezil kanunları ve görüşleri ile ayetlerin üzerlerini örttüler. Onlardan intikam Alan Allah; o kâfirleri hışmıyla yakaldığı gibi kendilerine zarar vermek için elleri ile işledikleri günahları sebebiyle onları yakalayıverdi. Bilesiniz ki, kahır, hışım ve büyüklük niteliklerine bürünmüş Olan Allah; intikam almağa kuvveti Olandır. Emrinin gerektirdiği kulluktan çıkanlara ceza uygulaması çok çetin olandır. Cezaya çarptırdığı kimseyi savunup kurtaracak ve o cezayı kaldıracak yoktur.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

53.Ayet: Onlara bu azabın inmesi ve bu cezanın verilmesi şu sebepledir ki, kullarına nimetler ve bolluklar ikram Eden Allah; bir topluma verdiği nimeti; onlar kendilerinde olanı yani Allah'a kul olmalarının gereği Îman ve itaatı yani İslâm'ın gereği üzere yaşamayı değiştirmedikleri müddetçe değiştirmez. Îman ve İslâm üzere yaşayan kullarına nimetler vermeğe ve ikramlarda bulunmağa devam eder. Kendilerinde olan Îman ve itaati; Allah'ın sınırlarından çıkıp ahitlerini bozarak haram ve yasakları işlemek ve Allah'ın peygamberlerini ve onlara inen ayetlerini inkâr etmeleri suretiyle kendilerinde bulunan insani nitelikleri değiştirdiklerinde

Allah da nimet ve rahmetini kahır ve azaba döndürüp değiştirir. Nitekim Kureyş öyle yaptı. Allah da onları perişan etti. Bilesiniz ki, kullarının tüm durumlarını Bilen Allah; gaflete düşüp burun diken havalı kâfirlerin Kendisine ve Peygamberine karşı dediklerini Duyan, içlerinde saklayıp muhafaza ettikleri asılsız düzmecelerini Bilendir.

۞ كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ ۞

54.Ayet: Çünkü bu israf ve yanlışlık ehlinin; birlik, beraberlik, dayanışma ve kardeşlik gibi üzerinde bulundukları insanî hayatı değiştirmekteki âdet ve tutumları tıpkı Firavun Soyunun ve onlardan önce gelip geçen kâfirlerin âdet ve tutumları gibidir. Onlar tıpkı bu müşrikler gibi Rablerinin ayetlerini ve mucizelerini inkâr ettiler. Onların her birini günahları, kâfirliklerinin ve taşkınlıklarının uğursuzluğu sebebiyle türlü azaplarla helak edip yok ettik. Kimini azgın sularda boğduk. Kimini rüzgârla helak ettik. Kimini yere batırdık. Kiminin suretini bozup insanlıktan çıkardık. Özellikle de Firavun Soyunu gaflet ve sapıklığa batmaları, Rablerine karşı gelip azgınlıkta ileri gitmeleri sebebiyle denizin azgın suyunda boğduk.

۞ وَكُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ ۞

Hulasa o azgınların ve taşkınların hepsi kulluk halkasından, itaat ve teslimiyet bağından çıkmakla kendilerine yazık ettiler. İşte bu yüzden onlara türlü cezalar verdik. Biz şüphesiz sadece nankör kâfirleri cezalandırırız.

۞ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

55.Ayet: Sonra Hak Teâlâ; onların kâfirlik ve sapıklıklarını kayıtlamak için buyurur ki, her şeyi Bilen ve bunu açığa koymakta hikmet Sahibi Olan Allah katında ve O'nun karar ve değerlendirmesine göre tüm canlıların en alçağı ve en kötüsü kâfirlerdir. Onlar Allah'ı, O'nun peygamberlerini ve onlara indirdiği ayetlerini tanımaz ve kabul etmezler. Küfre tamamen saplandıkları için onda ısrar ederler ve asla Îmana yönelmezler. Onlar, karakterlerinin pisliğinden, aşırı kin ve azgınlıklarından dolayı iman etmezler, asla Îman etmeleri umulmaz. Hak Teâlâ; insanların en kötüsü demedi canlıların (hayvanların) en kötüsü dedi. Çünkü onlar; insan olmanın gereği olan Îmandan ve Allah'ı tanımaktan soyunup uzaklaştılar ve hayvanlara karıştılar. Hatta durumca onlardan da kötü oldular. Zira hayvanların en kötüsü diye buyurdu. Hiç şüphesiz bu iğrenç duruma düştüler.

۞ الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ۞

56.Ayet: Çünkü ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar; kendilerinden anlaşma yaparak söz alırsın ve her defasında anlaşma yaptıkları ve kesin olarak bağlılık gösterdikleri sağlam sözlerini bozarlar. Bu durum onların son derece alçak olduklarının, karakterlerinin pis oluşunun ve anlaşma bilgi ve gereğini idrak

etmeyişlerinin alametidir. Hulasa onlar; cahilliklerinin koyuluğundan dolayı Allah'ın kahır pençesinden sakınıp çekinmezler. Bu sebeple yemin ederek verdikleri söz ve anlaşmalarını bozarlar, zulme dalarak Allah'ın dostlarına karşı münafıklık yapar dururlar.

۞ فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۞

57.Ayet: Eğer savaş esnasında onlarla karşılaşıp onlara üstün gelirseniz derhal onların arkalarında yardım ve destek için gelenleri vurup dağıtın, birliklerini bozun ki, Senin Allah'tan destek görmenden dolayı Senin durum ve şanından ders alıp düşünerek Sana ve getirdiğin Dîne iman etsinler.

۞ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ۞

58.Ayet: Eğer anlaşma yaparak sağlam söz aldığın bir toplumdan; anlaşmalarını bozmak gibi bir hainlik hisseder ve bu konuda belirtiler görerek endişelenirsen derhal sözleşmeyi boz ve onlardan evvel üzerlerine at. Hem de bunu tüm ileri gelenlerinin huzurunda yap. Bunun için çare arama ve özür de dileme. Onların hilelerine kaşı düşmanlığını dürüstçe açığa koy. Karşılıklı silah bırakma ve anlaşmayı kaldır ki, bize zulmetti ve hıyanette bulundu diyemesinler. Sen zalimlik ve hainlikten münezzehsin ancak onları da cezasız bırakmazsın. Zira en sağlam adaletin Sahibi olan Allah; zalim ve hainleri asla sevmez ve cezasız bırakmaz. Özellikle de Tevhîd ehli olan Mü'minlere zulüm ve hainlikte bulunanları...

۞ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ۞

59.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ı ve Seni tanımayan kâfirler zannetmesinler ki, Allah'la başa çıkacak ve O'nu aciz koyacaklar. Bilsinler ki, asla Allah'ı aciz koyamazlar. Dolayısıyla Allah; Peygamberine ve Mü'minlere yardım edecek ve onlar ise yenilip helak olacaklar. Ey Müminler! Onlar sizleri dahi aciz koyamazlar. Hatta sizleri devamlı savaş içinde olmaya mecbur edemezler. Sizinle savaşa devam edememekle beraber size savaş hazırlığı yapmanızı, araç ve gereç biriktirmenizi gerekli kılarlar.

۞ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ ۞

60.Ayet: Ey Îman edenler! Düşmanlarınızla savaşmak için gücünüzün yettiği kadar hazırlık yapın. Savaş anında muhtaç olduğunuz alet ve üstün gelme sebeplerini temin edin. Özellikle de düşmana atmak için önemli edevat ve aletleri hazırlayın. Hazırlık türlerinden olarak atlar bağlayıp besleyin ve eğitim verin. Nitekim savaş kahramanları büyük tutku ve arzularla at bağlayıp bakmışlardır. Zaman ne gerektiriyorsa düşmana karşı en üst seviyede güç ve kuvvet sahibi olun ki, onunla Allah'ın düşmanlarını ve sizin de düşmanlarınızı korkutursunuz. Allah Rasûlünün ve O'na inananların çevresini saran Mekke kâfirleri; açıkça düşmanlıklarını sürdürüyor ve Îman ordusu ile savaş yapıyorlar. Sizlerin muazzam hazırlığı ile

bunların zararlarından korunacaksınız. Bir de bu kâfirlerin dışında düşmanlarınız var ki, onlar münafıklardır. Sizinle karşılaştıklarında dostluk ve kardeşlik sergiliyorlar ama içlerinden; sizin kahredilerek helak olmanızı istiyorlar.

۞ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۞

Sizlere dostluk sergiledikleri için gizlice düşmanlık yaptıklarını bilmiyorsunuz ve onları anlayamıyorsunuz. Ama Allah; onların düşmanlıklarını ve münafıklık yaptıklarını biliyor. Yaptıklarının karşılığını da verecek.

۞ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ۞

Hulasa harp hazırlığı için Allah'ın Yolunda, Dînine yardım etmeniz ve Tevhîdin yücelmesi için ne harcar ve ne yardımda bulunursanız bilesiniz ki, yaptıklarınız sizlere kat-kat ve binlerce fazlasıyla ödenir. Yaptığınız hazırlık ve harcamalardan dolayı asla haksızlığa uğratılmazsınız, hiçbir zarar görmezsiniz ve yaptıklarınız karşılıksız kalmaz. Hatta akıllarınızın idrak edemeyeceği iyilik ve ikramlara nail olarak razı olacağınız kazançlar elde edeceksiniz.

۞ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

61.Ayet: Ve eğer harp gereçlerini temin edip her türlü hazırlığı yaptıktan sonra barış ve anlaşmaya eğilim gösterirlerse ey peygamberlerin En Kâmili! Sen de barış ve anlaşmaya eğilim göster. Ey yaratılmışı Yaratana davet edip erdiren! Peygamberliğin gereği olan merhamet ve yumuşaklığı onlara göstererek kalplerini yumuşatmak için barışa yönel ve isteyerek barış yap. Tüm işlerinde O'nu (c.c.) Kendine Vekil ve Avukat tut. O'na güven. Onların hile yapmalarından ve tuzak kurmalarından asla korkma. Allah Sana Yeter. Sana destek verip yardım eden O'dur. Seni; onların tuzak ve hainliklerinden korur. Çünkü O Kendisi; onların tüm konuşmalarını duyuyor. Yaptıklarını ve icraatlarındaki niyyetlerini tamamıyla biliyor.

۞ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ۞

62.Ayet: Sizinle sulh ve anlaşma yapmaları sonrasında eğer Sana ve arkadaşlarına tuzak kurar ve suikast yapmak isterlerse onlara ve hainliklerine aldırış etme. Bil ki, Sana Allah yeter, Senin Arkadaşın ve tüm işlerini Yürütendir. Allah tüm durum ve anlarında Seni gözetip kollamaktadır. Onların tuzak ve hilelerine karşı nasıl Seni gözetip kollamaz ki, O'dur daima Sana destek verip kuvvet Sahibi yaparak; hiçbir hazırlığın ve yatırımın olmadığı halde Sana düşmanlık yapan herkese üstün Getiren. Kendi desteğinden sonra müminlerle de Sana kıymet, kuvvet ve üstünlükler verdi. Sana Îman eden o Mü'minler; Sana Îman ve itaat ederek, mal ve canlarını Senin uğruna feda ederek sana kuvvet kazandırıp Dînini ve Davanı yüceltmek için her türlü yardımda bulunuyorlar.

۞ وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

63.Ayet: Allah onların kalplerini öyle kaynaştırdı ki, ırkçılık bağları, benlik ve soy-sop tutuculukları gibi tüm perdeler kalplerinden kalkarak yekvücut oldular. Sana olan aşk ve muhabbette insanlığın adi niteliklerinden sıyrılarak hep bir seviyede ayakları sağlam basar oldu. Allah'ın Varlığı dairesinde Allah için severler. Halbuki, bu değerli insanlar cahiliye ve küfür döneminde fâni insanlar olarak adi gayretler, cahiliye tutkuları sebebiyle birbirlerine üstün gelmek çabasında ve bir takım arzu ve hırslar üzerinde ısrarcı kişilerdi. O kadar ki, yeryüzünde olan tüm kıymetli nesneleri bunları birleştirmek için harcasan asla kalpleri arasında kaynaşma sağlayamazdın. Çünkü birbirlerine karşı aşırı kin ve nefretleri vardı. Fakat kullarının durumlarını evirip çeviren Allah; Senin Dînini kabul edip Sana yardım etmeleri için onların kalplerinin arasını lütuf ve ikramlarıyla kaynaştırdı ki, bu suretle kesin ve İlâhî bilgi mertebesine erecekler, Îman ve Tevhîdin yüksek makamına kavuşacaklar. Bilesiniz ki, O Allah; bütün plan ve takdirlerine gücü Yeten, istediğini elde edendir. Yaptığı tüm icraatında sağlamlık ve kesinlik Sahibidir. Dilediğini yapar, istediğine karar verir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

64.Ayet: Ey düşmanlara karşı Allah katından yardım ve zaferle desteklenen Peygamber! İşlerini Yürüten Allah; Sana yeter. Yine Sana; Allah'ın dilemesiyle hakkıyla Sana uyan müminler yeter. Onlar; Allah'ın Varlığına ve Birliğine kesin olarak Îman eden, sözlerini yerine getiren, Allah Yolunda canlarını sarf edenlerdir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۞

65.Ayet: Ey Allah'ın yardımıyla yardımlı ve daima düşmanlarına üstün kılınan Peygamber! Allah'ın Tevhîdinin üstün olup yüceliğinin anlaşılması için Allah yolunda savaşmaya Mü'minleri teşvik et ve cihadı sevdir. Onlara Benden bir müjde olarak Adıma de ki, ey Mü'minler! Eğer sizden düşman karşısında sabredip sağlam duran yirmi Îmanlı olursa o kâfirlerden iki yüz kâfiri katımızdan olan yardım ve destekle yener, alt ederler.

۞ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۞

Eğer sizden düşman karşısında sabredip sağlam duran yüz Îmanlı olursa, sizlere yardım uzatmamla kâfirlerden bin tanesini yener alt ederler. Çünkü sizden yardımıma eren bir Îmanlı on kâfire dayanıp onları alt eder. Bu mağlubiyet ve bozguna uğramaları; o kâfirlerin Allah'ı, O'nun meleklerini, kitaplarını kesin bir bilgi ile bilme, hakikatini görme mertebesine erişememeleri ve Allah'ın sırlarını anlayamamaları sebebiyledir. Öyle ki, onlar hayvanlık mertebesinde kalmış bulunuyorlar. Rezilliklere, bozguna uğramağa ve yenilgiye mahkûm oluyorlar.

Müslimanlardaki bu farklı üstünlük İslâm'ın ilk döneminde ve Müslimanların sayı ve maddi imkânları bakımından zayıf oldukları günlerde olmuştu. Ama İslâm'ın şanı yücelip kıymeti anlaşılarak inananların sayısı artınca ve her tarafa yayılınca Allah Zülcelâl buyurdu:

۞ الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۞

66.Ayet: Ey Îman edenler! Sizlerin sayı ve imkânları çoğaldığı, geçmişteki görevin ağır geldiği şu an işlerinizi Kolaylaştıran Allah; üzerinizdeki yüklerinizi hafifletti. Her şeyi kuşatıp yakın olan ilmiyle bilip görmektedir ki, o muazzam görevi üstlenmeyi ağır buluyorsunuz. İkinci kez sizlere şu görevi emrediyor: Eğer sizden yüz tane sabredip düşman karşısında sağlam duran sebatlı kişi olursa onlardan iki yüz kâfire üstün gelip alt eder.

۞ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ۞

Ve eğer sizden bin kişi olursa Allah'ın yardımı ve desteğiyle iki bin kâfire üstün gelir ve galip olur. Kullarının durumlarını bilip Gözeten Allah; Dîn işlerinin zorluklarını üstlenen sabırlılarla beraberdir. (Herkese ve her şeye kendisinden Yakın Olan Allah; sevdiği kullarının yanında ve onlarla beraber olduğunu gösterir.)

۞ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُثْخِنَ فِي الْأَرْضِ ۞

67.Ayet: Allah Teâlâ; peygamberlerinin fidye almalarının caiz olduğunun inceliklerini, bunun sebebini ve vaktini göstererek buyurdu ki, hiçbir peygambere; yeryüzünde kâfirleri fazlaca vurarak onlara üstünlük sağlayıp zayıf düşürmedikçe elinde esirlerinin olması, fidye karşılığında serbest bırakmak üzere elinde tutması uygun olmaz. Yani düşmanı çokça katledip güçlerini kırarak perişan etmedikçe, Yüce Dînin sahipleri olan müslimanlar izzet ve kuvvet sahibi olup onlara üstünlük sağlamadıkça bu caiz olmaz. Üstünlük sağladıklarında Dînin muhalifleri düşmanlık yapamaz ve de çekişemez duruma düşüp perişan olduklarında onları fidye vermeğe mecbur ederler. Mü'minler bu mertebeye gelmedikçe ele geçirdikleri zalimleri bırakmaları caiz olmaz.

۞ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Fidye hukmü böyle olduğu halde ey müminler! Nasıl olur da onu almakla Dünya'nın geçici gelirlerini dilersiniz? Bunu almağa kalkışmakla özünüzdeki Îmanın aksini sergiliyorsunuz. Halbuki, hallerinizi İyileştiren ve işlerinizi Yürüten Allah; sizler için Ahireti diler ve buna dayalı olarak ücreti, ruhanî ve ebedî lezzetleri tercih etmenizi ister. Sizlerse özünüze ters davranarak Dünyanın geçici parıltılarından, kırıntı ve döküntülerinden bir şeyler alarak faydalanmayı ve tat almayı istiyorsunuz. Tüm durumlarınızı Gözeten Allah; tüm üstünlük ve şerefin Sahibidir ve sizler için ne istiyorsa üstesinden gelir. Ve sizin durumunuza yakışanı size istemekte karar ve hıkmet Sahibidir.

۞ لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

68.Ayet: Eğer davasının peşini bırakmayan ve sonsuz intikam Sahibi Olan Allah tarafından ezelî ilminde yazılı olan bir huküm geçmiş olmasaydı Bedir esirlerinden aldığınız fidye karşılığında muhakkak size büyük bir azap dokunurdu. Dînde çalışıp araştırma yapan yanıldığında sorumlu olmaz diye yazılı olduğundan bundan kurtuldunuz. Yoksa Allah'ın hıkmetini kaybetmekten ve hükmünü de geçersiz kılmaktan dolayı size büyük bir azap dokunacaktı.

Rivayet olunur ki, Peygamber Efendimiz Bedir Günündeki savaşta Mekkelilerden yetmiş kişi esir alır. İçlerinde Amcası Abbas ve Diğer Amcasının Oğlu Akîl de vardı. Ebubekr ve bir kısım sahabe(r.a.) dedi ki, ey Allah Rasûlü! Bunları öldürme bırak. Ola ki, bunlara Allah tevbe nasip eder. Bunlardan fidye alarak serbest bırak. Alınan bu fidyelerle Ashabın maddeten güçlenir. Ömer (r.a.) dedi ki, bunların boyunlarını vur. Çünkü bunlar küfür ve zulmün öncüleridir. Allah Seni bunların fidyelerine muhtaç etmedi. Allah; Beni falandan(bir yakınını kastediyordu), Ali'yi ve Hamza'yı da kardeşlerinden alıp Îmanla şereflendirerek Sana katıp kuvvetlendirdi. Bunların boyunlarını vuralım. Peygamberimiz (s.a.v.) dedi ki, Ebubekr! Senin durumun İbrahim Peygambere benziyor. O demişti ki, Bana uyan Bendendir. Bana karşı gelene ise Senin bağışlayıp düzgün insanlar yapma, Îman ve rahmet nasip etme gücün var. Ey Ömer Senin durumun da Nuh Peygamberin durumu gibidir. Demişti ki, ey Rabbim! Yeryüzünde kâfirlerden yurt kurup yaşayacak tek kâfir bırakma. Peygamberimiz Ashabını istediklerini yapmakta serbest bıraktı. Onlar da fidye almayı uygun gördüler. O zaman yukarıda anlatılan ayet indi. Ömer, Peygamberimizin huzuruna girdi ve baktı ki, O (a.s.) ve Ebubekr ağlıyorlar. Dedi ki, ey Allah Rasûlü bana haber ver. Eğer ağlanacak bir durum varsa ağlayayım. Yoksa Sizin yanınızda ağlıyor gibi yapayım. Efendimiz buyurdu ki, fidyeleri aldıkları için arkadaşlarına ağlıyorum. (Yakınındaki ağacı göstererek) Bana onlara gelecek azap şu ağaçtan daha yakın olarak arz olundu. Eğer o azap inip gelseydi, Ömer'le Sa'd b. Muaz'dan başkası kurtulamazdı. Onlardan fidye alma ictihad ve görüşünde bulunmanız sonrasında fidye aldınız. Ama bu isabet değil yanılgı oldu.

(Peygamberimizin âlemlere rahmet oluşuyla beraber Allah katında en yüksek mertebeye Sahip olması ile bu azap kaldırıldı. Esirlerin içerisindeki canilerin serbest bırakılması ile korkulan netice Uhud savaşında yüz gösterdi. Yine Peygamberimizin üstün dehası ve yetiştirdiği kıymetli kahramanlar sayesinde caniler büyük zararlar verse de umduklarına eremediler. Peygamberimiz sayesinde şerrin hayra, yasağın mubaha çevrildiğini açıklayarak Rabbimiz (c.c.) buyurdu):

۞ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

69.Ayet: Artık alınan bu fidye de ganimet türü olmakla beşte birini çıkarıp verilecek yerlere ayırdıktan sonra elde ettiğiniz bu malları helal ve şüphe hususundan arınmış hoş rızıklar olarak yiyin. Çünkü bu konuda savaşta uğraştınız, hukümleri icra etmekte çalışıp araştırma yaptınız. Kendi başınıza işlere kalkışmakta Allah'tan sakının ve yapacağınız işlerde dikkatli olun. Bilesiniz ki, işlerinizi düzenleyip Yürüten Allah; fidye almağa kalkıştığınız gibi tüm kusur ve hatalarınızı örtüp Affeden, Aldığınız fidyeyi size mubah kıldığı gibi sizlere daima merhamet edip ihtiyaçlarınızı temin Edendir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا ۞

70.Ayet: Ey yaratılmışı olgunluğa erdirmek için Gönderilen Peygamber! Peygamberlik ve mürşidlik şefkati ile vaaz ve öğütler vererek ellerinizdeki esirlere de ki, eğer saklı, gizli her şeyinizi Bilen Allah; kalplerinizde Îman, kesin bilgi ve Allah'ın Varlığına, Birliğine, Peygamberin Hak ve haklı olduğuna kanaat getirmek gibi iyilik hâsıl olduğunu bilir ve görürse;

۞ يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

sizlerden fidye ve ganimet olarak alınan Dünya mallarından daha hayırlı ve değerlisini sizlere verir. Bilesiniz ki, verilecek olan bu iyilikler fazlaca Dünyevî ve bedenî nimet ve tatlardan başka ruhanî ve manevî lezzetler, yüce anlayışlar ve hakikatlere ermelerdir. Ve önceden sizlerden meydana gelen kâfirlik ve tüm başkaldırmaları siler, yok eder. Bilesiniz ki, kullarını Tevhîdine erdiren, Doğru Yolu ve ebedî mutlulukları Gösteren Allah; onları Îman ve itaate erdirdikten sonra tüm günahlarını silen, tevbe ederek Kendisine dönen kullarına merhametle tüm ihtiyaçlarını görendir.

Rivayet olunuyor ki, bu ayet Hz. Abbas hakkında indi. Allah Rasûlü O'nu hem kendi fidyesini, hem de iki yeğeni; Ebu Talip Oğlu Akîl ile Haris Oğlu Nevfel'in fidyelerini ödemekle yükümlü tutmuştu. Dedi ki, ey Muhammed! Beni; sağ kalan Kureyş'e el açacak hale bıraktın. Peygamberimiz dedi ki, Savaşa çıkarken Ümmül Fazl'a (Hanımına) bıraktığın altınlar nerede ve onlar yok mu? Hanı O'na demiştin ki, Ben; Kendime ne bela dokunacağını bilmiyorum. Eğer bana bir şey olursa bu altınlar Sana ve çocuklarım; Abdullah'a, Ubeydullah'a, Kusem ve Fazl'a. Abbas dedi ki, Sana bunu kim bildirdi. Peygamberimiz dedi ki, Bana Rabbim haber verdi. Şehadet ederim ki, doğru söylüyorsun. Ben Bunu, O'na gecenin karanlığında gizlice söylemiştim. Bunu Allah'tan başka birinin bilip duyması mümkin değil. Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Senin de Allah'ın gönderdiği Peygamber olduğuna Îman ve şahitlik ettim.

Hulasa Abbas dedi ki, Ben Allah Rasulüne fidye verdim ama Allah; bana çok daha hayırlısını verdi. O gün benden yirmi alındı ise bugün işçim var en aşağı

kazanan bana yirmi getiriyor. Bir de Allah'ın kullarına ve Hacılara hizmet etmem için Zemzem bana verildi. Bunun karşılığında Mekke şehrinin mallarının tamamı Bana verilse istemem ve Zemzemden vazgeçmem. Şimdi Rabbimin; günahlarımı silmesini ve Beni bağışlamasını da bekliyor ve umuyorum. Yani yukarıda ayette geçen, sizlerin tüm günahlarını da siler... Müjdesini kastediyor.

۞ وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

71.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerine hoş davranarak sözleşme yapmandan sonra bu esirler; söz ve anlaşmalarını bozarak Sana hainlik yaparlarsa onlardan olacak; anlaşmayı bozma ve hainlik yapma gibi davranışlarına şaşma. Şüphesiz ki, onlar emredilenin gereği olan kulluk hizmetlerinden çıkmak ve ahdi bozmakta, şirk koşup kâfirlik yapmakla daha önceden Allah'a hainlik yaptılar. Ama Allah; Sana onlara karşı ilk kez imkân ve yetki verdi. Sen de Bedir Gününde kimini öldürmek, kimini de esir almakla onlardan intikam aldın. Eğer tekrar hainlik yapmağa yönelirlerse Rabbin Seni ikinci ve üçüncü kez imkân ve yetki Sahibi yapar. Dolayısıyla onlara ve onların hainlik yapmalarına aldırma. Bil ki, Rabbin; Senin hep Yardımcındır. Onların hilelerinden Seni daima korur. Onların tüm hayal ve düşüncelerini Bilen Allah; niyyetlerini Bilen ve onları cezalandırmakta sonsuz bilgi ve hikmet Sahibi Olandır. Her şeyi bildiğine göre cezalarını verir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۞

72.Ayet: Hakikaten Allah'ın Varlığına, Birliğine ve Varlığının Zorunlu olduğuna kesin bilgilerle Îman edenler, Îman yurduna göç ettikleri gibi sonradan olma âlemin sahasından çıkıp Hak Varlığın Yüce Makamına yükselmeyi isteyerek yolculuk yapanlar, mallarından arınmak için onları Allah Yolunda harcayarak mal ve kazanca yönelip sevgi duymaktan kendilerini arındıranlar, canlarını Allah Yolunda feda ederek kendilerini; insan olmaları gereği ihtiyaç duydukları geçici lezzetlerden ve canlarının çektiği adi heveslerden muhafaza edenler, kendilerine baş vurup gelen çaresizleri sığındırıp barındıranlar ve onlara her konuda yardım edenler birbirlerinin gerçek dostlarıdırlar. Zira onlar; hakikî hicrete ererek Tevhîdin mertebesine kavuşup orada makam sahibi olmuşlar, kendilerine eğitim ve hidayet dersi için gelenlere kucak açıp her konuda yardım yapıp onlara yaraşan uyarılarda, kalplerin erdiği ilham ve manevî hadiselerde ve bunların elde edilmesinde rehberlik yapmışlardır. Allah katında kabule ererek O'nun İlâhlığı sahasında hayretlere düşen bu mutlu kişiler birbirlerinin dostları olmakla dayanışma ve yardımlaşmada zirveye ulaşarak sayı ve çokluğu, ayrılık ve gayriliği kaldırmışlar, arzu ve istekleri bitmiş, yol, yolculuk ve yolcu kalmamış. Aşkla Allah'a ermişler ve onlar için Allah'tan başka bir şey kalmamış. O'ndan başka ilâh yok. Her şey yok olacak ve sırf O'nun varlığı kalacak. O'ndan başka hiçbir şey yok.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُوا ۞

Allah'a ve Rasûlüne Îman eden, itaat ve ihsan sahibi olan ama fani varlığından geçip Allah'ın ebedî Varlığına göçemeyen ve vatanlarından ayrılamayanlara onları idare ve himaye konusunda; hicret edip size gelmedikleri müddetçe sizin hiçbir sorumluluğunuz yoktur.

۞ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

Ey Allah aşkıyla kendilerini kaybederek Allah'a erenler! Eğer onlar Allah'da yok olma yollarına hazırlanırlar, arzu ve istek kapısından girerek Dîn konusunda, işleri Allah'a ısmarlayarak teslimiyetle İlâhî bilgiler ve kesin idrakler yolunda sizlerden yardım isterlerse onlara yardım etmek sizlere farzdır. Onlara yardım yapınız ki, gazap ve şehvet şeytanlarına, hayvanî kuvvetler ordularına üstün gelip onlara esir olmaktan kurtulsunlar. Ancak aralarında yaşadıkları kâfir toplumla aranızda savaş yapmama konusunda sözleşme ve anlaşma varsa (aracı olmaktan başka) yapacağınız bir şey yoktur. Yani pislik ve günaha boyanmış nefislerin ve onların korkunç akıbetlerinin belalarından dolayı gevşeyip tembelliğe düşmüş nefs-i levvame sahipleri (Îman sahipleri oldukları halde emir ve yasaklara uymaktaki gevşeklikten dolayı kendilerini kınayıp suçlayan kişiler) daima yardımlarınıza muhtaçtırlar. Tüm durumlarınızı Bilen Allah; yaptığınız tüm yardım ve destekleri Görendir. Görüp bilmesi gereği sizlere bunların karşılığını verecek.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۞

73.Ayet: Allah'ı inkâr eden, O'nun Varlığının sirayetinin ve bütün mevcudata nüfuzunun sırrını anlamayan, bütün varlıkların her birine kendilerinden yakın olduğunu kavramayan, O'nun Zatında yok olmayı bilmeyen ve bununla beraber kendilerini düzeltmek için uyarıp irşad eden peygamberleri inkâr eden, Yüce huzurdan kovulmuş eşkıya kâfirler de birbirlerinin dostlarıdır. Küfür ve cehalette birbirlerine destek verip kardeşlik havasında yardımlaşırlar. Onlarla sizler arasında hiçbir sevgi ve dostluk yok. Ey Müminler! Eğer böyle yapmazsanız; yani size emredildiği gibi Mü'minlerle dost olup, kâfirlerle düşman olmazsanız ve tutar da kâfirlerle dostluk yaparsanız yeryüzünde çetin fitne, korkunç belalar ve bunların eserleri olarak yeryüzünün her tarafına bulaşan büyük düzensizlikler, telafisi zor aksaklıklar olur. Bilesiniz ki, bu Îman zayıflığı, Îman ehlinin azalması, kâfirin çoğalıp kâfirliğin kuvvet bulması ve küfrü seven dostlarının çoğalmasıdır. Sizler o zaman kâfirleri ve kâfirlikleri seversiniz. Halbuki, onlar içlerinde gizli tutarak; sizlere ve Mü'min olmanıza kin ve düşmanlık beslerler. Bundan daha büyük fitne ve fesat olmaz.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۞

74.Ayet: Îman edip kesin bilgiye ermeleri sonrasında muazzam bir uğraşı ile sonradan olma âlemden hareket edip sonsuz İlâhî Makama yolculuk yapanlar, tam bir arzu ve istekle iradelerini öldürmek suretiyle öz benliklerinden sıyrılıp çıkarak Allah Yolunda kesin ve hakikî görüşe ermek için Allah'ta fâni olanlar, Allah'ın dostlarını barındırarak onlarla dost olup muradı sadece Allah olanlara yardım edenler hak ve gerçek müminlerdir. Ve onlar; iyi kullar oldukları onaylanmış olan erenler ve Hak Varlığa kesin olarak kavuşmaya nail olanlardır. Onların artık yetişip olgunlaşma huzursuzluğu kalmamış ve onlar sonsuz idare ve iktidarın Sahibi Olan Allah katında doğruluk meclisinde, Tevhîd makamında ebedî yer tutmuşlardır.

۞ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۞

Hulasa onlar karargâhlarına erdikten sonra onlara; geçici ve işe yaramaz kimlikleri gereği üzerinde bulundukları benliklerinin örtülüp yok edilmesi, sonsuz ilim, izzet ve üstünlük sahibi Allah tarafından ikram edilen hakkı anlama ve hakkı görme nitelikleri vardır.

Ey yüce anlayış sahibi olan erenler! Bunlardan sonra Allah Teâlâ; izinize düşüp yolunuzda yürüyen müridiniz ve öğrencilerinize müjde vererek buyurdu:

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۞

75.Ayet: Ey yok olup Hakka kavuşanlar! Sizlerden sonra gelip Îman edenler ve sizlerin geçip göçtüğü gibi fâniden bâkıîye göçenler, sizlerin cihadı gibi mallarıyla ve canlarıyla Allah'ın Dînini ve Sünnetini yüceltmek için cihada devam edenler, sizlerin can feda ettiği gibi can feda edenler sizin cemaatinizdendirler. Onlar artık sizden sayılır ve Allah katındaki ücret ve mükâfaatları da sizinki gibidir. Akrabalık ve Dînde yakınlık sahipleri birbirlerine pek yakındırlar. Tamamı İlâhî bilgilere ve kesin idraklere sahiptirler. Dostluk, kardeşlik, arkadaşlık ve yardımlaşmada birbirlerine pek münasiptirler. Tüm bunlar Allah'ın Kitabında(Levh-ı Mahfuz'da) mevcuttur.

۞ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

Bütün varlıkların tüm zerrelerinde tecelli Eden Allah; ilgi, alaka ve bağların tüm inceliklerini ve derinliklerini her şeye hazır ve yakın olan bilgisi ile bilir. Hiçbir şey O'nun bilgisinden gizli kalmaz.

ENFAL SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey yok olmağa yönelmiş olan, gaflet ve aldanışın tehlike sahasından göç eden insan! Bu yolculuğunda gerçek hicret ve yardım ehlinin izlerini takip etmen gerekir. Onlar kalplerini Allah'ın Varlığına bağladılar. Canlarını Allah Rasûlüne destek ve yardımda bulunmak, Dînini ve Sünnetini yüceltmek için feda ettiler. O'nun ahlakını ahlak edinerek O'nun hayat suyunu içtiği kaynağa susuzluk duydular. Sancağının gölgesinde gölgelenmek dilediler. Onun dostluk halkasına yapıştılar. Sen de onlar gibi yapacaksın ancak bu senin için; fânî âlemin insanı olmanın gereği tabii niteliklerden ve beşerî kuvvetlerden uzaklaşmadığın müddetçe mümkin olmaz. O değerli öncüler kendilerini bu yoldan alı koyan şahsî kimliklerinin tüm ayrılmaz niteliklerinden, her türlü kargaşa ve kalabalıktan, hatta aile ve vatandan sıyrılıp çıktılar da onlara hakikatler, İlâhî bilgi ve anlayışlar açıldı. Can gözleri görür oldu. Öyle ki, can gözlerinden tüm perdeler kalktı ve Allah'tan gayriyi göremez oldular. Tamamen Allah'ta fâni oldular (kendilerini kaybedip Allah'ı buldular). Öyle bir makama erdiler ki, o makama eren kul için Allah Teâlâ der ki, Benimle görür, Benimle duyar...

Sana bu kesin kararında gerekli olan Allah'ın Kitabına tutunmandır. Zira O Yüce Kitab; senin gerçek ve En Kâmil Mürşidindir. Yüce Rasûl, Sevgili Önder, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bütün Hadislerine, istikamet sahibi büyük üstazların ders ve sohbetlerine sarılmalısın. Allah onların ruhlarını arındırsın. Özellikle de bu yolculuğunda; daima Allah'ın Cemâline bakarak kendilerini kaybedip hayranlık halinde bulunan büdelâ denen Allah delileri, kâmil velilerin kalplerinden destek almalısın. (Allah'a sadık kulluklar yaparak, onların huzuruna ermek suretiyle kalplerine girmelisin). Çünkü onlar; sonsuz güzelliklere Sahip Olan O Yüzü görmek Denizine batmışlar ve böylece kendi varlıklarının gerek ve niteliklerinden tamamen sıyrılıp ayrılmışlardır. Onların yüce hallerinden nasibimiz sadece ah ve acı çekip ibretle ders almaktır eğer hakikati görmek, ibretle ders almak isteyen insanlar isek... Ey Rabbimiz! Dilediğin herhangi bir yolla bizleri lütuf ve katından ikramlarınla Sana ulaştır. Sen dilediğin kulunu Kendi Birlik sonsuzluğuna erdirirsin. Dilediğin her şeye Kadirsin. Ey sonsuz ikramlarda bulunan Kerîm Rabbim! Fazlını ve rahmetini dileriz.

TEVBE SÛRESİ

Tevhîd Makamına yerleşen, tahmin ve taklid kuruntularından arınarak varlık ve benliklerden soyunup yok olma ve kaybolma sahalarında yerini alan, ifrat ve tefritten uzak kalarak kesin bilgiye ve hakikate erme caddesinde dosdoğru yol bulan insana; hayvanlık seviyesinden yükselip gerçek insanlığın hakikat ve ma'rifetten ibaret meyvelerini toplamayan, yüce niteliklere erişemeyen kimsenin aklı ve dili olmayan hayvanlarla aynı seviye ve mertebede olduğu hakikati gizli kalmaz. Böyle olan her bir kimse hayvandan da aşağı durumdadır. Bir insan ne zaman Rabbinin hukmüne eğilip kendisini cehaletten kurtarıp yaratılışı gayesine erdirecek olan emrini icra etmezse; özellikle de zorbalık yapıp inad ederek eğitilip irşadı için gönderilen Allah elçisine diklenirse, hatta onu inkâr edip Rabbinin emrine baş kaldırırsa, sonra da Allah'ın yarattıklarını Allah'a denk tutar ve ortak koşarsa (Allah'a sığınırız) elbette en alçak seviyeye düşmüş olur. Bu tür zalimin katledilip kanının dökülmesi; kesin bilgide karara eren ehli Tevhîd olan, canlarını Tevhîd Kelimesinin yüceltilmesi, kulların saadet ve huzurları için tesis edilmiş olan Allah'ın Doğru ve Sağlam Dîni uğrunda canlarını feda eden Mü'minlerce malumdur ki, helal kılınmış ve mübahtır. Bunun için cihad edip savaşmak Allah'ın yakınlığına ermeğe sahip olup O'nun asla kopmayan sağlam tokasına sarılanlara farz kılınmıştır. Allah'ın yakınlığına eren bu kullar savaşırken daima Allah ile beraberdirler. Asla gaflete düşmezler. Şehid olanları da Allah katında ebedi diriliğe ererek fazlının ve rahmetinin sofralarında değerli rızıklarla rızıklanırlar. Erdikleri bu nimetleri kimse görmemiş ve onların canları dahi arzulamamıştı. Bu sırdandır ki, Hz. Âdem'den (a.s.) Peygamberimize (s.a.v.) kadar hiçbir peygamber inkârcıları olan düşmanlarıyla savaş ve cihaddan vazgeçememişlerdir. Nitekim Allah Azîmüşşan onların bazı hayat hikâyelerini Kitabında açık ve seçik tekrar-tekrar, bazısını da özetle anlatmış ve bu konuda Peygamberine seslenerek demiştir ki, " Onlardan bir kısmını sana anlattık, ama bir kısmını anlatmadık". Peygamberlere cihadın farz kılınışının sırrına gelince; Her şeyi En İyi Allah bilir. Allah'ın izniyle diyoruz ki, peygamberlerin görevlendirilip gönderilmeleri kulların durumlarının düzeltilip Ahiretleri ve Dünyaları ile ilgili iyilik ve doğruluk yoluna ulaştırılmalarıdır. Bu ise ancak batıl ve aykırı görüşlerin ortaya çıkmasından sonra olmuştur. Şöyle ki, insanların arasındaki farklı görüşler ayrılıklara ve kargaşaya sebep oluyor. Bu da bozuk arzuları, sonra da Haktan sapmayı ve saptırmayı doğuruyor. Türlü bid'at (yalan, sahte yol ve ideal) ve kavgalar ortaya çıkıp yayılıyor. Dolayısıyla bu düzensizlikleri ortadan kaldırmak ancak bozuk ve sapık insanları vurup alt etmek, onların ortaya koyduğu kötülüklerin damarlarını kurutup köklerini kazımak ve özellikle de zarar kaynağı şahısları yok etmekle oluyor. Yine bu da cihadın ve savaşın olmasını gerektiriyor. Bu yüzden Allah'ın sünneti ve kanunu bu metot üzere devam etmektedir. Bu sebeple Allah Teâlâ cihadı Kendisine yapılan hizmetlerin en üstünü saydı. Sonra şirk ve zulümlerinde

ısrar eden müşrikler Allah ve Rasûlüne düşmanlık yapıp kin duymakta düşmanların en azgını olunca ve onlarla anlaşma ve sözleşmenin mâkul ve işe yarar bir şey olmayacağı da Allah tarafından bilinmekle Allah Teâlâ bu konuda onlardan alakayı kesti ve Peygamberine de bunu emretti. Onlardan ve anlaşmalarından tamamen vazgeçmesini O'na ferman buyurdu ve bunu gayet sıkı tutup pekiştirerek dedi ki:

۞ بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

1.Ayet: Bu bir ültümatomdur ve harp ilanıdır. Ey Mü'minler! Sizlerle müşrikler arasında artık anlaşma ve sözleşmenin kalmadığının, güven bağlarının kalktığının, dostluk ve anlaşmanın olmayacağının haberidir. Bu müşriklerin zanlarını ve kötü maksatlarını Bilen Allah tarafından size indirilmiştir. Allah'ın Vekili olarak da Peygamberi tarafından müşriklere anlaşmanın bozulduğuna dair bir ihtar ve ilandır. Bundan dolayı ey Mü'minler! Anlaşma yaptığınız o müşriklerin üzerine o sözleşmeleri atın ve anlaşmaları bozun.

۞ فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۞

2.Ayet: Anlaşmayı bozmanız sonrasında hemen savaş yapmaya kalkışmayın, aksine onlara mühlet verin ve onlara deyin ki, ey zalimler! Topraklarımızda güvende olarak ve korkusuzca dört ay boyuca gezip dolaşın. Dendi ki, Zilhicce ayından yirmi gün, Muharrem, Safer, Rebiulevvel ayları, bir de Rebiulâhirden on gün. Bu müddet içerisinde hazırlık yapın ve savaş mühimmatını da hazırlayın. Ve bilesiniz ki, ey şirkte kesin ve net olarak ısrar edenler! Her ne kadar dostlarınızdan, kabîle ve akrabalarınızdan yardım ve destek alarak biz inananlara üstün geleceğinizi zannetseniz de Allah'ı asla aciz koyamazsınız. Sizler elbette; sonsuz kahır ve büyüklük niteliklerine Bürünen, sınırsız izzet ve üstünlüğün Sahibi Olan Allah'ı yenecek değilsiniz.

۞ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۞

Ve yine bilesiniz ki, kullarının günahkâr asilerini nimetlerinden mahrum koyup sonra da onlardan intikam Alan Allah; her ne kadar onların zorbalıklarına, ululanmaları içerisinde havalanarak yaşamalarına ve zulümlerine bir müddet mühlet verse de o kâfirleri rezil ve perişan edecek.

۞ وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ ۞

3.Ayet: Ve yine bu; Allah'tan ve O'nun izni ile Rasûlünden; en uzak yerlerden beri gelip En Büyük Hac Gününde Arafat'ta toplanan insanlara; Kahır ve Büyüklük niteliklerine Bürünen Allah'ın müşriklerle anlaşma yapmaktan vazgeçtiğinin ve Müslimanların onlarla anlaşma ve sözleşme yapmalarının yasak olduğunun bildirisi ve ilanıdır. Arafat vakfesi Cuma Gününe rastladığı için o seneki Hac; En Büyük Hac diye nitelendi. Şöyle ki, ey Mü'minler! Bu senenizden sonra onlara asla

eman ve güven vermeyin, harp ilân edin. Yani ki, Allah'ın Peygamberi; bu günden itibaren onlarla anlaşmaları bozmak, sorumluluktan vazgeçmekle memurdur. Savaşa ara verme dahi artık kalkmıştır. Bu emir Allah'tandır ve artık ya müsliman olur kurtulursunuz, ya da kılıca razı olursunuz.

۞ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

Eğer üzerinde bulunduğunuz şirk ve küfürden vazgeçer iman ve Tevhîde ererseniz bu sizler için Dünya ve Ahirette çok iyi olur. Eğer Îman ve İslâm'dan yüz çevirir, küfür ve azgınlıkta ısrar ederseniz bilesiniz ki, asla Allah'ı aciz bırakamazsınız ve O'nun ordularını yenemez ve onlara hiç karşı koyamazsınız. Zira O; (c.c.) her şeye Kadirdir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ı tanımayan ve özellikle de ağır tehditlere rağmen kâfirliklerinde de ısrar edip dönmeyenleri Dünyada ya öldürülmeleri, ya esir alınmaları ile Ahirette de Îman ehli olan insanların erdiği tüm nimetlerden ve onların rütbelerinden mahrum olacakları ile müjdele.

۞ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَى مُدَّتِهِمْ ۞

4.Ayet: Allah Zülcelâl; anlaşmalarını bozmayan, hile yapmayan, Îman ehlini kandırmaya ve onlara karşı çıkmaya kalkışmayan müşrikleri hariç tutarak buyurdu ki, ey Mü'minler! Sizinle anlaşma yapıp da sonradan anlaşmalarını aksatmayan, yaptıkları anlaşmanın korunmasına bağlı kalan ve asla sizler aleyhine kimseye destek vermeyen müşriklerle olan anlaşmalarınıza siz de sadık kalın. Zira onlar yukarıdaki hukümlerden müstesnadır. Onlarla yaptığınız anlaşmayı onlara tamamlayın. Sizler dürüst davranan müşriklerden daha dürüst olduğunuzu anlaşmaya riayet ederek gösterin.

۞ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۞

Sağlam söz ve anlaşma üzerinde daima tecelli edip rızasını arz Eden Allah; verilen sözleri yerine getirmeğe bağlı kalan, Allah'ın sınırlarına tecavüz edip emir tanımamaktan korkan ve sakınan ve anlaşmaları korumağa riayet eden kullarını sever.

۞ فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۞

5.Ayet: Kendilerinde güvenle seyahat edilmesine emir ve izin verilen (savaş yapmak) yasaklı olan aylar sıyrılıp çıkınca ve bu müddet son bulunca Haram bölgesinde olsun, O Bölgenin dışındaki Hıl Bölgesinde olsun sizden önce ahdi bozan hilebaz müşriklerle nerede karşılaşırsanız derhal onları öldürün, eman vermeyin. Onları tutun esir edin, eğer korunmak isterlerse Îman edinceye kadar tutuklu bulundurun. Hulasa onlar için tutulup esir alınmaları ve öldürülmeleri hususunda her bir gözetleme yerlerine, dağ geçitlerine ve dere kenarlarına oturup bekleyin.

۞ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Eğer küfür ve zulümlerinden vazgeçip Îmana yönelirler, Îman ettikten sonra Îman ve tasdiklerinin en kuvvetli dayanağı ve gereği olan namazlarını kılarlar ve kalplerindeki küfür ve nifak belirtilerini ve izlerini arındırıp yok edecek ibâdet olan zekatlarını verirlerse diğer Müslimanlar gibi onlara da yol verin. Geçmişte onlardan meydana gelen küfür, nifak, muhalefet ve savaş gibi yaptıklarını unutun, yüzlerine vurmayın. Kullarının tüm durumlarını düzelten Allah; onlardan önceden meydana gelen tüm günah ve ısyanlarını; Müsliman olmaları sebebiyle siler yok eder. Allah'a dönmelerinde samimi olmaları halinde onların her ihtiyaçlarını görür, hiçbir yokluğun ve huzursuzluğun olmadığı selam yurdu olan cennetine onları kavuşturur.

۞ وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۞

6.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer anlaşmalarını bozan ve öldürülmeleri için Allah'tan emir aldığın müşriklerden herhangi bir kimse senin himayende, kendisine sıkıntı ve zarar verecek her şeyden güvende olmak dilerse; Peygamberliğinin şefkati gereği O'nu yanına ve yakınına al ki, kullarına yol Gösteren Allah'ın Kelamını dinlesin, Dînin (Yüce İslâm'ın) inceliklerini ve kurallarını anlasın. Bakarsın Bu Dînin Hak olduğunu öğrenir. Çünkü tüm insan fertlerinin her biri İslâm karakteri üzere ve O'na kabiliyetli olarak yaratıldı. Onun Îman edeceği ve anlayacağı umudu kalmadığında; Peygamberliğinin şefkati ve Yüce İnsan Olman gereği (Sana sığınmasının armağanı olarak) bırak ve nerede kalırsa orada güvende olacağını ona ulaştır(anlayacağı şekilde iyice söyle). Tarafından sağlanan bu güven, merhametli davranış ve Allah'ın emrettiği yumuşak muamele onların Îmandan ve Mü'min olmanın gereği olan kardeşlik ve iyiliklerden habersiz yaşayan cahil toplumlar olması sebebiyledir. Dolayısıyla bunlar Mü'minlerden; bu güzel davranışların olacağını beklemiyorlar. Özellikle de Mü'minlerin; kâfirlere kardeşçe davranmasını hiç beklemezler. Sizden bu kardeşçe davranmalar olunca umulur ki, onlar da size sevgi duyar ve yaklaşırlar.

۞ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۞

7.Ayet: Allah ve Rasûlüne kafa tutup karşı gelmekte aşırı giden, bozgunculuk ve tahribattan vazgeçmeyen müşriklerle Allah ve Rasûlünün nasıl anlaşması olur ki?.. Çünkü onlar; şirk ve kâfirliğe aşırı bağlı ve batkın olduklarından Allah ve Rasûlüne eğilmiyorlar. Pisliklerinden vazgeçmedikleri için de Allah onların yaptıkları anlaşmayı ve verdikleri sözü kabul etmiyor. Artık anlaşmanın aksine ya savaş, ya da İslâm'ı kabul etmelerini emretti. Ancak Mescid-i Haram'da (Ka'be yanında) kendileri ile anlaşma yaptıklarınız müstesna. Onlar sözlerini yerine getirmeğe devam ettikleri müddetçe Ka'be'ye hurmet sebebiyle onlara hoş davranın.

۞ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۞

Onlar sizlere sözlerinde dürüst davrandıkları müddetçe sizler de onlara söz ve anlaşmalarınızda dürüst olun. Üstelik sizlerin Mescid-i Haram'a saygınız var. Bilesiniz ki, kullarının durumlarını Düzelten Allah; tüm durumları ve icraatlarında Allah'a saygısızlık yapmaktan sakınan ve kendilerini edepsizlikten koruyanları sever. Özellikle de Mescid-i Haram'da...

۞ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۞

8.Ayet: Ey Mü'minler! Müşriklerle aralarınızda nasıl anlaşma olabilir ve onların sözlerine nasıl güvenebilirsiniz? Eğer onlar size üstün gelirlerse sizin hakkınızda anlaşma ve sözleşmeyi gözetmezler, bunlara dayalı olan sorumlulukları tanımazlar. Nitekim gidişatları bellidir. Nasıl olur da bunlarla anlaşma yapılır?

۞ يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ۞

Öyle ki, durumları ve davranışları; yüzünüze gülmek, anlaşma yapıyor görünerek sizleri kandırmak ama kalpleri sizden nefret edip gerçek dostluğa yaklaşmamaktır. Onların çoğu kendi aralarında dahi anlaşmaları çiğneyip sözlerinden çıkanlardır. Bunun lafını etmezler(anlaşmayı bozmak aralarında suç sayılmaz). Bunlar son derece sapık gafiller olduklarından sizlerle yaptıkları anlaşmaya (güçlü olduklarında) asla bağlı kalmazlar.

۞ اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

9.Ayet: Bu zalimler; Allah'ın Varlığını ve Birliğini apaçık olarak gösterip anlatan ve Rasûlüne indirilen Allah'ın ayetlerini çok az para, rezil ve değersiz bir menfaat karşılığında sattılar, batıl görüşlerine ve bozuk arzularına uyarak(zalim ve şeytan idareciler ve efendileri adına yanlış açıklamalar yaparak) zavallı halkı Allah'ın Yolundan saptırdılar, Allah'a ve O'nun ebedî nimetlerine erdiren Dîninden vazgeçirdiler. Onların iğrenç sapıklıkları ve yoldan çıkarmaları sebebiyle bunların yaptıkları ne kadar kötüdür.

۞ لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ۞

10.Ayet: Hulasa bu zalimler; Mü'minlere olan aşırı kinlerinden ve işlerinin de iğrençliğinden dolayı; Müslimanlar sözlerine ne kadar sadık olup bunlara dostça davransalar bile hiçbir Mü'min hakkında anlaşma ve sözleşmeye riayet etmezler, sorumluluk tanımazlar. Çünkü son derece azgın ve kin duyanlardır. Allah'a erdirecek Yoldan ve Allah katında kabule erme şerefinden kovulan bu uğursuzlar; mayalarının bozukluğu ve karakterlerinin pisliğinden dolayı insanlık mertebesinin gereği olan yiğitlik ve olgunluğun gereklerinden ve Allah'ın sınırlarından çıkıp uzaklaşmağa özellikle mahkûm olmuşlardır.

۞ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

11.Ayet: Aşırı inatları sonrasında eğer tevbe edip Allah'a ve Rasûlüne Îman etmeğe dönerler, Îman etmelerinden sonra özlerini Allah'tan gayriye yönelmekten arındıran namazlarını kılarlar ve dışlarını Haktan gayriyle meşgul olmaktan temizleyen zekâtlarını verirlerse o zaman Dînde kardeşlerinizdirler. Artık Allah'ın Yoluna yürümekte ve O'na dönmekte eşitsiniz. Biz Tevhîdimize erdiren ayetlerimizi ancak kesin bilgi sahiplerine tekrar-tekrar güzelce anlatıyoruz. Onlar, kesin ilme erdikten sonra kesin olarak görme ve Hakka hak olarak kavuşma makamlarına istek ve arzu sahipleridirler.

۞ وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۞

12.Ayet: Eğer bu zalimler; yaptıkları anlaşma ve sözlerinden sonra yeminlerini ve anlaşmalarını bozarlar, bir de inkârlarını açığa vurarak itikad konularında, Allah'ın hukümleri hakkında ve tüm ibadet meselelerinde Dîninize dil uzatırlar ve kötülemelerde bulunurlarsa Ey kalpleri Allah'a ve Rasûlüne bağlı olan savaşçılar! Derhal küfür ve zulmün öncülerine savaş açın.

۞ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ۞

Çünkü onlar; ağızları ile anlaşmadan bahsetseler de sapkınlığa ve zavallı halkı saptırmağa devam ediyorlar. Onların anlaşmalarına ve verdikleri sözlerine değer vermeyin. Onların karakterleri; Allah'ın kulları arasında ayrılık ve bölücülük yapmakla sarhoş olduğu için yemin ve sözlerinin aslı yoktur. Onları kahredip helak ederseniz belki, peşlerinden giden ayak takımı kendilerini saptıran başlarının ne olduklarını anlarlar.

۞ أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ ۞

13.Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minleri tam bir gayretlendirme ile savaşa teşvik ederek buyurdu: Sizlerle anlaşma yapıp yemin ederek sözleşme yapan sonra da anlaşma ve yeminlerini bozan, Allah Rasûlünü Mekke'den çıkarıp sürgün etmeye azmeden toplumla savaşmayacak mısınız? Hem onlar; İslâm'ın ilk günlerinde sizlerle düşman olup saldırıda bulunmayı önce başlatanlardır. Defalarca Allah Rasûlüne saldırıda bulunmağa kalkışmışlardır. Ey Mü'minler! Bunlara cevap vermeye kalkışmayın. Derhal onlarla vuruşmaya ve atışmaya koyulun. Ey Mü'minler! Sizlere istenmeyen bir durum ilişir diye onlarla savaşmaktan korkuyor musunuz? Yoksa kendinizi onlardan zayıf görerek onlara yağcılık mı yapacaksınız?

۞ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞

Eğer Allah'a ve O'nun emirleri ve yasaklarına Îman ediyorsanız Allah; Kendisinden korkmanıza daha Layık ve daha Haklı Olandır. Çünkü O; her türlü intikamlar

almağa Kadirdir. Dolayısıyla O'ndan, O'nun emir ve hükümlerine ters düşmekten korkunuz.

۞ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ۞

14.Ayet: Onları nerede bulursanız saldırıp savaşın. Muhakkak Allah'ın size yapacağı yardımla yardım olunup üstün geleceksiniz. Allah; sizlerin elleriyle onlara öldürülme, esir alınma ve sürgün edilme gibi türlü azap edecek. O kâfirler; arkalarından gelen zavallıları ve aynı hayatı paylaşan çocukları kâfirler olarak arkalarından götürmekle onları rezil ve perişan edecekler. Rabbiniz; onlara karşı daima sizlere yardım yapacak. O zalim kâfirleri kahretmekle garip ve çaresiz İman ehlinin göğüslerine, kalp ve gönüllerine şifa verecek. Çünkü onların kalpleri; bu zorba, azgın ve taşkın kâfirlerin tehdit, zulüm ve yeryüzünde yaptıkları tahribatlarla hasta olmuştu.

۞ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

15.Ayet: Bu kâfirlerin ezilip katledilerek köklerinin kazınmasıyla Mü'minlerin kalplerindeki öfkeyi de giderecek. Onlar; Dînlerini sevdikleri için kâfirler tarafından istilaya uğradılar. Vatanlarını terk ederek türlü sıkıntılar kalplerini tırmalayıp huzursuz etmiş, düşmanların sayı, mal, makam ve mühimmatlarından korku ile yaşıyorlardı. (Allah; Mü'minlerin tüm sıkıntılarını kaldırıp huzura erdirdi). Eğer bu kâfirlerin üst ve alt tabakadan her kim ezilip yerinden sökülmekle küfür ve batıldan vazgeçer ve İman ederse onların zan, hayal ve kalplerindeki hastalıklarını Bilen Allah; dilediği kimsenin tevbesini (Hakka dönüşünü) kabul eder. Onların kalplerini tedavi etmekte ve dertlerini gidermekte hıkmet Sahibidir.

۞ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً ۞

16.Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minlerin Îmanlarını, gayret ve tutkularını harekete geçirip onları sıkıştırmak için buyurdu ki, ey savaşmayı istemeyen ve o konuda gelen emirlere karşı oturup ilgisiz kalan Mü'minler! Rabbiniz Allah her şeyi kuşatan sınırsız ilmiyle; sizden sırf rızası için Yolunda cihad edenleri, Allah'tan, Rasûlünden ve Mü'minlerden başka hiç kimseyi sırdaş edinmeyen sadık olanlarınızı; kalplerinde dert olan ve münafıklık yapanlardan seçip açığa koymadan sizleri bulunduğunuz halde bırakacağını mı zannediyorsunuz? Bilesiniz ki, Rabbiniz; sizlerin yanlış ve bozuk zanlarınızın ve tahminlerinizin aksine kâfirleri dost edinmeyen, onlara hiçbir sır vermeyen, kalplerini Allah'a ve Rasûlüne bağlayarak sırf Allah'ı, Rasûlünü ve Mü'minleri dost edinen, savaşmak dâhil Allah'ın her emrine canla başla sarılan samimi Mü'minleri diğerlerinden elbette savaş ve benzeri sıkıntılar gibi türlü imtihanlarla seçecektir.

۞ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

Tüm hallerinizi Bilen Allah; içinizden geçen tüm hatıra ve düşüncelerinizi, tembellik ve gevşeklik göstermelerinizi, gizlice düşmanlara varıp sığındığınızı ve içinizden onlara nasıl dostluk ve yakınlık duyduğunuzu biliyor ve her şeyinizden Haberdardır.

۞ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ۞

17.Ayet: Îman ehlinin ma'rifet ve Tevhîdin makamına ermek için içerisinde ibadet edecekleri mescidleri; şirk ve inatta ısrar eden müşriklerin kendi kâfirliklerini bilerek bakıp onarmaları asla uygun ve meşru olmaz. Söz ve icraatları ile açıkça müşrik oluşları Allah'ın mescidlerini tamir ve hizmet etmelerine ters ve aykırıdır. Çünkü Allah'ın rahmetinden uzak kalan, sapıklık ve inkâr sahalarında şaşırıp helâk olan bu zalimlerin tüm iyilikleri boşa gitmiştir. Tüm iyi işleri dahi şirkle bağlantılı olduğu için onlara Allah katında hiçbir fayda vermeyecek.

۞ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ۞

Onların sonu; şirk ehli ve sapıklar için hazırlanmış olan Cehennem ateşinde olmaktır. Onlar ne yapsalar yararı olmayacak, O Ateşte ebediyyen kalacaklar.

۞ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ ۞

18.Ayet: Kulların içerisinde yönelip Rablerine dua ve isteklerde bulunacağı Allah'ın mescidlerini; ancak Allah'a hakkıyla Îman eden, Tevhîdinde kesin bilgi makamına eren, devamlı olarak tüm organlarıyla Allah'a yönelip namazlarını kılan, Hakka layıkıyla yönelmeğe engel olan her şeyden varlıklarını arındırmak ve canlarını hafifletip huzura ermek için zekâtlarını veren ve Allah'tan başkasından asla korkmayan olgun Mü'minler inşa edip onarır ve devamlı hizmetini yapar. Onların kalplerinde kimseden ve herhangi bir şeyi kaybetmekten dolayı korku olmaz. Onların korkusu Allah'a ters düşmek, katında amellerinin kabul edilmemesi ve işlerinin Allah'ın rızasına uygun olmamasıdır. Onlar sırf bundan korkarlar.

۞ فَعَسَى أُولَئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۞

İşte bu saadetli ve güvenilir, Tevhîdin yolunda çaba harcayan, yokluk sahasını arzulayıp duran, yukarıdaki nitelikleri bürünmüş olan ve bu güzellikleri koruyup kaybetmeyen sadık kulların; erenlerden, teslim ve rıza makamına kavuşanlardan olmaları umulur. İhlâsları sebebiyle Allah Azîmüşşan'ın başarılar vermesinden dolayı onların bu nimetlere ermeleri pek yakındır.Ya Rabbi! Bizlere; sevip beğendiğin ikramlar ver.

۞ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۞

19.Ayet: Ey büyüklük taslayıp inattan vazgeçmeyen müşrikler! Şirk ve kâfirlikten vazgeçmediğiniz halde yaptığınız; Hacılara su ikramında bulunma, Mescid-i Haram'ın bakım ve onarımını yapma gibi iş ve hizmetlerinizi; Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, yapılan her şeyin karşılık bulması için hazırlanan Ahiret Gününü tüm varlıkları ile tasdik eden, Tevhîdin yücelmesi ve İslâm Dîninin yayılarak insanlığın huzur bulması için her şeyleri ile uğraşan olgun Mü'minlerin inanıp icraatta bulunması gibi görerek kendinizi onlarla eşit ve denk mi saydınız?

۞ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

Asla denk sayamazsınız. Allah'ın Varlığına ve Birliğine kesin bir bilgi ve anlayışla Îman edip yolunda uğraşı veren ve Dînine yardım eden kâmil Mü'minlerle; Mescid-i Haram'ın bakım ve onarımını yapan ve Hacılara su hizmetleri veren fakat şirk ve zulmü yaymaktan da geri durmayan müşrikler Allah katında asla bir olamazlar. Kullarını Tevhîde irşad Eden Allah; Peygamberlerine katından indirilen emir ve yasakların gereklerinden çıkan buyruklarını ve koyduğu hukümleri tanımayan zalimleri asla hedeflerine erdirmez.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۞

20.Ayet: Allah'ın Birliğine dair kesin bilgi mertebesine eren, bu mertebeden daha yücesini isteyerek sonradan olan sahadan göç eden, Allah'ın ve O'na Îman ve Tevhîdin yolunda nefs-i emmare ordularıyla, Hakka muhalif olan her şeyle ve münafıklarla; canlarıyla ve kendilerine ait mallarıyla savaşıp cihada devam eden olgun Mü'minler bu yolda yürümeğe devam ettikleri müddetçe Allah katında dereceleri bakımından pek büyük olan kullardır. Zira onlar İlâhî Birliğin sonsuz makamına ermeğe engel olan Dünya mallarını Allah Yolunda harcarlar. Keza canlarını her kötülükten ve Dünyevî tat ve çekici arzulardan alıkoyarak fâni varlıklarını ve asılsız kimliklerini Allah'ın Hak ve Ebedî Varlığında yok etmeyi arzularlar. Bu seçkin kullar yollarını tamamlayıp gayelerine ermelerinden sonra gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve hiçbir insan aklına gelmeyen makama ve nimetlere eren saadet ehli erenlerdir.

۞ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ ۞

21.Ayet: İlâhî İsimler ve Sıfatlar âleminde gizli bulunan kabiliyet ve kapasiteleri sebebiyle Rableri onlara; tarafından inecek rahmeti, rahat ve huzuru müjdeliyor. Bir de katından Rıdvan'ı (Allah'ın; kulundan razı olduğunu anlatan makam ve en büyük nimeti) müjdeliyor ki, diller O'nu anlatmaktan, akıllar ifade etmekten acizdir. Allah'ın sevgi ve rahmet tecellilerin yeniden yeniye sürekli olmasıyla türlü yenilik, bolluk ve güzelliklere daima sahne olan Cennetleri; huzur, rahat ve gezinti sahalarını müjdeler. Bu kullara Orada Allah tarafından büyük ve sınırsız takviye,

yenilenmelerle devam edip duran, asla tükenmeyen, arkası kesilmeyen bolluk ve nimetler vardır.

۞ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

22.Ayet: Orada ebediyyen kalacaklar. Bu ebedîlik zaman ve müddetten uzak ve Hakikatini ancak Allah bilir. Kullarından samimiyet, arınmışlık ve ihlâs sahiplerinin kalplerine tecellî eden Allah katında bu kullara hakikatleri anlamaları sonrasında; kabiliyet ve kapasitelerine göre bağışlanacak olan pek büyük mükâfaat vardır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ ۞

23.Ayet: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği olarak gaflet ve gurur (aldanış) ehlinden uzaklaşmanız lazım. Sizlere sapıklıkları bulaşmaması için uzaklaşacaksınız. Özellikle de yakın akrabanızdan olan sapıklardan... Ey Allah için her şeylerini bırakıp göç edenler! Babalarınızı ve kardeşlerinizi; eğer şirki ve kâfirliği; Îman ve Tevhîde tercih ediyorlarsa asla dost edinmeyin.

۞ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

Özellikle yasak geldikten sonra kim onları dost edinirse böyle bir sapıklığı yaparak onları dost edinip başkalarını da yoldan çıkaranlar tamamen zalimlerdir. Zira Allah'ın emir ve yasaklarla ilgili hukümlerinin gereklerinden çıkmışlardır.

۞ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا ۞

24.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yakın akrabalarından müşrik olanlara dostluk yapmağa kalkışanlara de ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, bağlı bulunduğunuz akrabalarınız, ellerinizle toplayıp kazandığınız mallarınız, vaktinin geçmesi ve kârının tükenmesiyle elinizde kalacak ticaretiniz,

۞ وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۞

içerisinde beğeni ve huzurla oturduğunuz ve kalplerinizin mutlu olduğu hoş evleriniz; Allah'tan, Rasûlünden ve Allah Yolunda uğraşıp savaş etmekten daha sevimli ise; gayret ve intikam Sahibi Olan Allah'ın size azap indireceğine dair emrini vermesini beklemelisiniz. Halbuki, onların Mevlâ'ları olan Allah; dostları olan gerçek Mü'minler için her şeyden Sevgilidir. Peygamber de Allah'ın Sevgilisi ve O'nu temsil Eden Halifesidir. Allah Azıîmüşşan Peygamberini; yaratılmışın tamamından fazla sevmeyeni iflah etmez. Cihad ise; Allah'a kavuşmak şerefine ermek, yüce gayelere ulaşmak ve Allah rızasını ummak için şehid olmaya çalışmaktır.

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞

Kullarına yol Gösteren Allah; sevgi ve dostluğunun gereğini yapmaktan uzaklaşanları gayelerine erdirmez ve hidayet nasip etmez.

۞ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا ۞

25.Ayet: Ey Mü'minler hatırlayınız. Sizleri koruyup Gözeten Allah; pek çok yerde sizlere yardımlarda bulundu. O anlarda sizlere soy ve asaletleriniz hiçbir fayda sağlamadı. Özellikle de Mekke ve Taif arasında bulunan Huneyn Vadisinde Havazin ve Sakîf toplumlarıyla olan savaşınızda... Hanı sizler on iki bin ve gayet donanımlı, düşmansa dört bin olmasına rağmen neredeyse mağlup oluyordunuz. Halbuki, çokluğunuz pek hoşunuza gitmiş, bugün bize yenilmek yok demiştiniz. Ama az olmasına rağmen düşman şiddetle bastırmış ve bozguna uğramıştınız. Çok olmanız size fayda diye bir şey sağlamamıştı.

۞ وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ۞

Korkudan öyle bir hale geldiniz ki, tüm genişliğine rağmen yeryüzü size dar gelmiş, korktuğunuz için tutunacak, bir şeyler yapacak bir yer bulamamıştınız. Sonunda bu durum sizleri; bozularak düşmana arka dönüp kaçmanıza kadar götürdü.

۞ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۞

26.Ayet: Bozguna uğrayıp kaçmanızdan sonra işlerinizi üstlenip Yürüten Allah; (kaçan Ashabına öfkelenerek Tek Başına düşmana dalan) Peygamberinin kalbine; sekînetini (huzur ve sakinliği) indirerek arkadaşlarını Allah'ın yardım ve yol göstermesine tutunmaları için yüksek yönetim kudret ve kuvvetini, Mü'minlerin kalbine de sekînetini indirerek onların gerekeni yapmalarını sağladı. Dolayısıyla tüm bunları sağlayan sekînet, yardım ve rahmetini indirmesiyle Mü'minler kendilerine gelip Allah'a dayanıp Peygamberleriyle ittifak ederek Allah'ın Rasûlünün çevresinde erişilmez derecede sağlamca durdular. Onların bu sağlam duruşu sebebiyle Allah; beden gözlerinizle göremeyeceğiniz meleklerden ibaret ordular indirdi. Böylece kâfirlere bunların inmesiyle ölüm, esir edilme ve türlü rezillikler başta olmak üzere daha Dünyada iken çokça azap etti. Ahirette ise zalimlerin azabı bunların sonsuz katı olacak. O zalimlere ilişen işte bu türlü perişanlıklar; Allah ve Rasûlü ile savaş yapan kâfirlerin cezasıdır.

Rivayet edildi ki, Allah Rasûlü; Mekke Fethinden sonra Havazin ve Sakîf toplumlarını İslâm'a davet için Huneyn Vadisine doğru yola çıktı. Sayıları Mekkeli Muhacirlerden on bin, gönüllü kişilerden de iki bin olmak üzere on iki bin idi. Düşmanın sayısı ise dört bin idi. Müslümanlar çoklukları ile sevinçten şaşkına döndüler. Dediler ki, bugün bizlere yenilmek yok. Onların bu sözünü Allah sevmedi. (Zira yenmek ve üstün gelmek ancak Allah'ın yardımıyladır). Düşmanla

karşılaştıklarında çetin bir savaş başladı. Düşman pusulardan çıkıp bastırınca bozguna uğrayıp kaçtılar. Az bir birlikle Allah Rasûlü orada kaldı. Tek başına düşman üzerine atılmıştı. Diyordu ki, Ben Peygamberim asla yalan değil. Ben AbdülMuttalib'in Oğluyum. (Dedesi koskoca filli orduya vararak gasp ettikleri develerini almış, yıkmak istedikleri Ka'be ile ilgili de onlara sert sözler sarf etmiş olan daima cesur bir insandı. Cesaretinden dolayı Efendimizi O'na nispet ederlerdi. Amcası Abbas Atının yularından tutup durdurdu. İnip yerden bir avuç toprak alarak düşmana attı. O'na sekinet indiren Allah; melekleri de indirmişti. Tüm hakikatleri Gören Allah Rasûlü melekleri görünce dedi ki, tandır ısındı(ekmeğin pişirme vakti, yani düşmanı kızartma anı geldi). Amcasına ashaba çağırmasını söyledi. Ey Allah Rasûlünün Arkadaşları, ey Bakara Sûresinde bu şerefle övülen Arkadaşlar, ey Hudeybiyede Rıdvan Ağacı altındaki anlaşmada Allah Rasûlü ile beraber olanlar! Boyunlarınızı bir döndürünüz. Derhal buyur ey Abbas diyerek dönüp geldiler. Meleklerle beraber saf tutular. Yoğun bir biçimde düşmana saldırdılar. Arkalarında rüzgâr, önlerinde düşman aşkla vurdular. Allah'ın yardımı ve desteği ile düşman mağlup oldu.

۞ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

27.Ayet: Bu savaş arkasından Allah; bozulup dağılan müşriklerden dilediğine dönüp mağfiret ederek Müsliman olmalarını nasip edecek. (Bu gaybi haber kısa zamanda gerçekleşti). Kaçan düşmanlar dönüp geldi ve Îman ettiler. Allah Rasûlü de onlara esirleri hiçbir karşılık almadan serbest bırakıp teslim etti. Kullarının durum ve ahlakını düzelten Allah; tevbe edip Îman edenleri bağışlayıp günahlardan arındırır. Eğer samimi olurlarsa onları kabulden sonra her türlü ihtiyaçlarını görür.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَٰذَا ۞

28.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; müşrikleri Mescid-i Haram ve çevresinden kovup uzaklaştırmanızdır. Hiç şüphesiz ki, müşrikler; şirk ve sapıklık pisliklerine batmış olan pisliklerdir. Allah'ın Evini onlardan arındırmanız sizlere farzdır. Veda Haccı senesi olan bu senelerinden sonra Mescid-i Harama yaklaşmasınlar.

۞ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

Ey Mü'minler! Onların çıkarılıp uzaklaştırılması ile fakirlik, gelir noksanlığı, azık ve kazanç darlığından korkarsanız haberiniz olsun yakında Allah; sizlere katından bağış ve bolluklar vermesi sebebiyle sizleri zengin kılıp ihtiyaçlarınızı giderecek. Eğer Allah; sizlerin refahını; bol rızıklarla hoş yaşayışlarınızı isterse (bunu yapmağa Kadirdir). Bilesiniz ki, kullarının işlerini yürüten Allah; onların yararına olan her şeyi bilir. İhtiyaç anında bunları yapmakta ve ölçülerini bilmekte karar ve gayeleri Bilendir ve hikmet Sahibidir.

۞ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ ۞

29.Ayet: Ey Allah'ın Dînine düşkünlük gösterip himaye eden Îman ehli savaşçılar! Allah'a ve O'nun Birliğine Îman etmeyen, yapılanların tamamının karşılık görmesi için hazırlanan Ahiret Gününü tasdik etmeyen müşriklerle savaşın. Onlar yağcılık ve ikiyüzlülük yaparak her ne kadar dilleriyle Îman ettik deseler de onların inandıklarına değer vermeyin. Onlar Îmanın gereklerini gözetmiyorlar. Çünkü icraatlarında Allah'ın ve O'nun buyruğuyla Rasûlünün haram kıldığını haram kılmıyorlar. Hulasa bu gaflete ve geçici menfaatlere aldanmaya batmış olan zalimler; Allah'ın Hak Dînini hayatlarında Dîn edinip tatbik etmiyorlar. Halbuki, Hak Dîn onların Tevhîd makamına ve ebedî nimetlere ermeleri için Allah tarafından indirildi.

۞ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ۞

Her ne kadar onlar kendilerine Allah tarafından Kitap verildiğini ve Dîni eda ettiklerini iddia etseler de onlar Kitabın gereği olan Allah'ın koyduğu Nizamı üzerinde bulunmuyorlar. Onlara ve iddialarına aldırış etmeyin. Bilakis işi sıkı tutun. Sizlere elden getirip güçlü ve ezici elin altında (yetki ve yönetiminize boyun bükerek) ezilip küçülerek cizye verinceye kadar onlarla savaşa devam edin ve onları perişan düşürün. Cizye; karşılığında dinlerinin gereğini ve İslâm'a ters düşmeyen icraatlarını açıktan yapabilmeleri ve varlıklarının koruma altında olması karşılığında Ehl-i Kitabin imkân sahibi olanlarının İslâm Devletine verdiği vergidir. Onlar bunu verirlerken; (Allah'ın indirdiği ile hükmetmedikleri ve bu duruma düştükleri için) horlanıp hafife alınarak vergiyi sağlamca veririler. Bunu onlardan bu şekilde alın ki, Allah'ın hukümlerini icra etmeğe zorlanmış olsunlar.

۞ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ ۞

30.Ayet: Şirk ve küfür ehlinden farksız olan bu zalimler elbette kahredilmeyi hak ediyorlar. Zira Yahûdîler dediler ki, Uzeyr (a.s) Allah'ın oğludur. Baba, bebe ve koca olmaktan ve diğer tüm eksik niteliklerden Münezzeh Olan Allah'a insan niteliklerini nispet ederek müşrik ve kâfir oldular. Hıristiyanlar da Mesih (Bulunduğu her yerde Allah'ın bereketi kendisi ile gezen Mübarek İsa (a.s.)) Allah'ın oğludur dediler. Allah ise sapık zalimlerin söz ve nitelemelerinden pek yüce ve Münezzehtir. Onların ağızlarından dökülen bu seviyesiz sözler; pis ağızları ile atılan bu seviyesizlere ait sözlerdir. Kitap ehli olmaları sebebiyle inançları bunu söylemelerine terstir diye düşünülüp takdir olunsa da bu ve benzeri sözlerin onlardan duyulması pek de az değildir.

۞ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ۞

Çünkü onların bunu söylemesi kâfir ve müşriklerin önceden bu gibi ağza alınmayacak sözleri demelerine benziyor. Müşrikler demişlerdi ki, melekler

Allah'ın kızlarıdır. Allah bu zalimleri bu konuşulmayacak sözleri söyledikleri için kahrı ile helak etsin. Bu ahmaklar; apaçık olan Hak Dînden yanlışlık ve batıla nasıl saptırılıp gidiyorlar.

۞ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۞

31.Ayet: Onlar son derece cahil ve karakterleri pis olduğu için Allah'ın Kitaplarını tahrif eden alîm ve papazlarını rabler edindiler. Onları; Allah'tan başka asıl ve bağımsız varlıklar görüp onlara uydular. Allah'a ibadet eder gibi onlara ibadet yapıyorlar. Özellikle de Meryem Oğlu İsa'ya... (Halbuki, hiçbir şeye bağımlı olmayan, ezel ve ebed asıl ve Hak Varlık sadece Allah'tır. Peygamberler ve melekler dahi Allah'a bağlı, bağımlı ve daima O'na muhtaçtırlar).

۞ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

Halbuki, Yahûdî ve Hıristiyanlar; hukümlerini icra ettiklerini iddia ettikleri Tevrat ve İncil'de Allah'tan başkasına değil, sırf Tek İlâh, Samed, Bir, Benzersiz, eş ve çocuktan Münezzeh Olan Allah'a kulluk yapmakla emredildiler. O'ndan başka ilâh yok. Bağımsız, Hak ve Asıl Varlık sadece O'dur(c.c.). Allah Azîmüşşan; yarattıklarını, yaptıklarını ve gölgeden ibaret varlıkları Kendisine ortak koşanların tüm söz, iş ve iddialarından Münezzehtir.

۞ يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ ۞

32.Ayet: Bu asılsız iftiralarla Allah'ın Nûrunu örtmek ve söndürmek istiyorlar. Oysa Allah'ın Nûru bütün âlemlerin ufuklarında, hatta tüm zerrelerde kuvvetle parlayıp tecelli ediyor. (Çıplak yarasa Kuşunun güneşi söndürmek için üflediği gibi) ağızlarından çıkan pis rüzgâr misali şirk ve küfür esintileri ile Bu Nûru söndürmeğe hiç güçleri yetmeyecek. Zira Allah; her şeye karşı koyup hiçbir şeye imkân vermiyor ve sadece Nûrunu tamamlamak istiyor. (Tamamladı da elhamdülillâh). Allah; Kendisinden başka ilâh ve ortak olmadığını hep ortaya koydu. Yeryüzünde Kendisini temsil edecek halife var edeceğini, tüm İsimleri ve Sıfatları ile O'na görünüp O Halifeyi Kendisine tam bir Vekil ederek İsimlerinin ve Sıfatlarının tüm eserlerinin O'ndan görüneceğini ve böylece Allah Teâlâ; Kendisinin Muazzam Ahlakının (Yüce Dîn İslâm'ın) yansıyıp O Eşsiz Halifesinden (s.a.v.) açığa çıkacağını diledi. Bilesiniz ki, Bu Temsilci; kusursuz ayna misali Allah'ı anlatan ve Muazzam ayna misali O'nu (c.c.) Yansıtan En Sevgili Rasûl Olan Muhammed'dir (s.a.v.). O öyle bir yansıyan temsilci ki, O'nun mertebesi sayesinde Hak ve Vacib Varlık Dairesiyle Mümkin ve fâni varlık dairesi bulunup bilinir oldu, Mana ve madde dairelerini Allah; bu sebeple açığa koydu. Bu yüzden Efendimiz (s.a.v.) dedi ki, mealen: kesin olarak bilesiniz ki, Ben ahlakın(insanlığın yapması gereken ilme dayalı inanç, söz ve icraatın) tüm güzelliklerini tamamlamak için gönderildim. Ve yine söyledi: Ben Âdemoğullarının Efendisiyim. Yine: Âdem ve O'nun dışında kalan tüm peygamberler Sancağım altında toplanacaklar. Yine: Bana

itaat eden hiç şüphesiz Allah'a itaat etmiştir. Ve Beni gören Hak Teâlâ'yı görmüştür. O'nun Durum ve Makamını anlatmak için pek çok ayet indi. Nitekim Allah Azıîmüşşan buyurdu mealen: Ey kullarım! Bugün sizlere (En Kâmil Hayat Tarzı olarak) Dîninizi tamamladım. Tüm bunlar O'nun Mertebesinin tek olup tüm mertebeleri kuşattığını gösterir. Bu sebeple Allah tarafından peygamber gönderme, kitap indirme ve dîn tesis etme görevi Hz. Muhammed'le (s.a.v.)son buldu.

۞ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۞

Hakikatleri örtmeğe, Hakkın Doğuşunu perdelemeğe, Muhammedî Pencereden yüz gösteren Allah'ın Nûrunu söndürmeğe çalışan kâfirler istemeseler de...

۞ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۞

33.Ayet: Her şeyi kapsayan Allah'ın muazzam aynasından parlayarak görünen Bu Nûru nasıl söndürebilirler ki... Her şeyi yarattığı gibi ayakta Tutan, Kendisinin daima Var olarak durması için kimseye ihtiyacı olmayan, Sonsuz İktidarın ve kudretin Sahibi Olan O Allah; En Kâmil Rehber Olan Peygamberi Hz. Muhammed'i; bütün rejimlere ve sistemlere O'nu üstün getirmek için en kapsamlı hidayet ve Hak Dîn olan İslâm'la gönderdi. Yaratılmışın En Hayırlısına Bu Dîn inmekle bütün rejimler ve önceki peygamberlerin getirdikleri dînler ve hukümler yürürlükten kaldırılmıştır. Hulasa seviyesizliğin ve ahlaksızlığın rezilleri olan müşrikler istemese de Hz. Muhammed gelmekle, Kur'an inmekle ve İslâm Dîni tesis olmakla Hak ortaya çıkmış, batıl yok olup gitmiştir. Örümcek kafalı beyinsiz müşrikler karakterlerinin pisliğinden dolayı batılı ayakta tutmak için çırpınıp dursalar da çırpınışları boşadır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۞

34.Ayet: Ey Allah'a ve O'nun Rasûlüne Îman edenler! Kesin olarak bilesiniz ki, Yahûdî alîm ve hahamları ile Hıristiyan rahip ve papazları; zayıf ve cahil halkı sahte şeyhlik yaparak ders diye kendileri tarafından ortaya konan vesvese ve safsatalarla kandırıp Hakkı ve hakikatleri örterek haksız yolla insanların mallarını yiyorlar. Kendileri tarafından uydurup ortaya koydukları batıl ve yalanı üstün çıkarmağa çalışıyorlar. İnsanlık mertebesinden düşen bu kişilerin maksatları sadece şöhretlerini artırıp mallarını yalan, sahte ve haksız yollarla çoğaltmaktır. Zamanımızda da bu gibi kişiler ortaya çıkmıştır. Halkın mallarını almalarına rağmen onlara hainlik yapıp Allah'ın yolundan zavallı insanları saptırıp uzaklaştırırlar. Türlü yalan ve kandırmalarla halkı İslâm'dan koparmaktadırlar.

۞ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

Halkı kandırarak tahsilatta bulunup yanlış fetva vererek rüşvet alıp altın ve gümüş depolayanları, hangi milletten olursa olsun mallarını Allah Yolunda Dînin ve

Tevhîd ehlinin kuvvetlenmesi gibi Allah'ın rızasına uygun işler için mallarını harcamayanları korkunç ve acı bir azapla müjdele ey En Kâmil Peygamber!..

۞ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ ۞

35.Ayet: Anlat onlara. O Gün bu saklanıp depolanan altın ve gümüşlerin üzerinde cehennem ateşi içinde oldukları halde ateş tutuşturulup yakılır. Yani bu paralar kat-kat ateş içerisinde iyice kızartılır ve kor haline gelmiş olan bu altın ve gümüşlerle alınları ve yanları dağlanır. Böylece halka karşı Dünyada övündükleri bu paraların üzerlerinde çıkan damgaları ile halk huzurunda cezalandırılırlar. Dünyada çokça lezzet duydukları bu paralarla aşırı acı tadarlar. Hak ehline karşı birbirlerine bu paralarla sırt verip destekte bulundukları için sırtları da dağlanır ve onlara denir:

۞ فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ ۞

Bu sizlerin; faydasını göreceğinizi sandığınız ve sevinç içinde yaşayacağınızı düşünerek yığıp biriktirdiğiniz mallarınızdır. Bugün mutlu ve tatlı bir hayat sürmek için biriktirdiğiniz bu birikimlerinizi tadın.

۞ إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۞

36.Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minleri uyarıp öğreterek halkın yararları ve çalışmalarını tam yapmaları için günlerin ve ayların Rableri katında sabit olup değişmediğini açıklayıp dedi ki, bilesiniz ki, Allah katında; ve Allah'ın Kitabında (Levh-i Mahfuz'da) ayların sayısı on ikidir. Gökleri ve yeri yani bu fâni ve bozulmağa mahkûm âlemi yarattığı günden beri sabit ve değişmez olarak böyledir. Bunlar tam bir ölçü ile saatler, günler, geceler, haftalar, aylar mevsimler ve seneler olarak bölünmüştür. (Kâinatı yarattığında bu ölçüler içerisinde yarattı.) Çünkü Kendi Varlığı için sabah-akşam, kış-yaz, mevsimlerin bölünmesi ve ayların ortaya var olması, saatler, günler diye bir şey yok. O; (c.c.) başkalaşma, hal değiştirme, doğma ve batma gibi bütün noksanlıklardan Münezzehtir. Allah'ın Kitabında ve Ezel olan ilminde on iki olan aylardan dört tanesi haram(hürmetli ve saygın) aylardır. Bunlar: Receb, Zilkade, Zilhicce ve Muharrem aylarıdır. Diğer aylarda yapılması helal ve serbest olan bazı şeylerin bu aylarda yapılması yasak olduğundan ve değerli kılınmalarından dolayı Allah Teâlâ bu aylara haram yani; hürmetli ve saygın aylar demiştir. Bundan dolayı; bu aylardan olan Muharrem yılbaşı yapılmıştır. Ey kullukla yükümlü olanlar! Her zaman Rabbinize teslim olarak kulluk yapmağa, iyilikler ve güzellikler işlemeğe devam etmeniz, cahilliklerden ve günahlardan kaçınmanız sizlere farzdır. Bilhassa bu muhterem aylarda yararlı işlerinizi çoğaltın. Her an ve her durumda Rabbinize yönelin.

۞ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ ۞

Bu dört ayın haram ve saygın kılınması; Atanız İbrahim ve İsmail'den sizlere miras kalan kusursuz ve sağlam Dîndir ve nizamdır. Bu aylara saygısızlık yapmak, yasaklamanın gereğinden çıkmakla kendinize zulmetmeyiniz. Zira o zaman Allah'ın cezasını ve azabını hak etmiş olursunuz.

۞ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۞

Bu aylarda dahi sizlere savaş açarlarsa müşriklerle savaşın. Diğer aylarda dahi onlar size savaş açmadıkça siz savaş yapmağa kalkışmayın ve sizler asla başlatmayın. Ama onlar savaşı başlatırlarsa siz de onlarla savaşın. Nasıl ki, sizlere acımaksızın ve zaman tanımaksızın topyekûn sizleri öldürmek için sizlere savaş açıyorlarsa sizler de onlarla topyekûn savaşın ve savaşçılarını öldürün. Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, daima kusursuz ve tam adalet çizgisinde Duran Allah; takva ehli olan kulları ile Beraberdir. O kullar; Allah'ın haram ve saygın esaslarını çiğnemek ve bozmaktan kendilerini korurlar. Bilirsiniz ki, hikmet ve gayesini sizlere bildirmediği bu esasları Allah haram kılmıştır. (Nedenlerini düşünmeden hukümlere bağlılık gösterin).

۞ إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ ۞

37.Ayet: Hiç şüphesiz; haram aylarını geriye almak, yasakları çiğnemek için yerini değiştirerek haram ayından sonraki bir başka ayı onun yerine haram ayı sayarız demek; kâfirlikte fazlaca ileri gitmektir. Bu değiştirme işi ile kâfir olanlar mevcut sapıklıklarına ilave olarak büsbütün sapıklığa düşürülürler. Çünkü haram olan ayı özelliğine bakmaksızın bir yıl helal ay, bir yıl haram ay sayıyorlar. Bu helal ve haram saymalarından maksatları güya Allah'ın sayısı olan dört aya uygun davranmak oluyor ama özelliğine bakmıyorlar ve saygıyı çiğniyorlar. Dolayısıyla sadece Allah'ın haram kıldığı hükmü helal sayıyorlar ve bu sebeple kâfirliklerini artırıyorlar.

۞ فَيُحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زُيِّنَ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۞

Bu tebdil ve tağyirleri sırf Allah'ın haram kıldığını helal kılmak ve Allah'a saygısızlık yapmak içindir. Yaptıkları iğrenç iş ve icraatlarının kötülüğü onlara hoş ve güzel gösterildi. (Bu davranışları ile bir şeyler hedeflediler). Kullarını katında doğru olana Erdiren Allah ise; emredildikleri görevlerden çıkıp uzaklaşan kâfirler topluluğunu hedeflerine erdirmez.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اثَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ۞

38.Ayet: Ey Îman edenler! Size ne oldu ve ne bulaştı ki, sizlere Allah'ın Yolunda Dînine yardım etmek ve Tevhîdinin yüce Kelimesini, yüksek Şanını yüceltmek ve halkı buna irşad etmek için Cihad edin dendiğinde türlü dertlere tutulmuşçasına

yere çakılıp kaldınız ve âdeta Dünyaya yapıştınız. Ey gevşek davranan ahmaklar! Yoksa sizler Ahiretin kalıcı lezzetlerinden vazgeçip karşılığında şu rezil hayata, buranın geçici parıltılarına ve değersiz ömrüne razı mı oldunuz?

۞ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ۞

Tüm parıltısı, lezzetleri ve iştah çekici güzellikleri ile Dünya varlık ve yaşantısı; Ahiretin kalıcı hoş durumları, yüksek dereceleri ve sonsuz lezzetleri yanında pek az ve hatta yok hükmünde kalır. Kimin can gözünü Allah sürmeleyip kalbinden körlüğü giderdi ise o kimse için hakikaten Dünya yoktur.

۞ إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

39.Ayet: Eğer Allah yolunda Cihada seferber olmaz, cihadın gerekleri, harp hazırlığı ve mühimmat temini ile uğraşmazsanız o zaman intikam Sahibi Olan Allah; düşmanlarınızın sizleri istila edip en ağır ve korkunç tarzda sizleri yok etmesi suretiyle sizlere acı bir azap tattırır. Sizin helak edilmenizden sonra yerinize başka bir toplum getirir ve o toplum Allah'ın buyruklarına ve Peygamberinin Sünnetine teslim olup itaatte bulunur. Nitekim Yemen ve İran halkına Îman nasip etmiş ve tarihte İslâm'a nice hizmetlerde bulunmuşlardır. (Daha sonra Eyyûbîler, Selçuklular ve Osmanlılar gibi nice toplumlar Allah Yolunda tam bir teslimiyetle Cihada devam etmişlerdir. Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. Allah'ın ve Rasûlünün buyrukları yük değil, aksine yüksek rütbe ve kazançlara kaynaktır.) Bilesiniz ki, size emredilen savaşa tembellik ederek oturur kalırsanız Allah'a asla hiçbir zarar veremezsiniz. Çünkü Allah'ın Kendisi; sizin Îman veya inkâr etmenizden, yarar veya zarar vermenizden Münezzehtir. Bilesiniz ki, emrinden çıkandan intikam Alan Allah; intikam alma ve nimetler sunma tarzlarının hepsine Kadirdir. Hiçbir şey O'nun kudreti çerçevesi dışında değildir.

۞ إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۞

40.Ayet: Şayet sizler Allah katından desteklenen Allah'ın sevgili Peygamberine yardım etmezseniz bilesiniz ki, O'nu (s.a.v.) daima gözeten Allah; O'nun Yardımcısıdır. Mekke kâfirleri O'nu Mekke'den çıkardıkları vakit Allah'ın O'na yaptığı yardımı hatırlayın. O Sevgili Peygamber; İkinin İkincisi (ve Üçüncüleri Allah) olduğu halde gitmiş oldukları mağarada bulunuyorlardı. Düşman, izlerini takip ederek arkalarından varmıştı. Beraberinde olan bir kişi sadece Arkadaşı Ebu Bekr idi. Arkadaşı düşmanın Kendilerine ulaşmasından dolayı endişe edip üzüldü. Hatırlayın ki, O Yüce Peygamber; o an ve o durumda Arkadaşına diyordu: Onların bize yetişip kavuşmasından dolayı üzülme ve asla Allah'ın koruyup yardım edeceğinden ümidini kesme. Bil ki, Allah; bizleri gözetiyor, Bizim yanımızda ve daima Bizimle Beraber. Hiçbir an Bizden kaybolup uzaklaşmaz. O Bize Yeter. Onların zararlarının ve zarara sokmalarının her türlü sıkıntısına karşı Bize Yetecek ve yetişecektir.

۞ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا ۞

Bunu Efendimizin söylemesiyle beraber Allah; Arkadaşı Ebu Bekr'e; Rabbine güven ve bağlılıktaki tamlığı ve kararlılığı büyük bir huzurla beraber indirdi. Hulasa Allah; Rasûlüne büyük bir melekler ordusunu indirerek destek verdi. Onları bekliyor ve koruyorlardı. Ey bakınıp duranlar! O'nu takip eden düşman ordusu gibi sizler de o melekler ordusunu fâni gözlerinizle göremiyorsunuz.

۞ وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Özetle anlatıyorum ki, Rabbiniz; Rasûlüne yardım yapıp O'nu destekleyerek kâfirlerin söz ve davalarını alçalttı, putperestlik uğruna O Kurtarıcıya yaptıkları düşmanlığı gözlerden düşürerek rezil etti. O Sevgili Peygamberin ortaya koyduğu Tevhîdin Kelimesi; Allah'ın Varlığının ve Birliğinin Davası ise daima Yüce ve Üstün Olandır. Çünkü Hak daima üstün gelir ve asla alt edilemez. Dilediği her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah; dostlarına yardım etmeğe, düşmanlarını da kahredip mağlup etmeğe Gücü Yeten, dediğini edendir. Tüm işlerinde ve her yönetiminde hıkmet Sahibi Olan, önleri, sonları ve tüm gayeleri Bilendir.

۞ انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

41.Ayet: Ey Allah Yolunda devamlı uğraşı veren savaşçılar! Şehadet mertebesine koşarcasına tam bir isteklilikle, maddî ve manevî yüklerinizi üzerinizden atmak suretiyle hafif kelebekler gibi uçarcasına süratle ya da düşmandan ağır mallardan ibaret ganimet alacağız, dünyevî varlıklara ereceğiz çabasıyla veya süratle giden atlılar arkasından onlara her türlü takviyeyi yapmak üzere meşakkat içerisinde yaya ve yüklü olarak(her durum ve konumda) Allah için düşman üzerine hareket edin. Hulasa her türlü gereç ve hazırlığı temin için mallarınızla, her türlü sıkıntı ve yorgunluklara katlanmak suretiyle canlarınızla Allah Yolunda savaşıp Cihada devam edin ki, Allah katında en büyük mükâfaata ve en yüksek mertebeye eresiniz. Bu mertebeden (kendinizi yok ederek Allah'a ulaşmaktan) daha yüksek mertebe yoktur. Rabbiniz tarafından emredilip üslendiğiniz bu görev; eğer hayrı ve iyi olanı bilip şerden ayırt edebiliyorsanız Dünyada ve Ahirette sizler için çok hayırlı ve yararlıdır.

۞ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ۞

42.Ayet: Allah Azıîmüşşan; yalandan bahanelerle Efendimizden (a.s.) izin isteyerek savaşa gitmeyip geride kalanları üstü kapalı kınayıp kötüleyerek ve azarda bulunarak şöyle buyurdu: Eğer rehberlik edip davet ettiğin şey canlarının istediği yakın ve kolayca Dünyalık bir mal ve orta mesafede, kolay bir yolculukla elde edilebilecek ve sıkıntıya değecek bir gelir olsaydı o zaman sana elbette uyar ve peşinden türlü umutlarla gelirlerdi. Ama bunlar; sevabı binlerce kat fazla olsa da Dînî bir maksat ve Uhrevî bir menfaat için Sana uyup gelmezler. Çünkü

mesafenin uzaklığı bunlara ağır geldi ve bozuk zan ve kabul görmez itikatlarınca buna kalkıştıkları için kendilerine bu yolculuk pek sıkıntılı oldu.

۞ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ۞

Sana ve Senin mertebene inanmadıkları halde Senin Tebuk savaşından dönmenden sonra kalplerine uymayan dilleri ile temenni ve bahanelerini Sana arz ederek Allah'a yemin edip diyecekler ki, eğer malî ve bedenî imkân ve gücümüz olsa elbette sizlerle beraber savaş için yola çıkardık. Halbuki, bu iki imkânın her ikisine de muktedir idiler. Ama içlerinin pisliğinden dolayı bu yalan yere yaptıkları yeminle kendilerini helak ediyorlar. Bu taşkınlık ve zalimlikleriyle kendilerini Allah'ın azabına arz ediyorlar.

۞ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞

Tüm münafıkların kuruntularını Bilen Allah; onların bu yemin etmelerinde ve bahane arz etmelerinde de her şeyi kuşatan ilmi ile biliyor ki, onlar yalancılardır.

۞ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ۞

43.Ayet: En uygunu bırakıp uygun olanı yaptığın için Rabbin Seni sorumlu tutmadı ancak en uygun olanı yapsan olmaz mı idi? Yalan bahanelerle savaşa gitmemek için Senden izin isteyip savaştan geri kalan münafıklara niçin izin verdin? Bunların içlerinde saklı bulunan münafıklığın bunları sevk ettiği yalancılıkları ortaya çıkıncaya ve gerçek mazereti olup izin isteyen doğru ve dürüst insanlar Sence anlaşılıp bu yalancıları bilip seçinceye dek izin vermemen daha uygun olurdu.

۞ لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ۞

44.Ayet: Allah'a ve Ahirete Îman eden Mü'minler senden izin istemezler. Çünkü onlar mallarıyla ve canlarıyla her türlü hazırlığı ve mühimmatı temin edip savaşa çıkmak ve kendilerine emredilen vazife uğrunda yarışmak için fırsat kollarlar. Mü'minlerden gerçek mazereti olup da savaşa gidemeyenler ıssız köşelerde Allah'ın Rasûlünün yanında olamama acı ve üzüntüsü ile için-için ağlarlar. Bunun için Allah Teâlâ onlar hakkında büyük mertebe hazırladığını ifade etti. Kullarının içlerindekini ve tüm gizlediklerini Bilen Allah; takva ehli kullarını bilir ve onlara sevaplar verir. Onlar; Dînde geçerli bir mazeretleri olmadıkça kendilerine yapılan emirlerde Allah'a ve Rasûlüne ters düşmekten korunurlar.

۞ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ۞

45.Ayet: Şöyle ki, ancak Allah'a ve O'nun Birliğine, yapılanların cezasız kalmaması için hazırlanan Ahiret Gününe Îman etmeyen münafıklar Cihada gitmemek ve savaşta Mü'minlerle beraber olmaktan geri kalıp kadınlar ve kötürümlerle oturmak için Senden izin isterler. Tüm bu rezillikleri ile beraber onların kalpleri

İmana erme kararlılığını bulamadığı gibi koyu bir şüphe içine düşmüştür. İslâm'a tutunamadıkları gibi hiçbir yerde de duramazlar. Karakterlerine yerleşmiş olan bu şüphe içinde bocalar dururlar. Ne o topluma ve ne de bu topluma karışıp kaynaşamazlar. Şaşkınlık ve tereddüt içerisinde çalkanır dururlar.

۞ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ۞

46.Ayet: Lafla açığa koydukları Îman birliğini ve Mü'minlerle uyum içinde olduklarını gerçekte de benimseyip onlarla beraber savaşmak isteselerdi elbette bunun için güler ve güzel yüzle sevinç ve istek arz ederek bir hazırlık yapar ve çareler ararlardı. Fakat onların karakterlerinin pisliğinden ve içlerinin bozukluğundan dolayı kalplerinin katılığını bilen Allah; onların savaşa fırlayıp hareketlice çıkmalarını istemedi. (Allah için savaşmağa atılarak gönülden katılmak kalbi temiz, ahlakı hoş Mü'minlere nasip olur). Hulasa onları bu yüzden Allah; tutup alıkoydu. Öyle ki, onların kalplerine korku bırakarak onları yerlerinde oturttu. Allah'ın; fâsık kimseleri sapıklık ve perişanlık içinde bırakan izlâl ve tadlîl edici (hak ettikleri perişanlık ve sapıklı içinde bırakıcı) İsimleri gereği onlara âdeta Hak tarafından duyurulmak sebebiyle dendi ki, ey gaflet içerisinde boğulan zalimler! Çocuklarla, kadınlarla, hastalarla ve iyileşme ümidi kalmamış bitkin dertlilerle oturun.

۞ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞

47.Ayet: Rabbiniz onların ne olduklarını ve ne yapacaklarını kesinlikle bildiği için onları tutup savaştan alıkoydu. Eğer onlar aralarınızda sizinle beraber çıkıp savaşa katılsalardı; sizlerin arasında gıybet ve kovuculuk yapmaktan, fitne ve hatalara düşürmekten dolayı sadece ve sadece sizlere bozulma ve bozguna uğramaktan başka bir şey kazandırmazlardı. Aralarınıza süratle kötülükler sokmaya ve sizleri bozmaya uğraşırlar, mümkin olduğu kadar sizleri sıkıntıya düşürürlerdi. Kendilerinden olan süvarileri aralarınıza sokarlar, yaygara koparark birliğinizi parçalar ve bozguna uğratırlardı. Bunların muradı sizi büyük fitne ve sıkıntıya düşürmektir. Şu durumu da bilin ki, içinizde onları içten dinleyecek zayıf kimseler var. Bunların sözünü dinlerler, nasihatlerini kabul edip buyruklarından çıkmazlar. Bu da sizlerin dağılmanıza yeter. Kullarının durumlarını Bilen Allah; gizlice ve açıktan emirlerinin gereğinden ve buyruklardan çıkan zalimleri bilir ve belalarını da verir.

۞ لَقَدِ ابْتَغَوُا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ۞

48.Ayet: Yemin olsun ki, bu; onların ilk fitne arayışları ve sizi sıkıntıya düşürmeleri değil. Bunlar önceden de fitne aradılar ve Senin ölmen için yaygara ve şaşkınlık çıkarıp Senin Ashabının birliğini dağıttılar. İşleri ters çevirmişlerdi ama Allah katından Sana olacağı müjdelenen hak destek ve yardım geldi. Hanı Allah; Sana yardım edeceğini ve Dînini bütün dinler ve rejimler üzerine çıkaracağını, Bu

Dînin gelmesiyle de geçmiş Hak Dînlerin hukmünün kaldırılacağını kesin olarak sana müjdeleyip haber vermişti. İşte Allah'ın Buyruğu geldi ve bu münafık ve müşrikler O'nu şanının yücelmesini, delil ve alametlerinin yükselmesini istemese de İslâm açığa çıktı. Kadîm hıkmeti ve değişmez hukümleri icraata kondu. Hukümleri yürürlüğe girmekle de Tevhîdin Yüce Davası üstün geldi.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ ائْذَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِّي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۞

49.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kalmak için Senden izin isteyenlerden öylesi var ki, Senden izin isterken diyor ki, kalmama izin ver çünkü benim güç ve imkânım yok. Bir de benim çıkıp savaşa gitmem sebebiyle beni fitneye ve günaha sokma. Eğer ben çıkıp savaşa gidersem türlü günah ve kötülükler işlememden korkuyorum. De ki, ey Mü'minler! Bu hainler; Bizimle savaşa çıkmamak, bölücülük yapmak ve bu maksatla izinler isteyip emre karşı gelmekle münafıklıklarını ortaya koyup en büyük fitne olan Allah'ın cezasına ve azabına düştüler. Ve bilesiniz ki, Allah'ın rahmetinden uzaklaşma, sonsuz rezillik ve perişanlık sahası, korkunç ateş ve azap çukuru olan cehennem Dünyada ve Ahirette kâfirleri kuşatmıştır.

۞ إِنْ تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ۞

50.Ayet: Aşırı azgınlıkları ve sana son derece kinli olduklarından dolayı eğer Sana bazı yolculuk ve savaşlarında bir güzellik dokunur ve hoş bir gelir elde edersen ey peygamberlerin En Kâmili! Bu onları kötü hallere düşürür. Kin ve münafıklıkları artar. Eğer sana bir kırılma ve askeri bir bozulma gibi bir bela dokunursa o zaman kendi bozuk görüş ve tahminlerini güzel ve sağlam göstermek için derler ki, biz tedbirimizi önceden aldık ve bunda da doğru çıktık. Tam bir coşku ve şımarıklıkla ve Mü'minlerin zararlarına gülüp eğlenerek meclislerinden dönüp giderler.

۞ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

51.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Can gözünle görüp nûr aklınla kavradığın; zalimlerin bu rezilliklerini ortaya koy, o size gülüp eğlenen münafıklara de ki, Allah'ın ilminde ve takdirinde gizli olan herhangi bir bela ve musibet ancak ve ancak bizlere Allah'ın bizler için yazmış olduğu kadar dokunur. Tüm eceller, rızıklar, işler, olaylar, durumlar, musibet ve belaların tamamı, maddî ve manevî âlemlerde olup biten her şey O'nun ilminde malum, Levh-i Mahfuzunda tam bir takdir ile yazılıdır. Biz her şeye razıyız. Zira O Yüce Rabbin Kendisi bizim Efendimiz, Amir ve Sahibimizdir. Noksansız ve kusursuz İsimlerinin ve her şeyi kuşatan Sıfatlarının gereği olarak işlerimizi yürütüp Yöneten O'dur. İlminde ve takdirinde bir değişiklik olmaksızın bize dilediğini yapar. Hulasa başımıza O'nun huküm ve dilemesiyle gelen her şeye razıyız. İşte bu sebeple bir başka sebebe ve değersiz araçlara değil sırf Allah'a; Mü'minler işlerini ısmarlayıp dayansınlar. Mademki O'nun varlığına, Birliğine, kâinat sahnelerinde daima tecelli Eden Yüce İlâhın âlemlerde bulunan her şeye nüfuz ettiğine inanıyorlar, o halde sırf O'na

teslim olsunlar. Çünkü her şeyin dönüşü O'nadır. Tıpkı başlangıçlarının O'ndan olduğu gibi...

۞ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ۞

52.Ayet: Onlara de ki, sizler ancak ve ancak bizlere iki güzel şeyden birinin gelmesini bekler ve gözetlersiniz. Başka bir şey bekleyebilir misiniz? Bu şerefli iki sonuçtan her biri bizler için sadece yarar ve iyiliktir. Bunlar; ya düşmanlarımıza karşı Allah'ın bizlere yardım edip üstün getirmesi veya Allah'ın düşmanları elinde; Allah Yolunda şehid edilmemizdir ki, her ikisi de bizler için Allah'ın pek büyük nimeti, tükenmez bağış ve ikramıdır. Bizler zaten O'nun bu iki ikramından birini müjde olarak alıyor ve bekliyoruz.

۞ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا ۞

Ama bizler; Allah'ın vahyi ile bildirdiği için, gayret ve intikam Sahibi Olan Allah'ın- bizim müdahale ve faaliyetimiz olmaksızın- sizleri; katından inecek deprem vb. bir bela ile yere geçirmesini veya bulaşıcı hastalıklarla helak etmesini ya da hor ve hakir edici olan büyük bir azapla veya bizim ellerimizle vuracağını bekliyoruz. O zaman da öldürülmenizi veya esir edilmenizi ya da rezil bir biçimde sürgün edilmenizi bekleyin.

۞ فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ۞

Hulasa sizler bize; Rabbimizin va'd ettiğini bekleyin. Bizlerde sizlere tehditle haber verileni sizlerle beraber bekliyoruz. Bakalım bize ve sizlere Allah'ın hukmü ve kararı nasıl gelecek?

۞ قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَّلَ مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَاسِقِينَ ۞

53.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Evlerinden çıkıp savaşa katılmayan ve bunun karşılığında Sana mal ve para ile yardımda bulunmak isteyen münafıklara de ki, bugün mal yardımında bulunmanız Allah katında sizlere hiçbir fayda sağlamayacak. İster bunları isteyerek verin ister istemeyerek verin sizler için aynıdır. Çünkü asla kabul edilmeyecek. Çünkü Allah Yolunda yapılan yardım ancak kesin olarak Îman eden samimi Mü'minlerden alınır ve kabul edilir. Sizler Allah'a ve Rasûlüne karşı inkârda bulunup münafıklık yaptığınız, İlâhî huküm ve sınırlardan çıktığınız için sizlerin sadakaları kabul edilmez. Çünkü bunlar Îman ve Tevhîdin beraberinde bulunmamıştır.

۞ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ ۞

54.Ayet: Onların sadakalarının kabul edilmemesinin sebebi sırf Allah'ı ve Rasûlünü inkâr edip Allah'ın yarattıklarından bazılarını O'na şirk koşmaları ve Peygamberine de uymayıp O'nu (s.a.v.) yalanlamaya çalışmalarıdır.

۞ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ۞

Bunların kâfir ve münafık olduklarının belirtileri ise Mü'minle kâfiri birbirinden ayıran namazı kılmamaları sadece yaranmak için kılmaları ve kılarlarken de tembel-tembel, ağır davranarak ve vaktini geçirerek kılmalarıdır. Kalpten gelen bir canlılıkla ve büyük bir istekle kılmazlar. Bir de verdikleri sadakaların tamamını istemeyerek ve içten gelen bir nefretle verirler. Çünkü sadakalara dair sevap olacağına inanmazlar. Zira yapılanların karşılıksız kalmayacağı ve hak edilen ücretlerin alınacağı Ahiret gününe Îman etmezler.

۞ فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ۞

55.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların mallarının, çocuk ve elemanlarının çokluğu ve onlarla övünüp durmaları asla Seni hayrete düşürmesin. Çünkü onların hepsi onlara azap ve işkence çekip getirecek olan sebep ve araçlardır. Muhakkak ki, gayret ve intikam Sahibi Olan Allah; Dünyada onlara bunlarla azap etmek istiyor. Onları biriktirirken, korurken, derleyip toplarken çektikleri sıkıntı ve zorluklar hüsrana dönüşecek, bunların tamamı onlara ebedî azap kaynağı olacak. Mallara ve çocuklara olan aşırı sevgi ve düşkünlüklerinden dolayı ecelleri geldiğinde bunların zarardan başka bir şey olmadığını anlayarak kahrolup gidecekler. Hem de Allah'a Îman ve Tevhîdden mahrum olan kâfirler olarak kahrolup gidecekler.

۞ وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ۞

56.Ayet: Onların münafıklıklarından biri de yalan yere Allah'a yemin ederek bizler şüphesiz sizlerden ve sizin cemaatinizdeniz. Sizlerin sevindiğiniz şeylere seviniriz. Sizleri üzen şey bizleri de üzer. Sizlere gelen bela ve musibetler bizleri kederlendirir demeleridir. Onlar asla sizlerden olamazlar. Zira şirk ve kâfirlik onların karakterlerine yerleşmiştir. Onlar sizlere dost olmazlar ancak bölücülük yaparlar. Sırf sizden korktukları için yağcılık yapıyorlar ve içleri şirk ve nifakla dolu olduğu halde kanlarını ve mallarını korumak için dıştan sizlere Müsliman olduklarını gösteriyorlar.

۞ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغَارَاتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ۞

57.Ayet: Mü'min olduklarını göstermeye mecbur olduklarından ve perişanlıklarından dolayı size hoş davranıyorlar. Eğer sizlerden kaçıp sığınacakları bir sığınak, bulunamayacakları mağaralar ve girecekleri bir sağlam in bulsalar gemi azıya almış atın sertçe koştuğu gibi tam bir gerginlik içinde süratle oraya dönüp giderler.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطَوْا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ۞

58.Ayet: Onlardan öylesi var ki, Seni; sadakalar ve ganimetler taksimin hususunda ayıplıyor ve icraatında kusur arıyor. Bir taraftan da etrafında debelenip duruyor ki, kendisine umduğu verilir mi? Eğer onlardan kendilerine kayda değer bir şey Senin tarafından verilirse o zaman Seni ve icraatını beğenirler. Türlü övgülerle Sana teşekkür ederler. Eğer o sadakalardan kendilerine verilmezse o zaman Sana içlerinde saklı olan kinlerini ve öfkelerini kusarlar.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ۞

59.Ayet: Eğer bunlar gerçekten Îman etmiş olsalardı ganimetlerin ve sair nasiplerin taksimlerinde Allah'ın verdiği tarza razı olurlardı. Çünkü hıkmet ve ince hesaplar Sahibi Olan Allah; kullarına rızık taksim etmekte onların derecelerini farklı tutmaktadır. Allah katından ilham alarak taksim yapan Peygamber de Allah'ın ölçülerine göre hareket etmektedir. O'na da razı olmaları gerekirdi. Dolayısıyla Îmanları olsa diğer Mü'minler gibi işlerini Allah'a ısmarlayıp ihlâs ve samimiyetle razı olurlar ve derlerdi ki, her şeyi Yöneten Allah; tüm iş ve ihtiyaçlarımız için bize yeter. O'nun bizleri bilmesi bizim için yeterlidir. Rızık ve ihtiyaçlarımızı temin edeceğini üstlenen Allah; bizlere bağış, ikram ve rahmetinin genişliğinden dolayı ne lazım ve ne yetecekse onu verecektir. Yine Allah'ın Vekili ve temsilcisi Olan Peygamber de (a.s.) bizi doyurup ihtiyaçsız hale getirecek sadaka ve ganimetleri bizlere verecek. Şüphe yok ki, bizler; Allah Rasûlünün bizleri eğitip irşadı ile Îman edip Tevhîdin hakikatine ermemizden sonra Ebedî Olan Allah'a gönül vermişiz ve O'na yöneliyoruz, gölge ve yansımalardan ibaret olan fâni varlıklara değil. Ayrıca Allah Teâlâ'dan bizleri manevî rızıklarının sofralarından ve Zatının Birliğine erme yararlarından nasiplendirmesini talep ediyoruz. Artık Dünyanın geçici parıltılarına ve fâni mallarına değer vermiyoruz. Hulasa kesin bilgilere ererek samimi inanç sahibi Mü'minler gibi hakkı kabullenip Allah ve Rasûlünden razı olsalardı onlar için çok hayırlı olur, Îman ve ibadette kararlılığa ermeleri, kalplerinde yarar kaynağı olan Îmanın yerleşmesinde kuvvetli etken olurdu.

۞ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ

وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۞

60.Ayet: Allah Azîmüşşan; zekâtların nerelere verileceğini açıklamak üzere buyurdu: Zekâtlar sadece fakirlere (ihtiyaç belini bükmüş, malı, kazanç yeri ve sanatı olmayan muhtaçlara), miskinlere (malları ve kazançları olup da ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalan ve âdeta ihtiyaç kendilerini çökertmiş olan kimselere), zekâtı toplama ve yerlerine ulaştırma görevlilerine, İslâm Dînine girmek üzere olup kalpleri ısındırılacak olanlara (ki, bunlar İslâm'la şereflenme anında olmakla

zekât verilir ki, karara ve huzura ersinler, ayakları İslâm caddesine sağlam bassın. Bu sebeple Müslimanların bunlara hoş davranıp ilgi duyması farzdır). Esirlikten para vermek suretiyle boyunlarını kurtarma çabasında olanlara ki, bu durumda olanlara zekât vermek pek önemlidir. Malları borçlarını karşılamayacak derecede borçlu olanlara, Allah Yolunda cihada gidecek askerin hazırlığına harcama yapacak olanlara. Çünkü burası Dînin zekât için öngördüğü yerlerin en mühimlerindendir. Dînî bir yarar ve meşru bir maksat için ailesinden kopmuş ve malından uzaklaşmış olan yolda kalmış kimselere verilir.

۞ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

Hulasa zekât payları bu sayılan hak sahiplerine verilir. Bu Allah tarafından kesilip biçilen ve müslimanların gözetmesi ve bunu muhafaza edip yerine getirmeleri farz olarak inen bir hukümdür. Kullarının işlerini yürütüp Yöneten Allah; zekât ve sadakaların yerlerini ve edasını hakkıyla Bilendir. İhtiyaç sahiplerine verilmesini farz kılmakta hikmet ve huküm Sahibidir.

۞ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

61.Ayet: O münafıklardan öyleleri var ki, Allah'ın Rasûlüne edepsizce iftira ve hakarette bulunarak diyorlar ki, o sadece bir kulaktır. Bilgi, anlayış ve gerçekleri derinliğine inceleme ve araştırması olmadan her şeyi dinler. Öyle ki, O sadece bizi dinler ve araştırıp incelemeden duyduğuna göre hareket eder. Ey yaratılmışın efendileri ve en akıllıları olan tüm peygamberlerin En Mükemmeli! O ahmak hainlere Bizden nakledip tüm sırlarını bildiğimizi, yaptıklarından ve yapmak istediklerden Haberdar olduğumuzu ulaştırarak de ki, O öyle bir kulak ki, şer ve fitne kulağı değil, sizler için hayır ve iyilik kulağıdır. Eğer Dîn işlerinize dair ve Allah'ın emrettiğine uygun olarak sizden iyi bir iş meydana gelmişse onu hakkıyla duyar ve gereğini yapar. O (s.a.v.) Allah Adına iyiliklerinizi kabul eder. Allah'a Îman edip tasdik eder. (Allah da O'nu onaylar). Ve Îman ehli sadık kullara inanır ve onların yaptıkları düzgün işleri, itaat ve ihlâsı onaylar. (O'nun onayladığını Allah kabul eder.)

۞ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Yüce Peygamber; nasıl iyilik kulağı olmaz ki, O tamamen Îmanlarında samimi olan Mü'minler için rahmet, sevgi ve şefkat kaynağıdır. Hulasa Allah Rasûlüne sıkıntı veren kimselere; her ne surette bu terbiyesizliği yaparlarsa yapsınlar Dünyada verdikleri eziyetten dolayı Ahirette çok ağır ve acı veren bir azap var.

۞ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضُوكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۞

62.Ayet: Ey Mü'minler! Münafıklık ve ayrılıkçılıklarından olarak sizleri kandırarak güya teselli etmek, geri kalıp sizlerle savaşa katılmadıklarından ve dedi kodu yaptıklarından dolayı sizlerden özür dileyerek sizleri razı etmek için Allah'a yemin

ediyorlar ki, mazeretlerini kabul edesiniz. (Maksatları size sokulup yine aralarınızı bozmağa çalışmaktır. Eğer samimi olsalar; tevbe edip Allah'tan af ve Peygamberden (a.s.) özür dilerler). Kullarının gizliliklerini Bilen Allah ve Allah'tan ilham alarak kulları uyarıp irşad eden Peygamber (s.a.v.); Kendisini bunların razı etmesine daha haklı ve çok daha layıktırlar. Bunlar samimi olup hakikaten Îman etmiş olsalardı Peygamberle helalleşerek O'nu razı edeceklerdi. Burada zamiri tekil olarak kullandı (c.c.). Zira Peygamberi razı etmek Allah'ı razı etmeyi gerekli kılar. Hatta Rasûlüllahı razı etmek Allah'ı razı etmenin kendisidir. Sayı ve çokluk perdeleri gözlerinden kalkan hak ehline göre birlikten başka bir şey yok.

۞ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ۞

63.Ayet: Savaştan yan çizerek geri kalan bununla da yetinmeyip Allah'ı ve Rasûlünü üzen münafıklar şu durumu bilip anlamadılar mı? Kim Allah ve Rasûlüne karşı başkaldırır, ilâhî hukümlere karşı hukümler koyarak sınır savaşı yapmak isterse bilsin ki, ona; yaptığı bu düşmanlığın cezası olarak Cehennem ateşi var. Orada ebedî kalacak ve oradan hiç kurtulamayacak. Tüm rahmet ve nimetlerden mahrum olma yeri olan Cehennemde ebedî olarak kalmak büyük bir rezillik, helâk ve daimi bir acıdır.

۞ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِئُوا ۞

64.Ayet: O münafıkların nifak ve bölücülüklerinin aşırılığındandır ki, kalplerinde gizli olan kâfirliklerinde direnen ve buna rağmen bazen dalga geçerek ve bazen de korkup yağcılık yaparak Mü'min olduklarını açıklayan münafıklar; Îman ehli müslimanlara; Allah'ın Kelamından bir bölüm sûre inerek kalplerindeki kâfirlik ve münafıklığı Mü'minlere haber vermesinden korkup sakınırlar. Acaba; kendilerinin müşrik olduğunu bilen Mü'minler birbirlerine haber vermeğe kalkışırlar mı?
Onlara tehditte bulunup azarlayarak De ki, Mü'minlerle dalga geçin ve üzerinde bulunduğunuz kâfirliklere devam edin.

۞ إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ۞

Ama bilin ki, sizden intikam alacak Olan Allah korktuğunuz şeyleri açığa koyacak. Bu sizden alınacak intikam; durumlarınızın ifşa edilerek Mü'minlere haber verilmesidir.

۞ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۞

65.Ayet: Allah onlardan nasıl intikam almaz ki... Hanı Tebuk savaşı esnasında Seninle karşılaştıklarında Seninle ve Ashabınla dalga geçerek demişlerdi ki, şu Adama bakın. Şam'ın kalelerini ve sağlam surlarını fethetmek istiyor. Bu gerçekleşmesi uzak olan bir hayaldir. Ben bunu sana ilham edipte Sen de onlara bunu eğer gerçekten sorsan ve desen ki, niçin böyle-böyle dediniz? Diyecekler ki,

Asla Seninle ve Arkadaşlarınla dalga geçmedik. Biz yolculuk kolay geçsin diye kendi aramızda laf ve dedi kodu yapmağa daldık ve oyun oynadık.

۞ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ۞

Allah'ın vahyi ve ilhamı ile Sana bildirmesiyle onları kötüleyip azarlayarak de ki, Siz her şeyden Münezzeh Olan Allah'la, O'nun kusur ve noksandan uzak olan ayetleri ve yalan bulaşığından dahi arı ve beri Olan Rasûlü ile dalga geçiyorsunuz öyle mi? Ey ahmaklar! Sizlerin bu dalga geçmesine Allah'ın ceza vermesini Ben bekliyorum siz de bekleyin.

۞ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِن نَّعْفُ عَن طَائِفَةٍ مِّنكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۞

66.Ayet: Ey Allah'ın Dînine muhalif olan, Peygamberine kafa tutan münafıklar! Yalan yere yeminler, bozuk ve tutarsız mazeretlerle özür dilemeyin. Gerçekten sizler; ömrünüz boyunca Peygambere eziyet etmek, Allah'ın Dînine dil uzatmak ve Kitabına kusur isnat etmeye çalışmakla bilinen kâfirler oldunuz. Özellikle de Îman ettiğinizi ilan etmenizden sonra... Bizden size, sizlerden de bize eman ve güven kalkmıştır. Bunları yaparak şirk ve kâfirliğini açığa vuran müşriklere karıştınız. Biz sizden İslâm kardeşliği beklemiyoruz. Siz de bizden Müsliman kardeşlerimizin bekleyeceği davranış ve güveni beklemeyin. Diğer müşriklere ne yapıyorsak sizlere de onu yaparız. Eğer sizlerden bir gurup tevbe edip kalpten duydukları bir saygı ile pişman olup Îman ederek Allah'a dönmekle o gurubu affetsek dahi öldürmek, esir almak ve perişan ederek sürgüne göndermek suretiyle diğer guruplarınıza azap edeceğiz. Çünkü onlar tevbe etmeyerek şirk, nifak ve kâfirliklerine, Sevgili Peygambere her fırsatta eziyet edip emrine karşı gelmek ve buyruğunu yapmamakla suç işlemeğe devam ediyorlar.

۞ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُم مِّن بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنكَرِ

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ ۞

67.Ayet: Ey Mü'minler! Sizlere gereken erkek-kadın seçmeksizin kesin olarak onlara azap etmeniz gerekmektedir. Erkek münafıklar öncü, kadınlar onlara arka çıkarak huzuru bozmak için her türlü fitne ve münafıklıkları sürdürüyorlar. Onların tamamı birbirinden türemekte ve yetişmektedir. Fitne ve münafıklık hususunda dayanışma içerisindeler. Mü'minlerin aksine olarak Allah'ın yasaklarını emrediyorlar, emirlerini yasaklıyorlar. İnsanlığın yararına iyilik ve güzel yardım için bir şeyler vermek gerektiğinde ellerini açıp yardım yapmıyorlar ve cimrilik yapıyorlar. Çünkü onlar; her şeyi var edip açığa Koyan Allah'ı yani O'na itaati, hukümlerine bağlılığı ve O'nun hukümlerini açıklayan Peygamberine saygı ile teslim olmayı bıraktılar. Peygambere (a.s.) eziyet ederken Allah'ı unuttular. Allah da onları bırakarak rahmeti ile onları gözetmekten vazgeçti.

۞ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۞

Bilesiniz ki, Mü'minlerle uyum içinde olmaya yanaşmayan, bozgunculuk ve bölücülükte ısrar eden münafıklar; İlâhî buyruklardan daima çıkıyorlar.

۞ وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ ۞

68.Ayet: Her türlü intikama muktedir Olan Allah; münafık erkeklere, münafık kadınlara, şirk ve zulmünü açığa koyan tüm kâfirlere Cehennem ateşinin onlara karargâh olacağını ve kendilerinden intikam alacağını tehditle haber verdi. Asla oradan onlar için kurtuluş yok. Onlara uygun zindan ve karargâh olarak Cehennem yeter. Tüm bunlarla beraber Allah; onları rahmetinden mahrum edip ebediyyen uzaklaştırdı.

۞ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۞

Allah'ın bu laneti sebebiyle onlara sürekli azap var. Arkası kesilmeden onlara azap üstüne azap olacak. Daima Allah'ın kendilerini kovmasını ve rahmetinden uzaklaştırmasını düşünmekle de ayrıca acı çekecekler. Allah'a ve O'nun sonsuz nimet yurdu Cennetine kavuşmaktan mahrum olduktan sonra bir de Cehennem ateşini mekân tutmaktan daha büyük azap olmaz. Ey korkunç azap ve sonsuz kahır Sahibi Olan Rabbimiz! Senden yine sana sığınırız. Bizim için Senden başka sığınak yok. Ey çetin ve sonsuz kuvvet sahibi!

۞ كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا ۞

69.Ayet: Ey emirlere başkaldıran, kâfirlik ve sapkınlık içinde boğulan, inada ve münafıklığa devam eden, Allah'a ve Rasûlüne düşmanlık yapanlar! Sizlerin durumu tıpkı sizden önce geçen Kâfirlerin durumu gibidir. Ellerinde bulunan Dünya kırıntılarına ve geçici parıltılarına gururlanıp aldanarak burun diker, övünür dururlar, küfür ve azgınlığa dalarlardı. Hatta onlar savaşma gücü ve iktidar bakımından sizden daha çetin, mal, eleman ve evlat bakımından daha kalabalık idiler.

۞ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا ۞

Dünyadan kendilerine takdir edilen tat ve arzu çekici şeylerden ibaret nasipleri ile bir hayat sürüp barındılar. Varlıklarına aldanıp uyarılıp irşad edilmeleri için kendilerine gönderilen Peygamberlere karşı diklendiler. Aynen sizler de; tıpkı sizden öncekilerin geçim ve hayatı gibi bu tür nasiplerinizle hayat sürdünüz ve sizden önceki ahmak kâfirlerin daldığı gibi sizlerin kurtarılması için gönderilen Allah'ın peygamberleri ve daima onların yanlarında olan aziz kullar hakkında; yalanlara, iftiralara, dedikodu ve eğlencelere daldınız. Bakın görün önceki o azgın kâfirlerin korkunç sonlarına ne oldu ve nasıl yok edildiler? Sizler de aynısınız.

Dolayısıyla onların başlarına gelen gibisini ve hatta daha korkunç olanını bekleyiniz.

۞ أُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

Bu insanca olgunlaşma ve doğruluk yolunda olmaktan uzaklaşan lanetlilerin yaptıkları işler ve faydasını umdukları iyilikler Dünya ve Ahirette boşa gitmekle hiçbir faydasını göremeyecekler. Çünkü onların yaptıkları iyilikler Allah'a Îmana ve Peygamberini tasdike uygun düşmemiştir. Hak Yoldan sapan bu zalimler; ebedî hüsran ve sonsuz zarar, mahrumiyet ve perişanlığa mahkûm olmuşlardır.

۞ أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ ۞

70.Ayet: Bu münafıklar hala nifak ve bölücülüklerinde ısarar mı ediyorlar? Kendilerinden önceki toplumların helak ediliş haberi kendilerine gelemdi mi? Allah o zalimleri; zulüm ve günahları sebebiyle helak etti. Tufanla köklerini kazıdığı Nuh Kavmi, rüzgârla yok ettiği Ad Kavmi, depremle kahrettiği Semud kavmi, sivrisinekle yok ettiği İbrahim kavmi, gölgeli bir günde gökten inen bir ateşle yok ettiği Şuayb Peygamberin gönderildiği Medyen halkı ve Lut Peygamberin kavminin başlarına geçen kentlerini helak ettiği gibi ki, Lut kavmi önce sarsıntıya tutuldu. Sonra yurtları kaldırılıp başlarına ters çevrilerek taş yağmuruna gömüldüler.

۞ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞

Bu geçmiş zalimlere peygamberleri; Allah'ın Varlığına ve Birliğine, kendilerinin söz ve davalarında hak ve doğru olduklarına dair apaçık ayetleri ve mucizeleri getirdiler. İnat edip diklenerek peygamberlerini (a.s.) yalanladılar. İnkârlarının uğursuzluğu sebebiyle onlara ilişen her türlü azap ve helak ilişti. Daima kullarının durumlarının iyilik ve düzen içerisinde olmasından razı Olan Allah; onları helâk etmekle asla onlara zulmetmedi. Asla Allah'ın âdeti değildir adaletten ayrılmak. O'nun varlığında, nicelik ve niteliğinde zulüm diye bir şey yoktur. Zulümden Münezzehtir. O daima tam adalet üzerinde egemenlik ve icraatını açığa koyar. Fakat o zalimler; Peygamberinin Allah'ın vekili olarak Allah tarafından O'na (s.a.v.) kurdurulan İlâhî adaletten ve bunun gereği kulluk çizgisinden çıkıp uzaklaşmakla kendilerini Dünyada haramlara, Ahirette Cehenneme atmakla zulmettiler ve kendilerine zarar verdiler.

۞ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ ۞

71.Ayet: Allah Azîmüşşan Kendisine has üslupla münafıkların durum ve dayanışmalarını bahsetmesi ardından samimi Mü'minlerin durumlarını ele alarak buyurdu ki, Allah'ın Birliğini kesin bir idrakle kavrayan, Rasûlünü tasdik edip uyan

Mü'minler ve onların üzerine kol kanat olup destek veren Îmanlı hanımlar Dîn işlerinde birbirlerinin dostlarıdırlar. Dînde belirlenen emirleri emredip icra ederler, peygamberlerinden kendilerine ulaşan hukümler gereği Dînin yapılmasını kabul etmediği yasakları da yasaklarlar ve onlardan uzak dururlar. Allah'tan başkasına bükülmekten ve haktan sapmaktan kendilerini koruyan, içlerini arındıran ve eda etmeleri farz kılınan namazlarını dosdoğru kılarlar. Allah'tan gayrisi ile meşgul olmaktan dışlarını ve Dünyalarını temizleyen zekâtlarını verirler.

۞ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞

Hulasa her hal ü kârda Allah'a tüm işlerini ısmarlayıp tam bir teslimiyetle itaat ederler. Getirdiği ve davet ettiği her şeyde Allah'ın Rasûlüne boyun eğip teslim olurlar. Allah'a tüm işlerini ısmarlayan ve Peygamberine boyun eğip uyan bu hoş ve mutlu kullara; her şeyi görüp Gözeten Allah sonsuz bağış ve ikramları ile rahmetini ve nimetlerini bol-bol verecek. Kullarının işlerini yürüten Allah; onlara yapmak ve vermek istediği her şeye gücü yeten ve üstesinden gelendir. Ve onların kabiliyet, kapasite ve yaptıkları işlere göre ne yapıp ve ne vereceğinde karar ve sağlam icraat Sahibidir.

۞ وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ۞

72.Ayet: Allah; Îmanlı erkekleri ve Îmanlı hanımları bilme ve öğrenme, görme ve duygulanma erme ve gerçek murada kavuşma gezinti sahaları olan cennetlere koyacak. Oralarda Allah'ın tecellilerine göre yeniden yeniye doğup gelen ve devamlı olan İlâhî bilgi ve hakikatlerle dolu hoş tat ve zevkler içeren ve bu âlemdekine benzemeyen içecek nehirleri akar. Bu sadık kullar; orada ebedî olarak kalacaklar ve yokluk, sıkıntı v.b. değişim görmeyecekler. Tevhîdin makamında karar ve istikrar sahası olan, Allah'tan gayri varlıklardan ibaret kirlerden arınmış, kalabalık kusurlarından uzak gayet hoş yerleşim makamları var.

۞ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

Allah'ın razı olup kabul ederek kulum seni beğendim demesi ve ona sonsuz hurriyyet ve saadeti, kahır, gazap ve üzüntüden ebediyyen kurtarıldığını müjdelemesi ve yakınımsın demesi tüm nimetlerin ve bütün anlatılan makamların en büyüğü ve en yükseğidir. Bu yüksek makama kulun erdirilmesi; yakınlık ve dostluk sahibi olup kendilerinden geçerek Allah'ı bulanlar ve O'nun ebedîliğine erenler için pek büyük bir bağış ve en yüce ikramdır. Hulasa bu kullar; hakikati gizli tutulan, ancak gören ve erenlerin anlayacağı nimet ve mertebelerle Allah katından müjdelere erdiler.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

73.Ayet: Ey bu yüce mertebelere Allah'ın izniyle kulları Erdiren Peygamber! Senin irşadın ve olgunlaştırmanla sana teslim olmağa ve Allah'a itaat etmeğe yaklaşmayıp emirlere başkaldıran kâfirlerle ve Sana inandıklarını söyleyip gizli ve tenhada kaldıklarında içlerine kök salmış kâfirlik ve münafıklarında kararlılıkla devam ederek Sana hile yapıp aldatmağa çalışan münafıklarla uğraşmağa ve mücadeleye devam et. Onlar münafıklık ve kâfirliklerinde ısrar ettikleri müddetçe onlara karşı katı ve sert davranarak bastır. Onlara önem verme. Onların dönüp varacakları sığınakları Cehennemdir. Dünya ve Ahirette perişan olacaklar. Cehennem Yüce huzurdan atılan o lanetliler için pek kötü dönüş yeridir.

۞ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۞

74.Ayet: Münafıklıklarının göstergesi olarak Allah'a yalan yere yemin ediyorlar ve Allah, Rasûlüllah, Kur'an ve Mü'minler hakkında bir şey demediklerini söylüyorlar. Hakikaten onlar; Mukaddesata dil uzatarak kendilerini kâfir edecek sözü söylediler. Buna rağmen demedik diye yemin ediyorlar. Hem de onlar Müsliman olmalarından ve sözleşmelerinden sonra Dînden dönüp Hakkı inkâr ettiler. Bunlar kâfir olmakla da kalmadılar eremeyecekleri gayelere ermeye kalkıştılar. Gece ansızın üzerine baskın yaparak Allah'ın Rasûlünü öldürmek istediler. Zaten O'nu (s.a.v.) ve Ashabını Medine'den çıkarmaya daima yelteniyorlar.

۞ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

Bunların Peygamberden nefret edip O'na su-i kastta bulunmak istemelerinin hiçbir nedeni yok. Sadece Allah ve Rasûlü onları Allah'ın bağış ve ikramları ile zengin etti. Rasûlüllah Medineye vardıktan sonra Allah üzerlerine her türlü kazanç yollarını, rızık ve güven kapılarını açtı. Şükür ve teşekkür edecekleri yerde nankörlük ve kâfirlik yapıyorlar. Tüm bunlardan sonra eğer tevbe edip Allah'a Îmana ve Rasûlüne uymağa dönüş yaparlarsa bu; Allah katında onlar için çok iyi olur. Hatalarından döndükleri için onları affeder ve hiç günah işlememiş gibi bir hale getirir onları. Ama tevbe etmekten yan çizerek içinde bulundukları kâfirlik ve münafıklıkta ısrar ederlerse intikam Sahibi Olan Allah; onları çok ağır ve acı bir azapla cezalandırır.

۞ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

Dünyada öldürülme, esir alınma, sürgüne gönderilip perişan edilme gibi türlü cezalar, Ahirette Dünyadakinin binlerce katından fazlasıyla cezalandırır ve azab eder. Çünkü onlar Allah'ın emir ve hukümlerinin yükümlülüklerini kabul etmeyerek insanlık mertebesinden düştüler. Zira insan kalıbına konan değerler kulluk kerametlerini ve İlâhî hıkmetleri açığa koymak için emanet olarak konmuştur. Eğer bu zalimler dostlarından destek ve yardım isterlerse bilsinler ki,

Dünyanın her bir yanına İslâm'ın yayılmasından sonra onlara işlerini üstlenecek hiçbir dost ve Allah'ın şiddetinden ve azabından yardım ederek kurtaracak bir yardımcı olmayacaktır.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

75.Ayet: O münafıklardan öylesi var ki, Allah'la anlaşma yapar ve söz verir ve der ki, eğer bize fazlaca bağış yapar, katından mal ve rızıklar verirse muhakkak ihtiyaç sahibi fakirlere sadaka verir yardımlar yaparız ve bol-bol vererek, yolunda harcayarak ve şükrünü de eda ederek mallarını Allah'ın rızasını bulmak için sarf eden yararlı ve düzgün kullardan oluruz.

۞ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞

76.Ayet: Allah; istedikleri mal ve rızkı verince onda cimrilik yaparlar. Allah'ın hakkı olan zekâtı ve sadakaları vermezler. Allah'ın hukümlerine sarılmaktan ve Rasûlüne itaat etmekten saparlar. Hulasa onlar; kalp ve kafalarının pisliğinden dolayı Allah'a kulluktan, Rasûlüne uymaktan vazgeçip giderler.

۞ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۞

77.Ayet: Bunların bu işleri ardından Allah kalplerine vesvese ve münafıklık hastalığını yerleştirdi. Allah'ın karşısına çıkacakları Kıyamete kadar bu dertten kurtulamayacaklar. Bu münafıklıklarına göre onlar en kötü ceza ile cezalandıracak. Çünkü Allah'a; yerine getireceklerine dair sözde yalan çıktılar ve yalan söyleyenler oldular. Sadakatte bulunmadılar, iyilik yapmadılar, şükretmediler ve kendileri tarafından verilen söze uygunluk göstermediler.

۞ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞

78.Ayet: Allah'a karşı yalan söylemeğe kalkıştıklarında bilmiyorlar mıydı ki, kullarının sırlarını Bilen Allah; onların içinde saklı bulunan her şeyi ve birbirleriyle gizlice konuşmalarını, istediklerini elde ettiklerinde sözlerinde durmadıklarını bilmektedir. Şunu anlayamadılar mı: Karakterlerine şirk ve kâfirlik yerleştiği için samimiyetsiz ve İmansız olarak dua ederler ve dualarını Allah kabul etmez. Ve bilmiyorlar mıydı ki, Allah; tüm maneviyatı, gizli ve kayıpları pekiyi Bilendir. O'nun ilminden göklerde, yerde ve tüm âlemlerde zerre ağırlığınca dahi olsa hiçbir şey gizli kalmaz. O'nun Varlığına, Birliğine, ilminin ve kudretinin her şeyi kuşattığına inanan kimse nasıl O'nun hukümlerinin gereği olan kulluk çizgisinden çıkabilir?

۞ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ

فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

79.Ayet: Mü'minlere karşı münafıklık yapmakta ısrar edenlerden öyleleri var ki, sadaka ve zekat vermekte Allah'a teslim oldukları için cömertçe davranan Mü'minlerle dalga geçip (bunlar deli, gösteriş için, şunun ve bunun için mallarını tüketiyorlar derler. Verecek bir şey bulamayıp kendilerini zorlayarak verenlerden olmak için gayret gösterenlere de utanmadan bunları sadaka diye veriyorlar diyerek zengin-fakir) her bir Mü'mini ayrı bahanelerle kınarlar ve onlara dil uzatırlar. Hulasa onlarla alay edip dalga geçerler. Allah; onlara Ahirette dalga geçmeyi gösterecek, bu cömertçe veren Mü'minlerle dalga geçmeleri sebebiyle onlara hesap etmedikleri cezalar verecek. Dünyada dalga geçerek aldıkları zevk karşılığında Ahirette onlara acı bir azap var.

Hadise şu ki, Allah Rasûlü; Mü'minleri Allah için sadaka vermeğe davet etti. AdurRahman b. Avf (r.a.) dört bin dinar getirip Efendimize verdi ve dedi ki, sekiz bin dinarım vardı. Dört bin dinarı çocuklarıma verdim. Efendimiz: (a.s.) Allah; sadakanı da, eve bıraktığını da bereketli kılsın dedi. Asım bin. Adiy yüz ölçek hurma getirdi. Ensardan Ukayl bir ölçek hurma getirdi ve dedi ki, ben gece boyunca iki ölçek hurma karşılığında çalıştım. Birini Allah'ın rızasına ermek için buraya getirdim ve bir ölçek de çocuklara bıraktım Allah Rasûlü bunu sadakaların üzerine döktürdü ki, berekete vesile olsun. Hulasa münafıklar çok verenler hakkında birbirlerine kaş-göz ederek dediler ki, duysunlar ve görsünler diye verdiler. Az verenler için de Allah'ın bu değersiz sadakaya ihtiyacı yok ama sadaka verdim diye seviniyor dediler.

۞ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۞

80.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mü'minleri kınayıp ayıplayarak dalga geçen o münafıkların azaplarını kaldırmam veya hafifletmem için ister Benden af, mağfiret ve bağışlanmalarını dile, istersen dileme. Allah'ın onlardan intikam alıp azap edeceği hususunda bir şey ifade etmez. Hatta bir-iki defa değil yetmiş defa istiğfar etsen Allah; onların günahlarını asla affetmez ve silmez. Çünkü onların suçu ve günahları pek büyüktür. Onlara bu af ve bağışlanma yolunun kapanması; onların Allah'ı ve Rasûlünü inkâr etmeleri, Allah ortaktan Münezzeh olduğu halde O'na başkalarını ortak koşmaları, Rasûlünü yalanlayıp getirdiği hak ve hakikatleri kabul etmemeleri ve masum Mü'minleri kınayıp alaya almaları sebebiyledir.

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞

Allah Azîmüşşan; insanlıktan çıkan, Allah'a ve Rasûlüne karşı edepsizlikler yapan zalimlere hidayet nasip etmez.

۞ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۞

81.Ayet: Allah Rasûlü Tebuk savaşı için yola çıktığında O'na muhalif olarak savaştan geri kalmayı isteyip de bırakılarak yerlerine çakılıp kalan münafıklar; savaşa gitmeyip yurtlarında kaldıklarına sevindiler. Bu geri kalışları sırf mallarıyla ve canlarıyla Allah Yolunda Cihada gitmeyi istemediklerinden ve nefret ettiklerinden oldu. Kalpleri katı ve içleri pis olduğundan Allah Rasûlü ile beraber olmayı istemediler.

۞ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ۞

Münafıklıklarını Mü'minlere bulaştırmak ve onları kandırarak alı koymak için dediler ki, yazın sıcağında seferber olup savaşa gitmeyin. Hem siz, hem hayvanlarınız zayıf ve bitkin düşersiniz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, Cihaddan geri kalmanız ve burada oturmanız sebebiyle lanete uğrayarak girmeyi hak ettiğiniz; rezillik ve perişanlık yeri olan Cehennemin ateşi daha sıcak, yakıcılığı ve acı vermesi çok daha fazla. Eğer Onun nasıl ve nice olduğunu anlayabilselerdi Cehennem ateşinin sıcağını Dünya sıcağına tercih etmezlerdi.

۞ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

82.Ayet: Ebedî vebal ve daimî azapta kahrolacak olan bu geri kalanlar Dünyada az gülsünler, Dünyadan çıkıp gittiklerinde kendilerini saracak olan türlü ceza ve azaptan dolayı orada çok ağlasınlar. Bu onların kazandığı büyük suçlar, başkaldırmalar ve işledikleri günahlar karşılığında olmuştur.

۞ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا ۞

83.Ayet: Eğer Allah; Seni bu Tebuk savaşından döndürür ve Allah'ın izniyle o hiçbir mazeretleri olmadığı halde Senden izin isteyerek geri kalıp Medine'de oturanlardan herhangi birine varırsan, sonra da başka bir savaşa gitmek istediğinde geçmişte yaptıklarını telafi etmek için Sana katılmak istediklerinde onlara de ki, asla Benim beraberimde Cihada çıkamayacaksınız ve Benimle beraber bir daha düşmanla savaşamayacaksınız.

۞ إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ۞

Çünkü sizler ilk seferde; hiçbir mazeretiniz olmadığı halde sırf zalimce bizleri aldatarak kalıp burada oturmağa razı oldunuz. Artık hep özürlü ve acizlerle burada oturun.

۞ وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ۞

84.Ayet: Allah'a ve Rasûlüne verdikleri sözleri bozarak kahra uğrayan bu azgın zalimlerin durumları Sence anlaşıldıktan sonra onlardan herhangi biri öldüğünde asla cenaze namazlarını kılma ve üzerlerine dua yapma. Özellikle bu ebedî yasak

geldikten sonra... Rabbinden bağışlanmalarını istemek için kabirleri başında da bulunma. Çünkü onlar karakterlerinin pisliğinden dolayı ömürleri boyunca Allah'ı ve Rasûlünü inkâr ettiler. Karakterlerine yerleşmiş olan fısk sahibi bozuk insanlar olarak öldüler.

۞ وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا ۞

85.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların; İlâhî emirlerin gereği olan kulluktan çıkmaları, fasıklık ve kâfirlikleri de açığa çıktıktan sonra onlara sadece ağır bir yük olan malları, elaman ve çocuklarının çokluğu Seni hiç hayrete düşürmesin ve Ashabın bunlara asla imrenmesin. Bilesiniz ki, asi kullarını şaşkınlık ve perişanlık içerisinde Bırakan Allah; bunları onlara çokça vermekle Dünyada onlara işkence veriyor. Bu sebeple başlarında bela ve musibetler eksik olmuyor.

۞ وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ۞

Buna rağmen Dünyalıklarını aşırı sevmek ve onlara kalplerini bağlamakla Dünyayı Ahirete üstün tuttukları için kâfirler olarak, Allah'ın tek İlâh ve Rab olduğuna inanmadan canları çıkar ve helak olurlar.

۞ وَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ۞

86.Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Hanı Kur'an'dan; Allah'a Îman ediniz ve O'nun Rasûlü ile beraber Cihada çıkarak Yolunda savaşınız diyen bir sure indiğinde; onların mal ve bolluk sahipleri olan ululuları mallarından ayrılmamak ve canlarından da olmamak için Senden izin isteyerek demişlerdi ki, bizleri bırak ve Cihada götürme de bizler; aczinden dolayı savaşa çıkmağa güçleri olmayan ve oturup kalan özürlülerle burada oturalım.

۞ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۞

87.Ayet: Hulasa bu azgınlar tüm iktidar ve imkânlarına rağmen savaşmağa kudreti ve malı olmayan ve Medine'de kalan özürlüler ve kadınlarla beraber kalmağa razı oldular. Onların bu duruma düşmeleri sırf küfür ve sapıklıkları sebebiyle kalplerinin mühürlenmesidir. Dolayısıyla; Allah'ın Rasûlüne ters düşerek oturup savaştan geri kalmanın nasıl bir münafıklık olduğunu, verilen emirlere sarılıp eda etmenin ve Allah Rasûlü ile beraber olmanın gerçek Îman sahibine kazandıracağı ebedi saadetin ne olduğunu anlamazlar.

۞ لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

88.Ayet: Fakat Allah Rasûlü ve hep O'nunla beraber olan, Allah'a Îman edip hukümlerine sarılan ve buyruğuna duyduk ve teslim olduk diyerek itaat eden Mü'minler; Allah'ın Dîninde karar ve kudret sahibi olmayı, rızasına ermeyi dileyerek mallarıyla canlarıyla Allah Yolunda Cihad ederler. Bu Mücahid

Mü'minlerin Allah katında pek büyük sevapları, yüce dereceleri ve sınırsız hayır ve nimetleri vardır. İşte bunlar erenler ve gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve akıllara gelmeyen nimet ve mükâfaatlara kavuşanlardır.

۞ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

89.Ayet: Kullarının seçkinlerine bol mükâfaatlar Veren Allah; kalplerini Allah'a ve Rasûlüne bağlayarak, canlarını Yolunda feda ederek Cihada devam eden Mücahidlere Allah'ı bilme, Cemâlini görme ve Zatına erme ve hoş dolaşma sahaları olan cennetler hazırladı. O Cennetlerde manevî olayları, yüce görüş ve anlayışları, mukaddes ilhamları, akla ve hayale gelmeyen içecekleri taşıyan nehirler akar durur. Bu nimetlere ermeleri bir defa veya birkaç defa değil ebedî ve sonsuz olarak yaşayacaklar ve bu nimetlere de sürekli olarak ama farklı-farklı tatlarda ve hallerde nail olacaklar. Bu erişim ve ulaşma; ezelî öneme ve ebedî saadete özellik ve ayrıcalık kazanan seçkin kullar için büyük bir lütuf ve kapsamlı kazanımdır.

۞ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

90.Ayet: Hanı Cihada gidip Allah yolunda savaşmayı söyleyen sûre indiğinde kalplerine henüz Îman yerleşmemiş olan, Îmanları zayıf olan taşradaki bedevîlerden yalan bahanelerle mazeret gösterip kendilerine izin verilmesi için bir gurup gelmişti. Cihada çıkmayıp evlerinde oturmak istiyorlardı. Halbuki, Allah'ı ve Rasûlünü inkâr ederek Allah'ın emrine ve Yüce Peygambere itaatte bulunmağa aldırış etmeyenler de oturuyordu. Ey Allah Rasûlü! Sen de onlara aldırış etme. Zira bunların kâfirliği ve münafıklığı açığa çıkıp rezil olduktan sonra Dünyada ve Ahirette çok acı bir azap bunların kâfir olanlarını vuracak. O azaptan asla kurtuluşları olmayacak.

۞ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ ۞

91.Ayet: Savaşmaya güçleri olmayan sağlıklı ihtiyarlar, hanımlar ve çocuklara savaşa gidemedikleri için bir sıkıntı ve bir vebal yok. Savaşma gücünü kaybettikleri için körler, sakatlar ve müzmin (süreğen) hastalık sahibi olan hastalara da günah ve sıkıntı yok. Allah'a ve Rasûlüne samimi oldukları an; Allah yolunda harcayacak bir şey bulamayan, silah, binit azık vs. ye imkânı olmayan ama Îman ve İslâm'da samimi olan ve Mücahidlerin arkasından dua eden, onların geride bıraktıklarına Allah için sahip çıkan kimselere de bir sıkıntı ve bir vebal yok.

۞ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Allah'ı görüyor gibi yaşayan dürüst ve mazeretli Mü'minlere de savaşa gidemedikleri için suçlanıp sorgulanmaları için bir yol ve bir müsaade yok. Ne Dünyevî ve ne de Uhrevî ceza da yok. Onların Allah'a ve Rasûlüne samimiyetlerini

Allah biliyor. Her şeyi Bilen Allah; günahlarını siler, gidemedikleri halde sevdikleri için Mücahidlerin sevabına onları da erdirir. Çünkü mazeretlerini biliyor.

۞ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا ۞

92.Ayet: Ve ey peygamberlerin En Kâmili! Sana; kendilerini donatıp binitlere bindirerek düşman diyarına savaşa göndermen için yamalı elbiseler ve tamir edilmiş takonyalarla geldiklerinde; sizleri bindirecek binit ve donatacak mühimmatım yok dediğinde üzüntülerle gözyaşı dökerek dönüp giden has Mü'minlere de sıkıntı ve günah yok.

۞ أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ۞

Çünkü verecek ve yapacak bir şeyleri yok. Harbe gitmeğe, savaşta bulunmağa imkânları olmamıştır. Hatta üzüntü ve arzularından dolayı bol sevaba da ererler.

۞ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ ۞

93.Ayet: Bilesiniz ki, suçlamak, cezalandırmak ve azab etmek için için sorgulama ve uygulama yolu; zengin oldukları halde gitmemek için Senden ey Allah Rasûlü izin isteyenleredir. Bunlar bedenen ve malen savaşmağa gücü yetenlerdir. Bilesiniz ki, bunlar; kalplerinin dertli ve içlerinin pis olduğundan özürlüler ve kadınlarla beraber kalıp oturmağa razı oldular. Onlardaki bu iğrenç durum ise; bozuklukta ısrar edenleri sapıklık ve perişanlık içinde Bırakan Allah tarafından onların kalplerinin gaflet ve cehaletle mühürlenmesi sebebiyle olmuştur.

۞ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Bu sebeple onlar cahilliklerini, sapıklıklarını ve bu cehalet ve dalaletten kurtulup Îmana ermeyi, Peygambere uymayı bilip anlayamazlar.

۞ يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۞

94.Ayet: Ey Mü'minler! Sizler bu savaşınızdan dönüp kendilerine vardıklarınızda tüm bu olanlara rağmen o imkân sahibi oldukları halde izin isteyerek geri kalanlar; sizlere gerçeğe uymayan mazeretler arz ederek bundan sonra tüm savaşlarda sizin yanınızda olacaklarını söyleyip sizleri kandırarak teselli etmeye çalışacaklar. Ama farkında olmadan münafıklıklarını tamamlayacaklar. Ey peygamberlerin En Kâmili! O münafıkların bahane sergilemelerine karşı Mü'minleri bilgilendirmek için de ki, bizlerle tartışıp yağcılıklar yaparak bizlere özür beyan etmeyin. Asla size inanmayacağız. Özellikle Mü'minler şöyle desinler: Kullarının gizlediklerini ve göğüslerinde gelip geçen tüm düşünce, kuruntu ve planlarını Bilen Allah; Peygamberine yaptığı vahyi ile Peygamberimiz hakkında ve bizimle ilgili içinizde sakladığınız her türlü kötülük ve bozukluğu bizlere haber verdikten sonra asla bizlere dil dökmeyin.

۞ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

Nasıl olur da tüm yaptıklarınızı Allah ve Rasûlü tam bir bilgi ile görerek açığa çıkaracağını bilmenize rağmen suçlarınızı örtmeğe çalışır ve bizlere mazeretler sergilersiniz? Biliyorsunuz ki, Allah yapılanları tüm şahitler huzurunda açığa koyacak ve o zaman rezil olacaksınız. Sonra da Ahirette gizli açık her şeyi Bilen Allah'a sevk edileceksiniz. O'nun huzurunda Dünyada yaptıklarınız karşılığında hesaba çekileceksiniz ve her şeyi bilip Haberdar olması gereği sizleri cezalandıracak.

۞ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۞

95.Ayet: Yine onların münafık ve sahtekâr olduklarının belirtisi olarak dönüp yaptıklarından dolayı onlara sataşmada bulunmak ve kırgınlıklarınızı arz ederek yanlarına vardıklarınızda daha sizler bir şey demeden Allah'a yeminler ederek bahaneler sunacaklar ki, niçin oturup savaştan geri kaldınız diye bir şey sormayasınız ve onları ayıplayıp sataşmayasınız.

۞ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۞

Dolayısıyla onlara dönüp bakmayın, yemin etmelerinden ve sahtekârlıklar sergilemelerinden önce onlardan uzak durun.

۞ إِنَّهُمْ رِجْسٌ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

Bilesiniz ki, onlar; pislikten ibaret varlıklardır ve pislik onların karakterlerine öyle yerleşmiş ki, asla eğitim ve irşadı almak suretiyle temizlenmeyi kabul etmezler. Bu sebeple Ahirette onların dönüp varacakları karargâhları Cehennemdir. Tam bir mahrumiyet ve perişanlık sahası olan Cehenneme ceza olarak girmelerinin sebebi Dünyada yaptıkları kâfirlik, münafıklık ve bölücülük gibi kötülükleri kazanmaları olmuştur.

۞ يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَى عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۞

96.Ayet: Onların hallerinden şikâyette bulunup kendilerini suçladığınızda bahanelerini kabul edip sevgi duyarak devamlı yanlarında olmanız ve hep samimi Müslüman olduklarını kabul etmeniz için size yeminler ediyorlar. Eğer onların yalan yere yaptıkları yeminlerine ve bu bozuk insanların sizleri kandırmalarına inanarak onlardan razı olup dostluğa kabul etseniz dahi bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan; bozularak insanlıktan, İlâhî emirlerin ve yasakların gereğini yapmaktan çıkmış olan o münafıklardan asla razı olmaz. Halbuki, onların içlerinde saklı olan münafıklık ve tüm gizli hallerini Bilen Allah o emir ve yasakları; onların içlerine yerleşmiş olan küfür ve nifak pisliklerinden, Tevhîdin Makamına ermeye engel olan manevî dert, iğrenç ahlak ve hastalıklarından onları arındırmak için koydu.

۞ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

97.Ayet: Küfür, sapıklık ve cehalete batmış olan ve bunda da ısrar eden göçebe çöl halkı; küfür ve münafıklıkta dostluk yapıp faydalar elde ettikleri akıl sahibi olan şehir halkından kâfirlikte daha çetin ve ileridirler. Aşırı cahillikleri, kabiliyetsizlikleri ve azgınlıkları sebebiyle kulların durumlarını iyileştirip Güzelleştiren Allah'ın; Dînî ve Dünyevî konularda onların eğitim ve irşadını üstlenen Rasûlüne indirdiği yüce hukümleri, emirleri, yasakları ve Dînin değerli çizgilerini, sağlam sınırlarını bilmemeye ve anlamamaya daha uygun ve daha müstehıktırlar. (Yaratan; onları küfür ve zulümde inadı bırakmayıp Rasûlüne karşı kaba davrandıkları için bu anlayıştan mahrum etmiştir). Zira onlar bu halleri sebebiyle irşadı kabul edip Îman ve İslâm'a ererek yükümlülük almaktan çok uzaktırlar. Kullarının tüm sırlarını ve sakladıklarını Bilen Allah; onlarda saklı bulunan tüm kabiliyet ve kapasitelerini Bilen; kullarına görev verip sorumluluk yüklemekte hıkmet Sahibi Olandır.

۞ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

98.Ayet: Bedevîlerin öyle münafıkları var ki, Allah'ın emri ile yaptıkları hayır ve hasenatları; ödemeye mecbur kaldıkları ağır borç ve büyük zarar yerine koyarak, isteyerek değil sırf gösteriş için yaparlar. Îmanları olmadığı için Allah Yolunda verdikleri yardımlara dayalı olarak sevap alacaklarını beklemezler. Dolayısıyla durumlarınızın değişip devrilerek yok olmanız ve böylece bu yardımlardan kurtulmaları için sizlere bela ve musibetlerin gelmesini beklerler. Maksat ve muratlarının aksine sürekli olarak bela ve musibetler onların başlarına gelecek. Onları daima Gözeten Allah; tüm gizli konuşmalarını Duyan, onların niyyetlerini bilerek sizlere olmasını bekledikleri bela ve musibetleri onların başlarına geçirecek olandır.

۞ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ ۞

99.Ayet: Ama bedevîlerin kâmil Îman ve ihlâs sahibi olan öyle şahsiyetleri de var ki, Allah'a hakkıyla Îman edip Tevhîdi candan benimserler, yapılanların karşılığını bulması için hazırlanan Ahiret Gününü tasdik ederler, verilen yardımlara dayalı olarak sevaplara erişileceğini bilirler ve Allah Yolunda yaptıkları harcamaları Allah'a yaklaştıracak, murada ermeye, yüksek derecelere ulaşmağa vesileler edinerek istek ve arzu ile icra ederler. Bir de bunları; Allah Rasûlünden kendilerine şefaat ve Allah'tan af ve mağfiret dilemesine sebepler olarak görürler. Aynen öyle. Bilesiniz ki, Peygamberlerinin beraberliğine ve Rablerinin yakınlığına ermek isteyen bu samimi Mü'minlerin sadaka ve yardımları onların Allah'a yakınlığına ve O'na kavuşmalarına sebep ve vesileden ibarettir.

۞ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Kullarını görüp Gözeten ve onlara başarılar Veren Allah; bu has kulları Dünya hayatı sonrasında sonsuz rahmet ve nimetlerinin sahasına koyacak. Bunların durumlarını iyileştiren Allah; Îman etmeden önceki bunlardan meydana gelen tüm hata ve yanlışlıkları silecek Olan Gafur ve rızası için yaptıkları iş ve yardımlarını kabul edip tüm ihtiyaçlarını temin edecek Olan Rahîmdir.

۞ وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۞

100.Ayet: Allah'a Îman, Rasûlünü tasdik ve tüm İlâhî hukümleri kabul edip İslâmî hayatı yaşamakta önde giden, Allah Rasûlüne uymakta öncüler olan, yurtlarını, yuvalarını, varlıklarını hatta tüm tabii alışkanlıklarını terk ederek İslâmî hayata ve Allah'ta yok olmağa göç eden, türlü çalışma ve eğitimlerle Allah'tan gayri alakaların kirlerini, ilgi ve alaka paslarını yok ederek tam bir rıza ve arzu ile Allah'a yönelerek Yüce Davaya her türlü yardımı yapanlar, bir de Dînî ve Dünyevî her işte ululanarak, görsünler-duysunlar diye değil tam bir beceri ve üstün güzellikler sergileyerek bu öncülerin izlerince Allah'a kulluk yapanlar var ya Allah Azıîmüşşan; bu güzel ve seçkin sınıfların tamamından razı oldu. Çünkü onlar Rablerinden razı olarak O'na teslim olma makamına erdiler. Onlar da Allah'tan razı oldular. Çünkü onları; Tevhîdin makamına ve sonradan olma varlıklar sahasında yok olmaları sonrasında ebediyyen var olup sınırsız nimetler içerisinde sonsuz olarak yaşamağa erdirdi.

۞ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞

Ve himayesi sahasında, ebedîlik bahçesinde onlara hoş hayat ve gezinti sahaları olan Cennetler hazırladı. O Cennetlerdeki köşk ve makamların altlarından her türlü nimetlerle, Allah katından gelen ilimlerle ve gerçek ma'rifet bilgileriyle dolu nehirler akar. Bu iyi kullar orada ebedî kalacaklar. İhtiyarlama, rahatsızlanma, sefalete düşme gibi hiçbir hale düşmeyecekler.

۞ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

Anlatılıp va'd edilen tüm bu mertebeler ve nimetler; titizlik ve dikkat sahibi olarak beşerî niteliklerden ve tüm eksik davranışlardan sıyrılıp kurtulan aşk ve yakınlık ehli kullar için pek büyük bir kazanç ve hoş bir erişimdir.

۞ وَمِمَّنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ۞

101.Ayet: Ey Mü'minler! Çevrenizdeki göçebe hayat süren taşralılardan münafıklık yapan bir topluluk var. Her ne kadar yüzlerinize karşı sizinle beraber ve inananlar olduklarını söyleseler de hakikatte onlar Îman ehli değiller, asla onların sözlerine kulak asmayın. Hile ve tuzaklarından da gafil olmayın. Medine sakinlerinden de münafıklığa saplanıp kalanlar var. Onların korkunç ve hilebaz

münafıklar olmalarından dolayı siz onları bilmiyorsunuz. Çünkü tam bir ustalıkla sizleri kandırıp kendilerini ve içlerindeki kâfirliklerini iyi gizliyorlar.

۞ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ ۞

Onların her şeyi saklayabileceklerini zannetmelerinin aksine Biz onlar, gizledikleri her şeyi ve tüm bozuk hayallerini çok iyi biliyoruz. Biz onları Dünyada bir defa sırlarını açıklayıp rezil etmekle, bir de katledilmeleri veya esir edilmeleri ya da sürgüne gönderilmeleri ile azaba uğratacağız. Dünya hayatının bitmesi sonrasında da sonsuz ve ebedî mahrumiyet, perişanlık ve Cehennemde ebedî kalmaktan ibaret olan pek büyük bir azaba sevk edeceğiz. Çünkü onlar Rablerine halife olma makamı olan insanlık mertebesinden düştüler.

۞ وَآخَرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

102.Ayet: Yine Medine sakinlerinden bir topluluk daha var ki, onlar münafıklıkta ısrar etmez ve deneyip durmazlar. Aksine onlar azılı münafıklardan ayrı kaldıklarında; Allah Rasûlüne ters düşüp Mü'minlere karşı hafife alma, ayıplama ve düşmanlık gütme gibi günahlarını kabullenip hata ve yanlış yaptıklarını dile getirirler. Bunlardan Îman ve samimiyet ortaya konsa da bazen Îman da samimiyet, Peygambere teslimiyet ve hakka razı olma gibi güzel işler ve bazen de münafıklarla bulunmaları sebebiyle Mü'minler aleyhinde sataşmalara karışma gibi yanlışlıkları birbirine karıştırdılar. Bu yüzden de olgun Mü'min olma mertebesinden düştüler. Allah'ın bu zayıf insanlara tevbe nasip etmesini ümit edebilirsiniz. Eğer tevbe eder ve tevbelerinde de samimi olurlarsa Allah; onların tevbelerini kabul edip günahlarını siler. Bilesiniz ki, kullarının durumlarını düzeltip onlara iyilikler Veren Allah; kalpten pişmanlık duyup tevbe edenin tevbesini kabul edip günahını siler, geçmişte ne kadar taşkınlık yapsa da kulunun tevbesini kabul edip rahmetine erdirir.

۞ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۞

103.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerinden meydana gelen ve Îmana ters düşen davranış ve günahlarından pişman olup tevbe eden bu günahkârların; Sana teslimiyet gösterdiklerinde onların karakterlerine yerleşmiş olan mala düşkünlük, hırs ve mal sevgisi gibi kirlerden onları arındırman üzere mallarından sadaka al. Ruhanî ve manevî lezzetlere engel olan her türlü mal biriktirme ve çoğaltma gibi geçici heveslerden bu suretle onları arındır. Onların kurtuluşları ve tüm kirlerden arındırılmaları için dua et ve iyi olmalarını iste.

۞ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

Elbette Senin onlara dua edip onları kâmil insanlar yapmağa yönelmen onlara huzur, Îman, İslâm'a yatkınlık ve istikrar kaynağıdır, Tevhidin muazzam yolundan şaşmamalarına ve düşmemelerine sağlam bir dayanaktır. Her hal ü kârlarında

onları görüp Gözeten Allah; onların samimiyetlerini ve tüm gizli söz ve yakarışlarını Duyan, maksat ve ihtiyaçlarını Bilendir.

۞ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

104.Ayet: Yaptıkları yanlışlıklardan pişman olup dönmekte samimi olan, tevbe ederek tam bir yakarışla kusur ve yanlışlarının affı için Allah'a dönmek isteyen bu insanlar bilmelidirler ki, durumlarını Düzelten Allah; lütuf ve rahmeti ile samimi olan kullarına başarılar vererek onların tevbesini kabul eder, hatalarından dolayı onları cezalandırmaz, onların hayırlarını kabul ederek elçisi eliyle onların mallarından zekat ve sadakalar alır. Böylece onların varlıklarını arındırarak ve üzerlerindeki ağırlıkları kaldırarak hazırlanıp Hakka yürümelerini hak olarak sağlar. Ve bilmelidirler ki, Allah; kullarına merhametle çokça yönelip onların da huzura dönmeleri için onlara tevbeler nasip Eden ve kulluk yolundaki yönelip yürümelerinde samimi olduklarında onlara merhametlerde bulunup kapısına Ulaştırandır.

۞ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

105.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seninle beraber Cihada gitmekten geri kalan bedevîlere de ki, dilediğiniz kâfirlik ve münafıklığı yapın. Sizleri daima görüp Gözeten Allah; pek yakında yaptıklarınızı görüp açığa koyacak. O'nun vahyi ve ilhamı ile, Peygamberinin de tebliğ edip haber vermesiyle Mü'minler tüm yaptıklarınızı öğrenecekler. Bilesiniz ki, ey her türlü rahmet ve nimetlerden mahrum olan azgın ve sapkınlar! Yakında hesaba çekilip cezalandırılmanız için gizli ve aşikâr her şeyi Bilen, sizlerin saklı tuttuğu türlü sapıklıklar, ısyanlar, kâfirlik ve cahilliklerden, bir de açıktan yaptığınız tüm zulümlerinizden Haberdar Olan Allah'a sevk olunacaksınız. O sizlere tüm yaptıklarınızı ve bütün azgınlıklarınızı ayrı ayrı haber verecek. Yaptıklarınız karşılığında da sizleri cezalandıracak.

۞ وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

106.Ayet: Cihaddan geri kalanlardan bir diğerleri yaptıklarının çirkinliğini anlamalarından sonra Allah'ın; haklarında vereceği emir ve hukmü için bekletilmektedirler. Onlar korku ve umut arasında bocalıyorlar. Onların yaptığı karşılığında adaletinin gereği olarak onlara ya azap eder, ya da geniş rahmeti ve sonsuz bağışlaması ile muamele ederek, onlara tevbe başarısı vererek tevbelerini kabul edip günahlarını siler. Onların göğüslerinde gizli olanları Bilen Allah; samimiyet ve niyyetlerini bilir ve durumlarını bilmesi sonucu olarak vereceği hukmünde hıkmetini ortaya koyar.

۞ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ ۞

107.Ayet: Bedevilerin küfür, bölücülük ve münafıklıkta sert ve çetin olanları kendilerini gizlemek ve Mü'minleri kandırmak için mescid yapanlardır. Onu Peygamber'e (a.s.) ve Mü'minlere zarar vermek, kâfirliği geliştirmek ve Kuba Mescidinde toplanan Mü'minlerin arasını açmak için yaptılar. Çünkü Allah Rasûlü o mescide girdiğinde beraberindeki Mü'minlerle beraber O'nu öldürmeyi planladılar. Bir de o mescidi; Allah ve Rasûlüne savaş açan kâfiri orada beklemek ve gözetlemek için yapmışlardı. Şöyle ki, güçlü bir Hıristiyan Rahibi olan Ebu Amir daha önce Huneyn savaşında Rasulüllahla savaşmış. Bozguna uğrayınca Şam'a kaçarak asker toplamağa ve tekrar savaşmak için gelmeğe kalkışmıştı. O gün İç Anadolu'da bulunan Rum Hukümdarı Kaysar'dan getireceği orduyla Müslimanlara karşı üstünlük sağlayacağını bekliyorlardı.

۞ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞

Allah'ın vahyi ve ilhamı ile Rasulüllah durumu öğrenip baskın yapınca ağır yeminler ederek dediler ki, biz bu mescidi sırf güzellikler, kulluk, zikir, tesbih ve bizleri Allah'a yaklaştıracak namazlar kılmak, Dînin alametlerinin gelişip kuvvetlenmesi için yaptık. Onların pis hayallerini ve içlerinde sakladıkları kötülükleri Bilen Allah; her şeylerine şahiddir ki, onlar yalan söylüyorlar. Yaptıkları bu yeminlerinde yalancıdırlar.

۞ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ ۞

108.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların durumlarını, suikastlarını, yalan yere yeminlerini ve icraatlarını anladığın andan itibaren asla o zararlı mescidde bulunma ve namaz kılma. Çünkü orası namaz için değil, Mü'minleri kandırmak, insanları günaha sokmak için yapıldı. Allah'a yemin olsun ki, Medine'ye geldiğin ilk günde insanların yardımı ile kendi ellerinle tüm şirk ve haramlardan korunma maksadıyla yapılan Mübarek Kuba Takva Mescidi; içinde durup namaz kılmana daha layıktır. Zira O Allah rızası ve Allah'a ters düşmekten korunmak için yapılmıştır. Allah'a yönelip namaz kılman ve O'na dualarda bulunman için pek uygun olan mescid orasıdır.

۞ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ۞

Tüm bu güzelliklerle beraber O Mescidin civarında ve içerisinde öyle olgun Îman sahibi erler var ki, iyice temizlenip arınmayı pek severler ve buna titizlik gösterirler. Daima her türlü kirlerden, günahlardan, haktan alıkoyan her şeyden arınıp kurtulmak isterler. Her dert ve pislikten kurtulmak için ellerini hareket ettirirler. Onların niyyet ve maksatlarını Bilen Allah; arınmakta ileri gidenleri, varlıklarını Allah'tan gayriden arındırmağa çalışanları ve fâni varlıklarından kurtularak Hakka ermeğe gayret gösterenleri pek sever.

۞ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ ۞

109.Ayet: Binasını Allah'ın kahır ve gazabından korunmak, O'nun rıza ve büyük mükâfaatlarını istemek üzere sağlam esaslar üzerine kuran ve onu gayet sağlam ve korunaklı yapan kimse mi, yoksa binasını altını yağmur sularının ve sellerin oyduğu vadi kıyısına; yarısı uçmuş ve kalan kısmı uçmağa yönelmiş yar başına (uçuruma benzeyen kıyı üzerine) yapan ve yaptığı kendisini Cehennem ateşi içerisine uçurup tam bir rezillik ve mahrumiyetin içine göçürmüş olan kimse mi daha hayırlı ve daha iyi durumdadır?

۞ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

Kullarının samimi olanlarını Îman ve gayelerine Erdiren Allah; buyruklarını tutmayan ve yasaklarını tanımayan zalimleri asla hidayete ve hedeflerine erdirmez.

۞ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۞

110.Ayet: Onların içlerinin pisliği ve Îman edenlere öfkelerinden dolayı yaptıkları yapılar ve kurdukları işler şüphe, öfke ve sıkıntı kaynağı olan münafıklıklarını artırır. Kalplerine öyle dertler yükler ki, kalpleri parçalanarak kahrolup gitmedikçe kurtulamazlar. Onların şüphe ve sıkıntı içerisinde yaşamaları neticesinde her şeyi kaybetme acısı ve mahrumiyet ateşiyle, bir de azap belalarının kendilerine saldırıp istila etmesiyle kalpleri parçalanıp helak olacak. Bundan kurtuluşları ihtimali olmayacak. (Peygamber (a.s.) Efendimiz yaptıkları o zarar yuvasını yıktırmış ve yerini çöplük yapmıştı. Bunun üzerine tamamı kahrolup gittiler).

۞ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

Allah; göğüslerinde gizlediklerini ve tüm hayal ettiklerini Bilen, yaptıkları karşılığında onları cezalandırıp intikam almakta hikmet Sahibi Olandır.

۞ إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۞

111.Ayet: Allah Azîmüşşan; Yolunda canlarını harcayan Mü'minlere müjdeler vererek buyurdu: Bilesiniz ki, sonsuz bağış ve ikramları sürekli olarak kullarına sarf eden Allah; varlığı, nimetleri ve lezzetleri devamlı olan Cennet kendilerinin olmak üzere Mü'minlerin fâni varlıklarını ve Dünyada Allah Yolunda sarf ettikleri mallarını satın aldı.

۞ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۞

Bunun için Allah'ın vadini tasdik ederek emirlerine sarılıp Allah Yolunda savaşırlar. Allah Azîmüşşan'ın düşmanlarını öldürerek O'nun; Cihada ve savaşa devam edenlere vereceğini müjdelediği büyük mükâfaatı hak ederler. Yine bir

kısım Mü'minler; Allah Yolunda düşmanlar tarafından öldürülüp şehid edilerek Allah katında gerçek diriliğe eren şehidlere kavuşup Allah'ın yüce nimetlerinin sofralarından nasiplenirler. Ayrıca Allah katından müjdelenen lütuf ve ikramlara erme sevinci ile sevinip neşelenirler. Tüm bunlar; Allah'ın Kendi üzerine yazdığı bir söz ve müjdedir ki, olacağı muhakkak ve değişmez bir karardır. Katından indirilen Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yazılıp anlatılmıştır.

۞ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

Verdiği sözü Allah'tan daha güzel kim yerine getirebilir? O halde ey Mü'minler! Allah'la yaptığınız ve sınırsız kazançlar elde ettiğiniz bu alış-verişinizle müjdelenip sevinçlere ve huzurlara erininiz. Zira az ve geçici olan varlığı vererek ebedî olan çokça varlıklar elde ettiniz. Bu müjde ve sonucu pek büyük olan bir bağış, hoş bir ikramdır ki, Allah'ın rızasını dileme ve teklifini kabul etme şerefine erenlere hazırlanmıştır.

۞ التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ ۞

112.Ayet: Bu değerli kullar; yaptıkları yanlışlıklardan pişmanlık duyup tamamen vazgeçerek Allah'a dönen, tam bir kulluk ve itaat maksadıyla ve sağlam kararlarla özlerini, kusur ve bulanıklıklardan arındırarak ihlâsla kulluk yapan, Allah'a layıkıyla hamdedip şükrederek kendilerine verilen tüm nimetleri yaratılış gayesi dairesinde kullanan, ilim ve ma'rifetlerini artırmak için ruhen ve bedenen yolculuklar yapan, Allah'ın yarattığı varlıklar içerisinde Allah'ın Büyüklüğü karşısında tam bir boyun eğme ile bükülüp Allah'ın Kerimliğini ilan ve ispat eden ve Allah'a tam bir saygı ile duada bulunmak, her hal ü kârda O'na dönüp teslim olmakta başarılı olmak için alınlarını çaresizlik ve küçülmenin son noktası olan yere koyarak secde edenlerdir.

۞ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Allah katında değerli olan bu kullar; aklen ve Dînen belli ve güzel olan tüm İlâhî emir ve hukümleri emredip dil, kalp ve tüm organlarıyla icraatta bulunurlar. Dînin kabul etmediği ve aklen de çirkin olan tüm haram ve yasakları terk eder ve başkalarına da yasaklarlar. Hulasa onlar; Tevhîdin çizgisinde yürüyerek merkezine ermeye yönelenlere ve yükümlülük sahiplerine icra etmeleri için konulan tüm huküm ve sınırları koruyup gözetirler ve İlâhî hukümlere hiç ters düşmezler. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu güzel niteliklerin sahibi olan her bir Mü'mini; her şeyden Haberdar, sonsuz hıkmet, adil huküm ve tüm sağlamlıkların Sahibi Olan Allah katından olan ve dillerle tarifi mümkin olmayan lezzetler ve nimetlerle müjdele.

۞ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۞

113.Ayet: Tüm yaratılmışa sınırsız ve kapsamlı yetkilerle Gönderilen, asîl Haşim oğullarından Olan Ümmî En Kâmil Peygambere ve O'nun eğitimine ererek yüksek ahlak sahibi olan Mü'minlere; şirk ve küfürde inat ederek kâfirler olarak ölen müşrikler için Allah'tan mağfiret ve af dilemeleri, azaplarının hafifletilmesi ve Cennete girmeleri için şefaat etmeleri asla caiz ve uygun olmaz. İsterse bu müşrikler yakınlık sahibi olsun asla bunu yapmağa kalkışmayın. Çünkü asıl yakınlık ve alaka Dînde ve Îman konusunda olandır. Özellikle de küfür ve cahiliyye üzerinde olanların bulundukları iğrenç hal üzere ölmeleri ile Cehennemlik oldukları anlaşıldıktan sonra... Cehennemlik olmalarını gerektiren kâfirlik ve şirk üzerinde olmaya ölünceye kadar ısrarda bulundukları için oradan asla kurtuluşları olmayacaktır.

۞ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ۞

114.Ayet: İbrahim Peygamberin (a.s.); Babası Azer'e Allah'tan mağfiret ve bağış dilemesi sadece ona söz verdiği bir vakte kadar devam etti ve onun kalbinin yumuşayıp iman etmesi için ona şefkat gösterip şefaatte bulunarak mağfiret diledi ve istedi ki, yaptığı günahlardan vazgeçip tevbe etsin ve kurtulsun. O'nun cehalet, gaflet ve kâfirlikte ısrar eden, kalbi mühürlü bir Allah düşmanı olduğunu anlayınca derhal ondan vazgeçti ve asla mağfiret dilemedi. Allah'ın; Kendisini başarılı kılmasıyla tamamen Gerçek Dost Olan Yüce Allah'a döndü. Babasının iç durumunu bilmediğinden dolayı ona mağfiret dilediği için tevbe etti ve Kendisini Allah'a verdi. Çünkü İbrahim; Allah'a Dost olma makamına ermiş olmasına rağmen Allah'ın kahrına uğramak ve O'na layıkıyla kulluk yapamamak endişesiyle ah edip inleyen ve üzüntü içinde yaşayan Halîm ve gayet olgun bir Kul idi. Allah'ın lütuf ve rahmetinin mazharı ve temsilcisi olduğu için de halka çok şefkatli ve pek merhametli idi.

۞ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

115.Ayet: Kullarının durumlarını düzeltip onlara saadet yollarını Gösteren Allah; bir toplumu hidayete erdirip Îman sahibi yaptıktan sonra; onlara peygamberler gönderip kitaplar indirerek şirk ve günahlardan korunacakları hususları açıklamadıkça, her türlü zararlara karşı onları uyarmadıkça; onları sapıklığa bırakıp onlara sapıklar ve bozuklar adını takacak değildir. Çünkü emir ve yasaklardan habersiz olan kimseyi hukümlerle yükümlü ve yaptıklarından sorumlu tutmak caiz olmaz. Allah; her şeyi açığa koyup emirleri ve yasakları belirledikten sonra emir ve yasaklara riayet ederek Hak Yolda dosdoğru giden kimseye Îman ve hidayet ehli, O Yoldan sapıp çıkan kimseye de sapık ve bozuk kimse adlarını koyar ve herkese yaptığının karşılığını verir. Kullarının işlerini yürütüp Yöneten Allah; onların iyiliğine ve kusursuz hale getirilmelerine dair tüm

işleri Bilendir. O'nun bilgisinden hiçbir şey gizli kalmaz. Bu sebeple ey Mü'minler! Sizlere gereken tüm işlerinizi O'na ısmarlamanızdır. (O'na teslim olarak O (c.c.) ne buyuruyorsa öyle yapmanızdır.) Çünkü huküm ve yetki tamamen O'nundur.

۞ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

116.Ayet: Varlığında ve İlâh oluşunda Tek ve Bağımsız Olan Allah; Göklerin ve ötesindeki tüm yüce âlemlerin, Yerin ve bunların içinde bulunan olup biten her şeyin, kimsenin bilemediği orduların ve varlıkların tamamının idaresinin Sahibidir. Dilemesinin iliştiği her şeyi o diriltir, lütuf ve rahmetinin eseri olarak açığa koyar. Dilediğinde de varlıkları öldürüp yok eder. Ey Mü'minler! Sizlerin O'ndan başka işlerinizi üstlenen sahibiniz ve yardımcınız yoktur. O Bir ve Tek Olan Samed Rabbinizin yanında hiçbir şey yok. O'nun dışında dirilik sahibi kimse de yok. (Her şey O'ndan ve O'nun ladır).

۞ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ۞

117.Ayet: Rabbiniz Allah; muhaliflerin yalan bahanelerle ve gerçekleri gizleyerek izin istediklerinde durumlarını bilmediği için onlara izin veren Peygamberini (s.a.v.) ma'zur gördü, bu konudaki tevbesini kabul etti ve bunun şerrinden O'nu korudu. Yine o zor anda ve dar günde Peygamberlerinin Peşinden Tebuk Şehrine doğru Cihada giden Mekkeli muhacirlerin ve Medineli Ensarın da tevbelerini kabul edip günahlarını sildi. Çünkü on tane deveye nöbetleşerek biniyorlardı. Hayvanları kesip hörgüç ve midelerindeki pis suları içiyorlardı. Azık ve rızık yoktu. Dolayısıyla insanların çoğu dayanamayıp Allah Rasûlüne karşı gelmeğe kalkışmışlardı. Mü'minlerden bir gurubun; darlık ve üzüntüleri çoğalıp sabırları azalmakla nerede ise kalpleri Haktan sapmaya ve Peygamber'e (a.s.) uymaktan vazgeçmeye yönelme sonunda Allah Teâlâ; onlara merhamet edip tevbe nasip etti.

۞ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞

Hulasa tüm bu zorluklar ve perişanlıklar sonrasında Allah; akıllarına gelen yanlışlıklardan ve hayal ettikleri her fenalıktan vazgeçip Rablerine ve Peygamberlerine itaate dönmeleri için onlara rahmetiyle yönelip tevbe nasip etti. Elbette onlara tevbeyi başarmalarını sağlar; çünkü onların kabiliyet ve kapasitelerini bilir ve onların Îmanlarını ve hizmetlerini zayi etmez. Onlara karşı çok şefkatli ve merhametli olduğu için onların kusur ve yanılgılarını bağışlar. Onlara rahmetiyle muamele ederek istiğfar edip yönelmelerini kabul eder.

۞ وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِّفُوا ۞

118.Ayet: Ve yine hiçbir mazereti olmadığı halde Tebuk Savaşına gitmekten geri bırakılan üç şahsa da tevbe nasip etti. Bunlar Ka'b Bin Malik, Hilal Bin Ümeyye ve Mirare Bin Rabi' idiler. Bunlara Peygamber Efendimiz ve Mü'minler dönüp bakmıyordu. Özellikle de Allah Rasûlü; Mü'minlere elli gün ve gece

konuşmamalarını emrettikten sonra. Bu yüzden tam bir çaresizlik içinde bocalıyorlardı.

۞ حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ۞

Bunun sonunda tüm genişliğine rağmen yeryüzü başlarına dar gelmiş, kendi varlıkları yine kendilerine sıkıntı kaynağı olmuştu. Zira türlü teşebbüs ve çare yolları akıllarını istila ediyor bir çıkış yolu bulamıyorlar ve tüm tedbir kapıları kapanıyordu. Bu durum karşısında çareleri tükendi ve kurtuluşu tam bir ihlâsla Allah'a sığınmakta buldular. Güzel bir zanna ve kesin bir inanca ererek anladılar ki, Allah'ın kahır ve gazabından kaçış yeri ve sığınılacak bir sığınak asla olamaz, ancak yine Allah'a sığınılır. Zira sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi Hak ve Tek Varlık sadece Allah'tır. Bu gibi darlık ve sıkıntılarda Peygamberimiz (a.s.); Senden yine Sana sığınırım der.

۞ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞

Hulasa bu samimi yönelmeleri sonrasında Allah Teâlâ; onların içlerine ilham ile emredip tevbe etmelerinde onları başarılı kıldı. Bu sebeple kendilerinden meydana gelen muhalefet ve hatalardan pişmanlık duyup istiğfar ettiler ve Hakka yöneldiler. Allah da onları affedip günahlarını sildi. Çünkü kullarının durumlarını düzeltip iyiliklerde onlara başarılar Veren Allah; onlara daima rahmet ve yardımıyla yönelip yanlışlıklardan dönmelerini sağlar, saygı ve samimiyetle Kendisine yönelerek tevbe ettiklerinde onların tevbelerini kabul eder ve tüm ihtiyaçlarını görür.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ۞

119.Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; Allah'ın yasak ve haramlarından korunmanızdır. Allah'ın emir ve hukümlerine ters düşmekten korunun. Bolluk, darlık, sıkıntı ve rahat anlarınızda daima Peygamberinin (s.a.v.) tüm işlerinde O'na uyan ve O'nu daima tasdik edip yanında olan doğru Mü'minlerle beraber olun.

۞ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ۞

120.Ayet: Medîne halkı ve onların çevresinde bulunan ve Medîne'ye gidip gelen taşralılar için; Allah Rasûlü savaşa çıkıp düşmana saldırdığında Allah Rasûlün'den geri kalıp oturmaları asla caiz ve doğru olmaz. Hiçbir konuda Allah Rasûlünü bırakıp kendilerine değer veremezler. Aksine canlarını, çocuk ve yardımcılarını, mallarını ve kendilerinin olan her şeylerini O'na feda ederek önce O'nu koruyup kollamaları lazımdır. Dolayısıyla Allah Rasûlü neye kalkışsa derhal arkasından koşmaları gerekmektedir.

۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ ۞

Onların bu yüksek seviyede sıkıntıya girmeleri, O'nun izinde harekete geçip saldırılara kalkışmaları şu sebepledir ki, onlar; Allah Rasûlü beraberlerinde ve aralarında olarak savaşa çıktığında Allah yolunda, Davasını yüceltmek ve Dînini yaymak istediklerine onlara susuzluk, yorgunluk, açlık dokunduğunda ve kâfirleri kızdırıp öfkelendirecek bir yol çiğneyip bir mesafeyi geçip gittiklerinde

۞ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞

ve düşman tarafından saldırı, yağmalama, esir alma ve öldürme gibi bir şey geldiğinde muhakkak ve muhakkak onlara büyük ve gayet yararlı iş yazılır ki, kıymeti hiçbir şeyle ölçülmez. Onları yüksek dereceye ve büyük mükâfaata erdirir. Zira türlü iyilikler Yapan ve seçkin kullarına sonsuz bağışlarda Bulunan Allah; Allah'ı görüyor gibi kulluk yapan, O'na ve Halifesi Olan Peygamberine karşı asla edepsizlik etmeyen kullarının ücretlerini zayi etmez.

۞ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

121.Ayet: Îman ve İslâm'da samimi ve beceri sahibi olan bu insanlar; küçük veya büyük, az ya da çok bir hayır yaptıklarında, Allah'ın rızasını aramak maksadıyla Allah'ın ve Rasûlünün emrini eda için düşmana yönelip bir va'di geçecek kadar yürüdüklerinde muhakkak onlar için yaptıkları güzel işler sayfalarına hepsi yazılır. Çünkü Allah çaba ve çalışmalarının tamamının karşılığını; yaptıklarının karşılığının kat-kat fazlası ve daha güzeliyle verecektir.

۞ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً ۞

122.Ayet: Hiçbir zaman Mü'minlerin yurt ve yerlerinden topyekûn ayrılıp seferber olmaları caiz ve uygun olmaz. Böyle bir şey yapmaları şanlarına yaraşmaz. Çünkü yurtları koruyuculardan ve korunmaktan boş kalır.

۞ فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ۞

Bununla beraber Mü'minlerin her bir topluluğundan birer gurup memleketinden çıkıp Dînlerinde incelikleri bilip öğrenmek sonra da toplumlarına döndüklerinde onları uyarıp tam bir bilgi ile İslâm'ı yaşamaları için Peygambere veya O'nu layıkıyla temsil eden kâmil alîmlere ders almak için yurtlarından varmalı değiller mi? Allah'ın Dînini Dîn edinerek kesin bilgilerle yaşamaları, İslâm'ın hukümlerini öğrenerek görevlerini tam olarak yerine getirmeleri, Allah'a Ve Rasûlüne ters düşmeyerek Dünya ve Ahiretin zararlarından korunmaları için Dînî tahsile önemle sahip olmaları lazımdır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۞

123.Ayet: Ey Îman edenler! Yanınızda ve yakınınızda bulunan kâfirlerle savaşın. Onlara baskı kurun ve şiddet gösterin. Bu sebeple sizde bir sertlik, savaşmağa azim ve atılganlık, tahammül ve kuvvet bulup görsünler. Onların kalabalık olmalarına, mal ve hazırlıklarına aldırmayın. Sizin kararlılığınız sebebiyle inad edip kâfirlikte kalmaktan vazgeçsinler. Bilesiniz ki, tam bir kudretle her şeye Kadir ve iktidarın Tek Sahibi Olan Allah; İlâhî kitaplara ve Dînin hukümlerine ters düşmekten sakınan, Allah'ın sınırlarını ve hukümlerini koruyan kulları ile beraberdir (ve bu takva ehline yanlarında olduğunu gösterir). Eğer kesin bilgi ve gerçek akıl sahipleri iseniz O'na dayanıp buyruklarına sarılın.

۞ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۞

124.Ayet: Ey Îman edenler! Dîninizle alay eden bu azgın sapıklarla nasıl savaşmazsınız ki... Katımızdan sizlere; Dîninizi tamamlamak, Îmanınızı olgunlaştırmak ve kesin bilgilerinizi artırmak gibi nimetlerini içeren bir Ayet indirildiğinde o münafıklardan öylesi var ki, içinin pisliği, aklının karışıklığı sebebiyle dalga geçip alay ederek arkadaşlarına diyor ki, bu inen Ayet ve mucize sizin hanginizin Îmanını kuvvetlendirdi? Güya ayetlerimizi hafife alıp küçük düşürmek için böyle yapıyor. Allah'a ve Allah katından kullarının durumlarını düzeltmek için inenin tamamına Îman eden Mü'minlere gelince; onların Ayetlerimizi tam bir düşünce ile incelemeleri ve işaretlerinde fikir yorup ders yapmaları sonrasında bu Ayetlerimiz onların Îmanlarını artırır, olgunluk ve kararlılığa sahip olurlar. Ve bu Ayetlerin nereden, niçin geldiğini anlayarak saadetlere ererler. Dolayısıyla her bir Ayetin inmesiyle sevinip birbirlerine müjdeler verirler.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ۞

125.Ayet: Kalplerinde Kur'an'a karşı körlük ve idraksizlikten ibaret dert ve marazlar olanlara gelince; kulların durumlarını düzeltmeğe gelen ve rahmet kaynağı olarak inen her bir Ayet onların pislikten ibaret kâfirlik ve müşrikliklerinin üzerine küfür ve pisliklerinin artmasına vesile olur. Çünkü her bir Ayet sırlarını açtıkça, Ayetlerin işaretlerini anlamlarını düşünüp inceledikçe öfkeden çıldırıp büsbütün kâfirlik ve sapıklığa batarlar. Sonunda da kâfirliklerinde ısrar ve inat ederek ölüp kendilerinden önce giden şeytanlarına(öncü kâfirlere) kavuşurlar. Hulasa bu ahmaklar; Dünya ve Ahirette büyük zarara girdiler.

۞ أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ۞

126.Ayet: Yoksa onlar karakterlerinin pisliğinden ve varlıklarının alçaklığı yüzünden her yıl bir veya iki kez bela ve musibetlere uğradıklarını bilip görmüyorlar mı? Allah'ın kahrına uğradıklarını anlayıp tevbe etmeleri için bu

ölüm ve diğer musibetlerden ders almaları gerekmez mi? Ama onlar diklenip gururlanmaları sebebiyle üzerinde bulundukları iğrenç gidişatlarından vazgeçip Allah'a Îman etmeğe dönmüyorlar ve bir türlü ders alıp akıllanmıyorlar.

۞ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ نَظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَاكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا ۞

127.Ayet: Onların bulundukları düzeni terk edemeyişlerinin alametlerinden biri de; ikiyüzlü, ayrılıkçı münafıklar olduklarını, verdikleri sözleri ve yaptıkları anlaşmaları bozduklarını anlatıp açığa koyarak onları rezil eden bir Sûre indiği zaman birbirlerine bakınıp kaş göz ederek, bir taraftan dalga geçerlerken öbür taraftan ezilip alçalarak derler ki, sizleri gören kimse var mı? Sonra da Allah Rasûlünün yanından ayrılıp giderler. Maksatları münafıklıklarını kat-kat artırmaktır.

۞ صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۞

Bozuk insanları kahredip sapıklıklarında Bırakan Allah; bunların kalplerini Îmandan, Tevhîdin Caddesine ermekten ve İlâhî bilgilerden uzaklaştırıp mahrum koydu. Bu sebeple inen bu Sûrelerden dolayı onlara tevbe nasip olmaz. Aksine pisliklerine devam ederler. Çünkü onlar; imanın tadını anlamayan akılsızlardır. İnananlar gibi olup İlâhî bilgilerin değerini, Îmanın yararını, küfrün ve münafıklığın zararını anlayamazlar. İslâm ve Tevhîdin karakterini karakter edinemezler.

۞ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞

128.Ayet: Bunun için ey kâfirlik ve münafıklık karakterlerine yerleşmiş olan cahil ve kaba insanlar! Bilesiniz ki, sizlere; yine sizlerden ve sizin cinsiniz ve türünüzden İnsan bir Peygamber; sizleri kurtarmak için Allah katından türlü Ayetlerle ve açık mucizelerle geldi. Sizlerin zarar ve sıkıntınıza, kahır ve helakinize olan her şey O'na çok ağır ve acı gelir. Kendilerinizi tehlike ve yaramazlıklara atmanıza razı olmaz. Zira her sıkıntı ve yaramazlığın arkasında şirk ve küfür var. O (s.a.v.) sizlerin Îman edip durumları düzgün Müslimanlar olmanıza çok düşkündür. Çünkü O; Îman edenlere çok şefkatli ve pek merhametlidir. Küfrün ve zulmün karanlıklarından çıkarak Allah'a kulluğun nûruna ve mutluluğuna erenleri pek sever.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu ahlak üzere olmağa, Peygamberliğin yiğitliği ve şefkati üzerinde bulunmağa devam et.

۞ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۞

129.Ayet: Eğer Senden yüz çevirip arkalarını döner giderlerse Sen can u gönülden Rabbine sığınarak ve O'ndan destek isteyerek de ki, daima beni görüp Gözeten Rabbim Bana yeter. İşlerimin tamamını görür. Düşmanlarımın tüm şiddet ve sıkıntılarını Benden uzaklaştırır. Bütün olaylarda sırf O'na sığınılır. Tüm önemli

işlerde yalnız O'na varılır ve O'na arz edilir. Sadece O'na döner ve dayanırım. Sırf O'nu Vekil edinirim. Zira O'ndan başka ve O'nun beraberinde bir varlık daha yok. Her şeyi kuşatan Muazzam Arşın(Yüce idare makamının) Yöneticisi ve Sahibi; tüm Güzel isimleri, Yüce Sıfatları ve Eşsiz Varlığı ile O'dur. Tüm varlıkların ve bütün zerrelerin başlarına Hukmeden Tek Yönetici O'dur. Fâni varlık üzerinde ve tüm yaratılmışı saran Yüce Arşın üstünde Tek kendisi egemenliğini, kuşatıcılığını ve idaresini sergilemektedir. Bütün varlıklar O'nun eseridir. O'ndan başka hak varlık yoktur.Her şey yok olacak. O'nun Varlığı kalacak. Tamamınız O'na döndürüleceksiniz.

TEVBE SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Allah'ı isteyerek yok olma yoluna paçaları sığayan (tam bir hazırlıkla gitmek isteyen)! Allah muradına hakkıyla erdirsin ve çalışmalarını güzelce karşılayıp mükâfaatını versin. Bil ki, bu yolda sana lazım olan; seni layıkıyla uyararak irşadını yapacak olan Zatın (Allah Rasûlünün) İzine uymandır. Zira seni hidayete ve muradına O erdirecek. O; öyle bir Peygamber ve Rehber ki, Allah; O'nu (s.a.v.) bütün yaratılmışı olgunlaştırıp asıl gayelerine erdirmesi için seçip görevlendirdi. O'nu Kendi Suretinde var etti. Ve Kendi ahlakının tamamıyla ahlaklandırdı.(İlmiyle Alîm, hükmüyle Hâkim kıldı. Sonsuz Varlığına ayna yaptı). Bunun için O'nu Sevgili edindi ve tüm peygamberlere (a.s.) İmam ve Temsilci yaptı. Bu sebeple O'nun bu lütuf ve rahmetine tam bir çaba sarf ederek inanç, söz ve icraatınla sarılmalısın ve Rabbinin katından Kendisine gelen Hakkın tüm sırlarına tutunmalısın. Yine Allah Rasûlünün; Allah'ın kelâmından bulup çıkararak ikram ettiği işaret ve muammalarını tahsil etmelisin. Zira Allah'ın kullarını irşad için O'nun (s.a.v.) Mübarek Varlığından doğan söz ve davranışları insanlığa irşad kaynağıdır. Çünkü O'nun karakteri ve Varlığı son derece pak olmakla, kapasite ve kabiliyeti de tam olmakla Allah'ın vahyine ve ilhamına erme neticesinde en yüksek anlayış ve en mükemmel irşada ermiştir. Arınmışlığın zirvesinde olmakla da Hak ve Gerçek Varlık Olan Allah'ın tüm tecelliyatlarının aynası, yer ve gökler gibi tüm âlemlerde O'nun (c.c.)En Kâmil Halifesidir. Allah Rasûlünün mirasçıları olan yüce veliler O'nun izinde dikkat ve hassasiyetle yürürler. Allah özlerini arındırsın ve ruhlarını nûrlandırsın. İnsanlar Tevhîdin yolunda yürürlerken bu Allah dostlarının varlıklarından da insanların kabiliyet ve kapasitelerine göre irşad kaynağı olacak söz ve manalar meydana gelir. Rahman Azîmüşşan'nın hayat bağışlayan can esintileri, Celâl ve Cemâl Sıfatlarına dayalı manevî ilhamları, Yüce Varlığının Kâmil tavır ve halleri; evliyasına farklı hallerde gelir tıpkı karakter ve suretlerinin farklı olduğu gibi... Hulasa sana kalbini Allah'tan gayriden arındırman ve alakanı büsbütün her şeyden kesmen gerekir. Bu da ancak; Hakkı anlayıp hakikatleri görerek tecellilerini gözetlemekle Allah'a eren, Hak yoldan şaşmaksızın hakkı sergileyenlere uymanla mümkin olur. Onların bulduklarından ve içlerine doğan

maneviyattan faydalanman suretiyle yokluğun sırlı ve gizli makamlarında yok olmakla ebedilik makamına erebilesin. O zaman hal dilin ve sözünle şunu demen uygun olur: Bana Allah yeter. O'ndan başka ilâh yoktur. O'na dayanıp güvendim. O Vekilimdir. O; Yüce Arşın sahibi, Rabbi ve Yöneticisidir.

Allah bizleri; işlerini Kendisine ısmarlayan, dayanan ve güvenen, her şeylerine karşı Kendisini (c.c.) Vekil ve Kefil edinen, daima bize O yeter diye inanıp O'nu (c.c.) Koruyucu bilen kullarından etsin.

YÛNÜS SÛRESİ

YÛNÜS SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Küçük bir parçadan ibaret fâni ve asılsız varlığa dayalı olan hayallerden, kuruntulardan kurtulmak, vesveseleri yok etmek, akla gelen tüm fikirleri silmek, Allah'tan ve O'nun hukümlerinden gayri her işten ve her şeyden ilgiyi kesmek ve lüzumsuz uğraşılardan vazgeçmek suretiyle Tevhîdin Yoluna çekilip giden, bu yolculukta sadakatle uğraşı verenlere; hak ilimlerle donanımlı, şaşmaz göz ve görüş sahibi Tevhîdin hakikatine ermiş bir kâmil üstazdan yardım isteyip yol sormadan bu yolculukta tam bir başarı olmayacağı gizli kalmaz. Zira seçim yapıp istediğini yapmak, irade ve idarede bağımsızlık sırf Allah'ın Varlığına mahsustur. O'ndan gayri her şey O'na dayalı ve O'na bağlı olan eserlerdir. Tüm eserlerden, bağ ve alakalardan kurtulmak için cüzî iradenin ölmesini ve her şeyin yok olmasını gerektiren yokluk yolunda uğraşı veren olgun mürşidlerin rehberliğine ihtiyaç vardır. Hulasa Allah'a erme yolunun işaret ve alametlerini bilen, olgunluk dersi veren olgun ve kusursuz irşadçılar; faydalanmak isteyen müridle, fayda sağlayan mürşidin arasında bağ ve ilginin olmasını gerekli kılacak olan İlâhî Sıfatların arasındaki bağ ve ilginin durum ve nedenlerini iyi bilirler. Çünkü yararlanıp irşada erişmek sıradan şahıslardan sağlanacak bir şey değildir. (Bilmeyen belletemez, ermeyen erdiremez). Sıradan insanların arasında kurulan alakaların ve alınan derslerin aksine bu Hak Yolda faydalanmak ve faydalı olmak için sağlamlığı ve doğruluğu onaylanmış olan alaka ve bağlılıklar gerekir. Bilesiniz ki, Allah Teâlâ kimin varlığını Kendisine çekmiş ve Dünyalık giysilerini soyup çıkararak maddî ve manevî niteliklerini yok etmişse artık o kimse O (c.c.) olmuştur. (O kimse için Tek Varlık sadece Allah'tır). Varlık, kimlik tamamen ortadan kalkmış, konumlar ve yükümlülükler kalmamıştır. Artık bu erenler Rablerine kavuşmuş olmakla Allah'ın Büyüklük saraylarında, ululuk sancağı altında, yücelik makamında, değerlilik himayesinde bulunmaktadırlar. Bu erenler için artık yol, yolcu ve yolculuk yok, arzu ve murad da yoktur. Artık arzulanıp murad olunan onlardır. Hulasa bu erenler Hak Teâlâ'dan gayrisini bilmezler. Hak Teâlâ'dan başkası da bunları bilmez. Nitekim kudsî hadis bu hususu anlatmıştır(mealen): Bana eren kulumun gören gözü, duyan kulağı... olurum. Dolayısıyla gerçek erenler Allah'ın varlığı dairesinde O'nun la görürler. Tevhîdin hayat suyuna susayan, bu uğurda yok olma yoluna girip yürüyen talebe ve müridlere; Allah'ın yardım ve desteğiyle kullarını Dünya ve Ahiret konularında eğiterek olgunlaştırması için yetkili kıldığı önderlerin ve üstazların el ve eteklerine sarılıp bu yolu onlarla yürümeleri lazımdır. Bilesiniz ki, bu yetkili kılınan önderler peygamberler ve onlara mirasçı kılınan üstazlardır. Peygamberler insan olmalarına rağmen insan olmanın gereği olan her türlü eksiklikler, yanlışlıklar kargaşa, vesvese ve zihin bulanıklıklarından münezzeh varlıklar olarak yaratılmışlardır. Allah'ın Varlığında yok olup birliğe ermelerine ve kendilerinden O'nun görünüp icraatlar yapmasına engel olacak tüm tavır ve hallerden de arınmış olarak yaratılmışlardırlar. Allah'ın evliyası olan üstazlar da

onlara harfiyen uymakla Allah'ın Varlığında yok olmaktan ibaret olan Tevhîd ve irfan mertebesine ermişlerdir. Geçici âlemin bayağı varlıklarının perdeleri ile gözleri ve özleri perdeli olan, gaflet, cehalet ve sapıklıklara batarak Hak ve hakikatlerden habersizlik kendilerine karakter olanlar ise peygamberlerin; halkı irşad etmesini şaşkınlıkla karşılamışlar, onların peygamberliklerini kabullenememişler, Allah'ın sonsuz varlığına erişip halkı da eriştireceklerini inkâr etmişlerdir. Şüphesiz bu inkârları cahil olmalarından ve Yaratanla, O'nun yaratılanlar arasından seçtiği kusursuz temsilci arasındaki ilgiyi bilemediklerindendir. Çünkü onlar peygamberlerin ve onların mirasçıları olan gerçek üstazların durumlarını sıradan insanların durumlarıyla ölçüp kıyas yaparak hak ve hakikatleri idrakten uzak kaldılar ve bilemediler ki, insanların seçkin ve üstünleri meleklerin seçkin ve üstünlerinden üstündürler. Çünkü kâmil ve üstün bir insan Allah'ın halifesi olup O'nu temsil etme makamına ermiştir. Allah'ın tüm sıfatlarını melekler değil, her bir kâmil insan kendisinde toplamakla bu şerefe ermiştir. Bu yüzden cehalet ve inkâr üzerinde bulunanları ağır bir cevapla cevaplayıp onları yermiştir. Mü'minleri hak ve gerçek olana karşı uyarmak için isimlerinin en büyüğü ile sözüne başlayarak ve kerem Sahibi Olan Rasûlüne seslenerek buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Öz Varlığında saklı ve gizli olan tüm Güzel isimleri ve Yüce Sıfatları ile daima Görünen, İsim ve Sıfatlarının görünümünün çok olmasıyla çokça varlıklar meydana gelen Allah adıyla. O; Kendisinin eseri ve görünme sahneleri olan tüm varlıklara Varlığının hoş ve ikramlı görünümlerine göre yenilenip duran sürekli yardımları ile sonsuz rahmetini sunup her türlü ihtiyaçlarını gören Rahman'dır. Ve O; bu varlıkların özü ve özeti olan, tüm nitelikleri kapsayıp taşıyan, Dünya ve Ahirete dair ön ve son mertebelere sahip olan seçkin peygamberlere ve onların mirasçıları olan evliya kullarına özel ikramlarda bulunan Rahîm'dir.

۞ الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۞

1.Ayet: Ey Olgun, Akıllı, görevine Bağlı ve tüm yaratılmışa peygamberlik görevinde en kapsamlı olanına layık Olan! Bu Surede Sana inen şu ayetler; hikmetlerle dolu olan İlâhî Kitabın bazı ayetleridir. O Kitap tüm hukümlerin yazılı olup korunduğu ve her şeyi kuşatan İlâhî ilmin makamıdır. Bu ayetler Rabbin katından inmiştir. İlâhî yüce gaye ve sağlam bilgiler gereği hep doğru ve uygun olanları anlatır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu ayetler; cehalet ve yanlışlıklar içerisinde olanları ilim ve iz'an sahibi ederek hak yola erdirmen için peygamberliğinle ve görevlerinle ilgili uyarı, müjde ve irşadın konusunda Senin doğruluğunu söyleyip desteklemek için Rabbin tarafından indirilmiştir.

۞ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ ۞

2.Ayet: Kendi türlerinden ve kendi içlerinden Bir İnsana; sırf lütuf ve ikramda bulunarak fâni varlıklarının geçici ve pis arzularına uyarak cehalet ve yanlışlıklara saplanan insanları uyarması için vahiy ve ilhamda bulunmamız fâni olduklarını ve kimliklerinin asılsız olduğunu unutan insanlara şaşılacak ve olmayacak bir şey mi oldu? Bu şaşkınlıkları ve kabul etmeyişleri onların; yaratılış gayeleri olan Tevhîdin Yolundan ve İslâm'ın geniş Caddesinden çıkıp sapmaları, hak ve hakikatten habersiz olmaları sebebiyledir.

۞ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a sevgi ve dostluğa eren Mü'minlere Rableri katında onlar için; Tevhîdin Yolunda yürümelerinde sadakat sahipleri olan dürüstler olduklarını, ayaklarının sağlam ve kararlı oluşunu, istek ve maksatlarında samimiyetlerini ve bunun katında bilinip bu sebeple orada yüce makamlarının olduğu müjdesini ver. Yani Allah katında kendilerine korku olmayan, üzüntü ve kederden azade, yakınlığa ermiş önde gelenlerden oldukları haberini vererek onları sevindir.

۞ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ ۞

Kâfirler; Eşsiz Yaratık, En Kâmil Peygamber Muhammed'den (a.s.) tüm harikaları, yüce mucizeleri, özellikle de edebiyatın en yüksek mertebelerinin üstünde Allah'ın Sözü Olan Kur'an'ı görüp duyduktan sonra; karakterlerinin pisliği ve mayalarının bozukluğu sebebiyle şirk ve azgınlıklarında inad ederek dediler ki, Bu Muhammed; eşi bulunmayan gayet mahir her şeyi iyi sergileyen apaçık bir sihirbazdır. Ayet-i Celîle'deki ﴿ ساحر ﴾ kelimesinin ﴿ سحر ﴾ olarak okunduğu vecihler de var. O zaman mana: O (Kur'an) apaçık sihir dediler. Halbuki, kendileri edebiyatın bütün kurallarını biliyor ve çok güzel sözler söylüyorlardı. Buna rağmen Kur'an'ın en kısa bir sûresinin benzerini getirmekten aciz kalmışlar ve Bunun kul sözü olmadığını anlamışlardı. Fakat inatlarından dolayı inkârlarından vazgeçmiyorlar, azgınlıklarını sürdürüyorlardı.

۞ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ۞

3.Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Vahid, Ehad, Samed ve Kayyum Olan Allah; Yüce Sıfatlarının ve güzel İsimlerinin yansımaları olarak göğü ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemleri ve tabiatlar âlemi olan yeryüzünü ve aralarında bulunan her şeyi bunlara uygun olarak altı günde; uzunluklar, hacimler ve kenarlar itibarıyla altı yönde yoktan var etti. Sonra tüm İsimlerinin ve Sıfatlarının yansımalarına kabiliyetli ve bağımlı olarak her şeyi saran geniş ve yaygın Arş üzerinde tam olarak nicelik ve nasıllıktan Münezzeh olarak egemenliğini sergiledi.

۞ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۞

Var olan her şeyin tüm işlerini tam bir bağımsızlıkla O yönetip yürütür.

۞ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۞

hiçbir kimse, diğer bir kimseye asla şefaat edemez, destekte bulunamaz; ancak O'nun izin vermesi sonrasında şefaat ve destekte bulunmak olur. Zira her şey O'nun yaratması ile var olup ortaya çıkmış ve O'nun hükmüne sahnedirler. Yapacakları her şey O'nun dilemesi ve izin vermesi ile olur.

۞ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞

Tüm yaratması, eserleri ve yönetiminde Tek ve bağımsız olmakla ve En Güzel İsimlerle İsimli, En Yüce Sıfatlarla nitelikli Olan, Kendisinden başka İlâh olmayan işte O Allah; Sizin Rabbinizdir. (Sahibiniz ve Yöneticinizdir). Ey yok olmağa mahkûm olan gölge misali varlıklar! Sizleri yoktan var edip yaşatan O'dur. O halde hakkıyla O'nu tanıyıp layıkıyla O'na kulluk yapın, hukümlerini uygulayın. Allah'ın nimetlerinin büyüklüğünü, lütuflarının yüceliğini düşünecek karakterde yaratıldığınız halde O'nun Varlığı, Birliği ve Tek İlâh Olduğu hususunda hala aklınızı çalıştırıp düşünmeyecek misiniz ey gafiller?

۞ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۞

4.Ayet: Sırf O'nadır (c.c.) topyekûn dönüşünüz. Asla bir başkasına değil. Zira gerçek varlık makamında O'ndan başka hiçbir varlık yoktur. Bir başka ayetinde mealen buyurdu ki, dönüşünüz banadır. Yine bir ayetinde: Bana döndürüleceksiniz. Daha pek çok ayette bu husus anlatılmaktadır. Ey mükellefler! Bilesiniz ki, Allah bunu; kesin va'di olarak haber verdi ve bu gerçekleşecektir. O'nun va'dinde hiçbir değişme ve bozulma olmaz. O'nun va'di nasıl gerçekleşmez ki, O takdir edip yarattığı her şeye Kadir Olan ve gücü yetendir. Zaten her şey O'nun yüce ilminde ve Levh-i Mafuzda belirlenip yerleşmiş ve kesinleşmiştir. Yine O'nun gücü ve kudretinin tamlığından olarak yaratılmışı ilkin eşsiz, örneksiz, madde ve zamana ihtiyacı olmaksızın yoktan var eder, sonra öldürüp yok eder. Daha sonra da üstün kudreti ile Dünyada yaratıp mükellef tuttuğunun sırrını açığa koyup anlatmak için Ahirette tekrar diriltir.

۞ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۞

Çünkü âlemlerin Rabbi Allah; Yüce Varlığına ve Birliğine Îman edip peygamberlerini tasdik edip onlara (a.s.) uyan, kendilerine Dünyada emredilen, Îmanlarına uygun iyi ve yararlı işler yapan inanan kullarını sayısız nimetleri ile adaletinin eseri olarak güzel karşılıklarla mükâfaatlandırıp katından ikramlarda bulunacaktır.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۞

Rableri Olan Allah'ı inkâr edip O'nun En Özel Niteliği ve İsimlerinin En Şereflisi Olan ilâhlığı; O'nun yaratıklarından bir şeye vererek bazı yaratıkları O'na ortak koşan kâfirlere ise; her şeyin sergilenip huzura sunulduğu Kıyamet Gününde hesap görmelerinden sonra Dünyada tat almak için içtikleri haram içecekler karşılığı olarak son derece kaynar içecekler var. Ayrıca Allah'ı ve O'nun kitaplarını ve peygamberlerini inkâr etmeleri sebebiyle çok acıklı azap ve işkenceler var. Çünkü onlar sırf inatları sebebiyle Allah'ı ve peygamberleri inkâr edip kâfirliklerinde ısrar ettiler. Yoksa Allah'ı inkâr etmeleri mümkin midir?

۞ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ ۞

5.Ayet: O öyle Bir Hak ve Tek Varlık ki, tam ve sonsuz kudretin sahibi olduğunun delili olarak Güneşi halis ısın ve ışın kaynağı yaptı. Bu O'nun kusursuzluğunun, nûrların Nûru ve her şeyin dayanağı olduğunun delilidir. Kendisi (Dünya gibi) karanlık bir âlem olan Ayı; Güneşin ışınlarını yansıtmasıyla gecenin karanlıklarında ışık saçıp yol göstermesi için aydınlık kaynağı kıldı. Bu da göstermektedir ki, bütün varlıklardaki ilimler, gözler ve görüşler Allah'tan yansımaktadır ve her şeyin Sahibi ve Dayanağı Allah'tır. Aya hareketinde öyle yerler belirleyip öyle ölçüler, mertebe ve makamlar düzenledi ki, Onun nûru devamlı değişik hallere girerek farklı görüntüler sergiler. (Sizler; Ayın biri, ikisi, yirmi dokuzu veya otuzu diyerek sayar durursunuz). İşte tüm bunları senelerin sayısını ve hesaplarınızı bilesiniz diye yaptı. (Yani Rabbiniz; sizleri yaratıp bırakmadı aksine O yarattı, O yaşatıyor ve her şeyinizi temin edip tüm ihtiyaçlarınızı O sağlıyor). Hulasa tüm işlerinizde ve alış-verişlerinizde, ekim ve biçimlerinizde ihtiyaçlarınızı O temin ediyor. Aynı bunun gibi peygamberlerin ve onların mirasçıları olan evliyanın içlerinde peygamberlik ve evliyalık nûrunu Kendi Varlığından yansıtarak ortaya koyuyor ki, ondan nûrlar ve gerçek ilimler elde ederek Îmana eresiniz ve Îmanlarınızın nûrlarıyla kâfirliğin, ısyanın ve zalimliğin karanlıklarını yok edesiniz. Böylece hiçbir zaman batmayan Gerçek Güneş Olan Allah'ın Varlığından nûrlar ve faydalı ilimler kazanarak yaratılış gayenize uygun yaşayarak Dünya ve Ahiretin saadet ve mutluluklarına eresiniz. Sonra Allah Teâlâ; asıl ve gerçek karakterlerini uyanıp anlamalarına teşvik ederek buyurdu:

۞ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۞

Allah; bütün bunları sadece hak ve gerçek olarak yerli yerinde yarattı. Akıl ve gerçek ilim sahibi olan her bir topluma yaratılan her şeyin hakikat ve inceliklerine dikkat çekip yol gösteren ayetlerini bir-bir açıklıyor. Böylece akıl sahipleri hakikatleri görme ve onlara erme makamlarına ulaşırlar. Hakikatlere karşı akıl ve anlayışı olmayan, gözleri perdeli kâfirler ise hayvanlar gurubundan sayılırlar ve

onların kurtuluşları beklenmez. Zira Yaratana karşı onların kafaları kalın, gözlerinin perdeleri gayet kabadır.

۞ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ۞

6.Ayet: Bilesiniz ki, gecelerin değişiklikleri ve gündüze girerek uzamasında, gündüzün tüm değişik durumlarda olması ve geceye girerek uzamasında, göğün ve yüce âlemlerin yaratılması ve değişimleri sağlamasında, koyduğu tabii kanun ve esaslarda, yeryüzünün yaratılması ve türlü gizli durum ve varlıkları saklayıp yönetim ve durumlara sahne olmasında, yerleri, gökleri, Dünya ve Ahireti idare edip yönetmesinde, her işindeki sağlamlık ve yüce maksatlar olmasında; Allah'tan, O'nun kahrından ve azabından korkup O'na ve peygamberlere ters düşmekten korunan, layıkıyla O'na sığınan her bir topluma ders alacakları deliller, alametler ve Allah'ın Varlığına, Birliğine ve her şeye Gücünün yettiğine ibret alacakları ders kaynakları vardır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ۞

7.Ayet: Allah Azîmüşşan; küfür ve ısyanın karşılığını tehdid ve uyarı ile haber vererek buyurdu: O kâfir kimseler; yaptıkları karşılığında kendilerine ceza verip azap edeceğimiz Ahiret gününü inkâr ettiklerinden dolayı kendilerini tekrar dirilteceğimizi ve Bize kavuşacaklarını beklemiyorlar. Bu sebeple içinde bulundukları şu değersiz hayatı pek beğeniyor, ebedî saadet yurdu olan Ahirete dönüp bakmıyorlar ve Dünyada kalmaya can atıyorlar. Bu cahil ahmaklar; kalplerinin katılığı ve cehaletin varlıklarına yerleşmesinden dolayı tüm gerçekleri gösterip ebedî saadete erdirecek olan ayetlerimizden habersiz yaşıyorlar.

۞ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

8.Ayet: Bu lanetliler ve Allah'ın her şeyi kuşatan ilminden ibaret olan akl-ı külden kazanılan ve gerçek karakterin niteliği olan akıldan uzak kalanların varıp sığınacakları yer; aklın gereğini terk ederek hayal ve kuruntulara kapılıp küfür ve ısyana dalmaları ve sınırsız günah kazanmaları sebebiyle Cehennem ateşidir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ ۞

9.Ayet: Allah'ın varlığına ve Birliğine kesin olarak Îman eden, bu kâmil Îmanları ile Îmanlarına uygun emrolundukları yararlı işleri ve Dînî buyrukları yapan seçkin insanları Rableri; Îmanları ve kesin bilgi sahipleri olmaları sebebiyle ve durumlarını düzeltmek için çalışmalarından dolayı Birliğinin sonsuz nimet sahasına erdirir.

۞ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

O seçkin kullar; canların tat ve lezzet aldıkları ebedî nimet yurdu olan cennetlerde ebedî kalacaklar ve altlarından hakikat ve ma'rifet nehirleri, her türlü nimetleri

taşıyan arklar akar. Hakkı görüp O'na kavuşmanın neticesinde onların başlarına nimetler dökülür, oralarda her imkâna ve tüm saadetlere erişmiş olarak karar kılarlar.

۞ دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۞

10.Ayet: Allah'a kulluk yapma, o yolda olgunlaşma son bulmak ve murada ermek neticesinde Rablerine yapacakları dua ve istekleri; ey âlemlerin Rabbi Allah! Sen her kusur ve eksiklikten Münezzeh ve bambaşkasın. Zira bizleri yoktan var ettin. İlimler, Îman ve İslâm bahşettin. Bu güzelliklere ve sonsuz nimetlere kavuşturdun. Ey Efendimiz ve Yüce Sahibimiz! Seni; Sana yakışmayan tüm niteliklerden uzak biliriz. Farklı derece ve mertebelerde bulunan Cennet ehlinin birbirlerine selamları ve hayat dilemeleri Allah'ın adı ile selam vermeleri ve Allah'a teslim ve doğruluktan başka bir şeyin olmadığı doğruluk ve doğru olanların bulunduğu makamda O'ndan razı olduklarını arz etmeleridir.

۞ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

Ermek için yaratıldıkları ve Allah'tan umdukları gayelerine ermeleri sonrasında ve her konuşmaları arkasında duaları; Hamd, tüm güzel nitelikler ve sonsuz övgü âlemlerin Rabbi, Yaratan ve Yöneticisi Olan Allah'a mahsustur. O bizleri yoktan var etti, türlü lütuf ve ikramlarıyla yetiştirip geliştirdi ve katından bağış ve ikramları olarak sonsuz nimetlere ve sınırsız hürriyetlere erdirdi. Allah Zülcelâl kullarını; kötülüklerden vazgeçerek Kendisine yönelmelerini teşvik etmek için buyurdu:

۞ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۞

11.Ayet: Kullarının tüm işlerini yürütüp Yöneten Allah; kendi iyiliklerine olan bir şeyi acele istedikleri gibi Kendisinden başlarına kötü bir şeyin acele gelmesini acelece istediklerinde o kötülüğü acele olarak verseydi ve hak ettikleri ceza ve belaları onlara uygulasaydı ecellerinin gelmesi derhal sağlanır ve hayatları sona ererdi. Fakat Allah; onların istiğfar edip kendilerini düzeltmelerine ve affa ererek kurtulmalarına fırsatlar verir.

۞ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞

Hulasa herkesin yaptığının karşılığını göreceği Ahiret gününü inkâr ederek Dünyaya bağlanıp maksatları sadece Dünya hayatı olan ve Bize kavuşacaklarını ummayan kâfirleri ve kâfirliklerinde ısrar edenleri sınır tanımayan azgınlıkları içerisinde bırakırız ve onları cezalandırmakta da acele etmeyiz. Şimdilik onlar başlarına gelecek olandan kör ve habersiz olarak yaşarlar. (Bu mühletimiz ise onların zararına olur.) Zira azabımızın artmasına sebep olan günahları çoğalır ve sonunda onları korkunç bir biçimde tutarak dehşetler içerisinde cezalarını veririz.

۞ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا ۞

12.Ayet: İnsana acı ve sıkıntı veren bir zarar dokunduğunda ayakta, yatarken ve buna muktedir değilse yatarken bize dua edip yakarır ve türlü şikâyetlerle halini ve ihtiyaçlarını arz ederek sürekli isteklerde bulunur.

۞ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرٍّ مَسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Ondan sıkıntısını kaldırıp arzuladığını acele olarak verdiğimiz zaman Bizim hukümlerimize dönüp bakmadan, emrimizden yan çizerek pis arzuları peşine geçer gider. Sanki kendisine dokunan sıkıntıdan dolayı sıkıntısını kaldırmamız için Bize dua edip hiç yakarmamış. Çünkü insan pek gafil ve çok nankördür. Ey peygamberlerin En Kâmili! Durumlarını duyduğun bu gafiller gibi cehalet ve sapıklığa dalmış olan israf ehli zalimlere yaptıkları tüm işler süslenip hoş gösterildi. Bu yüzden üzerinde bulundukları sapıklık, ısyan ve azgınlık üzerinde ısrar ederek Allah'ın emrine karşı gelirler, Peygambere ve Mü'minlere düşmanlık yaparlar.

۞ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۞

13.Ayet: Allah Azîmüşşan yemin ederek tehditte bulunarak buyurdu: Ey Mekke sakinleri! Rabbiniz Olan Allah'a yemin olsun ki, kahır ve hışmımız gereği sizden önce gelip geçen zalimler topluluğunu helak ettik. Sizlere geldiği gibi onlara da peygamberleri gelmiş zalimlikler yaparak Allah'ın peygamberlerini tasdik etmeyerek Allah'a itaatten, İlâhî hukümlerden ve buyruklardan çıkmışlar Îman edenler olmamışlardı. Halbuki, peygamberleri; onların küfür ve ısyandan vazgeçmeleri için onları hakka davet etmişler, davalarının hak ve kendilerinin haklı olduğunu gösteren ayetler, mucizeler ve kanıtlar getirmişlerdi. (Sizler de zulme dalıp o zalimler gibi huküm tanımıyorsunuz). Bilesiniz ki, sizler gibi zalimlikler yaparak küfür ve ısyanda ısrar eden, inat ve kafa tutmada aşırı giden o zalimleri uyarmamızla uyanmamaları sonrasında; zulümleri sebebiyle tutup cezalandırdık. Tıpkı tarafımızdan onlara olan gibi gelen uyarılara rağmen suç ve kötülüklerde ısrar eden suç işleyen toplumları ağır cezalarla cezalandırırız.

۞ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۞

14.Ayet: O zalimleri zulümleri sonrasında helak edip köklerini kazıdık. Onların yok olmasından sonra da sizleri onların arkasından yeryüzüne gelen halifeler yaptık. Bakalım sizler nasıl yapacaksınız? Onları denediğimiz gibi sizleri de deneyip göreceğiz. Eğer iyi işler yaparsanız iyi karşılıklar veririz. Aksine şayet kötü işler yaparsanız onlara yaptığımız gibi kötü karşılıklar veririz.

۞ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ ۞

15.Ayet: Ahirette Bize kavuşacaklarını ummayan ve Îman etmeyen o zalimler; tıpkı sizler gibi gaflet, dalâlet, gurur(aldanış) ve cehalet içerisine aşırı olarak battıkları

için; nimet, iyilik ve ikramlarda bulunmağa ve intikamlar almağa sonsuz güç ve kudretimiz olduğunu, Ahiretin korkunç hallerini ve ağır cezalarını gösteren ve her şeyi bir-bir açıklayan apaçık ayetlerimiz kendilerine okunduğu zaman okunan kitaptan başka bir şey getir veya onu değiştir dediler. Şimdi sizlerin içinden kâfir olan ve ahireti inkâr edenler de; ey Muhammed! Bu Kur'an'dan başka bir kitap getir veya O'nu değiştir demekteler. Bu bize ağır geliyor. Uyarı ve müjdeleri içeren ayetleri taşıyan başka bir kitap getir diyerek dalga geçtiler.

۞ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! O değerli peygamberlerin toplumlarına cevap olarak dedikleri gibi bunlara cevap olarak de ki, sizin bozuk görüş ve arzularınıza göre O'nu Kendim açısından değiştirmem Benim için olabilecek bir şey değildir. Ben sadece bana vahyolunana uyarım. (Değil O'nu değiştirmek, O'na az bir şey eklemem veya O'ndan az bir şey eksiltmem asla mümkin değildir) Benim; Bana vahyedilene uymaktan başka hiçbir şeye gücüm yetmez. Ben daima vahyi beklerim. Nasıl olurda Ben O'nda tasarruf ve Kendim için icraatta bulunurum.

۞ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

Ben; sizlerden sırf böyle bir ısyanı Bana karşı söylemekten korkarken nasıl olurda ısyan edebilirim. Eğer Rabbime karşı gelirsem hiç şüphesiz; sizlerin ısrarlı bu ısyanınızla hak ettiğiniz gibi Rabbimin büyük ve korkunç azabını hak ederim.

۞ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

16.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları susturup bağlaman için de ki, Eğer Allah dilese Ben Bu Kur'an'dan başka okunacak bir şeyi size okuyamam ve de böyle bir şeyi bilemem, sizlere de dilimden böyle bir şeyi duyuramam. Fakat O (c.c.) Kur'an'ı murad etti ve Bana O'nu vahyetti. Dolayısıyla O'nu okumamı gerçekleştirdi ve sizlere duyurmamı emretti. Ben de duyuruyorum. Yoksa nasıl olabilir? Kesin olarak biliyorsunuz ki, sizlerin arasında kırk sene gibi uzun senelerce âdeta bir ömür kaldım. Bu Kur'an'ın gelmesinden önce bir şey bilmezdim ve sizlere bir şey okuyup anlatmadım. Hiç düşünüp anlamaz mısınız ve ilim ve anlayış sahipleri olduğunuz halde aklınızı kullanmaz mısınız? Eğer düşünüp incelerseniz ve yüksek edebiyat mertebelerine eren insanların sözlerinin üsluplarına kıyaslarsanız o zaman anlarsınız ki, görürsünüz ki, O; Benim gücüm ve kapasitem dışında bir sözdür (ve O; asla yaratık sözü değildir. O Rabbimizin ve tüm yaratılmışın Rabbi Olan Allah'ın sözüdür. O'nu indirdi ki, O'nunla yaşayıp yaratılış gayemiz olan insanlık makamını koruyup Dünya ve Ahiretin sonsuz saadetlerine erelim).

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ۞

17.Ayet: Hulasa Allah'a iftira edenden, O'ndan gelmeyen bir şeyi O'ndandır diyerek O'na nispet edenden daha zalim kim olabilir? Ya da Allah'ın; kullarının durumlarını

düzeltmek, onları Dünya ve Ahiret konularında irşad etmek için peygamberlerine indirdiği ayetlerini kabul etmeyip inkâr eden alçaktan daha zalim kim olabilir? Bilesiniz ki, bu tür büyük suçları işleyenler asla kurtuluşa eremeyecekler. Bunlar Allah'ın Kelamını bırakarak asılsız ve bozuk sözlerini ve çarpık hurafeleri geçerli kılıp çıkar sağlamak için Allah'a nispet ederler.

۞ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ ۞

18.Ayet: Nasıl kurtuluşa erebilirler ki, onlar aşırı sapıklıkları sebebiyle Varlığı bağımsız ve İlâh olmakta Tek Olan Allah'tan başkasına; hem de kendilerine zarar ve fayda veremeyen varlıklara tapıyorlar. Taptıkları güçsüz, zavallı, şuursuz ve işe yaramaz nesnelerdir. Bir de diyorlar ki, bu putlar ve heykeller; Allah katında bize şefaat edecek ve bizleri destekleyip bize gelecek olduğunda Allah'ın kahır ve cezasından bizleri kurtaracak olan şefaatçilerimizdir.

۞ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların ne kadar beyinsiz ve ahmak olduklarını ortaya koymak için de ki, sizler bu sözünüzle bütün saklı ve gizli olanları ve her şeyi Bilen Allah'a; Semalarda ve yeryüzünde olup da O'nun bilmediği şeyleri O'na anlatıp haber veriyorsunuz? Halbuki, O'nun Kendi Öz varlığı, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları itibariyle yerlerde, göklerde ve tüm âlemlerde O'nun her şeyi kuşatan ilminden asla hiçbir şey gizli kalmaz. O; Kendisine ortak kabul edilen putlardan, nefislerden ve her şeyden Münezzeh ve Yücedir. Bu müşriklerin taptıkları ayrıca yaratılmışın en alçağı olan varlıklardır. Hulasa bu ahmaklar Allah'ı hakkıyla bilip takdir edemediler. Bu yüzden O'nun münezzeh olduğu nitelikleri O'na nispet ettiler. O ise; zalimlerin iğrenç lakırtılarından ve rezil iddialarından Münezzeh ve pek uzaktır.

۞ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

19.Ayet: Rabbiniz Allah'ın Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının yansımaları ve Hak varlığın görünme sahneleri olarak yaratılan insanlar sadece Allah'a ihtiyaçlarını arz ederek sığınan ve O'nun tecellilerinin nûrlarından nûrlanıp maddeten ve manen gıdalanan tek topluluktu. Gelişip olgunlaşmakta Allah'ın farklı İsim ve Sıfatlarına bağlı olmakla ve farklı tecellilerin icraat ve etkileriyle farklı tavır ve anlayışlara düştüler. (Bu farklılıklar onların ayrı görüş, anlayış ve farklı yollara düşmeleri sebebiyle oldu. Allah; daima onlara peygamberler gönderip kitaplar indirerek mutluluk sebebi olacak birliğe kavuşturacak Îman ve Tevhîde davet etti). Eğer Rabbin tarafından inkârcılara Dünyada mühlet verileceğine, tam ve âdil bir hesabın yapılıp gerçek cezanın Ahirette verileceğine dair bir kararı ihtiva eden kelime önceden geçip yürürlükte olmasaydı. Ayrılığa düştükleri hususta zalimlerin arasında hesap görülür, Ahirete kalmaksızın Dünyada işleri biterdi. Fakat İlâhî emir ve yasakların konmasının, Allah katından gelen tüm hukümlerin ve yükümlülük

sırlarının bozulmaması için onların durumları ve hesaba çekilmeleri Ahirete bırakıldı.

۞ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۞

20.Ayet: Karakterlerinin pisliği ve aşırı azgınlıklarından dolayı Allah'ın Rasûlünden ısrarla çokça mucize indirilmesi ve istediklerinin olmaması ardından diyorlar ki, mademki Rabbi her şeye Kadir ve her şey O'nun kudreti altında o halde Kendisine Rabbinden bir mucize indirilse ya...

۞ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ ۞

Onlara cevap olarak dedi ki, elbette Rabbimiz Allah; her şeye gücü yetendir. Ancak ısrarla istediğiniz mucizeyi indirmemesinde hikmeti ve yüce muradı vardır. Onda olan yararı ve maksadı Kendisinden başkası bilmez. Gayb (huzurda olmayan, gizli olan her şey) tamamen Allah'ın bilgisi ve tasarrufundadır.

۞ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۞

Israrla istediğiniz şeylerle ilgili Allah'ın ne dilediğini bekleyin. Bu konuda sizlerle Benim aramda bir farklılık olmaksızın Ben de sizlerle beraber bekliyorum.

۞ وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ۞

21.Ayet: Allah Teâlâ; yanlış işler yapan zulüm ehlini azarlayıp yermek için buyurdu: İnsanlara kendilerine uğrayan ve onları Bize yönelmeye zorlayan bir zarardan sonra bir kurtuluş ve genişlik tattırdığımız zaman derhal Peygamberimize karşı bir hile ve tuzakları, ayetlerimize karşı dil uzatma ve kusur aramalar başlar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Vekilim olarak onlara de ki, kullarının içinde saklı olanları ve onların düşünce ve hayallerini pekiyi Bilen Allah; tuzak kuran hilebazlara karşı tedbir, yönetim ve intikam almakta çok süratli ve pek çetindir. Bilesiniz ki, sizin yaptığınız senaryolara karşı çetin bir azap ve intikam hazırladı ve buna meleklerini de şahid tuttu. Bilesiniz ki, yaptıklarınızı izleyip yazmağa vekil tutulup görevlendirilen meleklerimiz Allah'a ve Rasûlüne karşı yaptığınız tüm hile ve senaryolarınızı amel defterlerinizin sayfalarına yazıyorlar.

۞ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۞

22.Ayet: O öyle Bir Rab ki, sizleri karada ve denizde gezdiriyor, O Kadir ve Muktedir Rabbiniz sizlere karada ve denizde gezme ve dolaşma imkânları sağlıyor. Tüm bunları Yapan Rabbiniz elbette sizleri gözetip kolluyor ve böylece sizlerin takva ve samimiyetinizi, Îmanda kararlılığınızı deniyor.

۞ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ ۞

Ve de akıp giden gemilerde olduğunuz anda gemilerde bulunanları gemilerin hareketini sağlayan hoş rüzgar onları alıp götürürken ve bu hoş rüzgar ile gidişleri

ile sevinip coşarlarken gemilere ansızın bir kasırga gelir ve her yerden onlara dağlar gibi korkunç dalgalar gelmeğe başlar.

۞ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞

Kendilerini sarsan şiddetli rüzgarların oluşturduğu son derece peş peşe gelen yüksek dalgalardan dolayı artın zannederler ki, kendilerini yok edip köklerini kurutacak olan helak tarafından kuşatıldılar. O zaman tüm varlıklarını Allah'a mal ederek, pis arzularından ve işe yaramaz görüşlerinden tamamen koparak Allah'a yönelip dua eder ve yakarışta bulunarak derler ki, ey Rabbimiz! Eğer lütuf ve ikramınla bizleri saran bu korkunç beladan kurtarırsan şüphesiz Sana ve nimetlerine şükredenlerden olacağız. Daima Senin rahmetinin ve bağışlarda bulunuşunun hatıralarıyla Sana kulluk yapacağız.

۞ فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۞

23.Ayet: Rableri dualarını kabul edip onları kurtardığında hemen nankörlük yapmağa başlarlar ve Rablerini inkâr ederek azgınlık yapmak için koşuştururlar. Haksız yere, tam bir hukuksuzluk, hakka karşı inat ve azgınlıkla tüm kulların hayat sürmeleri için hazırlanmış olan yeryüzünde bozgunculuk ararlar. Bu ifadelerde Allah Teâlâ'nın muhataptan gaibe iltifat etmesinin(sizler derken dönüp onlar diye ifadelerde bulunmasının) sırrı onların Yüce huzurdan uzaklığının ve son derece lanetli olduklarındandır.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

Ey helak olma tehlikesinden kurtarılış nimetini unutan insanlar! Bilesiniz ki, sizin Bana şükredip itaat etmeniz yerine Dünyada nankörlük ve azgınlığa seğirtmenizin vebali Ahirette sizin başınızın belası olacaktır. Sizlere verilen bu fırsat ve mühletler geçici Dünya hayatının az ve değersiz bir tadımı ve barınması olarak sizlere sunulmuştur. Akıl sahibi olan insanlara Dünyanın geçici parıltılarını, haram zevklerini, gayrimeşru lezzetlerini alıp Ahiretin ebedî varlığını, sonsuz nimetlerini ve özel güzelliklerini bırakıp Cehennem ateşine seğirtmek yakışmaz. Bilesiniz ki, Dünya hayatınızın sona ermesi sonrasında; gölgenin sahibine, ısın ve ışınların da Güneşe döndüğü gibi dönüşünüz bir başkasına değil muhakkak Bize olacaktır. O zaman size neler yaptıklarınızı bir-bir haber verip karşılığını sunacağız. Yapılan Bize göre iyi bir işse iyi bir karşılık, yok eğer kötü bir işse kötü bir karşılık.

۞ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ ۞

24.Ayet: Bilesiniz ki, süs ve parıltılarıyla, gelir ve binalarıyla övünüp durduğunuz, kendisiyle aldandığınız Dünya hayatının durumu akıldan uzak işleri, tuhaf halleriyle ancak ve ancak gökten indirdiğimiz su gibidir. O indirdiğimiz suya yeryüzünde biten tüm ölmüş bitkilerin gözle görülebilen ve görülemeyecek

derecede küçücük tohum ve özleri karışır ki, bunlar insanların ve hayvanların yedikleri meyve, sebzelerin ve otların özleridir. Bunlar canlanıp yeşermeğe başlar.

۞ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا ۞

Sonunda (Allah'ın izniyle) yeryüzünün beslemesiyle bunlar kuvvetlenip gelişince, yeryüzü tamamen parlaklık ve güzelliğini elde edince ve bunlara sahip olan insanlar da bunlara malik oldukları bir anda yetişen tüm bitki ve ürünlerin yok edilmesine dair emrimiz gece veya gündüz geldiğinde;

۞ فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞

olgunlaşıp çıkma vakti öncesinde biz onları biçilip yok olmuş hale getiririz. (Vakti gelip biçilen de sonunda yok olur). Sanki dün bunlar hiç meydana gelmemiş ve varlık sahasında bulunmamış. İşte ayetlerimizi; aklını çalıştırıp düşünebilen her bir topluma böylece açıklayıp anlatıyoruz. Onlar temsil nasıl yapılıyor ve hangi şey neye benzetilerek ders veriliyor iyi anlarlar ve uyanarak Dünyanın ve Dünya hayatının serap misali yok hükmünde olduğunu, ama insanları aldatıp zulüm ve zarara uğrattığını, kalıcı olmayan bir parıltı olup kendisine aldananın ciğerlerin yanıp helak olduğu gibi helak olduğunu, onun nuruyla yol bulmak isteyenin doğruluk ve olgunluk yolundan sapıp gayesine eremeyeceğini bilirler.

۞ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

25.Ayet: Tüm kullarına yol Gösteren Allah; onların tamamını Tevhîdin merkezi olan Selam Olan Allah Kendi yurduna çağırır. Zira tamamı Tevhîd ve İslâm karakteri üzere yaratıldılar. Kullarından dilediğini davetinden sonra nitelikleri anlatmakla bitmeyen o muazzam yurda erdiren En Muazzam ve Doğru Yol Olan İslâm'a erdirir. (İslâmî karakterlerini bozarak Yaratanlarına karşı gelip sapıklığı tercih edenler ise bundan mahrum kalırlar).

۞ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۞

26.Ayet: Yaratılmışın En Hayırlısı Olan Muhammed Mustafa'yı (s.a.v.) Yüce Din İslâm'ı kemaliyle açığa koymak, insanlıkla ilgili ahlakın tüm güzelliklerini, ilmi, hıkmeti, hakikatleri ve İlâhî hukümleri tamamen sergileyip tatbik etmek için Son ve En Yetkili Peygamber olarak gönderdi. Hakla batıl, hidayetle-dâlalet net olarak birbirinden ayrıldı. Cennetliklerle-Cehennemlikler farklı tabakalarda ve mertebelerde birbirinden seçildi. Bu sırrı anlatmak için Allah Azıîmüşşan buyurdu: Kusursuz olarak Îman edip daima: " Bana Allah yeter" diyerek tam bir teslimiyetle kulluk yapan, Allah'a ve Rasûlüne itaat eden, yüksek saygı ve edeple Allah ve Rasûlünden gelen buyrukları ve tüm görevlerini tam bir beceri ve güzellikle yerine getiren Mü'minlere; Allah'ın adaleti olarak Dünyada yaptıkları güzelliklere karşılık yurtların, nimet ve ikramların en güzeli, sevabın en büyüğü ve makamın en yükseği vardır. Bir de bu nimet ve ikramların fazlası olarak Allah'ın; kendilerine değer

vererek bağışta bulunduğu rıza ve beğenisine erdirip yakınlığına alması vardır. Artık onların yüzlerine gaflet ve pişmanlığın eseri olan leke ve rezilliğin simgesi olan yüz karalığı ilişmez, sıkıntıları kalmaz. Çünkü onlar İlâhî teklifleri yükleyip taşımakta gevşeklik göstermediler.

۞ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Allah katında kabule ve beğeniye eren bu saadetli ve mutlu kullar Dünyada yaptıkları hayırlara, iyilik ve itaate karşılık, Allah'ın değer vermesine ve bağışlarına erenlere hazırlanan Cennetlerde ebediyyen kalacaklardır.

۞ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۞

27.Ayet: Nefislerinin azgınlığından dolayı Allah'ın emirlerine ve peygamberlerinin hakka ve hidayete davetlerine dönüp bakmayarak türlü kötülükler yapanların cezası ise kazandıkları kötülüklerin gereği olarak yaptıklarının misli (benzeri) ile kötü bir ceza olacaktır. Çünkü Allah Sübhaneh Adildir. Onları rezillik ve perişanlık tozları kaplayacak, yaptıkları azgınlığın ve taşkınlığın gereği yüzleri kötülüklerinin eseri olarak kapkara olacaktır.

۞ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۞

Onları; Allah'ın cezalandırıp azap etmesinden koruyup kurtaracak veya cezalarını hafifletecek hiçbir yardımcı ve destekçi olmayacaktır. Öyle ki, kâfirliklerinin ve ahlaksızlıklarının karanlık ve sıkıntıları içerisinde çöküp kalacaklar. Îman ve ibadetler gibi yaralı işlerin nûru ile çevrelenmediği ve koruması altına giremedikleri için sanki yüzleri; karanlık gecenin karanlığının katmanları ile kuşatılmışçasına kapkara olacak ve karanlıklara gömülecekler.

۞ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

Bu gaflet ve dâlalet çöllerinde boğulan uğursuz lanetliler; batıl görüşleri peşinde koşan gafiller için hazırlanmış olan Cehennem ateşi içerisinde kalacaklar ve orada yaptıkları türlü kâfirliklere, kazandıkları günah ve suçlara karşılık ebedî olarak yaşayacaklar.

۞ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ ۞

28.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kıyamet Gününde müşriklerden ve bana ortak koşarak taptıklarından ibaret iki gurubu tamamen toplar, sonra Bize birtakım heykel ve putları ortak koşan müşriklere deriz ki, sizler ve taptıklarınız olduğunuz yerde kalın ve birbirinize ne suçlar işlediğinizi sorup sorgulayın. Sonra aralarındaki tüm bağları kaldırarak tapanlarla tapılanları birbirinden ayırırız.

۞ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ۞

O zaman taptıkları heykeller; Allah'ın güç verip konuşturmasıyla onlara diyecekler ki, bizler; sizlere emretmedik ve haberdar da değildik. Ey gaflet ve dalâlet sahalarında kendilerini kaybeden sapıklar! Sizler; bizlere tapmıyordunuz, aksine kendi içlerinizde saklı olan şeytanlarınıza ve pis arzularınıza tapıyordunuz. Sizler hak karşısında inad edip direnerek ve bizlere iftira ederek şirk ve sapkınlığınızı bizlere dayandırıyordunuz. Zira bizler ilim ve yetki sahibi değillerdik. Sizler bizleri ortaya dikip bizleri bahane ederek kendi akıl ve görüşlerinize taptınız.

۞ فَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ۞

29.Ayet: Hulasa bugün; sizlerin geçmişteki yaptıklarınıza Hazır olarak Şahid Olan Allah; sizlerle bizlerin arasında Şahid'dir. O Ezelî ve Ebedî ilmiyle her şeyi biliyor. Gerçekten bizler; sizlerin dönüp bize taptıklarınızdan habersizdik. Biz Dünyada his ve şuur sahibi varlıklar olarak yaratılmadık ki, sizin bizlere kulluk yapmanızı isteyip sizin sapıklığınıza sebep olalım.

۞ هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

30.Ayet: O sorup cevap aldıkları, hesaba çekilip cezalandıkları ortamda herkes imtihan edilip geçmiş ve geleceği, olup bitenleri anlar, sonra efendiler Efendisi Olan; Efendileri Allah'a geçmişte yaptıklarının karşılığını almak için sevk edilirler. Çünkü her hususta Bir ve Tek Olan O Mevlâ; onları yarattığı gibi her ihtiyaçlarını görüp Yöneten, işlerini yoluna koyan Hak, Gerçek ve Tek Efendileridir. O'ndan gayri ne varsa hepsi asılsızdı ve o an tüm düzmece tanrıları; Bir ve kahır Sahibi Olan Hak Teâlâ'dan başka her şey varlık sahasından yok olur gider. Zulüm ve günahlara dalarak hak ehli ile tartışıp Allah'a iftiralarda bulunarak tanrı diye türlü isimler ve nitelikler taktıkları her şey yok olunca hakikati anlarlar. Eğer Allah'ın Birliğinin her şeye yakın olup her an ve her yerde daima yönetim ve icraatlarda bulunduğunu görüp anlasalardı Kıyamet Gününü beklemeksizin O'nun varlığını ve Birliğini idrak edip Îman ve Tevhîde ererlerdi. Ama gaflet ve sapıklık içinde boğulduklarından Dünyada bunu anlayamadılar.

۞ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ

وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۞

31.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hak Teâlâ'nın varlığını, Birliğini, tüm yaratılanlarda, bütün eserlerde ve âlemlerin yönetiminde Bağımsız, Eşsiz ve Ortaksız olduğunu inkâr eden kâfirlere; onları susturup bağlamak için de ki, gökten yağmurlar indirerek, Yeryüzünden buharlar çıkararak, Yeryüzünde türlü bitkiler bitirip türlü ürünler çıkararak gökten ve yerden sizleri besleyen kimdir? Sizlere; korunup gözetilmekte başta gelen organlarınız olarak duyma ve görmeyi yaratıp

erişilmez hassasiyetle idare eden kim? Varlığı tam ve kusursuz olan canlıları zayıf, değersiz ve ölü tohum ve yumurtalardan çıkaran, canlı varlıklardan ölü nesneleri çıkarıp açığa koyan kimdir? Hulasa sebepler ve sebeplere sahne olan âlemlerdeki bütün yönetimi elinde tutup icra eden kim? Elbette diyecekler ki, Allah. Çünkü her şey inkâr edemeyecekleri ve direnip inkârda ısrar edemeyecekleri derecede aşikârdır. Allah; içimizdeki ve dışımızda bulunan tüm âlemlerde her şeyi döndürüp daima yöneten hak ve Tek Varlıktır. O'nun Varlığı, Birliği ve her şeyi yaratıp idare ettiği son derece açıkken inad edip inkârda bulunmaları mümkin mi? O halde ey peygamberlerin En Kâmili! Bozulup yok olmağa mahkûm olan bu kâinatı idare Eden Allah olduğunu kabul etmelerinden sonra onları azarlayıp ayıplayarak de ki, madem öyle; o halde Allah'ın sizleri tutup kahretmesinden korunmaz mısınız? Duymayan, görmeyen ve sizlere gerçek namına bir yarar sağlamayan nesneleri niçin Allah'a ortak koşuyorsunuz?

۞ فَذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ۞

32.Ayet: Şu halde inkâr edemediğiniz O Zat Hak ve Tek Ma'budunuz ve Kendisinden başka İlâh olmayan Rabbinizdir (sizleri önce yaratıp sonra da Yaşatan ve Yöneteninizdir). Hak Olan sadece O'dur. Ondan başka kendilerine tanrı deyip zulüm ve iftiralarla taptığınız ne varsa hepsi batıl, asılsız ve işe yaramaz şeylerdir. Şu halde ey ahmaklar! Nasıl oluyor da zulüm ve taşkınlıklar yaparak Allah'tan başka gölgeden ibaret bir takım varlıklara sapıp gidiyor ve onlara ilâhlık isnad ediyorsunuz?

۞ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

33.Ayet: Rabliğin ve İlâhlığın sır âlemlerin Rabbi Olan Allah'a mahsus olduğunu duyduğun gibi şunu da duy ki, zulüm ve taşkınlık yaparak Allah'a kulluk yolundan çıkan bozuk kimselere Rabbinin onları Cehenneme doldurup azap edeceğine dair sözü ve hükmü hak olup gerçekleşti. Dolayısıyla bu damgayı yiyen kâfirler Îman etmezler. Bil ki, Rabbinin kararları ve bu konudaki sözleri asla değişmez.

۞ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَائِكُم مَّن يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ۞

34.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O müşrikleri susturup aciz bırakman için de ki, Allah'a ortak koştuğunuz tanrılarınızdan hangisi Dünyada yoktan var ediyor ve sonra öldürüp Ahirette tekrar diriltebilecek. Onlardan buna muktedir olan var mı? Hak Ma'budun ve Gerçek İlâh'ın Şanı ve Durumu budur. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların şaşırıp susmalarından sonra de ki, ancak ve ancak sonsuz kudret ve iktidar Sahibi Olan Allah; bütün varlıkları yoktan var etti ve ölüp yok olmalarından sonra tekrar diriltecek. O halde nasıl kandırılıp Gerçek İlâh Olan Allah'tan vazgeçirilerek işe yaramayan ve yok olup giden putlara saptırılıyorsunuz?

۞ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ ۞

35.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yine onları susturup tutmak için de ki, o taptıklarınızdan Hakka ve Allah'ın birliğine ve sonsuz nimetlerine erdiren Doğru Yoluna erdirecek olan kimdir? Şaşırıp kaldıklarında onlara de ki, ancak ve ancak kullarını irşad edip muradlarına Erdiren Allah; Hakka ve saadet yolu olan Îman ve İslâm'a kullarından dilediğini erdirir. Şimdi söyleyin. Ebedî saadet ve huzura götüren Hak ve Gerçek Yola Erdiren mi uyulup itaat edilmeğe daha layıktır?

۞ أَمَّنْ لَا يَهِدِّي إِلَّا أَنْ يُهْدَى فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۞

Yoksa Allah'tan yardım görüp hidayete erdirilmedikçe kendi başına hiçbir şeye eremeyen Uzeyr ve İsa gibi daima Allah'a muhtaç olan kullar mı daha layıktır? (Heykelleri yapılan kullar daima Allah'a muhtaç aciz varlıklar olunca diğer zavallı nesneler hiç Hak ve Tek Ma'bud Olan Allah'la kıyaslanır mı?) Hulasa; ey insanı insan yapan akıldan uzak gafiller! Sizlere ne oldu ve ne bulaştı da akla ilk gelen bu gibi şeylerden nefret etmek olmasına rağmen nasıl bunların ilâh olduklarına kararlar veriyorsunuz?

۞ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ۞

36.Ayet: Bu müşrikler; Allah katında itibar derecesinden düşmüş olan ve hiçbir değerleri olmayan bu varlıkları Allah'a ortak koşmakta ve onlara tanrı deyip saygı göstermekte kendi zan, kuruntu ve tahminlerinden başka hiçbir şeye uymamaktadırlar. Onlar bu bozuk kuruntuları ile kedilerini ve taptıklarını Yaratan ve bütün sebepleri açığa Koyan Allah'tan gafil oluyorlar. Bunların tutundukları zan ve kuruntular; Îman ve İslâm'ın temeli olan hak ve gerçek adına hiçbir yarar sağlamaz. Bilesiniz ki, onların tüm düşünce ve kuruntularından Haberdar Olan Allah; onların hayal, kuruntu ve icraatları bakımından tüm yaptıklarını biletmedir. Dolayısıyla bu bilgisinin gereği olarak onların tüm yaptıklarının cezasını verecektir.

۞ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۞

37.Ayet: Allah ZülCelâl; müşriklerin inançlarının ve dayanaklarının asılsız olduğunu anlattıktan sonra Mü'minlerin inançlarının dayanağı ve kaynağının; her şeyi açığa koyup onlara yüce bilgileri, Allah'ın varlığını ve Birliğini açıklayıp anlatanın Kur'an olduğunu ve Hakkın batılla kıyaslanamayacağını anlatmak ve insanlığı uyarmak için buyurdu: Yaratılmışın En Hayırlısına İnen ve İslâm Dîni'nin tüm esaslarını açıklayan Bu Kur'an; Allah'tan başkası tarafından ortaya konup sonra da iftira ile O'na dayandırılmış bir kitap değildir. Bu Kur'an; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'tan başkasından nasıl meydana gelebilir ki... Çünkü O; İlâhî sağlam ve eşsiz hıkmetin ortaya koyduğu söz mertebelerinin benzersiz yüksek derecesinden İnen sözlerin En Güzeli ve kanunların En yeterlisi Olan Sözdür. Bütün anlayış ve düşünceler O Kur'an karşısında çok düşük seviyelerde kalır. Bütün

anlayış makamları, tüm söz organları O'nun karşısına çıkmakta ve O'na ulaşmakta aciz kalır. Dolayısıyla O Kur'an'ın Allah'tan başkasından meydana gelmesi asla düşünülemez. O Kur'an hiçbir şeyi tanımaz ancak Kendisinden önce inen Allah'ın kitaplarını ve peygamberlerini tasdik edip haklı çıkarır. Hikmet ve fayda bakımından İlâhî kitapların da En Üstünü ve En Tam Olanıdır. (Çünkü O; insanlığın görevlerini, tüm üstün nitelikleri tamamlamak için Gelen, bütün yaratılmışın Peygamberi Olan Hz. Muhammed'e indirilmiştir. Nitekim bir alîm çokça öğrenciye ve öğretmen olarak görevlendireceği kimselere dersler anlatır. Alîm aynı olduğu halde küçük öğretmene verdiği dersle büyük öğretmene verdiği ders farklıdır ve onlara anlattıkları aynı seviyede değildir). Ve Bu Kur'an; Kendisinde hiçbir kusur ve yanlış bulunmayan, Allah'tan indiğinde şüphe olmayan, her şey net ve açık bir şekilde tekrar-tekrar anlatılan ne insan ve ne de diğer yaratıkların benzerini getirmeğe güç ve imkânları bulunmayan,

۞ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

âlemlerin Rabbi tarafından âlemlere hidayet ve rahmet olarak İndirilen Yüce Bir Kitaptır.

۞ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

38.Ayet: Bu inkârcılar Kur'an'ın Allah Rasûlü Muhammed'e (s.a.v.) inmesinden mi şüphe ediyorlar yoksa O'nun Allah katından indiğinde mi şüpheleri var da O'nu Muhammed Kendisi söyledi de değerini yükseltmek için iftira ederek Allah'a aittir deyip Allah'tan indi diyor diye saçmalıklarda mı bulunuyorlar? Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, sizler O'nun Allah'tan indiğinde şüphe ediyor ve Benim sözüm olduğunda kesin iddiada bulunuyorsanız o zaman edebî incelikler, söz güzelliği ve akıcılığı, her şeyden haber vermesi, mecazları, kinayeleri, teşbih ve temsilleri eşsiz tarzda kullanması, gerekli olan kanun ve hukümleri en yeterli usulde ortaya koyması bakımından O'nun en kısa bir sûresinin benzerini getirin. Allah'tan gayri ulaşabildiğiniz herkesi de çağırın ve iddianızda doğru iseniz durmayın. (Ama bunu getirmeğe asla gücünüz yetmeyecek). O'nun kısa bir sûresinin dahi benzerini getirmekten aciz kalıp Allah'ın Rasûlü tarafından susturulup rezil edilmelerinden sonra dahi dürüst ve adil davranmadılar; O'nun insan sözü olmadığını, İlâhî bir Mucize olduğunu kabullenemediler ve tasdik etmediler.

۞ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۞

39.Ayet: Aksine ilmini bilip kavrayamadıkları, hakikatine eremedikleri ve pis karakterleri sebebiyle Bu Kur'an'da olan sonsuz güzellikleri anlayamadıkları için O'nu inkâr ettiler. Onlara henüz açıklamasını yapacak bir öğretmen, anlamını kalplerine sokacak bir kimse de gelmedi. Onlar; hiçbir aklî ve naklî dayanakları olmaksızın basit ve iğrenç hayalleri uğruna O'nu inkâra kalkıştılar. (Bilmiyorlardı

ki, pek yakında yüce anlayış, üstün zekâ sahibi kimseler O'nu hayranlıkla kabul edip tasdik ederek O Kur'an sebebiyle sonsuz başarılara ve sınırsız imkânlara ererek inkârda bulunanları rezil ve perişan edecekler).

۞ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ۞

Tıpkı bu kâfirlerin inkâr ettikleri gibi bunlardan önceki kâfirler de peygamberlerini ve onların (a.s.) Allah'tan getirdikleri kitapları ve hakikatleri inkâr ettiler ama sonunda zorlu şiddetimizi tattılar. Bak gör ey bakıp ders alan insan! Allah'ı ve peygamberlerini inkâra kalkışan ve İlâhî çizgi ve buyruklardan çıkan zalimlerin sonu nasıl oldu? Bak gör ki, başlarına ne korkunç musibetler geldi. Sen de ey peygamberlerin En Kâmili! Bu inkârcıların başlarına gelecek olan korkunç belaları bekle.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ۞

40.Ayet: Bu İnkârcılardan kimisi var ki, içinden kendi kendine Bu Kur'an'a inanır ama halk karşısında inad ederek inkârından vazgeçemez. Onlardan öylesi de var ki, azgınlığından ve kalbini saran perdelerin kalınlığından dolayı istisnasız inkâr eder. Ama Senin Rabbin ey En Kıymetli Rasûl! Maddî ve manevî tahribatta bulunup düzeni bozanları çok iyi biliyor ve yakında onların hesabını görecek.

۞ وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞

41.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlardan tam bir uzaklaşma ve geri durma ile de ki, Benim yaptığım Bana, sizlerin yaptıkları da sizedir. Herkes ettiğinin karşılığını görecek. Benim yaptığımla sizler suçlanmazsınız, çünkü alakanız yok, daima yadırgayıp uzak durdunuz. Sizlerin yaptıklarından zaten Ben binlerce kat Münezzeh ve uzağım. Sizler bekleyin ve bilin ki, O Büyük Hesap Gününde yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz. Ben de O Kıyamet Günü yaptığımın karşılığını göreceğim.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۞

42.Ayet: Sen; onların Îman etmelerini arzulayarak ve mümkin olduğu kadar çaba göstererek davetine kulak vermelerine eğilirken onlardan bir kısmı dalga geçmek için Seni dinlerler. Hakka karşı kulaklarının sağırlığı, kalplerinin de kapalılığından dolayı Seni duyup anlayamazlar.

۞ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ۞

Şimdi Sen; karakterlerine yerleşmiş olan cehalet ve sapıklıklarından dolayı Sözünü anlamayan bu hakikat sağırlarına Allah'ın buyruklarını duyurmağa mı çalışıyorsun.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ۞

43.Ayet: Onlardan Sana bakan, Peygamber olduğuna dair delilleri gören, tüm belirtileri inceleyip anlayan var ama buna rağmen hased ve azgınlığından dolayı Seni inkâr ediyor. Şimdi Sen; hakikat gözleri kör, kalpleri katı olduğu için zulüm ve ahlaksızlığın karanlığına batmış bu inatçı körler inkârdan başka hiçbir şey görmese de Sen bunları Hakka erdirip izan sahipleri mi yapmak istiyorsun?

۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞

44.Ayet: Büyüklük ve yücelik niteliklerine Bürünen Allah; ceza ve azabı hak eden ve kendilerine bir bela gelen insanlara az bir şey dahi zulmetmez. Fakat Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri yaratılış ve veriliş gayeleri doğrultusunda kullanmayı terk edip aksine kullanan, emir ve yasak tanımayan insanlar kendilerine zulmederek ceza ve azaplara uğruyorlar.

۞ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۞

45.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Dehşet ve şiddetleri peş peşe gelip duran korkunç Kıyamet Gününde insanları topyekûn bir araya getirdiğimiz anı anlat onlara. Şöyle ki, O Günün dehşetinden ve durumunun korkunçluğundan dolayı insanlara Dünyada sürdükleri ömür sadece gündüzün bir saati kadar diye biçimlenir. Kabirden çıkıp toplandıkları an aralarında tanışma olur. (Dünyada Aralarında olup biten her şey hatırlanır. İnsanlar birbirinden ayrıldıktan bir saat sonra tekrar bir araya geldiklerinde her şeyi hatırladıkları gibi). Sonra durum zorlaşır. İş kızışır. Herkes kendi derdine düşer ve birbirine dönüp bakacak güçleri kalmaz. Herkes kazandığı suç karşılığında tutuklanır. Hulasa O Gün Allah'la karşılaşıp hesap verileceğini inkâr edenler korkunç zarara uğrarlar. Zira Dünyada iken hata ve günah işlemekte ısrar ettiler, peygamberlerine ve kitaplarına dönüp bakmadılar ve peygamberlerin Allah'tan getirdikleri hukümleri tanımadılar. Halbuki, hepsi durumlarının düzeltilmesi ve ebedî kurtuluşları için gelmişti. Böylece onlar kurtuluşa eremediler.

۞ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ ۞

46.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer bu insanlara hidayete erip doğruluğu bulacaklarına ve Doğru Yolda olacaklarına dair müjdelerimizin bir kısmını sana göstermemiz gerçekleşirse bunları görürsün. Ya da Senden ders alıp yol bulmak ve Senden hidayetin hayat suyunu içip arınmak için Senin yanına ulaşmalarından önce ömrünü sonlandırırız ama bil ki, verdiğimiz her sözü yerine getiririz. Bil ki, va'd ettiğimiz her şey olacak, Yaratılmışın tamamı gölgenin; sahibine döndüğü gibi sonunda topyekûn Bize dönüp gelecektir. Çünkü bunlar; ister sapkınlık yapan veya insanları yoldan çıkaran olsun, ister hidayete eren veya hidayet rehberliği yapan olsun bil ki, her şeyden Haberdar Olan Allah onların tüm yaptıklarını görüp

bilmekte ve her şeylerine tanık olmaktadır. Huzura geldikleri zaman herkes küfür ve sapıklık, gerçek bilgi, Îman ve hidayet gibi yaptığının karşılığını muhakkak bulacaktır.

۞ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

47.Ayet: Bilesiniz ki, her toplum için bir Peygamber vardır. Bu Allah'ın hukmü olarak kararlaşmış ve Levh-i Mahfuzda yazılıdır. Her bir peygamberin görevi aynıdır. Halkı Hakka; Allah'ın varlığını ve Birliğini tanıyıp O'na itaat etmeğe erdirmektir. Peygamberleri kendilerine geldiği zaman aralarında her konuda adaletle hükmolunur. Adalet; Allah'ın engin hıkmeti; kesin ve sağlam bilgisi gereği kullarının durumlarının düzeltilmesi işlerinin düzgün olması için konmuştur. Kıyamette de hesap görülüp Şahidler dinlendikten sonra herkes yaptığının karşılığını alır ve kimseye zulüm yapılmaz. Kötülük yapanın cezasına ekleme, iyilik yapanın ücretinden eksiltme olmaz.

۞ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

48.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O inkârcılar içlerinin pisliğinden dolayı Senin sözlerini kabul edilmez bulup sana diklenerek ve dalga geçerek diyorlar ki, ey Peygamber ve O'na uyanlar! Bize geleceği va'd edilen azabın geliş vakti ne zaman? Eğer bunu iddia eden sizler; iddianızda doğru iseniz vaktini belirleyin.

۞ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ

فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۞

49.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, Kendimin yararına veya zararına olan şeylere dahi kadir değilim. Allah'ın dilediği müstesna hiçbir şeye gücüm yetmez. Kendim için bir şeye gücüm yetmezken nasıl olur da Allah'ın dilediği konularda, bilinmeyen hususlarda ve size olacak azabın ne aman olacağında acele etmeme imkânım olabilir mi? Hem de bu konuda Bana henüz vahyedilmedi, izin verilmedi. Ama şunu bilin ki, hak ehli olsun, batıl ehli olsun her bir toplumun bir yok oluş vakti vardır. Hepsi Allah'ın bilgisi dâhilindedir. Onların yok edilişlerine dair Allah'ın belirlediği vakit geldiğinde vaktin öne alınması veya geri bırakılması söz konusu değildir. O an toplumlar kendilerinden bir zararı uzaklaştırmak veya bir yararı kendilerine çekmek için vakti ileri veya geri alma imkânına sahip olamazlar ve bunu talep edemezler. Dolayısıyla helak edileceğiniz anı bekleyin. Size söylenen muhakkak gerçekleşecektir.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ۞

50.Ayet: Onlara hakaret edip azarlayarak de ki, ey Allah'ın azabını ve cezasını acele isteyen suçlular! Bakınız ve Bana haber veriniz. Allah'ın azabı sizler gece yatarken veya bocalamaktan ibaret olan gündüz hayatını sürerken size gelirse; elbette o

azabın durumu çetin ve size zor olacak. Sizleri dehşete düşürüp sizlere ağır acılar verecek. Sizler o durumdayken acaba siz büyük suç ve günah sahipleri; o an Allah'tan neleri acele isteyeceksiniz? Elbette diyeceksiniz ki, ya Rabbi! Sana ve Peygamberinin Senden getirdiği her şeye Îman ettik. Acele olarak bizleri bu azaptan kurtar. Bizleri koru ve acele olarak himayene al.

۞ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ۞

51.Ayet: Ey zalimler! Demek sizler azap gelip gerçekleştikten sonra mı O'na Îman ediyor ve içinde bulunduğunuz kâfirlikten başka bir şey tanımadığınız düzenini inkâr ediyorsunuz? Halbuki, azap geldiğinde Allah'a Îman edip dualarda bulunmanız asla fayda vermez. Allah'ın kahır ve yücelik perdeleri ardından o an size red gelir, kabul görmezsiniz.

۞ آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۞

Ve denir ki, ey inkârcı sapıklar! Şimdi mi bu azaptan kurtulmağa çalışıyorsunuz? Halbuki, sizler bu azabı acele getirin diye ısrarla istiyordunuz.

۞ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۞

52.Ayet: Haklarında verilen bu ağır karardan ve helak edilmelerinden sonra Ahirette o İlâhî hükümleri tanımamakla ve buyruklardan çıkmakla Allah'a karşı zalimlikler yapan inkârcılara denir ki, Cehennemde ebedî olan azabı tadınız. Zira Dünyada peygamberleri zevkle inkâr etmiş ve onlarla eğlenmekten tat almıştınız. Feryad ve figan ettiklerinde de denir ki, sizlere cezalarınızda bir haksızlık yapılıyor mu, sizlere her hangi bir yanlış ceza veriliyor mu? Demek ki, sadece Dünyada hak edip kazandığınız suç, ısyan ve günahlara karşılık görüyorsunuz.

۞ وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۞

53.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerine âkıbet ve durumlarının ne olacağını yeterince anlatmandan sonra Senden sorup haber almağa uğraşıyorlar ve diyorlar ki, anlattığın Kıyametin bu korkunç durumları gerçekten olacak mı? Yoksa Sen bizlere şaka yapıp korkutuyor musun? Ey peygamberlerin En Kâmili! Olacakların gerçekliğini zihinlerine sokmak için gayret göstererek de ki, evet; Rabbim ve Sahibim olup Beni türlü nimetlerle besleyen, doğruluk ve adalet üzerinde Beni eğitip çeşitli üstünlüklere erdirip güven Sahibi Kılan Allah'a yemin ederim ki, tüm söylediklerim haktır ve olacaktır. Zira hepsi; Bana Allah'ın vahyi ve söylemesi iledir. Ve ey inkârcılar! Sizler asla Allah ile başa çıkamayacaksınız ve size gelecek olan azabı geri çeviremeyeceksiniz.

۞ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۞

54.Ayet: Ey cahil inkârcılar! Allah'ın azabını asla üzerlerinizden atamayacaksınız. O Gün Allah'ın buyruklarından çıkarak kendisine zulüm yapıp o azabı hak etmiş olan

kimse mümkin olsa da Dünyada bulunan bütün varlıklar ve zenginlikler kendinin olsa Ahirette kendisine biçilen azaptan kurtulmak için o varlığın ve o sınırsız zenginliğin tamamını fidye ve karşılık olarak verip kurtulmak isterdi. Hulasa diyecekler ki, Dünyanın tamamından vazgeçsek de Rabbimize karşı gelmeseymişiz ve O'na sadık kullar olsaymışız. Azabı gördükleri an son derece pişmanlıklar duyup kederlerini içlerine gömecekler. O azabı tam olarak anladıklarında da Dünyaların fidye olarak verilmesini az bulacaklar. Zira o azabın korkunçluğu ve dehşeti karşısında hayrete düşecekler ve kurtuluş umutları da kalmayacak.

۞ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

Neticede onlara fidye fayda vermeyecek ve fidye de yetmeyecek.Allah'ın hukûmeti ve sonsuz sağlam bilgisi gereği aralarında tam bir adaletle hüküm verilip asla zulme uğramaksızın hak ettikleri azaba mahkum olurlar. İlâhî icraatın tamamı Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının yansıması olarak cereyan ettiğinden asla adaletsizlik ve yanlışlık olmaz.

۞ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

55.Ayet: Bilesiniz ki, gökyüzü ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemlerde ve yeryüzünde olan her şey Allah'ındır. Her şey O'nun bilgisi dâhilinde, O'nun yaratması, yaşatması ve yönetimindedir var olup meydana gelen, bozulup yok olan ne varsa... Adaletinin gereği olarak dilediğine azap eder, rahmet ve bağışlaması gereği dilediğine af ve ikramlarda bulunur. Bilesiniz ki, kullarına yapacağını va'd ettiği sevap ve ceza gerçekleşecektir ve va'di haktır. Zira Allah; asla dediğine zıt düşmez ve dediğini yerine getirir. Fakat insanlarının çoğu O'nun hukümlerindeki sağlamlık, her şeyi önlü ve sonlu olarak kavrayıp kuşatan sınırsız bilgisindeki kuvvet ve devamlılık hakkındaki düşüncelerinin azlığı ve anlayışlarının eksikliği sebebiyle O'nun va'd ettiğinin muhakkak olacağını bilmez ve cehaletleri ve inatları sebebiyle de Îman etmezler.

۞ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

56.Ayet: Küfür ve cehaletlerinde ısrar eden bu inatçılar Allah'ın güç ve kuvvetinin genişliği, kudretinin tamlığı, tehdid ve müjdelerini yerine getirmesi konusunda nasıl şüpheye düşüp tereddüt ederler? O; her şeyi yoktan var edip canlandıran, sonra öldürendir. Rahmeti ile tecelli edip her şeyi var eder. Kendilerinin kalıp ve karaltıları bilinmez, anılmaz ve yokken O (c.c.) açığa koydu. Canlar verip yaşattıktan sonra kahrıyla tecelli ederek açığa çıkan tüm varlıkları öldürüp önceki hallerine döndürerek tekrar yok ediyor. Hiç kuşkunuz olmasın ki, zulüm ve küfür ehline adaletini arz edip hesaba çekerek cezalarını, Îman ve güzel işlerin sahiplerine rahmetini bağışlayıp mükâfaatlarda bulunmak için tekrar diriltecek. Bütün yapılanlar, alınan tavır ve durumlar, her türlü nitelikler tartılıp karşılığını bulacak.

Neticede; ısın ve ışınların Güneşe, gölgenin gölge sahibine döndüğü gibi Rabbiniz Olan O Allah'a dönüp varacaksınız.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

57.Ayet: Ey asıl geliş yerini ve gerçek vatanı unutan insanlar! Muhakkak ki, Rabbinizden; uyarılıp aklınızı başınıza almanız için bir öğüt ve ders kaynağı gelmiştir. O Rab ki, sizleri gerçekleri anlayış ve hakikati bulup gayenize erdirecek En Doğru yola erecek karakter üzere yaratmıştır.

۞ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

Ey insan olup kullukla yükümlü olanlar! Sizlerin öğüt ve ders kaynağı olan Bu Kur'an göğüslerinizdeki tüm dertlerinize şifa ve devadır. Kalbinizin, midenizin, ciğerlerinizin ve sair iç organlarınızın saklayıp taşıdığı Dînî-Dünyevî, maddî-manevî her türlü dert ve hastalıklarını tedavi edip şifa verir. Açlığı, susuzluğu, kanaatsizliği, her türlü ahlaksızlığı, Îman ve İslâm'da olgunlaşmağa ve Allah'a ermeğe engel olan her marazı giderir. Hoş bir sağlığa kavuşturur. Hulasa Allah katından halis bir tevbeye ermeğe, Tevhîde yönelmeğe başarılı kılınan ilgi ve kabul ehli olan tüm Mü'minlere hidayet ve gelir kaynağıdır, rahmet ve hidayet membaıdır. (O'ndaki ilimle âlim, İlâhî buyruklarla amil olarak icraatlarda bulunabilenler Allah'ın izniyle maddî ve manevî sınırsız kazançlara nail olurlar).

Ey (Allah'tan gayrinin esaretinden Allah'a satılmış olmakla hakikaten) hürriyyet içinde yaşayan hür olanlar! Kur'an'ın hıkmetlerini ders yapmak, hukümlerini inceden inceye yaşamak, O'nun remiz ve işaretlerini inceleyip öğüt almak, O'ndan doğan manalara ve açılan manevî kapılara tam bir uğraşı ile aşina olmak siz seçkin kullara önemli farzdır. Zira Kur'an'dan sizlere ufuklar açılmalı, kapasitelerinize göre anlayışlara ermelisiniz. Allah; Yüce Huzuruna dilediğini Erdirendir. O; sınırsız izzet; üstünlük, değer ve kıymetin, hıkmet, huküm ve tüm sağlamlığın Sahibidir.

۞ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۞

58.Ayet: Ey peygamberlerin En yetkilisi! Ders vererek yetiştirmen için Sana uyan Mü'minlere de ki, sonsuz ikramlarda bulunup iyilikler Yapan Allah'ın; Îman sahibi kılmasından sonra yakınlığına erdirerek sınırsız üstünlükler, farklı dereceler verdiği seçkin kulları Allah'ın bu ikramları ile coşup taşsınlar. Yine rahmetinden ibaret olan ilim ve genişlikler sebebiyle kendi kıymetlerini bilip huzurla dolsunlar ve rablerinin bütün varlıklara olan rahmet ve nimetlerine sevinsinler. Hayvanî arzular ve zevklerle değil de bu anlatılan üstünlükler, kâmil Îman, hayırlı ilim, yüksek manevî itibar gibi Rablerinin lütuf ve ikramlarından ibaret manevî üstünlüklerle sevinç dolup iftihar etsinler. Allah'ın bu fazlı ve yakınlığının eseri olan Kur'an kaynaklı, Peygamberî ahlaka bağlı Îmanda olgunluk, faydalı ilimle doluluk, insanî fazilet ve manevî yüce mertebe halkın nefislerinin peşinde koşarak, pis arzuları arkasından sürüklenerek derleyip durduğu Dünya malının tamamından

hayırlıdır. Eğer ey insanlar! Bilirseniz Allah'ın verdiği bu üstünlük sevinip iftihar etmeğe değer.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ۞

59.Ayet: Onlara de ki, bakınız ve Bana haber veriniz. Sizler nasıl oluyor da türlü kâfirlikler yaparak Allah'ın indirip sizlere gönderdiği rızıkları türlü kullanım ve değerlendirmelerde bulunarak onlardan bir kısmını pis arzularınıza göre haram ve bir kısmını helal yapıyorsunuz? Allah'ın sizlere vahyi gelmedi ve o konularda hiçbir şey söylemedi. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları baskın bir biçimde susturup rezil etmek için de ki, ey ters işler yapmaktan geri durmayan tahribatçılar! Bu rızıkları şu helal, bu haram diye ayırarak, şu erkeklerin, bunlar kadınların vs. taksimlerde bulunarak hukümler koymanıza Allah mı izin verdi yoksa kendi düzmece kararlarınızı iftirada bulunarak Allah'a isnad mı ediyorsunuz?

۞ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۞

60.Ayet: Allah'a iftira eden, O'na karşı saygısızca kararlar koyan bu zalimler; Kıyamet Gününü ne zannediyorlar? (Yoksa onlar Kıyamet Günü yok mu zannediyorlar ve O Gün hesaba çekilip azaba sokulmayacaklarını mı düşünüyorlar?) Bilsinler ki, özellikle de kendilerini uyarıp yasaklardan uzak tutacak olan apaçık ayetler ve büyük mucizeler geldikten sonra Allah'a karşı saygısızca başkaldırmalarına ve yasaklardan kaçınmamalarına karşı ceza görecekleri O korkunç Gün gelecek, bu zalim azgınlar zor bir hesap görüp cezalanacaklar ve ebedî ateşe sokulacaklar.

۞ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ۞

Bilesiniz ki, kullarının daima durumlarını Düzelten Allah; insanlara peygamberler göndererek, kitaplar indirerek ve onlara en yararlı ve yaraşır olanı gösterip onları uyararak büyük cömertlikler, derin lütuf ve ikramlar Sahibidir. Fakat onların çoğu; aşırı cahilliklerinden, özlerinin pisliğinden dolayı Allah'a şükretmezler, nimetlerine karşı inadına nankörlük yaparlar.

۞ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا

إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۞

61.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin durum ve makamını saygın kılmak ve Seni her konuda desteklemek için Allah tarafından Peygamber olarak gelmeni ve Sana O'nun katından inen vahyi nasıl inkâr ediyorlar? Hiç şüphesiz ki, Sen ne işte olursan ol, Allah tarafından peygamber olarak gönderildiğini ve Dînî esasları tesis etmen için görevlendirildiğini ve bunları yaparken Allah'tan bir izin olmadan, vahiy de gelmeden ne zaman neyi iddia edersen et, Allah'ın kelamından nereyi ve ne

miktarı okursan oku ve sizler ey inadından vazgeçmeyen dikbaşlılar! Her neyi, iyi veya kötü her ne işi yaparsanız yapın muhakkak Bizler; her birinizin yanında hazır olarak yaptığınız tüm iş ve icraatları; yapmağa koyulduğunuzda görüp bilmekteyiz. Hatta hiçbir şey yapmadan ne yapacağınızı da biliyoruz. Ey Allah'ın En Büyük ve En Kapsamlı isminin yansıması Olan En Mükemmel Varlık! Bil ki, yeryüzünde ve yeryüzünün kıyı, bucak, yüzey veya derinliklerinde, gökyüzünde, sonsuz âlemlerin her hangi birinde ve bir yerinde zerre kadar veya bundan büyük ya da küçük hiçbir şey Rabbinden gizli kalmaz. Nasıl gizli kalabilir ki, bu anlatılandan daha büyük veya daha küçük her ne varsa her şey Rabbinin Yüce ilminde ve Levh-i Mahfuzda kayıtlıdır. A'yan-ı Sabite ve Levh-i Mahfuz söz ve yazı olarak farklı ise de hepsi Allah'ın Yüce İlminden ve O İlminde kayıtlı olan her şeyden ibarettir. Sadece kullanılan sözlerde değişiklik var. Bunun izahı açıktır. Hakikatlerin anlaşılması; Allah yolunda yok olmak, O'nun Yüce Varlık Denizine dalmak ve bu suretle tamamen kimliklerini yok eden yakınlık ehli olan Allah'ın evliyasına göre olmaktadır.

۞ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

62.Ayet: Bilesiniz ki, insan olmanın fâni niteliklerinden sıyrılıp çıkan, nefislerinin heves ve görüşlerinden tamamen arınıp kurtulan ve böylece Allah'ın yakınlığına eren Allah dostlarına hiçbir korku yoktur, mahzun da olmazlar. Çünkü korkmak ve üzüntü duymak insanın tabiat ve karakterinin gereklerindendir. Huy ve karakterinden kurtulan hatta kendi varlığından geçen için korku ve keder olur mu? Allah'ın evliyası; Allah'ın varlığında ve Birliğinde tamamen yok olmuşlar ve öyle olmuşlar ki, artık onlar için korku, keder hatta güven ve mutluluğun meydana geleceği varlık kalmamış. Yok olup giden ve olmayan bu hak ehli kimselere zıt olan bu nitelikler artık yoktur. Hulasa ölen ve kendinde olmayan için ölüm korkusu, acı ve keder yoktur.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۞

63.Ayet: Allah'ın dostları; kulluk yolunda önce kesin ilim makamına ererek tam bir şuurla Îman ederler, bu makamda muvaffak olmaları sonrasında heves ve kendi görüşlerine kapılıp boğulmakla meşguliyetten, fâni görünümleri ve tüm varlıkları ile ilgili takıntılarına kapılmaktan dolayı Allah'ın kahrıyla çarpmasından sakınıp korunarak benliklerinden geçerler, layıkıyla her şeyden kurtulup arınmağa çalışırlar, Rablerine sadakatle teslim olurlar.

۞ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۞

64.Ayet: Bu Allah dostlarına Dünyada bulundukları müddetçe müjdeler; Allah tarafından eriştirildikleri büyük ikramlar ve sevinçli bir hayat var. Onlar bu makama tamamen kendilerinden geçip rablerine ermekle ulaştılar. Ahirette ise kat-kat müjdeler ve mutluluk kaynağı olacak nimetler var. Çünkü onlar kâmil kulluk

makamına erdiler, Tevhîd mertebesinde karar ve istikrar sahibi oldular. Her şeyi yoktan var Eden, Seven, Sevilen ve sevgiler Bağışlayan yüce Allah'ı tanıma, görme ve O'na kavuşmadan ibaret olan katından kendilerine açtığı muazzam ikramlara ulaştılar. O makamda Bilen ve Bilinen, Gören ve Görünen ne Güzeldir.

۞ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

Tüm bu müjdeleri ve ikramları anlatan bu tam cümleler ve mükemmel sözlerde değişiklik olmaz, bunların aksini kimse ve hiçbir güç ortaya koyamaz. Müjdelerle gelen ve durumu Dünya ve Ahireti kaplayan, eser ve etkisi iki âlemde de kalıcı olan bu ikram; Allah'ın Razı olup kabul ettiği dikkat sahipleri için büyük bir nailiyyet ve yüce bir gayeye erişmedir.

۞ وَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

65.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili ve en yüksek makamların, sonsuz rızık, nimet ve erişilmez zenginliklerin Sahibi Sevgili Muhammed! Bu küfür, şirk, eğlence, türlü ahlaksızlıklar, yalan ve yanlış şeylerle karakterleri bozuk ve varlıkları perişan olan çapulcuların saçmalıkları sebebiyle sakın üzülme, tehdid ve öğünmelerine asla aldırma, değersiz mal ve makamları sebebiyle sana karşı böbürlenmelerine hiç ilgi duyma. Bil ki, izzet; kudret, kuvvet, maddî ve manevî güç ve üstünlük tamamen tamlık ve olgunluk nitelikleri ile Donanımlı Olan Allah'ındır. O; tüm bunlarla ve eşsiz Birliğiyle daima Kendisini göstermektedir. Öyle ki, Rabbin o azgınlara verdiği geçici güç ve varlıklara hiç değer vermez. Pek yakında Allah; onları perişan edecek, kahrıyla onları mağlup edip intikamını alacak ve Sana yardım ederek onlara Seni üstün getirecek. Rahat ol. Zira O Rabbin yalan, yanlış konuşmalarını ve her şeyi duyuyor, bozuk niyyetlerini ve her şeyi biliyor. Bunun gereği olarak cezalarını verecektir.

۞ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۞

66.Ayet: Ey hidayet ve irşad Önderi! Kendilerini uyarman ve gaflet uykusundan uyandırman için gölgeden ibaret fâni varlıkların ve yaptıkları heykellerin rabler ve tanrılar olduğunu iddia eden beyinsizlere de ki, ey ahmaklar! Sonsuz ilim ve sağlam hikmet Sahibi Olan Yaratıcıya, rezil yaratıkları nasıl ortak yapar ve ne akılla denk tutarsınız? Bilesiniz ki, ey cahil zalimler! Gökyüzü ve ötesindeki tüm yüce âlemlerde bulunan melekler, yeryüzünde bulunan insanlar ve bütün canlılar, cinler ve şeytanlar, maddî ve manevî varlıkların tamamı Allah'ındır. O yarattı ve hepsine O hükmediyor. Yaratılmışın en şereflileri dahi ilâhlıktan en ufak bir paya hak sahibi değiller. Yaratıkların en rezillerine, özellikle de taştan, tahtadan vs. yapılan heykellere nasıl ve ne hakla tanrılık nispet ediyorsunuz? Aslında bu müşrikler; Allah'tan başka taptıkları bu tanrılarına uymuyorlar. Sadece yalan ve yanlışlık peşinde koşarak sadece ve sadece kendi zan ve görüşlerine uyuyorlar.

۞ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۞

Hiç şüphesiz bize ortak koştukları varlıkları kullanıp yalan söylüyorlar ve düzenbazlık yaparak pis arzularına hizmet ediyorlar. Allah bu zalimlerin iddia ve iftiralarından pek uzak ve çok Yücedir.

۞ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۞

67.Ayet: Ey cahiller ve ey zulüm ve inkâr perdeleri altında kalmış olan inkârcılar! Allah'tan nasıl gafil oluyorsunuz ve başka varlıkları nasıl O'na ortak koşup denk tutuyorsunuz? Halbuki, O rabbiniz; sizleri yoktan var ettikten sonra geceyi sizler için dinlenesiniz ve içerisinde istirahat edip huzur bulasınız diye bir örtü misali geceyi, sizlere görüş sağlayıp kazanç ve gelir hedeflerinize ermenizde fırsatlar anı ve ortamı olması için gündüzü var etti. Hiç şüphesiz bunları yaratmada ve düzen kurmada; tam bir anlayış, düşünce ve inceleme sahipleri olan, unutkanlık ve dalgınlıktan kurtulup dürüst ve sağlam karara erenler için Allah'ın kudretinin mükemmelliğine, huküm ve hikmetlerinin sağlamlığına, Bir Rab ve tek İlâh olduğuna, idaresinde eşten, ortaktan ve herhangi bir yardımcıdan Münezzeh olarak Tek ve bağımsız olduğuna pek büyük alametler ve mükemmel deliller vardır. Bu zalimler; kalplerindeki katılık, özlerindeki kalın günah perdeleri, can gözlerinin körlüğü ve can kulaklarının sağırlığı sebebiyle Allah'ı hakkıyla tanıyamadılar. Bundan dolayı O'na Münezzeh olduğu nitelikleri nispet etmeğe çalıştılar.

۞ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ الْغَنِيُّ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۞

68.Ayet: O kadar ileri gittiler ki, Allah çocuk edindi. Haşa O bundan Münezzehtir. O; zalimlerin bu saçmalıklarından pek Yücedir. O'nun nasıl çocuğu olur? O, eş ve çocuğa ihtiyaç duymaktan, Birden fazla olmaktan Münezzehtir. O'nun katında O'ndan başka varlık yok. Sadece insanlar O'nun yaratığı değillerdir. Aksine gökyüzü ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemlerdeki ve yeryüzünde bulunan her şey O'nun yaratığıdır. (Her yaratık; Rabbim bana benziyor ve O benim babamdır dese gülünç olmaz mı?) Bütün yaratılmış O'nun " ol " emriyle meydana gelmiş olan İsim ve Sıfatlarının yansımalarıdır. Varlıkların rengine karışmaksızın, Nûrunu varlıklara serpmekle, gölgesini salıvermekle, misal ve niteliklerini sergilemekle daima tecelli edip görünmektedir. (Yani karpuzun boyasına ve suyuna karışmaz ama tadında ve sağladığı yararlarda O anlaşılır. İnsanların İman ve merhametinde, hoş geçim ve adaletlerinde hep O görülür). Rahmetiyle daima tecelli etmektedir.

۞ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَٰذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

Ey cahiller! Sizlerin Allah'ı tanıyacak bilginiz ve buna layık anlayışınız yok. Sapıkça iddialarınıza ve saçmalıklarınıza dair bir deliliniz ve kuvvetiniz de yok. Konuştuklarınız kuru bir tartışma ve iftiradan başka bir şey değildir. Şimdi sizler ey zalim ve azgın iftiracılar! Bunca açıklamalara rağmen Yaratanınız Olan Allah

hakkında iftiralarda bulunmağa, hiçbir şey bilmeden saçmalıklarda bulunmağa devam mı edeceksiniz?

۞ قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ۞

69.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Saf hıkmetimizden doğup gelen Kelam ile Vekilimiz olarak o iftiracı kâfirlere de ki, bilesiniz ki, aslı olmayan yalan söz, hayal, kuruntu, keyfi kararlar ve kendi düşlerini Allah'a iftira ederek O'na dayandıran iftiracı zalimler; asla iflah olamayacaklar ve kâmil Mü'minlerin miracı olan Tevhîd bineğine ulaşamayacaklar ve Ahirette o mertebeye ve ebedî kurtuluşa eremeyeceklerdir.

۞ مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ۞

70.Ayet: Bu iftira ve düzenbazlıkları ile belki, az bir Dünyalıkları olur. Birilerine baş ve başkan olup bazı makam ve mala sahip olurlar. Bu ilk var oluşun (Dünyadaki hayatın) son bulmasıyla kesin olarak Bize dönüşleri olacak.

۞ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۞

Ahirette dönüp huzurumuza gelerek ağır bir hesap görmeleri sonunda da; Dünyada yaptıkları kâfirlikleri, tattıkları iğrenç ve haram rızıklar sebebiyle onlara çetin bir azabı tattıracağız.

۞ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ ۞

71.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O kâfirlere; Hakka karşı gelenlerin yaptıklarını ve başlarına gelenleri hissettirip hatırlatmak için Nuh Peygamberin Haberini oku:

۞ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذْكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ ۞

Nuh Peygamberin; kendilerini ebedî kurtuluşa davet etmesi nefislerine ağır gelip Şeytanın azdırmasıyla küfür ve azgınlıklarında inad ederek O'nu (a.s.) öldürmek istediklerinde peygamberlik şefkatiyle onlardan vazgeçmedi ve dedi ki, ey kavmim! Görev gereği içinizde bulunup Allah'ın Varlığını ve Birliğini göstererek sizlerin kurtuluş sebebiniz olan Allah'ın ayetlerini ve O'na götürecek olan esasları sizlere hatırlatıp anlatmam sizlere ağır geldiği için Bana kötülükler yapmaya kasd ediyorsanız bilesiniz ki Ben korkmam. Zira Ben sadece Allah'a güvendim ve tüm işlerimi O'na havale ettim. Allah; her şeye ve herkese karşı Benim Avukatımdır.

۞ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ۞

Dolayısıyla sizlerden korkmuyorum. Beni yok etmek için tüm iş, yetki ve kuvvetlerinizi birleştirin. Bununla beraber; Allah'a denk tutup ortak saydığınız tanrılarınızla da beraber dayanışmada bulunarak gücünüzü birleştirin.

۞ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ۞

Sonra Bana yapacağınız iş her ne ise içinizde taşıyıp sıkıntı çekmenize ve huzursuz olmanıza sebep olmasın bir an önce icra edin, ne hazırladınız ise size engel olmasın ve öldürmek için bana yapacağınızı yapın kurtulun. Hatta elinizden geliyorsa Bana göz açtırmayın. Bilesiniz ki, ne sizlere, ne Beni kendileriyle tehdid ettiğiniz düzmece tanrılarınıza ve ne de plan ve faaliyetlerinize aldırmıyorum. Çünkü Bana Allah yeter. Sığınmam ve güvenmem O'nadır. Sizlere yaptığım uyarı ve davetleri O'nun Bana olan vahyi ve emri ile yapıyorum. O'nun izni olmadan Bana hiçbir şey yapamayacaksınız.

۞ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ ۞

72.Ayet: Eğer cehaletiniz ve sapkınlığınız yüzünden Beni anlamaz ve Benden yan çizerseniz bilesiniz ki, Ben sizden hiçbir ücret istemedim. Bana ödeyeceğiniz ve dolayısıyla size ağır gelecek bir talebim ve menfaatim yok. Bana uymadığınızda da zararım yok.

۞ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۞

Benim ücretim ve geçimimin temini tamamen Bu Görevi Bana veren Allah'adır.

۞ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞

Nasıl öyle olmaz ki, O'nun katından her şeyimi O'na teslim etmemle ve işlerimi tamamen O'na ısmarlayıp huküm ve kararına itaat etmemle emrolundum. Çünkü her şey O'ndan geldi ve O'na dönüp gidiyor.

۞ فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَائِفَ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۞

73.Ayet: Allah'ın hikmetinden doğup gelen ve Peygamberliğin gereği olan tam bir samimiyet, yumuşaklık ve şefkatle davette bulunmasına, Hak Peygamber olduğunu gösteren tüm delilleri ve kanıtları göstermesine rağmen inkâr, azgınlık ve ısyanlarında ısrar ederek O'nu inkâr ettiler. Cehalet ve azgınlıklarına boğuldukları için Biz de onları engel tanımayan azgın suya boğup Tufanla helâk ettik. Peygamberimiz Nûh'u ve beraberindeki Mü'minleri her şeyden korunmuş oldukları halde gemi ile boğulmaktan özellikle de azgın kâfirlerden kurtardık. Nûh (a.s.) o gemiyi vahyimiz ve rehberliğimizle yaparken O'nunla eğlenip dalga geçiyorlardı. O da diyordu ki, gülün bakalım bir gün gelecek Biz de sizlere güleceğiz. Gemide bulunanları boğulanlardan kalan ve yeryüzünde Bizleri temsil edecek olan halifeler kıldık. Onlar Rablerine Îman edip Peygamberlerini tasdik eden 80 Mü'min idiler. Böylece Ayetlerimizi inkâr edenleri boğup helâk ettik.

۞ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ۞

Ey bakıp ders alan insan! Bak gör ki, uyarılıp da uyanmayan kâfirlerin inkârları; onları nereye götürdü ve sonları nasıl oldu. Ey bakıp gören insanlar! Bunlardan ibret alıp ders çıkarın.

۞ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ ۞

74.Ayet: Sonra bu kurtulan insanlar çoğaldılar. Sonra dal-dal, kol-kol ve boy-boy ayrıldılar. Büyük toplumlar ve guruplar meydana geldi. Devirler döndü, zaman geçti. İnsanî olgunluktan ve doğruluktan sapmalar ve Haktan kopmalar oldu. Nuh'tan (a.s.) sonra kavimlere; durumlarını düzeltip onları irşad etmeleri için peygamberler gönderdik. Peygamberleri onlara Rablerinin Varlığını ve Birliğini, kendilerinin de Rableri tarafından gönderilen hak peygamberler olduklarını apaçık gösteren delil ve mucizeleri onlara getirip gösterdiler. Ama onlar önceden inkâr ettikleri Hak Davaya Îman edemediler. Çünkü cehaletleri ve kâfirlikleri o kadar koyulaşmıştı ki, inkârlarından vazgeçemediler aksine bulundukları iğrenç halde kalmakta ısrar ettiler. Onlar azgınlıkta karar kılınca Biz de kalplerini azgınlık ve taşkınlıkları sebebiyle bunlar azgınlardır diye mühürledik.

۞ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ۞

Bozuk karakterleri sebebiyle Allah'ın sınırlarını çiğneyen, küfür ve zulümde ileri giden azgınların kalplerini böyle mühürleriz. Haktan gafil olup Din ve Îmanı terk ederek kahrolur giderler.

۞ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا ۞

75.Ayet: Geçmiş ümmetleri ısyanları sebebiyle tutup helâk ettik. (Sonra peygamberlerine itaat edenlere hayırlı ömürler ve bol rızıklar verdik. Peygamberlerinin ardından Haktan sapmalar başlayıp küfür ve azgınlıklar tekrar ilerledi.) Geçmiş peygamberler sonrasında halkı irşad için bu sefer Mûsa'yı ve O'na yardımda bulunup yeri geldiğinde vekâlet etmesi için Kardeşi Harun'u; o gün azgınların başında bulunan, kendisinin zulüm ve kâfirliğine iştirak etmeyenlere ağır işkenceler yapan; Allah'ın verdiği güç ve varlığa şükredeceği yerde nankörlük yapıp şımararak azan, içine düştüğü kâfirlikle kalmayıp benden başka rab (yönetici) yok diyerek kendisini sorumsuz zanneden Firavun'a ve onun gibi beyinsiz erkânına Tevhîde davet etmeleri için peygamber olarak gönderdik. Kavmin ileri gelen erkânı Allah'ı unutup Firavun'u tasdik ediyorlar, onun küfür ve zulmün de ona destek veriyorlardı. Mûsa ve Harun'u büyük mucizelerimiz ve açık ayetlerimizle gönderdik ama buna rağmen Mûsa'ya karşı diklendiler, ululuk taslayarak azgınlıklarından vazgeçmediler.

۞ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ۞

Böylece çetin azabımızı hak eden büyük suçları işlemiş oldular. Azgınlık ve suçluluk onlara karakter olmuş, âdeta içlerinde gizli bir dert idi. O yüce davet karşısında bunu açığa koydular.

۞ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ ۞

76.Ayet: Kendisine uyulup itaat olunmağa layık olan Hak Davet (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip itaatte bulunmaktan ibaret Olan Yüce Din) katımızdan kendilerine geldiğinde Mûsa'ya itirazlarda bulunup Davasının Hak olduğunu gösteren ayet ve mucizelere sihir ve büyü dediler. Allah'ın gönderdiği kurtarıcıyı yalancılıkla suçlayıp sihirbazlıkla itham ettiler. Allah'ın Peygamberi karşısında aciz kalınca da sihirbazlar üstü muazzam bir sihirbazsın diyerek kâfirliklerinde boğuldular.

۞ قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ۞

77.Ayet: Mûsa (a.s) onlardan tüm bu saçmalıkları duyunca peygamberlik şefkatiyle üzüldü, ama umudunu da keserek onları azarladı ve onlara bazı hatırlatmalarda bulunup ders vermek için dedi ki, ey ahmaklar! Sizlerin tüm durumlarını düzeltmek, tüm ebedî saadetlerin kaynağı olan Tevhîdi; Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îmanı kalplerinize etki edip kazandıracak olan apaçık ve sabit duran Hak davet ve yüce alametler size geldiğinde bu bir sihirdir diyorsunuz öyle mi? Sizler Allah'tan utanmıyor musunuz? Şu an dürüst davranıp O'ndan korkmuyor musunuz? Bakınız sihirbazlıkla uğraşanlar asla kurtuluş ve huzura eremezler. Bu işte hiçbir başarıları da olmaz. Zira sihirleri kalıcı değil aksine yalandan ibaret ve sahte bir gösteridir.

۞ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ۞

78.Ayet: Hz. Mûsa'dan nasihatli sözü duyduktan sonra diklenip inatlarına devam ederek dediler ki, ey yalancı sihirbaz! Bizi; öncülerimiz olan baba ve atalarımızı üzerinde bulduğumuz hayat tarzından çevirip vazgeçirmek için mi geldin? Sen önde Kardeşin Sana uyarak arzu ediyorsunuz ki, yeryüzünde ululuk ve üstünlük sizin olsun, bu topraklara kurulup bolluk içerisinde yaşayasınız öyle mi? İstediğiniz yere gidin. Biz; size Îman etmiyoruz!

۞ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ۞

79.Ayet: Mûsa ve Harun tarafından sunulan delil ve kanıtlardan dolayı aciz kalıp diyecek söz bulamayınca ve mucizeler karşısında çaresiz kaldıklarında onlara karşı gelmekten vazgeçmeyerek direnmeğe kalkıştılar. Dolayısıyla Firavun dedi ki, bana ne kadar ilim ve mahareti yüksek sihirbaz varsa getirin. Derhal emniyet görevlilerini sihirle uğraşanlara gönderdiler. Ne kadar usta sihirbazlar varsa

toplayıp getirdiler. Firavun'un avlusunda toplandılar. Karşılaşma için vakit belirlendi.

۞ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ۞

80.Ayet: Sihirbazlar gelip belirlenen vakitte Mûsa (a.s.) ile karşılaşınca O'nu küçümseyerek dediler ki, ey Mûsa! Hazırladığın sihri ortaya koy. Mûsa; Allah'a sığınıp O'ndan aldığı vahiy ve buyrukla dedi ki, ey iftiracı düzenbazlar! Sizler maharetinizi sergileyin.

۞ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ ۞

81.Ayet: Sihirbazlar tüm sihirlerini ortaya koyup Firavun ve erkânının beğenisini ve ardından da verecekleri mükâfaatı umarak kesin olarak üstün geleceklerini bekliyorlardı ki, ortaya koydukları tüm sihirlerini Mûsa gördükten sonra dedi ki, ey akıl ve fikirleri bozan, insanlığı tahrip eden, Hakka karşı inad eden zalimler! Bu yaptığınız şey sihirdir.

۞ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ۞

Bilesiniz ki, bütün plan ve düşlediğiniz şeyleri Bilen Allah; pek yakında bu sihrinizi boşa çıkaracak. Şüphesiz ki, kullarının durumlarını düzeltip onları yöneten Allah; kullar arasından bozgunculuk yapıp değerleri bozanların işlerini bozar, yaptıklarını düze çıkarmaz. Çünkü onlar ısyan ve azgınlıkta direndikleri için zulüm ve tahribat içerisinde boğulmaktadırlar. Sonra Mûsa, Allah'ın; Kendisine emretmesiyle Asasını yere attı. Derhal O Asa; dev bir yılan oldu ve başladı sihirbazların iplerini ve değneklerini yutmağa. Onların ortaya attıkları kalın ipler ve iri sopalar halkın gözünde büyük yılanlar olarak gözüküyordu. Ama Mûsa'nın Asası gerçekten dev bir yılan oldu ve onların tamamını yuttu. Halk sihirbazları ve sihirlerini bırakıp Mûsa'nın Mucizesi karşısında dehşete düştü. Sihirbazlar; Allah'tan af dileyerek derhal secdeye kapandılar. Bildiler ki, Mûsa'nın Davası Hak ve Mûsa da Haklı ve Allah'ın Rasûlü ve Temsilcisidir. Orada Firavun ve adamları rezil olup devrildiler. Alçalarak yarışmayı kaybettiler.

۞ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۞

82.Ayet: Şunu özetle bilesiniz ki, Allah; o suç ve günah organları olan kâfirler istemese de Hak Olan Yüce Tevhîd Davasını ve yalan karşısında hak ve gerçeği kusursuz kelimeleri olan ayetleri, emirleri, yasakları, mucizeleri ve belgeleri ile ortaya koyacak, küfrü, haksızlığı ve Îman nurundan mahrum olan zalim kâfirleri ortadan böyle kaldıracaktır.

۞ فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ

وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ۞

83.Ayet: Mûsa'nın davasının ve görevinin Hak olduğu, sihirbazların sihir ve büyüsünün asılsızlığı, Firavun'un haksız bir Zalim olup çıkarı için Mûsa'ya karşı direndiği açığa çıkıp anlaşılması sonrasında; Mûsa'nın Kendi toplumu olan Yakup Sülalesinden(İsrail Oğullarından) sadece gençlerden ibaret bir gurup Mûsa'ya Îman etti. Firavun ve adamlarının, bir de Firavun yanlısı olan İsrail Oğullarının ileri gelenlerinin korkusundan ve onların zulmünden dolayı halk Îman etmedi. Çünkü Firavun ve yandaşları onlara işkence yapıp kâfirliğe ve zulme zorluyorlar veya öldürüyorlardı. Gerçekten Firavun o topraklarda ezici güç sahibi olup taşkınlık yapıyordu. Bunun için de iradesi zayıf olanların korkması olağandı. Gerçekten O Firavun; geniş ve güçlü egemenliği ile daima haksızlık sergileyen zalimlerdendi. Taşkınlıkta daha da ileri giderek; Ben sizin en üstün rabbinizim dedi. (Zalim devlet başkanlarının çoğu bu taşkınlığı yaptı. Kimisini Allah Kendi kahrıyla, kimisini de halkın ellerinde rezil ederek helâk etti).

۞ وَقَالَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ۞

84.Ayet: Mûsa; bunca kanıttan sonra kavminin korktukları için Îman etmekte tereddütlerini görünce onlara öğüt ve nasihatte bulunup Allah'ı Vekil bilerek işlerini O'na ısmarlamayı onlara telkin etti. Zira Allah'ı Vekil tutup O'na güvenmek Îmanın alametlerindendir. İsrail Oğullarını kast ederek dedi ki, ey kavmim! Eğer her işinizi Allah'a havale ederek O'na itaat gösteren Müslimanlarsanız kalpten tam bir samimiyetle O'na bağlanıp dayanarak ve Allah'ın hükmüne razı olarak kendinizi ortaya koyun.

۞ فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

85.Ayet: Mûsa'nın buyruğunu duyunca etkilenip derin-derin düşünerek Allah'a sığınıp dediler ki, Gerçek Efendimiz Olan Allah'ı zalimlere ve her şeye karşı Vekil edindik (Avukat tuttuk). Ey Sahibimiz ve Gerçek Yöneticimiz Olan Yüce Allah! Bizleri Sen var ettin, Sen yetiştirdin ve Sen yönetiyorsun. Sen bizleri; kâfirler olan zalimler topluluğunun eline bırakıp onlara işkence sahnesi eyleme ve bizlere onların saldırıp esir alarak sıkıntı vermeleri için ellerine teslim etme.

۞ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞

86.Ayet: Her şeyi kuşatan rahmetinle bizleri; şu kâfirler topluluğundan ve baskılarından kurtar!

۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّآ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا ۞

87.Ayet: İsrail Oğulları; durumlarından şikâyetlenip Bize yönelerek yakarmalarında samimi olunca Halkının Önderi Mûsa ve O'nun Vekili olan Kardeşi Harun'a vahyedip Mısırda Kavminize ve mallarına evler yapın ve yaptırın diye emrettik.

۞ وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Kendinizin ve Kavminizin evlerini Allah'a ibadet ederek O'na yöneldiğiniz mescidler yapın. (Yönleri ve önleri de Kıblenize baksın). Evlerinizde namazlarınızı aksatmadan kılın ve Rabbinize tam bir aşk ve ihlâsla yönelin. Ey halkı Hak Yola davet Eden Mûsa! Allah'a samimiyetle yönelen Mü'minleri; Dünyada düşmanlarına üstün gelecekleri, bolluklara erecekleri, Ahirette ise en büyük nimetlere ve yüce kerametlere kavuşacakları ile müjdele. En büyük ikram ise fâni varlıklarından yok olup kurtularak Mevlalarına ve O'nun Ebediliğine ermeleridir.

۞ وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ ۞

88.Ayet: Mûsa (a.s.) Allah Azîmüşşan'ın dualarını kabul ettiğini fark edince Düşmanı kahretmesi için de beddua etti ve dedi ki, ey Rabbimiz! Firavun ve erkânına Dünyada kıymetli, güzel, hoş eşyalar ve bol mallar verdin. Bunlara dolayı Sana şükretmediler. Değerli eşyayı süslenmekte kullanıp bol malları ile halka üstünlük tasladılar. Hak Yol olan sana kulluktan saptılar ve tüm imkânlarını halkı Senin Yolunda saptırmak, tereddütten kurtulup kesin bilgilere ve Îmanda karara eremeyen zayıf Mü'minleri Îmandan vazgeçirmek için kullandılar.

۞ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۞

Ey rabbimiz! Mallarını telef ederek yok eyle ki, onları kullanarak kullarını saptıramasınlar. Kalplerini mühürle ve öyle bir kilitle ki, o pek acı azabını görünceye dek Îman edemesinler ve Sana itaat edip teslim olma şerefine eremesinler. Ahirete Îmansız giderek orada kendilerinin azap içinde rezilliğini, Mü'minlerinde ebedî nimetler içinde azizliğini görerek sonsuz azaba düşmüş olsunlar.

۞ قَالَ قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانِّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۞

89.Ayet: Duası anında duasını kabul ettiğini müjdeleyerek Allah Teâlâ Mûsa'ya dedi ki, her İkinizin de duası kabul edildi. Burada her ikinizin denmesinin sebebi Mûsa'nın duasına Kardeşi de onay vermişti. Sizler ey Mûsa ve Harun! Hak Davanızda ve rabbinizin yolunda tam bir sabır ve tahammülle dosdoğru devam edin. Bu konuda acele etmeye kalkışarak ve Kendi başlarınıza hareket ederek cahillerin yolunu izlemeyin. Onlar isteklerinde acele edip ısrarda bulunarak Allah'a karşı saygısızlık yaparlar. Mûsa, Harun ve Onlara uyan Mü'minler; sabrı uygulayıp

emrolundukları hususlarda sabredip doğru davranmaları sonunda umarak istediklerine erdiler.

۞ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا ۞

90.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mûsa beraberinde İsrail Oğullarını denizden hiçbir zarara uğramadıkları bir halde karşıya geçirdiğimiz anı anlat. Bu hadise şöyle olmuştu: Firavun ve ileri gelenleri İsrail oğullarını yıkıp tamamen yok etmek için harekete geçmişlerdi. Mûsa'ya; Kavmini gece vakti gizlice götür diye vahyettik. O da onları gece vakti alıp götürdü. Bunu haber alınca derhal arkalarından çıkıp peşlerine düştüler. Sahilde onlara yetiştiler. Mûsa'ya asası ile denize vurmasını söyledik. Hemen vurdu. Deniz yollar halinde yarılıp açıldı. Güven ve huzur içinde selametle karşıya geçtiler. Firavun ve ordusu bunu görünce tam bir azgınlık ve taşkınlıkla düşünüp aldırış etmeden peşlerinden daldılar.

۞ حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ ۞

Sonunda deniz kavuşup eski haline gelince hepsi de boğuldu. Firavun'u boğulma yakalayıp O da umudunu kaybedip kesin olarak boğulacağını ve kurtuluşun kalmadığını anlayınca çaresizlik içinde bağırıp çağırarak, ağlayıp hakikati itiraf ederek dedi ki, kesin olarak şuna inandım ki, İsrail Oğullarının inandığı Hak ve Tek Ma'bud Olan Allah'tan başka ibadet olunacak ilâh yoktur.

۞ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞

Ve Ben O'nun Peygamberi Olan Mûsa'nın getirdiği tüm hakikatleri kabul edip teslim oldum, Gerçek Rabbe itaat edeceğim.

۞ آلْآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۞

91.Ayet: Bu sözleri Firavun gevelerken Allah'ın Büyüklük ve Üstünlük perdeleri arkasından İlâhî bir ses duyuldu: Ey Azgın, Taşkın ve sınır Tanımayan Zalim! Şimdi mi, Îmanın kabul edilme zamanı geçip yok olduğu anda mı Îman ediyorsun? Hanı önceden hayatın boyunca Bize başkaldırmış, Kendinden başkasını görmemiş, Seni yoktan var edip her imkânı Sana sağlayan Rabbini tanımamış ve Gönderdiği Peygamberini rezil etmeğe kalkışmıştın. Hulasa tüm bu zulüm ve taşkınlıkla karakterleri bozmuş, yeryüzünde Rabbinin koyduğu düzeni bozup tahrip etmiştin. Böylece Allah'a Îman edenlerden değil, tahribatçı ve ifsatçılardan olmuştun.

۞ فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً ۞

92.Ayet: Bugün artık Îman etmen sana fayda vermeyecek ve Seni böylece helâk edeceğiz. Ancak Senden sonra arkandan gelen insanlara; Varlığımızı, Birliğimizi, idare ve gücün sadece Bizim elimizde olduğunu gösteren bir alamet olması ve insanların ders almaları için ölmüş Cesedini çıkarıp bir kenara koyacağız ki,

zorbalık, zalimlik ve tahribat yapanlara ısyan ve azgınlıklarından onları azarlayan ve vazgeçiren bir belge olsun.

۞ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ ۞

Fakat insanların çoğu tıpkı senin gibi ey Azgın! Ezelde Bilgimizde kayıtlı ve Levh-i Mahfuzda yazılı olan, kendilerinden aldığımız kesin ve sağlam sözü unutarak sapkınlık içerisinde yaşıyorlar ve zalimleri tutup intikam aldığımızı gösteren bu ayetlerimizi ve belgeleri görmüyorlar, tüm bunlardan habersiz yaşıyorlar.

۞ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۞

93.Ayet: Firavun ve Kavmini helâk etmemizden sonra İsrail Oğullarını; kendilerine Peygamberimiz dilinden vereceğimizi müjdelerle haber verdiğimiz ve va'dimizde doğru olduğumuzu gösteren hoş bir yere yerleştirdik. Helal rızıkların en hoş ve güzel olanlarından onlara gıdalar, içecekler ve meyveler gibi nice rızıklar verdik.

۞ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۞

(Bu bolluk içinde rahatı sevdiler. Yeryüzünü kâfirlik ve zalimlikler sardı. Buna rağmen herkesle kaynaşıp kimseye dur demeden yaşamağa devam ettiler. Yaratan'dan O'nun peygamberlerinden, Dinden ve Îmandan bahsediyorlardı ama anlattıklarına icraatları uymuyor ve pek çok konuyu da bilip çözemiyorlardı). Sonunda onlara tüm ilimlerin Kaynağı Olan Kur'an, âmir ve hâkimlerin En Üstünü Hz. Muhammed (s.a.v.) geldi. Allah'ın Yüce İlmi, Hak ve Adaleti, Sonsuz Rahmeti gelince farklı görüşler arayıp ayrılığa düştüler. Hased ve kinlerinden dolayı Allah'ın Kitabını inkâr edip Haktan ayrıldılar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Peygamberleri Mûsa'ya Allah'ın indirdiği Tevrat'ta bulunan Senin niteliklerini ve Bedenî ve Ruhî tarifelerini örtüp inkâr ettiler. Hulasa şirk ehli sapıklara şeytanlık yaptılar.

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

(Tüm fitne ve şeytanlıklarına rağmen başkalarının değil sırf kendilerinin hak ehli olduğunu hep iddia ettiler). Ey Rasûlüm! Kesinlikle herkes bilsin ki, Kıyamet Günü Rabbin tartıştıkları konuda kesin ve açık hükmü aralarında verecek, zalim ve hainleri cezalandırarak, sadık kulları da mükâfatlandırarak haklıyı, haksızdan seçecek.

۞ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۞

94.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Sana İnen Kitabında; onların anlatılan tarihi hâdise ve haberlerinde şüphe ve kuşkuya düşersen Senden önceki Kitabı (Tevrat'ı) okuyan alîmlere var ve sor. Onların açıklamaları ile araştırman neticesinde hakikat anlaşılarak şüphen giderilmiş olsun. Bilesin ki, Rabbinden her konuda gelen bilgi ve haberler hak ve gerçektir. Birebir olaylar olduğu gibi anlatılmaktadır.

۞ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞

Asla şüphe edenlerden olma. Zira Sana inende şüpheye yer yoktur. Çünkü Kur'an'a önünden, ardından, önceki kitaplardan ve sonraki varlıklardan asla bir yalan, yanlış ve asılsızlık gibi herhangi bir kusur ilişemez ve isnad edilemez. O; sonsuz kudret ve kuvvet, ilim ve hikmet, tüm güzelliklerin Sahibi ve hiçbir kusuru olmayan âlemlerin Rabbi Olan Allah tarafından indirilmiştir.

۞ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

95.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tüm bunları duyduktan sonra; hayatın hiçbir safhasında ve hiçbir konuda asla kudretinin tamlığını ve sınırsızlığını gösteren Allah'ın ayetlerini inkâr edip onlara yalan diyen zalim ve kâfirlerden olma. Çünkü herhangi bir yerde ve herhangi bir hususta onlardan olduğunda Sen dahi Rabbinin merhametinden mahrum bırakılır, Tevhîd ve İlâhî bilgiler derecesinden iner, halifelik makamından düşer ebedî hüsrana ve sonsuz zarara girenlerden olursun. Her şeyi Bilen ve her işini sağlam yapan Allah Zül Celâl'den Sevgili Peygamberine bu gibi seslenişler; Mü'minleri Allah'ın Kitabına sarılmağa, emir ve yasaklarına riayete teşvik ve kalplerini Îmanda kararlı ve sağlam yapmağa sebep olması içindir. Zira Rasûlüllah'ın Varlığı Îman ve İslâm Yolu üzerinde bulunmakta En sağlam, büyük bir kitleden ibaret olan yaratılmışın üzerinde aşikâr Bir varlıktır. (Bu ağır uyarılar O'na yapılınca bilinsin ki, kimseye müsamaha olmaz).

۞ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

96.Ayet: Hakikat şu ki, Rabbinin Cehenneme sokup azap edeceğine dair sözü Sana inanmayanlar üzerine gerekip gerçekleşti.

۞ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۞

97.Ayet: Senin davetini ve kendilerini tüm zarar ve kötülüklerden alıkoyup engelleyecek olan ayet ve belgeleri kendilerine sunmanı; tüm ayetler ve mucizeler onlara gelse dahi Sonsuz kudret ve üstünlük Sahibi Olan Allah tarafından onlar için hazırlanmış olan acı ve ağır azabı görünceye kadar kabul etmezler. Çünkü son derece azgın ve kalp gözleri perdelidir. Azap gelip onları kavradığında ise Îman etmeleri onlara bir fayda vermez. Onları bırak ve davetten vazgeç. Ben artık onlardan intikam alacağım.

۞ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۞

98.Ayet: Helâk olan her bir kent sakinleri kendilerine azap gelmeden ve helâk olacaklarına dair alametler belirmeden Îman etselerdi ve Îmanları onlara fayda verip reziller olarak helâkten kurtulsalar olmaz mıydı? Firavun ve kavmi gibi nice toplumlar helâk edilerek azabı tadacaklarını görünce Îman ettiler. Ve gördüler ki, azabı veya alametlerini görünce Îman etmek fayda vermiyor. Sadece Yunüs

Peygamberin Kavmi müstesna. Onlar; Allah'ın kendilerine gazap edip helâk edeceğini ve azabın alametlerini görüp kendilerine gelmekte olduğunu anlayınca Bize Îman edip Feryad ve figan ile yalvarıp yakardılar. Biz de Dünyada onları rezil edecek azabı üzerlerinden kaldırdık.

۞ وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ۞

Azabı kaldırmamızdan sonra onlara hoş ve geniş rızıklı bir hayat bağışladık. Güzel bir ömrün son anına kadar yaşattık.

Yunüs (a.s.) (bugün Irak topraklarında meşhur ve Türkiye sınırlarına yakın bir Şehir olan) Mavsıl (Musul) Şehrinin olduğu bölgede o gün var olan meşhur Ninova halkına Peygamber olarak gönderilmişti. Halkı Tevhîde çağırdığında O'na; yalan söylüyorsun diyerek karşı çıkıp inkâr ettiler. O'nunla eğlenmeğe başladılar. Onlara otuz-kırk gün sonra Allah'ın azabının kendilerine geleceğini tehdid ile haber verdi. (İleride geleceği üzere Yunüs (a.s.) onları tehdid ettikten sonra Şehri terk etti). Kendilerine haber verilen azabın vakti geldiğinde ufuktan karanlığı her tarafı kaplayan dehşetli ve gayet yoğun siyah bir bulut ufku kaplayarak üzerlerine doğru çıkıp geldi. Şehirlerini tamamen kapladı. Çok korktular. Derhal Yunüs Peygamberi aradılar. Ama bulamadılar. O'nun doğruluğunu kesin olarak anladılar. Peygamberlerinin davetini kabul ederek Allah'a yöneldiler ve yakarmağa başladılar. Çul ve çuval gibi tevbe elbiselerini giydiler. Kadınları, çocukları ve hayvanları alıp beraberce geniş bir araziye çıktılar. Anneleri yavrularından ayırdılar. Varlıklar birbirini arayıp arzuladı. Bağrışıp çağrıştılar. Feryad ve figanlar yükseldi. Her şey birbirine karıştı. Allah'a perişanlıklarını samimiyetle arz edip pişmanlıklarını böylece dile getirdiler. O gün Muharrem Ayının onuncu günü ve Cuma idi. Allah onlara merhamet etti. Ve gelmekte olan azabı kaldırdı. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bağış ve merhametinin, af ve günahları silmesinin sınırı olmayan Allah'tan bu gibi ikram ve lütufların olmasını uzak zannetme! O'nun rahmet ve mağfireti pek geniştir.

۞ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۞

99.Ayet: Eğer Rabbin dilese idi ve O'nun dilemesi yeryüzünde bulunanların tamamının Îman etmesine dair olsaydı elbette yeryüzünde bulunanların tamamı Îman eder ve yeryüzünde bir tek kâfir kalmazdı. Hiçbir bölünme ve ayrılığa düşmezler (melekler gibi) hepsi Îman ederdi. Fakat İlâhî hıkmetin (sınırsız, gerçek, tam, sağlam, her şeyin önünü ve sonunu kuşatarak layıkıyla değerlendiren bilgisinin) gereği olarak ters düşmeler, ayrılıklar, farklılıklar, Îman ve küfür, Hak ve Batıl, yol bulma ve yoldan sapma olacak ki, bir kısım yaratıklara (insanlar ve cinler gibi) Allah tarafından peygamberler vasıtasıyla görevler yüklemenin incelikleri anlaşılsın. Yine Cennet ve Cehennemin yaratılması, Ahirette cezalar ve mükâfaatların olması, Dînî inançlar ve kurallar, Ahirete dair işler; Allah'ın huküm ve hıkmetinin gereğidir. İlâhî hıkmetin gereği bu iken şimdi Sen(ey sınırsız gayret

Sahibi ve rahmet Denizi!) insanların tamamı Îman etsinler diye onları zorlayacak mısın? Halbuki, insanların bazısı kâfir olarak yaratılmışlardır. Allah'ın dilemesi onların Îman etmesine ilişmemiştir. (Burada şöyle dense idi: Herkes İslâm ehli olmağa ve Îman etmeğe elverişli olarak yaratıldı. Onlara tercih hakkı ve imkânı verildi. Eğer rabbin dilese idi onlara tercih hakkı vermez ve melekler gibi hepsini Mü'min yapardı. Sen tebliğ et. Dileyen Îman etsin, dileyen kâfir olsun. Mü'min olana güzel davran. Zira Rabbin Mü'mine hep saadetler ikram eder. Kâfir ise Dünya ve Ahirette iyi muameleyi hak etmez).

۞ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۞

100.Ayet: Allah'ın izni olmadıkça kimsenin Îman etmesi mümkin olmaz ve buna gücü yetmez. Ancak O'nun izni olmakla ve başarı vermekle, kuluna güç ve kudret bağışlamakla kul Îman eder. Çünkü hiçbir kimsenin hiçbir konuda gücü ve kuvveti yoktur ancak her bir varlıktaki güç ve kuvvet Allah ile ve O'nun dileyip vermesiyle var. Tüm kulların ve büyük-küçük, iyi-kötü, inanan-inanmayan bütün varlıkların güç, kuvvet, iş ve icraatı Allah'ın dilemesine, izin verip yaratmasına ve idare etmesine dayanır. Varlıklar âleminin tamamında O'nun istemediği hiçbir şey olmaz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana gereken kendini yormamaktır. Kahrıma uğrayıp küfür ve sapıklık batağında kalanlara üzülme. Rabbin kimin ne hak ettiğini çok iyi bilir. Bilirsin ki, Sen arzu ettiğini Îman ve İslâm'a erdiremezsin ancak Allah; dilediğini erdirir. O; yücelik, üstünlük, sınırsız sağlam bilgi ve gerçek bağımsız yargı sadece Kendisinin olandır.

۞ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۞

Hulasa O Allah; hıkmetinin ve her şeyi önü ve sonu itibariyle bilmesinin gereği olarak pislikten, rezillik ve mahrumiyetten ibaret olan kâfirlik ve sapıklığı aklını çalıştırmayan(dostu ve düşmanı tanımayan) beyinsizlerin başına sarar. Halbuki, o akıl yükümlü olmanın kaynak ve temelidir. İnsan ise İlâhî buyrukları yüklenmek için yaratıldı. Bu görev ise insanı insan yapacak, onu yüceltip ebedî nimetlere, sonsuz mutluluklara erdirecek. Bunca yaratılmış ve bunca eserler hakkında düşünmüyorlar ki, Var ve Bir Olan; sonsuz kudret sahibini anlasınlar ve her şeyi O'ndan bilsinler.

۞ قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

101.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnsanları heyecanla harekete geçirmen kabiliyet ve kapasitelerini coşturman için onlara de ki, ey bakmak ve düşünmek üzere yaratılanlar! Bakınız; Allah'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının yansımaları ile var olan yüceler âlemi, enginler âlemi; gökler, yerler, bilinen, bilinmeyen âlemler ve içindeki bunca muazzam varlıklar nedir? Bütün varlıklarda Kendisini Gösteren Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren bunca ayetler ve deliller, her şeyi açıklayıp delilleri ve nedenleriyle anlatan peygamberler ve yüce uyarıcılar Îmansız

toplumlara hiçbir şey kazandıramaz, anlatamaz ve az bir fayda dahi sağlayamaz. Zira onlar yüce anlayış ve cümle iyiliklerin kaynağı olan Îman şerefinden mahrum olmuşlardır.

۞ فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۞

102.Ayet: Îman etmekten yan çizen bu asiler; kendilerinden önce ısyanları sebebiyle helâk olup giden suçlulara gelen musibetler gibisinden başka bir şey beklemiyorlar. Önce yaşayıp giden şirk ehli zalimlerin kimi yerin dibine geçirildi, kiminin üzeri azap bulutları ile örtülüp yok edildi ve kimileri de suda boğuldu. Şimdi bunlar da onların o korkunç günleri gibi günler bekliyorlar. Eğer bunlar; geçmiş kavimlerin peygamberlerine karşı çıktıkları gibi Sana karşı çıkarlarsa o zaman önceki peygamberlerin kavimlerine dediği gibi bunlara de ki, sizler Benim kahra uğrayıp helâk edileceğimi bekleyin. Ben de sizin başınıza gelecek olanı bekliyorum. Biliyorum ki, yetki ve huküm sadece Allah'ın Elinde ve dilemesiyledir.

۞ ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ ۞

103.Ayet: Şirk ve kâfirliklerinde ısrar ederek peygamberlerini inkâr eden toplumları helak etmemiz sonrasında peygamberlerimizi onlara inen musibetten nasıl kurtardığımızı daima ortaya koyduk. Onları (a.s.) himayemize alıp kurtardığımız gibi Rablerine Îman edip peygamberlerine itaat eden Mü'minleri de daima kurtardık ve kurtarırız.

۞ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Bize bir hak ve katımızdan bağış ve ikram olarak Îman eden ve peygamberlerimize tam bir teslimiyetle destek veren Mü'min kullarımızı daima kurtarırız. Hıkmetimiz hep böyle gitti ve kararımız böyle devam edecektir.

۞ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ ۞

104.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin görev ve yetkin hakkında tereddüdü olan, Sana boyun eğip itaat etmekten ürkenlere de ki, ey karakterleri gaflet ve unutkanlık içerisine boyanmış olan insanlar! Eğer dinlerin insan karakterine en uygunu, hayatî meseleleri en kapsamlısı, en sağlıklısı, en Kamil ve Kıymetli Olanı olan Dînim İslâm hakkında şüphe ediyorsanız bilesiniz ki, Ben Bundan vazgeçerek başka bir tarz benimseyecek değilim. Zira Bu Din her şeyin Rabbi Olan Allah'ın Zatının Tevhîdine dayanmaktadır. Ve O'nun insanlık için seçip beğendiği En Yüce Dindir. Sizler Allah'ın Varlığını, Birliğini ve Bu Dînin Bana O'nun tarafından geldiğini, her şeyi yarattığı gibi yaşattığını, tüm ikramların O'ndan geldiğini inkâr edemediğiniz halde O'nu bırakıp pis kuruntularınızla ortaya koyduğunuz ve Allah'tan başka kendilerine taptığınız adi karaltılara ve putlarınıza tapacak değilim. Onların tapılmağa hiçbir hakları yok. Hulasa asla hiçbir şeye tapmam ancak sizleri

öldürecek ve taptıklarınızla beraber yok edecek Tek ve Samed Olan Allah'a tapar, sırf O'nun memuruyum ve sırf O'na kulluk yaparım.

۞ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

Zaten O'nun tarafından Mü'minlerden olmam için emrolundum. O Mü'minler ki, Allah'ın Varlığını ve Birliğini layıkıyla anlayan, huküm ve buyruklarına tamamen bağlı olarak yaşayan akıl sahipleridir.

۞ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

105.Ayet: Ve Rabbim Bana; yüzünü, özünü ve tüm Varlığını bütün dinlerden, asılsız ve bozuk görüşlerden ve zulüm rejimlerinden arınarak Bu Yüce Dîne çevir. Sen haksın, hak yanındasın ve Bu Din Hak Dindir. Senin halini düzeltip tanzim etmek için Sana; Hak Olan Rabbin tarafından indi. Artık Dînin Hak ve Sen En haklı olunca hayatın hiçbir safhasında ve hiçbir iş, hal ve gidişte asla müşriklerden olma. O müşrikler; hayâsızca adi varlıkları Allah'a denk tutup ortak koşuyorlar ve bu azgınlıklarında inad ediyorlar.

۞ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ۞

106.Ayet: Her şeyi ve bütün hakikatleri anladıktan sonra artık Allah'tan başkasına sözle dahi bükülüp hizmet etme. Kulluğun sırf Allah'a olsun. O beyinsizlerin Allah'tan başka taptıkları Sana hiçbir fayda veya zarar veremez. Çünkü Allah'ın izni olmadan onların kendi başlarına hiçbir şeyleri yoktur. Artık tam bir ihlâsla Rabbine kul ol. Böyle bir ilme ve mertebeye erdikten sonra Allah'tan başkasına bir varlık ve yetki isnad eder ve bu yasakları yaparsan o zaman zalimlerden olursun.

۞ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ

يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

107.Ayet: O'ndan başka Hak Varlık ve Tek yetki Sahibi düşünülüp iddia edilebilir mi? Zira eğer her şeyi Gören ve Gözeten Allah; sana acı ve kötü bir zarar dokundursa onu Kendisinden başka üzerinden kaldırıp Seni kurtaracak yok. Çünkü İlâh sadece O olduğu gibi, Bağımsız ve Gerçek Varlık da sadece O'dur. Eğer sana bağış ve ikramından bir iyilik murad etse ikramını Senden engelleyecek de yok. Bağış ve tüm güzellikleri kullarından dilediğine verir. Nitekim Sana sınırsız nimetleri ve en yüksek mertebeleri ve En Üstün makamı verdi. Bütün kullarına sayısız ikramlarda bulunur ve onların suç ve günahları buna mani olmaz. Zira O hataları silip kusurları Örten ve tüm ihtiyaçları temin Edendir. Kulları tevbe edip O'na yönelmekte samimi olduklarında affetmeyeceği suç yoktur.

۞ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ ۞

108.Ayet: Ey umum yaratılmışa Peygamber olarak Gönderilen, Allah'ın sadece İsim ve Sıfatlarının değil de Zatının Tevhîdine davetle peygamberlerin En Kâmili kılınan, Din görevi, tüm güzel ahlak ve peygamberlik vazifesi Kendisiyle tamamlanıp sonlanmakla En Yüksek Mertebeye eren! Getirdiğin emanetin tamamını onlara ulaştırman ve onların da bunu kabul ederek ebedî saadetlere ermeleri için onlara de ki, ey kulluk inceliklerini bilip yapmakla yükümlü olan insanlar! Rabbinizden sizlere açık olarak Hak geldi. Bilesiniz ki, Bu Hak; Yaratanı, yaratılanı ve tüm hakikatleri ve bütün incelikleri, Allah'a ve Dînî esaslara Îman etmenin tüm hukümlerini açıklayan İslâm'dır.

۞ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۞

Artık kim; İslâm'ın kurallarına uymakla Allah'ın Varlığına, Birliğine ve ebedî nimetlerine ererse sadece kendisi için ermiş olur, hidayeti kendisi adına yazılır, ve kendisi bu erdiği hidayetle olgun insan olup bunun karşılığında sevabına erer. Kimde sapıklığa giderek İslâm'ın Nûruna eremezse kendi zararına olarak sapmış olur. Bu sapıklığının vebali ve cezası kendinedir. Ve ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, Ben sizleri günahlardan korumak için koruyucu, yaptığınız günahların kefili ve suçlusu değilim. (Hiçbir peygamber ümmetinin yaptığı günahın kefili değil, suç işleyenlerin cezasını üstlenmez. Onlar (a.s.) günah işlemekten münezzeh oldukları gibi çekecekleri ceza ile cezalanmaktan da münezzehtirler. Ancak inananların affedilmesinde Allah'ın izin vermesiyle vesile olurlar. Şu var ki, insanlar; peygamberlerin şefaat edebilmesi için Allah'a, peygamberlere ve tüm Îman esaslarına inanç ve saygıda ters düşmeyecekler).

۞ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۞

109.Ayet: Netice olarak ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbinden Sana vahyedilen Bu Kur'an'a ve İnen Yüce Dîne uymana devam et. Bunun üzerinde icraatlarda bulun. Emrolunduğun gibi dediklerimi insanlara ulaştırmağa devam et. İnsanlardan Seni inkâr edip yüz çevirene aldırma. Eziyet ve kötülüklerine sabrederek onları İslâm'a davet etmeğe devam et. İşlerini Yürüten, onlara karşı savaşlarda Sana yardım edip üstün Getiren, Dînini tesis ederek bütün dinleri yürürlükten Kaldıran ve Dînini her tarafa Yayan Allah; tüm bu güzellikleri ortaya koymak ve Seni haklı çıkarmakla hükmünü verinceye kadar buyruklarıma bağlı kalmağa devam et. Hulasa haklı ve haksızı çok iyi Bilen O Yüce Sahibiniz; haklı ile haksızı birbirinden ayıran hâkimlerin En Hayırlısı, değerlilerin En Değerlisidir. Çünkü O; işlerin gizli ve kapalı tüm inceliklerini Bilen, Sana zarar verip yok etmek isteyen, Senden yüz çeviren ve Dînin İslâm'dan sapıp giden zalimlerden intikam almağa Kadir Olandır.

Ey Rabbim! İyilik ve güzellikle hükmeyle(Bizler için iyilikler, Dînî ve Dünyevî güzellikler sergile).Yaratılmışın Efendisine uymakta bizlere başarı ve uygunluklar ver.

YÛNÜS SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Hakkı açığa koymayı ve uygulamayı isteyen, Allah'ı tanımaya ve O'nun Tevhîdinin Yoluna ihlâsla yürümeye azmeden ve Allah âşıklarını, yakınlarını, anlayış sahiplerini anlamak isteyen- Allah arzularına ermekte başarılar, karşılaşacağın her şeyde kolaylıklar versin ve sana karşı olan uğursuzlardan seni korusun- bil ki, sen İslâm'ın tüm huküm ve buyruklarına sahip çıkarak yaşamağa devam etmelisin. İslâm; her şeyi Bilen, bilgisi ve tüm işleri sağlam olan Allah tarafından yaratılmışın en hayırlısı, tüm liderlerin ve peygamberlerin En Olgunu ve En Üstünü Hz. Muhammed'e indirilmiştir. Tam bir kararlılıkla, sağlıklı ve samimi niyyetle Bu Dînin her meselesini muhafaza etmelisin. Bu Yüce Dîni görsünler, duysunlar gibi kir ve bulaşıklardan arınmış olarak, gaflet uykusundan ve keyfi görüş ve davranışlardan uzak kalarak yaşamalısın. Allah'ın Kitabından ve Peygamberinin sözlerinden azami derecede faydalanıp olgunluk elde etmeğe çalışmalısın. Yine Allah Rasûlünün değerli arkadaşlarının (EbuBekr, Omer, Osman, Zeyd, Selman gibi) büyüklerinden gönül verdiklerinden ve özellikle de ilim, hıkmet, yiğitlik, Allah'a; Rasûlüne, Dîne, insanlığa hizmeti, Allah'a ve Rasûlüne sınırsız aşkı ve fedakârlığı sebebiyle Allah'ın Rızasına ermekte ayrı bir yeri olan Hz. Ali'den, değerli çocukları ve torunlarından faydalanmasını bilmelisin. Allah onlardan Razı olsun, ebediyyen yüzlerini ve özlerini değer ve güzelliklerle doldursun. Varlıklarını Kıyamete kadar bereketli kılsın. Yine bu anlatılan görevleri mükemmel olarak yapan değerli ve büyük üstazlardan da faydalanmalısın. Allah onların nûrlarını ve eserlerini cihana yaysın, özlerini arındırsın, tüm sırlarını mübarek ve mukaddes tutsun. Bu ulvî kararında Birlik kıblesine; Allah'ın Varlığından ibaret Olan Gerçek Ka'be'ye yönel. Bunun için tüm asılsız dinlerden, boş hayat tarzlarından, bozuk görüşlerden vazgeç. Kalbini kalabalıktan ve Bir Olan Allah'tan gayriden arındır. Öyle ol ki, kendi varlığını anıp kendine bakacak halin dahi ortadan kalksın. Böylece sana hayret(kendini kaybetme)hali gelsin ki, varlığını Hak Teâlâ'nın Varlığında fâni eylesin. Hak Teâlâ'nın Varlığı bütün varlıkları dolayısıyla senin varlığını ve benliğini varlık sahnesinden düşürüp yok eder. (Artık senin için Allah'tan gayrisi yoktur. Dolayısıyla sen de tamamen yoksun). Senin için bu ancak ve ancak nefis ve tabiatın niteliklerinden, kuruntu ve arzu lezzetlerinden, hayvanî iştah ve şehvetlerden ayrılıp çıkmanla mümkin ve kolay olur. Bu sayılan eksiklikler; yok olmağa mahkûm olan varlık ve benliklerin, kişilik ve görünümlerin ortaya koyduğu hallerdir. Ne zaman denize düşen damla misali Allah'ın Varlık denizinde dalıp kaybolmağa engel olan bu parıltılı hayat ve geçici adi niteliklerden özün arınırsa o zaman erdiğine erer, olduğunu olursun. Allah sana; iyilik ve güzelliklerle hükmeylesin. Me'vâ

Cenneti yanında olan Sidre-i Münteha'ya yerleştirsin. Allah'tan başka murad ve maksad yok. Güç, kuvvet, hiçbir şey yok; ancak Allah'la var. O daima hak ve gerçeği söyler. Yola, gayeye ve murada O erdirir.

HÛD SÛRESİ

HÛD (A.S) SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Bakıp inceleyerek ders almasını bilen, kabiliyet ve kapasitesine göre Allah'ın Varlığının ve Birliğinin sır ve inceliklerinin işaretlerini anlamakta düşünüp inceleme sahibi olan, sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah tarafından başarıya erdirilmekle her şeyden koparak Hak Varlığa giderken tedbir, kesin bilgi ve sağlam icraat sahibi kılınan kimseye; bu işin ve bu büyük makamın temelinin; Allah'ı tanımak, O'nun Varlığına ve Birliğine kâmil bir Îmanla hizmet etmek olduğu gizli kalmaz. Allah'ı tanımak, O'nun Varlığına ve Birliğine kâmil bir Îmanla hizmet etmek ise; kusursuz ve halis kulluğun ta kendisidir. Bu da Allah'a karşı kulun haddini bilerek, tam bir kırılıp dökülme ile küçülüp perişanlığını arz etmesiyle olur. Bu başarılı davranış; yok olmağa mahkûm olan fâni varlıkların Hak Teâlâ'nın varlığında yok olmasına vesile olur. Bu da ancak ve ancak Uyaran ve Müjdeleyen Yüce Önder, Sevgili Rasûl'e uymakla olur. Çünkü O (s.a.v.); Allah'ın kullarının Allah'a sadakatle yönelmelerine ve tam bir teslimiyetle itaat ederek tüm bilgi ve inceliklerin Sahibi ve her şeyden Haberdar Olan Allah'a ermelerine Öderlik yapmak için; her şeyi Bilen ve her şeye Kadir Olan Allah tarafından desteklenerek görevlendirilmiştir. Çünkü her şeyin var olup gelişi Allah'tan olduğu gibi yok olup varışı yine O'na (c.c.) olacaktır. Nitekim Bu Sûredeki bir ayeti ile mealen buyurdu: "Dünyada hiçbir canlı yok ki, rızkı (yedirilip içirilerek yaşatılması) Allah'a ait olmasın. Allah; her şeyi yaratıp besleyerek yaşattığı gibi onların Dünyada hayat sürerken kalıp yaşadıkları yuvalarını ve Dünya sonrasında dönüp konacakları yerlerini tamamıyla bilir". Bu yüzden azgın şeytana uymakla Tevhîdin Caddesinden ayrılıp sapkınlık ve şaşkınlıklar içerisinde boğulan halkı eğitip irşad etmesi ve Kendisine indirdiği Kitabın içinde bulunan Îman ve insanlık bakımından olgunluğa onları başarıyla erdirmesi için bütün yaratılmışa tarafından Peygamber olarak Gönderilen Sevgili Rasûlüne Ayetlerini önce özetleyip sonra tamamen açıklayarak katından O'nu destekleyip Görevinde kuvvetli kılmak için tüm buyruklarını ve hukümlerini haber vermek üzere uğur kaynağı olması gayesiyle En Büyük İsmi ile başlayarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kitabının Tevhîde yol gösteren Ayetlerine tutunanları; Kendi birliğine erdirmesi için o Ayetlerinin içlerini hukümlerle, hikmetler ve yüce manalarla dolduran Allah adıyla. O; her türlü kolaylığı sağlayarak Ayetleri iyi anlamaları için bütün yönleriyle mükemmel açıklamalar yapmakla kullarına her türlü rahmeti sağlayan bu konuda herkese her ihtiyacı temin eden Rahmandır. Onlara kulluğu ve Rablerine boyun büküp teslim olmayı emretmekle özel rahmet Sahibi Olan Rahîmdir. Çünkü onlar kulluk yapmakla kesin olan Hakka erecekler, yolların En Doğrusu Olan İslâm mertebesine ererek Rablerine ve ebedî saadetlere kavuşacaklar.

۞ الر ۞

1.Ayet: Ey Allah'ın İlâh olmasının nûrlarının parlamalarına alamet, Tevhîd Sancağını taşımağa, Rabliğin sırlarının anlaşılmasına Timsal, İslâm Bayrağının yükselip dalgalanmasına vasıta olmağa yaratılmış arasında pek güzel ifade ve açıklamalarıyla En Haklı ve En Layık Olan İnsan!

۞ كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۞

Bu; görev ve davranışlarında Sana destek vermek için indirilen, geçmiş tüm İlâhî kitapları tasdik eden, o kitapların içindeki her şeyi haber veren Bir Kitaptır. Ayetleri; her şeyden Haberdar ve her şeyi ezel ve ebed Bilen, söz ve icraatında işini sağlam ve kusursuz Yapan Rabbin tarafından dizilip bir araya getirilmiş ve sonsuz yüce anlamlar, huküm ve hıkmetler tam bir letafetle içerilmiş (içerisine sınırsız inceliklerle konmuş), sonra kendisindeki her şey en geniş ve açık bir tarzda anlatılmıştır. İlâhî bilgiler, itikad ve ibadetlere dair tüm hukümler, kesin bilgiler, vaaz ve ders almayı işaret eden hayat hikâyeleri, basiret ehline işaret ve remzin her türlüsünü sunan örnekler ve tüm konular bir-bir anlatılmıştır.

۞ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۞

2.Ayet: Sağlamlık ve netliğin kemaliyle açıklandığı hukümlerin en büyüklerinden olarak şu hukme sarılın; gölgeden ibaret asılsız varlıklara tapmayınız, hiçbir şeye kulluk yapmayınız ancak ve ancak Samed Rabbinize, Bir ve Tek İlâh Olan Allah'a kul olup O'nun emir ve yasaklarına riayet edip hukümlerine sarılınız. Sizleri O; rahmetinin gereği ve Nûrundan birer serpinti olarak yoktan var etti. Sizleri yaratırken tam bir bağımsızlıkla hiçbir şeyi Kendisine ortak etmeden yarattı. Yaratanınız tek olunca sizler de Tek O'na kulluk yapacaksınız. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara; Allah'ın kahrıyla Uyarıcı ve rahmetiyle Müjdeleyici olarak de ki, Sizin içinizden ve sizin gibi bir insan olarak katından Beni vahyi ve emri ile Peygamber yapmasıyla; Allah'tan başkasına kulluk yaparak azabını hak ettiğiniz için yanmanızdan sizleri Uyarıcı ve O'na Îman edip emir ve yasaklarına riayet etmeniz suretiyle Cennetine ve sonsuz rahmetine ereceğinizi Müjdeleyici olarak gönderildim.

۞ وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ ۞

3.Ayet: Ve Rabbimiz şunu da emredip ferman buyurdu: Rabbinizden bağışlanma dileyip sizleri arındırmasını isteyeceksiniz. Sonra da bütün taşkınlıklarınızdan vazgeçip tüm varlığınızla sizleri; İlâhî ilimleri öğrenip Îmana erecek kabiliyet ve kapasitede Yaratana yönelip kusursuz kullar olacaksınız. O zaman aradan fâni benlikler kalkar, kuruntudan ibaret geçici varlık perdeleri gözden kaybolup giderek O'na kavuşursunuz. Her şeyden ayrılıp O'na (c.c.) kavuştuğunuzda sizleri; pek hoş ve gayet güzel rızıklarla besler. Belirlenen ömrün bitmesi ve gelmesiyle

her şeyin yok olacağı; en kapsamlı musibet olan Kıyamet gelinceye kadar sizleri güzelce yaşatır. Bilinmeyen âlemden sizleri yürütüp getirerek yüce ilimler, Îmanî (Îmanınızla ilgili) hakikatler kazanmanız için bilinen bu âleme kondurup yaşatmasından, daha sonra da sizlerin bu âlemden yükselmesiyle kudretini açıp sizlere sergilemesi için tekrar Kendisine döndürdükten sonra üstünlük ve üstün nimet sahiplerinin her birine üstün mükâfaatını ve değerli sevabını verir. O makamda kudretini, yaratmadaki hikmet ve yararın ne olduğunu öyle sergiler ki, hakikatini ve nasıllığını kimse anlayamaz, sırrına Kendi katından başka bir makamda erişilemez. Zaten o üstün şahsiyetler bunun için yaratılmıştır. (Dünyada en yüksek rütbe Allah'a kulluk yapmak olunca ve bu seçkinler yerine getirmek için yaratıldıkları kulluğu eda edince karşılığında sunulan ebedî üstün makamlar ve değerli nimetlere de Ahirette onlar ererler ki, onlar bu nimetler için yaratılmışlardı).

۞ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Samimî bir nasihatte bulunarak onlara de ki, Benim uyarı ve müjdelerimin gereği olan; Allah'a itaatten yüz çevirip giderseniz bilesiniz ki, size olan merhametim ve acımamdan dolayı başınıza gelecek beladan ve özellikle de O Korkunç ve Büyük Kıyamet Gününün azabından sizin adınıza korkarım. Her şeyin huzura arz olunduğu O Gün Allah'ın Varlığından ibaret Hakikat Güneşi aşikâr olduğunda ondan gayri ne varsa; gölge ve yansımadan ibaret tüm varlıklar kaybolacak. O'ndan başka her şey tamamen yok olacak. Bütün kalabalık, var olan her şey yok olunca ve perdeler de tamamen kalkınca Allah'ın kahır ve üstünlük perdeleri arkasından çağırılacak " Bugün idare kimin?" Ve O makamdan cevap verilecek: " İdare ve yönetim Tek Olan Allah'ındır. Yani Soran Allah, cevabı Veren yine Kendi olacak. Zira O makamda Allah'tan başka varlığa yer ve kudret yok.

۞ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

4.Ayet: Ey gölge ve yansımalardan ibaret olup yok olacak olan varlıklar! Bilesiniz ki, dönüşünüz bütün varlıklarda tam bir bağımsızlıkla tecelli Eden Bir, Tek ve Samed Olan Allah'adır. Nasıl gölgeler; sahiplerine dönüp yok oluyorsa sizler de yok olup O'na döneceksiniz. O her şeyin ve kullarının üstünde ezici güce Sahip Olandır. Her türlü azap ve intikam biçimlerine de Kadirdir. Hiçbir şey O'nun ilmi dışında olmadığı gibi kudretinin dışına da çıkamaz. Bütün varlıklar ve başlarına gelen durumlar O'nun yarattığı, malumu ve mahkûmudur.

۞ أَلَا إِنَّهُمْ يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ ۞

5.Ayet: Haberiniz olsun ki, işe yaramaz varlıklar ve benlikleriyle can gözleri perdeli olan gafiller; yaptıkları sapıklıkları ve Haktan yüz çevirmelerini Allah'tan saklamak ve gizlemek için göğüslerini Peygamberden ve Kur'an'dan başka tarafa

döndürüyorlar. (Zannediyorlardı ki, Peygamber (a.s.) yanında ve Kur'an okunan yerde olanı Allah biliyor, başka yerde olanı bilmiyor).

۞ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

Bilesiniz ki, onlar; Allah'ın olmuş ve olacak olan her şeyi, başlarına geleni, gelecek olanı ve onlardan meydana gelen her şeyi bildiğini bu beyinsizler bilmiyorlar. Bilesiniz ki, mallar, memleketler, idare ve idareciler hep O'nundur. Onlar yatarlarken ve diğer anlarda elbiselerine sarındıkları vakit neleri saklayıp sır ediniyorlar ve neleri açığa koyup sergiliyorlar tamamını bilir. Allah Kendisi; tüm Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarının gereği olarak her şeye kendilerinden ve ezel-ebed var olan ilmiyle bütün göğüsleri işgal etmiş bulunan hayal, hatıra, dostluk, düşmanlık, düşünce, plan, sevgi ve nefret gibi akıllarından geçen ve içlerinde saklı bulunan, geçmiş ve gelecek her şeylerini bilir.

۞ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۞

6.Ayet: Allah'ın her şeyi kuşatan ilmi için bu dar konular hakkındaki meseleleri bilmesini nasıl imkânsız görebilirler? O'nun sonsuz bilgisi yanında bunlar hiç hükmündedir. Zira (onlara göre çok geniş olan Dünyada) büyük-küçük hareket edebilen hiçbir canlı yok ki, onun yaşamasına ve ayakta durmasına sebep olan rızkı; yarattığı bütün varlıkların rızkını Üstlenen Allah Kendi üzerine almış olmasın. Bununla beraber tüm varlıkların şu Dünyada durup yerleştikleri, dönüp dolaştıkları nereden gelip varlıklarının nerede son bulacağını ve bu hayat sonrasında dönüp bilinmeyen âlemde nereye konacaklarını bilmektedir.

۞ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۞

Tüm durumlar, ansızın olup biten hadiseler, tavır ve davranışlar gibi her şey; Allah'ın ilminin makamı olan Muazzam Kitabında her şeyin açıkça kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuzda daima bilinip bulunmaktadır. İstisnasız her şey kayıtlı olduğu gibi korunmaktadır.

۞ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ۞

7.Ayet: Ey inkârcılar! Allah'ın ilminin her şeyi kuşattığını nasıl inkâr edebilirsiniz? O (c.c.) Gökleri ve tüm yüce âlemleri, Yeri, seviyesiz ve tüm engin varlıkları yoktan var edip açığa koyduğu halde herhangi bir şey O'nun bilgisinden nasıl kaybolup gizli kalabilir? Gök ve diğer Yüce etkin Âlemler; babalarınız, Yeryüzü ise Gök ve Yüce âlemlerin etkisinde bulunmakla anneleriniz hükmünde ve konumundadır. O Allah ki, Gökyüzü ve ötesinde var olan diğer yüce âlemlerle Yeryüzünü altı yönle (alt-üst, ön-arka, sağ-sol) kuşatılacak tarzda altı günde yarattı.

۞ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ ۞

O'nun Arşı; yani idaresini, sonsuz kudret ve kuvvetini bütün Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları ile açığa koyduğu, Varlığı ile tecelli edip yüz gösterdiği her şeyi kuşatan Makamı; hayatın öz varlığı olan, ezel-ebed değişmemiş devamlı duran, varlıkların var olup durmasına temel olan su üzerinde idi. O zaman henüz su üzerinde değişip başkalaşma, varlıkların belirip meydana gelmeleri, nakışlar ve suretler hallerini almaları yoktu. Allah'ın Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarının yansımasıyla varlıklar türlü suretlerde ve çeşitli hallerde (Allah'ın ol emriyle, suyu her şeye temel yapmasıyla) meydana geldi.

۞ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۞

Tüm bu suretleri ve bütün varlıkları; sizlerin yaratılıp açığa konmanız için, sizleri de Yaratanınıza kulluk yapmanız için var etti ki, sizleri imtihan edip kimin ne yaptığını gözler önüne sersin; hanginiz buyrukları kabul edip uygulamakta, Ahirette Yaratanınıza döneceğinize inanarak O'na yönelip saadetlere ermekte daha güzel ve daha başarılı olacak?

۞ وَلَئِنْ قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

Allah insanları asıl karakterleri üzere ilk var oluşlarında var olan zekâ ve anlayışları halinde onları yaratıp hak ve en uygun uyarı ile uyarıda bulunduktan sonra imtihan âlemi olan Dünyada orada verdikleri sözleri unutarak yoldan çıktılar. Yemin olsun ki, eğer durumlarını düzeltmen ve iyi bir seviyeye erdirmen için onlara desen ki, sizler; öldükten sonra tekrar diriltileceksiniz. Dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekilip ceza göreceksiniz. Bunun için burada güzel hazırlıklar yapın ki, orada ağır cezalar görüp azaba atılmayasınız. Kâfirler kesin olarak derler ki, bu söylenen ancak ve ancak sihirdir, başka bir şey olamaz. Hiç çürümüş kemiklerin tekrar diriltilmesi düşünülebilir mi? Böyle bir şey ancak az rastlanan bir sihirle ortaya konur. Çünkü kalpleri Hakka karşı son derece katılaştı, tamamen gaflete düştüler.

۞ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ ۞

8.Ayet: Bunlar Ahiret Gününde hesap verip ceza göreceklerini inkârları ve bu gerçek haberler karşısında kâfir olmaları sebebiyle en ağır cezayı ve en kötü azabı hak etmeleri sonrasında azabın gelmesini kendimize özel bazı hikmetler sebebiyle onlardan belli bir müddet tehir edip hemen azap etmesek yemin olsun ki, o beyinsizler derler ki, Bu Peygamberin; geleceğini iddia ettiği azabın gelmesine engel olup onu tutan nedir acaba? Tabii ki, son derece cahil ve inkârcı olmalarından dolayı Allah'ın kahrıyla yakalanıp tutuklanacaklarını idrak etmeyip alay ediyorlar. Ey İman edenler! Bilin ve anlayın ki, bunlara ineceği tehditle haber

verilen azap muhakkak gelecek, onlardan hiçbir güç tarafından geri çevrilemeyecek ve hafifletilmeyecek.

۞ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

Geleceği ile eğlenip durdukları o korkunç azap kesin olarak onların üzerine inip onları saracak ve helâk olup gidecekler.

۞ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ۞

9.Ayet: Yemin olsun ki, eğer karakterine unutmak ve inkâr etmek yerleşmiş olan insana ikramlarımızın sınırsız olmasından dolayı durumuna bakarak lütuf ve merhametimizi bahşederek katımızdan bir rahmet ve bolluk tattırırız, sonra da onu elinden çekip alırsak son derece sabırsız, zayıf ve anlayışsız olduğu için (Bize bağlı kalmasını bilmez) hikmetimiz gereği bolluk arz ettiğimiz gibi kudret ve kahrımızı da gösterebileceğimizi idrak etmez. Artık o rahmet ve nimetlerimizden, yine iyilik ve ikramlarda bulunabileceğimizden son derece umutsuzdur ve tamamen rahmetimizden ümidini kesmiştir.

۞ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ۞

10.Ayet: O insana eğer kendisini çaresiz bırakıp huzursuz eden zarar ve darlıktan sonra nimet dolu hoş bir hayatı tattırsak burnunu havalara dikip övünerek ve nimetin asıl Sahibi Olan Rabbini unutarak der ki, bana keder veren sıkıntı ve kötülükler benden uzaklaşıp gitti. Artık o gerçek bir şımarıktır. O nimetin hakkını vereceği ve ikram Eden Rabbine şükredeceği yerde elinde olan nimetlere aldanarak şımarıklık ederek övünür durur.

۞ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۞

11.Ayet: İnsanlardan; başlarına gelen üzücü ve yorup yıpratıcı musibetlere dayanarak bollukta ve darlıkta Allah'ın hukümlerine bağlı kalan ve Îmanlarına uygun yaşayıp yararlı işler yapanlar müstesna. Onlar; kardeşlerini kendilerine tercih ederek iyilikler yapıp halka yardımlar dağıtırlar ve Rablerine daima sınırsız hurriyyet ve sayısız nimetler verdiği için şükrederler.

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۞

Belalara karşı sabreden, Rablerinin nimetlerinden ve sayısız rızıklarından dolayı O'na şükreden bu saadetli kullara geçmiş günahlarının tamamının silinmesi ve Rablerinden sayısız mükâfaatlar, rıza ve beğeni var.

۞ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ ۞

12.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Umulur ki, Sen; o müşrikler: Muhammed Allah'ın Peygamberi ise O'na bir hazine indirilsin veya O'nun Peygamber olduğunu tasdik edip bizi Îmana teşvik etmesi için yanında bir melek dolaşsın gibi bir takım

mucizevî sözler söyledikleri için Sana vahyolunan ayetlerin bir kısmını onlara okumayı terk etmeyi düşünürsün veya onların bu gibi konuşmalarından dolayı inen vahiy ve görevin sebebiyle göğsün daralır. Ve böyle hesaplar yaparak rahatsız oluyorsun. Zira istiyorsun ki, hepsi Îman etsin, Bana uysun ve Allah'ın rahmetine ererek kurtulsunlar.

۞ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۞

Ancak ve ancak uyarıcı Sensin, sıkıntı çekip kurtuluş arayacak onlardır. Üzülme. Sen Sana vahyolunanı tebliğ et. Onlara aldırış etme, dönüp bakma. Allah; her şeye Vekildir. Seni daima koruyup kollayacak ve işlerini yürütecek Olan O'dur. O'na dayan ve güven. Senin Peygamber olduğunu, tam bir olgunlukla doğru yolda olduğun iddianda haklı ve doğruluğunu Allah'ın tasdik etmesi yetmez mi? Hem Kur'an bütün konuşma yapıp açıklamalarda bulunanları tüm şiddet göstermelerine ve direnmelerine rağmen aciz koymaktadır.

۞ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

13.Ayet: Yoksa onlar diklenip inad ederek; bunu Kendisi uydurdu, halkı kandırıp sözünün değerini yükseltmek için Allah'a dayandırıp O'ndan Bana vahiy geldi diyor diyerek inkârlarında ısrar mı ediyorlar? Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana böyle bir iftira atmalarından sonra onlara de ki, ey inatçı azgınlar! O halde sizler de Kur'an gibi, hatta O'nun on tane kısa suresine benzeyen uydurulmuş ve iftira edilmiş sözler getirin. Üstelik sizler; şiir alış verişlerinizde, edebiyat ve belağat sahiplerinin sözünü çalmakta, söz sanatı üzerinde çalışıp tecribe kazanmakta daha beceriklisiniz. Böyle bir şey uydurup ortaya koymaktan aciz kaldığınızda Allah'tan gayri tüm dost ve yardımcılarınızı, hatta bütün varlıkları çağırın, eğer iddianızda doğru iseniz durmayın.

۞ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۞

14.Ayet: Ey Mü'minler! Kendilerine meydan okuyarak Kur'an'ın bir parçacığının benzerini getirmelerini istemeniz sonrasında aciz kalıp getiremedilerse ki, asla getiremeyecekler o zaman onlara kulak asmayın. Kesin olarak bilin ve huzur duyun ki, O Kur'an; sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi Olan Allah'ın bilgisinden ibaret bir Kitap olarak Allah tarafından indirildi. Yine bilesiniz ki, Allah'tan başka ilâh yoktur. İlâhınız Bir olduğu gibi O'nun sözü de Tek ve Benzersizdir. O Yaratandır ve her şey O'nun yarattığıdır. Dolayısıyla yaratılmış olandan hiçbiri için O'nun benzerini getirmek mümkin olmaz.

۞ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۞

Artık kâmil Mü'min ve Müslimanlar olup Rabbinize teslim oldunuz ve her işinizi O'na havale ettiniz, O'nun Varlığına, Birliğine Îman ederek bu hadiseler sonunda

Îman ve İslâm'ınızda olgunluk, istikrar ve huzura erdiniz mi? Sizler bu makamda; daima Allah'a Hamd ile bulunmalısınız.

۞ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ۞

15.Ayet: Kim ağır işler yüklenerek, sıkıntı ve yorgunluklarına katlanarak Dünya malını, parıltılı hayatı, çocuklar ve yardımcılar gibi Dünyanın süs ve gösterişini isterse bu sebeple ona Dünyada tam olarak istediklerini veririz. Eğer maksadı ve muradı sadece Dünyalıksa çalıştıklarının karşılığı eksiksiz verilir.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۞

16.Ayet: Her şeylerini Dünyaya bağlayan bu zavallıların Ahirette Cehennem ateşinden başka bir şeyleri olmayacak. Zira Orada Dünyada çalışmalarına karşılık verilecek bir şey bulunmamıştır.

۞ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا ۞

Alçak Dünyayı istedikleri için bütün yaptıkları, hüner ve sanat eserleri boşa gitti. Yaptıkları iyiliklerin mükâfatı da silindi.

۞ وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Vicdanlarının pisliğinden, niyyetlerinin de bozukluğundan dolayı yaptıkları işler geçersiz sayıldı. Dolayısıyla Dünyalık çalışmaları da asılsızdır ve hiçbir işe yaramaz.

۞ أَفَمَنْ كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ ۞

17.Ayet: Hiç, Rabbinden Kendisine gelen apaçık belge, sağlam kanıt, yüce anlayış, sınırsız bilgi ve görgü üzerinde bulunan ve bununla beraber Kendisini Allah Adına destekleyen bir Şahidin takip ederek tasdik etmekte yanından ayrılmadığı, ayrıca diline Kur'an'ın dökülüp gelerek bu âleme O'nun vasıtasıyla indiği, karşısındaki herkesi aciz koyup Cebrail gibi Şahidi olduğu Yüce İnsan; Sevgili Kul, Muhammed Emin; bu hak mahrumlarının ve yol sapkını zalimlerin istediği gibi rezil, ikiyüzlü ve dönek bir lider olabilir mi? (Allah'tan gayriden ayrılıp arınarak Yüce Yaratıcı, sonsuz kudret Sahibi Allah'a kavuşup O'dan okuyarak, her türlü tecribe ve tüm üstün niteliklerle donanmış bir halde Âlemlere Rahmet olarak Gönderilen,) Allah'ın Varlığının ve Birliğinin her şeyi nasıl kuşatıp ve onlara kendilerinden Yakın olduğunu görüp anlayan En Kâmil Peygamber; zannetmesinler ki, düşünüp hayal ettikleri basit ve seviyesiz herhangi biri gibi olamaz. (O'nu Yüce Allah; eğitip öğreti, yaratılmış üstünde en yüksek makama yerleştirip en ulvî görevle görevlendirdi ki, yaratılmışı tüm rezilliklerden, bütün mahrumiyet ve sıkıntılardan alsın, Yaratanın sonsuz rahmet ve nimetlerine kavuştursun. O Yüceyi, şirk ve zulmün pisliklerinde debelenip durarak bir türlü çıkamayan cüceler asla bilemezler).

۞ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً ۞

O; yaratılmışın En Hayırlısını Kur'an'ın tasdik edip O'nun tüm âlemlere Rahmet, Hak Peygamber olduğuna şahitlik yapmasını bu inkârcılar nasıl yadırgarlar ki... Kur'an'dan önce Musa'ya İnen ve halka İmam; yani uyulacak rehber ve rahmet; yani her türlü ihtiyaçlarını temin etmeye kaynak olup halkın kurtuluş ve huzur yuvası olan Cennete erdirecek hıkmet ve hukümleri ihtiva eden Tevrat da; Son Peygamber olarak gelecek Olan O Sevgili ve pek Övgülü Peygamberi (s.a.v.) Âlemlere Rahmet ve tüm yaratılmışa Önder olacak diye müjdeledi ve tasdik etti.

۞ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۞

Tevrat'ı okuyup anlayan ve yararlı ilimlere ererek Hakka sahip çıkanlar tüm bunlara inanıp tasdik ederler ve canları pahasına Muhammed'e (s.a.v.) uyup sadık kullar olmaya can atarlar. Değişik milletlerden ve farklı guruplardan her kim de şirki tercih eden kâfirler ve Tevrat'ı tahrif eden münafıklar gibi Allah'ı, Allah'tan gelen hakikatleri ve Muhammed'i a.s. inkâr edip kâfirliğe devam ederse bilsin ki, ona verilen randevu Cehennem ateşidir. Allah'ın adaleti elbette yerini bulacaktır.

۞ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bundan hiç şüphen olmasın, asla kuşkulanma. Hak hâkim kılınacak, sonunda da bu kâfir ve zalimler Cehennem ateşine gelip girecekler. Anlatılanların tamamı hak ve gerçek olduğu gibi denenlerin gerçekleşeceği de muhakkaktır. Allah'la aralarındaki perdelerin çokluğu ve yoğunluğundan, cehalet ve gaflete dalıp boğulduklarından dolayı insanların çoğu bunlara inanmazlar. Cahil ve gafil oldukları için Tevrat'ı ve İncil'i tahrif ettiler, Allah'ın hukümlerini silip arzularına göre ilave yaptılar. (Pek çokları da hayatı; Dünyadan ibaret bildi. Allah'a, peygamberlerine ve getirdikleri hakikatlere Îman etmediler. Türlü zulüm ve taşkınlıklarla Yaratanın Yüce Hukümlerini bırakıp keyif ve arzularına taptılar).

۞ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ ۞

18.Ayet: Allah'ın Kitabını (Tevrat ve İncil'i) tahrif edip O'nda var olan bir hakikati silerek veya O'nda olmayan bir şeye var diyerek aslı olmayan ve yalan olan söz ve hukümleri Allah'a isnad ederek Allah'a karşı iğrenç iftiralar yapan azgından daha zalim kimdir? Allah'a karşı saygısızca hareketlerde bulunan bu tahrifatçı uğursuzlar; O Büyük Arz Günü Olan Kıyamette Rablerinin huzuruna arz olunacaklar. Onlara; Allah'ın Kitabına ne yaptıkları sorulacak. Onlar; kendilerini böyle iğrenç bir suçu işlemekten uzak tutmağa çalışacaklar. O Gün bütün Şahidler ve hatta kendi organları aleyhlerine şahitlik yaparak diyecekler ki, şunlara bakın; her şeyi Bilen ve Gören Allah'a karşı yalan söylüyorlar. Hal bu ki, Allah'ın Kitabını tahrif ederek yalan ve yanlış şeyleri Allah'a dayandırıyorlar, türlü zalimlikler ve

ağır suçlar işliyorlardı. Hala kendilerini savunarak Allah'ın huzurunda tartışma yapıp zalimliklerini devam ettiriyorlar.

۞ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ۞

O zaman; bu zalimleri rezil ederek perişanlığa sokmak için Allah'ın kahır ve hışım perdeleri altından korkunç bir ses duyulup denecek ki, bilesiniz ki, Allah'ın laneti zalimleredir. Onlar Dünyada; Rablerine karşı dikilenip zulümlerinde inad ettikleri için Allah'ın rahmetinden tamamen uzaklaştırılıp tüm nimetlerden mahrum bırakılarak ebediyyen yanmak üzere Cehenneme atılacaklar.

۞ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۞

19.Ayet: Onlar; tam bir adalet, doğruluk ve doğru bir düzen kurmak için Allah'tan gelen Ve Allah'ın ortaya koyduğu Hayat Tarzı, En sağlam ve En Düzgün Sistemden ibaret Olan İslam'dan; Allah'ın kullarını vazgeçirip saptırmaya uğraştılar. Bunda başarılı olmak için daima Allah'ın Kusursuz, Dîninde ve Yüce Kitabında eğrilik, yanlışlık ve kusur aradılar. Karakterlerinin pisliği, anlayışlarının bozukluğundan dolayı Ahireti de daima inkâr ediyorlardı. Hal bu ki, Ahiret zalimlerin ve kâfirlerin yaptıklarının yanlarına kalmaması, hesap görüp cezaya çarptırılarak onlardan intikam alınması için hazırlandı. Halkın Îman etmesine engel oldukları gibi, Îman edenleri tekrar Dînden döndürmeğe çalıştıkları ve kâfirliklerinde ısrar ettikleri için bu ağır cezayı ve azabı hak ettiler.

۞ أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۞

20.Ayet: Allah'ın Kitabını tahrif edip, yaptıkları yalan ve yanlışları; Allah böyle buyuruyor diyerek O'na iftira edenler, küfür ve azgınlıklarında ısrar eden lanetliler asla yeryüzünde üstünlük sağlayamayacaklar, Allah'ın kendilerini yakalayıp intikam almasından kurtulamayacaklar ve onlara o perişan anlarında Allah'tan başka sahip çıkan dostları da olmayacak. Eğer Allah; onlara Dünyada mühlet verip azgınlıkları içerisinde yaşamalarına fırsat verdiğinde ise Haktan daima ayrı kalıp zulümleri artarak devam eder. O zaman da Ahiretteki cezaları daha ağır olur ve Azapları onlara kat-kat uygulanır.

۞ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ۞

Zulüm ve kâfirliklerinde ısrar ettiklerinden dolayı kulakları ve kalpleri mühürlendi, gözleri perdelendi. Bu yüzden artık Hakkı duymağa mecalleri yok, Hak ve hakikatleri asla göremezler, Allah'ın sayısız eserlerini, Varlığına ve Birliğine sonsuz alamet ve delilleri göremezler.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

21.Ayet: Allah'ın sözünü duymak ve alametlerini görmek seviyesinden düşen bu reziller; Allah'ın şanına yakışmayan nitelikleri Allah'a isnad edip türlü yalanları

O'na iftira etmek, O'nun yaratıklarını tanrı diyerek O'na ortak koşmakla insanlıklarını ve ebedî saadet yurdu olan Cenneti ve sonsuz nimetleri kaybettiler. Bu acı sona mahkûm oldukları an ise düzmece tanrıları kaybolup gitti, bunlara hiçbir faydaları olmadı. Ellerinde sadece acı bir zarar ve sonsuz bir pişmanlık kaldı.

۞ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ۞

22.Ayet: Hiç şüphesiz bunlar; Ahirette en büyük zarar ve iflasa uğrayanlardır. Bilesiniz ki, bu apaçık bir hüsran, sonsuz bir zarar. Allah; bizleri bundan ve bu sona götüren kötülüklerden korusun.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۞

23.Ayet: Allah'a Îman edip işlerini O'na ısmarlayan, Huzuruna yaklaştıracak işler yapanlar ve tam bir teslimiyetle Rablerine bükülüp dualarda bulunarak kulluklarına devam edenler;

۞ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

mutluluğu hak eden, düzgün ve düzen kurucu kullar olmakla Cennete konup orada yaşayacakların ta kendileridirler. Onlar orada ebediyyen kalacaklar. Onlara hiçbir korku ve endişe olmayacak ve hiç üzülmeyecekler.

۞ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞

24.Ayet: Îman edenlerle kâfirlerden ibaret olan iki gurubun Hak Yolu bulmak ve sapıklığa düşmek konusundaki durumu; kör ve sağırla, gören ve duyan kimsenin durumu gibidir. Biri diğerinin tamamen zıddıdır. Ey akıl sahipleri! Bu iki zıt gurup durum itibariyle birbirine denk midirler? Bunların farklılığını, yani gören ve duyan kimsenin; sağır ve köre olan üstünlüğünü düşünüp anlayamıyor musunuz?

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

25.Ayet: İnsanların düşüncesizliğinden, gaflet ve unutkanlığa aşırı dalmalarından dolayı Haktan gayriden arınıp kurtularak sapıklık sahalarında kahrolanları kurtaran Nuh Kulumuzu; kendilerinde küfür ve ısyan belirtileri yüz gösterip aralarında zulüm ve azgınlık yayıldığında Kavmine Peygamber olarak gönderdik. Onları uyarıp öğütler vererek dedi ki, bilesiniz ki, Ben; bu kâfirliğiniz ve zulmünüz sebebiyle sizlere azabın geleceğini tam bir uyarı ile haber vermek üzere Allah tarafından gönderilen, sizlere merhamet edip üzerinize titreyen Peygamberinizim. Kâfir ve zalimler olduğunuzu gösteren bu davranışların; size azabın gelmesini gerektirdiğini belgelerle açıklıyorum.

۞ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۞

26.Ayet: Ey zulme dalıp taşkınlık yapan kavmim! Allah'tan başkasına kulluk yapmayın. Var ve Bir Olan, herkesin ve her şeyin Kendisine muhtaç olduğu ve fakat

Kendisinin kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmadığı Allah; eş ve ortak edinmedi ki, onlara tapasınız.

۞ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ۞

Eğer Allah'a ortak koşmağa devam ederseniz çok acı ve acıklı bir günün azabından dolayı sizin için korkuyorum. Sanki o azabın acısı Nuh Peygamberin tebliğ zamanında etkisini göstermişti. Çünkü Allah'ın azabı pek ağır, üzücülüğü ve dehşeti pek çetindir.

۞ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ ۞

27.Ayet: Kavmi; Nuh'tan (a.s.) sözünü duyup maksadını anladıktan sonra O'na karşı diklenerek buyruklarının kabul edilir olmadığını söylediler ve Kavminin ileri gelenleri dalga geçerek dediler ki, ey Nuh! Görüyoruz ki, Sen de sadece bizim gibi bir insansın. Nasıl olur da Allah tarafından peygamber olarak gönderildiğini ve O'ndan sana vahiy geldiğini iddia ediyorsun? Hem de bize karşı kuvvet ve kudretin de yok. Egemen de değilsin. Mal, menal, çalışanlar ve yardımcılar açısından da bir şeyin yok ki, böyle bir iddiada bulunasın. Bizlerden davetini kabul edip uyan kimse de yok. Sadece içimizde ilk bakışta rezil ve perişan oldukları anlaşılan kimseler Sana uymuşlar.

۞ وَمَا نَرَى لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ۞

Hulasa ey Nuh ve Ashabı! Malı, kuvveti, adamı ve makamı olmayan siz sefillerin; uyup aralarınıza katılmamız için bizlere karşı bir üstünlüğünüzü görmüyoruz. Sadece görüyoruz ki, iddialarınızda yalancılarsınız. Başımıza geçmek ve malımıza sahip olmak için Allah Peygamber gönderdi diye O'na (c.c.) iftira ediyorsunuz. Üstelik bir mucize, haklı olduğunuza dair bir belgeniz de yok.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنْتُمْ لَهَا كَارِهُونَ ۞

28.Ayet: Nuh (a.s.) Kavminden inkârı ve inkârda ısrar edeceklerini ifade eden sözleri duyduktan sonra onlardan umudunu kesip tam onlara acıyarak ve peygamberlik şefkatiyle kendilerinden kopamadığını ifade ederek dedi ki, ey Kavmim! Bakınız. Eğer ben; Rabbim tarafından da'vam ve iddiamda doğru olduğumu destekleyen bir belge ve her şeyi açığa koyan metot üzerinde isem, Bana katından asaletimi ve doğruluğumu gösteren peygamberlik ve başarı kaynağı olan rahmetini verdi ise, özümle ve sözlerimle sizleri uyarıp pisliklerinizden arındırmağa çalışıyorsam, sizler de tüm bu gayretime rağmen yaptıklarınız yüzünden lanete uğrayıp kör edilerek hakikatlerin açılıp anlaşılmasından mahrum kalmışsanız ve Allah'ın rahmetini dahi istemiyorsanız o rahmeti size zorla saracak değilim?

۞ وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۞

29.Ayet: Ve ey Kavmim! Ben bu irşadım ve sizleri hakikate erdirmek için çalışmam karşılığında sizlerden bir karşılık olsun diye mal istemiyorum.

۞ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ ۞

Benim ücretim sırf Beni görevlendirip buyruklarını sizlere ulaştırmam için Peygamber olarak Gönderen Allah'a aittir. Sizler diyorsunuz ki, başındaki fakir ve zavallıları kov seninle konuşmağa gelelim. Ben o Mü'minleri asla kovamam. Zira böyle bir yetkim yok. Çünkü onlar Allah katında saygın insanlardır. Çünkü Allah'a, Ahirete ve Ahirette Rableri karşısında hesap vereceklerine inanarak, buna Ben sebep olduğum için bana can feda ederek kulluk yapıyorlar. Onlara düşmanlık eden; Allah'ı kendisine düşman bulur. Allah; onların intikamını elbette alır.

۞ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ۞

Onlara hiçbir şey diyemem fakat sizlere söyleyeyim ki, bakıyorum sizler içinizin pisliği ve kalbinizin katılığı sebebiyle Allah'a karşı cahilliklerinizde ısrar eden toplumsunuz. Allah'ın güç ve kudretine, onlara yardım edeceğine ve onları dışlayan ve ezen zalimlerden intikam alacağına inanmıyorsunuz. O kadar cahilsiniz ki, Allah'a ve Ahirette huzuruna çıkıp hesap vereceğinize dahi inanmıyorsunuz.

۞ وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞

30.Ayet: Hulasa ey Kavmim! Hakikatlere karşı diklenip isteklerinizde ısrar ediyorsunuz. Söyleyin; eğer sizlerin arzusuna uyarak onları kovarsam Allah'ın Beni kahrıyla tutup intikam almasından ve helâk etmesinden Beni kim korur ve kim kurtarabilir? Hiç düşünüp anlamaz mısınız? Ey insanlar düşünün. Zira akıllı varlıklar olarak yaratıldınız. Akıl ise Allah'ın Varlığını düşünüp idrak etmeyi gerektirir. O'nu tanıyıp anlamalı, isteklerinizin ve istediklerinizi elde etme konusundaki başarılarınızın sonucunun ne olacağını bilmelisiniz.

۞ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ ۞

31.Ayet: Onları kovmayıp yanımda tutmamda bir çıkar peşinde değilim. Bunu yaparken Allah'tan başka bir güvenip dayandığım da yoktur. Bilesiniz ki, elimde hiçbir şey yok. Onların ihtiyaçlarını karşılamak için Allah'ın hazineleri Bendedir demiyorum. Böyle bir iddiam yok. Onların sonlarının ne olacağına dair gaybı da bilmiyorum. Onları geleceklerinden dolayı değil, sırf Allah için seviyorum. Size karşı övünmüyorum ve Ben bir meleğim de demiyorum.

۞ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞

Haklarında ileri-geri konuşup hakaret ettiğiniz ve gözlerinizde küçük gördüğünüz Mü'minler hakkında; Allah bunlara Dünyada da, Ahirette de iyilik, üstünlük ve

bolluk vermez de demiyorum. Onların içlerini ve kim olduklarını En iyi Bilen Allah'tır. Onların mevcut durumları ve sonlarının ne olacağı; Allah'ın Kendisine tahsis ettiği gaybî bilgilerdendir. Onların samimiyetlerini ve Rablerinden ne kadar razı olduklarını Ben bilmem. Bana Allah'ın vahyi olmaksızın haklarında ileri-geri konuşursam zalimlerden olurum. Ancak Allah'ın hukukuna saldıran zalimler gaybı bilmek iddiasında bulunurlar ve gaibe taş atarak saçmalarlar.

۞ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞

32.Ayet: Nuh'u (a.s.) duyup dinledikten sonra O'nu küçümseyip hakaretlerde bulunarak dediler ki, ey Nuh! Bizlere karşı ileri gittin ve çok konuşup tartıştın. Îman etmeyip içinde bulunduğumuz durumlara devam ettiğimizde bize musibet ve azap geleceği iddianda doğruyu konuşanlardansan bize tehdidle haber verdiğin azabı derhal getir. Asla sana Îman etmeyeceğiz.

۞ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۞

33.Ayet: Nuh (a.s.) Kendisiyle dalga geçen Kavmine acıyıp üzülerek ve fakat onların Îman etmesinden de umudunu keserek dedi ki, sizler Beni aciz ve çaresiz bırakmak için tehdidle haber verdiğim azabı getirmemi istiyorsunuz. Onu Ben getirmeyeceğim. O azabı ancak ve ancak sizleri kahredip intikamını alacak Olan Allah getirecek. Eğer Allah; sizi kahredip intikam almayı diledi ise o azabı getirir. Allah'ın gazabı başlarınıza indiğinde ise Allah'ı; yapacağı icraatlarında aciz koyamayacaksınız ve sizleri tutup intikam almasından asla kurtulamayacaksınız. Çünkü O; kullar üzerinde ezici güç Sahibidir. Öyle ki, o gün sizler, acizler, çaresizler ve ezilerek helâk olanlar olacaksınız.

۞ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

34.Ayet: Eğer Allah; kâfirlik ve tahribatçılıkta ısrarlarınız sebebiyle sizin sapıklıkta bırakılacağınızı dilemiş ve buna hükmetmişse Ben sizlere her ne kadar samimi nasihatlerde bulunsam da Benim nasihatim sizlere fayda vermez. O'nun her şeyi kuşatan ezelî ilminde olanı bilmiyorum. O; Rabbiniz, yaratıp Yaşatanınız ve işlerinizi Yürütendir. Dönüp muhakkak O'na varacaksınız, yansıma ve gölgeden ibaret varlıklara değil...

۞ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ ۞

35.Ayet: Ey Nuh! Onlar kabul etmiyorlar ama Sen hala onlara merhamet edip nasihatlerde bulunmak istiyorsun. Yoksa onlar; Senin merhametle kendilerini kurtarmağa çalışmana rağmen anlayışsızlık ve nankörlüklerinde ısrar edip Nuh bizleri kandırmak ve sözünün değerini artırmak için Kendi söz ve konuşmalarını Allah'tan Bana vahiy geldi diye Allah'a iftira edip O'na dayandırıyor mu diyorlar? Onlarla uğraşıp tartışman ve üstün gelmen için de ki, o sözü ben Kendim uydurdum da Allah'ındır diye O'na iftira ediyorsam bu büyük bir suçtur ve cezası

Bana aittir. Ama bilesiniz ki, Ben nispet ettiğiniz suçların hiçbirini işlemedim, hepsinden Münezzeh ve gayet uzağım.

۞ وَأُوحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞

36.Ayet: Onlar ısyan ve inatlarından vazgeçmeyip üzerinde bulundukları zulüm ve tahribatta devam etmeleri sonrasında; yakalayıp kendilerinden intikam almamız vakti yaklaştığında tarafımızdan Nuh'a vahyedildi: Ey Nuh! Onların inkârları arttı, Seninle dalga geçmeyi çoğalttılar. Durum şu: Kavminden önceden Îman edenler dışında artık kimse Îman etmeyecek. Bu sebeple onların yaptıkları hiçbir şey zoruna gitmesin ve asla üzülme.

۞ وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ۞

37.Ayet: Onların Îman etmelerinden böylece umudunu kestikten sonra boğulmaktan Sen ve Sana inananlar korunmanız için bir gemi yap. Bunun yapımı bizim nezaret ve himayemizde ve bizim Sana gerekenleri vahyederek öğretmemizle olacak. Gemiyi yapmandan sonra ey Nuh! Zalimleri affedip kurtarmam için asla Bana bir şey deme, hiçbir istekte bulunma. Çünkü onlar; gaflet ve sapıklıklara dalıp Benden inen huküm ve tüm hakikatleri yaşamak yerine arkalarına attılar, Sana diklenerek zulme battılar. Kesin olarak boğulacaklar. Asla kurtuluşları olmayacak.

۞ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ۞

38.Ayet: Allah Teâlâ vahyedip emrettikten sonra Nuh (a.s.) derhal gemiyi yapmağa başladı. Ne gerekiyorsa Cebrail (a.s.); Allah'ın izniyle O'na öğretiyordu. Kavminin ileri gelenleri her ne zaman O'nun yanından geçseler onunla dalga geçiyorlardı. Taşrada suyun ve yeşilliğin olmadığı bir yerde muazzam bir tersane kurmuş çalışıyordu. Diyorlardı ki, Allah tarafından seçilmiş bir Peygamber olduktan sonra şimdi de iyi bir marangoz oldun. Nuh (a.s.) ise onlara diyordu ki, cahil olduğunuz için yaptığımın ne incelikler taşıdığını anlayamıyorsunuz. Şunu anlayacaksınız ki, eğer sizler bugün bizimle dalga geçiyor, bizim burada perişanlığımızı izliyorsanız yakında bizler gemide iken, sizler de boğuluyorken o zaman bizler de sizlerin perişanlığını izleyip dalga geçmenizin cezasını görüp anlatacağız.

۞ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۞

39.Ayet: Pek yakında üzerinde bulunduğunuz zulüm rejiminin ve eğlenceli davranışınızın vebal ve cezasını, bir de türlü rezilliklerle helâk eden korkunç azabın kime geldiğini bilip seçeceksiniz.; sizleri Hakka çağıran Peygamberle eğlenerek zulüm ve kâfirliğinde ısrar eden her bir zalime kalıcı bir azap nasıl indiğini göreceksiniz.

۞ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ ۞

40.Ayet: Ve nihayet Levh-ı Mahfuzda belirli olan o zalimlerle ilgili kendilerini kahrımızla helâk edeceğimize dair huküm ve buyruğumuzun vakti geldiğinde ve bilinen ekmek tandırında su kaynayıp yükselmeğe başlayınca âlemlerin Rabbi Nuh'a dedik ki, her canlıdan iki eş (erkekli-dişili bir çift), kahra uğrayacak olan hariç aileni ve Îman edenleri gemiye bindir. (Kamer suresinde anlatıldığı gibi Azıîm ve Kahhâr Olan (Büyüklük ve dehşet Sahibi, düşmanlarını ezip alt ederek azaplara Sokan) Allah; Yerin altında bulunan su kaynaklarını alttan pınarlar gibi fışkırttı ve Gökyüzünden de azgın sular boşalttı). Derken yağan ve kaynayan sular birleşip Yeryüzü; kaynayan tek su gözesi haline gelerek her şeyi boğup helâk etti. Azabın geleceğinin alameti; ekmek tandırının suyla dolması oldu. Hanımı bunu fark etti ve Nuh'a haber verdi. Nuh (a.s.) Allah'ın Kendisine almasını emrettiği varlıklarla beraber Îman edenleri de alarak gemiye bindi.

۞ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ۞

Kavminden pek az kimse dışında O'na Îman eden olmamıştı.

Denir ki, inananların tamamı yetmiş dokuz kişi idi. Geminin üç yüz arşın uzunluğunda, elli arşın genişliğinde ve otuz arşın yüksekliğinde olduğu söylenir.

۞ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

41.Ayet: Tandırdan(ve Yeryüzünün her bir yanından) sular fışkırıp her tarafı sular kaplamağa başlayınca Nuh (a.s.) inananlarına gemiye binin dedi. Her şey Allah'ın vahyetmesi ile oluyordu. Onlar da Allah'tan uğur ve güzellikler dileyerek ve Allah'ın Adıyla diyerek bindiler. Geminin yürümesi ve durması Allah'ın Adıyla, O'nun güç ve kuvvetiyle oluyordu. (Her şey O'nun adıyla, Güç ve Kudretiyle olmakla beraber Bu Geminin; Allah'tan başka kaptanı yoktu.) Ve Nuh (a.s.) diyordu ki, bilesiniz ki, Rabbim; tevbe edip af dilendiğinde günahları Silen, bütün kirleri Temizleyen, varlıkları Arındıran, aczi Giderendir. O sonsuz rahmet Sahibi; ihtiyaçlar görüp Mü'minlere ebedî saadetler Verendir.

۞ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ۞

42.Ayet: Gemi; Nuh (a.s.) ve Allah'ın buyruklarına tutunan Mü'minleri dağlar gibi olan her bir dalga içinde götürürken kâfirlikte ısrar ederek bir yanda duran oğluna Nuh (a.s.) seslendi: Oğulcuğum! Bizimle beraber Gemiye bin. Boğulacak olan kâfirlerle beraber olma.

۞ قَالَ سَآوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ

وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ۞

43.Ayet: Oğlu; Babasının sesini duyduktan sonra kabul etmeyerek dedi ki, büyük bir dağa sığınırım, büyüklüğü ve muhteşem sığınakları ile beni korur. Dedi ki, oğulcuğum! Bugün merhamet edip kurtardığı kullar müstesna; Allah'ın kesin emrinden ve sağlam kararından kurtaracak hiçbir şey bulamazsın. Çünkü Allah böyle hukmetti. O esnada Nuh ile oğlu Kenan arasına korkunç bir dalga girdi ve boğulan kâfirlerden olup helâk oldu.

۞ وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ

وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

44.Ayet: Akıl sahiplerine yapılan buyruklar gibi Allah tarafında dendi ki, ey Yeryüzü! Suyunu yut. Derhal su dağların tepelerinden beri tüm Yeryüzünün derinliklerine çekilmeğe başladı. Ve dendi ey yağmurlar boşatan Gökyüzü! Senden inen suyu çek yukarı al. Çünkü Yeryüzü kaynadığı gibi, Gökyüzü de sular salıvermişti. Sular çekilip gitti. Allah'ın uyarıp tehdid ederek haber verdiği emri yerine geldi. (Allah; sadıktır, hep doğru söyler). Gemi; Amid (Diyarbakır)-Mavsıl (Musul) Kentleri arasında kalan Topraklarda(Şırnak ili topraklarında) bulunan Cûdî Dağı üzerine düzgün bir halde adeta oturdu. Hak Teâlâ tarafından; Allah'a Îman etmeyen, gönderdiği Peygamberini inkâr edip O'nunla dalga geçen ve uyarılara kulak asmayan, Allah'ın peygamberlerini inkâr eden, İlâhî vahiyle gelen buyrukların çizgilerinden çıkan zalimlere lanet olsun, onlar ebediyyen rahmet ve nimetlerden mahrum bırakıldılar dendi.

۞ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ۞

45.Ayet: Olup biten bu hadiseden sonra Nuh (a.s.) oğlu ile ilgili derdini dile getirerek Rabbine seslenip dedi ki, ey Rabbim! Sen ehlimi ve ailemi kurtaracağını Bana va'dinle müjdelemiştin. Oğlumu Ben gerçekten ailemden biliyorum. Ama biliyorum ki, Sen sözünü yerine getirirsin. Dediğin şüphesiz gerçekleşir. Sen hâkimler Hâkimisin. Hatta tüm hâkimlerin hukümleri sana dönüp varır. Daima Senin dediğin olur. (Oğlumun kurtarılmayışının sırrını Bana lütuf ve ikramınla anlat.)

۞ قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ

إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞

46.Ayet: O'nun sıkıntısını giderip sorununun cevabını vermek üzere Allah Teâlâ dedi ki, ey Nuh! O Senin yakınlarından değildir. Senden ve Dîninden ayrılınca

Seninle alakası kalmamış oldu. Zira kâfirin; Mü'minle yakınlığı olmaz. Onunla Senin aranda alaka olabilir mi? Çünkü O; âdeta bozuk ve çürük tanınmaz hale gelmiş ürün gibidir. Bozukluğu ve bozgunculuğu sebebiyle düzelmesi umulmaz ve dolayısıyla işe yaramaz hale gelmiştir. Artık olmayacak bir şeyi Benden isteme. Ben; Seninle olanlarla beraber Seni kurtaracağımı va'd ettim. Bu gibi meseleleri de Sana anlatıp öğüt veriyorum ki, cahillerden olmayasın diye. Zira Sana kurtuluşunuzu va'd ederken; kahra uğrayacak olan hariç demiş ve kâfir oğlunu istisna etmiştim. (O Gemide Bana Îman etmeyenlere yer olabilir miydi? Asla olamazdı).

۞ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

47.Ayet: Nuh (a.s.) Rabbinden dersi duyunca özrünün giderilmesini utanarak talep etti ve dedi ki, ey Rabbim! Bilgim olmayan bir şeyi Senden istemekten yine sana sığınıyorum. Tereddüt ve eksikliğimi silmez ve Bana rahmetinle muamele etmezsen zarara giren ve kaybedenlerden olurum.

۞ قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

48.Ayet: Allah Azîmüşşan tarafından suların çekilip Geminin konması ve yeryüzünün yaşamağa elverişli hale tekrar getirilmesiyle Nuh'a (a.s.) dendi ki, ey Nuh! Bizim tarafımızdan tam bir kurtarış, selamet, esenlik ve güvenle in. Sana ve Senin beraberinde olan ümmetlere (her biri bir ümmete ata olacak kullarıma tarafımdan daima uğur, bolluk ve bereketler olacak. Seninle beraber olanlardan bir takım toplumlar gelecek ki, Dünya nimetlerinin tadına dalıp Hak ve hakikatlerden ayrılıp kâfir olacaklar. Onları da Dünyada barındıracağız ama sonrasında bizim acı ve acıklı bir azabımız onlara dokunacak.

۞ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ ۞

49.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili Muhammed! Peygamberimiz Nuh'un bu hayat hikâyesi kimseler tarafından bilinmeyen gaybın haberlerindendir. Biz sana ve Ümmetine bunu vahyimizle açıklayıp sizleri bilgi sahipleri yapıyoruz.

۞ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا ۞

Bu vahyimizi yapmadan ve Bu Kur'an'ı indirmeden önce Sen bunları bilmiyordun. Kavmin de bilmiyordu. Kimsenin okuyup okutmasıyla bu ilimler elde olunmamıştı. (Kur'an sebebiyle Şanın yücelerden Yüce olduğu gibi, Sana Îman edip uyan cahil ve garipler de cehaletten ve mahrumiyetten kurtularak alîmlerden alîm oldular. Tüm bunlar; Senin Bu Yüce Da'vanda haklı olduğunu gösteriyor.)

۞ فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ۞

Eğer müşrikler hala Seni inkâr edip bunlar iftira ve O; yalan söylüyor diyorlarsa tüm eziyetlerine sabret, kararla görevini halka ulaştırmağa devam et ve sağlıklı

irşadından geri kalma. Bilesiniz ki, güzel son, değerli mükâfaat ve iyi sonuç Dünya ve bilhassa Ahirette Haktan sapmaktan, İlâhî buyruklardan kaçmaktan sakınıp korunan gerçek Mü'minlerindir. Onlar sonunda rıza makamına ve kavuşmaların en şereflisi olan Rablerine kavuşmağa ererler.

۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ۞

50.Ayet: Nuh kavmi üreyip çoğalınca zamanla toplumun çoğu yoldan çıkıp buyruk tanımaz oldu. Allah'tan gayri putlar yapıp tanrılar edindiler. Haktan sapıp taşkınlık yapan o topluluğa Kardeşleri Hud'u; onları Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îmana ve gerçek doğru yol olan Allah'a kulluğa erdirsin diye Peygamber olarak görevlendirip gönderdik. Vahyimizle onları uyarması için görevlendirmemiz sonucu olarak dedi ki, ey Kavmim! Sizleri irşad etme görevim gereği elbette sizlere acıyor, bağrıma basıyorum ve diyorum ki, sonsuz kudret ve Kuvvet sahibi Olan, eşi ve benzeri olmayan Tek İlâhınız ve Yüce Yaratıcınız Allah'a kulluk yapınız. Kendisine kulluk yapılacak, dua ve ihtiyaçlarınız için başvurulacak O'ndan başka gerçek bir ilâhınız yok. Yaptığınız bu putlar, yürüdüğünüz bu yollar sadece ve sadece basit çıkaralar uğruna uydurduğunuz iş ve eserlerdir.

۞ يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

51.Ayet: Ey kavmim! İftiralarınızı ve münakaşalarınızı bırakın. Sözümü dinleyip öğüt alın. Nasihatimi tutun ve bunların gereğini icra edin. Ben sizden bir ücret ve hiçbir karşılık beklemiyorum. Bu buyrukları size tebliğ etmemle Rabbimiz tarafından görevliyim. Ücretim de sadece ve sadece Beni yoktan var Edene aittir. Halkı irşad edip yola getirme karakter ve kabiliyetini de Bana O verdi. Sizler hala Benim görevim ve farklı durumum hakkında şüphemi ediyorsunuz. Sizler; Allah'ın Doğru ve Hak Yolundan ayrılarak çirkin işler işlediğinizi, Benim sizleri hiçbir karşılık beklemeden kurtarmak için çalıştığımdan dolayı Yaratan Allah'ın Peygamberi olduğumu ve bu sözlerin O'ndan geldiğini anlamıyor musunuz?

۞ وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ۞

52.Ayet: Kavminin diklenerek küfür ve azgınlıkta ileri gitmesi sonrasında Allah Azıîmüşşan önce hayvanlarını kısırlaştırdı, sonra kuraklıklar verdi. Varlıklarından bereketi kaldırdı. Çaresizlikler içerisine düşünce Hûd (a.s.) dedi ki, Ey Kavmim! Hata ve azgınlıklarınızdan dolayı Rabbinizden af dileyerek, günahlarınızın silinmesini talep edin. Bu durumdan ve gelecek olan daha büyük musibetten sizleri kurtarması için O'na dönüş yapın, buyruklarına sarılın ve bunda samimi olun. Eğer böyle yaparsanız Allah; sizlere Göğü âdeta şar-şar inen bol sularla rahmet ve bereket olarak indirir. Kuvvetinize kuvvet katar. Sizlere destek verecek olan çocuklarınız, yardımcılarınız ve mallarınız çoğalıverir. Beni dinlemeyi bırakarak, eski bildiğiniz suç ve yasakları işlemeğe devam etmek üzere dönüp gitmeyin. Allah'tan yüz çevirmiş olursunuz ki, bu size Allah'ın azabının gelmesine sebep olur.

۞ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۞

53.Ayet: Hûd'un (a.s.) tüm nasihatlerini dinledikten sonra O'na peygamberliğini inkârda ısrar ettiklerini anlatan bir tavırla Adını söyleyerek dediler ki, ey Hûd! Sen bizlere; Senin Peygamber olduğunu, iddialarında doğruluğunu açıkça gösteren bir kuvvetli ve net belge getirmedin. Bunun için Seni kabul etmiyoruz. Bizleri içinde bulunduğumuz rejimle baş başa bırak. Senin mucize göstermeksizin nasihatlerde bulunmandan ve sırf bir şeyler demenden dolayı tanrılarımızı bırakmayız. Hulasa Senin Peygamber olduğunu gösteren Cebrail (a.s.) gibi bir Şahid veya kuvvetli bir mucize olmadan sana inanmayız.

۞ إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ ۞

54.Ayet: Sonra da dediler ki, biz Seninle muhatap olmayız ve hiçbir şey konuşmayız. Sadece şunu deriz ki, tanrılarımızdan birisi Sana dokunmuş ve iyice çarpmış ki, Sende devrim ve depresyon yapmış. Bunun için aklın bozulmuş ve delirmişsin. Hep saçmalıyorsun.

۞ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ۞

Hûd (a.s.) onların Îman etmelerinden tamamen umudunu kesince samimi bir nasihatte bulunarak ve Kendisinin şirkten Münezzeh olduğunu ilan ederek dedi ki, Allah'ı Kendime, gizli-açık inanç, söz ve her işime, iç âlemimde bulunan tüm gizli meselelerime Şahid tutuyorum. Ve ey gaflet çöllerinde, sapıklık yollarında kahrolup tükenen zalimler! Sizler de şahidim olun. Allah'a ortak koşup denk tuttuğunuz tüm tanrılarınızdan uzağım. O Ferd, Tek ve Samed Olan Allah; Her türlü eş ve ortaktan özellikle de gölge misali zavallı varlıklardan Münezzehtir. Hak, Gerçek ve Asıl Varlık sadece O'dur. O'ndan başka her şey O'na tabi, bağımlı ve muhtaçtır.

۞ مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ ۞

55.Ayet: Evet, Allah'tan başka her şeyden uzağım. Ben sadece Allah'a bağlıyım. Artık durmayın, tanrılarınızla beraber topyekûn Bana tuzaklar kurun, Beni yok etmek için planlar yapın. Sonra da göz açmama fırsat vermeyin, derhal Beni ortadan kaldırın.

۞ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

56.Ayet: Bilesiniz ki, ben Allah'ı herkese ve her şeye karşı kendime Vekil(Avukat) tuttum. Ben O'nun Varlığının ve Birliğinin himayesine ulaşıp daima O'nu yanımda bulduktan sonra ne sizin ve ne de taptıklarınızın oyunlarına aldırış etmiyorum. O Benim ve sizin Rabbimizdir. Çünkü hareket eden hiçbir canlı yok ki, O Rabbimiz; o canlının alnından ve şah damarından tutup idare etmesin. İster son derece büyük varlıklar olsun, isterse gözle görülmeyecek derecedeki küçük varlıklar olsun

Rabbimizin izni olmadan hiç hareket edemezler. Ve bilesiniz ki, Rabbim; tüm iş, tavır, icraat ve durumlarında en sağlam tarz hak ve adalet yolu üzerindedir. Davet ettiğim Dîn O'nun ortaya koyduğu Hayat Tarzıdır ve Yaratılmışı gerçek gayeye Götüren En Doğru Yoldur. O Yola kavuşanlar; Rableri Olan Allah'ı daima yanlarında bulurlar ve himayesinde olurlar.

۞ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا

إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۞

57.Ayet: Hûd (a.s.) dedi ki, eğer Rabbimden getirdiğim davetten ve O'nun hukümlerinden inkârda ısrar ederek dönüp giderseniz bilesiniz ki, Ben vazifemi size ulaştırmakta gereken gayreti gösterdim. Artık sizin inkâr ve yan çizmenize hiç aldırış etmem. Allah da hiç önem vermez. Dilerse sizi bir anda yok eder. Sizden sonra da başınıza gelenlerden ibretle öğüt alacak bir kavmi sizlerin yerine getirir. İnkâr edip Benden kaçmanızla Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz. Uğradığınız zararlar Bana da dokunmaz. Çünkü Rabbim; rahmet ve ikramının tam ve geniş olması sebebiyle bu çerçevede olup biten her şeyi gözetip korumaktadır.

۞ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۞

58.Ayet: O zalimler; gafletle Haktan uzaklaşmayı sürdürünce üzerlerine kavurucu samyelinin gelmesine dair hukmümüz ve emrimiz gerçekleşip geldi. Rüzgâr burunlarından içlerine girip bağırsaklarını parçalayıp helâk etti. Onları tutup helâk edince onları Hak Yola çağıran Hûd'u ve O'na Îman edip beraberindeki Îman sahiplerini katımızdan kendilerine ikram olunan rahmetimizle kurtardık. Hulasa dostlarımızı; O Kavmi helâk etmek için hazırlanan ağır azaptan kurardık.

۞ وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۞

59.Ayet: İşte! Rableri Olan Allah'ın mucize ve Ayetlerini bile-bile inkâr eden, O'nun (c.c.) peygamberlerine baş kaldıran ve her bir zorba kâfirin buyruğuna uyup giden meşhur Ad Kavmi; azgınlık ve ısyanlarda ileri gitmişler, inkâr ve taşkınlıktan vazgeçmiyor, kabalıkları ve cahillikleri sebebiyle; Kendilerini Allah'a davet eden Peygamberi bırakıp Allah'ın hukmünü tanımayan kibirli ve zorba zalimlere uyup kulluk yapıyorlar, İlâhî buyrukları önemsemiyorlardı. Bakın ve ibret alın.

۞ وَأُتْبِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ۞

60.Ayet: Onlar Bu Dünyada ve Ahirette lanetle takip edildiler ve böylece Allah'ın kahrına uğrayan lanetlilerin öncüleri oldular, lanetle anıldılar ve peşlerinden giden her bir lanetlinin vebâlinden pay aldılar. Dikkat edin ey göz ve anlayış sahipleri! Ad Kavmi Rablerini tanımadı ve O'na (c.c.) hep nankörlük yaptılar. Bilin ve ders alın ki, Hûd Peygamberin Kavmi olan Ad Kavmine büyük lanetler olup Rablerinin

rahmetinden uzaklaştırılarak rezil ve perişan halde sonsuz mahrumiyet ve azap yurdu olan Cehenneme mahkûm oldular.

۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا ۞

61.Ayet: Ad Kavminin kahredilip yok olmalarından sonra Semud Kavmine; Kardeşleri Salih'i Peygamber (a.s.) olarak gönderdik. O zaman onlar; doğruluk ve olgunluğa erdiren Hak Yoldan sapmışlar, putları ve âdi varlıkları tanrı edinerek kâfirler olarak yaşıyorlardı. Salih (a.s.) onlardan biri olarak onları irşada daha elverişli idi.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۞

Dedi ki, ey Kavmim! Eşi ve benzeri olmayan, Tek ve Samed Olan Allah'a kulluk yapın. O'nun kimse dengi değil. Sakının O'na hiçbir şeyi denk tutmayın ve ortak koşmayın. Çünkü sizin O'ndan başka İlâhınız yok. Sizleri O; yoktan var etti.

۞ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ۞

Öyle ki, O Allah; sizleri topraktan var edip Öz varlığı, Güzel İsimleri ve Sıfatlarının nûrlarıyla ikramlarda bulunarak sizleri türlü niteliklere sahip insanlar eyledi. Sonra Yeryüzünde sizlere ömürler verip türlü nimetleri ile hayat sürdürdü. Bu sebeple Rabbinizden af dileyin, günahlarınızın silinmesini isteyin ve O'na Îman ederek her şeyden vazgeçip her şeyinizle O'na yönelin. Umuyorum ki, isteklerinizi kabul edip sizleri bağışlayacak. Bilesiniz ki, Rabbim; sizlere çok yakın, tüm davranışlarınızı ve dualarınızdaki samimiyet derecesini bilir ve kullarının dualarını kabul edip hatalarını bağışlar ve muhtaç oldukları her şeyi verir.

۞ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ۞

62.Ayet: Davetini ve uyarılarını duyduktan sonra dediler ki, ey Salih! Bu zaman öncesine kadar Sen içimizde akıllı, güvenilen ve her konuda aranan Bir İnsandın. İnanıyorduk ki, Sen bizlere Efendi ve dayanıp güveneceğimiz Sahibimiz olacaksın. Şimdi ise gördük ki, anormal işler ve hurafe şeyler peşinde koşan, bozuk ve çarpıklıklar sahibisin. Sen bizleri; türlü yasaklarla tanrılarımıza ve babalarımızın tanrılarına itaatte bulunup hizmet etmemizden vazgeçirmek mi istiyorsun? Doğrusu bizler; İlâh ve Hak Ma'bud Birdir, sizlerin ve geçmiş atalarınızın taptıkları asılsızdır demen konusunda şüphe içindeyiz. Öyle bir şüphe ki, bizleri derin kuşkulara düşürüyor ve sana inanacak mecalimiz kalmıyor. Üstelik Sen; bizleri Sana inanmaya mecbur edecek açık bir belge ve büyük bir mucize getirmedin.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي ۞

63.Ayet: Salih (a.s.) onlara dedi ki, ey kavmim! Kesin olarak Ben Rabbimin ikramından ibaret bir mucize ve açık bir belge üzerinde bulunuyor ve bu sayede sizleri irşad ediyorum.

۞ وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً ۞

Büyük bir mucize olarak bana katından peygamberlik verdi ki, bu rahmet ebedî saadetlerimiz için maddî ve manevî bereket denizidir. Benim söz ve davranışlarım kimsenin söz ve davranışlarına, davet ettiğim Yol; hiçbir yola benziyor mu ve bunlar sizlere mucize ve açık belge değil mi? Ebedî kurtuluşunuz olacak olan bu daveti kabul etmediğiniz gibi türlü ithamlarla Beni davamdan vazgeçirmek istiyorsunuz.

۞ فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۞

Şayet bu görevi yerine getirmezsem ve O'na kulluğu anlatıp yaymaktan vazgeçersem Rabbime karşı gelmiş olurum. Eğer O'na karşı gelirsem o zaman Allah'ın azabından Beni kim kurtarabilir? Hiçbir yardımcı bulunabilir mi?

۞ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ۞

Sizler Bana Allah'ın kahrına uğrayıp ebedî zarar ve hüsrana uğramaktan başka bir şey kazandıramazsınız.

۞ وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ۞

64.Ayet: Salih (a.s.) onların Îman etmelerinden ümidini kesince onlara inkâr edemeyecekleri farklı bir mucizeyi Allah'ın ikramıyla sunup dedi ki, ey Kavmim! İşte Benim; Da'vamda haklı, sözümde doğru olduğumu gösteren size açık bir mucize; Allah'ın harika olarak ortaya koyduğu Devesi. O'nu serbest bırakın. Yeryüzü Allah'ın arazisidir. Allah'ın arazisinde hiçbir engelle karşılaşmaksızın yiyip içecek. O'na bir kötülük dokundurmayın ki, yakın bir azap sizi yakalar. Onların istemesiyle, orada meşhur büyük ve sağır(darbe işlemez) bir kayadan âdeta doğup gelmişti. Otlarını yiyip tüketiyor ve onlara su bırakmıyordu. Toplanıp Deve konusunu görüştüler, görüşleri; Deveyi öldürmekte birleşti.

۞ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ۞

65.Ayet: Tam bir azgınlık ve taşkınlık yaparak zalimce Deveyi öldürdüler. Bu korkunç olayın meydana gelmesi ardından Salih (a.s.) onlara dedi ki, yasağı çiğneyip Allah'ın hukmüne karşı gelmenizden dolayı yurtlarınızda sadece üç gün bildiğiniz gibi yaşayın. Bu tehdidi Ben yapmıyorum. Rabbimin Bana vahyederek bildirdiği kesin olan korkunç tehdididir. Muhakkak olacak. Bunu kimse yalanlayamaz, asılsız çıkaramaz. Bunda asla şüpheniz olmasın.

۞ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۞

66.Ayet: Üç günün son bulmasının ardından helâk edici azabımıza dair emrimiz gelince Salih'le, beraberinde olan Mü'minleri büyük beladan ve o günün rezilliğinden kurtardık. Birinci gün inkârcıların yüzleri sararmış, ikinci gün

kızarmış ve üçüncü gün kararmıştı. Allah'ın koyduğu İsminin gereği olarak Kendisini dürüstlük ve düzgünlükte yetiştirip geliştirdiği gibi daima yaratılmışın düzgün olmalarını İsteyen O Kıymetli insanın çalışmasından rahatsız olmuşlar, zulüm ve tahribata dalmışlardı. Îman edenleri tarafımızdan ulaşan rahmetimizle kurtardık. O zalimleri ise; rezil edici bir azapla yok ettik. Ey yaratılmışı Varlığıma, Birliğime, sonsuz nimetlerime ve ebedî rahmetime Katımdan erdiğin başarılarla ulaştıran (Solmayan Gülüm, Sevgili Peygamberim,) En Kâmil Rasûlüm! Unutma ki, daima hizmetinde bulunduğun Rabbin; sonsuz üstünlük, kıymet ve yetkinin ve sınırsız kuvvetin Sahibidir. (Seni bir an unutmaz, asla aciz bırakmaz.)

۞ وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ۞

67.Ayet: Daveti kabul edip Îman ve itaat sahibi olan Mü'minleri Salih'le (a.s.) beraber Ahiret rezilliğinden de kurtaracağımızı müjdeleyerek o günün rezil edici azabından kurtardıktan sonra korkunç bir rüzgârın yok edici çığlığı zalimleri yakaladı. Barınaklarında eğlenceden ibaret hayatlarını yaşarlarken yığılıp kaldılar. (Kamer ve el- Haakkah sûrelerinde açıklandığı üzere bu zalimler taş yontma sanatında usta oldukları için rüzgârla helâk edilecekleri tehdidini alınca kahkahalar attılar ve dediler ki, bizler taşları yontarak muazzam çukurlar kazarız. Rüzgâr esebildiği kadar essin asla zarar veremez. Beyinsizler; Allah Azıîmüşşan'la başa çıkılamayacağını bilmiyorlardı. Haber verilen üç günün ardından Allah'ın emri ile rüzgâr geldi. Gelirken çıkardığı korkunç çığlık akıllarını başlarından aldı. Kur'an ifadesine göre; rüzgâr âdeta görülmemiş ve karşı konamaz bir canavar. Sığınaklara dalıyor, kökünden sökülüp devrilen çürük hurma ağacı gibi bunları söküp alıyor ve havaya kaldırarak dehşetle yere çarpıyordu. Gene Kur'an anlatımına göre cesetleri; mayıs ayında hayvanlar çıkıp gittikten sonraki küme-küme kalan, etrafından sıvılar akan mayıs pisliğine benzetiliyor. Sizler; en azından arabaya çarpmış kaba kelebeğin cesedini tasavvur edin. Allah bizleri; Yüce Buyruğunu tanımayanlar içerisinde bırakmasın).

۞ كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ۞

68.Ayet: Yurtları sessizliğe büründü. Sanki o zalimler orada hiç yaşamadılar. Bu korkunç olaya şahid olan ilim ve ders ehli dediler ki, Bakınız Semud kavmi; Tek sahipleri ve Yegâne Rableri Olan Allah'ı tanımadılar. O'na karşı hainlik ve nankörlük yapıp katından gelen Peygamberini inkâr ettiler. Bilesiniz ki, Semud Kavmi; Dünyada ve Ahirette Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılıp ebedî azaba dûçar oldular (düştüler).

۞ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ۞

69.Ayet: Gaflet ve aldanış bataklığına batmış olan Bu zalim Semud kavmi tamamen helâk olup gittikten sonra Lût Kavmi ortaya çıktı. Allah'tan ve O'na karşı yükümlülüklerden habersizce yaşıyorlar, pis bir dalgınlık içinde bulunuyorlardı.

Şaşkınlıkta ileri giderek erkekler birbirine ilişiyor, Dince, akılca ve âdetçe kabul edilmez iğrençlikte bulunuyorlardı. Kendilerini tutup helâk edeceğimiz ana kadar bu iğrençliğe devam ettiler. Lût Kavminin helak edilmesi için görevlendirilen melekler; İbrahim'e (a.s.) çocuğunun olacağını müjdelemek üzere geldiler. İlk bakışta insan suretinde misafir şeklinde idiler. Önce O'na selam vererek söze başladılar. İbrahim (a.s.) onların selamını; Allah'ın selamı sizlerin de üzerine olsun, hoş geldiniz, hoş yaşamağa ve güzel ikramlara layıksınız gibi sözlerle alarak karşılık verdi, derhal semiz ve değerli bir buzağı kesip güzelce kızartarak getirdi. Onlara sundu. Onlar geri çekildiler. Ellerini dahi uzatmadılar.

۞ فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۞

70.Ayet: Ellerinin buzağıya ilişmediğini görünce onlardan iyice endişelendi. Zira misafirin yemek yememesi; ev sahibi için hoş olmayan bir davranıştı.

۞ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ۞

Teselli ederek dediler ki, Sana ve Senin Kavmine bir şey yapmayacağız. Biz; Lût Kavminin helâk edilmesi için gönderildik.

۞ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ۞

71.Ayet: Hanımı Sârah; misafirlere hizmet için ayakta (koşuşturuyor) ve olacaklar için Efendisi İbrahim'in buyruklarına hazırlıklı idi. Meleklerin konuşmalarını duyunca güldü. O Hanıma İshak'ı, ardından da Yakub'u müjdelemiştik. (Zira pek çok peygambere Ata olacaklardı).

۞ قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ۞

72.Ayet: Sârah Hanım utanıp olması uzak bir şey görerek dedi ki, ah ölür ve rezil olurum. Ben çocuk mu doğuracağım? Ben(Gençken kısırdım) şimdi ise doksan dokuzunda gayet ihtiyar ve bitkin bir kadınım. İşte Kocam İbrahim; O da yüz yirmisinde Olan bir İhtiyar. Gerçekten bu şaşılacak bir şey.

۞ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۞

73.Ayet: Melekler, şaşkınlık ve şikâyetlenmeleri gidermek için dediler ki, ey Şu Mübarek Ev ve Makamın Sahipleri! Sonsuz kudret Sahibi Olan Allah'ın hukmünden, hıkmetinden ve işinden dolayı şaşırıp telâşa mı düşüyorsunuz? Allah'ın rahmet, bereket, sayısız iyilik ve nimetleri sizlerin üzerindedir. Bunları Sizlere ikram Eden Allah; bir ikramda daha bulunup aranızda bir çocuk var edecek. Bunda şaşılacak ne var. Bilesiniz ki, O; yaptığı her iş ve icraatında övgülere layık, sonsuz saygıları hak edendir. Öz Varlığı, tüm Güzel İsimleri ve bütün Yüce Sıfatlarıyla yaratıp yaşatıyor ve yarattıklarına sonsuz bağış ve ikramlar yapıyor. O daima sonsuz şeref ve sınırsız yüceliklerin Sahibidir.

۞ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ۞

74.Ayet: Kendisinin, Kavminin, Lût ve beraberindeki Mü'minlerin güvende olacakları müjdesi verilerek İbrahim Peygamberin (a.s.) üzerinden korku gittikten sonra Lût'un (a.s.) kavminin kurtuluşu için meleklerle tartışmağa başladı. Buna sebep İbrahim'in çok şefkatli ve ince kalpli oluşu idi. Daha önce Hanımı; Ey İbrahim! Lût Peygamberi yanına çek. Çünkü Allah; o zalim Toplumu bir gün helâk eder. Dediği halde İbrahim (a.s.); o zalimlerin kurtuluşları için çırpınıyordu.

۞ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ۞

75.Ayet: Hakikatte İbrahim; ağır başlı, öfkesine hâkim, musibetlere tahammüllü, Rabbinin buyruklarına pek bağlı, Allah Yolunda gayretli ama azıcık bir tereddüt veya gevşeklik gösterse çok üzülüp ah Efendim, Yüce Mevlâ'm! Kulun olamadım, kıymetin bilemedim deyip yakarışta bulunan ve daima Rabbine yönelik Olan İnsandı. Buna rağmen o günahkârların; tevbe edip arınarak temiz kul olmalarına fırsat arıyordu.

۞ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ۞

76.Ayet: Yüce elçiler; Allah'ın kendilerine vahyi ile dediler ki, ey İbrahim! Bu ısrarından vazgeç. Çünkü durum şu: Rabbinin emri kesin olarak gelmektedir. Zira onların helâkine dair huküm kesinleşti. Artık Senin bizlerle tartışıp onları savunman onlara asla fayda vermeyecek. Azap onlara kesin olarak gelecek ve Senin onları koruyup kollamanla o azap geri çevrilmeyecek.

۞ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ۞

77.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Anlat o anı ki, melekler; parlak, güzel, yakışıklı ve hareketli gençler şeklinde Lût'a (a.s.) misafirler olarak gelmişlerdi. Bu güzel gençlerin tüm organları birbirine o kadar uygun ve yakışıklı idi ki, o zalimler böylesini hiç görmemişlerdi. Bu gençlerin gelmesiyle Lût (a.s.) rahatsızlandı ve bunlar sebebiyle göğsü daraldı. Aynen inanalar da huzursuz oldular. Çünkü bu eşsiz güzelliklere sahip olan gençleri zalimler duyunca gelip isteyecekler. O zaman bunları koruyup vermemek zor olacak. Allah'ın misafirlerini çıkarıp göndermek de olmaz. Ne yapacaklarını şaşırdılar. Canı sıkılıp ah ederek dedi ki, bu gün zor ve sıkıntılı bir gün.

۞ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ ۞

78.Ayet: Bu güzel gençlerin misafir olarak geldikleri haberi yayılınca Kavmi; çılgınca arzular içinde Lût'a (a.s.) geldiler. İçeri girmeye yol bulmak için evinin etrafında çılgınca dönüyorlar, Lût (a.s.) ve beraberindeki Mü'minleri oradan uzaklaştırmak için çare arıyorlardı. Daha önceden de karakterlerinin pisliğinden dolayı; aklın, Dînin ve insanlığın kabul etmeyeceği iğrenç işler yapıyorlardı.

Kibirlenerek gelip tehditler savurmalarından ve vazgeçmeyip tekrar-tekrar gelmelerinden dolayı Lût (a.s.) çaresiz kaldı ve Kendisinde bu gençleri savunacak gücü de göremeyince dedi ki, ey Kavmim! İşte kızlarım! (İleri gelenlerinize bunları nikâhlayayım. Damadım olun. Peşinizdekileri de buradan uzaklaştırın). Allah; nikâh yoluyla kadınları sizlere helâl kıldı. Onlar sizlerin istekleri için tertemizdir. İntikam ve gayret Sahibi Olan Allah'tan korkun. Allah'ın koyduğu düzen dışında ilişki düşünmeyin.

۞ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي ۞

Beni müsafirlerim içinde rezil ve mahcup etmeyin.

۞ أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ۞

Ey akıl ve idrak sahipleri olarak yaratılan insanlar! İçinizden hiç akıl ve yetki bakımından olgun bir adam yok mu?

۞ قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ۞

79.Ayet: O'na (a.s.) cevap olarak dediler ki, gerçekten Senin kızlarında bizim asla gözümüz yok. Onlarla evlenmeğe hak sahibi de değiliz. Bizim ne istediğimizi Sen iyi biliyorsun. Bizleri müsafirlerinden vazgeçirmeğe çalışma.

۞ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ ۞

80.Ayet: Onların arzularını yerine getirmeğe çalıştıklarından dolayı çaresi tükenen Lût (a.s.) Allah'a çaresizliğinden şikâyet ederek ve Rabbine seslenerek dedi ki, eğer Allah; Bana kudret ve başarı verse Kendimi aciz kalmaktan müsafirlerimi de rezil olmaktan kurtarırım. Ya da Rabbim bana katından korunaklı sağlam bir sığınağın yolunu açsa bu zalimlerin boynunu vurup oraya sığınsam.

۞ قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ ۞

81.Ayet: Uzun mücadeleleri ardından akılları pisliğe batmış olan zalimler; kapıda geçit vermeyen Lût'tan habersizce içeri girmek için evin arka tarafından duvarı delmeğe çalışırlarken; Yüce Peygamberin acısının zirveye ulaştığını gören Çetin Elçiler(görev için gelen Melekler) dediler ki, ey Lût! Bizim durumumuzu düşünerek Kendini tehlikeye atma ve artık üzülme. Bizler Senin Rabbinin, sırf Kendisine kul olduğun Yüce Efendin Olan Allah Azîmüşşan'ın; bu azgınların hesaplarını görmek için gönderdiği elçileriz.

۞ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ ۞

Onlar Sana hiç ulaşamayacaklar. Onların zararlarından Rabbin; bugüne kadar Seni ve Seninle olanları korudu. Bundan sonra tüm yaratılmış onlardan kurtulacak. Bizleri onlarla baş başa bırak. Aramızdan Sen çekil. Lût (a.s.) kapısını açık bırakarak derhal oradan çıktı. Süratle ve sevinç çığlıkları ile elçilerin yanına

girdiler. Cebrail (a.s.) Kendine has bir çarpma ile suratlarına çarptı ve gözlerini kör etti. (Soğuk bir rüzgârın tek çarpmasıyla sayıya sığmayan çokça sebze ve meyveleri kurutmasını düşünün. Cebrail; Soğukla ve ateşle kıyaslanamayacak derecede büyük ve çetindir. Bu konuları maneviyat sahibi olan ehl-i zikir anlar, gayret edin). Çarpma ile suratları acı içinde buruşup gözleri kör olan o pislikler; çığlıklar atarak dışarı fırladılar. Lût'un evinde sihirbazlar var. Bizleri kahrettiler. Kurtarın-kurtarın diyerek çıkmışlardı.

۞ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۞

Gözlerini kaybederek dışarı çıkmalarından sonra Melekler Lût'a; emrederek dediler ki, gecenin bir kesiminde(bölümünde) Aileni ve Sana Îman edenleri hemen götür. Buradan çıktıktan sonra sizden hiçbir kimse onların azabının çetin oluşundan dolayı feryadını, inilti ve helâklerini duyduğunda arkasına dönüp bakmasın. Bu emre itaat ettiğinizde hepiniz kurtulacaksınız. Hanımın müstesna. Çünkü durum şu: O; Sana inanmıyor ve sözünü de dinlemeyecek.

۞ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ۞

Lût (a.s.) Kavminin kâfir olanlarına canı sıkılıp kızdığı için meleklerden azabın acele olmasını istedi. Dediler ki, helâk edilecekleri vakit; sabahın erken vakti. Sabah yakın değil mi? Hepsi emredildiği gibi çıkıp gittiler. Onlar çıkınca derhal zalimlerin üzerine azap indi. Lût (a.s.) ve beraberindekiler azabın gürültüsüne ve halkın çığlıklarına dönüp bakmadılar. Onlar Îman ettikleri için olacak olan oldu. Dolayısıyla sabredip bakmamaları kolay oldu. Hanımı inanmadığı için şaşa kalıp baktı. Ah kavmim diye dönüp bakınca yanlarında yer alıp kâfirliklerine destek verdiği için zalimleri saran azap onu da yakaladı.

۞ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ ۞

82.Ayet: O kâfirlerin memleketlerini helâk edeceğimizle ilgili emrimiz geldiğinde üstünü altına çevirdik. Memleketin üzerine değişik maddeler içeren çamurdan yapılıp düzgün nesneler halinde pişirilmiş kızgın taşlar yağdırıp yığdık. Böylece bunları memleketleriyle beraber taşa gömdük. Siccîl kelimesi Arapçaya; Farsça olan; seng-gil: Çamurdan taş anlamındaki kelimeden geçmiş ve Arapça bir kelime olmuştur.

۞ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ۞

83.Ayet: Her bir taşın; bu gaflet ve azgınlık batağına batmış zalimlerden kime değip ne yapacağına dair Rabbin katında önceden belirlenip üzerlerine alametler konmuştu. Bu bela ve azaplar; Allah'ın koyduğu sınırlarını, emir ve yasaklarını tanımayarak buyruklarından çıkan zalimlerden uzak olmaz.

۞ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۞

84.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Medyen Halkı ölçtükleri ve tarttıkları nesnelerde halkın haklarını eksik vererek onları zarara soktuklarında uyarılmaları için Kardeşleri Şuayb Peygamberi onlara gönderdiğimiz anı dinleyip ibretle ders alan Mü'minlere anlat. Şuayb onlardan olup aralarından ayrılan ve akrabalarından biri idi. Nasihat ve irşad edilmelerinde etkili olsun diye onlara Şuayb'ı (a.s.) görevlendirdik. Onlara tam bir şefkat ve sevgi sergileyip nasihat ederek dedi ki, ey Kavmim! Bir ve Samed Olan Allah'a kulluk yapın. Sizin O'ndan başka kulluk yapacağınız hiçbir ilâhınız yok. Sizleri, gizli ve aşikâr her şeyi var Eden ancak ve ancak O'dur. Gerçek Var Olan, Hak Ma'bud da O'dur. Tapılmaya hak sahibi Olan sadece O. Bu sebeple tüm iş ve icraatlarınızda doğru ve adaletli olmanız O'nun katından sizlere emredilmiştir.

۞ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ ۞

Bilhassa insanlardan bir şeyler alıp ve onlara bir şeyler satarken ölçü ve tartıları eksik ve yanlış yapmayın. Görüyorum ki, Allah katından hayır ve afiyet, bolluk ve bereket içerisinde bulunmaktasınız. Bu bağış ve ikramlarından dolayı Rabbinize şükredip doğru ve âdil olmağa devam etmelisiniz. Eğer nasihatimi dinlemez, buyruğumu kabul etmez ve tutmazsanız bilesiniz ki, o zaman büyük kahrından, gayretiyle hışmının sizi çarpıp helâk etmesinden korkarım. Ve sizler için; adaletli iş ve icraatlar yapmaktan ayrılan, tüm eğri ve sapkın olanlarınızı kuşatıp helâk edecek olan korkunç bir günün azabından korkarım.

۞ وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۞

85.Ayet: Şuayb (a.s.); yasağın mahiyetine (ne olduğuna ve uyulmadığında ne zararlar doğuracağına) önem verilip titizlik gösterilmesi için önce yasak konusunu zikrettikten sonra arkasından emredilenleri onlara söyleyip buyurdu ki, yasaklanan hususlar fazlaca kuvvet kazanıp iyi anlaşılsın. Bunu yaparken de gayet yumuşak ve şefkatli davrandı ve dedi ki, ey Kavmim! Eğer Dünya ve Ahiretin yararını ve saadetini istiyorsanız Allah'ın kullarıyla olan alış-verişlerinizde ölçü ve tartıyı tam yapın, adaleti uygulayın.

۞ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ ۞

Hiçbir durumda insanlara haklarını ve herhangi bir şeylerini eksik vermeyin.

۞ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۞

Yeryüzünde hile, hud'a, acı çektirme, zarar verme, hakları eksiltme gibi zulüm ve kötülüklerle tahribat yapmayın, bozgunculuk çıkarmayın.

۞ بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۞

86.Ayet: Tahakkuk eden helal kârınız sizin için iyi ve yararlı olan olduğu gibi dürüstlüğünüz karşısında Allah'ın sizlere vereceği sevap çok daha hayırlıdır. Eğer Allah'a ve O'ndan gelenlere Îman ediyorsanız haklara tecavüz etmez ve yanlış yapmazsınız. Ey Kavmim! Bilesiniz ki, Ben hakkınız olmayan işleri ve yanlışlıkları yapmaktan sizleri alıkoyacak bekçiniz değilim. Ben Allah'ın buyruklarını size ulaştırmakla görevliyim. Sizlerin görevleri de O'nun buyruklarına sarılmak. Başarıya erdirmek de büyüklüğünün sınırı olmayan Allah'a mahsustur.

۞ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ۞

87.Ayet: O'ndan (a.s.) tüm buyrukları duyduktan sonra O'nunla alay ederek dediler ki, ey Kendisini; yaratılmışı Yaratan'a çağırmakla görevli olduğu iddiasında olan! Boş vakitlerinde çokça namaz kılıyordun. Bu namazın mı; babalarımızın taptığı putlara tapmamızı, gittikleri yoldan gitmemizi terk etmelerimizi ve birde mallarımızda istediğimiz gibi tasarrufta bulunmaktan vazgeçmemizi Sana emrediyor? Demek Senin namazın Senden böyle istiyor diye mallarımızı ve sermayelerimizi çoğaltmaktan ve bunu sağlamak için istediğimizi yapmaktan vazgeçeceğiz öyle mi? Ey bu iddialarda Bulunan! Sen ağır başlı Bir İnsansın. Bizim Senden intikam almamız konusunda da acele etme. Sen olgun Bir Adamsın. Bu içine doğan kuruntular ve vesveseler Şeni bulandırıp bozmasın. Tüm bu sözleri sırf dalga geçmek için konuştular.

۞ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۞

88.Ayet: Peygamberlik nûruyla onların oyun, eğlence ve kötü niyyetlerini fark ettikten sonra Şuayb (a.s.) onlara dedi ki, ey küfre ve asılsız şeylere hizmet eden Kavmim! Bakın ve söyleyin. Eğer Ben Rabbim tarafından apaçık bir kanıt ve sizlerin itirazlarına karşı her şeyi ortaya koyan bir mucize üzerinde Hak Da'va ile geldimse ve Rabbim bununla beraber; maddî-manevî, görünen-görünmeyen, ruhî-bedenî güzel bir rızık ve hoş bir gelirle Beni nasiplendirdi ise Ben O'na nankörlük yapıp Bana vahyi gelmediği halde geldi diyerek ve O'nun demediği sözleri O'na nispet ederek iftira mı edeceğim? Hâşâ bu Bana ve Benim gibisine asla yakışmaz. O (c.c.); Bana görev verdiği için yasaklıyor ve emrediyorum.

۞ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَى مَا أَنْهَاكُمْ عَنْهُ ۞

Hak ve doğru olan icraatlarımı bırakıp da size yasakladığım haramlara kendim dalarak size ters düşmek istemiyorum. (Biliyorsunuz ki, ellerinizde olana göz dikmiş de değilim. O şeyleri sizler bırakın ben yapayım desem o zaman Bana karşı gelmekte haklı olursunuz.) Böyle bir şey yapmam ise caddelerin En Mükemmeli ve yolların En Doğrusu Olan Hak yoldan sapmak olur. Allah katından âdetleri alt üst eden mucizeler, türlü ikram ve lütuflarla desteklenen ve Tevhîd Da'vasının Sahibi

olan biri olarak böyle bir şey yapmam mümkin olabilir mi? (Ben; Allah'ın izni ile bütün Varlığımla hak icraatlarda bulunuyorum. Bana uyun. O zaman her şeyiniz Dünya ve Ahirette sizler için iyi olur.)

۞ إِنْ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۞

Bilesiniz ki, Ben; gücüm yettiği kadar sadece her şeyi düzeltmek (zulüm, tahribat ve düzensizliği ortadan kaldırmak) istiyorum. Her şey dediğim gibi olacak demiyor ve istikbal va'd etmiyorum. Başarım, doğruluk ve tüm hakikatlere uygun oluşum sadece Allah iledir. Çünkü asıl olarak hiçbir güç ve kuvvet yok, Hepsi Allah ile. Bu sebeple sadece O'nu Kendimin Vekili bilir, O'na güvenir ve O'na sığınırım. Umduğum ne varsa olmasını sırf O'ndan (c.c.) beklerim. Tüm işlerimi yürüten Efendim O (c.c.) ve dayanıp destek alma isteğim ve dönüşüm sırf O'nadır.

۞وَيَا قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ

وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ۞

89.Ayet: Onların ırkçılık yaparak Allah'ın buyruklarına teslim olmadıklarını görünce şefkat ve merhamet gösterip güya hal ve gidişlerine bırakarak dedi ki, ey Kavmim! Bana karşı yaptığınız, düşmanlık, duyduğunuz kin ve karşı çıkmanız türlü ceza ve azapları başınıza getirecek suçları işlemeğe sizleri sevk etmesin. Bana karşı gelmenizden dolayı Nuh Kavmine uğrayan, Hûd ve Salih Peygamberlerin kavimlerinin başlarına gelen belâların sizlere uğrayıp helâk etmesinden dolayı korkarım. Özellikle de Lût kavmi ve Onların yurtlarının başlarına geçerek kahrolup köklerinin kazınması hadisesi sizden uzak bir olay değil. Yakın bir zaman öncesinde oldu. O hadise unutmanız için uzak bir hadise değil.

۞ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۞

90.Ayet: Ey Kavmim! Tüm taşkınlıklarınızdan dolayı; sizleri yoktan var Eden Rabbinizden af ve arınmak dileyiniz. Sonra tertemiz kullar olarak O'na itaat ve ibadete yönelin.

۞ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ۞

Yönelip itaat etmenizde samimi olduğunuzda başınızdan geçen günahlardan dolayı kederlenip üzülmeyin ve biliniz ki, Rabbim; sonsuz şefkat ve merhamet Sahibi olup tüm ihtiyaçları temin Eden, Seven, Sevilen sevgiler Verendir.

۞ قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ ۞

91.Ayet: Adını söyleyip dalga geçerek, anlayışsızlık isnad ederek tehdidde bulunarak dediler ki, ey Şuayb! Boş konuşmalarından çoğunu anlamıyoruz. Sen hâlâ Kendini yoruyorsun.

۞ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ۞

Biz deli saçması sözlerini anlamıyoruz ama şunu bil ki, Seni ilk bakışta aramızda gayet zayıf görüyoruz. Eğer Sana yakınlığı olup arka çıkan adamların olmasa abuk-sabuk konuşup iş ve icraatlarımıza karışman ve tanrılarımıza kötü söz ve davranışta bulunman sebebiyle Seni taşlayarak öldürürüz. Bilesin ki, yanımızda pek bir kıymetli değilsin. Senin değerin sadece bizim gibi yaşayıp Îman eden kardeşlerimizden Sana yakınlığı olan bir gurup kadar. Ah onlar olmasa. Sana işkence yapıp öldürmekle onlara üzüntü vermek istemiyoruz. (Mana şu olabilir: Senin eğitip öğrettiğin fedailerin olmasa Seni öldürürdük. Zira "raht" kelimesi Neml Sûresinde Salih Peygambere (a.s.) karşı tehlike saçan çeteye denmiştir. Burada da Peygambere destek veren iyilik ekibi anlamında olabilir.)

۞ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظِهْرِيًّا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۞

92.Ayet: Önceden onlara şefkatle ey kavmim derken; düzelmelerinden tamamen umudunu keserek önceki seslenişlerinin aksine öfke ile dedi ki, a Benim Kavmim! Size göre Benim arkamda durup Bana destek veren cemaatim Allah'tan daha mı güçlü ve üstün ki, Allah'ı, Allah'ın emir ve yasaklarına uymayı bırakıp arkalarınıza attınız? Halbuki, Sizleri ve her şeyi yoktan var Eden, lütuf ve kahrın Sahibi Sadece O olup korkulacak da sırf O'dur. Öyle ki, yaratılanı; Yaratana üstün tuttunuz. Bilesiniz ki, Rabbim; sizleri ve yaptığınız bu bozuk davranışlarınızı; varlıklarınıza ve tüm yaptıklarınıza sizlerden çok daha yakın olarak kuşatmıştır. Sizlerin hesabını güzelce verir, açık bir yargılama yaparak cezanızı keser.

۞ وَيَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۞

93.Ayet: Ey Hak Yoldan saparak hiçbir dayanağı olmayan, batıl yola gitmekte ısrar eden Kavmim! Bulunduğunuz mevki ve makamlarınızda icraatlarda bulunun ve Bana zarar vermek için yapabileceğiniz her şeyi yapın. (Çünkü sizden korkmuyorum. Rabbim dilemedikçe Bana hiçbir şey yapamazsınız). Bilesiniz ki, Ben de boş durmuyor, durum ve makamıma yaraşır tarzda Rabbime kulluğa ve O'nun Da'vasının tebliğine çalışıyorum.

۞ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ رَقِيبٌ ۞

Yakında sizler ve Ben; gayet rezil durumlara düşürerek yok edecek olan azabın kime geleceğini ve kimin tehdidinde yalancı çıktığını anlayıp göreceğiz. Bilesiniz ki, Ben Rabbimin Var ve Bir olduğunu iddia etmemde ve O'nun her dediğini yapmağa Kadir olduğuna dair açıklamalarımda doğru söylüyorum. Sizler ise yalan ve inkâra batmışsınız. Allah'ın izni olmadan hiçbir şey yapamayacaksınız. Gözlerinizi ayırmadan sizlere kesilen cezayı ve gelecek olan azabı bekleyiniz, Ben de bekliyorum.

۞ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ۞

94.Ayet: Onların rezil ve rüsvalar olarak helak edilmelerine dair emrimiz gelip tarafımızdan uygulandığında önce Şuayb'ı ardından da O'nun duyurduğu emir ve yasaklarına sımsıkı sarılan beraberindeki Mü'minleri; kendilerine tarafımızdan bir bağış ve rahmet olarak inkârcı kavmin arasından çıkarıp kurtardık. Kâfirliği ve inkârı benimseyerek kendilerine yazık eden zalimleri; yataklarında gecelerken korkunç bir gürültü yakalayıverdi. Bolluk ve rahat içerisinde yaşadıkları yurt ve yuvalarında çöküp can vererek donakaldılar.

۞ كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا بُعْدًا لِمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ۞

95.Ayet: Allah'ın kudretine şahid olan, ders ve ibretle dolan, keskin akıl sahibi olan her bir kimse haykırdı: Sanki bu inkârcılar; yeryüzünde Bu Memlekette hiç yaşamadılar. Artık Dünyada yoklar. Ama bilesiniz ki, inkârcı Medyen Toplumu; tıpkı Salih Peygambere karşı gelen Semud Toplumu gibi Allah'ın lanetine uğrayarak ebediyyen rahmet ve saadetten mahrum kaldılar.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۞

96.97.Ayet: Azgınlık ve sapıklık içerisine batarak yeryüzünü bozup huzursuz eden bu zalimlerden sonra benzeri icraatlarda bulunan, daha kötü hallere ve daha iğrenç gidişata batan Firavun ve Kavmine; Kendisiyle konuşmamızda farklı ve özel bir makama erdirdiğimiz Kulumuz Mûsa'yı; Var ve Bir olduğumuza, yaratılmış üzerindeki tasarrufta ve her şeyi yönetmede Tek ve Bağımsızlığımıza delil olan mucize, Ayet ve açık yetkilerle Peygamber olarak gönderdik. Mûsa'nın haklı ve doğru olduğuna dair sağlam belgeler, kesin kanıtlar ve tüm alametlere rağmen halk; kendisine imtihan için geniş varlık, üstün güç ve ordular verdiğimiz Firavun'a; yani nimetlerimize şükredecekken azıp nankörlük yapan, kâfirlik ve zalimlikle kalmayıp azgınlıkta ileri giderek tanrınızım diyen O zalime uydular da kendilerini kurtarmak için gönderdiğimiz Musa'yı tanımadılar. Halbuki, Firavunun rejimi onları mutluluğa ve muradlarına erdirecek bir idare tarzı değildi. Sadece onları aldatıyor, hak ve hakikatlerden saptırıp perişanlığa, sonunda da ebedî ceza ve azaba sürüklüyordu.

۞ يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ۞

98.Ayet: Çünkü Firavun; Kavmini azgınlık ve pislikler içerisinde yaşatmakla, tüm gizliliklerin açığa çıktığı, kuruntu ve hayallerin yok olup gittiği O Zor Gün olan Kıyamette onların başlarına geçip öncülük yaparak Dünyada onları denize sokup boğduğu gibi sonsuz azap âlemi olan Cehennem ateşine sokacak. Halbuki, onlara diyordu ki, ilel-ebed payidar (Dünyada sonsuza dek mutluluk içerisinde kalanlar)

olacaksınız. Şimdi ise doymak, kanmak ve murada ermek için dönüp vararak girip kaldıkları yer (Firavunun soktuğu Cehennem) ne kadar kötü.

۞ وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ۞

99.Ayet: Hulasa hem Dünyada, hem de Ahirette peşlerine lanetler takıldı ve ebediyyen rahmetten mahrum bırakıldılar. (Halbuki, Firavun yardım ve desteğim sizinledir diyordu). Cehenneme sokulmaları için yapılan bu yardım ve destek; ne kadar kötü oldu.

۞ ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ۞

100.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İşte bunlar; geçmiş helâk ettiğimiz şehir ve medeniyetlerin haberleridir. Sana okuyup anlatıyoruz ki, Sen ve beraberindeki Mü'minler ibret alasınız. Onlardan kimi kalıntılar var ki, çatıları uçmuş, duvarlar ve sütunları ayaktadır. Kimisi ise biçilip yerle bir olmuş ekinler gibi yıkılıp yok olmuş, izleri silinmiş ve onlardan kalıntı dahi kalmamıştır.

۞ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۞

101.Ayet: Onların yurtlarını yıkıp kendilerini kahrederek yok etmekle biz onlara zulmetmedik fakat onlar; Bizi bırakarak kendileri gibi, Bize kulluk yapmakla yükümlü olan yaratıklarımızı ilâhlar edinerek ve gerektiğinde kendilerine şefaat edeceklerine ve faydalar sağlayacaklarına inanarak gazabımıza uğrayıp cezayı hak etmekle kendilerine zulmettiler. Zalimlik ve haksızlık yaparak Allah'tan başka taptıkları tanrıları ise Rabbinin emri olarak başlarına gelen belâ ve azaptan azıcık bir şeyi dahi onlardan uzaklaştıramadı.

۞ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ۞

Zavallı tanrıları onlara helâk olup ebedî zarara girmelerinden başka bir şey sağlamadı. Çünkü onlara tapmakla; Allah'ın sonsuz rahmet ve nimetlerinin kaynağı olan Yüce Huzurundan lanetlenerek ebediyyen kovuldular.

۞ وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ۞

102.Ayet: Hulasa Rabbinin; memleketlerin sakinlerini emir ve yasaklarla ilgili buyruk ve çizgilerden çıktıkları ve zulme daldıkları anda tutup onlardan ceza vererek intikam alması; işte bu duyup öğrendiğin hadiseler gibidir. Bilesiniz ki, O Tek Ma'bud, Hak İlâh Olan Allah'ın; İlâhî hukümlerin gerektirdiği yükümlülüklerden çıkan zalimlerden tutup intikam alması çok ağır ve pek çetindir. Çünkü Rablerine kafa tuttular, küfür ve zulümde ileri giderek ağır suçlar işlediler.

۞ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ۞

103.Ayet: Şüphesiz ki, geçmişte helâk olup giden ve korkunç durumları anlatılan ümmetlerin anlatılan bu haberlerinde ve yaşadıkları korkunç hadiselerde; Ahiret

azabından ve O Günde sayısız şahidler huzurunda Allah'ın kendilerini hesaba çekeceğinden korkan Îman sahipleri için büyük dersler, kıymetli öğüt ve ibretler var. O Gün çok büyük ve çok zor bir gündür. O Gün; bütün insanlar hesaba çekilip yaptıklarının karşılığını almak için toplandıkları gündür. Ve O Gün; bütün varlıkların birbirlerine ve hatta organların kendi sahipleri aleyhine şahitlik yaptıkları zor bir gündür.

۞ وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ ۞

104.Ayet: Biz O Günün gelmesini sayılı bir vakte kadar bekleteceğiz. Dünya hayatının sayılı günleri ardından gelecek olan ve yaratılmış tarafından görülüp bilinecek olan kesin bir gündür.

۞ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ۞

105.Ayet: Bu Korkunç Günün geldiğinde Allah'ın izni olmaksızın hiçbir kimse konuşamaz. Ancak herkes Allah'ın izin vermesiyle, Allah'ın izin ve imkân verdiği kadar konuşacak. Oraya istisnasız herkes varıp her şeyi görecek. O Günü gördüklerinde insanlar önce iki sınıfa ayrılacaklar. İnsanlardan kimi şakî yani eşkıyadan bir uğursuz. Onlar Dünyadan bu hal ve bu uğursuzlukla çıkıp varacaklar. Kimisi ise saiîddir) saadet ehli olanlardandır). Bunlar da Dünyadan mutluluk ve güzel sonla çıkıp oraya varacaklar.

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِي النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ۞

106.Ayet: Eşkıya olan uğursuzlar; Cehenneme girecekler, orada tam bir çaresizlik ve huzursuzluk içinde bulunacaklar. Cehennemde onların sürekli olarak anırtı ve hıçkırıkları olacak. Çünkü onların varlıklarını ateş tamamen sarmış, aşırı bağırışları ve içlerini çekişleri sebebiyle korkunç sesler çıkaracaklar. Çoğu insanlar ölürlerken çektikleri acı ve kederler sebebiyle benzer sesler çıkarırlar. Bu eşkıya; Dünyada daima Allah'ın yasakladığı iğrençlikleri işledikleri için orada azap ve acıları sürekli olacak.

۞ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۞

107.Ayet: Allah'ın lütuf ve kahrının sahaları olan Semâvât ve Arz (yüce ve engin, üst ve alt âlemler) devam ettiği müddetçe (yani ebediyyen) Cehennemde kalacaklar. Müslimanların günahkârlarının suçları kadar azap gördükten sonra çıkarılması gibi bazı durumlar müstesna. (Dünya hapishanelerinde bulunan mahkûmların bazı kimselerle muhatap olunması, bazı yerlere nakilleri esnasında yerlerinden bir müddet çıkarılmaları gibi nasıl istisnai durumlar varsa onlar içinde öyle olabilir. Nitekim bazı müfessirler; yine bazı Ayet ve Hadislere dayanarak demişlerdir ki, su istediklerinde öyle bir soğuk suya sokulacaklar ki, onun acısı ateşin acısını unutturacak).

۞ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ۞

Bilesin ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Rabbin; dilediğini yapar. Dileyip istediği her hususta seçim ve tercih O'nundur. (O'nun karşısında hiçbir güç, kuvvet ve güç sahibi yok). İstediğini yapmasından biri de bazı günahkâr Mü'minleri Cehennemden çıkarmasıdır.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۞

108.Ayet: Saadet ehli olan Mü'minlere gelince onlar Dünyada Allah'ın rızasını kazanmaları neticesinde kendileri için artık korku ve üzülecek hiçbir şey olmadığı müjdesine ermekle ebedî olarak Cennettedirler. Allah'ın büyük ikramlarına ve sonsuz nimetlere ererek Cennette ebedî olarak kalacaklar. Allah'ın lütuf ve kahrının sahaları olan Semalar ve Arz devam ettiği müddetçe (yani ebediyyen) Cennette Yüksek ve hoş hayat sürecekler. Ancak bazı anlar müstesna ki, o anlarda Allah'ın dilemesiyle pek yüce makamlara yükseltilecekler. Rableri onlara; Kendi sırlarını açacak ve Yüzünü gösterecek. Allah'ın; Kendi varlığını onlara göstermesi ise nimetler ve mutluluklar üstü bir ikramıdır.

۞ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ۞

Rableri onlardan her birine bitip tükenmeyen bağış ve ikramlarda bulunacak. Çünkü Allah'ın Varlığının görünmesi ve buna bağlı olarak inanan kullarına tattırdığı nimetler orada sonsuzdur. Allah bizleri; burada o nimetlere eren aliyyüllah ve veliyyullah olan (Allah'ın yücelttiği ve dostluğuna erdirdiği) kulların ayaklarının altına hizmet için serilmiş toprak ve izlerinde Tevhîde hizmet eden hizmetçiler etsin.

۞ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ۞

109.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbinin varlığını, Birliğini ve her şeye Kadir olduğunu bunca tanıman sonrasında bu kefere ve zalimlerin taptıklarından ve yaptıklarından dolayı muhakkak ceza ve azap görecekleri hususunda hiçbir şüphen olmasın. Bunlar (Rableri Olan Allah'ı bırakıp) önceki cahil ataları gibi sırf kendi keyif ve arzularınca bir şeylere tapıyorlar. Babalarının ne olduğu bellidir. Dünyada dahi cezalar verdik ve belalar gördüler. Babaları ile aynı putperestlik konularını paylaşmakla onlara verdiğimiz gibi ağır bir ceza ve azap payını bunlara da eksiksiz vereceğiz.

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۞

110.Ayet: Bu şirk ehli kâfirlere elbette bir musibet indireceğiz çünkü Biz; rahmet ve ikramımızın büyük olduğunun alameti olarak Katımızdan Mûsa'ya Tevrat Kitabını verdik ancak İsrail Oğulları O Yüce Kitap hakkında farklı guruplara bölünüp ayrılığa düşüldü. Sonra adalet ve istikamet kalmadı. Zira İsrail Oğulları;

bilgi ve ihtiva bakımından En Üstün, içerisinde bulunan hükümler, ma'rifetler, tam anlatım ve hakikatler bakımından En Kapsamlı Olan Kitabın Kur'an hakkında Senin Kavminin ayrığa düştükleri gibi Tevrat hakkında ayrılığa düşülmüş ve Hak Yoldan sapmışlardı.

۞ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۞

Şayet bu Seni inkâr eden ve Kur'an hakkında ayrılığa düşen müşrikler için azabın geciktirileceğine dair Rabbinin bir sözü olmasaydı bunların da aralarında karar verilir; haklı-haksızdan, Îman eden müşrikten seçilerek zalimlerin işi bitirilirdi.

۞ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Gerçekten Kavminden kâfir olanları tamamen gaflete dalmaları, Hak karşısında diklenmeye devam edip inatlarında ısrarları sebebiyle Kur'an konusunda kendilerini yiyip bitiren bir şüphe içindeler. Halbuki, defalarca karşı koydular ve O'nun Mucize olması karşısında rezil oldular. Bunlar özellikle koyu cehalet sahipleri olup düşünme mertebesinden düşen dar ve zayıf görüş sahibi ahmaklar olduklarından O'ndaki yüce işaretleri, anlamlı uyarıları idrak edemiyorlar.

۞ وَإِنَّ كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

111.Ayet: Kesin olarak bilesin ki, inanan ve inanmayan insanlardan her birine Rabbin sonsuz kudretini göstererek yaptıklarını bir-bir açığa koyup tasdik ettirdikten sonra bütün yaptıklarının karşılığını tam olarak verdiği an var ya... (Allah'a, Peygamberine ve Kur'an'a Îman etmenin ve inkârda bulunmanın ne demek olduğunu keskin bir gözle görüp sağlam bir akılla anlayacaklar ve kendilerini Yaratan Rablerinin, nasıl yaşattığını, her şeyi nasıl idare edip sonsuz bilgisi altında kontrol altında bulundurduğunu, kimin her zaman ve her yerde neler yaptığını nasıl bildiğini tamamen öğrenecekler.) İşte o zaman kâfir zalimlerin vay haline. Bilesiniz ki, O Yüce Sahip tüm yaratılmışın büyük-küçük bütün yaptıklarından haberdardır. Hiçbir şey O'ndan saklı ve gizli kalmaz. (Zira gizli-açık, zerrenin ve kürenin yaratıp yaşatanı ve her an ihtiyacını daima görüp onlara her şeyi Veren O'dur.)

۞ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

112.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hak Varlık Olan Rabbinin Varlığını, Birliğini, her şeye yakınlığını, O'nun niteliklerini, yönetim ve icraatının inceliklerini layıkıyla iyice anladıktan sonra inanç, söz ve tüm icraatlarında Rabbin tarafından vahiy ve ilhamıyla emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Aynen bu adalet ve dürüstlüğü; her şeyden vazgeçip Senin yanında olmayı tercih eden ve bu uğurda her şeyden geçen Mü'minlere de emret. Sizler ey Mü'minler! Tevhîdin gerçekliğini idrak ederek bu şerefe erdikten sonra Seçkin Kulum ve Peygamberimin; sizler için Hayat

Tarzı olarak seçtiğim, Doğru ve Sağlam Yolumdan ibaret olan İzinden ayrılmayın, azgınlık ve taşkınlık yapmayın. Bilesiniz ki, sizleri yoktan var edip sonsuz ikramlara Erdiren O Allah; bütün yaptıklarınızı tamamen görüyor ve biliyor. Bu Ayete sarılıp gereğini yerine getirmenin zorluğundandır ki, Allah Rasûlü; Hûd Suresi Beni ihtiyarlattı dedi. Yine dedi ki, bu Ayet; Allah'ın peygamberlerinin ve velilerinin bellerini kıracak derecede onlara ağır geldi. (Allah'ın buyrukları meleklere ağır gelmediği gibi peygamberlere de ağır gelmez. Özellikle de Allah'a kulluğu havadan, sudan ve tüm zevklerden tatlı ve değerli bilen Allah'ın Sevgilisi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) asla ağır gelmez. Peygamber Efendimize ağır gelen; Bu Sûrede günahları sebebiyle geçmiş ümmetin lanetlere uğramasıdır. O günahları işleyen Ümmeti için lanete uğrayıp Îmansız ölürler diye çok korkuyor, çok üzülüyor ve endişe ediyordu.)

۞ وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ۞

113.Ayet: Ey İslâm'ın nûrlu caddesi üzerinde Allah'ın Varlığına ve Birliğine tam bir bilgi ile yolculuk yapan dürüst Mü'minler! Allah'ın hukümlerini tanımayan ve hükümlerini icra etme çizgisinden çıkan zalimlere hiç meyletmeyin, asla dönüp bakmayın. Eğer inanç ve icraatlarınızda onlara karışır ve onlar gibi olursanız o zaman Cehennem ateşi size dokunuverir. Sizlere ateş dokunup içine çektiği an artık sizleri Allah'tan başka kurtaracak hiçbir dost olmaz. Sonra da hiçbir yardım göremezsiniz. Bu sebeple Mü'minler dışında zalim ve kâfirleri dost edinmemeniz lazımdır.

۞ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ ۞

114.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen; zevk ve huzur kaynağın olan namazına devam et, bütün organlarınla ve tüm varlığınla Rabbine yönelmekten ayrılma. Özellikle de beş farz namaz olan gündüzün iki tarafındaki (öğle ve ikindiden ibaret) namazlarla, gece vakti çerçevesinde birbirine yakın olan (akşam, yatsı ve sabah) namazlarını tam bir itina ile kıl. Güneşin doğması ve batması öncesinde uğraşı olmaz, kuruntu ve vesvese bulunmaz. Bu vakitleri değerlendir. Gece saatlerinde de fırsatları yakalayarak Rabbine yönelmende gayret göster. Gecenin sabaha yakın olan anında namazları edaya kalkışman güzel işler olur. O an kılınan namazlarda ve yapılan güzel işlerde riya ve süm'a (görsünler, duysunlar) kiri ve kusuru olmaz. Bil ki, içinde riya (gösteriş) ve benzeri hata ve lekeler bulunmayan kusursuz ibadetler ve güzel işler önceden yapılan kötülükleri alır götürür ve yok eder. Bu namazlar sahibini her kir ve kötülükten arındırır. Bu doğru olmak ve güzel yapmak emri ve icraatı; bollukta ve darlıkta ibret alıp Allah'ı anarak ders yapanlara tam bir hatırlatma ve muazzam bir vaazdır.

۞ وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞

115.Ayet: Allah düşmanlarının eziyetlerine de sabret, görevinde zaafa düşme, öfkeni tut. Sıkıntıları göğüsleyerek kararlı ve sabırlı olmak; güzel amel ve sevapların en büyüklerindendir. Bilesiniz ki, Allah güzellikler sergileyen, özellikle de kendilerine kötülük edene iyiliklerde bulunan bilgi, beceri ve güzel ahlak sahiplerinin ücretini zayi etmez.

۞ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۞

116.Ayet: Sizden önce maddî ve manevî varlık sahibi olan üstün kişiler; insanları yeryüzünde bozgunculuk yapıp zulmetmekten alıkoymalı değiller miydi? İçlerinden kendilerini kurtardıklarımız müstesna fakat o varlık sahipleri; zulüm ve tahribata engel olmadılar. Biz de onları helâk ederken içlerinden emr-i bilmaruf ve nehy-i anilmünker (İlâhî emirleri emretme ve yasakları da yasaklama) görevini yapanları kurtardık. Bugün yeryüzünde akıl sahibi olup Allah'ın buyruklarını yapan ve başkalarına da emreden, yasaklarından kaçınıp başkalarını da sakındıran az da olsa; nasıl onlar günahlardan korunuyorsa Biz de o hayırlı irşadçıları ve kendilerine uyanları kötülere gelen azaptan kurtarırız.

۞ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ۞

Varlık sahibi olan zalimler; içine düşürüldükleri lüks hayatın, yüksek gelirin peşine düşüp menfaatlerinin ve çıkarlarının tahsilinde her yolsuzluğu yapıp, şehevî isteklerinin ve pis arzularının esiri olarak suçlara battılar ve böylece türlü bela ve musibetlerin başlarına gelmesini hak ettiler.

۞ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ۞

117.Ayet: Rabbin kentleri ve memleketleri; içinde bulunan toplumlar yeryüzünde ve insanlara karşı dürüst ve düzgün iş ve icraatlarda bulunup hukuka saygılı olduklarında onları sırf kâfir olarak kendilerine zulümleri sebebiyle musibet gönderip helâk etmez. (Allah'ın işleye gelen sünneti ve yüce âdeti olarak dürüst kâfire Dünyada bela vermez. O şirk ve kâfirliği tercih edip ebedî Cehennemlik olmakla sadece kendine zulmetmiş olur). Ama yeryüzünde kavga çıkarırlar, bozgunculuk yapıp hukuku çiğnerler, Dîne saldırırlar, cana kıyarlar, varlıkları tahrip edip yaratılmışa merhamet etmeyerek, ırzlara tecavüz ederlerse Allah belalarını Dünyada da verir.

۞ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۞

118.Ayet: Eğer Rabbin dileseydi sonsuz lütuf ve ikramda bulunarak insanları Tevhîd ve Îmanda ittifak eden ve hiçbir ayrılığa düşmeyen tek bir toplum ve tek bir sınıf yapardı.

۞ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ۞

Fakat Rabbin; insanların bazısını Celîl(kahır Sahibi) Sıfatının eseri olarak, bazısını da Cemîl(lütuf ve rahmet) Sıfatının eseri olarak var etti. Dolayısıyla Îman ve inkârda, hayırlılık ve hayırsızlıkta tartışıp dururlar.

۞ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۞

119.Ayet: Rabbinin ikramda bulunup halis Tevhîd ve İslâm üzere yarattığı müstesna ki, onları bunun için (Allah'ı bilme ve O'na Îman etmeleri için) yarattı. (Kur'an-ı Hakîmde müfessirlerimizin yanlış açıklamalarda bulundukları birkaç Ayetten biri de bu ayettir. İmam-ı Azam, İmam-ı Şafii, Matürîdî ve Eş'arî gibi Hak ve Sünnet ehli büyüklerimiz yanlışlık yapmamak için gereken çalışmaları yapıp sağlam kaynaklar ve yararlı bilgiler ortaya koymuşlar. Buna dayalı olarak mana şudur: Eğer Rabbin dileseydi insanları; melekler gibi tek sınıf yapardı. Fakat insanlara irade, idare, yetki ve serbestlikler verdi. İki yol gösterdi. Kim hangi yolu seçerse o yolun araç ve malzemelerini ondan esirgemedi. Tüm insanları istisnasız olarak İslâm karakterine sahip olarak ve İslâm'ı yaşayacak halde yarattı. Sonra hepsinden Rablerini tanıyarak emir ve yasaklarını gözetmek suretiyle kulluk yapacaklarına dair söz aldı. Hak Yolu seçene Cemîl Sıfatı her araç ve gereci temin ederken, Batıl Yolu seçene de Celîl Sıfatı her araç ve gereci temin eder. Allah; Lütuf ve rahmetin, kul ise itaat veya ısyanın; dolayısıyla da ceza ve mükâfaatın sahibidir. İnsanlar farklı tercihte bulununca farklı yollara yürürler. Allah'a kulluk Yolu Olan Hak ve İslâm kolay ve imkânları bol olmakla Allah bu yolculara rahmet ve ikramlarda bulunur ve bolluklar, kolaylıklar verir. Aslında tüm insanlığı bu kulluk ve rahmet için yarattı. Tefsirinde yanlışlık yapılan bir diğer ayet; Hac Suresi 52. ayet ki, inşâAllah onu da yeri gelince açıklayacağız. Ayrıca Allah'ın En Sevgili Kulu ve Rasûlü Hz. Muhammed ve diğer seçkin kullarla ilgili bazı ayetlerin açıklamasındaki yanlışlıklara da dikkat çekeceğiz).

۞ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۞

Rabbinin şu sözü tam olarak yerini buldu: Şeytana demiştim ki, onları benim yolumdan çıkarmağa uğraşman için sana fırsat veriyorum. Onları Yaratan Rableri olduğum, yaşatıp yönettiğim ve tüm ihtiyaçlarını Ben gördüğüm halde, üzerlerinde hiçbir hakkın yok ve sadece yalancı ve düzenbaz bir sahtekârsın. Buna rağmen Benim Hak ve Doğru yolumu bırakıp Senin aslı olmayan yoluna düşerlerse Seni ve Sana uyan cinlerin ve insanların kâfir olanlarını Seninle beraber topyekûn Cehenneme dolduracağım.

۞ وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

120.Ayet: Senden önce geçen peygamberlerin (a.s.) hayatları ile ilgili haberlerin gönlünü ve anlayışını kuvvetlendirip azim, sebat ve karara erdirecek olan

kısımların tamamını sana okuyup anlatıyoruz. Çünkü bu anlatılanlarla göğsün ve ufkun açılıyor, kalbin ve kafan Rabbinin nûrlarına ve yüksek ilimlerine erişiyor, Rabbinin Varlığının ve Birliğinin Sana yakınlığına kavuşuyorsun (ve böylece kâmillerin En Kâmili, yaratılmışı idare edenlerin En yetkilisi oluyorsun). Bu konuda Sana anlatılagelenlerin tamamı olmuş gerçeklerdir. Her biri Seni tasdik edip izinde yürüyen Îman ve İslâm sahibi olan kullar için büyük öğüt ve yüksek derslerdir.

۞ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَامِلُونَ ۞

121.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yaratanlarını tanımayan, Sana ve Dînine Îman etmeyenlere tartışma aç, gerekirse kim haklı ortaya koymak için haksıza lanet etmek üzere yeminleş ve de ki, bulunduğunuz yer ve konumunuzda elinizden ne geliyorsa yapın. Allah'ın Bize başarılar verip işimizi rast getirmesiyle Biz de aralıksız çalışmaktayız.

۞ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۞

122.Ayet: Ne bekliyorsanız o şeyleri beklemeğe devam edin. Bizler de tüm saklı ve gizlilikleri Bilen Allah katındaki gaye ve sonuçları bekliyoruz.

۞ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ ۞

123.Ayet: Gök ve ötesindeki tüm yüce âlemlerin, Yeryüzünün ve tüm derinliklerinin sahip olup sakladığı gaip ve gizli ne varsa hepsi; herhangi bir varlığın değil sırf Allah'ındır. Dolayısıyla gerçek emir O'ndan gelip tekrar O'na döndüğü gibi her şeyin ve tüm varlıkların dönüşü de O'nadır. Zira O'ndan başka İlâh, yaratıp Yaşatan yoktur.

۞ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! O'na kulluğa devam et. Hakkıyla O'na kul olduğun gibi layıkıyla işlerini O'na ısmarla ve O'nu Avukat edinip daima O'nu Vekilin olarak bil. Bütün varlıkları yakından kuşatan, zerreleri ve küreleri tutup idare Eden Rabbin siz kulların; yaptıkları kulluk, gösterdikleri samimiyet ve teslimiyet, O'ndan razı olup nimetlerine şükür ve Rablerine bağlılık gibi bütün güzelliklerini ve bunlar karşısında kötülerin tüm zulüm, ısyan gibi kötülüklerini Bilen ve Haberdar Olandır. Yaptıklarınızın hiçbirinden asla habersiz değildir.

HÛD (A.S) SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden Muhammedî! Mademki, sen tüm ahlakını, davranış ve gidişatını bütün rezilliklerden ve her türlü seviyesizliklerden, niteliklerini çirkinlik ve kötülüklerden, iş ve icraatlarını suç ve yasaklardan,

sözlerini her türlü yalandan ve umum tavır ve durumlarını kusursuz ve saf bir Îmana ters düşmekten arındırmakla görevlisin o halde sana lazım ve gerekli olan karar ve azmine göre Peygamberine uygunluğun için dosdoğru ve dengeli olmandır. O (s.a.v.) tüm hedef ve maksadlarında senin daima yöneleceğin gayendir. Çünkü Allah; O'na " Emrolunduğun gibi dosdoğru ve Senden ortaya konacak tüm iş ve icraatlarında dengeli ve adaletli ol " diye emretmiştir. Sen de O Yüce Önderinin izinde yürüyeceksin. Yani her hal, iş ve gidişatında Allah'ın emirlerine sarılacak, yasaklarından kaçınacaksın. Tabiatını, huy ve ahlakını arındırıp maddeten ve ma'nen tertemiz bir insan olacaksın. Çünkü O; (s.a.v.) Allah'ın Birliğine eren, O'ndan razı olup O'nu razı ederek dürüstlük makamına ulaşan, Tevhîd ve Îmanda kusursuz ve pak kullar olanların süzülmüş, seçilmiş ve tüm üstün niteliklerinde en has ve öz Örnek Olandır. Allah'a tam bir ihlâsla kulluk yapmakta en önde gidenler ve O'na kavuşanlar; O'nun (s.a.v.) nûrlarının penceresinden nûrlanırlar ve O'nun manevî sırlarının kandillerinden tutuşup halkı aydınlatırlar. Hulasa ey Kur'an'dan irşad alarak faydalanmayı isteyen tüm davranışlarında ve her hal ü kârında dosdoğru ve âdil olman, aşırılık ve gevşeklik şaşkınlığından kaçınman gerekir. Yaşarken ve kulluk yaparken yaptığın herhangi bir görevi duysunlar ve görsünler diye yapma girdabından (işleri boşa çıkaran ve varlıkları kapıp helâk eden tehlikeli akıntılardan) korunup kurtulmak için Allah'a sığınacaksın. Bil ki, bu yolda senin en hayırlı arkadaşın şu yüce niteliktir: İşlerini sonsuz izzet ve ilim Sahibi Olan Allah'a havale ederek O'na teslim ve O'nun tüm hukümlerine razı olmandır. Çalışmalarında daima yalnızlığı, Allah ve Ahireti unutmuş olan herkesten, makam ve mevki sahiplerinden süratle uzaklaşmayı tercih etmelisin. Özellikle de bu zamanda tertemiz kalmaya ve tüm haramlardan kaçınıp korunmaya tam bir iffetlilikle sahip olmalısın. Dünya işlerinde kararlılığını dağıtıp aklını herhangi bir lüzumsuzlukla meşgul etmekten sakın. Bir an boş bir şeyle uğraşman sana uzun zaman üzülüp huzursuz olmanı doğurur. Yolcuya; yol kenarında sadece ihtiyacı kadar dinlenmek yaraşır. Edebiyatın en yüksek makamına, ustalığın en üstün dercesine Sahip Olan O En Değerli Peygamberi duymadın mı? Dedi ki, Dünyada gurbetçiymişsin gibi ol. Sen yolcusun, göç edip gitmeğe ve ölüme iyi hazırlan, bu yolculukta göğüs ve belini sıkı sar. Özetle derim ki, aldanış âlemi olan Bu Dünyada hiçbir şeye aldanma. Kendini kabirde yatanların yerine koy ve kendini ölmüşsün say. Gerçek huzur ve sevinç ehlinin; âdeti budur. Allah Teâlâ; bizleri bu yolda başarıya ve huzura eren kullarının ayaklarının toprakları ve sadık hizmetkârları etsin.

YÛSÜF SÛRESİ

Rüyaların suret ve şekilleri hakkında düşünmesini bilen, rüyaların meydana gelişi ve çabucak silinip yok oluşunun nasıl olduğunu ve bu rüyalara; hayret dolu tuhaf yorumların yapılmasının gerekli olduğunu anlamaya çalışan akıl sahibine hayalî varlıkların; pek ince, geniş anlamlı, en berrak ve tabiat olaylarından iyice arınmış varlıklar olduğu bilgileri asla gizli kalmaz. Rüya âleminde görünen varlıklar gibi hayali varlıklar; sürekli olarak yeniden yeniye tam bir parlaklıkla meydana gelen İlâhî tecellilere benzer. Ancak şu var ki, gayb Âleminde bulunup zamanı gelince açığa çıkan eserleri bunlardan farklıdır ve gerçek olarak bu âlemde var olurlar. Rüyada görünenlerin kendileri burada gerçek olarak açığa çıkmadığından onların işaret ettiği ve yeri geldikçe gerçek olarak bu âlemde ortaya çıkacak olan varlıkları bulup anlamak için rüyaları anlayıp düzgün bir yorumla anlatıp haber vermeğe ihtiyaç vardır. Çünkü sadık, salih ve düzgün kulların gördükleri düzgün rüyalar; peygamberlik bölümlerinin yetmiş bölümünden bir bölümdür. Bilesiniz ki, rüyaların sır ve inceliklerine erip layıkıyla anlayanlar; ancak ve ancak Îman ve İslâm'da kusuru olmayan, kendi varlığının kıymetini bilip Allah'ın yarattıklarının; (Allah düşmanları ile Yeryüzünde zulüm ve tahribat yapanlar dışında) tamamına merhamet ederek onları uyaran, zarara uğramaktan sakındıran ve Allah katında temiz, arınmış ve kalb ehli olan kullardır. Onların bu mertebeye ermeleri; Allah'ın eşsiz ve Tek Olan Varlığının varlık âlemindeki daima tecelli etmesi ve her şeye kendilerinden yakın olması, her şeyi nasıl ihata ettiği hususunda derin ve sebatlıca eğitim ve çalışma yapmalarına dayanır. Yine bu seçkin kullar; bütün yaratılmış arasındaki ince ilgileri, var olan bağ ve alakaları derince inceleyip idrak ederler. Dolayısıyla rüyayı tabir etmeğe hak kazanırlar. Bu makama eren ve bu mertebede bulunan insanlar çok azdır. Çünkü bu rüya tabirini yapabilme niteliğine ermeleri sebebiyle; var oluşlarına uygun olarak olgun insan olmaları çalışıp çabalamaları ile olacaktır. Ve bu niteliklere eren kâmil insanlar olmaları sebebiyle Allah'a halife olup O'nu temsil etmeğe hak kazandılar. İşte; inanan ve inanmayan herkes tarafından Sıddîk(daima doğru olup hakkı, doğruyu ve haklıyı tasdik eden) unvanını alan Yûsûf (a.s.) o yüce halifelerden ve temsilcilerdendir. Yûsûf (a.s.) kesinlikle hayal âlemini, hayal etme ve kurguda bulunma gücünü gayet iyi kavrayan biri idi. Öyle ki, rüya türlerinin tamamını muazzam tabir ediyordu. (Zira bu mertebe ve gücü ile tüm şekil, suret ve varlıkların neye işaret ettiğini iyi biliyordu). Nitekim Allah Teâlâ; Bu Surede O'nun bu yönünü haber veriyor. Geçmiş tarihler ondan çokça bahsetmekte ve Peygamberimizden (s.a.v.) O'nunla ilgili çokça Hadis-i Şerif rivayet edilmektedir. Dolayısıyla Allah Azîmüşşan; Yûsûf Peygamberin yüksek durumunu, üstün mertebesini ve bu konudaki hikâyesini Kitab-ı Mübîni Olan Kur'an'da anlatıp Sevgili Rasûlü Hz. Muhammed'e(s.a.v.) bunların önemini işaret etti ki, O'nun her sahada ve her konuda gelişip olgunlaşması tam olsun. Bu işaret ve eğitimi; Rasûlü izince giden evliyasının seçkinlerine de yaptı ki, onlardan her biri yüksek mertebelerden nasiplerine ve Rablerinin kendileri için mukadder kıldığı lütuf ve rahmetlere

ersinler. Uğur ve bereketli olanla başlamak için tüm değer, kerem ve cömertliklerin kaynağı olan Adıyla başlayarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللهِ ۞

Bütün kemaliyle hayal âlemine tecelli eden (ve tüm zihinsel suretleri var eden) Allah Adıyla.

۞ الرَّحْمٰنِ ۞

O Allah; zihinsel suretler âlemi olan hayal âleminden sonra gözle görülebilecek olan suretler, heykeller ve bedenler âlemini yaratmakla kullarına son derece merhamet ve ikramlarda bulunan Rahman'dır.

۞ الرَّحِيمِ ۞

Ve bunca âlemlerin meydana gelişinin nasıllığını özetli ve açıklamalı olarak kullarına bildirmekle pek merhametli, çok yardımlı Olan Rahîm'dir.

۞ الر ۞

1.Ayet: Ey Rabliğin sırlarının sancağını kaldırıp taşımağa, Tevhîdin rumuz ve işaretlerini kavrayıp muhafaza etmeğe, meydana gelen olayların ve görülen rüyaların en önemlisini; perdelerini kaldırarak almağa en layık Olan Olgun İnsan!

۞ تِلْكَ ۞

Sana okunmakta olan tüm bu ibret dolu hadiseler, eserler ve hikâyeler;

۞ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۞

Seni desteklemek ve Şanının yükselmesini sağlamak için olan Açık Bir kitabın; tüm maksad ve muradlarımızı kapsayan sonsuz ilmimizden ibaret olan Kelâm-ı Kadîm' in Ayetleridir.

۞ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

2.Ayet: Muhakkak Biz; lütuf ve cömertliğimizin pek büyük olduğu bir makamdan O Kitabı; dizilip söz haline getirilip çokça okunması tarzında yüksek ve sınırsız ilmimiz mertebesindeki hakikatine dayanan yüce durumdan alınıp anlaşılır hale getirilmiş olarak ve Katımızdan size önem verilip ilgi duyarak Arapça üslupla indirdik ki, bu Ayetlerin tamamını, bütün sırlarını ve taşıdıkları gizlilikleri anlayasınız.

۞ نَحْنُ ۞

3.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana tam bir lütuf ve ikramda bulunmamızdan dolayı Biz;

۞ نَقُصُّ عَلَيْكَ ۞

durum ve mertebenin büyüklüğünü ortaya koymak ve görevini desteklemek için Sana anlatıp haberdar edeceğiz.

۞ أَحْسَنَ الْقَصَصِ ۞

Yaşanan olayların ve gerçek hayat hikâyelerinin duyulup dinlenenlerinin en güzelini, kapsam ve yarar bakımından en faydalısını ve en ibretlisini, dayandığı hadise ve şahıslar bakımından en içeriklisini ve büyük bir kültür hazinesi olan mükemmel hayat hikâyesini anlatacağız. Çünkü özü sağlam üstün zekâ sahibi olan bir kişi bu gibi hadiselerden ders alır, öğüt ve işaretlerden faydalanır, şayet olgunluk, basiret ve ibret sahibi olanlardansa; Dînine hizmet görevindeki izleyeceği yolda yeterli bilgiler elde eder. Muhakkak ki, Biz bu talim ve uyarıyı Sana;

۞ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ۞

vahyimizle ve vahyimizin gereği olan bir hususiyyetle yaptık.

۞ هَذَا الْقُرْآنَ ۞

Özellikle de; sonsuz ilmimizde sır olarak tutulan gaybi hadiselerden, saklı hazinelerden ve karar dosyamızdan haber veren Kur'an'ı Sana indirmekle anlattık.

۞ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۞

Bizim bu ikramımızdan ve Sana yaptığımız vahiyden önce kesin olarak bilirsin ki, Sen; bu hakikatten haberi olmayan halktan biri idin.

۞ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا ۞

4.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yûsûf; bebelikten çıkıp büluğ çağına yaklaştığında rüya görüp tam bir mahabbetle seslenerek Babasına şunları dediği vakti hatırla: Babacığım! Rüyamda yıldızların büyüklerinden on bir tane yıldız gördüm.

۞ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۞

Ayrıca onlarla beraber Güneşi ve Ayı da gördüm. Hepsini; tam bir saygı ve hurmetle, yüzlerini tevazu ve küçülme toprağına vurup sürerek bana secde ediyor oldukları halde gördüm. Onları derken kullanılan cemi sıgası; cansızlar için kullanılan değil de akıl sahibi olan canlılar için kullanılan cemi sıgası olarak kullanıldı. Çünkü netice oraya varacak ve rüya akıl sahibi varlıklarla yorumlanacaktır. Yûsûf'ün Babası O'nun rüyasından; anlayacağını anladıktan sonra(Yûsûf'ün Yüce bir Peygamber olacağını anladıktan sonra) derhal Yûsûf'ü uyararak bu rüyasını başkalarına anlatmaktan vazgeçirmeğe azmetti. Bu rüyayı; bilhassa kardeşlerine (ağabeylerine) anlatıp açıklamasını O'na yasakladı.

۞ قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ۞

5.Ayet: Rüyanın açıklamasını ve yorumunu yapmadan önce Babası O'na; henüz küçük olduğundan ve ağabeylerinin Kendisine zarar vermelerinden korktuğundan dolayı tam bir şefkatle dedi ki, Oğulcuğum! Gördüğün bu rüyayı ağabeylerine anlatma! Senin şan ve merteben yüksek olacağından dolayı Sana hased ederler. Şeytanın kendilerini kandırmasıyla Sana hased edip Seni yok etme çarelerine koyulurlar.

۞ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

Bilesin ki, her türlü sapıklığı ve azgınlığı öğreten Şeytan; insanlar için düşmanlığı aşikâr, hile yolları öğretmekteki becerisi belli olan apaçık bir düşmandır. Şeytan; İnsanlara dostluk bürgüleri içerisinde düşmanlık yapar ve yaptırır, düzen sağlama suretinde bozgunculuk yapar ve onları buna kışkırtır. Yakub(a.s.); ağabeylerinin türlü hilelerle Kendisine zarar vermelerinden korktuğu için rüyayı anlatmasını O'na yasakladıktan sonra; o rüyayı açıklayıp yorumunu yapmağa koyuldu ve dedi:

۞ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ ۞

6.Ayet: Sana bir ayrıcalık verip Bu rüyayı gösterdiği gibi Rabbin; Seni insanlar arasından seçip yüksek bir mertebeyi ve büyük bir idareciliği Sana özel olarak ikram edecek. Bu yüksek makam ve mertebe ise Peygamberlik ve Allah'a Halifeliktir. Seni bu özelliklerle seçmesinden sonra; özel olarak Sana rüya ilmini ve rüyaları açıklamayı öğretecek. Öyle ki, Sana; hayal âleminin hakikatleri ve zihinsel varlıklar tam olarak açılıp anlaşılacak. Hulasa Allah; Senin üzerinde nimetini ve yüce Tevhîd Da'vasını tam olarak açığa koyacak.

۞ وَعَلَى آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَى أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ ۞

Sonra da Senin vasıta olmanla Yakub Oğullarına, Torunlarına ve O'na soyundan dayanan her bir kimseye Bu Nimetini tamamlayacak. Nitekim bundan önce geçen zamanda İki Atan olan İbrahim ve İshak'a da Bu kusursuz peygamberlik ve halifelik nimetini vermiş, Bu Yüce Görevi tamamlamalarını ikram etmişti. O İkisine; korkunç belalardan kurtarma, fidye ve türlü çareler gibi dostlarından kimseye vermediği büyük nimetler verdi.

۞ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

Bilesin ki, Seni türlü lütuf ve iyiliklerle Yetiştiren Rabbin; Levh-ı Mahfuza kayıtlı olarak var olduğu üzere daima mevcud ve sınırsız bilgisiyle tüm kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini özlüce Bilen, buna uygun olarak tüm genişlikleriyle her şey hakkında hıkmet Sahibi Olandır. Öyle ki, hiçbir şey; O'nun ilminin kuşatması dışında değildir.

۞ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلسَّائِلِينَ ۞

7.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hakikaten; başta Yûsüf, kardeşleri, aralarında geçen hileler, aldatmalar, cinayetler, insanlığa yakışmayan hainlikler ve tenhalarda Allah'a yönelip yüce talepler, pişmanlıkları açığa koyup Allah'tan, Yûsüf ve babasından utanmalar ve pek çok konular hakkında Ayetler, öğüt ve dersler almak için ibretler vardır. İnsanların tüm kötü niyyet ve davranışları; Yeryüzünün toprak, su, hava, ateş gibi ana unsurlarına dayalı tabiat ve başıboş varlıklarından doğup gelmektedir. (Tıpkı Allah'a ve O'nun koyduğu esaslara bağlılıktan güzellikler, hayırlar ve düzgünlükler meydana geldiği gibi). Tüm bu Ayetler ve alametler; remiz ve işaretlerini düşünürlerse Îman ve ma'rifetin inceliklerinden, İlâhî bilgi ve hakikatlerden nasiplenmek isteyenler için; Tevhîdin sırlarına, Allah'ın Varlığını ve birliğini tasdik edip O'nu layıkıyla tanımağa işaret ederek yol gösterir.

۞ إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَى أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

8.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yûsüfe ve Kardeşine hased ettiklerinden dolayı tenha bir yerde babalarından şikâyetlendikleri o vakti yâd eyle! Dediler ki, gerçekten Yûsüf ve kardeşi Bünyamin; Babamıza bizlerden daha sevgilidir. Daima onlarla mahabbetleşip yakınlık kuruyor. Halbuki, biz; güçlü bir gurubuz. Babamızın her ihtiyacına yeteriz. Dolayısıyla bizlerle ilgilenmesine ve yakınlık kurup mahabbet etmesine bizler daha layığız. Bünyamin; Yûsüf'le Anadan da kardeş idi. Kendilerinin; O'nunla anaları bir değildi. Hulasa dediler ki, hakikaten Babamız; akla aykırı, örfe ters davranarak kimi tercih edeceği konusunda açık bir yanılgı içerisindedir. Ey kardeşler! Artık sizlere gereken; Babanız hakkında iyi düşünmeniz ve Yûsüfü kahredip öldürmeniz hususunda çareler aramanızdır ki, utanç içerisinde yaşayıp kin ve hased duyarak kendinizi kahretmeyin.

۞ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوِ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ۞

9.Ayet: Velhasıl Yûsüf'ü öldürün ki, Babanızın O'ndan ümidi kesilerek büsbütün size yönelsin. Ya da şehirden çok uzak bir yere atın. Böylece Babası O'nu unutsun. Yüzü ve ilgisi tamamen sizinle beraber olarak başkalarıyla ilgilenmekten kopsun ve sevgisi size yönelip ilgilenmesi sırf size olsun. Eğer bunları yaparsanız; Yûsüf kaybolup gitmekle Babanızın teveccühüne nail olur, hizmetini görür, sevgi ve dostluğuna ererek salihler topluluğu olusunuz. Ya da mana şudur: Sizden meydana gelen bu suçtan pişmanlık duyup tevbe edersiniz salihler topluluğu olursunuz.

۞ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ۞

10.Ayet: Yûsüf'ün öldürülmesi veya uzak bir yere atılması konusunu görüştükten sonra içlerinden bir görüş sahibi(Bu Yahuda idi. Daima güzel görüşlere sahipti) dedi ki, Bizler; Peygamber çocuklarıyız. Dînî bir izin olmadıkça adam öldüremeyiz. Yûsüf'ü öldürmeyin. Şayet O'nu Babanızdan uzaklaştırmak istiyorsanız; Onu yol

kenarında bulunan bir kuyunun içine atın. Gezgincilerden biri su için gelip oraya varır ve alır gider. Eğer bunu yapacaksanız bundan başkasını yapamazsınız. Yahuda'dan duydukları bu görüş üzerinde görüşleri kesinleşince maksadlarına ulaşmak için çare aramağa başladılar. Yakınlık ve saygı göstererek bir gün Babaları yanında toplandılar.

۞ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ۞

11.Ayet: Üzüntü ve şikâyet sergileyerek dediler ki, ey Babamız! Sen; bizim gözümüzün nûru, destek kaynağımızsın. Yûsûf Kardeşimiz ve bizler; Senin kulların ve kölelerinizi. Sana ne oldu ve bizlerden Sana ne ulaştı da Yûsûf konusunda bizlere güvenmiyor ve bizleri Ona şefkat gösteren güven duyulacak biri görmüyorsun. Halbuki, bizler; Ona hep iyilik isteyen, şefkat ve dikkatle koruyup kollayanlarız.

Konuşmalarının Babalarında etki yaptığını anlayınca, Babalarının da razı olup kendilerine bu konuda teslim olacağı belirince tam bir sevgi ve samimiyet göstererek hile yapmağa koyuldular.

۞ أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۞

12.Ayet: Yarın Onu bizimle gönder, çıkıp hava alalım. Eğlenip meyve toplasın. Sevinip açılmak için koşu yapmak ve ok atmak gibi oyunlar oynasın. İstenmeyen bir şeyin Ona ilişmesinden dolayı asla korkma. Onu bütün kötülüklerden birlikte koruruz.

۞ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ۞

13.Ayet: Aşırı bir biçimde ısrar etmeleri sonrasında Babaları dedi ki, Benim Ona aşırı sevgim, bağlılık ve düşkünlüğümden dolayı Onu alıp götürmeniz sebebiyle Ondan ayrılmak Beni son derece üzer. Bir de bununla beraber topraklarımızda çokça kurt var. Sizler oyuna dalıp ondan gafil olarak Onu koruyup kollamayı unutmanız sebebiyle Onu kurt yemesinden korkarım.

۞ قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَاسِرُونَ ۞

14.Ayet: Böyle bir şeyin olmasını kabul etmeyip bunu uzak ve imkânsız görerek ve babalarını kandırmak, hilelerini de sağlama almak için yemin edip dediler: Allah'a yemin ederiz; bizler kuvvetli bir topluluk olduğumuz halde eğer Onu kurt yerse o zaman bizler, aciz, zavallı ve her şeyini kaybetmiş perişanlarız demektir. Onu nasıl olur da kurt yiyebilir? Güya sakınılıp korkulan bu hususun olmayacağını göstermek, yiğitlik ve cesaret sergilemek, şiddet ve kuvvet sahibi olduklarını kanıtlamak için böyle konuştular.

۞ فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ ۞

15.Ayet: Yûsüf'ü alıp götürünceye dek hile ve tuzaklarını ısrarla sürdürdüler ve nihayet Onu çöle götürüp dövmeye, hakaretler ederek ezmeğe ve türlü işkenceler yapmağa başladılar. Zulüm ve taşkınlıkta o kadar ileri gittiler ki, az kalsın öldüreceklerdi. Yahuda dedi ki, hanı Onu öldürmeyeceğinize dair söz vermiştiniz. Ey cahiller! Allah'tan korkmuyor musunuz? Niçin bu kadar şiddet gösterip Onu öldürmeğe kasdediyorsunuz? Yahuda'nın bunu söylemesinden sonra Onu kuyunun içine atmakta ittifak ettiler. Onu kuyuya atmağa azmettiklerinde Yûsüf kuyunun kenarına tutundu. Derhal ellerini bağladılar ve gömleğini sahte kana bulayıp babalarına götürmek için soyup aldılar. Elleri bağlı olarak suya attılar. Kuyu içinde bulunan büyük bir kaya üzerinde çıplak olarak kaldı. Huzursuz, üzüntülü, ürkeklik ve şaşkınlık içerisinde bekliyordu.

۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

Onu kuyuya atıp muradlarına erince katımızdan Yûsüf'e bir muazzam yardım olarak sıkıntısını, korku ve çaresizliğini giderdik. Ona lütuf ve rahmet makamımızdan vahyedip dedik ki, ey son derece Dürüst ve Doğru Olan Kul! Hased ve inat sahrasında helâk olan bu azgınların yaptıklarından dolayı kederlenme. Lütuf ve keremimiz gereği Seni; onlara üstün kılıp onlardan intikam almana imkân vereceğiz. Şöyle ki, onlardan intikam almak için onlara azarlamada bulunarak Sana yaptıkları bu işi ve Babana yaptıkları bu hile ve oyunu onlara haber vereceksin. Hem de Sen o an yüksek bir makamda ve yüce bir halde bulunduğundan Senin Yûsüf olduğunu anlamadıkları bir halde haber vereceksin. Şimdi ey Dürüst insan! Onların eziyetlerine sabret. Yakında onlara karşı senin bir atılımın ve saltanatın olacak.

۞ وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ۞

16.Ayet: Yûsüf'e yaptıklarından sonra akşam üzeri babalarına hile ve tuzaklarla ağlayarak geldiler. Babalarını kandırmak için her türlü çığlığı atıyorlar, acı ve üzüntüler sergiliyorlardı.

۞ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ۞

17.Ayet: Babaları nedir bu haliniz ve Yûsüf nerede deyince; dediler ki, ey Babamız! Yûsüf'ü beklemesi için eşyalarımızın yanında bırakıp koşu ve ok atmak yarış yapmağa daldık. Sonra Yûsüf'ü unutup gittik. Birinci olmak sevdasıyla Ona bakmadık. Hulasa döndüğümüzde gördük ki, Yûsüf'ü kurt yemiş. Sen baştan beri kötü şeyler düşündün ve korkulan başa geldi. Ve ey Babamız! Biz Seni biliyoruz; ne kadar doğru söylesek de bizlere inanmazsın. Çünkü Sen; Yûsüf'ü çok seversin, bize de hep su-i zanda bulunursun ve kötü olduğumuzu sanarsın.

۞ وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ ۞

18.Ayet: Babalarının; böyle bir şeyi imkânsız görüp kabul edemeyeceğini fark edince de Yûsüf'ün; üzerine sahte kan dökülüp kana bulanmış gömleğini kurda iftira ederek getirdiler. Sonra babaları bu gömleği isteyerek aldı, yüzüne koyarak acı bir tarzda çokça ağladı. Uzun zaman gömleği yüzüne sürüp ağlamaktan dolayı yüzü kıpkırmızı oldu. Sonra yüzünden gömleği kaldırıp baktı ki, gömlek parçalanmamış. Dedi ki, ben bu kurttan daha akıllı bir kurt görmedim. Oğlumu yemiş ama gömleğini parçalamamış.

۞ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ۞

Sonra onlara dönüp dedi ki, türlü mazeretler sergileyerek anlattıklarınız gerçeklere uymuyor. Aksine; şeytanın sizlere vesvese verip bu mazeretleri öğretmesiyle ona uyan varlıklarınız kendilerinize bir iş beğendirip kolayca icra ettirmiştir. Artık bana gereken; imtihan olunduğum bu belaya güzelce sabretmektir. Başka bir şey yapmam da mümkin değil. Ey bozguncu zalimler! Anlattığınız bu saçmalıklara karşı, Allah; Kendisine sığınılıp yardım istenecek Olandır. Çünkü benim bu belayı taşıyacak gücüm yok ancak O'nun yardımı ve Beni güçlendirmesi ile dayanabilirim.

۞ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞

19.Ayet: Kuyuya atılmasından üç gün sonra bir kervan geldi. Medyen'den Mısıra gidiyorlardı. Kuyu yakınında konakladılar. Su taşımakla görevli olan Malik adındaki şahsı gönderdiler. Su çıkarmak için kovayı kuyuya attı. Derhal Yûsüf kovaya tutundu. Onu çıkardı ve görünce çok sevindi. Dedi ki, ey müjde! Vakit senin vaktindir ey sevinip şad olmak! Çünkü su yerine çok parlak ve değerli bir çocuk. O ve arkadaşları Onu çıkarmalarından sonra bir sermaye yapmak için saklayıp gizlediler. Mısır'a varınca satıp karşılığında para alacaklardı. Tüm kullarının düşüncelerini ve zanlarını tamamen Bilen Allah; onların içlerinde gizlediklerini, bütün düşüncelerini ve yaptıklarını da biliyordu. Yûsüf'ün kardeşleri oraya kervanın gelip konakladıklarını öğrenince Onu satmak ve tamamen Ondan kurtulmak için koşup vardılar. Bulamayınca araştırıp onlara arkalarından vardılar ve dediler ki, bu bizim kaçak kölemizdir. Almak isterseniz size satarız. Yûsüf öldürülmekten korktuğu için köle olduğunu kabullendi. Kardeşlerinin dediklerini inkâr etmedi.

۞ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ۞

20.Ayet: Köle olduğunu kabullenmesinden sonra O'nu Az bir sayıdaki kıymetsiz birkaç gümüş paraya sattılar. Bir kaç altın paraya bile değil. Bu değersiz mikdara sattılar çünkü Yûsüf'e değer vermeyenlerden idiler. Onu Malik ve arkadaşları satın alıp büyük bir sermaye olarak Mısıra götürdüler. Mısıra ulaştırınca Onu köle

tüccarına satmak istediler. Mısır hukümdarının hazineleri üzerinde yetkili ve sorumlu olan Aziz denen yetkiliye sattılar.

۞ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ ۞

21.Ayet: Adı Kıtfîr Olan yetkili satın alıp eve götürünce Hanımı Züleyha'ya dedi ki, Bunun yerini ve durumunu hoş tut, değer ver. Buna şefkat ve merhamet göster, her türlü ikramları yap. Ben bunun çok soylu ve olgun biri olduğunu seziyorum. Umarım aklı, olgunluğu, idare ve dehasıyla bizlere faydalı olur veya Onu çocuk ediniriz. Çocukları olmadığı için evlat edinmek istiyordu. Hulasa kardeşlerinin ezip üzmelerinden kurtulup, Baba ve Küçük Kardeşinden ayrılarak küçük yaşta Vatanından uzaklaşmasından sonra Değerli bir Yetkilinin kalbini Ona bağladığımız gibi bir müddet sonra Yûsûf'e o topraklarda yetki verdik. Onu otpraklarda kuvvet ve seçim sahibi bir yönetici yaptık ve dilediği gibi icraatlarda bulunuyordu.

۞ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Hulasa Onu; Dünyada görülen tüm rüyaların tabirini, bu bozukluk ve bozgunculuk sahası olan imtihan âlemindeki olayları yaşayıp kavrama ve muhakeme yapma ilmini, bütün hayat bilgisini güzelce öğretmek için türlü sıkıntılar yaşamasına izin verdik. Peygamber olarak; Kendisini ve âlemleri Yaratan'a halife olmaktan ibaret olan gerçek adalet sahibi ve hak ehli olmağa ulaşması için olgunluk ve adaleti öğrettik. Hulasa kullarının tüm yararlarını idare edip icra eyleyen Allah; tüm iş ve icraatlarına gücü yeten, dediğini edendir ama insanların çoğu bunu bilmezler, O'nun bağımsızlığını, her şeye Kadir olduğunu ve dilediğini yapacağını anlamazlar. Bu yüzden; Allah'ın dilediğine karşı gelip O'nun yapmak istediğini boşa çıkarmağa çalışırlar. Nitekim Yûsûf'ün kardeşleri; (Yûsûf'ün peygamberliğini murad eden Allah'a karşı çıktılar ama) maksadlarına eremediler.

۞ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

22.Ayet: Yûsûf 30-40 yaşları arasında aklen ve kuvveten tam gücüne ulaşınca hakkında ezelî ilmimizde kararlaştırdığımız va'di yerine getirerek O'na halk arasında hâkimlik, kusursuz bir adaleti icra etmeğe uygunluk ve idarecilik yetkisi, hem de işlerin gizliliklerini, münasebetlerdeki incelikleri bilip icra etmeğe dair muazzam bir ilim verdik. Rüyaları yorması ve açıklaması da bunlardandır. Levh-ı Mahfuzda hakkında takdir olunan tüm üstünlükler ve kıymetli mertebe ve nimetleri Ona verdiğimiz gibi Bize karşı (inanç, söz ve icraatlardan ibaret) tüm durum, davranış ve bütün varlığıyla yönelişini a'zami dikkatle güzel yapanları mükâfaatlandırırız.

۞ وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۞

23.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Özellikle de gençlik çağlarında şehvet ateşiyle uğraşırken Allah'tan gelenleri tasdikte ve doğrulukta timsal olan Yûsüf'ün; Allah'tan korkup Korunmasını yâd et (hatırla ve anlat). Yûsüf'ün; evinde bulunduğu Hanım türlü tuzaklarla ve aşırı ısrarla Onunla ilişkiye girmek istedi. Onun Hanım efendisi olup Ona hükmeden kadın türlü hilelerle Onu Pak ve tertemiz günahsız varlığından çıkarıp arzusuna uymağa zorladı. O kadar uğraştı ve çarelere başvurdu ki, kapıları iyice kapattı ve dedi ki, ey Yûsüf! Gel hadi. Boynuma sarıl ve benimle birleş.

۞ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ ۞

Yûsüf; Peygamberliğinin asaleti, karakterinin temizliği, zekâsının kusursuzluğu gereği ve bir de Allah'ın ilhamıyla; şehvetinin kabarmasına ve meyline rağmen o an kendisinin mevkiine değer veren efendisinin hakkını gözettiği ve Allah'a ters düşmekten sakındığı ve Allah'ın haramlarından korunduğu için dedi ki, Ben bu iğrenç işten, özellikle de Bana her türlü iyiliği yapıp Beni yetiştiren Efendimin Hanıma bu kötü davranışı yapmaktan Allah'a sığınırım ve bil ki, bundan beni koruyup himayesine almasını dilerim. Durum şu ki, Efendim, Bana türlü ikramlarda bulunup gayet hoş bakıyor. Bilhassa mevkiime, bakımıma değer verip güzelliklerde bulunuyor. Beni tüm iyiliklerine ve güzelliklerine erdirdi. Bana bunca iyiliklerde bulunan Lütufkârım olan, tüm nimetlerimin sahibi bulunan, her işimi üstlenip Beni huzura erdiren bu yüce Efendiye nasıl kötülük yapabilirim?

۞ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۞

Hakikaten durum şu ki, zalimler; kurtuluşa eremezler. Eğer insanlar; Allah'ın emirlerinin gereği olan çizgilerden çıkarlarsa ve bilhassa iyilik yapana kötülük yaparlarsa hiçbir hayır ve güzelliklere eremezler.

۞ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ۞

24.Ayet: Yûsüf; Onun teklifini geri çevirdikten sonra Züleyha Yûsüf hakkında ısrar etti. Kararından vazgeçmeyip yönelerek tam bir irade ve istekle Ona sarıldı. Yûsüf de hanımının isteğine karşı durmasına rağmen Rabbi Olan Allah'ın açık belgesini görmeseydi istemeyerek Ona yönelmişti. Çünkü insandı. Ancak Allah; Ona burhanını(gerçek zararı gösteren belgesini) gösterip Onun kalbine zinanın ve iyilik sahibine kötülük yapmanın çirkinliğini, şehvet ateşinin verdiği azgınlıkla helâk olacağını ilham etmek suretiyle Onu uyardı. Derhal uzaklaşıp Ondan kaçındı. İşte Ona yaptığımız ilham ve yardım gibi Onu günahsızlığın ve namusluluğun zıddı olan çirkinlik ve kötülüklerden uzaklaştırıp vazgeçirmek için yardımlar yaptık. Gerçekten O (a.s.); Bizim tarafımızdan seçilen ve Bize aid olan kullarımızdandır. Onlar; beşeriyyetin kir ve paslarından, şehvet ve gazapla ilgili her türlü leke ve

kusurlardan münezzehtirler. Her türlü hayvanî güçlerden ve etkilerinden arınmışlardır. Not! Allah'ın Peygamberinde şehevî kudret ve istek olmasaydı yasaktan kaçınması övülecek bir şey olmaz ve sevap da gerekmezdi. Onun övgüye mazhar olması insan olup kudret ve istek sahibi olduğu halde bu işten uzak kalmış olmasındandır.

Allah'ın; Kendisine gösterdiği burhanın gereği olarak Allah'ın haramlarından korunmak Yûsûf'e hâkim olunca O Hanımdan kaçmağa başladı ve evden çıkmak istedi. Hanımefendi de Onun çıkmasına mani olmağa yöneldi.

۞ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَى الْبَابِ ۞

25.Ayet: İkisi de kapıya koştular. Yûsûf öne geçince Kadın; Yûsûfun gömleğinin peşinden tutup arkadan yırttı. Çünkü arkasında idi. Yûsûf kapıyı açınca peşpeşe ve zor durum içerisinde çıktılar ve Kadının kocasını kapıda karşılarında buldular.

۞ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

Hanımefendi acele davrandı, ağlayıp şikâyet ederek dedi ki, Senin Hanımına zor kullanarak zinâ yapmak gibi bir kötülükte bulunan kimsenin cezası zindana atılmak veya çok acı bir ceza ile cezalanmaktan başka ne olabilir? Kocasına karşı iffetliliğini ve suçsuzluğunu göstermek için ağlayarak şikâyette bulundu. Hatayı da Yûsûf'e yükleyerek Ø'ndan intikam alıyor ya da O'nu bu işe karşı yumuşatıp razı ederek muradına ermek istiyordu. (Güya Yûsûf kendisine teslim olursa kurtarabilirdi). Çünkü Yûsûf'ün sevgisi kalbine işlemiş, bir an Onu unutamıyordu.

۞ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا ۞

26.Ayet: Yûsûf artık o an Efendisinden utanarak dedi ki, ey Efendim! Bu işte Benim asla suçum yok. O Kendisi tekrar-tekrar bu iğrenç işi bana emretti ve Benden karşılık almak için Bana türlü hileler yaptı. Ben ise asla razı olmadım ve kabul etmedim. Efendi huzurunda karşılıklı atışmaları sonrasında Hanımın ailesinden bir şahid tanık olup hakemlik yaptı. Hanımın amcası veya halası oğlu idi. Henüz konuşma çağına gelmemiş olan sabî idi. Allah'ın güç verip konuşturmasıyla akrabası olan bu çocuk üstü kapalı ve özlü olarak şöyle dedi:

۞ إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۞

Eğer Yûsûf'ün gömleği ön taraftan yırtılmışsa Züleyha Hanım doğru söylüyor, Yûsûf ise suçsuz ve kusursuz olduğu iddiasında yalancılardandır.

۞ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞

27.Ayet: Eğer gömleği arka taraftan yırtılmışsa Hanımefendi günahsız ve suçsuz olduğunu iddia etmekte yalan söylemektedir. Yûsûf'se iddiasında doğrulardandır.

۞ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ۞

28.Ayet: Evin Hanımının Efendisi gömleğin arkadan yırtıldığını görünce Yûsüf'ün suçsuz ve günahsız olduğunu anladı. Üstelik şahid; yetki sahibi olmayan, henüz süt emme çağında konuşmaya gücü bulunmayan bir sabî iken (Allah'ın Yûsüf'e verdiği değer sebebiyle) çocuk konuşturulup O'nun lehine şahidlik yaptı. Dolayısıyla anlaşıldı ki, Yûsüf son derece iffetli ve soylu bir kişi. Hanımına doğru döndü ve Onu azarlayıp sataşarak dedi ki, gerçekten bu yaptığın; siz kadınların tuzağından başka bir şey değil. Ey düzenbaz, fesatçı Kadın! Gerçekten siz kadınların hile ve tuzakları Şeytanın tuzağından büyüktür. Çünkü Şeytan; karşınızda çaresiz ve aciz kaldığında sizlerden Allah'a sığınıp O'ndan yardım ister.

۞ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ ۞

29.Ayet: Yûsüf'ün eteğinin temizliği ve asaleti anlaşıldıktan sonra bu işi saklamak ve örtmek için harekete geçti. Zira rezaletin yayılmasından korkuyordu. Dürüst ve temiz olduğu için önce Yûsüf'e seslendi: Yûsüf! Bu meseleden yüz çevir ve asla hatırlama, kimseye konuşma ve gizli tut. Senin dürüstlüğün ve suçsuzluğun Bana aşikâr oldu. Ey Züleyha! Sende kusuruyun örtülüp günahının bağışlanmasını dile.

۞ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ۞

Gerçekten Sen; bu konuda kasden ağır bir suçu işlemeğe kalkışmak, iğrenç bir âdeti yapmak isteyerek yanlış yapanlardan oldun. Burada getirilen cemi sıgası tağlip tarzında müzekker sıgasıyla oldu. (Baba ve anaya; valideyn ve ebeveyn: iki baba dendiği gibi).

۞ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

30.Ayet: Yûsüf'le Hanımefendi arasında geçen olay halk arasında yayılınca Şehirdeki önde gelen hanımlar, olayı iğrenç ve kabul edilmez görerek dediler ki, Azizin Hanımı; hizmetinde bulunan genci kandırıp onunla ilişkiye girmeğe kalkışmış. Gerçekten O Gencin sevgisi; Kadının kalbini doldurup kalbin zarına dokunmuş. Yani sevgisi kalbinin tüm bölümlerini ve dış zarını sarmış. Aşkı kalbini doldurarak Onu delirtmiş. Bu çok kötü ve çok utanç verici bir davranıştır. Gerçekten O hanımı; yaptığı bu iğrenç iş ve kötü yanlışı sebebiyle apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz. Çünkü ona ve Eşine utanç ilişti, rezillik yayıldı, hem de kölesiyle olmakla halk arasında Kocasının ırzını kırıp parçaladı

۞ فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَأً وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ۞

31.Ayet: Züleyha; hakkında kadınların dedi -kodu yapıp suçlamalarda bulunmasını duyunca ziyafette (yedirip içirme ikramında) bulunma maksadıyla o kadınlara özel elçiler gönderip davet etti. Onların her birine evinde özel koltuklar kurdu ki, memleketlerinin âdeti üzere yaslanıp rahat etsinler. Her birinin yanına tabak ve

tabaklara da; elma, armut, nar v.s. meyveler koyup hazırladı. Her birine sayıları kadar gayet keskin bıçaklar verdi. Onların yerlerini böylece hazırladıktan sonra gelip koltuklara oturdular. Bıçaklarla meyvelerin kabuklarını soyup yemeğe koyuldular. Bu hazırlıklardan sonra Züleyha Yûsûf'e dedi ki, huzurlarına çık. O da emre itaat edip çıktı.

۞ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ۞

Onu gördüklerinde Onun yüzce ve vücud bakımından çok büyük güzelliklere ve farklı bir görünüme sahip olduğunu söylediler. Allahü Ekber diyerek Yüzünü, eşsiz güzelliğini, son derece parlaklığını ve kusursuzluğunu görmekle hayranlıklar sergilediler. Çünkü Yüzünün ışığı ve parıltısı; Güneş ve Dolunay gibi duvara vuruyordu. Peygamberimizden rivayet edilir ki, Kardeşim Yûsûf'ü Mi'rac Gecesi gördüm. Ayın on dördüncü gecesindeki Ay gibiydi. Onun olağan üstü bir İnsan olmasından ve Yüzünün güzelliğinden dolayı tamamı öyle şaşırıp kaldılar ki, her biri farkında olmadan ellerini kestiler. Sonra ayılıp kendilerine gelince dediler ki, Allah'ı tenzih ederiz. Bunun gibisini ancak O yaratır. Ancak bu karşımızda duran varlık insan olamaz. Zira biz asla böyle bir insan sureti görmedik. Bu görünen ve hissolunan sadece ve sadece hoş ve kusursuz bir melektir. Bu; çamurdan yaratılan insan değil de; ruhtan bu şekle gelmiş asîl bir varlıktır.

۞ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ ۞

32.Ayet: Züleyha; onların şaşkınlığını, içlerinin yanmasını ve güzelliğini görmelerinden dolayı kendilerini kaybetmelerini izleyip anlayınca dedi ki, size sesleniyorum. İşte Kenanlı meşhur köle budur. Hanı hakkında ve Onu kandırmağa çalışıp Benimle olmasını istemem, Onu sevip vurulmam konusunda beni kınayıp ayıplıyordunuz. Züleyha o hanımlarda; Yûsûf'ün kendisine etkisinden daha fazla etki etttiğini görünce Yûsûf'ün kalbini yumuşatmakta topyekûn hileler yaparak onlardan yardım almak istediği için bütün yaptıklarını onlar huzurunda itiraf etti ve dedi ki, Ben defalarca ondan; Bana ilişmesini arzuladım ama O hep kabul etmekten kaçındı. Çünkü çok iffetli, pek asîl bir karaktere sahiptir.

۞ وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ ۞

Allah'a yemin ediyorum ki, eğer Ben; Ona emreden ve bunu isteyen bir kadın olduğum müddet içerisinde Kendisine emrettiğim şeyi yapmaz ve bunu yerine getirerek benim ihtiyacımı görmezse muhakkak zindana atılıp hapsolunacak, zindanda ebedî kalarak hor ve perişan olanlardan olacak. Züleyha yemin ederek bunları söyleyince kadınlar ona yardım etmekte ve muradına ermesine çalışmakta ittifak ettiler. Onun dediğini Yûsûf'ün kabul etmesi için aşırı ısrarda bulundular. Öyle ki, sonra da Yûsûf'ün kendilerine ilişmesi arzusunu şehvetleri gereği içlerinde saklıyorlardı. Yûsûf; onların bu maksatla ittifak edip kenetleştiklerini görünce

onların şerrinden dolayı Rabbine yönelip fitnelerinden O'na sığınarak gizlice şöyle seslendi:

۞ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞

33.Ayet: Ey Beni; türlü lütuf, nimet, iffet ve günahsızlıklarla yetiştirip Yaşatan Rabbim! Bu Kadının; içine atılacağımla Beni tehdid ettiği zindan; bu azgın sapıkların Beni davet ettikleri şeyden Bana daha sevimlidir. (Ya Rabbi! Senin için her şeye razıyım). Eger Beni koruyup ikramda bulunman suretiyle bunların hile ve oyunlarını bana aklî deliller ve içimde anlayışlar vererek Benden uzaklaştırmazsan onlara meyledip hayvanî kuvvet gereği onların işlerine uyabilirim. Her nimeti Yağdıran Rabbimden bana doğup gelen aklın gereği olan insanlıktan çıkanlardan olduğum zaman da şehvetin şeytanına uyan cahillerden olurum.

۞ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

34.Ayet: Tam bir ihlâsla ve tevbesinde iyi bir itaat ehli olmakla ihtiyacını Rabbine arz edince derhal Rabbi O'nun imdadına yetişti ve onların oyunlarını Ondan uzaklaştırdı. Böylece tuzaklarından Onu korudu. Bilesiniz ki, Rabbinizin Kendisi; Güzel İsimleri ve Yüce sıfatları gereği kullarının dua ve yakarışlarını Duyan, dualarındaki maksatlarını ve bundan dolayı tüm ihtiyaçlarını Bilendir.

۞ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّى حِينٍ ۞

35.Ayet: Yûsüf'ün sadakat, Taharet, masumiyyet ve iffetliliğinin kemaliyle açığa çıkıp anlaşılmasından sonra Aziz ve arkadaşları için anlaşılıp öngörülen karar; bir vakte kadar Yûsüf'ün zindana atılması oldu ki, Züleyha'ya utanç bulaşmasın, suç Yûsüf'e yıkılsın ve Hanımın iğrenç bir suç işlediği ve Yûsüf'ün suçsuzluğu halk arasında yayılmasın. İnsanlar zannetsin ki, Züleyha kusursuz, Yûsüf suçlu. Böylece Yûsüfe iftira atıp zindana koydular.

۞ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا

وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۞

36.Ayet: Yûsüf'le beraber iki genç de o esnada zindana girdiler. Hukümdarın yardımında bulunan ve biri içecek hizmeti biri de ekmek hizmeti yapanlardandı. Bunlar (Hukümdarı zehirlemek gibi belli bir suçla suçlanarak içeri girmişlerdi.) Baktılar ki, Yûsüf yüzce çok güzel birisi olduğu gibi soylu, olgun ve ahlakça da çok Güzel bir insan. İkisinden biri başından geçenleri anlatıp rüyasını açıklamasını isteyerek dedi ki, rüyamda; üzümleri ezerek ve sıkarak şarap yaptığımı görüyorum. Ekmekçi olan diğeri ise dedi ki, başım üzerinde bir tabak içerisinde ekmek taşıdığımı ve o ekmekten kuşların yediğini görüyorum.

۞ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۞

Bunları açıkla ve sonuçlarının ne olacağını bize anlat. Gerçekten bizler Seni; ilk gördüğümüzden beri düzgün ve araları yapıcı, sorunları çözen hayırlı bir insan olarak görüyoruz. Yûsüf bunların samimi olduklarını ve Kendisine güzel zan ve güven beslediklerini anlayınca rüyalarını tabir etmekten önce Allah'hın Varlığına ve Birliğine Îmana ermeleri için ön hazırlık yapmağa koyuldu. Allah'ın bilinmesini, Hak olduğunu ve Bağımsız olup kâinattaki her şeyin sırf O'nun Varlığının, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eseri olduğunu, Kendisinin Allah'ın peygamberi olup O'nun katında şeref ve dostluk Sahibi Halifesi olduğunu anlattı(ki, ölecek olan da, yaşayacak olan da İman ederek ebedî kurtuluşa ersin).

۞ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي

إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۞

37.Ayet: Yûsüf dedi ki, sizin bedenî ve ruhî ihtiyaçlarınızı temin etmek için rızıklanacağınız yiyecek sizlere gelmeden önce Ben o rüyalarınızın tabirini yapacağım (Bu giriş ardından önemli hayat bilgisi dersine başladı ve dedi): Bu rüyaları açıklamak ilmi; âlemlerin Tek Rabbi Olan Rabbimin Bana öğrettiklerinden bir kısımdır. Halkın arasındaki ince ilgileri, bağ ve alakaları, varlıkların ilişkilerini, eşyanın akışının sırlarını, (madde âleminde olduğu gibi) ma'nâ âlemindeki sabit varlıklar ve hakikatleri, kâinatta görünen tüm varlıkların üzerindeki İlâhî İsimlerin ve Sıfatların sergilenmesinin mertebelerini hep Rabbim öğretti. Beden gözümden cehalet ve zulmün kalın perdeleri, can gözümden her türlü örtüler kalktıktan sonra Ben; O'nun Bana başarılar vermesiyle; Allah'ın Varlığına, Birliğine, varlık sahnelerinde meydana gelen tüm eserlerin varlık ve idaresinde Tek sebep ve Tek Yaratan Olduğuna ve her şeyi merhametinden dolayı var ettiğine Îman etmeyen toplumun rejimini(inanç ve yaşamakta tuttukları yol ve düzenlerini) terk ettim.

۞ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۞

Onlar; dünyada yapılanlara karşılık verilmek için hazırlanan Ahireti de inkâr eden kâfirlerdir.

۞ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۞

38.Ayet: Ben ise; Tevhîdin Yoluna yürümekte Atalarım İbrahim, İshak ve Yakub'un Dîni Olan İslâm'a uydum.

۞ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۞

Biz peygamberler topluluğuna; Allah'a şirk koşmak yakışmaz. Allah; Tek varlıktır. Onun Varlığında, İsimleri ve Sıfatlarında ve tüm icraatlarında hiçbir ortağı yoktur. Hak ve gerçek Varlık hakikatte sadece O'dur. Bütün varlıklar; O Yüce varlığı anlatan

yansıma ve gölgelerden ibarettir. Bu anlayış ve Îman; Bizlere ve kendilerini irşad etmemiz için peygamberler olarak gönderildiğimiz tüm insanlara Allah'ın sonsuz bağış ve ikramıdır. Fakat çoğunlukla Allah'ın nimetlerinin haklarını unutup yerine getirmeyen insanlar; Allah'ın peygamber gönderme ve hukümler indirme nimetlerine ve bunlara karşı şükretmeye dair görevlerini yerine getirmiyorlar ve Allah'a şükretmiyorlar.

۞ يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَأَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۞

39.Ayet: Îman'a davet etmeğe bir hazırlık ve bu konuda söze güzel bir giriş yaptıktan sonra Allah'a yönelme yoluna uyarıda bulunup peygamberlerin davet tarzı olarak yavaş-yavaş bu davete işaret ederek dediğini kabul etmelerini sağlamak için seslendi ve dedi ki, Ey benimle beraber zindanda bulunan iki dostum! İşe yaramazlıkta birbirinin aynı olan çokça (sahte) tanrılar mı hayırlı ve faydalıdır yoksa Hak ve Tek İlâh olup tüm yaratılmış üzerinde sonsuz kudret ve kahır (her şeyi ve herkesi ezebilecek güç) Sahibi Olan Allah mı daha hayırlı ve daha faydalıdır? Bilesiniz ki Allah; Kendisi bağımsız olup her şey Kendisine bağlı olan Tek İlâh'tır.

۞ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ ۞

40.Ayet: Kardeşlerim! Sizler ve Mısır halkı; bir takım putlara ve şahıslara tapıyorsunuz. Bilesiniz ki, onlar; sadece sizlerin tanrı diye ad koyduğunuz asılsız varlıklardır. Bir ve Tek Ma'bud, Samed Rab olan Allah'tan gayri taptığınız her şey asılsız ve kuruntuya dayalı varlıklardır.

۞ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Peygamberler Gönderen ve kitaplar İndiren Allah; Kendisinden başka ilâhlar olduğuna ve onlara tapılabileceğine dair hiçbir belge indirmedi ve kimseye de böyle bir yetki vermedi. Bu konudaki huküm ve karar; tapılıp itaat olunacak Olan sırf Allah'ındır. Her konuda bağımsız olarak huküm vermek de Allah'a aiddir. Sonsuz büyüklük niteliklerine Bürünen sadece Allah'tır. Kahır ve genişliğin Sahibi O'dur. O tüm kitaplarda açıklayarak ve bütün peygamberlere buyurup söyleterek; sırf Kendisine kulluk yapılmasını ve asla başkasına itaat olunmamasını emretti. (Zulüm yapmayan, adaletten ayrılmayan, Allah'ın emir ve yasaklarına ters düşmeyen yetki ve buyruk sahiplerine itaat Allah'a itaattır). Her şeyin ve sizlerin valıklıkları Allah iledir ve her şey O'na dönüp vacaktır. Kusursuz sağlam Dîn ve Gerçek Hayat Tarzı Budur. Fakat insanların çoğu; kalın cehalet bulutları ve yoğun küfür perdeleri altında kalmakla Allah'ın tüm varlıklara nüfuz edip ihata ettiğini bilip anlayamazlar. Bu yüzden Hak Yol Olan Allah'ın Dîninden saparak kaybolup gidecek olan batıla ve Şeytanın yoluna giderler. Kime Allah; Îman Nûru vermediyse o kimse Nûrsuzdur.

۞ يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ

قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ۞

41.Ayet: Onları en mükemmel tarzda Tevhîd ve Îmana davet ettikten ve gereken uyarıları yaptıktan sonra rüyalarını açıklamağa başladı ve dedi ki, ey zindan dostlarım! İkinizden Şu şarap hizmeti gören; affa uğrayıp efendisine şarap vs. içirmeğe devam edecek. Gördüğü rüyayı açıklamağa gerek olmayacak derecede açık. Ekmek yapıp yedirmekle görevli olan ise idama mahkûm olup asılacak ve başına kuşlar konup yemeğe başlayacaklar. Bana bu konuda Allah'ın verdiği bir başarı ile te'vil budur. Dediler ki, biz aslında rüya görmedik ama seni denemek için rüya gördük diye yalan söyledik. Yûsüf dedi ki, işiniz; hakkında açıklamamı istediğiniz bu söylediklerinizi; uydurma rüyalarınız doğrultusunda olacak. (Siz yalan söylemiş olabilirsiniz ama Biz peygamberler asla yalan söylemeyiz). Allah'ın ezelî hukmü böyle cereyan edecek. Biriniz kurtulup diğeriniz dediğim gibi idam olacak.

۞ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ۞

42.Ayet: O vakit Yûsüf; kurtulacağına inandığı şarab hizmeti sunana dedi ki, beni hukümdarın yanında an ve suçsuz yere yattığımı anlat. Yûsüf; kendisini kurtarması ümidiyle o şahsa-inşâAllah(Allah izin verirse)- demeden böyle bir tavsiyede bulundu. Halbuki, Yüksek Şanına yakışan; başkalarına değil de sırf Allah'a dayanıp güvenerek başına fazlaca gelen sıkıntı ve belalara sabretmek idi. Tabii ki, bu; gençliğinde; henüz vahiy gelmeden ve kabiliyyetinin zirvesine yükselmeden olmuştu. Hulasa o şarap sunma görevlisi olan şahsa; Şeytan Yûsüf'ü ve tavsiyesini unutturdu. Dolayısıyla Hukümdarın meclisinde Ondan bahsetmedi. Velhasıl Yûsüf; basit bir yaratıktan Kendisini kurtarmasını umup Allah'ın dilemesini unutarak Beni hatırla dediği için o arkadaşıyla beş sene yattıktan sonra bir kaç sene(yedi sene) daha zindanda kaldı. Nitekim Peygamberimiz(s.a.v.); Kardeşim Yûsüf'e Allah rahmet etsin. Eğer efendinin yanında Beni hatırla ve Benden bahset demese idi; beş seneden sonra yedi sene daha kalmayacaktı.

۞ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ ۞

43.Ayet: Bir kaç sene daha zindanda kalmasından sonra Allah Teâlâ; istisna yapmadığı için Onu terbiye etmekle beraber oradan Yûsüf'ü kurtarmayı murad etti ve kurtuluşunu hazırladı. Şöyle ki, adı Velîd Oğlu Reyyan olan hukümdar; arkadaşlarına günlerden bir gün dedi ki, rüyamda yedi semiz ve dolgun sığır görüyorum ama onları yedi arık ve zayıf sığır yiyorlar. Ve yedi dolgun yeşil başak görüyorum. Sonra yedi kuru ve sönük başak; olgun olanları sarıp üzerlerini bastırıyor ve yok ediyor.

۞ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ۞

Daha sonra idaresi altında bulunan kâhinleri, yıldıza bakma ve gelecekten haber verme ile uğraşanları, tüm meşhur ulema ve saygın kişleri topladı ve rüyasını onlara arz etti. Dedi ki, ey ileri gelenler! Eğer rüya tabiri ve te'vili yapan kişilerseniz; bu rüyamı açıklayın ve neticesini söyleyin.

۞ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ ۞

45.Ayet: Hukümdarın dediklerini duyup üzerinde düşündükten sonra tamamı dedi ki, rüyana demet-demet hayal ve kuruntuların karışmış ve sadece gördüğün kâbuslardan ibarettir.

۞ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ۞

Dolayısıyla bizler; aslı olmayan düşlerin ve kâbusların te'vilini yapan alîmler değiliz.

۞ وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ۞

O iki arkadaşından zindandan kurtulup çıkan; bir müddet sonra Yûsüf'ü, tavsiyesini ve rüya tabirindeki dehasını hatırlayarak dedi ki, beni zindana gönderin ve bu rüyanın açıklamasını getirip sizlere haber vereyim.

۞ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ ۞

46.Ayet: Onu hukümdar derhal Yûsüf'e gönderdi. Dedi ki, ey her konuda olduğu gibi rüya açıklama konusunda da gayet doğruluk ve doğru bilgi Sahibi Olan Yûsüf! Bizlere; yedi semiz ve dolgun sığırı; yedi arık ve zayıf sığırın yediği ve yedi yeşil olgun başakla diğer yedi kuru ve sönük(işe yaramaz) başağın hadisesinden ibaret olan rüyanın tabirinin ve açıklamasının cevabını ver.

۞ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

Olaki buna saçmalık diyen insanlara döndüğümde; Senin tabir edişini, kendilerinin aczini anlarlar. Böylece sadakat ve suçsuzluğunu da öğrenirler. Bu da Senin zindandan kurtuluşun olur.

۞ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا ۞

47.Ayet: Yûsüf hem rüyayı tabir ediyor, hem de imkânları nasıl kullanacaklarını anlatıyordu. Zira insanlar; imkânları kullanmakta aciz kalacaklardı. İşte bu yüksek tarzdaki açıklamayı yapmak üzere dedi ki, sizler âdetiniz üzere yedi sene eker ve biçersiniz. Bu müddet içerisinde biçip topladığınız ürünleri başakları içerisinde bırakırsınız. Bitlenmemesi için taneleri başaklarından sürüp savurarak ayırmayın. Sadece bir kısmı müstesna...

۞ مِمَّا تَأْكُلُونَ ۞

Yani yiyeceğiniz ve kullanacağınız kısmı başaklarından çıkarın.

۞ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا ۞

48.Ayet: Bu yedi bolluk senelerinin tükenmesinden sonra yedi çetin kıtlık senesi gelecek pek azı müstesna hazırlayıp depoladığınızı yiyip tüketecek.

۞ مِمَّا تُحْصِنُونَ ۞

Yani ekip biçmek maksadıyla ayırıp koruduğunuz az bir kısım kalacak.

۞ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ۞

49.Ayet: Bu çetin yedi kıtlık senesinin bitiminden sonra öyle bir bereketli sene gelir ki, halk bol yağmurlara ve geniş ürünlere ve meyvelere ererler. Üzümler, keçiboynuzları ve türlü meyveleri sıkarak pekmez v.s. katıklar elde ederler. Yûsüf'ten doğup gelen tüm bu ilimler, kâinatın tüm zerreleri arasındaki ince münasebetler, her konuda açıklama yapıp her şeyi idare etmeyi bilmesi; Allah'ın Kendisnine yaptığı vahiy ve ilhama dayanmaktadır. (Yani tüm bunlar; Onun Öğretmeninin; Allah Teâlâ olduğu içindir).

۞ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ ۞

50.Ayet: Yûsüf'ün Arkadaşı; tüm bunları Yûsüf'ten öğrenip Hukümdara haber verince, Hukümdar dedi ki, Onu bana getirin. Derhal getirecek birini gönderdi.

۞ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ۞

Yûsüf'e Hukümdarın elçisi Onu zindandan çıkarmak için gelince Yûsüf dedi ki, Benim son derece namuslu ve suçsuz olduğum açığa çıkıp anlaşılmadıkça zindandan çıkmayacağım. Ey elçi! Efendine dön ve o iftiracıların bana attıkları iftiranın açığa çıkması için kadınların ne durumda olduklarını sor. O ellerini kesen kadınların önemli meseleleri ne işti ki, ellerini kesmişler? Efendin sorup öğrensin. Bilesiniz ki, Beni tam bir namusluluk ve günahsızlıkla Yetiştiren Rabbim; o kadınların Bana ne tuzaklar kurup içlerinde neler sakladıklarını hakkıyla Bilendir. Kıyamet Gününde bu bilgisine göre hepsinin cezalarını verecektir (Ya da: Hanım Efendinin Kocası Olan Efendim; kadınların hilelerini biliyordu).

۞ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ

قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ۞

51.Ayet: Elçi Hukümdara dönüp Yûsüf'ün durumunu ve dediklerini haber verdi. Hukümdar derhal hanımların getirilmesi için harekete geçti. Hemen geldiler. Hukümdar onlarla Yûsüf'ün onlarla arasında geçeni açığa koymak için dedi ki, ey

hilebaz tuzakçılar! Sizin sorununuz nedir ve ondan nasıl bir bozukluk alameti gördünüz ki, Yûsûf'e böyle bir oyun oynamağa cesaret ettiniz ve Ondan hile ile bir şeyler almak istediniz? Topyekûn dediler ki, sadece Allah'a sığınırız. Allah için O; Müstesna biridir. Asla Onun hakkında hiçbir kötülük bilmiyoruz. Ve bizlerin; hile ile kendisinden bir şeyler elde etmemize sebep olacak hiçbir kötü davranışını görmedik. Sadece Onu gördüğümüzde eşsiz güzelliği karşısında Ona meylettik ve ilişkiye girmek istedik ama o kaçınıp korundu. Azizin Hanımı Hukümdarın huzurunda saklayıp gizlediği her şey açığa çıkınca Yûsûf'ün namuslu olduğunu kabul edip Onun suçsuz olduğunu itiraf ederek dedi ki, şimdi gerçek ortaya çıktı ve perdeler kalktı.

۞ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۞

Onun sevgisi kalbimi doldurup Ona meyletmek beni perişan edince Ona ilişmek için tuzak kurdum. Gerçekten O; tüm söz ve işlerinde dürüstlerden ve doğrulardan biridir. Bizim Kendisine yaptığımız iftiralardan Münezzeh ve suçsuzdur.

۞ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ۞

52.Ayet: Hukümdar; katında Yûsûf'ün suçsuz ve günahsız olduğu açığa çıkınca elçiyi tekrar gönderdi ve ikinci kez Yûsûf'ü çıkarıp getirmesini istedi. Yûsûf de tüm peygambelerin mübarek ağızlarından çıkan hıkmetler gereği Azizin kalbine güven yerleştirmek, gizli-âşikâr asla Kendisine edepsizlik ve haksızlık yapmadığını anlatarak Onu teselli etmek için dedi ki, bu hakikatin açığa çıkarılmasındaki maksadım; efendim bilsin ki, asla Kendisinin olmadığı yerde Ona hainlik yapmadım ve bilsin ki, kullarının tüm gizlediklerini Bilen Allah; hainlerin tuzaklarını boşa çıkarır ve onları gayelerine erdirmez. Aksine Dünya ve Ahirette halkın huzurunda onları rezil eder.

۞ وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ۞

53.Ayet: Sonra Kendisine kıyıp Nefsini ezerek dedi ki, Kendimi asla temize çıkarmak istemem. Elbette nefisler daima kötülüğü emreder ancak Rabbimin rahmet ettiği nefisler ve merhametine erdirdiği kimseler müstesnadır. Onları rahmet ve şefkatiyle; insanları azdırıp yanlışlığa düşüren şeytanın vesvese ve zararlarından korur.

۞ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

Bilesiniz ki, beni ıffetle ve günahsızlıkla terbiye edip Yetiştiren Rabbim; nefisten doğup gelecek tüm bozuk düşünceleri silip yok eden Ğafûr, fazlı ve keremiyle bana merhamet edip yakınlığından ve dostluğundan uzaklaştıracak olan her türlü davranışlardan Beni Koruyan Rahîm'dir.

۞ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي ۞

54.Ayet: Hukümdar Onun; durumlarını ve başından geçenleri inceleyip araştırarak Kendisine göre güvenirliğini, Efendisinin olmadığı yerde Ona sadakatini, Dîndarlığını, olgunluğunu, tüm işlerde ve bilhassa yorum ve açıklamalardaki mükemmelliğini ve Kendisinden ortaya konan tüm sözlerinde doğruluğunu öğrendikten sonra kavuşup kaynaşmayı arzulayarak dedi ki, Yûsüf'ü bana getirin. Onu Kendime en yakın, yardımcı, işlerimi üstlenip bana destek verecek arkadaş ve sırdaş edineyim. Derhal Onu getirdiler. Hukümdara saygı ile huzur ve rahatlıklar dileyerek selâm verdi.

۞ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ۞

Arapça lehçeyle Hukümdara övgülerde bulunup Ona teşekkür ve güzel dualar edince Hukümdar dedi ki, bu lisan nedir? Dedi ki, atalarımın ve dedelerimin lisanı ve lehçesidir. Hukümdar yedi dil biliyordu ve her biri ile sorular sordu. Hepsine çok güzel cevaplar verdi. Hukümdar hayret etti. Hukümdar dedi ki, rüyamın tabirini bir de Senin ağzından duymak istiyorum. Kendisini ve yaratılmış olan her şeyle ilgi ve alakasını anlattı. Semiz ve dolgun sığırlarla; bolluk senelerini, zayıf ve arık sığırlarla kurak ve darlık senenlerinin alakasını, yine yeşil ve mükemmel başaklarla; kuru başakların alakasını Allah'ın ilhamı ve vahyi ile bilip izah ettiğini açıkladı. Hukümdarın sevgi ve dostluğu pek fazlalaştı. Dedi ki, bugün Sen; Benim yanımda yüksek mertebe, şan ve makam sahibisin. Artık güvende olduğun gibi tüm işlerimde de Sana güvenim tam olup idaremde güç ve tam bir yetki verdim. Her şeyi dilediğin gibi kullanır ve istediğin gibi icraatlarda bulunursun.

۞ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ۞

55.Ayet: Yûsüf Hukümdarın aşırı ilgisinden kurtuluş olmayacağını ve Onun işlerinden iş üstlenmek gerektiğini anlayınca dedi ki, Beni Mısır topraklarının gelir ve hazineleri üzerine koyarak ekim, biçim, depolama ve tüm tasarruflarda Bana görevler ver. Gerçekten Ben(İlâhî kuralları ezberleyip koruduğum gibi) tüm varlıkların ve ürünlerin korunmasını, cinslerine göre muhafaza edilme yollarını iyi bilirim. Ezberde, korumada ve tüm ilimlerde (Allah'ın ikram edip öğretmesiyle) eşsiz deha sahibiyim.

Dendi ki, Efendisi Kıtfîr adındaki Azizin ölümü Yûsüf'ün Hukümdarla karşılaşıp konuştuğu o gecelerde oldu. Dolayısıyla Onun görevine talip oldu. Sonra da Züleyha ile evlendi. Züleyha bakire kızdı. Evlendikten sonra Efraim ve Mişâ adında çocukları oldu.

۞ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞

56.Ayet: Yûsüf'ün hayat hikâyesini duyduğun gibi O'na Mısır topraklarında üstün bir güç, geniş yetki ve yüce bir iktidar verdik. Oraya zayıf ve çaresiz bir köle olarak

girdi. Sonra tutuklanıp zindana atıldı ama daima şanını yüce tuttuk. Orada uzun bir müddet yattıktan sonra üstün bir şeref ve mertebe sahibi yaptık. Öyle ki, Mısır Devletinin her yerinde yerleşip barınıyor, Rabbinin nimetleri ile dilediği gibi rızıklanıyordu. Çünkü bizim âdet ve kanunlarımızdan olarak kullarımızın salih ve ihlâs sahibi olup yakınlığımız meydanına yönelme yolunda yolculuk yapan, Tevhîdimizin karakteri ile karakterli olanlara; her şeyi kuşatan rahmetimizi ulaştırıp tattırırız. Rableri Olan Allah'a karşı her hususta ve tüm davranışlarında gayet edepli olan, hiçbir an Ondan gafil ve habersiz yaşamayan, akıllarına Allah'ın zikrinden ve sevgisinden başka bir şey; özellikle de kötü bir düşünce getirmeyen ihsan sahiplerinin ve tüm görevlerinde güzellikler sergileyenlerin mükâfaatlarını asla zayi ve ihmal etmeksizin, tam olarak pek önemli bir anda veririz.

۞ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۞

57.Ayet: Allah'a yemin olsun ki, kalpten ve samimi olarak gönülden Allah'a Îman edenler için onlara hazırlanmış olan Ahiret mükâfaatı; bu mükâfaatlardan binlerce kat daha hayırlıdır.

۞ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ۞

58.Ayet: Hukümdar; Yûsûf'e önemli görevler yüklediğinde memleketleri kontrol altına aldı. İnsanların iş ve ihtiyaçlarını tam bir biçimde yerine getiriyor, geçinmeleri ile ilgili icraatlarda bulunuyor, ekim ve gelirleri çoğaltıyordu. Ürünleri tam bir hassasiyyetle topluyor, tahılları, halkın azık ve rızıklarını ekinleri toplayarak, sürüp (rüzgârda)savurarak temin ediyordu. Kıtlık seneleri geldiğinde; Hukümdarın, mahsulât evleri, gelir depoları türlü-çeşitli azık ve rızıklarla dopdolu idi. Kuraklık ve kıtlık Mısır topraklarının tamamını, Şam ve civarını sardı. Bu kıtlık belası tüm yerleri ve her tarafları kapladı. Her yerdeki ve hatta en uzak memleketlerdeki insanlar zorda kalarak Bu Değerli Azizin (insanlık ve sadakat Timsali Yûsûf'ün) kapısına sığındılar, kendilerine yardım etmesi ve ölümcül açlıklarını gidermesi için Ona başvurdular. İşte bu yüzden Yûsûf'e; Ken'an İlinden kardeşleri geldi ve depolanmış gelirlerden almak için huzuruna girdiler. Onları derhal tanıdı. Nereli olduklarından ve ne yaptıklarından sordu. Dediler ki, bizler; Allah Dostu İbrahim Peygamberin Kurbanlık Oğlu İshak'ın (Burası zayıf görüş, zira Kurbanlık Olan İsmail'dir) Oğlu Ya'kub Peygamberin çocuklarıyız. (Allah'ın selâmı tüm peygamberlerin üzerine olsun.) Şu an bizlere yokluk ve kıtlık geldi ve zorda kaldık. Bu sebeble Azizin Yüce makamından azık ve rızık istemeğe geldik. Yûsûf dedi ki, hepiniz bir adamın oğlu musunuz? Evet dediler. Babamızın on iki oğlu var. On tanesi önceki hanımından. İki tanesi de ikinci hanımından. Bizler işte o on tane. O ikiden biri çölde yok oldu. Diğeri de Babamızın yanındadır. Onunla gönlünü eğleyip kaybolan kardeşimizin yokluğunu telafi ediyor. Çünkü O; Babamızın yanında çok sevgili ve çok değerli idi. Uzunca oturup sohbet etmelerine rağmen Yûsûf'ü idrak edip anlayamıyor ve tanımıyorlardı. Nasıl tanıyabilirlerdi ki...

۞ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ۞

59.Ayet: Yûsüf'ün hizmetinde bulunanlar emriyle onların yüklerini yükleyip donanımlarını tamamlayarak yolculuğa hazırladıklarında veda etmek için Azizin(Yûsüf'ün) huzuruna girdiler. Yûsüf dedi ki, bir kardeşimiz daha var dediniz. Onu Bana getirin sizin doğruluğunuzu ve soylu insanlar olduğunuzu o davranışınız göstersin. Görmez misiniz ki, Ben vereceğim ölçekleri tam yapıyor, siz müsafirlerime ikramda erişilmez iyiliklerde bulunuyorum.

۞ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي ۞

60.Ayet: Eğer O Kardeşinizi Bana getirmezseniz; bugünden sonra Benim katımda sizlere buğday ölçüp vermek diye bir şey yok.

۞ وَلَا تَقْرَبُونِ ۞

Bunu yapmazsanız; yalancı bir topluluksunuz demektir. Dolayısıyla asla Bana yaklaşmayın. Ondan bunları duyduktan sonra anladılar ki, eğer Kardeşlerini getirmezlerse ne kendilerini müsafir edecek ve ne de ölçekler dolusu buğday yardımı yapacak.

۞ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ۞

61.Ayet: Yûsüf'e mazeretler beyan ederek dediler ki, Onun yaşlı, sıkıntılı, acılı ve üzüntülü bir babası var. Onunla teselli oluyor. Biz gayret eder, türlü hilelerle Babasından Onu isteriz. Babamız bu çabalarımız sonunda kabul ederse Sana; Onu getirme işini muhakkak yapacağız.

۞ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

62.Ayet: Onlar yola çıkmağa hazırlanacakları an Yûsüf; çalışanlarına dedi ki, onların aldıkları buğday karşılığında verdikleri katık ve nalinlenden ibaret eşyalarını yüklerinin içine onlar farkında olmadan koyun. Ailelerine döndüklerinde umulur ki, (ikramımızı) anlarlar da kesin olarak Kardeşleriyle gelirler.

۞ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۞

63.Ayet: Mısır'dan Babalarına döndükten sonra Azizle aralarında geçenleri ve Ona söylediklerini anlattılar ve dediler ki, bizim doğruluğumuza şahidlik yapıp bizi tasdik etmek için Kardeşimizi istedi. Bunca enine-boyuna konuşmadan sonra ittifakla dediler ki, ey Babamız! Eğer Bünyamin'i bizimle göndermezsen bir ölçek(bir kişiye yetecek kadar) buğdaydan mahrum olacağız. Hulasa Kardeşimizi bizimle gönder. Hem doğru söylediğimizi ortaya koysun, hem de bizimkilerle beraber bir ölçek daha buğday alalım. Ey Babamız! Niçin göndermezsin ki, bizler; güç ve kudret sahibi bir birliğiz. Her kötülükten Onu muhakkak koruruz.

۞ قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَى أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۞

64.Ayet: Büyük bir üzüntü içerisinde olduğu halde Babaları onlara dedi: Bilesiniz ki, sizlerin Onu koruyacağınız ve sahip olacağınız hususunda ancak bundan önce Yûsûf'ü koruduğunuz gibi koruyacağınıza dair sizler hakkında emin olur ve size güven duyarım. (Sizlere hiçbir güvenim yok. Sadece oğlumun gitmesi gerektiğini bilirsem o zaman Onu Allah'a emanet ederim). Zira kullarının tüm durumlarını görüp Gözeten Allah; Onu koruyup kollamakta herkesten çok daha hayırlıdır ve O merhametlilerin En Merhametlisidir. Zira tüm merhamet sahiplerinin merhameti O'ndan şubelenip gelir ve O'na dayanır

۞ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۞

65.Ayet: Babalarından ısrarla istemelerine rağmen Onu razı edemeyince getirdikleri yüklerini indirip eşyalarını açınca buğday karşılığında verdikleri sermayelerini kendilerine iade olunmuş olark buldular. Dövünüp kederlendiler. Sonra Babalarına başvurup dertlerini döktüler ve dediler ki, ey Babamız! Ne ister ve ne yaparız? Buğday için verdiğimiz değerler; biz farkında olmadan bize geri çevrilmiş. Onu ancak şimdi fark ettik. Bir daha gitme imkânımız olduğunda ödememiz gerekli olan bu değerleri onlara vermediğimiz ve kardeşimizi de götürmediğimiz müddetçe bir daha bize buğday verilmesinin engellenmesine sebep olacak iş yapmış oluruz. Hatta bu durumda Azize göre yalancı ve seviyesizlerden oluruz.

۞ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ۞

Hulasa Senden Yüce Şahsiyetin ve son derece değerliliğinden dolayı; Kardeşimizi bizimle göndermeni; Azize karşı bizi dürüst ve haklı çıkarması için istiyoruz. O bizleri tasdik edip haklı çıkardıktan sonra ailemize büyük gelirler getiririz. Gidiş ve gelişimizde Kardeşimizi koruruz. Onun gitmesi sebebiyle de bir deve yükü buğday daha getiririz. Çünkü Azizin âdeti; kişi başına bir deve yükü buğday veriyor. Şu getirdiğimiz yük gayet az bir mikdardır. Eğer buna ilave yapmazsak bolluk zamanına kadar bizlere yetmez. (İzninle bir daha gidelim).

۞ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ

قَالَ اللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۞

66.Ayet: İsteklerinde ısrar edip dileklerine yardımcı olması için aşırı uğraşıda bulununca onlara sataşarak dedi ki, Bünyamin'i ancak; Allah'tan korkup koruyacağınıza dair O'na yemin ederek Bana getireceğinize sağlam söz ve güven vermenizle sizinle gönderirim. Birileri tarafından düşmanca kuşatılıp esir alınmadığınız, bir belaya uğramadığınız müddetçe Onu Bana getireceksiniz. Babalarının isteklerini mecburen kabul edip Ona istediği sözü ve güveni verdiler.

Babaları da çaresiz olarak onlarla göndermeğe razı oldu. Tekrar sözlerini pekiştirmeleri için ağır veballer yüklemek ve işi Rabbine havale etmek üzere Babaları dedi ki, kullarının her işinden Haberdar Olan Allah; aramızda geçen bu konuşmalara Vekildir. Görüp Kefil Olan ve bilgisi gereği bizlere ne yapacağını Bilendir.

۞ وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ

وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۞

67.Ayet: Ya'kub (a.s.) Bünyamin'i onlarla göndermeğe razı olup onlarda yüklerini hayvanlarına sararak yola çıkacakları an onlara; Mısıra vardıklarında birbirlerinden ayrılmalarını, değerli vücud sahipleri, gayet yakışıklı ve güçlü insanlar olduklarından ve insanlar onlara hayran kaldıklarından dolayı kendilerine göz değmesinden korktuğu için topluca girmemelerini tavsiye etti ve dedi ki, Oğullarım! Şehre bir kapıdan topluca girmeyin. Ayrı kapılardan; birer-birer girin. Sizlere kötü göz değmesin. Bilesiniz ki, Ben bu sözümle; Allah'tan gelecek hiçbir şeyi sizlerden uzaklaştıramam. Huküm ve yetki sırf Allah'ındır. Ondan yansıyıp gelen ve gölgeden ibaret olan varlıkların elinde hiçbir şey yok.

۞ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ۞

Bir başkasına değil; sizleri ve her şeyimi sırf Allah'a ısmarlıyorum. Zira Vekilim sırf O'dur. Tüm işlerde ve özel durumlarda tevekkül edebilenler ve gerçek Vekil arayanlar; her şeyini Allah'a ısmarlayıp O'nu Vekil tutsun. Çünkü herkesin dönüşü O'nadır ve Dayanağı O'dur.

۞ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا ۞

68.Ayet: Babalarının tavsiye ettiği tarzda Mısıra girdiklerinde de hiçbir şey; Allah'ın onlar hakkındaki muradını onlardan uzaklaştırmadı. Ancak Ya'kub; kendisindeki yükümlülüğü yerine getirmiş, içindeki endişeyi gidermek için tedbir alıp dikkatli olmaları hususunda gerekli tavsiyeyi yapmıştı.

۞ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

Gerçekten Ya'kub; haddi zatında (Varlığı dairesinde) büyük bir ilim sahibi idi. Çünkü Onu; biz okutup ilim sahibi yaptık. Hukmümüzün geri çevrilemeyeceğini, söz ve buyruklarımızın değiştirilemeyeceğini, verdiğimiz kararın kimse peşine düşemeyeceğini biliyordu. Bunun için dedi ki, Allah'tan olacak hiçbir şeyi ben sizlerden uzaklaştıramam. Fakat karakterleri cehalet ve unutkanlık üzerine kurulu olan insanların çoğu hukmümüzün geri çevrilemeyeceğini, sakınıp çekinmenin; mukadder olanı bertaraf etmeyeceğini bilmezler.

۞ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ ۞

69.Ayet: Yûsüf'ün huzuruna girdiklerinde onları müsafir edip ikişer-ikişer sofralara oturttu. Bünyamin tek kalınca ah edip ağladı ve dedi ki, kardeşim Yûsüf olsaydı ben de onunla otururdum. Yûsüf Onun ağladığını görünce dönüp Ona vardı ve bağrına bastı ve Onu kendi sofrasına oturttu. Ona dedi ki, Senin Ağabeyin yerine Benim; Sana çok düşkün bir kardeş olmamı ister misin? Ey Aziz ve ey değerli İnsan! Senin gibi bir kardeşi kimse bulamaz ancak Senin baban Ya'kub, Anan da Rahîl olmayınca... Yûsüf Onun; üzüntü ve kederinin fazlalığını, dert ve sıkıntısının çetin olduğunu anlayınca dedi ki, Ben; şahsen Senin Ağabeyin Yûsüf'üm. Hem de Ya'kub ve Rahîl oğlu. Ağabeylerin bana tuzak kurdular ve türlü hileler yaparak Babamla Benim aramı uzun zaman ayırdılar. Bunu kin ve hasedlerinden dolayı yaptılar. Fakat Allah Beni; onların tuzaklarından kurtardı. Kölelikten, zindandan ve türlü sıkıntılardan sonra Benim şanımı ve makamımı yükseltti. Büyük bir yetki verdi. Sonra da seninle karşılaşmamı bana ikram etti. Ey Kardeşim! Hulasa Bana; sayılamayacak ve hesap edilemeyecek değerler ve kerametler verdi.

۞ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

Artık onların yaptıkları türlü eziyyetler, aşağılamalar Sana sorun olmasın, üzülme.

۞ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ۞

70.Ayet: Yûsüf'ün yüzünü görmekle gözü aydın olan, Ona kavuşmakla kalbi sevinçle dolan Bünyamin özellikle de Onu göreceğinden umudu tamamen kesilmiş olduktan sonra dedi ki, Ağabeyim! Senden hiç ayrılmayacağım. Yûsüf dedi ki, bu bizim için kolay olmayacak ancak şayet seni büyük bir suçla suçlarsak o zaman mümkin olabilir. Bünyamin buna razı oldu ve dedi ki, beni ne ile ve nasıl suçlarsan suçla(yeter ki, ayrılmayalım). Normal olarak onların yolculuk için donanımlarını yapıp yüklerini yükleyince; kendisiyle verilen buğdayların ölçüldüğü altın veya gümüş ölçeği Kardeşinin yükü içerisine koymalarını çalışanlarına emretti. Azize dualar ederek Mısır'dan çıkıp Şehirden biraz uzaklaşınca Azizin emniyyet görevlisi arkalarından ekibiyle varıp bağırdı. Ey kafile! Olduğunuz yerde kalın. Nereye gidiyorsunuz? Sizler hırsızlık yaptınız.

۞ قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ۞

71.Ayet: Derhal arkalarına dönüp onlara karşı vararak endişeler içerisinde dediler ki, siz neyi kaybettiniz?

۞ قَالُوا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۞

72.Ayet: Dediler ki, Hukümdarın değerli ölçeğini kaybettik. Hem bu ölçeği bulup getirene bir deve yükü buğday var. Bu işe ben kefil kılındım ve sizlerin yüklerini aramakla görevlendirildim.

۞ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ۞

73.Ayet: Bunu imkânsız görerek ve fakat aşırı sıkıntılanarak, bir de yemin ederek dediler ki, Allah'a yemin ederiz ki, siz çalışanlar ve Siz ey Aziz! Bilesiniz ki, bizler sizin topraklarınızda bozgunculuk çıkarmağa özellikle de hırsızlık yapmağa gelmedik. Çünkü Babamızın Dîninde hırsızlık yapmak; bozgunculuk ve tahribatın en büyüğüdür. Dolayısıyla bizler hırsızlar değiliz. Çünkü bizler, Peygamber çocuklarıyız ve bu bizlere asla yakışmaz.

۞ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ۞

74.Ayet: Emniyyet görevlisi ve yardımcıları dediler ki, eğer suçsuz ve temiz insanlar olduğunuz hususunda yalan söylüyorsanız; içinizden hırsızlık yapanın cezası nedir?

۞ قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۞

75.Ayet: Dediler ki, hırsızlık yapanın cezası; mal sahibine bir sene köle olarak kalmasıdır. Ya'kub peygamberin Dîninde hırsızın cezası bir sene köle olarak mal sahibine verilmesi idi. Hulasa Babamızın Dînine göre zalimleri; böyle cezalandırırız.

۞ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ ۞

76.Ayet: Sorumlu derhal; Bünyamin'in kabından önce ğabeylerinin kablarını arayıp incelemeğe başladı ki, bunlar oraya saklamış demesinler. Onların kablarını araştırmayı tamamlayınca Yûsüf'ün öz Kardeşi Bünyamin'in kabını arayıp içinden ölçeği çıkardı.

۞ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۞

Yûsüf'e; Kardeşini nasıl alacağı planını böylece öğretmiş olduk. Yoksa Hukümdarın kanunlarına göre Onu alamazdı. Hukümdarın kanununda hırsız dövülür ve çaldığı malın iki katı ondan alınırdı. Ancak Allah'ın dilemesi müstesna... Hukümdarın kanunlarını icra ederlerken bu özel hukmü icra etmelerini de diledi. Dolayısıyla Yûsüf'e bunun çaresini ilham edip söyledi. Ya da Yûsüf'ün; Babasının hukmü üzere yargılama yapmasını sağladı. Veya rivayete göre Yûsüf vesilesiyle Hukümdar Müsliman oldu ve Yûsüf'ün babasının Dînine girdi. (Allah'ın dilemesine bunlarla kayıd koymak uygun olmaz. Allah dilediği her şeyi yapar. Almak istediğini alır, yapmak istediğini yapar.)

۞ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ۞

Kullarımızdan dilediklerimizi; ilim, ma'rifet, hakikat ve hıkmet gibi yüce derecelerle yükseltiriz. Bunlar ve benzeri ikramlar bizim için yapılmayacak ve olmayacak şeyler değildir. Çünkü her bir ilim sahibinin üstünde ilim sahibi vardır. Allah'ın vereceği mertebe ve üstünlüklerin sonu yoktur. Çünkü Onun yeniden yeniye

tecellileri devamlıdır ve asla sonlanmaz. Nitekim Hadis-i Kudside Yüce Mevlâ buyurur ki, Şübhesiz; kulluk ve itaatte iyilik ve ihsan sahiplerinin aşırı aşk ve arzuları Bize kavuşuncaya kadar devam eder.

۞ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ مَكَانًا ۞

77.Ayet: Neticede kardeşlerinin yükü içerisinden ölçek çıkınca çok üzüldüler ve sarsıldılar. Bünyamin'e öfkelenerek Onu ezmek için dediler ki, eğer bu alçak hırsızlık yapıyorsa hiç şaşmayın. Çünkü Bunun Ağabeyisi Yûsüf'ün de âdetiydi. Bu iğrenç âdet buna da bulaşmış. Çünkü Bunun Ağabeyi çocukken hırsızlık yapmıştı. Anlatıldığına göre Yûsüf'ün Ammesi(Hanım Amcası) Babası İshak'tan miras olarak İbrahim Peygamberin(dedelerinin) kuşağını almıştı. Yûsüf'e de bakıcılık yapıyor ve Yûsüf'ü çok seviyordu. Yûsüf bebelikten kurtulup büyüyünce Babası Onu almak istedi. Ammesi buna rıza göstermedi. Bu kuşağı Yûsüf'ün beline bağladı sonra da kaybolduğunu ortaya attı. Sonra aramaya başladı ve kuşağı Yûsüf'ün belinde bularak Onu bir müddet yanında tuttu. Hulasa Yûsüf bunların bu iğrenç iftiralarını duyunca bunu içine atarak ve gizlice kendi kendine dedi ki, ey zalimler! Sizler; Benden çok daha kötüsünüz.

۞ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ۞

Hadise sizlerin dediği gibi değil. Kullarının hallerini ve tüm yaptıklarını Bilen Allah; Beni ve Benim ne yaptığımı sizden çok iyi biliyor.

۞ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۞

78.Ayet: Aziz; kardeşlerini hırsızlık suçuyla almaya ve onu bir sene köle olarak tutmağa kesin karar verince boyun büküp yalvararak seslenip dediler ki, ey Aziz! Allah; üstünlük ve makamını daim kılsın. Bu hırsız fesatçının gayet yaşlı bir babası var. Peygamber olmakla mertebesi büyük bir insandır. Kaybolup giden oğlundan dolayı çok zararlar gördü. Bu hırsız yaramazla kalbi teselli buluyor. Bir de bizler Ona; yeminler edip sağlam sözler verdik ki, Oğlunu Sana getireceğiz diye. Lütuf ve iyilikte bulunarak Onun yerine bizden birimizi al. Birimiz kalarak kapında kölen olup hizmet etsin. Bırak Onu Babasına götürelim de Babası perişan olmasın ve biz de yeminimizde yalancı çıkmayalım. Hulasa Allah'ın Sana ikramlarda bulunduğu gibi Sen de bizlere ikram et. Gerçekten Seni; pek çok iyilikseverlerden görüyoruz. Bizlere çok iyilik yaptın. Bunu bırakarak bizlere ikramda bulunmak, hayatı zararla dolu O Düşkün ihtiyarı sevindirmekle de iyiliğini tamamla.

۞ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذًا لَظَالِمُونَ ۞

79.Ayet: Yûsüf dedi ki, hırsızlık yapan yerine başkasını zalimlik yaparak tutmak ve almaktan şüphesiz Allah'a sığınırız. Biz nesnemizi yanında bulduğumuzdan başkasını alamayız. Sizin çıkarınız için, Allah'ın hukmünden çıkarsak o zaman zalimler oluruz.

۞ فَلَمَّا اسْتَيْأَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۞

80.Ayet: Onu alabilmekten umutlarını kesince; huzurdan çıkıp gizlice görüşmek için bir kenara çekildiler. Baktılar ki, Aziz haklı. Suçsuz birini; suçlu yerine almak apaçık zulümdür.

۞ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ

فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي ۞

Bünyamini almaktan ümitlerini kesip dönmeğe kesin karar verdiklerinde büyükleri dedi ki, ey zalimler! Bilmez misiniz ki, Babanız; gazap ve intikam sahibi Allah'tan korkup kardeşinizi geri getireceğinize yemin ettirerek söz aldı. Bundan önce de Allah'tan utanmadan Yûsûf'e yapmadığınızı bırakmadınız. Onu horlayıp acılar çektirdiniz. Kuyuya attınız. Sonra birkaç paraya köle diye sattınız. Babasından ve küçücük kardeşinden ayırma gibi ne sıkıntılar verdiniz. Sizler ey zalimler! Kendilerinizi; peygamberlere nispet edip onların mirasçıları olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Yaptığınız şu işlere bakın. Bunca zaman irili ufaklı yaptıklarınızdan sonra Yûsûf'ün Kardeşine bunu da yaptınız. Babam bana izin vermedikçe dönmeyeceğim ve Bu Topraklardan ayrılmayacağım.

۞ أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۞

Ya da Allah; buradan çıkıp ayrılmama dair hukmünü verinceye dek kalacağım. O huküm verenlerin En Hayırlısıdır.

۞ ارْجِعُوا إِلَى أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ۞

81.Ayet: Babanıza dönün ve deyin ki, oğlun hırsızlık yaptı. Hırsızlık yaparken ve böyle bir yanlışlık işlerken görmedik. Sadece onun eşyası içerisinden ölçeğin çıktığını biliyoruz. Biz sadece bunu bilip bunu aklımızda tutabiliyoruz. Bize kapalı olan gayba muttali ve hâkim değiliz.

۞ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۞

82.Ayet: Bizim sözlerimizi eğer kabul etmezsen; yük hayvanlarımızı otlatmak, hazırlık sebeblerini derlemek için içinde bulunduğumuz köy halkına ve daha kolayı olarak bizlere yolda arkadaşlık eden ve orada karşılaştığımız kervan sahiplerine sor. Kardeşimizin hırzızlık yaptığından dolayı alındığında, bizim de onun yerine birimizin alınmasına çabaladığımızda, onların; biz metaımızı kimin yanında ve yükünde bulduysak ancak onu alırız, yoksa zalimlerden oluruz dediklerinde o arkadaşlar hep bizlere şahidlik yaparlar. Şu var ki, büyüğümüz; yeminimizi yerine getiremediğimiz ve Senden utandığı için orada kaldı. Başımızdan geçenleri anlattığımız konuda gerçekten doğru söylüyoru.

۞ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞

83.Ayet: Babalarına döndüklerinde büyüklerinin dediğini etraflıca dedikten ve Ya'kub da onlardan bunları duyduktan sonra ah deyip üzüntüye boğularak çokça ağladı ve dedi ki, O Aziz; hırsızlık sebebiyle hırsızı tutmayı nereden bilecek. Sizler için nefisleriniz parlak işler sergiledi ve geçmişte ağabeyisini ayırdığınız gibi zulüm ve taşkınlıkla Yavrumu Benden ayırdınız. Artık Bana gereken güzelce sabretmektir. Çünkü İki Oğlum ve Benim hakkımda taşkınlık ve zalimlik yapmanız karşısında Benim yapacağım güzel bir sabırdan başka bir şey olmayacaktır. Benim durumumu, son derece üzüntüm ve kederimi Bilen ve sonsuz kerem ve rahmet Sahibi Olan Allah'ın; lütuf ve sonsuz rahmeti ile yavrularımı (Yûsüf'ü, Bünyamin'i ve büyüğünüzü) yakında Bana getirmesini umuyorum. Bilesiniz ki, O Allah; kullarının gizlice yakarışlarını, ihtiyaç duydukları her şeye yönelişlerini Bilen, kullarının yararlarına göre yaptığı her icraatında hikmet Sahibi ve kararlı olandır.

۞ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَى عَلَى يُوسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ۞

84.Ayet: Babaları onlardan duyduğunu duyduktan ve onlara konuşacağını konuştuktan sonra onlardan dönüp makamına çekildi. Onlara kızıyor ve yaptıklarını Allah'a şikâyet ediyordu. İki oğlundan da ayrı kaldığının acısı ve canının sıkkınlığı ile dedi ki, ey üzüntü ve keder belası ve ey Benim helâk olmamın sebebi olan musibetim gel. Zira aramızda seni Benden uzaklaştıracak hiçbir şey kalmadı. Yaşadıkları kesin olan iki oğlum ve bilhassa yaşadığında tereddüdüm olan Yûsüf'ün ayrılığına karşı üzüntüm ve Benim ölümüme sebep olacak kederim durma gel. Hulasa; acı ve kederi haddi aştığından ve uzunca devam ettiğinden dolayı iki gözüne beyaz perde inmekle ağarıp kör oldu. Zaten Yûsüf'ten dolayı gözlerine perde inmişti. İki oğlunu daha kaybedince çok perişan oldu. Artık öfke ve üzüntüden dolayı dopdolu olmuş yutkunup duruyordu.

۞ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ۞

85.Ayet: Babalarının durumuna şaşırarak ve ölüme gittiğini görüp yeminle uyararak dediler ki, Allah'a yemin ederiz ki, ölümcül hasta oluncaya kadar Yûsüf'ü anmağa devam edeceksin. Ya da helâk olup gidenlerden oluncaya dek Onu hasretle anıp duracaksın. (Artık vazgeç, Kendini düşün).

۞ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

86.Ayet: Üzerinde bulunduğu üzüntülü ve kederli halinden vazgeçirmeğe ısrara devam etmelerinden sonra onların anlayışsızlıklarına cevap olarak dedi ki, Ben; şikâyetimi, dert ve kederimi Rabbim Olan Allah'a açıyorum. O yüreğimdeki yarayı ve dayanılmaz olan acımı biliyor. Ola ki, Rabbim; Beni üzen bu derdimi giderir, lütuf ve ikramıyla Beni sevindirip huzura erdirecek olana kavuşturur. Ey Beni kınayıp duranlar! Bilesiniz ki, Allah'ın kerem ve rahmetinden olarak vahyi ve ilhamıyla

sizlerin bilmedikleri şeyleri biliyorum. Dahası böyle olmama ve bu acı durumlarla derdimi Kendisine açıp isteklerde ve yakarışlarda bulunmama beni O (c.c.); sevk ediyor. Bundan dolayı çok zaman geçse de, müddet uzasa da Yûsûf'e kavuşmaktan umut kesmiyorum.

۞ يَا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَيْأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ۞

87.Ayet: Ya'kub (a.s.); Allah'ın rahmetinden dilek ve istekte bulunup rahmetinin esintilerini koklamağa başlayınca; Kendisine edepsizlik yapıp türlü sıkıntılara düşürmelerine rağmen çocuklarına; Babalarından umutları kesilmiş olmasından, artık Kendilerine sevgi ve mahabbet göstermeyeceğini sanmalarından sonra dönüp gelmeleri için tatlı bir seslenişle ve şefkat dolu sözlerle dedi ki, ey oğullarım! Mısır ülkesine bir daha gidin. Yûsûf ve Bünyamin hakkında araştırma yapın ve arayın. Asla Allah'ın rahmetinden, genişlik verip kederleri gidermesinden ümit kesmeyin. Biz peygamberler topluluğuna hiçbir durumda ümitsizliğe kapılmak, bilhassa Allah'ın rahmet ve iikramlarından ümit kesmek asla yakışmaz. Şunu bilin ki, Allah'ın rahmetinden ancak kâfirler ümidini keserler. Onlar asılsız kimlikleri ile hakikat Güneşini örtenlerdir. Halbuki, Allah; insanın varlığında ve tüm âlemlerde tecelli edip her şeyi kuşatan ve varlıkların kapasitelerine göre fazl u kereminden paylar dağıtıp durmaktadır. Sizlere gereken; hiçbir an umut kesmemenizdir. Öyle ki, sonsuz kudret ve kuvvetin, sınırsız tasarrufun Allah'a aid olduğuna itikad edin. Onun dilemesine ve dilediğini yapmasına sınır yoktur. Gözlerin görmediği, akıllara gelmeyen, kulakların duymadığı neleri diler ve yapar.

۞ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۞

88.Ayet: Babalarının müsaadesi ile bir kez daha Mısıra gitmeğe karar verip Oraya ulaştıklarında Yûsûf'ün huzuruna girdiler ve önce dediler ki, ey Aziz! Bize sıkıntı ve kıtlıklar dokundu. Elimideki her şey tükendi. Değersiz bir sermaye ile geldik. Sermayemiz az ve eksik ama sen iyilik ve ikramda bulunarak ölçeği tam doldur. Ardından da dediler ki, bizlere bir de Kardeşimizi vererek en büyük yardımı yapmış ol. O mahzun Babamız sevinsin. Yoksa aşırı üzüntüden helâk olup gidecek.

۞ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ۞

Bilirsiniz ki, kullarının yaptıklarını karşılıksız koymayan Allah; Allah'a ve Ahirete Îmanlarında sadakatlerini türlü yardımlarla ortaya koyan hayırlı kullarını en güzel mükâfaatlarla mükâfaatlandırır. Bundan daha güzel karşılık olmaz.

۞ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ۞

89.Ayet: Yûsûf; Babasının aşırı üzüntüden bitkin düşüp zayıflayarak ölmek üzere olduğunu, çok ağladığından gözlerine aklık düşüp kör olduğunu ve düzeninin tamamen bozulduğunu öğrenince ağabeyleri hakkındaki icraatlarını açığa koymağa başladı ve kızıp azarlayarak dedi ki, ey azgın zalimler! Yûsûf'e ve Kardeşine neler

yaptığınızı biliyor musunuz? Azarladığınızı, horladığınızı, dövdüğünüzü, hakaretler ettiğinizi, kabul edilmez kötülükler yaptığınızı hatırlıyor musunuz? Özellikle de bir kaç değersiz paraya köle diye satarak Babamın yüzünü görmekten ve değerli huzurunda bulunmaktan uzaklaştırdığınızı... O vakit öyle cahildiniz ki, Allah'ın hukmünün geri çevrilemeyeceğini, verdiği hukme karşı konamayacağını, dediğini yapacağını, dilediği kararı vereceğini bilmiyordunuz. Allah'ın kurduğu yapıyı yıkmaya, muradını değiştirmeye ve huzurundan çıkıp Elinden kurtulmağa yarış edercesine çalışıyordunuz.

۞ قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ ۞

90.Ayet: Ondan bunları duyduktan sonra bükülüp teslimiyyet göstererek ve tanıdıkları halde Gerçekten Yûsûf olduğunun kesinliğini onaylatıp ispatlatmak için dediler ki, ey Aziz! Gerçekten Sen; Yûsûf müsün?

۞ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞

Ben; kendisine yapmadık kötülük bırakmadığınız Yûsûf; Ya'kub Oğlu Yûsûf. Bu da Öz Kardeşim Bünyamin. Hakikaten Allah; Bizlere büyük lütuflar ve nimetlerde bulundu. Sizlerin tüm zulüm ve çılgınlıklarından ve korkunç akıbetlerden korudu. Şunu bilin ki, kim Allah'ın haramlarından ve razı olmadığı şeylerden korunur, başına gelenlerden dolayı sabreder, Allah'ın hukümlerine bağlı kalırsa; kullarının tüm durumlarını bilip Gözeten Allah; ihsan sahibi olanların mükâfatını zayi etmez ve yaptıklarını boşa çıkarmaz. Zira ihsan sahipleri; Îman edip itaatte bulunmayı, Allah'a karşı edebî muhafaza etmeyi ve tüm görevlerini yerine getirmeyi iyi yaparlar, Allah'ı görüyor gibi yaşarlar.

۞ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ۞

91.Ayet: Yaptıkları bütünüyle ortaya konup rezillikleri, iğrenç işleri ve bunlardan dolayı pişmanlıkları açığa çıktıktan sonra; utanıp boyun bükerek ve Yûsûf'ün dediklerini onaylayarak dediler ki, Allah'a yemin ederiz ki, ey Kardeşimiz! Allah; Seni bizlere üstün tuttu. Allah Sana bir rüya göstermiş, rüyanda; Güneş, Ay, on bir saygın yıldız Sana secde etmişti. Bunlar Senin asaletine ve bizlere üstün kılındığına apaçık delildi. Bir de Babamız; Senden gördüğü harikalar sebebiyle gayet Olgun Bir insan olacağını biliyordu. Bunun için de Seni çok seviyor ve ayrılmıyordu. Gerçekten bizler; seni hor ve perişan etmek, dövüp eziyetlerde bulunmak ve ezip yok etmeğe kalkışmakla çok yanlışlıklar yaptık. Dahası Allah'ın dilek ve isteklerini boşa çıkarmağa, sağlam huküm ve hikmetini iptal etmeğe kalkıştık. Özellikle de Onu; Senden ayırıp bu tür belalara düşürmekle sıkıntılara soktuk. Sonunda ağlayı-ağlayı değerli gözlerine ak perde inip kör oldu. Şimdi huküm Senindir. Yetki elindedir. Bizler; itirafda bulunan suçlularız. Tercih Senin, acı ve pişmanlık bizimdir. Artık bizlere; bela ve can sıkıntısından başka bir şey yoktur.

۞ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۞

92.Ayet: Yûsûf Onlardan tam bir pişmanlık, aşırı rezillik ve perişanlık gördükten sonra asalet ve son derece pak bir insan olması sebebiyle onları teselli etmek için dedi ki, artık size bugün ve bundan sonra kınama ve azarlama yok. Sizleri affettim. Bana karşı bir suç ve sorumluğunuz yok. Allah Teâlâ'dan da samimi olarak mağfiret ve arınma dileyiniz. Bunu yaptığınızda O; sizlerin kusurlarını örter, günahlarınızı siler. O Kendisi; merhametlilerin En Merhametlisidir. Zaten ne kadar merhamet sahibi varsa hepsinin merhameti Allah'tan gelmektedir ve O'nun rahmetinin gölgeleridir. Rahmeti; her şeyi kuşatmıştır.

۞ اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ۞

93.Ayet: Onları afvedip türlü tesellilerde bulunarak, içlerindeki korkuyu boşaltıp attıktan sonra acele olarak; daima aldatılmış ve kederler içerisinde bırakılmış olan Babalarının tüm sıkıntılarından kurtulması için Ona gitmelerini emretti ve dedi ki, kardeşlerim! Şu gömleğimi alın, Babama götürün. Üzerindeki gömleğini çıkardı, teri ve kiriyle yıkamadan katladı, verdi. Bunu Babamın yüzüne örtün göreceksiniz ki, uğradığı zararlardan dolayı kör olan Babam tekrar sevinç dolu gözlere sahip olup görecek. Babam sağlığına kavuştuktan sonra topyekûn ailenizi, çalışanlarınızı ve sizlere ait herkesi alın ve Bana gelin.

۞ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُفَنِّدُونِ ۞

94.Ayet: Kervan Mısır Memleketinden ayrılıp Ken'an'a doğru yola koyulunca Kendisine Îman edenlerden yanında bulunanlara Babaları Ya'kub(a.s.); dedi ki, ey burada bulunan Mü'minler! Eğer Beni, aklını kaybetmiş bunak ihtiyar diye görmez ve Beni tasdik ederseniz bilin ki, Ben Yûsûf'ün kokusunu alıyorum.

۞ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ۞

95.Ayet: Oradaki Mü'minler dediler ki, gerçekten Sen; eski şaşkınlık ve perişanlığın içindesin. Eskiden beri hatırında bu gibi hadiseler canlandırdın ve çokça Yûsûf'ü yâd ettin. Onlar zaman-zaman ne kadar Onu akılsızlıkla suçlayıp hasretinin artmasını engellemeğe uğraşsalar da O'nun arzusu ve feryadı daima yükseliyordu.

۞ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

96.Ayet: Önceden kanlı gömleği götürerek Babasını üzen Yahuda; Ona Yûsûf'ü Müjdeleyici göreviyle geldiğinde ve gömleği Babasının yüzüne koyduğunda babası gören gözlerine kavuştu ve tekrar görmeğe başladı. Allah'a tam bir saygı ve teslimiyyetle hamd ve şükürler yaparak şükür secdesi yaptı. Başını secdeden kaldırdıktan sonra yanında bulunanlara, Oğullarına (ve halkın bunak demesine öncülük yapan kalabalık ailesine) dedi ki, ey Kavmim! Ben acı ve üzüntü içerisinde Rabbime yakarışlarda bulunup ümit kesmeden Yûsûf'ü Bana getirmesini isterken

sizlerin beni kınadığınız ve eksiklerle suçladığınızda sizlere dememiş miydim ki, Allah'ın Bana özel ikramından dolayı sizlerin bilmediklerinizi biliyorum.

۞ قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ۞

97.Ayet: Ya'kub (a.s.); her türlü bela, hasret ve sıkıntılardan kurtulup tam bir sevinç ve huzura erince oğulları Ondan af dileyerek ve tam bir saygı ile yalvararak dediler ki, ey Babamız! Bizler için Allah'tan af ve günahlarımızın silinmesini dile. Onu sevdin ve bizlere tercih ettin diye Sana yaptıklarımızdan dolayı da bizi bağışla. Gerçekten bizler; ağır suçlar işleyip (Seni sıkıntılara düşürdükten sonra Sana karşı saygısızlık yaptık ve halkı da buna sevk ettik. Hulasa emir ve yasak tanımamakla,) Allah'a karşı gelmekle büyük yanlışlıklar yaptık. Yaptıklarımızın sonuçlarını bilmedik. Halbuki, uymamız lazım gelen buyruklar, Allah'ın hakkımızdaki kararları idi. Gördük ki, Allah'ın hukümleri geri çevrilmiyor ve verdiği karara karşı çıkacak, dava edecek hiçbir kuvvet yok.

۞ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

98.Ayet: Babaları onların; tevbe ve pişmanlıkta samimiyyet ve candan ihlâs sahibi olduklarını anlayınca dedi ki, yakında sizlere Allah'dan mağfiret dileyeceğim. O gerçekten kullarının günahlarını silip Arındırandır. Bunu O'ndan başka yapacak yoktur. Kullarının tevbelerini kabul edip ihtiyaçlarını görecek de O'dur. Ya'kub (a.s.) oğulları hakkında mağfiret dilemeyi sadece Yûsüf'le karşılaşacağı ana kadar geciktirdi. Bu görüşü şu rivayet göstermektedir: Rivayet edildi ki, Ya'kub(a.s.) Yûsüf'e kavuşup beraber toplanınca Kıbleye yöneldi. Dua ederken arkasında Yûsüf; âmîn diyor ve Onun arkasında diğerleri de tam bir üzüntü ve eziklik içerisinde bulunuyorlardı. Cebrail(a.s.); indi ve dedi ki, Allah; oğulların hakkında yaptığın duanı kabul etti.

۞ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ ۞

99.Ayet: Ya'kub (a.s.), Ailesi ve ve tüm yanlarında bulunanlar tam bir kararlılıkla hayvanlarını yükleyip Mısıra doğru yola koyulduktan sonra oraya yaklaşınca Yûsüf (a.s.); geldiklerini duyup Hukümdar ve tüm Mısır halkı ile onları karşılamağa çıktı. Ona kavuşup Yûsüf'ün huzuruna girince tam bir sevgi ve hasretle Baba ve Anasını bağrına bastı. Onları teselli edip kaynaşarak hasret giderdi. Sevdiklerinden ayrı kalma haseti kalmadı. Dedi ki, Allah'ın izni ile kıtlıktan, yokluktan, her türlü çaresizlikten ve yolculuk sıkıntılarından çıkarak (tam bir huzurla) Mısır'a girin.

۞ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۞

100.Ayet: Evine girdikten sonra kendisine ait olan taht üzerine Baba ve Anasını çıkardı ve Kendisi yerde onların önlerinde dikildi. Zira Ebeveynine son derece saygı gösteriyor ve değer veriyordu. Baba ve Anası idare koltuğu üzerine çıkıp yerleşmelerinden sonra tamamı Yûsüf için secde ettiler. Ona kavuşmaktan,

huzurunda bulunup bu şereflere ermekten dolayı Allah'a şükrettiler. Yûsûf çocukken rüyada gördüğü hadiseyi hatırladı ve dediki Babacığım! Bu (manzara) önce geçen zamanda gördüğüm rüyanın tevili ve açıklamasıdır.

۞ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ

وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۞

Bu rüyamı Allah; gerçekleştirip Beni doğru çıkardı. Gerçekten Rabbim bana çok iyilikler yaptı. Vaktiyle zindandan çıkardı, sayısız nimetlere erdirdi. Sizi uzak bir taşradan getirdi. Özellikle de Şeytan benimle kardeşlerim arasına vesveseler vererek türlü fitneler düşürdükten sonra...

۞ إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞

Bilesiniz ki, Beni türlü nimetleri ve umulmayacak derecede himaye ve muhafaza ikramında bulunmasıyla Yetiştiren Rabbim; Dilediğine çok lütuflarda bulunup bütün işleri yüce inceliklerle yürütüp idare Edendir. O Kendi Varlığı dairesinde her şeyi Kuşatan, hazır ilmiyle tüm kullarının yararlarını ve yaptıklarını Bilen, ilim ve iradesinin icabı dairesinde hukümler verip her şeyi sağlam yapandır.

۞ رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۞

101.Ayet: Sonra Yûsûf; Allah'ın verdiği hıkmet ve yüce bilgilerin ve üstün zekânın varlığından doğup gelen bir yakarışla Rabbine Kendisi için dua etti ve dedi ki, ey Beni Yöneten, türlü nimetler ve kerametlerle, rahmet ve fazlıyla Beni yetiştiren Rabbim! Bana apaçık bir iadrecilik vererek bilinen şu Dünya âleminde yetki sahibi yaptın. Bilinen hadiselerden ve hayallerden geçerek bilinmeyen mana âlemine dair suret ve meselelere ait bilgiler öğretip bu rüyaların ortaya çıkmasını gerektiren maneviyat bilgilerine erdirip rüyaların anlaşılıp açıklanmasını Bana öğrettin. Ey Yüce isimlerinin ve Sıfatlarının görünüm sahaları ve sahneleri olan Semaları ve oralardan yansıyıp gelen bu âlemleri ve gölgeden ibaret tüm fâni varlıkları Yaratan Allah! Sen Kendin; Varlığının ve Birliğinin hakikatinin açığa çakmasıyla, Seninle aramdaki tüm perdeler kalkmakla; Dünyada ve Ahirette Vekilim ve Yakın Gerçek dostumsun. İşlerimi Yürüten, sırlarımı verdikten sonra koruyup Taşıyan Sensin ve Ben de Senin kölen ve hizmetkârınım.

۞ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ۞

Beni Müsliman ve tüm işlerini Sana teslim etmiş Sadık ve salih bir kul olarak öldür, varlığımı tutup Huzuruna al. Ve Beni lütuf ve ikramınla Dünyada ve Ahirette işlerini hep düzgün ve Îmanlarına uygun yaparak huzura kavuşma şerefine eren salih kullarına kat.

۞ ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۞

102.Ayet: Yûsüf'le kardeşleri, Yûsüf'le Azizin Hanımı arasında geçen hadiseler, Yûsüf'e, Babasına ve Kardeşine karşı yapılan korkunç işler, hulasa Yûsüf ve Öz Kardeşine karşı kardeşlerinin hased etmelerinden dolayı meydana gelen tüm bu önemli olaylar; ey Muhammed! Daha önce Sana ve Kavmine gizli ve örtülü olan gaybî haberlerdir ki, bunları Sana vahyedip ilham eyleyerek Seni; kesin bilgi ve sağlam haber sahibi ediyoruz.

۞ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ۞

Hulasa Sen; onlar Yûsüf'e türlü hileler ve tuzaklarla yapacakları işlerinde görüşlerini birleştirip karara vardıklarında yanlarında değildin. Onların Yûsüf'ü öldürmek, Babalarından uzaklaştırmak gibi türlü konular üzerinde çokça danışıp konuşmaları ve neticede birlikte karara varmaları ve bunlarla beraber pek çok icraatlarını yaparlarken yanlarında olmadığın gibi okuma-yazma bilerek tarih kitaplarından okuyup kopya da çekmedin ve kimseden faydalanmadın. Aksine bu erişilmez bilgi ve kusursuz geniş haber; Sana tarafımızdan yapılan vahiydir.

۞ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ۞

103.Ayet: Yanında veya uzağında bulunan insanların çoğu; ne kadar Îman ve teslimiyyete ermeleri için çabalayıp düşkünlük göstersen de Seni ve Rabbin katından getirdiğin Kur'an'ı ve İslâm'ı tasdik etmezler.

۞ وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۞

104.Ayet: Senin buyruklarını kabul etmediler diye bu davadan vazgeçmek gibi bir şey asla aklına gelmesin ve canın sıkılmasın. Çünkü Allah Katından getirdiklerine karşılık onlardan; çör-çöp demek olan dünyalık bir ücret istemiyorsun. Bir takım ilimleri, haber ve dersleri şeytanın izine düşerek çıkarlar karşılığında halka veren zamanın sahte şeyhleri, muhabere elemanları, sahte fıkıh ve fetva uleması gibi Benden bir şey almıyorlar diye üzülecek değilsin. Bu kur'an tüm âlemler ve bütün yaratılmış için; ancak ve ancak her türlü ders ve öğütleri sağlayan, huküm ve ibretleri içeren zikir, düşünce, anlama ve ders kaynağıdır.

۞ وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ۞

105.Ayet: Gök ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemlerde ve oralardan aksedip gelen tabii hadiseleri içeren Yeryüzünün tamamında Allah'ın Varlığını, Birliğini, eserlerin ve varlıkların yaratılıp idaresini tek Kendisinin yaptığını gösteren çokça ayetler ve deliller bulunmaktadır ama insanlar cehalet ve körlüklerinden dolayı farkında olmadan ve ilgi duymadan gelip geçiyorlar. Bu onların fâni huylarına son derece batmış olmalarından, cehalet ve varlık perdeleri altında kalmalarından dolayıdır.

۞ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ۞

106.Ayet: Bunun için tüm varlıklardan Müsteğnî Olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah'ın Varlığına inananların çoğu da yarattıklarından bazılarını O'na şirk koşarak Îman ederler (ve Îmanda ihlâsa eremediklerinden Îmandan bir fayda göremezler). Halbuki, Allah'tan başkasının müstekil bir varlığı dahi yok. Herkes ve her şey Allah'ın var etmesiyle var olduğu gibi her şey daima O'na bağlı ve O'nunla durmakta ve varlığını sürdürmektedir.

۞ أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

107.Ayet: Bu gafil zalimler Dünyadayken; Allah'ın azabından kendilerine inip gelerek korkunç bir biçimde başlarını sarıp tüm varlıklarını kuşatan bir musibetten emin midirler? Ya da O Korkunç Kıyamet saatinin, hiçbir haberleri yokken ve bir belirtisini dahi farketmedikleri halde kendilerine ansızın gelmesinden güven içinde midirlerler?

۞ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞

108.Ayet: Eğer kâfirler hala; kâfirliklerinde, müşrikler de; müşrikliklerinde ısrar edip Sana dönüp gelmiyorlarsa onlara meydan okuyarak de ki, Tevhîde davet edip Ahirete azık hazırlamak için halkı uyarmak Benim mesleğimdir. Ben bunu açıklamak ve öğretmek için gönderildim. Allah'ın tüm kullarını Onun izniyle tam bir basiretle, kâmil bilgi ve görüşle, vahyin ve ilhamın gereği üzere Allah'a davet ediyorum. Ümmetimin seçkinleri de Benim kendilerini irşad edip olgunlaştırmamla aynı görevi yapıyorlar. Bilesiniz ki, Allah; sapık ve bozuk insanların yanlış bilgi, yakışıksız söz, bozuk inanç ve şirk koşmalarından Münezzehtir ve Ben O'nu; daima tenzih ve takdis ederim. Ben; müşriklerin içinde bulundukları inanç söz ve icraatların her türlüsünden münezzeh ve uzağım. Zira onlar her hususta Tevhîde ters ve aykırıdırlar.

۞ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ

فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۞

109.Ayet: Ey umuma Peygamber Gönderilen! Biz; Senden önce sadece ve sadece insan türünden erkekleri kendilerine vahyetmekle Peygamber olarak gönderdik. Herbiri senin gibi halkın yaşadığı yerlerden ve halktan biri idi. Seni inkâr etmekte ısrar eden bu inatçılar; asılsız görüşleri olan " Rabbimiz peygamber gönderecek olsaydı, muhakkak bir meleği peygamber gönderirdi" bahaneleri yüzünden Îman etmiyorlar öyle mi? Bu inkârcılar; yeryüzünü gezip dolaşmıyorlar mı ki, kendilerinden önce türlü bahanelerle; kendi cinslerinden ve içlerinden seçilip görevlendirilen peygamberlere Îman etmeyen kâfirlerin sonları nasıl oldu? Bakıp görerek ibret alsalardı.

۞ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

Allah'a yemin olsun ki, tüm zarar ve azaplardan kurtulup sonsuz nimetlere ermek için hazırlanan Ahiret Yurdu; Allah'a Îman edip kendilerini Allah'ın yasaklayıp sakındırdığı her şeyden koruyanlar için elbette çok hayırlı ve her şeyden üstündür. Ey inKârcı zalimler! Sizler; o akıllı insanlar gurubundan yaratıldığınız ve onlardan farksız olduğunuz halde Orasının her şeyden hayırlı ve pek değerli olduğunu anlamıyor musunuz da hala gaflette kalmağa devam edip uzun zamandan beri inkârda ısrar ediyorsunuz?.

۞ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ۞

110.Ayet: Halkın küfür ve zulümde ısrarları, peygamberlerin de cihadda zorda kalmaları ve İlâhî yardımın geciktirilmesi sonunda (Dünyada) Allah'ın yardımının geleceğinden, kâfir ve zalimleri kahır pençesiyle yakalayıp cezalandırmasından ümit kestiklerinde ve iddialarında halk tarafından yalanlanacaklarını zannettiklerinde peygamberlere ve onlarla beraber olanlara yardımımız, kâfir ve zalimlere tehdidle haber verdiğimiz azabımız er veya geç gelir geliverir. Hulasa; inkâr edenleri helâk ederken peygamberlerle beraber halktan dilediklerimizi çekip kurtarırız. Ve bilesiniz ki, peygamberlerimizi tanımayan, kitaplarımızı inkâr edip onlara(a.s.) cefa veren suçlulardan zorlu azabımız asla geri çevrilmez, er veya geç ama muhakkak gelir.

۞ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ ۞

111.Ayet: Bunca açıklamadan sonra Allah Azîmüşşan; Kitabında bulunan işaret ve uyarılara kullarının dikkat etmelerini teşvik için buyuruyor: Kur'an'da anlatılıp açıklanan tüm peygamberlerin hayat hikâyelerinde, özellikle de Yûsûf kıssasında sağlam beyin sahibi Mü'minler için ibretler ve alınacak çokça dersler var. Zira onlar; sözlerin kabuklarından geçerek özüne dalarlar ve fikirlerini çalıştırıp başarılı düşüncelerle faydalanmasını bilirler. Allah'ın anlattığı tüm hukümler ve bütün hayat hikâyeleri sahte ve düzmece anlatımlar (aslı olmayan düzmece romanlar) değildir. Nice hikâyeler vardır ki, Allah'a iftiradan ibarettir. Muhakkak ki, Bu Kur'an; Kendinden önce gelen tüm İlâhî kitapları ve içerdikleri bütün hukümleri ve hakikatleri Tasdik Eden, kendisine ihtiyaç duyulan, içleri-dışları, özleri ve yüzleri temizleyip süsleyen, tüm Dînî ve Dünyevî işleri ve her şeyi genişçe ve yeterince açıklayan,

۞ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

Kendisine sarılıp içeriğiyle istisnasız icraatlarda bulunan herkesi sapıklıktan kurtarıp Hak Yola erdirerek Allah'a ve O'nun sonsuzluğuna Götüren eşsiz Kitaptır. Kendisine Îman edip gereği gibi sarılarak bütün hukümleriyle yaşayan Mü'minler için pek kapsamlı, sonsuz rahmet ve ebedî nimetler kaynağıdır.

YÛSÜF (A.S) SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey Allah'ın Ayetlerini görmeyi arzulayan haber ehli ve olgunluk isteyen göz sahibi! Bu Sûrede anlatılan hayat hikâsinden layıkıyla ders almalısın. Allah; kusur ve eksiklerini görmeni ikram etsin ve nefsiyin korkunç belalarını senden uzaklaştırsın. Bu Sûrede anlatılan; insan varlığının kurduğu tüm tuzaklarından sakınıp korunman gerekir. Bütün hile ve aldatma türleri kimine işaretler yapılarak, kimi net olarak açıklanmıştır. Kendi varlığını bu tür hile ve tuzaklar kurmaktan ve doğuş nedenlerinden arındıracaksın. Gücün ve kapasiten kadar bu hile ve tuzakları doğuracak yanlışlıklardan uzak duracaksın. Tevhîdin Yoluna gitmekten alıkoyan her şeyden içini ve dışını arındırıp güzel niteliklerle donanman için paçanı gayretle sıvayıp azmetmelisin (tam bir hazırlıkla yola koyulmalısın). Zira Tevhîdin hakikatine ermekle bütün resimler, cisimler ve yok olmağa mahkûm olan görüntüler yok olacak. Yoksa bu varlıklar; çokluğa ve İlâhî Birliğin perdelenip görülmemesine sebep olan ikiliğe götürür. Nitekim (Allah'a ısyan ile O'ndan uzak kalmadan meydana gelen) kalın perdeler ve yoğun ağyar örtüleri altında kalan insanlara göre bu perdelerden başka bir şey yoktur. Sana gereken; kalbinin yüzü ile fâni görüntüleriyin (maddî ve bedenî varlığıyın) gereklerini ve geçici arzularını yok etmeğe yönelmendir. Çünkü Hak Teâlâ'ya doğru yürüdüğün yolda seni yoldan çıkaracak olan şeytanlardır, bunlardır. Allah; değişime uğramaktan, düşüp kalkmaktan, halden hale geçmekten ve etkilenmekten Münezzeh ve Mukaddestir. (Dolayısıyla Kusursuz Ezelî ve Ebedî Zat'a eksik, kusur ve hatalarla dolu fâni varlıklarla gidilmez). Hiçbir şey O'nu diğer bir şeyden alıkoymaz. Uzun zamanların gelip geçmesi O'na yıpranma vermez. O daima her gün ve her an yepyeni bir iş ve icraattadır. Onun iş ve icraatı hiçbir iş ve icraata benzemez. Buradaki her şey yok olacak.

Hulasa sen; görünen bu görüntün, sonradan olma varlığın yönünden tamamen yok olduğunda Rabbiyin Varlığı kalacak. Allah (c.c.); Zatının Ezelî Sıfatı Olan Celâl ve Azametin, Ebedî ve Daimî lütuf ve İkamın Sahibidir.

Allah bizleri; yok olma yolunda Hak Varlığının desteklediği, Cemâline kavuşmaktan alıkoyan her engeli yok etmekte başarılar verdiği ve beka makamında devamlı kalmayı ikram ettiği kimselerden eylesin.

RA'D SÛRESİ

RA'D SÛRESİNİN FÂTİHASI (TEFSİRİNE GİRİŞ)

Kararsızlık ve bocalama halinden arınmış olarak, ilmel yakîn ve aynel yakîn mertebelerinden yükselerek tam bir karar ve kâmil başarıyla hakkal yakîn mertebesine kavuşan kimseye; sonradan var olup tekrar bozularak yok olmağa mahkûm olan Dünya âlemindeki hayranlıklar veren tüm eserler, hoşa giden tedbir ve yönetimler hiç şüphesiz kemal Sıfatlarıyla Muttasıf Olan Allah tarafından meydana gelmektedir. Kendisi (c.c.); sonradan olma ve yok olma gibi noksanlıklardan Münezzehtir. Tüm icraat ve idaresinde Müstekil ve Tektir. Her şey O'na bağlı ve fakat O; hiçbir şeye bağlı değildir. İşine karışacak yardımcı, denk, muhalif ve ortak yoktur. Zira gerçek manada O'ndan başka kendi başına hiçbir varlık yok. Her şey O'nunla var olur ve O'nun tutmasıyla durur. Kâinattaki bu kusursuz eserler, olaylar ve icraatlar, görülüp hissolunan düzen, her şeyin var oluşu ve idare edilişindeki eşsiz tarz; Yaratanın ve bunları icra Edenenin Bir Olduğunu göstermektedir. Bu saydıklarımız aklını çalıştırıp deliller arayarak fikir yürütenler nezdindedir. Manevî anlayış ve görüş sahibi olarak Allah'ın Cemâlini izlemeğe dalanlara göre ise Allah'tan başka varlık yoktur. Bunun için onlar; tüm eserleri, olayları, hareketleri ve sakinlikleri tamamen sırf Allah'a dayandırırlar. Her şeyi Allah'tan ve O'nun varlığının iş ve icraatlarından görünmeler olarak bilir ve görürler. Bu sırdandır ki, Allah Azıîmüşşan Kitabında Habîb'ine seslenerek; kâinattaki her şeyin, idare ve icraatın Kendisine dayandığını tüm kullarına uyarıda bulundu ve sözlerin En Uğurlu ve Bereketlisi ile başlayarak dedi:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Sonsuz tür ve sayısız tarzdaki yönetim ve düzenlemeleriyle bütün kâinatın görünen varlıklarına tecelli Eden, Dünyada bütün kullarına bol bağışlarıyla ikramlarda bulunan sonsuz rahmet Sahibi, Ahirette Îman ehli kullarına hak ettiklerinin fazlasıyla pek büyük mükâfaatlar verip derece ve makamlarını yükseltmekle sonsuz nimetin ve hesapsız rahmetin Sahibi Rahman ve Rahîm Olan Allah Adıyla.

۞ الٓمٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

1.Ayet: Ey Yüce İlâh'ın Varlığının Bir olduğunun eserlerinin arz ettiği işaret ve sırları inceleyip anlamağa Layık, kusursuz akıl Sahibi ve Allah'ın Ezelî hukümlerine tam bir olgunlukla razı olmaktan dolayı pâk alnında bu yüce niteliklerin parıltıları aşikâr olan En Kâmil İnsan! Sana inen Bu Sûre; geçmiş peygamberlere inen bütün kitapları ve onların anlattıkları her şeyi Kapsayan Kur'an'ın Ayetlerinden bir kısmıdır. Bu Sûreden önce Sana ne indirildi ise; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi tarafından içleri ve dışları temizleyip güzelleştirmek için inmiş olan Hak ve hakikatlerdir. Hulasa Allah katından bölük-bölük Sana indirilip Gelen Kur'an ve ihtiva ettiği Ayetlerle, Sûrelerin tamamının Allah tarafından indirildiğinde ve O'nun

sözü olduğunda hiçbir şek ve şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu; görevlerini unutup gaflete battıklarından dolayı bu Kitaba ve içinde bulunanlara Îman etmiyorlar, O'nun Hak olduğunu ve Allah tarafından indirildiği gerçeğini tasdik etmiyorlar.

۞ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ۞

2.Ayet: Bu inatçı ahmaklar nasıl inanmazlar? (Bilsinler ki, inkâra bir bahaneleri yoktur.) Zira Bu Sözün Sahibi Olan O Allah; Vardır, Birdir, her şeyi yoktan Vareden, eşi-benzeri olmayan Tek Rabdir. Göğü ve ötesinde bulunan tüm yüce âlemleri görebileceğiniz direkler olmaksızın yükseltip Tutan ve idare Edendir. Nitekim sizler ilk bakışta âdi varlıklarda onları ayakta tutan direkler görürsünüz. Tüm yüce âlemleri yükseltip onları en muazzam ve eşsiz biçimde biçimlendirdikten sonra Rahman İsmi ile egemenliğini Arşın üzerinde (kâinatın tüm varlıklarının ve zerrelerinin çatısından ve her şeyi saran Yüce Âlemin üzerinde) açığa koyarak mevcudatı türlü tarzlarda yönetme, koruyup kollama ve düzenlerini kalıcı kılma gibi niteliklerle kudretini sergiledi. Bunları yaptığı gibi yönetim ve icraatının tamamlanması yönünden mevcudat içerisinde Güneş ve Ayı hizmete sundu. Güneş ve Aydan herbiri; yaratılmışın tamamının geçinmeleri, hayat sürmeleri ve her türlü ihtiyaçlarının temini hususunda ne gerekiyorsa onu sağlamak için kış-yaz, ilkbahar ve sonbahar mevsimleri çerçevesinde yörüngelerinde belirlenen vakte kadar akar giderler. (Bunlar ve her şey; yaratılıp var oldukları gibi, görevleri son bularak yok olacaklar).

۞ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ۞

Hulasa Rabbiniz; yaşamanız için lazım olan tüm işleri icra edip bir an ara vermeksizin en güzel ve en kusursuz tarzda yürütür. Tüm Ayetlerini bütün genişlikleriyle açıklıyor, Varlığına ve Birliğine şahid olan tüm delilleri gösteriyor ki, bu deliller ve Ayetlerden dolayı sizleri yoktan Vareden Rabbinizin varlığını ve Birliğini kesin olarak bilip anlayasınız.

۞ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ ۞

3.Ayet: Ey Yaratanınızı bilip tanımak için keskin zekâlarla yaratılan insanlar! Nasıl olur da sizleri yaratıp Yaşatan ve Yetiştiren Rabbinizi bilmezsiniz? O; Yeryüzünü sizin yaşayıp hayat sürmenize elverişli olması için yayıp döşedi ve içerisinde sabit muazzam dağlar var etti ki, kazık görevi yaparak Yeryüzünü tutsun da sizleri sarsmasın. Araziler arasında, basık yerlerde ve vadilerde Yeryüzünde dolaşarak akan nehirler var etti. Bunlar sebebiyle türlü azıklarla rızıklanır ve türlü meyve ve sebzeler yersiniz. Her üründen çift-çift yarattı ve pek çok türler var etti ki, devamlı olsun, tükenmesin ve ürünlerin olgunlaşması ve düzenli olması için gereken her şeyi sağladı. Soğuğu yatıştırıp düzenli tutmak için gündüzü gecenin üzerine örttüğü

gibi, sıcağı ve kızgın havayı teskin için de geceyi gündüz üzerine örter.(Her şeyin tabiatı ve idaresi daima O'nun elindedir.)

۞ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞

Bilesiniz ki, tüm bu hikmetli işler ve geniş icraatlarda; her şeyi yaşatıp idare eden sonsuz ilim Sahibi Olan Yaratıcının idare ve hikmetleri hakkında düşünüp ders yapan toplumlar için açık deliller, parlak belgeler vardır.

۞ وَفِي الْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ ۞

4.Ayet: Yine Allah'ın eşsiz kudretinin güzelliklerinden, hikmetinin aklın kabul edemeyeceği üstünlüklerindendir ki, Yeryüzünde karakterleri ve şekilleri birbirine benzeyen komşu araziler olur ve buralarda bahçeler, bağlar bulunur. Herbiri üzümlerle, ekin ve sebzelerle dopdoludur. Bazılarında hurma ağaçları vardır. Kimi hurmalar. Tek gövde üzerinde birbirine girmiş dallar ve yapraklarla doludur. Kimi hurma ağaçları ise çatallı ve ayrı gövdelere sahiptir.

۞ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞

Farklı-farklı tüm bu ürünler aynı toprak üzerinde ve bir su ile sulanırlar. Biz ayrıca kimi ürünleri kimilerine üstün tutarız. Bu sebeple değer ve nitelikleri ayrı-ayrıdır. Yiyeceklerin kimi yararlı, kimi zararlı ve kimi tatlı, kimi de ekşidir. Bu meyve ve ürünlerdeki farklılıkları, zıtlıkları ve bol çeşitleri bir düşünün. Bilesiniz ki, Allah'ın tanzim ettiği tabiatın ve kaynakların birliğine rağmen tüm bu farklılıklarda aklını çalıştırıp bunca sanat, eser ve varlıkların Yaratıcısını ve Yöneticisini anlayan cemaatler için pek büyük dersler, yüce alametler ve apaçık deliller vardır.

۞ وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۞

5.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunca açık Ayetlerin, parlak belge ve delillerin varlığına rağmen kâfirlerin Kıyameti ve O Günde cesedlerin tekrar canlandırılıp huzurda toplanacağını inkâr etmelerine hayret ediyorsan özellikle şu sözlerine şaşmalısın: Bizler; ölüp kemiklerimiz çürüyerek toprak olduktan sonra yeni bir yaratılış içerisinde dirilip kalkacak mıyız? Az önce bahsettiğim tüm alamet ve belgeleri görmelerine rağmen bunun olacağını aklen uzak görerek Sana hayretle soruyor, sonra da diyorlar ki, asla böyle bir şey olamaz. Bizler o duruma geldikten sonra tekrar yaratılamayız.

۞ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

İnsanlık rütbesinden düşmüş, olgunluk yolundan sapmış olan bu kâfirler; Rablerini tanımıyorlar. Halbuki, Rableri onları yoktan var etti. O zaman ne madde ve ne de müddet vardı. Onları türlü nimetlerle yaşatıp yönetiyor. Dolayısıyla onları öldükten sonra tekrar diriltmesi;(kendi hesaplarına göre bilirler ki) ilkin yoktan var etmesinden daha kolaydır.(Allah katında ise hiçbir fark olmaksızın her şey

kolaydır. Zira bir şey istediğinde ona sadece "ol" der, o da derhal oluverir.) Dünyadayken tabiat zincirleriyle boyunları ve akılları bağlanmış olan bu inkârcıların Ahirette gerçek zincirler ve ateşten bukağılarla boyunları bağlanıp ebedî azap içerisinde kalacaklar. Yüce huzurdan ve İlâhî rahmetten sürülüp uzaklaştırılmış olan bu uğursuz bedbahtlar; artık Cehennem sakinleridirler. Orada ebedî olarak kalacaklar.

۞ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ ۞

6.Ayet: Bu kâfirler; işledikleri suçların iğrençliklerinden ve Allah'ın azametle davasının takipçisi olup intikam alacağından habersiz ve gafiller oldukları için İman etmeleri halinde ulaşacakları güzelliklerle müjdelendikleri halde İman edip güzelliklere ermeden önce tehdidle haber verilen azabın ve kötü sonun gelmesini Senden acele olarak taleb edip eğlenceye alıyorlar. Halbuki, bu İmansızlara ceza olarak verilen çokça örnekler ve ibret alınacak korkunç biçimde helâk edilen toplumların hayat hikâyeleri tarih boyunca gelip geçti ve dillere destan oldu. Eğer düşünüp ders alırlarsa o helâk edilen azgınların ibretlik sonları ders olarak bunlara yeter ve onları acele olarak isteme sıkıntısından vazgeçirir.

۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ ۞

Hulasa bu kâfirler; küfür ve ısrarlarında aşırı gittiklerinden dolayı acele olarak istedikleri bu azabı, hatta binlerce kat fazlasını hak etseler de her şeyi Bilen ve sonsuz hıkmet sahibi Olan Rabbin Allah; acele etmeyip her şeyi yerinde ve güzel yapmasının gereği bunlara bir zaman mühlet veriyor. Çünkü Rabbin; her nekadar azabı acele talep edip üzerlerine kahrı çekerek kendilerine zulmetseler de insanlar için rahmet ve mağfiret sahibi olduğundan onlara günahlarından arınma fırsatları Verendir.

۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

Ve bilesin ki, Rabbin; kahrı ve adaleti gereği yan çizip diklenerek kulluk bağından çözülüp çıkan zalimler için cezalandırıp azap etmesi çok çetindir.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۞

7.Ayet: Sana aşırı kin ve itaatsizliklerinden dolayı Seni, Dînini ve Kitabını inkâr eden kâfirler diyorlar ki, eğer Peygamberse; Kendisinden ısrarla istediğimiz mucizeyi önceki peygamberler gibi Rabbinden getirse ya.

۞ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen onlara aldırış etme, kâfirlik yapıp saçmaladıklarına da sabret. Sen ancak Rabbin katından getirdiğini haber verecek Uyarıcısın. Senin görevin emirleri ulaştırmaktır. Hidayete zorlayacak değilsin. Her bir cemaat için Bir Tek hidayet verecek var, O da; Allah'tır. Eğer Allah'ın hidayeti

bunlara ilişirse onları hidayet ve istikamet sahibi kılar. Çünkü onların içlerini, başlarına geleni, iş ve akıbetlerinin nereye varıp ne olacaklarını ve gizledikleri her şeyi O; biliyor.

۞ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ۞

8.Ayet: Zira Allah; ezel-ebed var olan ve her şeyi kuşatan ilmiyle kadınların ve tüm dişilerin karınlarında taşıdıkları dökülmüş ve oraya serpilmiş dölleri, yavruları, rahimlerin fazlalıkları atmakla eksilttiği maddeleri ve orada çocuğun gelişip suretlere ermesi için gerekli maddeleri fazlaca alıp artırdığı her şeyi bilir. Allah'a göre her şey bir mikdar ve hesab çerçevesindedir. Olmuş ve olacak her şey ölçü, zaman, yer, durum v.s. biçimler bakımından bellidir. Bildiği ve dilediği ne ise o olur. Dediğinden eksik veya fazla olmaz. Her şeyi ve her şeyin olmuş ve olacak durumlarını bilmek Kendisine aid gayb âleminde özel bir sırdır.

۞ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ۞

9.Ayet: Çünkü O Allah gaybı; tüm yaratılmışa gizli ve hakikatleri bilinmez olan manevî âlemi ve orada bulunan her şeyi Bilendir. Yaratılmış tarafından hakikat ve kimlikleri bilinen ve görünen, fakat hikmetleri bilinmeyen her şeyi; her yönleriyle Bilendir. Elbette her şeyi bilir çünkü O; pek Büyüktür ve halkın hallerinden Münezzeh Olan çok Yüce Bir Zattır. Her ne kadar bilinen ve bilinmeyen her iki âlem de O'nun Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gölgeleri ve yansımalarından meydana gelmiş olsa da O (c.c.); hiçbir şeye benzemez.

۞ سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۞

10.Ayet: Ey gölgeden ibaret ve yok olmağa mahkûm olan yaratıklar! Sizden bir kimse sözünü gizlese de açığa vursa da ve bir kimse gece sarınıp saklansa veya gündüz açığa çıksa da Allah'a göre birdir. Zira O'nun sonsuz ve her şeye kendisinden yakın olan ilmi her şeyi kuşatmıştır, her şeyden Haberdardır. Bir durum diğerini bilip idare etmesine engel olmaz. Eşya ve varlıklar üzerine perdeler ve örtüler örtülmekle O'na hiçbir şey gizlenemez ve saklanamaz. Varlıklar açığa çıkmakla O'na açığa çıkıp görünmüşlük kazanmaz. (Zira daima O'na her şey aşikâr ve bellidir).

۞ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ۞

11.Ayet: Büyük-küçük tüm yaratılmışla ilgili Allah'ın takipçileri vardır. Küçük karınca, hatta zerre, an, hatırlama, göz kırpma, bir bakış her ne varsa her bir şeyin önünde ve ardında onu daima takip eden melekler diye adlandırılan İlâhî Sıfatlar ve İsimler (in eserleri) vardır. Onlar; her bir varlığı işine yaramayan ve ona sıkıntı verecek olan her şeyden korurlar. Tüm bu görevlendirmeler, irade ve idaresine dayalı her şey; Allah'ın emir ve icraatlarındandır. Bilesiniz ki, kullarının işlerini idare edip durumlarını Düzelten Allah; herhangi bir toplumda olan nimetleri,

afiyet, huzur, sevinç ve düzeni; onlar kendilerindeki Îman, itaati, ahlakî güzellikleri bozup değiştirmedikçe asla bozup değiştirmez.

۞ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۞

Hulasa Allah; karakterlerinin bozukluğu ve mayalarının pisliği yüzünden bir topluma kötü bir bela vermek istediğinde onu engelleyip geri çekecek hiçbir kimse yoktur.

۞ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالٍ ۞

(Zira her şeyi o yarattı ve yaratılmış, Allah'ın karşısında hiçbir şeye sahip olamaz ve güç yetiremez.) Dolayısıyla onlar için Allah'tan başka işlerini yapacak, sıkıntılı anlarında kendisine başvuracakları hiçbir idare ve yetki sahibi yoktur.

۞ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۞

12.Ayet: Sığınılacak ve varılacak sadece Kendisi Olan Allah; öyle bir varlıktır ki, sizlere; yoktan var ederek şimşeği gösterir. Ansızın göstermesinden dolayı sizi çarpacağından korkarsınız. Peşinden de yağmur umarsınız. Yerden yükselen buharlardan yağmur yüklü ağır bulutlar vücuda getirir.

۞ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ

وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ۞

13.Ayet: Şimşeklerin çakmasını ve bulutları var etmeyi dilediğinde yoğun bulutlar arasında tutulan kuru toz bulutlarının buharlarla çarpışmasından oluşan gök gürültüsü; Allah'ı hamd ederek tesbih eder. Zira gök gürültüsünün varlığı; Allah'ın melekleri üzerine göndermesi ve ona destek vermeleri ile vücuda gelir. Melekler de Allah'ı; kahretmesinden ve hışmıyla vurmasından son derece korkarak ve tam bir saygı ile hamd ederek tesbih edereler. Allah Azıîmüşşan; Yeryüzünden kalkan kuru dumanlarla, su buharlarının çarpışmasından meydana getirdiği ateş parçalarıyla yanan dumanlardan meydana gelen yıldırımlarla öldürmeyi murad ettiği kimseyi intikam için ve diğerlerini tehdid etmek üzere vurur. Onlarsa zavallılıklarından ve gafletlerinden dolayı Allah'ın Varlığı, Birliği, kudret ve kuvveti hakkında tartışırlar, O'nun katından peygamberlerinin getirdiği hukümlerini, emirlerini, yasaklarını ve icraatlarını yargılamağa kalkışırlar. Halbuki,O Allah; mücadelesi, meydan okuması ve savaşıp intikam alması çok çetin Olandır (O'nunla uğraşılamayacağını ve O'na asla karşı konulamayacağını bu beyinsizler bilmiyorlar). Özelliklle beyinsizlerin batıl davasına sarılarak peygamberlerini inkâr edenlere ve Yaratanları ile uğraşanlara karşı cezası pek zorludur.

۞ لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ

وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۞

14.Ayet: Tevhîd makamında gerçekleşip tüm gerçeklere uygun olan Hak Da'va ve Allah'a kulluğa da'vet O Allah'a aiddir. Dolayısıyla bu da'veti kabul etmek, bu da'veti ihlâsla yapan kişiye icabette(isteklerinin kabulünde) başarılar sağlamak ve Allah'ın kullarını O Hak Azîmüşşan'a çağırmak da Allah içindir (sırf O'nun ikramıdır). Zalim müşriklerin Allah'tan başka huzurlarında dua ve isteklerde bulunup kulluk yaptıkları putlara ve Allah'a denk tuttukları varlıklara gelince; onlar kendilerine hiçbir fayda sağlamaz ve karşılık dahi veremezler. Sadece iki elini suya açmış ve suyun kendisine ulaşıp susuzluğunu gidermesini isteyen susuz köpek misali istek ve arzularda bulunur ve beklerler. O su ise kendisinin bir şey yapmasını uman köpeğe ulaşamaz. Bu da onun sadece susuzluğunu, hıçkırığını ve iç geçirmesini artırır. Müşrikler aynen böyle; kendilerine şefaat etmeleri ve istediklerine erdirmeleri için putlarına vararak dua edip kulluk yaparlar ama onlarda ne can var ve ne de iktidar. Bu sebeple o müşriklerin isteklerini kabul edip hiçbir murada erdiremezler.

۞ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۞

Asılsız varlıkları ve aslı olmayan, hiçbir işe yaramayan putları ile; Var ve Bir Olan, Kendisinden başka ilâh olmayan Allah'ın Hak ve Gerçek Varlığını örtmeğe uğraşan o kâfirlerin dua ve istekleri muhakkak boşadır ve kendilerine mahrumiyyetten başka bir şey sağlamaz.

۞ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۞

15.Ayet: A'yan-ı sabite diye bilinen, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların sahası olan Semavâttaki ruhanî varlıkların ve tabiatler âlemi olan Yeryüzünde bulunan ve Yüce İsimlerden ve Sıfatlardan yansıyan beden ve suret sahibi varlıkların tamamı isteyerek veya istemeyerek Allah'a secde ederken, herkesin ve her şeyin gölgeleri de her şeyin doğup geldiği ve aşikâr olduğu sabah, her şeyin yok olup kaybolmağa yöneldiği akşam daima O'na secde yaparken nasıl olur da her bir kâfir Hak Varlık ve Tek Ma'bud Olan Allah'tan başkasına yönelir?

۞ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۞

16.Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hakka karşı inatçılık yapan, Hak ehli ile uğraşıp savaşan, susturup aciz koymak için sorular soran kimseye de ki, Semavat ve Arzın Rabbi; Bunlarıyoktan var edip türlü yetiştirme, geliştirme ve rahmetlerle idare Edeni kimdir? Soruna cevap olarak; Varlığında ve İlâhlığında Müstekil Olan, her şeyi sırf kendisi var ettiği gibi, Kendisinden başka yaşatan ve yöneten bulunmayan Allah'tır de. Çünkü onların kalplerini ve ağızlarını Allah mühürlediği

için hakkı konuşmaktan azledilip (kovulup) aciz konmuşlardır. Dolayısıyla hakkı idrak ve hakkı konuşmak şerefinden mahrumdurlar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp yermek için de ki, ey Allah'ı tanımak ve Kıymetini bilmekte cahil olanlar! Sizler; O Allah'ı değil de, O'nun yarattıkları türünden ve hem de yaratılmışın en aciz ve en alçak olanlarından sahipler ve efendiler mi ediniyorsunuz? Halbuki, o taşlar ve odunlar; kendileri için dahi hiçbir yararı elde etmeğe ve zararı uzaklaştırmağa güç yetiremezler. Bu zavallılar kendilerinden başkasına ne yapabilecekler?

۞ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları küçük düşürerek de ki, ey insanlık karakterinin yüce aklının gereği olan mertebelerden düşen cahiller! Gözünü ve görme duyusunu kaybetmiş olan körle, göz sahibi olup gören bir midir? Ya da varlık olarak yok hukmünde olan karanlıklarla, Ezel-ebed kusursuz ve kâmil bir tarzda parlayıp duran Hak ve Daim Varlık Olan Nûr bir midir?

۞ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۞

Yoksa bu; gaflet ve cehalet çöllerinde boğulup kaybolan ahmaklar; eş ve benzerden Münezzeh Olan Allah'a; O'nun yaratıp yoktan var ettiği gibi yaratıp yoktan var eden ortaklar mı ortaya koydular da yaratılmış olan varlıklar; onlar için birbirine karışmış olmakla Allah'ın yarattığı ile onların yarattıklarını ve Yaratanla yaratılanı seçemiyorlar? Allah; tüm zalimlerin alçakça söz ve iddialarından Pek Münezzehtir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları irşad edip insanlar olarak olgunlaştırman için de ki, bütün kemal sıfatlarının Sahibi Olan, varlıkların tamamını yarattığı gibi yaşatıp Yöneten Allah; hiçbir ortağı olmaksızın ve kimseden yardım almaksızın sırf Kendisi her şeyi yoktan var edip açığa Koyandır. O Kendisi; Varlığı bağımsız Olan, Bir ve Tektir, Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarından yansıyıp gelen ve aslında yok hukmünde olan tüm varlıkları kahredip yok edecek Olandır. O'nun kahrı ve kudreti her şeyin üzerindedir.

۞ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا ۞

17.Ayet: Kullarına son derece şefkatli olması ve kapsamlı merhameti sebebiyle manevî âlem sahasından su indirdi. Bilesiniz ki, o su; yansıyıp gelen varlıkların ölü ruhlarını dirilten Îman ve İlâhî bilgiler suyudur. Vadiler o su ile kapasitelerine göre dolup akmağa başladı. Yani İlâhî hakikatleri ve ma'rifetleri kabul edip alan mukaddes ve pak canlar; karakter ve kapasitelerine göre dolup akmaya (Allah'a kulluklar yapılıp İslâm yaşanmağa) başladı. Hulasa Allah'ın Varlık Denizinden dökülüp gelerek kâmil kulların kalblerinde akan bu ma'rifet ve hakikat suları; fazlalık olarak üzerine aldığı insanlığın tabii kuvvetlerinin gereği taklidçilik köpüklerini, huy ve gidişat kirlerini kendisinden uzaklaştırıp Îman ve

ma'rifetlerden ibaret olan İlâhî nehrin etrafına dökerek yok etti ve bütün kirlilik ve bulanıklıklardan arındı.

۞ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۞

Îman ve ma'rifetlerden ibaret olan İslâmî karaktere karışmış olan köpük misali nefsanî taklid ve kötü niteliklerden Îman ve İslâmî karakterin arındırılması tıpkı insanların; üzerlerinde ateş yakarak kir ve fazlalıklarını giderdikleri süs eşyaları ve diğer ihtiyaçları için kullandıkları altın, gümüş, demir, bakır gibi nesnelerin arındırılmasına benzer. İşte kullarının durumlarını düzeltmeyi murad Eden Allah; Hak ve batılı böyle temsillerle anlatıyor ki, insanlar hakka uysunlar ve batılı terk edip ondan uzaklaşsınlar.

۞ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ۞

Sonra Allah Teâlâ; Hakla batılın sonuçlarını açıklayıp zihinlere yerleştirmek için buyurdu: Su üzerindeki köpüğe gelince nehir kenarında kuruyup yok olur, nitekim kesin bilgi karşısında batıl söz ve iddiaların yok olduğu gibi. İnsanlara fayda veren ma'rifet ve hakikat bilgilerine gelince yeryüzünde yerleşip kalır. Bunun gibi bu ilimler de kabiliyyeti olan insan karakterlerine yerleşir. Değerli su sebebiyle Yeryüzünde hoş ağaçlar yetiştiği gibi manevî hayat sularıyla kalb ve kafalarda manevî ağaçlar; Îman ve iz'anağçaları yetişir. Tıpkı kökü yerde sağlamca tutunmuş, dalları semaya yükselen mübarek hurma ağaçları gibi. Bakınız Allah; sizlere böyle temsiller yapıp anlatmalarda bulunuyor. (Su ve madenler gibi gerçek nesnelere karışan asılsız maddelerin emek ve gayretlerle ayrılıp giderek asıl nesnelerin açığa çıktığı gibi; Allah'tan gelip Allah'a dönecek olan İslâmî karakterlerinize, İlâhî bilgi ve hakikatlere sahip olun).

۞ لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۞

18.Ayet: Rablerinin Da'vetine gelip O'na kulluk yaparak kendilerine verileceğine inandıkları güzellikleri isteyenlere; en güzel sevaplar, en yüce mertebe ve makamlar var. O'na (c.c.) gelmeyen ve Da'vetini kabul etmeyip güzel sevapların verileceğine inanmayanlar ise; o nimetlerden nasiplenemeyecekler. Ama Ahirette o saadetli kulların kavuştukları makam, mertebe ve mükâfaatları görünce onlara kavuşup sahip olmak için faraza (varsayalım) altınlar, inciler, pırlanta ve tüm Dünya varlıklarının tamamı onların olsa ve bir onun gibisi daha olsa o nimetleri almak için tamamını fidye ve karşılık olarak verirler. Fakat asla bu mümkin olmaz.

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۞

Allah'ın kabul şerefinden sürülüp uzaklaştırılan bu uğursuzlar için hesabın en kötüsü görülecek. İşlediklerinin en küçük ve en incesine kadar ne yaptılarsa karşılığında sorgulanacaklar ve cezaya çarptırılacaklar. Ahirette onların sığınakları

ve yuvaları; perişanlığın, mahrumiyetin ve acının en kötüsünün olduğu yer olan çılgın Cehennemdir.

۞ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞

O Cehennem; olgunluk ve ebedî mutluluğun pak ve Hak Yolundan sapan kâfirler için ne kötü yatakhanedir.

۞ أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

19.Ayet: Sana Îman edip uyarak Seni desteklemek için; geçmiş İlâhî Kitaplardaki hukümlerin ve ilimlerin tamamını ve her şeyi içinde bulunduran Muazzam Kitabı Kur'an'ın Rabbin tarafından Hak olarak Sana indirildiğini bilen ve Dînini kabul ederek Seninle beraber olan göz ve öz sahibi olan Îmanlı kimse; Dîn ve Îman nedir, Yaratan ve yaratılan kimdir bilmeyen ve tüm hakikatlere karşı kör olan kimse gibi midir? (Dolayısıyla bilenle bilmeyen, görenle görmeyen asla bir değildir). Ancak ve ancak Allah'ın Kitabının sırlarını ve taşıdığı incelikleri sağlam beyin sahipleri olarak kabuklardan geçip özlere inen keskin anlayış sahipleri anlarlar. Bu da ancak can gözleri ile olur. Buna sahip olanlar da Mü'minlerdir.

۞ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ۞

20.Ayet: Bu Mü'minler; Allah Azîmüşşan Kendi Varlığının Nûrundan onların kabiliyyet ve karakterlerinin toprağına nûrlar serptiğine Rablerine ezelde verdikler o sözleri tam olarak yerine getirirler ve o sağlam sözlerini asla bozmazlar. Öyle ki, Allah Teâlâ'nın kendilerine başarılar vermesine göre emanetlerini koruyup devamlı olarak sözlerine riayet ederler.

۞ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ ۞

21.Ayet: O Mü'minler; Allah'ın yapılmasını emrettiği ilimler, razı olunan güzel görev ve davranışları yapmakla niteliklidirler. Buyrukları tutarlar, hakları yerine getirirler, hakikatlere sahip olurlar.

۞ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ۞

Tüm bunlarla beraber; Rablerinden korktukları için yasakları işlemek, haramları yapmak, iğrenç ahlak ve tavırlar takınmaktan korunur ve uzak dururlar. Zira onlar; Ahiret âleminde sonlarının kötü olmasından korkarlar.

۞ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً ۞

22.Ayet: Ve o Mü'minler; kendilerine bir zarar dokunduğunda ve bir bela onları sardığında sırf Rablerinin Cemâline kavuşmayı arzuladıkları için ve rızasına ermek için O'na yakarışta bulunup O'ndan geldik ve muhakkak O'na döneceğiz diyerek sabrederler. Her an ve her durumda O'na yönelerek namazlarını hakkıyla kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiğimiz mallardan ve varlıklardan hak ehli fakirlere;

onların kim tarafından verildiğini bilmedikleri gizlilik tarzında verirler ki, fakirler başa kakılma veya eziyet görme gibi hallere düşmesin. Açıktan verdiklerinde de ancak fakiri ezmeyerek aksine yardım yapan kişinin eğilip ezilerek, başa kakma kuruntusunu tamamen ortadan kaldırarak verirler.

۞ وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ۞

Ve o Mü'minler; güzel nitelikler ve beğenilen ahlaklar icra etmekle kötü ahlakı ve çirkin nitelikleri yürürlükten kaldırıp uzaklaştırırlar. (Kötülere dahi iyilik yaparak onları kazanarak güzel ahlaklı insanlar olmalarını sağlarlar ve günahların silinmesine mazhar olurlar). Bu; Dünyadayken söz vermesini ve onu tam olarak yerine getirmesini bilen, namazı hakkıyla kılıp zekâtlarını veren, Rablerinin kahrından korkup rahmetini uman, şahsî olan zarar ve yararlarına bakmaksızın Mevlâ'ları tarafından gelen tüm hukümlere razı olan, bollukta-darlıkta fukaraya yardımlarda bulunan baht-ı yâr ve evliya kullar var ya; Ahiret Yurdu ve oradaki tüm tatlı nimetler ve hoş hayat onlarındır. O korkunç Kıyameti ve Ahiret Yurdunu beklemeksizin tüm bu nimetlerin kendilerinin olduğunu bilsinler.

۞ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ۞

23.Ayet: Yani ki, onlara; ebedî olarak kalacakları, yüce anlayış ve sonsuz güzellikleri görüp izleyecekleri Cennetler vardır. Bu salih kullar O Cennetlere asıl hak sahipleri olan öncüler olarak girecekler. Bunların yardım irşad ve desteklemeleri ile Dünyada iken kendilerine uyan, çalışmalarına destek verip Da'valarında beraber olan babaları, eşleri ve çocukları, kendilerinden ders isteyen ve vesile olmalarıyla hidayet bulan öğrenci ve müridleri de izlerince O Cennetlere girecekler ve aynı makamlara erecekler. Onlar Bu Yüce Yurtlara yerleşince melekler ziyaretlerine gelip çevrelerinde dolaşarak hoş geldiniz deyip saygıda bulunacaklar.

۞ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ۞

24.Ayet: Cennetlerin her bir kapısından huzurlarına girerek onlara diyecekler: Allah'ın selamı, ebedî kurtuluş ve sonsuz başarılar sizindir. İmtihan, sıkıntı ve bela âlemi olan Dünyadaki sabır ve tahammülleriniz karşılığında ebedî esenlikler ve saadetler sizlerin oldu. Erdiğiniz Bu Mübarek Sonuç ve ebedî sevinç ne güzeldir.

۞ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ ۞

25.Ayet: Azgın israfçılara gelince; varlıkların ilk var edilişinde Allah'a verdikleri sözleri sağlam ve anlaşılır tarzda vermeleri sonrasında bu söz ve anlaşmalarını bozdular, halkın hukukunu çiğneyerek verdikleri bütün sözlerinde daima yalan çıktılar. Bunlar; Allah'ın yerine getirilmesini ve muhafazasını istediği mirleri, ulaştırılması gereken tüm emanetleri terk ettiler, halkın her türlü hukuk bağlarını kopardılar.

۞ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۞

Bu fesatçı kâfirler; Yeryüzünde her türlü cinayet, yalan, iftira, Peygamberler ve tüm Hak ehliyle münakaşa, mücadele, düşmanlık, inat, kendi yakınlarına ve dostlarına dahi kötü zan ve hainlik gibi iğrençliklerle bozgunculuk çıkarırlar ve tahribat yaparlar. İlâhî Yüce huzura kabul olunmaktan lanetlenip uzaklaştırılan bu fesatçılara Allah'ın laneti, her türlü nimetten mahrum bırakılmaları vardır. Ahirette en kötü dönüş, en korkunç sonuç ve en iğrenç yurt onlarındır.

۞ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ۞

26.Ayet: Her şeyi hakkıyla BilenAllah; kullarından dilediği kimseye rızkı genişletir ve çokça verir. Hıkmetinin ve yönetiminin gereği olarak dilediğine de istediği gibi rızkı daraltır. Dünya ehli insanlar varlıkları dairesinde ellerinde bulunan Dünyalıklar ve nimetleri ve kendisi geçici olan Dünya hayatlarıyla şımarıp öğünürler. Halbuki, Dünya hayatı ve ona dayalı geçici lezzetler ve kalıcı olmayan tüm iştah duyulan güzellikler; Ahirette olan sonsuz nimetler karşısında basit bir kapı tokası kadar bir şey değildir. Değer verilmez, dönülüp bakılmaz.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ۞

27.Ayet: Karakterlerininalçaklığından ve yapılarının bozukluğundan dolayı Sana ve Kitabına inanmayan o kâfirler diyorlar ki, madem ki, O Kitabın; Kendisini desteklemek için indiğini ve bizlerin de Buna Îman etmesine düşkün olduğunu iddia ediyor. O halde O'na; bizleri Îman etmeye zorlayan bir mucize indirilse ya. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, Bana vazife olan; sadece Allah'tan gelenleri sizlere ulaştırmaktır. Bilesiniz ki, kullarının içlerinde gizlediklerini Bilen Allah; bilgisi ve adaleti gereği her kimi düştüğü sapıklık içerisinde bırakmak isterse onu sapıklıkta bırakarak intikamını alır. Rahmetinin gereği olarak da candan Kendisine yönelen kimseyi de hidayetine ve yüce murada erdirir. Çünkü herkes karakterine uygun yol bulur ve ona; layık olduğu kolaylık sağlanır.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۞

28.Ayet: Can u gönülden Allah'a yönelerekO'nunVarlığına, Birliğine, Tek ve Bağımsız Hak Varlık olup her şeyin Kendisine muhtaç olduğuna tam bir şuur ve hak bir bilgi ile Îman edenler, kalbleri Allah'ı zikretmekle asılsız taklid vesveselerinden ve yok hukmündeki tahminlerden kurtularak karar ve istikrara ermek suretiyle yatkınlaşanlar; Allah'tan gayri varlık nakışları zihin ve hatırlarından silinerek gerçek olgunluğa erenlerdir. Haberiniz olsun ki, ey İlâhî sırları anlamağa ve Yüce Cemâli görmeğe talib olanlar! Bütün varlık bağ ve alakalarını varlık sahasından düşürüp yok eden Zikrullah'la (Allah'ın zikri ile) kalbler yatkınlaşarak huzura kavuşur. Kuruntu, hayal ve her türlü kargaşa huzursuzluğundan kurtulup rahat ve tam bir huzura erer.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ ۞

29.Ayet: Hak Varlığı taleb ederek yolculuğa başlayıp kesin bilgi makamına eren, sonra da kesin görme makamına ulaşmayı taleb ederek salih ameller işleyenlere; muradlarına güzelce erme, üstün başarılar ve kesin olarak kavuşma makamına ermekten ibaret sonuç güzelliği var.

۞ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَٰنِ ۞

30.Ayet: HakYoldan sapan geçmiş toplumlara peygamberler gönderdiğimiz gibi Seni de Hak yoldan sapmış bir toplum içerisinde onları hidayete erdirmen için Peygamber olarak gönderdik. Dolayısıyla Senin Peygamber olarak gönderilişin yeni ve şaşılacak bir şey değil. Şöyle ki, Allah'ın Doğru ve Hak Yolundan geçmişte toplumlar saptılar ve onlara peygamberler gönderdik ve peygamberlerimizi desteklemek için onlara kitaplar indirdik ki, kitaplarımızı onlara okuyup irşad ederek onları Hakka çekip getirsinler. Şimdi aynen Seni de Peygamber olarak gönderdik ki, Toplumuna; İlâhî bilgileri, kusursuz hakikatleri, yüksek ahlakı ve yüce edebî içeren Sana vahyettiğimiz Bu Kitabı okuyup hukümlerimizi onlara ulaştırasın ki, bu güzel niteliklere ermekle rahmetimizin genişliğine ulaşsınlar. Onlar; pis arzularına ve derin gafletlere daldıkları için kendilerini yoktan var edip türlü rahmet ve nimetleri içinde Yaşatan ve rahmeti her şeyi kuşatmış olan Rahman'ı inkâr edip tanımak istemiyorlar.

۞ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ۞

Ey peygamberlerin En Kâmili! Her ne kadar gaflet ve ahmaklık içerisinde iseler de o gafil inkârcıları uyarıp emirleri onlara ulaştırman için de ki, bütün kemal Sıfatlarını Kendisinde Toplayan Allah; Benim, sizlerin ve her şeyin Rabbi, bütün işlerimizi Yürüten, ihtiyaçlarımızı temin eden Sahibimizdir. O'ndan başka ilâh ve ihtiyaçlarımızı temin etmesi için kendisine varacağımız hiçbir varlık yoktur. Ancak Hak İlâh ve Tek Ma'budumuz O'dur. O Birdir ve hiçbir ortağı yoktur. Bilesiniz ki, Ben; gölgeden ibaret varlıklara, sebep ve araçlara değil; tüm işlerimde sırf O'na tevekkül edip sığındım ve her şeyimi O'na ısmarladım. Dönüşüm, yönelişim ve tüm işlerim sırf O'nadır.

۞ وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا ۞

31.Ayet: Eğer Kur'an; yüce bir makam ve konumda okunarak dağlar harekete getirilip yerlerinden koparılarak yürütülse veya yerler yarılsa ya da bu inkârcılara duyurmak için o Kitapla ölüler konuşturulsa bu inatçı kâfirler yine de Îman edip da'vetine gelmezler. (O zalimler bilsinler ki, gayelerine erecek ve dediklerini yapacak değillerdir). Aksine kudret, huküm ve yetki tamamen Allah'ındır. Bu anlatılanları yapmakta O; kâmil güç ve kuvvet Sahibidir. Dilerse dediği her şeyi

elbette yapar. Onlar azgınlıkları sebebiyle tüm bu mucizeleri göstersek de Îman etmez. (Bu sebeple sonları korkunç olacak.)

۞ أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ ۞

Îmanedenler; bu inatçı kâfirlerin Allah hakkında iğrenç konuşmalarını duymalarından ve onlardan her türlü kâfirlik ve inkâr alametlerini görmelerinden sonra hâla Îman edeceklerinden ümitlerini kesmediler mi? Ve bilmediler mi ki, eğer Allah dileseydi insanların tamamını hidayete erdirirdi ama bunların bir kısmının (zulüm ve küfürde ısrarları sebebiyle kalplerini mühürledi de) hidayete ermelerini istemedi. Hulasa ey Mü'minler! Sizler Allah'ın; düşmanlarınıza karşı size yardım edeceğinden ümidinizi kesmeyin ve Allah'ın rahmetinin size ulaşacağını bekleyin. Çünkü Hakka karşı diklenen ve kâfirlikte ısrar eden kâfirlere; işledikleri iğrenç suçlar yüzünden korkunç musibetler ve çetin azaplar muhakkak gelecek, kulaklarını patlatırcasına sarsarak onları vurmağa devam edecek.

۞ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۞

Yahut korkunç bir felâket evlerine yakın bir yere konarak onları kuşatır da Allah'ın; onlardan intikam alıp Dünyada ve Ahirette azab edeceğine dair Peygamberine bildirdiği va'di gelinceye kadar mahsur kalırlar. Allah'ın Peygamberine ettiği va'di; dünyada kâfirlere karşı zaferler kazandırıp fetihler yaptırması, Ahiretteki va'di ise onlara ebediyyen türlü cezalar verip azab etmesidir. Bilesiniz ki, Allah Teâlâ; Peygamberini destekleyip düşmanlarına karşı üstün getireceğine ve düşmanlarını helâk edeceğine dair verdiği sözü yerine getirmesinde asla yalan çıkmaz.

۞ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۞

32.Ayet: Allah'ayemin olsun ki, bunların seninle alay etmelerinden daha fazla; Senden önceki peygamberlerle de alay edildi. Biz önce onlara mühlet verip hallerine bıraktık. Bu alaycı kâfirlerin gaflete dalıp sapıklıkları içerisinde boğulmaları ve azgınlık yapmaları sonrasında derhal onları yakalayıp köklerini kazıdık. Bak gör o kâfirlere cezam nasıl oldu? Bunlara da o cezadan fazlası muhakkak olacak.

۞ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ ۞

33.Ayet: İyi-kötü,hayırlı-şerli herkesi Bilen, varlıklarını baştan ayağa tutup idare Eden, koruyup Kollayan Allah; hiç bunların hesabını görüp cezalarını vermeyi bırakır mı? Onların iyi-kötü tüm yaptıklarını kuşatıp bildiği için adaletinin gereği olarak cezalarını da verecek. Özellikle de eş ve benzerden Münezzeh Olan Allah'a ortaklar sayıp dökmelerinin tarafından (c.c.) bilinip gözetilmesinin gereği olarak yaptıklarını asla karşılıksız bırakmayacak. O'nun yarattıklarından bir kısım varlıkları O'na ortak koşmalarından ve her türlü ortak ve benzerden Allah

Azîmüşşan; büyük bir uzaklık ve Münezzehlik içerisindedir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp susturman için de ki, ey zalimler! O tanrılarınızı niteleyin ve ne yapabildiklerini anlatın. Onların ilâhlıkla ilgili hiçbir niteliği ve dolayısıyla ilâh ve rab olmağa hakları var mı? Ey Sevgili Peygamber! Yoksa o zalimler; Allah'a yeryüzünde bilmediği bir şeyleri haber mi veriyorlar?

۞ أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞

Yoksa bu iddiaları sadece aslı esası olmayan geçici bir saçma söz mü? Hak ortaya çıkınca aciz kalıp susacaklar öyle mi?. (Evet, sadece saçmalıyorlar. Gerçek olan; Allah'ın varlığı, Birliği, yerleri ve gökleri yarattığı gibi idare etmesi ve her şeyi bilmesidir. O Yaratan ve her şey sırf O'nun tarafından yaratılandır). Sadece şirke batmışolan kâfirlere hile ve hud'aları süslenip hoş gösteriliyor ve isimlerinden başka bir şeyleri olmayan sahte tanrılarıtarafından insanlıktan düşürülüp Haktan saptırılıyorlar ve bu arada zayıf Îman sahiplerini de Haktan vazgeçiriyorlar. Tüm bunlar; karakterlerinin bozuk cahiller olmalarından oluyor. Allah; kimin sapıklıkta kalmasını dileyip hukmetti ise artık o kimseyi başarıya erdirip hidayete götürecek kimse yoktur.

۞ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۞

34.Ayet: O kimselere Dünyadaki hayatlarında azap var. Çünkü bu anlatılan hakikatlerden habersiz ve şuursuz oldukları içinAllah'ı tanımaktan Îman sahipleri olarak ruhanî lezzetlere ermekten mahrum kaldılar. Yemin olsun ki, durumlar açığa çıkıp perdeler gözlerden kalktığında anlaşılacak ki, Ahiret azabı Dünyadaki azap ve acılardan çok daha meşakkatli ve çok daha zor. Nasıl zor olmaz ki, o kâfir ve zalimler için Allah'tan, O'nun intikam ve azabından koruyup kurtaracak, destek verip arka çıkacak kimse yoktur.

۞ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا ۞

35.Ayet: AllahTeâlâ;Yüce üslubu gereği tehdid ve uyarısı ardından müjde vermek üzerebuyurdu: Rablerinin tüm emirlerine ve yasaklarına riayet ederek bütün hukümlerine sarılmak suretiyle kendilerini ısyana kalkışıp günah işlemekten koruyan ve böylece azaptan korunan Mü'minlere müjde olarak sunulan Cennetin hoş hali ve üstün durumu şudur: altlarından nehirler akar. Çünkü kabiliyet ve karakter topraklarında dolaşan manevî nehirlerde ma'rifetler; İlâhî bilgiler ve hakikatler akıyor, kalb ve gönül bahçelerinde Hakkı anlayış ve hakikatleri görme bitkileri bitiyordu. Onların canlarının kavuştuğu manevî rızıklar ve ruhanî gıdalar kesikliğe uğramadan devam eder. Onların gölgelendikleri ve içinde istirahat ettikleri Cennetin gölgeleri de Dünyadaki gölgelerin aksine devamlı olup asla yok olmaz. Bu güzel sıfatlarla anlatılan Cennet ve ebedî nimetler; Allah'ın yasaklarından korunan Mü'minlerin yaptıkları kulluğun sonunda onlara verilen mükâfaattır.

۞ وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ۞

Hayvanî arzular peşinde koşan ve ısyanlara dalıp günah işlemekte ısrar eden kâfirlerin cezası ise korkunç Cehennem ateşidir.

۞ وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ

قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ ۞

36.Ayet: Kendilerine daha önce Kitaplar (Tevrat ve İncil) verilen Yahûdî ve Hıristiyan'lardan; Kitaplarındaki İlâhî emir ve yasaklara bağlı kalarak Allah'a kullukta samimî olmakla Son peygambere (Sana) tabi kıldığımız Hak ehli ilim sahipleri; Sana İndirilen Kur'an'la sevinip huzura ererler. Zira Kitaplarında nitelikleri anlatıldığı gibi Tevhîdi, kulluğu ve tüm İlâhî Kitapları ve içeriklerini tasdik ediyor. Kur'an konusunda farklı guruplara ayrılanlardan bazısı ise(Allah'a kullukta samimi olmayanlar) Kur'an'ın bir kısmını (benimsedikleri bazı hukümleri nesheden ayetleri) inkâr ediyor. Onlara de ki, bir kısım hukümlerin yürürlükten kaldırılması Allah'ın sünneti ve âdetidir. Nitekim bir kısım hukümler geçmişte olduğu gibi durmakta ve icra olunmaktadır. (Kulların görevleri ile ilgili hususlarda değişikliklerin olması olagelen işlerdir). Ama itikad ve haber konularına gelince onlara neshin olması mümkin değildir. Habîb'im onlara deki, bu neshin olması bizim tarafımızdan ortaya konmuş değil, aksine önceki peygamberler zamanında da Allah tarafından icra edilmiş olan İlâhî sünnet ve Kanundur. Ben; Kendisinden başka ilâh ve rab olmayan, Varlığı Müstekıl ve Samed Olan Bir Tek Allah'a kulluk yapmakla emrolundum. O'nun hukmü ve emri gereği asla yarattığı ve gölgeden ibaret varlıklardan hiçbir şeyi O'na ortak koşmam.

۞ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ ۞

SırfO'na dua edip yakarırvekulluk yaparım.Zira O'ndan gayri tüm varlıklar; O Gerçek Güneş açığa çıkınca helak olup yok olurlar. Elbette sırf O'na kulluk yaparım. Çünkü dönüş muhakkak; gölgenin sahibine dönüp yok olduğu gibi Allah'a olacaktır.

۞ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَمَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ۞

37.Ayet: Geçmiş zamanlarda tarafımızdan indirilen bir kitabın ardından; zaman ve toplumlaragöre hukümleri değiştirmek için öncekini nesheden başka bir Kitab gönderdiğimizgibi; sağlam hıkmetimizin gereği olarak hayat kurallarını ve tüm hukümleri hakkıyla açıklayan, her şeyi ihtiva eden ve Arabca bir Kaynak Olan Bu Kur'an'ı ey peygamberlerin En Kâmili! Sana indirdik ki, Senin ve kavminin lisanına uygun olmakla kolay anlaşılsın ve irşad olmak dilesinler. (Geçmiş tüm İlâhî kitapları tasdik etmesiyle beraber) o kitablardaki bazı hukümleri neshedip yürürlükten kaldırmıştır. Allah'a yemin olsun ki, eğer; her ne kadar o hukümler Kur'an'ın neshetmesi öncesinde yürürlükte olup halka yol gösteriyor idiyse de o

hukümlerinneshedilmesinden sonra onlara takılıp kalan azgınların batıl görüşlerine bizzat uyarsan; Allah'ın gazap ve intikamından kurtarmak hususunda işlerini üstlenecek ve Sana destek verecek olmaz ve Allah'ın kahretmesinden Seni koruyacak kimse bulunmaz.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۞

38.Ayet: Muhakkak ki, Seni peygamber olarak gönderdiğimiz gibi Senden önce de peygamberler gönderdik. Senin hanımların ve çocukların olduğu gibi onlara da hanımlar ve çocuklar verdik. Sen nasıl hiçbirini hanımları ve çocukları var diye peygamber olması konusunda ayıplamadın ise Sen de Peygamber olarak hanımların ve çocukların olduğu için ayıplanamazsın. Allah'ın izni olmadan hiçbir peygamberin bir mucize ve bir ayet getirmesi mümkin olmaz. Kâinatta olacak her bir işin meydana geleceğine dair belirlenen vakti için Allah katından inen yazılmış bir huküm vardır.

۞ يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ۞

39.Ayet: Allah dilediği hukmü neshedip yürürlükten kaldırır ve dilediğini sabit bırakır. (İlim ve malumattan dilediğini siler ve dilediğini kaydedip sabit tutar). Her şeyi kuşatmış olan (ezel-ebed değişmez) mevcud ve sabit ilim, Levh-ı Mahfuz, kaza-kader O'nun katındadır. Olmuş ve olacak her şey; Kahır ve Lütuf, Celâl ve Cemâl Sıfatlarının sonsuz olarak peş peşe tecellilerine bağlıdır.

۞ وَإِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۞

40.Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer onları helak edeceğimize veya yurtlarından çıkarıp süreceğimize, ya da ezip mağlup edeceğimize dair Sana verdiğimiz müjdeli sözün bir kısmının gerçekleştiğini görürsen sevinme. Ya da bunlara tehdidle haber verdiğimiz ceza ve azabın geldiğini görmenden evvel senin ömrünü tamamlar ve öldürürsek ona da üzülme. Muhakkak sana görev olarak verilen ve gücün dâhilinde olan sadece emrolunduğun tebliği yapman (tarafımdan verdiğim her şeyi onlara ulaştırman) dır. Onların hesabını görmek Bize düşer.

۞ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

41.Ayet: Onlar;kendilerinin hesabını görüp intikam almamızı inkâr ederek olmayacağını mı zannediyorlar. Onlar görmüyorlar mı? Kâfirliklerinin dolup taştığı topraklara İslâm'ın zahir olduğunu, Müslimanların fetihler yapmasıylatopraklarını eksilttiğimizi, yerlerin ve imkânlarının günbegün daraldığını görmüyorlar mı? Hıkmetinin gereğine göre işler ve idareler icra Eden Allah; kesin olan ve karşı konulamayan hukmünü verir ve O'nun hukmüne; değiştirmek veya bozmak için asla karşı koyan olamaz. O; hukmüne karşı çıkacak olana hesabı süratli, intikamı zorlu olandır.

۞ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ۞

42.Ayet: Gerçek şuki, bu kâfirlerden önceki toplumlar; kendilerine gönderilen peygamberlerinebunların Sana yaptıkları gibihileleryapıp yok etme planları uygulamağa çalıştılar. Bu zalimler aşırı cahil ve gafil olmalarından dolayı önceki inkârcıların başlarına gelen Allah'ın plan ve sonucunun kendilerinin başlarına da geleceğinden habersizler. Bilinsin ki, kayda değer olan planı yapmak ve onu uygulamak tamamen; tüm işlerin neticelerini Bilen ve her şeye Kadir Olan Allah'ındır. O; her şeyi kuşatan ve hiçbir şeyden uzak kalmayan ilmi ile herkesin yaptığı hayrı-şerri, yararlıyı-zararlıyı bilir ve bildiği gibi zalim kimselerden intikamını alır. Bu zulüm ve kâfirliklerinde ısrar edenler yakında; Ahiret Yurdunun hoş ve değerli sonucunun Îman ve küfür ehli iki guruptan hangisinin olacağını görecekler.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ۞

43.Ayet: O Seni ve Dînini tanımayan kâfirlerinbüyükleri ve önde gelenleri; Sana kinlerinden ve küfürdeki azgınlıklarından dolayı diyorlar ki, Sen tıpkı Senden önceki peygamberler gibi (sırf asılsız iddia sahibisin ve) Allah katından gönderilmiş Peygamber değilsin. Sana inanmıyoruz ve asla uymayacağız. De ki, Benimle sizin arasında Allah; her şeyi bilip Gören Şahiddir. Yani Benim; tarafından Gönderilen Peygamber olduğuma ve tüm iddialarımın isbatınaŞahid olarak Allah yeter. Zira kesin mucizeler ve apaçık üstün belge ve kanıtlarla O; Beni destekliyor. Yine şüphe yok ki, şahidler olarak; kendilerinde Allah'ın Kitabı Tevrat'ın ve İncil'in bozulmamış bilgileri olan hak ehli ilim sahibi insanlar yeter. Ya da mana şu olabilir: Dil bilgisi ve edebî ilimlere sahip derin araştırma yapan okuma ve yazmada keskin zekâ ve üstün anlayışlara eren gerçek alîmler Bana şahid olarak yeter. Zira bu tür insanlar Kur'an hakkında hakkıyla düşündüklerinde O'nda bulunan sır ve muammaları kavrayarak azıcık bir şüpheleri kalmaz ve görürler ki, Bu Söz; insan sözü cinsinden bir söz değil. Ancak Bu: Muhammed'e (s.a.v.); Allah tarafından inmiş olan bir vahiydir. (Allah'ın Nûruna erenlere ne mutlu.)

Allah'ın nûr vermediği; Îman, İslâm ve gerçek bilgi nûrundan mahrum koyduğu kimse nûrsuzdur. (Küfrün ve zulmün karanlıklarında boğularak ebedî zararı hak eder.)

RA'D SÛRESİNİN HATİMESİ (SONUCU)

Ey bütün mertebeleri kapsayıp ihtiva eden Mertebenin (Hz. Muhammed'in a.s. Mertebesinin) sırlarını ve gizli bilgilerini anlamaya yönelen öğrenci! Kur'an hakkında iyi düşünmen gerekir. Muhammedî Mertebede; İlâhî Varlıkla sonradan olan varlık dairesinin her ikisi bir olur. O mertebede bilinip görünen âlemle, bilinmeyen ve görünmeyen âlem birleşir. Düşün ki, Kur'an O'na; eşsiz farklılıkta

var oluşu, en üstün kabiliyyette her şeye hazırlıklı olma karakterine sahipliği ve tüm yüce niteliklerle donanımı, şan ve mertebesinin bambaşka olması sebebiyle benzersiz bir tarzda indi. Dolayısıyla Kur'an'ın sonsuz işaretlerini güç ve imkânın elverdiği kadar iyice incele ve araştır. Her ne kadar O'nun mana derinliklerini bilip idrak etmek; özellikle de zayıf kabiliyyet sahipleri için imkânsız olanlardansa da a'zamî gayret göster ki, zevk ve vicdanın buna şahid olsun ve böylece O Yüce Peygamberin peygamberliğini, Rabbinin Tevhîdine erdirdiğini ve hak Yola ulaştırdığını tasdik etmeyi kendinde tam olarak bulasın. Bu başarı ise sana ancak; dışını (görünen varlığını) seni meşgul eden tüm duygulardan, Dünyanın alçak ilgilerinden tamamen arındırmanla, içini(mana âlemini) de cehalet ve kuruntular doğuran tahmin ve taklid kirlerinden, her türlü şübheleri ortaya koyan hayallerden ve tereddüdlerden temizlemenle mümkin ve kolay olur. Özetle, tüm bunları elde etmek iradî ölümü yaşamandan ve Dünyalık kimliğinden çıkmanla mümkin olur. Allah bizleri lütuf ve rahmetiyle; Tevhîdinin yoluna gitmek için katından desteklediği, Düzgün Olan Yolunda gitmekte başarılar verdiği ve Birliğinin kaynağından doğan hayat suyuna erdirdiği kullarından eylesin.